

Yigisə nwi məkee məfimə maŋ Ghaŋ
Veŋoo

Vengo 1993 Edition

This Bible is copyrighted by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org) and is printed with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible is available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

Matiu	4
Mark	31
Lukas	49
JDN	78
Akts.....	99
Roma	124
1 Kōrintian.....	138
2 Kōrintian.....	152
Galatia	160
Efesōs.....	166
Filipi	170
Kōlsii.....	174
1 Tesalonika	178
2 Tesalonika	181
1 Timoti	183
2 Timoti	187
Taytəs	190
Filemon	192
Hibru.....	193
Jeyms	204
1 Pita.....	208
2 Pita.....	212
1 Jōn	215
2 Jōn	219
3 Jōn	220
Jud.....	221
Reveleyshən.....	223

Matiu

fītə ntɔŋ yijəə kòŋ Yeso Kristo faŋ lùu wuu məbweysə ŋgwə faŋ Nwi nə kò'nə maa mətɔŋ ŋwə taa mbi. Ntɔŋ yijəə yó lùu ntɔŋ tɛ vɪ vənsə, kee lùu she' nu vɪ Jus me, faŋ Yeso nə kɔlə lùu wuu Jus nə. tɛy fɪ maa yighee məbi Yeso, naysə faŋ ŋwə nə fi muu mə Nwi, baa nə faŋ zwiətə bwə nə mɔŋ ŋwə nə, ki nii fītə faŋ ŋwə nə fītə nu Nwi, dèesə vɪ, bweysə vɪ fɪ ghɔ vəza fɪ shɪ Galilii. Matiu kɪ nii nàysə faŋ Yeso nə ndò fɪ shɪ Galilii, tò' gə nti' Jerusalem, nə vənu mbiə faŋ mbə nə gày nti' Jerusalem buu vɪ zwi ŋwə, baa nə faŋ Nwi ywèysə ŋwə fɪ shɪ yiku.

dəsə faŋ Yeso nə luu wuu mədeesə kwalə, kii wutə maa mətwelə ntisə Nwi, fītə kòŋ nu yifwàŋ Nwi. Matiu bàytə mədeesə Yeso maa vəway tee:

- 1) Mədeesə Yeso fuu kwe' kòŋ vənu və vɪ mbiə faŋ lùu vɪ yifwàŋ Nwi .
- 2) Mədeesə Yeso tɛ vɪ məzwetə nu ki kòŋ vəfa' vənəŋ .
- 3) Təgi tə tii kòŋ nu yifwàŋ Nwi .
- 4) Mədeesə Yeso kòŋ nu məbe'sə ŋwə .
- 5) Mə-deesə Yeso kòŋ vəndwə və mbi nə nu yifwàŋ Nwi .

Məsənə vəwaytə:

Faŋ vɪ nə bɪ Yeso
 Vənu və Jɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi
 Faŋ Yeso nə fi muu, tɪ vəzwitə vəbwəvə mɔŋ ŋwə
 Vəfa' və Yeso fɪ shɪ Galilii
 Yito' Yeso fɪ shɪ Galilii, gə zì' Jerusalem
 Vəfa' və Yeso fɪ nti' Jerusalem
 Faŋ vɪ nə jia Yeso, zwi ŋwə
 Məywey Yeso fɪ shɪ yiku

Nu ŋi' ŋii Yeso (Lukas 2.23-38)

1 Lùu ŋwa'lə kòŋ ŋi' ŋii Yeso Kristo, wee Deyvid, wee Abraham. ² Abraham nə bɪ Isak, Isak bi Jeykob, Jeykob bi Juda ghɔ vaŋ-nshwi vɪ. ³ Juda ghɔ Tamar bi Perez ghɔ Zera, Perez bi Hezrɔn, Hezrɔn bi Ram. ⁴ Ram bi Aminadab, Aminadab bi Nashɔn, Nashɔn bi Salmɔn. ⁵ Salmɔn ghɔ Rahab bi Boaz, Boaz ghɔ Rut bi Obed, Obed bi Jesse. ⁶ Jesse bi fwàŋ Deyvid, Deyvid ghɔ zu Uria (Batseba), bi Solomon, ⁷ Solomon bi Rehoboam, Rehoboam bi Abia, Abia bi Asa, ⁸ Asa bi Jehoshafat, Jehoshafat bi Jehoram, Jehoram bi Osias. ⁹ Osias bi Jotam, Jotam bi Ahas, Ahas bi Hetsekia. ¹⁰ Hetsekia bi Manase, Manase bi Amɔn, Amɔn bi Josia. ¹¹ Josia bi Jehoyakin ghɔ vaŋ-nshwi vɪ maa yighee nɔyə faŋ vɪ nə jia vɪ Isirayl, gə nə vəŋ shɪ Babilɔn nə. ¹² Vəŋ kɪ zì' Babilɔn, Jehoyakin bi Salatiel, Salatiel bi Zerubabel. ¹³ Zerubabel bi Abiud, Abiud bi Eliakim, Eliakim bi Azor. ¹⁴ Azor bi Zadok, Zadok bi Akim, Akim bi Eliud. ¹⁵ Eliud bi Eleasar, Eleasar bi Matan, Matan bi Jeykob. ¹⁶ Jeykob bi Josef, ndəə Meri, faŋ ŋwə nə bɪ Yeso, faŋ vɪ nəə tii ŋwə nə Kristo nə. ¹⁷ Yini' yinji faŋ nɔyə tey fɪ maa yighee Abraham, gə kɔ maa yighee fwàŋ Deyvid luu nɔyə-yishwe. Zì fɪ maa yighee Deyvid, gə kɔ maa yighee nɔyə faŋ vɪ nə jia vɪ Isirayl, gə nə vəŋ shɪ Babilɔn, baa luu yini' yinji nɔyə-

yishwe. Shù fɪ faŋ vɪ nə gə nə vəŋ Babilɔn, gə kò maa yighee Kristo baa kɪ luu yini' yinji nɔyə-yishwe.

Faŋ vɪ nə bɪ Yeso (Lukas 1.26-2.20)

¹⁸ Nji' məbi faŋ vɪ nə bɪ Yeso, nə luu nee: Yighee nɔyə faŋ Josef nə gə ŋii ŋii maa məndaa Meri, nshu Yeso, Meri kee ta kɪ nə wəndɔŋ me, vɪ kɪ ye Meri luu gɔsə. Məgɔ wi ghɔ nə yisə Zwiətə Ley Nwi. ¹⁹ Ndəə wi Josef nə luu wuu nɔyə yijəə, kee kaw kwan tɔ dɪ maa Meri me, kəə she' laa yɪ tɪ' ŋwə fɪ taa bwaŋnə. ²⁰ Faŋ ŋwə nə bɪ'tə nɪniŋ, nɔyə shi ŋwə, nshiiŋii Nwi jwi maa ŋwə taa nɔyə, gɪ laa, «Josef, wuu ŋiina Deyvid, kɪ ghɔ fee maa məndi Meri maa zu wə me. Məgɔ ŋwə faŋ ŋwə gɔ nə, yisə Zwiətə Ley Nwi. ²¹ Nwə taa bi wee-wəndɔŋ, a shu yizii yɪ laa Yeso, bu' laa ŋwə ndɔ bweysə vɪ vɪ fɪ ghɔ vənu vəbwəvə faŋ mbə lùu maa vəŋ.»

²² Vənu vó vənsə nə gày, fəyŋə maa nu ŋkiə faŋ tita Nwi nə yisə nshiiŋii-sɔghɔ nə nàysə fishi. ²³ Nwə nə nàysə laa lee,

«Vɪŋ zɔ! Ngwan wəzwi ndɔ gɔ, bi wee-wəndɔŋ, vɪ shu yizii yɪ nə Immanuel.» †

Nji' yizii yó lùu laa, «Nwi taa ŋwaa nsɪŋ.»

²⁴ Faŋ Josef yènə fɪ mbweysə, yɪ she' faŋ nshiiŋii Nwi yò nii nàysə tɛ ŋwə. ²⁵ Nwə ndi zu wi, ghɔ ŋwə kee

† 1.23 Aysaya 7.14.

shəntə fwanj me, kɔ tɛ yighee njyə fanj ɲwə nə bɪ wee-wəndɔŋ. ɲwə kɪ nii shù yizii yi laa Yeso.

Fanj vii məkii nə məjwiŋ nə jwi yè Yeso

2 Yighee njyə fanj vi nə bɪ Yeso nti' Betelehem, shi Judia, maa yighee fwàŋ Herod, vii məkii nə məjwiŋ ndɔ fi kwiŋ ntɔŋ-shishwi, jwi Jerusalem, ² jwi bitə laa, «Wee ɲgwə fanj vi bɪ ɲwə maa fwàŋ vii Jus nə bæ? Yia nə yè fəjwiŋ fi fuu fanj yia nə luu ntɔŋ-shishwi. Yia jwi laa yia jwi shò'tə ɲwə.» ³ Fwàŋ Herod zɔ nu kó, gwəkə, fèe ghɔ vi nti' Jerusalem yinshə. ⁴ ɲwə baytə vii kwalə mafe' Nwi nə vii madesə ɲwa'lə Nwi fanj vəŋ nə luu shi ɲwə vəŋshə, bitə tɛ vəŋ laa vi ndɔ bi Kristo, wuu məbweysə vii Nwi fə? ⁵ Vəŋ bəŋsə tɛ ɲwə laa, «Nti' Betelehem fi shi Judia. Lùu ninij bu' laa nshiiŋii-sɔghɔ nə ɲwà'lə laa,

⁶ «Aŋ ghɔ, nti' Betelehem fi shi Judia, a kee bee luu titi' fi maa nti'sə Judia me, bu'laa tii məsɔ' vii ndɔ fuu fi ghɔ ghɔ, kɪ shiinə ɲgwisə vii Isirayl.» †

⁷ Fwàŋ Herod zɔ ninij, tii vii məkii nə məjwiŋ vɔ maa shun, kɪ təəmə yighee njyə fanj fəjwiŋ fɔ nə fùu shɔ fi ghɔ vəŋ ɲkee jəə, ⁸ kɪ nii tɔŋ vəŋ nti' Betelehem, gi laa, «Viŋ gə kəə wee ghɔ ɲkee bisə-ɲii. Viŋ taa ye ɲwə, viŋ bəŋ jwi naysə shee, tɛ ka' mə gə shò'tə ɲwə nizi.»

⁹ Vəŋ zɔ nu ɲkiə fanj fwàŋ gi nə, gə nə ɲwaa vəŋ. Fanj vəŋ gə ninij, fəjwiŋ mfiə fanj vəŋ nə yè fanj vəŋ nə luu kwiŋ ntɔŋ-shishwi nə, fi visi fi ghɔ vəŋ, gə tɛŋnə tɔ shəŋ ɲkiə fanj wee ghɔ nə luu shɔ. ¹⁰ Vəŋ ye fəjwiŋ fɔ, ɲàytə ɲkee didi', ¹¹ shɔk gə ɲii taa ɲii yɔ, yè wee ghɔ ghɔ nshu wi Meri. Vəŋ guŋnə nsi, bəŋsə wee ghɔ, ke'tə vətɔ vəvəŋ, kèy wee ghɔ nə goolə, baa nə ndiŋ, nə məŋgwə mə lamenda (fanj nə luu ɲkee vətɔ və shwanj ndɔŋnə.)

¹² Fanj vəŋ nə luu yifi, njyəə shi vəŋ. Nwi tɛ vəŋ taa njyəə laa kɪ vəŋ baa bəŋ gə yi fwàŋ Herod me. Ninij, vəŋ shɔk fi maa jii yiday, gə shi vəŋ.

Fanj Nwi nə bwèysə Yeso fi ghɔ fwàŋ Herod

¹³ Vəŋ ndɔ ninij, njyəə shi Josef. Nshiiŋii Nwi jwi maa ɲwə taa njyəə, gi tɛ ɲwə laa, «Nɔ fi nsi, ndi wee ɲwə ghɔ nshu wi, nyiŋ gə shi Ijip, gò' shɔ, zì' maa yighee njyə fanj mə ndɔ naysə tɛ ghɔ, bu' laa fwàŋ Herod sho' ghuu wee ɲwə maa məzwi ɲwə.» ¹⁴ Josef ndɔ yizɔ she' vətɔ' shi kó, ndi wee ghɔ, ghɔ nshu wi, nyiŋ gə nə vəŋ shi Ijip. ¹⁵ Vəŋ gə dù' shɔ, zì' maa yighee njyə fanj fwàŋ Herod nə kù. Ninij, ɲkə faynə nə nu ɲkiə fanj tita Nwi nə yisə nshiiŋii-sɔghɔ nə naysə fishi. ɲwə nə naysə laa, «Mə Nwi tii ɲwiŋ ɲwaa fi shi Ijip.» ††

¹⁶ Fwàŋ Herod kɪ ye laa vii məkii nə məjwiŋ vɔ nə bwè'sə yi, njyɔ' yi lia didi', ɲwə tɔŋ vəsogə', vəŋ gə zwilə vəŋ-vəndɔŋ vəbwəvə vəŋshə fi nti' Betelehem nə fi maa kwiŋ ghɔ nshə, mbia fanj vi bi kɪ bibi vəŋ, gə zì' tɛ mbia fanj vəŋ lùu ɲu'sə bɔk, bu' laa nə luu yighee njyə fanj ɲwə nə təəmə fi ghɔ vii məkii nə məjwiŋ vɔ. ¹⁷ Nu kó kɪ nii faynə maa nu ɲkiə fanj nshiiŋii-sɔghɔ Jeremaya nə naysə. ¹⁸ ɲwə nə gi laa lee,

«Yumə ko' fi nti' Rama, gwia shiŋsə didi'.

Rahel gwia vəŋ vi, kee biŋ laa vi shiŋsə ɲwə me, bu' laa vəŋ vi kee baa lùu shɔ me.» ‡

¹⁹ Yighee njyə fanj fwàŋ Herod nə kù, njyəə baa kɪ shi Josef shi Ijip. Nshiiŋii Nwi baa kɪ jwi maa ɲwə taa njyəə, ²⁰ gi tɛ ɲwə laa, «Nɔ yizɔ, ndi wee ghɔ, ghɔ nshu wi, viŋ vi vəŋ bəŋ gə shi Isirayl, bu' laa vii mbia fanj vəŋ nəə kəə zwi wee ghɔ nə, kukə.» ²¹ ɲwə ndɔ fi nsi, ndi wee ghɔ, ghɔ nshu wi, ghɔ vi vəŋ bəŋ gə shi Isirayl. ²² Luu nə, ɲwə kɪ zɔ laa Arkileys zì tɛ tii wi Herod, sɔ' shi Judia, ɲwə fee maa məgə shɔ. Nwi gi tɛ ɲwə taa njyəə laa ɲwə gə luu kwiŋ Galilii. ²³ ɲwə kɪ nii shòk gə shi Galilii, gə kɪ shi maa nti' yimɔ' fanj vi tii nə Nazaret. Ninij, ɲkə faynə maa nu ɲkiə fanj nshiiŋii-sɔghɔ nə naysə laa, vi taa kɪ tii ɲwə nə wuu Nazarini.

Nu Jɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi

(Mark 1.1-8; Lukas 3.1-18; Jɔn 1.19-28)

3 Nə luu maa ɲu'sə mbi sɔ, Jɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi, fuu kɪ fi'tə nu Nwi tɔk wa'sə, ² gisə laa, «Viŋ kwiinə fwi siŋ, bu' laa nu yifwàŋ yizɔ luu nshənə.»

³ Ninij, Jɔn nə luu ɲkee wə ntiə fanj nshiiŋii-sɔghɔ Aysaya nəə gisə kɔŋ ɲwə laa,

«Gi wə lu' fi tɔk wa'sə laa vi lootə jii Mɔ'mbi, bəŋsə fɔ' wi ɲwə ne'tə.» ††

⁴ Nshi-tɔ Jɔn nəə mɔ' she' njwi fanj vi nə bà nə nyunsa nyaa kamelə, shun kɔtə gɔ ɲi' ɲwə, (she' fanj nshiiŋii-sɔghɔ yaa kɪ mɔ' nə.) Fazi kɪ nə luu she' ɲweysə nə zɔsə fi taa tɔk. ⁵ ɲwə nə luu shɔ taa tɔk wa'sə, vii Jerusalem ghɔ vi vii Judia vəŋshə nə vii vəŋshə fi kwiŋ Jordan fuu kɪ gə ye ɲwə, ⁶ biŋ vənu vəbwəvə vəŋ ntee. ɲwə kɔ muu mə Nwi tɛ vəŋ taa muu mə Jordan.

⁷ Luu nə, ɲwə kɪ ye vii vəyanj fi taa nwaa vii Farisii nə fi taa nwaa vii Sadiusii, fanj vəŋ nə jwi maa məfi muu mə Nwi fi ghɔ ɲwə, ɲwə gi tɛ vəŋ laa, «Aŋ viŋ, vəŋ-ɲkaki, sii naysə ndə tɛ viŋ laa ka' viŋ fùu fi taa nɔ' Nwi fanj Nwi ndɔ kwanj maa vii nə? ⁸ Baw viŋ yi vənu fanj mbə ku'nə yaa vii fanj vəŋ kwiinə fwisə vəŋ. ⁹ Kɪ viŋ kɪ bi'tə fi taa fwisə viŋ maa məgi laa ka' nu kee baa bi tɛ viŋ me, bu' fanj Abraham lùu tii wiŋ nə. Mə naysə tɛ viŋ laa ka' Nwi ndi ɲo'sə sè, kiasə, nsə gu vəŋ Abraham. ¹⁰ Viŋ zɔ! Vi du'tə vi nunsə ɲjanj nsi ɲi' vətɛ. Tɛ tɛ me tɛ fanj ɲkə kee kwàanə vətəŋ vəjəəvə me, vi taa gwia, twàŋ taa wi.»

¹¹ Jɔn baa gi laa, «Mə kɔ muu mə Nwi tɛ viŋ laa viŋ kɪ kwiinə fwi siŋ. Luu nə, wə ntiə fanj ɲwə jwi fiiba mə, kii wutə shòk mə. Mə kee bee kù'nə ɲkee maa məsha' gɔsə si me. ɲwə ndɔ kɔ luu Zwi'tə Ley Nwi tɛ viŋ, nə wisə. ¹² ɲkə ndɔ luu she' yaa nu wuu məfetə ɲiŋee, fanj nsì məfetə ɲiŋee lùu ghɔ ɲwə, ɲwə ndɔ fetə ɲiŋee wi, nùŋsə ɲkee jəə taa ɲii, ndɔ shəŋtə vəghɔ vi, twàŋ taa wi fanj ɲwə kee yaa kɪ ndiinə me.»

Fanj Yeso nə fi muu mə Nwi fi ghɔ Jɔn

(Mark 1.9-11; Lukas 3.21-22; Jɔn 1.32-34)

¹³ Nə luu maa yighee yɔ, Yeso ndɔ fi shi Galilii, jwi yi Jɔn mbii muu mə Jordan maa məfi muu mə Nwi. ¹⁴ Jɔn

† 2.6 Mika 5.1. †† 2.15 Hosia 11.1.

‡ 2.18 Jeremaya 31.15. †† 3.3 Aysaya 40.3.

fəŋ ɲwə, gɪ laa, «Nkə nə bəw mə fi muu mə Nwi fi ghɔ ghɔ. Sii yɪ kə laa a bee kii jwɪ maa mə?»¹⁵ Yeso bəŋsə tɛ ɲwə laa, «Me'tə ɲkə lùu niniŋ ndwə. Bəw ɲkə luu niniŋ laa si ki yisə vənu vənsə fəŋ Nwi kàw.» Niniŋ, Jɔn biŋ, mè'tə ɲwə.¹⁶ Yeso fi muu mə Nwi, fùu fi taa muu, she' yighee yɔ shuu yizɔ ɲa'nə, ɲwə ye Zwi'tə Ley Nwi si' jwɪ yaa bəŋsə, tɛŋnə tɔ ɲwə.¹⁷ Gi Nwi gi fi taa yizɔ laa, «Lùu ɲwiŋ ɲwaa nə fəŋ mə kàw. ɲwə baw shee.»

Fəŋ Satan nə m̀nɲ Yeso

(Mark 1.12-13; Lukas 4.1-13)

4 Yɪŋkii ki mè, Zwi'tə Ley Nwi suŋ Yeso, ɲwə gə tɔw wa'sə, tɛ vəzwitə vəbwəvə mɔŋ ɲwə.² ɲwə nə luu yifi, bəŋ fazi maa vəshi muu-yinshwe, bəŋ fazi vətù' nə shishwi. Jiŋ ki nii zasə ɲwə.³ Wuu məbwə'sə mbi ghɔ jwɪ yɪ ɲwə, gɪ tɛ ɲwə laa, «Ki luu laa a lùu Wee Nwi, a yisə ɲo'sə sə kiasə gù bee.»⁴ Yeso bəŋsə tɛ ɲwə laa, «Nkə lùu taa ɲwa'lə Nwi laa, «Wə kee bwey she' bu' fazi me. Wə bwey luu bu' yigi yinshə fəŋ nyə fuu fi shuu Nwi.»[†]

⁵ Yɪŋkii ki shɔw, tɛ vəzwitə vəbwəvə ndi ɲwə, gə nə ɲwə nti' Jerusalem, tə ɲwə fuu nyaw tɔ ɲii Nwi yikwalə,⁶ gɪ tɛ ɲwə laa, «Ki luu laa a lùu Wee Nwi, a sawnə shəŋ nsi, bu' laa ɲkə lùu taa ɲwa'lə Nwi laa, «Nwi taa tɔŋ vɪ nɔŋ vi fi yizɔ laa vəŋ ndwey ghɔ laa ki ghɔ tuŋ ghuu kə maa ɲo' me.»^{††} Yeso gi tɛ ɲwə laa, «Nu kəmə' fi taa ɲwa'lə Nwi lùu laa, «Ki ghɔ mɔŋ Mɔ'mbi, Nwi wə me.»[‡]

⁸ Tɛ vəzwitə vəbwəvə baa kii ndi ɲwə, gə nə ɲwə fuu bəŋ yimɔ' fəŋ nyə luu ɲkee yidə, də məshɪ mə shɪ nsi tɛ ɲwə mənsə nə vətɔ vəjəvə fəŋ mbə lùu taa tey yɪ.

⁹ Tɛ vəzwitə vəbwəvə gi tɛ ɲwə laa, «A taa ki luu guŋnə nsi, bəŋsə mə, mə kɔ vətɔ və tɛ ghɔ vənsə.»¹⁰ Yeso bəŋsə tɛ ɲwə laa, «Nɔw fi yɪ mə Satan! Nkə lùu taa ɲwa'lə Nwi laa, «Ki bəŋsə Mɔ'mbi, Nwi wə, fà' she' fa' wi niniŋ.»^{†††} ɲwə nə gɪ niniŋ, tɛ vəzwitə vəbwəvə ndɔ fi yɪ ɲwə, gə. Nshiisə-ɲiisə Nwi ki nii jwɪ yɪ ɲwə, fà' tɛ ɲwə.

Fəŋ Yeso nə tɛy fa' wi shɪ Galilii

(Mark 1.14-15; Lukas 4.14-15)

¹² Yeso ki zɔ laa vi jia Jɔn, kwàŋ taa ɲii mfɪŋ, ɲwə ndɔ fi yifi, bəŋ gə shɪ Galilii.¹³ ɲwə zi' yifi, mè'tə nti' Nazaret, gə ki shɪ luu nti' Kapernaum, fəŋ lùu shuu maghia, nsi Zebulon nə Naftali.¹⁴ Fəŋ ɲwə nə gə niniŋ, fəyŋə maa nu ɲkiə fəŋ nshiiŋii-sɔghɔ Aysaya nə gɪ.

¹⁵ ɲwə nə gɪ laa lee,

«Vɪ fi nsi Zebulon nə fi nsi Naftali,
fəŋ nyə lùu kwɪŋ maghia nə,
yiba muu mə Jordan ɲii yɪ, maa kwɪŋ shɪ Galilii,
fəŋ vɪ shɪ shɔ fəŋ kee lùu vɪ Jus nə me.

¹⁶ Vɪ vɔ fəŋ vəŋ nə dù' taa mfɪŋsə,
ye ɲkee məley kwalə.

Vɪ mbiə fəŋ vəŋ nə dù' maa shəŋ yiku,
fəŋ ndiŋlə yiku nə shitə vəŋ nə,
vəŋ dù', məley fuu shitə vəŋ.»^{‡‡}

¹⁷ Nə luu maa yighee yɔ, Yeso tey ki fi'tə nu Nwi, gisə laa, «Viŋ kwiinə fwi siŋ, bu' laa nu yifwàŋ yizɔ luu nshənə.»

Fəŋ Yeso nə sho' mfɔŋsə vɪ məzwetə nu ki

(Mark 1.16-20; Lukas 5.1-11; Jɔn 1.35-51)

¹⁸ Yeso ki shɔw fi mbiə maghia Galilii shi mɔ', yè vɪ vəbɔw fəŋ vəŋ nə mɔ' ghuu susə vəŋ taa muu. Vɪ vɔ nə luu Saymon fəŋ vi tii ɲwə nə Pita, ghɔ weenshu wi Andru. Vəŋ nə luu vɪ məkoo susə.¹⁹ Yeso gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ jwɪ, bè'sə mə. Mə taa yisə viŋ gu vɪ məbaytə vɪ tɛ Nwi, she' fəŋ viŋ koo susə taa ghuu nə.»²⁰ Vəŋ me'tə ghuu susə vəŋ yighee mu', bè'sə ɲwə.²¹ ɲwə baa ki to', filə gə visi, baa yè vəŋ-nshwi mɔ' vəbɔw, luu Jeyms, wee Zebedii, ghɔ weenshu wi Jɔn, fəŋ vəŋ nə dù' taa bay ghɔ vi tɛ vəŋ Zebedii, ki təəŋə təŋɔŋ fi maa ghuu susə vəŋ. Yeso tii vəŋ nizi.²² Vəŋ me'tə bay kɔ ghɔ tɛ vəŋ yighee mu', bè'sə ɲwə.

Fəŋ Yeso nə fi'tə nu Nwi, shù' vəza fi maa vɪ

(Mark 1.39; 3.7-8,10-11; Lukas 4.44; 6.17-19)

²³ Yeso ki nii to' fi taa shɪ Galilii kənsə, deesə nu Nwi taa ndɔ' Nwi, fi'tə nɔŋ yijəə kòŋ nu yifwàŋ yizɔ, shù' vəza vənsə nə vəndɔ' vənsə fi maa vɪ.²⁴ Nu kwalə ki kɔ saynə taa shɪ Siria kənsə. Vi jwɪ nə vɪ vəza tɛ ɲwə, fəŋ vəŋ nəə zasə nə vəza təŋ təŋ. Vɪ fəŋ zwitə bwə nə luu maa vəŋ, nə vɪ fəŋ kəŋgu nəə ghaysə vəŋ, nə vɪ fəŋ way ɲwaa vəŋ nə ku mu', jwɪ yè Yeso, ɲwə shu' vəŋ.²⁵ Vɪ vəyən be'sə ɲwə, vɪ fəŋ vəŋ nə ndɔ' fi shɪ Galilii, nə vɪ fi shɪ Dekapoli, nə vɪ fi Jerusalem nə fi shɪ Judia kənsə, nə vɪ fi ɲii Jordan.

Nu Nwi fəŋ Yeso nə fi'tə fuu bəŋ

(Lukas 6.20-26)

5 Fəŋ Yeso nə ye vɪ vəyən vɔ, ko' gə fuu bəŋ, dù' nsi. Vɪ məzwetə nu ki shəŋtə jwɪ yɪ ɲwə.² ɲwə ɲa'sə shuu wi, dèesə vəŋ tɛ nee:

Nu mənɔŋ-bwəŋnə

³ «Mənɔŋ-bwəŋnə tɛ vɪ mbiə fəŋ vəŋ dù' yaa mbəəsə visi Nwi (fəŋ vəŋ ki' vənu vənsə she' fi ghɔ Nwi,) fɔnə nu yifwàŋ yizɔ lùu tɛ vəŋ.

⁴ Mənɔŋ-bwəŋnə tɛ vɪ mbiə fəŋ vəŋ luŋ, fɔnə Nwi taa bawsə fwisə vəŋ.

⁵ Mənɔŋ-bwəŋnə tɛ vɪ zutə, fɔnə vəŋ ndɔ' zi shɪ nsi.

⁶ Mənɔŋ-bwəŋnə tɛ vɪ mbiə fəŋ jiŋ nu loomə zasə vəŋ, fwisə vəŋ baa yɔŋ bu' nu kɔ, fɔnə vəŋ taa zwəkə.

⁷ Mənɔŋ-bwəŋnə tɛ vɪ mbiə fəŋ vəŋ kee gəŋsə vɪ, fɔnə Nwi taa kee gəŋsə vəŋ nizi.

⁸ Mənɔŋ-bwəŋnə tɛ vɪ mbiə fəŋ fwisə vəŋ lùu səley, fɔnə vəŋ ndɔ' gə ye Nwi.

⁹ Mənɔŋ-bwəŋnə tɛ vɪ məbwəsə nu, fɔnə Nwi taa ndi vəŋ yaa vəŋ vi.

¹⁰ Mənɔŋ-bwəŋnə tɛ vɪ mbiə fəŋ vi sho' ghuu vəŋ bu' məznə nə vənu vəloomə fəŋ vəŋ yisə,

† 4.4 Diteronimi 8.3. †† 4.6 Sam 91.11-12. ‡ 4.7 Diteronimi 6.16. †† 4.10 Diteronimi 6.13. ‡‡ 4.16 Aysaya 8.23-9.1; 42.7.

fɔnə nu yifwəŋ yizɔ lùu tɛ vəŋ.

¹¹ Məŋɔŋ-bwaŋnə lùu tɛ viŋ, faŋ vii ndasə viŋ, sho' ghuu ghiŋ, gisə vənu vəbwəvə tɔ viŋ, ši təba shɔ bu' mə.

¹² Viŋ ki ŋaytə, ši', bu' laa vəkəynə viŋ ndɔ luu vəyaŋ ši Nwi taa yizɔ. Lùu niniŋ bu' laa vi nəə sho' ghuu nshiisə-ŋii sɔghɔ mbə ywaŋ-viisi she' niniŋ.»

Yeso fi' vii vi nə fəŋway, baa nə ki'
(Mark 4.21; 9.50; Lukas 8.16; 11.33; 14.34-35)

¹³ «Viŋ lùu fəŋway taa mbi, luu nə, fəŋway ki luu kee baa ki ndiŋ me, buu sii ka' vi yi kəkə mfə baa ndiŋ? Maa mfə kee baa lùu maa nu me; vi me' fu, vii ki to', shɔɔ, je'tə nə ghuu vəŋ.

¹⁴ Viŋ lùu ki' taa mbi. Nti' yimɔ' faŋ nyə lùu fuu kwe', ka' nyə kee ndenə me. ¹⁵ Vi kee yaa ki shu' ki', ndi kay kusə tɔ yi me. Vi yaa ki tə ki' luu fuu shəŋ mətə ki', tɛ ka' vii vəŋshə faŋ vəŋ lùu taa ŋii, ki ye vəd' fuŋ.

¹⁶ Niniŋ, viŋ ki yisə laa ki' wiŋ ki bee yikə' vii, vəŋ ki ye vənu vəjəəvə viŋ, bəŋsə yizii Nwi, Tii wiŋ, faŋ ŋwə lùu yizɔ nə.»

Faŋ Yeso nə twələ ntisə Nwi
(Lukas 16.17)

¹⁷ «Ki viŋ ki bi'tə laa mə nə jwi maa məndisə nu ŋkiə faŋ ŋkə lùu taa ŋwa'lə ntisə Nwi, nə ŋkiə fi taa vəŋwa'lə və nshiisə-ŋii sɔghɔ me. Mə kee jwi maa məndisə me; mə jwi maa məfaynə, ŋkə ku'nə. ¹⁸ Viŋ zɔ! Mə naysə nu yinsəŋ tɛ viŋ laa tuu ŋkee yisi ŋwa'lə yimu', ti'nə me ŋkee wee-mbey, kee ndɔ ndi fi taa ŋwa'lə ntisə Nwi me, gə zi' maa yighee nyə faŋ yizɔ ghɔ nsi ndɔ ndi. Vənu vɔ vəŋshə fi taa ŋwa'lə Nwi ndɔ gay ŋkə. ¹⁹ Niniŋ, wə ki luu ndisə she' wee-nti yimu' fi taa ntisə Nwi sətiti', dèesə vii shɔ, buu vi ndɔ ki tii ŋwə nə wuu titi' taa nu yifwəŋ yizɔ. Luu nə, wə ki luu nùŋsə ntisə sɔ, baa deesə tɛ vii, buu vi ndɔ ki tii ŋwə nə wuu kwalə taa nu yifwəŋ yizɔ. ²⁰ Viŋ zɔ! Mə naysə tɛ viŋ laa, viŋ kee kii ŋkawə nə məzɔnə shɔɔ vii mədeesə ŋwa'lə Nwi ghɔ vi vii Farisii me, buu ka' viŋ kee ndɔ ŋii nu yifwəŋ yizɔ me.»

Fwi yishəsə luu she' yaa nu məzwi wə
(Lukas 12.57-59)

²¹ Viŋ nə zɔ nu ŋkiə faŋ vi nə gɪ tɛ vii visi laa, «Ki zwi wə me,» baa nə laa, «Wə ntia faŋ ŋwə zwɪ wə, ŋii nɔɔ' Nwi.» ²² Luu nə, mə gɪ ŋkaŋ tɛ viŋ laa, «Fwi wə ki luu shə maa weenshu wi, ŋwə ŋii nɔɔ'. Wə ntia faŋ ŋwə gɪ tɛ weenshu wi laa ŋwə lùu wuu dayday, ndɔ ŋii taa nɔɔ' yiwe'. Wə ntia faŋ ŋwə gɪ tɛ weenshu wi laa ŋwə luu mfaw, ŋii nɔɔ' Nwi, vi mɔ' ŋwə taa wi.

²³ Yighee nyə faŋ a jwi nə fa maa məkɔ Nwi shɔ, a ki zi' yi shəŋ məkɔ Nwi, lumə laa a nə gɪ nu maa weenshu wə, ²⁴ bəw a me'tə fa kɔ yi shəŋ məkɔ Nwi, bəŋ gə mətə nu viŋ weenshu wə ŋkə, buu bəŋ jwi kɔ Nwi nə fa kɔ.

† 5.21 Eksodɔs 20.13.

²⁵ Viŋ wə mɔ' ki luu kii nɔɔ', bəw a biŋ viŋ ŋwə siitə faŋ viŋ ŋwə ki bii jii, laa ki wuu nɔɔ' wə kɔ ghɔ tɛ wuu məshia nɔɔ', wuu məshia nɔɔ' kɔ ghɔ tɛ nshiinjii, ŋwə kwaŋ ghɔ taa ŋii mfiiŋ me. ²⁶ Mə naysə nu yinsəŋ tɛ ghɔ laa ka' a kee ndɔ fuu fi fuŋ me, zi' maa yighee nyə faŋ a mətə ndɔ' ka ghɔ nshə, tuu ŋkee fəlaŋ kee gɔ' me.»

Yigi Yeso kɔŋ nti məndaa

(Matiu 18.8-9; 19.9; Mark 9.43-48; 10.11-12; Lukas 16.18)

²⁷ Viŋ nə zɔ nu ŋkiə faŋ ŋkə lùu taa ŋwa'lə Nwi laa, «Ki tii wəzwi me.» ^{†28} Luu nə, mə gɪ ŋkaŋ tɛ viŋ laa, ki luu wə ye wəzwi, sə, buu ŋwə du'tə ŋwə tii wəzwi ghɔ fi taa fwi ŋwə.

²⁹ Ki luu yisi yə, nyə kwiiŋ ma', yisə a yi nu bwə, bəw a kilə, fùusə mə'. ŋkə bəw laa way shəŋ fi maa ghɔ ndi, fi ghɔ vi sha' ŋwaa wə nshə, mɔ' taa wi. ³⁰ Ki luu kwiiŋ wə ma'nə yisə a yi nu bwə, shia, mə'. Bəw way shəŋ fi maa ghɔ ndi, fi ghɔ nshi ŋwaa wə maa məŋii taa wi.

³¹ Vi nə baa gɪ laa, «Wə ki luu ti' zu wi, ŋwə kɔ ŋwa'lə məgaasə məndaa tɛ ŋwə.» ^{‡32} Luu nə, mə gɪ ŋkaŋ tɛ viŋ laa, «Wə ki luu ti' zu wi, maa laa wəzwi ghɔ to' vəswəŋ me, buu ŋwə yisə laa vii ki tii ŋwə, gɪ nti məndaa. Wə ki luu ndaa wəzwi faŋ ŋwə fùu fi ghɔ wəndɔŋ day, buu ŋwə gɪ nti məndaa ghɔ wəzwi ghɔ nizi.»

Yigisə Yeso kɔŋ məli'tə nu

³³ Viŋ nə baa zɔ nu ŋkiə faŋ vi nə gɪ tɛ vii visi laa, «Ki li'tə yizii Nwi maa təba me,» [†] baa nə laa, «Yisə vənu mbiə faŋ a nə li'tə tɛ Nwi.» ^{‡34} Luu nə, mə gɪ ŋkaŋ tɛ viŋ laa, «Ki viŋ li'tə tuu yighee mu' me. Ki viŋ li'tə yizɔ me, bu' laa lùu ŋkaw Nwi, faŋ Nwi dù' shɔ, ki sɔ' mbi. ³⁵ Kee ki li'tə nsi me, bu' laa lùu fa mətə ghuu ki. Kee li'tə Jerusalem me, bu' laa lùu shi yifwəŋ yizɔ. ³⁶ Ki li'tə tɔ kə me, bu' laa ka' a kee yisə mbuu nyuŋ fu me, ti'nə me fəŋ me. ³⁷ Viŋ ki gisə yigi yiiŋ laa kɔŋ, ti'nə me laa bey, maa yinsəŋ. Viŋ ki luu baa kwiiŋ ku'sə yigi yimɔ' shɔ, buu nyə ndɔ fi maa nu bwə.»

Ki bəŋsə nu bwə tɔ nu bwə me
(Lukas 6.29-30)

³⁸ Viŋ zɔ! Viŋ nə zɔ faŋ vi gi laa, «Wə ki luu sɔ yisi yə yimu', a sɔ njii yimu', ti'nə me shɔ' yigi' yə yimu', a sho' njii yimu'.» ^{‡39} Luu nə, mə gɪ ŋkaŋ tɛ viŋ laa, «Ki viŋ fəŋ nu bwə faŋ wə kəə yisə maa viŋ me. Wə ki luu sàŋ yifəə yə, nyə kwiiŋ ma'nə, a kiasə kwiiŋ mɔ', dè tɛ ŋwə nizi. ⁴⁰ Wə ki luu kəə ghɔ nə nɔɔ', ki kəə fi njwi yə yimɔ', bəw a me'tə ghɔ vi njwi yə yindiŋ. ⁴¹ Ki luu wə dɔɔ ghɔ laa (a sha' fa,) viŋ ŋwə to' kilomita mu', bəw a gə, viŋ ŋwə to' vəkilomita vəbɔɔ. ⁴² Ki kɔ fa ŋkiə faŋ wə ndwaŋ fi ghɔ ghɔ tɛ wə ghɔ, kee ki twey fi kɔ fa tɛ wə faŋ ŋwə shwa' fi ghɔ ghɔ me.»

†† 5.27 Eksodɔs 20.14. ‡ 5.31 Diteronimi 24.1. †† 5.33 Levitikɔs 19.12. ‡‡ 5.33 Diteronimi 23.22. ‡‡‡ 5.38 Eksodɔs 21.24.

Ki kaw wuu mbeenə wə

(Lukas 6.27-28,32-36)

⁴³ Viñ nə zɔ faŋ vi gi laa, «Ki kaw weenshu wə, bee wuu mbeenə wə.» ⁴⁴ Luu nə, mə gi ŋkaŋ tɛ viñ laa, «Viñ ki kaw vii mbeenə viñ, bu' gho tɛ Nwi tɔ vii faŋ vəŋ sho' ghuu ghiŋ. ⁴⁵ Niñiŋ laa viñ luu vaŋ tita Nwi, Tii wiñ fi yizɔ, bu' faŋ ŋwə yisə shishwi wi bee tɔ vii bwənə nə vii jəənə, tɔŋ yighuu tɛ vii vənu vəloomə nə tɛ vii faŋ vənu vəvəŋ kee lùu vəloomə me. ⁴⁶ Viñ ki luu kàw she' vii faŋ vəŋ kaw viñ, buu vəkəynə viñ sii lùu kíkə? Maa vii məsa vətɔ yisə niñiŋ nizi! ⁴⁷ Viñ ki luu ki shɔ'tə she' vaŋ-nshwi viñ, buu viñ yɛ nu kwalə kíkə? Maa vii faŋ vəŋ kee kii nə Nwi me, yisə niñiŋ nizi. ⁴⁸ Niñiŋ, bàw viñ baw shilə yaa tita Nwi Tii wiñ fi yizɔ, faŋ ŋwə bàw shilə nə.»

Viñ ki yisə vənu vəjəəvə, kee yisə visi vii laa vəŋ ki bu' gho tɛ viñ me

6 «Viñ ki ndiina laa viñ kee ki yisə nu faŋ ŋkə lùu kəloomə visi vii me, laa vəŋ ki ye viñ shɔ me. Viñ ki luu ki yisə nu loomə laa vii ki ye viñ shɔ, buu vəkəynə viñ fi gho tita Nwi, Tii wiñ fi yizɔ, kee baa lùu shɔ me. ² Yighee njyə faŋ viñ kɔ fa tɛ wuu ŋi', ki viñ ki taw yisaw yaa vii məko'sə ŋwaa yaa ki yisə taa ndɔ' Nwi nə jissə laa vii ki bəŋsə vəŋ nə me. Mə naysə ŋkee nu yinsəŋ tɛ viñ laa vəkəynə vəŋ ndi niñiŋ. ³ Gə fi maa gho, a kɔ fa tɛ wuu ŋi', ki gho biŋ laa kwiŋ ŋkwii kii nə nu ŋkiə faŋ kwiŋ ma'nə yisə me. ⁴ Niñiŋ laa jəə wə faŋ a yisə, go' she' taa vəndenə. A yɛ niñiŋ, buu Nwi, Tii wə, faŋ ŋwə ye vənu vəndenə vənsə, ndɔ key gho shɔ.»

Nu məshɔ'tə Nwi

(Mark 11.25-26; Lukas 11.2-4)

⁵ «Yighee njyə faŋ viñ kəə shɔ'tə Nwi, ki viñ lùu yaa vii məko'sə ŋwaa me, faŋ vəŋ yaa ki kaw maa mətiŋnə taa ndɔ' Nwi nə maa vənsənə və jissə, shɔ'tə Nwi yifi laa vii ki ye vəŋ, bəŋsə vəŋ. Mə naysə ŋkee nu yinsəŋ tɛ viñ laa vəkəynə vəŋ ndi. ⁶ Gə fi maa gho, a kəə ki shɔ'tə Nwi, a ŋii ŋii ŋii yishi, fəŋ shuu wi, buu ki shɔ'tə Nwi, Tii wə, faŋ ŋwə lùu maa shəŋ vəndenə, buu Nwi, Tii wə, faŋ ŋwə ye gho maa shəŋ vəndenə nə, ndɔ bəŋsə tɛ gho.

⁷ Viñ kəə ki shɔ'tə Nwi, ki viñ ki gisə yigi yiyaŋ me, yaa vii məko'sə ŋwaa yaa ki yisə nə me. Vəŋ bi'tə laa Nwi taa zɔ yigisə vəŋ, bu' faŋ vəŋ gisə yigi yiyaŋ didi'.

⁸ Niñiŋ, ki viñ fiñə vəŋ me. Nwi, Tii wiñ, kɔ' kii nə nu ŋkiə faŋ ŋkə bəə fi gho viñ maa yighee njyə faŋ viñ kee bee ta ndwəŋ tɛ ŋwə me.

⁹ Niñiŋ, ŋkə bàw laa viñ ki shɔ'tə Nwi, gi laa lee, Tii wia fi yizɔ, məbəŋsə lùu maa yizii yə.

¹⁰ Bàw yifwəŋ yə jwi.

Yisə laa vənu vənsə gay she' maa ŋkitə yə shi nsi yuu ŋkə lùu yizɔ.

¹¹ Kɔ yia ndee nə fazi yuu ŋkə kù'nə maa shi ndee.

† 5.43 Levitikos 19.18.

¹² Ndenə yibisə yia, faŋ yia ndənə yibisə vii nə.

¹³ Ki gho biŋ yia ŋii məmɔŋ maa məyi nu bwə me.

Garɔtə yia fi gho vənu vəbwəvə.

[Wutə məsɔ' vii nə wutə məyi vənu vənsə, nə feenə, kii she' gho, tita Nwi. Ŋkə go'sə yighee mu'. Amen.]

¹⁴ Viñ ki luu ki ndenə yibisə vii faŋ vəŋ nə yi maa viñ, buu Nwi, Tii wiñ fi yizɔ, taa ki ndenə yibisə yin nizi. ¹⁵ Ki luu viñ kee ki ndenə yibisə vii me, buu Nwi, Tii wiñ, kee ndɔ ndenə yibisə yin me.»

Nu məbaŋ fazi

¹⁶ «Viñ ki luu ki baŋ fazi, ki viñ ki kaŋ yikə' yin yaa vii məko'sə ŋwaa me. Vəŋ kaŋ yikə' vəŋ, tɛ ki ka' vii ki ye, bəŋsə vəŋ shɔ. Mə naysə ŋkee nu yinsəŋ tɛ viñ laa vəkəynə vəŋ ndi niñiŋ. ¹⁷ Gə fi maa gho, a ki luu ki kəə ki baŋ fazi, a wiŋsə məŋgwə tɔ gho, sɔ si ghə, ¹⁸ laa ki gho yisə vii kii laa a baŋ fazi me. Kii she' tita Nwi faŋ ŋwə lùu maa shəŋ vəndenə. Niñiŋ, Nwi, Tii wə, ye nu ŋkiə faŋ ŋkə gəy maa shəŋ vəndenə; ŋwə ndɔ key gho shɔ.»

Nu ka nə nu ki'

(Lukas 12.33-34; 16.13)

¹⁹ «Ki viñ baytə vətɔ fi shi nsi, nùŋ maa shəŋ faŋ mbɔŋ nə kwa taa kwə me, ti'nə me vəndɔ' bi' ŋii shəw me. ²⁰ Viñ nuŋ ka wiñ luu yizɔ, faŋ ka' mbɔŋ nə kwa kee kwə me, vəndɔ' kee shaw me. ²¹ Bàw viñ yi niñiŋ, bu' laa shəŋ ŋkiə faŋ ka wiñ lùu shɔ, lùu shəŋ kɔ faŋ fwi yin lùu shɔ nizi.

²² Yisi wə lùu ki' tɛ ŋwaa wi. Ki luu si ghə luu jəə, a tə maa nu kəmu', buu ŋwaa wə nshə taa kii məley. ²³ Luu nə, yisi yə bi, buu ŋwaa wə nshə taa luu nə mfinsə. Ki luu ki' wə ndiina, buu fwi yə taa fəŋ laa shiŋ.

²⁴ Ka' wə mu' kee fà' tɛ vii vəbɔɔ me. Wə kəə ki yi niñiŋ, buu ŋwə taa bee wuu mɔ', kàw wuu mɔ', yighee mɔ' ki zɔnə wuu mɔ', shiasə wuu mɔ', ka' wə kee ki fa' tɛ Nwi, baa fa' ndeynə ka me.»

Ki viñ ki biŋ maa fazi nə jin me

(Lukas 12.22-31)

²⁵ «Niñiŋ, mə naysə tɛ viñ laa, ki viñ ki saŋ ŋwaa bu' nu məbwey kiŋ, laa viñ taa zi kə, ti'nə me nù kə me, kee ki saŋ ŋwaa bu' yinwaa yin laa viñ taa shuŋ kə me. Maa məbwey shɔɔ fazi, ŋwaa shɔɔ njwisə. ²⁶ Viñ ndeynə mənwə faŋ mbə viilə fi taa yizɔ, ye, mbə kee bia vətɔ me, kee shishwi me, kee bee kwaŋ taa ta me. Luu nə, tita Nwi, Tii wiñ fi yizɔ, zəsə mbə. Maa viñ shɔɔ mbə ŋkee didi'! ²⁷ Nə ki ka' wə fi wiñ mɔ' kù'sə wee-fi-fa maa məbwey wi mu? ²⁸ Viñ sii saŋ ŋwaa wiñ bu' njwisə tɛ kə? Viñ ye vəbaybay vəjəəvə fi taa təgay faŋ mbə ta; mbə kee fà' fa' me, kee ba njwisə me. ²⁹ Luu nə, mə naysə tɛ viñ laa, ŋkee fwəŋ kwalə Solomon faŋ ŋwə nə mɔ' ŋkee njwisə jəəsə nə, nsə kee bee kù'nə maa vəbaybay vɔ me. ³⁰ Niñiŋ, faŋ Nwi mɔ' ŋkee njwisə jəəsə maa təgay fi taa tɔɔ nə, faŋ lùu ndee, fu taa ki lee, vi ndi maa ŋkə', twaŋ, maa ki ka' Nwi ki mɔ' njwisə maa viñ shɔɔ yinsii. ³¹ Niñiŋ, ki viñ baa ki saŋ ŋwaa wiŋ,

gisə laa, yia taa zi kə me, ti'nə me laa, yia taa nu kə me, ti'nə me laa, yia taa shurj kə me. ³² Vətə vó vənsə luu she' vətə faŋ vii məmanə Nwi tē si shə nizi. Maa tita Nwi, Tii wiŋ fi yizə, kə' kii laa ka' viŋ kee bwəy, bəə vətə vó me. ³³ Ninin, viŋ bi tē si maa nu yifwəŋ yizə, baa nə laa viŋ ndə luu vəloomə si ŋwə, buu ŋwə ki ku'sə vətə vó tē viŋ nizi. ³⁴ Ninin, ki viŋ ki saŋ ŋwaa wiŋ bu' nu mbisi me. Shi mbisi taa lootə nu she' maa nshi-tə wi. Nji' ndee kù' tē ndee.»

Ki viŋ ki shia nso' tə wə me (Lukas 6.37-38,41-42)

7 «Ki viŋ ki shia nso' tə vii me, laa ki Nwi ndə shia nso' tə viŋ nizi me. ² Viŋ kə' kii laa nso' nja faŋ viŋ kwəŋ tə vii, luu she' nso' nja faŋ Nwi ndə shia tə viŋ nizi. Mfi' nja faŋ viŋ fi' vənu və vii, luu she' nja faŋ Nwi ndə fi' vənu viŋ shə nizi. ³ Sii yə kə a ye wee-fa taa yisi weenshu wə, kee yə nshi-fa faŋ ŋwə lūu taa yisi ghə me? ⁴ Sii ka' a gi tē weenshu wə laa, «Na', mə fuusə wee-fa fi yisi ghə,» faŋ a kii ŋkee nshi-fa taa yisi ghə kikə? ⁵ Aŋ wuu məbo' ŋwaa, bəw a bi fuusə nshi-fa faŋ ŋwə lūu taa yisi ghə, buu ki ye jəə maa məfuusə wee-fa fi taa yisi weenshu wə. ⁶ Ki viŋ kə kwe'-Nwi tē busə me, kee ki mə' vətə və me viŋ tē vəŋkwinyaa me, bu' vəŋ je'tə nsi, kiasə ŋwaa maa məkwə viŋ.»

Viŋ bu' ghə tē Nwi, ki yi jəə kwij nshə (Lukas 6.31; 11.5-13; 13.24)

⁷ «Viŋ ki bitə, buu vi taa kə tē viŋ. Viŋ ki kəə, buu viŋ taa ye. Viŋ ki bu'tə, buu Nwi taa ŋa'sə tē viŋ. ⁸ Lūu ninin bu' laa wə tē me wə faŋ ŋwə bə' ghə tē Nwi, yaa ki kii. Wə ntia faŋ ŋwə kəə jii yinsəŋ, yaa ki ye. Wə ntia faŋ ŋwə bə'tə shuufə yifwəŋ yizə, vi ŋa'sə tē ŋwə. ⁹ Wə lūu shə taa ŋwaa viŋ, faŋ ŋwiŋ wi ndwaŋ bee fi ghə ŋwə, ŋwə kə luu ŋo' tē ŋwə mu? ¹⁰ Ti'nə me, wee wə ndwaŋ su fi ghə Tii wi, ŋwə kə luu zə tē ŋwə mu? ¹¹ Ninin, faŋ viŋ yaa ki kə vətə vəjəəvə tē vaŋ viŋ nə, faŋ viŋ kə lə lūu vii bwəŋə, buu tita Nwi, Tii wiŋ fi yizə, taa ki kə vətə vəjəəvə tē vii faŋ vəŋ ndwəŋ, shəw yimbii. ¹² Vənu vənsə faŋ viŋ kəə laa vii ki yisə maa viŋ, viŋ ki yisə maa vəŋ nizi. Lūu nu ŋkiə faŋ ŋkə lūu taa ŋwa'lə ntisə Nwi nə taa ŋwa'lə nshisə-ŋii səghə. ¹³ Viŋ ki shəw fi maa shuu tiitə, fəŋə shuu məŋii shəŋ ŋkiə faŋ Nwi ndisə vii bwəŋə shə, lūu kwalə, jii yi baa lūu yikwalə. Vii mbiə faŋ vəŋ shəw fi fuŋ lūu vəyaŋ. ¹⁴ Luu nə, shuu məŋii məbwey vəlwaŋ tiitə. Jii məgə ŋii shə baa lūu yititi'. Ye she' mbusə vii ye jii yititi' yó.»

Nu vii məbwe'sə vii maa nu Nwi (Lukas 6.43-46; 13.26-27)

¹⁵ «Viŋ ki təfə bu' vii məbwe'sə vii faŋ vəŋ gi laa vəŋ lūu nshisə-ŋii səghə, faŋ kee təŋ Nwi təŋ vəŋ me. Vəŋ jwi yuu bisə-ŋii, luu nə, fi təŋ vəŋ lūu vəbəkə vəbwəvə. ¹⁶ Nu ŋkiə faŋ ka' viŋ kii nə vəŋ fi fuŋ, lūu fi maa jii sə nsia faŋ vəŋ yisə vənu. Maa təndi' tə nyawsə kee yaa ki koonə me. Ka' wə kwii vətəŋ fi fuu təndi' tə nyawsə mu, ti'nə me kwii yəŋ fi fuu ti fuu mu? ¹⁷ Viŋ zə! Vətə

vəjəəvə vənsə kwaanə vətəŋ vəjəəvə. Ti bwə kwaanə vətəŋ vəbwəvə. ¹⁸ Ka' ti jəə kee kwaanə vətəŋ vəbwəvə me, ti bwə kee kwaanə vətəŋ vəjəəvə me. ¹⁹ Ninin, ti tē me ti faŋ ŋkə kee kwaanə vətəŋ vəjəəvə me, vi ndə gwia, twəŋ maa ŋkə'. ²⁰ Ninin, viŋ taa kii nə vii məbwe'sə vó fi maa vənu vəvəŋ faŋ vəŋ yisə, she' faŋ vi kii nə ti fi maa vətəŋ vi nə.

²¹ Kee ndə ŋii vii vənsə faŋ vəŋ tii mə laa, «Tita, tita,» ŋii taa nu yifwəŋ yizə me. Ndə ŋii she' wə ntia faŋ ŋwə zəŋə ntisə Tii ŋwaa fi yizə. ²² Maa shi ŋkiə faŋ nu yifwəŋ yizə ndə fuu ntee, vii vəyaŋ ndə gi shee laa, «Tita, tita, maa yia nəə fi'tə yigisə shuu Nwi maa yizii yə, fuusə vəzwitə vəbwəvə fi maa vii maa yizii yə, yisə vənu vəkwələ vəyaŋ maa yizii yə.» ²³ Mə ki nii bəŋsə tē vəŋ ntee laa, «Mə nə kee ta kii nə viŋ tuu shi kəmu' me. Viŋ ndə fi yi mə, vəyi-kəbwə, faŋ viŋ mənə ntisə Nwi.»

Nu maa məzə nti Yeso (Lukas 6.47-49)

²⁴ «Ninin, wə ntia faŋ ŋwə zə təgi təŋ tó, ki yisə nizi, fiŋə wuu yitə faŋ ŋwə nə fia ŋii yi taa nsi yighəsə.

²⁵ Yighuu si', ghəŋə lwaŋ, fi shəw, kee kwəsə me, bu' laa wə ghə yaa fia fuu nsi yighəsə. ²⁶ Luu nə, wə ntia faŋ ŋwə zə təgi təŋ tó, kee ki yisə me, buu ŋwə fiŋə ŋkəmə, faŋ ŋwə nə bəŋ ŋii yi fuu wa'sə. ²⁷ Yighuu si', ghəŋə lwaŋ ŋi' shi ŋii kó, fi shəw kwəsə, nyə fiŋ nsi maa lee lim.»

²⁸ Yeso ki mətə təgi tó, shuu vii vó yəŋ maa yigi nja faŋ ŋwə nə gi tē vəŋ nə, ²⁹ bu' laa ŋwə nə fi'tə nu Nwi tē vəŋ yaa wə faŋ Nwi kə wutə tē ŋwə, kee fi'tə yaa vii mədeesə ŋwa'lə Nwi yaa ki deesə me.

Faŋ Yeso nə shù' wuu zatə bwə (Mark 1.40-45; Lukas 5.12-16)

8 Yeso ki nii si' fi fuu baŋ yifi, nwa vii vəyaŋ be'sə ŋwə. ² Wuu zatə bwə m' jwi maa ŋwə, jə vətə vəyəə vi nsi, gi laa, «Tita, ki luu a kaw, a kii wutə maa məyisə mə ley.» ³ ŋwə nesə ghə ki, kəŋ ŋwə, gi tē ŋwə laa, «Mə biŋ, ŋkə me fi maa ghə!» Zatə bwə kó me fi maa wə ghə yighee mu'. ⁴ Yeso gi tē ŋwə laa, «Ki təfə, ki naysə tē wə me! Gə də ŋwaa wə tē wuu məfe' Nwi, kə Nwi nə vətə mbiə faŋ Mose nə naysə taa ŋwa'lə Nwi. Nu kó taa luu shwenə tē vii (laa nsin ki be'sə ntisə Nwi).»

Faŋ Yeso nə shù' wuu fa' ti vəsoge' (Lukas 7.1-10; 13.28-30; Jəŋ 4.46-53)

⁵ Faŋ Yeso nə ŋii nti' Kapernaum, ti vəsoge' m' jwi yi ŋwə, bə' ghə tē ŋwə, ⁶ gi laa, «Tita, wuu fa' ŋwaa m' nəŋ taa ŋii, tē ŋwaa wi kú way mu'. ŋwə zə məza shəw ki.» ⁷ Yeso gi tē ŋwə laa, «Mə taa jwi bwəysə ŋwə.» ⁸ Ti vəsoge' ghə bəŋsə tē ŋwə laa, «Tita, mə kee bee kú'nə, tē ka' a ŋii taa ŋii mə me. Bəw a gi she' nə shuu wə, wuu fa' ŋwaa ghə bwaŋə. ⁹ Nshi-tə ŋwaa lūu wə faŋ wə m' tə mə. Vəsoge' baa luu ŋi' mə, faŋ mə s' vəŋ. Mə gi tē wə mu' laa, gə, ŋwə gə, gi tē wuu m' laa, jwi, ŋwə jwi, gi tē bu' ŋwaa laa yi nee, ŋwə yə.» ¹⁰ Yeso zə yi-gi yó, shuu wi yəŋ. ŋwə gi tē vii mbiə faŋ vəŋ nəə be'sə

ɲwə laa, «Viŋ zɔ! Mə naysə nu yinsəŋ tɛ viŋ laa mə kee ta yè wə shi Isirayl faŋ ɲwə nùŋ fwi yi maa Nwi yaa wə ɲwə me. ¹¹ Mə baa luu naysə tɛ viŋ laa vii vəyaŋ ndɔ ndɔ fi ntɔŋ-shishwi, nə fi mfiŋ-shishwi, jwi nòŋ nsi ghɔ vətii vaŋ-nsiŋ Abraham nə Isak nə Jeykob maa yighee ɲjə faŋ nu yifwàŋ yizɔ ndɔ jwi, ki zi vətɔ. ¹² Gə fi maa vii Isirayl, faŋ vəŋ nə luu yaa vaŋ nto' shi Nwi yɔ, vi ndɔ me' vəŋ fu maa shəŋ ɲkiə faŋ ɲkə faŋ maa lee shiŋ, vəŋ ki gwia, kwə gi' vəŋ yifi.» ¹³ Yeso ki nii baa gi tɛ tii vəsoge' ghɔ laa, «Gə nə! - Nu ɲkiə faŋ a nùŋ fwi yə shɔ nə, taa gay niniŋ.» ɲwə gi niniŋ, wuu fa' ghɔ bwaŋnə she' maa yighee yɔ.

Faŋ Yeso nə shù' shi Pita nə vii vəza vəmó'

(Mark 1.29-34; Lukas 4.38-41)

¹⁴ Yeso gə ɲii taa ɲii Pita, yè nshu zu Pita faŋ ɲwə nòŋ ki zasə nə nshì'. ¹⁵ ɲwə kɔŋ ghɔ ki, nshì' kɔ me fi maa ɲwə. ɲwə ndɔ, tii Yeso. ¹⁶ Ki lùu laynəfu, vi jwi nə vii vəyaŋ tɛ Yeso faŋ vəŋ nə kii vəzwitə vəbwəvə. ɲwə jɔŋ vəzwitə vəbwəvə vɔ fi maa vii vɔ nə yigisə yi, fuusə vəza fi maa vii vəshə, faŋ vəŋ nə zasə. ¹⁷ Niniŋ, ɲkə faynə maa nu faŋ nshiiŋii-səghɔ Aysaya nə fi'tə. ɲwə nə fi'tə laa, «Wə ghɔ fi vəkəwə nə vəza vaŋ-nsiŋ bi'.» †

Nu vii vəbɔɔ faŋ vəŋ nə kəə be'sə Yeso

(Lukas 9.57-62)

¹⁸ Yeso ki ye, yè faŋ vii vəyaŋ gɛŋtə ɲwə, ɲwə gi tɛ vii məzwetə nu ki laa, «Nsiŋ tɔŋ gə ɲii muu.» ¹⁹ Wuu mədeesə ɲwa'lə Nwi mɔ' jwi, gi tɛ Yeso laa, «Tita, mə kəə ki be'sə ghɔ maa vəshəŋ vəshə faŋ a taa ki gə shɔ.» ²⁰ Yeso gi tɛ ɲwə laa, «Mənsiŋ-mə-ɲgusə kii təŋkɔ təvəŋ, mənwə fi taa yizɔ kii təzi təvəŋ. Gə fi maa Wuu yinsəŋ Nwi, ɲwə kee kii shəŋ nɔŋsə tɔ ki shɔ me.» ²¹ Wə mɔ' fi taa ɲwaa vii məzwetə nu ki gi tɛ ɲwə laa, «Tita, me'tə mə, mə bi' gə təə tii ɲwaa ɲkəə, buu jwi bə'sə ghɔ.» ²² Yeso gi tɛ ɲwə laa, «Be'sə mə ndwə, mə'tə vəŋku və vii ki təə vəŋku və vii.»

Faŋ Yeso nə bwàsə fiŋ

(Mark 4.35-41; Lukas 8.22-25)

²³ Yeso ki nii ɲii taa bay, vii məzwetə nu ki be'sə ɲwə. ²⁴ Vəŋ gə niniŋ, fiŋ kwalə ko' taa muu. Vəba və muu nə kəə fi bay kɔ. Nshì-tɔ Yeso nə bi'bwey. ²⁵ Vii məzwetə nu ki gə yi ɲwə, yəŋ ɲwə fi mbweysə, gi tɛ ɲwə laa, «Tita, yisə nsiŋ bwey, bu' nsiŋ kukə.» ²⁶ ɲwə gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ sii fee kə nee? Sii yè kə viŋ kee nùŋ fwi maa Nwi me?» ɲwə ki nii ndɔ fi nsi, shə tɛ fiŋ kɔ nə tɛ muu mbɔ, vədi' shinə laa twiaa. ²⁷ Shuu vii vɔ yɔŋ. Vəŋ gi laa, «Lùu kəŋ wə fə nə, faŋ muu nə fiŋ zɔnə ɲwə?»

Faŋ Yeso nə fùusə vəzwitə vəbwəvə fi maa vii vəbɔɔ ntì' Gadara

(Mark 5.1-20; Lukas 8.26-39)

²⁸ Yeso gə zì' ɲii muu mə Galilii, ntì' Gadara. Vii vəbɔɔ faŋ zwitə bwə nə luu maa vəŋ, fuu fi taa təswi, jwi, ghɔ vi Yeso faynə. Nə luu ɲkee vii ɲyɔɔtə didi', tɛ ka' wə kee

† 8.17 Aysaya 53.4.

shɔɔ fi maa shəŋ vəŋ me. ²⁹ Vəŋ yumə laa, «Nsiŋ sii kii kə, Wee Nwi? A jwi feenə, jwi kɔ ɲi' tɛ yia, buu yighee taa ku' mu?» ³⁰ Niniŋ, nwaə vəŋkwinyaa mɔ' nə luu shɔ, zi fazi fi yi vəŋ ntaŋ titi'. ³¹ Vəzwitə vəbwəvə vɔ bu' ghɔ tɛ Yeso, gi laa, «Ki luu a fuusə yia fi taa ɲwaa vii və, tɔŋ yia taa nwaə vəŋkwinyaa və.» ³² ɲwə gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ gə nə!» Mbə fuu, gə taa ɲwaa vəŋkwinyaa vɔ, vəŋkwinyaa vɔ vəshə tɔŋnə si' fi mbii kwe', ɲii taa muu, ndi. ³³ Vii mbii faŋ vəŋ nə shii vəŋkwinyaa vɔ, ɲyɔŋkə, gə taa nti', naysə nu kɔ nə ɲkiə faŋ ɲkə gəy maa vii vɔ faŋ vəŋ nə kii vəzwitə vəbwəvə nə. ³⁴ Vii vəshə fuu fi taa nti' yɔ maa məjwi yè Yeso. Faŋ vəŋ ye ɲwə, bù' ghɔ tɛ ɲwə laa ɲwə ndɔ fi nsi vəŋ.

Faŋ Yeso nə shù' wə faŋ ɲwaa wi nə kilə

(Mark 2.1-12; Lukas 5.17-26)

9 Yeso baa kii ɲii taa bay, tɔŋ gə maa nti' ɲjə faŋ ɲwə yaa ki shi shɔ nə. ² Vi jwi kɔ wə mɔ' tɛ ɲwə faŋ ɲwaa wi nə kilə, tɛ wə ghɔ kɔŋ fuu kiŋ. Yeso ye laa vəŋ nùŋ fwisə vəŋ maa ɲwə, ɲwə gi tɛ wə ntiə faŋ ɲwaa wi nə kilə nə laa, «Jia fwi yə mɔɔ, ɲwiŋ ɲwaa, Nwi ndenə vənu vəbwəvə və faŋ a nə yisə.» ³ Vii mɔ' fi taa ɲwaa vii mədeesə ɲwa'lə Nwi gi fi taa fwisə vəŋ laa, «Wə ɲwə ndasə Nwi.» ⁴ Yeso kii nə nu ɲkiə faŋ vəŋ nə bi'tə fi taa fwisə vəŋ nə, gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ sii kitə nu bwə fi taa fwisə viŋ bu' kə?» ⁵ Nu ɲkiə faŋ ɲkə yəysə maa məgi, lùu laa kə? ɲkə yəysə maa məgi laa, «Nwi ndenə vənu vəbwəvə və» mu, mu maa məgi laa, «Nɔɔ yizɔ ki to'»? ⁶ Bəw viŋ kii laa Nwi kɔ wutə tɛ Wuu yinsəŋ Nwi, laa ɲwə ndisə vənu vəbwəvə faŋ mbə lùu maa vii nə. Niniŋ, mə taa yisə nu yɔŋkii nizi.» ɲwə ki nii gi tɛ wə ntiə faŋ ɲwaa wi nə kilə nə laa, «Nɔɔ yizɔ, shə' kiŋ kə, gə shiŋii!» ⁷ Wə ghɔ ndɔ yizɔ, gə fu ɲwə. ⁸ Nwaə vii vəyaŋ vɔ ye, fèe, ki bəŋsə yizii Nwi faŋ ɲwə kɔ kəŋ wutə kɔ tɛ vii nə.

Faŋ Yeso nə tii Matiu

(Mark 2.13-17; Lukas 5.27-32)

⁹ Yeso fuu fi fun, kii gə visi, yè wə mɔ' faŋ ɲwə dù' shuu ɲii məsa vətɔ, yizii yi luu Matiu, gi tɛ ɲwə laa, «Be'sə mə!» ɲwə ndɔ fi nsi, bə'sə Yeso. ¹⁰ Yeso gə dù' nsi taa ɲii Matiu, ki zi, vii məsa vətɔ ghɔ vi vii məyi vənu vəbwəvə jwi, ki zi ghɔ vi Yeso mɔ' nə vii məzwetə nu ki. ¹¹ Vii Farisii ye, bitə tɛ vii məzwetə nu Yeso laa, «Sii yè kə buu tita wiŋ ki zi ghɔ vi vii məsa vətɔ nə vəyi-kəbwə?» ¹² Yeso zɔ, gi laa, «Vii mbii faŋ vəŋ lùu yinyay, kee yaa ki kəə tii ɲay me, yaa ki kəə she' vii vəza kəə tii ɲay. ¹³ Viŋ gə ki kwa'tə tɔ kiŋ maa nu ɲkiə faŋ Nwi nə gi laa, «Mə kəə laa vii ki gəŋtə vii, shɔɔ faŋ vəŋ fe' ɲwə.» †† Mə nə kee jwi maa mətii vii mbii faŋ vənu vəvəŋ lùu vəloomə me; mə nə jwi maa mətii vəyi-kəbwə laa vəŋ kwiinə fwisə vəŋ.»

†† 9.13 Hosia 6.6.

Nu mæbanj fazi

(Mark 2.18-22; Lukas 5.33-39)

¹⁴ Kì luu maa yighee yó, við mæzwetæ nu jón jwi yè Yeso, gí tæ ñwæ laa, «Yia við við Farisii yaa kí banj fazi. Sii yè kæ við mæzwetæ nu kæ kee banj fazi me?» ¹⁵ Yeso gi tæ vøj laa, «Næ ka' við mæzi yitianæ wændoñ mændaæ kí luñ-taw, fanj wændoñ mændaæ lùu yí vøj mu? Luu næ, ndo luu maa yighee yimó', Nwi ndi wændoñ mændaæ ghó fí ghó vøj, buu vøj kí banj fazi maa yighee yó.

¹⁶ Ka' wæ kee ndi waytæ njwi yifi, ta fuu njwi yimwa me. Ñwæ yè ninij, buu waytæ njwi kó taa sa njwi yimwa yó, nyæ metæ sàna. ¹⁷ She' ninij, við kee ndi mælu' mæfimæ, kwanj taa ntiasæ mælu' mæmwamæ me. Vi yè ninij, buu mælu' mbó taa ta, twèlè ntiasæ só, fuu ndi; ntiasæ só bè nizi. Mælu' mæfimæ bàw she' taa ntiasæ fisæ, laa mbæ go'sæ.» (Yeso næ gi ninij maa mædæ laa ñkæ kee yiku'næ maa mæwasæ nshinæ yifi við Nwi næ nshinæ yimwa við fí taa mbi me.)

Fanj Yeso næ ywèsæ wee-wæzwi, baa shù' wæzwi mó'

(Mark 5.21-43; Lukas 8.40-56)

¹⁸ Fanj Yeso kí bii gisæ tæ vøj ninij, wuu kwalæ mó' fí taa nii Nwi jwi, tùñ vætó vøyææ við nsi visí ñwæ, gí laa, «Ñwiñ ñwaa wæzwi ku she' ndwæ ndwæ. Bàw laa a jwi, mð' ghó maa ñwæ, ñwæ ywey.» ¹⁹ Yeso ndo fí nsi, ghó við við mæzwetæ nu kí bè'sæ wæ ghó.

²⁰ Fanj vøj næ gè ninij, wæzwi mó' fanj ñkwii næ jwi fí maa ñwæ maa ñu' njcsæ-bcc, jwi fí yiba jñj ñwæ, kòñ to ñjwi yiwæsæ yí. ²¹ Wæzwi ghó næ bí'tæ fí taa fwi ñwæ laa yí kí luu kòñ she' to ñjwi kí, buu yí taa bwey. ²² Yeso kí-asæ ñwaa wi, yè wæzwi ghó, gí tæ ñwæ laa, «Jia fwi yæ mcc, ñwiñ ñwaa, a nùñ fwi yæ maa mæ, buu a bwey.» Wæzwi ghó bwanjæ she' maa yighee yó.

²³ Yeso kí zì' taa nii wuu kwalæ ghó, yè við mæta w ndaw næ við vøyaj fanj vøj yùmæ. ²⁴ Ñwæ gi tæ vøj laa, «Viñ wa'! Wee ghó kee yiku me, ñwæ bibwey.» ²⁵ Ñwæ jñj við vó, ñii taa nii yó, jia ghó wee-wæzwi ghó, ñwæ ywey, ndó yizó. ²⁶ Sò'kæ bu' nu kó saynæ way shí ghó nshæ.

Fanj Yeso næ shù' við sí fisæ vècc

²⁷ Yeso ndo fí yifi, kí gæ visí, við sí fisæ vècc bæ'sæ ñwæ, to' yumæ laa, «Gañtæ yia mcc, wee fwàn Deyvid.»

²⁸ Ñwæ kí zì' shinjii, við sí fisæ vó jwi yè ñwæ. Yeso bitæ tæ vøj laa, «Viñ bñj laa mæ kii wutæ maa mægantæ viñ mu?» ²⁹ Vøj laa, «Oñ, tita wia.» Ñwæ kòñ sí vøj, gí laa, «Nu ñkiæ fanj viñ nùñ fwi siñ shó næ, ñkæ gay maa viñ ninij.» ³⁰ Sí vøj ña'næ. Yeso gi tæ vøj nøyay laa, «Viñ táfæ, kí wæ zó me!» ³¹ Luu næ, vøj fuu kí naysæ nu Yeso taa way shí kó kànshæ.

³² Vøj fuu ninij, við jwi næ bíbí mó' fanj zwitæ bwæ næ luu taa ñwaa ñwæ tæ Yeso. ³³ Yeso fuusæ zwitæ bwæ kó, bíbí kó gi. Við mbíæ fanj vøj næ shèñtæ yifi, shuu vøj yòñ. Vøj gi laa, «Køj nu ñwè næ kee ta fùu shí Isirayl me.»

³⁴ Luu næ, við Farisii gi ñkæ-vøj laa, «Kó fwàn vèzwitæ

væbwævæ kó wutæ tæ ñwæ maa mæki fuusæ vèzwitæ vèbwævæ.»

Fanj Yeso næ to' fí'tæ nu Nwi

(Mark 6.34; Lukas 10.2)

³⁵ Yeso kí tito' fí taa mæshí næ taa ntí'sæ sèns hæ, to' deesæ nu Nwi taa ndo' Nwi vøj, fí'tæ ntòñ yijæ kòñ nu yifwàn yizó, baa ndisæ væza næ vèndo' fí maa við. ³⁶ Fanj ñwæ næ to' ninij næ, yè nwaa við vøyaj, kèe gøj sæ vøj, bu' laa vøj næ luu yaa nwaa bisæ-ñjii fanj nsæ kòñ nsi bwa bwa, næ vèdi' maa vøj, bu' fanj nshii vøj kee lùu shó me. ³⁷ Ninij, Yeso gi tæ við mæzwetæ nu kí laa, «Say tà yaj yaj, við mæshwi tiitæ. ³⁸ Viñ bu' ghó tæ tii yindii laa ñwæ tøj við mæshwi, vøj jwi shwi say ghó.»

Fanj Yeso næ tøj við mæzwetæ nu kí maa mæfí'tæ nu Nwi, baa næ maa mæshu' við væza

(Mark 3.13-19; 6.7-13; Lukas 6.12-16; 9.1-6; 10.3-12; Akts 1.13)

10 Yeso kí nii tii við mæzwetæ nu kí njcsæ-bcc, vøj jwi yí ñwæ. Ñwæ kó wutæ tæ vøj, tæ ka' vøj kí fuusæ vèzwitæ vèbwævæ, næ væza vèns hæ næ vèndo' vèns hæ fí maa við. ² Tæzii tæ við við vó njcsæ-bcc næ, lùu nee: Saymon fanj við tii ñwæ næ Pita, næ Andru weenshu wi, næ Jeyms wee Zebedii, næ jón weenshu wi, ³ næ Filip, næ Bartolomi, næ Tomas, næ Matiu wuu mæfi tasæ, næ Jeyms wee Alfecs, næ Tadecs, ⁴ næ Saymon wuu Kanahan, næ Judas Iskariot fanj ñwæ næ fiñ Yeso næ.

⁵ Yeso tøj við vó njcsæ-bcc næ, gí tæ vøj laa, «Kí viñ shócc fí maa jii fanj nyæ gæ shí við fanj vøj kee kii næ Nwi me, kee nii shí við Samaria nizi me. ⁶ Viñ gæ luu fí yiba jñj við Isirayl, fanj vøj lùu yaa nwaa bisæ-ñjii fanj nsæ ndi. ⁷ Viñ taa kii to' ninij, viñ kí naysæ tæ við laa nu yifwàn yizó luu nshænæ. ⁸ Viñ kí fuusæ væza fí maa við væza, ywèsæ við fí shí yiku, yisæ zatæ bwæ me fí maa við, fuusæ vèzwitæ vèbwævæ fí maa við. Viñ næ fí wutæ fí ghó Nwi dayday, viñ kí kó dayday nizi. ⁹ Kí viñ kwanj tuu mbuu fa ka taa væmba vèkótæ viñ me. ¹⁰ Kí viñ ndi mba yito' me, kee ndi ñjwi yimó' sæbcc me, kee ndi gcsæ næ mbay me, bu' laa ñkæ kù'næ laa, wæ kí zæsæ wuu fa' wi.

¹¹ Viñ kí luu nii taa ntí' yikwalæ, tí'næ me yititi', viñ kæ wæ fanj ñwæ kù'næ, kí shí fu ñwæ, zì' maa shí ñkiæ fanj viñ taa kuunæ. ¹² Viñ kí luu nii taa nii wæ mó', viñ shó'tæ við taa nii yó. ¹³ Kí luu við fí taa nii yó saylæ maa viñ, buu zwitæ mænòñ-bwanjæ kíñ taa nii taa ñwaa vøj. Luu næ, vøj kí luu kee saylæ me, buu mænòñ-bwanjæ viñ bæñ jwi maa viñ. ¹⁴ Kí luu við kee biñ nu kíñ me, kee kí zó yigisæ viñ me, viñ fuu fí taa nii yó, tí'næ me fí taa ntí' yó, tøj sæ ghuu ghiñ nsi maa shwenæ tæ vøj. ¹⁵ Mæ naysæ nu yinsøj tæ viñ laa, ncc' njyæ fanj nyæ ndo jia ntí' yó, wé' shócc njyæ shí Sodom ghó shí Gomora maa shí mæshia ncc'sæ ñkæ yiba.»

Fanj Yeso næ naysæ tæ við ntòñ við laa við ndo kó ñi' tæ vøj bu' nu Nwi

(Mark 13.9-13; Lukas 12.11-12; 21.12-19)

¹⁶ Yeso næ baa naysæ tæ við ntòñ við laa, «Viñ kó' kii laa mæ tøj viñ taa mbi she' yuu við tøj bisæ-ñjii taa ñwaa nyaasæ bwæsæ. Ninij, viñ kí táfæ yaa zcsæ, du' nshí yaa

vəbɔŋsə. ¹⁷Viŋ ki ndiina fi gho vii taa mbi, bu' laa vəŋ ndo ko viŋ taa gho vii məshia nso', baa sən viŋ nə vəm-fa taa ndo' Nwi vəŋ. ¹⁸Vi ndo gə nə viŋ visi vəgoməna nə vəfwəŋ bu' mə. Niniŋ, viŋ ndo ki fi'tə nu Nwi tɛ vəŋ, nə tɛ vii faŋ vəŋ kee ta kxi nə Nwi me. ¹⁹Vi ndo ki jia viŋ, gə nə viŋ niniŋ, ki viŋ biŋ maa təgi faŋ viŋ taa gi me, ti'nə me bu' nu faŋ viŋ taa gi me. Nwi ndo ki ko nu ŋkiə faŋ viŋ taa gi tɛ viŋ she' maa yighee yɔ. ²⁰Niniŋ, ndo kee ki gisə viŋ me; ndo ki gisə Zwiətə tita Nwi, Tii wiŋ, faŋ ŋkə lūu taa fwisə viŋ. ²¹Ndo luu maa yighee yɔ, wə ndo ki fiŋ weenshu wi tɛ yiku, tii wee ki fiŋ ŋwiŋ wi nizi, vəŋ ki ndo jiatə vətii vəvəŋ nə vənsu vəvəŋ, yisə vii ki zwilə vəŋ. ²²Vii vənsə ndo ki bee viŋ bu' mə. Luu nə, wə ntia faŋ ŋwə ndo jia fwi yi, zi' maa vəndwə və vənu vɔ, ndo kii məbwey vəlwan.

²³Vi ndo ki sho' ghoo ghin fi taa nt'i' yimɔ', viŋ nyiŋ gə shəŋ day. Mə naysə nu yinsəŋ tɛ viŋ laa viŋ kee ndo kia shi Isirayl, mətə nt'i'sə sənshə me, buu Wuu yinsəŋ Nwi ndo bəŋ jwi me.

²⁴Wuu məzwetə nu kee shɔk wuu mədeesə wi me. Bu' kee shɔk tii wi me. ²⁵Ŋkə kù'nə tɛ wuu məzwetə nu laa ŋwə lūu yaa wuu mədeesə wi, baa kù'nə tɛ bu', laa ŋwə lūu yaa tii wi. Vi nə tii mə nə tii vəzwitə vəbwəvə, faŋ mə lūu tii fu tɛ viŋ nə. Niniŋ, vi nə taa tii viŋ vəŋ nə kə?»

Faŋ Yeso nə naysə tɛ vii ntɔŋ vi laa vəŋ jia fwisə vəŋ

(Mark 8.34-35,38; Lukas 12.2-9)

²⁶«Luu nə, ki viŋ ki fee vəŋ me. Ka' fa kee dù' taa shəŋ mfiŋsə, maa laa ŋkə ndo fuu ntee me. Ka' fa kee ndənə maa vi ndo kii me. ²⁷Nu ŋkiə faŋ mə naysə tɛ viŋ taa mfiŋsə, viŋ ki naysə taa shishwi. Nu ŋkiə faŋ mə naysə tɛ viŋ taa shuŋ, viŋ ko' tiŋnə tɔ ŋii, buu ki fi'tə. ²⁸Ki viŋ ki fee vii mbiə faŋ ka' vəŋ zwilə yinwaa yin, kee kii zwi zwitə kiŋ me. Viŋ fee she' Nwi faŋ ka' ŋwə zwi zwitə kiŋ nə ŋwaa wiŋ maa shəŋ vəŋku və nsisə vəb-wəvə taa wi. ²⁹Maa vi fiŋ vəndwan vəbɔk maa vəfiləŋ tee. Luu nə, ka' tuu ndwan kəmu' kee fiŋ nsi maa laa Nwi, Tii wiŋ, yibiŋ me. ³⁰Gə fi maa viŋ, ŋwə say ŋkee nyuŋsə tɔ siŋ sənshə. ³¹Niniŋ, ki viŋ ki fee me; viŋ shɔk vəndwan ŋkee jə. ³²Viŋ zɔ! Wə tɛ me wə faŋ ŋwə biŋ mə ntee visi vii, buu mə ndo biŋ ŋwə nizi visi Tii ŋwaa faŋ ŋwə lūu yizɔ. ³³Gə fi maa wə ntia faŋ ŋwə twəy mə visi vii, mə ndo twəy ŋwə nizi visi Tii ŋwaa faŋ ŋwə lūu yizɔ.

³⁴Ki viŋ bi'tə laa mə nə jwi maa məkɔ mədu'-nyɔŋ shi nsi me. Mə nə kee jwi maa məkɔ mədu'-nyɔŋ me; mə nə jwi maa məkɔ ŋgaasə. ³⁵Mə nə jwi maa məgaasə wə gho tii wi, gəasə wee-wəzwi gho nshu wi, gəasə wəzwi mənɔdaa gho nshu ndəə wi. ³⁶Vii fi fu wə kiasə gù vii mbeenə vi. ³⁷Wə ntia faŋ ŋwə kàw tii wi, ti'nə me nshu wi, shɔk mə, kee kù'nə shee me. Wə faŋ ŋwə kàw ŋwiŋ wi wəndɔŋ, ti'nə me wəzwi, shɔk mə, kee kù'nə shee me. ³⁸Wə ntia faŋ ŋwə kee biŋ maa məsha' fəŋkɔ' fə ŋki'sə fi, ki be'sə mə (ŋkee maa shəŋ ŋi') me, buu ŋwə kee kù'nə shee me. ³⁹Wə ntia faŋ ŋwə kəə bweysə ŋwaa wi, ndo ndisə ŋwaa wi. Gə fi maa wə ntia

faŋ ŋwə ndisə ŋwaa wi bu' mə, ŋwə ndo bweysə ŋwaa wi, zɛ məbwey vəlwan.»

Wə ntia faŋ ŋwə jia vii ntɔŋ Yeso, jia luu nshi-tɔ Yeso

(Mark 9.41; Lukas 10.16; Jɔn 13.20)

⁴⁰Wə ntia faŋ ŋwə jia viŋ jəə, jia luu mə niniŋ. Wə ntia faŋ ŋwə jia mə jəə, jia luu nshi-tɔ Nwi faŋ ŋwə nə tɔŋ mə nə. ⁴¹Wə faŋ ŋwə jia nshiiŋii-səghɔ jəə, bu' laa lūu nshiiŋii-səghɔ, ndo zi vəkeynə və fa' və nshiiŋii-səghɔ. Wə ntia faŋ ŋwə jia wuu loomə jəə, bu' laa lūu wə faŋ vənu vi luu vəloomə, ndo zi vəkeynə və fa' və wuu loomə. ⁴²Ki luu wə ko ndaw muu məyoonə tɛ wə faŋ ŋwə kee lūu nu me, buu wə ghɔ ndo kii vəkeynə vi maa yinsəŋ.»

11 Faŋ Yeso nə mètə maa məkɔ nti yɔ tɛ vii məzwetə nu ki ŋjɔsə-bɔk nə, ndo fi yifi, gə ki deesə nu Nwi taa nt'i'sə shi vəŋ.

Faŋ Jɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi, nə tɔŋ vii məzwetə nu ki tɛ Yeso

(Lukas 7.18-23)

²Maa yighee yɔ, Jɔn nə luu taa ŋii mfiŋ, zɔ vənu və Kristo faŋ ŋwə nəə yisə nə, tɔŋ vii məzwetə nu ki tɛ ŋwə. ³Vəŋ jwi bitə tɛ Yeso laa, «A lūu wə ntia faŋ Nwi nə kù'nə laa ŋwə ndo jwi nə mu? Mu yia ki' wuu day?» ⁴Yeso bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Viŋ gə naysə nu ŋkiə faŋ viŋ zɔ, nə nu ŋkiə faŋ viŋ yə, tɛ Jɔn, ⁵laa vii si fisə yiyenə; vii faŋ yinwaa yivəŋ kilə, tito'; zatə bwə me fi maa vii; vii tuulə shiilə zɔnə; vəŋku vənsisə ywey; vi fi'tə ntɔŋ yijəə Nwi tɛ vii ŋi'. ⁶Məntɔŋ-bwaŋnə tɛ wə ntia faŋ ŋwə kee tɔŋ ghoo ki maa mə me.»

Faŋ Yeso nə twələ nu Jɔn tɛ vii

(Lukas 7.24-35; 16.16)

⁷Vii ntɔŋ vɔ ki gə, Yeso tey ki gisə tɛ vii bu' Jɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi, gi laa lee, «Viŋ sii nə fuu gə taa tɔk wa'sə, gə yə kə? Viŋ nə gə maa məye yigŋ faŋ fi nə'sə mu? ⁸Mu viŋ yaa fuu gə kə? Viŋ yaa gə maa məye wə faŋ ŋwə mə' ŋjwisə bwaŋnə mu? Maa vii faŋ vəŋ yaa ki mɔ' ŋjwisə bwaŋnə lūu taa ndo' vəfwəŋ. ⁹Viŋ nə fuu gə shɔ bu' kə? Viŋ nə gə maa məye nshiiŋii-səghɔ mu? Viŋ zɔ! Mə naysə tɛ viŋ laa, viŋ nə yə wə faŋ ŋwə shɔk nshii-sə-ŋii səghɔ. ¹⁰Jɔn nə luu ŋkee wuu ntɔŋ Nwi ŋgwə faŋ vi nə nyɔ' bu' ŋwə taa ŋwa'lə Nwi laa, Nwi nə gi laa, «Ye mɔk, mə ndo tɔŋ wuu ntɔŋ ŋwaa, ŋwə jwi visi fi gho gho, lootə jii tɛ gho.» †

¹¹Mə naysə nu yinsəŋ tɛ viŋ laa, wə mɔ' faŋ ŋwə kwələ shɔk Jɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi, kee ta lūu shɔ taa ŋwaa vii faŋ bi wəzwi me. Luu nə, ŋkee wuu titi' fi taa ŋwaa vii mbiə faŋ vəŋ ndo ŋii taa nu yifwəŋ yizɔ, kwələ shɔk ŋwə.

¹²Shu fi maa shi ŋkiə faŋ Jɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi, nə fūu, jwi ko tɔ və-ndee, vi nywenə nu yifwəŋ yizɔ. Vii kəə bisə nu yifwəŋ yizɔ yɔ nə wutə. ¹³Nshii-sə-ŋii səghɔ vənsə, baa nə ŋwa'lə ntisə Nwi nə naysə vənu kɔŋ Jɔn. ¹⁴Viŋ ki luu ki kəə biŋ nu ŋkiə faŋ mə gi,

† 11.10 Malaki 3.1.

mə naysə tɛ viŋ laa ŋwə nə luu ŋkee Elias ŋgwə faŋ vi nə nyɔ' taa ŋwa'lə Nwi laa ŋwə ndɔ baa jwi nə. ¹⁵ Wə faŋ ŋwə kii tuulə ghi zɔ, ŋwə zɔ!»

Faŋ vii nə shiasə Yeso ghɔ Jɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi

¹⁶ «Sii ka' mə fi'nə ŋgwisə vii nyè nə kə? Nu vəŋ lùu yaa ŋkə vaŋmbwaa faŋ vəŋ dù' taa yiwiŋ, ki gisə tɛ vəliŋ vəvəŋ laa, ¹⁷ «Yia nə tàw ndaw, viŋ kee bəŋ me. Yia yumə yiku, viŋ kee shiŋsə me.» ¹⁸ Lùu ninij bu' laa Jɔn nə jwi, kee zizɛ me, kee nù məlu' me, vi gi laa ŋwə kii zwitə bwə. ¹⁹ Gə fi maa Wuu yinsəŋ Nwi, ŋwə jwi ki zi, ndɔ nu, vi gi laa ŋwə luu waa-mfii-ndaa, baa lùu wuu mənə məlu', baa nə laa ŋwə lùu wuumba vii məsa vətɔ nə vii məyi vənu vəbwəvə. Luu nə, vi ye yitɔfə Nwi fi maa fa' wi.»

Faŋ Yeso nə naysə nɔɔ' tɔ nti'sə səmə' fi shi Galilii (Lukas 10.13-15)

²⁰ Yeso ki nii tey ki shə fi tɔ nti'sə səmə', bu' laa vəŋ nə kee kwiinə fwisə vəŋ me, faŋ ŋwə nə kɔlə yisə ŋkee vənu vəkwalə si vəŋ. Ŋwə nə gi laa lee, ²¹ «Weybey, nti' Korazin nə nti' Betsayda, faŋ viŋ nə ye ŋkee vənu və shuu yɔŋvə nə. Vi nəə to' yisə vənu vɔ shi Tayra, ti'nə me shi Sidon, buu vii vɔ nə shùŋ njwisə ŋi' fishi, kùŋ vəbu tɔ vəŋ maa mədə laa vəŋ luŋ bu' vənu vəbwəvə vəŋ, ki kəə kwiinə nshinə vəŋ. ²² Ninij, mə gi tɛ viŋ laa, nɔɔ' yij ndɔ we' shɔɔ njyə Tayra ghɔ Sidon maa shi məshia nɔɔ' ŋkə yiba. ²³ Gə fi maa ghɔ, nti' Kapernaum, a nə bɛ'tə laa vi ndɔ sha'sə ghɔ yizɔ lee? A ndɔ si' gə ŋkee maa shəŋ ŋi' faŋ vəŋku və nsisə vəbwəvə lùu shɔ nə. Vi nə yisə ŋkee vənu vəkwalə taa nti' ghɔ. Vi nəə to' yisə vənu vɔ shi Sodom, faŋ Nwi nə ndisə bu' vənu vəbwəvə vəŋ fishi nə, buu vəŋ ki bii shɔ kɔ tɔ və-ndee. ²⁴ Ninij, mə gi tɛ viŋ laa nɔɔ' yij ndɔ we' shɔɔ njyə shi Sodom maa shi məshia nɔɔ' ŋkə yiba.»

Ntɔŋ yijəə Nwi lùu tɛ vii nshi (Lukas 10.21-22)

²⁵ Ki lùu she' maa yighee yɔ, Yeso tey ki shɔ'tə Nwi laa, «Mə ki bəŋsə ghɔ, tita Nwi, faŋ a sɔ' yizɔ ghɔ nsi, bu' laa a ndiə ntɔŋ yijəə yə fi ghɔ vii tɔ ley nə vəŋkaŋ-si, bee kii kɔ tɛ vii nshi. ²⁶ ɔŋ mɔɔ, Tita, lùu faŋ ŋkə nə bəw si ghɔ.»

²⁷ Ŋwə nə baa gi laa lee, «Tii ŋwaa nùŋsə vənu vənshə ghɔ mə. Tuu wə kee kii nə Wee Nwi me, kii she' tita Nwi kii nə ŋwə. Gə fi maa tita Nwi, tuu wə kee kii nə ŋwə me, kii she' ŋwiŋ wi kii nə ŋwə, nə wə ntiə faŋ Wee Nwi ghɔ kàw maa məbi tɛ ŋwə.»

Faŋ Yeso nə tii vii ŋi'

²⁸ Yeso nə baa gi laa, «Viŋ jwi yi mə, viŋ vənshə, faŋ viŋ bwə fi maa vəfa' faŋ mbə shɔɔ wutə kiŋ, ti'nə me faŋ vəbi' vədiivə lùu tɔ viŋ, mə taa yisə viŋ shəŋ ŋwaa. ²⁹ Viŋ sha' fəŋkɔ' fə kaalə nyàa faŋ maa viŋ, ki zwetə nu kaŋ, bu' laa mə lùu wuu bwaŋnə, ndɔ bwasə ŋwaa nsi fi taa fwi mə, buu fwi yij du' bwaŋnə. ³⁰ Fəŋkɔ' fə kaalə faŋ luu fəfiisə; ntisə saŋ kee lùu səwə' me.»

Faŋ vii məzwetə nu Yeso nə shwi say maa shi zwisə Nwi

(Mark 2.23-28; Lukas 6.1-5)

12 Nə luu maa yighee yɔ, Yeso ghɔ vii məzwetə nu ki nə shɔɔ fi taa ndiisə say mɔ' maa shi zwisə Sabat. Jiŋ za vii məzwetə nu Yeso, vəŋ tey ki bɛ'tə fi maa say ghɔ, kwə. ² Vii Farisii ye, gi tɛ Yeso laa, «Ye faŋ vii məzwetə nu kə yi nu faŋ ŋkə kee kù'nə maa məyi maa shi zwisə Nwi me.» ³ Ŋwə gi tɛ vəŋ laa, «Maa viŋ nə ta tii fi taa ŋwa'lə Nwi nu ŋkiə faŋ fwəŋ Deyvid nə yɛ faŋ jiŋ nə koo ŋwə ghɔ vi vii vi. ⁴ Maa ŋwə nə ŋii taa ŋii Nwi, zɛ bee faŋ vi nə nùŋ shɔ visi Nwi, faŋ ŋkə nə kee kù'nə laa ghɔ vi vii vi zi me, bu' faŋ nəə zi she' vii məfe' Nwi.» ⁵ Ŋwə nə baa gi tɛ vəŋ laa, «Maa viŋ nə baa tii fi taa ŋwa'lə ntisə Nwi, faŋ vii məfe' Nwi yaa ki fa' fa' taa ŋii Nwi yikwalə maa shi Sabat, faŋ nuŋsə kɔlə lùu shɔ laa, ki vi fa' fa' maa shi kɔ me. Luu nə, nɔɔ' kee lùu shɔ maa vəŋ me. ⁶ Mə naysə tɛ viŋ laa viŋ yè wə feenə faŋ ŋwə kwələ shɔɔ ŋii Nwi yɔ. ⁷ Viŋ nii to' kii nə ŋi' nu mɔ' faŋ ŋkə lùu taa ŋwa'lə Nwi, buu viŋ nii kee kwəŋ vii mbia faŋ nɔɔ' kee lùu maa vəŋ me, taa nɔɔ' me. Shəŋ ŋwa'lə Nwi kɔ lùu laa, «Nwi kəə laa viŋ kee gəŋsə vii, shɔɔ faŋ viŋ fe' ŋwə.» ¹⁸ Ninij, gə fi maa Wuu yinsəŋ Nwi, ŋwə lùu tii shi Sabat.

Faŋ Yeso nə gaŋtə wə faŋ kwij wi nə ku mu' (Mark 3.1-6; Lukas 6.6-11)

⁹ Yeso ndɔ fi yifi, shɔɔ gə taa ŋii Nwi. ¹⁰ Wə mɔ' nə luu shɔ taa ŋii Nwi yɔ faŋ kwij wi nə ku mu'. Vəŋ bitə tɛ Yeso laa ŋkə kù'nə maa məshu' za fi maa wə maa shi zwisə Nwi mu? Vəŋ nə bitə ninij maa məshɔɔ fuŋ, kwan ŋwə taa nɔɔ'. ¹¹ Ŋwə gi tɛ vəŋ laa, «Wə mɔ' shɔ mu' taa ŋwaa viŋ faŋ ŋwə kii bi yi yimu', nyə fiŋ taa yibi maa shi zwisə Nwi, ŋwə kee jia fùusə yimu? ¹² Maa wə shɔɔ bi ŋkee didi'! Ninij, ŋkə bəw maa məyi nu jəə maa wə maa shi zwisə Nwi nizi.» ¹³ Yeso ki nii gi tɛ wə ghɔ faŋ kwij wi nə ku mu' nə laa, «Nesə kwij wə!» Wə ghɔ nesə kwij wi ghɔ, ŋwə bwaŋnə yaa wuu mɔ'. ¹⁴ Vii Farisii vɔ fuu fu, kà yighaw tɔ ŋwə, faŋ vəŋ taa zwi ŋwə.

Faŋ vii vəyaŋ nə bè'sə Yeso, ŋwə shu' vəza fi maa vəŋ (Mark 3.7-12; Lukas 6.17-19)

¹⁵ Yeso zɔ nu kɔ, ndɔ fi yifi. Vii vəyaŋ be'sə ŋwə. Ŋwə shu' vəza fi maa vəŋ vənshə, ¹⁶ naysə tɛ vəŋ nəŋay laa ki vəŋ naysə nu kòŋ yi tɛ vii me. ¹⁷ Ninij, ŋkə faynə maa nu faŋ nshiiŋii-sɔghɔ Aysaya nə gi, baa nyɔ' taa ŋwa'lə Nwi. ¹⁸ Ŋwə nə ŋwà'lə laa Nwi gi laa, «Viŋ ye wuu fa' ŋwaa faŋ mə shò', baa luu kàw. Ŋwə bəw too mə. Mə taa kwan Zwi tə kaŋ maa ŋwə, ŋwə ki fi'tə nu ŋkiə faŋ ŋkə lùu kəloomə tɛ vii mbia faŋ vəŋ kee kii nə nu kaŋ me. ¹⁹ Ŋwə kee jwi ki tay ntaysə me, ti'nə me yiyumə me. Wə kee ndɔ zɔ gi yi fi jii me.

²⁰ Nwə kee ndɔ ki shia yinjəə faŋ nyə bi'nə me, ti'nə me ndisə kuu laŋ faŋ nyə nindi' me, gə zi' maa yighee njyə faŋ nyə ndɔ yisə nu loomə fuu ntee, ghɔ' nu bwə yighee mu'.
²¹ Vii tətɔŋ fu ndɔ nuŋ fwisə vəŋ maa yizii yi.» †

Faŋ Yeso nə fuusə zwitə bwə fi taa nyaa wuu si fisə mɔ' faŋ nyə nə kee gigisə me
 (Mark 3.22-30; Lukas 6.43-45; 11.14-23; 12.10)

²² Yinjii ki shɔɔ, vi jwi nə wə tɛ Yeso faŋ zwitə bwə nə luu taa nyaa nyə, yisə laa nyə gu bibi, si ghi fi nizi. Yeso shu' wə ghɔ, nyə gi, ndɔ yə vədi'.
²³ Nu kɔ ghɔ' vii vənsə. Vəŋ gi laa, «Wə nyə kee lūu wee wee fwəŋ Deyvid nyə faŋ Nwi nə kɔ'nə maa mətɔŋ tɛ nsiŋ nə yimu?»
²⁴ Vii Farisii zɔ, gi nyə-vəŋ laa, «Wə nyə fuusə vəzwitə vəbwəvə nə wutə tii vəzwitə vəbwəvə.»
²⁵ Nyə kii nə nu nyə faŋ vəŋ nə bi'tə nə, gi tɛ vəŋ laa, «Yifwəŋ tɛ me yifwəŋ faŋ nyaa lūu taa tey yi, ndɔ ndi. Vii shi mɔ', ti'nə me nii yimɔ' gəasə vəway vəbɔɔ, buu ka' nyə kee tɛŋnə me.
²⁶ Nii to' lūu laa tii vəzwitə vəbwəvə jɔŋ nshɔ-tɔ wi fi maa wə, buu nyə gəasə vəway vəbɔɔ, buu ka' nu yifwəŋ ki baa tɛŋnə kikə?»
²⁷ Mə nii to' fuusə vəzwitə vəbwəvə maa wutə tii vəzwitə vəbwəvə, buu vəŋ viŋ sii fūusə vəzwitə vəbwəvə nə wutə ndə? Niniŋ, vəŋ viŋ ndɔ sɔ' nɔɔ' yij.
²⁸ Luu nə, mə ki luu fūusə vəzwitə vəbwəvə nə wutə Nwi, buu nu yifwəŋ Nwi zi' taa nyaa viŋ.

²⁹ Niniŋ, nə ka' wə nii taa nii wuu wutə, shəw vətɔ və wuu wutə ghɔ, maa laa nyə bi jia wuu wutə ghɔ, ka, buu shəw vətɔ vi mu?
³⁰ Wə faŋ nyə kee lūu fi jɔŋ mə me, lūu fi jɔŋ wuu mbeənə nyaa; wə faŋ nyə kee baytə vətɔ vəŋ me, sisaynə vətɔ vəŋ.

³¹ Niniŋ, mə naysə tɛ viŋ laa Nwi ndənə vənu vəb-wəvə vənsə faŋ vii yisə, baa nə nu faŋ vəŋ ndasə nyə shɔ. Luu nə, wə ndə Zwiətə Ley Nwi, buu ka' Nwi kee ndɔ ndənə nu kɔ me.
³² Ki luu wə gi nu bwə tɔ Wuu yin-səŋ Nwi, buu Nwi taa ndənə nu kɔ. Luu nə, wə ki luu gi nu bwə tɔ Zwiətə Ley Nwi, buu ka' Nwi kee ndənə nu kɔ maa nyə'sə mbi sə me, kee bee ndɔ ndənə maa nyə'sə mbi nsiə faŋ nsə ndɔ jwi nə me.

³³ Viŋ bia ti jəə, buu vətəŋ vi ndɔ baw nizi. Luu nə, ti kɔ bi, buu vətəŋ vi baa luu bi. Maa vi yaa ki kii nə ti fi maa vətəŋ vi.
³⁴ Aŋ viŋ, vəŋ-zɔ-vəshay, sii ka' viŋ gi nu jəə kikə, faŋ viŋ lūu vii bwənə. Lūu vənu mbiə faŋ mbə yaa ki lwaŋ taa fwi wə, faŋ wə ghɔ gisə.
³⁵ Wuu jəə yaa ki jwi nə nu jəə, bu' faŋ vənu vəjəəvə lwəŋ taa fwi nyə. Gə fi maa wuu bwə, nyə yaa ki jwi nə nu bwə, bu' faŋ vənu vəbwəvə lwəŋ taa fwi nyə.
³⁶ Viŋ zɔ! Mə naysə tɛ viŋ laa ndɔ luu maa shi nɔɔ', faŋ Nwi ndɔ shia nɔɔ'sə vii vənsə, vi ndɔ ki bitə tɛ vii kɔŋ yigisə nyə yinshə faŋ vəŋ nə gi.
³⁷ Nwi ndɔ sɔ' ghɔ fi maa yigisə yə, ndi ghɔ yaa wuu loomə, ti'nə me kwəŋ ghɔ taa nɔɔ' fi maa yigisə yə faŋ a nə gi.»

Nu faŋ Yeso nə gi bu' shwenə nu Jona
 (Matiu 16.1-4; Mark 8.11-12; Lukas 11.16,29-32)

³⁸ Yeso gi niniŋ, vii mədeesə nyə'lə Nwi vəmɔ' ghɔ vi vii Farisii gi tɛ nyə laa, «Tita, yisə shwenə kəmɔ' yia ye, tɛ ka' yia kii laa a lūu wə ntəə faŋ Nwi sho'.»
³⁹ Nyə bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Vii bwənə nə nyə wə vii mətəii vəkə kəə she' shwenə. Luu nə, vi ndɔ kee də shwenə tɛ vəŋ me, tɛ li' she' shwenə nu nshiiŋii-sɔghɔ Jona me.
⁴⁰ Jona nə shi taa nyə' su yikwalə vəshi vətia, vətə' nə shishwi. She' niniŋ, Wuu yinsəŋ Nwi ndɔ shi nyə taa nsi vəshi vətia, vətə' nə shishwi nizi.
⁴¹ Maa shi məshia nɔɔ' nyə yiba vii fi shi Ninevee ndɔ tɛŋnə yizɔ, mɔ' nɔɔ' tɔ viŋ, viŋ vi nyə wə, bu' laa vəŋ nə kwiinə fwisə vəŋ maa yighee njyə faŋ Jona nə fi'tə nu Nwi tɛ vəŋ. Gə fi maa viŋ, viŋ yə wə faŋ nyə shɔɔ Jona, kee bee kwiinə fwi siŋ me.
⁴² She' niniŋ, fwəŋ wəzwə wi fi kwiŋ yikwii-təŋ faŋ nyə nə ndɔ fi maa vəndwə və shi nsi, jwi maa məzɔ yitɔfə fwəŋ Solomon fishi nə, ndɔ tɛŋnə yizɔ nizi maa shi məshia nɔɔ', mɔ' nɔɔ' tɔ viŋ, viŋ vi nyə wə, kiasə nu kiŋ, viŋ nyə nɔɔ', bu' laa viŋ yə wə faŋ nyə shɔɔ fwəŋ Solomon, kee bee zizɔnə nyə me.»

Faŋ zwitə bwə fūu fi taa nyaa wə, baa bəŋ jwi nyə shɔ, bu' faŋ Zwiətə Nwi kee lūu taa nyaa wə ghɔ me
 (Lukas 11.24-26)

⁴³ Zwiətə bwə ki luu fūu fi taa nyaa wə, buu nyə gə ki shɔɔ fi maa shəŋ yɔŋ, to' kəə shəŋ zutə didu.
⁴⁴ Nyə ki nii gi laa, «Mə taa bəŋ gə taa nyə mə, faŋ mə nə fūu fi fuŋ nə,» taa ki zi' taa nyə yɔ, yə taa tey wi day, tɛ vi jiasə, nūŋsə vətɔ vənsə maa vəshəŋ vətɛŋnə vi.
⁴⁵ Niniŋ, nyə baa gə ndi vəzwitə vəbwəvə vəmɔ' faŋ mbə bi shɔɔ nyə ghee kwatia, ghɔ vi mbə jwi nyə shɔ, ki shi shɔ. Nu wə ghɔ fi yiba ndɔ ki nii bi shɔɔ nyə visi. Luu she' faŋ nyə ndɔ gay maa nyə wə vii və nizi.

Faŋ nshu Yeso ghɔ vəŋ-nshwi vi nəə kəə fəŋ fa' Yeso
 (Mark 3.31-35; Lukas 8.19-21)

⁴⁶ Yeso nə ki bii gisə tɛ nyaa vii vɔ, nshu wi ghɔ vəŋ-nshwi vi tɛŋnə fu, ki kəə gi tɛ nyə.
⁴⁷ Wə mɔ' gi tɛ nyə laa, «Nshu wə ghɔ vəŋ-nshwi və lūu fu, kəə gi tɛ ghɔ.»
⁴⁸ Nyə bəŋsə tɛ wə ghɔ faŋ nyə gi nu kɔ tɛ nyə nə laa, «Nshu nyaa sii lūu ndə? Vəŋ-nshwi vəŋ lūu vəndə?»
⁴⁹ Nyə ki nii nəsə ghɔ ki tɔ vii məzwetə nu ki, gi laa, «Viŋ ye nshu nyaa ghɔ vəŋ-nshwi vəŋ nə.
⁵⁰ Wə ntəə faŋ nyə yisə nu nyə faŋ Tii nyaa fi yizɔ kəə nyə, buu lūu weenshu nyaa wəndɔŋ, ti'nə me wəzwə, ti'nə me lūu nshu nyaa nizi.»

Yigisə tii bu' wuu məmɔ' say ghinə
 (Mark 4.1-9; Lukas 8.4-8)

13 Ki luu she' maa shi kɔ, Yeso fuu fi taa nyə, gə yi maghia, gə dū' shɔ.
² Vii vəyən jwi shəŋtə yi nyə. Niniŋ, nyə nyə taa bay, dū' taa tey yi, nyaa vii vɔ tɛŋnə mbɔ' muu.
³ Nyə gi vənu vəyən tɛ vəŋ maa ghaŋ tii, gi laa lee, «Viŋ zɔ! Wuu məmɔ' say ghinə nə fuu gə maa məmɔ' say ghinə.
⁴ Faŋ nyə gə ki mɔ' niniŋ, way mɔ' fiŋkə jii, mənwə jwi shwətə.
⁵ Way mɔ' fiŋkə taa nsi

† 12.21 Aysaya 42.1-4.

yighɔsə, faŋ shɔ' nə luu tey yi kətiti'. Say ghó yasə fùu bu' laa shɔ' kó nə kee lùu kəŋii me. ⁶ Luu nə, shishwi tɔŋ, twàŋ say ghó, bu' laa ghay ghi nə kee ñii nsi me, say ghó yɔŋ. ⁷ Say mót' fiŋkə taa təndi' tə nyawsə, təndi' tə nyawsə ta, ndiŋ say ghó, ñə ku. ⁸ Say mót' fiŋkə taa nsi yijəə, sɔ', mbuu yisay kii si say waaghi', ghi-mót' muu-ntɔfə, ghi-mót' muu-ntia.» ⁹ Yeso ki mètə yigi yó, gi laa wə ntia faŋ tuulə ghi lùu shɔ, ñwə zɔ.

Nji' yigisə tii Yeso

(Mark 4.10-12,25; Lukas 8.9-10,18; 10.23-24)

¹⁰ Vii məzwetə nu Yeso shəŋtə jwì yi ñwə, bitə tɛ ñwə laa, «Sii yè kə a nə gisə tɛ vii vó maa ghaŋ tii?» ¹¹ Ñwə bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Nwi kɔ ñi' nu yifwàŋ yizɔ tɛ viŋ laa viŋ kii, kee kò tɛ vii mbii-wə me. ¹² Wə ntia faŋ ñwə kii, vi ndɔ ku'sə tɛ ñwə, ñwə baa kii shishɔɔ. Wə ntia faŋ ñwə kee yikii me, vi ndɔ fifi ñkee titi' ñgwə faŋ ñwə kii fi gho ñwə. ¹³ Lùu nu ñkia faŋ ñkə yisə buu mə gi tɛ vəŋ maa ghaŋ tii, bu' laa vəŋ yiye, kee ye me, zizɔ, kee zɔ me. ¹⁴ Niniŋ, nu mót' faŋ nshiiŋii-sɔghɔ Aysaya nə gi, fəyənə maa vəŋ. Ñwə nə gi laa lee, «Viŋ taa ki zɔ nə tuulə ghiŋ, kee kii nə ñi' nu kó me, ki yiye, kee ye me,

¹⁵ bu' laa fwisə ñgwisə vii vè fi;

vəŋ zɔ nə tuulə vəŋ didu, shitə si vəŋ,

laa ki vəŋ ye nə si vəŋ me,

kee zò nu nə tuulə vəŋ me,

kee kii nə ñi' nu, kwiinə fwisə vəŋ,

tɛ ka' mə bwəysə vəŋ me.» †

¹⁶ Gə fi maa viŋ, məŋkɔŋ-bwaŋnə tɔ viŋ bu' si ghiŋ, bu' faŋ si ghiŋ yiye. Məŋkɔŋ-bwaŋnə tɔ viŋ bu' tuulə ghiŋ, bu' faŋ tuulə ghiŋ zizɔnə. ¹⁷ Viŋ zɔ! Mə gi ñkee nu yinsəŋ tɛ viŋ laa nshiiisə-ñii sɔghɔ vəyaŋ gho vi vii mbia faŋ vənu vəvəŋ nə luu vəloomə, nə kii fwi maa məye nu ñkia faŋ viŋ ye, kee ye me, baa kii fwi maa məzɔ nu ñkia faŋ viŋ zɔ, kee zɔ me.»

Faŋ Yeso nə twələ ñi' yigisə tii bu' wuu məmɔ' say ghinə

(Mark 4.13-20; Lukas 8.11-15)

¹⁸ Yeso ki nii baa gi tɛ vii məzwetə nu ki laa, «Viŋ zɔ ñi' yigisə tii yó bu' wuu məmɔ' say ghinə. ¹⁹ Wə ki luu ki zɔ nu bu' nu yifwàŋ yizɔ, kee kii nə ñi' ki me, buu tii vəzwitə vəbwəvə taa jwi fi nu kó fi gho ñwə, faŋ vi nii mót' taa fwi ñwə nə. Nu wə ghó lùu yaa ñkə ñgwisə say ghinə faŋ ñə fiŋ jii nə. ²⁰ Gə fi maa ñgwisə say ñgiə faŋ ñə fiŋkə taa shɔ' yighɔsə nə, ñə lùu yaa nu wə faŋ ñwə zò nu kó, biŋ titi nə məŋaytə. ²¹ Luu nə, ghay ghi kee ñii taa fwi ñwə me. Ñwə lùu wə faŋ ñwə yasə kwiinə. Bətə she' titi' nee, ñi' ñii maa ñwə, ti' nə me vi sho' ghuu ghi, ñwə ki nii nyiŋ fi maa nu Nwi. ²² Gə fi maa say faŋ vi mót' taa nyawsə nə, lùu yaa wə faŋ ñwə zò yigisə Nwi, luu nə, ywiitə she' vətɔ və shi nsi, vənu və ka bwe'sə ñwə nizi, kà nu Nwi kó fi taa fwi ñwə, ñkə ku, kee yəəsə ñgwisə yi me. ²³ Say ñgiə faŋ ñə fiŋkə taa nsi yijəə, lùu yaa wə ntia faŋ ñwə zò yigisə Nwi, kii nə ñi' ki. Ñwə

† 13.15 Aysaya 6.9-10.

yəəsə ñgwisə yi, yisay yimót' kii say waaghi', yimót' muu-ntɔfə, yimót' muu-ntia.»

Yigisə tii kòŋ gay ñwə fi taa yindii say

²⁴ Yeso baa fi'tə yigisə tii yimót' tɛ vəŋ, gi laa, «Nu yifwàŋ yizɔ lùu yaa wə mót' faŋ ñwə nə gè mót' say ghinə jəənə taa biisə ñwə. ²⁵ Ki lùu shi mót' vətɔ', faŋ vii nəə bibwey, wuu mbeenə wi jwi, mót' ñi'sə ñwə taa yindii say ghó, ndò gè. ²⁶ Say ghó ta, tey ki bia, ñwə ghó ta nizi. ²⁷ Vii fa' wə ghó jwi maa ñwə, gi laa, «A nə sò say jəənə taa biisə ghó, ñwə sii ndò fi fə tey yi?» ²⁸ Ñwə bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Wuu mbeenə ñwaa yè nu kó.» Vii fa' vi bitə tɛ ñwə laa, «A kəə laa yia gə shò'tə ñwə ghó mu?» ²⁹ Ñwə gi tɛ vəŋ laa, «Bey, vi taa ki sho'tə ñwə ghó, shò'tə fi maa say nizi. ³⁰ Bəw viŋ me'tə say ghó ki ta nə ñwə taa tey yi, zì' maa yighee ñyə faŋ ñə taa yɔŋ. Ndo luu maa yighee yó, mə gi tɛ vii məshia say ghó laa vəŋ gaasə ñwə ghó fi maa say, kà təbiŋ təbiŋ, twàŋ, buu baytə say ghó, kwàŋ taa yishia mə.»

Yigisə tii kòŋ nu yifwàŋ fi yizɔ

(Mark 4.30-32; Lukas 13.18-21)

³¹ Ñwə baa ki fi'tə yigisə tii yimót' tɛ vəŋ laa, «Nu yifwàŋ yizɔ lùu yaa ñi' fulisigaa faŋ wə ndi, gè mót' taa biisə ñwə. ³² Ñi' fulisigaa luu ñkee yighilə fi taa ñwaa ñi'sə vətɔ. Luu nə, yighee ñyə faŋ nyə tà, nyə kwalə shɔɔ vətɔ vəzivə vəshə fi taa biisə, gu ñkee ti, tɛ ka' mənwə fianə təzi təvəŋ fuu yi.» ³³ Ñwə baa ki fi'tə yigisə tii yimót' tɛ vəŋ laa, «Nu yifwàŋ yizɔ lùu yaa fənsiŋ, faŋ wəzwi mót' nə ndi, wəsə taa vətɔ və bee-nə-mb-wii vətia, mbə mwakə lwanjka.»

Nji' yigisə tii Yeso

(Mark 4.33-34)

³⁴ Yeso nəə gisə tɛ nwaa vii vəyaŋ vó she' maa ghaŋ tii, kee gi tɛ vəŋ maa kwaŋ yigisə tii shɔ me. ³⁵ Niniŋ, ñkə fəyənə maa nu ñkia faŋ nshiiŋii-sɔghɔ nə gi laa, «Mə ndɔ ña'sə shuu ñwaa, ki gisə yigisə tii, gisə nə gi yisha'sə kòŋ vənu mbia faŋ mbə nə ndènə fi gho vii shù fi maa vənzi və mbi.» ††

Faŋ Yeso nə twələ ñi' yigisə tii kòŋ ñwə fi taa yindii say

³⁶ Yinqii ki shɔɔ, Yeso me'tə nwaa vii vó, vəŋ gə, buu ñwə bəŋ gə shiŋii. Vii məzwetə nu ki jwi yi ñwə, gi laa, «Naysə ñi' yigisə tii yi kòŋ ñwə taa yindii say tɛ yia.» ³⁷ Ñwə bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Wə ntia faŋ ñwə nə mót' say jəənə nə, lùu Wuu yinsəŋ Nwi. ³⁸ Yindii yó faŋ ñwə mót' say ghó shɔ nə, lùu taa mbi. Say jəənə ghó lùu vii mbia faŋ vəŋ ndɔ ñii nu yifwàŋ yizɔ. Ñwə ghó lùu vəŋ tii vəzwitə vəbwəvə. ³⁹ Wuu mbeenə ghó faŋ ñwə nə mót' ñwə ghó nə, luu tii vəzwitə vəbwəvə. Yighee ñyə faŋ say ghó ndɔ ta yɔŋ nə, lùu yighee vəndwə və mbi. Vii məbaytə say ghó lùu nshiiisə-ñiisə Nwi. ⁴⁰ She' faŋ vii fa' vó nə bəytə ñwə twàŋ, vi ndɔ yisə maa vii bwəənə maa shi vəndwə və mbi. ⁴¹ Wuu yinsəŋ Nwi ndɔ tɔŋ nshiiisə-ñiisə Nwi, vəŋ baytə vii vəshə fi shi ñwə, faŋ

†† 13.35 Sam 78.2.

vəŋ nə bwè'sə vii, nə vii mbiə faŋ vənu vəvəŋ kee lùu vəloomə me, ⁴² jwi nə vəŋ, m̀' vəŋ taa shəŋ wi. Vəŋ ki gwia fi fun, kwə gi' vəŋ. ⁴³ Ndo luu maa yighee yó, vii mbiə faŋ vənu vəvəŋ lùu vəloomə, zi nu yifwàŋ Tii vəŋ, ki bee yaa shishwi. - Wə faŋ tuulə ghi lùu shə maa məzo, ηwə zo!»

Yigisə tii bu' ka faŋ vi ndiə

⁴⁴ Yeso nə baa gi laa lee, «Nu yifwàŋ yizə lùu yaa ka faŋ faŋ ηwə nə luu maa shəŋ vəndiə, nta' bii. Wə m̀' jwi ye, baa ndiə, ndò gè nə mənəyətə, fiŋtə vətə vi vənshə, jwi ywàŋ shəŋ nsi kó.

⁴⁵ Nu yifwàŋ yizə baa fiŋə nu wuu məbe'le yiwini m̀' faŋ ηwə kəə wey jəənə, ⁴⁶ ki ye mbuu yiwey yimu' faŋ nyə bàw shò, shwəŋ wi luu ndəŋ shò. ηwə ndò gè fiŋtə vətə vi vənshə, jwi ywàŋ mbuu yiwey yó shə.»

Yigisə tii kòŋ ghoo məkoo susə

⁴⁷ «Nu yifwàŋ yizə baa fiŋə ghoo məkoo susə faŋ vi nə m̀' taa mamuu, kòo taŋ susə shə nshə. ⁴⁸ ηwə lwaŋ, vi fuusə, nùŋsə mbə' muu, tii susə jəəsə, kwàŋ taa ηkə, ndò ndi səbwəsə, mè'. ⁴⁹ Luu she' faŋ ηkə ndə gay maa vəndwə və mbi; nshiiə-ŋiisə Nwi ndə fuu, tii vii bwəŋə fi taa ηwaa vii mbiə faŋ vənu vəvəŋ lùu vəloomə, ⁵⁰ m̀' vəŋ taa shəŋ wi, vəŋ ki gwia fi fun, kwə gi' vəŋ.»

Nu wuu məkii nə nu yifwàŋ fi yizə

⁵¹ Yeso metə yigisə tii yó, ki nii bitə té vii məzwetə nu ki laa, «Viŋ zo ŋi' vənu vó vənshə mu?» Vəŋ bəŋsə té ηwə laa zŋ. ⁵² ηwə gi té vəŋ laa, «Wuu məkii nə ηwə'la Nwi ngwə faŋ ηwə zwètə nu yifwàŋ yizə, lùu yaa tii fu, faŋ ηwə nùŋsə vətə vi vənshə taa ŋii ηwə, té ki ka' ηwə ki fuusə vətə vəfiə fi fun ghə vəmwavə.»

Faŋ vi nə shiasə Yeso nti' ηwə

(Mark 6.1-6; Lukas 4.16-30)

⁵³ Yeso ki metə maa mətii yigisə tii yó, ndò fi yifi, ⁵⁴ ki zi' ŋkee nti' vəŋ shi vəŋ, dèesə nu Nwi té vii taa ŋii Nwi. Shuu vii vó yŋŋ, vəŋ gi laa, «Wə ηwə sii ndi kəŋ yitəfə ηwə fi fə, nə vənu vəkwələ mbiə faŋ ηwə yisə nee nə? ⁵⁵ Maa lùu wee kaməndaa wi nə. Maa yizii nshu wi lùu Meri. Vəŋ-nshwi vi vəndəŋ luu Jeyms ghə Josef nə Saymon baa nə Judas, mu lee? ⁵⁶ Maa vəŋ-nshwi vi mbə vəkii lùu taa ηwaa nsiŋ. ηwə sii kii kwii vənu vè fi fə?» ⁵⁷ Vəŋ gi niniŋ, fwi vəŋ shə maa ηwə. Yeso gi té vəŋ laa, «Vi yaa ki shiasə nshiiŋii-səghə she' nti' vəŋ, baa nə fu vəŋ, kee shiasə ηwə shəŋ day me.» ⁵⁸ Niniŋ, ηwə kee yisə vənu vəkwələ yifi vəŋ me, bu' faŋ vii vó kee biŋ ηwə me.

Faŋ fwàŋ Herod nə zwi Jŋn, wuu məkə muu mə Nwi

(Mark 6.14-29; Lukas 3.19-20; 9.7-9)

14 Ki luu she' maa yighee yó, fwàŋ Herod zo kòŋ vənu və Yeso, ² gi té nshiiə-ŋii si laa, «Luu Jŋn, wuu məkə muu mə Nwi nə, faŋ ηwə ywèy fi shi yiku. Lùu nu ŋkiə faŋ ηkə yì buu ηwə kii wutə kó maa məfa'

vənu vəkwələ vó.» ³ ηwə nə gi niniŋ, bu' laa nshitə fwàŋ Herod nə jia Jŋn, kwàŋ taa ŋii mfiŋ, bu' nu Herodias, zu weenshu wi Filip. ⁴ Fwàŋ Herod nə kwàŋ Jŋn taa ŋii mfiŋ bu' faŋ Jŋn nə gi té ηwə laa, ηkə kee yiku'nə laa ηwə kii zu weenshu wi me. ⁵ Fwàŋ Herod nə kəə zwi Jŋn, luu nə, fèe vii, bu' laa vii nə biŋ Jŋn laa lùu nshiiŋii-səghə. ⁶ Luu nə, faŋ shi məbi Herod nə kù'nə, wee Herodias bəŋ bəŋ visi vii, ηkə baw too fwàŋ Herod. ⁷ Niniŋ, ηwə kò'nə nə məli'tə maa məkə fa ŋkiə faŋ wee-wəzwi ghə taa bitə fi ghə ηwə. ηwə nə gi laa wee ghə kələ taa bitə kə, yi taa kə té ηwə. ⁸ Wee ghə gi laa, «Kə tə Jŋn, wuu məkə muu mə Nwi, shee taa nsi.» ηwə nə gi niniŋ, bu' laa nshu wi nə ti ηwə niniŋ. ⁹ Fwàŋ kii məluŋ, luu nə, bu' ŋkò'nə yi yó, nə vii mbiə faŋ vəŋ nə luu yi ηwə nə, ηwə gi laa vi kə té wee ghə. ¹⁰ ηwə təŋ laa vi gə shiə tə Jŋn fi taa ŋii mfiŋ. ¹¹ Niniŋ, vi shiə tə Jŋn, kwàŋ taa nsi, jwi kò té wee-wəzwi ghə. Wee ghə gə kò té nshu wi. ¹² Vii məzwetə nu Jŋn ki nii gə ndi ŋku ki, gə təə, ndò gə nəysə té Yeso.

Faŋ Yeso nə zə vii ŋkaŋsə tee

(Mark 6.30-44; Lukas 9.10-17; Jŋn 6.1-13)

¹³ Yeso zo nu kó, ndò ŋii bay, təŋ muu, gə ŋii yi maa shəŋ vəndənə she' ghə vi vii vi. Vii vəŋəŋ zo, fùu fi taa nti'sə vəŋ, be'sə ηwə fi ghoo mbə' muu. ¹⁴ Niniŋ, ηwə ki fuu fi taa bay, yə nwaa vii vəŋəŋ, kèe gəŋsə vəŋ, fùusə vəza fi maa vii vəza vəvəŋ. ¹⁵ Ki lùu bwafu, vii məzwetə nu ki jwi yi ηwə, gi laa, «Shəŋ kə luu ŋkee taa təə wa'sə, yighee baa shò nizi, bàw a yisə vii vè wa'kə, gə taa nti'sə, ywàŋ fazi vəŋ.» ¹⁶ Yeso gi té vəŋ laa, «Vəŋ sii gə bu' kə? Bàw viŋ kə fazi té vəŋ.» ¹⁷ Vəŋ gi té ηwə laa fa kee lùu shə ghə vəŋ feənə me. Luu she' yighisə bee tee nə vəŋ-susə vəbək. ¹⁸ ηwə gi laa, «Viŋ jwi nə mbə shee!» ¹⁹ Vəŋ jwi kò té ηwə. ηwə gi té nwaa vii vó laa vəŋ du' nsi fuu gay. ηwə ki nii ndi yighisə bee yó tee, nə vəŋ-susə vó vəbək, ndèyənə yizə, bəŋsə Nwi, bi'tə bee kó, kò té vii məzwetə nu ki, vəŋ kə té vii vó. ²⁰ Vii vó vənshə zi zwəkə. Vi ki nii bəytə vəbi' vəbee faŋ mbə nə gò', mbə lwaŋ taa ŋkəwəŋ ŋjəwə-bək. ²¹ Vii mbiə faŋ vəŋ nə zi nə, nə luu yaa vəndəŋ ŋkaŋsə tee. Vi nə kee sày vəkii ghə vi vəŋmbwaa me.

Faŋ Yeso nə tò' fi fuu muu

(Mark 6.45-52; Jŋn 6.15-21)

²² Yeso ki nii yisə laa vii məzwetə nu ki ŋii taa bay, təŋ muu, gə visi ŋii yi, ηwə kə bwey-jəə té vii vó. ²³ Faŋ ηwə nə kò bwey-jəə té vii vó niniŋ nə, kò' fuu bəŋ niniŋ maa məshə'tə Nwi. Fu ki bwa ηwə ki nii lùu yifi niniŋ, ²⁴ té bay kó ndò fi mbə' muu, gə ntaŋ didi'. Vəba və muu ghaysə vəŋ, bu' laa fi nəə fəŋ vəŋ. ²⁵ Ki lùu ntaw ŋki', Yeso jwi yi vəŋ, ki to' luu fi fuu muu. ²⁶ Vii məzwetə nu ki ye ηwə, yè faŋ ηwə to' fi fuu muu, vəŋ fee, gi laa luu ŋgələ wə, yumə fee. ²⁷ Yeso gi té vəŋ yighee mu' laa, «Viŋ jia fwi, lùu mə! Ki viŋ baa fee me!» ²⁸ Pita bəŋsə té ηwə laa, «Tita, ki luu laa lùu ghə, a gi mə jwi yi ghə fuu muu.» ²⁹ Yeso gi laa ηwə jwi. Pita fuu fi taa bay, tò' fi fuu muu, gə yi Yeso. ³⁰ Luu nə, faŋ ηwə nə to' niniŋ, yè fi, fee, tey ki ŋii taa muu, yùmə gi laa, «Tita, bweysə

mæ!»³¹ Yeso nesə ghɔ ki yighee mu', jia ηwə, gi tɛ ηwə laa, «A kee nùŋ fwi yə maa Nwi yimu? Sii yɛ kə buu a fee?»³² Vəŋ ki nii ηii taa bay, fi kɔ bwa yighee mu'.³³ Vii fi taa bay kɔ tuŋ vətɔ vəyəə vəvəŋ nsi visi ηwə, bəŋsə ηwə, gi laa, «A lùu wee Nwi ηkee maa yinsəŋ!»

Faŋ Yeso nə gaŋtə vii vəza nsi Genesaret
(Mark 6.53-56)

³⁴ Ninin, vəŋ tɔŋ mamuu ghɔ, fùu mbɔ' muu, zi' nsi Genesaret. ³⁵ Vəndɔŋ fi shəŋ kɔ kii nə ηwə, tɔŋ ntɔŋ taa ntisə kwiiŋ yɔ sənsə. Vi ki nii jwi nə vii vəza tɛ ηwə vənsə, ³⁶ bu' ghɔ tɛ ηwə laa ηwə biŋ vəŋ kɔŋ she' tɔ njiwi yi yindiŋ. Njwə biŋ. Vii vənsə faŋ vəŋ nə kɔŋ, bwaŋnə.

Nu faŋ Yeso nə gi bu' vətɔ faŋ mbə kwarŋ nu bwə maa vii
(Mark 7.1-23)

15 Yinŋii ki shɔ, vii Farisii nə vii mədeesə ηwa'la Nwi fi kwiiŋ Jerusalem jwi yi Yeso, gi laa, ² «Sii yɛ kə vii məzwetə nu kə sho'sə nuŋsə faŋ vii taa nə nùŋsə nə? Vəŋ ki biitə zi, vəŋ kee sɔ ghɔ vəŋ me.»³ Njwə bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Gə fi maa viŋ, sii yɛ kə viŋ shɔ'sə ntisə Nwi bu' nuŋsə yin?»⁴ Maa Nwi nə gi laa, «Ki fee nshu wə nə tii wə,»[†] baa nə laa, «Wə faŋ ηwə ndə tii wi, ti'nə me nshu wi, bəw vi zwi ηwə, ηwə ku.»^{††} Luu nə, viŋ gisə ηkiŋ laa, ki luu wə gi tɛ tii wi, ti'nə me tɛ nshu wi laa, «Vətɔ mbiə faŋ mə nə kəə gəŋtə ghɔ shɔ nə, mbə gù vətɔ və məkɔ Nwi,»⁶ buu ka' vi me'tə ηwə, ηwə kee baa bəŋsə tii wi nə nshu wi me. Ninin, viŋ shiasə ntisə Nwi bu' nuŋsə yin.⁷ Viŋ lùu vii məbo' ηwaa. Maa Aysaya nə naysə ηkee nu yinsəŋ kɔŋ viŋ, faŋ Nwi nə kwəŋ shuu ηwə. Njwə nə gi laa lee,⁸ «Vii shi və bəŋsə mə she' fi shuu. Fwisə vəŋ luu ηkee ntaŋ fi maa mə.⁹ Ninin, vəŋ bəŋsə mə dayday. Vənu mbiə faŋ vəŋ deesə, luu she' nuŋsə wə mənsaw.»[‡]

¹⁰ Yeso gi ninin, baa ki nii tii nwaa vii vɔ faŋ vəŋ nə bəytə yifi, laa vəŋ shəŋtə jwi yi ηwə. Vəŋ jwi, ηwə gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ zɔ nu, kii nə ηi' ki!»¹¹ Fa faŋ ηkə ηii shuu wə kee yaa ki yisə ηwə lùu wuu bwə me. Yi fa faŋ ηkə fuu fi shuu wə, yisə ηwə luu wuu bwə.»

¹² Vii məzwetə nu ki jwi yi ηwə, gi laa, «Maa a kii laa vii Farisii zɔ yigisə yə, njyo' vəŋ lia.»¹³ Njwə bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Vi ndɔ sho'tə vətɔ vənsə faŋ nə kee biə Tii ηwaa fi yizɔ me.¹⁴ Viŋ me'tə vəŋ ninɔŋ; vəŋ lùu yaa vii si fisə faŋ vəŋ kəə də jii tɛ vii si fisə vəmɔ'. Luu nə, wuu si fisə ki luu də jii tɛ wuu si fisə, buu vəŋ vənsə taa fiŋkə taa yibi.»

¹⁵ Pita gi tɛ ηwə laa, «Naysə ηi' yigisə tii yɔ tɛ yia!»¹⁶ Njwə gi laa, «Viŋ ki bii kee ta kii nə nu yimu?»¹⁷ Maa vətɔ vənsə faŋ mbə ηii shuu wə, shɔkə gə she' taa njyo' ηwə, shɔkə fuu, ηii taa ηkwi.¹⁸ Luu nə, vətɔ mbiə faŋ mbə fuu fi shuu wə, lùu yigisə yi. Yigisə wə ndɔ luu fi taa fwi ηwə, yisə ηwə luu wuu bwə.¹⁹ Lùu ninin bu' laa

† 15.4 Eksodɔs 20.12. †† 15.4 Eksodɔs 21.17. ‡ 15.9 Aysaya 29.13.

vənu vəbwəvə vənsə fuu fi taa fwi wə. Mbi'tə yibwə nə nu məzwi wə, nə nu mətii vəki və vii, nə nu wəzwi sakə, nə nu vəndɔ', nə nu məsi ba tɔ wə, nə nu məndasə Nwi; vənu vɔ vənsə fuu fi taa fwi wə,²⁰ yisə laa ηwə luu wuu bwə. - Gə fi maa nu məzi fazi, kee sɔ ghɔ me, ηkə kee yisə wə lùu wuu bwə me.»

Faŋ Yeso nə gaŋtə wəzwi fi shi Kanahan nə vii vəza vəmɔ'
(Mark 7.24-30)

²¹ Yeso ki nii ndɔ fi yifi, ndɔ gə zi' kwiiŋ məshi mə Tayra nə Sidon. ²² Wəzwi Kanahan mɔ' fi kwiiŋ yɔ jwi ki yumə laa, «Kee gəŋ saŋ, tita, wee fwəŋ Deyvid! Zwitə bwə mɔ' kɔ ηi' tɛ ηwiiŋ ηwaa wəzwi ηkee didi'.»²³ Yeso kee bəŋsə tuu nu tɛ ηwə me. Vii məzwetə nu ki shəŋtə jwi yi ηwə, bii' ghɔ tɛ ηwə laa ηwə gi wəzwi ghɔ gə, bu' laa ηwə to' yumə fi jiiŋ vəŋ.²⁴ Njwə bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Tii ηwaa nə tɔŋ mə she' tɛ bisə-nji fi ηi' ηii Isirayl faŋ nsə ndi nə.»²⁵ Wəzwi ghɔ jwi tɔŋ vətɔ vəyəə vi nsi visi ηwə, gi laa, «Tita, gaŋtə mə!»²⁶ Njwə bəŋsə tɛ wəzwi ghɔ laa, «Njə kee bəw laa vi fi beenə vaŋmbwaa, mɔ' tɛ vaŋ-busə me.»²⁷ Wəzwi ghɔ gi laa, «ɔŋ, tita, lùu ninin. Luu nə, vaŋ-busə yaa ki zi vəbi' və bee faŋ mbə fiŋkə fi ghɔ vətii vəŋ.»²⁸ Yeso zɔ ninin, bəŋsə tɛ ηwə laa, «A nùŋ fwi yə maa mə didi', yaa. Nu ηkiə faŋ a kəə, taa gay ninin.» Wee wəzwi ghɔ bwaŋnə she' maa yighee yɔ.

Faŋ Yeso nə shù' vii vəza vəyan
(Mark 7.31-37)

²⁹ Yeso baa ndɔ fi yifi, gə zi' mbi maghia Galilii, kò' fuu baŋ, dui' nsi yifi. ³⁰ Nwaa vii vəyan jwi yi ηwə nə vəndwey, nə vii faŋ way ηwaa vəŋ nə ku mu', nə vii si fisə, nə vəbibi, nə vii vəza vəmɔ' vəyan, nùŋsə vəŋ nsi yi ghuu ηwə, ηwə shu' vəza vəvəŋ.³¹ Shuu nwaa vii vɔ yɔŋ, faŋ vəŋ yə vəbibi nə gisə, nə vii faŋ way ηwaa vəŋ nə ku mu' nə, bwaŋnə, vəndwey to', vii si fisə yenə. Vəŋ bəŋsə yizii Nwi vii Isirayl.

Faŋ Yeso nə zə vii ηkaŋsə yishwe
(Mark 8.1-10)

³² Yeso tii vii məzwetə nu ki, vəŋ shəŋtə jwi yi ηwə. Njwə gi tɛ vəŋ laa gəŋsə koo yi maa nwaa vii vɔ, bu' laa vəŋ tay yi yi, ndwə lùu vəshi vətia, fazi kee lùu shɔ ghɔ vəŋ me. Mə kee kəw mə'tə vəŋ gə, maa laa vəŋ zɛ fa me, bu' jiiŋ taa zwilə vəŋ jii.³³ Vii məzwetə nu ki gi tɛ ηwə laa, «Nsiŋ sii taa ye bee fə, tɛ ka' ηkə kù'nə tɛ nwaa vii vəyan və, vəŋ zi zwəkə, faŋ nsiŋ luu ηkee taa tɔ wa'sə nə.»³⁴ Yeso bitə tɛ vəŋ laa, «Yighisə bee ghɔ viŋ yisə?» Vəŋ laa nyə lùu kwatia, nə vaŋ-susə vətiti'.³⁵ Njwə gi vii vɔ du' nsi. ³⁶ Njwə ki nii ndi yighisə bee yɔ kwatia nə, nə vaŋ-susə vɔ, shɔ'tə Nwi, bi'tə bee kɔ, kɔ tɛ vii məzwetə nu ki, vii məzwetə nu ki kɔ tɛ vii vɔ.³⁷ Vii vɔ vənsə zi zwəkə. Vəŋ baytə vəbi' vəbee mbiə faŋ mbə nə gò'. Mbə lwaŋ taa vənyəə kwatia. ³⁸ Vii mbiə faŋ vəŋ nə zɛ bee kɔ nə, nə luu vəndɔŋ ηkaŋsə yishwe. Vi nə kee sàŋ vaŋmbwaa nə vəki me. ³⁹ Yeso ki nii kɔ bwey-jəə tɛ vii vɔ, ndɔ ηii taa bay, tɔŋ gə kwiiŋ Magadan.

Fañ Yeso nà twèy shwenà tɛ vɛ̃ Farisii ghɔ vɛ̃ Sadusii
(Matiu 12.38-39; Mark 8.11-13; Lukas 12.54-56)

16 Vɛ̃ Farisii ghɔ vɛ̃ Sadusii jwi yɛ̃ Yeso, m̀̀n̄ ghwə, gɪ laa ghwə yɛ̃ shwenə nu shuu yɔŋ ḿ' faŋ ŋkə ndò fɪ yizɔ, vəŋ ye. ² Nwə bəŋsə tɛ̃ vəŋ laa, «Yaa luu laynəfu, viŋ gɪ laa, fu ndɔ baw, fɔnə yizɔ lùu yibay. ³ Kɪ lùu nshia-ndoo-mbisi viŋ gɪ laa, vədɪ' taa bɪ ndee, bu' laa yizɔ ley baa fəŋ. Viŋ kɔ' kɪ fɪ'nə faŋ yizɔ du', kee kɪ fɪ'nə faŋ shwenə yighee mbi dù' me. ⁴ Ngwisə vɛ̃ bwənə, vɛ̃ məmanə Nwi kəə yè shwenə. Luu nə, vɛ̃ kee ndɔ də shwenə tɛ̃ vəŋ me, tɛ̃ lɪ' she' shwenə nu Jona me.» Nwə nə gɪ niniŋ, mè'tə vəŋ, ndò fɪ yɛ̃ vəŋ.

Yigisə Yeso k̀̀n̄ vɛ̃ Farisii ghɔ vɛ̃ Sadusii
(Mark 8.14-21; Lukas 12.1)

⁵ Yighee njyə faŋ vɛ̃ məzwetə nu Yeso nə t̀̀n̄ maghia, gè nji yɛ̃ nə, vəŋ nə ndènə fɪ ndi bee. ⁶ Yeso gi tɛ̃ vəŋ laa, «Viŋ tɔfə, kɪ shiinə yinwaa yin bu' fənsiŋ fə məmwəsə bee fə vɛ̃ Farisii nə vɛ̃ Sadusii!» ⁷ Vəŋ kwa'tə yitɔ yivəŋ, gi she' vəŋ vəŋ laa, «Nwə gɪ nu kɔ' bu' faŋ nsiŋ nii kee ndi bee yimu?» ⁸ Yeso kɪ nə mbɪ'tə vəŋ yɔ, gɪ laa, «Viŋ sii kwà'tə tɔ kiŋ, bu' faŋ bee kee lùu ghɔ viŋ me bu' kə? Aŋ viŋ vɛ̃ faŋ məbiŋ viŋ lùu titi!» ⁹ Viŋ bee nə kɪ bii kee ta tɔfə yimu? Maa viŋ lùmə yighisə bee tee faŋ vɛ̃ ŋkaŋsə tee nə zɪ nə, nə ŋkɔɔsə vəbɪ' və bee faŋ viŋ nə bəytə nə, ¹⁰ baa lùmə yighisə bee yɛ̃ kwatɪa nə, faŋ vɛ̃ ŋkaŋsə yishwe nə zɪ nə, nə vənyəə vəbɪ' və bee faŋ viŋ nə bəytə nə, mu? ¹¹ Mə nii kee gɪ tɛ̃ viŋ bu' fazɪ me. Sii yɛ̃ kə viŋ kee kɪ nə ŋɪ' nu ŋkiə faŋ mə nii gɪ laa viŋ shiinə ŋwaa viŋ fɪ ghɔ fənsiŋ fə məmwəsə bee fə vɛ̃ Farisii nə vɛ̃ Sadusii nə me?» ¹² Nwə nə gɪ tɛ̃ vəŋ niniŋ, vəŋ kɪ nii yikɪ laa ghwə nii kee gɪ laa vɛ̃ shiinə yinwaa fɪ ghɔ fənsiŋ me, luu nə, laa vəŋ kɪ shiinə yinwaa vəŋ bu' nu ŋkiə faŋ vɛ̃ Farisii nə vɛ̃ Sadusii yaa kɪ deesə nə.

Fañ Pita nə biŋ laa Yeso luu Kristo, Wee Nwi
(Mark 8.27-30; Lukas 9.18-21; Jɔn 6.67-71)

¹³ Yeso kɪ zɪ' kwɪŋ Sisaria Filipi, bitə tɛ̃ vɛ̃ məzwetə nu ki laa, «Vɛ̃ sii gisə laa Wuu yinsəŋ Nwi lùu ndə?» ¹⁴ Vəŋ gi laa, «Vɛ̃ ḿ' gisə laa a luu Jɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi. Vəḿ' laa a luu Elias, vəḿ' laa a luu Jeremaya, tɪ'nə me wuu ḿ' fɪ taa ŋwaa nshiiisə-ŋji sɔghɔ vəm̄wəvə.» ¹⁵ Nwə baa gɪ tɛ̃ vəŋ laa, «Gə fɪ maa viŋ, viŋ bi'tə ŋkiŋ laa mə lùu ndə?» ¹⁶ Saymon Pita gi laa, «A luu Kristo, baa luu Wee Nwi yinsəŋ.» ¹⁷ Yeso bəŋsə tɛ̃ ŋwə laa, «Məncɔŋ-bwaŋnə tɔ ghɔ m̄kɔ, Saymon, wee Jona, bu' laa nə kee twèlə mbɪ'tə wə mənsaw twèlə nu kɔ tɛ̃ ghɔ me, nə twèlə she' Tii ŋwaa faŋ ghwə lùu yizɔ. ¹⁸ Zɔ m̄kɔ! Mə naysə tɛ̃ ghɔ laa, yizii yə lùu Yighɔsə. Mə ndɔ fia ŋji Nwi fuu yighɔsə nyə. Ka' wutə yiku kee ndɔ ghɔ' ŋji Nwi yɔ me. ¹⁹ Mə taa kɔ ŋkwa nu yifwəŋ yizɔ tɛ̃ ghɔ. Nu ŋkiə faŋ a kə shɪ nsi, buu vɛ̃ ndɔ ka ŋkə yizɔ nizi. Nu ŋkiə faŋ a zətə shɪ nsi, buu vɛ̃ ndɔ zətə yizɔ nizi.» ²⁰ Yeso nə gɪ niniŋ, kɪ nii lɛ̃'tə tɛ̃ vɛ̃ məzwetə nu ki laa, kɪ vəŋ naysə tɛ̃ wə laa yɛ̃ lùu Kristo me.

Fañ Yeso nə naysə nu ŋɪ' ki faŋ nyə ndɔ ŋji maa ghwə nə
(Mark 8.31-33; Lukas 9.22)

²¹ Shù fɪ maa yighee yɔ, Yeso tey kɪ naysə tɛ̃ vɛ̃ məzwetə nu ki laa, nu ki lùu laa yɛ̃ gə Jerusalem, yè ŋɪ' yiyəŋ fɪ ghɔ vəshi', nə vɛ̃ kwalə məfə' Nwi nə vɛ̃ mədeesə ŋwa'lə Nwi, vəŋ zwi yɛ̃. Vəshi kɪ zɪ' vətɪa, yɛ̃ ywey fɪ shɪ yiku. ²² Pita ndi ŋwə, ghɔ ŋwə su'tə, tey kɪ twey nu kɔ tɛ̃ ŋwə nəŋay, gɪ laa, «Nwi taa gəŋtə ghɔ, tɪ-ta! Kɪ nu kɔ gay maa ghɔ me!» ²³ Nwə kiasə ŋwaa wi, gɪ tɛ̃ Pita laa, «Su'tə fɪ yiba jɪŋ mə, Satan, a kɔ'sə mə taa mbwəə, bu' laa a kee bi'tə nu Nwi me, a bi'tə luu she' nu wə mənsaw.»

Wə faŋ ghwə kəə be'sə Yeso, ki twey nu ŋwaa ki
(Mark 8.34-9.1; Lukas 9.23-27; Jɔn 12.25-26)

²⁴ Yeso kɪ nii gɪ tɛ̃ vɛ̃ məzwetə nu ki laa, «Wə kəə kɪ be'sə mə, ghwə twèy nu ŋwaa ki, biŋ maa məsha' fəŋkɔ' fə ŋkɪ'sə fɪ, bè'sə mə. ²⁵ Wə ntɪə faŋ ghwə kəə bweysə ŋwaa wi, ndɔ ndisə ŋwaa wi. Wə ntɪə faŋ ghwə ndisə ŋwaa wi bu' nu kaŋ, ndɔ bweysə ŋwaa wi. ²⁶ Kɪ luu wə ndi mbi yinsə yaa ŋji, ndisə məbwey wi, ŋkə taa gəŋtə ghwə nə kə? Sii ka' wə kɔ kə maa məbaa kii məbwey wi? ²⁷ Viŋ zɔ! Wuu yinsəŋ Nwi ndɔ baa jwi nə yikwalə Tii wi, ghɔ vɛ̃ nshiiisə-ŋjiisə Nwi. Nwə ndɔ bəŋsə nu ŋkiə faŋ vɛ̃ nə yɛ̃sə, tɛ̃ vəŋ tɔ tɔ. ²⁸ Viŋ zɔ! Mə naysə ŋkee nu yinsəŋ tɛ̃ viŋ laa vɛ̃ lùu shɔ taa ŋwaa vɛ̃ və faŋ vəŋ dù' feenə nə, faŋ vəŋ kee ndɔ ku me, buu ye Wuu yinsəŋ Nwi faŋ ghwə jwi nə nu yifwəŋ fɪ yizɔ.»

Fañ ŋwaa Yeso nə kiasə, ki n̄ndwa'lə
(Mark 9.2-13; Lukas 9.28-36)

17 Vəshi kɪ shɔɔ ntɔfə, Yeso ndi Pita nə Jeyms nə Jɔn, weenshu Jeyms, ghɔ vɛ̃ vəŋ ko' fuu baŋ yidə yiḿ' she' vəŋ vəŋ. ² Vəŋ zɪ' yifi, ŋwaa Yeso kiasə fɪ yikə' vəŋ, yikə' yɛ̃ bee yaa shishwi, njwisə si fu laa buu. ³ Mose ghɔ Elias, faŋ lùu nshiiisə-ŋji sɔghɔ fɪ ywaŋ-vɛ̃sɪ nə, gwəkə fùu sɪ vəŋ, t̀̀ŋnə yɛ̃ Yeso, ghɔ vɛ̃ vəŋ nə gisə. ⁴ Pita gi tɛ̃ Yeso laa, «Tɪta, ŋkə bəw laa yia lùu feenə nizi. Kɪ luu a biŋ, mə fianə tətə tətɪa feenə, ŋgwɪ mu' nə ŋgwə Mose mu', nə ŋgwə Elias mu'.» ⁵ Faŋ ghwə nəə kɪ bii gisə, mbɔ' yiley yiḿ' jwi shitə vəŋ, gɪ Nwi fuu fɪ taa mbɔ' yɔ, gɪ laa, «Lùu ŋwiŋ ŋwaa nə, faŋ mə kàw. Nwə bəw shee nizi. Viŋ kɪ zɔnə ŋwə!» ⁶ Vɛ̃ məzwetə nu Yeso zɔ, gùkə tun tun, fee ŋkee didɪ'. ⁷ Yeso shəŋtə jwi yɛ̃ vəŋ, k̀̀n̄ vəŋ, gɪ laa, «Viŋ ndɔ yizɔ! Kɪ viŋ baa fee me!» ⁸ Vəŋ ŋa'sə sɪ vəŋ, kee baa yè wə me, ye she' Yeso n̄ncɔŋ wi.

⁹ Vəŋ kɪ nii sɪ' fɪ fuu baŋ yɔ. Yeso gi tɛ̃ vəŋ laa kɪ vəŋ naysə nu ŋkiə faŋ vəŋ nii ye tɛ̃ wə me, gə zɪ' maa yighee njyə faŋ yɛ̃ ndɔ ywey fɪ shɪ yiku. ¹⁰ Vəŋ bitə tɛ̃ ŋwə laa, «Sii yɛ̃ kə vɛ̃ mədeesə ŋwa'lə Nwi gi laa Elias ndɔ ghaa jwi ŋkəə, buu wuu məbweysə taa jwi?» ¹¹ Nwə bəŋsə tɛ̃ vəŋ laa, «Lùu niniŋ, Elias jwi ŋkəə, b̀̀ŋsə vənu vənsə, mbə ne'tə. ¹² Luu nə, mə naysə tɛ̃ viŋ laa, Elias nə du'tə ŋwə jwi. Luu nə, vɛ̃ nə kee kɪ nə ŋwə me, yɛ̃ nu ŋkiə faŋ vəŋ nə kàw maa ghwə. Gə fɪ maa Wuu yinsəŋ Nwi, ghwə ndɔ ye ŋɪ' fɪ ghɔ vəŋ she' niniŋ.»

¹³ Vii məzwetə nu ki zɔ, kii laa ɲwə gi tɛ vəŋ bu' ʒɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi.

Faŋ Yeso nə bwəysə weembwa faŋ ɲwə nəə zasə nə kəŋgu

(Mark 9.14-29; Lukas 9.37-43)

¹⁴ Vəŋ jwi zi' yi nwaə vii mɔ' faŋ vəŋ nə shəŋtə shəŋ mu'. Wə mɔ' jwi yi Yeso, jə vətɔ vəyəə vi nsi visi ɲwə, ¹⁵ gi tɛ ɲwə laa, «Tita, kee gəŋsə ɲwiŋ ɲwaa faŋ ɲwə zasə nə kəŋgu, ye ɲi' ɲkee yiyaŋ. Ghee yaŋ ɲwə gu taa wi, ti'nə me taa muu. ¹⁶ Mə nə jwi nə ɲwə tɛ vii məzwetə nu kə, vəŋ kee kii shu' ɲwə me.» ¹⁷ Yeso gi laa, «Aŋ viŋ, ɲgwisə vii faŋ viŋ kee nūŋ fwi maa Nwi me. Nsiŋ sii taa shi tày kəkə? Nsiŋ sii taa mwəsə ndəəkə? Viŋ jwi nə wee ghɔ shee!» ¹⁸ Vi jwi nə wee ghɔ tɛ Yeso, ɲwə shə tɛ zwitə bwə kɔ faŋ ɲkə nə luu taa ɲwaa wee ghɔ, ɲkə fuu fi maa ɲwə, wee ghɔ bwaŋnə. Shù fi maa yighee yɔ, kəŋgu kee baa mɔ' ɲwə me. ¹⁹ Vii məzwetə nu Yeso jwi yi ɲwə fi taa vəndenə, gi laa, «Sii nii yi kə laa ka' yia kee fūusə ɲkə me?» ²⁰ ɲwə gi tɛ vəŋ laa, «Luu bu' faŋ viŋ kee nūŋ fwi maa Nwi, wə' shɔ me. Viŋ zɔ! Mə naysə tɛ viŋ yinsəŋ laa, viŋ nii to' nūŋ fwi maa Nwi she' titi', she' yaa mfi' ɲi' fulisigaa, buu ka' viŋ gi tɛ baŋ nyə laa nyə mu'nə gə maa shəŋ kikee, buu nyə taa ndɔ yi niniŋ. She' niniŋ, ka' nu kee baa ghɔ' viŋ me. ²¹ Gə fi maa zwitə bwə kɔ, ka' kəŋ zwitə kɔ kee fūu fi taa wə me, maa tɛ li' she' faŋ wə dù' ki bu' ghɔ tɛ Nwi, baa baŋ fazi nizi me.»

Faŋ Yeso nə bèsə nu ɲi' ki faŋ nyə ndɔ ɲii maa ɲwə

(Mark 9.30-32; Lukas 9.43-45)

²² Vəŋ baa ki zi' shi Galilii, vii məzwetə nu Yeso du' she' yi Yeso, ɲwə gi tɛ vəŋ laa, «Vi ndɔ kɔ Wuu yinsəŋ Nwi taa ghɔ vii, ²³ vəŋ zwi ɲwə. Vəshi ki zi' vətia, ɲwə ɲwey.» Vəŋ zɔ niniŋ, luŋ ɲkee didi'.

Nu yiwa tee faŋ Yeso ghɔ Pita nə mɔ'

²⁴ Vəŋ ki zi' nti' Kapernaum, vii mbiə faŋ vi yaa ki mɔ' ka tasə ɲii Nwi tɛ vəŋ, jwi ye Pita, gi tɛ ɲwə laa, «Tii wiŋ kee mɔ' tasə ghɔ yimu?» ²⁵ Pita gi laa zɔŋ, ki zi' shuufɔ, Yeso gi tɛ ɲwə laa, «A sii bi'tə laa kə? Vəfwaŋ fi mbi fi tasə fi ghɔ vəndə? Vəŋ fi fi ghɔ vəŋ binə mu, mu fi ghɔ vii dayday?» ²⁶ ɲwə laa fi ghɔ vii dayday. Yeso gi tɛ ɲwə laa, «Faŋ ɲkə lūu niniŋ, buu vəŋ vəŋ binə kee məmɔ' me, mu lee? ²⁷ Luu nə, ɲkə kee baw laa nsoo yi nu faŋ ɲkə taa bi tɛ vəŋ me. Niniŋ, bəw a gə taa muu, mɔ' tasə ko'sə fi taa muu. Mfɔŋ su faŋ nyə ko', a ɲa'sə shuu wi. A taa ye ka shuu nyə. A ndi, gə kɔ tɛ vəŋ shee, baa nə maa nshi-tɔ wə.»

Faŋ Yeso nə tɛ vii vi laa vəŋ ki bwəsə yiŋwaa vəŋ nsi yaa vaŋmbwaa, kee ki kɔ'sə vii me

(Mark 9.33-37,42-48; Lukas 9.46-48; 17.1-2)

18 Nə luu she' maa yighee yɔ, vii məzwetə nu Yeso jwi yi ɲwə, gi laa, «Lūu ndə luu wuu kwalə taa yifwəŋ fi yizɔ?» ² Yeso tii weembwa wuubwa, tə ɲwə nintəŋ ɲwaa vəŋ, ³ gi laa, «Viŋ zɔ! Mə naysə ɲkee nu

yinsəŋ tɛ viŋ laa, viŋ ki luu kee kwiiŋə fwi siŋ, gù yaa vaŋmbwaa me, buu ka' viŋ kee ndɔ ɲii nu yifwəŋ yizɔ me. ⁴ Wə ntiə faŋ ɲwə sù'sə ɲwaa wi nsi yaa wee ɲwə, ndɔ luu wuu kwalə taa yifwəŋ yizɔ.

⁵ Wə ntiə faŋ ɲwə ndi wee yaa wee ɲwə, ki gaŋtə maa yizii nyaa, buu ɲwə gaŋtə luu mə.

⁶ Wə ntiə faŋ ɲwə yisə wə mu' fi taa ɲwaa vəŋ vətiti' və faŋ vəŋ nūŋ fwi vəŋ maa mə, laa ɲwə ndi jii, buu nii bəw laa vi ka yiti bee me wə ghɔ, mɔ' ɲwə taa mamuu məgəmə.

⁷ Ndwaŋ tɔ mbi bu' məkɔ'sə məyi nu bwə. ɲkə lūu taa ɲkii Nwi laa məmɔŋ maa məyi nu bwə jwi. Luu nə, ndwaŋ tɔ wə ntiə faŋ ɲwə jwi nə məmɔŋ ghɔ tɛ vii. ⁸ Ki luu kwiiŋ wə, ti'nə me ghuu kə, yisə laa a yi nu bwə, bəw a shia, mɛ' fi maa ghɔ! Bəw laa a ɲii məbwey vəlwaŋ yaa ndwey, fi ghɔ a kii kwiiŋ bɔɔ nə fəŋ bɔɔ, vi mɔ' ghɔ taa wi faŋ ɲwə kee yaa ki ndiiŋə me. ⁹ Ki luu yisi yə yisə laa a yi nu bwə, bəw a sho', mɛ' fi maa ghɔ. Bəw a ɲii məbwey vəlwaŋ she' nə yisi yimu', fi ghɔ a kii si bɔɔ, vi mɔ' ghɔ taa shəŋ vəŋku və nsiəsə vəbwəvə taa wi.

¹⁰ Viŋ ki ndiiŋə laa ki viŋ shia fi maa vəŋ vəbwəvə və me. Mə naysə tɛ viŋ laa nshisə-ɲiisə Nwi nsə faŋ nsə shiŋnə vəŋ vɔ, lūu yizɔ, ye yikə' Tii ɲwaa faŋ ɲwə lūu yizɔ nə. ¹¹ Maa Wuu yinsəŋ Nwi yaa jwi maa məbweysə vii mbiə faŋ vəŋ nə ndi nə.»

Yigisə tii bu' bi faŋ nyə nə ndi

(Lukas 15.1-7)

¹² Yeso nə baa gi laa lee, «Viŋ bi'tə ɲkiŋ laa kə? Ki luu wə mɔ' kii bisə waaghi', ɲjyə yimu' ndi, ɲwə kee mɛ'tə nsə ɲjɔsə-buumu' muu-buumu' taa tɔɔ, gə kəə ɲjyə yimu' yimu? ¹³ Mə naysə ɲkee nu tɛ viŋ laa, ɲwə taa ki luu ye bi yinjii, buu ɲwə taa ɲaytə maa nyə, shɔɔ maa nsə ɲjɔsə-buumu' muu-buumu', nsə faŋ nsə nə kee yindi nə me. ¹⁴ Nu Tii wiŋ fi yizɔ luu she' nindiiŋ; ɲwə kee kəw laa tuu wə mu' fi taa ɲwaa vəŋ vətiti' və ndi me.»

ɲkə bəw maa mətisə wə faŋ ɲwə gù nu, baa nə maa məfaynə shuu, shɔ'tə Nwi

(Lukas 17.3-4)

¹⁵ «Ki luu weenshu wə gu nu, a gə yə ɲwə, gi tɛ ɲwə, she' viŋ ɲwə vəbɔɔ. ɲwə ki luu zɔ yigisə yə, buu a bwəysə weenshu wə ghɔ. ¹⁶ ɲwə kee zɔ me, a tii wə mu', ti'nə me vii vəbɔɔ, viŋ vi vəŋ gə yə ɲwə, tɛ ka' nso' yɔ taa mɛ visi vii vəbɔɔ, ti'nə me vətia, faŋ vəŋ kii nə nu kɔ nə. ¹⁷ Ki luu ɲwə twey maa məzɔ yigisə vəŋ, a naysə tɛ məshəŋtə vii Nwi. ɲwə taa ki luu twey yigisə vəŋ nizi, buu a ndi ɲwə yaa wuu məmanə Nwi, ti'nə me wuu məsa vətɔ.

¹⁸ Viŋ zɔ! Mə naysə tɛ viŋ yinsəŋ laa, «Nu ɲkiə faŋ viŋ ka shi nsi, buu vi ndɔ ka ɲkə yizɔ nizi. Nu ɲkiə faŋ viŋ zetə shi nsi, buu vi ndɔ zetə yizɔ nizi.» ¹⁹ Mə baa naysə ɲkee nu tɛ viŋ laa, vii vəbɔɔ fi taa ɲwaa viŋ ki luu faynə yigisə vəŋ nsi feenə maa məbu' ghɔ tɛ Nwi bu' nu mɔ', buu Tii ɲwaa fi yizɔ taa yisə nu kɔ tɛ vəŋ. ²⁰ Lūu niniŋ bu' laa shəŋ tɛ me shəŋ faŋ vii dù' shɔ vəbɔɔ, ti'nə me vətia, maa yizii nyaa, buu mə taa luu taa ɲwaa vəŋ.»

Bàw nsin̄ ki nden̄a yibis̄a van̄-nshwi van̄-nsin̄

²¹ Yin̄kiī ki sh̄o, Pita jwi yi Yeso, bit̄a t̄ī njw̄a laa, «Tita, m̄a k̄a bit̄a nu t̄ī gh̄o. Weenshu njw̄a ki luu gù v̄enu maa m̄a, m̄a nden̄a ghee s̄a? M̄a n̄a nden̄a nu bw̄a ki ghee kwatia, njk̄a ku'n̄a mu?» ²² Yeso gi t̄ī njw̄a laa, «M̄a gi t̄ī gh̄o laa, a nden̄a ghee kwatia, njk̄a kee ku'n̄a me. Bàw a nden̄a ghee muu-nkwatia v̄ash̄er̄n̄ kwatia.»

²³ «Nu yifw̄an̄ yiz̄o l̄uu yaa nu fw̄an̄ m̄ó' fan̄ njw̄a n̄a k̄a k̄o v̄ī fa' vi. ²⁴ Fan̄ njw̄a n̄a tey, vi jwi n̄a w̄a m̄ó' t̄ī njw̄a fan̄ yik̄o yi n̄a luu gh̄o w̄a gh̄o v̄ama-mel̄e-ghuu yighun̄. ²⁵ Luu n̄a, ka n̄a kee l̄uu gh̄o w̄a gh̄o maa m̄and̄o' me. Ninin̄, t̄ī fa' wi gi laa vi fin̄ w̄a gh̄o n̄a zu wi n̄a van̄ vi v̄ansh̄a n̄a v̄at̄o vi, nd̄ò' yik̄o yó sh̄o. ²⁶ Wuu fa' gh̄o tun̄ v̄at̄o v̄aȳe vi n̄si, bù' gh̄o t̄ī t̄ī fa' wi, gi laa, «Jia fwi ȳe, me't̄a m̄a, m̄a taa nd̄o' yinsh̄a.» ²⁷ T̄ī fa' gh̄o kee ḡer̄n̄ si, mè't̄a njw̄a, njw̄a ḡe, baa mè't̄a yik̄o yi yó yinsh̄a. ²⁸ Wuu fa' gh̄o ki fuu fu, ye lin̄ wi m̄ó' fan̄ yik̄o yi l̄uu gh̄o njw̄a njk̄ar̄s̄e yighun̄, jia lin̄ wi gh̄o, fiit̄e ndoo-too ki, gi laa, «N̄d̄o' yik̄o nyaa!» ²⁹ Lin̄ wi gh̄o baa luu tun̄ v̄at̄o v̄aȳe vi n̄si, bù' gh̄o t̄ī njw̄a, gi laa, «Jia fwi ȳe, me't̄a m̄a, m̄a taa nd̄o' gh̄o.» ³⁰ Njw̄a kee bin̄ me, ḡe kw̄an̄ njw̄a taa njii mfin̄, laa njw̄a ki shi sh̄o, zì' maa yighee njȳe fan̄ njw̄a nd̄o nd̄o' yik̄o yó. ³¹ Van̄-nshwi vi v̄ī fa' v̄am̄ó' ye nu njk̄īe fan̄ njk̄a ḡaȳ, v̄er̄n̄ lun̄ didi', nd̄ò ḡe n̄ays̄e t̄ī t̄ī fa' v̄er̄n̄. ³² T̄ī fa' gh̄o tii w̄a gh̄o, gi t̄ī njw̄a laa, «A luu njkee wuu fa' bw̄a. M̄a n̄a k̄e gh̄o n̄a yik̄o yi yinsh̄a, fan̄ nȳe luu njkee yiyar̄n̄ n̄a, bu' fan̄ a n̄a bù' gh̄o shee. ³³ Maa njk̄a nii bàw laa a ḡar̄t̄e weenshu w̄a wuu fa' nizi, fan̄ m̄a n̄a ḡar̄t̄e gh̄o n̄a.» ³⁴ Too t̄ī fa' gh̄o bi. Njw̄a k̄o w̄a gh̄o t̄ī v̄ī njii mfin̄, laa njw̄a du' gh̄o vi v̄er̄n̄, zì' maa yighee njȳe fan̄ njw̄a taa nd̄o' yik̄o yi yó yinsh̄a. ³⁵ Luu she' fan̄ Tii njw̄a fi yiz̄o nd̄o yi maa vin̄ nizi, fan̄ vin̄ kee nden̄a yibis̄a van̄-nshwi vin̄ fi taa fwis̄e vin̄ me.»

Nu m̄egaas̄e m̄endaa

(Mark 10.1-12; Lukas 16.18)

19 Yeso ki met̄a yigi yó, nd̄ò fi sh̄i Galilii, t̄er̄n̄ ḡe kwir̄n̄ Judia njii muu m̄a Jordan. ² V̄ī v̄aȳer̄n̄ be's̄a njw̄a, njw̄a shu' v̄eza fi maa v̄er̄n̄.

³ V̄ī Farisii jwi yi njw̄a, m̄er̄n̄ njw̄a n̄a yigi, gi laa, «Njk̄a kù'n̄a t̄ī w̄a maa m̄er̄n̄ zu wi bu' n̄to nu t̄ī me n̄to nu mu?» ⁴ Njw̄a b̄er̄s̄e t̄ī v̄er̄n̄ laa, «Maa vin̄ n̄a ta tii fi taa njw̄a'l̄a Nwi laa, Mb̄er̄n̄ n̄a b̄er̄n̄ v̄ī luu w̄and̄er̄n̄ n̄a w̄ezwi sh̄u fi maa v̄enzi v̄a mbi, ⁵ gi laa, «L̄uu nj' nu njk̄īe fan̄ w̄a nd̄o me't̄a tii wi n̄a nshu wi, f̄aȳn̄e gh̄o zu wi, v̄er̄n̄ v̄ab̄o gu fa k̄amu'.» ⁶ Ninin̄, v̄er̄n̄ kee baa l̄uu v̄ī v̄ab̄o me; v̄er̄n̄ ki nii l̄uu fa k̄amu'. Fan̄ Nwi n̄a f̄aȳn̄e v̄er̄n̄ ninin̄ n̄a, ki w̄a baa gaas̄e v̄er̄n̄ me!» ⁷ V̄er̄n̄ gi t̄ī njw̄a laa, «Maa Mose n̄a n̄er̄s̄e laa w̄a k̄o njw̄a'l̄a m̄egaas̄e m̄endaa t̄ī zu wi, buu fuus̄e njw̄a.» ⁸ Njw̄a gi t̄ī v̄er̄n̄ laa, «Mose n̄a bin̄ nu m̄afuus̄e v̄eki vin̄ t̄ī vin̄ bu' laa fwi sin̄ fi didi'. Luu n̄a, njk̄a n̄a kee l̄uu ninin̄ fi maa v̄enzi me. ⁹ M̄a nays̄e t̄ī vin̄ laa, w̄a t̄ī me w̄a fan̄ njw̄a f̄uus̄e zu wi fan̄ kee l̄uu w̄ezwi fan̄ njw̄a ḡe v̄esak̄e me, nd̄aa w̄ezwi day, buu njw̄a sh̄ò's̄a m̄akee m̄a m̄endaa.» ¹⁰ V̄ī m̄ezwet̄e

nu ki gi t̄ī njw̄a laa, «Fan̄ nu w̄a, gh̄o zu wi l̄uu nee, buu njk̄a kee bàw laa w̄a ndaa w̄ezwi me.» ¹¹ Njw̄a gi t̄ī v̄er̄n̄ laa, «Ka' v̄ī v̄ansh̄a kee z̄ò nj' nu njk̄īe fan̄ m̄a gi n̄a me, taa z̄o she' v̄ī m̄bīe fan̄ Nwi k̄ò t̄ī v̄er̄n̄. ¹² Nu k̄ò l̄uu laa, v̄ī m̄ó' sh̄o fan̄ yituu yiv̄er̄n̄ n̄a kuk̄e sh̄u fi maa yighee m̄abi. V̄am̄ó' sh̄o fan̄ yis̄e v̄ī. V̄am̄ó' sh̄o fan̄ v̄er̄n̄ gù ninin̄ bu' nu yifw̄an̄ fi yiz̄o. W̄a fan̄ ka' njw̄a z̄ò nu k̄ò, bàw njw̄a z̄o!»

Fan̄ Yeso n̄a tu m̄er̄n̄-bwan̄er̄n̄e t̄o van̄mbwaa

(Mark 10.13-16; Lukas 18.15-17)

¹³ Yin̄kiī ki sh̄ò, vi jwi n̄a van̄mbwaa t̄ī Yeso laa njw̄a m̄o' gh̄o ghi t̄o v̄er̄n̄, sh̄ò't̄e Nwi t̄o v̄er̄n̄. V̄ī m̄ezwet̄e nu ki sh̄e t̄ī v̄ī v̄ó. ¹⁴ Yeso gi laa, «Vin̄ me't̄a van̄mbwaa jwi yi m̄a. Ki vin̄ fan̄ v̄er̄n̄ me, f̄on̄e nu yifw̄an̄ yiz̄o l̄uu t̄ī k̄er̄n̄ v̄ī v̄ó.» ¹⁵ Njw̄a gi ninin̄, m̄ó' gh̄o t̄o v̄er̄n̄ v̄ó, ki nii nd̄ò fi yifi, ḡe n̄a njw̄a njwin̄e.

Nu zaw̄e fan̄ n̄a luu wuu ka

(Mark 10.17-27; Lukas 18.18-27)

¹⁶ N̄a luu maa yighee yó, w̄a m̄ó' jwi yi Yeso, gi t̄ī njw̄a laa, «Tita, m̄a taa yi k̄er̄n̄ nu j̄e nj̄er̄n̄, buu nd̄o zi m̄ab-vey v̄elwan̄?» ¹⁷ Yeso gi t̄ī njw̄a laa, «A sii bit̄e k̄er̄n̄ nu j̄e shee bu' k̄a? Wuu j̄e luu she' Nwi. A k̄a zi m̄abvey v̄elwan̄, a jia ntis̄e Nwi.» ¹⁸ W̄a gh̄o bit̄e t̄ī njw̄a laa ntis̄e ns̄īe? Yeso gi laa, «K̄i zwi w̄a me! K̄i tii w̄ezwi me! K̄i shaw me! K̄i sii ba t̄o w̄a me! ¹⁹ K̄i z̄on̄e tii w̄a n̄a nshu w̄a! Kaw weenshu w̄a yaa nsh̄i-t̄o w̄a!» ²⁰ Zaw̄e gh̄o gi t̄ī njw̄a laa, «M̄a n̄a n̄er̄s̄e v̄enu v̄ó v̄ansh̄a, go' k̄a?» ²¹ Yeso gi t̄ī njw̄a laa, «A k̄a laa a baw mè't̄e, a ḡe fin̄t̄e v̄at̄o v̄a, ḡa ka gh̄o t̄ī v̄ī nj', buu v̄akeyn̄e v̄a taa luu yiz̄o. A ȳe ninin̄, a ki nii jwi bè's̄e m̄a.» ²² W̄a gh̄o z̄o yigi yó, ḡe n̄a m̄elun̄, bu' laa v̄at̄o vi n̄a ȳan̄ didi'.

²³ Yeso baa ki nii gi t̄ī v̄ī m̄ezwet̄e nu ki laa, «Vin̄ z̄o! M̄a nays̄e nu yins̄er̄n̄ t̄ī vin̄ laa, njk̄a nd̄o luu k̄awe' t̄ī t̄ī ka maa m̄er̄n̄ii nu yifw̄an̄ yiz̄o.» ²⁴ baa n̄a laa, «Njk̄a l̄uu k̄aȳays̄e t̄ī nyaa yikwal̄e maa m̄ash̄o fi maa nj̄er̄n̄ tas̄e, fi gh̄o t̄ī ka maa m̄er̄n̄ii taa yifw̄an̄ Nwi.» ²⁵ V̄ī m̄ezwet̄e nu ki z̄o nu k̄ò, nyu's̄e bwi fi maa v̄er̄n̄, v̄er̄n̄ gi laa, «Sii ka' bw̄e nd̄a?» ²⁶ Yeso ndeyn̄e v̄er̄n̄, gi t̄ī v̄er̄n̄ laa, «L̄uu nu fan̄ njk̄a gh̄ò' v̄ī v̄ansh̄a. Luu n̄a, ka' nu kee gh̄ò' Nwi me.»

Yeso nd̄o yis̄e nu j̄e maa v̄ī m̄bīe fan̄ v̄er̄n̄ mè't̄e v̄at̄o v̄er̄n̄ bu' njw̄a

(Mark 10.18-31; Lukas 18.28-30)

²⁷ Pita ki nii gi t̄ī Yeso laa, «Laa mbaa, yia n̄a me't̄e v̄at̄o via v̄ansh̄a, bè's̄e gh̄o, yia sii nd̄o kii k̄a fi fun̄?» ²⁸ Yeso gi t̄ī v̄er̄n̄ laa, «Vin̄ z̄o! M̄a nays̄e t̄ī vin̄ yins̄er̄n̄ laa, yighee njȳe fan̄ Nwi nd̄o nays̄e mbi, nȳe gu yifi, Wuu yins̄er̄n̄ Nwi nd̄o du' fuu njkaw m̄es̄o' mbi. Ḡe fi maa vin̄ fan̄ vin̄ bè's̄e m̄a n̄a, vin̄ nd̄o du' fuu v̄er̄n̄kaw v̄a m̄es̄o' nj̄es̄e-b̄o nizi, ki s̄o' nj̄ewis̄e nj' njii Isirayl nj̄es̄e-b̄o n̄a. ²⁹ W̄a t̄ī me w̄a fan̄ njw̄a mè't̄e njii yi, t̄i'n̄a me van̄-nshwi vi, t̄i'n̄a me tii wi, t̄i'n̄a me nshu wi, t̄i'n̄a me van̄ vi, t̄i'n̄a me nd̄is̄e si bu' nu yiz̄i kan̄, taa baa ki ye v̄am̄ó'

† 19.4 Jenes̄is 1.27. †† 19.5 Jenes̄is 2.24. ‡ 19.7 Diteronimi 24.1.

†† 19.19 Eksod̄s 20.12-16.

ηkee vəyan, ndɔ baa zì məbwey faŋ ηwə gò'sə yighee mu'.³⁰ Luu nə, v̄i vəyan faŋ vəŋ lùu v̄isi ndwə, ndɔ fi yi-ba; v̄i yiba fi v̄isi.»

Yigisə tii bu' v̄i fa' taa biisə

20 Yeso nə baa nàysə yigisə tii yimó' t̄i vəŋ, ḡi laa lee, «Nu yifwàŋ fi yizɔ f̄inə t̄i fu faŋ ηwə f̄uu taa nshia-ndoo-mbisi maa məbaytə v̄i fa' laa vəŋ gə fà' taa yind̄i ηwə.² Nwə gə niniŋ, yè v̄i fa' mó', ghɔ v̄i vəŋ shia ka fa' yiwa yibɔɔ maa shi kó, buu ηwə tɔŋ vəŋ taa fa' ghó.³ Nwə baa fuu faŋ shishwi bee saylə, yè v̄i mó' faŋ vəŋ dù' taa yiwiŋ dayday.⁴ Nwə gi t̄i vəŋ laa, «Viŋ gə fà' taa biisə mə nizi. Mə taa kɔ fa ηkiə faŋ ηkə kù'nə t̄i viŋ.»⁵ V̄i vó gə fà' taa biisə ηwə. Wə ghó baa f̄uu maa yizɔ bu'tə, baa nə bwafu, baa ki yi she' niniŋ.⁶ K̄i lùu maa vəshishwi tee, ηwə gə, yè v̄i faŋ vəŋ titiŋnə shɔ. Nwə gi t̄i vəŋ laa, «Sii ȳi kə buu viŋ du' dayday shi ηkwəŋ?»⁷ Vəŋ gi t̄i ηwə laa, «Luu bu' laa wə kee tii yia maa fa' me.» Nwə gi t̄i vəŋ laa vəŋ gə fà' taa biisə ηwə nizi.⁸ K̄i lùu laynəfu, t̄i fa' ghó gi t̄i nshiiŋii yi laa ηwə tii v̄i fa' vó, ndò' vəŋ, t̄èy fi maa v̄i mbia faŋ vəŋ nə jwì fi yiba, gə kɔ t̄i v̄i vənzi.⁹ V̄i mbia faŋ v̄i nii ndi vəŋ she' maa vəshishwi tee nə, jwi, v̄i kɔ yiwa yibɔɔ yibɔɔ t̄i vəŋ.¹⁰ Mfɔŋsə v̄i jwi, bi'tə laa vəŋ taa kii ka faŋ ηwə shòɔ yingwii, luu nə, fi she' yiwa yibɔɔ yibɔɔ.¹¹ Vəŋ fi niniŋ, k̄i lulə t̄i fu ghó,¹² gisə laa, «Maa v̄i v̄i faŋ vəŋ nii jwì fi yiba nə, vəŋ nii fà' fa' vəŋ she' maa wee-fi-kuntə yighee. A t̄ə yia v̄i vəŋ nind̄iŋ, faŋ yia nii fà' shi ηkwəŋ, fà' ηkee taa shishwi ndɔŋ nə.»¹³ Nwə bəŋsə t̄i wə mu' fi taa ηwaa vəŋ laa, «Wuumba ηwaa, mə kee ȳi nu bwə maa ghɔ me. Maa nsoo nii shia ki ka laa lùu yiwa yibɔɔ, a biŋ!¹⁴ Kɔ ηgwunə gə! Mə kə kɔ t̄i wə ntia faŋ ηwə nii jwì yiba nə, she' faŋ mə nii kò t̄i ghɔ.¹⁵ Maa ka' mə ȳi nu ηkiə faŋ mə kàw nə vətɔ vəŋ? Sii ȳi kə, a kaŋ yikə' yə, bu' faŋ mə ȳi nu jəə maa vəŋ?»¹⁶ Yeso metə yigisə tii yó, ḡi laa, «Luu she' faŋ v̄i mbia faŋ vəŋ lùu yiba, ndɔ shɔɔ v̄isi, mbia faŋ vəŋ luu v̄isi, gu yiba.»

Faŋ Yeso nə baa nàysə nu ηi' ki t̄i v̄i məzwetə nu ki

(Mark 10.32-34; Lukas 18.31-34)

¹⁷ K̄i luu maa yighee n̄yə faŋ Yeso nə t̄ey ki ko' gə Jerusalem, ndi v̄i v̄i n̄jɔsə-bɔɔ, kii gə fi j̄i, ḡi t̄i vəŋ laa,¹⁸ «Viŋ zɔ! Nsiŋ ko' gə Jerusalem ndwə. V̄i taa kɔ Wuu yinsəŋ Nwi t̄i v̄i kwalə məfe' Nwi nə t̄i v̄i mədeesə ηwa'lə Nwi, vəŋ ndɔ shia laa v̄i zwi ηwə,¹⁹ buu kɔ ηwə t̄i v̄i tətɔŋ fu laa vəŋ shi' ηwə, sàŋ ηwə nə vəmfa, bèy ηwə fuu fəŋkɔ' fə ηk̄i'sə, ηwə ku. Vəshi ki zi' vətia, ηwə ywey fi shi yiku.»

Wuu kwalə fi taa nu yifwàŋ fi yizɔ sii lùu ndə?

(Mark 10.35-45; Lukas 22.24-27)

²⁰ Yiŋkii k̄i shɔɔ, nshu vəŋ Zebedii ghɔ v̄i vəŋ v̄i vó jwi yi Yeso, jè vətɔ vəyəə v̄i nsi, bù' ghɔ t̄i ηwə maa nu.²¹ Yeso bitə t̄i ηwə laa, «A kəə laa mə yi kə t̄i ghɔ?» Nwə gi t̄i Yeso laa, «Biŋ laa vəŋ vəŋ vè vəbɔɔ ndɔ du' yi ghɔ maa yighee n̄yə faŋ a ndɔ du' fuu ηkaw yifwàŋ nə, ηg-wə mu' du' maa kwiiŋ ma'nə wə, wuu mó' maa kwiiŋ

ηkwii.»²² Yeso bəŋsə t̄i vəŋ laa, «Viŋ kee kii nə nu ηkiə faŋ viŋ ndwəŋ me. Ka' viŋ n̄u ndaw ηi' n̄yə faŋ mə taa nu nə mu?» Vəŋ gi laa ka' vəŋ n̄u.²³ Nwə gi t̄i vəŋ laa, «Viŋ ndɔ nu ndaw ηi' yó. Luu nə, nu maa mədu' maa kwiiŋ ma'nə maa, t̄i'nə me maa kwiiŋ ηkwii, kee lùu nu kaŋ maa məkɔ t̄i wə me, ndɔ kɔ she' Tii ηwaa t̄i v̄i mbia faŋ ηwə nə n̄n̄sə t̄i vəŋ.»

²⁴ V̄i mbə yighuŋ ki zɔ nu kó, fwisə vəŋ bi maa vəŋ-nshwi vó vəbɔɔ nə.²⁵ Yeso tii vəŋ, vəŋ jwi yi ηwə. Nwə gi t̄i vəŋ laa, «Maa viŋ kii laa v̄i məsɔ' məshi yaa ki fiitə v̄i vəŋ nsi; v̄i kwalə yaa ki dɔɔ v̄i nə wutə.²⁶ K̄i ηkə kee ndɔ luu niniŋ taa ηwaa viŋ me! Wə ntia faŋ ηwə kəə lùu wuu kwalə taa ηwaa viŋ, b̄aw ηwə luu wuu fa' wiŋ.²⁷ Wə ntia faŋ ηwə kəə lùu nshɔɔ v̄isi yiŋ, b̄aw ηwə luu bu' wiŋ.²⁸ Fɔnə Wuu yinsəŋ Nwi nə kee jwì laa v̄i ki fa' t̄i ηwə me. Nwə nə bee kii jwi maa məfa' t̄i v̄i, kò ηwaa wi t̄i yiku maa məbweysə v̄i vəyan.»

Faŋ Yeso nə shù' v̄i si fisə vəbɔɔ nti' Jeriko

(Mark 10.46-52; Lukas 18.35-43)

²⁹ Yeso ghɔ v̄i v̄i v̄i kii shɔɔ fi nti' Jeriko, baa kii fuu fi taa nti' yó, nwaa v̄i vəyan be'sə ηwə.³⁰ Maa yighee yó v̄i si fisə vəbɔɔ nə dù' mbii j̄i, zɔ laa shòɔ Yeso. Vəŋ yumə laa, «Tita, wee fwàŋ Deyvid, kee gəŋ sial!»³¹ V̄i shə t̄i vəŋ laa vəŋ shia. Luu nə, vəŋ baa mətə yiyumə shòɔ yighee v̄isi laa, «Tita, wee fwàŋ Deyvid, kee gəŋ sial!»³² Yeso jwi t̄iŋnə, tii vəŋ, ḡi t̄i vəŋ laa, «Viŋ kəə laa mə yi kikə nə viŋ?»³³ Vəŋ gi t̄i ηwə laa, «Tita, yisə si ghia ηa'sə.»³⁴ Yeso kee gəŋsə vəŋ, kòŋ si vəŋ, vəŋ yənə yighee mu', k̄i nii bè'sə ηwə.

Faŋ Yeso nə ηii nti' Jerusalem

(Mark 11.1-11; Lukas 19.28-40; Jɔn 12.12-19)

21 Yeso ghɔ v̄i v̄i v̄i ki zi' nshənə fi nti' Jerusalem, zi' nti' Betfage mb̄i faŋ yimó' faŋ v̄i tii nə baŋ vət̄i və məŋgwə, Yeso tɔŋ v̄i məzwetə nu ki vəbɔɔ,² ḡi t̄i vəŋ laa, «Viŋ gə taa nti' n̄yə faŋ n̄yə lùu v̄isi viŋ nə. Viŋ taa zi' shɔ, yè jakasə faŋ v̄i shùŋ shɔ, nə wee yi yi. Viŋ ke'tə, jwì kò shee.³ Wə ki luu ḡi nu t̄i viŋ, viŋ gi laa tita wiŋ kii nu shɔ, buu wə ghó taa me'tə t̄i viŋ yighee mu'!»⁴ Nu kó faynə maa nu faŋ nshiiŋii-sɔghɔ nə nàysə fishi. Nwə nə nàysə laa,⁵ Nwi gi laa, «Viŋ naysə t̄i ηwiŋ ηwaa, shi Zayon laa fwàŋ wi j̄iŋi yi ηwə, luu wuu zutə, kò' fuu jakasə, nə wee jakasə məbi' vətɔ.»⁶ V̄i məzwetə nu Yeso vó gə, ȳi nu ηkiə faŋ Yeso nii nàysə t̄i vəŋ nə,⁷ jwì nə nshu jakasə ghɔ ηwiŋ wi, kò t̄i ηwə, m̄d' n̄jwisə vəŋ j̄iŋ yi, ηwə ko'.⁸ N̄kee nwaa v̄i vəyan zisə n̄jwisə vəŋ fuu j̄i. V̄i mó' shetə vəshay, m̄d' j̄i maa məbəŋsə ηwə.⁹ V̄i mbia faŋ vəŋ nə shɔɔ v̄isi, baa nə v̄i mbia faŋ vəŋ nəə jwi fi yiba j̄iŋ Yeso, lu' laa, «Məbəŋsə t̄i wee wee fwàŋ Deyvid! Məntəŋ-bwaŋnə t̄i wə ntia faŋ ηwə jwi maa yizii tita Nwi! Məbəŋsə lùu yizɔ!»^{††}
¹⁰ Vəŋ ki ηii Jerusalem, shi kó kəshə luu kəghaysə. V̄i gi laa, «Sii lùu ndə nə?»¹¹ Nwaa v̄i vó bəŋsə t̄i vəŋ

† 21.5 Zakaraya 9.9. †† 21.9 Sam 118.26.

laa, «Lùu Yeso, nshiiñii-sogho fañ njwə ndò fi nti' Nazaret shi Galilii.»

Fañ Yeso nà jòñ vii mabe'lə yiwiñ fi taa nii Nwi
(Mark 11.15-19; Lukas 19.45-48; Jòn 2.13-17)

¹² Yeso shɔɔ gè ñii taa nii Nwi yikwalə, yè vii mbiə fañ vəñ nəə fiñtə vətɔ (fañ lùu vətɔ və məkɔ Nwi) shuu ñii yó, jòñ vəñ vənsə, ghɔ vi vii mbiə fañ vəñ nəə ywenə vətɔ, kwàsə vətəybələ və vii məkwiiñə ka nə vəñkaw və vii məfiñ vəbɔñsə, mɔ' nsi, ¹³ gí tɛ vəñ laa, «Vi nə nyɔ' taa ñwa'lə Nwi laa, vi ndò ki tii ñii Nwi nə ñii məshɔ'tə Nwi. Luu nə, viñ kiasə, nyə gu ñkɔ' vəndɔ'.» †

¹⁴ Vii si fisə nə vəndwey jwi yi ñwə taa nii Nwi yó, ñwə shu' vəñ. ¹⁵ Vii kwalə məfe' Nwi, nə vii mədeesə ñwa'lə Nwi ye vənu və shuu yɔñvə fañ ñwə nə yɛ nə, baa zò vəñmbwaa fañ vəñ nəə lu' fi shuu ñii Nwi laa, «Məbəñsə tɛ wee wee fwàñ Deyvid.» Fwisə vəñ bi. ¹⁶ Vəñ gi tɛ ñwə laa, «A kee zò nu ñkiə fañ vəñ və gisə nə yimu?» Yeso bəñsə tɛ vəñ laa, «Ŋ me. Maa viñ nə ta tii fi taa ñwa'lə Nwi laa, Nwi yɛsə laa ñkee vəñmbwaa vəbwavə ki kɔ məbəñsə.» ¹⁷ Ñwə gi ñiniñ, ki nii mè'tə vəñ, ndò fùu fi taa nti' yó, gè ki shi nti' Betani.

Fañ Yeso nà ndà ti tan
(Mark 11.12-14,20-25)

¹⁸ Fu lee ñkee taa nshia-ndoo-mbisi, ñwə bəñ jwi taa shi. Jiñ za ñwə. ¹⁹ Ñwə ye ti tan kəmə' jii, gè ñii ñi' ti kó, kee yè fa shɔ me, ye she' vəvi vi, gí tɛ ti kó laa, «Tan kee ndò baa koonə fuu ghɔ tuu yighee yimu' me.» Ti kó yɔñ yighee mu'. ²⁰ Vii məzwetə nu ki ye, shuu vəñ yɔñ. Vəñ gi laa, «Ti tan kə nə yòñ yighee mu' nee kíkə?» ²¹ Yeso bəñsə tɛ vəñ laa, «Viñ zɔ! Mə naysə tɛ viñ yinsəñ laa, viñ ki luu nùñ fwi siñ maa Nwi, kee ki kəñə me, buu ka' viñ yisə kəñ nu ghɔ fañ ñkə nii gày maa ti tan kə nə nizi, baa kii maa məyi vənu vəkwalə vəmó' nizi. Ka' viñ taa gi tɛ bəñ nyə laa nyə mu'nə, gè fiñ taa mamuu, buu ñkə taa gay ñiniñ. ²² Fa tɛ me fa fañ viñ bitə fi ghɔ Nwi taa məshɔ'tə wiñ, viñ taa kii, fañ viñ nùñ fwi siñ maa Nwi.»

Fañ vii kwalə fi taa nii Nwi nə bitə nu wutə Yeso tɛ ñwə
(Mark 11.27-33; Lukas 20.1-8)

²³ Yeso baa ki gə taa nii Nwi yikwalə, dèesə nu Nwi tɛ vii. Vii kwalə məfe' Nwi nə vəshí' fi shi jwi yi ñwə, gi tɛ ñwə laa, «A sii yisə kəñ vənu vó nə wutə ñkiə? Lùu ndə yiba jiñ ghɔ fañ ñwə kɔ wutə kó tɛ ghɔ?» ²⁴ Yeso bəñsə tɛ vəñ laa, «Mə taa bitə nu kəmu' tɛ viñ nizi. Viñ taa ki luu naysə shee, buu mə taa naysə kəñ wutə ghɔ fañ mə yisə vənu vó shɔ tɛ viñ nizi. ²⁵ Viñ naysə shee, nu Jòn fañ ñwə nəə kɔ muu mə Nwi tɛ vii nə, nə ndò fi fə? Ñkə nə ndò fi ghɔ Nwi mu, mu fi ghɔ wə mənsaw?» Vəñ kwa'tə yitɔ yivəñ she' vəñ vəñ laa, «Nsiñ ki luu gi laa ñkə nə ndò fi ghɔ Nwi, buu ñwə taa gi tɛ nsiñ laa, nsiñ nə kee biñ nu ki me bu' kə? ²⁶ Luu nə, ka' nsiñ kee gi laa ñkə nə ndò fi ghɔ wə mənsaw nizi me, bu' laa vii vənsə gisə laa Jòn nə luu nshiiñii-sogho.» Ñiniñ, vəñ

nəə fee vii, ²⁷ bəñsə tɛ Yeso laa vəñ kee yikii me. Ñwə gi tɛ vəñ laa, «Fañ viñ gi ñiniñ nə, mə nizi kee taa naysə kəñ wutə ñkiə fañ mə yisə vənu vó shɔ nə, tɛ viñ me.»

Yigisə tii bu' vəñ wə mót' vəbɔɔ

²⁸ Yeso baa gi tɛ vəñ laa, «Viñ bi'tə ñkiñ laa kə? Vəñ wə mót' nə luu shɔ vəbɔɔ. Ñwə gə gi tɛ ñgwə visi laa ñwə gə ndee, gè fà' taa biisə ñwə. ²⁹ Ñwə bəñsə laa, «Bey, mə kee taa gə me.» Luu nə, she' fiki' nee, ñwə kwiinə fwi yi gè. ³⁰ Ti vəñ ghɔ gə yè tuñnə yiba ki, baa gi she' ñiniñ. Wee ghɔ biñ laa, «Ŋ, tita,» kee bee gè me. ³¹ Wə ntiə fañ ñwə zɔ yigisə ti vəñ fi taa ñwaa vii vó vəbɔɔ nə, lùu ñgwə?» Vəñ laa lùu ñgwə visi. Yeso gi tɛ vəñ laa, «Viñ zɔ! Mə naysə nu yinsəñ tɛ viñ laa, vii məsə vətɔ nə vəsakə fi visi fi ghɔ viñ, ñii nu yifwàñ Nwi. ³² Lùu ñiniñ bu' laa Jòn nə jwi ki də jii vənu vəloomə tɛ viñ, viñ kee biñ yigisə yi me. Gə fi maa vii məsə vətɔ ghɔ vəsakə, vəñ biñ. Gə fi maa viñ, viñ kee kwiinə fwi siñ biñ me, fañ viñ nə kɔlə yè ñiniñ nə.»

Yigisə tii bu' vii fañ vəñ nə fà' maa məkɔ nswii
(Mark 12.1-12; Lukas 20.9-19)

³³ Yeso baa gi tɛ vəñ laa, «Viñ zɔ yigisə tii yimó! Ti fu mót' nə luu shɔ, fañ ñwə nə kii yindii yi, bia vəñ-vəti və-tan shɔ, ndò kà ñkɔ', baa təə yibii maa məkanə məlu' fi maa vətəñ vó tey yi, ndò bòñ ñii yidə shɔ maa məshii nshii fi tɔ yi, ki nii kò yindii yi yó tɛ vii maa nswii, ndò gè tɔñ. ³⁴ Ki luu maa yighee ñjyə fañ vətəñ yaa ki koonə nə, ti fu ghɔ tɔñ vii fa' vi tɛ vii nswii vó, laa vəñ gə fi vətəñ vətɔ. ³⁵ Vii fa' vi vó gə, vii nswii vó sañ wuu mót', ndò zwi wuu mót', tùmə wuu mót' nə ño'sə ñwə ku. ³⁶ Ñwə baa ki tɔñ vəmó' fañ mbə shɔ mbə visi. Vii nswii vó baa ki yisə she' ñiniñ. ³⁷ Ki luu fi yiba, ñwə tɔñ ñwiñ wi tɛ vəñ, gi laa vəñ taa fee ñwiñ wi. ³⁸ Fañ vii vó nə yè ñwiñ wi, gi she' vəñ vəñ laa, «Lùu ñji-ñiñə yi. Viñ jwi, nsiñ zwi ñwə, gò' nə vətɔ vi və.» ³⁹ Vəñ jia ñwə, mɔ' ñwə fu fi taa ñkɔ', zwi ñwə. ⁴⁰ Yighee ñjyə fañ ti yindii ghɔ ndò bəñ jwi, ñwə sii taa yi kə nə vii vó?» ⁴¹ Vəñ gi tɛ Yeso laa, «Maa ñwə taa zwilə vii bwəñə vó ñkee maa jii yibwə, baa kwàñ vii day shɔ fañ vəñ taa ki kɔ nswii maa yighee yijəñə.»

⁴² Yeso gi tɛ vəñ laa, «Maa viñ nə ta tii fi taa ñwa'lə Nwi laa,

«Ño' ñjyə fañ vii məbɔñ ñii nə mè',

kiasə gù ño' məbɔñ mfay ñii.

Lùu nu fañ yi Tita Nwi.

Luu ñkee nu jəə si nsiñ.» ††

⁴³ Ñiniñ, mə naysə tɛ viñ laa, vi ndò fi nu yifwàñ Nwi fi ghɔ viñ, kò tɛ vətɔñ fañ vəñ ndò yi nu ñkiə fañ Nwi kəə. [⁴⁴ Wə ntiə fañ ñwə gù fuu ño' yó, ñwə nywe'tə yighee mu'. Wə ntiə fañ ño' yó gù fuu ñwaa ñwə, nyə nywe'tə ñwə yighee mu' nizi.] ⁴⁵ Vii kwalə məfe' Nwi nə vii Farisii zɔ yigisə tii yó, fañ ñwə nə gi nə, kii laa ñwə gi luu bu' vəñ. ⁴⁶ Ñiniñ, vəñ kəə ki jia ñwə, luu nə, fèe vii mbiə fañ vəñ nə bəytə yifi, bu' laa vii vó nə biñ laa Yeso lùu nshiiñii-sogho.

† 21.13 Aysaya 56.7; Jeremaya 7.11.

†† 21.42 Sam 118.22-23.

Yigisə tii bu' nu yitianə mändaa

(Lukas 14.16-24)

22 Yeso nə baa nàysə yigisə tii yimó' té vəŋ, gí laa lee, ² «Nu yifwàŋ yizɔ lùu yaa nu fwàŋ mós' faŋ ɲwə nə nàysə yitianə mändaa ɲwiŋ wi. ³ ɲwə tɔŋ vən-difwəŋ vi laa vəŋ to' tii vɪ mbɪə faŋ vi nə sho' vəŋ maa məzi yitianə mändaa ghó. Vəndifwəŋ vó gə, vɪ vó kee biŋ jwi me. ⁴ ɲwə baa kɪ tɔŋ vəndifwəŋ vəmós', gí laa, «Viŋ gə gí té vɪ vó faŋ vi nə sho' vəŋ nə, laa vi du'tə vi naa fazi, zwilə vəmbaw nə nyaasə ndawsə, vətɔ vənsə kù'nə. Bàw vəŋ jwi maa mändaa ghó ndwə.» ⁵ Vəndifwəŋ vó gə. Vɪ vó shishiasə. Vɪ mós' gə taa fa' vəŋ, vɪ mós' gə taa yiwiŋ vəŋ. ⁶ Vəmós' jiatə vəndifwəŋ vó, yè ɲi' maa vəŋ, zwilə vəŋ. ⁷ Fwi fwàŋ ghó za, ɲwə tɔŋ vɪ yighaw vi, vəŋ zwilə vɪ vó, twàŋ ntɪ' vəŋ yinshə. ⁸ Fwàŋ ghó kɪ nii gí té vəndifwəŋ vi laa, «Yitianə mändaa kù'nə. Luu nə, vɪ mbɪə faŋ vi nə sho' vəŋ nə, kee yiku'nə me. ⁹ Niniŋ, viŋ gə mfaysə jɪsə, tii vɪ mbɪə faŋ viŋ yè shɔ, laa vəŋ jwi zɪ mändaa.» ¹⁰ Vəndifwəŋ vó gə jɪsə, bəytə vɪ vənsə faŋ vəŋ yè, vɪ bwəŋə nə vɪ jəŋə, vəŋ jwi, lwàŋ taa ɲii mändaa yó, dù' nsi kɪ zɪ. ¹¹ Fwàŋ kɪ nii jwi maa məshɔ'tə vɪ məzi mändaa ghó, yè wə mós' shɔ faŋ ɲwə kee mós' ɲwi mändaa me. ¹² ɲwə gí té wə ghó laa, «Wuumba ɲwaa, a sii ɲii taa ɲii məzi mändaa faŋ a kee mós' ɲwi mändaa me kíkə?» Wə ghó gay. ¹³ Fwàŋ ghó gí té vəndifwəŋ vi laa vəŋ ka faŋ ghi nə kwiŋ ghi, fúusə ɲwə, mós' ɲwə taa shəŋ ɲkɪə faŋ ɲkə fəŋ laa shiŋ, ɲwə kɪ gwia fi fuŋ, ndɔ kwə gɪ' ghi. ¹⁴ Nwi yaa kɪ tii vɪ ɲkee vəyaŋ, luu nə, shò' vɪ ɲkee vətiti'.»

Nu məmɔ' tasə té fwàŋ Kaysa

(Mark 12.13-17; Lukas 20.20-26)

¹⁵ Yeso nə gí niniŋ, vɪ Farisii gə kà yighaw faŋ vəŋ taa kɔ'sə ɲwə nə yigi maa məkwəŋ ɲwə taa nɔɔ'. ¹⁶ Vəŋ tɔŋ vɪ məzwetə nu vəŋ ghɔ vi vɪ məbiŋ nu fwàŋ Herod té Yeso. Vɪ vó gə yè Yeso, gí té ɲwə laa, «Tita, yia kɔ' kɪ laa a lùu wuu yinsəŋ faŋ ɲwə deesə jɪ Nwi yinsəŋ, kee fee wə me, bu' laa a kee lùu wuu fəntɔ-fə-yisi me. ¹⁷ Yia kəə bitə nu té ghɔ. Naysə té yia, a bi'tə laa ɲkə kù'nə maa məmɔ' tasə té fwàŋ kwalə Kaysa mu?» ¹⁸ Yeso kɪ nə məŋay vəŋ, gí laa, «Aŋ viŋ, vɪ məbo' ɲwaa, viŋ sii mɔŋ mə bu' kə? ¹⁹ Viŋ də ka ɲgwə faŋ vi mɔ' tasə shɔ nə té mə.» Vəŋ jwi nə ka ghó té ɲwə. ²⁰ ɲwə bitə té vəŋ laa, «Lùu tɔ ndə nə, nə yizii ndə faŋ vi nyò' fuu yi nə?» ²¹ Vəŋ gí laa, «Lùu ɲjə fwàŋ Kaysa.» ɲwə gí té vəŋ laa, «ɲkə bàw laa vi kɔ fa Kaysa té Kaysa, kɔ fa Nwi té Nwi.» ²² Vəŋ zɔ niniŋ, shuu vəŋ yɔŋ, vəŋ me'tə ɲwə, gə.

Yigi kòŋ vəŋku və nsisə faŋ vəŋ ndɔ ywey fi shi yiku

(Mark 12.18-27; Lukas 20.27-40)

²³ Kɪ luu she' maa shi kó, vɪ Sadiusii vəmós' faŋ vəŋ nə gisə laa vəŋku və nsisə kee ndɔ ywey me, jwi yi Yeso, bitə té ɲwə laa, ²⁴ «Tita, Mose nə gí laa, kɪ luu wə ku, kee bi wee me, bàw weenshu wi ndaa zu wi ghó, bi vəŋ fuŋ, jia ɲji-ɲiinə weenshu wi ghó. ²⁵ Niniŋ, vəŋ-nshwi

vəmós' nə luu shɔ ghɔ yia kwatia. ɲgwə visi ndaa wəzwi ku, mè'tə zu wi ghó té weenshu wi, bu' laa ɲwiŋ wi nə kee lùu shɔ me. ²⁶ She' niniŋ, mbe'sə yi ndi wəzwi ghó, baa luu ku. She' nee, gə zi' té vəŋ kwatia. ²⁷ Vəŋ vənsə me, wəzwi ghó ku nizi. ²⁸ Ndɔ luu maa yighee məywey fi shi yiku, wəzwi ghó sii ndɔ kii ndə, faŋ vəŋ vənsə nə ndaa wəzwi ghó nə?» ²⁹ Yeso bəŋsə té vəŋ laa, «Viŋ gú, bu' laa viŋ kee kɪ nə ɲwa'lə Nwi me, ti'nə me wutə Nwi me. ³⁰ Yighee ɲjə faŋ vɪ ndɔ ywey fi shi yiku, vəŋ kee ndɔ ndaa vəki me, vəki kee ndaa vəndɔŋ me. Vəŋ ndɔ luu she' yaa nshisə-ɲjisə Nwi. ³¹ Gə fi maa nu məywey fi shi yiku, viŋ kee ta tii fi taa ɲwa'lə Nwi faŋ Nwi nə gí té viŋ laa, ³² «Mə lùu Nwi Abraham, baa lùu Nwi Isak, nə Nwi Jeykob» † nə yimu? (Nwi nə gí niniŋ maa yighee ɲjə faŋ vɪ vó nə du'tə vəŋ kəkə fishi.) Niniŋ, ɲwə kee lùu Nwi vəŋku və nsisə me, lùu Nwi vɪ bweynə.» ³³ Vɪ mbɪə faŋ vəŋ nə shəŋtə yifi nə, shuu vəŋ yɔŋ maa nu ɲkɪə faŋ ɲwə nəə deesə té vəŋ nə.

Nu ntɪ faŋ nyə shòɔ ntisə sənsə

(Mark 12.28-31; Lukas 10.25-28)

³⁴ Vɪ Farisii zɔ faŋ Yeso nə shia yigi fi shuu vɪ Sadiusii, shəŋtə jwi yi ɲwə. ³⁵ Wə mu' fi taa ɲwaa vəŋ faŋ lùu wuu mədeesə ɲwa'lə Nwi, mɔŋ ɲwə nə yigi, bitə té ɲwə laa, ³⁶ «Tita, ntɪ ɲjə faŋ nyə kwələ fi maa ntisə Nwi lùu ɲjə?» ³⁷ Yeso bəŋsə té ɲwə laa, «Kɪ kaw Mɔ'mbi, Nwi wə, nə fwi yə yinshə, baa nə wutə kə kənsə, baa nə mbɪ'tə yə yinshə. ³⁸ Lùu ntɪ yikwalə baa lùu ɲjə visi nizi. ³⁹ ɲjə faŋ nyə be'sə luu she' yikwalə yaa nyə nizi. Nyə lùu laa, «Kɪ kaw wəŋjɪ wə yaa nshɪ-tə wə.» ⁴⁰ Vənu vənsə faŋ mbə lùu taa ɲwa'lə ntisə Nwi nə taa vəŋwa'lə və nshisə-ɲji sɔghɔ fəynə she' maa ntisə sə səbɔɔ nə.»

Kristo lùu wee wee ɲku fwàŋ Deyvid mu?

(Mark 12.35-37; Lukas 20.41-44)

⁴¹ Faŋ vɪ Farisii nə shəŋtə niniŋ nə, Yeso bitə té vəŋ laa, ⁴² «Viŋ sii bi'tə ɲkiŋ bu' Kristo laa kə? ɲwə lùu wee ndə?» Vəŋ gí té ɲwə laa lùu wee wee fwàŋ Deyvid. ⁴³ ɲwə gí té vəŋ laa, «Faŋ ɲkə lùu niniŋ nə, sii yè kə buu fwàŋ Deyvid tii ɲwə fi taa Zwi'tə Ley Nwi laa «tita»? Maa fwàŋ Deyvid nə gí laa lee, ⁴⁴ «Tita Nwi nə gí té tita ɲwaa laa, du' nsi maa kwiŋ ma'nə ɲwaa, zɪ' maa yighee ɲjə faŋ mə ndɔ mɔ' vɪ mbeenə və nsi, laa a tə ghuu ghə fuu ɲwaa vəŋ.» †† ⁴⁵ Niniŋ, faŋ fwàŋ Deyvid nə tii ɲwə nə tita wi, buu ɲwə baa luu ɲwiŋ wi kíkə?» ⁴⁶ Yeso nə gí niniŋ, wə kee lùu shɔ, té ka' ɲwə bəŋsə nu té ɲwə me. Shù fi maa shi kó, wə kee baa kii fwi maa məbaa bitə nu té ɲwə me.

Faŋ Yeso nə gí kòŋ vɪ mədeesə ɲwa'lə Nwi baa nə vɪ Farisii

(Mark 12.38-39; Lukas 11.43,46; 20.45-46)

23 Yɪŋkii kɪ shɔɔ, Yeso gí té nwa vɪ vəyaŋ faŋ vəŋ nə bəytə yi ɲwə, ghɔ vi vɪ məzwetə nu kɪ laa,

† 22.24 Diteronimi 25.5-6.

†† 22.32 Eksodbs 3.6. † 22.37 Diteronimi 6.5. †† 22.39 Levitikos 19.18. †† 22.44 Sam 110.1.

² «Vii mædeesə ɲwa'lə Nwi għo vi vii Farisii dù' fuu ɲkaw Mose, ki deesə ntisə Mose. ³ Vənu vənsə fəɲ vəɲ naysə tɛ viɲ, viɲ jia, ki yisə. Luu nə, ki viɲ ki yisə fəɲ vəɲ yisə me, bu' laa vəɲ gigisə, kee yiyi me. ⁴ Vəɲ kà vətɔ vədiiə, ko'sə mbə' vii, tɛ nsh-tə vəɲ kee kàw maa məkɔɲ vəbi' vɔ tuu titi' me. ⁵ Gə fi maa vənu vəjəəvə vənsə fəɲ vəɲ yisə nə, vəɲ yisə she' laa vii ki ye. Vəɲ nyɔ' ɲwa'lə vəɲ maa məlumə Nwi fuu waytə gɔ yizisə, ka nsaysə dəsə maa ɲwisə vəɲ maa məlumə ntisə Nwi, luu nə, yisə vənu vɔ she' laa vii ki ye vəɲ. ⁶ Vəɲ baa luu kaw maa mədu' visi taa ɲii yitianə, baa dù' fuu vəɲkaw vəkwalə taa ndɔ' Nwi, ⁷ baa kaw laa vii ki shɔ'tə vəɲ taa təwiɲ, tii vəɲ nə vii mædeesə vəkwalə.

⁸ Gə fi maa viɲ, ki viɲ biɲ laa vii ki tii viɲ nə vii mædeesə vəkwalə me, bu' laa wuu mædeesə wiɲ luu she' mu', lūu Nwi. Viɲ vənsə ki nii lūu vəɲ-nshwi. ⁹ Ki viɲ tii wə mɔ' nə tii wiɲ fi shi nsi nyə me, bu' laa tii wiɲ lūu Nwi fəɲ ɲwə lūu yizɔ. ¹⁰ Ki viɲ biɲ laa vii ki tii viɲ nə vətii jii me, bu' laa tii jii wiɲ luu she' mu', lūu Kristo. ¹¹ Wə ntia fəɲ ɲwə lūu wuu kwalə taa ɲwaa viɲ, bəw ɲwə luu wuu fa' wiɲ. ¹² Wə ntia fəɲ ɲwə ko'sə ɲwaa wi, vi ndɔ su'sə ɲwə nsi. Wə ntia fəɲ ɲwə su'sə ɲwaa nsi, vi ndɔ ko'sə ɲwə yizɔ.»

Fəɲ Yeso nə kwəɲ ndwəɲ tɔ vii mædeesə ɲwa'lə Nwi baa nə vii Farisii

(Mark 12.40; Lukas 11.39-52; 20.47)

¹³ Yeso nə baa gi laa lee, «Ndwəɲ tɔ viɲ, vii mædeesə ɲwa'lə Nwi nə vii Farisii; viɲ lūu vii məbo' ɲwaa. Viɲ fəɲ shuu yifwəɲ fi yizɔ fi għo vii. Nsh-tə wiɲ kee ɲii shɔ me. Gə fi maa vii mbiə fəɲ vəɲ kəə ɲii shɔ, viɲ fəɲ vəɲ.

¹⁴ Ndwanɲ tɔ viɲ, vii mædeesə ɲwa'lə Nwi nə vii Farisii; viɲ lūu vii məbo' ɲwaa. Viɲ fi ndɔ' fi għo vəkii ɲkusə, zɛ, ndɔ shɔ'tə Nwi nə təgi təyaɲ, tay didi' maa məbo' si vii. Niniɲ, nsɔ' ɲjyə fəɲ Nwi ndɔ kwəɲ maa viɲ, ndɔ we' shɔɔ ki.

¹⁵ Ndwanɲ tɔ viɲ, vii mædeesə ɲwa'lə Nwi nə vii Farisii; viɲ tɔ' gə maa vəshəɲ vənsə, shɔɔ fi fuu mamuu nə fi fuu nsi yinshə laa viɲ kiasə wə mu', ɲwə gu wuu məbiɲ Nwi wiɲ. Luu nə, yighee ɲjyə fəɲ ɲwə kiasə niniɲ, viɲ yisə ɲwə gù wuu bəw, shɔɔ viɲ taa nu bəw ghee bɔɔ, ndɔ ɲii taa shəɲ vəɲku və nsisə vəbwəvə taa wi.

¹⁶ Ndwanɲ tɔ viɲ, vii si fisə, fəɲ viɲ kəə dè jii tɛ vii nə. Viɲ gisə laa, wə ki luu li'tə nu maa yizii ɲii Nwi yikwalə, buu ka' vi shiasə. Luu nə, ɲwə ki li'tə maa goolə fi taa ɲii Nwi yɔ, buu ɲkə taa lūu kəwe'. ¹⁷ Viɲ vəmfwaw, vii si fisə, sii kwələ kə? Kwələ goolə mu, mu ɲii Nwi fəɲ nyə yisə goolə għo gù fa Nwi? ¹⁸ Viɲ baa gisə laa, ki luu wə li'tə nu maa shəɲ məkɔ Nwi, kee lūu nu me. Luu nə, ɲwə li'tə maa fa məkɔ Nwi fəɲ vi nùɲsə fuu yi nə, buu lūu nu we'. ¹⁹ Viɲ lūu vii si fisə! Sii shɔɔ ɲkiə? Shɔɔ fa məkɔ Nwi kɔ mu? Bey. Maa shɔɔ shəɲ məkɔ Nwi fəɲ ɲkə yisə fa kɔ gu fa Nwi. ²⁰ Wə fəɲ ɲwə li'tə shəɲ məkɔ Nwi, buu ɲwə li'tə shəɲ kɔ nə vətɔ vənsə fəɲ mbə lūu fuu yi nə. ²¹ Wə ntia fəɲ ɲwə li'tə yizii ɲii Nwi, buu ɲwə li'tə għo Nwi fəɲ ɲwə shi taa ɲii Nwi yɔ. ²² Wə ntia fəɲ ɲwə li'tə yizɔ, buu ɲwə li'tə luu kenə Nwi, nə Nwi fəɲ Nwi dù' fuu yi nə.

²³ Ndwanɲ tɔ viɲ, vii mædeesə ɲwa'lə Nwi nə vii Farisii, viɲ lūu vii məbo' ɲwaa! Viɲ kɔ way kəmu' fi taa vəway yigħuɲ tɛ Nwi, kɔ ɲkee fi maa vətɔ və taa biisə vəghilə. Luu nə, viɲ shiasə maa məzɔnə nu ɲkiə fəɲ ɲkə lūu kəkwalə fi taa ntisə Nwi, yaa nu loomə, nə nu məkee gəɲsə, nə mənuɲ fwi maa Nwi. Bəw viɲ yisə yimbii vənu, kee ki manə vəmɔ' me. ²⁴ Viɲ lūu vii si fisə fəɲ vəɲ kəə dè jii tɛ vii. Viɲ yaa ki fuusə nyinwi fi taa məlu', bee kii mələ nyaa yikwalə.

²⁵ Ndwanɲ tɔ viɲ, vii mædeesə ɲwa'lə Nwi nə vii Farisii, viɲ lūu vii məbo' ɲwaa. Viɲ sɔ ndawsə nə vəkay fi fu, luu nə, taa tey wi lwanɲ nə vətɔ vəbwəvə. ²⁶ Aɲ għo, wuu Farisii, wuu si fisə, bəw a sɔ taa ndaw wə ɲkəə, buu mbii yi taa ley nizi.

²⁷ Ndwanɲ tɔ viɲ, vii mædeesə ɲwa'lə Nwi nə vii Farisii, viɲ luu vii məbo' ɲwaa. Viɲ fiɲə təswi fəɲ vi zwisə nə fiɲ. Ntə luu ɲkee təjəə fi fu, luu nə, taa tey wi luu ɲkee bəw, baa lwəɲ nə vəwutə vəɲku və vii. ²⁸ Luu she' fəɲ viɲ dù' yikə' vii, yaa vii fəɲ vənu vəvəɲ lūu vəloomə. Luu nə, məfunsə ɲwaa nə nu mətwey ntisə Nwi lwəɲ taa fwisə viɲ.

²⁹ Ndwanɲ tɔ viɲ, vii mædeesə ɲwa'lə Nwi nə vii Farisii, viɲ lūu vii məbo' ɲwaa. Viɲ bɔɲ təswi tə nshisə-ɲii sɔghɔ fi ywanɲ-visi, bɔɲ vətɔ vəjəəvə fuu təswi tə vii loomə, ³⁰ ndɔ gisə laa viɲ nəə tɔ' luu mbi maa yighee vətii viɲ, buu viɲ vi vəɲ nə kee fəynə għo maa məzwilə nshisə-ɲii sɔghɔ sɔ me. ³¹ Niniɲ, viɲ biɲ ntee laa viɲ lūu vəɲ vii vɔ fəɲ vəɲ nə zwilə nshisə-ɲii sɔghɔ nə. ³² Viɲ ndɔ baa kù'sə nu bəw vətii viɲ vɔ, yisə ɲkə lwanɲ taa mfi'. ³³ Aɲ viɲ, zɔsə nə vəɲ-zɔsə vəshay, viɲ sii taa nyiɲ nsɔ' Nwi kikə, laa ki vi kee mɔ' viɲ taa shəɲ vəɲku və nsisə vəbwəvə taa wi me?»

Fəɲ vii Isirayl ndɔ ye ɲi' bu' laa vəɲ nə shiasə Yeso

(Lukas 13.34-35)

³⁴ Yeso nə baa gi tɛ vii vɔ laa, «Viɲ zɔ! Nwi gi laa yi ndɔ tɔɲ nshisə-ɲii sɔghɔ, nə vii yitɔfə, nə vii mædeesə ɲwa'lə Nwi tɛ viɲ, viɲ zwilə vəmɔ' fi taa ɲwaa vəɲ, bey vəmɔ' fuu fəɲkɔ' fə ɲki'sə, səɲ vəmɔ' fi taa ɲwaa vəɲ taa ndɔ' Nwi għiɲ, ndɔ sho' għuu vəɲ, vəɲ ki nyiɲ fi shi tɔɲ, gə shi tɔɲ day. ³⁵ Niniɲ, mənsə mə vii loomə vənsə fi taa mbi fəɲ vi zwilə vəɲ nə, ndɔ ko' tɔ viɲ. Vi ndɔ kwəɲ viɲ taa nsɔ' bu' vii vɔ fəɲ vi zwilə vəɲ nə, tɛy fi maa Abel fəɲ nu ki nə luu kəloomə nə, gə zi' maa Zakaraya, wee Barakias, fəɲ viɲ nə zwi ɲwə yi shəɲ məkɔ Nwi nə. ³⁶ Mə naysə ɲkee nu yinsəɲ tɛ viɲ laa, vənu vɔ vənsə ndɔ ko' tɔ ɲgwisə yinɲ.

³⁷ Aɲ Jerusalem, Jerusalem, a zwilə nshisə-ɲii sɔghɔ, tùmə vii mbiə fəɲ Nwi tɔɲ tɛ għo, nə ɲo'sə. Mə nəə kəə fəynə vəɲ və ghee yaɲ, yaa nshə ɲgu yaa ki kuutə vəɲ vi taa għalə ɲwə nə. Luu nə, viɲ kee biɲ me. ³⁸ Niniɲ, mə naysə tɛ viɲ laa yishuu yindɔ' yin ndɔ go' dayday. ³⁹ Mə baa naysə tɛ viɲ laa, zɛ ndee, viɲ kee ndɔ baa ye mə me, gə zi' maa shi ɲkiə fəɲ viɲ ndɔ gi laa, «Məɲkɔɲ-bwanɲə tɛ wə ntia fəɲ ɲwə jiywi maa yizii tita Nwi.»

Fañ Yeso naysə vənu fañ mbə ndo gay yighee yiba
(Mark 13.1-37; Lukas 12.39-40; 21.5-37)

24 Yeso ki nii fūu fi taa nii Nwi yikwalə, ki gə visi, vii məzwetə nu ki shəŋtə jwi yi ɲwə, dè tɛ ɲwə fañ vi nə bəŋ ɲii Nwi yó, nyə baw. ² ɲwə bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Viŋ ndèynə vətə vó vəŋshə mu? Viŋ zó! Mə naysə tɛ viŋ yin-səŋ laa, vi ndo sɔ' ɲii nyə yinshə. Vi kee ndo me'tə tuu ɲkee ɲo' yimu', nyə kəŋ fuu liŋ wi me.»

³ Vəŋ shəŋ gə dū' fuu bəŋ vətə və məŋgwə. Vəŋ ki dū' yifi, vii məzwetə nu Yeso shəŋtə jwi yi ɲwə, she' vəŋ vəŋ, gi tɛ ɲwə laa, «Naysə yighee ɲjə fañ nu kó ndo gay tɛ yia, nə shwenə ɲkiə fañ ɲkə ndo də laa yighee kiku' fañ a ndo bəŋ jwi, baa nə fañ mbi ndo ndwə nə.» ⁴ Yeso bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Viŋ tɔfə bu' vi ndo bwe'sə viŋ. ⁵ Vii vəyaŋ ndo fuu taa mbi, ki tii təzii təvəŋ maa yizii nyaa, gisə laa vəŋ lūu Kristo, wuu məbweysə vii Nwi, ki bwe'sə vii vəyaŋ shə. ⁶ Yighee ɲjə fañ viŋ ndo ki zó nu yighaw, baa zó lumə yighaw, ki fwi siŋ lɔ' me. Vənu vó ndo ghaa gay niniŋ. Luu nə, vəndwə və mbi kee ta kù'nə maa yighee yó me. ⁷ Shi ndo fuu gə ki kəə kəmə' nə yighaw. Yifwəŋ ki kəə yimó' nə yighaw. Jiŋ koo məshi məshi. Nsi ki nə'nə vəshəŋ vəshəŋ. ⁸ Vənu vó vəŋshə ndo luu vənzi və ɲi' ɲjə fañ nyə ndo gay mbi, buu mbi ki nii yindwə. Nyə ndo baa lūu yaa nu wəzwi fañ ɲwə ndoŋmə wee, zó məza.

⁹ Yiŋkii ndo ki shəŋ, vi jiatə viŋ, kó maa vəshəŋ və ɲi', zwilə viŋ. Vii ki bee viŋ taa məshi məŋshə bu' nu yizii kaŋ. ¹⁰ Niniŋ, vii vəyaŋ fi taa ɲwaa viŋ su'tə ghuu vəŋ fi yiba jiŋ mə. Vii mó' ki bisə təzii tə vii mó'. Vii mó' ki bee vii mó'. ¹¹ Vii məsi təba maa yigisə Nwi fuu mbi vəyaŋ, ki bwe'sə vii vəyaŋ. ¹² Fañ nu mətwey ntisə Nwi ndo ki gə visi visi nə, nu ɲkawə bwa fi taa fwisə vii vəyaŋ. ¹³ Luu nə, wə ntə fañ ɲwə jia fwi yi, nūŋ she' maa Nwi, zi' maa vəndwə, ndo bwey. ¹⁴ Nu mó' lūu laa vi ndo fi'tə ntəŋ yijəə bu' nu yifwəŋ yizó taa mbi yinshə. Vii fi taa məshi məŋshə ndo zó ntee, buu vəndwə və mbi ndo ku'nə.

¹⁵ Viŋ zó! Yighee ɲjə fañ viŋ ndo ye ɲkee fa bwə fañ ɲkə bɛsə taa ɲii Nwi, du' maa shəŋ ley Nwi, she' fañ nshiiŋii-səŋhə Daniel nə fi'tə nə, ¹⁶ bəw vii mbiə fañ vəŋ ndo luu shi Judia, nyiŋkə, kó' gə ndənə taa təkwe'. Wə ntə fañ ɲwə tii shəŋ ɲwə'lə kə, ɲwə ki ywiitə, kii nə ɲi' ki. ¹⁷ Wə fañ ɲwə ndo du' tɔ ɲii maa yighee yó, ki ɲwə baa si' gə ndi vətə fi taa ɲii me. ¹⁸ Wə fañ ɲwə ndo luu taa biisə, ki ɲwə baa kuunə maa məndi ɲjwi yindiŋ yi me. Bəw viŋ nyiŋkə she' yighee mu'. ¹⁹ ɲkə ndo luu ɲkee kəbwə tɛ vəki gəsə, baa nə tɛ vəki fañ vəŋ nyəŋsə vəŋ. ²⁰ Viŋ ki shə'tə Nwi laa ki yighee mənyiŋ yó kee ndo luu maa yighee gwə me, ti'nə me maa shi zwisə Nwi me. ²¹ Mə gi niniŋ bu' laa vii ndo ye ɲi' ɲkee didi' maa yighee yó. Shù fi maa vənzi və mbi, fañ Nwi nə bəŋ mbi nə, jwi zi' ndwə, ɲi' yimó' nə kee ta fūu yaa yinjii me, yimó' kee ndo baa fūu yaa yinjii me. ²² Luu nə, Nwi ndo shia vəshi vó bu' vii mbiə fañ ɲwə shò' vəŋ nə. ɲwə nə to' kee ndo shia vəshi vó me, buu ka' tuu wə mu' kee ndo bwey me.

† 24.15 Daniel 9.27.

²³ Ndo luu maa yighee yó, wə ki luu gi tɛ viŋ laa, viŋ ye Kristo, wuu məbweysə vii Nwi, feenə, ti'nə me fiŋnə, ki viŋ biŋ me. ²⁴ Vii ndo fuu vəyaŋ fañ vəŋ si' ba, gisə laa vəŋ luu Kristo, ti'nə me nshisə-ɲii səŋhə. Vəŋ ndo də vəshwenə və shuu yəŋvə maa məyi laa vii ndi jii, məŋ ɲkee maa məbwe'sə vii mbiə fañ Nwi sho' vəŋ nə.

²⁵ Niniŋ, mə du'tə mə naysə tɛ viŋ buu yighee taa ku'.

²⁶ Vi ndo ki luu naysə tɛ viŋ laa Kristo luu taa tɔ wa'sə, ki viŋ gə shə me. Ki luu laa vi gi laa, «Ye ɲwə taa ɲii,» ki viŋ biŋ me. ²⁷ Yighee ɲjə fañ Wuu yinsəŋ Nwi ndo baa bəŋ jwi, vi ndo ki gwəkə ye ɲwə maa vəshəŋ vəŋshə. ɲkə ndo luu she' yaa yibay fañ nyə yaa ki ndo fi kwiŋ ntəŋ-shishwi, ndwa'lə gə zi' kwiŋ mfiŋ-shishwi. ²⁸ Shəŋ ɲkiə fañ ɲkə nyaa nəŋ shə, lūu shəŋ ɲkiə fañ vəbaba-ɲkəŋ-me taa ki baytə shə nizi.

²⁹ She' yighee ɲjə fañ vəshi və ɲi' yó ndo ki mè, shishwi ndo fəŋ, ɲuu kee baa kə məley wi me. Məjwiŋ fiŋkə fi taa yizó. Vəwutə fañ mbə lūu yizó nə, nə'nə.

³⁰ Shwenə Wuu yinsəŋ Nwi ki nii fūu taa yizó. Vii məshi məŋshə fi taa mbi gwia, ki ye Wuu yinsəŋ Nwi ghó, fañ ɲwə bəŋ jwi fi fuu mbə' fi taa yizó, nə wutə nə feenə yaŋ. ³¹ ɲwə ndo jwi niniŋ, təŋ nshisə-ɲiisə si nə yisaw yikwalə fañ vi taw ɲkee nəŋay. Nshisə-ɲiisə sɔ' baytə vii mbiə fañ vi shò' fi taa mfaysə mbi səŋshə, nə fi maa vəndwə və mbi vəŋshə.

³² Viŋ zwetə nu fi maa yigisə tii kəŋ ti taŋ. Yighee ɲjə fañ vəvi yaa ki təŋkə vəfi, viŋ ki nii yiki laa biŋ taa shəŋ. ³³ She' niniŋ, yighee ɲjə fañ viŋ ye vənu vó vəŋshə gay, viŋ kó' ki nii kii laa vəndwə və mbi lūu nshənə. ³⁴ Viŋ zó! Mə naysə tɛ viŋ yinsəŋ laa, ɲgwi nyə kee taa mè me, buu vənu vó gay vəŋshə. ³⁵ Yizó ghə nsi ndo me, luu nə, yigisə nyaa kee mè me.

³⁶ Niniŋ, shi kó fañ vənu vó ndo gay nə, ti'nə me yighee yó, ka' wə kee kii me. ɲkee nshisə-ɲiisə Nwi nə Wee Nwi, kee kii nə shi kó me, kii she' tita Nwi niniŋ wi. ³⁷ Yighee ɲjə fañ Wuu yinsəŋ Nwi ndo baa bəŋ jwi, ɲkə ndo luu she' fañ ɲkə nə lūu maa vəshi və Noa. ³⁸ Vii ndo ki yisə she' fañ vi nə yə maa yighee Noa, buu muu fuu, ndisə vəŋ nə. Vəŋ nə zizi, ndo nini, vi nəə ndaa, baa kə məndaa fu, gə zi' maa shi ɲkiə fañ Noa nə ɲii taa bay. ³⁹ Vəŋ nə kee yiki me, gə zi' maa yighee ɲjə fañ muu nə fūu, ndisə vəŋ vəŋshə. ɲkə ndo luu she' niniŋ maa yighee ɲjə fañ Wuu yinsəŋ Nwi ghó ndo bəŋ jwi nə. ⁴⁰ Maa yighee yó, vii vəbəkə ndo luu taa biisə, vi ndi wə mu', mè'tə wuu mó'. ⁴¹ Vəki vəbəkə ndo ki gə bee maa shəŋ kəmu', vi ndi wə mu', mè'tə wuu mó'. ⁴² Niniŋ, viŋ ki shi nə yiki', bu' laa viŋ kee kii nə shi ɲkiə fañ Tita viŋ ndo jwi shə nə me. ⁴³ Viŋ zó! Tii ɲii to' kii nə yighee ɲjə fañ ndo' taa ki jwi shə fu ɲwə, buu ɲwə kiki', kee biŋ laa ndo' ghó bi' ɲii yi, ɲii me. ⁴⁴ She' niniŋ, bəw viŋ ki shi nə yiki' nizi, bu' laa Wuu yinsəŋ Nwi ndo baa bəŋ jwi maa yighee fañ viŋ kee bi'tə laa ɲwə jijiwi me.»

Yigisə tii bu' wuu fa' jəə nə wuu fa' bwə
(Lukas 12.42-46)

⁴⁵ Yeso baa ki tii yigisə tii yimó' tɛ vəŋ, gi laa lee, «Bəw viŋ lūu yaa wuu fa' yinsəŋ, baa lūu yaa wuu yitəfə, fañ

tii fa' wi nùnsə njwə tɔ vii fa' vi, laa njwə ki kɔ fazi tɛ vəŋ maa yighee yijəənə. ⁴⁶ Məncɔŋ-bwaŋnə tɔ wuu fa' njgwə faŋ tii fa' wi ki jwi, njwə nə yɛ nininɔ. ⁴⁷ Mə naysə tɛ viŋ yinsəŋ laa tii fa' wi taa me'tə vətɔ vi vənsə tɛ wuu fa' ghó, laa njwə ki ndeynə. ⁴⁸ Luu nə, wuu fa' bwə ki luu gi fi taa fwi njwə laa, «Tii fa' njwaa tày.» ⁴⁹ ki nii tɛy ki saŋ vii fa' vəmó', zì, ndɔ nu, ghɔ vi vii faŋ vəŋ nu məlu', mbə shɔɔ si vəŋ. ⁵⁰ Tii fa' wuu fa' ghó ndɔ jwi maa shi kəmó', baa nə maa yighee yimó' faŋ wuu fa' ghó kee bi'tə nininɔ me, kee yiki me. ⁵¹ Tii fa' wi ghó taa ki jwi, jwi nù' mənɔkɔ, kɔ tɛ njwə, kwàn njwə taa njwaa vii məbo' njwaa, njwə nii taa shəŋ faŋ yigwia lùu shɔ yiyaŋ, vəŋ ki kwə gi' vəŋ shɔ.»

Yigisə tii bu' vaŋ-vəki yighun

(Lukas 12.35-38; 13.25-28)

25 Yeso nə baa gi laa, «Yighee njyə faŋ Wuu yinsəŋ Nwi ndɔ bəŋ jwi, nu vii məkí' nu yifwàŋ fi yizɔ ndɔ luu yaa nu vaŋ-vəki vəmó' yighun, faŋ vəŋ nə ndi təkí' təvəŋ, gə nə ntə fɔ mənda. ² Vii tee fi taa njwaa vaŋ-vəki vó nə luu vəmɔfaw, mbə tee luu vətɔfə. ³ Vəm-faw tee vó nə ndi təkí' təvəŋ, kee bee ndi mənɔgwə mə ki' maa məkwaŋ taa tey yi me. ⁴ Gə fi maa vaŋ-vəki vətɔfə tee nə, vəŋ ndi təkí' təvəŋ, baa luu ndi mənɔgwə, shà' taa vətɔ. ⁵ Faŋ wəndɔŋ mənda nə tày, vəŋ ki', mbweysə koo vəŋ, vəŋ bwey. ⁶ Ki luu nintəŋ vətɔ', yumə ko' laa, wuu mənda ghó jjiwi, baa nə laa vəŋ fuu jwi ye njwə.» ⁷ Vaŋ-vəki vó vənsə ndɔ fi nsi, lɔotə təkí' təvəŋ. ⁸ Vəmɔfaw vi gi tɛ vətɔfə laa, «Kɔ yia fi maa mənɔgwə miŋ, bu' laa təkí' tia nindiiə.» ⁹ Vətɔfə vi twey, gi laa, «Bey, ka' mbə kee kù' tɛ yia nə viŋ me. Bàw viŋ gə ywaŋ fi ghɔ vii məfiŋ.» ¹⁰ Faŋ vəŋ nə gə maa məywaŋ nə, wəndɔŋ mənda ghó jwi, vii mbiə faŋ vəŋ nə lɔotə yinwaa vəŋ nə, nii taa nii yitianə yó. Vi ki nii fəŋ shuufɔ. ¹¹ Ki lùu fi yiba, vaŋ-vəki mbii-wə baa jwi, jwi gi laa, «Tita, tita, njwə tɛ yia.» ¹² Njwə bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Mə naysə tɛ viŋ yinsəŋ laa mə kee kii nə viŋ me.» ¹³ Yeso metə yigisə tii yó, gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ ki shi nə yiki', bu' laa viŋ kee kii nə shi, ti'nə me yighee njyə faŋ mə ndɔ bəŋ jwi me.»

Yigisə tii bu' vii fa' faŋ vəŋ kè' tii fa' vəŋ

(Lukas 19.11-27)

¹⁴ Yeso baa tii yigisə tii yimó' laa, «Yighee njyə faŋ Wuu yinsəŋ Nwi ndɔ bəŋ jwi, njkə ndɔ luu yaa nu wə faŋ njwə nə kəə gə yito', tii vii fa' vi, kɔ vətɔ vi tɛ vəŋ. ¹⁵ Njwə kɔ vəmalia tee tɛ ngwə mu', kɔ wuu mó' nə vəmalia vəbɔɔ, kɔ wuu mó' nə malia mu'. Faŋ njwə nə kɔ nininɔ, kɔ she' faŋ wutə wə nə dè, ki nii ndɔ gə yito'. ¹⁶ Wə ntia faŋ njwə nə fi vəmalia tee nə, ndɔ yighee mu', ndɔ gə maa məbe'lə ka ghó, sèy vəmalia tɔ yi tee. ¹⁷ She' nininɔ, wə ntia faŋ njwə nə kii vəmalia vəbɔɔ nə, baa sèy vəbɔɔ. ¹⁸ Luu nə, wə ntia faŋ njwə nə fi malia mu' nə, ndi, gə təə nsi, ndiə ka tii wi ghó. ¹⁹ Njkə tay njkee didi', tii vəŋ ghó bəŋ jwi, tii vəŋ maa məndeynə nu njkə faŋ vəŋ nə yɛ nə ka ghó. ²⁰ Wə ntia faŋ njwə nə fi vəmalia tee nə, jwi nə mbə, baa kɔ vəmalia vəmó' tee, gi laa, «Tita, a nə kɔ vəmalia shee tee, mə bè'lə,

sèy vəmalia tee fuŋ.» ²¹ Tii fa' wi gi laa, «A yɛ jəə, a lùu wuu fa' jəə, baa lùu wuu yinsəŋ. A nə luu wuu yinsəŋ maa wee-fi-fa, mə taa kɔ vəyaŋ tɛ ghɔ. Gə nə, nii taa shəŋ mənɔyətə tii fa' wə.» ²² Wə ntia faŋ njwə nə fi vəmalia vəbɔɔ nə, jwi nizi, gi laa, «A nə kɔ vəmalia shee vəbɔɔ, mə sèy vəmalia tɔ yi vəbɔɔ.» ²³ Tii fa' wi gi tɛ njwə laa, «A yɛ jəə, a lùu wuu fa' jəə, baa lùu wuu yinsəŋ. A nə luu wuu yinsəŋ maa wee-fi-fa, mə taa kɔ vətɔ vəyaŋ tɛ ghɔ. Gə nə, nii taa shəŋ mənɔyətə tii fa' wə.» ²⁴ Wə ntia faŋ njwə nə fi malia mu' nə, jwi, gi laa, «Tita, mə nə kii nə ghɔ yaa wuu fwi yiwe'. A yaa ki shwi faŋ a nə kee yisɔ me, baytə vətɔ faŋ a nə kee yigaasə me. ²⁵ Mə nəə fifee, ndi ka wə wì, gə ndiə taa nsi. Ye fa njkə faŋ lùu njkiiə.» ²⁶ Tii fa' wi bəŋsə tɛ njwə laa, «A lùu wuu fa' bwə, baa lùu wuu bəə njay. A yaa kii laa mə shwi faŋ mə kee yisɔ me, baytə faŋ mə kee yimó' me lee? ²⁷ A nə kii nininɔ, buu njkə nə bàw laa a gə kwàn ka njwaa taa nii məndiə ka, luu mə taa ki jwi, kii sey wi.» ²⁸ Njwə nə gi nininɔ, ki nii gi laa vi fi malia ghɔ fi ghɔ njwə, kɔ tɛ wə ntia faŋ njwə kii vəmalia yighun nə. ²⁹ Nininɔ laa wə ntia faŋ njwə kii, vi taa kù'sə tɛ njwə, njwə ki nii kii kəyaŋ. Gə fi maa wə ntia faŋ njwə kee yikii me, njkee fa njkə faŋ njkə lùu ghɔ njwə, vi fi. ³⁰ Tii fa' ghó baa ki gi laa vi ndi wuu fa' bwə ghó, mɔ' fu taa mfiŋsə, maa shəŋ njkə faŋ vii gwia didi', kwə gi' vəŋ.»

Yeso, Wee Nwi, ndɔ sɔ' mbi yinshə

³¹ Yeso nə baa gi laa, «Nɔ luu maa yighee njyə faŋ Wuu yinsəŋ Nwi ndɔ bəŋ jwi nə feenə wi ghɔ vi nshiisə-njiisə Nwi sənsə, buu njwə taa du' fuu njkaw yifwàŋ ki, vi ki gwənə njwə yaa fwàŋ. ³² Vi ki nii bàytə vii vənsə fi taa mbi visi njwə, njwə gaasə vəŋ she' faŋ nshii bisə yaa ki gaasə bisə-njii ghɔ vi bisə-ndaw. ³³ Njwə ndi bisə-njii, nùnsə maa kwiiŋ ma'nə wi, ndi bisə-ndaw, nùnsə maa kwiiŋ njkwii. ³⁴ Njwə ki nii gi tɛ vii mbiə faŋ vəŋ lùu maa kwiiŋ ma'nə wi laa, «Viŋ jwi feenə! Viŋ lùu vii mənɔŋ-bwaŋnə Tii njwaa, zì nu yifwàŋ yizɔ, faŋ Nwi nə nùnsə tɛ viŋ shù fi maa vənzi, faŋ Nwi nə bɔŋ mbi nə. ³⁵ Viŋ nii shɔ bu' laa viŋ nə kɔ fazi shee faŋ jiiŋ nə zà mə. Twey muu nə ywèy mə, viŋ kɔ muu mə nu. Mə nə luu ndɔ, viŋ kɔ mə nə shəŋ shi. ³⁶ Mə nə luu nə ntinɔ, viŋ kɔ mə nə njwi. Mə nəə zizasə, viŋ jwi ndeynə mə. Mə nə luu taa nii mfiŋ, viŋ jwi yè mə.» ³⁷ Vii jəənə vó taa bitə laa, «Tita, yia nə yè ghɔ fə nə jiiŋ, kɔ fazi tɛ ghɔ, ti'nə me twey muu ywey ghɔ, yia kɔ muu tɛ ghɔ? ³⁸ Yia nə yè ghɔ fə faŋ a luu ndɔ, yia kwan ghɔ taa nii, ti'nə me yè ghɔ nə ntinɔ, kɔ njwi tɛ ghɔ? ³⁹ Yia nə yè ghɔ fə faŋ a nə zizasə, ti'nə me taa nii mfiŋ, jwi ndeynə ghɔ?» ⁴⁰ Fwàŋ taa bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Viŋ zɔ! Mə naysə tɛ viŋ yinsəŋ laa, nu njkə faŋ viŋ nə yɛ njkee maa wuu titi' fi taa njwaa vaŋ-nshwi vaŋ, viŋ yisə lùu maa mə.» ⁴¹ Njwə taa ki nii gi tɛ vii mbiə faŋ vəŋ lùu kwiiŋ njkwii laa, «Viŋ ndɔ fi yi mə, vii ndwan, gə nii taa wi faŋ njwə gò'sə yighee mu', faŋ vi lɔotə tɛ tii vəzwitə vəbwəvə ghɔ vi nshiisə-njiisə si. ⁴² Jiiŋ nəə zasə mə, viŋ kee kɔ mə nə fazi me. Too muu nə ywèy mə, viŋ kee kɔ mə nə muu me. ⁴³ Mə nə luu ndɔ, viŋ kee ndi mə taa nii viŋ me. Mə nə luu nə ntinɔ, viŋ kee kɔ mə nə njwi me. Mə nəə zizasə, baa lùu taa nii

mfiŋ, viŋ kee jwì ndèynə mə me.»⁴⁴ Vii vó taa bəŋsə nizi laa, «Tita, yia sii nə yè ghó fə nə jiiŋ, ti'nə me faŋ twey muu ywèy ghó, ti'nə me yaa ndó, ti'nə me nə ntiiŋ, ti'nə me faŋ a zizasə, ti'nə me taa nii mfiŋ, kee gəŋtə ghó me?»⁴⁵ Nwə taa bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Viŋ zó! Mə naysə tɛ viŋ yinsəŋ laa, nu faŋ viŋ nə kee yɛ maa ŋkee wuu titi' fi taa ŋwaa vii me, viŋ nə kee yɛ maa mə me.»⁴⁶ Vii bwənə vó ndó nii taa ŋi' yikwalə faŋ nyə gò'sə yighee mu'. Gə fi maa vii jəənə vó, vəŋ zi məbwey vəl-waŋ faŋ ŋwə gò'sə yighee mu'.

Faŋ vi nə kà yighaw tɔ Yeso
(Mark 14.1-2; Lukas 22.1-2; Jɔn 11.45-53)

26 Yighee njyə faŋ Yeso nə mètə təgi tó tənsə, gi tɛ vii məzwetə nu ki laa, ² «Bàw viŋ kii laa gò' vəshi vəbɔɔ, shi zwisə Pasa kù'. Ndó luu maa yighee yó, vi ndi Wuu yinsəŋ Nwi, bèy ŋwə fuu fəŋkɔ' fə ŋkɔ'sə, ŋwə ku.»

³ Ki luu maa yighee yó, vii kwalə məfe' Nwi ghó vəshi' fi taa shi faynə nto' wuu kwalə məfe' Nwi, faŋ vi nəə tii ŋwə nə Kayafas. ⁴ Vəŋ baytə shɔ, ki kwa'tə faŋ ka' vi jia Yeso nə mənay, zwi ŋwə. ⁵ Luu nə, vəŋ gi laa, «Ki ŋkə taa luu maa yighee yitianə me, bu' vii taa ki buulə shi.»

Faŋ wəzwi m' nə zwisə Yeso nə məŋgwə, Judas gə fiŋ Yeso

(Mark 14.3-11; Lukas 22.3-6; Jɔn 12.1-8)

⁶ Ki lùu maa yighee njyə faŋ Yeso nə luu taa nii Say-mon, ŋgwə faŋ ŋwə yaa kii zatə bwə nə, nti' Betani, ⁷ wəzwi m' jwi nə ŋkwiŋ məŋgwə mə shwaŋ ndoŋnə, jwi tū tɔ Yeso, faŋ ŋwə nə du' ki zi. ⁸ Vii məzwetə nu ki ye, too vəŋ nə bi. Vəŋ gi laa, «Vi sii bisə fa kə tɛ kə? ⁹ Nii ka' vi fiŋ nə ka yaŋ, ndi ka ghó, gəŋtə mbəəsə shɔ.» ¹⁰ Yeso kii nə nu ŋkiə faŋ vəŋ gisə nə, gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ sii kɔ ŋi' tɛ wəzwi ŋwə bu' kə? Nwə yɛ ŋkee nu jəə maa mə. ¹¹ Maa viŋ vi mbəəsə lùu ghee nshə. Luu nə, nsiiŋ kee taa luu m' ghee nshə me. ¹² Faŋ ŋwə nii tutə məŋgwə mbó maa mə nə, ŋwə lóotə mə maa mətəə. ¹³ Viŋ zó! Mə naysə tɛ viŋ yinsəŋ laa, shəŋ tɛ me shəŋ taa mbi yinsə faŋ vi ndó ki fi'tə ntɔŋ yijəə Nwi shɔ, vi ndó ki fi'tə nu wəzwi ŋwə nizi, lumə ŋwə niniiŋ.»

¹⁴ Wə mu' fi taa ŋwaa vii Yeso njɔsə-bɔɔ nə, faŋ vi nəə tii ŋwə nə Judas Iskariot, gə yè vii kwalə məfe' Nwi, ¹⁵ gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ taa kɔ kə shee, faŋ mə taa kɔ Yeso tɛ viŋ?» Vəŋ kɔ ŋkaŋsə muu-ntia tɛ ŋwə. ¹⁶ Shù fi maa yighee yó, ŋwə nəə kəə jii maa məkɔ Yeso tɛ vəŋ.

Faŋ Yeso nə zɛ Pasa ghó vi vii məzwetə nu ki
(Mark 14.12-26; Lukas 22.7-23; Jɔn 13.21-30; 1 Kɔrintian 11.23-25)

¹⁷ Ki lùu maa mfiŋ shi fi maa vəshi mbiə faŋ vii Jus yaa ki zi bee faŋ vi kee kwəŋ fənsiiŋ taa tey yi me, vii məzwetə nu Yeso jwi yi ŋwə, bitə tɛ ŋwə laa, «A taa kaw laa yia gə lóotə yitianə Pasa tɛ ghó fə?» ¹⁸ Nwə bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Viŋ gə maa wə wì taa shi, naysə tɛ ŋwə laa ti-ta wiŋ gi laa yighee yi kù'nə, laa yi kəə jwi zi Pasa taa nii ŋwə ghó vi vii məzwetə nu ki.» ¹⁹ Vii məzwetə nu ki yi she' faŋ Yeso nii naysə tɛ vəŋ nə, lóotə fazi Pasa kó.

²⁰ Ki lùu laynəfu, ŋwə jwi, ghó vi vii məzwetə nu ki du' ki zi. ²¹ Faŋ vəŋ nəə zi niniiŋ nə, ŋwə gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ zó! Mə naysə tɛ viŋ yinsəŋ laa wə mu' fi taa ŋwaa viŋ taa fiŋ mə.» ²² Vəŋ luŋ ŋkee didi', tey ki bitə tɛ ŋwə wə nə mu' nə mu' laa, «Tita, lùu mə mu?» ²³ Nwə gi tɛ vəŋ laa, «Wə ntiə faŋ ŋwə shu ghó ki, yia ŋwə taa kay, taa fiŋ mə. ²⁴ Wuu yinsəŋ Nwi taa ndi, yuu vi nə nyò' bu' ŋwə taa ŋwa'lə Nwi. Luu nə, ndwaŋ tɔ wə ntiə faŋ ŋwə fiŋ Wuu yinsəŋ Nwi ghó. Nkə nə bàw tɛ wə ghó laa ki vi bi ŋwə me.» ²⁵ Judas faŋ ŋwə nə fiŋ Yeso nə, gi laa, «Nə bee lùu mə mu, tita?» Nwə gi tɛ ŋwə laa, «Gi ghó niniiŋ.»

²⁶ Faŋ vəŋ nə zɛ niniiŋ, Yeso ndi bee, tū mənɔŋ-bwaŋnə shɔ, bi', kò tɛ vii məzwetə nu ki, gi laa, «Viŋ fi zi, lùu mbasə ŋwaa ŋwaa.» ²⁷ Nwə baa ndi ndaw məlu', bwaŋ Nwi, kò tɛ vəŋ, gi laa, «Viŋ nu vənsə, ²⁸ lùu mən-shi maa nə, faŋ vi tū bu' vii vənsə maa məndisə yibisə vəŋ. Lùu məkee məfimə faŋ Nwi gwia tɛ viŋ. ²⁹ Viŋ zó! Mə naysə tɛ viŋ laa, shù ndee mə kee ndó baa nu məlu' me, gə kɔ tɛ shi ŋkiə faŋ mə ndó baa nu, nsiiŋ m' taa yifwəŋ Tii ŋwaa.»

Faŋ Yeso nə naysə faŋ vii məzwetə nu ki taa su'tə ghoo vəŋ fi yiba jiiŋ ŋwə

(Mark 14.27-31; Lukas 22.31-34; Jɔn 13.36-38)

³⁰ Vəŋ ki nii zwə nyay məbəŋsə Nwi, fuu fu, gə fuu baŋ vətə və məŋgwə. ³¹ Faŋ vəŋ nəə to' niniiŋ, Yeso gi tɛ vii məzwetə nu ki laa, «Viŋ vənsə taa su'tə ghoo ghiiŋ fi yiba jiiŋ mə she' vətu' ndee, she' faŋ vi nə nyò' taa ŋwa'lə Nwi laa, Nwi taa zwi nshii bisə, bisə só saykə. ³² Luu nə, yighee njyə faŋ mə taa ywey fi shi yiku, mə taa shɔɔ visi viŋ, gə shi Galilii.» ³³ Pita bəŋsə tɛ ŋwə laa, «Vii vənsə kɔlə taa su'tə ghoo vəŋ fi yiba jiiŋ ghó, mə kee sù'tə me.» ³⁴ Yeso gi tɛ ŋwə laa, «Mə naysə tɛ ghó yinsəŋ laa, she' vətu' ndee, ŋki' taa kee taw me, a twey mə ghee tia.» ³⁵ Pita gi laa, «Nsoo kɔlə taa kukə m', mə kee twèy ghó me.» Bətə vii məzwetə nu Yeso nə gi she' niniiŋ.

Faŋ Yeso nə shò'tə Nwi, vii məzwetə nu ki bibwey

(Mark 14.32-42; Lukas 22.39-46)

³⁶ Vəŋ ki zi' maa shəŋ kəmə' faŋ vi tii nə Gesemani, Yeso gi tɛ vii məzwetə nu ki laa, «Viŋ du' feenə, na', mə gə fiŋnə, shɔ'tə Nwi.» ³⁷ Nwə ki nii ndi Pita ghó vəŋ Zebedii vəbɔɔ nə, ghó vi vəŋ gə. Vəŋ gə niniiŋ, ŋwə tey ki luŋ, fwi yi ghaysə ŋwə. ³⁸ Nwə gi tɛ vəŋ laa, «Məlun taa fwi mə yaŋ, tɛ ka' ŋwə zwi mə. Viŋ go' feenə, nsiiŋ ki ki'.» ³⁹ Nwə filə gə, tūŋ yikə' yi nsi maa məshɔ'tə Nwi, gi laa, «Tii ŋwaa, jii yiday lùu shɔ, a yɛ ndaw ŋi' nyə shɔɔ fi maa mə. Luu nə, ki ŋkə gay maa ŋkitə nyaa me; yi nu ŋkiə faŋ ŋkə lùu taa ŋkitə yə.» ⁴⁰ Nwə bəŋ jwi yi vii məzwetə nu ki, ye vəŋ faŋ vəŋ bibwey. Nwə gi tɛ Pita laa, «Maa nii ka' viŋ dù' nə yiki', tày yaa ləə kəmu'?

⁴¹ Viŋ ki ki', shɔ'tə Nwi, laa ki viŋ nii məmɔŋ maa məyi nu bwə me. Maa fwi siŋ biŋ, bəə yinwaa yin bəə ŋay.»

⁴² Nwə baa kii bəŋ gə maa məshɔ'tə Nwi lwesə ghee bɔɔ, gi laa, «Tii ŋwaa, ŋkitə yə gay, faŋ a bi'tə laa jii yi-

day kee lùu shò tì ka' ndaw ñi' nyè shò, maa laa mæ nu me.»⁴³ Ñwæ baa kii bəŋ, yè vī mæzwetə nu ki, vəŋ nə bibwey, bu' laa nə ka' vəŋ kee gò' maa shitə sī vəŋ me.⁴⁴ Ñwæ baa ki mè'tə vəŋ, baa gè maa məshò'tə Nwi lwesə ghee tia, gi she' yigi yó yimu'.⁴⁵ Ñwæ ki bəŋ jwi yí vī mæzwetə nu ki, gí laa, «Viŋ ki bii bwey, shəŋ ñwaa mu? Viŋ z! Yighee ku' faŋ vi kò Wuu yinsəŋ Nwi taa gho vəyi-kəbwə.⁴⁶ Viŋ ndò, nsin gə! Wuu məfiŋ ñwaa lùu nshənə.»

Faŋ vi nə jia Yeso

(Mark 14.43-50; Lukas 22.47-53; Jón 18.3-12)

⁴⁷ Faŋ Yeso nəə ki bii gisə, Judas faŋ nə luu fi maa vī Yeso njəsə-bəŋ nə, jwi, gho vi nwaa vī vəyaŋ nə vəba' nə mbaysə, faŋ vəŋ nə ndò fi gho vī kwalə məfe' Nwi nə vəshí' fi taa shí.⁴⁸ Vəŋ jwi ninin, tì wuu məfiŋ Yeso nii kò shwenə tì vəŋ, gí laa, «Wə ntia faŋ mə taa nyəŋ fəə ghi, buu lùu Yeso. Viŋ jia ñwə.»⁴⁹ Ninin, ñwə ko' jwi yi Yeso yighee mu', gí laa, «Tita, she' bwaŋnə,» ki nii nyòŋ fəə ghi.⁵⁰ Yeso gi tì ñwə laa, «Wuumba ñwaa, a sii jwi yè kə fi feenə?» Vī vó ki nii ko' jwi, mò' gho maa Yeso, jia ñwə.⁵¹ Wə mó' fi taa ñwaa vī mbia faŋ gho vi Yeso nə luu mó' nə, sho' ba' yighaw ki, shia tuulə wuu fa' wuu kwalə məfe' Nwi.⁵² Yeso gi tì ñwə laa, «Me'tə, bəŋsə kwəŋ ba' kə maa shəŋ ki, bu' laa vī vəshə faŋ vəŋ fi ba', ndò ndi she' maa ba'.⁵³ A nə bítə laa ka' mæ kee bù' gho tì Tii ñwaa, ñwə tòn nshisə-ñiisə si yinwaa njəsə-bəŋ yighuŋ yighee mu' yimu?»⁵⁴ Luu nə, mæ ki luu yè ninin, buu ka' nu ñkia faŋ ñkə lùu taa ñwala' Nwi, kee baa faynə me.»⁵⁵ Yeso ki nii gi tì nwaa vī vó laa, «Viŋ jwi nə vəba' nə mbaysə, jwi jia mə yaa viŋ jwi jia ndò' lee? Vəshi vəshi mə yaa du' taa ñii Nwi yikwalə, deesə shò, viŋ kee bee jia mə me.⁵⁶ Luu nə, vənu vəshə gay ninin laa yigisə Nwi faŋ nshisə-ñii səgho nə nyò' nə, faynə.» Ñwə nə gi ninin, vī mæzwetə nu ki vəshə me'tə ñwə, nyinŋkə.

Faŋ vī Jus nə shia nso' tə Yeso

(Mark 14.53-65; Lukas 22.54-55,63-71; Jón 18.12-14,19,24)

⁵⁷ Vī mbia faŋ vəŋ nə jia Yeso nə, ndi ñwə, gè nə ñwə fu Kayafas, faŋ nə luu wuu kwalə məfe' Nwi, tì vī mədeesə ñwala' Nwi nə vəshí' fi taa shí faynə yifi.⁵⁸ Pita nə be'sə ñwə fi ntəŋ, zì' ñkee taa fu wuu kwalə məfe' Nwi ghó, gè dù' gho vi vī fa' wuu kwalə məfe' Nwi ghó maa məye nu ñkia faŋ ñkə taa gay.

⁵⁹ Vī kwalə məfe' Nwi gho vi vī məshia nso' vəshə kəə vī faŋ vəŋ taa biŋ mbee tə Yeso, tì ka' vi mō' nso' tə Yeso, zwí ñwə.⁶⁰ Luu nə, vəŋ kee ye me, faŋ vī məbiŋ təmbee nə kólə fùu jwi vəyaŋ. Ki lùu fi yiba, mbə vəbò baa fùu,⁶¹ gí laa, «Wə ñwə nə gí laa ka' yi sò' ñii Nwi yikwalə, baa fianə maa vəshi vətia.»⁶² Wuu kwalə məfe' Nwi ki nii ndò yizò, gí laa, «Maa a kò bəŋsə kòŋ vənu mbia faŋ vī gisə kòŋ gho.»⁶³ Luu nə, Yeso kee binə me. Wuu kwalə məfe' Nwi gi tì ñwə laa, «Maa yizii Nwi Nshəŋ-mbi, mə tə gho fuu məkee, naysə tì yia laa a luu Kristo, Wee Nwi mu?»⁶⁴ Yeso gi tì ñwə laa, «Gí gho ninin. Mə naysə tì viŋ ntee laa, shù ndee viŋ ndò ye Wuu yinsəŋ Nwi faŋ ñwə dù' maa kwifŋ ma'nə Nwi

faŋ ñwə kii wutə kəshə. Viŋ ndò baa ye ñwə faŋ ñwə jiji fi fuu mbò' fi taa yizò.»⁶⁵ Wuu kwalə məfe' Nwi ghó zò, sètə njwi si, gí laa, «Ñwə ndə Nwi. Nsin sii baa kəə vī mægi nu tə ñwə tì kə? Maa viŋ zò faŋ ñwə ndə Nwi.⁶⁶ Viŋ gi ñkiŋ laa kə?» Vəŋ bəŋsə laa vi zwi ñwə,⁶⁷ ki nii shè' mənti yikə' ñwə, fwəŋnə ñwə. Vī mó' saŋ ñwə fi maa fəə ghi,⁶⁸ gí laa, «Kii fi maa Zwitə Nwi, naysə wə ntia faŋ ñwə sàŋ gho, faŋ a lùu Kristo.»

Faŋ Pita nə twèy Yeso

(Mark 14.66-72; Lukas 22.56-62; Jón 18.15-18,25-32)

⁶⁹ Maa yighee yó Pita nə dù' fu yi ñii nso'sə, weewəzwí mó' jwi yi ñwə, gí laa, «Maa viŋ Yeso, wuu Galilii wí yaa luu mó'.»⁷⁰ Ñwə twèy vísí vī vəshə, gí laa, «Mə kee kii nə nu ñkia faŋ a gisə nə me.»⁷¹ Ñwə ki nii fùu, gè fu, wuu mó' baa ye ñwə, gí tì vī mbia faŋ vəŋ nə tìŋnə yifi laa, «Wə ñwə nə luu gho Yeso fi Nazaret.»⁷² Pita baa kii twèy, lítə laa yi kee kii nə ñwə me.⁷³ She' fikí' nee, vī mbia faŋ vəŋ nə tìŋ yifi, jwi yi ñwə, gí tì ñwə laa, «Yinsəŋ, a lùu fi maa vəŋ. Yia kò' kii bu' laa yigisə yə dè shəŋ ñkia faŋ a ndò fi fuŋ.»⁷⁴ Pita tey ki nda ñwaa wi, lítə laa yi kee bee kii nə wə ghó me. She' yighee yó ñki' taw.⁷⁵ Pita lumə nu ñkia faŋ Yeso nii gi tì ñwə nə laa, «Ñki' taa kee taw me, a twèy mə ghee tia.» Ñwə lumə ninin, fùu fu, gwia ñkee didí'.

27

Ki luu ñkee taa nshia-ndoo-mbisí, vī kwalə məfe' Nwi gho vəshí' vəshə baa faynə, kà nu kó kòŋ Yeso maa məzwí ñwə.² Vəŋ ka ñwə, ndi ñwə, tòn ñwə tì goməna Pilate.

Faŋ Judas Iskariot nə kù

(Aks 1.16-20)

³ Faŋ Judas, wə ntia faŋ ñwə nə fiŋ Yeso nə, ye laa vi shia laa vi zwi Yeso, ñwə luŋ kəŋ nu bwə ki, ndi ñkaŋsə muu-mbò faŋ ñwə nə fiŋ Yeso shò nə, gè baa bəŋsə tì vī kwalə məfe' Nwi nə vəshí',⁴ gí laa, «Mə yè nu bwə faŋ mə nə fiŋ wuu məmbu' nə.» Vəŋ gi laa, «Kee lùu nu kia me. Luu ñkii nu.»⁵ Ñwə mó' ka ghó nsi taa ñii Nwi yikwalə, ki nii yindò, gè siŋsə.⁶ Vī kwalə məfe' Nwi ndi ka ghó, gí laa, «Ka' vi kee kwəŋ taa ka ñii Nwi me, bu' laa lùu ka mənshi.»⁷ Vəŋ du' nsi gi, ki nii ndi ka ghó, ywəŋ tay shò fi gho wuu məbòŋ vəntii, ndi maa shəŋ mətəə vəndò.⁸ Lùu ñi' nu ñkia faŋ vi tii tay kó nə tay fənshi, kò tə və-ndee.⁹ Ninin, ñkə faynə maa nu ñkia faŋ nshiiŋii-səgho Jeremaya nə naysə laa, «Mə nə ndi ñkaŋsə sò muu-ntia, shwaŋ wi faŋ vəŋ Isirayl nə tə nə,¹⁰ ndi kò maa tay wuu məbòŋ vəntii, faŋ Nwi nə naysə shee nə.»

Faŋ goməna Pilate nə shia nso' tə Yeso

(Mark 15.2-5; Lukas 23.2-5; Jón 18.33-38)

¹¹ Ninin, Yeso tiŋ vísí Goməna. Goməna bitə tì ñwə laa, «A luu fwəŋ vī Jus mu?» Yeso gi laa, «Gí gho ninin.»¹² Vī kwalə məfe' Nwi nə vəshí' fi taa shí gi vənu tə ñwə, ñwə kee kò bəŋsə me.¹³ Goməna Pilate gi tì ñwə laa, «Maa a zò vənu vəwe'və faŋ vəŋ gi kòŋ gho nə?»¹⁴ Luu nə, Yeso kee kò bəŋsə tuu maa nu kəmu' me. Nu kó ghó' goməna.

¹⁵ Njka nɛ luu laa maa yighee yitianɛ yɔ, gomɔna Pilate yaa ki fuusɛ wuu njii mfiŋ mu', faŋ vii Jus bitɛ tɛ ɲwɛ, ɲwɛ kɔ tɛ vɛŋ. ¹⁶ Maa yighee yɔ wuu njii mfiŋ kwalɛ mɔ' nɛ luu shɔ, faŋ vi nɛ tii ɲwɛ nɛ Barabas. ¹⁷ Faŋ vii nɛ bɔytɛ shɔ nɛ, gomɔna Pilate gi tɛ vɛŋ laa, «Viŋ kɛɛ laa mɛ fuusɛ ndɛ tɛ viŋ? Bɔw mɛ fuusɛ Barabas mu, mu Yeso faŋ vi tii ɲwɛ nɛ Kristo nɛ?» ¹⁸ Njwɛ nɛ gi nininɪ bu' laa ɲwɛ nɛ kɔ' kii laa vɛŋ nɛ ghɪ' Yeso ghɪghɪ', buu kɔ ɲwɛ maa nɔɔ'.

¹⁹ Ki luu maa yighee yɔ, faŋ gomɔna nɛ dɔ' fuu ɲkaw mɛshia nɔɔ' nɛ, zu wi tɔŋ nɔɔ' tɛ ɲwɛ laa, ki ɲwɛ kwanɲ ghɔ maa nu nɔɔ' wuu ley wi me, laa nu ki nii ghaysɛ yi didi' ndee taa njyɛɛ.

²⁰ Luu nɛ, vii kwalɛ mɛfɛ' Nwi ghɔ vɛshɪ' dɔɔ laa vii vɔ bitɛ Barabas, baa nɛ laa vi zwi Yeso. ²¹ Gomɔna baa gi tɛ vɛŋ laa, «Fi maa vii vɛ vɛbɔɔ nɛ, viŋ kɛɛ laa mɛ fuusɛ ndɛ tɛ viŋ?» Vɛŋ gi laa Barabas.

²² Gomɔna Pilate gi tɛ vɛŋ laa, «Mɛ ki luu fɔusɛ Barabas, buu mɛ taa yi kɛ nɛ Yeso faŋ vi tii ɲwɛ nɛ Kristo?» Vɛŋ vɛnshɛ gi laa bɔw vi bey ɲwɛ fuu fɛŋkɔ' fɛ ɲki'sɛ. ²³ Njwɛ gi laa bu' kɛ, baa nɛ laa, ɲwɛ sii yi kɛ bɔw? Vɛŋ baa mɛtɛ ki yiyumɛ laa vi bey ɲwɛ fuu fɛŋkɔ' fɛ ɲki'sɛ. ²⁴ Faŋ Pilate nɛ ye laa nu kee fɔu fi maa yigisɛ yi me, baa ye laa yumɛ kɔ' yan didi', ɲwɛ bitɛ muu, sɔ ghɔ yi shɔ visɪ nɔwɛ vii vɔ, gi laa, «Viŋ ye, mɛ kee kii nu kɔŋ nu mɛnshi mɛ wɛ ɲwɛ me, mɛ lɔu mɛmbu', luu ɲkiŋ nu.» ²⁵ Vii vɔ vɛnshɛ bɔŋsɛ laa, «Mɛnshi mi ndɔ kɔ' tɔ yia nɛ van via.» ²⁶ Nininɪ, ɲwɛ fuusɛ Barabas, kɔ tɛ vɛŋ, ndi Yeso, gi laa vi san ɲwɛ nɛ vɛmfa, gɛ bey ɲwɛ fuu fɛŋkɔ' fɛ ɲki'sɛ.

Faŋ vɛsogɛ' nɛ tɔw Yeso

(Mark 15.16-20; Jɔn 19.2-3)

²⁷ Vɛsogɛ' vɛ gomɔna ki nii ndi Yeso, njii nɛ ɲwɛ nto' gomɔna, tii nɔwɛ vɛsogɛ' vɛnshɛ, vɛŋ faynɛ, kia ɲwɛ, ²⁸ shɔ'tɛ njwi si, mɔ' njwi yibay maa ɲwɛ, ²⁹ ndɔ ba yisɔ' fi maa nyawsɛ, bɛɛ tɔ ɲwɛ laa lɔu yisɔ' vɛfwɔŋ, ndɔ ndi dɛɛ, kɔ ghɔ ɲwɛ kwiŋ ma'nɛ, jwi tɔŋ vɛtɔ vɛyɛɛ vɛvɛŋ nsi visɪ ɲwɛ, gisɛ laa, «Yia shɔ'tɛ ghɔ kɔɔ, fwɔŋ vii Jus,» taw ɲwɛ nininɪ, ³⁰ baa shɛ' mɛnti maa ɲwɛ, ndɔ fi dɛɛ kɔ fi ghɔ ɲwɛ, sɔŋ tɔ ɲwɛ. ³¹ Faŋ vɛŋ taw ɲwɛ mɛtɛ, ndɔ shɔ' njwi yibay yɔ fi maa ɲwɛ, mɔ' ɲkee nsii njwisɛ maa ɲwɛ, ki nii ndi ɲwɛ, gɛ nɛ ɲwɛ maa mɛbey fuu fɛŋkɔ' fɛ ɲki'sɛ.

Faŋ vi nɛ bɛy Yeso fuu fɛŋkɔ' fɛ ɲki'sɛ

(Mark 15.21-32; Lukas 23.26-43; Jɔn 19.17-27)

³² Faŋ vɛŋ nɛɛ kɔ' gɛ, fɔynɛ ghɔ vi wɛ mɔ' fi shi Kirene, yizii yi luu Saymon. Vɛŋ dɔɔ wɛ ghɔ laa ɲwɛ sha' fɛŋkɔ' fɛ ɲki'sɛ fɛ Yeso. ³³ Vɛŋ gɛ nininɪ, zi' maa shɛŋ kɛmɔ' faŋ vi tii nɛ Golgota, faŋ lɔu laa shɛŋ ghutɛ tɔ wɛ. ³⁴ Vɛŋ kɔ mɛlu' tɛ ɲwɛ faŋ vi nɛ wɛsɛ mbinɪ taa tey yi, laa ɲwɛ nu. Njwɛ mɔŋ mɛlu' mbɔ, kee bee nu me. ³⁵ Vɛŋ ki nii bey ɲwɛ fuu fɛŋkɔ' fɛ ɲki'sɛ, ndi njwisɛ si, tɔŋ be' maa mɛgaatɛ, ³⁶ ki nii dɔ' nsi, ki ndeynɛ ɲwɛ. ³⁷ Njwɛ'lɛ nɔɔ' wi faŋ vi nɛ nyɔ' tɔ fɛŋkɔ' fɛ ɲki'sɛ fi luu laa, «Lɔu Yeso, fwɔŋ vii Jus nɛ.» ³⁸ Vi nɛ baa bɛy vɛndɔ' vɛmɔ' vɛbɔɔ yi ɲwɛ, ɲgwɛ mu' maa kwiŋ ma'nɛ

wi, ɲgwɛ mu' maa kwiŋ ɲkwii. ³⁹ Vii mbiɛ faŋ vɛŋ nɛ shɔɔ fi yifi, nɛ'sɛ yitɔ yivɛŋ, taw ɲwɛ, ⁴⁰ gi laa, «Aŋ ghɔ, faŋ ka' a sɔ' njii Nwi yikwalɛ, baa fianɛ maa vɛshi vɛtia, bweysɛ ɲwaa wɛ ndwɛ. Ki luu laa a lɔu Wee Nwi, si' fi fuu fɛŋkɔ' fɛŋki'sɛ fɛ.» ⁴¹ She' nininɪ, vii kwalɛ mɛfɛ' Nwi, ghɔ vi vii mɛdeesɛ ɲwɛ'lɛ Nwi nɛ vɛshɪ' taw ɲwɛ nizi, ⁴² ndɔ gisɛ laa, «Njwɛ nɛ bweysɛ vii day, kee kii bweysɛ nshɪ-tɔ wi me. Ki luu laa ɲwɛ luu fwɔŋ vii Isir-ayl, bɔw ɲwɛ si' fi fuu fɛŋkɔ' fɛ ɲki'sɛ ndwɛ, buu nsinɪ ki nii binɪ ɲwɛ. ⁴³ Njwɛ nɛ nɔŋ fwi yi maa Nwi, bɔw Nwi bweysɛ ɲwɛ ndwɛ, faŋ Nwi kɔw ɲwɛ, fɔnɛ ɲwɛ yaa gi laa yi lɔu Wee Nwi.» ⁴⁴ Vɛndɔ' mbiɛ faŋ vi nɛ bey ghɔ vi vɛŋ mɔ' nɛ, nɛ ndasɛ ɲwɛ she' nininɪ nizi.

Faŋ Yeso nɛ kɔ

(Mark 15.33-41; Lukas 23.44-49; Jɔn 19.28-37)

⁴⁵ Ki lɔu maa yizɔ bu'tɛ, vɛdi' fɛŋ ɲkee yaa nintɛŋ vɛtu' maa vɛshɛŋ vɛnshɛ, gɛ zi' maa vɛshishwi vɛtia.

⁴⁶ Ki luu maa vɛshishwi vɛtia, Yeso yumɛ ɲkee nɛŋay laa, «Eli, Eli, lama sabatani,» † faŋ lɔu laa, «Nwi ɲwaa, Nwi ɲwaa, a mɛ'tɛ mɛ bu' kɛ?» ⁴⁷ Vii mbiɛ faŋ vɛŋ nɛ tɛŋ yifi nɛ, zɔ, gi laa ɲwɛ tii nshiiŋii-sɔghɔ Elias. ⁴⁸ Wɛ mu' fi taa ɲwaa vii vɔ nyinɪ gɛ ndi kushaa, bɛy taa kɛŋ mɛlu' mɛmɔ' nee, sɔ tɔ fɛntɪ, kɔ tɛ ɲwɛ laa ɲwɛ nu.

⁴⁹ Luu nɛ, vii mɔ' gi laa, «Mɛ'tɛ, nsinɪ taa ye laa Elias taa jwi bweysɛ ɲwɛ mu?» ⁵⁰ Yeso baa kii yumɛ ɲkee nɛŋay, zwiɛ ki ki nii yime, ɲwɛ ku.

⁵¹ She' yighee yɔ njwi yikwalɛ faŋ vi nɛ shianɛ shɛŋ ley Nwi fi ghɔ shɛŋ mɛdu' vii taa njii Nwi yikwalɛ nɛ, seenɛ vɛway vɛbɔɔ, tɛy fi tɔ yi, gɛ kɔ ɲi' yi. Nsi nɛ'nɛ, tɛghɔsɛ seekɛ, ⁵² tɛswi tɛ vii ɲa'nɛ, vii ley Nwi vɛyan ywey fi shi yiku. ⁵³ Yighee njyɛ faŋ Yeso nɛ ywɛy fi shi yiku, vii vɔ fuu fi taa tɛswi tɛvɛŋ, gɛ taa shi, fɔu yikɛ' vii vɛyan. ⁵⁴ Tii vɛsogɛ' ghɔ vi vii vi faŋ vɛŋ nɛ dɔ', ki ndeynɛ Yeso nɛ, ye mɛnɛ'nɛ nsi ghɔ, baa nɛ vɛnu vɛnshɛ faŋ mbɛ nɛ gɔy, vɛŋ fee didi', gi laa, «Njkee yinsɛŋ, nɛ luu ɲkee Wee Nwi nɛ.» ⁵⁵ Vɛki nɛ luu shɔ vɛyan faŋ vɛŋ nɛ bɛ'sɛ Yeso shɔ fi shi Galilii, to' fa' tɛ ɲwɛ. Vɛŋ nɛ tɛŋ ntaŋ, ki ye. ⁵⁶ Wɛ mu' fi taa ɲwaa vɛki vɔ nɛ luu Meri Madalin, wuu mɔ' luu Meri, nshu Jeyms ghɔ Josef, wuu mɔ' luu nshu van Zebedii.

Faŋ vi nɛ tɔɛ Yeso

(Mark 15.42-47; Lukas 23.50-56; Jɔn 19.38-42)

⁵⁷ Ki lɔu laynɛfu, tii ka mɔ' jwi faŋ ɲwɛ nɛ ndɔ fi ntɪ' Arimatia, yizii yi lɔu Josef. Njwɛ nɛ baa lɔu wuu mɛzwɛtɛ nu Yeso. ⁵⁸ Njwɛ ndɔ gɛ maa gomɔna Pilate, gɛ ndwɔŋ ɲku ɲwaa Yeso fi ghɔ ɲwɛ. Gomɔna Pilate binɪ laa vi kɔ tɛ ɲwɛ. ⁵⁹ Njwɛ gɛ ndi ɲku Yeso, ndinɪ taa njwi yiley, ⁶⁰ gɛ kwanɲ ɲkee taa swi ɲwɛ faŋ ɲwɛ nɛ tɔw fi taa ɲo', ndɔ bɛŋsɛ nshɪ-ɲo', nɔŋ shuu swi yɔ, ndɔ. ⁶¹ Meri Madalin ghɔ Meri ɲgwii-wɛ nɛ luu yifi, dɔ' yi swi yɔ.

⁶² Fu baa ki lee, faŋ shi mɛlootɛ ɲwaa maa yitianɛ Pasa nɛ shɔɔ nɛ, vii kwalɛ mɛfɛ' Nwi nɛ vii Farisii gɛ ye gomɔna Pilate, ⁶³ gi laa, «Tita, yia lumɛ laa wuu tɛba wi nɛ gi maa yighee njyɛ faŋ ɲwɛ nɛɛ ki bii mbi, laa yi taa

† 27.46 Sam 22.2.

ywey fi shi yiku faŋ vashi vətia taa shɔɔ. ⁶⁴ Niniŋ, ŋkə bəw laa a yiśə vi ki shii swi ghó, zì' maa vashi vó vətia nə, bu' vii məzwetə nu ki taa gə shaw ŋwə, bà'sə, yuu naysə té vii laa ŋwə ywèy fi shi yiku, yuu mənay ghó yaŋ shɔɔ ŋgwə visi.» ⁶⁵ Goməna Pilate gi té vəŋ laa, «Ye vii məshii vədi' viŋ feenə. Viŋ ndi vəŋ, gə yiśə vi ki shii yuu ŋkə ku'nə té viŋ.» ⁶⁶ Vəŋ gə, gə nùŋsə vəsoge' vó maa məshii, baa fəŋ ndɔ shwènə shuu swi ghó ŋkee jəə.

Faŋ Yeso nə ywèy fi shi yiku

(Mark 16.1-18; Lukas 24.1-12; Jɔn 20.1-18)

28 Faŋ shi zwisə Nwi nə shɔɔ, shuu leefu maa mfɔŋ shi fi taa yiwiŋ, Meri Madalin, nə Meri ŋgwii-wə gə maa məye swi ghó. ² Vəŋ ki gə niniŋ, nsi gwəkə nà'nə ŋkee nəŋay, bu' laa nshiiŋii Nwi si' fiizɔ, jwi bəŋsə ŋo' yó bà'sə, dù' fuu yi. ³ Nki'nə yi nəə nindwa'lə yaa yibay, ŋjwisə si fu laa buu. ⁴ Vii məshii swi ghó fee, ki lɔ', gù yaa vəŋku və vii. ⁵ Nshiiŋii Nwi yó gi té vəkì vó laa, «Kì viŋ fee me! Mə kɔ' kii laa viŋ kəə Yeso faŋ vi nə bèy ŋwə fuu fəŋkɔ' fə ŋkì'sə nə. ⁶ Nwə kee lùu feenə me; ŋwə ywey fi shi yiku she' faŋ ŋwə yaa naysə nə. Viŋ jwi, yə shəŋ ŋkiə faŋ ŋwə nə nòŋ shɔ. ⁷ Viŋ ki nii gə titi, gə nàysə té vii məzwetə nu ki laa ŋwə ywey fi shi yiku, baa nə laa ŋwə shɔɔ visi viŋ, ki gə shi Galilii. Viŋ taa ye ŋwə yifi. Maa viŋ zò nu ŋkiə faŋ mə gi té viŋ.» ⁸ Vəŋ ndɔ fi shuu swi yó titi, nə məfee, baa nə məŋaytə yaŋ, nyiŋ gə nàysə té vii məzwetə nu Yeso. ⁹ Vəŋ gə niniŋ, ghɔ vi Yeso faynə. Nwə shɔ'tə vəŋ laa, «Viŋ ki ŋaytə mɔɔ!» Vəŋ

shəŋtə gə yi ŋwə, gu ghuu ŋwə, jia ghuu ghi, bəŋsə ŋwə. ¹⁰ Yeso gi té vəŋ laa, «Kì viŋ fee me! Viŋ gə nàysə té vəŋ-nshwi vəŋ laa vəŋ gə shi Galilii, buu vəŋ taa ye mə yifi.»

¹¹ Faŋ vəŋ nə ndɔ ki gə, nshiiśə só jwi, gə ŋii taa shi, nàysə vənu mbiə faŋ mbə nə gəy vənsə té vii kwalə məfe' Nwi. ¹² Vii kwalə məfe' Nwi ghɔ vashi' baytə shəŋ mu' maa məgi kòŋ nu kó, ki nii kò ka yaŋ té vəsoge' vó, ¹³ gi té vəŋ laa, vəŋ naysə té vii laa vii məzwetə nu Yeso nii jwi vətə', fùusə ŋku ki faŋ vəŋ nii bibwey, ¹⁴ baa nə laa, «Kì luu goməna taa zɔ niniŋ, yia taa jwi bwasə fwi yi, té ka' ŋwə kee kəə viŋ nə nso' me.» ¹⁵ Vəsoge' vó fi ka ghó, yi faŋ vi nàysə té vəŋ nə. Niniŋ, yigi yó saynə taa ŋwaa vii Jus kɔ tɔ və-ndee.

Faŋ Yeso nə fùu yikə' vii məzwetə nu ki shi Galilii

(Mark 16.14-19; Lukas 24.36-43,47-51; Jɔn 20.19-23; Akts 1.6-8)

¹⁶ Gə fi maa vii məzwetə nu Yeso ŋjɔ-yimu' nə, vəŋ ndɔ gə shi Galilii, gə kò' fuu baŋ njyə faŋ Yeso yaa naysə té vəŋ. ¹⁷ Vəŋ zi' yifi, ye ŋwə, gwènə ŋwə. Luu nə, vii mɔ' ki bibi'tə. ¹⁸ Yeso shəŋtə gə yi vəŋ, gi té vəŋ laa, «Nwi kò wutə kənsə shee fi taa yizɔ nə fi nsi. ¹⁹ Viŋ gə taa məshii mənshə fi taa mbi, ki yiśə vii gu vii məzwetə nu kaŋ. Viŋ kɔ muu mə Nwi té vəŋ maa yizii tita Nwi, nə yizii Wee (Nwi), baa nə yizii Zwiətə Ley, ²⁰ deesə vəŋ maa mənŋsə vənu vənsə faŋ mə yaa nàysə té viŋ nə. Viŋ ki lumə laa mə taa luu yi viŋ ghee nshə, gə zi' maa vəndwə və mbi.»

Mark

tèy fi maa yigi laa, «Lùu ntɔŋ yijəə bu' Yeso Kristo, Wee Nwi.» Yeso lùu wə faŋ ɲwə fa' nə wutə Nwi. Ka' vi yè wutə Nwi fi taa mədeesə Yeso, nə faŋ ɲwə kii wutə məghɔ' vəzwitə vəbwəvə, nə faŋ ɲwə ba'sə vənu vəbwəvə fi maa vii. Yeso tii yizii yi laa Wuu yinsəŋ Nwi, faŋ ɲwə nə jwi mbi maa məbweysə vii fi ghɔ vənu vəbwəvə vəŋ. ɲwə nə kee kàw laa vii mbiə faŋ ɲwə nə shù' vəŋ fi maa vəza, saynə yizii yi me, bu' laa vii vəyaŋ nəə kəə she' nshɔɔ visi yighaw maa məjɔŋ vii Rom.

Mark naysə vənu və Yeso maa jii yine'tə, fi'tə vənu mbiə faŋ Yeso nə yɪ, kee naysə təgi tə Yeso təyaŋ me. Nwa'lə Mark tɛy fi maa nu jɔŋ, wuu məkɔ muu mə Nwi, ki nii nàysə faŋ Yeso nə fi muu, tii vəzwitə vəbwəvə mɔŋ ɲwə, buu gè maa vəfa' və Yeso. Vi mabe'sə Yeso tey ki zɔ nu ki, gè nə visi. Vi mbeenə vi tey ki bee ɲwə, gə nə visi taa mbeenə vəŋ ghɔ. Vəwaytə və yiba dəsə faŋ vi nə jia Yeso, zwi ɲwə, baa nə faŋ Nwi nə ywèysə ɲwə.

Vəndwə və ɲwə'lə Mark faŋ vi nyɔ' taa vəshwenə vè [] lùu vənu faŋ mbə kee lùu shɔ taa mfɔŋsə vəŋwa'lə vən-shə me. Vi bi'tə laa yighee mɔ' nə nyɔ' wə dɪday.

Məsənə vəwaytə:

Vənzi və ɲwə'lə

Vəfa' və Yeso fi shi Galilii

Yito' Yeso fi shi Galilii, gə zi' Jerusalem

Vəfa' və Yeso fi nti' Jerusalem

Faŋ vi nə jia Yeso, zwi ɲwə

Məywey Yeso fi shi yiku

Nu jɔŋ, wuu məkɔ muu mə Nwi

(Matiu 3.1-12; Lukas 3.1-18; Jɔŋ 1.19-28)

1 Lùu ntɔŋ yijəə bu' Yeso Kristo, Wee Nwi. ² Vənu vɔ nə tey she' faŋ nshiiŋii-sɔghɔ Aysaya nə ɲwə'lə.

ɲwə nə ɲwə'lə laa (Nwi nə gi tɛ ɲwiŋ wi laa),

«Mə taa tɔŋ wuu ntɔŋ ɲwaa visi ghɔ

laa ɲwə lootə jii yə,» [†]

³ baa nə laa,

«Wə mɔ' lu' fi tɔɔ wə'sə laa,

viŋ lootə jii Tita ɲwaa-nsiŋ,

bɔŋsə fɔ' wi, ɲwə ne'tə.» ^{††}

⁴ Niniŋ, jɔŋ fuu taa tɔɔ wə'sə, fəynə yigisə Nwi yɔ, ndɔ

fi'tə nu Nwi tɛ vii, gi laa vəŋ biŋ nu bwə vəŋ ntee,

kwiinə fwisə vəŋ, buu fi muu mə Nwi fi ghɔ yi maa

məɔ yibisə vəŋ, buu Nwi ndenə yibisə vəŋ. ⁵ Vi

Jerusalem vənsə ghɔ vi vii vənsə fi taa nti'sə Judia

səmɔ'sə ndɔ gə ye ɲwə. ɲwə kɔ muu mə Nwi tɛ vii

mbiə faŋ vəŋ biŋ vənu vəbwəvə vəŋ taa muu mə Jor-

dan. ⁶ Jɔŋ nə mɔ' njiwi faŋ vi nə bə nə nyuŋsə nyaa

kamelə, shùŋ kɔtə gɔ ɲi' ɲwə, kwə she' ɲweysə, ndɔ

nda zɔsə. (Njiwisə sɔ nə kee lùu njiwisə vii ka me, nə luu

njiwisə faŋ nshiiisə-ɲii sɔghɔ yaa ki mɔ' nə.) ⁷ ɲwə nəə

fi'tə nu Nwi, baa gisə laa, «Wə ntiə faŋ ɲwə kwələ shɔɔ

mə jijiwi fi yiba, faŋ mə kee yiku'nə maa məfa' vəfa' və

vəbu' tɛ ɲwə, yaa məke'tə kuu gɔsə wi me. ⁸ Mə kɔ

muu mə Nwi tɛ vii; ɲwə ndɔ ki kwəŋ luu Zwi'tə Ley Nwi

taa ɲwaa viŋ.»

Faŋ Yeso nə fi muu mə Nwi, tii vəzwitə vəbwəvə mɔŋ ɲwə

(Matiu 3.13-4.11; Lukas 3.21-22; 4.1-13; Jɔŋ 1.32-34)

⁹ Nə luu maa yighee yɔ, Yeso ndɔ fi nti' Nazaret, shi Galilii, jwi yi jɔŋ, fi muu mə Nwi taa muu mə Jordan.

¹⁰ ɲwə ki kɔ' fi taa muu, she' yighee yɔ ye shuu yizɔ

ɲa'nə, Zwi'tə Ley Nwi si' yaa bɔŋsə, tɛŋ tɔ ɲwə. ¹¹ Gi Nwi

gi fi taa yizɔ laa, «A luu ɲkee ɲwiŋ ɲwaa faŋ mə kàw. A

bàw shee.» ¹² Zwi'tə Ley Nwi kɔ ki nii sùŋ ɲwə, ɲwə gə

tɔɔ wə'sə, shi shɔ vəshi muu-yinshwe. Satan, tii vəzwitə

vəbwəvə mɔŋ ɲwə. ¹³ Faŋ ɲwə nə luu shɔ taa tɔɔ wə'sə

nə, nyaasə bwəsə nə luu shɔ nizi. Nshiiisə-ɲiiisə Nwi nəə

fa' tɛ ɲwə.

Faŋ Yeso nə shò' mfɔŋsə vii məzwetə nu ki

(Matiu 4.12-22; Lukas 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴ Nə luu maa yighee ɲjə faŋ vi nə du'tə vi jia jɔŋ,

kwàŋ ɲwə mfɔŋ, Yeso jwi shi Galilii, ki to' fi'tə ntɔŋ Nwi

yijəə bu' nu yifwàŋ Nwi, gisə laa, ¹⁵ «Yighee ɲjə faŋ

Nwi ndɔ jwi sɔ' vii maa nshɔ-tɔ wi lùu nshənə. Niniŋ, viŋ

kwiinə fwi siŋ, biŋ ntɔŋ yijəə yɔ.»

¹⁶ ɲwə ki shɔɔ fi yi maghia Galilii, yè Saymon ghɔ An-

dru, weenshu wi, faŋ vəŋ nə mɔ' ghuu susə taa muu.

Vəŋ nə luu vii məkoo susə. ¹⁷ Yeso gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ

jwi, be'sə mə, mə taa yisə viŋ ki baytə vii tɛ Nwi, she'

faŋ viŋ yaa ki baytə susə taa ghuu nə.» ¹⁸ Vəŋ me'tə

ghuu vəŋ ghɔ yighee mu', bè'sə ɲwə. ¹⁹ Yeso baa ki to'

filə gə visi, yè Jeyms, wee Zebedii, nə jɔŋ, weenshu wi,

taa bay faŋ vəŋ nəə tənə ghuu susə vəŋ. ²⁰ ɲwə tii

† 1.2 Malaki 3.1. †† 1.3 Aysaya 40.3.

vəŋ. Vəŋ me'tə tii vəŋ taa bay ghɔ vi vii fa' vi, bè'sə Yeso.

Faŋ Yeso nə fùusə zwitə bwə fi maa wə
(Lukas 4.31-37)

²¹ Yeso ghɔ vi vii vi vɔ ki nii gè zì' nti' Kapernaum. Shi zwisə Nwi ku', Yeso gə taa nii məshɔ'tə Nwi, deesə nu Nwi shɔ. ²² Yishuu vii yɔŋ maa mədeesə wi ghɔ, bu' laa ŋwə nəə deesə yuu wə faŋ ŋwə kii wutə məsɔ' vii, kee deesə yaa vii mədeesə ŋwa'lə Nwi (faŋ vəŋ yaa ki deesə she' maa yizii wə diday) me. ²³ Yeso nəə deesə nu Nwi niniŋ nə, wə mɔ' nə luu shɔ taa nii Nwi faŋ zwitə bwə nə luu taa ŋwaa ŋwə. Nkə yumə laa, ²⁴ «A sii taa yi kə nə yia, Yeso, wuu Nazaret. A jwi zwilə yia mu? - Mə kɔ' kii nə wə ntiə faŋ lùu ghɔ; a luu ŋkee Wee Nwi, wuu məbweysə mbi.» ²⁵ Yeso shə tɛ zwitə bwə kɔ, gi laa, «Shia! Fuu fi maa ŋwə!» ²⁶ Zwitə bwə kɔ ghəəsə wə ghɔ, yùmə, fùu fi maa ŋwə. ²⁷ Shuu vii vəŋshə yɔŋ. Vəŋ bitə she' vəŋ vəŋ laa, «Lùu kə nə? Lùu nti mədeesə yifi yikə nee? - Nwə sɔ' ŋkee vəzwitə vəbwəvə nə wutə, mbə zɔnə ŋwə.» ²⁸ She' yighee mu' sɔ'kə ghɔ nə fi vədì' vəŋshə fi shi Galilii kəŋshə ŋkwəŋ.

Faŋ Yeso nə shù' vəza fi maa vii vəyaŋ
(Matiu 8.14-17; Lukas 4.38-41)

²⁹ She' fiki' nee, Yeso ghɔ vi vii vi fuu fi taa nii məshɔ'tə Nwi, gè taa nii Saymon ghɔ Andru. Jeyms nə Jɔn gə shɔ nizi. ³⁰ Maa yighee yɔ, nshu zu Saymon nə nɔŋ taa nii ghɔ nshì'. Vəŋ naysə nu kɔ tɛ Yeso yighee mu'. ³¹ Yeso gə yi ŋwə, jia ŋwə fi maa kwii wi, bɛŋsə yizɔ. Nshì' kɔ me fi maa ŋwə yighee mu'. Wəzwi ghɔ zə vəŋ.

³² Kì lùu laynəfu faŋ shishwi fiŋ, vi jwi nə vii vəza tɛ ŋwə vəŋshə, nə vii mɔ' faŋ zwitə bwə nə lùu taa ŋwaa vəŋ. ³³ Nti' yɔ yinshə baytə shuu nii yɔ. ³⁴ Yeso shu' vəza vəyaŋ, baa fùusə vəzwitə vəbwəvə fi taa yinwaa vii vəyaŋ. Faŋ ŋwə nə fuusə vəzwitə vəbwəvə fi taa yinwaa vii niniŋ nə, kee biŋ laa mbə gi nu kɔŋ yi me, bu' laa mbə nə kɔ' kii nə ŋwə.

Faŋ Yeso nə fi'tə nu Nwi shi Galilii
(Lukas 4.42-44)

³⁵ Fu lee, ŋkee ntaw ŋkì' faŋ fu nəə ki bii nə mfɛŋsə, Yeso ndò fi məbweysə, fùu gə maa shəŋ nɔŋ-nɔŋ, gè shò'tə Nwi shɔ. ³⁶ Fiki' Saymon ghɔ vəlɛŋ vi be'sə ŋwə. ³⁷ Vəŋ gə kəə ŋwə, yè ŋwə, gi tɛ ŋwə laa, «Vii vəŋshə kəə ghɔ.» ³⁸ Nwə gi tɛ vəŋ laa, «Nsiŋ ndɔ fi feenə, gə maa nti'sə sədaysə faŋ nsə lùu nshənə, tɛ ki ka' mə gə fi'tə nu Nwi shɔ nizi. Lùu ŋi' nu ŋkiə faŋ mə nə fuu ŋkə fu.» ³⁹ Vəŋ ki nii yigə. Yeso fi'tə nu Nwi taa nti'sə Galilii sənshə taa ndɔ' Nwi vəŋ, ndò fùusə vəzwitə vəbwəvə fi maa vii nizi.

Faŋ Yeso nə shò'sə gəə, kɔŋ wuu zatə bwə, shù' zatə bwə ki
(Matiu 8.1-4; Lukas 5.12-16)

⁴⁰ Nə luu maa yighee yɔ, wuu zatə bwə mɔ' jwi yi Yeso, bù' ghɔ tɛ ŋwə, jə vətɔ vəyəə vi nsi, gi laa, «A kəə

gəŋtə mə, a kii wutə maa məyi laa zatə bwə kəŋ me.» ⁴¹ Yeso kee gəŋsə wə ghɔ, nəsə ghɔ ki, kɔŋ ŋwə, gi tɛ ŋwə laa, «Mə kəə niniŋ; ŋkə me fi maa ghɔ!» ⁴² She' yighee mu' zatə bwə kɔ me fi maa wə ghɔ; ŋwaa wi ley. ⁴³ Yeso twey tɛ wə ghɔ nə wutə laa ki ŋwə naysə nu kɔ tɛ wə me, buu tɔŋ ŋwə laa ŋwə yasə ndɔ. ⁴⁴ Yeso gi tɛ ŋwə laa, «Kì ghɔ naysə nu kɔ tɛ wə me! Ndɔ gè dè ŋwaa wə tɛ wuu məfe' Nwi, kɔ Nwi nə vətɔ mbiə faŋ Mose nə nùŋsə taa ŋwa'lə Nwi laa vi ki kɔ Nwi shɔ, tɛ ki ka' wuu məfe' Nwi ghɔ sɔ' tɛ vii laa ŋwaa wə lèy.» ⁴⁵ Luu nə, wə ghɔ fuu ki to', naysə tɛ vii vəyaŋ. Nu kɔ saynə, fi vəshəŋ vəŋshə. Vii tey ki baytə yi Yeso ŋkee didi', tɛ ki ka' ŋwə kee baa kii fuu baa nii taa nti' yimɔ' ntee me, ki nii dù' she' yiba shi. Vii ki jiji yi ŋwə fi maa vəshəŋ vəŋshə.

Faŋ Yeso nə shu' wə faŋ way ŋwaa wi nə ku mu'
(Matiu 9.1-8; Lukas 5.17-26)

2 Vəshi vəmɔ' ki shɔɔ, Yeso bəŋ gə zì' nti' Kapernaum. Vii zɔ laa ŋwə lùu shɔ taa nii, ² vəŋ baytə shəŋ kɔ vəyaŋ yi ŋwə. Shəŋ nə kee baa lùu shɔ tɛ vii mɔ' me, gə zì' fu shuufɔ. Nwə nə fi'tə nu Nwi tɛ vəŋ. ³ Vii mɔ' ki nii jwi nə wə tɛ ŋwə, faŋ way ŋwaa wi nə ku mu'. Vii yishwe nə shà' ŋwə, jwi, ⁴ kee yè jii shɔɔ gə yi Yeso me, bu' faŋ vii nə yàŋ didi' nə. Vəŋ kee yè jii me, kò' tɔ nii njyə faŋ Yeso nə luu tey yi nə, tɔ ŋɔŋ tɔ nii yɔ, shà' wə ghɔ she' fuu kiŋ ŋkiə faŋ vəŋ nə jwi nə ŋwə fuu yi nə, sù'sə ŋwə taa nii. ⁵ Yeso ye faŋ vəŋ nə nùŋ fwi vəŋ maa ŋwə, gi tɛ wə ghɔ faŋ ŋwaa wi nə kù way mu' nə laa, «Nwiŋ ŋwaa, mə naysə tɛ ghɔ laa yibisə yə mè.» ⁶ Vii mɔ' fi taa nwaa vii mədeesə ŋwa'lə Nwi, faŋ vəŋ nə luu yifi, zɔ, bi'tə fi taa fwisə vəŋ laa, ⁷ «Wə ŋwə sii gi tɛ nee bu' kə? Nwə taw Nwi, ndi nshì-tɔ wi yaa Nwi. Kii ndə kii wutə maa məndenə yibisə vii? Maa kii she' Nwi niniŋ.» ⁸ She' yighee mu' Yeso kii fi taa fwi ŋwə laa vəŋ bi'tə niniŋ. Nwə gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ sii bi'tə nu kə taa fwisə viŋ bu' kə? ⁹ Sii yàysə kə, maa məgi tɛ wə faŋ ŋwaa wi kù way mu' laa, vənu vəbwəvə yi me, mu maa məgi tɛ ŋwə laa ŋwə ndɔ fi nsi, tɛŋnə, shà' kiŋ ki, ki to'?' ¹⁰ Niniŋ, bàw laa viŋ kii laa Nwi nùŋsə mə, faŋ mə nə jwi mbi gù wə, laa mə ndisə nu bwə faŋ ŋkə lùu maa vii shi nsi. Mə taa yi nu we' kɔ nizi, tɛ ki ka' viŋ kii.» ¹¹ Nwə ki nii gi tɛ wə ntiə faŋ ŋwaa wi nə kù way mu' nə laa, «Mə gi tɛ ghɔ, ndò yizɔ, shà' kiŋ kə, ki gə shiŋii!» ¹² Wə ghɔ ndɔ tɛŋnə, shà' kiŋ ki kɔ yighee mu', fuu fu si vii vəŋshə. Nu kɔ ghɔ' vii vəŋshə. Vəŋ bəŋsə yizii Nwi, gi laa, «Yia nə kee ta yè kwiiŋ nu kə me.»

Faŋ Yeso nə tii Levi
(Matiu 9.9-13; Lukas 5.27-32)

¹³ Yeso baa ki nii fùu gè mbi maghia. Vii vəyaŋ shəŋtə yi ŋwə. Nwə deesə nu Nwi tɛ vəŋ, ¹⁴ shò kii gə, yè Levi, wee Alfecs, faŋ ŋwə nə dù' shuu nii məsa vətɔ. Yeso gi tɛ ŋwə laa, «Be'sə mə!» Levi ndɔ fi nsi, bè'sə Yeso. ¹⁵ Nwə gə dù' taa nii Levi, ki zi shɔ. Vii məsa vətɔ nə vii məyi vənu vəbwəvə jwi shɔ vəyaŋ nizi, ki zi ghɔ vi Yeso nə vii məzwetə nu ki, bu' laa kəŋ vii vɔ vəyaŋ nəə be'sə Yeso. ¹⁶ Vii mədeesə ŋwa'lə Nwi nə vii fi taa nwaa vii Farisii ye laa ŋwə zi ghɔ vi vii məsa vətɔ nə vəyi-kəb-

wə, vəŋ gi tɛ vii məzwetə nu Yeso laa, «Sii yɛ kə buu Yeso ki zi ghɔ vi vii məsa vətɔ nə vəyi-kəbwə?»¹⁷ Yeso zɔ yigisə vəŋ yɔ, bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Vii mbiə faŋ vəŋ lùu vətəa, kee yaa ki kəə tii ŋay me. Kəə she' vii mbiə faŋ vəŋ zizasə kəə tii ŋay. She' nee, mə kee jwi luu tɛ vii mbiə faŋ vənu vəvəŋ luu vəloomə me. Mə jwi tii luu vəyi-kəbwə laa vəŋ kwiinə fwisə vəŋ.»

Faŋ Yeso nə gi kəŋ nu məbaŋ fazi

(Matiu 9.14-17; Lukas 5.33-39)

¹⁸ Nə luu maa yighee njyə faŋ vii məzwetə nu Jɔn nə vii Farisii nəə baŋ fazi, vii jwi yi Yeso, bitə tɛ ŋwə laa, «Sii yɛ kə, vii məzwetə nu Jɔn nə vii məzwetə nu vii Farisii baŋ fazi; vii məzwetə nu kə kee baŋ fazi me?»¹⁹ Yeso bəŋsə tɛ vəŋ, nəysə tɛ vəŋ maa yigisə tii kəŋ nshi-tɔ wi nə vii vi laa, «Ki ka' vii gə maa məzi məndaa, gə dū' ghɔ vi wəndɔŋ məndaa, ki baŋ fazi mu? - Ka' vəŋ kee bəŋ fazi faŋ ghɔ vi wəndɔŋ məndaa lùu mɔ' me.²⁰ Yighee ndɔ jwi faŋ Nwi ndɔ fi wəndɔŋ məndaa ghɔ fi ghɔ vəŋ. Nkə ndɔ luu maa shi kɔ, vəŋ ndɔ baŋ fazi.»²¹ Yeso baa gi tɛ vəŋ laa, «Wə kee yaa ki ndi waytə njwi faŋ ŋkə ki bii kəfi, faŋ vi kee ta yisɔ me, gə tə maa njwi yimwa. Ki ghaŋ ŋwə yi niniŋ, buu way fi kɔ taa shəŋtə sà njwi yimwa yɔ, nyə bi shɔɔ faŋ nyə yaa dū'.»²² Baa nə laa, «Wə kee yaa ki ndi məlu' məfimə, kwan taa ntiasə məlu' məmwamə me. Ki ghaŋ ŋwə yi niniŋ, məlu' mbɔ taa twelə ntiasə sɔ, fūu ndi; ntiasə sɔ bi nizi. Məlu' məfimə bəw she' taa ntiasə fisə.» (Yeso nə gi niniŋ maa mədə laa ŋkə kee yiku'nə maa məwasə nsh-inə yifi vii Nwi nə nshinə yimwa vii fi mbi me.)

Faŋ Yeso nə gi kəŋ shi zwisə Nwi

(Matiu 12.1-8; Lukas 6.1-5)

²³ Ki luu shi mɔ' faŋ nə luu shi zwisə Nwi, Yeso ghɔ vi vii məzwetə nu ki shɔɔ fi taa ndiisə say. Vii məzwetə nu Yeso vɔ to', bi'tə fi maa say ghɔ, kwə.²⁴ Vii Farisii jwi gi tɛ Yeso laa, «Sii yɛ kə, vii məzwetə nu kə fa' fa' faŋ ŋkə kee yiku'nə laa vi fa' maa shi zwisə Nwi me?»²⁵ Yeso gi tɛ vəŋ laa, «Maa viŋ nə ta tii fi taa ŋwa'lə Nwi nu ŋkiə faŋ fwəŋ Deyvid nə yɛ, faŋ jiiŋ nə ghɔ' ŋwə ghɔ vi vii mbiə faŋ ghɔ vi vəŋ nə luu mɔ' nə.²⁶ Nə luu maa yighee njyə faŋ Abiata nə luu wuu kwalə məfe' Nwi, fwəŋ Deyvid nə ŋii taa ŋii Nwi, zɛ yighisə bee faŋ vi nə nūŋ shɔ visɔ Nwi, faŋ ki ka' wə kee zi me, tɛ li' she' vii məfe' Nwi. Abiata nə kɔ bee kɔ tɛ fwəŋ Deyvid, ŋwə zi, kɔ tɛ vii mbiə faŋ ghɔ vi vəŋ nə luu mɔ' nə nizi.» (Yeso nə gi niniŋ maa mədə fi taa ŋwa'lə Nwi laa ka' vi me'tə nuŋsə yimɔ' bu' nu we' mɔ'.)²⁷ Nwə baa ki nii gi tɛ vəŋ laa, «Nwi nə nəysə shi Sabat tɛ vii, kee nəysə vii bu' shi Sabat me.²⁸ Niniŋ, Wuu yinsəŋ Nwi lùu tii shi zwisə Nwi nizi.»

Faŋ Yeso nə gəŋtə wə faŋ kwiŋ wi nə ku mu'

(Matiu 12.9-14; Lukas 6.6-11)

3 Yeso baa kii ndɔ, gə taa ŋii məshɔ'tə Nwi. Wə mɔ' nə luu shɔ faŋ kwiŋ wi nə ku mu'.² Vii Farisii du' ki ndeynə laa ŋwə taa shu' wə ghɔ maa shi zwisə Nwi mu, tɛ ki ka' vəŋ kwan ŋwə taa nsɔ' laa ŋwə fə' fa' maa

shi zwisə Nwi.³ Yeso kii niniŋ, gi tɛ wə ghɔ faŋ kwiŋ wi nə ku mu' nə laa, «Nɔ jwi tiŋŋə nintəŋ feenə!»⁴ buu bitə tɛ vii vɔ laa, «Luu nuŋsə maa məyi nu jəə maa shi zwisə Nwi mu, mu maa məyi nu bwə? Luu nuŋsə maa məbweysə wə mu, mu maa məzwi wə?»⁵ Vəŋ gay. Nwə ndeynə vəŋ kia nə fwi yifəŋ, luŋ bu' laa fwisə vəŋ nə luu səshii maa məbiŋ nu ki, ki nii gi tɛ wə ghɔ laa, «Nesə kwiŋ wə!» Wə ghɔ nesə kwiŋ wi; kwiŋ wi ghɔ bwanə.⁶ Vii Farisii vɔ ye, fūu fu, fəynə ghɔ vi vii məbiŋ nu Herod, kə yighaw tɔ Yeso, faŋ vəŋ taa zwi ŋwə.

Faŋ vii vəyaŋ nə bè'sə Yeso mbiə maghia

(Matiu 4.23-25; 12.15-21; Lukas 6.17-19)

⁷ Yeso ghɔ vi vii məzwetə nu ki ki nii ndɔ gə mbiə maghia. Vii vəyaŋ be'sə ŋwə. Nə luu vii faŋ vəŋ nə ndɔ fi shi Galilii nə fi shi Judia,⁸ vii vəmɔ' ndɔ ŋkee fi nti' Jerusalem, nə vii fi shi Idumia, nə vii fi yiba muu mə Jordan, baa nə fi taa məshi mə Tayra ghɔ Sidon. Njkee nwaa vii vəyaŋ faŋ vəŋ nə zɔ vənu mbiə faŋ ŋwə nəə yisə nə, jwi yi Yeso mbiə muu.⁹ Niniŋ, Yeso gi tɛ vii məzwetə nu ki laa vəŋ lootə bay kəmɔ' tɛ yi, bu' faŋ vii lùu vəyaŋ, bu' vəŋ taa nywe'tə yi.¹⁰ Fɔnə vii mbiə faŋ vəŋ nə kii vəza, nəə nywenə maa məkɔŋ ŋwə, bu' laa ŋwə nə du'tə ŋwə shu' vii vəyaŋ.¹¹ Faŋ zwi'tə bwə nə yə Yeso, vəzwitə vəbwəvə yisə vii vɔ gukə visɔ ŋwə, yūmə, gi laa, «A lùu Wee Nwi!»¹² Nwə shə tɛ vəŋ laa ki vəŋ yisə vii kii nə yi me.

Faŋ Yeso nə shò' vii ntɔŋ vi njɔsə-bɔɔ

(Matiu 10.1-4; Lukas 6.12-16)

¹³ Yeso ki nii kò' fuu kwe', tii vii faŋ ŋwə shò' fi taa nwaa vii. Vəŋ jwi yi ŋwə.¹⁴ Nwə sho' vii njɔsə-bɔɔ laa ghɔ vi vəŋ lùu mɔ', baa nə laa ŋwə taa tɔŋ vəŋ laa vəŋ gə ki fi'tə nu Nwi,¹⁵ baa nə laa ŋwə taa kɔ wutə tɛ vəŋ, tɛ ki ka' vəŋ ndɔ ki fuusə vəzwitə vəbwəvə fi maa vii.¹⁶ Vii vɔ njɔsə-bɔɔ faŋ ŋwə nə shò' nə, nə luu Saymon, ŋgwə faŋ Yeso nə shu' yizii yi nə Pita,¹⁷ nə Jeyms, wee Zebedii, nə Jɔn, weenshu Jeyms, faŋ Yeso nə tii vəŋ nə Boanerjes, faŋ lùu laa Vaŋ-Yibay.¹⁸ Nwə baa sho' An-dru, nə Filip, nə Bartolomi, nə Matiu, nə Tɔmas, nə Jeyms wee Alfɔs, nə Tadeɔs, nə Saymon wuu Kana-han,¹⁹ baa nə Judas Iskariot faŋ ŋwə nə fiŋ Yeso nə.

Yeso ghɔ tii vəzwitə vəbwəvə

(Matiu 12.22-32; Lukas 11.14-23; 12.10)

²⁰ Yeso ghɔ vi vii məzwetə nu ki ki nii ndɔ gə ŋii taa ŋii. Vii baa kii baytə shɔ, tɛ la Yeso ghɔ vi vii vi kee kii tuu yighee maa məzi fa me.²¹ Vii ŋiina Yeso zɔ kəŋ vənu və Yeso, fūu ki gə maa məndi ŋwə, bu' laa vi nə gi laa, tɔ ki bibuulə.

²² Vəŋ nə kee ta zi' yi ŋwə me, vii mədeesə ŋwa'lə Nwi faŋ vəŋ nə si' jwi fi nti' Jerusalem, gi ŋkə-vəŋ laa, tii vəzwitə vəbwəvə taa ŋwaa ŋwə, baa nə laa tii vəzwitə vəbwəvə ghɔ kɔ wutə tɛ ŋwə buu ŋwə ki fuusə vəzwitə vəbwəvə fi maa vii.²³ Yeso zɔ nu kɔ, tii vii mədeesə ŋwa'lə Nwi vɔ laa vəŋ jwi yi ŋwə, ki nii tii yigisə tii yimɔ' tɛ vəŋ laa, «Sii ka' Satan fuusə Satan fi maa wə kika?»²⁴ Ki ghaŋ vi gaasə yifwəŋ she' tɛ yifwəŋ

buu ki ka' yifwàŋ yó kee tìŋnə me. ²⁵ Njii sèenə vəway vəbɔɔ, ka' njii yó kee tìŋnə me. ²⁶ She' nee, ki ghanj Sa-tan, tii vəzwitə vəbwəvə, ndɔ yizɔ, gàasə nshi-tɔ wi vəway vəbɔɔ, buu ka' ŋwə kee tìŋnə me; nu ki mè. ²⁷ Ki ka' wə kee njii taa njii wuu wutə, shàw vətɔ vi me, tì lɪ' laa ŋwə fɔŋ kà wuu wutə ghó nə kuu, buu shaw vətɔ vi vó me. ²⁸ Yinsəŋ, mə gi tɛ viŋ laa, Nwi ndɔ ndènə kəŋ nu bwə tɛ me kəŋ nu bwə faŋ vii nə yìsə. Vənu və ndisə vənsə faŋ vii ndàsə Nwi shɔ nə, Nwi ndɔ ndènə nu kó. ²⁹ Luu she' wə ntia faŋ ŋwə ndà Zwitə Ley Nwi, faŋ ka' Nwi kee ndɔ baa ndenə yibisə yi yó me. ŋwə yì nu bwə faŋ ŋkə gò'sə maa ŋwə yighee mu'.³⁰ Yeso nə gi niniŋ bu' laa vəŋ nə gi laa lùu zwitə bwə taa ŋwaa ŋwə faŋ ŋkə kɔ wutə ki tɛ ŋwə nə.

Nshu Yeso nə vaŋ-nshwi Yeso

(Matiu 12.46-50; Lukas 8.19-21)

³¹ Nshu Yeso ghɔ vaŋ-nshwi Yeso ki nii jwi, tìŋnə shu-ufɔ, tɔŋ ntɔŋ laa vi tii Yeso, ³² bu' faŋ vii vəyaŋ nə du' kia ŋwə nə. Vəŋ gi tɛ ŋwə laa, «Nshu wə ghɔ vaŋ-nshwi və lùu fu, bitə ghɔ.» ³³ ŋwə bəŋsə tɛ vəŋ, gi laa, «Nshu ŋwaa nə vaŋ-nshwi vaŋ sii lùu ndə?» ³⁴ ki nii ndèynə vii mbiə faŋ vəŋ nə du' kia ŋwə nə, gi laa, «Ye nshu ŋwaa nə vaŋ-nshwi vaŋ!» ³⁵ Wə ntia faŋ ŋwə yisə nu ŋkiə faŋ Nwi kəə, lùu weenshu ŋwaa nə nshu ŋwaa.»

Yigisə tii bu' wuu məmɔ' say ghinə

(Matiu 13.1-23; Lukas 8.4-15)

4 Shi mót' Yeso baa kii tey ki deesə nu Nwi mbiə maghia. Vii vəyaŋ baa ki bəytə yi ŋwə. Niniŋ, ŋwə njii taa bay taa muu, dù' tey yi. Vii vó tìŋnə mbiə maghia. ² ŋwə fi'tə vənu vəyaŋ tɛ vəŋ maa yigisə tii, gi tɛ vəŋ laa, ³ «Viŋ zɔ! Wə mót' nə gə maa məmɔ' say ghinə. ⁴ Faŋ ŋwə gə ki mɔ', say mót' fiŋkə jii, mənwə jwi shwətə. ⁵ Say mót' fiŋkə taa nsi ŋo'sə faŋ shɔ' jəə nə kee lùu shɔ me. Fiki' ŋə yasə tɔŋkə, faŋ shɔ' jəə nə kee lùu shɔ nə me. ⁶ Shishwi bee, nsi ndɔŋ, say fee yɔŋ, bu' faŋ ghay ghi nə kee njii nsi jəə me. ⁷ Say mót' fiŋkə taa təndi' tə nyawsə. Təndi' tə nyawsə ko', ndiŋ say ghó. Tuu kee mbuu yisay kee bia shɔ me. ⁸ Say mót' fiŋkə taa shəŋ nsi yijəə. Say ghó ta, baa shishɔ faŋ ghi mót' bia. Yisay yimót' kii vəghinə muu-ntia, ghi mót' zi' muu-ntɔfə, ghi mót' waaghɪ'.⁹ Yeso metə yigisə tii yó, gi laa, «Wə ntia faŋ ŋwə kii tuulə ghi zɔ, ŋwə zɔ!»

¹⁰ Vii vó wa'kə, vii mbiə faŋ vəŋ nə luu yi ŋwə ghɔ vi vi njɔsə-bɔɔ bitə nu tɛ ŋwə kɔŋ yigisə tii yó. ¹¹ Yeso gi tɛ vəŋ laa, «Nwi kò njii' nu yifwàŋ Nwi tɛ viŋ. Vii mbiə faŋ vəŋ kee lùu vii vaŋ me, taa ki zɔ vənu she' maa ghanj tii.» ¹² ŋwə gi niniŋ, baa gi faŋ vi nyó' taa ŋwa'lə Nwi laa,

«Ŋkə lùu niniŋ laa vəŋ ki ye, kee ye me, zɔ, kee kii me, tɛ ki ka' vəŋ kee ndɔ kwiinə fwisə vəŋ me, Nwi kee ndènə yibisə vəŋ me.» †

¹³ ŋwə baa gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ kee kii nə njii' yigisə tii nyə me, buu viŋ sii taa kii nə njii' təgi tə tii tənsə kikə? - Viŋ zɔ! Ŋkə lùu tɛ nee:

¹⁴ Wuu məmɔ' say ghinə, mɔ' lùu yigisə Nwi. ¹⁵ Vii mbiə faŋ ŋgwisə say vəŋ fiŋkə jii, lùu vii mbiə faŋ vi mót' yigisə Nwi, vəŋ ki zɔ, tii vəzwitə vəbwəvə jwi, shə fi tɔ vəŋ, fi nu ŋkiə faŋ vi mót' taa fwisə vəŋ, gə nə ŋkə. ¹⁶ She' nee, vii mbiə faŋ say vəŋ fiŋkə taa nsi ŋo'sə, lùu vii faŋ vəŋ zɔ yigisə Nwi, biŋ yighee mu' nə məŋaytə. ¹⁷ Luu nə, ghay ghi kee lùu taa fwisə vəŋ me, bətə she' titi', njii' taa ki njii vəŋ, vii nə sho' ghuu vəŋ bu' nu Nwi, vəŋ ndi jii Nwi yighee mu'. ¹⁸ Vii mót' lùu mbiə faŋ ŋgwisə say vəŋ fiŋkə taa təndi' tə nyawsə. Lùu vii mbiə faŋ vəŋ yaa ki zɔ nu Nwi, ¹⁹ vəŋ kikɔŋ ŋwaa vəŋ bu' nu vətɔ və shi nsi, kaw ka, məwəsə vətɔ vəmót'. Mbə jia fwisə vəŋ, ndɔ kà yigisə Nwi laa ki nyə see ŋgwisə yi me. ²⁰ Gə fi maa vii mbiə faŋ ŋgwisə say vəŋ fiŋkə maa shɔ' jəə, lùu vii mbiə faŋ vəŋ zɔ yigisə Nwi, biŋ. Say vəŋ sɔ', sèe yaŋ yaŋ. Vəŋ yi vənu vəjəəvə. Wə mót' yi vənu vəjəəvə vətiti'. Wə mót' yi vənu vəjəəvə vəyaŋ. Wə mót' ŋkee vəyaŋ shɔ ki.»

Faŋ Yeso nə fi'nə nu Nwi nə ki'

(Lukas 8.16-18)

²¹ Yighee njyə faŋ Yeso nəə ki bii taa nwaa vii vəyaŋ vó, ŋwə baa gi tɛ vəŋ laa, «Vi yaa ki shu' ki' taa njii laa vi kusə nə kay mu? ti'nə me kwanj njii' fwanj mu? Maa vi yaa ki tə ki' fuu fa mətə ki' kəsha'sə. ²² She' nee, Nwi kəə laa vənu vənsə faŋ mbə ndènə ndwə, ndɔ fuu ntee si vii, baa nə laa tuu nu kee gò' maa shəŋ mfɪŋsə me. Nwi kəə laa ŋkə ndɔ fuu maa shəŋ ley vi ye. ²³ Wə ntia faŋ tuulə ghi lùu shɔ maa məzɔ, ŋwə zɔ!»

²⁴ ŋwə baa gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ ki ndiinə maa nu ŋkiə faŋ viŋ zɔ ndwə! - Mfi' njyə faŋ viŋ kɔ, lùu mfi' njyə faŋ viŋ ndɔ fi, shɔ faŋ viŋ nə kɔ nə. (She' nee, Nwi ndɔ ganjə viŋ maa məkii nə njii' yigisə nyaa she' faŋ viŋ kwa'tə yigi yó taa fwisə viŋ.) ²⁵ Nwi ndɔ baa kù'sə tɔ ley shɔ tɛ viŋ, bu' laa wə ntia faŋ ŋwə kii, vi ndɔ kù'sə tɛ ŋwə. Wə ntia faŋ ŋwə kee yikii me, vi ndɔ fifi ŋkee titi' ŋgwə faŋ ŋwə kii fi ghɔ ŋwə.»

Yigisə tii bu' ŋgwisə say faŋ ŋə ta ŋgii-ŋə

²⁶ Yeso baa gi laa, «Nu yifwàŋ Nwi lùu yaa wə faŋ ŋwə sɔ say taa biisə ŋwə, ²⁷ kɔŋ ki bwey vətə', ndɔ yənə nə shishwi, bwèy vətə', yènə nə shishwi. Say ghó nyɔ', ta, ŋwə kee kii faŋ say ghó ta me, ²⁸ bu' laa nsi yìsə say ghó ta ŋgii-ŋə. Tii lə ta ko', yisay bia mbiə fuŋ, si say ki nii yifuu, yisay ki nii yibay. ²⁹ Say bay yɔŋ, wə ghó ki nii tey ki shwi, bu' faŋ yighee məshwi kù'.»

Yigisə tii bu' njii' ti fulisigaa

(Matiu 13.31-32,34-35; Lukas 13.18-19)

³⁰ Yeso baa gi laa, «Gə fi maa nu yifwàŋ Nwi, sii ka' nsiŋ fi'nə nu yifwàŋ Nwi nə kə? Nsiŋ ndi yigisə tii yikə, fi' shɔ? ³¹ Viŋ zɔ! Yifwàŋ Nwi lùu yaa njii' ti fulisigaa faŋ vi mót' nsi. Njii' yi luu ŋkee yighilə fi taa si vətɔ fi shi nsi. ³² Vi mót' njii' yi, nyə ta, nyə gu ŋkee nshi ti kwalə. Təntəŋ tɔŋkə shɔ, tɛ ki ka' mənwə faŋ mbə viilə fi taa yizɔ, fianə təzi fuu yi. Ndiŋ ki shìtə mbə.»

† 4.12 Aysaya 6.9-10.

³³ Yeso nää fi'ta nu Nwi té vii ná tægi tæ tii tæyan nee, té ki ka' vëj zò. ³⁴ Nwæ nää gisæ té vëj she' maa ghanj tii, ki gè yiba maa vii mæzwetæ nu ki, twèlæ té vëj.

Fañ Yeso nää bwàsæ fiñ
(Matiu 8.18,23-27; Lukas 8.22-25)

³⁵ Ki luu laynæfu shi kó, Yeso gi té vii mæzwetæ nu ki laa, «Nsiñ tøn gæ njiñ muu!» ³⁶ Nwæ nää gi niniñ fañ nwæ nää du'tæ nwæ lùu taa bay. Vëj me'tæ nwaa vii vó vëyan nää, ndi nwæ, ghó vi vëj gæ mót'. Vëbay vëmót' nää luu shó nizi, be'sæ nwæ. ³⁷ Vëj ndó niniñ, fiñ ki nii yiko', vëba vää muu nii taa bay kó, nkæ kää lwanj. ³⁸ Nshi-tó Yeso nää luu nkeë yiba taa bay, dù' yè'tæ tó ki fuu mbæälæ, ki bwey. Vëj yëj nwæ, gi té nwæ laa, «Tita, nsiñ taa ndi, nkæ keë bi yimu?» ³⁹ Yeso ndó tæjñæ, shè té fiñ kó, gi té muu mbót' laa mbæ bwa, ki mbæ baa shó me. Fiñ kó ki nii yibwa, vëdi' zu. ⁴⁰ Nwæ ki nii gi té vëj laa, «Viñ sii fee kæ? Viñ keë nünj fwi yij maa Nwi yimu?» ⁴¹ Shuu vëj yonj. Vëj fee nkeë didi', gi vëj vëj laa, «Sii lùu ndæ nää, fañ fiñ nää muu zónæ nwæ?»

Fañ Yeso nää fùusæ vëzwitæ vëbwævæ fi maa wæ shi Gerasa
(Matiu 8.28-34; Lukas 8.26-39)

5 Yeso ghó vi vii vi tøn gæ njiñ maghia njiñ yi shi Gerasa. ² Yeso ki fùu fi taa bay, wæ mót' fuu fi tó vëjku vää nsiñ, jwi yi nwæ. Zwitæ bwæ nää luu maa nwæ. ³ Nwæ nää shi tó vëjku vää nsiñ. Nää ki ka' vi keë ká nwæ tuu nää sumæ bwey me. ⁴ Vi yaa ki kwanj mfiñ fañ nwæ, ndó ka kwiñ ghi nää sumæ bwey, nwæ shètæ sumæ ghó nää mfiñ. Wæ nää keë kii wutæ, té ki ka' nwæ jia wæ ghó, bwàsæ nwæ me. ⁵ Vætu' nää shishwi nwæ nää luu taa tæswi, to' fi funj, ko' fuu banjæ, to' yumæ, to' siitæ nwaa wi taa nsiñ. ⁶ Wæ ghó ye Yeso fi ntañ, nyiñ jwi, gwèñæ nwæ, ⁷ yümæ nkeë nøyay, gi laa, «Si kii kæ, Yeso, Wee Nwi Nshó-mbi? Maa yizii Nwi, mæ bu' ghó, ki ghaysæ mæ me!» ⁸ Nwæ nää gi niniñ bu' laa Yeso nii gi té zwitæ bwæ kó laa nkæ fuu fi maa nwæ. ⁹ Yeso ki nii bitæ té nwæ laa, «Yizii yæ lùu kæ?» Nwæ laa, «Yizii nyaa lùu Nkanjæ, bu' laa yia lùu vëyan.» ¹⁰ Mbæ bu' ghó té Yeso nkeë didi' laa ki nwæ jonj vëj fi maa shøj kó me. ¹¹ Maa yigheë yó nwaa vëjkwinyaa kwalæ nää luu shó maa shøj kó, zi fi mbiñ kwe'. ¹² Vëzwitæ vëbwævæ vó bu' ghó té Yeso, gi laa, «Tøn yia taa nwaa vëjkwinyaa vè, yia gæ nii taa nwaa vëj.» ¹³ Yeso biñ. Vëzwitæ vëbwævæ vó fuu fi maa wæ ghó, gæ nii taa nwaa vëjkwinyaa vó. Nwaa vëjkwinyaa ghó ki nii nyiñ tünjæ, si' gæ taa muu, gükæ shó, nù muu kükæ. Vëjkwinyaa vó nää luu yaa nkansæ sèbó. ¹⁴ Vii mbiæ fañ vëj nää shii vëjkwinyaa vó, nyiñkæ gæ naysæ taa shi, nää taa nti'sæ. Vii ki nii fùu jwi maa mæye nu nkia fañ nkæ nii gày shó nää. ¹⁵ Vëj jwi yi Yeso, yè wæ ntiæ fañ vëzwitæ vëbwævæ nää luu maa nwæ nkansæ nää. Wæ ghó nää dù' nsi, té nwæ mót' njwisæ, tó ki ley. Vëj fee. ¹⁶ Vii mbiæ fañ vëj nää yè, naysæ nu nkia fañ nkæ nii gày maa wuu zwitæ bwæ ghó nää vëjkwinyaa. ¹⁷ Vii zó, tey ki bu' ghó té Yeso laa nwæ ndó fi yi shi vëj. ¹⁸ Yeso biñ, baa kii nii taa bay, wuu zwitæ bwæ ghó bu' ghó té nwæ

laa ghó nwæ gæ mót'. ¹⁹ Yeso twey, gi té nwæ laa, «Gæ shiñii yi vii vää, naysæ nu nkia fañ Nwi yisæ maa ghó té vëj, baa nää fañ nwæ kèë gøj sæ, gantæ ghó.» ²⁰ Nwæ ndó, tey ki naysæ nu kwalæ nkia fañ Yeso yisæ maa yi té vii shi Dekapoli. Shuu vii vënsæ yonj.

Fañ Yeso nää ywèsæ weë Jayræs, shù' wëzwi fañ nwæ nää zizasæ nu'sæ njcsæ-bó
(Matiu 9.18-26; Lukas 8.40-56)

²¹ Yeso baa ki tøn maghia taa bay, gæ njiñ yi. Vii baa ki báyta nkeë vëyan yi nwæ, yuu nwæ nää luu mbiñ muu. ²² Wæ mót' ki nii jwi fañ nää luu wæ fi taa nwaa vii kwalæ fi taa nii mæshó'tæ Nwi. Yizii wæ ghó luu Jayræs. Nwæ jwi yè Yeso, gu ghuu nwæ, ²³ bù' ghó té nwæ didi', gi laa, «Nwiñ nwaa wëzwi kæ ku. Bäv a jwi, mót' ghó maa nwæ, nwæ yaysæ, bwèy.» ²⁴ Yeso gæ ghó nwæ. Vii vëyan be'sæ vëj, to' fiitæ nwæ. ²⁵ Wëzwi mót' nää luu shó taa nwaa vii vó fañ nwæ nää luu kwii day maa nu'sæ njcsæ-bó, ²⁶ tò' ndó' vëfó yanj, yè ni' shó, bèsæ ka wi nshæ, keë beë bwäjñæ me. Nyæ ki jjiñ shó yigheë visi. ²⁷ Nwæ zó vënu vää Yeso, jwi fi yiba jiiñ nwæ taa nwaa vii, køn njwi Yeso, ²⁸ bu' laa nwæ nää bi'tæ laa yi taa køn she' njwisæ Yeso, buu yi taa bwanjæ. ²⁹ Nwæ køn njwi Yeso, kwii day ghó mè fi maa nwæ yigheë mu'. Nwæ zó nwaa wi laa yi du'tæ yi bwanjæ fi maa za. ³⁰ Yeso zó fañ wutæ mót' fùu fi maa nwæ, kiasæ nwaa, bitæ té vii vó laa, «Køn ndæ køn njwi nyaa?» ³¹ Vii mæzwetæ nu ki gi té nwæ laa, «A ye fañ vii bèsæ vëyanj, fiitæ ghó. A sii gi laa køn ndæ køn ghó kikæ?» ³² Nwæ ki nindeynæ she' maa mæye laa nu kó yè ndæ. ³³ Wëzwi ghó fañ nwæ nää kii nää nu nkia fañ nkæ nii gày maa nwæ nää, ki nii jwi nää mæfee nää mæla', gu visi Yeso, naysæ nu ki kó kænshæ té nwæ. ³⁴ Yeso gi té nwæ laa, «Nwiñ nwaa, a nünj fwi yie maa mæ, buu a bwanjæ. Gæ nää mænönj-bwanjæ! Za kó mè fi maa ghó.» ³⁵ She' fañ Yeso ki bii gisæ, vii mót' jwi fi fuu tii nii mæshó'tæ Nwi, gi laa, «Nwiñ nwæ kù. Ki ghó baa kó ni' té tita nwaa-nsiñ me!» ³⁶ Yeso zó yigi yó, gi té tii nii mæshó'tæ Nwi ghó laa, «Ki ghó fee me! Jia fwi yæ!» ³⁷ Yeso ki gè shó, keë biñ laa wæ be'sæ nwæ me, té li' she' Pita nää Jeyms baa nää jonj, weenshu Jeyms. ³⁸ Vëj gæ nii fuu tii nii mæshó'tæ Nwi, yè vëdi' luu nkeë vëbuulæ. Vii nää yumæ nkeë nøyay. ³⁹ Nwæ nii taa nii yó, gi té vëj laa, «Viñ sii biñ gwia kæ? Wee ghó keë yiku me, nwæ biñbwey.» ⁴⁰ Vëj shi' nwæ. Nwæ jonj vëj laa vëj fuu, ki nii ndi tii weë ghó nää nshu wi nää vii mbiæ fañ ghó vi vëj lùu mót' nää, gæ maa shøj nkia fañ nkæ weë ghó lùu shó, ⁴¹ jia weë ghó fi kwiñ nwæ, gi laa, «Talita kumi», fañ lùu laa, «Wee-wëzwi, ndó yiz!» ⁴² She' yigheë mu', weë ghó ndó ki to'. Nwæ nää luu nu' njcsæ-bó. Vëj bwa maa nu kó. ⁴³ Yeso gi té vëj nøyay laa, ki vëj yisæ wæ kii me, ndó gi té vëj laa vëj kó fa weë ghó zi.

Fañ vi nää shiasæ Yeso nti' Nazaret
(Matiu 13.53-58; Lukas 4.15-30)

6 Yeso ki nii ndó fi funj, gæ nkeë nti' vëj Nazaret. Vii mæzwetæ nu ki be'sæ nwæ. ² Shi zwisæ Nwi ku', nwæ tey ki deesæ nu Nwi taa nii mæshó'tæ Nwi. Vii vëyan fañ

vəŋ nə luu shɔ, zɔ, shuu vəŋ yɔŋ. Vəŋ gi laa, «Nu ki kə sii ndò fi fə? Kəŋ yitɔfə nɔyə faŋ vi kò tɛ ɲwə nə, sii lùu yitɔfə yikə? ɲwə yisə vənu və yifɛŋtə vè nə ghɔ ghi kikə?»³ Maa lùu wuu məfianə ndɔ' wì nə, wee Meri, weenshu Jeyms nə Josef nə Judas nə Saymon. Maa nsin vi vaŋ-nshwi vi vəkì lùu feenə mɔ'.»⁴ Niniŋ, nɔyo' vəŋ lia bu' ɲwə. ⁵ ɲwə gi tɛ vəŋ laa, «Vi yaa ki shiasə nshiiŋii-sɔghɔ she' nti' ɲwə nə taa ɲi' ɲii ki nə fu ɲwə. Vi kee yaa ki shiasə ɲwə shəŋ day me.»⁶ Niniŋ ghó, ka' ɲwə kee yɛ nu kwalə nti' vəŋ me, tɛ li' she' laa ɲwə mɔ' ghɔ tɔ mbusə vii faŋ vəŋ nə kii vəza, yisə vəŋ bwaŋnə. ⁷ Shuu Yeso yɔŋ, bu' faŋ vəŋ kee biŋ nu Nwi me. ɲwə ki nii gə kɔ to' fi taa vaŋ-nti'sə faŋ nsə kìa nti' vəŋ, deesə nu Nwi tɛ vii.

Faŋ Yeso nə tɔŋ vii vi nɔpsə-bɔɔ maa fa' Nwi (Matiu 10.1-15; Lukas 9.1-6)

⁷ Yeso ki nii tii vii ntɔŋ vi nɔpsə-bɔɔ yì ɲwə, tey ki gaasə vəŋ vəbɔɔ vəbɔɔ, tɔŋ vəŋ maa ntɔŋ Nwi, kò wutə tɛ vəŋ, tɛ ki ka' vəŋ ki fuusə vəzwitə vəbwəvə fi maa vii. ⁸ ɲwə kɔ sɔ' tɛ vəŋ laa ki vəŋ gə nə fa me, tɛ li' she' mbay, laa ki vəŋ ndi bee me, kee ndi mba me, kee ndi ka me, ⁹ shùŋ gɔsə, kee mò' nɔwisə səbɔɔ me. ¹⁰ ɲwə baa gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ taa gə, zi' shəŋ mɔ', viŋ ɲii she' taa ɲii wə mu', dù', shi she' yifi, taa ndɔ she' fi yifi. ¹¹ Ki ghaŋ viŋ gə shəŋ, vii vó kee ndi viŋ jəə me, twèy maa məzɔ nu kiŋ, viŋ ndɔ fi fuŋ, tɔŋsə butə fi ghuu viŋ maa shwenə, (maa mədə tɛ vəŋ laa vəŋ shia nu Nwi.)»¹² Yeso mètə yigi yì yó, vii məzwetə nu ki fuu, gə ki fi'tə nu Nwi laa vii kwiinə ɲiiŋə vəŋ. ¹³ Vəŋ fuusə vəzwitə vəbwəvə vəyaŋ fi maa vii, zwiisə vii vəza nə məŋgwə, yisə vəŋ bwaŋnə.

Faŋ fwàŋ Herod nə zwi Jɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi (Matiu 14.1-12; Lukas 3.19-20; 9.7-9)

¹⁴ Fwàŋ Herod nə zò vənu və Yeso, bu' faŋ vi nə du'tə vi kii nə Yeso didi'. ɲwə gi laa Yeso luu she' Jɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi, faŋ ɲwə ywèy fi shi yiku, baa nə laa lùu ɲi' nu ɲkìə faŋ wutə ki fa' fi maa ɲwə tɛ nee. ¹⁵ Vii mɔ' nə gi laa Yeso lùu Elias. Vii mɔ' laa ɲwə lùu nshiiŋii-sɔghɔ faŋ ɲwə lùu ɲkee yaa nshiiisə-ɲii sɔghɔ vəmwaə.

¹⁶ Fwàŋ Herod zɔ nu kó, gi ɲkii laa, «Jɔn faŋ mə nə shia tɔ ki nə, ɲwə ywey.»¹⁷ ɲwə nə gi niniŋ bu' laa nshì-tɔ wi nə tɔŋ vii laa vəŋ jia Jɔn, kwàŋ ɲwə taa ɲii mfiŋ bu' nu Herodias. Herodias nə luu zu Filip, weenshu Herod. Fwàŋ Herod nə ndaa ɲkee Herodias ghó faŋ nə luu zu weenshu wi. ¹⁸ Jɔn ki nii gə gi tɛ fwàŋ Herod laa, «Nu mändaa zu weenshu wə kee yiku'nə me.»¹⁹ Herodias ki nii bee ɲwə, ki kəə zwi ɲwə, kee kii jii maa məzvi ɲwə me, ²⁰ bu' laa fwàŋ Herod nə fee Jɔn, tɛ ɲwə nə kii laa Jɔn nə luu ɲkee wuu ley visi Nwi, faŋ vənu vi lùu vəloomə. Niniŋ, fwàŋ Herod nə shiinə ɲwə, zɔnə yigisə yi yighee mɔ', zɔ nu ki nə məŋaytə.

²¹ Shi mɔ' nu too jəə mɔ' jwi tɛ Herodias. Nə luu shi ɲkìə faŋ vi nəə zi shi məbi fwàŋ Herod. Fwàŋ Herod nə tii vəshi' nə gwisə yighaw nə vii kwalə fi shi Galilii maa məzə vəŋ maa shi məbi ki. ²² Vəŋ nə luu shɔ, zizi, wee Herodias wəzwi ɲii taa ɲii yó, bəŋ bəŋ ɲkə baw. Fwàŋ

Herod ghɔ vi vii mbiə faŋ ɲwə nə tii vəŋ, zə vəŋ nə, ye, ɲàytə. Fwàŋ Herod gi tɛ wee-wəzwi ghó laa, «Bitə fa ɲkìə faŋ a kàw fi ghɔ mə, mə taa kɔ tɛ ghɔ.»²³ ɲwə nə li'tə tɛ wee ghó laa, «Fa ɲkìə faŋ a taa bitə, mə taa kɔ tɛ ghɔ; ɲkee waytə yifwàŋ kaŋ mə seenə, kò tɛ ghɔ.»

²⁴ Wee ghó fuu gə fu, gə bitə tɛ nshu wi laa, «Mə sii taa bitə kə?» Nshu wi gi laa, «Bitə she' tɔ Jɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi.»²⁵ Wee ghó baa ki nii yasə bəŋ ɲii taa ɲii yi fwàŋ, gi laa, «Mə kəə laa a kɔ tɔ Jɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi, shee she' taa nsi.»²⁶ Fwàŋ zɔ, gəŋsə koo ɲwə. Luu nə, bu' ɲkò'nə yi nə vii mbiə faŋ vəŋ nə luu yi ɲwə nə, ɲwə kee kaw kwiinə ɲkò'nə yi tɛ wee-wəzwi ghó me. ²⁷ She' yighee mu' ɲwə tɔŋ sogə' laa ɲwə gə, jwi she' nə tɔ Jɔn. Sogə' ghó gə, gə shia tɔ Jɔn fi taa ɲii mfiŋ, ²⁸ jwi nə ɲkə taa nsi, jwi kò tɛ wee-wəzwi ghó. Wee-wəzwi ghó gə kò tɛ nshu wi. ²⁹ Vii məzwetə nu Jɔn zɔ nu kó, gə ndi ɲku ki, gə təə.

Faŋ Yeso nə zə wə ɲkaŋsə tee (Matiu 14.13-21; Lukas 9.10-17; Jɔn 6.1-13)

³⁰ Vii ntɔŋsə Yeso bəŋ fàynə yi ɲwə, nàysə vənu vən-shə faŋ vəŋ nə yì tɛ ɲwə, nə mbiə faŋ vəŋ nə dèesə.

³¹ Yeso gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ jwi, nsin kəə shəŋ yiba, gə shəŋ ɲwaa shɔ.» ɲwə nə gi niniŋ bu' laa vii vəyaŋ nəə jiiwi baa gə, tɛ la vəŋ kee kii tuu yighee maa məzi fazi me. ³² Vəŋ ɲii taa bay she' vəŋ vəŋ, gə maa shəŋ ndenə. ³³ Vii vəyaŋ ye vəŋ faŋ vəŋ gə, ɲyiŋ bə'sə vəŋ fi ghuu, shianə gə visi fi ghɔ vəŋ. Vii vó nə ndò fi nti'sə sənshə, bə'sə vəŋ.

³⁴ Niniŋ, Yeso ki fùu fi taa bay, yè ɲkee nwaa vii vəyaŋ, kèe gəŋsə vəŋ, bu' laa vəŋ nə luu yaa bisə-ɲii faŋ nsə kee kii nshii me. ɲwə tey ki deesə vənu tɛ vəŋ ɲkee vəyaŋ. ³⁵ Yighee shɔɔ, vii məzwetə nu ki gi tɛ ɲwə laa, «Lùu shəŋ tɔ wa'sə nə; yighee baa shòɔ nizi.

³⁶ Bàw laa a me'tə vii vè, vəŋ gə taa təfu tə tɔɔ nə taa nti'sə faŋ nsə kìa shəŋ kə, tɛ ka' vəŋ kəə fa maa məy-waŋ zi.» Vəŋ nə gi niniŋ bu' laa vii vó nə kee kii fazi me.

³⁷ ɲwə bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Viŋ kɔ fazi tɛ vəŋ, vəŋ zi!» Vəŋ gi tɛ ɲwə laa, «Abay, yia gə ywàŋ bee maa ɲkaŋsə muu-yinshwe, jwi kò tɛ vəŋ, vəŋ zi lee?»³⁸ ɲwə bitə tɛ vəŋ laa, «Viŋ kii yighisə bee yisə? Viŋ gə ndeynə!» Vəŋ gə ye, bəŋ jwi, gi tɛ ɲwə laa yighi tee nə susə səbɔɔ.

³⁹ ɲwə gi tɛ vəŋ laa vəŋ yisə vii du' vəshəŋ vəshəŋ fuu gay. ⁴⁰ Vii vó du'nə nsi vəshəŋ vəshəŋ, wə waaghi', wə muu-ntee maa shəŋ, wə waaghi', wə muu-ntee maa shəŋ. ⁴¹ Yeso ki nii ndi yighisə bee yó tee nə, nə susə sɔ səbɔɔ, ndèynə yizɔ, shò'tə Nwi, ki nii bi', kò tɛ vii məzwetə nu ki laa vəŋ gaa tɛ vii vó. ɲwə gaa susə sɔ səbɔɔ tɛ vii vənshə nizi. ⁴² Vii vənshə zi zwəkə. ⁴³ Vəŋ bwilə vəbi' vəbee nə susə, lwèsə ɲkɔɔsə ɲɔpsə-bɔɔ shɔ. ⁴⁴ Vii mbiə faŋ vəŋ nə zì yighisə bee yó nə, nə luu ɲkaŋsə tee.

⁴⁵ Yeso ki nii yisə laa vii məzwetə nu ki yasə ɲii taa bay, gə ɲii yi visi, gə nti' Betsayda, yuu nshì-tɔ wi kɔ bwey-jəə tɛ vii vó, vəŋ gə. ⁴⁶ ɲwə kɔ bwey-jəə tɛ vii vó, ndò ko' gə fuu kwe' maa məshɔ'tə Nwi.

Fañ Yeso nà tò' fi fuu muu

(Matiu 14.22-33; Jón 6.16-21)

⁴⁷ Kì lùu laynəfu, bay kó nà luu nintəŋ maghia. Nshi-tə Yeso nà luu yi muu tək nintəŋ, ⁴⁸ ye vəŋ faŋ vəŋ gi'lə nà bay, fi fəŋ vəŋ maa məshəŋ bay. Kì lùu ntaw ŋkì', ŋwə jwi yi vəŋ, kì to' luu fi fuu muu, kì kəə shòc fi yi vəŋ. ⁴⁹ Vəŋ ye ŋwə faŋ ŋwə nəə to' fi fuu muu nà, b'itə laa luu ndiilə ŋku wə, yümə, ⁵⁰ bu' laa vəŋ vəŋshə nà ye ŋwə, gwəkə, fèe. Ŋwə kì nii gi t' vəŋ laa, «Viŋ jia fwi siŋ, lùu mə. Kì viŋ fee me!» ⁵¹ Ŋwə ŋii taa bay kó ghòc vi vəŋ, fi kó bwa. Ŋkə ghòc' vəŋ, nduŋ si vəŋ. Shuu vəŋ yəŋ, ⁵² bu' laa vəŋ nà kee ta k' nà ŋi' nu yighisə bee yi me, fənə fwisə vəŋ nà luu səshii.

Fañ Yeso nà gəŋtə vi vəza fi nsi Genesaret

(Matiu 14.34-36)

⁵³ Yeso ghòc vi vi məzwetə nu kì təŋ muu, gə zì' nsi Genesaret. ⁵⁴ Faŋ vəŋ nà fùu fi taa bay, vi k' nà Yeso yighee mu', ⁵⁵ nyiŋkə gə taa ntisə kwiŋ yó, sha' vi vəza fuu vəmó', gə nà vəŋ shəŋ ŋk' faŋ vəŋ nà zə laa ŋwə lùu shòc. ⁵⁶ Shəŋ t' me shəŋ faŋ ŋwə nà gə shòc, taa vəshəŋ və yiwiŋ fi taa ntisə nà fi taa məsh' nà fi taa bi-isə, vi sha' vi vəza, nūŋsə maa vəshəŋ vó, bu' ghòc t' Yeso laa ŋwə biŋ vəŋ kəŋ she' tə ŋwi kì. She' nee, vi vəŋshə faŋ vəŋ nà k'ŋ ŋwi yi, bwaŋnə.

Fañ Yeso nà shə t' vi Farisii bu' nūŋsə vəŋ

(Matiu 15.1-9)

7 Nwaa vi Jus vəmó' faŋ vi tii vəŋ nà vi Farisii, nà vi mədeesə ŋwa'lə Nwi vəmó', faŋ vəŋ nà ndò fi nti' Jerusalem, baytə yi Yeso, ² ye laa vi vəmó' fi taa ŋwaa vi məzwetə nu Yeso zì nà ghòc faŋ vəŋ kee yisə me. ³ Vi Farisii vó ghòc vi vi Jus vəŋshə, yaa k' biitə zì, vəŋ sò ghòc vəŋ laa ŋə ley ŋkee jəə, baa lèy t' Nwi. Nə luu nūŋsə vəŋ faŋ vi v'isi nà nūŋsə. ⁴ Vəŋ yaa k' kuunə fi taa yi-wiŋ, vəŋ bi sò yiwaa ŋkəə, buu zì fa. Nūŋsə vəŋ nà baa lùu yiyaŋ faŋ vəŋ nà nūŋsə, yaa məsə ndawsə nà vənti' baa nà vənti' və muu. ⁵ Niniŋ, vi Farisii ghòc vi vi mədeesə ŋwa'lə Nwi bitə t' Yeso laa, «Sii y' kə vi məzwetə nu kə kee to' fi maa nūŋsə ŋjə yuu vi v'isi nà nūŋsə nà me? Vəŋ zì fazi nà ghòc kee sò me bu' kə?» ⁶ Yeso bəŋsə t' vəŋ laa, «Aŋ viŋ, vi məbo' ŋwaa. Nshii-ŋjii-səghòc Aysaya nà naysə nu faŋ Nwi nà kwəŋ taa fwi ŋwə bu' viŋ ŋkee jəə. Ŋwə nà ŋwà'lə laa Nwi gi laa, «Vi shi və bəŋsə mə she' nà shuu vəŋ, kee bəŋsə mə nà fwisə leysə me. Fwisə vəŋ luu ntaŋ fi yi mə. ⁷ Vəŋ bəŋsə mə dayday, bu' laa vəŋ deesə vənu yaa ntisə Nwi, faŋ lùu she' ntisə vi.» [†] ⁸ She' nee, viŋ mè' ntisə Nwi, k' jia luu nūŋsə faŋ vi nūŋsə.»

⁹ Yeso baa gi t' vəŋ laa, «Lùu jii yijəə faŋ viŋ twey ntisə Nwi maa mənuŋ nūŋsə yiw mu? ¹⁰ Maa tii ŋwaa-nsiŋ Mose nà nyò' taa ŋwa'lə Nwi laa, «Kì zənə tii wə nà

nshu wə.» ^{††} baa nà laa, «Wə ntia faŋ ŋwə gi nu bwə k'ŋ tii wi nà nshu wi, vi yisə ŋwə kù.» ^{†††} Luu nà, viŋ gi ŋkiŋ laa lùu nu jəə, faŋ wə gi t' tii wi laa, «Vətə vəŋshə faŋ mə nà kəə k' k' t' ghòc, lùu vəkə və Nwi.» ¹² Niniŋ, viŋ biŋ laa ŋwə kee baa y' nu jəə maa tii wi nà nshu wi me. ¹³ Lùu faŋ viŋ yaa k' yisə laa yigisə Nwi gu fa day-day bu' nūŋsə yiw faŋ viŋ nūŋsə nà, yi kəŋ vənu və vəyaŋ.»

Nu ŋkiə faŋ ŋkə yi laa wə kee ley v'isi Nwi me

(Matiu 15.10-20)

¹⁴ Yeso nà gi niniŋ, k' nii baa tii nwaa vi vəyaŋ vó yi ŋwə, gi t' vəŋ laa, «Bàw viŋ vəŋshə zə nu ŋkiə faŋ mə taa gi t' viŋ, k' nà ŋi' k' i. ¹⁵ Viŋ zə! Fa kee lùu shòc, t' k' k' ŋkə ŋii taa ŋwaa wə, y'isə ŋwə kee lùu ley me. Vənu mbiə faŋ mbə fuu fi taa ŋwaa wə, lùu mbiə faŋ mbə yisə ŋwə kee lùu ley me. ¹⁶ Wə k' tuulə ghi maa məzə, ŋwə k' zə!»

¹⁷ Kì lùu yighee ŋjə faŋ Yeso nà mè'tə nwaa vi vó, gə ŋii taa ŋii, vi məzwetə nu k' bitə ŋi' yigisə tii yó t' ŋwə. ¹⁸ Ŋwə gi t' vəŋ laa, «Viŋ nizi, t' kiŋ kee ta yiley yimu? Viŋ kee yiki' laa vətə vəŋshə faŋ mbə ndò fi fu, ŋii taa ŋwaa wə, k' mbə kee k' yisə ŋwə kee lùu wuu ley yimu? ¹⁹ Maa vətə vó kee ŋii taa fwi wə me, mbə ŋii luu taa ŋjyo' ŋwə, fuu gə taa ŋkwi. - Niniŋ, fazi kəŋshə lùu kəley. ²⁰ Luu nà, vətə mbiə faŋ mbə fuu fi taa ŋwaa wə lùu vətə mbiə faŋ mbə yisə laa ŋwə kee ley v'isi Nwi me, ²¹ bu' laa vənu vəbwəvə fuu fi taa ŋwaa wə, fi taa fwi ŋwə. Vənu vəbwəvə yaa mbi'tə yibwə, nà nu məto' vəsakə, nà nu vəndò', nà nu məzwi wə, ²² nà nu mətii vəki, nà nu məsəvə vətə, nà nu yibisə ŋjyo', nà nu kəm-fuŋsə, nà nu məzi shi, nà məshiasə vi, nà nu məndeynə vi nà si bwənə, nà mənəda wə, nà məko'sə ŋwaa, nà nu mfaw, ²³ vənu vəbwəvə vó vəŋshə ndò fi taa fwi wə, yisə laa ŋwə kee ley me.»

Nu wəzwi Siria fi nti' Fənishia

(Matiu 15.21-28)

²⁴ Yeso k' nii baa ndò fi shi vəŋ, gə kwiŋ məsh' mə Tayra nà Sidon, ŋii fu wə mó', kee kàw laa wə k' me. Niniŋ, ŋwə ndenə yidu. ²⁵ Wəzwi mó' faŋ zwitə bwə nà luu taa ŋwaa ŋwiŋ wi, zə laa ŋwə shòc, jwi gù ghuu ŋwə. ²⁶ Wəzwi ghó nà luu wuu Griik, faŋ vi nà bi ŋwə nti' Fənishia fi shi Siria. Ŋwə jwi bù' ghòc t' Yeso laa ŋwə fu-usə zwitə bwə fi maa ŋwiŋ wi. ²⁷ Niniŋ, Yeso gi t' ŋwə laa, «Me'tə vi zə vəŋ ŋkəə. Ŋkə kee yiku'nə laa vi ndi bee vəŋmbwaa, m' t' vəŋ-busə me.» ²⁸ Wəzwi ghó bəŋsə t' ŋwə laa, «Ŋŋ, tita, lùu niniŋ. Luu nà, vəŋ-busə yaa k' zì vəbi' və bee faŋ mbə fiŋkə nsi fi ghòc vəŋmbwaa.» ²⁹ Yeso zə yigi yó, gi t' ŋwə laa, «Bu' yigi yə nyə nee, mə gəŋtə ghòc. Gə shiŋii, zwitə bwə k' fùu fi taa ŋwaa ŋwiŋ wə.» ³⁰ Wəzwi ghó bəŋ gə shiŋii, yə ŋwiŋ wi faŋ ŋwə n'ŋ jəə, t' zwitə bwə k' fùu fi maa ŋwə.

† 7.7 Aysaya 29.13.

†† 7.10 Eksodə 20.12. ††† 7.10 Eksodə 21.17.

Fañ Yeso nà shù' nshii tuulə fañ nà luu bibi nizi
(Matiu 15.29-31)

³¹ Yeso baa ndò fi yi shi Tayra, shòò fi shi Sidon, shòò fi kwij Dekapoli, gè taa maghia Galilii. ³² Nwə zi' shò, vi jwi nà nshii tuulə m' t'ə nwə, fañ nwə nà luu wuu nk-wəñ nizi, bù' ghó t'ə Yeso laa nwə m' ghó ki maa wə ghó. ³³ Yeso ndi wə ghó, ghó nwə ndò fi taa nwaa vii vəyan, gè. Nwə ki nii kwəñ vāñ-ghó vi taa tuulə wə ghó, tutə mənti, kòñ nditə wə ghó nà mənti mbó, ³⁴ ndèynə yizò, sɔñ, gi t'ə nwə laa, «Efata», fañ lùu laa «Nà'nə». ³⁵ She' yighee mu', tuulə ghi ghó nà'nə, nditə ki to', nwə gi nkee ley. ³⁶ Yeso li'tə t'ə vii v'ó laa ki vəñ naysə t'ə wə me. Luu nà, yuu nwə li'tə t'ə vəñ, vəñ baa ki gigi shò. ³⁷ Shuu vəñ yəñ shò ki. Vəñ nà gisə laa, «Yeso yi vənu vənsə vəjəə, yisə vii tuulə shiina zɔnə, vəbibi gi.»

Fañ Yeso nà zə wə nkəñsə yishwe
(Matiu 15.32-39)

8 Nà luu maa yighee y'ó, vii baa ki baytə yi Yeso nkee vəyan, kee bee kii fazi me. Yeso tii vii məzwetə nu ki yi nwə, gi t'ə vəñ laa, ² «Gəñsə kòo mə maa vii vè. Vəñ du' yi mə ndwə vəshi vətia, kee kii fazi me. ³ Ki ghañ mə gi laa vəñ gə shijii nà jii, buu vəñ taa bwakə, kùkə jii, bu' laa vii m' jwi nkee fi ntəñsə.» ⁴ Vii məzwetə nu ki bəñsə t'ə nwə laa, «Sii ka' wə zə vii vè nà bee taa tɔ wə'sə nwə kikə?» ⁵ Nwə bitə t'ə vəñ laa, «Viñ kii yighisə bee yisə'?» Vəñ laa kwatia. ⁶ Nwə ki nii gi t'ə vii v'ó laa vəñ du'nə nsi. Nwə ndi yighisə bee y'ó kwatia nà, bwəñ Nwi, bi', kò t'ə vii məzwetə nu ki laa vəñ gaa t'ə vii v'ó. Niniñ, vəñ gaa t'ə vii v'ó. ⁷ Vəñ-susə vəm' nà luu shò ghó vəñ nizi. Yeso tu məñkəñ-bwəñ shò, gi laa vi gaa t'ə vii nizi. Vəñ gaasə. ⁸ Vii v'ó z'ə wə. Vi bwilə vəbi' və bee fañ mbə bə, lwèsə nkəñsə kwatia. ⁹ Vii mbiə fañ vəñ nà z'ə fazi k'ó, nà luu yaa nkəñsə yishwe. Fañ vəñ nà z'ə wə niniñ, Yeso k'ó bwey-jəə t'ə vəñ, ¹⁰ ndò yighee mu', nii taa bay ghó vi vii məzwetə nu ki, gè kwij Dalmanuta.

Yeso ghó vii Farisii
(Matiu 16.1-12)

¹¹ Vii fi taa nwaa vii Farisii fuu jwi nà yigi maa Yeso, kəə laa nwə də shwenə fi yizò, bitə niniñ maa məmɔñ nwə. ¹² Yeso sɔñ nkee fi taa njo' nwə, gi laa, «Ngwi nyə sii kəə shwenə bu' kə? Mə gi t'ə viñ yinsəñ laa tuu kee shwenə vi ndò kee k'ó t'ə ngwi nyə me.» ¹³ Nwə nà gi niniñ, mè'tə vəñ, baa kii nii taa bay, gè njii yi. ¹⁴ Yeso ghó vi vii məzwetə nu ki ndò niniñ, vii məzwetə nu ki ndenə maa məto' nà bee, kii she' ghi bee mu' taa bay vəñ. ¹⁵ Fiki', Yeso gi t'ə vəñ laa, «Viñ ki t'ə fə, shiina yijwaa fi maa nu nkəñ fañ nkə ndò fi taa nwaa vii Farisii nà fi taa nwaa vii Herod, fañ nkə lùu yaa fa fañ vi yaa ki kwan taa bee, nkə mwà.» ¹⁶ Vəñ z'ó nu k'ó, kwà'tə t'ə vəñ, gi she' vəñ vəñ laa, «Nwə nà bee gi t'ə nee bu' laa nsiñ kee kii bee yimu?» ¹⁷ Nwə kii nà mbi'tə vəñ y'ó, gi t'ə vəñ laa, «Viñ sii kwa'tə t'ə kiñ kòñ nu bee, fañ bee kee lùu ghó viñ me bu' kə? Viñ kee ta yitfə yimu? T'ó kiñ kee ta yiley yimu? Fwisə siñ ki bii nk-

wəñ mu? ¹⁸ Si ghij shò, viñ kee yiye yimu? Tuulə ghij shò, viñ kee zizò yimu? ¹⁹ Maa viñ lùmə nu yighisə bee yi. Yighee njyə fañ mə yaa ndi yighisə bee tee, bi'tə, kò t'ə vii nkəñsə tee nà, viñ nà bəytə vəbi' və bee, lwèsə nkəñsə sə'?» Vəñ gi t'ə nwə laa, nkəñsə njcsə-bɔ. ²⁰ Nwə baa bitə t'ə vəñ laa, «Yighee njyə fañ mə yaa ndi yighisə bee kwatia, bi'tə, kò t'ə vii nkəñsə yishwe nà, viñ nà bəytə vəbi' və bee nkəñsə sə'?» Vəñ laa, nkəñsə kwatia. ²¹ Nwə baa ki gi t'ə vəñ laa, «T'ó kiñ kee ta yiley yimu?»

Fañ Yeso nà shù' wuu si fisə

²² Yeso ghó vi vii ki nii shò gè z'ó nti' Betsayda. Vii jwi nà wuu si fisə t'ə nwə, bù' ghó t'ə nwə laa nwə kɔñ wə ghó. ²³ Nwə jia wuu si fisə ghó fi maa kwij wi, ghó nwə fuu fi taa nti'. Nwə ki nii t'ə mənti taa si nwə, ndò m' ghó ghi maa nwə, bitə t'ə nwə laa nwə yè fa mu? ²⁴ Wə ghó ndeynə yizò, gi laa, «Mə yè vii, vəñ finə vət' tito'.» ²⁵ Nwə baa m' ghó ghi maa si wə ghó, yisə nwə ndeynə yizò. Wə ghó bwəñ, yè vət' vənsə nkee və-ley. ²⁶ Yeso t'əñ nwə laa nwə gə shijii, gi laa, «Ki shò fi taa nti', naysə nu k'ó t'ə wə me!»

Mbi'tə vii nà Pita kòñ Yeso
(Matiu 16.13-20; Lukas 9.18-21; Jɔn 6.67-71)

²⁷ Yeso ghó vi vii məzwetə nu ki baa ndò, gè taa nti'sə fañ nšə kia nti' Sisaria Filipi. Vəñ kii to' fi jii, nwə bitə t'ə vii məzwetə nu ki laa, «Vii si gi laa mə lùu ndə?» ²⁸ Vəñ gi t'ə nwə laa, «Vii m' gi laa a lùu Jɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi; vii m' gi laa a lùu Elias; vii m' laa a lùu ngwə mu' fi taa nwaa nshisə-nii sɔghó fi ywan-visi.» ²⁹ Nwə baa ki bitə t'ə vəñ laa, «Gə fi maa viñ, viñ gi nkij laa mə lùu ndə?» Pita bəñsə t'ə nwə laa, «A luu Kristo.» (Fañ lùu laa wə fañ Nwi t'òlə nwə.) ³⁰ Nwə z'ó, li'tə t'ə vəñ laa, ki vəñ naysə nu k'ó t'ə wə me.

Fañ Yeso nà naysə nu n'í ki t'ə vii məzwetə nu ki
(Matiu 16.21-23; Lukas 9.22)

³¹ Yeso ki nii tey ki deesə vii məzwetə nu ki laa Wuu yinsəñ Nwi ndò ghaa ye n'í yiyəñ. Vii ndò twey nwə, zwi nwə. Nkee vii taa fi taa nii Nwi ghó vi vii kwalə məfə' Nwi nà vii mədeesə nwa'lə Nwi ndò twey nwə, zwi nwə. Luu nà, vəshi ki shò vətia, nwə baa ywèy fi shi yiku. ³² Nwə nà gi nu k'ó t'ə vəñ ntee. Pita ki nii ndi nwə, sù'tə ghó nwə, tey ki twey nu k'ó t'ə nwə. ³³ Nwə kiasə nwaa wi, yè vii məzwetə nu ki, shə t'ə Pita, gi laa, «Su'tə fi yiba jii mə, Satan. A kee bi'tə nu Nwi me. A bi'tə luu mbi'tə vii mbi.»

Nu məbe'sə Yeso
(Matiu 16.24-28; Lukas 9.23-27)

³⁴ Yeso ki nii baa tii nwaa vii vəyan fañ vəñ nà bəytə yifi, ghó vi vii məzwetə nu ki, laa vəñ shəntə jwi yi nwə. Nwə ki nii gi t'ə vəñ laa, «Wə ntə fañ nwə kəə jwi fi yiba jii mə, bəw nwə twey nu nwaa ki, biñ maa məsha' fəñk' fə nk'i'sə fi, bè'sə mə (nkee maa shəñ n'í). ³⁵ Mə gi t'ə nee bu' laa, wə ntə fañ nwə kəə gəntə məbwey wi shi nsi, ndò ndisə nwaa wi. Luu nà, wə ntə fañ nwə

ndisə njwaa wi bu' mə, t'i'nə me bu' ntɔŋ Nwi yijəə, ndo bweysə njwaa wi. ³⁶ Sii ki ka' ŋkə gaŋtə wə nə kə, faŋ njwə kii mbi yinshə, lèe məbwey vəlwanj wi?»

³⁷ Njwə baa gi laa, «Sii ki ka' wə kò kə maa məfi məbwey vəlwanj? - Viŋ zɔ! Ki tɔ wə dɪi maa mə nə yigisə nyaa visɪ ŋgwisə vii nyə faŋ vəŋ buulə məkee mə Nwi, yisə vənu vəbwəvə me. ³⁸ Ki ghaŋ tɔ wə dɪi maa Wuu yinsəŋ Nwi nə mədeesə wi taa mbi yibwə nyə, buu tɔ ki ndo dɪi maa wə ghó nizi maa yighee njyə faŋ ghɔ vi nshiisə-njiisə Nwi ndo jwi mɔ' taa nu yifwəŋ Nwi.»

9 Njwə baa gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ zɔ! Mə naysə tɛ viŋ yinsəŋ laa vii mɔ' faŋ vəŋ tɪŋ feenə, kee ndo kukə me, buu ye nu yifwəŋ Nwi fuu nə wutə Nwi.»

Faŋ Pita nə Jeyms baa nə Jɔn nə yè feenə Yeso fuu banj
(Matiu 17.1-13; Lukas 9.28-36)

² Vəshi ki shɔɔ ntɔfə, Yeso ndi Pita nə Jeyms baa nə Jɔn, ghɔ vi vəŋ ko' gə ŋkee fuu banj yidə. Faŋ vəŋ nə zɪ' yifi, she' vəŋ vəŋ, njwaa Yeso kwiinə fi yikə' vəŋ. ³ Njwi si nə nindwə'lə, luu ŋkee səfusə laa buu, yuu ki ka' tuu wə fi shɪ nsi kee sɔ njwi, nyə fù niniŋ me. ⁴ Elias ghɔ Mose fuu yikə' vəŋ, ki gisə ghɔ vi Yeso. (Elias nə Mose nə luu nshiisə-njii sɔghɔ tɛ Nwi ywanj visɪ.) ⁵ Pita ye, gi tɛ Yeso laa, «Tii wia, bəw faŋ nsiŋ lùu feenə mɔ' nə, laa yia fianə tətə tətia, ŋgwi mu' nə ŋgwə Mose mu' nə ŋgwə Elias mu'.» ⁶ Njwə nə gi niniŋ, bu' laa njwə nə kee kii nə nu tɛ ka' njwə gi me. Vəŋ nə fee ŋkee didi'. ⁷ Mbɔ' ki nii ko', shitə vəŋ. Gi Nwi ko' fi taa mbɔ' yɔ laa, «Luu ŋkee njwiŋ njwaa nə, faŋ mə kàw njwə. Viŋ zɔnə njwə!» ⁸ Vəŋ gwəkə ndèynə vədi', kee baa yè wə me, ye she' Yeso ninɔŋ wi ghɔ vi vəŋ.

⁹ Vəŋ ki nii si' fi fuu banj yɔ. Vəŋ kii sisi', Yeso shiitə tɛ vəŋ laa ki vəŋ naysə nu ŋkiə faŋ vəŋ nii ye nə, tɛ wə me, gə zɪ' tɛ shi ŋkiə faŋ yɪ ndo ywey fi shɪ yiku. ¹⁰ Vəŋ nuŋ yigi yɔ taa fwisə vəŋ, ndɔ ki kwa'tə, gi she' vəŋ vəŋ laa, «Nj' yigi yɔ bu' məywey fi shɪ yiku sii lùu kikə?» ¹¹ Vəŋ ki nii bitə tɛ njwə laa, «Sii yɪ kə vii mədeesə njwə'lə Nwi gi laa Elias ndo ghaa jwi ŋkəə, buu wuu məbweysə vii Nwi jwi?» ¹² Njwə bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Ōŋ, vii vɔ gi yinsəŋ laa Elias jwi ŋkəə, lɔotə vənu vənsə, mbə ne'tə. Lùu niniŋ. Gə fi maa wuu məbweysə ghɔ, vi nyɔ' kə taa njwə'lə Nwi bu' Wuu yinsəŋ Nwi? Maa vi nyɔ' laa njwə ndo ghaa ye nj' yiyanj, vii shia njwə. ¹³ Gə fi maa Elias ghɔ, mə naysə tɛ viŋ laa Elias du'tə njwə jwi. Vi yɪ nu ŋkiə faŋ vi nə kàw maa njwə, yuu vi njwə'lə bu' njwə taa njwə'lə Nwi.»

Faŋ Yeso nə shù' wuu zwitə bwə
(Matiu 17.14-21; Lukas 9.37-43)

¹⁴ Yeso ghɔ vi vii məzwetə nu ki vɔ vətia nə, bəŋ jwi yɪ vii məzwetə nu ki vəmɔ', yè nwaa vii vəyanj yɪ vəŋ, nə vii mədeesə njwə'lə Nwi faŋ vəŋ sɔnə yigi ghɔ vi vəŋ.

¹⁵ Nwaa vii vɔ ye Yeso, sàylə yighee mu', nyiŋ gə shɔ'tə njwə. ¹⁶ Njwə bitə tɛ vii məzwetə nu ki laa, «Viŋ vi vəŋ sii gisə kə?» ¹⁷ Wə mɔ' fi taa nwaa vii vɔ bəŋsə tɛ njwə laa, «Tita, mə nii jwi nə njwiŋ njwaa tɛ ghɔ, bu' laa njwə kii zwitə bwə faŋ ŋkə yisə njwə kee gɪgisə me. ¹⁸ Nkə yaa ki ndo maa njwə, ŋkə mɔ' njwə nsi she' shəŋ ŋkiə faŋ

njwə lùu shɔ; təfwɪ fuu fi shuu njwə; njwə kwə gi' ghi, kɔ' ki nii tatə. Mə nii gi tɛ vii məzwetə nu kə laa vəŋ fuusə zwitə bwə kɔ. Vəŋ kee kii fùusə me.» ¹⁹ Yeso gi tɛ vəŋ laa, «Aŋ viŋ, ŋgwisə vii faŋ viŋ kee nùŋ fwi siŋ maa Nwi me. Mə sii taa shi yɪ viŋ tay kikə? Nsiŋ ndo mwəsə ndəəkə? - Viŋ jwi nə wee ghó sheel!» ²⁰ Vi jwi nə wee ghó tɛ njwə. Zwitə bwə kɔ ye Yeso, kiasə wee ghó yighee mu', mɔ' nsi. Njwə biŋlə. Təfwɪ fuu fi shuu njwə. ²¹ Yeso bitə tɛ tii wee ghó laa ŋkə tày maa njwə ndwə kikə? Njwə gi laa, «Nkə lùu maa njwə shù fi nə faŋ vi bi njwə.

²² Ghee yanj ŋkə mɔ' njwə taa wi, mɔ' njwə taa muu laa ŋkə ndisə njwə. Niniŋ, faŋ ka' a yɪ nu, bəw a kee gəŋ sia, gəŋtə yia.» ²³ Yeso gi tɛ njwə laa, «A sii gi laa faŋ ka' mə yɪ nu? Wə ntiə faŋ njwə nùŋ fwi yɪ maa Nwi, ki ka' nu kee ghɔ' njwə me.» ²⁴ Tii wee ghó tɔnə yigwɪa, gi laa, «Mə nùŋ fwi nyaa maa Nwi. Gaŋtə mə laa mə nuŋ fwi nyaa maa Nwi yinsəŋ!»

²⁵ Yeso ye laa vii nyiŋkə jwi fəynə vəyanj, njwə shə tɛ zwitə bwə kɔ, gi tɛ ŋkə laa, «Zwitə bwə, faŋ a yisə laa wee njwə kee gi me, kee zɔ me, mə shə tɛ ghɔ laa a fuu fi maa wee njwə! Ki ghɔ baa bəŋ jwi njii taa njwaa njwə me!» ²⁶ Zwitə bwə kɔ yumə, nə'sə wee ghó ŋkee nəŋay, fùu. Wee ghó kiasə, gù yaa ŋku wə. Vii vəyanj gi laa njwə kù. ²⁷ Yeso jia njwə fi maa kwiŋ wi, bəŋsə njwə yizɔ, njwə ndo tɪŋnə.

²⁸ Yeso ki nii shɔɔ gə njii taa njii. Vii məzwetə nu ki bitə tɛ njwə she' vəŋ vəŋ laa, «Sii nii yɪ kə yia kee kii fùusə zwitə bwə ki me?» ²⁹ Njwə gi tɛ vəŋ laa, «Ki ka' wə kee fùusə kəŋ zwitə kɔ me, tɛ li' laa njwə shɔ'tə ndwəŋ Nwi me.»

Faŋ Yeso nə baa naysə nu yiku ki tɛ vii məzwetə nu ki
(Matiu 17.22-23; Lukas 9.43-45)

³⁰ Yeso ghɔ vi vii məzwetə nu ki ki nii ndɔ fi yifi, shɔɔ fi kwiŋ Galilii. Njwə nə kee kàw laa wə kii me, ³¹ bu' laa njwə nə deesə vii məzwetə nu ki, gi tɛ vəŋ laa, «Vi ndo kɔ Wuu yinsəŋ Nwi tɛ vii, vəŋ zwi njwə. Luu nə, vəshi ki shɔɔ vətia, njwə ywey.» ³² Vəŋ kee kii jia nj' yigi yɔ me, fèe fi bitə tɛ njwə.

Wuu kwalə fi taa njwaa vii Nwi lùu ndə?
(Matiu 18.1-5; Lukas 9.46-48)

³³ Yeso ghɔ vi vii məzwetə nu ki gə zɪ' nti' Kaper-naum. Faŋ vəŋ zɪ' shɔ, njii taa njii, Yeso bitə tɛ vəŋ laa, vəŋ nii to' gisə laa kə jii? ³⁴ Vəŋ gay bu' laa vəŋ nəə to', gisə jii laa, wuu kwalə fi taa njwaa vəŋ lùu ndə? ³⁵ Yeso du'nə nsi, tii vii məzwetə nu ki njɔsə-bɔɔ, gi tɛ vəŋ laa, «Ki ghaŋ wə kəə lùu visɪ, njwə ki tɪŋnə yiba, fa' tɛ vii vənsə.» ³⁶ Njwə ki nii ndi weembwa wuubwa, nùŋsə nintəŋ njwaa vəŋ, shə' wee ghó, gi tɛ vəŋ laa, ³⁷ «Wə ntiə faŋ njwə ndi wee yaa wee njwə, ki gaŋtə njwə maa yizii nyaa, buu njwə gaŋtə luu mə.» baa nə laa, «Wə ntiə faŋ njwə gəŋtə mə, gəŋtə luu Nwi faŋ njwə nə tɔŋ mə.»

Wə ntiə ηwə kee bee nsinj me, lùu wuu nwaa ηwaa nsinj.

(Matiu 10.42; Lukas 9.49-52)

³⁸ Ʒɔn ki nii gi tɛ Yeso laa, «Tita, yia nə yè wə faŋ nsinj vi vəŋ kee to' mɔ' me, ηwə nə fuusə vəzwitə vəbwəvə fi maa vii maa yizii yə. Yia twey tɛ ηwə, bu' laa nsinj vi vəŋ kee to' mɔ' me.» ³⁹ Yeso zɔ nu kɔ, gi tɛ vəŋ laa, «Ki viŋ baa faŋ ηwə me, bu' laa wə faŋ ηwə fa' nu kwalə maa yizii nyaa, ka' ηwə kee baa gi nu bwə kɔŋ yizii nyaa me,» ⁴⁰ baa nə laa, «Wə ntiə faŋ ηwə kee bee nsinj me, lùu wuu nwaa ηwaa nsinj.» ⁴¹ Yeso baa gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ zɔ! Mə gi tɛ viŋ laa, wə ntiə faŋ ηwə kɔ ndaw muu viŋ nu, bu' laa viŋ lùu vii vaŋ, buu ki ka' vəkəynə və wə ghɔ kee ndɔ ndi me.» ⁴² Luu nə, wə faŋ ηwə yɛ laa weembwa mɔ' faŋ ηwə nɔŋ fwi yi maa mə, ndi jii Nwi, nu kɔ we' tɛ wə ghɔ, fi ghɔ vi ndi yiti bee yikwalə, gay me ηwə, gə mɔ' ηwə taa mamuu.»

Bàw wuu Nwi kee kwàŋ ghɔ ki taa nu bwə me

(Matiu 5.13; 18.6-9; Lukas 14.34-35; 17.1-2)

⁴³ Yeso baa gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ zɔ! Ki ghaŋ ghɔ kə yisə laa a yi nu bwə, shia, bà'sə, bu' laa ηkə bàw laa a ndɔ ηii məbwey vəlwaŋ nə kwiŋ mu', fi ghɔ a kii kwiŋ bɔɔ, ndò ηii taa shəŋ vəŋku vənsisə vəbwəvə taa wi faŋ ηwə kee yaa ki ndiina me,» ⁴⁴ [faŋ vəntɔ' mbiə faŋ mbə kwə vii nə, kee yaa ki kukə fi tey yi me; wisə kee ndiina fi fuŋ me.] ⁴⁵ She' niniŋ, ghuu kə ki luu yi laa a ηii nu bwə, yɛ nu bwə, bàw a shia, bà'sə. Bàw laa a ndɔ ηii məbwey vəlwaŋ yaa ndwey, fi ghɔ a kii ghuu bɔɔ, vi mɔ' ghɔ taa wi. ⁴⁶ [faŋ vəntɔ' mbiə faŋ mbə kwə vii nə, kee yaa ki kukə fi tey yi me; wisə kee ndiina fi fuŋ me.] ⁴⁷ Ki ghaŋ yisi yə yisə a yi nu bwə, kilə, fūusə. Bàw laa a ndɔ ηii yifwàŋ Nwi nə yisi yimu', fi ghɔ a kii si bɔɔ, vi mɔ' ghɔ taa wi faŋ lùu shəŋ vəŋku vənsisə vəbwəvə, ⁴⁸ faŋ vəntɔ' mbiə faŋ mbə kwə vii nə, kee yaa ki kukə fi tey yi me; wisə kee ndiina fi fuŋ me. ⁴⁹ Viŋ zɔ! Vi ndɔ mɔ' wi taa ηwaa vii vənsə yaa vi yaa ki mɔ' fəŋway taa mbasə. ⁵⁰ Fəŋway bàw. Ki luu mfə kee baa ki ndiŋ me, buu sii ka' viŋ yi kə laa mfə baa lùu fəndiŋ? Niniŋ, bàw viŋ luu vəndiŋ yaa fəŋway, dù' nyɔŋ viŋ viŋ.»

Nu məti' wəzwi

(Matiu 19.1-12; Lukas 16.18)

10 Yeso ki nii ndò fi shi Galilii, gə zì' kwiŋ shi Judia, nə kwiŋ mɔ' fi yiba muu mə Jordan. Vii vəyaŋ baa ki faynə yi ηwə. Nwə deesə nu Nwi tɛ vəŋ yuu nə luu nshinə yi. ² Vii fi taa nwaa vii Farisii jwi yi ηwə, bitə tɛ ηwə laa, «Nkə kù'nə tɛ wəndɔŋ faŋ ηwə ti' zu wi mu?» Vəŋ nə bitə nu kɔ maa məmɔŋ Yeso. ³ Nwə bəŋsə tɛ vəŋ, gi laa, «Mose nə sɔ' kikə tɛ viŋ taa ηwa'lə Nwi?» ⁴ Vəŋ gi laa, «Mose nə biŋ laa wə nyc' ηwa'lə məti' wəzwi, kɔ tɛ zu wi, buu jɔŋ ηwə.» ⁵ Yeso gi tɛ vəŋ laa, «Aŋ viŋ, nə luu she' bu' fwi yiwe' yiŋ laa ηwə nə kɔ nti yɔ tɛ viŋ. ⁶ Nkə maa vənzi və mbi faŋ Nwi nə fɔŋ nàysə

mbi nə, ηkə nə kee lùu niniŋ me. Maa ηwa'lə Nwi gi laa, «Nwi nə bɔŋ vii yaa wəndɔŋ nə wəzwi,» ^{†7} baa nə laa, «Wəndɔŋ ndɔ me'tə tii wi nə nshu wi, gə fəynə ghɔ zu wi. ⁸ Vəŋ vəbɔɔ faynə gù fa kəmu'.» [‡] Niniŋ, vəŋ kee baa lùu vəbɔɔ me, ki nii lùu yaa wə mu'. ⁹ Niniŋ, fa faŋ Nwi fəynə shəŋ mu', ki wə gaasə me!»

¹⁰ Yeso ghɔ vii məzwetə nu ki ki nii bəŋ, gə ηii taa ηii. Vii məzwetə nu ki jwi baa ki bitə tɛ ηwə kɔŋ nu kɔ.

¹¹ Nwə gi tɛ vəŋ laa, «Wəndɔŋ faŋ ηwə ndaa zu wi, baa fūusə ηwə, gə ndàa wəzwi day, buu ηwə gù maa nti Nwi kɔŋ nu məndaa. ¹² She' niniŋ, wəzwi faŋ ηwə ndàa ndəə wi, baa tɛ' ηwə, gə ndàa wəndɔŋ day, buu ηwə gù maa nti Nwi kɔŋ nu məndaa nizi.»

Faŋ Yeso nə tù mənɔŋ-bwaŋnə tɔ vaŋmbwaa

(Matiu 19.13-15; Lukas 18.15-17)

¹³ Nə luu maa yighee yɔ, vii jwi nə vaŋmbwaa, jwi kɔ tɛ Yeso laa ηwə kɔŋ vəŋ. Vii məzwetə nu ki ye, shə tɛ vii vɔ. ¹⁴ Yeso ye, ηkə bi tɛ ηwə. Nwə gi tɛ vii məzwetə nu ki laa, «Viŋ biŋ vaŋmbwaa ki jwi yi mə! Ki viŋ baa faŋ vəŋ me! Viŋ kɔ' kii laa vii mbiə faŋ vəŋ ndɔ zi nu yifwàŋ Nwi, lùu vii faŋ vəŋ lùu yaa vaŋmbwaa və. ¹⁵ Viŋ zɔ! Mə gi tɛ viŋ yinsəŋ laa, wə ntiə faŋ ηwə kee biŋ nu yifwàŋ Nwi yaa weembwa wuubwa me, buu ηwə kee ndɔ ηii shɔ me.» ¹⁶ Nwə gi niniŋ, shà' vaŋmbwaa vɔ, mɔ' ghɔ ghi maa vəŋ, tù mənɔŋ-bwaŋnə tɔ vəŋ.

Nkə ndɔ luu kəwe' tɛ vii təkə maa məzi nu yifwàŋ Nwi

(Matiu 19.16-30; Lukas 18.18-30)

¹⁷ Yeso ki nii fūu fu, zì' jii, wə mɔ' nyiŋ jwi, tùŋ vətɔ vəyəə vi nsi visi ηwə, bitə tɛ ηwə laa, «Tita, a lùu wuu jəə. Mə kəə bitə tɛ ghɔ laa, mə sii taa yi kə buu zi məbwey vəlwaŋ faŋ ηwə gò'sə yighee mu'?» ¹⁸ Yeso gi tɛ ηwə laa, «Sii yɛ kə a tii mə nə wuu jəə? Wə kee lùu shɔ faŋ ηwə lùu wuu jəə me, tɛ li' Nwi me. ¹⁹ Gə fi maa nu nkə faŋ a bitə shee nə, a kɔ' kii nə ntisə Nwi laa, «Ki ghɔ zwi wə me! Ki ghɔ tii wəzwi faŋ kee luu ηgwunə me! Ki ghɔ shaw me! Ki ghɔ sii ba tɔ wə me! Ki ghɔ fuŋsə wə me! Ki zɔnə tii wə nə nshu wə!» ^{†20} Wə ghɔ bəŋsə tɛ ηwə laa, «Tita, mə yaa nuŋsə vənu vɔ vənsə shù fi weembwa.» ²¹ Yeso ndeynə ηwə, kàw ηwə, gi tɛ ηwə laa, «A bəə she' nu kəmu'. Nu kɔ lùu laa, a gə fiŋtə vətɔ və vənsə, kɔ ka ghɔ nshə tɛ mbəəsə, jwi bè'sə mə, buu a ndɔ kii vətɔ vəyaŋ shi Nwi.» ²² Wə ghɔ zɔ yigi yɔ, yikə' yi gu. Nwə ndɔ ki gə nə məluŋ, bu' laa ηwə nə kii vətɔ nkə vəyaŋ.

²³ Yeso ki nii kiasə, ndèynə vii məzwetə nu ki, gi tɛ vəŋ laa, «Nkə ndɔ lùu nkə kəwe' tɛ vii faŋ vəŋ kii təkə maa məzi nu yifwàŋ Nwi.» ²⁴ Shuu vəŋ yɔŋ maa yigi yi yɔ. Nwə baa ki gi tɛ vəŋ laa, «Vəŋ vəŋ, ηkə ndɔ lùu nkə kəwe' maa məŋjii taa yifwàŋ Nwi. ²⁵ Nkə lùu kəyaysə tɛ nyaa yikwalə maa məshɔɔ fi maa ηŋŋ tasə, fi ghɔ tii ka maa məŋjii nu yifwàŋ Nwi.» ²⁶ Shuu vəŋ yɔŋ shɔɔ ki. Vəŋ gi she' vəŋ vəŋ laa, «Sii ndɔ bwey ndəə?» ²⁷ Yeso ndeynə vəŋ, gi laa, «Tɛ vii nkə lùu kəwe', kee luu tɛ Nwi me, bu' laa tɛ Nwi vənu vənsə lùu vəyaysə.»

† 10.4 Diteronimi 24.1.

†† 10.6 Jenesi 1.27. ‡ 10.8 Jenesi 2.24. †† 10.19 Eksodɔs 20.12-17.

²⁸ Pita ki nii tey ki gisə tɛ ɲwə laa, «Maa yia nə mè'tə vətɔ vənsə, bè'sə ghɔ!» ²⁹ Yeso bənsə tɛ ɲwə laa, «Mə naysə ɲkee nu yinsə tɛ viŋ laa, ki luu wə me'tə ɲii yi, tɛ'nə me vaŋ-nshwi vi vəndɔŋ nə mbə vəki, tɛ'nə me nshu wi, tɛ'nə me tii wi, tɛ'nə me vaŋ vi, tɛ'nə me ndi si bu' mə nə nu ntɔŋ yijəə Nwi, ³⁰ buu ɲwə ndɔ ye ndɔ' nə vaŋ-nshwi vi vəndɔŋ nə mbə vəki, nə vənsu vi nə vaŋ vi vəyaŋ, nə ndi si səyaŋ maa yighee mbi nyə ndwə, ɲkee maa yighee ɲi', ndɔ baa kii məbwey vəlwaŋ fi yighee yiba. ³¹ Niniŋ nə, vii vəyaŋ faŋ vəŋ lùu visi, ndɔ luu yiba; vii yiba ndɔ luu visi.»

Faŋ Yeso nə baa nàysə nu ɲi' yi tɛ vii məzwetə nu ki
(Matiu 20.17-19; Lukas 18.31-34)

³² Yeso ghɔ vii məzwetə nu ki kii to' fuu jii, gè nti' Jerusalem, Yeso gə fi visi vəŋ. Niniŋ, shuu vəŋ yɔŋ laa ɲwə gə shɔ, kee fifee me. Vii mbiə faŋ vəŋ nəə be'sə ɲwə nə, fee. ɲwə ndi vii məzwetə nu ki ɲjɔsə-bɔɔ nə, sù'tə ghɔ vəŋ, baa tey ki naysə nu ɲkiə faŋ ɲkə taa gay maa ɲwə tɛ vəŋ. ³³ ɲwə nə gi laa lee, «Viŋ zɔ! Nsiŋ ko' gè Jerusalem, vi taa jia Wuu yinsəŋ Nwi, kò tɛ vii kwalə məfe' Nwi nə vii mədeesə ɲwa'lə Nwi, vəŋ sɔ' ɲwə, shia laa vi zwi ɲwə, kɔ ɲwə tɛ vii tətɔŋ fu. ³⁴ Vii tətɔŋ fu taw ɲwə, she' mənti maa ɲwə, saŋ ɲwə nə vəmfa, ndɔ zwi ɲwə. Vəshi ki shɔɔ vətia, ɲwə ywey.»

Bàw wuu kwalə fi taa nwaa vii Nwi ki shi kikə?
(Matiu 20.20-28; Lukas 22.24-27)

³⁵ Jeyms ghɔ Jɔn, vaŋ Zebedii, ki nii fùu jwi visi Yeso, gi tɛ ɲwə laa, «Tita, yia kəə laa a yi nu ɲkiə faŋ yia taa ndwaŋ fi ghɔ ghɔ.» ³⁶ ɲwə gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ kəə laa mə yi kə maa viŋ?» ³⁷ Vəŋ gi laa, «Yisə laa wə fi wia ndɔ du' maa kwiŋ ma'nə wə, wuu mɔ' du' maa kwiŋ ɲkwii, yighee ɲjə faŋ a ndɔ zi yifwàŋ, ki sɔ'.» ³⁸ Yeso gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ kee kii nə nu ɲkiə faŋ viŋ bitə me. Ka' viŋ nu fi taa ndaw ɲi' ɲjə faŋ mə ndɔ nu fi fuŋ mu? Ka' viŋ fi muu mbiə faŋ mə ndɔ fi mu?» ³⁹ Vəŋ gi tɛ ɲwə laa ka' vəŋ yɛ nu kɔ. ɲwə gi tɛ vəŋ laa, «Ndaw ɲi' ɲjə faŋ mə ndɔ nu, viŋ taa nu nizi. Muu mbiə faŋ mə ndɔ fi, viŋ taa fi nizi. ⁴⁰ Gə fi maa nu mədu' maa kwiŋ ma'nə ɲwaa nə maa kwiŋ ɲkwii, ɲkə kee lùu nu faŋ biŋ mə me; ɲkə ndɔ luu tɛ vii mbiə faŋ Nwi lòotə tɛ vəŋ.» ⁴¹ Bətə vii yighuŋ zɔ yigisə vaŋ Zebedii yɔ, ɲkə bi tɛ vəŋ. Vəŋ tey ki bee Jeyms ghɔ Jɔn. ⁴² Yeso ye niniŋ, tii vii məzwetə nu ki yi ɲwə, gi tɛ vəŋ laa, «Maa viŋ kii laa vii mbiə faŋ vəŋ dù' laa vəŋ sɔ' məshi, yaa ki bwasə vii nsi; vii kwalə taa məshi yaa ki yinə vii. ⁴³ Ki ɲkə lùu niniŋ taa ɲwaa viŋ me! Wə ntiə faŋ ɲwə kəə lùu wuu kwalə taa ɲwaa viŋ, bàw ɲwə lùu wuu fa' viŋ. ⁴⁴ Wə ntiə faŋ ɲwə kəə lùu visi tɛ viŋ, bàw ɲwə lùu bu' tɛ viŋ vənsə, ⁴⁵ fɔnə nshɔ-tɔ ɲwaa faŋ mə nə jwi mbi gù wə, nə kee jwi laa vi ki fa' tɛ mə me; mə nə jwi ki fa' tɛ vii. Mə ndɔ baa kɔ ɲkee ɲwaa ɲwaa, kù maa məyweysə vii vəyaŋ.»

Faŋ Yeso nə shù' wuu si fisə
(Matiu 20.29-34; Lukas 18.35-43)

⁴⁶ Yeso ghɔ vi vi gə zì' nti' Jeriko, shòɔ fi nti' yò, baa kii gə, vii məzwetə nu ki nə nwaa vii vəyaŋ nə be'sə

ɲwə. Vəŋ fuu fi nti' yò, wuu vəndwaŋ mɔ' nə si ghi fisə, nə dù' mbi jii. Yizii yi lùu Bartimios, wee Timeos. ⁴⁷ ɲwə zɔ laa shɔɔ Yeso, wuu Nazaret, ɲwə tey ki yumə, gi laa, «Yeso, wuu ɲi' ɲii Deyvid, kee gəŋ saŋ!» ⁴⁸ Vii vəyaŋ shə tɛ ɲwə, gi laa ɲwə shia. Niniŋ, ɲwə metə baa yùmə shòɔ yighee visi laa, «Wuu ɲi' ɲii Deyvid, kee gəŋ saŋ!» ⁴⁹ Yeso tɛŋnə, gi laa vi tii ɲwə. Vəŋ tii wuu si fisə ghɔ, gi tɛ ɲwə laa, «Ka fwi yə, ndɔ, ɲwə tii ghɔ.» ⁵⁰ ɲwə me' ɲjwi yi yindiŋ, bisə yizɔ, gə yi Yeso. ⁵¹ Yeso gi tɛ ɲwə laa, «A sii kəə laa mə yi kə maa ghɔ?» Wuu si fisə ghɔ gi laa, «Tita ɲwaa, yisə mə ki ye vədì!» ⁵² Yeso biŋ, gi tɛ ɲwə laa, «Gə nə ɲwaa wə; a bwaŋnə bu' laa a nùŋ fwi yə maa mə.» She' yighee tii-ɲii si ghi ley, ɲwə yenə jəə, ki nii bè'sə Yeso jii.

Faŋ Yeso nə ɲii nti' Jerusalem
(Matiu 21.1-11; Lukas 19.28-40; Jɔn 12.12-19)

11 Yeso ghɔ nwaa vii vɔ ki lùu nshənə fi nti' Jerusalem, zì' taa nti'sə Betfage nə Betani, ɲi' baŋ Vəti-və-Məŋgwə. ɲwə tɔŋ fi maa vii məzwetə nu ki vəbɔɔ, ² gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ gə taa nti' ɲjə faŋ nyə luu visi viŋ nə. Viŋ taa ki ɲii taa nti' yò, yə wee-jiakasə shɔ, faŋ tuu wə mu' nə kee ta ko' dù'sə ɲi' ki fuu yi me, faŋ vi shùŋ shɔ. Viŋ ke', jwi nə ɲwə. ³ Ki ghaŋ wə bitə tɛ viŋ laa viŋ sii yi kə, viŋ gi tɛ ɲwə laa, «Tita ɲwaa-nsiŋ kəə nyə,» buu wə ghɔ taa yasə tɔŋ nyə feenə.» ⁴ Vəŋ gə, ye she' faŋ Yeso nii nàysə tɛ vəŋ nə, yə wee-jiakasə faŋ vi shùŋ shuufɔ mbi jii. Vəŋ ke'tə. ⁵ Vii vəmɔ' faŋ vəŋ nə tɛŋnə yifi, gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ sii yi kə? Viŋ sii ke'tə wee-jiakasə ɲwə bu' kə?» ⁶ Vəŋ naysə tɛ vii vɔ she' faŋ Yeso nii nàysə tɛ vəŋ nə. Vii vɔ me'tə vəŋ. ⁷ Vəŋ ndi wee-jiakasə ghɔ, jwi nə ɲwə tɛ Yeso, mɔ' ɲjwisə vəŋ fuu jii yi. Yeso ki nii kò' dù'nə fuu yi, shòɔ ki gə. ⁸ ɲwə gə niniŋ, vii vəyaŋ zisə ɲjwisə vəŋ jii. Vii mɔ' zisə gay faŋ vəŋ nə tən fi taa ndiisə. (Vəŋ nə yɛ nu kɔ maa məbəŋsə Yeso.) ⁹ Vii mbiə faŋ vəŋ nəə gə visi nə vii mbiə faŋ vəŋ nəə be'sə fi yiba, to' lu', gisə laa, «Məbəŋsə tɛ Nwi!

Məbəŋsə tɛ wə ntiə faŋ ɲwə jwi nə,
maa yizii tita Nwi!

¹⁰ Məbəŋsə tɛ yifwàŋ ɲjə faŋ nyə ndɔ fùu
yaa yifwàŋ tii ɲwaa-nsiŋ Deyvid!

Məbəŋsə tɛ Nwi fi taa yizɔ!» †

¹¹ She' nee, Yeso ɲii nti' Jerusalem, shòɔ gə ɲii taa ɲii Nwi yikwalə, ndèynə vətɔ vənsə, ki nii fùu gè nti' Betani ghɔ vi vii məzwetə nu ki ɲjɔsə-bɔɔ, bu' laa yighee nə du'tə nyə shòɔ.

Faŋ Yeso nə ndà ti taŋ
(Matiu 21.18-19)

¹² Fu ki lee Yeso ghɔ vi vii məzwetə nu ki baa ndò fi nti' Betani, baa ki gə nti' Jerusalem. Vəŋ kii gə, jiiŋ za Yeso. ¹³ ɲwə ye ti taŋ kəmɔ' fi ntaŋ, faŋ vi tii nə ti fig. Vəvi luu fuu yi. ɲwə gə yifi maa məkəə laa vətəŋ lùu fuu yi mu? ɲwə ki gə yi ti taŋ kɔ, ye laa taŋ kee lùu fuu yi me. Nə luu she' vəvi fuu yi, bu' laa nə kee lùu yighee yuu ti kɔ koonə me. ¹⁴ Yeso gi tɛ ti kɔ laa, «Tuu kee taŋ

† 11.10 Sam 118.26.

kee ndɔ baa koonə fuu ghɔ, tɛ ka' wə kwə me!» Vii məzwetə nu ki zɔ yigi yɔ.

Faŋ Yeso nə jɔŋ vii mbe'lə fi taa nii Nwi
(Matiu 21.12-17; Lukas 19.45-48; Jɔn 2.13-17)

¹⁵ Yeso ghɔ vi vii məzwetə nu ki gə zi' nti' Jerusalem. Nwə baa gə ɲii taa nii Nwi yikwalə, tey ki jɔŋ vii vənshə faŋ vəŋ nəə fiŋ vətɔ shuu ɲii Nwi yikwalə yɔ, nə mbiə faŋ vəŋ nəə ywenə vətɔ fi fuŋ. Nwə dɔŋsə vətɔ faŋ vii məkwiiinə ka nɔŋsə ka fuu yi, nə vəŋkaw və vii mbiə faŋ vəŋ nəə fiŋ vətɔŋsə. ¹⁶ Nwə kee baa biŋ laa wə baa shà' fa, shɔɔ nə ɲkə fi yifi me. ¹⁷ Nwə gi tɛ vəŋ laa, «Nkə lùu taa ɲwa'lə Nwi laa, vi taa ki tii ɲii Nwi nə ɲii məshɔ'tə Nwi tɛ mbi yinshə. Niniŋ, viŋ nùŋ ɲii nyə, nyə gu shəŋ vəndɔ'.» ¹⁸ Vii kwalə məfe' Nwi nə vii mədeesə ɲwa'lə Nwi zɔ nu kɔ, ki kəə jiiisə maa məzwi ɲwə, bu' laa vəŋ nəə fee ɲwə, fɔnə vii vəyaŋ nəə bəŋsə ɲwə maa vənu mbiə faŋ ɲwə nəə deesə nə.

Wə nùŋ fwi yi maa Nwi, shɔ'tə Nwi, buu ɲwə kii wutə
(Matiu 6.16; 21.20-22)

¹⁹ Kɛ lùu laynəfu, Yeso ghɔ vi vii məzwetə nu ki baa fùu fi maa nti' yɔ, ki bəŋ jwi taa nshia-ndoo-mbisi. ²⁰ Faŋ vəŋ kii jiiwi taa nshia-ndoo-mbisi, yè ti taŋ kɛ, tɛ vəvi vi yoo, mbi yi semə, zi' maa ghay ghi. ²¹ Pita lumə nu ɲkiə faŋ Yeso si gi tɛ ti taŋ kɔ nə, gi tɛ Yeso laa, «Tita, ye, ti taŋ kɛ faŋ a nə ndà nə, ɲkə yò.» ²² Yeso bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Bàw viŋ nuŋ fwi siŋ maa Nwi! ²³ Viŋ zɔ! Mə naysə tɛ viŋ laa, wə ntiə faŋ ɲwə ye bəŋ nyə, gi tɛ nyə laa, «Mu'nə, gə fiŋ taa mamuu,» ki gi niniŋ, kee kii fwisə bɔɔ me, baa nùŋ fwi yi maa Nwi laa nu kɔ taa gay niniŋ, buu ɲkə taa gay faŋ ɲwə kəə. ²⁴ Niniŋ, mə naysə tɛ viŋ laa, fa tɛ me fa faŋ viŋ ndwaŋ fi ghɔ Nwi, faŋ viŋ shɔ'tə Nwi, viŋ kii ndwaŋ, viŋ nùŋ fwi siŋ maa Nwi laa ɲwə taa kɔ yinsəŋ, buu viŋ taa kii. ²⁵ Niniŋ, yighee tɛ me yighee faŋ viŋ tɛŋnə maa məshɔ'tə Nwi, viŋ bi ndənə yibisə vii maa viŋ ɲkəə, tɛ ki ka' Tii wiŋ faŋ ɲwə lùu yizɔ, ndənə yibisə viŋ nizi. ²⁶ Viŋ kɔ' kii laa, viŋ kɛ luu kee ndənə yibisə vii me, buu ka' Tii wiŋ fi yizɔ kee ndənə yibisə viŋ me.»

Faŋ vi nə bitə tɛ Yeso laa wutə ki ndɔ fi fə?
(Matiu 21.23-27; Lukas 20.1-8)

²⁷ Yeso ghɔ vi vii məzwetə nu ki baa kii jwi nti' Jerusalem. Yeso jwi, ki to' fi taa ɲii Nwi yikwalə, vii kwalə məfe' Nwi, nə vii mədeesə ɲwa'lə Nwi, nə vii taa fi taa ɲii Nwi jwi yi ɲwə, ²⁸ bitə tɛ ɲwə laa, «A yi vənu vè nə kəŋ wutə ɲkiə? Kɔ ndə kɔ wutə kɔ tɛ ghɔ maa məyi vənu vɔ?» ²⁹ Yeso bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Mə kəə bitə nu kə-mu' tɛ viŋ nizi. Viŋ taa bəŋsə shee, buu mə naysə shəŋ ɲkiə faŋ wutə kəŋ maa məyi vənu vɔ ndɔ fi fuŋ tɛ viŋ. ³⁰ Viŋ naysə shee laa nu məfi muu fi ghɔ Jɔn nə luu nu faŋ ɲkə nə ndɔ fi ghɔ Nwi mu, mu nə luu nu wə mənsaw?» ³¹ Vəŋ bi'tə fi taa fwisə vəŋ, ki gisə she' vəŋ vəŋ laa, «Kɛ luu nsin gi laa «fi ghɔ Nwi», buu ɲwə taa bitə tɛ nsin laa, sii yi kə, nsin kee biŋ ɲwə me. ³² Niniŋ, nsin ki

† 11.17 Aysaya 56.7; Jeremaya 7.11.

luu gi laa nə luu she' nu wə mənsaw, ɲkə taa luu kikə? Ka' nsin kee gi niniŋ me, bu' laa vii vənshə bi'tə laa Jɔn nə luu nshiiŋii-sɔghɔ yinsəŋ.» Niniŋ, vəŋ nəə fee vii, ³³ ki nii bəŋsə tɛ Yeso laa vəŋ kee yikii me. Yeso gi tɛ vəŋ laa, «Niniŋ ghɔ, mə kee taa naysə shəŋ ɲkiə faŋ wutə kəŋ kɔ ndɔ fi fuŋ, buu mə ki yi vənu vɔ shɔ nə, tɛ viŋ me.»

Yigisə tii bu' vii mbiə faŋ vəŋ nəə fa' maa məkɔ nswii
(Matiu 21.33-46; Lukas 20.9-19)

12 Yeso ki nii tey ki gisə tɛ vəŋ maa yigisə tii laa, «Wə mɔ' nə luu shɔ faŋ ɲwə nə kii yindii yi, ndi kɔ maa nswii. Nwə nə bia vətɛ vətəŋ faŋ vi tii nə greyp, taa yindii yɔ, ndɔ kà ɲkɔ' shɔ, kɛ yindii yi yɔ, shùŋtə, təə yibii maa məjiatə kəŋ məlu' mɔ' nee taa tey yi, faŋ mbə fuu fi taa vətəŋ vətɛ vɔ. Nwə baa fianə ɲii təyɔ' taa yindii yɔ maa məshii nshii fi taa yiyɔ'. Niniŋ, ɲwə nə lɔotə yindii yi yɔ ɲkee jəə, buu kɔ tɛ vii maa nswii, ndɔ gə shi tɔŋ mɔ'.

² Yighee məndɔ' nswii gə jwi ku', ɲwə tɔŋ wuu fa' wi tɛ vii vɔ laa vəŋ kɔ nswii, laa vəŋ kɔ waytə fi maa vətəŋ mbiə faŋ vəŋ kwii tɛ ɲwə maa nswii. ³ Wuu fa' ghɔ gə, vii vɔ jia ɲwə saŋ, jɔŋ ɲwə nə ghɔ day. ⁴ Tii nswii ghɔ baa ki tɔŋ wuu fa' day, vəŋ fwaŋnə ɲwə fi tɔ ɲwə, ndasə ɲwə. ⁵ Tii yindii ghɔ baa ki tɔŋ wə diday, vəŋ zwi ɲwə. She' nee, ɲwə baa ki tɔŋ vii vəmɔ' vəyaŋ, vəŋ saŋ vəmɔ', zwilə vəmɔ'. ⁶ Nwə nə baa kii wə mu' ghɔ ɲwə; nə luu ɲkee ɲwiŋ wi faŋ ɲwə nə kàw ɲwə. Kɛ lùu maa yighee yiba, ɲwə tɔŋ ɲwiŋ wi ghɔ tɛ vəŋ, gisə laa vəŋ taa fee ɲwiŋ wi ghɔ. ⁷ Vii vɔ ye ɲwiŋ wi ghɔ, gi she' vəŋ vəŋ laa, «Maa lùu wə ntiə faŋ ɲwə ndɔ zi tɔ tii wi nə. Viŋ jwi, nsin zwi ɲwə, buu vətɔ və vənshə kii nsin.»

⁸ Vəŋ jia ɲwə, zwi ɲwə, shà' ɲku ki, mɔ' yiba ɲkɔ'. ⁹ Yuu vəŋ yi niniŋ nə, tii yindii ghɔ taa yi kə? Maa ɲwə taa jwi zwilə vii vɔ, kɔ vətɔ vi vɔ tɛ vii day maa nswii.»

¹⁰ Yeso nə gi yigisə tii yɔ, ki nii gi tɛ vəŋ laa, «Maa viŋ ta tii shəŋ ɲwa'lə Nwi ɲkiə faŋ ɲkə gi laa, «Nɔ' njiə faŋ vii məbɔŋ ndɔ' twèy nyə, kiasə gu ɲo' maa məbɔŋ mfay ɲii. ¹¹ Lùu nu faŋ yi tita Nwi. Luu ɲkee nu jəə tɛ nsin.» †

¹² Vii kwalə məfe' Nwi nə vii mədeesə ɲwa'lə Nwi nə vii taa fi taa ɲii Nwi zɔ, kəə jiiisə maa məjia ɲwə, bu' laa vəŋ nəə kɔ' kii laa ɲwə nə gi yigisə tii yɔ kɔŋ vəŋ. Vəŋ zɔ niniŋ, luu nə, kee jia ɲwə yighee yɔ me, bu' laa vəŋ nəə fee vii. Niniŋ, vəŋ me'tə ɲwə, ndɔ gə nə ɲwaa vəŋ.

Faŋ vi nə bitə nu kɔŋ nu tasə tɛ Yeso
(Matiu 22.15-22; Lukas 20.20-26)

¹³ Nə luu maa yighee yɔ, vi tɔŋ vii mɔ' fi taa nwaa vii Farisii, nə vii mɔ' fi taa nwaa vii məbiŋ nu fwəŋ Herod, tɛ Yeso laa vəŋ kɔ'sə ɲwə maa yigisə yi. ¹⁴ Vəŋ jwi, gi tɛ ɲwə laa, «Tita, yia kɔ' kii laa a lùu wuu yinsəŋ, kee shəŋ maa mbi'tə wə me, kee bee fee yikwalə wə me. A deesə she' nu Nwi yinsəŋ. Niniŋ, yia kəə bitə nu tɛ ghɔ laa, ɲkə kù'nə laa vi ki mɔ' tasə tɛ fwəŋ Kaysa mu, mu bey?» ¹⁵ Yeso zɔ yigi yɔ, kii nə mənay vəŋ, gi tɛ vəŋ laa,

†† 12.11 Sam 118.22-23.

«Viñ mɔŋ mə tɛ kə? Viñ jwi nə ka, də shee!»¹⁶ Vəñ jwi nə ka, də tɛ ŋwə. Ŋwə ndeynə, bitə tɛ vəñ laa, «Tɔ wə kə, nə yizii nyə lùu njyə ndə?» Vəñ bəñsə tɛ ŋwə laa lùu ŋkə fwəñ Kaysa.¹⁷ Yeso zɔ bəñsə vəñ, gi laa, «Viñ kɔ fa Kaysa tɛ Kaysa, kɔ fa Nwi tɛ Nwi.» Shuu vəñ yɔŋ maa ŋwə.

Nu məywey fi shi yiku

(Matu 22.23-33; Lukas 20.27-40)

¹⁸ Vii fi taa nwaə vii Sadiusii fañ vəñ nə gi laa məywey fi shi yiku kee lùu shɔ me, jwi, bitə tɛ Yeso laa, «Tita, Mose nə nyɔ' tɛ nsin taa ŋwa'lə Nwi laa,¹⁹ «Ki luu wə mɔ' ku, mɛ'tə zu wi, fañ vəñ kee kii wee me, weenshu wə ghɔ taa ghaa ndaa wəzwi ghɔ, bi vəñ fuñ tɛ ŋku weenshu wi ghɔ.»²⁰ Niniñ, vəñ-nshwi nə luu shɔ kwatia. Mfɔŋ ndaa wəzwi, ku, kee bi wee me.²¹ Mbe'sə yi ki nii ndaa wəzwi ghɔ, ku, kee bi wee me. Ŋgwə lwesə vətia yi she' niniñ.²² She' nee, vəñ kwatia ndaa wəzwi ghɔ, kùkə, tuu mu' kee bi wee me. Ki lùu fi yiba, wəzwi ghɔ ku nizi.²³ Niniñ, maa yighee məywey fi shi yiku, wəzwi ghɔ ndɔ lùu ŋgwə ndə, yuu vəñ kwatia nə ndaa ŋwə nə?»²⁴ Yeso gi tɛ vəñ laa, «Maa viñ gù maa nu kɔ, bu' laa viñ kee kii nə ŋwa'lə Nwi nə wutə Nwi me.²⁵ Yighee njyə fañ vii ndɔ ywey fi shi yiku, vəñ ndɔ luu she' yaa nshisə-ñjisə Nwi; wəndɔŋ kee baa ndaa wəzwi me, wəzwi kee baa ndaa wəndɔŋ me.²⁶ Gə fi maa məywey vəñku və vii fi shi yiku, maa viñ ta tii fi taa ŋwa'lə Nwi, waytə ŋkiə fañ Mose nə nyɔ' bu' shu' gay fañ ŋkə nə kii nə. Taa waytə ŋwa'lə kɔ, Nwi gi tɛ Mose laa yi lùu Nwi Abraham, nə Nwi Isak, nə Nwi Jeykob.²⁷ Niniñ, Nwi kee lùu Nwi vəñku vənsisə me; Nwi lùu Nwi vii bweynə. Niniñ, viñ gù didi'.»

Nti njyə visi fi taa ntisə Nwi lùu njyə?

(Matu 22.34-40; Lukas 10.25-28)

²⁸ Wə mɔ' fi taa ŋwaa vii mədeesə ŋwa'lə Nwi zɔ fañ vəñ nəə mɔŋ Yeso nə yigi nə. Ŋwə nə kii laa Yeso nə bəñsə jəə. Niniñ, ŋwə jwi yi Yeso nə fwi yiley, bitə tɛ ŋwə laa, «Nti njyə visi fi taa ntisə Nwi lùu njyə?»²⁹ Yeso bəñsə tɛ ŋwə laa, «Njyə visi lùu laa, «Viñ zɔ mɔɔ, vii Isirayl, tita Nwi lùu Nwi ŋwaa-nsin. Luu she' ŋwə lùu Nwi.³⁰ Ki kaw Tita, Nwi wə, nə fwi yə yinshə, kaw ŋwə nə ŋwaa wə nshə, baa nə mbi'tə yə yinshə, nə wutə kə kənsə!»[†]
³¹ Nti njyə fañ nyə be'sə, lùu laa, «Ki kaw wəñji wə yaa nsh-tɔ wə!»[‡] Nti yimɔ' kee baa lùu shɔ fañ nyə shɔɔ nsə-wə me.»
³² Wə ghɔ gi tɛ ŋwə laa, «A gi ŋkee jəə, tita, a gi yin-səŋ laa Nwi luu she' mu', Nwi mɔ' kee baa lùu shɔ, tɛ li' ŋwə me.³³ Baa nə nu məkaw Nwi nə fwi yinshə nə yitɔfə yinshə nə wutə kənsə, baa nə nu məkaw wəñji wə yaa nsh-tɔ wə, vənu vɔ bəw shɔɔ vənu və mətwəñ nyaasə nə məsih nyaasə, kɔ Nwi shɔ.»³⁴ Yeso zɔ fañ

ŋwə nə bəñsə nə tɔ ley. Ŋwə gi tɛ ŋwə laa, «A kee lùu ntañ fi maa məñji yifwəñ Nwi me.» Yinñkii ki shɔɔ, wə nə kee baa lùu shɔ fañ ŋwə nə kee fèe maa məbitə nu tɛ Yeso me.

Nu kòŋ wuu məbweysə vii Nwi

(Matu 22.41-46; Lukas 20.41-44)

³⁵ Shi mɔ' fañ Yeso nəə deesə nu Nwi taa nii Nwi yik-walə, ŋwə nə gi laa, «Sii yɛ kə, vii mədeesə ŋwa'lə Nwi gi laa, wuu məbweysə vii fañ ŋwə ndɔ fi ghɔ Nwi, lùu wee ŋi' nii fwəñ Deyvid?»³⁶ Maa Zwi'tə Nwi nə yisə nsh-tɔ fwəñ Deyvid gi laa, «Tita Nwi nə gi tɛ tita ŋwaa laa, du'nə nsi maa kwiñ ma'nə ŋwaa, zi' maa yighee njyə fañ mə taa mɔ' vii mbeenə və visi ghɔ, a tə ghuu ghə tɔ vəñ.»[‡]
³⁷ Niniñ, nsh-tɔ fwəñ Deyvid nəə tii wuu məbweysə vii ghɔ nə tita wi. Sii ka' ŋwə baa lùu ŋwiñ wi kika?» Nwaə vii vəyañ fañ vəñ nə zɔ yigisə Yeso, nə kàw maa məzɔ yigisə yi yɔ didi'.

Fañ Yeso nə gi yigi kòŋ vii mədeesə ŋwa'lə Nwi

(Matu 23.1,5-7,14; Lukas 20.45-47)

³⁸ Fañ Yeso nəə deesə nu Nwi niniñ nə, ŋwə nə baa gi laa lee, «Viñ ki shiinə yinŋwaa yin fi ghɔ vii mədeesə ŋwa'lə Nwi fañ vəñ kaw maa məmɔ' njwisə dəsə maa vəñ, kaw laa vi ki shɔ'tə vəñ taa vəshəŋ və təwiñ,³⁹ kaw maa mədu' fuu vəñkaw vəkwi taa nii məshəŋtə, baa kaw maa mədu' fuu vəñkaw vəkwi maa vəshəŋ və məzi vənu.⁴⁰ Viñ kɔ' kii laa, vəñ zi vətɔ və vəki ŋkusə, shɔ'tə Nwi nə təgi təyañ təyañ, tay didi' maa məbo' si vii. Nsɔ' njyə fañ Nwi ndɔ kwan maa vəñ ndɔ shɔɔ ki.»

Yigi kòŋ nu məmɔ' ka tɛ Nwi

(Lukas 21.1-4)

⁴¹ Yeso ki nii gə dū'nə nsi visi shəŋ məmɔ' ka taa nii Nwi yikwalə, ki ye fañ vii mɔ' ka taa ŋwa' məmɔ' ka. Vii təkə vəyañ mɔ' ka yañ.⁴² Zu ŋku mɔ' fañ nə luu mbəə, jwi mɔ' vəfilan tee.⁴³ Yeso ye, tii vii məzwetə nu ki yi ŋwə, gi tɛ vəñ laa, «Maa viñ nii yə zu ŋku wi fañ ŋwə luu mbəə nə. Viñ zɔ! Mə gi tɛ viñ yinsəŋ laa ŋwə mɔ' ka, ŋwə yañ shɔɔ ŋgwə vii vənsə fañ vəñ nii mɔ' ka taa ŋwa' məmɔ' ka tɛ Nwi.⁴⁴ Mə gi niniñ, bu' laa vii vənsə jwi mɔ', bə fa taa mba. Gə fi maa wəzwi ghɔ, ŋwə jwi mɔ' she' fa ŋkiə fañ ŋwə kii, kee baa bə tuu fa yiba laa ŋwə gə zɛ fi fuñ me.»

Fañ Yeso nə naysə laa vi ndɔ kwasə nii Nwi yikwalə

(Matu 24.1-2; Lukas 21.5-6)

13 Yinñkii ki shɔɔ, Yeso fuu fi taa nii Nwi yikwalə. Wuu məzwetə nu ki mɔ' jwi, gi tɛ ŋwə laa, «Tita, ye ŋo'sə sə, fañ vi yaa bɔŋ nii Nwi yikwalə nyə shɔ. Nii nyə bəw shɔɔ.»² Yeso bəñsə tɛ ŋwə laa, «A ki ye nii Nwi yikwalə nyə mu? Mə naysə tɛ viñ laa vi ndɔ kwasə nii

† 12.19 Diteronimi 25.5-6. †† 12.26 Eksodɔs 3.6. ‡ 12.30 Diteronimi 6.4-5. ‡† 12.31 Levitikɔs 19.18.

‡† 12.36 Sam 110.1.

nyè yinshə, m̀' nsi. Tuu ɲo' yimu' kee baa dù' fuu liɲ wi faɲ vi kee kwàsə, m̀' nsi me.»

Vii Kristo ndo ye ɲi' bu' nu Nwi
(Matu 24.3-14; Lukas 21.7-19)

³ Vəɲ shɔɔ ki gə fuu baɲ Vəti-və-Məɲgwə. Vəɲ zi' shɔɔ, Yeso du'nə nsi. Nii Nwi yikwalə yɔ nə luu visi ɲwə. Pita nə Jeyms nə Jɔn, baa nə Andru, jwi bitə tɛ ɲwə she' vəɲ vəɲ laa, ⁴ «Nu kɔ ndo gay ndəkəkə? Shwenə ki ndo luu kəkə faɲ vənu və ɲi' vɔ vənsə ndo tey ki gay? Naysə tɛ yia!» ⁵ Yeso tey ki naysə tɛ vəɲ laa, «Viɲ zɔ! Viɲ ki tɔfə laa wə kee ndo bwe'sə viɲ me!» ⁶ Vii vəyaɲ ndo jwi, ki tii təzii təvəɲ maa yizii nyaa, gisə laa vəɲ lùu mə, wuu məbweysə wiɲ. Vəɲ ndo bwe'sə vii vəyaɲ. ⁷ Viɲ zɔ! Yighee nɲyə faɲ viɲ ndo zɔ təghaw nə yumə yighaw, ki nduɲ sii viɲ me. Nkə ndo ghaa gay niniɲ. Luu nə, vəndwə və mbi kee ta yiku' maa yighee yɔ me. ⁸ Shi tɔɲ ki gə yighaw maa liɲ wi. Yifwəɲ ki gə yighaw maa liɲ wi. Nsi ki nə'nə vəshəɲ vəshəɲ. Jiɲ koo mbi. Luu she' vənzi və ɲi' yɔ nə.

⁹ Viɲ ki lootə yinwaa yin. Vi ndo ki jiatə viɲ, kwan taa nɔɔ', saɲ viɲ taa ndo' məshəɲtə vii Nwi. Viɲ ndo tiɲ visi vəgoməna nə vəfwəɲ bu' yizii nyaa. Niniɲ, vii vɔ ndo zɔ nu Nwi shɔ. ¹⁰ Ntɔɲ yijəə Nwi ndo ghaa zi' maa məshi mə tɔɲ mənsə, buu vəndwə və mbi ku'nə.

¹¹ Yighee nɲyə faɲ vi ndo ki jiatə viɲ, gə nə viɲ taa ɲii məshia nɔɔ', ki viɲ ki bi'tə laa viɲ taa gi laa kə me. Viɲ gi she' nu ɲkiə faɲ Nwi ndo kɔ tɛ viɲ maa yighee yɔ, bu' laa kee ndo ki gisə viɲ me, ndo ki gisə Zwi'tə Nwi fi shuu viɲ.

¹² Maa yighee yɔ, wə ndo ki fiɲ weenshu wi tɛ yiku; tii wee fiɲ ɲwiɲ wi nizi; vaɲnə ndo maa vətii vəvəɲ, fiɲ vəɲ tɛ yiku. ¹³ Gə fi maa viɲ, vii vənsə ndo bee viɲ bu' mə. Luu nə, wə ntia faɲ ɲwə kà fwi yi zi' tɛ vəndwə və vənu vɔ, ndo zi məbwey vəlwan.»

Fa bwə faɲ ɲkə ndo bisə shəɲ ley
(Matu 24.15-28; Lukas 21.20-24)

¹⁴ Yeso baa gi laa, «Viɲ zɔ! Yighee nɲyə faɲ viɲ ndo ye ɲkee fa bwə faɲ ɲkə bisə shəɲ ley, tiɲnə shəɲ ɲkiə faɲ ɲkə kee bəw laa ɲkə tiɲnə shɔ me, bəw vii mbiə faɲ vəɲ lùu shi Judia nyiɲkə, gə ndənə taa təkwe'! Wə faɲ ɲwə tii shəɲ ɲwa'lə kə, kwa'tə tɔ ki, ki kii nə ɲi' ki. ¹⁵ Ki wə ntia faɲ ɲwə ndo du' fu maa yighee yɔ, kee biɲ maa məɲii taa ɲii maa məndi fa me! ¹⁶ Ki wə ntia faɲ ɲwə ndo luu taa biisə, kee baa bisə yighee maa məbəɲ gə ndi ɲwi yi fi shiɲii me! ¹⁷ Vəki gɔsə nə mbiə faɲ vəɲ nyɔɲsə vəɲ ndo ye ɲi' yiyaɲ maa yighee yɔ. ¹⁸ Bəw viɲ bu' ghɔ tɛ Nwi laa ki ɲkə ndo gay maa yighee gwə me, ¹⁹ bu' laa vii ndo ye ɲi' ɲkee didi' maa yighee yɔ. Shu fi maa vənzi və mbi faɲ Nwi nə bɔɲ mbi nə, jwi kɔ tɔ məndwə, ɲi' yimɔ' nə kee ta fūu yaa yinɲii me, yimɔ' kee ndo fuu yaa yinɲii me. ²⁰ Viɲ zɔ! Nwi ndo shia vəshi vɔ. Nii to' lùu laa ɲwə kee ndo shia vəshi vɔ me, buu ki ka' tuu wə mu' kee ndo bwey me. Nwi ndo shia vəshi vɔ bu' vii mbiə faɲ ɲwə nə shò' laa luu mbii vii.

²¹ Ki luu wə ndo gi tɛ viɲ maa yighee yɔ laa, «Viɲ ye Kristo, wuu məbweysə wiɲ nə,» tɛ'nə me laa, «Ye ɲwə

fiɲnə,» ki viɲ biɲ me! ²² Vii ndo fuu ki bwe'sə vii, gisə laa vəɲ lùu Kristo, wuu məbweysə wiɲ. Vəmɔ' gi laa vəɲ lùu vii məfi'tə yighisə shuu Nwi, ki də vəshwenə nə vənu və shuu yɔɲvə maa məbwe'sə vii, ki mɔɲ maa məbwe'sə ɲkee vii mbiə faɲ Nwi nə sho' laa lùu mbii vii nə nizi. ²³ Niniɲ, viɲ ki tɔfə! Maa mə du'tə mə naysə vənu vənsə tɛ viɲ, buu mbə ndo gay.»

Faɲ Wuu yinsəɲ Nwi ndo bəɲ jwi
(Matu 24.29-31; Lukas 21.25-28)

²⁴ «Ndo luu maa yighee mbi yɔ, faɲ ɲi' yɔ ndo ki me, shishwi faɲ, ɲuu kee baa bee me, ²⁵ məjwiɲ sho'kə fi taa yizɔ, fiɲkə nsi. Nwi ndo buulə vəwutə vənsə faɲ mbə yisə laa vətɔ vɔ ki to' fi taa yizɔ. ²⁶ Vi ki nii yə Wuu yinsəɲ Nwi faɲ ɲwə ndo bəɲ jwi fi taa mbɔ' nə wutə Nwi. Vii vənsə ndo fee ɲwə. ²⁷ Nwə ki nii tɔɲ nshiiisə-ɲiiisə Nwi laa vəɲ gə ki baytə vii vi faɲ ɲwə nə sho' fi maa vəlita və mbi vənsə, gə kɔ ɲkee maa vəndwə və nsi nə yizɔ.»

Nu məzwetə fi maa ti fig
(Matu 24.32-35; Lukas 21.29-33)

²⁸ Yeso baa gi aa, «Bəw viɲ zwetə nu fi maa ti fig. Yighee nɲyə faɲ viɲ ye laa vəvi vi tɔɲkə, viɲ kɔ' ki nii kii laa biɲ lùu nshənə. ²⁹ She' nee, faɲ viɲ ye vənu vɔ nə gəy, viɲ kɔ' ki nii kii laa mə lùu nshənə, laa mə kee baa təy me. ³⁰ Viɲ zɔ! Mə gi tɛ viɲ laa, za vii və kee ndo kukə mè me, buu vənu və vənsə gay. ³¹ Yizɔ ghɔ nsi ndo mè, luu nə, yigisə nyaa kee ndo mè me.»

Ka' tuu wə kee kii nə yighee nɲyə faɲ vənu vɔ ndo gay me

(Matu 24.36-44; 25.14-15; Lukas 12.38-40; 19.12-13)

³² «Ki ndo luu yighee kə, ki ndo luu shi ɲkiə, tuu wə mu' kee yikii me. Tuu ɲkee nshiiisə-ɲiiisə Nwi, tuu ɲkee Wee Nwi, kee yikii me. Kii she' tita Nwi niniɲ wi. ³³ Viɲ ki shiinə yinwaa yin, du' shi nə yiki', bu' laa viɲ kee kii nə yighee nɲyə faɲ ɲkə ndo luu me. ³⁴ Nkə ndo luu yaa nu wə, faɲ ɲwə nə gə tɔɲ, mè'tə ɲii yi, kɔ vətɔ vi vənsə tɛ vii fa' vi laa vəɲ ki ndeynə. Nwə nə gaa fa' tɛ vəɲ tɔ tɔ, gi tɛ wuu məshii shuu ɲii laa ɲwə ki shi nə yiki'. ³⁵ Niniɲ, viɲ ki shi nə yiki', bu' laa viɲ kee kii nə yighee nɲyə faɲ tii fu ndo jwi me. Ki ɲwə jwi maa yighee nɲyə faɲ vi kəə gə nɔɲnə, ki ɲwə jwi nintəɲ vətɔ', ki ntoo ɲki', ki nshia-ndoo-mbisi, ³⁶ kee bəw laa ɲwə ndo ki jwi, viɲ ki biɲwey me. ³⁷ Nu ɲkiə faɲ mə nii gi tɛ viɲ nə, mə gi tɛ vii vənsə, laa viɲ ki shi nə yiki'.»

Faɲ vi nə kà yighaw tɔ Yeso
(Matu 26.1-5; Lukas 22.1-2; Jɔn 11.45-53)

14 Nə go' she' vəshi vəbɔɔ, kɔ tɛ shi kwələ vii Jus, faɲ vi tii nə Pasa, baa nə vəshi məkwə ba faɲ vi kee kwəɲ fənsiɲ taa tey yi me. Nə lùu maa yighee yɔ vii kwələ məfe' Nwi nə vii mədeesə ɲwa'lə Nwi nəə kəə jii maa məshɔɔ fi fuɲ, jia Yeso fi taa mənay, zwi ɲwə. ² Niniɲ, vəɲ nəə gisə laa, «Ki nsiɲ yi nu kɔ faɲ vi zi vəshi vəkwalə vɔ me, bu' vii taa buulə shi.»

Fañ wəzwi mós' nə tütə məngwə məluŋsə tɔ Yeso

(Matiu 26.6-13; Jɔn 12.1-8)

³ Nə luu maa yighee yó, Yeso gə du' taa ɲii Saymon, wuu zatə bwə wì, nti' Betani, ki zì fazi. Fañ ɲwə nə luu yifi, wəzwi mós' jwi nə kəŋ ɲkwɪŋ yimós' nee, fañ vɪ tii nə alabasta, nə kəŋ məngwə məluŋsə jəə taa tey yi fañ vɪ tii nə nardo, ɲkee mbə shwarɲ ndɔŋnə, jwi ɲà'sə ɲkwɪŋ yó, tütə məngwə mbó tɔ Yeso. ⁴ Vii mós' ye, fwisə vəŋ bi. Vəŋ gi vəŋ vəŋ laa, «Vi sii bɔsə məngwə mbè té kə? ⁵ Nə ki ka' vɪ fiŋ məngwə mbó yaa ɲkaŋsə muu-ntɔfə shòc, yuu kɔ ka ghó té mbəəsə.» Vəŋ shə té wəzwi ghó. ⁶ Yeso zɔ, gi laa, «Viŋ me'tə ɲwə! Viŋ sii ghaysə ɲwə bu' kə? ɲwə yɔ ɲkee nu jəə shee. ⁷ Maa viŋ vɪ mbəəsə lùu ghee nshə. Yighee ɲjyə fañ viŋ kəə yɔ nu jəə maa mbəəsə, ka' viŋ yɔsə. Gə fi maa mə, nsɪŋ kee taa baa luu mós' ghee nshə me. ⁸ Wəzwi ɲwə yɔ nu ɲkiə fañ ki ka' ɲwə yɔ. ɲwə zwisə mə nə məngwə buu vɪ taa təə mə. ⁹ Mə gi té viŋ yinsəŋ laa, shəŋ té me shəŋ fañ vɪ ndɔ ki fi'tə ntɔŋ yijəə Nwi mbi, vɪ ndɔ fi'tə nu ɲkiə fañ ɲwə yɔsə nə nizi. Vɪ ndɔ lumə ɲwə té nee.»

Fañ Judas Iskariot nə fiŋ Yeso

(Matiu 26.14-16; Lukas 22.3-6)

¹⁰ Judas Iskariot, fañ nə luu fi maa vii məzwetə nu Yeso ɲjɔsə-bɔc nə, ki nii ndò gə yè vii kwalə məfe' Nwi maa məfiŋ Yeso té vəŋ. ¹¹ Vii kwalə məfe' Nwi vó zɔ, ɲàytə, kò'nə maa məkɔ ka té ɲwə. ɲwə ki nii kəə jii fañ ɲyə kù'nə yuu shòc fuŋ, fiŋ Yeso.

Fañ Yeso nə zì Pasa ghɔ vɪ vii məzwetə nu ki

(Matiu 26.17-25; Lukas 22.7-14,21-23; Jɔn 13.21-30)

¹² Kì lùu maa shi vɪsɪ fi maa vəshi mbiə fañ vɪ yaa ki zì bee fañ vɪ kee kwəŋ fənsɪŋ taa tey yi me. Nə luu shi ɲkiə fañ vɪ yaa ki sii bi-ɲjii Pasa maa məlumə yighee ɲjyə fañ vii Isirayl nə fùu fi shi Ijip. Maa yighee yó vii məzwetə nu Yeso jwi, bitə té ɲwə laa, «A kəə laa yia gə fə, gə lòotə maa məzi Pasa?» ¹³ Yeso tɔŋ fi maa vii məzwetə nu ki vəbɔc, nàysə té vəŋ laa, «Viŋ gə taa shi. Viŋ vɪ wəndɔŋ mós' fañ ɲwə shà' ɲkwɪŋ muu taa faynə. Viŋ be'sə wə ghó! ¹⁴ Shəŋ ɲkiə fañ ɲwə taa ɲii shɔ, viŋ gə gi té tii fu ghó laa, tita wiŋ gi laa, ɲjii ɲii vəkūusə yi fañ yi taa zì Pasa shɔ ghɔ vɪ vii məzwetə nu ki bə? ¹⁵ Tii fu ghó taa də ɲjii ɲii yikwalə té viŋ, té vɪ nɲŋsə vətɔ vənsə taa tey yi. Yifi viŋ ki lootə fazi kó té nsɪŋ.» ¹⁶ Vii vó vəbɔc zɔ, ndò fi nsi, gə taa shi, ye she' fañ ɲwə nii nàysə té vəŋ nə. Vəŋ ki nii ɲii, lòotə fazi Pasa.

¹⁷ Kì lùu laynəfu, Yeso jwi shɔ ghɔ vɪ vii məzwetə nu ki ɲjɔsə-bɔc nə. ¹⁸ Vəŋ du'nə nsi, ki zì. Fañ vəŋ nə dù', ki zì, Yeso gi laa, «Viŋ zɔ! Mə gi té viŋ yinsəŋ laa wə mós' fi taa ɲwaa viŋ taa fiŋ mə, wə mós' fañ nsɪŋ vɪ vəŋ zì mós'.» ¹⁹ Vəŋ tey ki luŋ, gisə té ɲwə wə nə mu' nə mu' laa, «Nə kee lùu mə yimu?» ²⁰ ɲwə gi té vəŋ laa, «Lùu wə mu' fi taa ɲwaa viŋ ɲjɔsə-bɔc. Lùu wə ntia fañ yia ɲwə shu bee taa kay kəmu'. ²¹ Viŋ kɔ' kii laa, Wuu yinsəŋ Nwi taa ghaa gə ndi, yuu vɪ nə nyò' taa ɲwaa'lə Nwi kòŋ ɲwə. Luu nə, wə ntia fañ ɲwə ndɔ fiŋ Wuu yinsəŋ Nwi ghó,

ndɔ ye ɲi' yiyəŋ. ɲkə nə bàw té wə ghó laa ki vɪ bi ɲwə me.»

Fañ Yeso nə tɔ nu fazi Mbɔŋ

(Matiu 26.26-29; Lukas 22.15-20; 1 Kɔrintian 11.23-25)

²² Nə luu maa yighee yó, fañ vəŋ nə du' ki zì nə, Yeso ndi bee, bəŋsə Nwi shɔ, bi', kò té vəŋ, gi laa, «Kò, lùu ɲwaa ɲwaa.» ²³ ɲwə baa ndi ndaw, kɔ bwarɲ-wee té Nwi, ndò kò té vəŋ, vəŋ vənsə nu fi tey yi. ²⁴ ɲwə gi té vəŋ laa, «Lùu mənshi maa fañ mə taa tutə tɔ vii vəyəŋ. Mə ndɔ ku tɔ vəŋ, té ki ka' vəŋ gwia məkee məfimə ghɔ vɪ Nwi. ²⁵ Viŋ zɔ! Mə gi té viŋ yinsəŋ laa, mə kee ndɔ baa nu məlu' me, zì' té shi ɲkiə fañ nu yifwəŋ Nwi ndɔ jwi. Mə ndɔ baa kii nu she' maa yighee yó.»

Fañ Yeso nə nàysə té vii məzwetə nu ki laa vəŋ ndɔ su'tə ghuu vəŋ fi yiba jii yi

(Matiu 26.30-35; Lukas 22.31-34; Jɔn 13.36-38)

²⁶ Yeso ghɔ vɪ vii məzwetə nu ki ki nii zwà ɲyay məbəŋsə Nwi, ndò fùu fu, gə fuu bəŋ Vəti-və-Məngwə. ²⁷ Vəŋ zì' yifi, Yeso gi té vəŋ laa, «Viŋ vənsə taa su'tə ghuu ghiŋ fi yiba mə, yuu vɪ nə nyò' taa ɲwaa'lə Nwi laa, Nwi ndɔ zwi wuu məshii bisə, bisə saykə. ²⁸ Luu nə, yighee ɲjyə fañ Nwi ndɔ yweysə mə fi shi yiku, mə gə shi Galilii. Bàw viŋ taa be'sə mə yifi!» ²⁹ Pita zɔ, gi laa, «Vəŋ kɔlə taa su'tə ghuu vəŋ vənsə, mə kee sù'tə me.» ³⁰ Yeso gi té ɲwə laa, «Mə gi té ghɔ yinsəŋ laa, she' vətɔ' ndee, ɲki' taa kee taw ghee bɔc me, a twey mə ghee tia.» ³¹ ɲwə baa kii gi nəŋay laa, «Nsoo kɔlə taa kukə mós', mə kee bee twèy ghɔ me.» Vəŋ vənsə gi she' ɲiniŋ.

Fañ Yeso nə gə shò'tə Nwi maa shəŋ Gesemani

(Matiu 26.36-46; Lukas 22.39-46)

³² Yeso ghɔ vɪ vii məzwetə nu ki ki nii gə shəŋ mós' fañ vɪ tii nə Gesemani. Vəŋ gə zì' shɔ, ɲwə gi té vəŋ laa, «Viŋ du' feenə, na', mə gə shò'tə Nwi.» ³³ ɲwə gi ɲiniŋ, ndi Pita nə Jeyms baa nə Jɔn, ghɔ vɪ vəŋ gə. Vəŋ gə ɲiniŋ, fwi yi tey ki la', ɲwə fee, ³⁴ gi té vəŋ laa, «Mə kii məluŋ taa fwi mə yəŋ, té ki ka' ɲwə zwì mə. Viŋ du' feenə, ki ki' mə!» ³⁵ ɲwə shəŋtə gə vɪsɪ titi', nòŋ nsi, bù' ghɔ té Nwi laa, ki ghaŋ jii yiday luu shɔ, Nwi yɔsə yighee ɲi' yì shòc fi maa yi. ³⁶ ɲwə nə gi laa lee, «Tii ɲwaa, a kii wutə maa məyi vənu vənsə. Ba'sə ndaw ɲi' fi maa mə! Luu nə, ki ghɔ yì nu fañ kàw mə me, yì she' ɲkiə fañ kàw ghɔ!»

³⁷ ɲwə bəŋ jwi, ye vəŋ nə biɔbwey. ɲwə gi té Pita laa, «Saymon, a biɔbwey mu? Nə ka' a kee dù', kee ki bwey me, tày yaa ləə kəmu' yimu?» ³⁸ Viŋ shi nə yiki', ki shò'tə Nwi laa ki viŋ ɲii məmɔŋ maa məyi nu bwə me! Maa fwi siŋ biŋ; bəə yinwaa yin bəə ɲay.» ³⁹ ɲwə baa kii gə shò'tə Nwi, baa ki gi she' fañ ɲwə nii gi nə, ⁴⁰ bəŋ jwi, ye vəŋ she' mbweysə, bu' laa si vəŋ nə ki bii nə mbweysə. Vəŋ kee kii nə nu, bəŋsə té ɲwə me. ⁴¹ ɲwə gə bəŋ jwi lwesə ghee tia, gi té vəŋ laa, «Viŋ ki bii bwey, shəŋ ɲwaa wiŋ mu? - ɲkə kù'; yighee kù'nə fañ vɪ fiŋ

mæ, kò mæ ghc vii bwænə. ⁴² Viñ ndc, nsiñ kî gə! Viñ ye!
Wə ntîə fañ ñwə fiñ mæ, lùu nshənə.»

Fañ vi nə jia Yeso

(Matiu 26.47-56; Lukas 22.47-53; Jɔn 18.3-12)

⁴³ She' fañ Yeso nəə kî bii gisə, Judas, fañ nə luu wə fi taa ñwaa vii məzwetə nu Yeso ñjɔsə-bɔɔ nə, jwi ghc vi nwaə vii nə vəba' nə mbaysə. Vəñ nə ndò fi ghc vii kwalə mæfe' Nwi nə vii mædeesə ñwa'lə Nwi nə vii taa fi taa nii Nwi, ⁴⁴ tɛ wuu məfiñ Yeso nə naysə shwenə tɛ vəñ laa wə ntîə fañ yi taa gə shɔ'tə ñwə, nyɔñ fəə ghi, buu lùu Yeso. Niniñ laa vəñ jia ñwə, gə nə ñwə fi taa yitɔfə. ⁴⁵ Nwə zi' yifi, yasə gə yi Yeso, gi laa, «Tita ñwaa», kî nii nyɔñ fəə ghi. ⁴⁶ Vii vɔ kî nii jia Yeso. ⁴⁷ Wə mɔ' fi taa ñwaa vii mbiə fañ vəñ nə tɪñnə yifi, sho' ba' yighaw kî, shia tuulə bu' wuu kwalə mæfe' Nwi. ⁴⁸ Yeso gi tɛ vii vɔ laa, «Viñ jwi nə vəba' nə mbaysə, jwi jia mæ, yaa viñ jwi jia ndc' lee? ⁴⁹ Vəshi vəshi nsiñ nə lùu taa nii Nwi yikwalə mɔ', mæ deesə shɔ, viñ kee jia mæ me. Luu nə, ñkə gày niniñ laa nu ñkîə fañ vi nə nyɔ' taa ñwa'lə Nwi faynə.» ⁵⁰ Vii vɔ kî nii gə nə ñwə. Vii məzwetə nu kî me'tə ñwə, nyɔñkə vənsə. ⁵¹ Wuu zawə mɔ' be'sə Yeso she' nə njwi yindiñ maa ñwə. Vii vɔ jia ñwə, ⁵² ñwə sho'tə fi maa njwi yi yɔ, nyiñ she' nə ntɪñ, gə.

Fañ vi nə shia nsc' tɔ Yeso

(Matiu 26.57-68; Lukas 22.54-55,63-71; Jɔn 18.12-14,19-24)

⁵³ Vii vɔ gə kò Yeso tɛ wuu kwalə mæfe' Nwi. Vii kwalə mæfe' Nwi nə vii mædeesə ñwa'lə Nwi nə vii taa fi taa nii Nwi faynə shɔ maa nsc'. ⁵⁴ Pita nəə be'sə Yeso fi ntañ, jwi dù' ñkee fu wuu kwalə mæfe' Nwi, kî zwasə wisə ghc vi vii fa' vii mæfe' Nwi.

⁵⁵ Vii kwalə mæfe' Nwi nə vii mbiə fañ vəñ yaa kî shia nsc' vənsə kəə vii tɛ ka' vəñ gi nu fañ Yeso nə yisə kəbwə, yuu vəñ zwi ñwə, kee ye me. ⁵⁶ Vii vəyañ sii tə-ba tɔ ñwə. Təba tɔ kee bee fəynə me. ⁵⁷ Vii mɔ' ndc fi nsi, biñ mbee tɔ ñwə, gi laa, ⁵⁸ «Yia nə zò fañ ñwə nə gi laa yi taa dɔñsə nii Nwi yikwalə nyə, fañ vi nə fianə nə ghc, baa bɔñ yiday, kee nə ghc me, maa vəshi vətia.» ⁵⁹ Luu nə, yigisə vəñ yɔ kee bee faynə maa nu kɔ me. ⁶⁰ Wuu kwalə mæfe' Nwi kî nii tɪñnə yizɔ, tɪñnə nintəñ, bitə tɛ Yeso laa, «A kee bəñsə vənu mbiə fañ vii və gisə kòñ ghc yimu?» ⁶¹ Nwə gay, kee bee bəñsə tuu nu me. Wuu kwalə mæfe' Nwi bitə tɛ ñwə laa, «Naysə tɛ yia, a luu wə ntîə fañ Nwi nə sho' maa wuu məbweysə vii vi mu? A lùu Wee Nwi, fañ vi bəñsə ñwə Nwi nə mu?» ⁶² Yeso bəñsə tɛ ñwə laa, «ɔñ, luu mæ. Viñ ndc ye Wuu yinsəñ Nwi fañ ñwə ndc du'nə ñkee fuu ñkaw kwi maa kwiniñ ma'nə Nwi fañ ñwə kii wutə kənsə. Viñ ndc baa ye ñwə, fañ ñwə ndc jwi taa mbɔ' fi yizɔ.» ⁶³ Wuu kwalə mæfe' Nwi ghɔ zò nu kɔ, sətə njwi yi, ndò gi laa, «Nsiñ sii baa kəə vii məbiñ kòñ ñwə tɛ kə? ⁶⁴ Maa viñ zò fañ ñwə ndə Nwi! Mbi'tə yin lùu laa kə?» Vəñ vənsə shia laa vi zwi ñwə, ñwə ku. ⁶⁵ Vii mɔ' kî nii tɛy kî she' mənti maa ñwə, shitə si ghi, fwəñnə ñwə, ndò bitə tɛ ñwə laa, «Kii nə wə ntîə fañ ñwə fwəñnə ghc fi maa Zwi'tə Nwi.» Vii fa' vii mæfe' Nwi kî nii ndi ñwə, sàñ fəə ghi nizi.

Fañ Pita nə twèy Yeso

(Matiu 26.69-75; Lukas 22.56-62; Jɔn 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Fañ Pita nə dù' fu wuu kwalə mæfe' Nwi nə, wəzwi mɔ' fi taa ñwaa vii fa' wuu kwalə mæfe' Nwi jwi, yə Pita fañ ñwə zwasə wisə. ⁶⁷ Nwə ndeynə Pita, gi laa, «Maa a luu fi maa vii Yeso, wə wì fi ntî' Nazaret.» ⁶⁸ Nwə twey, gi laa, «Mə kee kxi nə nu ñkîə fañ a gi nə me, kee bee zò nu kɔ me.» Nwə gi niniñ, ndò fùu gə ñji fu. ⁶⁹ Wəzwi ghɔ baa kî ye ñwə yifi, tɛy kî gisə tɛ vii mbiə fañ vəñ nə tɪñnə yifi laa, «Wə ñwə lùu fi maa vii Yeso vi.» ⁷⁰ Pita baa kii twey. Fiki' nee, vii mbiə fañ vəñ nə tɪñnə yifi, gi tɛ ñwə laa, «Nkee yinsəñ, a lùu fi maa vii vɔ. Yia kɔ' kxi bu' laa a lùu wə fi shi Galilii.» ⁷¹ Nwə nda ñwaa wi, kèe laa, «Mə kee kxi nə wə ntîə fañ viñ gisə kòñ ñwə nə me.» ⁷² She' fiki' nee, ñkî' taw lwesə ghee bɔɔ. Pita lumə nu ñkîə fañ Yeso nii gi tɛ ñwə nə laa, «Nkî' taa kee taw ghee bɔɔ me, a twey mæ ghee tia.» Nwə lumə niniñ, gù nsi nə yigwia.

Fañ vi nə kò Yeso tɛ goməna Pilate

(Matiu 27.1-2,11-26; Lukas 22.66-23.25; Jɔn 18.28-19.16)

15 Fu kî lee ñkee taa nshia-ndoo-mbisi, vii kwalə mæfe' Nwi nə vii taa fi taa nii Nwi nə vii mædeesə ñwa'lə Nwi, ghc vi vii məshia nsc' vənsə, faynə shəñ mu', kà nu kɔ, kî nii kà Yeso, gə nə ñwə, gə kò tɛ goməna Pilate maa nsc'. ² Goməna Pilate bitə tɛ Yeso laa, «A luu fwəñ vii Jus mu?» Yeso bəñsə tɛ ñwə laa, «A gi ñkee nu.» ³ Vii kwalə mæfe' Nwi jwi gi vənu vəbwəvə tɔ Yeso vəyañ. ⁴ Pilate baa kî bitə tɛ ñwə laa, «A kee kɔ bəñsə yimu? Zɔ fañ vi gisə vənu vəyañ tɔ ghc.» ⁵ Yeso kee baa bəñsə tuu nu kəmu' me. Shuu Pilate yɔñ.

⁶ Yaa kî luu maa shi Pasa, goməna Pilate fuusə wuu nii mfiñ mu' fañ vii Jus bitə tɛ ñwə, ñwə kò tɛ vəñ. ⁷ Maa yighee yɔ, nwaə vii nə luu shɔ taa nii mfiñ fañ vəñ nə bùulə shi, zwi wə. Wə mɔ' fi taa ñwaa vii vɔ lùu Barabas. ⁸ Nə luu she' maa yighee yɔ fañ vi nə shia nsc' tɔ Yeso nə, vii kɔ' jwi ye Pilate, gi tɛ ñwə laa ñwə yi she' fañ ñwə yaa kî te'sə yisə nə. ⁹ Nwə bəñsə tɛ vəñ laa, «Viñ kəə laa mæ fuusə fwəñ vii Jus, kò tɛ viñ mu?» ¹⁰ Nwə nə bitə niniñ, bu' laa ñwə nə kɔ' kii laa vii kwalə mæfe' Nwi ghi' Yeso ghighi', buu kɔ ñwə maa nsc'. ¹¹ Luu nə, vii kwalə mæfe' Nwi vɔ ñwia yisi tɛ nwaə vii vɔ laa vəñ bitə Barabas, me'tə Yeso. ¹² Pilate baa kî bitə tɛ vəñ laa, «Mə kî yɛ, kò Barabas tɛ viñ, buu mæ yɛ kə nə wə ñwə fañ viñ tii ñwə nə fwəñ vii Jus nə?» ¹³ Vəñ yumə, bəñsə laa vii bey ñwə fuu fəñkɔ' fə ñkî'sə. ¹⁴ Pilate bitə tɛ vəñ laa, «Nwə sii yɛ kə bwə?» Vəñ baa mətə kî yiyumə laa vii bey ñwə fuu fəñkɔ' fə ñkî'sə. ¹⁵ Goməna Pilate nəə kəə yɛ nu ñkîə fañ ñkə taa baw tɛ vəñ, fùusə Barabas, kò tɛ vəñ, sàñ Yeso nə vəmfa, kò ñwə laa vii bey ñwə fuu fəñkɔ' fə ñkî'sə.

Fañ vəsoge' nə taw Yeso

(Matiu 27.27-31; 19.2-3)

¹⁶ Vəsoge' kî nii ndi Yeso, gə nə ñwə, nii nto' goməna, fañ vi nə tii nto' yɔ nə Praytorion, tii vəsoge' vənsə fi taa nto' goməna. Vəñ faynə, tɛy kî taw ñwə, ¹⁷ ndi njwi

yibay, mò' maa njwə, bèe yisə' nyawsə laməŋkwi tɔ njwə, laa lùu yisə' vəfwəŋ, ¹⁸ ki nii tey ki shɔ'tə njwə laa, «Yia tunj nsə' tɛ ghɔ, mɔɔ fwəŋ vii Jus,» ¹⁹ sàŋ njwə fi tɔ njwə nə vəmfa, ndò shè' mən̄ti maa njwə, jè vətɔ vəyəə vəvəŋ nsi, lwiasə njwə. ²⁰ Faŋ vəŋ bwàsə tàw njwə, ndò shò' njwi yibay yɔ' fi maa njwə, baa ki nii mò' njkee nsii njwisə maa njwə, ndi njwə, fùu, gè nə njwə maa məbey njwə fuu fəŋkɔ' fə njkɔ'sə.

Faŋ vi nə bey Yeso fuu fəŋkɔ' fə njkɔ'sə
(Matu 27.32-44; Lukas 23.26-43; Jɔn 19.16-27)

²¹ Faŋ vəŋ nəə gə nə Yeso niniŋ nə, wə mɔ' jwi shòɔ vəŋ, ki kuunə fi taa biisə. Yizii wə ghɔ' luu Saymon. Njwə nə luu wuu Kirene, tii Alesanda nə Rufɔs. Vəsogə' vɔ' jia njwə laa njwə bi' fəŋkɔ' fə njkɔ'sə fə Yeso. ²² Vəŋ gə nə Yeso, gè zi' shəŋ njkɔ' faŋ vi tii nə Golgota, faŋ nj' yizii kɔ' lùu laa «Shəŋ ghutə tɔ wə». ²³ Vəŋ zi' shɔ, vi kɔ' məlu' tɛ Yeso faŋ vi wàsə fɔ' taa tey yi. Njwə kee bee nu me. ²⁴ Vəŋ bey njwə fuu fəŋkɔ' fə njkɔ'sə, gəatə njwi si vəŋ vəŋ, tùŋ be' shɔ laa vi ye njyə faŋ wə taa tunj zi' ndi. ²⁵ Nə luu maa yighee njyə faŋ shishwi tɔŋ bee, faŋ vi bèy Yeso. ²⁶ Njwa'lə nɔɔ' yi faŋ vi nə nyɔ' fuu fəŋkɔ' fə njkɔ'sə fi nə luu laa «Fwəŋ vii Jus.» ²⁷ Vi nə baa bèy vəndɔ' vəmɔ' vəbɔɔ, wuu mɔ' maa kwij ma' Yeso, wuu mɔ' maa kwij njkwii. [²⁸ Nu kɔ' fəynə maa nu njkɔ' faŋ njkə lùu taa njwa'lə Nwi laa, «Vi nùŋsə njwə taa njwaa vəyi-kəbwə.»] ²⁹ Vi mbia' faŋ vəŋ nə shòɔ fi yifi, ndasə njwə, nə'sə tɔ vəŋ, tàw njwə, gisə laa, «Aŋ ghɔ, faŋ a gi laa ka' a sɔ' njii Nwi yikwalə, baa bɔŋ maa vəshi vətia, ³⁰ bweysə njwaa wə, si' fi fuu fəŋkɔ' fə njkɔ'sə fə!» ³¹ Vi kwalə məfe' Nwi ghɔ vi vii mədeesə njwa'lə Nwi shi' njwə nizi, gisə vəŋ vəŋ laa, «Njwə nəə bweysə vii day, kee kii bweysə njwaa wi me. ³² Bəw wə ntia' faŋ njwə gi laa yi lùu wuu məbweysə njwaa-nsiŋ, fwəŋ vii Isirayl, si' fi fuu fəŋkɔ' fə njkɔ'sə ndwə, tɛ ka' nsiŋ yè, ndò biŋ njwə.» Njkee vii mbia' faŋ vi nii bèy njwə ghɔ vi vəŋ mɔ' nə, ndasə njwə nizi.

Faŋ Yeso nə kù

(Matu 27.45-56; Lukas 23.44-49; Jɔn 19.28-30)

³³ Ki lùu maa yizɔ' bu'tə, fu fəŋ yaa mfijəsə vətɔ' vəshəŋ vəŋshə, gə zi' maa vəshishwi vətia. ³⁴ Ki lùu maa vəshishwi vətia, Yeso yumə nəŋay laa, «Eloi, eloi, lama sabatani.» Nji' yigi yɔ' lùu laa, «Nwi njwaa, Nwi njwaa, a sii mè'tə mə bu' kə?» ³⁵ Vi mɔ' faŋ vəŋ nə tɛŋŋə yifi, zɔ, gi laa, «Viŋ zɔ! Njwə tii Elias.» ³⁶ Wə mɔ' nyiŋ gə kwəŋ kushaa taa kəŋ məlu' məshəsə, mbə njii, njwə sɔ' tɔ fənti, jwi kɔ' tɛ Yeso laa njwə nyɔŋ, ndò gi laa vi na', nsiŋ taa ye faŋ Elias taa jwi su'sə njwə nsi. ³⁷ Yeso baa yümə nəŋay, ki nii yishinə. ³⁸ Njwə ku niniŋ, she' yighee mu', njkee njwi yikwalə njyə faŋ vi nə shianə shəŋ ley Nwi fi ghɔ shəŋ mədu' vii taa njii Nwi yikwalə, seenə vəway vəbɔɔ, shu fi tɔ yi, kɔ' nj' yi. ³⁹ Tii vəsogə' faŋ njwə nə tɛŋŋə visi' Yeso, ye faŋ njwə kù, njwə gi laa, «Yinsəŋ, wə njwə lùu Wee Nwi.»

⁴⁰ Vəki vəmɔ' nə luu shɔ nizi, tɛŋ ntaŋ, ki ye. Vəki vəmɔ' fi taa njwaa vəŋ nə luu Meri Madalin, nə Salomi,

† 15.28 Aysaya 53.12. †† 15.34 Sam 22.2.

nə Meri nshu Jeyms bwa ghɔ Josef. ⁴¹ Luu vəŋ faŋ vəŋ nəə to' ghɔ vi Yeso yighee njyə faŋ njwə nə luu shi Galilii, fa' tɛ njwə. Vəki vəmɔ' vəyən nə luu shɔ nizi, faŋ Yeso ghɔ vi vəŋ nə ko' jwi nti' Jerusalem mɔ'.

Faŋ Josef, wuu Arimatia, nə təə Yeso
(Matu 27.57-61; Lukas 23.50-56; Jɔn 19.38-42)

⁴² Ki lùu laynəfu shi kɔ', faŋ nə luu shi məlootə njii. Shi kɔ' nə luu shi faŋ fu taa lee ki nii lùu shi zwiisə Nwi. ⁴³ Josef, wuu Arimatia, ka fwi, gè yè goməna Pilate, nd-wəŋ njku Yeso. Josef ghɔ' nə luu fi taa nwaə vii məshia nɔɔ'. Vi nəə gwənə njwə. Nshi-tɔ wi nəə kiki' nu yifwəŋ Nwi. ⁴⁴ Njwə ndwəŋ njku Yeso, shuu Pilate yɔŋ laa Yeso du'tə njwə kɔ' yiku mu? Njwə tii tii vəsogə', bitə tɛ njwə laa Yeso du'tə njwə ku mu? ⁴⁵ Faŋ njwə zɔ' fi ghɔ tii vəsogə' ghɔ' laa Yeso du'tə njwə ku, njwə biŋ tɛ Josef laa njwə gə ndi njku Yeso. ⁴⁶ Josef gə ywəŋ njwi yifusə, shòɔ gè sù'sə njku Yeso fi fuu fəŋkɔ' fə njkɔ'sə, kə taa njwi yifusə yɔ', kwəŋ taa swi faŋ nə luu nj' faŋ vi nə tàw, ndò bɛŋsə nj', nùŋ shuu yi. ⁴⁷ Meri Madalin nə Meri nshu Josés [Josef] nə yè shəŋ njkɔ' faŋ vi nə nùŋsə Yeso shɔ.

Faŋ Yeso nə ywèy fi shi yiku
(Matu 28.1-8; Lukas 24.1-12; Jɔn 20.1-10)

16 Fu lee Meri Madalin nə Salomi, baa nə Meri nshu Jeyms nə kəə gə zwiisə njku Yeso nə məŋg-wə, kee kii jii maa məywanj məŋgwə me, bu' laa nə luu shi zwiisə Nwi. Ki luu vətɔ', vəŋ gə ywəŋ məŋgwə mə lamenda, tɛ ki ka' vəŋ gə wiŋsə njku Yeso shɔ.

² Fu ki lee, njkee taa nshia-ndoo-mbisi, faŋ nə luu shi visi' fi maa yiwiŋ, vəŋ gə shəŋ swi Yeso, ³ to' gisə laa, «Sii taa bɛŋsə ndə bɛŋsə nj' tɛ nsoo fi shuu swi?» ⁴ Vəŋ ki sha'sə tɔ vəŋ, ndeynə, ye laa vi nə du'tə vi bɛŋsə nj' yɔ' fi shuu swi yɔ', tɛ nyə nə luu njkee yikwalə. ⁵ Vəŋ njii taa swi yɔ', yè wəndɔŋ shɔ faŋ njwə nə du' maa kwij ma'nə, nə njwisə fusə maa njwə. Shuu vəŋ yɔŋ. ⁶ Wə ghɔ gi tɛ vəŋ laa, «Ki viŋ baa fee me. Maa viŋ kəə Yeso, wuu Nazaret, faŋ vi nə bèy njwə fuu fəŋkɔ' fə njkɔ'sə nə. Njwə kee baa lùu feenə me. Njwə ywèy. Ye shəŋ njkɔ' faŋ vi yaa nùŋsə njwə shɔ nə. ⁷ Baw viŋ gə naysə tɛ vii məzwetə nu ki nə Pita laa Yeso ndɔ' gə visi' shi Galilii. Viŋ taa gə ye njwə yifi, yuu njwə nə naysə tɛ viŋ nə.» ⁸ Vəŋ fuu fi taa swi yɔ', nyiŋkə, ki la', ndɔ' fèe njkee didi'. Vəŋ kee bee naysə tɛ wə me, bu' laa vəŋ nəə fifee. †

Faŋ Yeso nə fùu yikə' Meri Madalin
(Matu 28.9-10; Jɔn 20.11-18)

⁹ [Nə luu maa mfɔŋ shi fi taa yiwiŋ, njkee taa nshia-ndoo-mbisi, faŋ Yeso nə ywèy fi shi yiku. Njwə ki nii fùu yikə' Meri Madalin visi'. Lùu njwə faŋ Yeso nə fùusə vəzwitə vəbwəvə kwatia fi maa njwə. ¹⁰ Meri Madalin ki nii ndò gə naysə tɛ vii mbia' faŋ ghɔ vi Yeso nəə du' mɔ' nə. Njwə zi' yi vəŋ, ye vəŋ nə mən̄si si vəŋ, faŋ vəŋ gwia. Njwə naysə tɛ vəŋ laa yi yè Yeso. ¹¹ Faŋ vəŋ nə zɔ' niniŋ, laa Yeso ywèy ki to', baa nə laa Meri Madalin nii ye njwə, vəŋ kee biŋ me.

‡ Vəŋnjwə'lə və Nwi vəmɔ' kee kii vəkurtə 9 gə zi' 20 me.

Fañ Yeso nà fùu yikà' vîi mæzwetə nu ki vəbɔɔ
(Lukas 24.13-35)

¹² Yîŋkii kî shɔɔ, Yeso baa fùu yikà' vəŋ vəbɔɔ maa ŋkî'nə yiday, yighee faŋ vəŋ nəə tîto' fî taa mændîi.

¹³ Vəŋ bəŋ gè nàysə tî vəlîŋ vəvəŋ, vəlîŋ vəvəŋ kee biŋ nu ŋkîə faŋ vəŋ naysə nə me.

Fañ Yeso nà fùu yikà' vîi mæzwetə nu ki ŋjɔ-yimu'
(Matiu 28.16-20; Lukas 24.36-49; Jɔn 20.19-23; Akts 1.6-8)

¹⁴ Kî lùu fî yiba, ŋwə baa kî fùu yikà' vîi mæzwetə nu ki ŋjɔ-yimu' nə, faŋ vəŋ nə du' kî zî. Nwə shə tî vəŋ bu' laa fwisə vəŋ nə luu səshii, faŋ vəŋ nə kee biŋ nu ŋkîə faŋ vî mfɔŋ nàysə tî vəŋ nə me, laa Yeso ywèy, vî ye ŋwə. ¹⁵ Nwə kî nii nàysə tî vəŋ laa, «Vîŋ ndɔ, gè taa mbi yinshə, kî to' fî'tə ntɔŋ yijəə Nwi tî vîi vənsə fî taa mbi.

¹⁶ Wə ntîə faŋ ŋwə taa biŋ ntɔŋ yɔ, fî muu mə Nwi, buu

ŋwə ndɔ zî məbwey vəlwaŋ. Wə ntîə faŋ ŋwə kee yibiŋ me, ndɔ ŋjii taa nsɔ' Nwi. ¹⁷ Vəshwenə ndɔ luu shɔ ghɔ vîi mbiə faŋ vəŋ bîŋ ntɔŋ yɔ. Vəshwenə vɔ luu laa vəŋ ndɔ kî fuusə vəzwitə vəbwəvə fî maa vîi maa yizii nyaa, gisə təghaŋ təfinə, ¹⁸ jia zɔsə nə ghɔ, nsə kee yî nu maa vəŋ me. Kî ghaŋ wə fî vəŋ zî ndî', ŋwə kee bee yî nu me. Vəŋ kî mɔ' ghɔ vəŋ maa vîi vəza, vəza vɔ kî bwaŋnə.»

Fañ Yeso nà kò' gè taa yizɔ
(Lukas 24.50-53; Akts 1.9-11)

¹⁹ Faŋ tîta Yeso nə gî yigi yɔ tî vəŋ metə, Nwi yisə ŋwə ko' gè taa yizɔ, gè dù'nə maa kwîŋ ma'nə Nwi. ²⁰ Vîi mæzwetə nu ki kî nii ndɔ, kî to' fî'tə nu Nwi maa vəshəŋ vənsə. Tîta Yeso gaŋtə vəŋ shɔ, yisə yigisə vəŋ fuu nə wutə faŋ ŋwə nə kò vəshwenə vɔ tî vəŋ.]

Lukas

dè faŋ Yeso lùu wuu mæbweysə vî Israel ɲgwə faŋ Nwi nà kò'nə, nà wuu mæbweysə vî vənshə. Lukas nyò' laa Zwiṭə Nwi nà shò' Yeso maa mæfi'tə nɔŋ yijəə tɛ mbəəsə. Ɗwa'lə ɲwə dəsə faŋ Yeso nà kàw maa məgaŋtə vî fi maa vənu vənshə faŋ mbə nà ghɔ' vəŋ. Yigi məŋaytə baa yàŋ nizi.

Vənu vəkwalə yaa mæbi Yeso, nà yigisə tii kəŋ wuu Samaria nà yigisə tii kəŋ wee ɲgwə faŋ ɲwə nà ndi, ka' vî tii she' fi taa ɲwa'lə Lukas. Vənu faŋ mbə lùu vəkwalə fi taa ɲwa'lə Lukas lùu məshɔ'tə Nwi nà nu Zwiṭə Ley, nà faŋ Nwi ndenə nu bwə.

Məsənə vəwaytə:

Vənzi və ɲwa'lə
Mæbi Ɔŋn, wuu məkɔ muu mæ Nwi nà mæbi Yeso
Vəfa' və Ɔŋn, wuu məkɔ muu mæ Nwi
Faŋ Yeso nà fi muu, tɛ vəzwitə vəbwəvə məŋ ɲwə
Vəfa' və Yeso fi shi Galilii
Yito' Yeso fi shi Galilii, gə zi' Jerusalem
Vəfa' və Yeso fi nti' Jerusalem
Faŋ vî nà Ʒia Yeso, zwi ɲwə
Məywey Yeso fi shi yiku

Faŋ Lukas nà shò'mə vənu və Kristo vənshə ɲkee Ʒəə, buu nyò' taa ɲwa'lə

1 Vî vəyaŋ nà du'tə vəŋ nyò' kəŋ vənu mbiə faŋ mbə nà gày taa ɲwaa nsin. ² Vî mbiə faŋ vəŋ nà yè vənu vó nà si, shù fi maa vənzi, fi'tə nu Nwi tɛ nsin, nàysə vənu vó tɛ nsin. ³ Niniŋ, mə nà bɛ'tə laa ɲkə bəw laa mə gə nizi, sho'mə vənu vó vənshə fi maa vənzi ɲkee vəley, buu nyò' maa yiley yine'tə, kò tɛ ghɔ, tita fwaŋwe Teofilos, ⁴ yuu a kii faŋ vənu mbiə faŋ vî nà dèesə ghɔ shɔ nà, luu vəbi.

Faŋ Gabreya nà gî tɛ Zakaraya laa ɲwə ndɔ bi Ɔŋn

⁵ Nə luu maa yighee ɲyə faŋ Herod nà luu fwàŋ fi shi Judia, wuu mæfe' Nwi mɔ' nà luu shɔ taa nwaa vî Abia, yizii yi luu Zakaraya. Zu wi nà luu wuu ɲiine Aarɔn, yizii yi luu Elisabet. ⁶ Vənu vəvəŋ nà luu vəloomə yikə' Nwi. Vəŋ nà to' ghuu yito' vəŋ maa ntisə Nwi sənshə, yisə vənu vənshə faŋ Nwi nà nùŋsə. Tuu nu nà kee lùu shɔ faŋ vəŋ gù me. ⁷ Vəŋ nà kee kii wee me, bu' laa Elisabet nà luu dɔŋ. Vəŋ baa dwàŋ didi'.

⁸ Shi mɔ' faŋ fa' taa ɲii Nwi nà zi' maa yighee nwaa vî Abia maa mæfa' tɛ Nwi, ⁹ vî nà tuŋ be' maa ɲgunə vî mæfa' tɛ Nwi. Be' ghó gu tɛ Zakaraya laa ɲwə gə ɲii taa ɲii Nwi yikwalə maa mətwaŋ ndin shɔ maa məshɔ'tə Nwi. ¹⁰ Nwaa vî vənshə nəə shɔ'tə Nwi fu maa yighee mətwaŋ ndin kó. ¹¹ Faŋ Zakaraya nà tɛŋ taa ɲii Nwi maa mətwaŋ ndin shɔ, nshiiŋii Nwi fuu yikə' ɲwə, tɛŋnə maa kwiiŋ ma'nə shəŋ mətwaŋ ndin. ¹² Fwi Zakaraya nà ghaysə ɲwə faŋ ɲwə nà yè nshiiŋii Nwi yó. Ɗwə fee. ¹³ Luu nà, nshiiŋii Nwi yó gi tɛ ɲwə laa, «Kii ghɔ baa fee me, Zakaraya, bu' laa Nwi zò shɔ'tə wə. Zu wə Elisabet

ndɔ gɔ, bi wee-wəndɔŋ tɛ ghɔ, a shu yizii yi nà Ɔŋn. ¹⁴ A taa kii məŋaytə yaŋ shɔ. Vî vəyaŋ baa ɲàytə bu' ɲwə, ¹⁵ bu' laa ɲwə ndɔ luu wuu kwalə visi Nwi. Ɗwə kee ndɔ nu məlu' me, ti'nə me fa mɔ' faŋ ɲkə buulə tɔ wə me. Zwiṭə Ley Nwi ndɔ lwaŋ taa fwi ɲwə, shù ɲkee fi taa ɲyjo' nshu wi. ¹⁶ Ɗwə ndɔ kiasə vî Isirayl vəyaŋ, laa vəŋ baa kii nuŋ fwi vəŋ maa Nwi. ¹⁷ Ɗwə ndɔ kii gə visi fi ghɔ Mɔ'mbi taa Zwiṭə Ley Nwi, baa nà wutə nshiiŋii-sɔghɔ Elias, baa kiasə fwisə vətɛ vəŋmbwaa laa vəŋ baa kii kaw vəŋ vəŋ, nà vî faŋ vəŋ kee zizɔnə me, laa vəŋ baa kii bɛ'tə nu loomə. Niniŋ, ɲwə ndɔ yisə vî lootə ɲwaa, kii kii' Mɔ'mbi.» ¹⁸ Zakaraya zɔ yigisə nshiiŋii Nwi yó, gi tɛ ɲwə laa, «Sii ka' mə kii kikə laa yigisə yə luu yinsəŋ, fɔnə mə lùu wuu taa, zu ɲwaa baa dwàŋ nizi?» ¹⁹ Nshiiŋii Nwi yó bəŋsə tɛ ɲwə laa, «Mə lùu Gabreya faŋ ɲwə tɛŋnə yi Nwi. Vî tɔŋ mə laa mə Ʒwi gi tɛ ghɔ maa mənaysə nɔŋ yijəə nyə tɛ ghɔ. ²⁰ Zɔ mɔɔ, a taa gu bibi, gə zi' tɛ shi ɲkiə faŋ vənu vó ndɔ gay, bu' laa a kee biŋ yigisə nyaa me, faŋ nyə ndɔ gay maa yighee yi.»

²¹ Niniŋ, vî nà dù', kii kii' Zakaraya, shuu vəŋ yɔŋ maa mətay ɲgwə faŋ Zakaraya tày taa ɲii Nwi. ²² Ɗwə ghaŋ kii nii fuu fu, kee gi tɛ vî vó me, dè vəshwenə tɛ vəŋ, kii nii lùu bibi. Faŋ vəŋ nà yè niniŋ nə, vəŋ kii laa Nwi nii dè nu tɛ ɲwə taa ɲii Nwi. ²³ Vəshi və fa' vî kii mè, ɲwə ndɔ gə fu ɲwə. ²⁴ Vəshi vó kii shɔɔ, zu wi Elisabet gɔ wee, ndiə maa yinuu tee, ndenə she' taa ɲii, gisə laa, ²⁵ «Lùu nu ɲkiə faŋ tita Nwi yî maa mə maa vəshi və, faŋ ɲwə kèe gəŋ saŋ, bà'sə tɔ dii fi maa mə taa ɲwaa vî.»

Fañ Gabreya nà gí tǎ Meri laa ñwà taa bi Yeso

²⁶ Nà luu maa yighee ñjyà fañ Elisabet nà gɔ wee nà, zi' yinuu ntɔfà, Nwi baa luu tɔŋ nshiiŋii Nwi yikwalà, fañ yizii yi lùu Gabreya nà, maa nti' yimó' fi shi Galilii, yizii nti' yó lùu Nazaret. ²⁷ Nwi tɔŋ nshiiŋii Nwi yó maa ñgwan wəzwi mó' fañ Josef, wuu ñiinà Deyvid, nà ñii ñii maa mǎndaa ñwà. Yizii ñgwan wəzwi ghó luu Meri. ²⁸ Nshiiŋii Nwi yó jwi shò'tà ñwà laa, «Kí ñaytə mɔɔ, wuu gəŋsə Nwi, Tii-mbi jɪŋ ghɔ.» ²⁹ Tɔ Meri shii maa yi-gi yó; ñwà bi'tə fi taa fwi ñwà laa, «Kəŋ məshɔ'tə ñwà lùu kəŋ məshɔ'tə fə?» ³⁰ Nshiiŋii Nwi yó gi tǎ ñwà laa, «Kí ghɔ baa fee me, Meri, bu' laa Nwi kèe gəŋ sà. ³¹ Ye mɔɔ, a taa gɔ, ndɔ bi wee-wəndɔŋ, shù yizii yi nà Yeso. ³² Ñwà ndɔ luu wuu kwalà, vi tii ñwà nà Wee Nwi Nshɔɔ-mbi. Nwi, Tii-mbi, taa kɔ kenà yifwàŋ tii wi Deyvid tǎ ñwà, ³³ ñwà kɔ sɔ' ñi' ñii Jeykob yighee mu'. Nu yifwàŋ ki kee ndɔ mè me.» ³⁴ Meri tɔ tǎ nshiiŋii Nwi yó laa, «Nu kè sii taa gay kíkə, fañ mə kee ta kǐ nà wəndɔŋ nà me?» ³⁵ Nshiiŋii Nwi yó gi tǎ ñwà laa, «Zwitə Ley Nwi taa ñii maa ghɔ. Wee ley fañ ghɔ taa bi, vi taa tii ñwà laa Wee Nwi, bu' laa wutə Nwi Nshɔɔ-mbi kusə ghɔ yaa ndɪŋlə. ³⁶ Ye mɔɔ, wuu yikuu wə Elisabet, fañ ñwà dwàŋ nà, lùu gɔsə nà wee-wəndɔŋ ñizi. Ñwà lùu yinuu ntɔfà ndwə, ñkee ñwà fañ vi tii ñwà nà dɔŋ. ³⁷ A kɔ' kǐ laa tuu nu kəmu' kee ghɔ' Nwi me.» ³⁸ Meri gi laa, «Mə lùu wuu fa' Tii-mbi, nu kó gay maa mə, fañ a gi nà.» Nshiiŋii Nwi yó kɔ nii ndò fi yí ñwà, gə.

Fañ Meri nà gə shò'tə Elisabet

³⁹ Maa vəshi vó Meri kɔ'lə ndò fi nsi, gə maa nti' yimó' taa təkwe' fi shi Judia. ⁴⁰ Ñwà zi' shɔ, gə ñii taa ñii Zakaraya, gə shò'tə Elisabet. ⁴¹ Fañ Elisabet nà zò shɔ'tə Meri, wee ñjalə fi taa ñjyo' ñwà, Zwitə Ley Nwi lwan taa fwi Elisabet. ⁴² Ñwà gi nà gí yisha'sə laa, «Məncɔŋ-bwanɔŋ tɔ ghɔ fi taa ñwaa vəki. Məncɔŋ-bwanɔŋ baa lùu tɔ wee ñgwə fañ ñwà lùu taa ñjyo' ghɔ nà. ⁴³ Sii yí kə vi biŋ shee, laa nshu Tita ñwaa jwi yí mə? ⁴⁴ Zɔ mɔɔ! Yighee ñjyà fañ gí məshɔ'tə yə nii ñii tuulə mə, wee fi taa ñjyo' mə ñjalə nà məŋaytə. ⁴⁵ Məncɔŋ-bwanɔŋ tɔ ghɔ, bu' laa a nùŋ fwi yə maa Nwi. Nu ñkiə fañ tita Nwi nà kò'nə tǎ ghɔ, ndɔ jwi ñkee maa yinsəŋ.» ⁴⁶ Meri bəŋsə Nwi, gi laa, «Fwi nyaa kɔ bəŋsə yizii Mɔ'mbi. ⁴⁷ Zwitə kəŋ ñaytə, bəŋsə Nwi, wuu məbweysə ñwaa, ⁴⁸ bu' laa ñwà biŋ mə fañ mə kɔlə luu she' bu' wi nà. Shù fi maa shi kə ndee, ñgwisə vi vəshə taa kɔ tii mə nà wuu məncɔŋ-bwanɔŋ, ⁴⁹ bu' laa Nwi Nshɔɔ-mbi yisə nu kwalə maa mə. Yizii yi baw shilə. ⁵⁰ Ñwà kee gəŋsə vi mbiə fañ vəŋ fee ñwà maa shiŋ tǎ me shiŋ. ⁵¹ Ñwà yaa kɔ yisə vənu vəkwalə nà ghɔ ki, fə vi mbiə fañ vəŋ kaw kɔ kò'sə ñwaa. ⁵² Ñwà yaa kɔ su'sə vəfwàŋ vəwe'və fi fuu vəkənə vəvəŋ,

kò'sə vi fañ vəŋ kee kii təzii me.

⁵³ Ñwà kɔ fazi jəə tǎ vi jɪŋ, vəŋ zi zwəkə, jɔŋ vi fañ vəŋ kii təkə, vəŋ gə nà ghɔ day.

⁵⁴ Ñwà gəŋtə vi Isirayl, fañ luu vəŋ vi nà,

baa lumə maa məkee gəŋsə vəŋ,

⁵⁵ she' fañ ñwà nà kò'nə tǎ vətii vəŋ-nsiŋ nà.

Ñkò'nə yi yó nà luu tǎ Abraham

ghɔ vi ñgwisə yi yinshə.

Ñyə gò'sə yighee mu'.

⁵⁶ Meri nà shi tay ghɔ Elisabet yaa təŋuu tətia, buu bəŋ gə fu vəŋ.

Fañ Elisabet nà bi Jɔŋ

⁵⁷ Yighee məbi Elisabet ku' maa məbi, ñwà bi wee-wəndɔŋ. ⁵⁸ Vi fi kwɪŋ fu vəŋ nà yikuu yi zɔ fañ tita Nwi kee gəŋ si didi' nà, vəŋ jwi ñaytə ghɔ vi vəŋ. ⁵⁹ Vəshi kɔ zi' yifɔŋ, vi jwi sɔitə wee ghó, shù yizii yi maa yizii tii wi laa Zakaraya. ⁶⁰ Nshu wi twey, gi laa bey, yizii yi luu Jɔŋ. ⁶¹ Vəŋ gi tǎ ñwà laa wə fañ vi nà shù yizii yi maa yizii yó, kee lùu shɔ taa ñiinə ñwà me. ⁶² Vəŋ kɔ nii shwènə tǎ tii wee ghó, laa ñwà də fañ ka' vi shù yizii wee ghó. ⁶³ Ñwà ndwan waytə fa mənyɔ' ñwà'lə, nyò' fuu yi laa yizii wee ghó luu Jɔŋ. Shuu vəŋ vəshə yɔŋ. ⁶⁴ She' yighee yó shuu Zakaraya ña'nə, nditə ki to', ñwà tey kɔ gisə, bəŋsə Nwi. ⁶⁵ Vi ñjɪsə vəŋ vəshə fee. Vənu vó vəshə saynə maa vəshəŋ vəshə taa təkwe' fi shi Judia. ⁶⁶ Vi vəshə fañ vəŋ nà zò nu kó nà, nùŋ taa fwisə vəŋ, gi laa, wee ghó ndɔ kɔ gu wə luu kíkə? Vəŋ nà gi ñiniŋ, bu' laa vəŋ nà ye laa wutə Nwi nà luu taa ñwaa wee ghó.

Fañ Zakaraya nà bəŋsə Nwi

⁶⁷ Zwitə Ley Nwi kɔ nii lwàŋ taa fwi tii wee ghó, Zakaraya, ñwà gi nu ñkiə fañ Zwitə Nwi kwàŋ taa fwi ñwà, bəŋsə Nwi laa,

⁶⁸ «Nsiŋ kɔ bəŋsə Mɔ'mbi, Nwi vi Isirayl, bu' laa ñwà kèe gəŋsə vi vi, bwəysə vəŋ.

⁶⁹ Ñwà kò wuu ñgəŋtə kwalə tǎ nsiŋ, fañ lùu wuu ñi' ñii fwàŋ Deyvid, wuu fa' Nwi.

⁷⁰ Lùu nu ñkiə fañ Nwi nà kò'nə

tǎ vi shù fi ywan-visi,

fañ ñwà nà yisə nshiisə-ñii sɔghɔ naysə tǎ vi nà.

⁷¹ Vəŋ nà gi laa lee,

«Nwi kəə kɔ bweysə nsiŋ fi ghɔ vi mbeenə vəŋ-nsiŋ, nà vi fañ vəŋ kəə nsiŋ nà yighaw.

⁷² Nwi nà gi laa, yi taa lumə məkee fañ yi nà gwia nà, kɔ kee gəŋsə vətii vəŋ-nsiŋ.»

⁷³ Luu she' nu ñkiə fañ ñwà nà lǐ'tə

tǎ tii ñwaa-nsiŋ Abraham.

⁷⁴ Ñwà nà lǐ'tə laa yi taa bweysə nsiŋ

fi ghɔ vi mbeenə vəŋ-nsiŋ,

tǎ ka' nsiŋ kɔ fa' tǎ Nwi, kee fifee me,

⁷⁵ fa' tǎ Nwi nà fwi yiley,

vənu vəŋ-nsiŋ luu vəloomə visi Nwi

maa vəshi vəshə fañ nsiŋ luu shi nsi nyè.

⁷⁶ Gə fi maa ghɔ, weembwa,

vi ndɔ kɔ tii ghɔ nà nshiiŋii-sɔghɔ, tita Nshɔɔ-mbi,

bu' laa a ndɔ shɔɔ visi fi ghɔ Mɔ'mbi, təŋ jii yi.

⁷⁷ A taa ki yisə vii vi ki kii nə jii
njyə faŋ Nwi ndo bweysə vəŋ, ndenə yibisə vəŋ.

⁷⁸ Lùu faŋ Nwi kee gəŋsə vii nə fwi yi yinshə.
Gəŋsə Nwi nii taa ŋwaa nsiŋ

yaa məley faŋ ŋwə si' fi taa yizə, jwi yi nsiŋ,
⁷⁹ ki bee maa vii faŋ vəŋ dū' taa shəŋ mfiŋsə,
faŋ ndiŋ yiku gù shə.

Ŋwə baa luu kiasə ghoo yito' kaŋ-nsiŋ
maa jii mənəŋ-bwaŋnə.»

⁸⁰ Wee ghó ki nii ta. Zwiətə Ley Nwi lwaŋ taa fwi ŋwə.
Ŋwə gə shi taa tə wa'sə, gə zi' tē shi ŋkiə faŋ Nwi nə
nuŋsə ŋwə maa fa' wi taa ŋwaa vii Isirayl.

Faŋ vi nə bi Yeso

(Matiu 1.18-25)

2 Nə luu maa ŋu'sə mbi só, Kaysa Ogoctəs nə luu
fwəŋ kwalə, sɔ' məshi məyaŋ, sɔ' laa vi say vii
məshi məshi. ² Nə luu ŋkee mfəŋ yighee maa məsəy vii
fi taa mbi. Yighee yó Kirenəs nə luu goməna fi shi Siria.
³ Niniŋ, vii vəŋshə wa'kə, gə taa məshi məvəŋ, tē ka' vi
say vəŋ. ⁴ Josef baa luu ndo fi nti' Nazaret shi Galilii, gə
nti' Betelehem fi Judia, faŋ nə luu nti' Deyvid. Ŋwə nə
gə Betelehem, bu' laa ŋwə nə luu wuu ŋi' nii fwəŋ
Deyvid. ⁵ Ŋwə nə gə shə laa vi say ŋwə gho zu wi Meri,
faŋ ŋwə nə luu gəsə. ⁶ Faŋ vəŋ nə luu Betelehem,
yighee jwi kù' yuu Meri bi. ⁷ Ŋwə bi mfəŋ ŋwiŋ wi, luu
wee-wəndəŋ, ndiŋtə ŋwə taa vəway və njwisə, nùŋ
ŋwə taa ŋkiŋ fazi nyaasə taa ta nyaasə. Vəŋ nə shi taa
ta nyaasə, bu' laa shəŋ nə kee lùu shə taa nii tē vəŋ
maa məshi shə me.

Faŋ nshiisə-ŋiisə Nwi nə jwi nàysə tē nshiisə bisə laa vi bi Yeso

⁸ Maa nti' yó, nshiisə bisə nə luu shə maa yighee yó,
shii bisə-ŋjii vəŋ vətə' taa tə. ⁹ Nshii-ŋii Nwi gwəkə fuu
visi vəŋ, məley Nwi bee kia vəŋ, vəŋ fee ŋkee didi'.
¹⁰ Nshiiŋii Nwi yó gi tē vəŋ laa, «Ki viŋ baa fee me! Viŋ
zə! Mə jwi naysə ntəŋ yijə tē viŋ, faŋ luu ŋkee nu
məŋaytə tē vii vəŋshə. ¹¹ Vi bi wuu məbweysə wiŋ ndee
nti' Deyvid. Ŋwə lùu Kristo, Tii-mbi. ¹² Shwenə ki faŋ ka'
viŋ taa kii nə ŋwə fuŋ, lùu laa viŋ taa ye wee faŋ vi
ndiŋtə ŋwə taa vəway və njwisə, ndo nùŋ ŋwə taa ŋkiŋ
fazi nyaasə.» ¹³ She' fiki' nee, nwaa butə vii fi yizə
gwəkə fuu yi nshiiŋii Nwi yó, ki bəŋsə Nwi laa,

¹⁴ «Nsiŋ ki bəŋsə Nwi fi yizə,
mədu'-nyəŋ shi nsi tē vii gəŋsə Nwi.»

¹⁵ Nshiisə-ŋiisə Nwi só ndo fi yi nshiisə bisə só, nshiisə
bisə só du', shuu vəŋ faynə gi yimu', vəŋ gi laa, «Nsiŋ
təŋ gə zi' Betelehem, yə nu ŋkiə faŋ ŋkə gəy shə, faŋ
Nwi yisə laa nsiŋ kii nə.» ¹⁶ Vəŋ kə'lə gə, ye Meri gho
Josef, nə wee faŋ ŋwə nəŋ taa ŋkiŋ fazi nyaasə. ¹⁷ Vəŋ
ye niniŋ, naysə yigi njyə faŋ nshiiŋii Nwi yó nii nàysə tē
vəŋ kəŋ wee ghó. ¹⁸ Vii vəŋshə faŋ vəŋ nə zə yigi yó,
shuu vəŋ yəŋ maa nu ŋkiə faŋ nshiisə bisə só nàysə tē
vəŋ nə. ¹⁹ Meri ndi yigi yó yinshə, nùŋ taa fwi ŋwə, ki
kwa'tə. ²⁰ Nshiisə bisə só bəŋ, ki bəŋsə Nwi didi' maa
nu ŋkiə faŋ vəŋ nii zə, ndo ye yuu vii nàysə tē vəŋ nə.

Faŋ vi nə siitə Yeso, gə nə ŋwə taa nii Nwi yikwalə

²¹ Vəshi ki zi' yifəŋ, vi siitə wee ghó, shu yizii yi laa
Yeso, faŋ nshiiŋii Nwi nə nàysə tē Meri maa yighee njyə
faŋ ŋwə nə kee ta gə ŋwə me.

²² Yighee ki nii kù' tē vəŋ maa məgə Jerusalem, yisə
vənu mbiə faŋ Mose nə nùŋsə laa vii Isirayl ki yisə, tē
ka' vəŋ baa luu vəley visi Nwi. † Vəŋ ndi wee ghó, gə nə
ŋwə Jerusalem maa mədə ŋwə tē Nwi. ²³ Nuŋsə vəŋ nə
luu niniŋ, bu' laa vi nə nyò' taa ŋwa'lə Nwi laa, «Kii Nwi
kii mfəŋsə vəŋ-vəndəŋ vəŋshə faŋ vi bi.» ††²⁴ Vəŋ gə
niniŋ, kə Nwi nə vətə mbiə faŋ vi nuŋsə taa ŋwa'lə Nwi,
faŋ luu vəbəŋsə vəbək, ti'nə me vəŋ-vəbəŋsə vəbək. ‡

Faŋ Saymon gho Ana nə bəŋsə Nwi bu' Yeso

²⁵ Maa yighee yó wə mós' nə luu shə nti' Jerusalem,
yizii yi luu Saymon. Ŋwə nə yisə vənu faŋ mbə lùu
vəloomə, kə feenə tē Nwi, ki' she' wə ntiə faŋ Nwi nə
kò'nə maa mətəŋ maa məzwisə fwisə vii Isirayl. Zwiətə
Nwi luu maa ŋwə. ²⁶ Zwiətə Nwi nə du'tə ŋkə gi tē ŋwə
laa, ŋwə ndo ye wuu ŋkə'nə Nwi ghó ŋkəə, buu yiku
ndi ŋwə. ²⁷ Maa shi ŋkiə faŋ vi nə jwi nə Yeso Jerusalem
nə, Zwiətə Nwi yisə Saymon ghó ndo fi nsi, gə taa nii
Nwi yikwalə. Ŋwə nə luu shə, nshu Yeso nə tii wi jwi nə
Yeso maa məyisə nu ŋkiə faŋ nuŋsə gi nə, maa ŋwə.

²⁸ Saymon fi wee ghó, shà' gho ŋwə, bəŋsə Nwi laa,
²⁹ «Tita Nwi, a yè nu ŋkiə faŋ a nə kò'nə shee nə.

A me'tə mə ndwə, faŋ mə lùu wuu fa' wə nə,
laa mə taa ku, gə nə mənəŋ-bwaŋnə,

³⁰ bu' laa si ŋaa yè wə ntiə faŋ
ŋwə kə məbwey vəlwaŋ tē vii.

³¹ A nùŋsə məbwey ghó si ŋgwisə vii vəŋshə.

³² Wee ŋwə lùu yaa ki'

faŋ ŋwə də jii tē vii tətəŋ fu,
laa vəŋ ndo kii nə Nwi.

Ŋwə ndo baa yisə vi bəŋsə vii Isirayl,
faŋ lùu vii və nə.»

³³ Tii Yeso gho nshu wi zə yigi yó, shuu vəŋ yəŋ maa
vənu vó faŋ Saymon nə gi kəŋ wee ghó nə. ³⁴ Saymon
tu mənəŋ-bwaŋnə maa vəŋ, gi tē Meri, nshu wee ghó
laa, «Ye kək, Nwi nùŋ wee ŋwə laa vii vəyaŋ fi taa
ŋwaa vii Isirayl ndo ndi bu' faŋ vəŋ kee nuŋ fwi vəŋ
maa ŋwə me, vəmós' ndo bwey bu' ŋwə. Ŋwə ndo luu
shwenə fi gho Nwi, faŋ vii vəyaŋ taa ki twey ŋwə. ³⁵ Nu
kó ndo yisə ŋkitə vii vəyaŋ fuu ntee. Nu mós' ndo gay
maa ŋwə faŋ ŋkə yisə fwi yə za, she' yaa vi ndi ba'
yighaw, tə fwi yə shə. Nu kó ndo yisə ŋkitə vii vəyaŋ fuu
ntee.»

³⁶ Nshiiŋii-səgho mós' nə luu shə nizi, faŋ nə luu
wəzwi, yizii yi luu Ana. Ŋwə luu wee Fanuel, wuu ŋi' nii
Asha. Ŋwə nə dwəŋ didi'. Ndəə wi nə ku fishi. Ŋwə nə
ta, ndəə ndəə wi, shi gho ŋwə she' maa ŋu' kwatia,
ndəə wi ki nii yiku. ³⁷ Ŋwə ki nii shi yaa zu ŋku zi' ŋu'
njəŋsə-yishwe muu-yimfəŋ. Ŋwə nə shi she' taa nii Nwi
yikwalə, kee baa fūu fi fuŋ me, zwisə nə jii, shə'tə Nwi

† 2.22 Levitikos 12.6. †† 2.23 Eksodos 13.12. ‡ 2.24 Levitikos 12.8.

vətu' nə shishwi. Nə luu fa' wi tɛ Nwi niniŋ. ³⁸ Wəzwi ghó shəŋtə jwì yì wee ghó maa yighee yó nizi, bəŋsə Nwi, baa gi kòŋ wee ghó tɛ vii vəŋshə, faŋ vəŋ nəə ki' laa Nwi ndó bweysə shi Jerusalem.

³⁹ Nshu Yeso ghó tii wi yisə vənu vəŋshə, faŋ nuŋsə Nwi naysə nə, ki nii baa ndó fi nti' Jerusalem, bəŋ gə shi Galilii, taa nti' vəŋ, Nazaret. ⁴⁰ Wee ghó ta, we', yitɔfə Nwi lwaŋ tɔ ŋwə. Məŋɔŋ-bwaŋnə fi ghó Nwi nə luu maa ŋwə.

Faŋ Yeso nə luu ŋu' njɔsə-bɔɔ, gə Jerusalem

⁴¹ Tii Yeso nə nshu wi yaa ki gə Jerusalem ŋu' nə ŋu' maa shi zwisə Pasa. ⁴² Yeso ki zi' ŋu' njɔsə-bɔɔ, vi baa ko' gə, gə nə ŋwə Jerusalem faŋ nə luu nuŋsə shi zwisə kó. ⁴³ Vəshi vó ki shɔɔ, vəŋ bəŋ ki kuunə. Yeso faŋ ŋwə nəə ki bii weembwa wuubwa nə, go' Jerusalem, tii wi ghó nshu kee kii me, ⁴⁴ bee ki kii bi'tə laa ŋwə lùu taa nwaa vii yito'. Niniŋ, vəŋ to' shi ŋkwəŋ, kəə ŋwə fi taa ŋwaa vii yikuu vəŋ nə viimba vəŋ. ⁴⁵ Faŋ vəŋ nə kee yə ŋwə me, bəŋ gə Jerusalem, ki kəə ŋwə fi fuŋ. ⁴⁶ Fu lee, vəŋ gə taa ŋii Nwi yikwalə, yə ŋwə yifi. Ŋwə nə dù' taa ŋwaa vii mædeesə ŋwa'lə Nwi, zɔ vənu faŋ vəŋ gisə, bitə vənu tɛ vəŋ. ⁴⁷ Ŋkə nə ghó' vii vəŋshə faŋ vəŋ nə zò yigisə yi. Shuu vəŋ yɔŋ bu' yitɔfə yi, nə nu ŋkiə faŋ ŋwə bəŋsə. ⁴⁸ Tii wi ghó nshu wi ye ŋwə, shuu vəŋ yɔŋ. Nshu wi gi tɛ ŋwə laa, «Ŋwiŋ ŋwaa, a sii yi nu kə nee maa yia bu' kə? Maa a ye faŋ yia tii wə kəə ghó nə mənsi si yia.» ⁴⁹ Ŋwə gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ nii kəə mə niniŋ bu' kə? Viŋ nii kee yikii laa nu kaŋ lùu laa mə ki du' taa ŋii Tii ŋwaa yimu?» ⁵⁰ Ŋwə nə gi niniŋ, vəŋ kee kii nə ŋi' nu ŋkiə faŋ ŋwə gi tɛ vəŋ nə me. ⁵¹ Ŋwə ki nii ndó, ghó vi vəŋ si' bəŋ gə Nazaret, ŋwə nə zɔnə vəŋ. Nshu wi nuŋsə vənu vó vəŋshə taa fwi ŋwə. ⁵² Yeso nə ta, yitɔfə yi gə visi visi. Ŋwə baw tɛ Nwi nə vii.

Faŋ Jɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi nə fi'tə nu Nwi, ŋii mfiŋ

(Matiu 3.1-12; Mark 1.1-8; Jɔn 1.19-28)

3 Nə luu maa yighee njyə faŋ fwàŋ Tiberiɔs nə dù' fuu ŋkaw yifwàŋ, gə zi' ŋu'sə njɔsə-tee, Nwi tii Jɔn, wee Zakaraya fi tɔɔ wa'sə, tɔŋ ŋwə nə ntɔŋ tɛ vii Isirayl. Nə luu maa yighee njyə faŋ Pɔntiɔs Pilate nə luu goməna fi shi Judia, Herod nə luu fwàŋ fi shi Galilii, weenshu wi Filip nə luu fwàŋ fi Ituria nə Trakonitis, Lisianas nə luu fwàŋ fi Abilene. ² Maa yighee yó, Anas ghó Kayafas nə luu vii kwalə mæfe' Nwi. Nə luu maa yighee yó faŋ ntɔŋ Nwi jwì maa Jɔn, wee Zakaraya, taa tɔɔ wa'sə nə. ³ Ŋwə gə tò' fi kwiŋ muu mə Jordan, naysə tɛ vii maa vəshəŋ vəŋshə, laa vəŋ kwiinə fwisə vəŋ, fi muu mə Nwi, laa Nwi ndenə yibisə vəŋ. ⁴ Ŋwə nəə yisə she' faŋ vi nyó' taa ŋwa'lə yigisə Aysaya, nshiiŋii-sɔghɔ. Aysaya nə ŋwà'lə kòŋ Jɔn ghó laa, «Gi wə lu' fi tɔɔ wa'sə laa, Viŋ təŋ jii Mɔ'mbi, lòotə ghuu jii ki kəne'tə. ⁵ Vi lwesə vəshəŋ və bo'tə vəŋshə, sù'sə bəŋsə nə təkwe' təŋshə, nè'tə jii yigijəkə,

ghèesə jii faŋ nyə kee lùu yigheesə me.

⁶ Wə tɛ me wə ndó ki ye faŋ Nwi bweysə vii.»

†

⁷ Ŋkee ŋgwisə vii vəyaŋ fuu fi taa shi, ki gə ye Jɔn, laa ŋwə ki kɔ muu mə Nwi tɛ vəŋ. Ŋwə gi tɛ vəŋ laa, «Aŋ viŋ, vəŋ-ŋkakí, gi ndə tɛ viŋ laa viŋ ki kii jii maa mæfuu fi taa nɔɔ' Nwi faŋ Nwi ndó kwan tɔ vii nə? ⁸ Viŋ ki yisə vənu faŋ mbə kù'nə tɛ vii faŋ vəŋ kwiinə fwisə vəŋ! Ki viŋ tey ki bi'tə fi taa fwisə viŋ laa viŋ kù'nə tɛ Nwi bu' faŋ viŋ lùu vəŋ vəŋ Abraham nə me. Mə naysə tɛ viŋ laa, kə' Nwi kiasə ŋo'sə sə, nsə gu vəŋ Abraham. ⁹ Viŋ zɔ! Vi du'tə vi nuŋ njaŋ fuu ghay ti. Ti tɛ me ti faŋ ŋkə kee kwaanə vətəŋ vəjəəvə me, vi gwia, mò' taa wi.» ¹⁰ Nwaa vii vó zɔ niniŋ, bitə tɛ ŋwə laa, baw vəŋ taa yi kə? ¹¹ Ŋwə bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Wə ntia faŋ ŋwə kii njwisə səbɔɔ, ŋwə gaa, kò wə ntia faŋ ŋwə kee kii tuu yimu' me. Wə ntia faŋ ŋwə kii fazi, baw ŋwə yisə she' niniŋ.» ¹² Vəgaa-njɔŋsə jwi nizi maa mæfi muu mə Nwi, bitə tɛ ŋwə laa, «Tita, bàw yia yi kə?» ¹³ Ŋwə gi tɛ vəŋ laa, ki vəŋ fi fa shòɔ faŋ vi shia tɛ vəŋ me. ¹⁴ Vəsogə' nizi bitə tɛ ŋwə laa sii ka' vəŋ yi kə? Ŋwə gi tɛ vəŋ laa, ki vəŋ fi fa wə nə wutə me, ti'nə me sɔi ba tɔ wə me, baa nə laa vəŋ go'sə she' nə ka fa' vəŋ faŋ vi ndó' vəŋ shɔ nə.

¹⁵ Maa yighee yó, vii nə dù' ki kii' wuu mæbweysə vəŋ faŋ ŋwə ndó fi ghó Nwi. Niniŋ, vəŋ vəŋshə kwa'tə fi taa fwisə vəŋ bu' nu Jɔn, laa yighee mó' ŋwə lùu Kristo, wə ntia faŋ Nwi sho' nə mu lee? ¹⁶ Jɔn bəŋsə tɛ vəŋ vəŋshə, gi laa, «Mə mɔ' lùu muu tɔ viŋ. Luu nə, wə ntia faŋ ŋwə we' shɔɔ mə, ndó jwi ki kwan luu Zwi'tə Ley Nwi maa viŋ, baa nə nɔɔ' Nwi faŋ nyə twan yibisə yinshə yaa wi. Ŋwə kwàlə shòɔ mə. Mə kee bee ku'nə maa mæfa' və-fa' və vəbu' tɛ ŋwə, yaa məkə'tə kuu gɔsə wi me.

¹⁷ Ŋwə lùu yaa wuu mæfetə ŋiŋee, faŋ nsi mæfetə ŋiŋee lùu ghó ŋwə, ŋwə ndó fetə ŋiŋee wi, nuŋsə ŋkee jəə taa ŋii, ndó shəŋtə vəghɔ vi, twàŋ taa wi, faŋ ŋwə kee yaa ki ndiŋə me.» ¹⁸ Jɔn nəə baa tɔsə vii nə vənu vəyaŋ, fi'tə ntɔŋ yijəə tɛ vəŋ. ¹⁹ Ŋwə baa kò yigi tɛ fwàŋ Herod bu' nu Herodias, bu' faŋ fwàŋ Herod nə ndaa zu weenshu wi, nə kòŋ vənu vəbwəvə vəmó' faŋ fwàŋ Herod nə yisə. ²⁰ Niniŋ, fwàŋ Herod kwan Jɔn taa ŋii mfiŋ, ku'sə vənu vəbwəvə vi shɔ niniŋ.

Faŋ Yeso nə fi muu mə Nwi

(Matiu 3.13-17; Mark 1.9-11; Jɔn 1.32)

²¹ Nə luu maa yighee yó faŋ vii vəŋshə nə fi muu mə Nwi fi ghó Jɔn nə, Yeso baa luu jwì, fi muu nizi, kii shɔ'tə Nwi, shuu yizɔ ŋa'nə. ²² Zwi'tə Ley Nwi si', tɔŋnə tɔ ŋwə yaa bəŋsə. Gi Nwi gi fiizɔ laa, «A lùu ŋwiŋ ŋwaa, faŋ mə kàw. A bàw shee didi'!»

Nu ŋi' ŋii Yeso

(Matiu 1.1-17)

²³ Nshì-tɔ Yeso nə ki zi fa' wi, tɛ ŋwə shi ŋu' muu-ntia. Vii nəə bi'tə laa lùu wee Josef, faŋ nə luu wee Heli.

²⁴ Heli nə luu wee Matat, wee Levi, wee Melki, wee Janay, wee Josef, ²⁵ wee Matatias, wee Amɔs, wee Nahum, wee Esli, wee Nagay, ²⁶ wee Maat, wee Mata-

† 3.6 Aysaya 40.3-5.

tias, wee Semeyn, wee Josek, wee Joda, ²⁷ wee Joana, wee Resa, wee Zerubabel, wee Salatiel, wee Neri, ²⁸ wee Melki, wee Adi, wee Kōsam, wee Elmadan, wee Er, ²⁹ wee Jōshwa, wee Elieser, wee Jorim, wee Matat, wee Levi, ³⁰ wee Simion, wee Juda, wee Josef, wee Jonam, wee Eliakim, ³¹ wee Melea, wee Mena, wee Matata, wee Natan, wee Deyvid, ³² wee Jesse, wee Obed, wee Boaz, wee Salmōn, wee Nashōn, ³³ wee Aminadab, wee Admin, wee Arni, wee Hezrōn, wee Perez, wee Juda, ³⁴ wee Jeykob, wee Isak, wee Abraham, wee Tera, wee Nahor, ³⁵ wee Seruk, wee Reyū, wee Peleg, wee Iiba, wee Shela, ³⁶ wee Kaynam, wee Arfasad, wee Shem, wee Noa, wee Lamek, ³⁷ wee Metusala, wee Enok, wee Jared, wee Mahalalel, wee Kenan, ³⁸ wee Enos, wee Set, wee Adam, faŋ nā luu mfoŋ wā faŋ Nwi nā bōŋ.

Faŋ Satan nā mōŋ Yeso

(Matiu 4.1-11; Mark 1.12-13)

4 Yeso nā fi muu mā Nwi fi għō Jōn taa muu mā Jordan, kī nii baa ndō fi yifi, tē Zwiwā Ley Nwi lwanj taa fwi ŋwā. Zwiwā Nwi kō yisā ŋwā gā to' fi tō wā'sā. ² Satan, tii vāzwitā vābwāvā jwi mōŋ ŋwā shō maa vāshi muu-yinshwe. Maa vāshi vō vānshā ŋwā nā kee zī fa me, jīŋ za ŋwā. ³ Tii vāzwitā vābwāvā jwi gī tē ŋwā laa, «A kī yī lūu Wee Nwi, a gī tē ŋo' nyē laa nyē bāŋŋā gū bee.» ⁴ Yeso bāŋsā tē ŋwā laa, «Nkē lūu taa ŋwā'lē Nwi laa, wā kee bwey she' bu' fazi me.» ⁵ Tii vāzwitā vābwāvā kī nii ndī ŋwā, għō ŋwā ko' gē fuu bāŋ yidā, ŋwā dā māshī mānshā fi taa mbi tē ŋwā maa wee-fi-yighee nee, ⁶ gī tē ŋwā laa, «Mā taa kō māshī mbē mānshā tē għō, nā vātō vājāēvā vānshā fi tey yi, a kī sō', kii mbē mānshā. Maa vī nā kō tē mā. Ka' mā kō tē wā ntīā faŋ mā kāw. ⁷ A kī luu tunj vātō vājāēvā vā nsi, bāŋsā mā, buu mā taa kō vātō vō vānshā tē għō.» ⁸ Yeso bāŋsā tē ŋwā laa, vī nyō' taa ŋwā'lē Nwi laa, «Kī bāŋsā she' Tīta Nwi, faŋ lūu Nwi wā. Bāw a kī fa' she' tē ŋwā.» ⁹ Zwiwā bwē kō ndī ŋwā, gē nā ŋwā Jerusalem, tē ŋwā ŋkee joo tō ŋii Nwi, gī tē ŋwā laa, «A kī luu luu ŋkee Wee Nwi, a sawnā fi feenā, shēŋ nsi, ¹⁰ fōnā ŋkē lūu taa ŋwā'lē Nwi laa, Nwi taa tōŋ nshīisā-ŋii si, vōŋ kī shīinā għō, ¹¹ baa nā laa, vōŋ taa ndwey għō għō vōŋ, laa kī għō tunj għuu kē maa ŋo' me.» ¹² Yeso bāŋsā tē ŋwā laa, «Vī nā baa nyō' shō laa, Kī għō kī mōŋ Mō'mbi, Nwi wā me!» ¹³ Zwiwā bwē kō kī metā vānu vānshā maa mālāēsā ŋwā, ndō fi yī ŋwā maa kūrjā yighee.

Faŋ Yeso nā zī fa' wi

(Matiu 4.12-17; Mark 1.14-15)

¹⁴ Yeso kī nii bāŋ gē shī Galīlii, tē wutā Zwiwā Nwi nā luu maa ŋwā. Nu kī saynā taa kwiŋ shī kō kānshā. ¹⁵ ŋwā nā fi'tā nu Nwi taa ndō' Nwi vōŋ, vī vānshā bāŋsā yizī yī.

Faŋ vī Nazaret nā twēy Yeso

(Matiu 13.53-58; Mark 6.1-6)

¹⁶ Ninīŋ, ŋwā gā zī' ntī' Nazaret nizi, faŋ lūu shōŋ ŋkīā faŋ ŋwā nā tā shō nā. Shi zwīsā Nwi ku', ŋwā gā taa ŋii Nwi, faŋ nā luu ŋgunā yī. ŋwā ŋii, ndō yizō laa yī tii ŋwā'lē Nwi. ¹⁷ Vī kō ŋwā'lē nshīiŋii-sōghō Aysaya tē ŋwā. ŋwā ŋa'sā ŋwā'lē għō, tii shōŋ kāmō' faŋ vī nā nyō' shō laa,

¹⁸ «Zwiwā Nwi maa mā, bu' laa ŋwā nā yō' mā nā māŋgwā, laa mā kī fi'tā ntōŋ yijā tē vī ŋi'. ŋwā nā baa tōŋ mā laa mā kī fi'tā tē vābu' vā yighaw, laa vōŋ kuunā nā ŋwāā vōŋ, baa nā laa mā gī tē vī sī fisā, laa vōŋ yenā, baa nā laa mā fuusā vī faŋ vī nā fiitā vōŋ nsi, laa vōŋ gā du' tō vōŋ,

¹⁹ baa nā laa mā kī sō' ŋu' Mō'mbi, faŋ ŋwā ndō jwi bweysā vī.» ²⁰ Faŋ Yeso nā tii ŋwā'lē għō mētā, kō tē wuu fa' taa ŋii Nwi, dū' nsi. Sī vī vānshā faŋ vōŋ nā luu taa ŋii Nwi, kiasā gē maa ŋwā. ²¹ ŋwā zī kī gīsā tē vōŋ laa, «Nu ŋkīā faŋ vī nā nyō' maa shōŋ ŋwā'lē kē, fāynā ndee, faŋ vīŋ nii zō nā.» ²² Vī vānshā biŋ yigī njyā faŋ Yeso nā gī nā, shuu vōŋ yōŋ maa yigīsā yī yijā njyā faŋ nyā fūu fi shuu ŋwā nā. Vōŋ gī laa, «Wā ŋwā kee lūu wee Josef yimu?» ²³ ŋwā gī tē vōŋ laa, «Mā kō' kī laa vīŋ taa gī shee laa, bāw wuu ŋay kī gāŋtā nshī-tō wi. Maa vīŋ kē laa mā kī yīsā vānu vākwalā mbīā faŋ vīŋ zō laa mā nā yīsā ntī' Kapernaum, laa mā kī yīsā ntī' nsiŋ nizi. ²⁴ Luu nā, mā gī tē vīŋ ŋkee yīnsāŋ laa, vī kee yāā kī biŋ nshīiŋii-sōghō ntī' ŋwā me. ²⁵ Maa yīnsāŋ, mā naysā tē vīŋ laa, vāki ŋkusā nā luu shī Isirayl vōyāŋ maa yighee Elias, faŋ yighuu nā kee sī' maa ŋu'sā tia nā yīŋuu ntōfā me, jīŋ nā kōo mbi yīnshā ŋkee didī' nā. ²⁶ Luu nā, Nwi nā kee tōŋ Elias maa tuu wā fi maa vāki ŋkusā vō fi shī Isirayl me. ŋwā nā gā gāŋtā she' zu ŋku mō' ntī' Zarefat fi shī Sidon. ²⁷ Vī zatā bwē nā luu vōyāŋ shī Isirayl maa yighee nshīiŋii-sōghō Elaysa. Elaysa nā kee shō' tuu wā fi vōŋ me, shu' she' Naaman, wuu shī Siria.» ²⁸ Vī mbīā faŋ vōŋ nā luu shō taa ŋii Nwi ntī' Nazaret, zō yigīsā yī yō' tē nee, fwisā vōŋ shā didī'. ²⁹ Vōŋ ndō yizō, jōŋ ŋwā fi taa shī, gē nā ŋwā mbī kwe', faŋ ntī' vōŋ nā luu fuu kwe' nā, gā shō maa māshōŋ ŋwā fi fuu kwe' yō. ³⁰ Luu nā, ŋwā shōā fi nīntōŋ ŋwāā vōŋ, gē nā bōŋ yī.

Faŋ Yeso nā fūusā zwiwā bwē fi maa wā ntī' Kapernaum

(Mark 1.21-28)

³¹ Yeso kī nii sī' gē ntī' Kapernaum fi shī Galīlii, gā kī deesā vī shō maa vāshi vā zwīsā. ³² Shuu vōŋ yōŋ maa mādeesā wi għō, bu' laa ŋwā nā deesā vōŋ yāā wā faŋ ŋwā kīi wutā fi għō Nwi. ³³ Shi mō' faŋ ŋwā nā deesā nu Nwi taa ŋii Nwi, wā mō' nā luu shō, faŋ ŋwā nā kīi zwiwā bwē taa ŋwāā ŋwā. Wā għō yumā ŋkee nōŋay, gī laa, ³⁴ «Aŋ għō, Yeso, wuu Nazaret, a kīi kē

† 4.4 Diteronimi 8.3. †† 4.8 Diteronimi 6.13. ‡ 4.11 Sam 91.11-12. †† 4.12 Diteronimi 6.16.

‡† 4.19 Aysaya 61.1-2.

maa məyi nə yia? A jwi ndisə yia mu? Mə kə' kii nə wə ntiə faŋ lūu ghɔ; a luu ŋkee wuu ley Nwi.»³⁵ Yeso shə tɛ zwiətə bwə kó, gi tɛ ŋkə laa, «Shia, fūu fi taa ŋwaa wə ŋwə!» Zwiətə bwə kó mɔ' wə ghó nsi taa ŋwaa vii, ki nii yifuu fi maa ŋwə, kee ndiəsə ŋwə me.³⁶ Shuu vii vənshə yɔŋ, wə nə wə gi tɛ liŋ wi laa, «Sii lūu kəŋ yigi fə nə? Ŋwə kii ŋkee wutə tɛ ka' ŋwə ki sɔ' vəzwitə vəbwəvə, mbə fūu fi taa ŋwaa vii.»³⁷ Nu kó saynə, fi vəshəŋ vənshə fi kwɪŋ yó.

Faŋ Yeso nə gəŋtə vii vəza
(Matiu 4.23; 8.14-17; Mark 1.29-34)

³⁸ Yeso ki nii ndò, fūu fi taa ŋii Nwi, gə fu Saymon, zì' yifi, tɛ nshu zu Saymon nə lūu shɔ ghɔ nshì' we'. Vəŋ bu' ghɔ tɛ Yeso kòŋ nu za kó.³⁹ Ŋwə shəŋtə gə yi wəzwì ghó, shə tɛ nshì' kó, ŋkə me. Wəzwì ghó ndɔ yizɔ yighee mu', to' tia vəŋ.

⁴⁰ Shishwi ki fiŋ, vii vənshə faŋ vəŋ nə kii vii vəza, faŋ vəza nə lūu maa vəŋ taŋ taŋ, ndi vii vəza vó, jwi nə vəŋ tɛ ŋwə. Ŋwə mɔ' ghɔ ghi maa vəŋ tɔ tɔ, shù' vəza fi maa vəŋ.⁴¹ Vəzwitə vəbwəvə nə fūu fi taa ŋwaa vii vəyaŋ nizi, ki yumə laa, «A luu ŋkee Wee Nwi.» Ŋwə shə tɛ vəzwitə vəbwəvə vó, kee biŋ laa mbə gi me, bu' laa mbə nəə kə' kii laa ŋwə lūu Kristo.

Faŋ Yeso nə shò'tə Nwi vətù', buu ki saynə nu ki
(Mark 1.35-39)

⁴² Fu ki lee Yeso fuu gə maa shəŋ kɔŋ-kɔŋ, vii kəə ŋwə, ye ŋwə, ki kəə lalə ŋwə, laa ki ŋwə ndɔ fi yi vəŋ, gə shəŋ day me.⁴³ Ŋwə gi tɛ vəŋ laa, «Nu kaŋ lūu laa mə ki fi'tə nu yifwàŋ Nwi maa vəshəŋ vəmó' nizi, bu' laa lūu ŋi' nu ŋkiə faŋ Nwi nə tòŋ mə shɔ nə.»⁴⁴ Niniŋ, ŋwə gə ki fi'tə nu Nwi taa ndɔ' Nwi fi shi Galilii [Judia].

Faŋ Yeso nə yisə Saymon Pita koo susə səyaŋ, sho' ŋwə laa ŋwə gu wuu məbaytə vii tɛ Nwi
(Matiu 4.18-22; Mark 1.16-20)

5 Shi mɔ' Yeso nə luu mbii maghia Genesaret. Vii tiŋ yi ŋwə maa məzɔ nu Nwi.² Yeso ye vəbay vəbɔɔ mbii muu, tɛ vii məkoo susə fuu fi taa vəbay vó, ki sɔ ghoo susə vəŋ.³ Ŋwə ŋii taa bay ŋkə kəmu', bu' vii vó faŋ vəŋ nəə fiitə ŋwə nə. Bay kó nə luu ŋkə Saymon. Yeso bu' ghɔ tɛ Saymon laa ŋwə su'tə bay kó fi tɔ. Ŋwə ki nii dù' taa bay, ki deesə vii.⁴ Faŋ ŋwə nə mètə yigisə yi, gi tɛ Saymon laa vəŋ su'tə nə bay maa shəŋ gə, buu mò' ghoo maa məkoo susə.⁵ Saymon bəŋsə tɛ ŋwə laa, «Yia nii sàŋ ŋwaa wia vətù' ŋkwəŋ ndee, kee bee kòo fa me. Luu nə, mə taa mɔ' ghoo ghó bu' laa gi ghɔ.»⁶ Vəŋ yisə niniŋ, kòo susə, nsə lwaŋ taa ghoo. Ghoo ghó sanə.⁷ Vəŋ katə vəlɪŋ vəvəŋ fi taa bay day, laa vəŋ jwi gəŋtə vəŋ. Vəŋ jwi lwèsə vəbay vəvəŋ nə susə, mbə tey ki si' taa muu.⁸ Faŋ Saymon Pita nə yè niniŋ, gu ghoo Yeso, gi laa, «Nɔ fi yi mə, tita, mə lūu wuu bwə.»⁹ Ŋwə nə gi niniŋ, bu' laa shuu wi yòŋ maa susə nsiə faŋ vəŋ koo nə. Ŋwə fee ghɔ vi vəlɪŋ vi vənshə.¹⁰ Jeyms nə Jɔŋ, vəŋ Zebedii, nə luu taa ŋwaa vəlɪŋ və Saymon vó. Vəŋ nəə fee nizi. Yeso gi tɛ Saymon laa, «Ki ghɔ fee me! Zì fi ndee, a taa ki baytə vii tɛ Nwi,

yuu a nə baytə susə taa ghoo nə.»¹¹ Vəŋ ko' nə vəbay vəvəŋ fi taa muu, ki nii mè'tə vətɔ vənshə, bè'sə Yeso.

Faŋ Yeso nə gəŋtə wuu zatə bwə
(Matiu 8.1-4; Mark 1.40-45)

¹² Shi mɔ' faŋ Yeso nə lūu taa nti' yimó', wuu zatə bwə mɔ' jwi, faŋ zatə bwə nə luu maa ŋwaa wi nshə. Wə ghó jwi, yè Yeso, gu nsi, tòn yikə' yi nsi, bù' ghɔ tɛ Yeso, gi laa, «Tita, a kəə gəŋtə mə, a kii wutə maa məyi laa mə ley.»¹³ Yeso nesə ghɔ ki, kòŋ ŋwə, gi laa, «Mə kəə niniŋ, ŋkə me fi maa ghɔ, a ley.» She' yighee yó, zatə bwə kó mè' fi maa wə ghó.¹⁴ Yeso twey tɛ ŋwə laa ki ŋwə naysə tɛ wə me. Ŋwə baa gi tɛ ŋwə laa bàw ŋwə gə dè ŋwaa wi tɛ wuu məfə' Nwi, kò vəkɔ və Nwi faŋ Mose nə tə laa wə kɔ faŋ ŋwaa wi ley nə. Bàw ŋwə yisə niniŋ yaa shwenə tɛ vii vənshə.¹⁵ Luu nə, faŋ Yeso nə kɔlə gi niniŋ nə, təgi kòŋ Yeso baa metə sisaynə shi kənsə, vii vəyaŋ baytə maa məzɔ yigisə yi, baa nə maa məshu' vəza vəvəŋ.¹⁶ Luu nə, ŋwə fi ŋwaa, gə taa tɔɔ wa'sə maa məshɔ'tə Nwi.

Faŋ Yeso nə gəŋtə wə faŋ way ŋwaa wi kù mu'
(Matiu 9.1-8; Mark 2.1-12)

¹⁷ Shi kəmə' faŋ Yeso nəə deesə nu Nwi shəŋ mɔ', vii Farisii nə vii mədeesə ŋwa'lə Nwi du' shɔ, faŋ vəŋ nə ndò fi maa nti'sə nti'sə fi shi Galilii, nə fi shi Judia, baa nə ŋkee fi nti' Jerusalem. Wutə Nwi nə luu maa ŋwə maa məshu' vəza.¹⁸ Vii mɔ' jwi nə wə faŋ way ŋwaa wi kù mu', shà' ŋwə fuu kiŋ, ki kəə jii maa məŋii taa ŋii, nùŋsə ŋwə visi Yeso.¹⁹ Faŋ vəŋ nə kee kii jii ŋii nə me, bu' vii vəyaŋ nə, vəŋ ko' tɔ ŋii, tò ŋkɔ tɔ ŋii, sha' wə ghó, sù'sə ŋwə taa ŋii yó fuu kiŋ kó she' nintəŋ nwaə vii vó, nùŋsə ŋwə visi Yeso.²⁰ Faŋ Yeso nə yè yuu vəŋ nə nùŋ fwisə vəŋ maa ŋwə nə, ŋwə gi tɛ wə ghó laa, «Wu-umba ŋwaa, vənu vəbwəvə və mè.»²¹ Vii mədeesə ŋwa'lə Nwi nə vii Farisii zɔ nu kó, kwà'tə fi taa fwisə vəŋ, ndɔ ki gisə vəŋ vəŋ laa, «Wə ŋwə sii lūu ndə? Maa ŋwə tàw Nwi. Ka' ndenə she' Nwi ndenə yibisə vii.»²² Yeso nəə kə' kii nə mbi'tə vəŋ, gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ sii bi'tə kə fi taa fwisə viŋ?»²³ Sii yàysə kə, maa məgi tɛ wə faŋ way ŋwaa wi kù mu' nə, laa vənu vəbwəvə vi mè, mu maa məgi tɛ ŋwə laa, «Nɔ yizɔ, tiŋŋə ki to'.»²⁴ Ŋkə bàw viŋ kii laa Nwi nùŋsə Wuu yinsəŋ Nwi laa ŋwə ki ndisə yibisə vii fi shi nsi.» Ŋwə ki nii gi tɛ wə ntiə faŋ ŋwaa wi nə kù way mu' nə laa, «Nɔ yizɔ, ndi kiŋ kə, gə shiŋii!»²⁵ She' yighee yó, wə ghó ndɔ yizɔ, tò' si vii vənshə, ndi kiŋ ki, faŋ ŋwə nii nòŋ fuu yi nə, gə fu ŋwə, ki bəŋsə yizii Nwi.²⁶ Nu kó ghɔ' vii vənshə, vəŋ bəŋsə yizii Nwi, fèe didi', gi laa vəŋ ye ŋkee nu shuu yòŋ ndee.

Faŋ Yeso nə tii Levi
(Matiu 9.9-13; Mark 2.13-17)

²⁷ Yiŋkii ki mè, Yeso fuu fu, ki to', yè wuu məsa vətɔ faŋ ŋwə nə dù' shuu ŋii məsa vətɔ. Yizii yi luu Levi. Yeso gi tɛ ŋwə laa, «Be'sə mə!»²⁸ Wə ghó mè'tə vətɔ vənshə, bè'sə ŋwə.²⁹ Vəŋ ki nii gə fu Levi. Levi tia ŋwə ŋkee jəə. Vii məsa vətɔ nə vii vəmó' nə luu shɔ vəyaŋ, ghɔ vi vəŋ du' shəŋ mu', ki zì.³⁰ Vii Farisii ghɔ vi vii

mædeesə ɲwa'lə Nwi lula tɛ vii məzwetə nu Yeso, gi laa, «Sii yɛ kə viŋ du' viŋ vi vii məsa vətɔ nə vəyi-kəbwə, viŋ vi vəŋ zi, ndo nu?» ³¹ Yeso zo yigisə vəŋ yɔ, bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Maa vii mbiə faŋ vəŋ lūu vətəa, kee yaa ki kəə wuu fɔ me. Kəə she' vii mbiə faŋ vəŋ zizasə kəə wuu fɔ. ³² She' ninin, mə nə kee jwi maa məkəə vii mbiə faŋ vəŋu vəvəŋ lūu vəloomə me. Mə kəə luu vəyi-kəbwə, laa vəŋ kwiinə fwisə vəŋ.»

Yigi kòŋ nu məbaŋ fazi
(Matiu 9.14-15; Mark 2.18-20)

³³ Vii Farisii vɔ gi tɛ Yeso laa, «Sii yɛ kə, vii məzwetə nu jɔn yaa ki zwisə nə jɪŋ, shɔ'tə Nwi, she' yuu vii məzwetə nu vii Farisii yaa ki yisə nə. Gə fi maa mbiinə vii, vəŋ zizi, ndo nu.» ³⁴ Yeso gi tɛ vəŋ laa, «Nə ka' vii məzi mən-daa zwisə nə jɪŋ, faŋ ghɔ vi wuu məndaa dù' mɔ' mu? ³⁵ Vəshi ndo ku', faŋ vi ndo ba'sə wəndɔŋ məndaa fi yi vəŋ, buu vəŋ ndo zwisə nə jɪŋ maa vəshi vɔ.»

Njə kee baw maa məwasə nshinə yimwa taa nu Kristo me
(Matiu 9.16-17; Mark 2.20-22)

³⁶ Yeso baa fi'tə yigisə tii yimɔ' tɛ vəŋ laa, «Ka' wə kee sà waytə njwi fi maa njwi yifi, tà maa njwi yimwa me. Wə nəə to' yi ninin, buu ɲwə taa sa njwi yifi yɔ. Njwi yimwa yɔ nizi kee bəw me, bu' laa waytə njwi yifi kɔ kee kù'nə maa njwi yimwa yɔ me. ³⁷ She' ninin, wə kee yaa ki ndi məlu' məfimə, kwarə taa ntiasə məlu' səmwasə me. Ki gharə ɲwə yi ninin, buu məlu' mbɔ taa twelə ntiasə sɔ, fūu ndi day. Ntiasə sɔ bi nizi. ³⁸ Məlu' məfimə bəw she' taa ntiasə fisə. ³⁹ Wə kee lūu shɔ faŋ ka' ɲwə nù məlu' məmwamə, baa kàw məfimə me, bu' laa ɲwə taa gi laa məmwamə bəw tɛ yi.»

Faŋ Yeso nə gi kòŋ shi zwisə Nwi
(Matiu 12.1-8; Mark 2.23-28)

6 Ki luu maa shi zwisə Nwi mɔ', Yeso ghɔ vi vii məzwetə nu ki shɔɔ fi taa yindii say ghinə. Vii məzwetə nu ki bi'tə fi maa say ghɔ, fi'sə ghɔ vəŋ, kwə. ² Vii Farisii vəmɔ' ye, gi tɛ vəŋ laa, «Sii yɛ kə, viŋ fa' fa' faŋ ɲkə kee yiku'nə laa vi fa' maa shi zwisə Nwi me?» ³ Yeso bəŋsə tɛ vii Farisii vɔ laa, «Maa viŋ nə tii nu ɲkiə faŋ fwàŋ Deyvid nə yɛ maa yighee njyə faŋ jɪŋ nə za ɲwə, ghɔ vi vii mbiə faŋ ghɔ vi vəŋ nə luu mɔ' nə. ⁴ ɲwə nə ɲii taa ɲii Nwi, ndi bee ɲkiə faŋ vi nə nùŋ shɔ visi Nwi, zi, faŋ nə ka' zi she' vii məfe' Nwi. ɲwə nə zi, kò vii mbiə faŋ ghɔ vi vəŋ nə luu mɔ' nə nizi, vəŋ zi nizi.» ⁵ Yeso nə gi ninin, baa gi tɛ vəŋ laa, «Wuu yinsəŋ Nwi lūu tii shi zwisə Nwi nizi.»

Faŋ Yeso nə gəŋtə wə maa shi zwisə Nwi
(Matiu 12.9-14; Mark 3.1-6)

⁶ Nə luu maa shi zwisə Nwi mɔ', faŋ Yeso nə ɲii taa ɲii Nwi, dèesə nu Nwi shɔ, wə mɔ' nə luu shɔ faŋ kwirə ma'nə wi nə ku. ⁷ Vii mədeesə ɲwa'lə Nwi ghɔ vi vii Farisii nyo' maa məye laa Yeso taa shu' wə ghɔ maa shi zwisə Nwi mu, yuu vəŋ shɔɔ fi fuŋ, kwarə ɲwə taa nsɔ', gi laa ɲwə bɛsə shi zwisə Nwi. ⁸ Yeso nə kɔ' kii nə

mbi'tə vəŋ yɔ. ɲwə gi tɛ wə ghɔ faŋ kwirə wi nə ku mu' nə, laa ɲwə ndo yizɔ, tɪŋnə nintəŋ. Wə ghɔ ndo yizɔ, tɪŋ shɔ. ⁹ Yeso gi tɛ vii vɔ laa, «Mə bitə nu tɛ viŋ, viŋ zo! ɲkə bəw laa vi yi nu jəə maa shi zwisə Nwi mu, mu laa vi yi nu bwə? ɲkə kù'nə maa məbweysə wə mu, mu maa məndisə wə?» ¹⁰ ɲwə ki nii ndèynə vəŋ vəŋshə kia, ndò gi tɛ wə ghɔ laa, «Nesə kwirə wə!» Wə ghɔ yi ninin, kwirə wi ghɔ bwarəŋə. ¹¹ Vəŋ ye ninin, fwisə vəŋ shə didi'. Vəŋ ketə nu ɲkiə faŋ vəŋ taa yi maa Yeso.

Faŋ Yeso nə tii vii vi njpsə-bɔɔ
(Matiu 10.1-4; Mark 3.13-19)

¹² Ki luu she' maa yighee yɔ, Yeso ndo kɔ' gə fuu baŋ maa məshɔ'tə Nwi, shi she' maa məshɔ'tə Nwi vətɔ'. ¹³ Fu ki lee, ɲwə tii vii məzwetə nu ki, vəŋ jwi yi ɲwə, ɲwə sho' vii njpsə-bɔɔ fi taa ɲwaa vəŋ, tii vəŋ nə vii ntɔŋ vi nizi. ¹⁴ Vii vɔ nə luu Saymon ɲgwə faŋ Yeso shù yizii yi laa Pita nə, nə Andru, weenshu Saymon, nə Jeyms ghɔ jɔn, nə Filip, nə Bartolomi, ¹⁵ nə Mati, nə Tɔmas, nə Jeyms wee Alfecs, nə Saymon faŋ vi tii ɲwə nə wuu məsiŋsə maa nu, ¹⁶ nə Judas wee Jeyms, nə Judas Iskariot faŋ ɲwə ndo gu wuu məfiŋ Yeso nə.

Faŋ Yeso nə gəŋtə vii vəza vəyən, fi'tə nu Nwi
(Matiu 4.23-25; Mark 3.7-12)

¹⁷ Yeso ki nii si' fi fuu baŋ yɔ ghɔ vi vii mbiə faŋ ɲwə nii shò' vəŋ nə, zi' maa shəŋ gheesə mɔ', tɪŋnə shɔ. Nwaa vii məzwetə nu ki vəyən baytə yi ɲwə, nə nwaa vii vəyən faŋ vəŋ nə ndò fi Jerusalem, nə fi taa ntisə Judia səmɔ'sə, nə fi taa məshi mə Tayra nə Sidon, faŋ mbə lūu mbii muu. ¹⁸ Vii vɔ vəŋshə nə jwi maa məzo yigisə yi, baa nə maa məshu' vəza vəvəŋ. Yeso shu' vəza vəvəŋ, shu' ɲkee vii faŋ vəŋ nə kii vəzwitə vəb-wəvə taa ɲwaa vəŋ. ¹⁹ Vii vəŋshə nəə kəə kɔŋ ɲwə, bu' laa wutə Nwi nəə fuu fi maa ɲwə, shù' vii vəŋshə.

Nu mənɔŋ-bwarəŋə nə nu ndwàŋ
(Matiu 5.1-12)

²⁰ Yeso sha'sə tɔ ki, ki ndeynə vii məzwetə nu ki, gi laa, «Mənɔŋ-bwarəŋə lūu tɔ viŋ faŋ viŋ luu mbəəsə, fɔnə viŋ ndo zi nu yifwàŋ Nwi. ²¹ Mənɔŋ-bwarəŋə lūu tɛ viŋ faŋ jɪŋ zà viŋ ndwə, fɔnə viŋ ndo zi zwəkə. Mənɔŋ-bwarəŋə lūu tɛ viŋ faŋ viŋ gigwia ndwə, fɔnə viŋ ndo shi'. ²² Mənɔŋ-bwarəŋə lūu tɛ viŋ faŋ vii bee viŋ, jɔmə viŋ, ti'nə me ndasə viŋ, ti'nə me ndi yizii yin laa lūu fa bwə bu' Wuu yinsəŋ Nwi. ²³ Viŋ ki ɲaytə maa yighee njyə faŋ vi yinə viŋ tɛ nee. Viŋ ki bisə nə məŋaytə, bu' laa viŋ kɔ' kii laa vəkəynə viŋ ndo luu vəyən taa yizɔ. Maa vətii və vii vɔ nəə yisə she' ninin maa nshiisə-ɲii sɔghɔ.» ²⁴ Yeso baa gi laa, «Ndwarə tɔ viŋ, vii təkə, bu' laa fwi siŋ dù' nə məŋaytə ndwə. ²⁵ Ndwarə tɔ viŋ faŋ viŋ zwəkə ndwə,

bu' laa jin ndo za vinj.
 Ndwanj to vinj fanj vinj shi' ndwə,
 bu' laa vinj ndo gwia, ki shiŋsə.
 26 Ndwanj to vinj fanj vii vənshə bəŋsə yizii yinj ndwə.
 Luu she' fanj vətii vəvəŋ nəə yisə
 maa nshiisə-njii sɔgho səbwəsə,
 fanj vəŋ nəə sii təba nə.»

Vinj ki kaw vii mbeenə vinj (Matiu 5.38-48; 7.12)

27 «Gə fi maa vinj, vii mbiə fanj vinj zo yigisə nyaa, mə gi tɛ vinj laa, vinj ki kaw vii mbeenə vinj, yi jəə tɛ vii mbiə fanj vəŋ bee vinj. 28 Vinj ki tu mənɔŋ-bwanjə to vii mbiə fanj vəŋ kwanj ndwanj to vinj, shɔ'tə Nwi to vii mbiə fanj vəŋ ndasə vinj. 29 Wə ki luu sən yifəə yə, bəw a kiasə yimɔ', tɛ ka' ŋwə baa sanj. Ki luu wə fi njwi yə yindinj, kaa ŋwiŋ ŋwə nə njwi yimɔ' me. 30 Kɔ tɛ wə tɛ me wə fanj ŋwə ndwən ghɔ. Gə fi maa wə ntia yuu ŋwə fi vətə və, ki baa fi me. 31 Vənu mbiə fanj vinj kəə laa vii ki yisə maa vinj, vinj ki yisə maa vəŋ nizi. 32 Vinj ki luu ki kaw she' vii mbiə fanj vəŋ kaw vinj nizi, buu mənɔŋ-bwanjə vinj luu kəkə? Maa ŋkee vii bwənə kaw vii mbiə fanj vəŋ kaw vəŋ. 33 Vinj ki luu ki yisə jəə tɛ vii mbiə fanj vəŋ yisə jəə tɛ vinj nizi, buu mənɔŋ-bwanjə vinj luu kəkə? Maa vəyi-kəbwə yisə niniŋ nizi. 34 Vinj ki luu shwə' ka tɛ vii mbiə fanj vinj bi'tə laa vəŋ ndo bəŋsə tɛ vinj, buu mənɔŋ-bwanjə vinj luu kəkə? Maa vii məyi vənu vəbwəvə yaa ki shwa' ka tɛ vəyi-kəbwə, ndo baa ki fi she' shwanj ka ghɔ nizi. 35 Niniŋ, vinj ki kaw luu vii mbeenə vinj. Vinj ki yisə vənu vəjəəvə, shwa' vii nə ka, kee ki tə si maa məbaa fi me. Vinj yɛ niniŋ, buu sey wiŋ ndo yanj. Vinj luu vanj Nwi Nshɔɔ-mbi, bu' laa ŋwə yisə jəə maa vii vənshə, nə tɛ vii fanj vəŋ kee kɔ bwanj-wee tɛ ŋwə me, nə tɛ vii vəŋwiŋ nizi. 36 Vinj ki kee gəŋsə vii, she' fanj Nwi, tita wiŋ, kee gəŋsə vii nə.»

Ki vinj shia nso'sə to vii me (Matiu 7.1-2)

37 «Ki vinj gi nu bwə to vii me, tɛ ka' Nwi kee ndo kwanj vinj taa nso' me. Ki vinj shia nso' to wə me, niniŋ laa Nwi kee ndo baa ki shia nso' to vinj me. Vinj bee kii ndenə vənu vəbwəvə və vii, tɛ ka' Nwi ndo ndenə vənu vəbwəvə vinj nizi. 38 Vinj ki kɔ vii nə vətə, buu Nwi taa baa kɔ tɛ vinj nizi. Vinj ndo fi vəkəynə vəyanj; vətə fanj Nwi ndo kɔ tɛ vinj lwanj bə. Vinj kɔ' kii laa mfi' njyə fanj vinj fi' tɛ vii, luu she' njyə fanj Nwi fi' maa vinj nizi.»

Bəw wuu Kristo zwetə maa məto' maa jii Nwi ŋkəə, buu də jii tɛ vii (Matiu 7.3-5)

39 Yeso baa fi'tə yigisə tii yimɔ' tɛ vəŋ laa, «Nə ka' wuu si fisə də jii tɛ wuu si fisə mɔ' mu? Maa vəŋ yɛ niniŋ, buu vəŋ vənshə taa fiŋkə taa yibii. 40 Wuu məzwetə kee yaa ki shɔɔ wuu mədeesə wi me. Nkee maa yighee njyə fanj ŋwə mətə məzwetə wi kii, buu luu she' yaa wuu mədeesə wi.

41 Sii yɛ kə, a ye she' kilə fəŋkɔ' fi taa yisi weenshu wə, kee ki ye mfiŋ fəŋkɔ' fanj nyə lūu taa yisi ghɔ me. 42 Sii

ka' a gi tɛ weenshu wə laa, «Weenshu ŋwaa, na', mə fuusə kilə fəŋkɔ' fi taa yisi ghɔ,» kəkə, fanj a kee bee yə mfiŋ fəŋkɔ' fi taa njiiŋə yisi nə me? Anj wuu bo', bəw a bi fūusə mfiŋ fəŋkɔ' fi taa yisi ghɔ, buu kəə jii maa mə-fuusə kilə fəŋkɔ' fɔ fi taa yisi weenshu wə!»

Ti jəə yaa ki koonə vətəŋ vəjəəvə (Matiu 7.15-20; 12.33-35)

43 Yeso nə baa gi laa, «Vətəŋ vəbwəvə kee yaa ki koonə fuu ti jəə me. Ti bwə kee koonə vətəŋ vəjəəvə me. 44 Vi yaa ki kii nə ti fi maa vətəŋ vi, fanj mbə koonə fuu yi. Vi kee yaa ki kwii yɔŋ fi fuu təndi' me, ti'nə me kwii laməsə fi fuu ti lalə me. 45 She' niniŋ, wuu jəə yaa ki nuŋsə vətə vəjəəvə taa fwi ŋwə, fuusə fa jəə fi funj. Wuu bwə nuŋsə she' vətə vəbwəvə, fūusə vətə vəbwəvə fi funj nizi. Lūu niniŋ bu' laa yigi wə fanj ŋwə gisə, luu she' nu ŋkiə fanj ŋkə lwən taa fwi ŋwə.»

Maa məzɔnə Yeso (Matiu 7.24-27)

46 Yeso baa gi laa, «Sii yɛ kə vinj tii mə laa «tita, tita», kee ki yisə nu ŋkiə fanj mə gisə me? 47 Gə fi maa wə ntia fanj ŋwə jwi yi mə, zo yigisə nyaa, yisə vənu mbiə fanj mə naysə, bəw mə də mfiŋə ki tɛ vinj ndwə, vinj zo! 48 Kəŋ wə ghɔ lūu yaa wə fanj ŋwə nə fianə njii yi, təə shiŋii ŋkee jəə, zi' fuu yighɔsə, buu bɔŋ fuu yi. Yighee njyə fanj muu nə fūu, mbə nə'sə njii yɔ didu, bu' laa vi nə fianə ŋkee jəə fuu ŋo'. 49 Luu nə, wə ntia fanj ŋwə zo, kee yɛ me, buu ŋwə lūu yaa wə fanj ŋwə nə fia njii yi she' fuu shɔ'. Yighee njyə fanj muu nə fūu, shɔɔ kwəsə, nyə gu, nyə'tə didi'.»

Nu tii vəsogə' fi nti' Kapernaum (Matiu 8.5-13)

7 Yeso ki metə yigisə yi yɔ yinshə tɛ vii vɔ fanj vəŋ nə tɛŋnə yifi, ki zo yigisə yi nə, ŋwə ki nii bəŋ gə nti' Kapernaum. 2 Tii vəsogə' mɔ' nə luu shɔ fanj ŋwə nə kii bu' wi fanj ŋwə nə kəw. Bu' ghɔ nə zizasə, luu shuu yiku. 3 Tii vəsogə' ghɔ nə zo kɔŋ Yeso, tɔŋ vəsh'i və vii Jus tɛ ŋwə, laa vəŋ gə bə' ghɔ tɛ ŋwə laa ŋwə jwi bwəysə bu' wi ghɔ. 4 Vii ntɔŋsə vɔ gə zi' yi Yeso, bə' ghɔ tɛ ŋwə ŋkee didi', gi laa, «Tii vəsogə' ghɔ kù'nə tɛ ka' a yɛ nu ŋkiə fanj ŋwə bitə tɛ ghɔ nə, 5 bu' laa ŋwə lūu wə fanj ŋwə kəw nsinj. Nwə nə bɔŋ njii məshəŋtə nyaa-nsinj tɛ nsinj.» 6 Yeso biŋ, ghɔ vi vəŋ gə. Vəŋ gə zi' nshənə fi fu tii vəsogə' ghɔ, tii vəsogə' ghɔ tɔŋ viimba vi, laa vəŋ gə gi tɛ Yeso laa, «Tita, ki baa biŋ me, bu' laa mə kee kù'nə tɛ ka' a njii taa njii mə me. 7 Lūu ŋi' nu ŋkiə fanj ŋkə njii yɛ mə kee jwi nə nshi-tɔ ŋwaa yi ghɔ me. Bəw a gi she' nə shuu wə, buu wuu fa' ŋwaa taa bwey. 8 Maa nshi-tɔ ŋwaa lūu wə fanj wə mɔ' lūu visi fi ghɔ mə, vii mɔ' baa lūu shɔ fanj mə sɔ' vəŋ. Mə gi tɛ ŋgwə mu' laa ŋwə gə, buu ŋwə taa gə, baa gi tɛ wuu mɔ' laa ŋwə jwi, buu ŋwə taa jwi. Mə gi tɛ bu' ŋwaa laa ŋwə yi nee, ŋwə yɛ.» 9 Vii ntɔŋsə vɔ naysə yigi yɔ tɛ Yeso, shuu wi yɔŋ, ŋwə kiasə ŋwaa wi, gi tɛ nwaa vii mbiə fanj vəŋ nəə be'sə ŋwə nə laa, «Yinsəŋ, mə nə kee ta yə kəŋ məbiŋ ŋwə, fanj wə ŋwə nūŋ fwi yi maa mə shi Isirayl me.»

¹⁰ Vii ntɔŋ vɔ bəŋ ki zi' taa ŋii, yè bu' ghó, tɛ ŋwə bwaŋnə.

Faŋ Yeso nə ywèysə wee-wəndɔŋ nti' Nayin

¹¹ Nu kó ki mè, Yeso ndɔ gè maa nti' yimó', yizii nti' yó luu Nayin. Vii məzwetə nu ki nə nwaə vii vəyaŋ be'sə ŋwə. ¹² Nwə ki zi' nti' yó, yè vii faŋ vəŋ nə shà' ŋku wə, fùu nə ŋkə fi taa shi. Wee ghó faŋ ŋwə nə ku nə, nə luu she' mu' ghɔ nshu wi. Wəzwi ghó baa lùu zu ŋku. Vii vəyaŋ fi taa nti' yó nə luu yi wəzwi ghó. ¹³ Tita Yeso ye wəzwi ghó, kèe gəŋsə maa ŋwə, gi tɛ ŋwə laa ki ŋwə baa gwia me. ¹⁴ Nwə shəŋtə jwi, kòŋ ŋwa' ŋgwə faŋ ŋku zawə ghó nə luu tey yi nə. Vii mbiə faŋ vəŋ nə shà' ŋwa' ghó, tɛŋnə. Nwə gi tɛ ŋku wə ghó laa, «Zawə, mə gi tɛ ghɔ laa a ndɔ yizɔ!» ¹⁵ Wə ghó ywey, ndɔ tɛŋnə yizɔ, zɪ ki gisə. Yeso kɔ ŋwə tɛ nshu wi. ¹⁶ Vii vəŋshə fee, bəŋsə Nwi, gi laa, «Nkee nshiiŋii-sɔghɔ kwalə fùu taa ŋwaa nsirj,» baa nə laa, «Nwi jwi kèe gəŋsə vii vi.» ¹⁷ Nu ki kó saynə shi Judia kəŋshə nə taa məshɪ məmó' faŋ mbə kia shi Judia.

Faŋ Jɔn nə tɔŋ vii ntɔŋ tɛ Yeso

(Matiu 11.2-19)

¹⁸ (Jɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi, faŋ ŋwə nə luu taa ŋii mfiŋ maa yighee yó, zɔ vənu və Yeso vɔ nizi.) Vii məzwetə nu Jɔn nə naysə vənu vɔ vəŋshə tɛ ŋwə. Nwə tii vii vəbɔ fi taa ŋwaa vii məzwetə nu ki, ¹⁹ tɔŋ vəŋ tɛ tita Yeso maa məbitə tɛ ŋwə laa ŋwə lùu wə ntia faŋ Nwi nə kò'nə laa ŋwə ndɔ jwi nə mu, mu bàw vi ki ki' wuu day? ²⁰ Vii ntɔŋ vɔ jwi yi Yeso, gi tɛ ŋwə laa, «Jɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi, tɔŋ yia maa ghɔ, laa yia jwi bitə tɛ ghɔ laa, lùu ghɔ lùu wə ntia faŋ Nwi nə kò'nə laa ŋwə ndɔ jwi nə mu, mu yia ki' wuu mɔ'?» ²¹ Maa yighee yó faŋ vii ntɔŋ vɔ nə jwi yi Yeso nə, ŋwə nə shù' vii vəyaŋ fi maa vəza, nə fi maa ŋi', nə fi maa vəzwitə vəb-wəvə, gəŋtə vii si fisə vəyaŋ, yisə vəŋ yenə. ²² Ninij, ŋwə bəŋsə tɛ vii ntɔŋ vɔ laa, «Viŋ gə fi'tə nu ŋkia faŋ viŋ yè, nə nu ŋkia faŋ viŋ zɔ, tɛ Jɔn. Viŋ naysə tɛ ŋwə laa vii si fisə yiyenə, vəndwey tito', zatə bwə me fi maa vii, vəŋshii tuulə zɔnə, vəŋku və vii ywey, mbəəsə zɔ ntɔŋ yijəə Nwi. ²³ Məŋɔŋ-bwaŋnə tɛ wə ntia faŋ ŋjyo' yi kee lia bu' mə me.»

Faŋ Yeso nə twèlə ŋi' nu Jɔn tɛ vii

²⁴ Vii ntɔŋ Jɔn kii gə, Yeso tey ki gisə tɛ vii kòŋ Jɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi. Nwə nə gi tɛ vəŋ laa, «Yighee njyə faŋ viŋ nə gè tɔ wə'sə maa məye Jɔn, viŋ nə gè maa kə? Viŋ nə gè maa məye gay faŋ fi shɔkə nə'sə mu? ²⁵ Viŋ sii nə fuu fi taa shi maa məgə yè kə? Viŋ nə gè yè wə faŋ ŋwə mɔ' njwisə jəəsə mu? Maa vii mbiə faŋ vəŋ mɔ' njwisə jəəsə, baa zi shi, kee shi taa tɔ wə'sə me. Kəŋ vii vɔ lùu taa ntɔ'sə vəfwəŋ. ²⁶ Ninij, viŋ nə fùu maa məye kə? Viŋ nə kee gə maa məye nshiiŋii-sɔghɔ yimu? Nkee maa yinsəŋ, mə naysə tɛ viŋ laa, Jɔn nə luu wə faŋ ŋwə shɔkə nshiiŋii-sɔghɔ. ²⁷ Nwə nə luu ŋkee wə ntia faŋ vii nyò' kòŋ ŋwə taa ŋwa'lə Nwi laa Nwi gi laa,

«Viŋ zɔ! Mə ndɔ tɔŋ wuu ntɔŋ ŋwaa visi ghɔ, laa ŋwə ki lootə jii tɛ ghɔ.» †

²⁸ Mə naysə tɛ viŋ laa wə kee lùu shɔ, faŋ nə bi wəzwi, faŋ ka' ŋwə kwələ shɔkə Jɔn me. Luu nə, ŋkee wuu titi' faŋ ŋwə ndɔ ŋii nu yifwəŋ Nwi, kwalə shɔkə ŋwə. ²⁹ Vii vəŋshə, nə ŋkee vii məsa vətɔ, faŋ vəŋ nə zɔ yigisə Jɔn, biŋ Nwi, bu' faŋ vəŋ nə fi muu mə Nwi fi ghɔ Jɔn. ³⁰ Luu nə, vii Farisii ghɔ vi vii mədeesə ŋwa'lə Nwi nə twèy nu jəə ŋkia faŋ Nwi nūŋsə tɛ vii nə, bu' faŋ vəŋ nə kee fi muu fi ghɔ ŋwə me.»

Faŋ Yeso nə fi'nə nu wuu taa nə weembwa

³¹ Yeso nə baa gi laa, «Bàw mə baa fi'nə nu vii ndee vè nə kə? Vəŋ fi'nə kə? ³² Viŋ zɔ! Vəŋ fi'nə vəŋmbwaa, faŋ vəŋ ghighay taa yiwiŋ, gisə vəŋ vəŋ laa, «Yia taw yi-saw tɛ viŋ, viŋ kee bibəŋ me. Yia gwia yiku, viŋ kee gəŋtə yia me.» ³³ Yighee njyə faŋ Jɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi, nə jwi, viŋ yi she' yaa vəŋ vɔ. Nwə nə kee zi bee me, kee nu məlu' me. Viŋ kee biŋ yigisə yi me, gi laa, zwitə bwə taa ŋwaa ŋwə. ³⁴ Gə fi maa Wuu yinsəŋ Nwi, ŋwə jwi ki zi, ndɔ nu. Viŋ ki nii gi laa ŋwə lùu waa-mfii-ndaa nə nu məlu', baa nə laa ŋwə lùu wuumba vii məsa vətɔ nə vii bwəŋə. ³⁵ Luu nə, ka' vi kxi laa yitɔfə Nwi lùu nu yinsəŋ, bu' vii mbiə faŋ vəŋ biŋ yitɔfə Nwi yó.»

Faŋ wəzwi məyi vənu vəb-wəvə nə kwiinə fwi yi

³⁶ Wuu Farisii mɔ' nə tii Yeso laa ŋwə jwi, ghɔ ŋwə zi fazi. Yeso gə ŋii taa ŋii wuu Farisii ghó, du' nsi ki zi. ³⁷ Wəzwi mɔ' faŋ ŋwə nə luu nti' yó, faŋ nə luu yi-kəb-wə, zɔ laa ŋwə lùu taa ŋii wuu Farisii ghó, zizi. Nwə ndi ndaw lamenda, jwi nə nyə, ³⁸ jwi tɛŋ yi ghuu Yeso fi yiba, ki gwia, mənsi mi fiŋkə ghuu Yeso, ŋwə ndɔ tɔŋsə nə nyuŋsə tɔ si, nyɔŋ ghuu ghi, ndɔ zwisə nə lamenda ghó. ³⁹ Wuu Farisii ghó faŋ ŋwə nə tii Yeso taa ŋii ŋwə nə, ye, bi'tə fi taa fwi ŋwə laa, Yeso nii to' lùu nshiiŋii-sɔghɔ, buu ŋwə kxi nə wəzwi ŋwə, faŋ ŋwə kòŋ ŋwə nə, baa kxi nə ŋi' ki laa lùu wuu məyi vənu vəb-wəvə. ⁴⁰ Yeso kii nə mbi'tə yi yó, gi tɛ ŋwə laa, «Saymon, mə kəə naysə nu tɛ ghɔ.» Nwə laa, «Jɔn, tita.» ⁴¹ Yeso gi laa, «Tii ka mɔ' nə kii vii təkɔ vi vəbɔ, wuu mɔ' nə kii ŋwə ŋkaŋsə muu-ntee, wuu mɔ' ŋkaŋsə tee. ⁴² Faŋ vəŋ nə kee kii ka ndɔ' tɛ ŋwə me, ŋwə me'tə vəŋ, ndənə nu təkɔ tɔ. Ninij, mə bitə tɛ ghɔ laa, fi taa ŋwaa vəŋ vəbɔ, wə ntia faŋ ŋwə taa kaw tii ka ghó shɔkə liŋ wi lùu ndə?» ⁴³ Saymon bəŋsə laa, «Maa lùu wə ntia faŋ yikɔ yi nə lùu yiyaŋ nə.» Yeso gi tɛ ŋwə laa, lùu ninij, ⁴⁴ ki nii kiasə ŋwaa wi maa wəzwi ghó, baa gi tɛ Saymon laa, «A yè wəzwi ŋwə mu? - Zɔ mɔk! Mə nii ŋii taa ŋii ghɔ, a kee kɔ muu shee maa məsɔ ghuu ŋaa me. Gə fi maa wəzwi ŋwə, ŋwə shù ghuu ŋaa nə mənsi mi, ndɔ tɔŋsə nə nyuŋsə tɔ si. ⁴⁵ A kee nyòŋ fəə ŋaa me. Luu nə, ŋwə kee bwə fi maa mənyɔŋ ghuu ŋaa me, shù fi maa yighee njyə faŋ ŋwə nii ŋii taa ŋii. ⁴⁶ A kee zwisə lamenda tɔ mə me. Nwə zwisə lamenda ghuu mə. ⁴⁷ Ninij, mə naysə tɛ ghɔ laa vənu vəb-wəvə vi faŋ mbə

† 7.27 Malaki 3.1.

nə luu vəyanə nə, mbə mē bu' ŋkawə yi faŋ nyə lùu yiyəŋ. Gə fi maa wə ntiə faŋ vənu vəbwəvə vi, faŋ vi ndənə, lùu vətiti', ŋkawə yi baa lùu yititi'.» ⁴⁸ Yeso mètə yigi yó, ki nii kiasə, gi tē wəzwi ghó laa, «Vənu vəbwəvə və mē visi Nwi.» ⁴⁹ Vii mbiə faŋ ghó vi vəŋ nəə zi m' nə, lulə vəŋ vəŋ laa, «Sii lùu ndə nə, faŋ ka' ŋwə ndənə yibisə vii?» ⁵⁰ Nwə baa gi tē wəzwi ghó laa, «Məbiŋ wə gəŋtə ghó, gə nə mənəŋ-bwanə!»

Nu vəki faŋ vəŋ nə bè'sə Yeso

8 Nu kó ki mē, Yeso ndó ki to' fi taa nti'sə nə məshi, to' fi'tə nu Nwi shó, jwi nə ntəŋ yijəə kəŋ nu yifwàŋ Nwi tē vii, to' ninin, ghó vi vii vi njəsə-bəə luu m' . ² Vəki vəmó' faŋ ŋwə nə fùusə vəzwitə vəbwəvə nə vəza fi maa vəŋ, nə be'sə ŋwə nizi. Meri, faŋ vi tii ŋwə nə wuu Madalin, faŋ vəzwitə vəbwəvə kwatia nə fùu fi maa ŋwə, nə luu taa ŋwaa vəŋ, ³ nə Joana, zu Shusa faŋ nə luu wuu mənəyənə vətə və fwàŋ Herod, nə Susana, nə vəki vəmó' vəyanə. Vəki vó gəŋtə Yeso nə vii vi nə vətə vəvəŋ.

Yigisə tii bu' wuu məmó' say ghinə

(Matiu 13.1-9; Mark 4.1-9)

⁴ Shi m' vii nə baytə yi Yeso ŋkee vəyanə, faŋ vəŋ nə ndò fi taa nti'sə sənshə. Yeso naysə yigisə tii yimó' tē vəŋ, gi laa, ⁵ «Wuu məmó' say ghinə nə fuu gə maa məmó' say ghinə, ki m' ninin, ghimó' fiŋkə jii, vii je'tə, mənəwə faŋ mbə viilə fi taa yizə, jwi shwətə. ⁶ Way m' fiŋkə taa nsi yighəsə, nyc', yəŋ bu' laa nsi nə kee lùu yiyoonə me. ⁷ Way m' fiŋkə taa nyawsə, nyc', ghó nyawsə s' ta m' , nyawsə s' ndinətə say ghó, ŋə ku. ⁸ Way m' fiŋkə taa shó' jəə, ta, mbuu yisay kii say waagh' waagh' .» Yeso metə yigisə tii yó, baa gi nə gi yisha'sə laa, «Wə ntiə faŋ ŋwə kii tuulə ghi zə, ŋwə z!»

Faŋ Yeso nə twələ ŋi' nu wuu məmó' say ghinə

(Matiu 13.10-23; Mark 4.10-20)

⁹ Vii məzwetə nu Yeso bitə tē ŋwə laa, ŋi' yigisə tii yó lùu laa kə? ¹⁰ Nwə gi tē vəŋ laa, «Nwi yisə viŋ kii nə ŋi' nu yifwàŋ ki. Vii m' zə ŋkə-vəŋ she' maa yigisə tii, laa vəŋ ki yiye, kee ye me, zizə, kee kii nə ŋi' ki me. ¹¹ Viŋ zə! Nji' yigisə tii yó lùu tē nee: Ngwisə say ghinə ghó faŋ vi m' nə, luu yigisə Nwi. Nsi yó faŋ vi m' ŋə shó nə, lùu vii. ¹² Say ŋgiə faŋ ŋə fiŋkə jii nə, lùu yaa nu vii mbiə faŋ vəŋ yaa ki zə, tii vəzwitə vəbwəvə jwi fùusə fi taa fwi vəŋ, laa ki vəŋ nuŋ fwisə vəŋ maa Nwi, Nwi bweysə vəŋ me. ¹³ Say ŋgiə faŋ ŋə fiŋkə taa yighəsə nə, lùu yaa nu vii mbiə faŋ vəŋ zə nu Nwi, biŋ nə mənəyətə, luu nə, kee kii ghay me. Vəŋ biŋ she' maa wee-fi-yighee nee, ŋi' taa ki ŋii vəŋ, vəŋ nyiŋkə fi maa məbiŋ vəŋ ghó. ¹⁴ Gə fi maa say ŋgiə faŋ ŋə fiŋkə taa nyawsə, lùu yaa nu vii mbiə faŋ vəŋ zə nu Nwi, luu nə, vəŋ taa ki bəŋ gə, ki kəŋ ŋwaa vəŋ bu' nu vətə və shi nsi. Ninin, vənu və ka, nə nu məzi ŋwaa bwe'sə vəŋ, say vəŋ ku ninin, ŋgwisə yi kee yifuu me. ¹⁵ Gə fi maa say ŋgiə faŋ ŋə fiŋkə taa shó' jəə nə, lùu yaa nu vii mbiə faŋ vəŋ zə

yigisə Nwi, jia jəə taa fwisə vəŋ, twè' shó, ki yisə vənu vəjəəvə.»

Faŋ Yeso nə fi'nə nu Nwi nə ki'

(Matiu 5.15; Mark 4.21-25)

¹⁶ (Yeso baa tii yigisə tii yimó' laa,) «Ka' wə kee shù' ki' baa ndi nti, kùsə shó me, ti'nə me ndi ki' ghó, kwanə ŋi' fwanə me. Maa ŋwə taa tə fuu fa mətə ki', laa vii mbiə faŋ vəŋ ŋii taa ŋii, ye vədi' vəley. She' ninin, wə faŋ ŋwə nùŋ fwi yi maa Nwi, bəw ŋwə yisə vi ye. ¹⁷ Ka' nu Nwi kee go' taa vəndenə me; ŋkə ndó fuu ntee. Ka' vi kee ndiə nu yinsəŋ Nwi me; ŋkə taa fuu taa shishwi, vii ki kii. ¹⁸ Viŋ ki təfə faŋ viŋ zə yigisə nyaa nə. Wə ntiə faŋ ŋwə kii, vi ndó ku'sə tē ŋwə, ŋwə baa kii shishwə. Wə ntiə faŋ ŋwə kee yikii me, vi ndó fifi ŋkee titi' ŋgwə faŋ ŋwə kii fi ghó ŋwə.»

Nu faŋ Yeso nə gi kəŋ vəŋ-nshwi vi yinsəŋ

(Matiu 12.46-50; Mark 3.31-35)

¹⁹ Nə luu maa yighee yó, nshu Yeso ghó vəŋ-nshwi Yeso jwi yi ŋwə, kee bee ta zi' ŋkee yi ŋwə me, bu' vii vəyanə faŋ vəŋ nə bəytə, shitə ŋwə. ²⁰ Vii m' gi tē ŋwə laa, «Nshu wə ghó vəŋ-nshwi və lùu fu, kəə ghó.» ²¹ Nwə bəŋsə tē vəŋ laa, «Nshu ŋwaa nə vəŋ-nshwi vəŋ lùu vii mbiə faŋ vəŋ zə yigisə Nwi, biŋ, to' ninin.»

Faŋ Yeso nə bwəsə fiŋ

(Matiu 8.18,23-27; Mark 4.35-41)

²² Ki luu shi m' , Yeso gə ŋii taa bay, ghó vi vii məzwetə nu ki. Nwə gi tē vəŋ laa, «Nsiŋ təŋ maghia, gə ŋji yi.» Vəŋ gə, ²³ kii gə, mbweysə koo Yeso, ŋwə bwey taa bay. Fiŋ ki nii yiko', shòə fi fuu muu yó, muu ŋii taa bay kó, vəŋ nə kəə ndi. ²⁴ Vii məzwetə nu Yeso gə yèŋ ŋwə fi mbweysə, gi laa, «Tita, tita, nsiŋ taa ndi!» Nwə yənə fi mbweysə, ndó yizə, shə tē fiŋ kó nə tē vəba və muu, mbə bwa, vədi' zu. ²⁵ Nwə gi tē vəŋ laa, «Viŋ kee nùŋ fwi siŋ maa Nwi yimu?» Vəŋ fee. Shuu vəŋ yəŋ. Vəŋ gi wə nə wə laa, «Sii bee lùu ndə nə, faŋ ŋwə zə' fi nə muu, mbə zəŋə ŋwə?»

Faŋ Yeso nə fuusə vəzwitə vəbwəvə fi maa wuu Gerasa

(Matiu 8.28-34; Mark 5.1-20)

²⁶ Yeso ghó vi vii məzwetə nu ki təŋ muu, gə zì' shi Gerasa, faŋ ŋkə bəŋsə visi shi Galilii nə. ²⁷ Yeso fuu fi taa bay, ko' mbə'-bia, ghó wə m' faynə faŋ ŋwə nə jwi fi taa shi yó, faŋ vəzwitə vəbwəvə nə luu taa ŋwaa ŋwə. Nkə du'tə ŋkə tay, wə ghó kee shùŋ ŋjwi me, kee shi taa ŋii me, to' shi taa təswi tə vii. ²⁸ Wə ghó ye Yeso, yümə, gù visi Yeso, gi tē ŋwə ŋkee nənəy laa, «Nsoo kii kə, Yeso, Wee Nwi Nshə-mbi? Mə bù' ghó tē ghó laa, ki ghó yinə mə me.» ²⁹ Nwə nə gi ninin, bu' laa Yeso nəə kəə ki zə' zwitə bwə kó laa ŋkə fuu fi taa ŋwaa wə ghó, bu' laa zwitə bwə kó nəə ghaysə ŋwə shù' fishi. Vi nəə ka ŋwə nə vəsümə və bwey, kwanə mfiŋ fəŋ ŋwə, shiina ŋwə didu. Nwə shiatə mfiŋsə s' ghee ghee, zwitə bwə kó suŋ ŋwə, ŋwə ndó gə taa tək. ³⁰ Yeso ki nii bitə tē wə ghó laa, «Yizii yə lùu kə?» Nwə laa Nkəŋsə, bu' laa vəzwitə vəbwəvə nə ŋii taa ŋwaa ŋwə vəyanə. ³¹ Vəzwitə

vəbwəvə vó bu' ghó tɛ Yeso laa, kɪ ɲwə tɔŋ mbə taa wee-nsi yibay me. ³² Maa yighee yó nwaə vəŋkwinyaa vəyaŋ nə luu shɔ mbii kwe', zɪ fɪ fuŋ. Vəzwitə vəbwəvə vó bu' ghó tɛ Yeso laa ɲwə me'tə vəŋ gə ɲii taa ɲwaa vəŋkwinyaa vó. ɲwə biŋ. ³³ Vəzwitə vəbwəvə vó fuu fɪ taa ɲwaa wə ghó, gə ɲii taa ɲwaa vəŋkwinyaa vó, mbə nyiŋ, tũŋnə, si' gə gùkə taa muu, nù muu kukə. ³⁴ Vii mbiaə faŋ vəŋ nəə shii vəŋkwinyaa vó, ye nu kó, nyiŋ gə kɪ fi'tə nu kó taa shi, nə taa təfu tə tɔɔ. ³⁵ Vii fuu gə maa məye nu ɲkiaə faŋ ɲkə nii gày shɔ nə. Vəŋ jwi yɪ Yeso, yə wə ntiə faŋ vəzwitə vəbwəvə fùu fɪ taa ɲwaa ɲwə nə, tɛ ɲwə du' ghuu Yeso, shũŋ ɲjwi si, tɔ kɪ ley. Vəŋ fee. ³⁶ Vii mbiaə faŋ vəŋ nə ye, naysə tɛ vəŋ faŋ Yeso nə bwəysə wuu vəzwitə vəbwəvə ghó nə. ³⁷ Vii vó vənsə fɪ nsi Gerasa zɔ nu kó, gɪ tɛ Yeso laa bəw ɲwə fuu fɪ shi vəŋ, bu' laa vəŋ nə fee ɲkee didi'. Niniŋ, Yeso baa ɲii taa bay maa məbəŋ gə. ³⁸ Wə ntiə faŋ vəzwitə vəbwəvə nii lùu taa ɲwaa ɲwə nə, bu' ghó tɛ Yeso laa, ghó ɲwə kɪ to' mó'. Yeso twey tɛ ɲwə, gɪ laa, ³⁹ bəw ɲwə bəŋ gə fɔ vəŋ, kɪ fi'tə nu kwalə ɲkiaə faŋ Nwi yisə maa ɲwə nə, tɛ vii. Wə ghó gə nə ɲwaa ɲgwɪnə, gə kɪ fi'tə nu ɲkiaə faŋ Yeso nə yisə maa ɲwə nə, taa shi yó kənsə.

Faŋ Yeso nə ywəysə wee Jayrəs, shù' wəzwi faŋ ɲwə nəə zizasə tày

(Matiu 9.18-26; Mark 5.21-43)

⁴⁰ Yeso ghó vi vii vi bəŋ jwi (shi Galilii), nwaə vii vəyaŋ kɔ bwaŋnə tɛ ɲwə, bu' laa vəŋ nəə kɪ' ɲwə. ⁴¹ Wə mó' jwi shɔ, faŋ nə luu wuu kwalə taa ɲii Nwi. Yizii yi luu Jayrəs. ɲwə jwi gu ghuu Yeso, bù' ghó tɛ ɲwə laa ɲwə jwi taa ɲii yi, ⁴² bu' laa ɲwiŋ wi zizasə, kəə ku. Wə ghó nə kii she' ɲwiŋ wi ghó mu', faŋ nə luu wee-wəzwi. Wee ghó nə luu yaa ɲu' ɲjɔsə-bɔɔ. Yeso biŋ, ghó wə ghó gə. Faŋ vəŋ nə gə niniŋ nə, nwaə vii vəyaŋ fiitə Yeso.

⁴³ Wəzwi mó' nə luu shɔ taa ɲwaa vii vó faŋ ɲkwii nəə jwi fɪ maa ɲwə ɲu' ɲjɔsə-bɔɔ, kee shia me. ɲwə ndisə ka wi nshə, tuu wə mu' nə kee lùu shɔ, shù' zə kó fɪ maa ɲwə me. ⁴⁴ Wəzwi ghó nyo'tə jwi fiiba, jwi kòŋ tɔ ɲjwi Yeso. ɲkwii yó me yighee mu'. ⁴⁵ Yeso bitə laa, «Kòŋ ndə kòŋ mə?» Vii vənsə twey. Pita gi laa, «Maa vii kia ghó, fiitə ghó.» ⁴⁶ Yeso gi laa wə mó' nii kòŋ yi, yi zə faŋ wutə mó' fùu fɪ maa yi. ⁴⁷ Wəzwi ghó ye laa ka' yi kee ndenə fɪ ghó Yeso me, ndò jwi nə məla', gù nsi visi Yeso, nəysə nu ɲkiaə faŋ ɲkə yisə buu yi kəŋ ɲwə, baa nə faŋ zatə kɪ kó mè yighee mu' nə. Vii vənsə zɔ nu kó. ⁴⁸ Yeso gi tɛ wəzwi ghó laa, «ɲwiŋ ɲwaa, məbiŋ wə yisə a bwaŋnə. Gə nə mənɔŋ-bwaŋnə!»

⁴⁹ She' faŋ ɲwə kɪ bii gisə, wə mó' jwi fɪ taa ɲii tii ɲii Nwi ghó, jwi gi tɛ tii ɲii Nwi ghó laa, «ɲwiŋ wə ku, kɪ baa ghaysə tita ɲwaa-nsiŋ me.» ⁵⁰ Yeso zɔ nu kó, gɪ tɛ Jayrəs laa, «Kɪ ghó fee me! Nuŋ she' fwi yə maa Nwi, buu ɲwə taa bwey.» ⁵¹ Yeso zi' fu wə ghó, kee biŋ ghó vii ɲii taa ɲii mó' me, tɛ li' she' Pita, nə ɔŋ, nə Jeyms, baa nə tii wee ghó nə nshu wi. ⁵² Vii vənsə nə gwia, luŋ wee ghó. Yeso gi laa, «Kɪ viŋ baa gwia me. Wee ghó kee yiku me, ɲwə bibwey.» ⁵³ Vəŋ shi' ɲwə, bu' laa vəŋ nəə kɔ' kii laa wee ghó du'tə ɲwə ku. ⁵⁴ ɲwə gə yi wee ghó, jia kwɪŋ wi, tii ɲwə laa, «Weembwa, ndɔ yizɔ!» ⁵⁵ Fwi wee

ghó bəŋ, ɲwə ndɔ yizɔ yighee mu'. Yeso gi laa vi kɔ fazi, wee ghó zi. ⁵⁶ Shuu tii wi ghó nshu wi yɔŋ. ɲwə gi tɛ vəŋ laa, kɪ vəŋ naysə nu ɲkiaə faŋ ɲkə nii gày nə, tɛ wə me.

Faŋ Yeso nə tòŋ vii nɔŋ vi laa vəŋ gə kɪ fi'tə nu Nwi, baa shu' vəza fɪ maa vii

(Matiu 10.1,5-15; Mark 6.7-13)

⁹ Shi mó' Yeso shəŋtə vii nɔŋ vi ɲjɔsə-bɔɔ, kò wutə tɛ vəŋ, ɲkee wutə maa məfuusə vəzwitə vəbwəvə vənsə fɪ maa vii, baa nə wutə maa məshu' vəza, ² kɪ nii tɔŋ vəŋ laa vəŋ gə, kɪ to', fi'tə nu yifwəŋ Nwi tɛ vii, baa shù' vəza fɪ maa vii. ³ ɲwə nə gɪ tɛ vəŋ laa, «Kɪ viŋ gə nə fa me, ti'nə me ndi mbay nə mba jɪŋ nə bee nə ka me, ti'nə me ndi ɲwisə səbɔɔ, gə nə nsə me.» ⁴ Viŋ gə niniŋ, gə maa shəŋ kəmə', ɲii fu wə mó', shi she' fu wə ghó, zi' tɛ shi ɲkiaə faŋ viŋ taa ndɔ fɪ maa shəŋ kó. ⁵ Viŋ kɪ luu zi' maa shəŋ kəmə', vii kee jia viŋ jəə me, viŋ fùu fɪ taa nti' yinjii, tɔŋsə shɔ' fɪ ghuu viŋ nsi, kɪ nii lùu shwenə nso' tɔ vii vó.» ⁶ ɲwə gi niniŋ mètə, vəŋ fuu, kɪ to' fɪ taa məshi məshi, to' wəy nu nɔŋ yijəə Nwi, fuusə vəza fɪ maa vii vəza maa vəshəŋ vənsə.

Tɔ fwəŋ Herod shii bu' nu Yeso

(Matiu 14.1-12; Mark 6.14-29)

⁷ Fwəŋ Herod nə zò vənu vənsə faŋ mbə nəə gay, faŋ Yeso nəə yisə nə, tɔ kɪ kwə gay, bu' laa vii mó' nə gɪ laa lùu ɔŋ faŋ ɲwə ywəy fɪ shi yiku. ⁸ Vəmə' gi laa, lùu nshiiŋii-səghɔ Elias faŋ ɲwə nə ndi fishi nə, faŋ ɲwə baa fùu ndwə. Vəmə' laa lùu wə fɪ taa ɲwaa nshisə-ɲii səghɔ, mbə ywaŋ-visi, faŋ ɲwə ywey. ⁹ Herod gi laa, «Mə nə shia tɔ ɔŋ. Gə fɪ maa wə wi faŋ mə zɔ kòŋ kwɪŋ vənu vi vó nə, ɲwə sii lùu ndə?» ɲwə gi niniŋ, kɪ kəə ye ɲwə.

Faŋ Yeso nə zə vii ɲkaŋsə tee

(Matiu 14.13-21; Mark 6.30-44; ɔŋ 6.1-14)

¹⁰ Vii nɔŋ Yeso vó bəŋ jwi, fi'tə vənu vənsə faŋ vəŋ nəə yisə tɛ ɲwə. ɲwə ndi vəŋ, ghó vi vəŋ biŋ gə she' vəŋ vəŋ maa shəŋ ndenə, gə zi' maa nti' yimó', yizii nti' yó luu Betsayda. ¹¹ Vii vəyaŋ zɔ, bè'sə ɲwə. ɲwə biŋ laa vəŋ zi' yi ɲwə, gɪ tɛ vəŋ kòŋ nu yifwəŋ Nwi, fùusə vəza fɪ maa vii mbiaə faŋ vəŋ nəə zizasə. ¹² Fu kɪ laynə vii vi ɲjɔsə-bɔɔ jwi yi ɲwə, gɪ tɛ ɲwə laa ɲwə yisə nwaə vii vó saykə, gə taa nti'sə faŋ nsə kia shəŋ kó, ti'nə me taa tə-fu tə tɔɔ, gə kəə vəshəŋ vəshivə nə fazi, bu' laa shəŋ kó nə luu shəŋ kɔŋ-ɲkɔŋ. ¹³ ɲwə gi tɛ vəŋ laa, ɲkə bəw laa vəŋ kɔ fazi tɛ vii vó. Vəŋ bəŋsə tɛ ɲwə laa, «Yia kii she' yighisə bee tee, nə susə səbɔɔ. A kəə laa yia gə ywəŋ fazi tɛ vii və vənsə lee?» ¹⁴ Vii vó vənsə faŋ vəŋ nə bəytə yifi nə, nə luu yaa ɲkaŋsə tee. Yeso kɪ nii gi tɛ vii məzwetə nu kɪ laa vəŋ yisə vii du' nsi maa yiley maa wə muu-ntee muu-ntee. ¹⁵ Vəŋ yisə niniŋ, vii vənsə du' nsi. ¹⁶ ɲwə kɪ nii ndi yighisə bee yó tee, nə susə sɔ səbɔɔ nə, ndəynə yizɔ, bwəŋ Nwi maa vətɔ vó, bi'tə, kò tɛ vii məzwetə nu kɪ laa vəŋ gaatə tɛ vii vó. ¹⁷ Vii vənsə zi zwəkə. Vi kɪ nii bəytə vəbi' və bee faŋ mbə bə nə, mbə lwaŋkə taa ɲkɔɔsə ɲjɔsə-bɔɔ.

Fañ Pita nà bìn Yeso
(Matiu 16.13-19; Mark 8.27-9.1)

¹⁸ Shi m' Yeso nà dù' shəŋ m' she' ghɔ vi vii məzwetə nu ki, shɔ'tə Nwi. Nwə shɔ'tə Nwi mètə, bitə tɛ vəŋ laa, «Vii sii gisə laa mə lùu ndə?» ¹⁹ Vəŋ bəŋsə tɛ ŋwə laa, «Vii m' gisə laa a luu Jɔn, wuu məkɔ muu mə Nwi. Vəm' laa a luu Elias. Vəm' laa a lùu fi maa nshisə-ŋii sɔghɔ mbə ywaŋ-viɛ, faŋ ŋwə ywèy fi shi yiku.» ²⁰ Nwə baa bitə tɛ vəŋ laa, «Gə fi maa viŋ, viŋ gi ŋkiŋ laa mə lùu ndə?» Pita gi laa, «A luu Kristo, Wee Nwi.» ²¹ Nwə li'tə tɛ vəŋ nəŋay laa ki vəŋ naysə nu k' tɛ wə me, ²² baa gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ k' kii laa nu Wuu yinsəŋ Nwi lùu laa ŋwə ndɔ ye ŋi' yiyaŋ. Vəshi' vaŋ-nsiŋ nà vii kwalə məfe' Nwi, nà vii mədeesə ŋwa'lə Nwi ndɔ twey ŋwə, zwì ŋwə. Vəshi ki shɔɔ vətia, ŋwə ywey fi shi yiku.»

Nu məbe'sə Yeso
(Matiu 10.33,39; 16.20-28; Jɔn 12.25)

²³ Yeso baa gi tɛ vii vəŋshə laa, «Wə ki luu kəə ki be'sə mə, bàw ŋwə sha' fəŋkɔ' fə ŋki'sə fi shi shi, be'sə mə (ŋkee maa shəŋ ŋkiə faŋ ka' vi zwì ŋwə shɔ nə). ²⁴ Wə ntia faŋ ŋwə kəə bweysə ŋwaa wi, ndɔ ndisə ŋwaa wi. Wə ntia faŋ ŋwə ndisə ŋwaa wi bu' mə, ndɔ bweysə ŋwaa wi. ²⁵ Wə m' ki luu ndi shi nsi kəŋshə maa ŋkii, ndisə ŋwaa wi, ti'nə me bɛsə ŋwaa wi, ŋkə sii taa gəŋtə ŋwə nà kə? ²⁶ Viŋ zɔ! Wə ntia faŋ tɔ ki dɛ bu' mə, baa nə yigisə nyaa, buu tɔ kaŋ ndɔ dɛ maa ŋwə nizi, maa yighee nɔyə faŋ mə ndɔ jwi nə yikwalə nyaa nə nɔyə Tii ŋwaa, baa nə nɔyə nshisə-ŋiisə Nwi səleysə. ²⁷ Mə gi tɛ viŋ ŋkee maa yinsəŋ laa vii m' taa ŋwaa viŋ faŋ viŋ dù' feenə nə, kee ndɔ kukə, buu ye nu yifwəŋ Nwi me.»

Fañ Yeso nà kiasə ki ndwa'lə
(Matiu 17.1-9; Mark 9.2-9)

²⁸ Faŋ Yeso nà gi tɛgi tɔ, vəshi zi' yaa yifɔŋ, ŋwə ndi Pita ghɔ Jɔn nə Jeyms, ghɔ vi vəŋ ko' gə fuu baŋ maa məshɔ'tə Nwi. ²⁹ Nwə ki shɔ'tə Nwi, yikə' yi kiasə gu kəŋ m' nee, nɔyè si fu laa buu, nindwa'lə. ³⁰ Vii vəbɔɔ gwəkə lùu shɔ yi ŋwə, ghɔ vi vəŋ nə gisə. Vii v' nə luu nshisə-ŋii sɔghɔ, mbə ywaŋ-viɛ, tɛzii təvəŋ luu Mose nə Elias. ³¹ Vəŋ jwi ki nindwa'lə, məley Nwi lùu maa vəŋ. Vəŋ gisə tɛ Yeso kɔŋ jii nɔyə faŋ ŋwə ndɔ metə vəfa' vi, ku nti' Jerusalem. ³² Mbweysə koo Pita ghɔ vəlɔŋ vi. Luu nə, vəŋ kee bwey me, yè faŋ məley Nwi bee, kia Yeso nə vii v' vəbɔɔ faŋ vəŋ nə tɛŋnə yi ŋwə nə. ³³ Vii v' nə kəə ndɔ fi yi ŋwə, Pita gi tɛ ŋwə laa, «Tita, ŋkə bàw faŋ yia lùu feenə; yia taa fianə tətə tətia, ŋgwii mu', nə ngwə Mose mu', nə ŋgwə Elias mu'.» Pita nə gi niniŋ, kee kii nə nu ŋkiə faŋ ŋwə gi me. ³⁴ She' faŋ ŋwə nə gi niniŋ nə, mbɔ' jwi shitə vəŋ. Vəŋ fee faŋ vəŋ nə luu taa mbɔ' nə. ³⁵ Gi Nwi fuu taa mbɔ' y' laa, «Lùu ŋwiŋ ŋwaa nə, faŋ mə nə sho'. Viŋ ki zɔnə ŋwə!» ³⁶ Gi y' gi niniŋ, Yeso ki nii tɛŋnə shɔ she' niniŋ. Vii məzwetə nu Yeso v' gay, kee gi tuu nu faŋ vəŋ nə ye nə, tɛ wə maa vəshi v' me.

Fañ Yeso nə shù' wuu kəŋgu
(Matiu 17.14-20; Mark 9.14-29)

³⁷ Fu ki lee, vəŋ si' fi fuu baŋ y' vii vəyaŋ jwi fəŋnə ghɔ vi vəŋ. ³⁸ Wə m' fi taa ŋwaa vii v' tii ŋwə nəŋay, gi laa, «Tita, mə bù' ghɔ tɛ ghɔ laa a ndeynə ŋwiŋ ŋwaa, bu' laa luu she' yigi' wee ghɔ ghɔ mə. ³⁹ Zwi'tə bwə m' yaa ki jia ŋwə, ŋwə gwəkə yumə, ndɔ gu nsi, təfwi fuu fi shuu ŋwə. Nkə yaa ki tay maa ŋwə, ŋwə bwa bwa. ⁴⁰ Mə nii bù' ghɔ tɛ vii məzwetə nu kə laa vəŋ fuusə zwi'tə k' vəŋ kee kii wutə məfuusə me.» ⁴¹ Yeso gi laa, «Aŋ viŋ, vii tɔ shiina, nə ŋgwisə vii faŋ viŋ kee nùŋ fwi maa Nwi me. Nsiŋ sii ndɔ mwəsə ndəəkə?» Nwə nə gi niniŋ, kiasə gi tɛ wə ghɔ laa ŋwə jwi nə ŋwiŋ wi ghɔ tɛ ŋwə. ⁴² Wee ghɔ ki jwi, zwi'tə bwə k' sun ŋwə, kəŋgu m' ŋwə. Yeso shə tɛ zwi'tə bwə k', shù' wee ghɔ, k' tɛ tii wi. ⁴³ Shuu vii vəŋshə yɔŋ bu' wutə Nwi, faŋ ŋkə luu ŋkee kəkwalə.

Fañ Yeso nə baa lèsə nu ŋi' ki
(Matiu 17.22-23; Mark 9.30-32)

Maa yighee y' faŋ shuu vii vəŋshə nə y'ŋ maa vənu vəŋshə faŋ Yeso nəə yisə nə, ŋwə gi tɛ vii məzwetə nu ki laa, ⁴⁴ «Viŋ ndi yigi nyaa faŋ mə kəə gi tɛ viŋ ndwə, nùŋ taa fwisə viŋ. Viŋ zɔ! Vi ndɔ k' Wuu yinsəŋ Nwi taa ghɔ vii, vəŋ zwì ŋwə.» ⁴⁵ Vəŋ kee jia ŋi' yigi y' me. Nkə nə ndənə fi yikə' vəŋ maa məkii nə ŋkee ŋi' ki. Luu nə, vəŋ fee fi bitə tɛ ŋwə.

Wuu kwalə lùu ndə?
(Matiu 18.1-5; Mark 9.33-37)

⁴⁶ Nu m' ŋii taa fwisə vii məzwetə nu Yeso, vəŋ nə kwa'tə fi tɔ vəŋ laa, wuu kwalə fi taa ŋwaa vəŋ lùu ndə? ⁴⁷ Yeso kii nə nu ŋkiə faŋ vəŋ bi'tə fi taa fwisə vəŋ nə, ndi weembwa wuubwa, nùŋ yi ŋwə, ⁴⁸ gi tɛ vəŋ laa, «Wə ntia faŋ ŋwə ndi wee ŋwə, ki gəŋtə maa yizii nyaa, buu ŋwə gəŋtə luu mə. Wə ntia faŋ ŋwə gəŋtə mə, gəŋtə wə ntia faŋ ŋwə nə t'ŋ mə nə. Wə faŋ luu ŋkee wuu titi' fi taa ŋwaa viŋ, buu lùu wuu kwalə.»

Nu wə faŋ ŋwə nə bìn Yeso, kee bè'sə vii vi me
(Mark 9.38-40)

⁴⁹ Jɔn bəŋsə, gi laa, «Tita, yia yè wə m' faŋ ŋwə fuusə vəzwitə vəbwəvə maa yizii yə. Yia twey tɛ ŋwə, bu' laa nsiŋ vi vəŋ kee to' m' me.» ⁵⁰ Yeso gi tɛ ŋwə laa, «Ki viŋ twey tɛ ŋwə me. Wə faŋ ŋwə kee twèy viŋ me, buu ŋwə bìn viŋ.»

Fañ nti' yim' fi shi Samaria nə twèy maa məndi Yeso

⁵¹ Yighee nɔyə faŋ Nwi nəə kəə ndi Yeso, ko'sə ŋwə yizɔ, nə luu nshənə, Yeso tə si maa məgə nti' Jerusalem. ⁵² Nwə tɔŋ vii laa vəŋ gə visi, gə kəə shəŋ shi shɔ. Vii tɔŋ v' gə zi' maa nti' yim' fi shi Samaria laa vəŋ naysə shəŋ shi, nùŋsə tɛ ŋwə. ⁵³ Vii fi nti' y' kee bìn laa ghɔ vi vəŋ shi me, bu' laa ŋwə nəə kəə gə Jerusalem. ⁵⁴ Jeyms nə Jɔn, faŋ nə luu vii məzwetə nu Yeso nə, ye nu k', gi tɛ ŋwə laa, «Tita, a kəə laa yia gi

wisə fuu fi taa yizɔ, twàŋ vəŋ mu?»⁵⁵ Nwə kiasə ŋwaa wi, shè té vəŋ, [twey, gi laa, «Viŋ kee kii nà kəŋ zwitə ŋkiə faŋ viŋ kii me. Wuu yinsəŋ Nwi nà kee jwi maa məndisə vii me. Nwə nà jwi maa məbweysə vii.»]⁵⁶ Vəŋ ki nii ndò gè maa nti' yiday.

Nu vii vətia faŋ vəŋ nə kəə be'sə Yeso
(Matiu 8.19-22)

⁵⁷ Vəŋ baa kii gə fi jii, wə m'ó' jwi gi té Yeso laa, «Mə taa ki be'sə ghɔ maa vəshəŋ vəŋshə faŋ a gə shɔ.»

⁵⁸ Yeso gi té ŋwə laa, «Fəsə kii təŋɔŋ maa məshi shɔ. Mənwə fi taa yizɔ kii tazi. Gə fi maa Wuu yinsəŋ Nwi, ŋwə kee kii shəŋ nùŋ tɔ ki shɔ me.»

⁵⁹ Vəŋ baa kii gə, Yeso gi té wə m'ó' laa ŋwə be'sə yi. Wə ghó gi laa, «Tita, na', mə gə təə tii ŋwaa ŋkəə.»

⁶⁰ Nwə gi té wə ghó laa, «Me'tə vəŋku və vii ki təə ŋku wə. Gə fi maa ghɔ, gə ki fi'tə nu yifwàŋ Nwi!»

⁶¹ Wə m'ó' baa jwi, gi laa, «Mə taa be'sə ghɔ», bù' ghɔ té Yeso laa ŋwə me'tə yi, yi gə kò bwey-jəə té vii mbiə faŋ vəŋ lùu taa ŋii yi. ⁶² Yeso gi té ŋwə laa, «Wə faŋ ŋwə jia soo fa' ghɔ ŋwə, baa ndèynə yiba, buu ŋwə kee kù' maa nu yifwàŋ Nwi me.»

Faŋ Yeso nə shò' vii ntɔŋ vi m'ó' muu-ŋkwatia
(Matiu 10.7-16; Mark 6.7-13)

10 Yinŋkii ki shɔɔ, tita Yeso sho' vii ntɔŋ vi m'ó' muu-ŋkwatia, tɔŋ vəŋ vəbɔɔ vəbɔɔ, vəŋ gə visi ki to' fi taa məshi məshi, maa vəshəŋ vəŋshə faŋ ŋwə taa ki shɔɔ fi fuŋ nizi. ² Nwə gi té vəŋ laa, «Say yɔŋ yaŋ, vii məshwi tiitə. Bəw viŋ bu' ghɔ té tii məndii laa ŋwə tɔŋ vii məshwi say taa biisə. (Lùu shwenə té viŋ. Viŋ ki bu' ghɔ té tita Nwi, laa ŋwə baa shò' vii fa' vi, tɔŋ vəŋ maa məbaytə vii vi.)³ Viŋ gə nə ndwə! Viŋ kɔ' kii laa mə tɔŋ viŋ taa ŋwaa vii, she' faŋ vi tɔŋ bisə-ŋjii taa ŋwaa nyaasə bwəsə. ⁴ Ki viŋ ndi ka me, ti'nə me mba jin, ti'nə me gɔsə, gə nə nsə me! Ki viŋ ndɔ ki shɔ'tə wə fi jii me. ⁵ Nii njyə faŋ viŋ ndɔ ŋii shɔ, viŋ bi' fɔŋ gi laa, «Məntɔŋ-bwaŋnə taa ŋii nyə.» ⁶ Ki luu laa wuu məntɔŋ-bwaŋnə m'ó' lùu shɔ, buu məntɔŋ-bwaŋnə wiŋ taa ŋii taa ŋwaa ŋwə. Wuu məntɔŋ-bwaŋnə kee lùu shɔ me, buu məntɔŋ-bwaŋnə wiŋ taa bəŋ go' she' maa viŋ. ⁷ Viŋ go' she' taa ŋii yó ki zi, baa nu fa ŋkiə faŋ vəŋ kɔ, bu' laa wuu fa' yaa ki fi vəndɔ'nə vi. Ki viŋ baa ki to' kwiinə ndɔ' me. ⁸ Nti' njyə faŋ viŋ ŋii shɔ, ki luu laa vi jia viŋ shɔ, viŋ ki zi vətɔ mbiə faŋ vəŋ kò té viŋ. ⁹ Viŋ ki fuusə vəza fi maa vii mbiə faŋ vəŋ zizasə nti' yó, naysə té vii laa nu yifwàŋ Nwi kee baa luu ntaŋ fi yi vəŋ me. ¹⁰ Luu nə, viŋ ndɔ ki luu ŋii nti' yim'ó' faŋ vi kee jia viŋ shɔ me, viŋ fùu fi taa nti' yó, ki fuu, gi té vii ntee laa, ¹¹ «Njyə shɔ' ŋkiə faŋ ŋkəə ghaytə ghuu yia fi nsi viŋ, yia jiasə maa viŋ. Luu nə, bəw viŋ kɔ' kii laa nu yifwàŋ Nwi luu nshənə.» ¹² Mə gi té viŋ yinsəŋ laa, nɔɔ' njyə faŋ vi ndɔ shia tɔ vii nti' yó maa shi nɔɔ' Nwi, we' shɔɔ nɔɔ' vii Sodom.»

Faŋ Yeso nə kwàŋ ndwan tɔ məshi məm'ó'
(Matiu 11.20-24)

¹³ Yeso ki nii baa gi laa, «Ndwan tɔ viŋ, vii Korazin! Ndwan tɔ viŋ, vii Betsayda! Vənu vəkwalə mbiə faŋ mbə nə gày taa ŋwaa viŋ nə, nəə to' lùu maa məshi mə Tayra nə Sidon, buu vəŋ nə du'tə vəŋ kwiinə fwisə vəŋ fishi, shùŋ njwisə ŋi', kùŋ vəbu tɔ vəŋ (maa mədə faŋ vəŋ lùŋ bu' vənu vəbwəvə vəŋ). ¹⁴ Ninin, nɔɔ' njyə faŋ nyə ndɔ ŋii məshi mə Tayra nə Sidon maa shi məshia nɔɔ', ndɔ fiisə shòɔ njinŋə. ¹⁵ Gə fi maa ghɔ, nti' Kapernaum, a ki bi'tə laa vi ndɔ kɔ'sə ghɔ yizɔ mu? Bey, a ndɔ si' ŋii ŋkee taa wee-nsi yibay.» ¹⁶ Yeso nə gi niniŋ, baa gi té vii ntɔŋ vi vó laa, «Wə ntiə faŋ ŋwə zɔnə viŋ, zɔnə mə. Wə ntiə faŋ ŋwə twèy viŋ, twèy luu mə. Wə ntiə faŋ ŋwə twèy mə, twèy luu wə ntiə faŋ ŋwə nə tɔŋ mə nə.»

Nu ŋkiə faŋ ka' vii Yeso ŋàytə shɔ
(Mark 16.18; Jɔn 12.31)

¹⁷ Vii ntɔŋ Yeso vó muu-ŋkwatia nə, bəŋ jwi yi Yeso nə məŋaytə, nàysə té ŋwə laa, «Tita, ŋkee vəzwitə vəb-wəvə zɔnə yia maa yizii yə.» ¹⁸ Nwə gi té vəŋ laa, «Mə yə faŋ tii vəzwitə vəbwəvə fiŋ fi taa yizɔ yaa yibay. ¹⁹ Viŋ zɔ! Mə nə kò wutə té viŋ té ki ka' viŋ je'tə zɔsə, nə vəŋaa vəbwəvə, nu kee gay maa viŋ me. Mə kò wutə té viŋ maa məghɔ' vətɔ və tii vəzwitə vəbwəvə vəŋshə. ²⁰ Luu nə, ki viŋ ŋaytə bu' vəzwitə vəbwəvə faŋ mbə zɔnə viŋ nə me. Viŋ ki ŋaytə bu' laa vi nyò' tazi tiŋ taa ŋwa'lə ŋgwə faŋ vi nyò' tazi tə vii mbiə faŋ vəŋ ndɔ ŋii nu yifwàŋ Nwi shɔ nə.»

Faŋ Yeso nə bəŋsə Tii wi, tù məntɔŋ-bwaŋnə tɔ vii məzwetə nu ki
(Matiu 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Ki luu she' maa yighee yó, Zwitə Ley Nwi faŋ ŋkəə nə luu taa fwi Yeso nə, yisə ŋwə ŋaytə didi', shò'tə Nwi laa, «Mə bəŋsə ghɔ, mɔɔ Tita, faŋ a sɔ' yizɔ ghɔ nsi nə, bu' laa a twèlə ŋi' nu kó té vii mbiə faŋ vəŋ kee lùu vii yitɔfə me, faŋ a nə ndiə nu kó fi ghɔ vii yitɔfə nə vii si' leynə nə. ɔŋ mɔɔ, Tita, lùu faŋ ŋkəə nə bəw té ghɔ.»

²² Nwə baa gi té vəŋ laa, «Tii ŋwaa nùŋ vənu vəŋshə taa ghɔ mə. Wə kee lùu shɔ faŋ ŋwə kii nə Wee Nwi me, kii she' tita Nwi. Ka' wə kee kii faŋ tita Nwi lùu me, tɔ lɔ' she' Wee Nwi ghó, nə wə ntiə faŋ Wee Nwi ghó kàw maa məbi té ŋwə me.»

²³ Nwə nə gi niniŋ, kiasə gə maa vii məzwetə nu ki, gi té vəŋ she' vəŋ vəŋ laa, «Məntɔŋ-bwaŋnə lùu tɔ wə ntiə faŋ ŋwə yə nu ŋkiə faŋ viŋ ye nə. ²⁴ Yinsəŋ, mə naysə té viŋ laa nshisə-ŋii sɔghɔ ghɔ vəfwàŋ vəyaŋ nəə kəə maa məye nu ŋkiə faŋ viŋ ye, kee bee ye me. Vəŋ baa kəə maa məzɔ nu ŋkiə faŋ viŋ zɔ, kee zɔ me.»

Nu nti faŋ nyə shòɔ ntisə sənshə Nu wuu Samaria, faŋ ŋwə nə kèe gəŋsə wuu ŋi'
(Matiu 22.34-40; Mark 12.28-34)

²⁵ Maa yighee yó wuu mədeesə ŋwa'lə Nwi m'ó' jwi maa Yeso, ki kəə mɔŋ ŋwə, gi laa, «Tita, sii ka' mə yə kə,

buu ndɔ zi məbwey faŋ ɲwə gò'sə yighee mu'?»²⁶ Yeso bitə té ɲwə laa, «Vi nə nyò' kə taa ɲwa'lə Nwi? A tii, zò shɔ laa kə?»²⁷ Wə ghó bəŋsə laa, «Vi nyò' shɔ laa, Ki kaw Mɔ'mbi, Nwi wə, nə fwi yə yinshə, baa nə ɲwaa wə nshə, nə wutə kə kənsə, nə vənu vənsə faŋ a bi'tə, † baa nə laa a ki kaw wənjii wə yaa nshi-tə wə.»^{†28} Yeso gi té ɲwə laa, «A bəŋsə ɲkee jəə. Bəw a ki yi niniŋ, ndò bwèy.»²⁹ Wə ghó nəə kəə fi tɔ ki fi ghɔ Yeso, gi té ɲwə laa, «Wənjii ɲwaa sii lùu ndə?»³⁰ Yeso bəŋsə té ɲwə laa, «Wuu Jus mɔ' nə ndò fi nti' Jerusalem, ki si' gə nti' Jeriko, ɲii taa ghɔ vəndɔ'. Vəŋ sho'tə ɲwi si, sàŋ ɲwə, mɔ' ɲwə nsi, nyiŋ, mè'tə ɲwə shɔ, ɲwə nə kəə ku.³¹ Wuu məfe' Nwi mɔ' si' jwi, ki shɔɔ fi maa jii yɔ, kee kii nə nu kɔ me, ki ye, yə wə ghɔ, bəŋnə shɔɔ nə ɲwaa ɲg-winə.³² Wuu fa' Nwi mɔ' fi taa ɲwaa vi Levi jwi zi' maa shəŋ kɔ nizi, yə wə ghɔ, bəŋnə shɔɔ nizi.³³ Wə mɔ' fi shi Samaria jwi, (faŋ vi Jus ghɔ vi vi Samaria kee yaa ki zinə me). Wuu Samaria ghɔ jwi, zi' yi wə ghɔ, ye ɲwə, kəe gəŋ si,³⁴ gə yi ɲwə, kwàŋ məŋgwə, ndɔ twèy vadi' vi vɔ, ki nii ndi ɲwə, kò'sə ɲwə fuu nyaa ɲwə, gə nə ɲwə taa ɲii vəndiə, nùŋ ɲwə, vi nə shu' ɲwə.³⁵ Fu ki lee ɲwə ndɔ, kɔ ka té tii ɲii vəndiə ghɔ, gi laa, «Gəŋtə wə ɲwə, shu' za ki! A ndɔ ki luu bɛsə fa faŋ ɲkə shɔɔ ki ka ɲwə faŋ mə kɔ té ghɔ nə, buu mə ndɔ ki bəŋ jwi, kɔ té ghɔ.»

³⁶ Yeso nə fi'tə yigisə tii yɔ, ki nii bitə té wuu mədeesə ɲwa'lə Nwi ghɔ laa, «A sii bi'tə laa wənjii wə ntiə faŋ ɲwə nə ɲii taa ghɔ vəndɔ' nə, lùu ndə fi taa ɲwaa vi vi vətia nə?»³⁷ ɲwə gi laa, «Maa lùu wə ntiə faŋ ɲwə nə gəŋtə wə ghɔ nə.» Yeso gi té ɲwə laa, «Ŋŋ, lùu niniŋ, gə ki yi she' niniŋ!»

Nu Marta ghɔ Meri

³⁸ Yeso ghɔ vi vi baa ki gə, gə zi' maa nti' yimɔ', wəzwi mɔ' ndi ɲwə, ghɔ ɲwə gə taa ɲii ɲwə. Yizii wəzwi ghɔ luu Marta.³⁹ Weenshu Marta nə luu shɔ nizi, yizii yi luu Meri. Meri du' ghuu tita Yeso, ki zɔ nu ɲkiə faŋ ɲwə gisə.⁴⁰ Marta biŋ ɲkee didi' maa məkəə vətɔ maa məkɔ té Yeso, shəŋtə jwi yi ɲwə, gi laa, «Tita, maa a ye laa weenshu ɲwaa mè'tə mə, mə nə fà' niniŋ? Bəw a gi ɲwə jwi gəŋtə mə.»⁴¹ Tita Yeso bəŋsə té ɲwə laa, «Aŋ Marta, a biŋ ghaysə ɲwaa wə maa vətɔ vəyaŋvə.⁴² Luu she' nu kəmu' faŋ ɲkə lùu nu kwalə. ɲkə lùu laa wə ki zɔ yigisə Nwi. Gə fi maa Meri, ɲwə sho' kwiriŋ jəəŋə, ka' wə kee fi fi ghɔ ɲwə me.»

Faŋ Yeso nə dèesə vi vi maa məshɔ'tə Nwi

(Matiu 6.9-13)

11 Shi mɔ' Yeso baa dū' maa shəŋ kəmə', ki shɔ'tə Nwi. ɲwə shɔ'tə Nwi mètə, wə mɔ' fi taa ɲwaa vi məzwetə nu ki gi té ɲwə laa, «Tita, deesə yia maa məshɔ'tə Nwi, she' faŋ ɲɔn nə dèesə vi məzwetə nu ki nə nizi.»² ɲwə gi té vəŋ laa, «Viŋ taa ki shɔ'tə Nwi, viŋ gi laa lee,

«Tita Nwi, məbəŋsə lùu maa yizii yə.

Bəw yifwàŋ yə jwi.

† 10.27 Diteronimi 6.5. †† 10.27 Levitikos 19.18.

³ Kɔ yia shi shi nə fazi faŋ ɲkə kù'nə maa shi.

⁴ Ndenə vənu vəbwəvə faŋ yia nə yisə nə, fɔnə yia ndenə vənu vənsə faŋ vi gù maa yia nizi. Ki ghɔ biŋ yia ɲii məmɔŋ maa məyi nu bwə me.»

Yigisə tii kòŋ wə faŋ ɲwə ndwàŋ fazi fi ghɔ wuumba wi

⁵ Yeso baa gi té vəŋ laa, «Sii lùu ndə taa ɲwaa viŋ, faŋ ɲwə kii wuumba wi, gə fu ɲwə niniŋ mbi, gi té ɲwə laa ɲwə shwa' yighisə bee té yi yitia,⁶ bu' laa wuumba wi mɔ' jwi, faŋ ɲwə ndò fi shi tɔŋ day, yi kee kii fazi, kɔ té ɲwə me.⁷ Maa ka' wuumba wə kee bəŋsə fi taa ɲii, gi laa, «Ki ghɔ ghaysə mə me. Vi du'tə vi fay shuufɔ, yia vi vəŋ vəŋ nɔŋ mɔ'. Ka' mə kee baa ndɔ, kɔ fa té ghɔ me.»⁸ Mə gi té viŋ laa, wuumba wə ki luu kee taa ndɔ, kɔ fa té ghɔ bu' nu viimba me, buu ɲwə taa kii ndɔ, kɔ té ghɔ bu' faŋ a kɔ ɲi' té ɲwə nə.»

Viŋ ki ndwəŋ Zwi'tə Ley Nwi fi ghɔ Nwi

(Matiu 6.7-11)

⁹ Yeso baa gi laa, «Viŋ zɔ! Mə naysə té viŋ laa, viŋ ki bitə, buu vi taa kɔ té viŋ. Viŋ ki kəə, buu viŋ taa ye. Viŋ ki bu'tə, buu Nwi taa ɲa'sə té viŋ.¹⁰ Viŋ kɔ' kii laa wə tɛ me wə faŋ ɲwə ndwəŋ Nwi, buu Nwi taa kɔ té ɲwə. Wə ntiə faŋ ɲwə kəə jii Nwi yinsəŋ, buu ɲwə taa ye. Wə faŋ ɲwə bu'tə, buu vi ɲa'sə té ɲwə.

¹¹ Weembwa ki luu ndwəŋ su fi ghɔ tii wi, ka' tii wi kɔ zɔ tɔ su yɔ té ɲwə mu? Wə lùu shɔ taa ɲwaa viŋ, faŋ ɲwə yisə niniŋ mu? ¹² Wee mɔ' ndwəŋ yighɔŋ ɲgu, tii wi kɔ luu ɲaa té ɲwə mu? - Bey, ka' tii weembwa kee yɛ niniŋ me. ¹³ Niniŋ, faŋ viŋ kii maa məkɔ vətɔ vəjəəvə té vəŋ viŋ, faŋ viŋ kɔlə lùu vi bəwə nə, buu tita Nwi faŋ ɲwə lùu yizɔ nə, kii kɔ jəə shɔɔ viŋ. ɲwə taa kɔ Zwi'tə Ley ki té vi mbiə faŋ vəŋ ndwəŋ fi ghɔ ɲwə.»

Faŋ vi mɔ' nə nda Yeso, gi laa tii vəzwitə vəbwəvə yiba jii ɲwə

(Matiu 12.22-30; Mark 3.20-27)

¹⁴ Ki lùu maa yighee yɔ, Yeso fuusə zwi'tə bwə mɔ' fi maa wə mɔ', faŋ zwi'tə bwə kɔ nəə yisə wə ghɔ gu bibi. Zwi'tə bwə kɔ ki fuu, wə ghɔ zi ki gisə. Shuu vi mbiə faŋ vəŋ nə yè, yɔŋ. ¹⁵ Luu nə, vi mɔ' fi taa ɲwaa vi vɔ gi laa, «Tii vəzwitə vəbwəvə yiba jii ɲwə, buu ɲwə ki fuusə vəzwitə vəbwəvə fi maa vi.»

¹⁶ Vi mɔ' nəə kəə mɔŋ ɲwə, gi laa ɲwə də shwenə mɔ' faŋ ɲkə ndò fi yizɔ, té ka' vəŋ kii fi fuŋ laa ɲwə ndɔ fi ghɔ Nwi mu. ¹⁷ Luu nə, ɲwə nəə kɔ' kii nə nu ɲkiə faŋ vəŋ nəə bi'tə. ɲwə gi té vəŋ laa, «Yifwàŋ ki luu sèenə vəway vəbɔɔ, buu yifwàŋ yɔ ndɔ ndi. ɲii gu tɔ liŋ wi, ɲii gu tɔ liŋ wi. ¹⁸ Yifwàŋ Satan, tii vəzwitə vəbwəvə, nəə to' gaasə ɲwaa wi vəway vəbɔɔ, buu ka' yifwàŋ yi tiiŋnə kikə? Niniŋ, ka' viŋ kee baa ki gisə laa Satan yiba jii mə, buu mə ki fuusə vəzwitə vəbwəvə nə me. ¹⁹ Mə nəə to' fuusə vəzwitə vəbwəvə fi maa vi maa wutə Satan, buu vəŋ viŋ sii fuusə mbə-vəŋ maa wutə ndə? Niniŋ, vəŋ viŋ vɔ ndɔ luu vi məshia nɔɔ' tɔ viŋ.

²⁰ Luu nə, mə ki luu ki fuusə vəzwitə vəbwəvə nə wutə Nwi, buu ɲkə lùu laa nu yifwàŋ Nwi zi' ghɔ viŋ.

²¹ Wuu we' ki luu shùŋ vətɔ və yighaw vi, ki shii nto' yi, buu vətɔ vi taa du' shəŋ ghi. ²² Luu nə, wə mɔ' ki jwi faŋ ŋwə we' shɔɔ ŋwə, jwi ghò' ŋwə, kè'tə vətɔ və yighaw vɔ, faŋ ŋwə yaa nuŋ fwi yi shɔ nə, buu bwilə vətɔ vi, gàatə.

²³ Wə faŋ ŋwə kee lùu yiba jìŋ mə me, lùu yiba jìŋ wuu mbeənə ŋwaa. Wə faŋ ŋwə kee baytə vii vaŋ yia ŋwə me, saynə vii vaŋ sisaynə.»

Nu zwitə bwə faŋ ŋkə fuu fi maa wə, baa bəŋ nii shɔ
(Matiu 12.43-45)

²⁴ (Yeso baa gi laa,) «Zwitə bwə yaa ki fuu fi taa ŋwaa wə, ŋkə ki nii gè ki to' fi taa vəshəŋ vəyɔŋvə, to' kəə shəŋ məshəŋ ŋwaa, to' niniŋ, kee ye me, buu ŋkə taa gi laa, «Bàw mə baa bəŋ gə taa nii mə, faŋ mə nə fùu fi fuŋ nə.» ²⁵ gè ye taa nii ghó, tɛ vi jiasə, nùŋ vətɔ maa vəshəŋ vi. ²⁶ Niniŋ, ŋwə gə ndi vəzwitə vəbwəvə vəmɔ' faŋ mbə bi shɔɔ ŋwə kwatia, ghɔ vi mbə jwi, nii taa ŋwaa wə ghó, ki shi shɔ. Nu yiba wə ghó ndɔ bi shɔɔ ŋkə visi.»

Məncŋ-bwaŋnə tɔ vii mbiə faŋ vəŋ zɔ nu Nwi jia

²⁷ Faŋ Yeso nə gi niniŋ, wəzwɔ mɔ' fi taa ŋwaa vii vɔ gi tɛ ŋwə nə gi yisha'sə laa, «Məncŋ-bwaŋnə tɔ nɔyɔ' nɔyə faŋ nɔyə nə bi ghɔ, baa nə tɛ məŋ ŋgiə faŋ ŋə nə nɔyɔsə ghɔ nə!» ²⁸ ŋwə gi ŋkii laa, «Bey, məncŋ-bwaŋnə tɔ vii mbiə faŋ vəŋ zɔ nu Nwi jia!»

Nu faŋ Yeso nə gi bu' shwenə nu Jona
(Matiu 12.38-42)

²⁹ Faŋ vii nə baa ki yaŋ yi Yeso, ŋwə tey ki gisə tɛ vəŋ laa, «Ŋgwisə nyə luu ŋgwisə yibwə. Viŋ kəə shwenə fi ghɔ mə, luu nə, vi kee ndɔ də shwenə tɛ viŋ me, tɛ li' she' shwenə nu Jona, nshiiŋii-sɔghɔ wi. ³⁰ Faŋ Jona nə luu shwenə tɛ vii Ninevee nə, she' niniŋ, Wuu yinsəŋ Nwi ndɔ luu shwenə tɛ ŋgwisə nyə.

³¹ Ŋkee fishi fwàŋ mɔ', faŋ nə luu fwàŋ wəzwɔ, nə ndɔ fi kwiŋ yitəŋ ŋkee fi maa vəndwə və mbi, jwi maa məzɔ yitɔfə fwàŋ Solomon. Gə fi maa ŋgwi nyə, viŋ yè wə ntia faŋ ŋwə shɔɔ fwàŋ Solomon ghó. Niniŋ, fwàŋ fi yitəŋ ghó ndɔ tiŋnə maa shi məshia nɔɔ', faŋ Nwi ndɔ shia nɔɔ'sə vii vənshə nə, ŋwə ndɔ tiŋnə, gi nu nɔɔ' kiŋ, yisə vi shia nɔɔ' tɔ viŋ, bu' laa viŋ kee zɔnə wə ntia faŋ ŋwə shɔɔ fwàŋ Solomon nə me. ³² She' niniŋ, vii fi shi Ninevee ndɔ tiŋnə yizɔ, mɔ' nɔɔ' tɔ ŋgwisə vii və, vəŋ nii nɔɔ', bu' laa vii Ninevee vɔ nə kwiinə fwisə vəŋ, faŋ Jona nə fi'tə nu Nwi tɛ vəŋ nə. Gə fi maa viŋ, viŋ kee kwiinə fwi siŋ me, faŋ viŋ kɔlə yè wə ntia faŋ ŋwə shɔɔ Jona nə.»

Faŋ Yeso nə fi'nə nu Nwi nə ki'
(Matiu 5.12; 16.22-23)

³³ «Ka' wə kee shù' ki', nùŋsə maa shəŋ vəndenə me, ti'nə me, shitə nə ntii me. Maa ŋwə taa nuŋ lùu fuu fa mətə ki', tɛ ka' vii faŋ vəŋ nii taa nii, ki ye vədi' fuŋ.

³⁴ Ki' ŋwaa wə luu si ghi. Si ghə ki luu, lùu jəə, buu ŋwaa wə nshə kii məley. Ki luu si ghə bi, ŋwaa wə fəŋ.

³⁵ Məley Nwi faŋ ŋwə lùu taa fwi ghɔ, luu she' niniŋ.

Ki tɔfə laa məley Nwi ghó kee mè fi taa fwi ghɔ me!

³⁶ Fwi yə ki luu ley yinshə, tuu wee-shəŋ faŋ kee luu taa tey yi me, buu nshinə yə luu ŋkee yiley. Luu she' faŋ ki' yaa ki bee, kɔ məley tɛ ghɔ.»

Faŋ Yeso nə shə tɛ vii Farisii nə vii mədeesə ŋwa'lə Nwi
(Matiu 23.1-36; Mark 12.38-40)

³⁷ Yeso gi niniŋ, wuu Farisii mɔ' tii ŋwə laa ŋwə jwi, ghɔ ŋwə zi. Ŋwə gə nii taa nii wə ghó, dù' nsi maa məzi. ³⁸ Wuu Farisii ghó ye, shuu wi yɔŋ, bu' faŋ ŋwə dù' nsi maa shəŋ məzi, kee bi sɔ ghɔ ghi, buu ki zi me. ³⁹ Tita Yeso gi tɛ ŋwə laa, «Aŋ viŋ, vii Farisii, viŋ sɔ ndawsə fi mbii yi nə vəkay, luu nə, fwi siŋ lwaŋ nə vənu vəbwəvə, nə mbeənə. ⁴⁰ Viŋ lùu vəmfwaw. Maa wə ntia faŋ ŋwə nə bɔŋ mbii fa, nə bɔŋ she' ŋwə bɔŋ taa tey wi nizi. ⁴¹ Niniŋ, bàw viŋ ywiitə kòŋ fwi siŋ nizi. Viŋ ndi vətɔ mbiə faŋ mbə lùu taa vəkay viŋ, kɔ tɛ vii ŋi'. Viŋ yi niniŋ, buu fwi siŋ ley visi Nwi.

⁴² Wii, vii Farisii! Viŋ kɔ way fa kəmu' fi taa vətɔ yighuŋ tɛ Nwi, ŋkee fi taa vəmbasə və biisə viŋ, nə vətɔ vəghilə faŋ viŋ fu' fi taa biisə. Luu nə, viŋ shiasə nu loomə nə ŋkawə Nwi. Bàw viŋ ki yisə nu loomə nə nu ŋkawə, kee ki manə vənu mbii-wə me.

⁴³ Ndwan tɔ viŋ, vii Farisii! Viŋ kaw maa mədu' fuu vəŋkaw vəkwalə taa ndɔ' Nwi, baa kàw shɔ'tə məg-wenə taa vəshəŋ və yiwiŋ.

⁴⁴ Ndwan tɔ viŋ! Viŋ lùu yaa təswi faŋ vi kee yishwenə me, faŋ vii to' fi fuu yi, kee kii me.»

⁴⁵ Wə mɔ' fi taa ŋwaa vii mədeesə ŋwa'lə Nwi bəŋsə tɛ ŋwə laa, «Tita, a gi niniŋ, ndà luu yia nizi.» ⁴⁶ Ŋwə bəŋsə tɛ wə ghó laa, «Ndwan tɔ viŋ nizi, vii mədeesə ŋwa'lə Nwi, viŋ kɔ nti yiwe' tɛ vii, kò'sə bi' jìŋ viŋ niniŋ, faŋ ŋkə luu kəwə' maa məsha', faŋ nshɔ-tɔ viŋ kee bee nesə wee-ghɔ wiŋ mu' maa məbaa luu sha' bi' kɔ me.

⁴⁷ Ndwan tɔ viŋ! Viŋ bɔŋ təfuŋ təjəətə tɛ nshisə-ŋii sɔghɔ, ŋkee vəŋ faŋ vətii viŋ nə zwilə nə. ⁴⁸ Viŋ kəə bəŋsə nshisə-ŋii sɔghɔ sɔ, luu nə, viŋ də she' vənu vəbwəvə mbiə faŋ vətii viŋ nə yisə nə ntee. Mbi'tə yìŋ luu she' yaa nɔyə-vəŋ. Vəŋ nə zwilə nshisə-ŋii sɔghɔ sɔ, viŋ metə fa' vəŋ ghó, bɔŋ təfuŋ tə vii vɔ. ⁴⁹ Bu' nu kɔ Nwi gi fi maa yitɔfə yi laa yi taa tɔŋ nshisə-ŋii sɔghɔ nə vii nɔyɔsə tɛ vəŋ, vəŋ taa zwilə vəmɔ', sho' ghuu vii mɔ'.

⁵⁰ Niniŋ, nɔɔ' Nwi bu' nu məzwilə nshisə-ŋii sɔghɔ ndɔ luu tɔ vii fi taa mbi ndee nyə, bu' nshisə-ŋii sɔghɔ vənshə, faŋ vi nə zwilə vəŋ shù' fi nə faŋ mbi nə tey nə, ⁵¹ zi faŋ vi nə zwi Abel, gə zi' tɛ Zakaraya, faŋ vi nə zwi ŋwə nintəŋ nii Nwi yi shəŋ məkɔ Nwi. Maa yinsəŋ, mə naysə tɛ viŋ laa, vi ndɔ kwan vii mbi ndee və taa nɔɔ' bu' vənu vɔ.

⁵² Ndwan tɔ viŋ, vii mədeesə ŋwa'lə Nwi! Viŋ fəŋ vii fi maa nu məkii nə nu yinsəŋ Nwi nə mədeesə wiŋ. Nshɔ-tɔ wiŋ kee to' maa jii yinsəŋ Nwi yɔ me, baa fəŋ vii mbiə faŋ vəŋ nəə kəə ki to' fuu jii yɔ.»

⁵³ Faŋ Yeso nə fùu fi maa shəŋ kɔ, vii mədeesə ŋwa'lə Nwi nə vii Farisii tey ki lulə ŋwə ŋkee bwə, bitə vənu tɛ ŋwə vəyaŋ, ⁵⁴ kəə jissə maa məyi laa ŋwə gi nu gù, vəŋ jia ŋwə.

Fañ Yeso nã tã vii vi
(Matiu 10.26-33; 12.32; 10.19-20)

12 Kí lùu maa yighee yó, vii ñkañsã ñkañsã nã baytã shãj mu', wã to' fi fuu ñwaa liñ wi, wã to' fi fuu ñwaa liñ wi. Yeso bi gi tã vii mæzwetã nu ki laa, «Viñ ndiñã maa nu vii Farisii, fañ vãj yaa ki bo' ñwaa, bu' laa lùu nu fañ ka' ñkã yasã saynã taa ñwaa vii, she' fañ fãnsiñ yaa ki saynã taa bee, ñkã mwa. ² Ka' fa kee ndõ ndenã maa shãj, kee ndõ fuu ntee me. Nu kee ndenã maa vii ndõ kii me. ³ Vãnu vãnshã fañ viñ gisã taa vãshãj vãfãjvã, vii ndõ ki zã ntee taa vãshãj vãleyvã. Nu ñkiã fañ viñ shumã taa ñii, vi ndõ ki lu' ntee fi fuu to-ñii.

⁴ Viñ zã! Mã naysã tã viñ, fañ viñ lùu viimba vãj nã, laa ki viñ ki fee vii mbiã fañ vãj zwilã yijwaa yij me, bu' laa ka' vãj yã ñiniñ, taa kee baa kii nu day yisã me. ⁵ Mã taa tã viñ nã wã ntiã fañ ka' viñ ki fee. Bãw viñ ki fee Nwi, fañ ka' ñwã zwì wã, baa kii wutã maa mækwan ñwã taa wisã bwãnã. Yinsãj, mã gi tã viñ laa viñ ki fee Nwi. ⁶ Maa vi fiñ vãndwan tee she' maa vãfilãj muu-mbãã. Luu nã, ka' tuu ñkee ndwan mu' kee bee ndenã fi visi Nwi me. ⁷ Gã fi maa viñ, vi nã say ñkee nyunã sã to siñ sãnshã. Niñiñ, ki viñ fee me. Viñ ndõj shõ vãndwan vãyan.

⁸ Viñ zã! Mã naysã tã viñ laa, wã ntiã fañ ñwã biñ mã taa ñwaa vii, buu Wuu yinsãj Nwi ndõ biñ ñwã nizi visi nshiisã-ñjiisã Nwi. ⁹ Wã ntiã fañ ñwã twèy mã taa ñwaa vii, buu vi ndõ twey ñwã nizi visi nshiisã-ñjiisã Nwi.

¹⁰ Wã tã me wã fañ ñwã gi bwã kõj Wuu yinsãj Nwi, buu vi ndõ ndenã yibisã yì tã ñwã. Gã fi maa wã fañ ñwã nã ndã Zwiã Ley Nwi, ka' vi kee ndõ baa ndenã nu bwã ki kó me. ¹¹ Kí luu vi ndõ ndi viñ, gè nã viñ taa ndõ' nã' sã, nã visi mãshãjtã kwalã, ki viñ lã', ki kwa'tã laa viñ sii taa fi to kiñ kikã me, ti'nã me laa viñ taa gi laa kã me. ¹² Zwiã Ley Nwi taa deesã nu ñkiã fañ viñ taa gi tã viñ she' maa yighee yó.»

Yigisã Yeso kõj nu mãbaytã vãtõ

¹³ Wã m' fi taa nwaa vii vó gi tã Yeso laa, «Tita, gi tã weenshu ñwaa laa yia ñwã gaatã vãtõ vã ñku tii wia!»

¹⁴ Yeso bãñsã tã ñwã laa, «Añ ghã, sii nùñ ndã nùñ mã maa wuu mãshia nã' yij, ti'nã me maa wuu mãgaatã vãtõ viñ tã viñ?»

¹⁵ Ñwã baa ki nii gi tã vii vó laa, «Viñ ki ndiñã, shiina yijwaa yij laa, ki fwi yij ki ndõ maa vãtõ me, fãnã wã kee yaa ki bwëy bu' laa vãtõ yãñ ghã ñwã bè me.»

¹⁶ Ñwã nã gi niñiñ, fi'tã yigisã tii yim' tã vãj, gi laa, «Tii ka m' nã luu shã, fazi nã ta ñkee kãyan taa ndii si.

¹⁷ Ñwã bi'tã fi to ñwã laa yi sii taa yi kikã, fañ yi kee kii shãj, nũñsã vãtõ vãzivã vi vó shã vãnshã me? ¹⁸ Ñwã nã bi'tã niñiñ, gi laa, «Mã k' kii nã nu ñkiã fañ mã taa yisã; mã taa sã' tãshia taa, baa fia ñkee tãkwalã, buu ka' mã taa nũñsã vãtõ vãzivã vãj, nã vãtõ vãj vãnshã shã. ¹⁹ Mã yi niñiñ, buu mã taa gi fi taa fwi mã laa vãtõ vãj fañ mã nũñsã, yan, kù'nã maa ñu'sã sãyan, ka' mã shãj ñwaa, ki nu, ndõ zi, ñyatã.» ²⁰ Ñwã nã gi niñiñ, Nwi gi tã ñwã laa, «Ebee mfaw, vi taa ndi fwi yã vãtu'

ndee. Taa zi ndã zi vãtõ vã fañ a nã nũñsã nã?» ²¹ Lùu nu ñkiã fañ ñkã gay maa wã tã me wã fañ ñwã yaa ki baytã vãtõ vãyan, fwi yi kee ki luu maa Nwi me.»

Kí viñ kí biñ maa nu fazi nã ñjwisã me!
(Matiu 6.25-34)

²² Yeso baa ki gi tã vii mæzwetã nu ki laa, «Viñ zã! Mã gi tã viñ laa ki viñ ki sañ ñwaa viñ bu' nu mãbwey kiñ, laa viñ sii taa zi kã me, kee ki sañ ñwaa viñ bu' nu ñwaa kiñ, laa viñ sii taa shunã kã me. ²³ Maa mãbwey wã shõ fazi ki. Ñwaa wã shõ ñjwi si. ²⁴ Viñ ye vãñaanã. Mbã kee yaa ki bia fa me, kee shwi me, kee bee kii shãj mãnuñ fazi me, ti'nã me kii ndõ' me. Luu nã, Nwi zã vãj. Maa viñ shõ mãnwã ghee yan.

²⁵ Lùu ndã taa ñwaa viñ tã ka' ñwã kù'sã wee-fi-kunã yighee maa mãbwey wi? Wã kãlã sañ ñwaa wi kikã, ka' ñwã kee ku'sã me. ²⁶ Fañ ñkã lùu niñiñ, fañ ka' viñ kee ku'sã wee-fi-fa maa kãñ fa yijkii nã me, sii yì kã buu viñ ki biñ maa vãnu vãm'?

²⁷ Viñ ye baybay bu fañ ñwã ta, fañ ñwã kee yaa ki viñ kuu me, kee ba ñjwisã me. Luu nã, mã gi ñkee nu tã viñ laa, ñkee fwãñ Solomon fañ ñwã nã m' ñjwisã nsã baw, ki ndwa'lã nã, ñwã nã kee ta m' ñjwi fañ nyã bãw yaa nyã baybay bu ghã me. ²⁸ Fañ ñkã lùu niñiñ, laa Nwi m' kãñ ñjwisã sã maa tãgay fi taa gay, fañ lùu ndwã, fu taa lee, vi ndi twãñ maa ñkã', maa ka' ñwã m' maa viñ shõ niñiñ. Añ viñ vii fañ mãbiñ viñ luu ñkee titi'.

²⁹ Niñiñ, ki viñ ki tã si maa fa ñkiã fañ viñ taa zi me, ti'nã me maa fa ñkiã fañ viñ taa nu me. Kí viñ biñ maa vãtõ vó me. ³⁰ Nu mãtã si maa kãñ vãnu vó luu nu vii tãtãñ fu fañ vãj kee kii nã Nwi me. Gã fi maa viñ, tita Nwi k' kii nã vãtõ mbiã fañ mbã bãã fi ghã viñ. ³¹ Viñ bee kii ki tã si maa nu yifwãñ Nwi, buu Nwi taa kã vãtõ vó tã viñ nizi. ³² Niñiñ, ki viñ ki fee me, fañ viñ kãlã lùu she' yaa wee-nwaa bisã-ñjii, bu' laa too Tii viñ, tita Nwi, nã bãw maa mãndõ kã nu yifwãñ Nwi tã viñ.»

Viñ kãã ka fañ lùu ñgwã yizõ
(Matiu 6.19-21)

³³ (Yeso baa gi laa,) «Viñ fiñ vãtõ viñ, gãñtã vii ñi' shã. Niñiñ, viñ naysã vãpãsa viñ fañ ka' mbã kee ndõ dwãñ me. Bãw viñ kãã ka fañ lùu ñgwã yizõ, fañ lùu mãbwey vãlwanã fañ ñwã go'sã yighee mu'. Ka' ndõ' kee jwi shaw kãñ ka ghã me. Ka' fãnda gã kee ndã me. ³⁴ Viñ k' kii laa shãj ñkiã fañ yishia yij lùu shã, lùu shãj ñkiã fañ fwi yij taa luu shã nizi.»

Viñ kí k' Tita viñ

³⁵ (Yeso baa gi laa,) «Viñ ndiñ ñjwi siñ, nsã we', shù' tãki' tiñ, ntã kikã. ³⁶ Bãw viñ lùu yaa vii fañ vãj k' tã vãj, fañ ñwã gè fã mãndã, laa ñwã taa ki bãj, ki bu'tã shuu ñii, vi ña'sã tã ñwã yighee mu'. ³⁷ Mãncãñ-bwanã to vii fa' mbiã fañ tã vãj ki bãn, ye vãj nã yiki'. Yinsãj, mã naysã tã viñ laa ñwã taa lootã ñwaa wi, yisã vãj du' shãj mãzi, ki nii gãã fazi tã vãj. ³⁸ Kí ñwã taa jwi maa yighee fañ vi kwiinã vii mãshii vãdi', zì' ghee bãã, ti'nã

me tia, ki jwi, ye vəŋ nə yiki', buu məncəŋ-bwaŋnə tə vəŋ.

³⁹ Maa ŋkə lùu kəley tɛ viŋ laa tii fu nəə to' kii nə yighee nɟyə faŋ ndə' taa jwi, buu ka' ŋwə kee biŋ laa ndə' bi' nɟii yi, nɟii me. ⁴⁰ Niniŋ, viŋ lootə ŋwaa wiŋ nizi, bu' laa Wuu yinsəŋ Nwi ndə baa ki jwi maa yighee faŋ viŋ kee yiki' me.»

Yigisə tii bu' nshiiŋii faŋ ŋwə lùu tɔfə

(Matiu 24.42-51)

⁴¹ Pita gi tɛ ŋwə laa, «Tita, a nə mɔ' yigisə tii nyè she' tɛ yia mu, mu tɛ vii vəŋshə nizi?» ⁴² Tita Yeso gi laa, «Nshiiŋii faŋ vənu vi lùu vəbi, faŋ ŋwə baa lùu tɔfə, lùu ndə, faŋ tii fu nùŋsə vii vi vəŋshə taa ghə ŋwə, laa ŋwə ki kə mfi' fazi vəŋ tɛ vəŋ maa yighee nɟyə faŋ nyə kù'nə? ⁴³ Məncəŋ-bwaŋnə tɛ wuu fa' ŋgwə faŋ tii fa' wi ki jwi, ye ŋwə, ŋwə nə yisə niniŋ. ⁴⁴ Mə gi ŋkee nu yinsəŋ tɛ viŋ laa ŋwə ndə nɟsə vətə vi vəŋshə taa ghə wuu fa' wi ghə. ⁴⁵ Luu nə, wuu fa' ghə ki bi'tə fi taa fwi ŋwə laa tii fa' wi taa tay buu jwi, ki nii tey ki saŋ vii fa' vəmó', mbə vəndəŋ nə mbə vəkii, baa tey ki zi, ndə nu məlu', mbə shə sɪ ŋwə, ⁴⁶ buu tii fa' wi taa jwi maa shi faŋ ŋwə kee yiki' me, maa yighee faŋ ŋwə kee yiki' me, ki jwi, yisə vi yinə ŋwə, zwi ŋwə, fəyŋə ŋwə ghə vi vii məmanə Nwi.

⁴⁷ Wuu fa' ŋgwə faŋ ŋwə nə kii nə nɟsə tii fa' wi, kee ki dū' ki' ŋwə, yɪ nu ŋkiə faŋ ŋwə nə kəə nə me, buu ŋwə kii ŋkee nsaŋ bwə. ⁴⁸ Gə fi maa wə faŋ ŋwə kee yiki' me, yi nu faŋ ka' vi saŋ ŋwə shə, buu vi taa saŋ ŋwə she' titi'. Wə ntiə faŋ vi kə tɛ ŋwə kəyaŋ, vi ndə kəə kəyaŋ fi ghə ŋwə. Wə ntiə faŋ vi nùŋsə vətə vəyaŋ tɛ ŋwə, vi ndə bitə vəyaŋ fi ghə ŋwə.»

Yeso jwi nə ŋgaasə taa ŋwaa vii

(Matiu 10.34-36)

⁴⁹ Yeso baa gi laa, «Mə jwi mɔ' wisə shi nsi feenə. Nə bəw buu ŋwə tey ki kii. ⁵⁰ Mə ndə ghaa fi muu mə Nwi məmó'. Nu kó dŋsə mə laa mə gə mètə nu muu kó. ⁵¹ Viŋ nə bi'tə laa mə nə jwi laa mə jwi kə mədu' nɟyŋ shi nsi nyè mu? Mə naysə tɛ viŋ laa ŋkə kee lùu niniŋ me. Mə nə jwi maa məgaasə vii fi taa mbi. ⁵² Shù ndee, vii tee faŋ vəŋ shi taa nɟii yimu', taa gaasə, vii vətia gaasə ghə vii vəbɔɔ, vii vəbɔɔ gaasə ghə vii vətia. ⁵³ Vəŋ ndə gaasə niniŋ, wee gaasə ghə tii wi, tii weembwa gaasə ghə ŋwiŋ wi. Nshu wee-wəzwi gaasə ghə wee-wəzwi wi, wee-wəzwi gaasə ghə nshu wi. Nshu wəndəŋ məndaa gaasə ghə zu ŋwiŋ wi, wəzwi məndaa gaasə ghə nshu ndəə wi.»

Ki viŋ ki yisə laa yighee yijəənə maa məkwiinə fwi yin shə dayday me

(Matiu 16.1-4)

⁵⁴ Yeso baa gi tɛ nwa vii vó laa, «Yighee nɟyə faŋ viŋ ye mbə' ko' fi mfiŋ-shishwi, viŋ gi yighee mu' laa, yighuu taa si'. Nkə ki nii gəy niniŋ. ⁵⁵ Viŋ ki luu ye fi ko' fi yitəŋ, viŋ gi laa, vəd' taa ndəŋ. Nkə ki nii gəy niniŋ. ⁵⁶ Aŋ viŋ, vii məbo' ŋwaa! Viŋ kə' kii naysə vəshwənə

faŋ nsi dū' ghə yizə. Sii yi kə viŋ kee kii naysə faŋ yighee ndwə nyè dū' me?»

Bəw viŋ wuu mbeenə wə metə nɔ' yin faŋ yighee ki bii

(Matiu 5.25-26)

⁵⁷ (Yeso baa gi laa,) «Sii yi kə viŋ kee kii naysə nu ŋkiə faŋ ŋkə lùu kəloomə maa nsh-tə wiŋ me? ⁵⁸ A ki luu ki gə nto' maa nɔ', viŋ wuu mbeenə wə, ŋkə bəw laa a ywiitə jəə, faŋ a gə fi jii, laa viŋ wuu nɔ' wə metə nɔ' yó jii, bu' ŋwə taa saŋ ghə, gə kə ghə tɛ wuu məsɔ' nɔ', wuu məsɔ' nɔ' kə ghə tɛ nshiiŋii, nshiiŋii ndi ghə, gə kwəŋ mfiŋ me. ⁵⁹ Mə naysə tɛ ghə laa, ka' a kee ndə baa fùu fi fuŋ, maa laa a ndə' ka, gə mètə vəfifəŋ vəŋshə laylay me.»

Nu vii Galilii faŋ goməna Pilate nə zwilə, baa nə nu vii mbiə faŋ nɟii yidə nə gù tə vəŋ

13 Ki luu she' maa yighee yó, vii mó' nə jwi fi shi Galilii, naysə nu vii Galilii mó' tɛ Yeso, faŋ goməna Pilate nə zwilə vəŋ ŋkee maa yighee nɟyə faŋ vəŋ nəə siitə nyaasə, kə Nwi shə. Nwə nə zwilə vəŋ, məŋshi məvəŋ wasə taa məŋshi mə nyaasə sɔ. ² Yeso bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Viŋ nə bi'tə laa vii Galilii yimbii nə luu vii məyɪ vənu vəbwəvə shə vii Galilii vəmó', buu ŋi' nyè nə nɟii vəŋ mu? ³ Nkə kee lùu niniŋ me. Viŋ zə! Mə gi tɛ viŋ laa viŋ ki luu kee kwiinə fwi siŋ me, buu viŋ vəŋshə ndə ki kukə she' niniŋ. ⁴ Gə fi maa vii vi nɟsə-yifəŋ, faŋ nɟii yidə nə gù tə vəŋ mbiə muu mə Saylom, zwilə vəŋ nə, viŋ nə bi'tə laa vəŋ nə gù nu shə vii vəŋshə faŋ vəŋ lùu nti' Jerusalem mu? ⁵ Bey, mə gi tɛ viŋ laa, viŋ ki luu kee kwiinə fwi siŋ me, buu viŋ vəŋshə ndə ki kukə she' niniŋ.»

Faŋ Yeso nə fi'nə nu vii maa nu ti taŋ faŋ ŋkə nə kee yikoonə me

⁶ Yeso ki nii baa tii yigisə tii yimó', gi laa lee, «Wə mó' nə luu shə faŋ ŋwə nə kii ti kəmə' taa biisə ŋwə. Fu lee shi mó' ŋwə ndə, jwi maa məkwii vətəŋ fi fuŋ, kee yè tuu taŋ kəmu' me. ⁷ Nwə gi tɛ wuu məshii ŋkə' wi laa, «Ye mək, mə jwi feenə ndwə ŋu'sə sətia, kəə kwii taŋ fi fuu ti kə, kee ye me, bəw a gwia ti kó, ŋkə zi nsi tɛ kə?» ⁸ Wuu fa' wi ghə bəŋsə tɛ ŋwə laa, «Tita, me'tə, na' ŋu' nyè shə, mə taa ta'tə ŋi' ki, kwaŋ vəbi və nya shə. ⁹ Yighee mó' ŋkə koonə maa ŋu' nɟii. Nkə kee taa koonə me, a gwia.»

Faŋ Yeso nə shù' wəzwi zwitə bwə mó' maa shi zwisə Nwi

¹⁰ Ki luu maa shi zwisə Nwi mó', Yeso fi'tə nu Nwi taa nɟii Nwi yimó'. ¹¹ Wəzwi mó' nə luu shə, faŋ ŋwə nə kii zwitə za kəmə' maa ŋu' nɟsə-yifəŋ, ŋkə gŋŋ ŋwə, ŋwə kee baa kii ne'tə ŋwaa wi me. ¹² Yeso ye ŋwə, tii ŋwə. Nwə jwi yi Yeso, Yeso gi tɛ ŋwə laa, «Yaa, za kə me fi maa ghə!» ¹³ gi niniŋ, mɔ' ghə maa wəzwi ghə. Nwaa wi ne'tə yighee mu', ŋwə bəŋsə Nwi. ¹⁴ Tii nɟii Nwi ye, fwi yi bi, bu' laa Yeso shù' za maa shi zwisə Nwi. Nwə gi tɛ

vii mbiə faŋ vəŋ nə shəŋtə yifi laa, «Vəshi lùu shə ntəfə, faŋ ka' vi ki fà' vəfa' shə. Viŋ jwi maa vəshi vó, vi bweysə viŋ fi għə vəza, kee ki jwi maa shi zwiə Nwi me.»¹⁵ Tita Yeso bəŋsə tɛ ɲwə laa, «Aŋ viŋ, vii məbo' ɲwaa. Maa wə tɛ me wə fi viŋ yaa ki ke'tə nyaa yi, ti'nə me jiakasə, fi taa ɲkuu, gə nə ɲwə shuu muu maa shi zwiə Nwi.¹⁶ Gə fi maa wəzwi ɲwə, faŋ luu ɲkee wee ti-ta ɲwaa-nsiŋ Abraham nə, tii vəzwiətə vəbwəvə nə yinə ɲwə maa ɲu'sə ɲjəsə-yifəŋ. ɲkə kee bəw laa mə ke'tə ɲwə maa shi zwiə Nwi yimu?»¹⁷ ɲwə gi niniŋ, tə vii mbeenə vi vəŋshə dii. Vii vəyaŋ ɲaytə maa vənu vək-walə vəŋshə faŋ ɲwə nə yisə nə.

Yigisə tii kòŋ yisi ɲi' fulisigaa nə fa məmwasə bee
(Matiu 13.31-32; Mark 4.30-32)

¹⁸ Yeso baa gi laa, «Nu yifwəŋ Nwi sii fi nə kə? Bəw mə fi'nə nə kə?»¹⁹ ɲkə fi nə yisi fulisigaa faŋ nyə luu ɲkee yighilə nə. Wə mó' ndi yisi yighilə yó, mó' taa biisə ɲwə, nyə fuu, ta, gu ɲkee ti, mənwə fi taa yizə fianə təzi fuu yi.»

²⁰ ɲwə baa gi laa, «Bəw mə baa fi'nə nu Nwi nə kə?»
²¹ Viŋ zə! ɲkə fi nə fənsiŋ faŋ wəzwi mó' nə ndi, wəsə taa ntii bee kwalə, bee kó kəŋshə kwiinə, mwə ko'.»

Shuufə maa məŋii taa yifwəŋ Nwi lùu yititi'
(Matiu 7.13-14,22-23; 8.11-12)

²² Yeso baa shəw fi taa ntisə nə məshi, to' fi'tə nu Nwi shə, to' niniŋ maa məshəw gə zi' Jerusalem.²³ Wə mó' gi tɛ ɲwə laa, «Tita, vii mbiə faŋ Nwi ndə bweysə vəŋ nə, ndə luu she' mbusə vii mu?» ɲwə gi tɛ vəŋ laa,
²⁴ Shuufə maa məŋii yifwəŋ Nwi luu she' yititi'. Viŋ saŋ ɲwaa maa məŋii shə! Viŋ zə! Mə naysə tɛ viŋ laa vii vəyaŋ ndə ki kəə ɲii shə, ɲii didu.²⁵ Yighee ndə ki jwi faŋ tii ɲii ndə fəŋ shuu ɲii wi. Viŋ ndə tey ki jwi she' maa yighee yó, buu viŋ ndə tiŋŋə fu, ki tii, gisə laa, «T-ta ɲa'sə shuu ɲii, yia ɲii!» ɲwə bəŋsə tɛ viŋ laa, «Mə kee kii nə fəw yuu viŋ ndə fi fuŋ me.»²⁶ Viŋ zi ki gisə laa, «Maa yia nəə zi, ndə nu visi għə, a nəə deesə nu Nwi shuu ndə' yia.»²⁷ ɲwə taa gi tɛ viŋ laa, yi kee kii nə fəw yuu viŋ ndə fi fuŋ nə me, baa nə laa, «Viŋ ndə fi yi mə vəŋshə, viŋ vii məyi vənu vəbwəvə.»

²⁸ Ndə luu maa yighee yó, viŋ ki gwia, kwə gi' ghiŋ, faŋ viŋ ndə ye laa Abraham għə Isak nə Jeykob nə nshisə-ɲii səghə vəŋshə luu shi Nwi yó. Gə fi maa viŋ, vi mə' viŋ fu.²⁹ Luu nə, vii ndə ki jwi fi ntəŋ-shishwi, nə fi kwiŋ mfiŋ-shishwi, nə fi kwiŋ yikwi nə fi kwiŋ yitəŋ, jwi ɲii taa nu yifwəŋ Nwi, du' nsi, zi vətə fi fuŋ.³⁰ Viŋ kə' kii laa vii yiba shə, faŋ vəŋ ndə luu vii visi. Vii visi shə, faŋ vəŋ ndə luu vii yiba.»

Nu faŋ Yeso nə gi kòŋ fwəŋ Herod
(Matiu 23.37-39)

³¹ Ki luu she' maa yighee yó, vii Farisii vəmó' jwi, gi tɛ Yeso laa ɲwə ndə fi maa shəŋ kó, bu' laa fwəŋ Herod kəə zwi ɲwə.³² ɲwə gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ gə gi tɛ nshə kó laa, Zə mək, mə fuusə vəzwiətə vəbwəvə fi maa vii, ndə shù' vəza ndee nə mbisi, vəshi ki zi' vətia, mə metə fa' ɲwaa.³³ Nu kaŋ lùu laa mə shəw fi maa jii nyaa ndee,

baa nə mbisi, nə shi ɲkiə faŋ ɲkə bè'sə, bu' laa ɲkə kee kù'nə laa nshiiŋii-səghə ku shəŋ day, maa laa luu Jerusalem me.

³⁴ Aŋ vii Jerusalem, Jerusalem, viŋ zwilə nshisə-ɲii səghə, tumə vii mbiə faŋ Nwi təŋ tɛ viŋ, nə ɲo'sə. Ghee yaŋ mə nəə kəə baytə viŋ, she' faŋ nshə ɲgu yaa ki baytə vəŋ vi taa għalə ɲwə nə. Luu nə, viŋ twey.³⁵ Viŋ zə! Vi ndə me'tə viŋ shə. ɲii yin ndə ndi. Viŋ zə! Mə baa naysə tɛ viŋ laa viŋ ndə kee baa ye mə me, zi' tɛ yighee ɲjə faŋ viŋ ndə gi laa, «Məntəŋ-bwaŋnə tə wə ntia faŋ ɲwə jiji maa yizii tita Nwi.»

Faŋ Yeso nə zə taa ɲii wuu Farisii, baa shù' wə faŋ ɲwaa wi nə mwəkə

14 Nə luu shi zwiə Nwi mó' faŋ Yeso nə gə ɲii taa ɲii wuu kwalə mó' fi taa nwaa vii Farisii maa məzi bee, vi nyc' ɲwə.² Wə mó' nə luu shə visi ɲwə, faŋ zatə ɲwaa mwəkə nə jia ɲwə.³ Yeso ye wə għó, bitə tɛ vii mədeesə ɲwa'lə Nwi nə vii Farisii laa, «ɲkə ku'nə maa məshu' za maa shi zwiə Nwi mu?»⁴ Vəŋ gay. ɲwə ndi wə għó, yisə za kó me fi maa ɲwə, mè'tə ɲwə, ɲwə gə.⁵ ɲwə ki nii gi tɛ vii vó laa, «Sii lùu ndə taa ɲwaa viŋ, faŋ ɲwiŋ wi, ti'nə me mbaw wi, fiŋ taa yibi muu maa shi zwiə Nwi, ɲwə kee gə fùusə yighee mu' me?»⁶ Vəŋ kee kii nə nu maa məgi maa nu kó me.

Nu faŋ Yeso nə gi bu' nu mədu'nə visi

⁷ Yeso ki nii baa gi yigisə tii yimó' tɛ vii mbiə faŋ vi nə sho' vəŋ maa yitianə yó nə, bu' faŋ ɲwə nə ye laa vəŋ jwi, kəə shəŋ visi maa mədu' shə. ɲwə gi tɛ vəŋ laa,
⁸ «Ki luu wə sho' għə fə məndaa, ki gə, kee bi gə dù' fuu ɲkaw kwalə me, bu' yighee mó' wə mó' taa baa jwi, faŋ vi yaa sho' ɲwə nizi, faŋ lùu wuu kwalə shəw għə.
⁹ Wə ntia faŋ ɲwə tii viŋ ɲwə mó' nə, jwi gi tɛ għə laa, «Shəŋtə, kó shəŋ tɛ wə ɲwə.» A ki nii ndə nə tə dii, gə dù' yiba.¹⁰ Ki luu vi sho' għə, a gə dù' yiba, tɛ ka' wə ntia faŋ ɲwə tii għə ki jwi, ɲwə jwi, gi tɛ għə laa, «Wu-umba ɲwaa, ko'tə jwi.» buu lùu nu kwalə tɛ għə taa ɲwaa vii vəŋshə, faŋ viŋ vi vəŋ zi mó'.¹¹ Wə tɛ me wə faŋ ɲwə ko'sə ɲwaa wi, vi taa su'sə ɲwə nsi. Gə fi maa wə ntia faŋ ɲwə su'sə ɲwaa wi nsi, vi ko'sə ɲwə yizə.»

Bəw maa mətia vii ɲi'

¹² Yeso baa gi nu tɛ wə ntia faŋ ɲwə nə tii ɲwə nə laa, «A ki luu naysə fazi maa mətia vii nə shishwi, ti'nə me vətə', ki għə tii viimba və me, ti'nə me vəŋ-nshwi və me, ti'nə me yikuu yə me, ti'nə me vii fi kwiŋ fu viŋ faŋ lùu vii ka me, bu' laa vəŋ ndə baa tii għə, bəŋsə nu kó tɛ għə.¹³ A kəə ki tia vii, a tii luu mbəəsə, nə vəndwey, nə vii si fisə,¹⁴ buu məntəŋ-bwaŋnə lùu tɛ għə, bu' laa ka' vəŋ kee bəŋsə tɛ għə me. A yə niniŋ, buu Nwi ndə bəŋsə tɛ għə maa yighee ɲjə faŋ ɲwə ndə yweysə vii mbiə faŋ vənu vəvəŋ lùu vəloomə, fi shi yiku.»

Yigisə tii bu' wə faŋ ɲwə nə shò' vɪ̄ maa yitianə yi
(Matiu 22.1-10)

¹⁵ Wə mu' fi taa ɲwaa vɪ̄ vó, faŋ ghɔ vi vəŋ nə dù' mós' kɪ zɪ nə, zɔ nu kó, gɪ laa, «Mənɔŋ-bwaŋnə tɛ wə ntɪə faŋ ɲwə ndɔ ɲii nu yifwàŋ Nwi, zɪ fazi fi fuŋ!» ¹⁶ Yeso gi yigisə tii yimós' tɛ ɲwə laa, «Wə mós' nə nàysə fazi kəyaŋ maa mətia vɪ̄ shɔ, tɛ ɲwə tii vɪ̄ ɲkee vəyaŋ. ¹⁷ Yighee məzi yitianə yó ku', ɲwə tɔŋ wuu fa' maa mətii vɪ̄ mbɪə faŋ ɲwə nə sho' vəŋ nə, laa vəŋ jwi, fazi bi. ¹⁸ Luu nə, vɪ̄ vó vənsə baytə nə shuu mu', tay-shu'. Wə mu' gi laa, «Mə ywàŋ shəŋ fa' kəmós'. Nu ghɔ' mə laa mə gə ndèynə. Mə bu' ghɔ laa a me'tə me.» ¹⁹ Wuu mós' gi laa yi ywàŋ vəmbaw vəbɔɔ vəbɔɔ vəshəŋ tee, bəw yi gə mɔŋ vəŋ maa fa'. Niniŋ, ɲwə bù' ghɔ nɪzi laa vi me'tə yi. ²⁰ Wə mós' gi ɲkii laa vi bi kɪ nindaasə wəzwi tɛ yi, məjwi ghò' yi. ²¹ Wuu fa' ghó bəŋ jwi, nàysə vənu vó tɛ tii fa' wi. Fwi tii fu ghó za. ɲwə gi tɛ wuu fa' ghó laa ɲwə ndɔ titi, gə kɪ to' fi maa jɪisə kwalə, nə sətiti' fi taa shi, tii mbəəsə nə vəndwey, nə vɪ̄ si fisə, jwi viŋ vi vəŋ feenə. ²² Wuu fa' ghó gə yɪ̄ niniŋ, baa bəŋ jwi, nàysə tɛ ɲwə laa, «Tita, mə gə yɪ̄sə vənu mbɪə faŋ a gɪ nə. Luu nə, shəŋ mədu'nə kɪ bii.» ²³ Tii fu ghó gi tɛ ɲwə laa ɲwə gə fūu fi taa shi, gə taa jɪisə kwalə nə mbɔ'sə jii, tii vɪ̄ mbɪə faŋ vəŋ shɔɔ fi fuŋ. «Bəw a dɔɔ vɪ̄ laa vəŋ jwi, tɛ ka' ɲii nyaa lwaŋ.» ²⁴ Viŋ zɔ! Mə gi tɛ viŋ laa tuu ɲkee wə mu' fi taa ɲwaa vɪ̄ mbɪə faŋ mə nə fɔŋ shò' vəŋ nə, kee ndɔ zɪ yitianə nyaa me.»

Nu wə ntɪə faŋ ɲwə kəə be'sə Yeso
(Matiu 10.37-39)

²⁵ Maa yighee yó nwaa vɪ̄ vəyaŋ nə bè'sə Yeso. ɲwə kiasə ɲwaa wi, gɪ tɛ vɪ̄ vó laa, ²⁶ «Kɪ luu wə nə jwi yi mə, maa kəw mə shòɔ tii wi, nə nshu wi, nə zu wi, nə vaŋ vi, nə vaŋ-nshwi vi, baa nə ɲkee nshɪ-tɔ wi me, buu ka' ɲwə kee lūu wuu məzwetə nu kaŋ me. ²⁷ Wə kɪ luu kee kɪ sha' fəŋkɔ' fə ɲkɪ'sə fi, (kɪ be'sə mə ɲkee maa shəŋ ɲi'), buu kee lūu wuu məzwetə nu kaŋ me.

²⁸ Viŋ zɔ! Nu wə faŋ ɲwə kəə be'sə mə, lūu yaa nu wə faŋ ɲwə kəə bɔŋ ɲii yi. Sii lūu ndə fi taa ɲwaa viŋ, faŋ ɲwə kəə bɔŋ ɲii yidə, faŋ ɲwə kee bi du' nsi, bɛ'tə ka wi, laa ɲwə taa ku'nə maa fa' ɲii yidə yó yimu? ²⁹ ɲwə kɪ luu kee yɪ̄sə niniŋ me, bɔŋ she' shi ɲii kó, kee metə ɲii yó me, buu vɪ̄ vənsə faŋ vəŋ ye, taa shi' ɲwə, ³⁰ gi laa, «Wə ɲwə nə bù' ɲii maa məbɔŋ, kee mètə me.»

³¹ Gə fi maa nu fwàŋ mós' faŋ ɲwə gə yighaw maa fwàŋ mós', maa ɲwə bi du' nsi, bi'tə ghɔ vi vɪ̄ vi laa, nə ka' yi gə shɔ ghɔ vi vɪ̄ ɲkaŋsə yighuŋ, gə tūŋ yighaw yó ghɔ vi fwàŋ ɲgwii-wə, faŋ ɲwə kii vɪ̄ ɲkaŋsə muu-mbɔɔ mu? ³² Kɪ luu laa ɲkə ghɔ' ɲwə maa məgə niniŋ, ɲwə tɔŋ ntɔŋ maa yighee ɲjyə faŋ fwàŋ ɲgwii-wə kɪ bii ntaŋ, bù' ghɔ tɛ ɲwə laa bəw ghɔ ɲwə sɔ' nso' yó fi taa bwaŋnə.

³³ Gə fi maa nu wuu məzwetə nu kaŋ, wə tɛ me wə fi taa ɲwaa viŋ faŋ ɲwə kee me' vətɔ vi vənsə me, buu ka' ɲwə kee lūu wuu məzwetə nu kaŋ me.»

Nu fəŋway faŋ mfə kee baa nindɪŋ me
(Matiu 5.13; Mark 9.50)

³⁴ Yeso baa gi laa, «Vɪ̄ vaŋ lūu yaa fəŋway. Fəŋway lūu fa jəə. Luu nə, mfə kiasə kee baa kɪ ndɪŋ me, buu sii ka' vi yi kə laa mfə baa ndɪŋ? ³⁵ Mfə kee baa kù'nə ɲkee maa məmɔ' taa biisə me, tɪ'nə me taa yikwə vəbu me. Vi mè' she' dayday. - Wə ntɪə faŋ ɲwə kii tuulə ghi zɔ, ɲwə zɔ!»

Yigisə tii bu' bi-ɲjii faŋ nyə nə ndi
(Matiu 18.12-14)

15 Vɪ̄ məsa vətɔ ghɔ vəyi-kəbwə vənsə nə bəytə yi Yeso maa məzɔ nu kɪ. ² Vɪ̄ Farisii ghɔ vi vɪ̄ mədeesə ɲwa'lə Nwi ye, lūlə, kɪ gisə laa, «Ebee, wə ɲwə ndi vɪ̄ məyi vənu vəbwəvə, ghɔ vi vəŋ nə zɪ.» ³ Vəŋ lūlə niniŋ, Yeso tii yigisə tii yimós' tɛ vəŋ, gi laa lee, ⁴ «Wə fi taa ɲwaa viŋ lūu shɔ, faŋ bisə-ɲjii lūu ghɔ ɲwə waaghɪ', ɲjyə yimu' ndi, ɲwə kee mètə nsə ɲjɔsə-bu-umu' muu-buumu' taa tɔɔ, gə kɪ kəə ɲjyə yimu', ɲjyə faŋ nyə ndi nə yimu? Maa ɲwə taa kɪ kəə nə wutə, kò tɛ yighee ɲjyə faŋ ɲwə ye. ⁵ ɲwə kɪ ye bi-ɲjii yó, sha', ghɔ nyə gə, kɪ ɲaytə, ⁶ taa kɪ zi' fu ɲwə, tii vɪ̄mba vi nə vɪ̄ ɲjɪisə vi, gɪ tɛ vəŋ laa, «Nsɪŋ kɪ ɲaytə bu' laa mə yə bi-ɲjii nyaa yi faŋ nyə yaa ndi nə.» ⁷ Viŋ zɔ! Mə naysə tɛ viŋ laa vi ɲaytə yizɔ she' niniŋ bu' yi-kəbwə mu', faŋ ɲwə kwiinə fwi yi, shòɔ faŋ vi ɲaytə maa vɪ̄ ɲjɔsə-buumu' muu-buumu' faŋ vənu vəvəŋ lūu vəloomə, faŋ nu kee ghɔ' vəŋ laa vəŋ kwiinə fwisə vəŋ me.»

Yigisə tii bu' ka faŋ ɲwə nə ndi

⁸ Yeso nə baa gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ zɔ nu mós'! - Wəzwi mós' nə luu shɔ faŋ ɲwə kii vəfiləŋ ɲkaŋsə tee, yiwa tee ndi. ɲwə shu' kɪ', jiasə taa ɲii, kɪ'sə laa yi taa ghaa ye. ⁹ ɲwə kɪ ye, tii vɪ̄mba vi nə vɪ̄ ɲjɪisə vi, gɪ tɛ vəŋ laa, «Nsɪŋ kɪ ɲaytə, bu' laa mə yə ka ɲwaa wi faŋ ɲwə nii ndi nə.» ¹⁰ Mə naysə tɛ viŋ laa, nshiisə-ɲjɪisə Nwi ɲaytə she' niniŋ maa wuu məyi nu bwə mu' faŋ ɲwə kwiinə fwi yi.»

Yigisə tii bu' wə faŋ ɲwə kee gəŋsə vaŋ vi

¹¹ Yeso baa gi laa, «Wə mós' nə luu shɔ faŋ ɲwə nə kii vaŋ vi vəndɔŋ vəbɔɔ. ¹² Shi mós' ɲwiŋ wi wuu bwa jwi, gɪ tɛ tii wi laa, «Tita, kɔ vətɔ vaŋ faŋ mbə ndɔ luu maanə shee yighee mu'.» Tii wi seenə vətɔ vi, kò tɛ ɲwə.

¹³ Vəshi kee shòɔ vəyaŋ me, ɲwiŋ wi ghó baytə vətɔ vi vənsə, gə tɔŋ ntaŋ, gə kɪ zɪ ka wi, kee bəsə me, bisə ka wi nshə. ¹⁴ Vətɔ vi vó kɪ me, jɪŋ yibwə koo shi yó, ɲwə tey kɪ ye ɲi'. ¹⁵ ɲwə ndɔ, gə fu wə mós' fi taa shi yó, bù' ghɔ didi' laa vi gəŋtə yi. Wə ghó ndi ɲwə, nùŋsə laa ɲwə kɪ zəsə vəŋkwinyaa. ¹⁶ ɲwə nə kəə kɪ zɪ taŋ tɪ kəmós', faŋ nə luu fazi vəŋkwinyaa, vi kee bee kò tɛ ɲwə me. ¹⁷ ɲwə du', ywiitə nu kɪ, kii laa ɲkə lūu kəbwə. ɲwə gi fi taa fwi ɲwə laa, «Vɪ̄ fa' tii ɲwaa vəyaŋ kii fazi shòɔ faŋ vəŋ zɪ, mə nə ku jɪŋ feenə. ¹⁸ Mə taa bəŋ gə, gə gɪ tɛ tii ɲwaa laa, «Tita, mə yɪ̄ nu bwə maa Nwi fi yizɔ baa nə

maa ghɔ. ¹⁹ Mə kee baa kù'nə laa a tii mə nə nwiŋ wə me. Nun̄sə mə yaa wuu fa' wə m'ó'.»

²⁰ Njwə gi niniŋ, ndɔ̀ gə̀ yè tii wi, kɪ zɪ' ntaŋ fi yɪ tii wi, tii wi ye njwə, kee gəŋ si, nyɪŋ titi, gə̀ bə̀ynə njwə, nyɔŋ fəə ghi. ²¹ Njwiŋ wi ghɔ gi tɛ njwə laa, «Tita, mə nə yɪ nu bwə maa Nwi fi yizɔ̀ nə ghɔ nizi, mə kee baa kù'nə laa a tii mə nə nwiŋ wə me.» ²² Luu nə, tii wi gi tɛ vəbu' vi laa vəŋ gə̀ titi, ndi nkeee njwi yim'ó' yijəə, jwɪ m'ó' maa njwə, swàa fəŋkwɪŋkwi ghɔ njwə, swàa gɔsə ghuu njwə, ²³ ndi nkeee wee-nyaa kwalə, zwi, tɛ ka' nsiŋ kwə kɪ n̄jaytə. ²⁴ Njwiŋ njwaa njwə nə kù, baa bwèy ndwə. Njwə nə ndi, vi baa yè njwə. Niniŋ, vəŋ tey kɪ n̄jaytə.

²⁵ Faŋ vəŋ nə yɪ niniŋ nə, mfɔŋ wee wə ghɔ nə luu taa biisə. Njwə kɪ bəŋ jwɪ, zɪ' mbɪi fɔ vəŋ, zɔ̀ faŋ vi bu' vəbəŋ, ndɔ̀ bəŋ. ²⁶ Njwə tii fi maa wuu fa' tii wi mu', bitə nu n̄kiə faŋ n̄kə gə̀y nə. ²⁷ Wuu fa' ghɔ gi tɛ njwə laa, «Weenshu wə jwɪ. Tii wə zwi nkeee wee-nyaa kwalə, bu' faŋ njwə yè njwə taa nə.» ²⁸ Fwi weenshu wi ghɔ shə. Njwə tsey fi n̄ii fu vəŋ. Tii wi fuu fu, bɔ̀olə njwə. ²⁹ Njwə bəŋsə tɛ tii wi laa, «Maa mə nə fa' tɛ ghɔ maa n̄u'sə səŋəŋ, kee ta b̄i' fənti fə me, a kee ta kɔ she' wee-bi shee me, tɛ ka' mə yisə vəbɔ̀' shɔ, yia viimba vəŋ. ³⁰ Luu nə, njwiŋ wə wɪ jwɪ, faŋ njwə nə ndɔ̀ fi yɪ ghɔ, gə̀ zɪ ka wə ghɔ vəkɪ sakə, bəŋ jwɪ, a zwi nkeee wee-nyaa kwalə tɛ njwə.» ³¹ Tii wi gi tɛ njwə laa, «Njwiŋ njwaa, a luu yɪ mə ghee nshə, vətɔ̀ vəŋshə faŋ mə kii, kii ghɔ. ³² Luu nə, n̄kə ku'nə maa məyisə məŋjaytə, bu' laa weenshu wə njwə nə ku, baa bwèy ndwə. Njwə nə ndi, vi baa yè njwə ndwə.»

Yigisə tii bu' wuu məshii n̄ii faŋ njwə nə luu tɔfə

16 Yeso nə baa gi tɛ vii məzwetə nu ki laa, «Tii ka m'ó' nə luu shɔ, wuu məshii n̄ii wi luu shɔ nizi. Vii jwɪ n̄aysə tɛ tii ka ghɔ laa wuu məshii n̄ii wi ghɔ saynə vətɔ̀ vi. ² Wə ghɔ tii wuu məshii n̄ii wi ghɔ, gi tɛ njwə laa, «Sii lùu kə nə faŋ mə zɔ̀ kɔŋ ghɔ? Ndi njwa'lə wə, jwɪ, si saytə vətɔ̀ vəŋ vəŋshə, faŋ mə nə n̄n̄sə tɛ ghɔ, bu' laa a kee baa ku'nə maa wuu məshii n̄ii nyaa me.» ³ Wuu məshii n̄ii ghɔ gi fi taa fwi njwə laa, «Mə sii taa yɪ k̄kə, faŋ tii njwaa fi fa' məshii n̄ii fi ghɔ mə nə? - Maa mək'ó' soo nsi ghɔ' mə. Tɔ̀ kaŋ baa didi maa məndwəŋ vətɔ̀. ⁴ Mə kii nə nu n̄kiə faŋ mə taa yisə laa vii ndɔ̀ ndi mə taa ndɔ̀ vəŋ maa yighee njyə faŋ tii njwaa taa jwɪ fuusə mə fi maa fa' məshii n̄ii nə.» ⁵ Njwə tii vii təkɔ̀ tə tii wi vəŋshə, vəŋ jwɪ wə nə mu' nə mu'. Njwə gi tɛ mfɔŋ wə laa, «Yikɔ̀ tii njwaa faŋ nyə lùu ghɔ ghɔ lùu kə?» ⁶ Njwə laa vətɔ̀ və məŋgwə waaghɪ'. Njwə gi tɛ wə ghɔ laa, «Kɔ njwa'lə yikɔ̀ ghɔ, jwɪ nə njwə nsi yighee mu', nyɔ' taa tey yɪ laa muu-ntee.» ⁷ Njwə baa gi tɛ wuu m'ó' laa, yikɔ̀ faŋ nyə lùu ghɔ njwə lùu kə? Wə ghɔ laa vətɔ̀ və beə waaghɪ'. Njwə gi tɛ njwə laa njwə ndi njwa'lə yikɔ̀ wi, nyɔ' taa tey yɪ laa muu-yimfɔŋ. ⁸ Njwə nə yɪ niniŋ, tii fa' wi bəŋsə yitɔfə yɪ, faŋ njwə kɔlə kee lùu wuu yinsəŋ nə me. Maa vii fi taa mbi yibwə nyə kii yisə nu nə yitɔfə ghɔ vəliŋ vəvəŋ, shɔ̀ vii mbiə faŋ vəŋ to' fi taa məley Nwi.

⁹ Niniŋ, mə gi tɛ viŋ laa viŋ ndi ka, faŋ lùu fa dayday, faŋ n̄kə lùu ghɔ viŋ nə, kɪ key vii shɔ, laa viŋ kɪ kii viim-

ba viŋ fuŋ maa yighee njyə faŋ ka viŋ ndɔ̀ me, Nwi ndi viŋ, n̄iisə viŋ taa ndɔ̀ n̄giə faŋ n̄ə gò'sə yighee mu'.

¹⁰ Wə n̄tiə faŋ njwə yaa kɪ yisə nu bi nə wee-fa, baa yisə nu bi faŋ vi n̄n̄sə kəŋəŋ ghɔ njwə. Wə faŋ njwə yisə nu mbuulə nə wee-fa, yaa kɪ yisə nu bwə nə fa ŋəŋ nizi. ¹¹ Niniŋ, viŋ kɪ luu kee yɪ nu faŋ lùu nu bi nə ka mbuulə me, buu ka' Nwi kɔ nu yinsəŋ tɛ viŋ k̄kə? ¹² Viŋ kɪ luu kee kii fwi yijəə maa fa faŋ lùu n̄kə wə diday me, buu ka' Nwi kɔ n̄kiŋ nu tɛ viŋ k̄kə? ¹³ Ka' tuu wuu fa' kee kɪ fa' tɛ vii vəbɔ̀ me. Wə nəə to' yɪ niniŋ, buu njwə taa beə njwə mu', kaw wuu m'ó', nuŋ fwi yɪ maa njwə mu', kɪ shiasə wuu m'ó'. Niniŋ, ka' viŋ kee kɪ fa' tɛ Nwi, baa nuŋ fwi maa ka me.»

Yigisə Yeso kɔŋ n̄tisə Nwi

(Matiu 11.12-13; 5.31-32; Mark 10.11-12)

¹⁴ Vii Farisii zɔ̀ vənu vɔ̀ vəŋshə, shiasə njwə, bu' laa vəŋ nə luu vii faŋ vəŋ kàw ka didi'. ¹⁵ Njwə gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ lùu vii faŋ viŋ kii yisə laa viŋ luu vii loomə yikə' vii. Luu nə, Nwi kii nə fwi siŋ. Viŋ kɔ' kii laa nu, faŋ luu nkeee nu kwalə yikə' vii, luu nkeee nu bwə tɛ Nwi.

¹⁶ Yighee n̄tisə Nwi nə nshiisə-n̄ii sɔghɔ nə gə̀ zɪ' maa nu n̄n̄. Zi fi maa yighee yɔ̀, vi kɪ nii f̄tə n̄tɔŋ yijəə kɔŋ nu yifwàŋ Nwi tɛ vii. Vii vəŋshə faŋ vəŋ n̄ii taa nu yifwàŋ Nwi kɔ, n̄ii nə wutə. ¹⁷ N̄kə lùu kəŋaysə tɛ ka' yizɔ̀ ghɔ nsi ndi, fi ghɔ wee-mia n̄ti Nwi ndi. ¹⁸ Wə faŋ njwə tɪ' zu wi, baa ndàa wəzwi day, njwə gù n̄ti Nwi. Wə faŋ njwə ndàa wəzwi faŋ ndəə wi nə tɪ' njwə, gu n̄tisə Nwi nizi.»

Nu tii ka ghɔ Lasarɔs, wuu n̄i'

¹⁹ Yeso nə baa tii yigisə tii yim'ó' laa, «Tii ka m'ó' nə luu shɔ, m'ó' vədələ nə njwisə fusə faŋ nsə bəw shɔ̀, zɪ nkeee fazɪ jəə vəshi vəŋshə. ²⁰ Wuu n̄i' m'ó' nə luu shɔ nizi, yizii yɪ lùu Lasarɔs. Vi yaa kɪ m'ó' njwə shuu n̄ii tii ka ghɔ, vədi' lwaŋ maa njwə nkeee didi'. ²¹ Njwə nə kəə laa yɪ zɪ vəbi' və fazɪ, faŋ mbə fiŋkə nsi faŋ tii ka ghɔ zɪ. Busə jwɪ, ndàlə vədi' fi maa njwə. ²² Kɪ lùu maa shi m'ó', wuu n̄i' ghɔ ku. Nshiisə-n̄iisə Nwi jwɪ ndi njwə, kɔ' gə̀ nə njwə yizɔ̀, n̄n̄ njwə yɪ tii njwaa-n̄siŋ Abraham. Tii ka ghɔ baa luu kù nizi, vi təə njwə. ²³ Njwə gə̀ zɪ' shi yiku, kɪ ye n̄i' shɔ didi', shà'sə tɔ̀ kɪ yizɔ̀, yè Abraham fi ntaŋ, nə Lasarɔs faŋ njwə dù' yɪ njwə. ²⁴ Njwə yumə nəŋay laa, «Tii njwaa, Abraham, kee gəŋ saŋ, tɔŋ Lasarɔs laa njwə shu she' wee-ghɔ wi taa muu, jwɪ shu tɔ̀ nditə mə, n̄kə zutə, bu' laa n̄i' nyaa yàŋ didi' taa wisə njwə faŋ njwə twaŋ mə nə.» ²⁵ Abraham gi tɛ njwə laa, «Njwiŋ njwaa, lumə faŋ a yaa zɪ vətɔ̀ və vəjəəvə maa yighee njyə faŋ a nəə kɪ bii bwey shi nsi. Gə̀ fi maa Lasarɔs, njwə nəə ye n̄i'. Lùu ndwə vi boolə njwə feenə, a ye luu n̄i'. ²⁶ Nu m'ó' baa lùu laa, nkeee n̄kəŋ kwalə shɔ faŋ n̄kə gaasə nsiŋ, tɛ ka' wə kee ndɔ̀ fi n̄jii yia, gə̀ yɪ viŋ me, wə kee ndɔ̀ fi n̄jii viŋ, dee jwɪ feenə me.» ²⁷ Wə ghɔ gi laa, «Faŋ n̄kə lùu niniŋ nə, mə bu' ghɔ tɛ ghɔ, tita, laa a tɔŋ njwə taa n̄ii tii njwaa. ²⁸ Mə kii vəŋ-nshwi vəŋ tee. Bəw njwə gə̀, tɛ vəŋ nəŋay, laa kɪ vəŋ ndɔ̀ kɪ jwɪ, n̄ii maa shəŋ n̄i' kə me.» ²⁹ Abraham gi tɛ njwə laa, «Vəŋ kii njwa'lə Mose ghɔ nshiisə-n̄ii sɔghɔ; bəw vəŋ kɪ zɔnə vəŋ.» ³⁰ Njwə laa,

«Njka kee yiku'nə me. Luu nə, wə ki luu fuu fi shi yiku, gə maa vəŋ, buu vəŋ taa kwiinə fwisə vəŋ.»³¹ Abraham gi tɛ ɲwə laa, «Vəŋ ki luu kee ki zɔnə Mose nə nshisə-ŋii sɔghɔ me, buu ki ka' vəŋ kee biŋ wə faŋ ɲwə ndɔ fi shi yiku, jwi yi vəŋ me.»

Bàw nsin ndenə yibisə vii, kee ki kɔ'sə vii me
(Matiu 18.6-7,15,21-22; Mark 9.42)

17 Yeso nə baa gi tɛ vii məzwetə nu ki laa, «Nu vii vənsəhə lùu laa vəŋ ɲii məmɔŋ maa məyi nu bwə. Luu nə, ndwaŋ tɔ wə ntɛə faŋ ɲwə yisə laa wə mɔ' yi nu bwə.² Njka nə bàw tɛ ɲwə laa vi ndi yiti bee, gəy me ɲwə, mɔ' ɲwə ɲkee taa mamuu, shɔɔ fi ghɔ vi me'tə ɲwə, ɲwə gə mɔŋ she' wuu titi' mu', yisə laa ɲwə yi nu bwə.³ Viŋ shiinə yinwaa yin! Ki luu laa weenshu wə gù nu, a tɛ ɲwə. ɲwə ki luu kwiinə fwi yi, a ndenə nu kɔ.⁴ ɲwə kɔlə gù maa ghɔ ghee kwatia maa shi kəmu', jwi yi ghɔ, gi laa yi lùŋ maa nu kɔ, bàw a ndenə yibisə yi ghee nshə.»

Wə faŋ ɲwə nùŋ fwi yi maa Nwi, kii wutə
(Matiu 17.20)

⁵ Vii ntɔŋ tita Yeso gi tɛ ɲwə laa ɲwə ku'sə wutə maa vəŋ, tɛ ka' vəŋ nùŋ fwisə vəŋ maa Nwi, wə' shɔ.⁶ Tita Yeso gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ nii to' nuŋ fwi siŋ maa Nwi she' titi', she' yaa ɲi' fulisigaa, buu ka' viŋ gi tɛ ti yɔŋ kə laa, mu'nə viŋ ghay ghə fi feenə, gə bia ɲwaa wə taa mamuu, buu ti kɔ taa zɔnə viŋ.»

Bàw nsin ki fa' fa' Nwi, kee ki ki' vəndɔ'nə me

⁷ (Yeso baa gi laa,) «Wə lùu shɔ taa ɲwaa viŋ faŋ ɲwə kii bu' wi, faŋ ɲwə fa' taa biisə, ti'nə me shii bisə, gi tɛ ɲwə maa yighee ɲyə faŋ ɲwə bəŋ fi taa biisə, laa ɲwə jwi du'nə nsi, zi mu? Bey.⁸ Maa wə bee kii gi tɛ bu' wi laa ɲwə naysə fazì, lɔtə ɲwaa wi, jwi kɔ tɛ yi, yi zi, ndɔ nu, buu nshì-tɔ bu' ghɔ zi, ndɔ nù nizi.⁹ Maa ɲwə kee yaa ki kɔ bwaŋ-wee tɛ bu' wi ghɔ, bu' faŋ ɲwə zɔnə ɲwə, yi nu ɲkiə faŋ ɲwə naysə tɛ ɲwə nə me.¹⁰ Gə fi maa viŋ, faŋ viŋ yisə vənu vənsəhə faŋ Nwi nùŋsə tɛ viŋ, bàw viŋ ki nii gi laa, «Yia luu she' vəbu', yi she' nu ɲkiə faŋ vi naysə tɛ yia, faŋ lùu fa' wia nə.»

Faŋ Yeso nə shù' vii zatə bwə yighuŋ

¹¹ Yeso kii to' fi jii, gə ntɛ' Jerusalem, shɔɔ fi nintəŋ məshi mə Samaria nə Galilii.¹² Faŋ ɲwə nə ɲii maa wee-nti' mɔ', ghɔ vii zatə bwə yighuŋ faynə, faŋ vəŋ tɛŋnə ntaŋ.¹³ Vəŋ sha'sə gisə vəŋ, gi laa, «Tita Yeso, kee gəŋ sia!»¹⁴ ɲwə ye vəŋ, gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ gə, də yinwaa yin tɛ vii məfe' Nwi.» Faŋ vəŋ yaa gə, yinwaa yivəŋ kiasə ley.¹⁵ Wə mu' fi taa ɲwaa vəŋ ye laa ɲwaa wi lèy, bəŋ ki bəŋsə Nwi nə gi yisha'sə.¹⁶ ɲwə jwi gù visi Yeso, tùŋ yikə' yi nsi, kɔ bwaŋ-wee. Wə ghɔ nə luu wuu Samaria.¹⁷ Yeso gi laa, «Maa vii nii lùu yighuŋ faŋ yinwaa yivəŋ kiasə ley. Vii mbə buumu' sii bə? ¹⁸ Wə mɔ' kee baa lùu shɔ, faŋ ɲwə bəŋ jwi, bəŋsə Nwi me, tɛ li' she' njwinjwi ɲwə mu?»¹⁹ ɲwə nə gi ninin, baa gi tɛ

wuu Samaria ghɔ laa, «Nɔ fi nsi, gə nə ɲwaa ɲgwunə. A bwèy bu' laa a nùŋ fwi ye maa Nwi.»

Nu yifwàŋ Nwi ndɔ jwi ndəəkə?
(Matiu 24.23-28,37-41)

²⁰ Vii Farisii bitə tɛ Yeso laa nu yifwàŋ Nwi ndɔ jwi ndəəkə? ɲwə bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Nu yifwàŋ Nwi kee jwi, tɛ ka' wə ye nə yisi me.²¹ Vi kee ndɔ ki gisə laa, ye ɲkə feenə, ti'nə me fiŋnə me. Viŋ zɔ! Nu yifwàŋ Nwi luu nu faŋ ɲkə du'tə ɲkə lùu taa ɲwaa viŋ.»

²² ɲwə baa ki nii gi tɛ vii məzwetə nu ki laa, «Nɔ luu shi mɔ', viŋ ki kəə maa məye mə she' maa shi kəmu', kee bee ye me.²³ Vi ndɔ ki gisə tɛ viŋ laa, viŋ ye ɲwə feenə, ti'nə me fiŋnə, ki viŋ ndɔ gə shɔ me, kee shəŋ shɔ me.²⁴ Shi ɲkiə faŋ Wuu yinsəŋ Nwi ndɔ bəŋ jwi shɔ, ɲkə ndɔ luu she' yaa yibay faŋ nyə ndwa'lə fi yizɔ, bee shù fi kwiŋ nyə, gə zi' kwiŋ yi.²⁵ Luu nə, ɲwə taa bi ye ɲi' yiyəŋ, ɲgwi nyə twey ɲwə.²⁶ Maa yighee ɲyə faŋ ɲwə ndɔ bəŋ jwi nə, nu vii ndɔ luu she' yaa ɲkə nə luu maa yighee Noa.²⁷ Maa yighee Noa, vii nə zi, nu, ndaa, gə məndaa, gə zi' tɛ shi ɲkiə faŋ Noa nə ɲii taa bay kwalə ki nə. Muu ki nii fùu, zwilə vəŋ vənsəhə.²⁸ Nə baa luu she' ninin maa yighee Lɔt. Vii nə zi, nu, ywàŋ vətɔ, fiŋ vətɔ, bia vətɔ, fianə ndɔ,²⁹ zi' maa shi ɲkiə faŋ Lɔt nə fùu fi shi Sodom. Wisə ki nii fùu fi yizɔ, twàŋ vəŋ vənsəhə, zwilə.³⁰ Njka ndɔ luu she' ninin maa shi ɲkiə faŋ Wuu yinsəŋ Nwi ndɔ baa fuu ntee.³¹ Nɔ luu maa shi kɔ, ki wə faŋ ɲwə du' fu, nə vətɔ vi taa ɲii, kee baa ki ɲii laa yi ɲii, ndi vətɔ vi me. Gə fi maa wə faŋ ɲwə ndɔ luu taa biisə, ki ɲwə kiasə ɲwaa wi laa yi gə ndi fa fi shinji me.³² Viŋ lumə zu Lɔt, faŋ ɲwə nə kiasə ɲwaa wi, ndèynə yiba, gù maa ɲo' fəŋway.³³ Wə ntɛə faŋ ɲwə kəə bweysə ɲwaa wi, ndɔ ndi. Luu nə, wə ntɛə faŋ ɲwə ndisə ɲwaa wi, ndɔ bweysə ɲwaa wi.³⁴ Mə naysə tɛ viŋ laa, ndɔ luu maa vətɔ' shi kɔ, vii vəbɔɔ kɔŋ fuu fwaŋ kəmu', Nwi sho' ɲgwə mu', bə wuu mɔ'.³⁵ Vəki vəbɔɔ ki gɔ bee shəŋ mu', vi ndi ɲgwə mu', mè'tə wuu mɔ'.³⁶ Vii vəbɔɔ luu taa biisə, vi ndi ɲgwə mu', mè'tə wuu mɔ'.³⁷ Yeso metə yigi yɔ, vii məzwetə nu ki bitə tɛ ɲwə laa, «Vənu vɔ ndɔ gay nee fə?» ɲwə gi tɛ vəŋ laa, «Shəŋ ɲkiə faŋ ɲku nyaa nòŋ shɔ, lùu shəŋ ɲkiə faŋ vəbaba-ɲkɔŋ-me taa luu shɔ nizi.»

Yigisə tii bu' wuu məshia nɔ' faŋ ɲwə nə gəŋtə zu ɲku mɔ'

18 Yeso baa tii yigisə tii yimɔ' tɛ vəŋ maa mədə laa ɲkə bàw maa məshɔ'tə Nwi ghee nshə, kee bwa me.² ɲwə nə gi laa lee, «Wuu məshia nɔ' mɔ' nə luu shɔ maa shi kəmə', faŋ ɲwə nəə kee fee Nwi me, kee tii wə nə mbii me.³ Zu ɲku mɔ' nə luu shɔ shi yɔ nizi, jwi yi wuu məshia nɔ' ghɔ, gi tɛ ɲwə laa ɲwə fi yi fi ghɔ wuu mbeenə wi.⁴ ɲwə kee kaw biŋ me, tay. Ki luu fi yiba, faŋ wəzwi ghɔ nə jwi maa ɲwə ghee yaŋ, ɲwə bi'tə fi taa fwi ɲwə laa, «Mə kee bee fee Nwi me, kee tii wə nə wuumba ɲwaa me.⁵ Luu nə, zu ɲku ɲwə ghaysə mə didi'. Bàw mə taa gəŋtə ɲwə maa nɔ' yi, bu' ɲwə taa lɔŋsə mə.»⁶ Tita Yeso ki nii baa gi laa, «Maa viŋ zɔ nu ɲkiə faŋ wuu məshia nɔ' ghɔ nə gi, faŋ vənu vi nə kɔlə

kee lùu vèloomə me. ⁷ Faŋ ŋkə lùu niniŋ nə, Nwi taa gaŋtə vii mbia faŋ Nwi nə sho' laa luu mbii vii ŋkee maa yinsəŋ, faŋ vəŋ gwia ŋi' vəŋ tɛ ŋwə vətə' nə shish-wi. Yinsəŋ, Nwi taa gaŋtə vəŋ, kee gəŋsə vəŋ. ⁸ Mə naysə tɛ viŋ laa, ŋwə ndo gaŋtə vəŋ nə nso'sə vəŋ titi. Gə fi maa Wuu yinsəŋ Nwi, vii ndo luu sho' faŋ vəŋ nùŋ fwisə vəŋ maa ŋwə maa yighee njyə faŋ ŋwə ndo bəŋ jwi taa mbi nə mu?»

Yigisə tii bu' wuu Farisii gho' wuu məsa vətə faŋ vəŋ nə gə' sho'tə Nwi

⁹ Yeso baa tii yigisə tii yimó' bu' vii faŋ vəŋ nə shiasə vii mót', bi'tə laa vənu vəvəŋ luu vèloomə sho' ŋkə vii mót'. Nwə nə gi laa lee, ¹⁰ «Vii vəbəkə nə ko' gə' taa ŋii Nwi yikwalə maa məsho'tə Nwi. Wuu mót' lùu wuu Farisii, wuu mót' lùu wuu məsa vətə. ¹¹ Wuu Farisii gho' gə ko' yàanə yizə, sho'tə Nwi maa nshi-tə wi laa, «Nwi ŋwaa, mə bwaŋ gho', bu' laa mə kee lùu yaa vii mót' me. Mə kee lùu yaa vəndə', nə vii məyi vənu və mbuulə, nə vii mətii vəkə me, ti'nə me yaa wuu məsa vətə ŋwə me. ¹² Mə yaa ki bəŋ fazi maa vəshi vəbəkə tə yiwiŋ tə yiwiŋ, baa ndo kə way kəmu' fi taa vəshəŋ və vətə vəŋ yighuŋ.» ¹³ Gə fi maa wuu məsa vətə gho', ŋwə jwi tiŋ ŋkee ntaŋ, kee bee jia fwi maa məŋa'sə yisi yi, ndeynə yizə me, bu' fwi yi, sho'tə Nwi laa, «Nwi, kee gəŋ saŋ, mə lùu wuu bwə!» ¹⁴ Mə naysə tɛ viŋ laa wuu məsa vətə gho' nə si' gə' taa ŋii ŋwə, vənu vi loomə visi Nwi. Nu wuu Farisii kee ldomə me. Lùu niniŋ bu' laa wə tɛ me wə faŋ ŋwə ko'sə ŋwaa wi yizə, vi taa su'sə ŋwə nsi. Gə fi maa wə ntia faŋ ŋwə su'sə ŋwaa wi nsi, vi ndo ko'sə ŋwə yizə.»

Faŋ Yeso nə tii mənəŋ-bwaŋnə tə vaŋmbwaa (Matu 19.13-15; Mark 10.13-16)

¹⁵ Maa yighee yó vii jwi nə vaŋmbwaa tɛ Yeso laa ŋwə kəŋ vəŋ, tu mənəŋ-bwaŋnə tə vəŋ. Vii məzwetə nu ki ye, shə tɛ vii vó. ¹⁶ Yeso tii vii vó laa vəŋ jwi nə vəŋ vəŋ yi yi, gi tɛ vii məzwetə nu ki laa, bəw vi me'tə vaŋmbwaa, vəŋ jwi yi yi, ki vi baa fəŋ vəŋ me, fənə nu yifwəŋ Nwi lùu tɛ kəŋ vii vó nee. ¹⁷ Nwə nə baa gi laa, «Viŋ zə! Mə naysə ŋkee nu yinsəŋ tɛ viŋ laa, wə faŋ ŋwə kee nùŋ fwi yi maa nu yifwəŋ Nwi yaa weembwa me, buu ka' ŋwə kee ndo ŋii sho' me.»

Ŋkə lùu kəwe' tɛ tii ka maa məŋii nu yifwəŋ Nwi (Matu 19.16-30; Mark 10.17-31)

¹⁸ Nə luu maa yighee yó, shi' mót' jwi bitə tɛ Yeso laa, «Tita, faŋ a lùu wuu jəə, mə sii taa yi kə, buu ndo zi məbwey vəlwaŋ faŋ ŋwə gò'sə yighee mu'?» ¹⁹ Yeso gi tɛ ŋwə laa, «A tii mə nə wuu jəə bu' kə? Wə kee lùu sho' faŋ ŋwə bəw me, bəw she' Nwi niniŋ wi. ²⁰ Gə fi maa nu ŋkia faŋ a nii bitə nə, maa a kii nə ntisə Nwi laa, «Ki gho' tii wəzwi me! Ki zwi wə me! Ki shaw me! Ki si ba tə wə me! Ki zənə tii wə nə nshu wə!» ²¹ Wə gho' gi laa, «Mə nəə to' niniŋ maa vənu vəshə, shù fi weembwa.» ²² Yeso zə niniŋ, gi tɛ ŋwə laa, «Bəə she' nu kəmu' fi gho'

gho'. Gə fiŋtə vətə və vəshə, gəə ka gho' tɛ vii ŋi', buu a ndo kii vəkəyənə və yizə, ki nii jwi bə'sə mə!» ²³ Wə gho' zə nu kó, lùŋ didi', bu' laa ka wi nə luu yaŋ didi'. ²⁴ Yeso ye, gi laa, «Ŋkə luu ŋkee kəwe' tɛ vii faŋ vəŋ kii ka yaŋ maa məŋii nu yifwəŋ Nwi. ²⁵ Ŋkə lùu kəyaysə tɛ nyaa yikwalə maa məsho' fi maa ŋkə tasə, fi gho' tii ka maa məŋii nu yifwəŋ Nwi.» ²⁶ Vii mbia faŋ vəŋ nə zə, gi laa, «Faŋ ŋkə lùu niniŋ, sii ka' bwèy ndə?» ²⁷ Nwə gi laa, «Nu ŋkia faŋ ŋkə gho' vii, ka' ŋkə kee ghò' Nwi me.» ²⁸ Pita gi laa, «Ye mək! Yia mè'tə vətə via, bə'sə gho'!» ²⁹ Nwə gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ zə! Mə naysə tɛ viŋ yinsəŋ laa, wə tɛ me wə faŋ ŋwə mè'tə ŋii yi, ti'nə me zə wi, ti'nə me vəŋ-nshwi vi, ti'nə me vətii vi, ti'nə me vəŋ vi, bu' nu yifwəŋ Nwi, ³⁰ buu ŋwə ndo baa ye vətə vi vó vəyaŋ ŋkee maa yighee shi nsi nyə, ndo baa zi məbwey vəlwaŋ faŋ ŋwə gò'sə yighee mu', maa yighee mbi njyə faŋ nyə ndo jwi.»

Faŋ Yeso nə baa fi'tə nu ŋi' ki faŋ ŋwə ndo ye (Matu 20.17-19; Mark 10.32-34)

³¹ Yeso ki nii ndi vii vi njəsə-bəkə nə, gho' vi vəŋ shəŋtə. Nwə gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ zə! Nsiŋ ko' gə Jerusalem ndwə. Nsiŋ taa zi' sho', vənu vəshə faŋ nshisə-ŋii səgho' nə nyó' taa ŋwa'lə Nwi kəŋ Wuu yinsəŋ Nwi, taa faynə, gay maa ŋwə. ³² Vi ndo jia ŋwə, kə tɛ vii tətəŋ fu, vəŋ taw ŋwə, yinə ŋwə, she' mənti maa ŋwə, ³³ saŋ ŋwə nə vəmfa, zwi ŋwə. Luu nə, vəshi ki sho' vətia, ŋwə taa ywey fi shi yiku.» ³⁴ Vii Yeso vó zə, kee ndi tuu nu kəmu' fi taa yigi yó, faŋ ŋwə nə gi tɛ vəŋ nə me. Nu kó nə ndənə fi yikə' vəŋ, vəŋ fəə tə vəŋ maa nu ŋkia faŋ ŋwə gi tɛ vəŋ didu.

Faŋ Yeso nə ŋə'sə si wuu si fisə nti' Jeriko (Matu 20.29-34; Mark 10.46-52)

³⁵ Yeso ki zi' nshənə fi nti' Jeriko, yə wuu si fisə faŋ ŋwə dù' wii jii, ki ndwaŋ vətə. ³⁶ Wə gho' zə faŋ vii sho' ŋkee vəyaŋ, bitə laa lùu kə? ³⁷ Vi naysə tɛ ŋwə laa lùu Yeso, wuu Nazaret, faŋ ŋwə sho'. ³⁸ Wə gho' yumə ŋkee nəŋay laa, «Yeso, wee fwəŋ Deyvid, kee gəŋ saŋ!» ³⁹ Vii mbia faŋ vəŋ nə shò' visi, shə tɛ ŋwə laa ŋwə shia. Luu nə, ŋwə baa mè'tə yiyumə shò' yighee visi laa, «Wee fwəŋ Deyvid, kee gəŋ saŋ!» ⁴⁰ Yeso jwi tiŋŋə, gi laa vi ndi ŋwə, jwi nə ŋwə yi yi. Nwə ki zi' yi Yeso, Yeso bitə tɛ ŋwə laa, ⁴¹ «A kəə laa mə yi kə maa gho?» Nwə laa, «Ti-ta, yisə mə baa ki ye vədi'.» ⁴² Yeso gi tɛ ŋwə laa, «Ki ye vədi'! A bwèy bu' laa a nùŋ fwi yə maa Nwi.» ⁴³ Nwə ye vədi' yighee mu', bə'sə Yeso, to' bəŋsə yizii Nwi. Vii vəshə faŋ vəŋ nə yə, bəŋsə Nwi.

Faŋ Zakios, wuu məsa vətə, nə kwiinə fwi yi

19 Yeso zi' nti' Jeriko, ki shisho', ² wə mót' luu sho' nti' Jeriko, yizii yi luu Zakios. Nwə nə luu tii vii məsa vətə, baa lùu tii ka nizi. ³ Faŋ Yeso nə shò' fi nti' Jeriko, Zakios nəə kəə maa məye ŋwə, yuu kii faŋ ŋwə dù', kee kii jii tɛ ka' ŋwə ye ŋwə me, bu' vii vəyaŋ faŋ gho' vi Yeso nəə to' mót'. Nshi-tə Zakios nə luu wuu tuŋsə, vii də shò' ŋwə. ⁴ Nwə fi jii, nyiŋ shò' gə visi, kò'

† 18.20 Eksodə 20.12-16.

fuu ti, té ka' njwə yè Yeso, fɔnə njwə nə kii laa Yeso taa jwi shɔɔ fi yifi. ⁵ Yeso gə zì' maa shəŋ kó, shà'sə tɔ ki yizɔ, ye njwə, gì té njwə laa, «Zakìs, si' titi. Nu kan lùu laa mə jwi shi taa nii ghɔ ndee.» ⁶ Njwə si' titi, ndi Yeso nə mənəyətə. ⁷ Vii ye niniŋ, vəŋ vəŋshə lulə Yeso, bu' faŋ njwə nə gə shi ghɔ wə faŋ njwə yisə vənu vəbwəvə. ⁸ Zakìs tɪŋnə visì tita Yeso, gì té njwə laa, «Tita, mə taa gaasə vətɔ vəŋ vəway vəbɔɔ, kò way kəmu' té vii nji'. Ki luu laa mə nə fùŋsə fa wə, buu mə taa bəŋsə té njwə ghee shwe.» ⁹ Yeso gì té njwə laa, «Nwi kee gəŋsə nii yə ndee, bwəysə viŋ, fɔnə viŋ lùu vəŋ Abraham nizi. ¹⁰ Viŋ kò' kii laa Wuu yinsəŋ Nwi jwi maa məkəə vii mbiə faŋ vəŋ nə ndi, té ka' njwə bwəysə vəŋ.»

Yigisə tii bu' wə faŋ njwə nə kò ka wi té vii fa' yighun
(Matu 25.14-30)

¹¹ Nə luu maa yighee yó faŋ vii nə zò yigisə yi yó nə, Yeso baa tii yigisə tii yimó' té vəŋ. Vii vó nəə bi'tə laa nu yifwəŋ Nwi yasə jijiwi, bu' laa Yeso nə du'tə njwə zì' nshənə fi nti' Jerusalem. ¹² Niniŋ, njwə gì té vəŋ laa, «Shi' mó' nə ndɔ gə shi tɔŋ ntaŋ, laa vi yo' njwə shɔ yaa fwəŋ, buu njwə taa bəŋ jwi. ¹³ Faŋ njwə nə kəə gə shɔ nə, njwə bi' tii vii fa' vi yighun, gəatə ŋkanəsə yighun té vəŋ, gì laa vəŋ gə, ki be'lə, zì' maa yighee njyə faŋ yi taa bəŋ jwi. ¹⁴ Luu nə, vii shi vi nə bee njwə, tɔŋ ntɔŋ fi yiba jii njwə, gì laa vi kee kàw laa njwə taa ki sɔ' vəŋ me. ¹⁵ Njwə gə bəŋ jwi, té vi yo' njwə yaa fwəŋ. Njwə tɔŋ ntɔŋ, tii vii fa' yi vi faŋ njwə nə kò ka té vəŋ maa məbe'lə nə, té ka' njwə kii nə fa ŋkiə faŋ vəŋ sey. ¹⁶ Mfɔŋ wə jwi yi njwə, gì laa, «Nkan yə yi sey ŋkanəsə yighun.» ¹⁷ Njwə bəŋsə té wə ghɔ laa, «A lùu wuu fa' jəə. A yì jəə; a nə ndi yighee maa wee-fi-fa, a taa ki sɔ' nti'sə yighun.» ¹⁸ Mbe'sə yi jwi, gì laa, «Nkan yə yi sey ŋkanəsə tee.» ¹⁹ Njwə gì té njwə laa njwə taa ki sɔ' nti'sə tee. ²⁰ Wuu mó' baa jwi, gì laa, «Tita, ye ŋkan yə yi faŋ mə nə kətə taa kɔɔ njwi, nùŋsə. ²¹ Mə nəə fee ghɔ, bu' laa a lùu tii məshəsə. A yaa ki ndi fa fi nsi faŋ a nə kee yinunəsə me, baa shwi faŋ a nə kee yisɔ me.» ²² Njwə gì té wə ghɔ laa, «Mə taa shia nso' yə maa nu ŋkiə faŋ ŋkə fuu fi shuu ghɔ, mɔɔ, wuu fa' bwə. A yaa kii laa mə lùu tii məshəsə, ndi fa fi nsi faŋ mə kee yinunəsə me, baa shwi faŋ mə nə kee yisɔ me lee? ²³ Sii nə yi kə laa a kee kwəŋ ka njwə taa nii mənɔdɔ ka me, laa mə ki bəŋ jwi, fùusə, sey luu shɔ?» ²⁴ Njwə ki nii gì té vii mbiə faŋ vəŋ nə tɪŋnə yifi laa vəŋ fi ŋkan yó fi ghɔ wə ghɔ, kò té wə ntiə faŋ njwə kii ŋkanəsə yighun. ²⁵ Vii vó gì té njwə laa, «Tita, maa njwə du'tə njwə kii ŋkanəsə yighun.» ²⁶ Njwə gi laa, «Mə naysə té viŋ laa, wə tɪ me wə faŋ njwə kii, vi ndɔ ku'sə té njwə. Gə fi maa wə ntiə faŋ njwə kee yikii me, ŋkiə faŋ njwə kii, vi ndɔ fi fi ghɔ njwə. ²⁷ Gə fi maa vii mbeenə vəŋ vi, faŋ vəŋ nə kee kàw laa mə sɔ' vəŋ nə me, ndi vəŋ, jwi nə vəŋ, zwilə vəŋ feenə visì mə.»

Faŋ Yeso nə nii nti' Jerusalem
(Matu 21.1-11; Mark 11.1-11; Jɔn 12.12-19)

²⁸ Faŋ Yeso nə gi niniŋ, shɔɔ ki gə nə visì, ko' gə Jerusalem. ²⁹ Njwə gə zì' yi nti'sə Betfage nə Betani, mbiə baŋ njyə faŋ vi tii nə baŋ Vəti-və-Məŋgwə nə, tɔŋ

vii fi maa vii məzwetə nu ki vəbɔɔ nə ntɔŋ, ³⁰ gì té vəŋ laa, «Viŋ gə taa nti' njyə faŋ nyə lùu mbootɔ nə. Viŋ gə nii taa nti' yó, viŋ taa ye wee-jiakasə faŋ vi shùŋ shɔ, faŋ wə kee ta kò' jii yi me. Viŋ ke'tə, jwi nə njwə feenə. ³¹ Ki luu wə bitə té viŋ laa viŋ sii ke'tə kə fi fuŋ, viŋ gì laa tita viŋ kəə nyə.» ³² Vii vó faŋ njwə nə tɔŋ vəŋ nə, gə, gə ye she' faŋ njwə nii naysə té vəŋ nə. ³³ Vəŋ ke'tə wee-jiakasə ghɔ, ŋgɔɔ yi gì té vəŋ laa, «Viŋ sii ke'tə jiakasə njwə bu' kə?» ³⁴ Vəŋ laa tita vəŋ kəə nyə, ³⁵ ndi jiakasə ghɔ, jwi nə njwə té Yeso, mɔ' njwisə vəŋ fuu jii yi, kò'sə Yeso fuu yi. ³⁶ Yeso ko', gə niniŋ, vii zisə njwisə vəŋ fuu jii maa məkə məbəŋsə té njwə. ³⁷ Njwə zì' tɔ kwe' mbiə baŋ Vəti-və-Məŋgwə, tey ki si' fi fuŋ, nwaə vii məzwetə nu ki vəŋshə nə ŋaytə, bəŋsə Nwi ŋkee nə gisə sha'sə maa vənu vəkwalə mbiə faŋ vəŋ nə ye nə. ³⁸ Vəŋ lu' laa,

«Məntɔŋ-bwaŋnə tɔ wə ntiə faŋ njwə jijiwi yaa fwəŋ maa yizii tita Nwi.

Məntɔŋ-bwaŋnə lùu taa yizɔ, nə məbəŋsə maa yizii Nwi fi yizɔ.» †

³⁹ Vii Farisii mó' faŋ vəŋ nə luu taa nwaə vii vó, gì té njwə laa, «Tita, yisə vii məzwetə nu kə shial!» ⁴⁰ Njwə bəŋsə té vəŋ laa, «Viŋ zɔ! Mə gì té viŋ laa, vii vè shia, buu ŋo'sə taa ki lu'.» ⁴¹ Njwə gə, ki zì' nshənə fi nti' Jerusalem, kò tɔ, yè nti' yó, gwia bu' nti' yó, ⁴² gì laa, «Aŋ Jerusalem, ŋkə nə bàw laa a kii nə nu ŋkiə faŋ ŋkə gəŋtə ghɔ laa a du' nə məntɔŋ-bwaŋnə ndee. Luu nə, ŋkə ndènə fi yikə' ghɔ. ⁴³ Nɔɔ luu maa ŋu'sə mbi səmə', nso' jia ghɔ. Vii mbeenə və fuu, jwi nə yighaw maa ghɔ, kia ghɔ, gɪŋtə ghɔ təkwiŋ təŋshə, ⁴⁴ mɔ' ghɔ nsi, viŋ vi vəŋ və, nə ndɔ' ghə. Vi ndɔ kee me'tə tuu ŋo' yimu', nyə ntɔŋnə fuu liŋ wi me. Luu nji' njyə faŋ nyə ndɔ nii maa ghɔ, bu' laa a mənə yighee njyə faŋ Nwi nə jwi yi ghɔ, ki kəə bwəysə ghɔ.»

Faŋ Yeso nə jɔŋ vii məbe'lə vətɔ fi shuu nii Nwi, fi'tə nu Nwi

(Matu 21.12-17; Mark 11.15-19; Jɔn 2.13-22)

⁴⁵ Yeso ki nii gə ŋii taa ŋii Nwi yikwalə, tey ki jɔŋ vii məbe'lə vətɔ fi fuŋ, ⁴⁶ gì té vəŋ laa, «Vi nyɔ' taa njwə'lə Nwi laa, ŋii Nwi lùu ŋii məshɔ'tə Nwi. †† Luu nə, viŋ ki-asə nyə gù ŋkɔ' vəndɔ'.»

⁴⁷ Njwə ki nii fi'tə nu Nwi taa ŋii Nwi yikwalə yó shi shi. Luu nə, vii kwalə məfe' Nwi, nə vii mədeesə njwə'lə Nwi, nə vii faŋ lùu vəghay fi shi, kəə jii maa məzwi njwə, ⁴⁸ kee ye nu té ka' vəŋ yì maa njwə me, bu' laa vii vəŋshə nə bəytə yi njwə, kàw njwə, ki zɔ nu ki.

Faŋ vəshi' nə bitə nu wutə Yeso té njwə

(Matu 21.23-27; Mark 11.27-33)

20 Shi mó' faŋ Yeso nəə deesə nu Nwi té vii taa nii kwalə məfe' Nwi nə vii mədeesə njwə'lə Nwi nə vii taa fi taa ŋii Nwi jwi yi njwə, ² gì té njwə laa, «Naysə kəŋ wutə ŋkiə faŋ a kii, buu ki yisə vənu vè nee shɔ nə té yia. Wə ntiə faŋ njwə kò wutə kó té ghɔ lùu ndə?» ³ Njwə bəŋsə té vəŋ laa, «Mə kii nu bitə té viŋ nizi. Viŋ naysə shee laa,

† 19.38 Sam 118.26. †† 19.46 Aysaya 56.7.

⁴ nu məkɔ muu faŋ ʒɔn nə kò muu tɛ vɪi nə, ŋkə nə ndɔ fi ghɔ Nwi mu, mu fi ghɔ wə mənsaw?» ⁵ Vəŋ bi'tə nu kɔ wə nə mu' nə mu' laa, vəŋ ki luu gi laa fi ghɔ Nwi, buu ŋwə taa bitə laa, sii yi kə vəŋ kee biŋ ŋwə me. ⁶ Luu nə, vəŋ ki luu gi laa fi ghɔ wə mənsaw, buu vɪi vəŋshə taa tumə vəŋ nə ŋo'sə, bu' laa vɪi vəŋshə biŋ laa ʒɔn nə luu nshiiŋii-sɔghɔ. ⁷ Niniŋ, vəŋ bəŋsə tɛ Yeso laa vəŋ kee kii nə shəŋ yuu ŋkə nə ndɔ fi fun me. ⁸ Yeso gi tɛ vəŋ laa, «Yuu viŋ bəŋsə tɛ nee nə, buu mə kee bee nəysə wutə ŋkiə yuu mə kii, buu yisə vənu vɔ shɔ nə, tɛ viŋ me.»

Yigisə tii bu' vɪi faŋ vəŋ nəə fa' taa yindɪi məlu' maa nswii

(Matiu 21.33-46; Mark 12.1-12)

⁹ Yeso baa tii yigisə tii yimɔ' tɛ nwaa vɪi vɔ, gi laa lee, «Wə mɔ' nə biə vətɪ və vətəŋ vəmɔ' taa biisə ŋwə, kwàŋ vɪi fa' shɔ, ki nii ndò gè tɔŋ, shi shɔ tay. ¹⁰ Yighee ki ku' faŋ vətəŋ və vətɪ vɔ bay, ŋwə tɔŋ wuu fa' wi tɛ vɪi vɔ taa biisə ŋwə, laa vəŋ seenə fi maa vətəŋ faŋ vəŋ kwii fi taa biisə yɔ, kò tɛ yi. Vɪi vɔ saŋ wuu fa' ghɔ, ʒəŋ ŋwə, ŋwə kuunə nə ghɔ day. ¹¹ ŋwə baa ki tɔŋ wuu fa' wi mɔ'. Vəŋ saŋ ŋwə nizi, ndàsə ŋwə, ʒəŋ ŋwə, ŋwə kuunə nə ghɔ dayday nizi. ¹² ŋwə baa ki tɔŋ wuu fa' wi, gə zi' maa ghee tia, vəŋ ndiəsə vədɪ' maa ŋwə, ʒəŋ ŋwə, mɔ' fu. ¹³ Tii yindɪi ghɔ gi laa, «Mə sii taa yi kikə? - Mə taa tɔŋ ŋwiŋ ŋwaa faŋ mə kàw ŋwə. Vəŋ taa fee ŋwə.» ¹⁴ Niniŋ, ŋwə tɔŋ ŋwiŋ wi ghɔ. Vɪi vɔ ye ŋwə, kà yighaw, gi she' vəŋ vəŋ laa, «Luu ŋkee nji-ŋiinə yi nə. Nsiŋ zwi ŋwə, laa vətɔ vɔ ki nii lùu mbaŋ-nsiŋ.» ¹⁵ Vəŋ jia ŋwə, mɔ' yiba ŋkɔ', zwi ŋwə. - Faŋ vəŋ nə yi niniŋ nə, tii yindɪi ghɔ ndɔ yi kikə maa vəŋ? ¹⁶ Maa ŋwə ndɔ jwi, zwiłə vɪi vɔ, ndi vɪi day maa məfa' taa biisə ghɔ.» Yeso nə nəysə yigisə tii yɔ, vəshɪ' vɔ gi laa, «Bey-nə-kia.» ¹⁷ ŋwə ndeynə vəŋ, gi laa, «Maa vi nyò' taa ŋwa'lə Nwi laa, «Ŋkee ŋo' njyə faŋ vɪi məbɔŋ jii nə twèy, gù ŋo' maa məbɔŋ mfay jii.» † Nji' shəŋ ŋwa'lə Nwi kɔ sii lùu laa kə? ¹⁸ Maa vi baa nyò' shɔ laa, «Wə faŋ ŋwə gù fuu ŋo' yɔ, sèekə vəway vəway. Ŋo' yɔ gu tɔ wə, nyə nywe'tə ŋwə.» †† ¹⁹ Vɪi mədeesə ŋwa'lə Nwi nə vɪi kwalə məfe' Nwi kəə jii maa məjia ŋwə she' maa yighee yɔ, bu' laa vəŋ nəə kɔ' kii laa ŋwə tii yigisə tii yɔ kɔŋ vəŋ. Luu nə, vəŋ nə fèe vɪi, kee jia ŋwə me.

Nu məmɔ' tasə tɛ fwàŋ Kaysa

(Matiu 22.15-22; Mark 12.13-17)

²⁰ Niniŋ, vɪi kwalə məfe' Nwi nə vɪi Farisii nyɔ' Yeso, tɔŋ ŋkisə maa ŋwə, faŋ vəŋ jwi ki bo' ŋwə laa vəŋ lùu vɪi yinsəŋ, jwi ki kɔ'sə ŋwə maa yigisə yi, tɛ ka' vəŋ kɔ ŋwə tɛ vɪi kwalə nə goməna, kwàŋ ŋwə taa nso'. ²¹ Ŋk-isə sɔ jwi, gi tɛ Yeso laa, «Tita, yia kɔ' kii laa a gisə, ndɔ deesə she' nu faŋ ŋkə lùu kəloomə, kee yisə nu nə fən-tɔ-fə-yisi me, deesə jii Nwi maa yinsəŋ. ²² Naysə tɛ yia laa ŋkə kù'nə laa vi ki mɔ' tasə tɛ fwàŋ kwalə Kaysa mu, mu bey?» ²³ ŋwə kii nə mənay vəŋ, gi tɛ vəŋ laa, ²⁴ «Viŋ

jwi də ka ŋgwə faŋ vi mɔ' shee.» Vəŋ jwi nə ka tɛ ŋwə. ŋwə gi laa, «Tɔ wə kə, nə yizii nyè fuu ka ŋwə lùu njyə ndə?» Vəŋ laa lùu njyə Kaysa. ²⁵ ŋwə gi tɛ vəŋ laa, «Faŋ ŋkə lùu niniŋ, viŋ kɔ fa Kaysa tɛ Kaysa, kò fa Nwi tɛ Nwi.» ²⁶ Niniŋ, vəŋ kee kii jia ŋwə maa yigisə yi taa ŋwaa vɪi me. Shuu vəŋ yɔŋ maa nu ŋkiə faŋ ŋwə bəŋsə tɛ vəŋ nə. Vəŋ gu ŋkwəŋ.

Nu faŋ vəŋku-vənsisə ndɔ ywey fi shi yiku

(Matiu 22.23-33,46; Mark 12.18-27,34)

²⁷ Vɪi Sadiusii vəmɔ' jwi maa Yeso, faŋ vəŋ gisə laa ka' wə kee ywèy fi shi yiku me. ²⁸ Vəŋ jwi bitə tɛ Yeso laa, «Tita, Mose nə nyò' taa ŋwa'lə Nwi tɛ nsiŋ laa, wə ki luu ku, mè'tə zu wi faŋ wee kee lùu shɔ me, ŋkə bəw laa weenshu wi ndaa zu ŋku ghɔ, bi wee fi fun, nùŋ maa nji-ŋiinə weenshu wi ghɔ. ²⁹ Niniŋ, vəŋ-nshwi nə luu shɔ kwatia. Nshɔɔ visi ndaa wəzwi, ku, kee bi wee me. ³⁰ Mbe'sə yi ndaa wəzwi ghɔ, ku, kee bi wee me. ³¹ Tuŋnə ki lwesə vətia yi she' niniŋ. She' nee, vəŋ kwatia ndaa wəzwi ghɔ, kùkə, kee bi wee me. ³² Ki luu fi yiba, wəzwi ghɔ ku nizi. ³³ Niniŋ, wəzwi ghɔ ndɔ luu zu ndə maa yighee njyə faŋ vəŋ ndɔ ywey fi shi yiku, faŋ vəŋ vəŋshə kwatia nə ndaa wəzwi ghɔ nə.» ³⁴ Yeso gi tɛ vəŋ laa, «Vəŋ taa mbi nyè yaa ki ndaa vəki, vəki ndàa wəndɔŋ. ³⁵ Gə fi maa vɪi mbiə faŋ Nwi ndɔ biŋ vəŋ, vəŋ ku'nə maa məywey fi shi yiku, baa ku'nə maa məzi mbi yinji, vəŋ kee ndɔ baa ndaa vəki me, vəki kee ndàa wəndɔŋ me. ³⁶ Luu niniŋ bu' laa ka' vəŋ ndɔ kee baa kùkə me. Vəŋ ndɔ luu she' yaa nshisə-ŋjisə Nwi, baa luu ŋkee vəŋ Nwi, bu' faŋ Nwi yweysə vəŋ fi shi yiku nə. ³⁷ Gə fi maa nu məywey fi shi yiku, shəŋ mɔ' shɔ taa ŋwa'lə Nwi faŋ ŋkə dè laa lùu nu yinsəŋ laa Nwi ndɔ yweysə vəŋku və nsisə. Shəŋ ŋwa'lə Nwi kɔ lùu shəŋ ŋkiə faŋ vi nyò' kɔŋ shu' gay faŋ ŋkə nəə kii nə. Vi nyò' shɔ laa Mose nə tii Mɔ'mbi laa Nwi Abraham, baa nə Nwi Isak, nə Nwi Jeykob, † (faŋ vətɪi vəŋ-nsiŋ vɔ nə kɔlə kùkə fishi nə.) ³⁸ Niniŋ, Nwi kee lùu Nwi vəŋku və nsisə me, lùu Nwi vɪi bweynə, bu' laa vɪi vəŋshə dù' yinyay bu' ŋwə.» ³⁹ Vɪi mɔ' fi taa ŋwaa vɪi mədeesə ŋwa'lə Nwi gi laa, «Tita, a gi ŋkee nu.» ⁴⁰ Shù fi maa yighee yɔ, wə nə kee baa kii fwi maa məbitə nu tɛ ŋwə me.

Ka' Kristo lùu wee wee fwàŋ Deyvid mu

(Matiu 22.41-46; Mark 12.35-37)

⁴¹ Yeso baa gi tɛ vəŋ laa, «Vɪi sii gisə laa Kristo lùu wee wee fwàŋ Deyvid kikə? ⁴² Maa nshɪ-tɔ fwàŋ Deyvid nə nyò' taa ŋwa'lə Sam laa, «Mɔ'mbi gi tɛ tita ŋwaa laa ŋwə du' maa kwɪŋ ma'nə wi, ⁴³ gə zi' maa yighee njyə faŋ yi ndɔ nunə vɪi mbeenə vi nsi laa ŋwə ki təsə ghuu ghi maa vəŋ.» †† ⁴⁴ Niniŋ, faŋ fwàŋ Deyvid nə tii ŋwə nə tita wi, buu ŋwə baa lùu ŋwiŋ wi kikə?»

† 20.17 Sam 118.22. †† 20.18 Aysaya 8.14-15.

‡ 20.28 Diteronimi 25.5. †† 20.37 Eksodɔs 3.6. †† 20.43 Sam 110.1.

Fañ Yeso nà tì vîi vi maa məshiinə yinqwaa vəŋ
(Matiu 23.1-36; Mark 12.38-40)

⁴⁵ Yeso baa ki gî tî vîi məzwetə nu ki, fañ nwaa vîi vəyaŋ nà luu sho, zɔ yigisə yi nizi, laa, ⁴⁶ «Viŋ ki shiine yinqwaa yin fi gho vîi mədeesə ŋwa'lə Nwi, fañ vəŋ kàw maa məmɔ' njwisə kwalə maa vəŋ, to' nà nsə, kàw laa vîi ki sho'tə vəŋ taa təwiŋ. Vəŋ du' fuu vəŋkaw və sha'sə taa ndɔ' məshəŋtə, du' vîsi taa shəŋ yitianə. ⁴⁷ Vəŋ yi niniŋ, fi vətɔ və vəki ŋkusə, bo' ŋwaa, sho'tə Nwi, tày ŋkee didi'. Viŋ kɔ' kii laa nso' njyə fañ Nwi ndɔ kwan maa vəŋ, ndɔ we' shɔɔ ki.»

Nu zu ŋku fañ nà luu mbə
(Matiu 12.41-44)

21 Yeso sha'sə tɔ ki yizɔ, yə fañ vətii və ka mɔ' ka taa ŋwa' məmɔ' ka tî Nwi. ² Nwə baa yə fañ zu ŋku mɔ' fañ nà luu mbə, mɔ' vəfiləŋ tee taa ŋwa' ghɔ. ³ Nwə gi laa, «Viŋ zɔ! Mə naysə tî viŋ ŋkee yinsəŋ laa zu ŋku ŋwə mɔ' ka, ŋwə shɔɔ ŋgwə vîi vəshə. ⁴ Lùu niniŋ bu' laa vîi vî vəshə mɔ' ka taa ŋwa' məmɔ' ka tî Nwi, bə fa taa mba. Gə fi maa wəzwi ŋwə, fañ lùu mbə nə, ŋwə mɔ' ka wi nshə, kee bə fa yiba laa ŋwə gə zɔ fi fuŋ me.»

Fañ vî ndɔ sɔ' nii Nwi yikwalə
(Matiu 24.1-2; Mark 13.1-2)

⁵ Vîi mɔ' gi tî Yeso kòŋ nii Nwi yikwalə fañ vî nà bɔŋ nə ŋo'sə jəəsə, baa nàysə nə vətɔ fañ vîi nə kɔ Nwi sho nə. Vəŋ gi laa nyə bəw shɔɔ ki. Nwə gi laa, ⁶ «Vətɔ və vəshə fañ viŋ ye nee nə, ndɔ ndi. Ndɔ luu maa ŋu'sə mbi səmə', tuu ŋo' kee baa nòŋ fuu liŋ wi me. Vi ndɔ sɔ' sənshə.»

Fañ ŋi' ndɔ nii maa vîi
(Matiu 24.3-14; Mark 13.3-13)

⁷ Vəŋ bitə tî ŋwə laa, «Tita, nu kɔ ndɔ gay ndəkə? Shwenə ŋkiə fañ vî ndɔ ye, buu nu kɔ gay nə, lùu kə?» ⁸ Nwə gi tî vəŋ laa, «Viŋ ki kəmə tɔ kiŋ, bu' vî ndɔ bwe'sə viŋ. Vîi vəyaŋ ndɔ fuu taa mbi maa yizii nyaa, gisə laa vəŋ lùu mə, baa gisə laa yighee yɔ kiku'. Ki viŋ ndɔ be'sə vîi vɔ me. ⁹ Luu nə, viŋ ndɔ ki zɔ vənu və yighaw nə vənu və mbuulə mbi, ki fwi siŋ lɔ' me, vənu vɔ ndɔ ghaa gay ŋkə, buu vəndwə və mbi ku'. Luu nə, yighee vəndwə və mbi kee taa yasə ku'nə maa yighee yɔ me.»

¹⁰ Nwə baa ki nii gî tî vəŋ laa, «Tɔŋ ndɔ ki gə kə tɔŋ nə yighaw. Vəfwəŋ ki kə vəfwəŋ vəmɔ' nə yighaw. ¹¹ Nsi ki nə'nə nəŋay maa vəshəŋ vəyaŋ. Jiŋ nə vəza vəbwəvə nii vîi vəshəŋ vəshəŋ. Vənu ndɔ fuu fañ mbə yisə nduŋ sii vîi. Vəshwenə vəkwalə baa fuu fi yizɔ. ¹² Luu nə, nu mɔ' ndɔ luu sho ŋkə, buu vənu vɔ vəshə gay. Nu kɔ lùu laa vî ndɔ jiatə viŋ, ki sho' ghuu ghiŋ, nùŋsə viŋ nsi taa ndɔ' məshəŋtə, kwəŋ viŋ mfiŋ, gə nə viŋ vîsi vəfwəŋ nə vəgoməna bu' nu yizii kaŋ. ¹³ Niniŋ nə, viŋ ndɔ biŋ nu kaŋ ntee. ¹⁴ Viŋ nuŋ taa fwi viŋ laa, ki viŋ ndɔ ghaysə fwi siŋ, laa viŋ ndɔ fi tɔ kiŋ kikə me, ¹⁵ bu' laa nshi-tɔ ŋwaa ndɔ ki kwan yigisə tɔ

ley shuu viŋ, fañ ka' tuu ŋkee wuu mbeenə viŋ kee ndɔ tɔŋnə, ki bəŋsə nu tî viŋ me. ¹⁶ Maa yighee yɔ ŋkee vətii viŋ nə vəshwi viŋ nə vəŋ-nshwi viŋ nə vîi yikuu viŋ nə vîimba viŋ, ndɔ ki fiŋ viŋ. Vi zwilə vîi mɔ' fi taa ŋwaa viŋ. ¹⁷ Vîi vəshə ndɔ bee viŋ bu' mə. ¹⁸ Luu nə, ŋkee mbuu nyuŋ tɔ yin yimu' kee ndɔ ndi me. ¹⁹ Viŋ ndɔ ki jia fwi yin maa ŋi', kɔ' ki bibiŋ, buu viŋ ndɔ fi məbwey vəlwan fañ ŋwə gò'sə yighee mu'.»

Fañ vî ndɔ sɔ' nti' Jerusalem
(Matiu 24.15-21; Mark 13.14-19)

²⁰ (Yeso baa gî laa,) «Viŋ zɔ! Viŋ ndɔ ki ye vəsogə' kia Jerusalem, viŋ kɔ' ki nii kii laa yighee kəndi yi ku'nə. ²¹ Maa yighee yɔ, bəw vîi mbiə fañ vəŋ lùu shi Judia, nyiŋ ko' gə taa təkwe'. Vîi mbiə fañ vəŋ ndɔ luu Jerusalem, fuu fi fuŋ. Vîi mbiə fañ vəŋ ndɔ luu taa təfu tə tɔ, kee ndɔ nii taa shi me, ²² bu' laa Nwi ndɔ bəŋsə nu bwə tî vîi maa vəshi vɔ. Vənu vəshə fañ mbə lùu taa ŋwa'lə Nwi taa faynə niniŋ. ²³ Maa yighee yɔ ŋi' ndɔ luu yiyəŋ tɔ vəki fañ vəŋ lùu vəgɔsə, nə mbiə fañ vəŋ nyɔŋsə vəŋ, bu' laa ŋi' ndɔ shɔɔ wutə shi nsi, fañ nso' Nwi nii shi nyə. ²⁴ Vîi shi və ndɔ ki kukə fi gho ba' yighaw, vî jiatə vəŋ maa vəbu' və yighaw, fiŋtə vətɔŋ vətɔŋ. Vîi tətɔŋ fu je'tə Jerusalem nsi, gə zi' tî shi ŋkiə fañ yighee vîi tətɔŋ fu vɔ ndɔ shɔɔ.»

Fañ Wuu yinsəŋ Nwi ndɔ bəŋ jwi
(Matiu 24.29-31; Mark 13.24-27)

²⁵ (Yeso baa gî laa,) «Vəshwenə fañ mbə fesə vîi ndɔ fuu taa shishwi, nə taa ŋuu nə məjwiŋ. Mfuŋ nii ŋg-wisə vîi fi shi nsi. Nduŋ sii vîi bu' fiŋ fañ ŋkə ko' fi taa mamuu, nə vəba və muu fañ mbə shishɔɔ ŋkee nə wutə. ²⁶ Vîi ndɔ fee ŋkee didi', ki ki' vənu mbiə fañ mbə fuu fi taa mbi. Vîi ndɔ fee, kaw maa məku, bu' fañ vəwutə fañ mbə lùu yizɔ nə, ndɔ ki nə'nə. ²⁷ Vənu vɔ ndɔ gay niniŋ, buu vî kɔ' ki nii ye Wuu yinsəŋ Nwi, fañ ŋwə ndɔ baa jwi, tî ŋwə dū' fuu mbɔ', ki jwi ŋkee nə wutə, baa nə feenə. ²⁸ Vənu vɔ ndɔ tey ki gay niniŋ, viŋ ndeynə yizɔ, shà'sə yitɔ yin, bu' laa yighee məbweysə yin, fañ Nwi ndɔ bweysə viŋ, lùu nshənə.»

Nu maa məzwetə fi maa nu ti taŋ
(Matiu 24.32-35; Mark 13.28-31)

²⁹ Yeso ki nii baa lèsə nu kɔ tî vəŋ maa ghaŋ tii, gî laa, «Viŋ lumə nu ti taŋ gho vətii vəmɔ'. ³⁰ Yighee njyə fañ viŋ ye laa vəvi vî tɔŋkə, viŋ kɔ' ki nii kii fi tɔ viŋ laa biŋ taa shəŋ. ³¹ She' niniŋ, yighee njyə fañ viŋ ndɔ ye vənu vɔ gay niniŋ, viŋ kɔ' ki nii kii laa nu yifwəŋ Nwi lùu nshənə. ³² Viŋ zɔ! Mə naysə tî viŋ yinsəŋ laa ŋgwi nyə kee ndɔ mē me, buu vənu vɔ vəshə gay. ³³ Yizɔ gho nsi ndɔ mē. Luu nə, yigisə nyaa kee mē me.»

Viŋ ki shi nə yiki'

³⁴ (Yeso baa gî laa,) «Viŋ kəmə tɔ kiŋ laa, ki fwi siŋ bwa bu' fañ viŋ zi vətɔ, nu məlu' məyaŋmə me, ti'nə me jɔmə vətɔ və shi nsi, bu' shi kɔ ndɔ gwəkə jijiwi, tî viŋ kee lootə yinqwaa me. ³⁵ Viŋ kɔ' kii laa shi kɔ ndɔ

gwəkə jwi tē vī vənshə faŋ vəŋ lūu shi nsi. Vənu vó jia vəŋ vənshə laylay. ³⁶ Niniŋ, viŋ ki shi nə yiki' ghee nshə, shó'tə Nwi laa ŋwə kó wutə tē viŋ, tē ka' viŋ nyiŋkə fi ghó vənu mbiə faŋ mbə taa jwi nə, ndó tiriŋə visi Wuu yinsəŋ Nwi.»

³⁷ Lūu faŋ Yeso nə dēesə nu Nwi taa ŋii Nwi yikwalə shi shi. Ki luu vətú', ŋwə gə shi fuu baŋ yimó', faŋ vi tii nə baŋ Vəti-və-Məŋgwə. ³⁸ Fu taa ki lee ŋkee taa nshia-ndoo-mbisi ŋwə bəŋ jwi, ŋii taa ŋii Nwi yikwalə, vī vənshə jwi maa məzə fi ghó ŋwə.

Faŋ Judas nə fiŋ Yeso

(Matiu 26.1-5,14-16; Mark 14.1-2,10-11; Jón 11.45-53)

22 Vəshi və Pasa, faŋ vī Jus yaa ki zī bee faŋ vi kee kwəŋ fənsiŋ taa tey yi me, ki lūu nshənə, ² vī kwalə məfə' Nwi ghó vi vī mədeesə ŋwa'lə Nwi kəə jii maa məshó' fi fuŋ, zwi Yeso faŋ vī vəyaŋ kee yiye me, bu' laa vəŋ nəə fee vī.

³ Maa yighee yó, tii vəzwitə vəbwəvə ŋii taa ŋwaa Judas, faŋ vi nəə tii ŋwə nə Iskariot, faŋ nə lūu wə mu' fi taa ŋwaa vī Yeso ŋjəsə-bó' nə. ⁴ Ŋwə gə kə ghó vī kwalə məfə' Nwi nə vī kwalə məshiinə ŋii Nwi, faŋ ŋwə taa kó Yeso tē vəŋ. ⁵ Vəŋ ŋaytə, kò'nə maa məndó' ka tē ŋwə. ⁶ Ŋwə biŋ tē vəŋ, gə ki kəə yighee faŋ nyə kù'nə maa məkó Yeso tē vəŋ, faŋ vī vəyaŋ kee yiye me.

Faŋ Yeso nə zī fazi Pasa, tə nu fazi Mbəŋ

(Matiu 26.17-30; Mark 14.12-26; Jón 13.21-30; 1 Kórintian 11.23-25)

⁷ Ki luu maa mfəŋ shi məzi bee faŋ vi kee kwəŋ fənsiŋ taa tey yi me, faŋ lūu shi ŋkiə faŋ vi zwi wee-bi-ŋjii shó nə, ⁸ Yeso təŋ Pita ghó Jón, gi laa vəŋ gə nəysə fazi Pasa, tē ka' vəŋ taa zī. ⁹ Vəŋ bitə tē ŋwə laa ŋwə kəə laa vəŋ gə nəysə fə? ¹⁰ Ŋwə gi tē vəŋ laa, «Viŋ taa ki gə, ŋii taa shi, viŋ vi wə mó' faynə, faŋ ŋwə bi' ŋkwiŋ muu. Viŋ be'sə wə ghó maa shəŋ ŋkiə faŋ ŋwə gə shó. Viŋ gə ŋii taa ŋii yó, ¹¹ viŋ gi tē tii fu ghó laa tita viŋ bitə tē ŋwə laa ŋjii ŋii vəkúusə yi, faŋ ka' yi taa jwi, zī fazi Pasa shó ghó vi vī məzwetə nu ki bə? ¹² Tii fu ghó taa də ŋjii ŋii yikwalə tē viŋ, faŋ vi núnşə vətó və du'nə shó. Viŋ naysə fazi yifi.» ¹³ Vəŋ gə zī' shó, yə vənu vənshə faŋ ŋwə nīi nəysə tē vəŋ nə, nəysə fazi Pasa shó.

¹⁴ Yighee ki ku', Yeso jwi, ghó vi vī ntəŋ vi dù' nsi maa məzi vətó vó. ¹⁵ Ŋwə gi tē vəŋ laa, «Fwi nyaa nəə kaw didi' laa nsiŋ zī fazi Pasa kə mó', buu mə taa ki ye ŋi'. ¹⁶ Mə naysə tē viŋ laa mə ndó kee baa zī Pasa me, gə kó tē yighee njyə faŋ Nwi ndó lesə ŋi' ki taa nu yifwəŋ ki.» ¹⁷ Ŋwə gi niniŋ, ndi ndaw məlu', shó'tə Nwi, gi tē vī ntəŋ vi laa, «Viŋ fi ndaw nyə, nu finə viŋ viŋ. ¹⁸ Mə naysə tē viŋ laa, shù fi ndwə mə kee baa nu məlu' me, gə zī' maa shi ŋkiə faŋ nu yifwəŋ Nwi ndó jwi.» ¹⁹ Ŋwə baa ndi bee, shó'tə Nwi, bi'tə, kó tē vəŋ, gi laa, «Lūu ŋwaa ŋwaa nə, [faŋ mə ndó kó tó viŋ. Viŋ ndó ki yisə niniŋ, lumə mə.» ²⁰ Vəŋ ki metə maa məzi, ŋwə baa ndi ndaw məlu' nizi, gi laa, «Ndaw məlu' nyə lūu mənshi maa, faŋ mə ndó tutə tó viŋ, laa viŋ vi Nwi gwia məkee məfimə.] ²¹ Luu nə, viŋ zó! Ghó wuu məfiŋ ŋwaa fuu shəŋ məzi yia ŋwə. ²² Wuu yinsəŋ Nwi gə ndi, she' faŋ vi nə tə. Luu nə, ndwan tó wə ntəə faŋ ŋwə fiŋ Wuu yin-

səŋ Nwi ghó.» ²³ Ŋwə nə gi niniŋ, vəŋ tey ki gisə she' vəŋ vəŋ laa, sii bee lūu ndə faŋ ŋwə taa yi kwīŋ nu kə nēe.

Bàw wuu kwalə ki du' yaa weembwa

(Matiu 20.25-28; Mark 10.42-45)

²⁴ Maa yighee yó, ntaŋ baa fuu taa ŋwaa vəŋ laa wuu kwalə fi taa ŋwaa vəŋ lūu ndə. ²⁵ Yeso gi tē vəŋ laa, «Vəfwəŋ və tətəŋ fu yaa ki sɔ' məshi məvəŋ nə wutə. Vī mbiə faŋ vəŋ sɔ' mbi nə wutə nə, kəə laa vi ki tii vəŋ nə vī bwaŋnə. ²⁶ Ki ŋkə kee lūu niniŋ taa ŋwaa viŋ me. Bàw ŋkee wuu kwalə fi taa ŋwaa viŋ luu yaa ŋkee weembwa. Nshó' visi lūu yaa wuu fa'. ²⁷ Sii kwalə ndə? Kwalə wə ntəə faŋ ŋwə du' nsi, ki zī mu, mu lūu wə ntəə faŋ ŋwə fa' tē vī? Maa lūu wə ntəə faŋ ŋwə du' nsi, ki zī. Lūu faŋ ŋkə lūu taa mbi. Gə fi maa nsiŋ, ŋkə kee lūu niniŋ me. Mə lūu taa ŋwaa viŋ yaa wuu fa' tē viŋ. ²⁸ Viŋ luu vī mbiə faŋ viŋ du' yi mə maa yighee njyə faŋ vənu vəbwəvə jwi maa mə, məŋ mə. ²⁹ Niniŋ, mə taa kó wutə məsɔ' vī tē viŋ, she' faŋ Tii ŋwaa fi yizó nə kó tē mə. ³⁰ Viŋ ndó zī maa shəŋ ŋkiə faŋ mə zī shó taa yifwəŋ Nwi, ndó du' fuu vəkənə, ki sɔ' məshi mə Isirayl ŋjəsə-bó' nə.»

Faŋ Yeso nə gi tē Pita laa ŋwə taa twey yi

(Matiu 26.31-35; Mark 14.27-31; Jón 13.36-38)

³¹ Yeso ki nīi gi tē Pita laa, «Saymon, Saymon, tii vəzwitə vəbwəvə kəə məŋ viŋ, she' yaa wə faŋ ŋwə səə bee, fuusə vəghó fi taa tey yi. ³² Luu nə, mə shó'tə Nwi tó ghó laa, ki nu mənunŋ fwi yə maa mə kee ndó mē me. Niniŋ, yighee njyə faŋ a ndó kwiinə fwi yə, we'sə vənshwi və!» ³³ Saymon gi tē ŋwə laa, «Tita, mə kee taa me'tə ghó me, faŋ nsoo kólə taa ŋii mfiŋ mó', ti'nə me kukə mó'.» ³⁴ Yeso gi tē ŋwə laa, «Pita, mə naysə tē ghó laa, ŋki' kee taa taw ndee me, a twey ghee tia laa a kee kxi nə mə me.»

Faŋ Yeso nə gi tē vī vi laa yighee yiwe'nə ndó jwi

³⁵ Yeso baa ki gi tē vī ntəŋ vi laa, «Yighee njyə faŋ mə nə təŋ viŋ ntəŋ maa nə ka, maa nə mba, maa nə gɔsə, viŋ nə bəə fa mu?» Vəŋ laa vəŋ nə kee bəə tuu fa me. ³⁶ Ŋwə gi tē vəŋ laa, «Gə fi maa ndwə, wə ntəə faŋ ŋwə kii pɔsa, ndi, gə nə ŋwə, baa nə mba. Wə ntəə faŋ ŋwə kee kii me, bàw ŋwə fiŋ njwi yindiŋ yi, ywəŋ ba' yighaw shó. ³⁷ Mə naysə tē viŋ laa, nu ŋkiə faŋ vi nə nyò' taa ŋwa'lə Nwi, taa ghaa gay maa mə. Nu kó faŋ vi nə nyò' bu' mə nə, lūu laa, «Vi núnşə wə ghó taa ŋwaa vəyi-kəbwə.» † Yinsəŋ, yigi yó taa faynə maa mə.» ³⁸ Vəŋ gi tē ŋwə laa, «Tita, ye vəba' və yighaw vəbɔɔ.» Ŋwə metə təgi tó, gi laa ŋkə kù'.

Faŋ Yeso nə shó'tə Nwi vətú'

(Matiu 26.30,36-46; Mark 14.26,32-42)

³⁹ Yeso ki nīi fūu, gə mbi baŋ Vəti-və-Məŋgwə, faŋ nə luu ŋgunə yi. Vī məzwetə nu ki be'sə ŋwə. ⁴⁰ Vəŋ ki zī' maa shəŋ kó, ŋwə gi tē vəŋ laa, «Viŋ shó'tə Nwi, bù' ghó

† 22.37 Aysaya 53.12.

tí ñwə laa kɪ vɪŋ ŋii fɔ' Satan me.»⁴¹ kɪ nii fi ŋwaa wi fi għɔ vəŋ, sù'tə gə ntaŋ titi', yuu ka' wə tùŋ ŋo', nyə zi' shɔ. Ñwə gə jə vətɔ-vəyəə vi nsi, shò'tə Nwi laa,⁴² «Tita, a kɪ luu biŋ, a fi ndaw ŋi' nyə fi maa mə. Luu nə, kɪ yisə nu faŋ kàw mə me, yisə nu faŋ kàw għɔ.»⁴³ Nshiiŋii Nwi yimó' ndɔ fi yizɔ, jwi yɪ ñwə, kwàŋ wutə maa ñwə.⁴⁴ Ñwə tey kɪ lɔ' yaa wə faŋ ñwə lùu shuu yiku, baa metə bù' għɔ tí Nwi, shòɔ yighee visi. Nyu'sə kɪ gu yaa mənshi, shəŋkə nsi.⁴⁵ Ñwə shò'tə Nwi niniŋ, ndò gə yɪ vɪi məzwetə nu kɪ, ye vəŋ, tí vəŋ kɔŋ kɪ bwey bu' məluŋ vəŋ.⁴⁶ Ñwə gi tí vəŋ laa, «Viŋ sii bwey kə? Viŋ ndɔ yizɔ, kɪ bu' għɔ tí Nwi laa kɪ vɪŋ ŋii fɔ' Satan me.»

Faŋ vi nə jia Yeso

(Matiu 26.47-56; Mark 14.43-50; Jɔn 18.2-11)

⁴⁷ Faŋ Yeso nəə kɪ bii gisə, nwaə vɪi gwəkə jwi. Judas faŋ nə luu fi taa nwaə vɪi Yeso ŋjɔsə-bɔɔ nə, nə to' fi visi taa ŋwaa vɪi vó, shəŋtə jwi yɪ Yeso, nyòŋ fəə ghi.⁴⁸ Yeso gi tí ñwə laa, «Judas, a nyòŋ fəə Wuu yinsəŋ Nwi maa məkwəŋ ñwə taa għɔ vɪi mbeenə vi lee?»⁴⁹ Vɪi məzwetə nu Yeso ye nu ŋkiə faŋ ŋkə gay nə, bitə tí Yeso laa, «Tita, yia nywenə vəŋ nə vəba' mu?»⁵⁰ Wə fi taa ŋwaa vəŋ ndi ba' kɪ, sàŋ maa wuu fa' wuu kwalə məfe' Nwi, shia tuulə kɪ, ŋkə kwɪŋ ma'nə.⁵¹ Yeso gi laa, «Viŋ me'tə niniŋ,» kɪ gi niniŋ, kòŋ tuulə wə għɔ, ŋkə ndaa.⁵² Ñwə kɪ nii gɪ tí vɪi kwalə məfe' Nwi nə vɪi kwalə məshiiŋə ŋii Nwi, nə vɪi kwalə vəmó' faŋ vəŋ nə jwi maa məjia ñwə nə laa, «Viŋ jwi nə vəba' nə mbaysə yaa vɪŋ jwi jia luu ndɔ' lee?»⁵³ Maa nsɪŋ yaa luu mó' taa ŋii Nwi yikwalə vəshi vəŋshə, vɪŋ kee kòŋ mə nə għɔ me. Luu nə, lùu yighee yin ndwə, nə wutə taa mfɪŋsə.»

Faŋ Pita nə twey laa yi kee kii nə Yeso me

(Matiu 26.57-58,69-75; Mark 14.53-54,66-72; Jɔn 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Vɪi vó jia Yeso, gə nə ñwə fɔ wuu kwalə məfe' Nwi. Pita be'sə vəŋ, to' suŋ yiba.⁵⁵ Vɪi mó' dwi wisə nɪntəŋ fu yó, dù' nsi. Pita du' taa ŋwaa vəŋ.⁵⁶ Wəzwɪ mó' ye ñwə, faŋ ñwə nə dù' yifi nə, ndèynə ñwə, gi laa, «Wə ñwə nə luu għɔ vi Yeso.»⁵⁷ Pita twey, gi laa, «Aŋ wəzwɪ, mə kee kii nə ñwə me.»⁵⁸ She' fiki' nee, wə diday ye ñwə, gi laa, «A lùu fi maa vɪi Yeso.» Pita gi laa, «Mə kee lùu fi maa vəŋ me.»⁵⁹ Vi baa betə, wə mó' baa kɪ dɔɔ laa, «Ŋkee yinsəŋ, wə ñwə nə luu għɔ vi Yeso. Mə kɔ' kii bu' laa ñwə lùu wuu Galilii.»⁶⁰ Luu nə, Pita gi laa, «Mə kee kii nə nu ŋkiə faŋ a gisə me.» She' yighee yó, faŋ ñwə nəə kɪ bii gisə, ŋki' taw.⁶¹ Tita Yeso kiasə ŋwaa, ndèynə Pita. Pita lumə nu ŋkiə faŋ tita Yeso nii gɪ tí ñwə laa, ŋki' kee taa taw ndee me, a twey mə ghee tia.⁶² Ñwə lumə niniŋ, fuu fu, gwia ŋkee nəŋay.

Faŋ vəshi' nə sɔ' nu Yeso

(Matiu 26.59-68; Mark 14.55-65; Jɔn 18.19-24)

⁶³ Vɪi mbɪə faŋ vəŋ nə jia Yeso nə, shi' ñwə, sàŋ ñwə,⁶⁴ shìtə sɪ ghi, gi laa, «Naysə wə ntɪə faŋ ñwə saŋ għɔ, faŋ Zwiətə Nwi għɔ għɔ nə.»⁶⁵ Vəŋ baa gɪ vənu vəyaŋ, ndàsə ñwə shɔ.

⁶⁶ Fu kɪ lee, vəshi' fi taa shi, għɔ vi vɪi kwalə məfe' Nwi, nə vɪi mədeesə ŋwa'lə Nwi, baytə shəŋ mu', gɪ vi

jwi nə Yeso taa ŋii məshia nɔɔ' vəŋ.⁶⁷ Vi jwi nə ñwə, vəŋ gi tí ñwə laa, «Kɪ luu laa a lùu Kristo, wə ntɪə faŋ Nwi sho' maa məbweysə shi kaŋ-nsɪŋ, a nàysə tí yia.» Ñwə bəŋsə tí vəŋ laa, «Mə kɪ luu gɪ tí vɪŋ, buu vɪŋ kee biŋ me.⁶⁸ Kɪ luu mə bitə nu tí vɪŋ, vɪŋ kee bəŋsə me.⁶⁹ Luu nə, shù fi maa ndwə, Wuu yinsəŋ Nwi taa du' maa kwɪŋ Nwi ma'nə, faŋ ñwə kii wutə kəŋshə.»⁷⁰ Vəŋ vəŋshə laa, «Ŋkə lùu laa a lùu Wee Nwi mu?» Ñwə gi tí vəŋ laa, «Nshi-tɔ vɪŋ gɪ nu wə għɔ faŋ mə lùu.»⁷¹ Vəŋ gi vəŋ vəŋ laa, «Nsɪŋ sii baa kəə kə? Nsɪŋ du'tə nsɪŋ zɔ faŋ ñwə gɪ fi shuu ñwə.»

Faŋ vi nə jwi nə Yeso visi goməna Pilate

(Matiu 27.1-2,11-14; Mark 15.1-5; Jɔn 18.28-38)

23 Vɪi vəŋshə ndɔ yizɔ, ndi Yeso, gə nə ñwə visi goməna Pilate.² Vəŋ zi' yifi, tey kɪ gisə vənu tɔ ñwə, gi laa, «Yia nə ye faŋ wə ñwə nəə buulə shi, twey laa kɪ vi kɪ mɔ' tasə tí fwàŋ kwalə ŋwaa-nsɪŋ me, baa gisə laa yi lùu wuu məbweysə shi kia, baa luu fwàŋ.»³ Goməna bitə tí ñwə laa, «A luu fwàŋ vɪi Jus mu?» Yeso bəŋsə tí ñwə laa, «Gɪ għɔ niniŋ.»⁴ Goməna Pilate gi tí vɪi kwalə məfe' Nwi nə vɪi mbɪə faŋ vəŋ nə bəytə yifi laa yi kee yè nu faŋ wə ñwə gù me.⁵ Luu nə, vəŋ twe' laa ñwə buulə shi bu' faŋ ñwə deesə nu kɪ shi Judia kəŋshə, baa nə laa ñwə nə zɪ ŋkee fi shi Galilii, jwi zi' feenə.

Faŋ goməna Pilate nə tɔŋ Yeso tí fwàŋ Herod

⁶ Faŋ Pilate nə zò nee, bitə laa Yeso lùu wuu Galilii mu.⁷ Vɪi biŋ, ñwə tɔŋ Yeso tí fwàŋ Herod, bu' laa shi Galilii nə luu shi fwàŋ Herod. Nshi-tɔ fwàŋ Herod nə luu Jerusalem maa yighee yó.⁸ Fwàŋ Herod ye Yeso, ñəytə didi', bu' laa ñwə nə zò vənu və Yeso, kəə ye ñwə shù fishi. Mbɪ'tə yi nə luu laa Yeso taa yi nu shuu yɔŋ kəmə', yi ye.⁹ Niniŋ, ñwə bitə vənu tí Yeso taŋ taŋ. Luu nə, Yeso gay, kee bee bəŋsə tuu nu tí ñwə me.¹⁰ Vɪi kwalə məfe' Nwi nə vɪi mədeesə ŋwa'lə Nwi tɪŋ yifi, kɪ gisə vənu tɔ ñwə nəŋay.¹¹ Niniŋ, fwàŋ Herod għɔ vəsəge' vi shiasə ñwə, shi' ñwə, mɔ' njwi yindwa'lə maa ñwə, ndi ñwə, bəŋsə tí goməna Pilate.¹² Fwàŋ Herod għɔ goməna Pilate gu vɪimba she' maa shi kó, bu' laa nu kó nə kɪ gay, tí vəŋ nə luu nə mbeenə taa ŋwaa vəŋ.

Faŋ goməna Pilate nə shia nɔɔ' tɔ Yeso

(Matiu 27.15-26; Mark 15.6-15; Jɔn 18.38-19.16)

¹³ Goməna Pilate tii vɪi kwalə məfe' Nwi nə vəshi' nə vɪi fi taa shi, vəŋ baytə shəŋ mu'.¹⁴ Ñwə gi tí vəŋ laa, «Viŋ nii jwi kò wə ñwə shee, gɪ laa ñwə buulə shi. Mə ta' taa nɔɔ' wi sɪ vɪŋ, kee yè nu kəmu' faŋ ñwə gù, yuu vɪŋ gɪ tɔ ñwə nə me.¹⁵ Fwàŋ Herod nizi kee yè nu bwə maa ñwə me. Maa ñwə bəŋsə ñwə tí nsɪŋ. Maa vɪŋ ye laa ñwə nə kee yɪ nu faŋ ŋkə kù', tí ka' vi zwi ñwə shɔ me.¹⁶ Niniŋ, mə shia laa vi saŋ ñwə, mə'tə ñwə, ñwə gə.» [¹⁷ Ñwə gi niniŋ, tí nə luu nuŋsə laa, yaa kɪ luu maa shi zwisə kwalə kó, ñwə biŋ tí vɪi Jus laa vi fuusə wuu ŋii mfɪŋ mu' laa ñwə gə.]¹⁸ Vəŋ vəŋshə yumə, gi laa, «Ba'sə wə ñwə, kò luu Barabas tí yia.»¹⁹ Vi nə

kwàŋ Barabas ghó taa ñii mfiŋ, bu' laa ñwə nəə buulə shi, zwi wə. ²⁰ Pilate baa gi tɛ vəŋ, bu' laa ñwə nəə kaw she' maa məmə'tə Yeso. ²¹ Luu nə, vəŋ ki yiyumə nəŋay laa vi bey Yeso fuu fəŋkɔ' fə ŋki'sə. ²² Ñwə baa gi tɛ vəŋ zi' ghee tia laa, «Wə ñwə sii yɛ kəŋ nu bwə ŋkiə? Mə kee yə nu ŋkiə fəŋ ñwə nəə yisə fəŋ ŋkə kù'nə tɛ ka' vi zwi ñwə shɔ me. Niniŋ, mə taa saŋ ñwə, mè'tə ñwə.» ²³ Vəŋ baa mè'tə yiyumə laa vi bey ñwə fuu fəŋkɔ' fə ŋki'sə. Yumə vəŋ ghó shɔ ki, ghó' goməna Pilate. ²⁴ Ñwə shia laa vi yɛ nu ŋkiə fəŋ vəŋ nəə kəə nə. ²⁵ Niniŋ, ñwə fuusə wə ntɛə fəŋ vəŋ nəə ndwàŋ fi ghɔ ñwə nə, fəŋ ñwə nəə ñii mfiŋ bu' nu məbuulə shi, nə məzwi wə nə, kɔ tɛ vəŋ, ndi Yeso laa vi yɛ nu ŋkiə fəŋ vəŋ kàw maa ñwə.

Fəŋ vi nə zwi Yeso

(Matiu 27.31-44; Mark 15.20-32; Jɔn 19.17-27)

²⁶ Vi ki nii ndi Yeso, gə nə ñwə, ki gə niniŋ, jia wə mɔ' fəŋ ñwə nəə ndò fi taa biisə. Wə ghó nəə luu wuu Kirene, yizii yi lùu Saymon. Vi ko'sə fəŋkɔ' fə ŋki'sə mbə' Saymon ghó, laa ñwə bi', ki be'sə Yeso. ²⁷ Nwaa vi vəyən be'sə vəŋ. Vəki vəmɔ' nəə luu taa ñwaa vi vɔ nizi, fəŋ vəŋ nəə luŋ Yeso, gwia. ²⁸ Yeso kiasə ñwaa wi, gi tɛ vəki vɔ laa, «Vəŋ Jerusalem, ki viŋ ki gwia bu' mə me; viŋ ki gwia bu' yinwaa yin nəə vəŋ viŋ. ²⁹ Viŋ kɔ' kii laa, ndò luu maa ñu'sə mbi səmə', vi ki gisə laa, məŋkɔŋ-bwaŋnə tɔ vəɔŋ, nəə vəki fəŋ vəŋ kee ta yibi me, nəə mbiə fəŋ vi kee ta nyɔŋ yiməŋ yivəŋ me. ³⁰ Ndò luu maa yighee yɔ, vi tɛy ki gisə tɛ bəŋsə laa bəw nsə gu tɔ vəŋ, gi tɛ təkwe' laa ntə shitə vəŋ. ³¹ Vi nəə yɛ tɛ nee maa ti nyinshaw, buu vi ndò yɛ kika nəə ti yɔŋ?» ³² Vəŋ nəə gə niniŋ, vəyi-kəb-wə vəbɔɔ nəə luu shɔ nizi, fəŋ vi taa zwilə ghɔ vi Yeso mɔ'.

³³ Vəŋ ki zi' maa shəŋ ŋkiə fəŋ vi tii nəə shəŋ ghutə tɔ wə, vi bey Yeso fuu fəŋkɔ' fə ŋki'sə yifi, bəy vəyi-vəb-wəvə vɔ shɔ nizi, wuu mɔ' maa kwiy Yeso ma'nə, wuu mɔ' maa kwiy ŋkwii. ³⁴ Yeso gi laa, «Tita Nwi, ndenə nu bwə vəŋ, bu' laa vəŋ kee kii nəə nu ŋkiə fəŋ vəŋ yisə me.» Vəŋ ki nii ndi njwisə Yeso, tɔŋ be' shɔ, gəatə. ³⁵ Vi vəyən tiŋnə shɔ, ki ndeynə. Vəshi' ndasə Yeso, gi laa, «Ñwə nəə bweysə vii, bəw ñwə baa luu bweysə nshi-tɔ wi, fəŋ ñwə lùu wuu məbweysə shi kəŋ-nsiŋ fəŋ Nwi nəə sho' nə.» ³⁶ Vəsogə' shi' ñwə nizi, ndi məlu' məshəsə, nesə, kɔ tɛ ñwə, ³⁷ gi laa, «Ki lùu laa a luu fwàŋ vii Jus, a bweysə ñwaa wə.» ³⁸ Vəŋ nəə gi niniŋ, bu' laa vi nəə nyɔ' ñwə'lə mɔ', bəy tɔ fəŋkɔ' fə ŋki'sə laa, «Luu fwàŋ vii Jus nə.»

³⁹ Wə mu' fi taa ñwaa vii məyi vənu vəbwəvə mbiə fəŋ vi nəə bey vəŋ ghɔ vi Yeso mɔ' nə, nda Yeso nizi, gi laa, «A lùu wuu məbweysə vii lee? - Bweysə ñwaa wə, bweysə yia nizi!» ⁴⁰ Liŋ wi shə tɛ ñwə, gi laa, «A kee fee Nwi, fəŋ a lùu she' taa kəŋ nsɔ' yimu' nəə yimu? ⁴¹ Nsoo lùu taa nsɔ' yiloomə, bu' laa nsoo nəə yɛ nu bwə, buu vi ki shia nsɔ' nyə tɔ nsoo. Gə fi maa wə ñwə, ñwə kee yɛ tuu nu gu me.» ⁴² Wə ghó ki nii gi tɛ Yeso laa, «Yeso, lumə mə yighee njyə fəŋ a taa luu taa yifwàŋ ghɔ nəə wutə kə.» ⁴³ Yeso gi tɛ ñwə laa, «Yinsəŋ, məə naysə tɛ ghɔ laa, ñkee ndee si taa luu shəŋ yifwàŋ Nwi mɔ'.»

Fəŋ Yeso nəə ku

(Matiu 27.45-56; Mark 15.33-41; Jɔn 19.28-30)

⁴⁴ Ki luu fəŋ yizɔ tɛŋ bu'tə, fu gwəkə fəŋ gə zì' tɛ yighee njyə fəŋ fu bwa. ⁴⁵ Məley shishwi kee baa lùu shɔ me. She' yighee yɔ njwi yikwalə njyə fəŋ vi nəə shi-anə shəŋ ley Nwi fi ghɔ shəŋ mədu'nə vii fi taa ñii Nwi yikwalə, seenə vəway vəbɔɔ. ⁴⁶ Yeso yumə nəŋay laa, «Tita, mə kɔ zwitə kəŋ taa ghɔ ghɔ.» Ñwə gi niniŋ, ki nii yiku. ⁴⁷ Fəŋ tii vəsogə' nəə yə nu ŋkiə fəŋ ŋkə gəy, ñwə bəŋsə Nwi, gi laa, «Yinsəŋ, wə ñwə nəə luu wuu loomə.» ⁴⁸ Vi vəŋshə fəŋ vəŋ nəə baytə yifi maa məye, yə vənu mbiə fəŋ mbə gəy nə, bəŋ gə yishuu yindɔ' vəŋ, to' bu'tə fwisə vəŋ, biŋ yibisə vəŋ niniŋ visi Nwi. ⁴⁹ Viimba Yeso vəŋshə nəə tɛŋ ntaŋ, ki yə vənu vɔ, ghɔ vəki mbiə fəŋ vəŋ nəə ndò fi shi Galilii, bə'sə ñwə nə.

Fəŋ vi nə kwàŋ Yeso taa swi

(Matiu 27.57-61; Mark 15.42-47; Jɔn 19.38-42)

⁵⁰ Wə mɔ' nəə luu shɔ, yizii yi lùu Josef. Ñwə nəə luu shi' fi shi, baa lùu wuu jəə, vənu vi lùu vəloomə. ⁵¹ Ñwə nəə kee biŋ nu ŋkiə fəŋ vi nəə kà taa ñii nsɔ'sə, ndò yɛ maa Yeso nəə me. Ñwə nəə ndò fi Arimatia, fəŋ lùu ntɛ' yimɔ' fi shi Judia. Ñwə nəə kiki' nu yifwàŋ Nwi. ⁵² Josef ghó gə yə goməna Pilate, ndwàŋ ŋku Yeso fi ghɔ ñwə. ⁵³ Goməna biŋ. Ñwə gə su'sə ŋku Yeso, ndiŋ ñwə taa njwisə fusə, kwàŋ ñwə taa swi mɔ' fəŋ vi nəə tàw fi taa ŋo', kee ta kwàŋ ŋku wə tɛy yi me. ⁵⁴ Shi kɔ nəə luu shi məlootə ñwaa. Shi zwisə Sabat nəə kəə tɛy. ⁵⁵ Vəki mbiə fəŋ vəŋ nəə ndò fi shi Galilii ghɔ vi Yeso nə, be'sə Josef ghó, gə yə swi ghó, baa yə fəŋ vi kwàŋ ŋku Yeso taa swi yɔ. ⁵⁶ Vəŋ bəŋ kùunə, gə naysə lamenda nəə məŋgwə məluŋsə fəŋ vəŋ taa gə wiŋsə maa ŋku Yeso fəŋ shi zwisə kɔ taa shɔ. Ki lùu maa shi zwisə, vəŋ shəŋ ñwaa, fəŋ lùu nuŋsə Nwi niniŋ nə.

Fəŋ Yeso nəə ywèy fi shi yiku

(Matiu 28.1-10; Mark 16.1-8; Jɔn 20.1-13)

24 Shi zwisə ki shɔ, fu lee ñkee taa nshia-ndoo-mbisi, vəki vɔ ndi lamenda luŋsə ghó fəŋ vəŋ yaa naysə nə, gə nəə ñwə yi swi yɔ. ² Vəŋ gə zì' yi swi yɔ, yə, tɛ vi ba'sə ŋo' fi shuu swi yɔ. ³ Vəŋ ñii shɔ, kee yə ŋku ti-ta Yeso me. ⁴ Tɔ vəŋ shii maa nu kɔ. Vi vəbɔɔ gwəkə tɛŋnə yi vəŋ, tɛ vəŋ mɔ' njwisə ndwa'lə. ⁵ Vəŋ fee, tɔŋ yitɔ vəŋ nsi. Vi vɔ gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ sii kəə wuu yinyay fi taa ñwaa vəŋku və nsisə bu' kə? ⁶ Ñwə kee lùu feenə me, ñwə ywèy. Viŋ lumə nu ŋkiə fəŋ ñwə nəə gi tɛ viŋ fəŋ ñwə nəə ki bii shi Galilii. ⁷ Maa ñwə nəə naysə tɛ viŋ laa vi ndò kɔ wuu yinsəŋ Nwi taa ghɔ vii bwənə, baa nəə laa vi bey ñwə fuu fəŋkɔ' fə ŋki'sə, vəshi ki zi' vətia, ñwə ywey.» ⁸ Vəŋ baa lùmə təgi ti tɔ, ⁹ bəŋ fi taa swi yɔ, kùunə, naysə vənu vɔ vəŋshə tɛ vii ntɔŋ Yeso njɔ-yimu' nə, nə tɛ vii Yeso vəmɔ' vəŋshə. ¹⁰ Vəki vɔ nəə luu Meri Madalin, nəə Joana, nəə Meri nshu Jeyms, baa nəə vəki vəmɔ' fəŋ ghɔ vi vəŋ nəə luu mɔ'. Vəŋ naysə vənu vɔ tɛ vii ntɔŋ Yeso, ¹¹ yigi yɔ finə yigi dayday tɛ vəŋ, vəŋ kee biŋ yigisə vəki vɔ me. [¹² Pita ndò yizɔ, nyiŋ gə shuu swi yɔ, gə gùŋnə, ndèynə taa swi ghó, yə she' njwisə

fusə faŋ vi nùŋsə shɔ. Njwə bəŋ kùunə, shuu wi yɔŋ maa nu ŋkiə faŋ ŋkə gày nə.]

Faŋ Yeso nə fuu yikə' vii məzwetə nu ki vəbɔɔ faŋ vəŋ nəə gə Amaws
(Mark 16.12-13)

¹³ Nə lùu maa shi kɔ́, vii vəbɔɔ fi taa ŋwaa vəŋ fuu fi nti' Jerusalem, gə maa nti' yimɔ́' faŋ yito' yɔ́ maa məzi' shɔ lùu yaa vəkilomita ŋjɔsə-bɔɔ. Yizii nti' yɔ́ lùu Amaws. ¹⁴ Vəŋ nə to' gisə kòŋ vənu mbiə faŋ mbə nə gày nə, she' vəŋ vəŋ. ¹⁵ Faŋ vəŋ nəə to' gisə gə, nshi-tɔ Yeso shəŋtə jwi yi vəŋ, ki to' ghɔ vi vəŋ. ¹⁶ Luu nə, Nwi t̄isə si vəŋ, vəŋ kee k̄i nə ŋwə me. ¹⁷ Njwə gi t̄i vəŋ laa, «Sii lùu yigisə yikə faŋ viŋ to' gisə viŋ viŋ nə?» Vəŋ t̄iŋnə, yikə' vəŋ gu. ¹⁸ Wə mu' fi taa ŋwaa vəŋ, faŋ yizii yi lùu Kliopas, bəŋsə t̄i ŋwə laa, «Luu she' ghɔ fi taa ŋwaa vətɔŋ mbiə faŋ vəŋ shi nti' Jerusalem, faŋ a kee k̄i nə nu ŋkiə faŋ ŋkə gày shɔ maa vəshi və yimu?» ¹⁹ Njwə bitə t̄i vəŋ laa lùu ŋkiə nu? Vəŋ gi t̄i ŋwə laa, «Lùu nu Yeso, wuu Nazaret, faŋ nə luu nshiiŋii-sɔghɔ, wə' maa vənu vi faŋ ŋwə nəə yisə, nə mbiə faŋ ŋwə nəə gisə vənsə, visi Nwi nə vii vənsə. ²⁰ Vii kwalə məfe' Nwi nə vəshi' via jia ŋwə, kwan taa nsɔ'. Vi sɔ' nu ki, shia laa vi zwi ŋwə, buu vi ki nii bèy ŋwə fuu fəŋkɔ' fə ŋki'sə. ²¹ Luu nə, yia nəə bi'tə laa ŋwə lùu wə ntiə faŋ ŋwə ndɔ bweysə vii Isirayl. Vənu vɔ́ gày, ŋkə lùu ndee yaa vəshi vətia. ²² Vəki vəmɔ́' fi taa ŋwaa yia nii twəŋ shuu wia. Vəŋ nii gə shuu swi yɔ́ taa nshia-ndoo-mbisɔ́, ²³ kee yə ŋku ki me, kùunə, gi laa vəŋ ye nshisə-ŋiisə Nwi. Vəŋ gi laa ŋwə bwèy. ²⁴ Vii mɔ́' fi taa ŋwaa yia gə shuu swi yɔ́ nizi, yə nu kɔ́ she' ninin, she' faŋ vəki vɔ́ nii gi. Lùu fi maa ŋwə, vəŋ kee ye ŋwə me.» ²⁵ Yeso gi t̄i vəŋ laa, «Aŋ viŋ, tɔ́ kiŋ kee ta ley maa nu kɔ́ yimu? Fwi siŋ bwə maa məbiŋ vənu vənsə faŋ nshisə-ŋii sɔghɔ nə nàysə nə mu? ²⁶ Maa nə luu nu Kristo, wuu məbweysə vii, maa məye ŋi' yɔ́, buu zi nu yifwəŋ ki.» ²⁷ Njwə gi t̄i vəŋ ninin, ki nii zi ki twelə ŋi' təgi tənshə fi taa ŋwa'lə Nwi faŋ ntə kòŋ wuu məbweysə vii ghɔ, zi fi taa ŋwa'lə Mose, shɔɔ fi taa vəŋwa'lə və nshisə-ŋii sɔghɔ vənsə. ²⁸ Vəŋ ki zi' nshənə fi maa nti' njyə faŋ vəŋ nəə gə shɔ nə, Yeso finə yaa ŋwə taa shishɔɔ. ²⁹ Vəŋ bu' ghɔ t̄i ŋwə didi' laa ghɔ vi vəŋ shi, bu' laa yighee du'tə nyə shɔɔ, fu ki nii fifəŋ. Ninin, ŋwə gə laa ghɔ vi vəŋ shi. ³⁰ Vəŋ gə ŋii taa ŋii, dù' nsi maa məzi, ŋwə ndi bee, shɔ'tə Nwi, bi', kɔ́ t̄i vəŋ. ³¹ Si vəŋ ki nii yiley, vəŋ k̄i nə ŋwə. Luu nə, ŋwə ndi fi yikə' vəŋ. ³² Vəŋ gi vəŋ vəŋ laa, «Maa fwi saŋ-nsoo nii lùu səndiŋ, faŋ ŋwə nii gi t̄i nsoo jii, baa twelə ŋi' ŋwa'lə Nwi t̄i nsoo nə?» ³³ Vəŋ ndɔ fi nsi she' maa yighee yɔ́, bəŋ gə

Jerusalem, yə vii ntɔŋ Yeso ŋjɔ-yimu' nə, faŋ vəŋ nə bəytə shəŋ mu', nə vii mbiə faŋ ghɔ vi vəŋ nə luu mɔ́'. ³⁴ Vii vɔ́ gi t̄i vəŋ laa Nwi ywèysə tita Yeso maa yinsəŋ, ŋwə fuu yikə' Saymon. ³⁵ Vəŋ ki nii nàysə nu ŋkiə faŋ ŋkə gày jii nə, baa nə faŋ vəŋ nii k̄i nə Yeso bu' məbi' bee wi.

Faŋ Yeso nə fùu yikə' vii məzwetə nu ki vənsə
(Matiu 28.16-20; Mark 16.14-18; Jɔn 20.19-23; Akts 1.4-8)

³⁶ She' faŋ vəŋ nəə ki bii gisə kòŋ vənu vɔ́, Yeso fuu taa ŋwaa vəŋ, gi laa, «Məntɔŋ-bwanə tɔ́ viŋ!» ³⁷ Fwisə vəŋ shianə, vəŋ fee, ki bi'tə laa vəŋ yə luu ŋgɔlə wə. ³⁸ Njwə gi t̄i vəŋ laa, «Sii yi kə buu fwi siŋ ghaysə viŋ? Yi kə buu yigisə məbitə vənu kɔ́ taa fwisə viŋ? ³⁹ Viŋ ye ghɔ ŋaa nə ghuu ŋaa, ye, luu ŋkee nshi-tɔ ŋwaa. Viŋ mɔɔmə mə. Maa mbasə nə ghutə kee lùu maa ŋgɔlə wə me, faŋ viŋ ye laa ŋkə lùu maa mə.» [⁴⁰ Njwə gi ninin, də ghɔ ghi nə ghuu ghi t̄i vəŋ.] ⁴¹ Vəŋ ŋaytə didi', shuu vəŋ yɔŋ. Luu nə, məŋaytə vəŋ ghɔ fəŋ vəŋ maa məbiŋ laa lùu ŋwə. Ninin, ŋwə bitə t̄i vəŋ laa fazɔ ghɔ vəŋ feenə mu? ⁴² Vəŋ kɔ́ kuntə su yikay t̄i ŋwə. ⁴³ Njwə fi, kwə visi vəŋ, ⁴⁴ ki nii gi t̄i vəŋ laa, «Maa yigisə nyaa, faŋ mə nə gi t̄i viŋ, faŋ nsiŋ nə luu mɔ́' nə, lùu laa vənu vənsə faŋ mbə lùu taa ŋwa'lə ntisə Mose, nə taa vəŋwa'lə və nshisə-ŋii sɔghɔ, nə taa ŋwa'lə Sam, kòŋ mə, ndɔ gay vənsə.» ⁴⁵ Ninin, ŋwə nə ŋa'sə fwisə vəŋ maa mək̄i nə yigisə Nwi. ⁴⁶ Njwə gi t̄i vəŋ laa, «Vi nə nyɔ́' taa ŋwa'lə Nwi laa nu Kristo, wuu məbweysə vii, lùu laa ŋwə ye ŋi', vəshi ki zi' vətia, ŋwə ywey fi shi yiku, ⁴⁷ baa nə laa vi ndɔ ki fi'tə nu ki t̄i vii vənsə fi taa mbi, laa vəŋ kwiinə fwisə vəŋ, buu Nwi ndenə yibisə vəŋ bu' yizii yi. Ninin, viŋ ndɔ ki fi'tə nu kɔ́, t̄y fi nti' Jerusalem. ⁴⁸ Viŋ lùu vii mbiə faŋ vəŋ nə yə vənu vəŋ nə yisi, faŋ viŋ ndɔ ki fi'tə t̄i vii nə. ⁴⁹ Viŋ zɔ́! Mə taa tɔŋ Zwi'tə Ley Nwi faŋ Tii ŋwaa nə kɔ́'nə nə, t̄i viŋ. Viŋ du' taa shi, zi' maa shi ŋkiə faŋ Nwi ndɔ kwan wutə maa viŋ, faŋ ŋkə ndɔ fi yizɔ.»

Faŋ Nwi nə kɔ'sə Yeso yizɔ
(Mark 16.19-20; Akts 1.9-12)

⁵⁰ Njwə nə gi ninin, ndi vəŋ, ghɔ vi vəŋ fuu, tò' gə zi' nti' Betani. Njwə sha'sə ghɔ ghi, t̄u məntɔŋ-bwanə tɔ́ vəŋ. ⁵¹ Faŋ ŋwə nə t̄u məntɔŋ-bwanə tɔ́ vəŋ nə, ki nii yindɔ fi yi vəŋ. Nwi kɔ'sə ŋwə yizɔ. ⁵² Vəŋ gukə nsi visi ŋwə, gwènə ŋwə, ki nii bəŋ gə Jerusalem, ki ŋaytə ŋkee didi'. ⁵³ Vəŋ gə, gò' she' taa ŋii Nwi yikwalə, ki bəŋsə Nwi.

JON

dəsə faŋ Yeso lùu yigisə Nwi faŋ nyə gù wə, shi taa ŋwaa nsin. Jon nə nyò' ŋwa'lə ŋwə laa vñ mbiə faŋ vəŋ tii ŋwa'lə ŋwə biŋ laa Yeso lùu Wee Nwi nə wuu məbweysə ŋgwə faŋ Nwi nə kə'nə maa mətəŋ ŋwə. Vənzi və ŋwa'lə və Jon dəsə faŋ Yeso lùu yigisə Nwi faŋ nyə nə luu shə ŋkee fi maa vənzi və mbi, baa gò' ghee nshə. Jon ki nii fi'tə vənu və yifin'tə və Yeso vəmó' maa mədə laa Yeso lùu Wee Nwi faŋ Nwi nə tòn. Vñ vəmó' biŋ Yeso, nùŋ fwisə vəŋ maa ŋwə, vñ vəmó' twey ŋwə. Vəwaytə 13 - 17 naysə faŋ Yeso nə dù' yi vñ məzwetə nu ki maa shi ŋkiə faŋ fu taa lee vi jia ŋwə. Jon baa nàysə ŋkee jəə faŋ Nwi kò məbwey vəlwaŋ tɛ vñ mbiə faŋ vəŋ nùŋ fwisə vəŋ maa Yeso. Yigi yiyaŋ taa ŋwa'lə Jon kòŋ ntaysə vñ Jus ghə vi Yeso, faŋ vəŋ nə kee biŋ nu ki me. Təgi tə Yeso kòŋ nshi-tə wi laa yi lùu jñ nə məley nə bee nə nshii bisə, luu she' taa ŋwa'lə Jon ŋwə.

Məsənə vəwaytə:

Yeso lùu yigisə Nwi

Jon, wuu məkə muu mə Nwi nə mfəŋsə vñ məzwetə nu Yeso

Vəfa' və Yeso

Vənu maa shi ŋkiə faŋ fu taa lee vi jia Yeso

Faŋ vi nə jia Yeso, zwi ŋwə

Məywey Yeso fi shi yiku

Faŋ Jon nə fi'nə Yeso Kristo laa lùu yigisə Nwi faŋ nyə nə lùu shə shù fi maa vənzi

1 Maa vənzi və mbi, yigi nə luu shə. Yigi yó nə luu shə ghə Nwi. Yigi yó nə luu she' Nwi. ² Nyə nə luu ghə Nwi shù fi maa vənzi və mbi. ³ Vətə vənsə fi mbi nə fùu fi maa yigi yó. Tuu fa kee lùu shə faŋ ŋkə nə kee fùu fi maa yigi yó me. ⁴ Məbwey lùu taa yigi yó. Məbwey ghə lùu yaa məley, yisə si vñ ley. ⁵ Məley ghə bee maa vəshəŋ və mfəŋsə. Luu nə, mfəŋsə s' kee jia məley ghə me.

⁶ Wə mó' nə fùu, faŋ nə tòn Nwi tòn ŋwə. Yizii wə ghə nə luu Jon. ⁷ Nwə jwi fi'tə nu Nwi, ki twelə ŋi' məley kó tɛ vñ, tɛ ka' vñ vənsə nùŋ fwisə vəŋ maa məley ghə. ⁸ Nshi-tə Jon nə kee lùu məley ghə me. Nwə nə jwi she' laa yi jwi twelə nu məley kó. ⁹ Məley ghə lùu məley yinsəŋ faŋ ŋwə yi si vñ vənsə ley. Nwə nə jwi mbi maa yighee yó. ¹⁰ Wə ntə faŋ ŋwə lùu məley yinsəŋ ghə nə, nə luu taa mbi. Nwi nə bəŋ mbi, shòc fi ghə ŋwə. Luu nə, mbi kee kxi nə ŋwə me. ¹¹ Niniŋ, ŋwə nə jwi shi ŋwə, ŋkee mbii vñ kee biŋ ŋwə me. ¹² Nə biŋ she' way vñ biŋ ŋwə, nùŋ fwisə vəŋ maa ŋwə. Niniŋ, ŋwə yi vñ mbiə faŋ vəŋ nùŋ fwisə vəŋ maa ŋwə, luu vəŋ Nwi, bu' faŋ vəŋ nə nùŋ fwisə vəŋ maa yizii yi. ¹³ Niniŋ, nə bi Nwi bi vəŋ. Nu kó kee ndò fi maa məbi wə fi taa mənshi me, ti'nə me fi maa ŋkawə wə mənshaw me, ti'nə me fi maa mbi'tə wə mənshaw me.

¹⁴ Yigi yó nə kiasə gù wə, shi taa ŋwaa nsin. Yia ye feenə wi, faŋ tita Nwi nə kò tɛ ŋwə, bu' laa ŋwə lùu yigi' Wee Nwi. Nwə kee gəŋsə vñ didi', ndò lùu wuu yinsəŋ. ¹⁵ Nwə nə jwi niniŋ, Jon twelə nu ki kó, gisə nəŋay laa, «Ye wə ntə faŋ mə nəə gisə bu' ŋwə. Nwə shòc mə, faŋ ŋwə kələ jwi fi yiba jñ mə nə. Nwə nə lùu shə maa

yighee njyə faŋ mə nə kee ta lùu mbi me.» ¹⁶ Nwə nəə kee gəŋ saŋ-nsin ghee ghee, bu' laa gəŋsə lwəŋ taa fwi ŋwə. ¹⁷ Mose nə də ntisə Nwi tɛ nsin. Gə fi maa Yeso Kristo faŋ lùu məley ghə, ŋwə jwi də nu məkee gəŋsə, nə nu yinsəŋ nizi. ¹⁸ Tuu wə nə kee ta yə Nwi nə yisi me, tɛ li' she' yigi' Wee Nwi, faŋ ŋwə lùu yi fwi tita Nwi. Nwə jwi də tɛ nsin faŋ Nwi lùu.

Faŋ Jon, wuu məkə muu mə Nwi, nə biŋ laa Yeso kwələ shòc yi

(Matiu 3.1-12; Mark 1.1-8; Lukas 3.1-18)

¹⁹ Shi mó' vñ kwalə və vñ Jus fi nti' Jerusalem nə tòn vñ məfe' Nwi vəmó', nə vñ Levi tɛ Jon, laa vəŋ jwi bitə tɛ ŋwə laa ŋwə lùu ndə? ²⁰ Vñ vó jwi yi ŋwə, bitə nu kó tɛ ŋwə, ŋwə bəŋsə nu yinsəŋ, kee sxi ba me, laa yi kee lùu Kristo, wuu məbweysə vñ me. ²¹ Vəŋ bitə tɛ ŋwə laa, «A kee luu Kristo ghə me, buu a lùu ndə? A luu Elias mu?» Nwə bəŋsə laa bey. Vəŋ laa ŋwə lùu nshiiŋii-səghə wi, faŋ vi ki' ŋwə nə mu? Nwə laa bey. ²² Vəŋ baa bitə tɛ ŋwə laa ŋwə lùu ndə? «Baw yia kii bəŋsə fi ghə ghə, tɛ ka' yia gə nàysə tɛ vñ mbiə faŋ vəŋ nə tòn yia nə. A sii gi laa kə maa nshi-tə wə?» ²³ Jon bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Mə lùu gi wə faŋ nyə lu' fi təc wa'sə laa, vi bəŋsə jñ Nwi, nyə ne'tə.» [†] Nwə nə gi yigi yó she' faŋ ŋkə lùu taa ŋwa'lə Aysaya, nshiiŋii-səghə wi. ²⁴ Vñ ntəŋsə vó, faŋ vəŋ nə bitə niniŋ nə, nə luu fi taa nwa vñ Farisii. ²⁵ Vəŋ baa bitə tɛ ŋwə laa, «Sii yi kə, a kə muu mə Nwi tɛ vñ, faŋ a kee lùu Kristo ghə me, ti'nə me lùu Aysaya me, ti'nə me lùu nshiiŋii-səghə wi me?» ²⁶ Jon bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Luu she' muu mə Nwi faŋ mə kə tɛ vñ. Niniŋ, wə mó' tñŋ taa ŋwaa viŋ faŋ ŋwə kwələ shòc mə, faŋ viŋ kee kxi nə ŋwə me. ²⁷ Nwə lùu wə ntə faŋ

† 1.23 Aysaya 40.3.

ɲwə taa jwì fì yiba jɲɲ mə, faŋ mə kee bee kù'nə maa məke'tə kuu gɔsə wi me.»²⁸ Nu kó nə gay nti' Betani, yiba muu mə Jordan, maa shəŋ ɲkiə faŋ Jon nəə kó muu mə Nwi shɔ tɛ vɪi nə.

Faŋ Jon nə twèlə nu Yeso Kristo
(Matu 3.13-17; Mark 1.9-11; Lukas 3.21-22)

²⁹ Fu ki lee Jon ye Yeso faŋ ɲwə jwi yi ɲwə, gì tɛ vɪi laa, «Ye wə ɲwə. Lùu bi-njɪ Nwi, faŋ ɲwə bi' vənu vəbwəvə mbi!»³⁰ Lùu wə ghó faŋ mə nəə gisə bu' ɲwə nə, laa wə mɔ' faŋ ɲwə nə luu visi fì ghɔ mə, ndɔ jwì fì yiba mə, bu' laa ɲwə nə luu shɔ faŋ mə nə kee ta lùu shɔ me.³¹ Nshì-tɔ ɲwaa nə kee kɪi nə ɲwə me. Luu nə, mə jwi ki kɔ muu mə Nwi tɛ vɪi laa vɪi Isirayl ndɔ kɪi nə ɲwə.»³² Jon baa gi tɛ vɪi ntee laa yi yè faŋ Zwiətə Ley Nwi si' jwì fì taa yizɔ yaa bɔŋsə, si' jwì, nà y tɔ Yeso, gò'sə shɔ.³³ Jon nə gì laa, «Mə yaa kee kɪi nə ɲwə me. Luu nə, Nwi faŋ ɲwə nə tɔŋ mə laa mə jwi ki kɔ muu mə Nwi tɛ vɪi nə, gì shee kɔŋ ɲwə laa, «Wə ntiə faŋ a ndɔ ye Zwiətə Ley Nwi si' jwì dù' taa ɲwaa ɲwə, buu wə ghó lùu wə ntiə faŋ ɲwə ndɔ ki kɔ Zwiətə Ley Nwi tɛ vɪi.»³⁴ Mə ye ninij, buu naysə ntee laa wə ghó lùu Wee Nwi.»

Mfɔŋsə vɪi məbe'sə Yeso

³⁵ Fu baa ki lee Jon du' yifi ghɔ vɪ vɪi məzwetə nu ki vəbɔɔ, ³⁶ ki ye, yè Yeso faŋ ɲwə to', shɔɔ fì yifi. ɲwə ndeynə, gì laa, «Viŋ ye bi-njɪ Nwi yó nə!»³⁷ Vɪi məzwetə nu ki vó vəbɔɔ zɔ ninij, bè'sə Yeso.³⁸ Yeso kiasə ɲwaa wi yiba, ye vəŋ faŋ vəŋ nə jɔmə ɲwə nə, ɲwə bitə tɛ vəŋ laa vəŋ kəə kə? Vəŋ gi tɛ ɲwə laa, «Rabi, a shi fə?» Nji' Rabi lùu laa wuu mədeesə kwalə.³⁹ ɲwə gi tɛ vəŋ laa vəŋ jwi ye. Vəŋ gə yè shəŋ ɲkiə faŋ ɲwə nəə shi shɔ, ghɔ vɪ vəŋ du' tay. Yighee nə luu yaa vəshishwi yighuŋ.⁴⁰ Wə mu' fì taa ɲwaa vɪ vɪ vəbɔɔ nə, faŋ vəŋ nə zɔ nu Yeso fì ghɔ Jon, bè'sə ɲwə nə, nə luu Andru, weenshu Saymon Pita.⁴¹ ɲwə bi yè weenshu wi Saymon, gì tɛ ɲwə laa vəŋ yè Kristo. Nji' yizii Kristo lùu laa, wə faŋ Nwi fɔɔlə ɲwə.⁴² Ninij, Andru ndi weenshu wi, ghɔ ɲwə gə yi Yeso. Yeso ye Saymon, gì tɛ ɲwə laa, «A lùu Saymon, wee Jon, vɪ taa ki tii ghɔ nə Sifas.» Yizii Sifas luu she' yizii Pita faŋ lùu laa yighɔsə.

⁴³ Fu baa ki lee, Yeso nə kəə gè shi Galilii, ye Filip, gì tɛ ɲwə laa, «Be'sə mə!»⁴⁴ Filip nə ndɔ fì nti' Betsayda, shi Galilii, faŋ luu nti' Andru ghɔ Pita nizi.⁴⁵ Fiki' Filip ye Nataniel, gì tɛ ɲwə laa, «Yia yè wə ntiə faŋ Mose nə nshisə-ɲii sɔghɔ nə nyc' kòŋ ɲwə taa ɲwa'lə Nwi. Lùu Yeso, wuu Nazaret, wee Josef.»⁴⁶ Nataniel gi tɛ ɲwə laa, «Ka' nu jəə ndɔ fùu fì nti' Nazaret mu?» Filip gi tɛ ɲwə laa ɲwə jwi ye.⁴⁷ Nataniel jwi yi Yeso. Yeso ye ɲwə, gì tɛ ɲwə laa, «A luu wuu Isirayl yinsəŋ, nu məbwe'sə wə kee lùu taa fwi ghɔ me.»⁴⁸ Nataniel bitə tɛ Yeso laa ɲwə sii kɪi nə yi fì fə? Yeso bəŋsə tɛ ɲwə laa, «Yighee nɲyə faŋ Filip nə kee ta tii ghɔ me, mə nə du'tə mə ye ghɔ ɲi' tɛ taŋ fig.»⁴⁹ Nataniel bəŋsə tɛ ɲwə laa, «Rabi, a lùu Wee Nwi. A luu fwəŋ vɪi Isirayl.»⁵⁰ Yeso bəŋsə tɛ ɲwə laa, «A biŋ mə, bu' laa mə nii gì tɛ ghɔ laa mə yè ghɔ ɲi' tɛ taŋ ki. A taa ki ye vənu vəkwalə faŋ mbə shɔɔ nu kó.»⁵¹ Yeso ki nii baa gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ zɔ! Mə gì

ɲkee nu yinsəŋ tɛ viŋ laa viŋ ndɔ ye faŋ yizɔ ɲa'nə, nshisə-ɲiisə Nwi ko' baa si' maa Wuu yinsəŋ Nwi.»

Nu məndaa nti' Nazaret

2 Vəshi ki zi' vətia, məndaa luu shɔ nti' Kana shi Galilii. Nshu Yeso nə luu shɔ.² Vi nə ki sho' Yeso maa məndaa ghó nizi nə vɪi məzwetə nu ki.³ Faŋ məlu' nə tey ki nduŋ, nshu Yeso gi tɛ ɲwə laa, ki məlu' kee baa lùu shɔ me.⁴ Yeso gi tɛ ɲwə laa, «A sii naysə nu kó shee bu' kə, yaa? Yighee nyaa kee ta yiku'nə me.»⁵ Nshu wi gi tɛ vɪi fa' laa, «ɲwə taa jwi gi laa kə, viŋ ki yiyisə!»⁶ Vəntɪi və muu nə luu yifi nɔɔfə, bu' laa nə luu ɲgunə vɪi Jus maa məsɔ vətɔ vəvəŋ ghee nshə. Vəntɪi vó nə luu ɲkee vəkwalə tɛ ka' bɔŋsə məlu' səkwalə ɲii taa nti' mu' yaa tee ghɔ nɔɔfə.⁷ Yeso gi tɛ vɪi fa' vó laa vəŋ tɔ muu, kwəŋ taa vəntɪi vó, mbə lwaŋkə. Vəŋ kwan, mbə lwaŋkə bə.⁸ Yeso gi tɛ vəŋ laa vəŋ ɲwia, gè kò tɛ wuu məgaa fazì. Vəŋ ɲwia, gè kò tɛ wuu məgaa ghó.⁹ Wuu məgaa ghó mɔŋ muu mbó, tɛ mbə kiasə gù məlu'. ɲwə nə kee kɪi nə shəŋ ɲkiə faŋ mbə ndɔ fì fuŋ me. Kii she' vɪi mbiə faŋ vəŋ nə kwəŋ muu mbó nə. Ninij, wuu məgaa fazì ghó mɔŋ məlu' mbó, tii wuu məndaa,¹⁰ gì tɛ ɲwə laa, «Vɪi vənsə yaa ki fɔŋ kɔ məlu' məjəəmə tɛ vɪi, mbə taa ki shɔɔ si vəŋ, buu vɪ kò məlu' məbwə. Ninij, məlu' mbiə faŋ a jwì nə mbə she' ndwə nə, mbə bəw shɔɔ mbə mənsə.»¹¹ Luu ɲkee mfɔŋ shwenə nu shuu yɔŋ faŋ Yeso nə yisə, nti' Kana shi Galilii. Ninij, ɲwə tey ki də yikwalə yi tɛ vɪi mbiə faŋ vəŋ nə yè nu kó nə. Vɪi məzwetə nu ki, biŋ ɲwə, nùŋsə fwisə vəŋ maa ɲwə.

¹² Yɲkii ki mè, Yeso ndɔ si' gè nti' Kapernaum ghɔ nshu wi nə vəŋ-nshwi vɪ nə vɪi məzwetə nu ki, ghɔ vɪ vəŋ du' shɔ maa vəŋ-mbusə vəshi.

Faŋ Yeso nə dè wutə ki taa ɲii Nwi yikwalə
(Matu 21.12-13; Mark 11.15-17; Lukas 19.45-46)

¹³ Shi Pasa, faŋ nə luu shi kwalə vɪi Jus nə, ki luu nshənə, Yeso ko' gè nti' Jerusalem shi Judia.¹⁴ Faŋ ɲwə nə zi' Jerusalem, gè ɲii taa ɲii Nwi yikwalə, yè vɪi shɔ faŋ vəŋ nəə fiŋ vəmbaw, nə bisə nə vəbɔŋsə shuu ɲii Nwi. Vɪi məkwiiinə ka nə luu shɔ nizi.¹⁵ ɲwə kəə kuu, wɲŋ kɔtə shɔ, jɔŋ vɪi vó shɔ vənsə. Vəŋ fuu nə bisə nə vəmbaw. ɲwə tu ka vɪi məkwiiinə ka nsi, kwəsə vətəy-bələ vəvəŋ, mbə gukə.¹⁶ ɲwə gi tɛ vɪi məfiŋtə vəbɔŋsə laa, «Viŋ sha'sə vətɔ və, gè nə mbə. Ki viŋ ndi ɲii Tii ɲwaa, nyə gu ɲii yiwiŋ me.»¹⁷ Vɪi məzwetə nu ki ye, lùmə laa vɪ nə nyɔ' taa ɲwa'lə Nwi laa, «Mə kaw ɲii yə mɔɔ, Nwi. Nkawnə nyaa yó we' didi', tɛ ka' nyə zwi mə.»¹⁸ Vɪi kwalə vɪi Jus gi tɛ Yeso laa, «A dè shwenə nu shuu yɔŋ ɲkiə tɛ yia, faŋ ɲkə də laa a kii wutə maa məyɛ tɛ nee?»¹⁹ Yeso bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Viŋ sɔ' ɲii Nwi nyə, mə taa fianə maa vəshi vətia.»²⁰ Vɪi Jus bəŋsə tɛ ɲwə laa, «Vi nə fianə ɲii Nwi nyə maa ɲu' nɲsə-nɔɔfə muu-yinshwe, ka' a baa fianə maa vəshi vətia kikə?»²¹ Luu nə, ɲwə nə gì maa ghaŋ tii kòŋ nshì-tɔ wi, faŋ ɲwə ndɔ luu yuu ɲii Nwi yó.²² Yighee nɲyə faŋ Yeso nə ywèy fì

† 2.17 Sam 69.10.

shi yiku, vii məzwetə nu ki lumə laa ɲwə nə ɡi nu kó nə. Niniɲ, vəŋ biɲ nu ɲkiə faɲ ɲkə lùu taa ɲwa'lə Nwi, baa nə nu ɲkiə faɲ Yeso nə ɡi nə.

Faɲ Yeso nə kɛi nə fwiisə vii

²³ Yinqii ki shɔɔ, Yeso du' nti' Jerusalem maa vəshi və Pasa. Vii vəyaɲ nuɲ fwiisə vəŋ maa ɲwə bu' faɲ vəŋ yè vənu və shuu yɔɲvə faɲ ɲwə nə yɛ. ²⁴ Luu nə, Yeso kee nùŋsə fwi yi maa vəŋ me, bu' laa ɲwə nə kɔ' kɛi nə vəŋ. ²⁵ Nu nə kee ɡhò' ɲwə laa wə twelə ɲi' wə tɛ ɲwə me. ɲwə nə kɛi nə vənu vənsə faɲ mbə lùu taa fwi wə maa nshì-tɔ wi.

Faɲ Yeso nə dè jii məŋjii nu yifwàŋ Nwi tɛ Nikodemɔs

3 Wə mɔ' nə luu shɔ taa nwa vii Farisii, yizii yi lùu Nikodemɔs. ɲwə nə lùu shì' vii Jus nizi. ² Vətu' shi mɔ' ɲwə jwi yè Yeso, ɡi tɛ ɲwə laa, «Rabi, yia kɔ' kɛi laa a lùu wuu mədeesə vii faɲ ɲwə ndò fi ɡhɔ Nwi. Ka' tuu wə kee yɛ vənu və shuu yɔɲvə mbə faɲ a yi nə me, tɛ li' laa Nwi lùu fi yiba jii ɲwə me.» ³ Yeso bəŋsə tɛ ɲwə, ɡi laa, «Ye mɔɔ, mə ɡi ɲkee nu yinsəŋ tɛ ɡhɔ laa, vi kee bi wə fi me, buu ka' ɲwə kee ɲii nu yifwàŋ Nwi me.» ⁴ Nikodemɔs ɡi laa, «Sii ka' vi bi wə fi, faɲ ɲwə du'tə ɲwə ta dwàŋ kíkə? Ka' ɲwə baa bəŋ ɲii taa njo' nshu wi, vi bi ɲwə lee?» ⁵ Yeso ɡi tɛ ɲwə laa, «Yinsəŋ, mə naysə tɛ ɡhɔ laa, vi kee bi wə nə muu mə Nwi nə Zwiətə Ley Nwi me, buu ka' ɲwə kee ɲii nu yifwàŋ Nwi me. ⁶ Fa ɲkiə faɲ vi bi fi taa mbasə ɲwaa, lùu mbasə ɲwaa; fa faɲ vi bi fi taa Zwiətə Ley Nwi, lùu fa Zwiətə Ley Nwi. ⁷ Ki shuu wə yɔɲ faɲ mə ɡi tɛ ɡhɔ laa, vi ndɔ ɡhaa bi viɲ fi me. ⁸ Fii yaa ki shɔɔ fi shəŋ faɲ ɲkə kaw, a zò ɡi yi, kee kɛi nə shəŋ ɲkiə faɲ ɲkə ndò fi fuɲ me, ti'nə me shəŋ ɲkiə faɲ ɲkə ɡə shɔ me. Luu she' niniɲ maa wə ntiə faɲ vi bi ɲwə fi taa Zwiətə Ley Nwi.» ⁹ Nikodemɔs bitə tɛ ɲwə laa, «Nu kó sii ɡay kíkə?» ¹⁰ Yeso bəŋsə tɛ ɲwə laa, «A lùu wuu mədeesə vii Isirayl, kee kɛi nə nu kó yimu? ¹¹ Ye mɔɔ, mə naysə tɛ ɡhɔ yinsəŋ laa, yia ɡisə vənu faɲ yia kɛi nə mbə, baa naysə vənu faɲ yia nə yè nə yisi. Luu nə, viɲ kee biɲ yia me. ¹² Mə yaa naysə vənu və shì nsi tɛ viɲ, viɲ kee biɲ me. Niniɲ, viɲ sii taa biɲ kíkə, faɲ mə naysə vənu və yizɔ tɛ viɲ? ¹³ Tuu wə nə kee ta kɔ' ɡè yizɔ me. Niniɲ, wə mu' nə sɪ' fi taa yizɔ. Wə ɡhɔ lùu Wuu yinsəŋ Nwi. ¹⁴ ɲkee fi shi Mose nə ndi zɔ faɲ vi nə naysə fi maa bwey, bèy maa ti, shà'sə yizɔ taa tɔɔ wə'sə. † She' nee, vi ndɔ ɡhaa sha'sə Wuu yinsəŋ Nwi yizɔ. ¹⁵ Niniɲ laa vii vənsə faɲ vəŋ nùŋ fwiisə vəŋ maa ɲwə, ndɔ zɪ məbwey vəlwan. ¹⁶ Nwi nə kàw mbi didi', tɔŋ yigi' ɲwiɲ wi laa, vii vənsə faɲ vəŋ nùŋ fwiisə vəŋ maa ɲwə, kee ndɔ ndi me, zɪ məbwey vəlwan faɲ ɲwə ɡò'sə yighee mu'. ¹⁷ Nwi nə kee tɔŋ ɲwiɲ wi shì nsi, laa ɲwə ndisə vii shì nsi me. ɲwə nə tɔŋ ɲwiɲ wi maa məbweysə vii, laa vii bwey bu' ɲwə. ¹⁸ Wə ntiə faɲ ɲwə nùŋ fwi yi maa ɲwə, kee ndɔ ɲii taa nsɔ' Nwi me. Wə ntiə faɲ ɲwə kee biɲ ɲwə me, buu vi du'tə vi sɔ' ɲwə, bu' faɲ ɲwə kee biɲ yizii yigi' Wee Nwi me. ¹⁹ Məley nə jwi shì nsi, luu nə, vii kaw mfiŋsə shɔɔ mə-

† 3.14 Numba 21.4-9.

ley ɡhɔ. ɲi' nsɔ' Nwi lùu laa vii kàw mfiŋsə shɔɔ məley ɡhɔ, yisə she' vənu vəbwəvə. ²⁰ Wə tɛ me wə faɲ ɲwə yi vənu vəbwəvə, yaa ki bee məley, kee kàw shəŋ məley me, bu' vənu vəbwəvə vi fuu ntee, vi sɔ' ɲwə. ²¹ Wə ntiə faɲ ɲwə yi vənu vəjəəvə, yaa ki kaw ɡè maa shəŋ məley, laa vənu vi fuu ntee, bu' laa nshì-tɔ Nwi ɡaɲtə ɲwə maa məyisə niniɲ.»

Faɲ Jon, wuu məkɔ muu mə Nwi, nə ɡi laa Yeso Kristo kwàlə shɔɔ yi

²² Yinqii ki shɔɔ, Yeso ɡhɔ vi vii məzwetə nu ki ɡə taa nti'sə səmɔ'sə fi shi Judia, bètə shɔ, kò muu mə Nwi tɛ vii. ²³ Maa yighee yó Jon nəə kɔ muu mə Nwi nizi, nti' Enɔɲ yi Salim, bu' laa muu nə luu yifi məyaɲ. Vii nə ɡə shɔ maa məfi muu mə Nwi. ²⁴ Nə luu maa yighee yó, Jon kee ta ɲii mfiɲ me. ²⁵ Ntay yimɔ' fuu taa ɲwaa vii məzwetə nu Jon ɡhɔ vi wə Jus mɔ', bu' nu məyisə wə ley visi Nwi. ²⁶ Bu' nu kó vəŋ jwi yi Jon, ɡi tɛ ɲwə laa, «Rabi, wə ntiə faɲ viɲ ɲwə yaa luu ɲii muu mə Jordan, a biɲ nu ki ntee, ɲwə kɔ muu mə Nwi tɛ vii nizi, vii vənsə ɡə ye ɲwə.» ²⁷ Jon bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Ka' wə kee fi fa, maa laa Nwi kò tɛ ɲwə fi yizɔ me. ²⁸ Maa viɲ nə zɔ faɲ mə ɡi laa mə kee lùu Kristo, wuu məbweysə vii me. Mə lùu wə ntiə faɲ Nwi nə tɔŋ laa mə lootə jii tɛ ɲwə. ²⁹ Wəndɔɲ faɲ ɲwə ndaa wəzwi, wəzwi məndaa lùu ɲɡ-wii. ɡè fi maa wuumba wəndɔɲ məndaa ɡhɔ, ɲwə tɪɲnə ki zɔ faɲ wəndɔɲ məndaa ɡhɔ ɡisə, ɲwə ɲaytə ɲkee didi' faɲ ɲwə zò ɡi wəndɔɲ məndaa ɡhɔ. Niniɲ, mə luu she' yaa wuumba wəndɔɲ məndaa ɡhɔ. Nu kó fàynə ndee, mə kii məŋaytə nizi. ³⁰ Bàw ɲwə ki kwàlə, mə ki tiitə. ³¹ Wə ntiə faɲ ɲwə si' fi yizɔ, kwàlə shɔɔ vii vənsə. Wə ntiə faɲ ɲwə ndò fi shì nsi, luu she' wə faɲ ɲwə ndò fi shì nsi, ɡisə vənu və shì nsi. Luu nə, wə ntiə faɲ ɲwə ndò fi yizɔ, shɔɔ vii vənsə. ³² ɲwə naysə vənu faɲ ɲwə nə yè nə yisi, nə mbə faɲ ɲwə nə zò. Faɲ ɲkə kɔlə lùu niniɲ, vii kee biɲ nu ɲkiə faɲ ɲwə ɡisə nə me. ³³ Wə ntiə faɲ ɲwə biɲ nu ɲkiə faɲ ɲwə ɡisə, biɲ laa Nwi lùu wuu yinsəŋ. ³⁴ Wə ntiə faɲ tɔŋ Nwi tɔŋ ɲwə, ɡisə she' yigisə Nwi, bu' laa Nwi kò Zwiətə Ley Nwi tɛ ɲwə, mfi' yi kee lùu shɔ me. ³⁵ Tita Nwi kàw ɲwiɲ wi, kò vənu vənsə tɛ ɲwə, mbə luu ɡhɔ ɲwə. ³⁶ Wə ntiə faɲ ɲwə nùŋ fwi yi maa Wee Nwi ɡhɔ, kii məbwey faɲ ɲwə ɡò'sə yighee mu'. Wə ntiə faɲ ɲwə kee biɲ yigisə Wee Nwi me, ka' ɲwə ndɔ kee ye məbwey vəlwan me, ti'nə me fùu fi taa nsɔ' Nwi me.»

Faɲ wəzwi mɔ' fi shi Samaria nə biɲ Yeso laa ɲwə lùu wə ntiə faɲ Nwi shò'

4 ɡə fi maa nu məkɔ muu mə Nwi faɲ Yeso nə kò muu mə Nwi tɛ vii nə, vii vəyaɲ jwi zwetə nu ki, fi muu mə Nwi fi ɡhɔ ɲwə. Vii Farisii zɔ laa vii məzwetə nu Yeso yaɲ shɔɔ vii məzwetə nu Jon. Yeso baa kɛi laa vəŋ zò nu kó, ² tɛ nshì-tɔ wi nəə kee kɔ muu mə Nwi tɛ vii me, nəə kɔ she' vii məzwetə nu ki. ³ Niniɲ, ɲwə ndɔ fi shi Judia, bəŋ ɡè shi Galilii. ⁴ Faɲ ɲwə nə ɡə niniɲ, jii yi shɔɔ fi shi Samaria. ⁵ ɲwə ɡə zi' maa nti' yimɔ' fi shi Samaria, yizii nti' yó luu Sika. Nti' yó luu yi shəŋ nsi ɲkiə

fan Jeykob nã kò tã nwin wi Josef fishi nã. ⁶ Yibii muu Jeykob nã luu yifi. Vãn zi' maa shãn kó, Yeso bwa fi maa yito' yó, dù' nsi yi yibii muu yó. Nã luu maa yizò bu'tã.

⁷ Fiki' wãzwi mót' fi shi Samaria fuu jwi maa mætò muu. Yeso gi tã nwan laa nwan kò yi nã muu yi nu. ⁸ Yeso nã luu ninin gho wãzwi ghó, tã vii mæzwetã nu ki gã taa shi maa mæwãn fazi. ⁹ Wãzwi ghó gi tã Yeso laa, «A lùu wuu Jus, ki ndwan muu fi gho wuu Samaria lee?» Nwan nã gi ninin, bu' laa vii Jus gho vii Samaria nã kee zizinã me. ¹⁰ Yeso bãnã tã nwan laa, «A nii to' kii nã vøkò vã Nwi, nã wã ntia fan nwan gisã tã gho laa, Kò mã nã muu mã nu, buu a bitã tã nwan, nwan kò gho nã muu mã vølwan.» ¹¹ Wãzwi ghó gi tã nwan laa, «Tita, a kee kii fa sùn muu shò fi taa yibii me, yibii yó baa lùu yigã, a taa ndi muu mã vølwan mbó fi fã? ¹² A kwälã shò tii nwan-nsin Jeykob fan nwan nã kò yibii muu nyè tã yia mu? Jeykob nã nu fi taa yibii nyè gho van vi nã nyaasã si.» ¹³ Yeso gi tã nwan laa, «Wã tã me wã fan nwan nu muu mbè, twey muu ndò baa ywey nwan. ¹⁴ Gã fi maa wã ntia fan mã kò muu mã vølwan mbó tã nwan, nwan nu, ka' twey-muu ndò kee baa ywey nwan me. Muu mbia fan mã kò tã nwan nã, kiasã gù kò'-fi-nsi taa fwi nwan, muu fuu fi fun, yisã nwan kii mæbwey vølwan fan nwan gò'sã yighee mu'.»

¹⁵ Wãzwi ghó gi tã Yeso laa, «Tita, kò kãn muu ghó shee, laa twey-muu kee baa ki ywey mã me, mã kee baa ki jwi tã muu fi taa yibii nyè me.» ¹⁶ Yeso gi tã nwan laa nwan gã ndi ndã wi, bãn jwi nã nwan. ¹⁷ Nwan gi laa yi kee kii ndã wi me. Yeso gi tã nwan laa, «A gi nkee nu yinsãn laa a kee kii ndã wã me. ¹⁸ A nã fãn ndã vãnãn tee. Gã fi maa wã ntia fan a kii ndwã, nwan kee luu ndã wã me. Ninin, a gi nkee nu yinsãn.» ¹⁹ Wãzwi ghó gi tã Yeso laa, «Tita, mã ye laa a luu nshiiinii-sãgho. ²⁰ Mã kã bitã nu tã gho. Vãtã via nã jwi shò'tã Nwi fuu fan nyè feenã. Gã fi maa vin, vii Jus, vin gi laa, Jerusalem lùu shãn nkiã fan ka' vii ki gã shò'tã Nwi shò.» ²¹ Yeso gi tã nwan laa, «Ye mã, yaa, zò nu nkiã fan mã nãysã tã gho! Yighee ndò ki jwi fan wã ndò kee baa shò'tã Nwi fuu fan nyè me, tã'nã me taa Jerusalem me! ²² Vin shò'tã wã fan vin kee kii nã nwan me. Gã fi maa yia, yia shò'tã Nwi fan yia kii nã nwan. Wã ntia fan nwan ndò bweysã vii ndò fuu luu fi taa nwan vii Jus. ²³ Yighee ndò ku' fan vii ndò ki shò'tã Nwi maa jii yijã, ki shò'tã Nwi nã nu nkiã fan Zwitã Nwi kwãn taa fwisã vãn, shò'tã nwan nkee maa yinsãn, fãnã vãn zãnã nwan nizi. Yinsãn, yighee yó du'tã nyè ku' ndwã. Nwi kã vii fan vãn shò'tã nwan tã nee. ²⁴ Nwi lùu zwitã. Bãw vii mbia fan vãn shò'tã Nwi, ki shò'tã taa zwitã baa nã yinsãn.» ²⁵ Wãzwi ghó gi tã nwan laa, «Mã kò' kii laa wuu mæbweysã vii ndò jwi fan vi tii nwan nã Kristo. Wuu mæbweysã ghó ndò ki jwi, nwan taa fi'tã vãn vãnshã tã nsin.» ²⁶ Yeso gi tã nwan laa, «Mã fan mã gisã tã gho feenã, mã lùu wã ghó.»

²⁷ She' maa yighee yó vii mæzwetã nu Yeso bãn jwi. Shuu vãn yãn laa Yeso gisã gho wãzwi ghó. Luu nã, tuu wã fi taa nwan vãn kee bitã tã nwan laa nwan sii kã kã me, tã'nã me laa sii yã kã nwan gisã tã wãzwi ghó me.

²⁸ Wãzwi ghó me'tã nti muu wi yifi, bãn gã taa shi, gã naysã tã vii laa, ²⁹ «Vin jwi ye wã fan nwan naysã vãn vãnshã fan mã nã yã. Nã ka' kee lùu Kristo yimu?»

³⁰ Vãn fuu fi taa shi, gã shãn nkiã fan Yeso nã luu shò nã.

³¹ Fan vãn nã kee ta zì' yifi me, vii mæzwetã nu Yeso bu' gho tã nwan laa bãw nwan zi fa. ³² Nwan gi tã vãn laa yi kii fazi fan vãn kee kii nã nkan me. ³³ Vii mæzwetã nu ki gi she' vãn vãn laa, «Wã nii jwi nã fazi tã nwan mu?»

³⁴ Yeso gi tã vãn laa, «Fazi fan lùu laa mã ki yisã nu wã ntia fan nwan nã tãn mã nã, baa nã laa mã metã vãfa' vi. ³⁵ Maa vi gisã laa gò' yinuu yishwe buu luu yighee mæshwi vãn? Vin zò! Mã naysã tã vin, vin sha'sã si gin fan taa yizò, yã fan fazi du'tã nkan ku' maa mæshwi.

³⁶ Yighee jwi kù' laa wã ntia fan nwan shwi say, kii vãnð'nã vi. Vãnð'nã vi lùu laa nwan baytã vii laa vãn jwi kii mæbwey vølwan. Ninin, wã ntia fan nwan yaa bia, nã wã ntia fan nwan shishwi, kii mænãytã shãn mu'.

³⁷ Yigisã tii nyã fan vii yaa ki gisã laa, wã mu' yaa ki bia, wã diday ki shwi, luu nu yinsãn. ³⁸ Mã tãn vin laa vin gã shwi say fan vin nã kee yisã me. Nã fã' vii day shò. Ninin, vin nji maa fa' vãn, ki shwi say fan vii day nã shò.»

³⁹ Vii Samaria vãn fan vãn nã shi maa nti' yó, bin nu Yeso, bu' fan wãzwi ghó nã gi laa nwan kii nã vãn nu vi vãnshã. ⁴⁰ Ninin, vãn jwi zi' yi Yeso, bu' gho tã nwan laa gho vi vãn go' mót'. Nwan bin, gho vi vãn shi vashi vãnãã.

⁴¹ Vii vãmót' vãn baa nùn fwi vãn maa nwan, fan vãn nã zò yigisã Yeso. ⁴² Vãn gi tã wãzwi ghó laa «Yia kee baa bin Yeso she' bu' yigi yã me. Yia zò nã tuulã ghia, buu kii yinsãn laa nwan lùu wã ntia fan nwan ndò bweysã vii.»

Fan Yeso nã shù' wee shi' nti' Kapernaum

⁴³ Vashi vó vãnãã ki shãã, Yeso ndò fi yifi, shãã gã nti' yimót' fi shi Galilii. ⁴⁴ Nwan nã gã shi Galilii fan nã luu shi ki, tã nwan nã kò' kii, baa gi laa vii shi nshiiinii-sãgho kee yaa ki kò feenã tã nshiiinii-sãgho yó me. ⁴⁵ Nwan gã zi' shi Galilii, vii Galilii nãytã maa nwan, bu' laa vãn nã yã vãn vãnshã fan nwan nã yã Jerusalem maa yighee yitianã yó fan vi tii nã Pasa. Vãn nã ye, bu' laa vãn nã gã Jerusalem nizi maa mazi Pasa ghó. ⁴⁶ Yighee yó Yeso bãn gã nti' Kana fi shi Galilii. Luu nti' nyã fan nwan nã kiasã muu shò, mbã gu mælu' nã. Fan nwan nã luu yifi, wuu kwalã mót' nã luu shò nti' Kapernaum fan nwin wi nã zasã. ⁴⁷ Wuu kwalã ghó zò laa Yeso ndò fi shi Judia, jwi zi' Galilii, nwan gã shãn nkiã fan Yeso nã luu shò nã, bu' gho tã nwan laa gho nwan si' gã nti' Kapernaum, tã ka' Yeso yisã nwin wi bwanã. Wee ghó nã luu shuu yiku. ⁴⁸ Yeso gi tã wuu kwalã ghó laa, «Maa vin kee kaw bin mã maa laa vin bi ye vashwenã vã shuu yãnã me.»

⁴⁹ Wuu kwalã ghó gi tã nwan laa, «Tita, kò' lã jwi, bu' nwin nwan ghó mètã ku!» ⁵⁰ Yeso gi tã nwan laa nwan bãn gã shiinii. «Nwin wã bwanã.» Wuu kwalã ghó bin, bãn gã shiinii. ⁵¹ Fan nwan nã bãn ninin, ki biitã zi' fã nwan, vii fa' vi jwi, yã nwan jii, gi tã nwan laa, «Nwin wã bwanã.» ⁵² Nwan bitã tã vãn laa wee ghó tã yã ki bwanã yighee kã? Vãn bãnã tã nwan laa, «Ywan laynãfu maa vashishwi kwatia, nshi' kó mè fi maa nwan.» ⁵³ Tii wee ghó lumã laa luu nkee yighee nyã fan Yeso si' gi tã nwan laa nwin wi bwanã. Ninin, wã ghó, gho vi vii vi vãnshã, nun

fwisə vəŋ maa Yeso. ⁵⁴ Nə luu vəshwenə və shuu yəŋvə be'sə vəbəkə faŋ Yeso nə yə faŋ ŋwə nə ndò fi shi Judia, bəŋ gə shi Galilii.

Faŋ Yeso nə shù' wə mbii yibi muu Betsata

5 Yinqii ki shək, vəshi vəkwələ və vii Jus vəmó' baa ku', Yeso baa ko' gə nti' Jerusalem. ² Wee-fi-yibi muu nə luu shək nti' Jerusalem shuu jii nŋyə faŋ vi nəə tii nə shuu jii bisə-nŋii. Vi nəə tii yibi yó nə Betsata maa ghaŋ Hibru. Maa shəŋ kó vəshəŋ vəndiŋ shək tee, shuu muu yó. ³ Maa vəshəŋ vó, vii vəza vəyəŋ nəə nŋŋ shək, vii si fisə nə vəndwey, nə vii faŋ yiway yinqwaa vəŋ kùkə yimu' yimu'. [⁴ Nshiiŋii Nwi yaa ki si' jwi ghee ghee, jwi bwiilə muu mbó. Nshiiŋii Nwi yó bwiilə muu mbó, mfəŋ wə faŋ ŋwə gə nŋii taa muu yó, zatə ki ki nii yime. Kələ ki luu ŋkee ntək za yikə, ŋkə mè.] ⁵ Wə mó' nə luu shək, faŋ ŋwə nə zà ŋu' nŋsə-yifəŋ muu-ntia. ⁶ Yeso jwi zì' yifi, yè wə ghó, baa zək laa ŋwə du'tə ŋwə tay taa za. Yeso gi tē ŋwə laa ŋwə kəə bwaŋŋə fi maa za ki mu? ⁷ Wuu za ghó bəŋsə tē ŋwə laa, «Tita, muu bwiilə, mə kee kii wə faŋ ka' ŋwə shà' mə, sù'sə taa muu me. Mə yaa ki mŋŋ maa məsi' tey yi, wə diday ki shək si' visi.» ⁸ Yeso gi tē ŋwə laa, «Nđək yizək, kələ yighaŋ yə, ki to'!» ⁹ She' yighee mu' zatə wə ghó mè, ŋwə ndi yighaŋ yi, ki to'. Shi kó nə luu shi zwisə Nwi. ¹⁰ Niniŋ, vii Jus gi tē wə ghó faŋ Yeso nə shù' za ki nə laa, «Luu shi zwisə Nwi. Luu nŋsə laa ki vi sha' yighaŋ maa shi zwisə Nwi me!» ¹¹ Wə ghó bəŋsə tē vəŋ laa, «Wə ntiə faŋ ŋwə shù' mə fi maa za kaŋ, ŋwə gi laa mə ndi yighaŋ nyaa, ndò ki to'.» ¹² Vəŋ bitə tē ŋwə laa, «Wə ntiə faŋ ŋwə gi laa a sha' yighaŋ yə, ki to', lùu ndə?» ¹³ Wə ghó faŋ Yeso nə shù' za ki nə, kee kii me, bu' laa Yeso nə du'tə ŋwə ndək gə, bu' vii vəyəŋ maa shəŋ kó. ¹⁴ Fiki' wə ghó faŋ Yeso nii shù' ŋwə nə, gə nŋii taa nŋii Nwi yikwələ. Yeso ye ŋwə yifi, gi tē ŋwə laa, «Ye mək, a bwaŋŋə. Ki ghək baa ki yisə vənu vəbəwə me, laa ki nu faŋ ŋkə wè' shək za ki, ndək jia ghək me.» ¹⁵ Wə ghó gə, gə nàysə tē vii Jus vó laa shù' Yeso shù' zatə ki. ¹⁶ Nə luu nu ŋkiə faŋ vii Jus nə tey ki kək ŋi' tē Yeso, bu' laa ŋwə nəə yi kəŋ vənu vó maa shi zwisə Nwi. ¹⁷ Maa yighee yó Yeso gi tē vii Jus vó laa, «Tii ŋwaa fa' fa' ghee nshə. Niniŋ, mə fa' ghee nshə nizi.» ¹⁸ Vii Jus vó zək nu kó, baa mètə ki kəə jii maa məzwi ŋwə, bu' laa ŋwə bisə nŋsə shi zwisə vəŋ, ndək baa tii Nwi nə tii wi, faŋ ŋkə də laa ŋwə ndi tək ki, fi'nə ghək Nwi.

Faŋ Yeso nə gi kəŋ nsh-tək wi nə wutə ki

¹⁹ Nə luu bu' nu kó, Yeso gi tē vəŋ laa, «Viŋ zək! Mə gi tē viŋ yinsəŋ laa, ka' Wee Nwi kee ki yi tuu nu maa wutə ki me. ŋwə yi she' vənu mbia faŋ ŋwə ye laa Tii wi yisə, bu' laa nu ŋkiə faŋ tita Nwi yi luu she' nu ŋkiə faŋ ŋwiŋ wi yisə nizi. ²⁰ Lùu niniŋ, bu' laa tita Nwi kàw ŋwiŋ wi, baa dəsə vənu vəshə faŋ ŋwə yi tē ŋwiŋ wi. Nwi ndək baa də vənu vəkwələ vəmó' tē ŋwə faŋ mbə kwələ shək mbia faŋ viŋ du'tə viŋ ye. Shuu viŋ taa yəŋ. ²¹ She' faŋ tita Nwi yisə vii kùkə baa ywey, ŋwiŋ wi ghó yweysə vii nizi, faŋ ŋwə kàw. ²² Gə fi maa nšək' vii, tita Nwi kee bee

sək' vii me, ŋwə kək wutə məshia nšək'sə vii vəshə tē ŋwiŋ wi. ²³ Nwi yə niniŋ laa vii kək feenə tē ŋwiŋ wi, she' faŋ vəŋ fee tita Nwi nə. Niniŋ, wə ntiə faŋ ŋwə kee fèe Wee Nwi ghó me, buu ŋwə nizi kee fee tita Nwi, faŋ ŋwə nə tək ŋwiŋ wi shi nsi nə me. ²⁴ Viŋ zək! Mə naysə tē viŋ yinsəŋ laa, wə ntiə faŋ ŋwə zək yigisə nyaa, biŋ Nwi faŋ ŋwə nə tək mə nə, buu ŋwə fùu fi shuu yiku, ŋii məbwey vəlwaŋ, kee ndək baa ŋii taa nšək' Nwi me. ²⁵ Viŋ zək! Mə gi tē viŋ yinsəŋ laa, yighee kiku', ka' mə gi laa nyə du'tə nyə kù', faŋ vəŋku-ki-du' taa zək gi Wee Nwi. Niniŋ, vəŋku və vii mbia faŋ vəŋ zək gi Wee Nwi yó, taa ywey fi shi yiku. ²⁶ She' faŋ Nwi kii wutə maa məkək məbwey, ŋwə kək wutə kək tē ŋwiŋ wi nizi maa məkək məbwey tē vii. ²⁷ Nwi nə kək wutə məshia nšək'sə vii tē ŋwiŋ wi, bu' laa ŋwə lùu Wuu yinsəŋ Nwi. ²⁸ Ki shuu viŋ yəŋ maa vənu vó me. Yighee kiku' faŋ vii vəshə faŋ vəŋ kùkə taa zək gi Wuu yinsəŋ Nwi ghó. ²⁹ Vəŋ taa fuu fi taa təswi təvəŋ. Vii mbia faŋ vəŋ nə yə jəə, fuu maa məzi məbwey vəlwaŋ. Vii mbia faŋ vəŋ nə yə vənu vəbəwə fuu maa mənŋii taa nšək' Nwi.

³⁰ Niniŋ, ka' mə kee yi tuu nu maa wutə kaŋ me. Mə shia nšək'sə she' faŋ mə zək fi ghək Tii ŋwaa faŋ ŋwə kəə. Niniŋ, mə sək' nšək'sə, nšək lùu səloomə, bu' laa mə kee yi nu ŋkiə faŋ kàw mə me; mə yi nu ŋkiə faŋ Nwi faŋ ŋwə nə tək mə nə, kàw. ³¹ Mə ki luu gi nu kək nsh-tək ŋwaa, buu ka' vii biŋ kùkə laa yigisə nyaa lùu yinsəŋ? ³² Niniŋ, wə mó' shək faŋ ŋwə gisə kək mə (laa mə lùu Wee Nwi yinsəŋ). Mə kək' kii laa ŋwə gisə yinsəŋ kək mə. ³³ Yizii wə ghó luu Jŋŋ. Viŋ nə tək nŋsə maa Jŋŋ, tək bitə tē ŋwə laa ŋwə naysə yinsəŋ yi kək yigi yó. Viŋ nə zək yigisə yinsəŋ fi ghək ŋwə kək mə. ³⁴ Luu nə, mə kee bəə wə faŋ ŋwə gisə yigi yinsəŋ kək mə me. Mə lumə yigisə Jŋŋ yó tē viŋ, tē ka' viŋ nyiŋ fi taa nšək' Nwi. ³⁵ Yinsəŋ, Jŋŋ nə luu yaa ki' faŋ ŋwə bee ŋkee ley. Luu nə, viŋ nə kàw dù' taa məley wi ghó she' maa kŋŋtə yighee, baa ndək. Viŋ nə biŋ yigisə yi she' maa kŋŋtə yighee baa mè'tə. ³⁶ Luu nə, vənu vəmó' shək faŋ mbə shək yigisə Jŋŋ yó, faŋ mbə də laa Tii ŋwaa nə tək mə yinsəŋ. Lùu vənu və shuu yəŋvə faŋ mə yi nə, faŋ Tii ŋwaa kək mə laa mə yi. Mbə də yinsəŋ laa tək Tii ŋwaa tək mə. ³⁷ Niniŋ, nsh-tək Tii ŋwaa faŋ ŋwə nə tək mə nə, biŋ mə. Luu nə, viŋ nə kee ta zək gi yi me, ti'nə me yə ŋwə nə yisi me. ³⁸ Viŋ kee nŋŋ yigisə Tii ŋwaa taa fwisə viŋ me, bu' laa viŋ kee biŋ nu ŋwiŋ wi faŋ ŋwə nə tək ŋwə nə me. ³⁹ Viŋ tii ŋwa'lə Nwi, bu' laa viŋ bi'tə laa viŋ taa kii məbwey vəlwaŋ faŋ ŋwə gò'sə yighee mu' taa tey yi. Yinsəŋ, ŋwa'lə ghó gisə nu kək mə nizi. ⁴⁰ Luu nə, viŋ kee kaw jwi yi mə me, tē ka' viŋ kii məbwey vəlwaŋ me. ⁴¹ Mə kee kəə feenə fi ghək vii me. ⁴² Mə kək' kii laa viŋ kee kàw Nwi taa fwisə viŋ me. ⁴³ Viŋ kee biŋ mə faŋ mə jwi maa yizii Tii ŋwaa nə me. Ki luu wə mó' jwi she' nə ŋkii nu, viŋ biŋ ŋwə. ⁴⁴ Sii ka' viŋ biŋ nu Nwi kùkə, faŋ viŋ kəə she' laa vəŋ-nshwi viŋ ki kək məbəŋsə tē viŋ. Viŋ kee kəə məbəŋsə fi ghək Nwi me, faŋ Nwi lùu shək she' ŋwə mu'. Lùu ŋi' nu ŋkiə faŋ ka' viŋ kee biŋ mə me. ⁴⁵ Ki viŋ ki bi'tə laa ndək kwaŋ mə kwəŋ nu kək tək viŋ visi Nwi me. Lùu ntisə Nwi faŋ Mose nə nyò' nə, faŋ nšək ndək yisə vi kwaŋ nu kək tək viŋ. Vi ndək kwaŋ viŋ taa

nsɔ' she' bu' ɲwa'lə Mose ghó, faŋ viŋ tɛ̀ si maa ɲwə, laa ɲwə ndɔ̀ dɛ̀ nu yinsəŋ tɛ̀ viŋ nɛ̀. ⁴⁶ Viŋ nɛ̀ to' biŋ Mose ghó, buu viŋ biŋ mə nizi, bu' laa ɲkee fishi Mose nɛ̀ nyɔ̀' vɛ̀nu kòŋ mə. ⁴⁷ Viŋ kɪ luu kee biŋ nu ɲkiə faŋ Mose nɛ̀ nyɔ̀' nɛ̀ me, buu ka' viŋ biŋ yigisə nyaa kíkə?»

Faŋ Yeso nɛ̀ zə̀ vii ɲkaŋsə tee
(Matiu 14.13-21; Mark 6.30-44; Lukas 9.10-17)

6 Yiŋkii kɪ shɔ̀, Yeso ndɔ̀ tɔŋ gə̀ ɲii maghia Galilii faŋ lùu maghia Tiberiɔ̀s. ² Nwaa vii vɛ̀yaŋ be'sə ɲwə, bu' laa vəŋ nɛ̀ yə̀ vɛ̀nu vɛ̀ shuu yɔŋvə faŋ ɲwə nɛ̀ yɛ̀ maa vii vɛ̀za. ³ Yeso ko' gə̀ dɛ̀' fuu kwe' ghɔ̀ vɪ vii məzwetə nu kɪ. ⁴ Maa yighee yó, yighee mətia yiŋwaa faŋ vɪ tii nɛ̀ Pasa nɛ̀ luu nshənə. ⁵ Yeso ndeynə vɛ̀dɪ', ye laa vii vɛ̀yaŋ jiiwi yɪ ɲwə, ɲwə bitə tɛ̀ Filip laa, «Nsiŋ taa ywaŋ bee fi fə, tɛ̀ ka' ɲkə̀ kù' tɛ̀ vii vɛ̀?» ⁶ ɲwə nɛ̀ gi niniŋ maa məmɔŋ Filip. Nshi-tɔ̀ Yeso nɛ̀ kɔ' kii nɛ̀ nu ɲkiə faŋ ɲwə taa yɛ̀. ⁷ Filip bəŋsə tɛ̀ ɲwə laa, «Vi kɔ̀lə ywaŋ bee maa mba ka ɲkwəŋ, ɲkə̀ kee bee kù' tɛ̀ vii vó me, faŋ wə mu' kɔ̀lə zi she' kə̀titi'.» ⁸ Wuu məzwetə nu Yeso mɔ̀', faŋ yizii yi luu Andru, weenshu Pita, gi tɛ̀ Yeso laa, ⁹ «Weembwa mɔ̀' lùu shɔ̀, faŋ ɲwə kii yighisə bee tee, nɛ̀ vaŋ-susə vɛ̀bɔ̀. Luu nɛ̀, vaŋ-və̀tɔ̀ vó sii taa gaŋtə vii vó vɛ̀yaŋ kíkə?» ¹⁰ Yeso gi tɛ̀ vii məzwetə nu kɪ laa, vəŋ yɪ vii vó du' nsi. Shəŋ kó nɛ̀ luu she' gay gay. Vii vó vənshə du' nsi. Vii nɛ̀ luu shɔ̀ yaa ɲkaŋsə tee. ¹¹ Yeso fi yighisə bee yó, shɔ̀tə Nwi, kɪ nii bɛ̀tə bee kó, gə̀asə tɛ̀ vii vó, faŋ vəŋ nɛ̀ dɛ̀' nsi nɛ̀, baa ndi susə sɔ̀, gə̀atə tɛ̀ vii vó. Wə tɛ̀ me wə zi zwə. ¹² Faŋ vəŋ nɛ̀ zi zwəkə̀, Yeso gi tɛ̀ vii məzwetə nu kɪ laa vəŋ baytə və̀bi' və̀bee mbiə faŋ mbə̀ bə̀, bu' mbə̀ ndi day. ¹³ Vii məzwetə nu kɪ baytə və̀bi' və̀bee vó faŋ mbə̀ bə̀ fi maa yighisə bee yó tee nɛ̀, ɲkɔ̀sə lwanə kə̀ njɔ̀sə-bɔ̀. ¹⁴ Vii vó vənshə ye nu shuu yɔŋ ɲkiə faŋ Yeso nɛ̀ yɛ̀ yifi, vəŋ gi laa, «Yinsəŋ, luu ɲkee nshiiŋii-sɔ̀ghɔ̀ nɛ̀, faŋ Nwi nɛ̀ gi fishi laa ɲwə ndɔ̀ jwi taa mbi shi nsi.» ¹⁵ Yeso ye laa vii vó kə̀ jwi jia ɲwə nɛ̀ wutə, nùŋ ɲwə maa fwəŋ, ɲwə su'tə̀ fi ghɔ̀ vəŋ, ko' gə̀ fuu kwe'.

Faŋ Yeso nɛ̀ tɔ̀' fi fuu muu
(Matiu 14.22-33; Mark 6.45-52)

¹⁶ Kɪ lùu laynəfu, vii məzwetə nu Yeso si' gə̀ taa maghia, ¹⁷ gə̀ ɲii taa bay, tɔŋ gə̀ ɲii yɪ, nti' Kapernaum, tɛ̀ fu faŋ, Yeso kee ta jwi yɪ vəŋ me. ¹⁸ Muu tatə didi' bu' laa fii nɛ̀ shishɔ̀ nəŋay. ¹⁹ Faŋ vəŋ tɔ̀' fi taa muu yaa vəkilomita tee, yə̀ Yeso faŋ ɲwə to' fi fuu muu, to' jwi yɪ vəŋ, vəŋ fee ɲkee didi'. ²⁰ Yeso gi tɛ̀ vəŋ laa, «Kɪ viŋ baa fee me, lùu mə, faŋ mə jwi yɪ viŋ.» ²¹ Niniŋ, vəŋ nɛ̀ kə̀ ɲiisə Yeso taa bay, she' yighee yó bay kó zi' mbɔ̀' bia maa shəŋ ɲkiə faŋ vəŋ nɛ̀ kə̀ gə̀ fùu yifi.

²² Fu kɪ lee, vii mbiə faŋ vəŋ gɔ̀' ɲii muu njyə faŋ Yeso si' lùu shɔ̀ ghɔ̀ vɪ vii məzwetə nu kɪ nɛ̀, ye laa bay kə̀mɔ̀' kee baa lùu shɔ̀ me, laa ɲkə̀ nɛ̀ luu she' kə̀mu'. Vəŋ nɛ̀ kii laa Yeso si' kee ɲii taa bay kó ghɔ̀ vɪ vii məzwetə nu kɪ me, laa si' gə̀ she' vii məzwetə nu kɪ nɛ̀. ²³ Və̀bay vəmɔ̀' tɔŋ jwi fi nti' Tiberias, jwi lùu nshənə maa shəŋ ɲkiə faŋ tita Yeso nɛ̀ ndwəŋ Nwi shɔ̀, vɪ zi bee yifi nɛ̀. ²⁴ Niniŋ, vii vó ye laa Yeso kee baa lùu shɔ̀

me, vii məzwetə nu kɪ kee lùu shɔ̀ me, vəŋ ɲii taa və̀bay vó, tɔŋ muu, gə̀ ɲii Kapernaum, kɪ kə̀ Yeso fi fuŋ.

Faŋ Yeso nɛ̀ fi'nə nu kɪ yaa fazi faŋ ɲkə̀ si' fi taa yizɔ̀

²⁵ Faŋ vəŋ zi' ɲii maghia yó, yə̀ Yeso ɲii yó, bitə tɛ̀ ɲwə laa, «Tita, a sii jwi feenə yighee kə?» ²⁶ Yeso bəŋsə tɛ̀ vəŋ laa, «Yinsəŋ, mə naysə tɛ̀ viŋ laa, nu ɲkiə faŋ viŋ kə̀ mə shɔ̀, luu bu' laa viŋ si' zɛ̀ bee kɪ zwəkə̀, kee bee luu bu' nu shuu yɔŋ ɲkiə faŋ viŋ si' ye fi ghɔ̀ mə nɛ̀ me. ²⁷ Kɪ viŋ baa kɪ fa' maa fazi ɲkiə faŋ ɲkə̀ taa ndi me. Bə̀w viŋ fa' maa məfi fazi ɲkiə faŋ ka' ɲkə̀ go'sə yighee mu', yɛ̀ viŋ kii mə̀bwey və̀lwaŋ. Lùu ɲkiə faŋ Wuu yinsəŋ Nwi ndɔ̀ kɔ̀ tɛ̀ viŋ. Ka' ɲwə kɔ̀ tɛ̀ viŋ bu' laa tita Nwi nɛ̀ kò wutə kɪ tɛ̀ ɲwə yaa shwenə tɛ̀ viŋ.» ²⁸ Vəŋ bitə tɛ̀ Yeso laa, «Sii ka' yia yɪ kə̀, buu kɪ fa' və̀fa' və̀ Nwi?» ²⁹ Yeso bəŋsə tɛ̀ vəŋ laa, «Fa' ɲgwə faŋ ka' viŋ fə̀', ɲwə bə̀w tɛ̀ Nwi, lùu laa viŋ nuŋ fwi siŋ maa mə, faŋ nɛ̀ tɔŋ Nwi tɔŋ mə taa mbi.» ³⁰ Vəŋ gi tɛ̀ ɲwə laa, «Faŋ ɲkə̀ lùu niniŋ, baw a yɪ ɲkee nu yaa shwenə tɛ̀ yia, tɛ̀ ka' yia ye wutə kə̀, biŋ ghɔ̀? A taa yɪ kə?» ³¹ Maa vətii vaŋ-nsiŋ nɛ̀ zɛ̀ fazi ɲkiə faŋ vɪ tii nɛ̀ mana nɛ̀ taa tɔ̀ wa'sə, yuu ɲkə̀ lùu taa ɲwa'lə Nwi laa, ɲwə nɛ̀ kò fazi faŋ ɲkə̀ nɛ̀ ndɔ̀ fi yizɔ̀ tɛ̀ vəŋ, vəŋ zi.» ³² Yeso bəŋsə tɛ̀ vəŋ laa, «Viŋ zɔ̀! Mə gi tɛ̀ viŋ yinsəŋ laa, Nə kee kò Mose kò fazi ɲkiə faŋ ɲkə̀ ndɔ̀ fi yizɔ̀ tɛ̀ viŋ me. Nɔ̀ kɪ kɔ̀ Tii ɲwaa kɔ̀ ɲkee fazi yinsəŋ tɛ̀ viŋ faŋ ɲkə̀ ndɔ̀ fi yizɔ̀. ³³ Fazi yiŋkii kó, faŋ Nwi kɔ̀ tɛ̀ vii nɛ̀, lùu ɲkiə faŋ ɲkə̀ ndɔ̀ fi yizɔ̀, jwi kɔ̀ mə̀bwey tɛ̀ vii taa mbi.»

³⁴ Vəŋ gi tɛ̀ Yeso laa, «Tita, kɔ̀ kəŋ fazi kó tɛ̀ yia ghee nshə!» ³⁵ ɲwə gi tɛ̀ vəŋ laa, «Lùu mə lùu fazi kó faŋ ɲkə̀ kɔ̀ mə̀bwey tɛ̀ vii. Wə tɛ̀ me wə faŋ ɲwə jwi yɪ mə, ka' jii kee baa zə̀ ɲwə me; tvey-muu kee baa ywey ɲwə me. ³⁶ Luu nɛ̀, mə du'tə̀ mə naysə tɛ̀ viŋ laa, viŋ ye mə nɛ̀ si ghiŋ, luu nɛ̀, kee biŋ mə me. ³⁷ Vii mbiə faŋ Tii ɲwaa kɔ̀ laa lùu vii vaŋ, vii vó vənshə taa kɪ jwi yɪ mə. Wə tɛ̀ me wə faŋ ɲwə jwi yɪ mə, mə kee taa jɔŋ ɲwə me. ³⁸ Lùu niniŋ, bu' laa mə si' fi yizɔ̀ maa məyɪ nu ɲkiə faŋ ɲkə̀ bə̀w too Nwi faŋ ɲwə nɛ̀ tɔŋ mə nɛ̀. Mə yaa kee jwi maa məyɪ nu ɲkiə faŋ ɲkə̀ bə̀w too mə me. ³⁹ Nu ɲkiə faŋ ɲkə̀ bə̀w too Nwi faŋ ɲwə nɛ̀ tɔŋ mə nɛ̀, lùu laa kɪ mə me' tuu wə mu' fi taa ɲwaa vii mbiə faŋ ɲwə kò shee nɛ̀ me, tɛ̀ ka' mə ndɔ̀ yweysə vəŋ vənshə fi ghɔ̀ yiku maa və̀shi və̀shə. ⁴⁰ Nu ɲkiə faŋ Tii ɲwaa kə̀, lùu laa, wə tɛ̀ me wə faŋ ɲwə yə̀ ɲwiŋ wi, nùŋ fwi yɪ maa ɲwə, zi mə̀bwey və̀lwaŋ. Niniŋ, mə ndɔ̀ yweysə ɲwə maa və̀shi və̀shə.»

⁴¹ Faŋ ɲwə nɛ̀ gi niniŋ nɛ̀, vii Jus tey kɪ lulə ɲwə, bu' faŋ ɲwə nɛ̀ gi laa yɪ luu fazi kó faŋ ɲkə̀ ndɔ̀ fi yizɔ̀. ⁴² Vəŋ gi laa, «Maa wə ɲwə̀ lùu Yeso, wee Josef. Tii wi nɛ̀ nshu wi lùu vii faŋ nsiŋ kii nɛ̀ vəŋ. Sii ka' ɲwə gi laa yɪ jwi fi yizɔ̀ kíkə?» ⁴³ Yeso gi tɛ̀ vəŋ laa kɪ vəŋ baa lùlə me. ⁴⁴ «Tuu wə kee lùu shɔ̀, tɛ̀ ka' ɲwə jwi yɪ mə maa laa Tii ɲwaa faŋ ɲwə nɛ̀ tɔŋ mə nɛ̀, suŋ wə ghó, ɲwə jwi yɪ mə me. Wə tɛ̀ me wə faŋ ɲwə jwi yɪ mə, mə ndɔ̀ yweysə ɲwə shi yiba. ⁴⁵ Nə luu fishi, nshiiisə-ɲii sɔ̀ghɔ̀ nɛ̀ nyɔ̀' taa ɲwa'lə Nwi laa, «Nwi taa deesə vii vənshə.» ††

† 6.31 Eksodɔ̀s 16.13-15. †† 6.45 Aysaya 54.13.

Nininj, wə t̄i me wə faŋ ɲwə zɔ mədeesə Tii ɲwaa, baa zwetə fi ghɔ ɲwə, taa jwi yi mə. ⁴⁶ ɲkə kee dè laa wə nə yè Tii ɲwaa me. Ye she' wə nt̄iə faŋ ɲwə nə ndò fi yi Nwi, yè Tii ɲwaa. ⁴⁷ Viŋ zɔ! Mə gi t̄i viŋ yinsəŋ laa, wə nt̄iə faŋ ɲwə nùŋ fwi yi maa mə, kii məbwey faŋ ɲwə kee yaa ki mè me. ⁴⁸ Mə lùu fazi ɲkiə faŋ ɲkə kɔ məbwey t̄i vii. ⁴⁹ Gè fi maa fazi mana ki, faŋ vət̄i viŋ nə z̄i taa tɔɔ wə'sə fishi nə, vəŋ nə zi, ndɔ baa kukə maa yighee vəŋ. ⁵⁰ Gè fi maa fazi yinsəŋ kɔ faŋ ɲkə ndò fi yizɔ nə, wə t̄i me wə faŋ ɲwə zi fazi kɔ, kee ndɔ baa ku me. ⁵¹ Lùu mə lùu fazi kɔ faŋ ɲkə ndò fi yizɔ nə, faŋ ɲkə kɔ məbwey t̄i vii. Wə ki luu z̄i fazi kɔ, buu ɲwə bwèy yighee mu'. Fazi kɔ faŋ mə taa kɔ t̄i vii laa vəŋ bwey, lùu mbasə ɲwaa ɲwaa.»

⁵² Nə luu bu' yigisə Yeso yɔ laa vii Jus tey ki tay she' vəŋ vəŋ laa, «Sii ka' wə ɲwə kò mbasə ɲwaa wi, laa nsin kwə kika?» ⁵³ Yeso gi t̄i vəŋ laa, «Viŋ zɔ! Mə gi t̄i viŋ yinsəŋ laa, viŋ ki luu kee ki kwə mbasə Wuu yinsəŋ Nwi, ndɔ nu mənshi mi me, buu ka' viŋ kee kii məbwey ghɔ me. ⁵⁴ Wə t̄i me wə faŋ ɲwə kwə mbasə ɲwaa ɲwaa, nu mənshi maa, taa luu ɲwə faŋ ɲwə kii məbwey vəlwanj, buu mə ndɔ yweysə ɲwə maa vəshi vəshə. ⁵⁵ Mbasə ɲwaa ɲwaa luu ɲkee fazi yinsəŋ, mənshi maa luu ɲkee fa nu yinsəŋ. ⁵⁶ Wə t̄i me wə faŋ ɲwə kwə mbasə ɲwaa ɲwaa, nù mənshi maa, buu ɲwə gò'sə yia ɲwə yighee mu'; mə gò'sə taa fwi ɲwə nizi. ⁵⁷ Tii ɲwaa faŋ ɲwə kii məbwey yinsəŋ, nə t̄ɔŋ mə. Nininj, mə bwey bu' ɲwə. She' nee, wə nt̄iə faŋ ɲwə kwə mbasə ɲwaa ɲwaa, ndɔ bwey bu' mə. ⁵⁸ Nininj, mbasə ɲwaa ɲwaa luu ɲkee fazi faŋ ɲkə ndò fi yizɔ. Fazi ɲkiə faŋ vət̄i viŋ nə z̄i taa tɔɔ wə'sə fishi nə, baa kii kukə, kee lùu fazi yinsəŋ faŋ ɲkə ndò fi yizɔ me. Luu nə, wə nt̄iə faŋ ɲwə z̄i fazi ɲkiə faŋ mə kɔ nə, ndɔ gò'sə yighee mu'.»

⁵⁹ Yeso nə gi yigi nyè yinshə faŋ ɲwə nəə deesə vii taa ɲii Nwi nt̄i' Kapernaum. ⁶⁰ Vii vəyanj fi taa ɲwaa vii məzwetə nu Yeso nə z̄i yigi yɔ, gi laa yigi yɔ luu ɲkee yiwe', sii ka' biŋ ndə biŋ kaŋ yigi yɔ. ⁶¹ Yeso kii fi taa fwi ɲwə laa vii məzwetə nu ki l̄ilulə kòŋ yigisə yi, ɲwə gi t̄i vəŋ laa, «Yigisə nyaa yi fwi sin za mu? ⁶² Viŋ sii taa gi laa kə, faŋ viŋ ye Wuu yinsəŋ Nwi ndɔ bəŋ ko' gè shəŋ ɲkiə faŋ ɲwə nə ndò fi fuŋ? ⁶³ Viŋ zɔ! Kɔ Zwitə Nwi kɔ məbwey t̄i wə. Ki ɲkə kee luu ɲkee nu mbasə ɲwaa me. Maa lùu ghanj tii mə gi t̄i viŋ nə. Yigi nɲyə faŋ mə gi t̄i viŋ nə, ndɔ yisə Zwitə Ley Nwi ɲii taa ɲwaa vii, vəŋ z̄i məbwey vəlwanj. ⁶⁴ Luu nə, vii vəmó' fi taa ɲwaa viŋ kee biŋ yigisə nyaa me.» Yeso nə gi ɲininj bu' laa, shù fi maa vənzi ɲwə nəə kɔ' kii nə vii mbia faŋ vəŋ kee biŋ yigi yi me, nə wə nt̄iə faŋ ɲwə ndɔ fiŋ ɲwə nə. ⁶⁵ Yeso baa gi laa, «Lùu ɲi' nu ɲkiə faŋ mə nə nàysə laa, ka' wə kee jwi yi mə me, t̄i li' laa Tii ɲwaa sùŋ ɲwə me.»

Faŋ Saymon Pita nə biŋ laa Yeso luu Kristo wuu ley Nwi

(Matiu 16.13-20; Mark 8.27-30; Lukas 9.18-21)

⁶⁶ Shù fi maa yighee yɔ, vii vəyanj faŋ vəŋ nəə be'sə Yeso, su'tə fi maa ɲwə, kee baa be'sə ɲwə me. ⁶⁷ Nininj, Yeso bitə t̄i vii məzwetə nu ki ɲjɔsə-bɔɔ nə laa, «ɲkiŋ sii lùu laa kə? Viŋ kee kəə nyin ɲizi yimu?» ⁶⁸ Saymon Pita

bəŋsə t̄i ɲwə laa, «Tita, yia sii nyin ghɔ, yia baa be'sə ndə? A kii yigi faŋ nyə kɔ yia nə məbwey vəlwanj. ⁶⁹ Yia nùŋ fwi sia maa ghɔ, bu' laa yia kɔ' kii laa a luu ɲkee wuu ley ɲgwə faŋ Nwi nə shò'.» ⁷⁰ Yeso gi t̄i vəŋ laa, «Maa nə luu nshi-tɔ ɲwaa, faŋ mə nə shò' viŋ ɲjɔsə-bɔɔ nə. Luu nə, wə mu' fi taa ɲwaa viŋ lùu wuu zwitə bwə.» ⁷¹ Yeso nəə gisə nu kɔ kòŋ Judas, wee Saymon Iskariot, faŋ ɲwə ndɔ fiŋ Yeso nə. ɲwə nə luu fi maa vii məzwetə nu Yeso ɲjɔsə-bɔɔ nə.

Faŋ vəŋ-nshwi Yeso nə kee nùŋ fwi vəŋ maa ɲwə me

7 Yinjii ki shɔɔ, Yeso nə to' fi shi Galilii. ɲwə nə kee baa kaw ki to' fi shi Judia me, bu' laa vii kwalə vii Jus nəə kəə zwi ɲwə. ² Nininj, vəshi və zwisə mbia faŋ vii Jus yaa ki shi taa tətə, lùu nshənə, ³ vəŋ-nshwi Yeso gi t̄i ɲwə laa, «Bàw a ndɔ gè shi Judia maa vəshi vəzwisə vɔ, t̄i ka' vii və yè vənu və shuu yɔŋvə faŋ a yisə yifi nizi. ⁴ Ka' wə kee ndiə ɲwaa wi me, faŋ ɲwə kəə laa vii ye, baa kii nə vənu faŋ ɲwə yi. A kəə yisə vənu vɔ, bàw a yisə ntee, vii vənsə ye.» ⁵ Vəŋ-nshwi vi nə gi nininj, bu' laa vəŋ ɲizi nə kee biŋ ɲwə me. ⁶ Yeso gi t̄i vəŋ laa, «Yighee nyaa kee ta yiku' me. Gè fi maa viŋ, yighee luu yijəə t̄i viŋ ghee nshə. ⁷ Ka' mbi kee bèè viŋ me. Mbi bee she' mə, bu' faŋ mə gisə ntee laa vəŋ yi vənu vəbwəvə. ⁸ Nininj, bàw laa viŋ gə maa vəshi və zwisə vɔ, mə kee gigə me. Yighee nyaa kee ta yiku' me.» ⁹ ɲwə nə gi nininj, gò' shi Galilii.

Faŋ Yeso nə baa ko' gə Jerusalem, gè dèesə taa ɲii Nwi yikwalə

¹⁰ Vəŋ-nshwi Yeso ki nii ndò gè maa nu vəshi vəzwisə vɔ, Yeso si, ndò ki nii gè ɲkii fi taa vəndenə, kee to' ntee me. ¹¹ Vii kwalə vii Jus kəə ɲwə maa vəshi və zwisə vɔ, to' bitə laa ɲwə sii bə? ¹² Vii mbia faŋ vəŋ nə luu yifi nə, shumə ɲwə. Vii mó' gi laa ɲwə lùu wuu yinsəŋ. Vii mó' twey, gi laa ɲwə to' bwe'sə vii. ¹³ Luu nə, wə kee gi kòŋ ɲwə ntee me, bu' laa vəŋ nəə fee vii kwalə vii Jus.

¹⁴ (Vəshi və zwisə vɔ, vi nəə z̄i maa yiwiŋ ɲkwəŋ.) Fəwiŋ fɔ ki gaasə nintəŋ, Yeso ko' gè ɲii taa ɲii Nwi yikwalə, ki deesə nu Nwi shɔ. ¹⁵ Shuu vii kwalə vii Jus yɔŋ. Vəŋ gi laa, «Sii yi kə, wə ɲwə kii nə ɲwə'lə nee, faŋ ɲwə nə kee bee zwètə ɲwə'lə didi' me?» ¹⁶ Yeso bəŋsə t̄i vəŋ laa, «Nu ɲkiə faŋ mə deesə t̄i viŋ, kee lùu nu kaŋ me, lùu nu faŋ mə z̄i fi ghɔ Nwi, faŋ ɲwə nə t̄ɔŋ mə. ¹⁷ Wə ki luu ki kəə ȳi nu ɲkiə faŋ Nwi kàw, buu ka' ɲwə kii laa yigisə nyaa yɔ ndò fi ghɔ Nwi, laa nyə kee lùu nu faŋ mə gisə maa ɲkii nyaa me. ¹⁸ Wə nt̄iə faŋ ɲwə gisə fi taa ɲkii ɲwə, kəə yizii yikwalə maa nshi-tɔ wi. Luu nə, wə nt̄iə faŋ ɲwə kəə yikwalə wə nt̄iə faŋ ɲwə nə t̄ɔŋ ɲwə, lùu wuu yinsəŋ, kee lùu wuu məbwe'sə vii me. ¹⁹ Fishi Mose nə kò ntisə Nwi t̄i viŋ. Luu nə, tuu wə kee lùu shɔ taa ɲwaa viŋ faŋ ɲwə nùŋsə ntisə sɔ me. Nininj, sii yi kə viŋ kəə jii maa məzwi mə.» ²⁰ Vii vɔ bəŋsə t̄i ɲwə laa, «Zwitə bwə taa fwi ghɔ, sii kəə zwi ndə zwi ghɔ?» ²¹ Yeso bəŋsə t̄i vəŋ laa, «Mə nə ȳi she' nu kə-mu', shuu wiŋ yɔŋ. ²² Mose nə kò nùŋsə məsiitə vəŋ t̄i viŋ, faŋ nə kolə kee t̄y Mose t̄y nu kɔ me, nə t̄y vət̄i

vanj-nsinj fishi. Nininj, vinj siitə vanj nkee maa shi zwisə Nwi. ²³ Fanj vinj siitə vanj maa shi zwisə Nwi nininj, laa ki vinj bi' ntisə Mose me, sii yi kə fwi sinj shəsə laa mə shù' za fi maa wə maa shi zwisə Nwi laa wə ghó bwanə, nkwaa wi we' nshə. ²⁴ Ki vinj baa ki shia nso'sə she' fi maa vənu mbiə fanj vinj ye nə si ghinj me, vinj ki shia nso' maa yinsənj.»

²⁵ Vii mós' fi Jerusalem zo yigisə Yeso, gi laa, «Wə njwə kee lùu wə ntiə fanj vi kəə zwi njwə yimu? ²⁶ Ye njwə fanj njwə gisə, kee bee fée nu me, she' ntee nee, wə kee bee fanj njwə fi maa yigisə yi me. Nkə lùu laa vii kwalə vanj-nsinj kwiinə, ki kii yinsənj laa lùu wuu məbweysə njwaa-nsinj lee? ²⁷ Bey, ka' nkə kee lùu nininj me, bu' laa nsinj kó' kii nə shənj nkia fanj wə njwə ndo fi funj. Gə fi maa wuu məbweysə ghó, njwə ndo jwi, wə kee kii nə shənj nkia fanj njwə ndo fi funj me.» ²⁸ Nininj, fanj Yeso nəə deesə taa nii Nwi nə, njwə gi nkee nənjay laa, «Vinj gi laa vinj kii nə mə lee, ndo gi laa vinj kii nə shənj nkia fanj mə ndo fi funj mu? Nininj, baw vinj kii laa mə kee jwi maa nshitə njwaa me. Mə ndo fi ghó wə ntiə fanj njwə lùu nkee shətə wuu yinsənj, fanj njwə nə tən mə. Luu nə, vinj kee kii nə njwə me. ²⁹ Mə kó' kii nə njwə, bu' laa mə ndo fi yi njwə; tən njwə tən mə.» ³⁰ Bu' yigi nyə, vii kwalə vii Jus nə kəə jii, jia Yeso. Luu nə, wə kee lùu shó, kən njwə nə ghó me, bu' laa yighee yi nə kee ta yiku' me. ³¹ Luu nə, vii vəyanj binj nu ki. Vənj nə gisə laa, yinsənj, lùu nkee wuu məbweysə njwaa-nsinj fanj Nwi tən. Sii ka' wə mós' ndo baa lùu shó, fanj Nwi tən, té ka' njwə dè vəshwenə shò wə njwə mu? ³² Vii Farisii zo fanj vii lula kən yigisə Yeso yó, vən faynə ghó vi vii kwalə məfe' Nwi, tən vii fa' vən laa vi jia njwə. ³³ Fanj vii fa' vó nə jwi, Yeso gi laa, «Nsinj taa baa shi betə she' titi', buu mə bənj gə yi Tii njwaa fanj njwə nə tən mə nə. ³⁴ Vinj ndo kəə mə, kee yè mə me, bu' laa shənj nkia fanj mə ndo lùu shó, ka' vinj kee zi' yifi me.» ³⁵ Vii Jus gi she' vən vən laa, «Wə njwə sii gi laa yi ndo gə fə, té ka' nsinj kee ndo ye njwə me? Njwə ndo gə ye vii Jus mbiə fanj vən sàynə taa njwaa vii Griik, kó' ki nii deesə nu ki té vii Griik mu? ³⁶ Nji' nu nkia fanj njwə gi laa, shənj nkia fanj yi taa gə shó, ka' nsinj kee zi' shó me, sii lùu laa kə?»

³⁷ Ki luu maa shi kwalə, fanj lùu shi məndwə vəshi və kwalə vó, Yeso ndo yizó, gi nkee nənjay laa, «Wə té me wə fanj too muu ywey njwə, bəw njwə jwi yi mə, nu muu. ³⁸ Wə ntiə fanj njwə nən fwi yi maa mə, yuu nkə lùu taa njwaa'lə Nwi, buu muu mbó fanj mbə kə məbwey, taa ki fuu fi taa fwi njwə.» ³⁹ Yeso nə gi yigi yó kən Zwiətə Ley Nwi fanj nkə ndo nii maa vii mbiə fanj vən nən fwisə vən maa Nwi. Maa yighee yó vii nə kee ta kii Zwiətə Ley kó me, bu' laa Nwi nə kee ta kò'sə ndaw Yeso taa shənj yifwənj Nwi me. ⁴⁰ Vii vəmós' fanj vən nə zó yigi yó, gi laa, «Yinsənj, lùu nshiiinjii-səghó wì, fanj nsinj ki' njwə nə.» ⁴¹ Vii mós' gi laa, «Wə njwə lùu wuu məbweysə njwaa-nsinj fanj Nwi tən njwə nə.» Luu nə, vii mós' gi laa, bey, ka' wuu məbweysə ghó kee fùu fi shi Galilii me. ⁴² Maa vi nə nyò' taa njwaa'lə Nwi laa wuu məbweysə ghó ndo fuu fi ni' nii Deyvid, baa nə laa vi ndo bi njwə nti' Betelehem, fanj luu nti' njyə fanj fwənj Deyvid nəə shi shó nkee fishi. ⁴³ Nininj, vii gaasə yinjwaa vən bu' Yeso. ⁴⁴ Vii mós'

nə kəə jia njwə, luu nə, wə kee kən ghó maa njwə me. ⁴⁵ Nininj, vii ntənjə vó bənj gə maa vii kwalə məfe' Nwi nə vii Farisii. Vii kwalə vó bitə té vii ntənjə vó laa, «Sii yi kə vinj kee jwi nə njwə me?» ⁴⁶ Vii ntənjə vó bənjə laa, vi nə kee ta zó wə fanj njwə gisə yaa wə njwə me. ⁴⁷ Vii Farisii gi té vən laa, «Vi baa ki luu bwè'sə vinj nizi mu? ⁴⁸ Wə mu' lùu shó taa njwaa yia vii kwalə nə vii Farisii, fanj njwə binj njwə mu? ⁴⁹ Luu she' nwaa vii vi, fanj vən kee kii nə ntisə Mose me, fanj vən binj njwə. Nso' Nwi ndo jia vən.» ⁵⁰ Wə mu' fi taa njwaa vii Farisii nə lùu Nikodemós, njwə fanj njwə nə du'tə njwə gə yi Yeso nə. Njwə gi té vən laa, ⁵¹ «Ntisə só fanj Mose nə kó té nsinj nə, nsə sii gi laa kə? Nsə gi laa vi ki sò' nso' wə, kee ki bi zo fi ghó wə ghó, té ka' vi kii nə nu nkia fanj njwə yisə nkə bi yimu?» ⁵² Vən taw njwə laa, «A lùu wuu Galilii nizi mu? Kəə fi taa njwaa'lə Nwi. A taa ye laa ka' nshiiinjii-səghó kee fùu fi shi Galilii me.» ⁵³ [Vii vó ki nii yiwa'kə, wə gə fu njwə, wə gə fu njwə.]

Fanj vi nə jwi nə wəzwi té Yeso fanj vi nə jia ghó wəndən

8 [Yeso ki nii ndo ko' gə fuu bənj vətə və mənngwə. ² Fu lee, nkee taa nshia-ndoo-mbisi, Yeso baa ndo gə taa nii Nwi yikwalə, vii vənsə baa ki baytə yi njwə. Njwə du'nə nsi, ki deesə nu Nwi té vən. ³ Vii mədeesə njwaa'lə Nwi ghó vi vii Farisii jwi nə wəzwi mós' fanj vi jia njwə ghó wəndən. Vən jwi nə wəzwi ghó, nən njwə nintən njwaa vii, ⁴ gi té Yeso laa, «Tita, yia jia wəzwi njwə ghó wəndən mós'. ⁵ Maa nkə lùu taa njwaa'lə ntisə Nwi fanj Mose nə kó té nsinj nə, laa wə fanj njwə yi nininj, vi tūmə njwə nə njwə'lə njwə ku. † A gi nkii laa kə?» ⁶ Vən nə gi nininj maa məzə nu nkia fanj njwə taa gi, té ka' vən shò fi funj, kəə njwə nə nso'. Yeso bəəsə to ki nsi, ki nyc' nsi nə wee-ghó wi. ⁷ Fanj vən nəə baa ki bibitə, njwə binjə to ki yizó, gi laa, «Wə lùu shó taa njwaa vinj, fanj njwə kee ta yè nu bwə me, njwə fən tən njwə' maa wəzwi njwə.» ⁸ Njwə gi nininj, baa ki bəəsə to ki nsi, baa nyò' nsi. ⁹ Vii vó zo yigi yi yó, wa'kə wə nə mu' nə mu', tən fi maa vii taa. Fiki' go' she' Yeso ghó wəzwi ghó, fanj njwə nə titinjə. ¹⁰ Yeso nə'tə njwaa wi, gi té wəzwi ghó laa, «Yaa, vən yigə vənsə mu? Wə kee lùu shó, mós' nso' yə yimu?» ¹¹ Wəzwi ghó gi té Yeso laa, «Tita, wə kee baa lùu shó me.» Yeso gi té wəzwi ghó laa, «Fanj nkə lùu nininj, nshitə njwaa nizi, mə kee taa mós' nso' yó me. Gə, ki baa yi nu bwə me!»]

Fanj Yeso nə gi laa nshitə Nwi yiba jinj

¹² Maa yighee yó Yeso baa gi té vii laa, «Mə lùu ki' taa mbi. Wə ntiə fanj njwə be'sə mə, ka' njwə kee baa tò' fi taa mfinsə me, njwə taa ye məley fanj njwə kə məbwey vəlwanj.» ¹³ Vii Farisii gi té njwə laa, «A gisə she' nu njwaa kə, buu ka' nu nkia fanj a gisə, kee lùu nu yinsənj me.» ¹⁴ Yeso bənjə té vən laa, «Nu nkia fanj mə gisə, lùu nu yinsənj fanj mə kələ gisə nu njwaa kanj, bu' laa mə kó' kii nə shənj nkia fanj mə ndo fi funj, nə shənj nkia fanj mə gə shó. Gə fi maa vinj, vinj kee kii nə shənj nkia fanj mə ndo fi funj me, kee kii nə shənj nkia fanj mə gə shó me. ¹⁵ Vinj

† 7.42 Aysaya 11.1; Mika 5.1. †† 8.5 Levitikós 20.10.

shia nso' wə faŋ viŋ ye she' ŋki'nə yi nə si. Gə fi maa mə, mə kee shia nso' wə tuu mu' me. ¹⁶ Ki luu laa mə shia nso', mə shia yiloomə bu' laa mə kee lùu nĩnɔŋ me; mə lùu yia wə ntĩa faŋ ŋwə nə tɔŋ mə. ¹⁷ Vi nə ŋwà'lə nuŋsə yiŋ laa nu faŋ vii vəbɔɔ yè gi, lùu yinsəŋ. ¹⁸ Niniŋ, mə gisə nu ŋwaa kaŋ; Tii ŋwaa faŋ ŋwə nə tɔŋ mə nə, gisə she' niniŋ.» ¹⁹ Vəŋ bitə tɛ ŋwə laa, «Tii wə bə?» Yeso bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Viŋ kee kii nə mə me, kee kii nə Tii ŋwaa me. Viŋ to' kii nə mə, buu viŋ kii nə Tii ŋwaa nizi.» ²⁰ Yeso nə gi yigi yó taa shəŋ məmɔc' ka, faŋ ŋwə nə deesə nu Nwi taa ŋii Nwi yikwalə. Wə nə kee kɔŋ ghɔ maa ŋwə me, bu' laa yighee yi faŋ Nwi nə tə, nə kee ta yiku'nə me.

Wə faŋ ŋwə kee nuŋ fwi yi maa Yeso me, ndɔ ku nə nu bwə ki tɔ ŋwə

²¹ Yeso baa ki gi tɛ vəŋ laa, «Mə gígə nə ŋwaa ŋwaa nə. Viŋ taa kəə mə didu, ki kukə nə vənu vəbwəvə viŋ maa viŋ. Shəŋ ŋkiə faŋ mə gə shɔ, ka' viŋ kee kii nə jii jwi shɔ me.» ²² Vii kwalə vii Jus gi laa, ŋwə sii bi'tə kə faŋ ŋwə gi laa yi gə shəŋ faŋ ka' nsii kee gə shɔ me? Nwə taa zwi ŋwaa wi mu? ²³ Yeso gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ lùu vii shi nsi. Gə fi maa mə, mə kee lùu wə fi shi nsi me, mə ndɔ fi yizɔ. ²⁴ Lùu ŋi' nu ŋkiə faŋ mə gi tɛ viŋ laa, viŋ ndɔ kukə nə vənu vəbwəvə viŋ tɔ viŋ. Njkee yinsəŋ viŋ ndɔ kukə nə vənu vəbwəvə viŋ tɔ viŋ, bu' faŋ viŋ kee biŋ laa mə lùu wə ntĩa faŋ mə lùu me.» ²⁵ Vəŋ bitə tɛ ŋwə laa, «A lùu ndə laŋ?» Yeso gi tɛ vəŋ laa, «Mə lùu wə ntĩa faŋ mə nəə naysə tɛ viŋ ghee ghee. ²⁶ Vənu shɔ vəyaf maa məgi kɔŋ viŋ, nə maa məsɔc' nso' tɔ viŋ. Luu nə, wə ntĩa faŋ ŋwə nə tɔŋ mə, lùu wuu yinsəŋ. Mə naysə vənu tɛ vii, luu mbə faŋ naysə ŋwə shee.» ²⁷ Vəŋ zɔ, kee kii laa ŋwə gisə tɛ vəŋ kɔŋ Nwi Tii wi me. ²⁸ Niniŋ, Yeso gi laa, «Viŋ ndɔ biŋsə Wuu yinsəŋ Nwi (fuu fəŋkɔ' fə ŋki'sə), buu kii nə wə ntĩa faŋ mə lùu, baa kii laa mə kee yi vənu she' maa yizii nyaa me, laa mə gisə vənu faŋ də Tii ŋwaa shee. ²⁹ Mə lùu yia wə ntĩa faŋ ŋwə nə tɔŋ mə. Nwə lùu yiba jii mə, kee me'tə mə nĩnɔŋ me, bu' laa mə yisə she' vənu mbĩa faŋ mbə bəw tɛ ŋwə ghee nshə.» ³⁰ Vii vəyaf faŋ vəŋ nə zɔ yigisə Yeso yó, nũŋ fwi vəŋ maa ŋwə.

Faŋ Yeso nə gi tɛ vii Jus laa vəŋ lùu yaa vəbu' tɛ nu bwə

³¹ Yeso ki nii gi tɛ vii mbĩa faŋ vəŋ nə biŋ ŋwə nə laa, «Viŋ taa ki luu twe' ki zɔ yigisə nyaa, buu viŋ lùu vii faŋ vəŋ be'sə mə yinsəŋ. ³² Niniŋ, viŋ taa kii nə nu ŋkiə faŋ ŋkə luu nu yinsəŋ. Nu yinsəŋ kó yi viŋ kee baa lùu vəbu' me.» ³³ Vii mɔ' gi tɛ ŋwə laa vəŋ lùu vii yikuu Abraham, laa vəŋ nə kee ta lùu bu' tɛ wə me. Sii yi kə ŋwə gi laa vəŋ taa nyiŋ fi lùu vəbu'? ³⁴ Yeso gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ zɔ! Mə gi tɛ viŋ yinsəŋ laa, wə tɛ me wə faŋ ŋwə yisə vənu vəbwəvə, ŋkə dè laa ŋwə lùu bu' tɛ nu bwə. ³⁵ Wə faŋ ŋwə lùu bu' kee yaa ki shi taa ŋii, go'sə shɔ me. Yaa ki luu she' wee wə bi, faŋ ŋwə yaa ki go'sə taa ŋii tii wi ghee nshə. ³⁶ Niniŋ, Wee Nwi ki luu ki yisə laa viŋ kee baa lùu vəbu' me, buu viŋ taa nyiŋ fi lùu

vəbu' yinsəŋ. ³⁷ Mə kɔ' kii laa viŋ lùu vii yikuu Abraham. Luu nə, viŋ mè'tə ki to' kəə jii zwi mə, bu' laa viŋ kee biŋ yigisə nyaa me. ³⁸ Mə gisə nu ŋkiə faŋ mə yè fi ghɔ Tii ŋwaa. Viŋ nizi yisə vənu faŋ viŋ nə zɔ fi ghɔ tii viŋ.» ³⁹ Vəŋ bəŋsə tɛ ŋwə laa, tii vəŋ lùu Abraham. Yeso gi tɛ vəŋ laa, «Nii lùu laa viŋ lùu vəŋ Abraham, buu viŋ ki yi nu ŋkiə faŋ Abraham nəə yi. ⁴⁰ Luu nə, viŋ kəə zwi mə, faŋ mə lùu wə faŋ mə gisə nu yinsəŋ tɛ viŋ, faŋ mə nə zɔ fi ghɔ Nwi. Abraham nəə kee yisə kəŋ nu ghɔ me. ⁴¹ Gə fi maa viŋ, viŋ yi vənu və wə diday faŋ luu tii viŋ fi maa nshinə yiŋ.» Vəŋ gi tɛ ŋwə laa, «Yia lùu vəbigɔ. Luu she' Nwi nĩnɔŋ lùu tii wia.» ⁴² Yeso gi tɛ vəŋ laa, «Nii to' lùu yinsəŋ laa Nwi lùu tii viŋ, buu viŋ ki kaw mə, bu' laa mə ndɔ fi yi Nwi, baa lùu ŋwiŋ wi. Mə kee jwi maa yizii nyaa me, nə tɔŋ Nwi tɔŋ mə. ⁴³ Sii yɛ kə viŋ kee zɔ nu ŋkiə faŋ mə gisə me? Nkə lùu she' laa viŋ kee kəw zɔ yigisə nyaa me. ⁴⁴ Tii viŋ lùu Satan, tii vəzwitə vəbwəvə. Viŋ yisə she' vənu mbĩa faŋ tii viŋ Satan kəw. Shù fi maa vənzi, Satan nə luu wuu məzwilə vii. Nwə kee kəw yinsəŋ me, nu yinsəŋ kee lùu taa fwi ŋwə tuu kəmu' me. Nwə gisə sii she' ba, yuu nshinə yi dù', bu' laa ŋwə lùu wuu ba, baa lùu tii təba. ⁴⁵ Gə fi maa mə, mə gisə vənu və yinsəŋ tɛ viŋ kɔŋ Nwi, viŋ kee biŋ mə me. ⁴⁶ Wə lùu taa ŋwaa viŋ faŋ ka' ŋwə gi laa mə yɛ nu bwə kəmu' mu? Wə kee lùu shɔ tuu mu' me. Fɔnə mə gisə nu yinsəŋ, sii yɛ kə viŋ kee biŋ mə me? ⁴⁷ Wə ki luu, lùu wee Nwi, buu ŋwə taa ki zɔ yigisə Nwi biŋ. Nu ŋkiə faŋ ŋkə yɛ laa ki viŋ zɔ yigisə Nwi kee biŋ me, luu bu' laa viŋ kee lùu vəŋ Nwi me.»

Faŋ Yeso nə gi laa yi kwələ shɔc Abraham

⁴⁸ Vii kwalə vii Jus vó bitə tɛ Yeso laa, «Maa yia gi nu bɔŋsə laa a lùu wuu Samaria, baa nə laa zwi'tə bwə lùu taa ŋwaa ghɔ.» ⁴⁹ Yeso bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Zwi'tə bwə kee lùu taa ŋwaa mə me. Mə zɔnə lùu Tii ŋwaa, kɔ feenə tɛ ŋwə. Gə fi maa viŋ, viŋ ndasə mə. ⁵⁰ Kee kəə mə laa vii ki kɔ feenə shee me. Wə mɔ' lùu shɔ faŋ ŋwə kəə kɔ feenə shee. Nwə ndɔ sɔ' nu kó nizi. ⁵¹ Viŋ zɔ! Mə naysə tɛ viŋ yinsəŋ laa, ki luu wə biŋ, nũŋsə yigisə nyaa, buu ŋwə ndɔ go'sə yighee mu', kee ku me.» ⁵² Vii Jus vó gi tɛ ŋwə laa, «Bu' yigisə yə, yia yè yinsəŋ laa zwi'tə bwə lùu taa ŋwaa ghɔ. Njkee fishi Abraham nə ku, nshiiisə-ŋii sɔghɔ nə kùkə nizi. Sii yɛ kə buu a gi laa wə ki luu biŋ yigisə yə, buu ŋwə kee ndɔ ku me? ⁵³ Tii wia Abraham nə kù, a kwələ shɔc ŋwə mu? Nshiiisə-ŋii sɔghɔ nə kukə. A sii bi'tə laa a lùu ndə?» ⁵⁴ Yeso bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Mə nii to' ki kó'sə ŋwaa ŋwaa, laa vi ki fee mə, buu lùu nu day day. Luu nə, kɔ she' Tii ŋwaa kɔ feenə shee. Tii ŋwaa faŋ viŋ gi laa luu Nwi viŋ, ⁵⁵ faŋ viŋ kee bee kii nə ŋwə me. Kii she' mə nə ŋwə. Mə nii to' gi laa mə kee kii nə ŋwə me, buu mə sii ba, buu mə luu she' yaa viŋ vii təba. Luu nə, mə naysə tɛ viŋ laa mə kii nə ŋwə. Mə baa zɔnə ŋwə, nuŋsə yigisə yi. ⁵⁶ Tii viŋ Abraham nə kii' maa məye shi məbi kaŋ nə məŋaytə. Nwə nə ye, ŋəytə ŋkee didi'.» ⁵⁷ Vii Jus vó gi laa, «Aŋ ghɔ, a kee ta lùu ŋu' muu-ntee me, ki kəə gi laa a nə yè Abraham lee?» ⁵⁸ Yeso gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ zɔ! Mə gi tɛ viŋ yinsəŋ laa, mə nə luu shɔ, buu vi ndɔ ki dù' bi Abra-

† 8.17 Diteronimi 17.6.

ham.»⁵⁹ Yeso nà gi niniŋ, vəŋ bwilə ɲo'sə fi nsi maa mətumə ɲwə shɔ laa ɲwə ku. Luu nà, Yeso bu'sə fi yɪ vəŋ, fùu fi taa ɲii Nwi.

Faŋ Yeso nà shù' wuu si fisə, vii Farisii twey nu ki

9 Yeso nà to' fi jii, yè wuu si fisə m' faŋ si ghi nà fi shù' fi nà faŋ vi nà bi ɲwə.² Vii məzwetə nu Yeso bitə tɛ ɲwə laa, «Tita, nà yɪ ndə yɪ nu bwə, buu si wə ɲwə fi? Nə yɪ ɲwə mu, mu nà yisə vətii vi?»³ Yeso bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Si fisə ghi nà kee jwi fi maa nu bwə ki me, ti'nə me fi ghɔ nu bwə vətii vi me. Nkə nà gày she' laa vii ndɔ ye nu shuu yɔŋ ɲkiə faŋ Nwi taa ndi wutə ki, yɪ maa ɲwə.⁴ Baw nsiŋ fa' vəfa' və wə ntia faŋ ɲwə nà tɔŋ mə, faŋ fu ki bii. Fu jii, faŋ fu ji, wə taa kee baa kii yighee ki fa' me.⁵ Yighee ɲyə faŋ mə ki bii taa mbi nyə, mə lùu məley taa mbi.»⁶ Yeso nà gi yigi yɔ, shè' mən̄ti nsi, tɔtə shɔ' nà wee-ghɔ wi, ndi, fi'sə si wə ghɔ faŋ si ghi fi nà.⁷ Nwə ki nii gi tɛ wə ghɔ laa ɲwə gə taa wee-fi-maghia faŋ vi tii nà Saylom, gə sɔ si ghi shɔ. Ni' yizii Saylom lùu laa, «Wə faŋ vi tɔŋ.» Wə ghɔ gə sɔ si ghi, bəŋ jwi, ki ye vədi'.⁸ Vii ɲjisə vi nà vii faŋ vəŋ nà kii nà ɲwə faŋ ɲwə nà ndwaŋ vəndwaŋ, gi laa, «Kee lùu wə ntia faŋ ɲwə nà d' ki ndwaŋ vətɔ yimu?»⁹ Vii m' gi laa ɔŋ, lùu ɲwə. Vii m' twey laa, kee lùu ɲwə me, laa luu she' wə faŋ ɲwə fi nà ɲwə. Niniŋ, nsh̄i-tɔ wə ghɔ gi laa lùu yi.¹⁰ Vəŋ bitə tɛ ɲwə laa sii yɪ kə buu ɲwə ki ye vədi'?¹¹ Nwə bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Wə wɪ faŋ vi tii ɲwə nà Yeso nà, tɔtə shɔ', fi'sə si mə, gi laa mə gə taa wee-fi-maghia faŋ vi tii nà Saylom, gə sɔ si ɲaa shɔ. Mə gə shɔ, gə sɔ si ɲaa, ki nii yè vədi' she' yighee yɔ.»¹² Vəŋ bitə tɛ ɲwə laa, «Wə ghɔ bə?» Nwə gi laa yi kee yikii me.

¹³ Vəŋ ndi wə ghɔ faŋ si ghi nà fi nà, gə nà ɲwə tɛ vii Farisii.¹⁴ Shi ɲkiə faŋ Yeso nà tɔtə shɔ', ndò yɪ wuu si fisə ghɔ yenə nà, nà luu shi zwisə Nwi.¹⁵ Vii Farisii vɔ baa ki bitə tɛ wə ghɔ laa nu kɔ nà gày kɪkə, buu ɲwə ki ye vədi'. Nwə baa naysə tɛ vəŋ laa Yeso nà tɔtə shɔ', fi'sə si yi, yi ɔ si ghi, ki nii yè vədi'.¹⁶ Vii m' fi taa ɲwaa vii Farisii gi laa, «Ka' wə ɲwə kee ndò fi ghɔ Nwi me, bu' faŋ ɲwə kee nūŋsə nūŋsə shi zwisə Nwi me.» Vii m' gi laa, «Sii ka' wuu məyi vənu vəbwəvə yisə nu shuu yɔŋ nee kɪkə?» Niniŋ, vəŋ gaasə yɪŋwaa vəway vəbɔɔ.¹⁷ Vəŋ bitə tɛ wə ghɔ faŋ si ghi nà fi nà, laa ɲwə gi ɲkii laa kə, laa wə ntia faŋ ɲwə yisə si ghi yenə nà, lùu kɪkə? Wə ghɔ gi laa lùu nsh̄iŋii-sɔghɔ.

¹⁸ Vii kwalə vii Jus ki nii tii vətii və wə ghɔ, bu' laa vəŋ nà kee biŋ laa si wə ghɔ nà fi buu baa ley me.¹⁹ Vəŋ tii vətii və wə ghɔ, bitə tɛ vəŋ laa, lùu wee vəŋ faŋ vəŋ gi laa si ghi nà fi shù' fi faŋ vi nà bi ɲwə nà mu? «Sii yɪ kə buu ɲwə ki ye vədi'?»²⁰ Vətii vi bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Yia kɔ' kii laa ɲwə lùu ɲwiŋ wia, baa nà laa vi nà bi ɲwə nà si ghi fisə.²¹ Luu nà, yia kee kii faŋ ɲwə yisə buu ki ye vədi' me. Yia kee kii nà wə ntia faŋ ɲwə yisə buu ɲwə ki ye vədi' me. Viŋ bitə tɛ ɲwə. Nwə lùu wəndɔŋ, ka' ɲwə naysə nu ki tɛ viŋ.»²² Vətii vi nà gi niniŋ, bu' laa vəŋ nà fee vii Jus vɔ, bu' laa vii Jus vɔ nà du'tə vəŋ tə laa, wə faŋ ɲwə taa biŋ ntee, ndɔ gi ntee laa Yeso lùu wə ntia faŋ Nwi shò', buu vəŋ taa fuusə ɲwə fi taa ɲii

məshəŋtə vəŋ yighee mu'.²³ Lùu ɲi' nu ɲkiə faŋ ɲkə nà yisə laa vətii vi gi laa vi bitə tɛ ɲwə, ɲwə lùu wuu taa.

²⁴ Niniŋ, vəŋ baa tii wə ghɔ faŋ si ghi nà fi nà, lwesə ghee bɔɔ, gi tɛ ɲwə laa, «Baw a fee Nwi, gi nu yinsəŋ visi Nwi! Yia kɔ' kii laa wə ntia faŋ a gi laa ɲwə ɲà'sə si ghə nà, lùu wuu məyi vənu vəbwəvə.»²⁵ Wə ghɔ gi laa, «Nwə lùu wuu bwə mu, mu lùu wuu jəə? Mə kee kii me. Mə kii she' nu kəmu' laa, si ɲaa nà fi, luu ndwə, mə ye vədi'.»²⁶ Vəŋ bitə tɛ ɲwə laa, Yeso nà yɪ kə maa ɲwə, baa nà laa ɲwə nà yɪ si ghi ley kɪkə?²⁷ Nwə bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Mə du'tə mə naysə tɛ viŋ. Viŋ kee kaw ɔ me. Viŋ sii kəə laa mə baa naysə kə tɛ viŋ? Viŋ kəə ki be'sə ɲwə nizi mu?»²⁸ Vəŋ ndasə ɲwə, gi laa, «A lùu wuu məbe'sə nu wə ghɔ lee! Gə fi maa yia, yia be'sə nu Mose.²⁹ Yia kɔ' kii laa ɲkee fishi Nwi nà gi tɛ Mose. Gə fi maa wə ɲwə, yia kee kii nà fɔɔ faŋ ɲwə ndò fi fuŋ me.»³⁰ Wə ghɔ gi laa, «Mə ɔ ɲkee nu shuu yɔŋ mɔɔ! Wə wɪ nii ɲà'sə si ɲaa; viŋ gi laa viŋ kee kii fɔɔ faŋ ɲwə ndò fi fuŋ me lee?»³¹ Nsiŋ kɔ' kii laa Nwi kee yaa ki ɔ məshɔ'tə vii vənu vəbwəvə me. Nwi ɔ she' məshɔ'tə wə ntia faŋ ɲwə bəŋsə Nwi, yi nu ɲkiə faŋ Nwi kàw.³² Shù' fi nà faŋ mbi nà zì, vi nà kee ta ɔ laa, wə faŋ vi nà bi ɲwə nà si ghi fisə, wə yisə ɲwə ye vədi' me.³³ Yeso nà to' kee ndò fi ghɔ Nwi me, buu ka' ɲwə kee yɪ kəŋ nu ghɔ me.»³⁴ Vəŋ bəŋsə tɛ ɲwə laa, «A lùu wə faŋ vənu vəbwəvə lùu ɔ ghɔ, shù' fi faŋ vi nà bi ghɔ. A kəə lùu yaa wuu mədeesə wia lee?» Vəŋ gi niniŋ, jɔŋ ɲwə fi taa ɲii məshəŋtə vəŋ.

³⁵ Yeso ɔ laa vi ɔŋ wə ghɔ, ɲwə jwi ye wə ghɔ, bitə tɛ ɲwə laa ɲwə biŋ Wuu yinsəŋ Nwi mu?³⁶ Wə ghɔ bəŋsə tɛ ɲwə laa, «Wuu yinsəŋ Nwi ghɔ lùu ndə? Naysə shee, tita, tɛ ka' mə nūŋ fwi nyaa maa ɲwə!»³⁷ Yeso gi tɛ ɲwə laa, «A du'tə a ye ɲwə. Kɪ gisə ɲwə tɛ ghɔ.»³⁸ Nwə gi laa, «Tita, mə biŋ, nūŋ fwi nyaa maa ghɔ,» kɪ nii tūŋ vətɔ vəyəə vi nsi visi Yeso.³⁹ Yeso gi laa, «Mə nà jwi mbi nyə maa məgaasə vii, laa vii faŋ vəŋ kee yiyenə me, yenə; vii faŋ vəŋ yiyenə, si vəŋ fi.»⁴⁰ Vii Farisii vəmó' faŋ vəŋ nà luu maa shəŋ kɔ, ɔ yigi yɔ, bitə tɛ Yeso laa, «A kəə gi laa si ghia luu fisə nizi mu?»⁴¹ Nwə bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Viŋ nii to' biŋ laa si ghin fi, buu nu bwə kee lùu maa viŋ me. Luu nà, viŋ gi laa, viŋ yiyenə. Niniŋ, nu bwə gò'sə maa viŋ.»

Yigisə tii kɔŋ bisə-ɲii

10 Yeso baa ki gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ ɔ! Mə naysə ɲkee nu yinsəŋ tɛ viŋ laa, wə ntia faŋ ɲwə kee shɔɔ fi shuu ɲkɔ' bisə-ɲii, buu ɲii taa ɲkɔ' me, luu nà, kɔ' fi ɔ ɲkɔ', ɲii taa ɲkɔ' bisə yɔ, buu wə ghɔ lùu ndɔ'.² Wə ntia faŋ ɲwə ɲii taa ɲkɔ' fi shuu ɲkɔ' lùu wuu məmɔ' bisə-ɲii.³ Wə ntia faŋ ɲwə shii shuu ɲkɔ' bisə, ɲà'sə tɛ ɲwə; bisə si kii nà ɲwə, kii nà gi yi faŋ ɲwə tii nsə maa yizii, ndi nsə, fuu nà nsə fu.⁴ Faŋ ɲwə fùusə bisə si fu, ɲwə shɔɔ visi, nsə ki be'sə ɲwə, bu' laa nsə kii nà gi yi.⁵ Gə fi maa wə diday faŋ ɲwə jiiwi, nsə kee bè'sə ɲwə me, nsə kii bee nyinyin fi ghɔ ɲwə, bu' laa nsə kee kii nà ɲwə me, kee kii nà gi yi me.»⁶ Yeso nà gi yigisə tii nyə tɛ vəŋ, vəŋ kee kii nà ɲi' yigisə tii yɔ me.

Fañ Yeso lùu shuu ñkɔ' yifwàñ Nwi

⁷ Ninin, Yeso baa ki gi tɛ vɛj laa, «Vin zɔ! Mɛ gi tɛ vin yinsɛj laa, mɛ lùu yaa shuu ñkɔ' bisɛ ghɔ. ⁸ Vii vɛnshɛ fañ vɛj nɛ jwi visɛ mɛ, lùu vɛndɔ', bisɛ-ñjii nɛ kee zɔnɛ vɛj me. ⁹ Mɛ lùu yaa shuufɔ, wɛ tɛ me wɛ fañ ñwɛ shɔɔ fi maa mɛ, ndɔ bwey. Ñwɛ ndɔ ki ñjii baa fuu fañ ñwɛ kàw, yɛ gay jɛɛnɛ maa mɛkwɛ. ¹⁰ Nɔɔ' yaa ki ñjii she' maa mɛshaw, nɛ maa mɛzwi, baa nɛ maa mɛbisɛ vɛtɔ. Gɛ fi maa mɛ, mɛ nɛ jwi laa vii kii mɛbwey vɛlwan fañ ñwɛ kee yaa ki me me.»

Fañ Yeso lùu yaa nshii bisɛ yijɛ

¹¹ «Mɛ lùu yaa nshii bisɛ yijɛ. Nshii bisɛ yijɛ yaa ki ku tɔ bisɛ si. ¹² Gɛ fi maa wɛ ntɛ fañ ñwɛ fa' fa' maa ka, fañ ñwɛ kee lùu tii bisɛ me, ki ghan kɛj wɛ ghɔ ye nyaa yibwɛ nɛ jwi, buu ñwɛ taa nyin, mɛ'tɛ bisɛ sɔ, nyaa yɔ jiatɛ bisɛ sɔ, sàynɛ nsɛ. ¹³ Wɛ ghɔ fañ ñwɛ fa' luu ka wi nɛ, kee shɛj maa bisɛ sɔ me, bu' fañ kee kii ñwɛ me, nu bisɛ sɔ kee za ñwɛ me. ¹⁴ Mɛ luu nshii bisɛ yijɛ. Mɛ kii nɛ bisɛ san, bisɛ san kii nɛ mɛ. ¹⁵ Luu she' fañ Tii ñwaa kii nɛ mɛ; mɛ baa kii nɛ Tii ñwaa. Ninin, mɛ biñ maa mɛku tɔ bisɛ san maa mɛbweysɛ nsɛ. ¹⁶ Mɛ baa kii bisɛ sɛmɔ' fañ nsɛ kee lùu taa nɛwaa bisɛ taa ñkɔ' yɔ me. Baw laa mɛ ndi bisɛ yinsii nizi, ki shiinɛ nsɛ. Nsɛ taa zɔ gi nyaa nizi. Bisɛ sɛnshɛ taa faynɛ shɛj mu', gù fa kɛmu', nshii bisɛ yimu' ki shii. ¹⁷ Njii' nu ñkɛ fañ Tii ñwaa kaw mɛ, luu bu' fañ mɛ biñ yiku, ndɔ baa kii mɛbwey fi yighe yiba. ¹⁸ Ñkɛ kee lùu laa wɛ ndɔ ba'sɛ mɛbwey fi ghɔ mɛ nɛ wutɛ ki me. Nɔɔ biñ mɛ biñ yiku ñgii-mɛ. Mɛ kii wutɛ maa mɛbiñ yiku, baa nɛ wutɛ maa mɛywey fi shi yiku. Nɛ kɔ Tii ñwaa kɔ nti nyɛ nɛ wutɛ kɔ shee.» ¹⁹ Vii Jus zɔ yigi yɔ, baa kii gaasɛ vɛway vɛbɔɔ bu' ñwɛ. ²⁰ Vii vɛyan gi laa zwiɛ bɛw taa ñwaa ñwɛ, ñwɛ ghɛghenɛ, baa nɛ laa, «Vin sii zɔ vɛnu mbiɛ fañ ñwɛ gisɛ tɛ kɛ?» ²¹ Vii mɔ' gi laa, «Kee lùu yigisɛ wuu zwiɛ bɛw nɛ me, ka' zwiɛ bɛw yisɛ si wuu si fisɛ yɛnɛ mu?»

Fañ vii kwalɛ vii Jus nɛ twɛy Yeso

²² Ki luu maa vɛshi mbiɛ fañ vii Jus yaa ki lumɛ shi ñkɛ fañ vi nɛ baa ña'sɛ shuu ñjii Nwi yikwalɛ shɔ nti' Jerusalem. Nɛ luu maa yighe gwɛ. ²³ Yeso nɛ to' fi taa tɔ-fesɛ, fañ vi nɛ tii nɛ tɔ-fesɛ Solomon, taa ñjii Nwi yikwalɛ. ²⁴ Vii kwalɛ vii Jus jwi yi ñwɛ, kɛ ñwɛ, gi tɛ ñwɛ laa, «A sii taa tay kikɛ, buu naysɛ wɛ ntɛ fañ a lùu tɛ yia. Ki luu laa a luu Kristo, wɛ ntɛ fañ Nwi fɔɔlɛ ñwɛ, a naysɛ tɛ yia ntee.» ²⁵ Yeso bɛnsɛ tɛ vɛj laa, «Mɛ du'tɛ mɛ naysɛ wɛ ntɛ fañ mɛ lùu tɛ vin. Luu nɛ, vin kee biñ yigisɛ nyaa me. Vɛnu mbiɛ fañ mɛ yisɛ maa yizii Tii ñwaa, mɛ dɛsɛ wɛ ntɛ fañ mɛ lùu tɛ vin. ²⁶ Vin kee kaw biñ mɛ me, bu' laa vin kee lùu vii van me. ²⁷ Gɛ fi maa vii van, vɛj lùu yaa bisɛ-ñjii fañ nsɛ zɔ gi nshii vɛj. Mɛ luu nshii vɛj. Vɛj zɔ gi nyaa. Mɛ kii nɛ vɛj. Vɛj bɛ'sɛ mɛ. ²⁸ Mɛ kɔ mɛbwey tɛ vɛj fañ ñwɛ kee ndɔ mɛ me. Vɛj kee ndɔ kukɛ me. Ka' wɛ kee baa shaw vɛj fi ghɔ mɛ me. ²⁹ Tii ñwaa, fañ ñwɛ nɛ kɔ vɛj shee,

kwàlɛ shɔɔ vii vɛnshɛ. Ka' wɛ kee lùu shɔ, tɛ ka' ñwɛ fi vɛj fi ghɔ ñwɛ me. ³⁰ Tii ñwaa nɛ mɛ lùu fa kɛmu'.» ³¹ Vii Jus zɔ yigi Yeso yɔ, baa ki bwilɛ ño'sɛ fi nsi maa mɛtumɛ ñwɛ shɔ. ³² Ñwɛ gi tɛ vɛj laa, «Vin du'tɛ vin ye vɛnu vɛjɛvɛ vɛyan fañ mɛ yisɛ maa wutɛ Tii ñwaa. Fi taa vɛnu vɔ, vin sii kɛ tumɛ mɛ nɛ ño'sɛ bu' ñkɛ nu fi taa vɛnu vɔ, yuu mɛ yɛ nɛ?» ³³ Vii Jus vɔ bɛnsɛ tɛ ñwɛ laa, «Kee luu bu' vɛnu vɛjɛvɛ fañ a yɛ, fañ yia kɛ tumɛ ghɔ nɛ ño'sɛ me. Yia tumɛ ghɔ nɛ ño'sɛ, bu' laa a ndɔ Nwi, fañ a ndi nshi-tɔ wɛ yaa Nwi, fañ a lùu she' wɛ mɛnsaw.» ³⁴ Yeso bɛnsɛ tɛ vɛj laa, «Maa vi nɛ nyɔ' taa ñwaa'lɛ nɛnsɛ yin laa, Nwi gi laa, vin lùu vɛnwi? ³⁵ Vin kɔ' kii laa yigi fi taa ñwaa'lɛ Nwi lùu yigisɛ yinsɛj fañ nyɛ gɔ'sɛ yighe mu'. Ninin, ñwaa'lɛ Nwi tii vii mbiɛ fañ vɛj nɛ nɛnsɛ yigisɛ Nwi yɔ, nɛ vɛnwi. ³⁶ Ninin, sii yɛ kɛ vin gi laa mɛ ndɔ Nwi, bu' fañ mɛ gi laa mɛ fañ Tii ñwaa nɛ shɔ' mɛ, baa tɔj mɛ taa mbi nyɛ, mɛ lùu Wee Nwi. ³⁷ Ki luu laa mɛ kee fa' fa' ñgwɛ fañ kɔ Tii ñwaa shee me, ki vin biñ mɛ me. ³⁸ Luu nɛ, mɛ ki luu ki fa' fa' Tii ñwaa, baw vin biñ. Vin kee kɔlɛ biñ mɛ maa nu ñkɛ fañ mɛ gi me, ka' vin biñ mɛ bu' nu ñkɛ fañ mɛ yisɛ, tɛ ka' ñkɛ taa lèy tɛ vin, laa Tii ñwaa lùu fi yiba jin mɛ, mɛ lùu fi yiba jin Tii ñwaa.» ³⁹ Vii vɔ nɛ baa kɛ jia Yeso, luu nɛ, Yeso fi ñwaa wi fi ghɔ vɛj, gɛ.

Fañ vii vɛyan nɛ nùj fwisɛ vɛj maa Yeso fi yiba muu mɛ Jordan

⁴⁰ Yeso ki nii bɛj gɛ tɔj muu mɛ Jordan, gɛ zì' maa shɛj ñkɛ fañ Jon nɛ fɔj du' shɔ, ki kɔ muu mɛ Nwi tɛ vii. Yeso gɔ' yifi, shi shɔ. ⁴¹ Vii vɛyan jwi yi ñwɛ, ki gisɛ laa, «Jon nɛ kee yi vɛnu vɛ shuu yɔjvɛ me. Luu nɛ, vɛnu vɛnshɛ fañ ñwɛ nɛ gi kɔj wɛ ñwɛ, lùu yinsɛj.» ⁴² Ninin, vii vɛyan jwi, nùj fwisɛ vɛj maa Yeso maa shɛj kɔ.

Fañ Yeso nɛ ywɛysɛ Lasarɔs fi shi yiku

11 Wɛ mɔ' nɛ luu shɔ nti' Betani, shi Judia, zizasɛ. Yizii wɛ ghɔ luu Lasarɔs. Van-nshwi vi vɛki nɛ luu shɔ nizi. Tɛzii tɛvɛj luu Meri nɛ Marta. ² Nɛ luu Meri ñgwɛ fañ ñwɛ nɛ zwiɛ mɛjgwɛ mɛ shwan ndɔjɛn ghuu Yeso, baa tɔjɛ ghuu Yeso nɛ nyunsɛ tɔ si nɛ. Lasarɔs, weenshu Meri ghɔ, nɛ zizasɛ. ³ Van-nshwi Lasarɔs tɔj nɔj tɛ Yeso laa, «Ñkee wuumba wɛ Lasarɔs fañ a kàw ñwɛ, zizasɛ.» ⁴ Yeso zɔ nɔj yɔ, gi laa, ki za kɔ kee taa jwi nɛ yiku me. Ñkɛ lùu she' laa vii taa ye yikwalɛ Nwi, laa vi taa ki kɔ feenɛ tɛ Wee Nwi. ⁵ Yeso nɛ kaw Marta nɛ Meri nɛ Lasarɔs. ⁶ Luu nɛ, yighe njyɛ fañ ñwɛ nɛ zɔ nu za Lasarɔs kɔ, ñwɛ nɛ baa bètɛ, shi vɛshi vɛbɔɔ maa shɛj ñkɛ fañ ñwɛ nɛ luu shɔ nɛ, ⁷ buu gi tɛ vii mɛzwetɛ nu ki laa, «Nsin bɛj gɛ shi Judia.» ⁸ Vii mɛzwetɛ nu ki gi tɛ ñwɛ laa, «Ebee ti-ta, she' ndwɛ fañ vii Jus kɛ tumɛ ghɔ nɛ ño'sɛ zwi, a kɛ bɛj gɛ kwin yɔ lee?» ⁹ Yeso bɛnsɛ tɛ vɛj laa shi ñk-wɛj luu vɛlɛ njpsɛ-bɔɔ, wɛ fañ ñwɛ to' nɛ shishwi, ka' ñwɛ kee tɔj ghuu ki me, bu' fañ shishwi mbi ñwɛ dɛsɛ jii tɛ ñwɛ yijɛ. ¹⁰ Yaa ki tun wɛ ntɛ fañ ñwɛ to' vɛtu'

† 10.34 Sam 82.6.

taa mfiŋsə tunj ghuu ki, bu' laa ŋwə to' taa mfiŋsə, kee kii ndi' me. ¹¹ Ŋwə nə gi niniŋ, baa gi tɛ vəŋ laa, «Wu-umba ŋwaa-nsiŋ Lasarɔs bibwey. Mə taa gə shɔ, gə yəŋ ŋwə.» ¹² Vii məzwetə nu ki gi tɛ ŋwə laa, «Tita, ŋwə bibwey, buu ŋwə taa bwaŋnə.» ¹³ Niniŋ nə, yigisə Yeso yɔ nə luu laa Lasarɔs kù, luu nə, vii məzwetə nu ki nə bi'tə laa ŋwə gi yinsəŋ laa Lasarɔs bibwey. ¹⁴ Niniŋ, Yeso tɔ ntee laa, Lasarɔs ku, ¹⁵ baa gi laa, «Mə ŋaytə laa mə nii kee lùu shɔ me bu' viŋ, bu' laa vənu vè gay nee tɛ ka' viŋ nùŋ fwi siŋ maa mə. Viŋ ndɔ, nsiŋ gə, nsiŋ gə yè ŋwə.» ¹⁶ Tɔmas faŋ vi tii ŋwə nə Si'ye nə, gi tɛ vəliŋ vi laa, «Viŋ ki nshɔ, nsiŋ vi vəŋ gə mɔ', tɛ la nsiŋ vi vəŋ kukə mɔ'.»

¹⁷ Niniŋ, vəŋ ndɔ, gə zi' Betani. Faŋ vəŋ nə zi' yifi, zɔ laa shù fi nə faŋ vi təə Lasarɔs, lùu vəshi yishwe. ¹⁸ Nti' Betani yɔ nə luu nshənə fi nti' Jerusalem. Ŋkə nə luu she' yaa vəkilomita vətia. ¹⁹ Niniŋ, vii Jus nə jwi shɔ vəŋ maa məjwi kee yiku yɔ tɛ Marta nə Meri faŋ weenshu vəŋ kù. ²⁰ Faŋ Marta nə zɔ laa Yeso jiji shɔ, ŋwə ndɔ fi nsi, fùu fu, gə fəynə għc Yeso jii. Meri du' taa nii, shiŋii. ²¹ Faŋ Marta nə yè Yeso jii, gi tɛ ŋwə laa, «A yaa to' lùu feenə, buu weenshu ŋwaa yaa kee yiku me. ²² Niniŋ, mə kɔ' kii laa, fa tɛ me fa faŋ a ndwanj fi għc Nwi, Nwi taa kɔ, faŋ weenshu ŋwaa kɔlə du'tə ŋwə ku nə.» ²³ Yeso gi tɛ ŋwə laa, «Weenshu wə taa ywey fi shi yiku.» ²⁴ Marta bəŋsə tɛ ŋwə laa, «Mə kɔ' kii laa ŋwə ndɔ ywey fi shi yiku maa shi ŋkiə faŋ vii vənsə ndɔ ki ywey fi shi yiku maa vəndwə və mbi.» ²⁵ Yeso bəŋsə tɛ ŋwə laa, «Məywey fi shi yiku nə məbwey vəlwanj ndɔ fi għc mə. Wə tɛ me wə faŋ ŋwə nùŋ fwi yi maa mə, baa kɔlə kiku, ŋwə ndɔ kii məbwey vəlwanj. ²⁶ Wə ntiə faŋ ŋwə lùu yinyay ndwə ndwə, nùŋ fwi yi maa mə, ka' ŋwə kee ku me, gə'sə yighee mu'. A biŋ niniŋ mu?» ²⁷ Ŋwə bəŋsə tɛ ŋwə laa, «Ŋŋ tita, mə kɔ' kii laa a lùu wuu məbweysə vii, Wee Nwi, ŋgwə faŋ Nwi nə gi laa ŋwə ndɔ jwi taa mbi nə.» ²⁸ Marta nə gi yigi yɔ, shɔ gə tii weenshu wi Meri, shùmə tɛ ŋwə she' bwaŋnə laa, «Tii ŋwaa-nsiŋ jwi. Ŋwə tii għc.» ²⁹ Meri zɔ, ndɔ fi nsi, gə shəŋ ŋkiə faŋ Yeso lùu shɔ, gə fəynə għc ŋwə. ³⁰ Yighee yɔ, Yeso nə kee ta nii ŋkee taa nti' yɔ me, ŋwə nəə ki bii she' shəŋ ŋkiə faŋ Marta nii fɔŋ yè ŋwə shɔ nə. ³¹ Vii mbiə faŋ għc vi vəŋ nə luu taa nii, faŋ vəŋ jwi kee yiku tɛ Meri nə, ye faŋ Meri ndɔ fi nsi fùu fu titi nə. Vəŋ baa luu ndɔ bə'sə ŋwə, bu' laa vəŋ nəə bi'tə laa ŋwə gə shuu swi Lasarɔs, gə ki gwia yifi. ³² Meri gə zi' shəŋ ŋkiə faŋ Yeso nə luu shɔ nə, nòŋ nsi ghuu Yeso, gi tɛ ŋwə laa, «Tita a yaa to' lùu feenə, buu weenshu ŋwaa yaa kee yiku me.» ³³ Yeso ye faŋ ŋwə gwia, vii mbiə faŋ għc vi vəŋ nə jwi mɔ', baa ki luu gwia, fwi Yeso shə. Ŋkə baa za ŋwə fi taa fwi ŋwə nizi. ³⁴ Ŋwə bitə laa, vi nə təə ŋwə fə? Vəŋ gi tɛ ŋwə laa ŋwə jwi ye. ³⁵ Vəŋ gə, Yeso gwia. ³⁶ Vii Jus vɔ gi laa, «Viŋ ye faŋ ŋwə nə kàw Lasarɔs.» ³⁷ Luu nə, vii mɔ' gi laa, «Ŋwə nə yɛ laa wuu si fɛsə yenə; ŋwə nə kee kii wutə maa məyisə laa wə ŋwə kee ku yimu?» ³⁸ Fwi Yeso baa mètə shə. Ŋwə gə zi' shuu swi Lasarɔs. Swi għc nə luu ŋkə faŋ vi nə faŋ shuu wi nə ŋo' yikwalə. ³⁹ Yeso gi tɛ vəŋ laa vəŋ ba'sə ŋo' yɔ fi shuu swi. Marta, weenshu Lasarɔs faŋ

ŋwə nə kù nə, gi tɛ Yeso laa, «Tita, ŋku wə kɔ taa ki luŋ, bu' laa ndwə lùu vəshi yishwe faŋ ŋwə nə kù nə.» ⁴⁰ Yeso gi tɛ ŋwə laa, «Maa mə nii gi tɛ għc laa a nùŋ fwi maa mə, buu a taa ye yikwalə Nwi.» ⁴¹ Vəŋ ba'sə ŋo' yɔ. Yeso ndeynə yizɔ, gi laa, «Tita, mə bwaŋ għc, bu' laa a zɔ gi nyaa. ⁴² Mə kɔ' kii laa a zɔ gi nyaa ghee nshə. Mə gi nee bu' vii mbiə faŋ vəŋ tihə feenə, tɛ ka' vəŋ biŋ laa tòŋ għc tòŋ mə taa mbi nyə.» ⁴³ Ŋwə nə gi yigi nyə, mètə, ndɔ baa gi ŋkee nəŋay laa, «Lasarɔs, fuu fu!» ⁴⁴ She' yighee yɔ, Lasarɔs faŋ ŋwə yaa ku nə, ndɔ fùu fu, vii ye, tɛ vi nə ka ŋjwi tɔ ŋwə nə ghuu ghi, ndiŋ si ghi nə ŋjwi. Yeso gi laa vi ke'tə vətɔ vɔ fi maa ŋwə, tɛ ka' ŋwə ki to'.

Faŋ vi nə kà yighaw tɔ Yeso (Matiu 26.1-5; Mark 14.1-2; Lukas 22.1-2)

⁴⁵ Vii vəŋ faŋ fi taa nwa vii Jus faŋ vəŋ nə jwi, jwi kee yiku tɛ vi Meri nə, ye nu ŋkiə faŋ Yeso nə yɛ, ki nii nùŋ fwi vəŋ maa ŋwə. ⁴⁶ Luu nə, vii mɔ' fi taa ŋwaa vəŋ gə yè vii Farisii, nàysə nu ŋkiə faŋ Yeso nə yɛ tɛ vəŋ. ⁴⁷ Vii məfe' Nwi nə vii Farisii faynə taa nii məshia nɔ'sə, gi laa, «Nsiŋ yi kikə nə wə ŋwə faŋ ŋwə yisə vəshwenə və shuu yəŋvə vəŋ nee nə? ⁴⁸ Nsiŋ ki luu me'tə ŋwə, buu vii vənsə taa biŋ ŋwə. Vii Rom taa ki ye laa vii vənsə be'sə ŋwə, buu vəŋ taa jwi ki sɔ' nii Nwi yikwalə nyaa-nsiŋ, fi shi kaŋ-nsiŋ kənsə.» ⁴⁹ Wuu vəŋ mɔ' faŋ nə luu wuu kwalə məfe' Nwi maa ŋu' yɔ, yizii yi nə luu Kayafas, gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ kee kii nə nu me. ⁵⁰ Viŋ kee yikii laa ŋkə bəw tɛ viŋ laa wə mu' ku tɔ vii, shɔ gə fi għc shi kaŋ-nsiŋ ndi ŋkwəŋ yimu?» ⁵¹ Ŋwə nə kee gi niniŋ maa tɔ ki me. Nə kwəŋ Nwi taa fwi ŋwə, bu' laa ŋwə nə luu wuu kwalə məfe' Nwi maa ŋu' yɔ. Nə luu mbi'tə Nwi laa Yeso ndɔ ku tɔ vii, ⁵² baa nə laa ŋwə nə kee ku she' bu' vii Jus me, ŋwə nə kù tɔ vii vənsə faŋ vəŋ lùu vəŋ Nwi, taa məshi mənsə fi mbi maa mə-faynə vəŋ. ⁵³ Niniŋ, shù fi maa shi kɔ, vəŋ nə kɔ'nə faŋ vəŋ taa zwi ŋwə. ⁵⁴ Yeso kee baa ki to' ntee fi taa shi Judia me, ŋwə ndɔ fi yifi gə maa kwiŋ mɔ', faŋ luu yi tɔ wə'sə, maa nti' yimɔ' faŋ vi tii nə Efrem. Yeso gə ki shi shɔ għc vi vii məzwetə nu ki.

⁵⁵ Yighee Pasa vii Jus ki ku', vii vəŋ faŋ fi maa vəshəŋ vənsə ndɔ kɔ' gə nti' Jerusalem maa məlootə yinwaa vəŋ, buu shi Pasa taa ku'. ⁵⁶ Vii vɔ nəə kəə Yeso, fəynə taa nii Nwi yikwalə, ki gisə wə nə wə laa, «A sii bi'tə laa kə? Ŋwə kee taa jwi maa Pasa ŋwə yimu?» ⁵⁷ Vii kwalə məfe' Nwi, nə vii Farisii nə du'tə vəŋ gi ghee yəŋ laa, wə ki luu kii nə shəŋ ŋkiə faŋ ŋwə lùu shɔ, wə għc naysə, vi gə jia ŋwə.

Faŋ Meri nə zwisə Yeso nə məŋgwə (Matiu 26.6-13; Mark 14.3-9)

12 Vəshi go' nɔfə, shi Pasa ku', Yeso bəŋ jwi nti' Betani, faŋ lùu shəŋ ŋkiə faŋ ŋwə nə ywəysə Lasarɔs fi shi yiku nə. Lasarɔs nə shi taa nti' yɔ. ² Vi naanə fazì, tia Yeso shɔ. Marta nə gaasə fazì kɔ. Lasarɔs nə luu shɔ nizi, għc vi vəŋ nə zi mɔ'. ³ Meri jwi shəŋ ŋkiə faŋ Yeso nə du' shɔ nə, jwi nə lamenda mɔ' faŋ vi tii nə nardo, shwanj wi luu ŋkee ndɔŋ. Ŋwə jwi nə

lamenda ghó, tütə ghuu Yeso, ndò tònşə ghuu Yeso nə nyunşə tɔ si. Lumə ki kɪ nɪi lùn taa nji nshə. ⁴Judas Iskariot fan lùu fi maa vii məzwetə nu Yeso, [ngwə fan gwə nəə ndɔ fiŋ Yeso nə,] gi laa, ⁵«Sii nɪi yɛ kə, vi kee fiŋ lamenda gwə maa vəm̩ba və ka vəbɔɔ, ndi ka ghó, kò tɛ mbəəsə me?» ⁶Fan gwə nə gi niniŋ nə, kee gi bu' mbəəsə fan gwə kee gəŋsə vəŋ me. Nwə nə gi niniŋ, bu' laa gwə nə luu ndɔ'. Nwə' ka vəŋ nəə to' fi ghɔ gwə nizi, gwə yaa ki fuusə fi fun, fan wə kee yiki me. ⁷Yeso gi tɛ gwə laa gwə me'tə Meri shɔ. «Baw gwə yɛ niniŋ nə məŋgwə mbə, ki kɪ' shi yiku kan. ⁸Viŋ vi mbəəsə lùu ghee nshə. Gə fi maa mə, nsin kee taa luu ghee nshə me.»

⁹Vii vəyan zɔ laa Yeso lùu shɔ, jwi yifi, kee jwi she' bu' Yeso me; vəŋ jwi maa məye Lasarɔs nizi, fan Yeso nə ywəysə gwə fi shi yiku nə. ¹⁰Niniŋ, vii kwalə məfe' Nwi ka yighaw laa vi zwi Lasarɔs nizi, ¹¹bu' laa vii Jus nəə gə shɔ vəyan bu' gwə, ki nɪi nùn fwi vəŋ maa Yeso.

Fan Yeso nə nji nti' Jerusalem, vi gwenə gwə yaa vi gwənə fwàn

(Matu 21.1-11; Mark 11.1-11; Lukas 19.28-40)

¹²Fu ki lee, nkee nwaa vii vəyan fan vəŋ nə jwi bu' nu shi zwisə nə, ki zɔ, zɔ laa Yeso jiji Jerusalem, ¹³vəŋ ndi vəshay və yitee, fuu gə, ghɔ vi vəŋ faynə. Vəŋ nə lu' laa, «Hosana! Məŋkəŋ-bwaŋnə fuu tɔ wə ntiə fan gwə jiji maa yizii tita Nwi. Nwə jwi yuu fwàn vii Isirayl.»

¹⁴Yeso ye wee-jiakasə, kò' fuu yi. Nkə faynə maa nu nkia fan nkə lùu taa nwa'lə Nwi laa,

¹⁵«Vii Zayon, ki viŋ ki fee me. Viŋ ye!

Fwàn viŋ jiji, gwə kò' fuu wee-jiakasə.» †

¹⁶Fan nu kɔ nə fɔŋ lùu, vii məzwetə nu Yeso kee ta kii nə nji' ki me. Nə luu she' maa yighee njiə fan Nwi kò yikwalə tɛ Yeso, buu vəŋ lumə laa lùu nu nkia fan vi nə nyɔ' taa nwa'lə Nwi, laa nkə ndɔ gay, fan vi yɛ maa Yeso nə. ¹⁷Vii mbiə fan ghɔ vi Yeso nə luu mɔ' yighee njiə fan Yeso nə fūusə Lasarɔs fi taa swi, ywəysə gwə fi shi yiku nə, vəŋ gi nu kɔ ntee fan vəŋ yə. ¹⁸Lùu nu nkia fan nkə nə yisə laa vii vəyan baytə yi gwə, bu' laa vəŋ nə zɔ nu shuu yɔŋ nkia fan gwə nə yi. ¹⁹Vii Farisii gi she' vəŋ vəŋ laa, «Sii ka' vi baa yɛ kə? Ye fan mbi yinshə be'sə gwə.»

Fan vii Griik nə kəə ye Yeso, gwə ki nɪi yiki laa yighee yi ku'

(Matu 16.24-25; Mark 8.34-35; Lukas 9.23-24)

²⁰Fi taa nwaa vii mbiə fan vəŋ nə gə nti' Jerusalem maa məbəŋsə Nwi maa shi zwisə nə, vii shi Griis mɔ' nə luu shɔ. ²¹Vii Griik vɔ gə ye Filip, fan gwə nə ndò fi nti' Betsayda, fi shi Galilii. Vəŋ gi tɛ Filip laa, «Tita, yia kəə ye Yeso.» ²²Filip ndɔ gə naysə nu kɔ tɛ Andru. Vəŋ vəbɔɔ ki nɪi gə naysə tɛ Yeso. ²³Fan Yeso nə zɔ laa vii Griik kəə ye gwə nə, gwə kii laa yighee yi kiku'. Nwə gi tɛ vəŋ laa, «Yighee ki ku' fan vii vəshə taa ye yikwalə Wuu yinsəŋ Nwi. ²⁴Viŋ zɔ! Mə naysə nu yinsəŋ tɛ viŋ bu' yisay. Mbuu yisay kee nji taa shɔ' ku me, nyə go' she' niniŋ. Luu nə, nyə fiŋ taa shɔ' ku, nyə nyɔ', ki nɪi

lùu yighee njiə fan nyə taa sɔ' kii say yan yan. ²⁵Wə ntiə fan gwə kaw məzi gwaa shi nsi nyə, ndɔ ndisə məbwey wi. Luu nə, wə ntiə fan gwə kee kaw məzi gwaa wi shi nsi nyə me, ndɔ kii məbwey fan gwə gò'sə yighee mu'. ²⁶Wə fan gwə kəə laa yi luu wuu fa' gwaa, gwə ki be'sə mə. Mə kɔlə gə dū' fə, yia gwə dū' mɔ'. Wə fan gwə be'sə mə laa yi lùu wuu fa' gwaa, gwə ndɔ kii yizii yikwalə fi ghɔ Tii gwaa. ²⁷Fwi nyaa kɔ mə nə nji' ndwə. Bəw mə gi tɛ Tii gwaa laa gwə fuusə mə fi taa nji' nyə mu? Bey, ka' mə kee gi niniŋ me, bu' laa nji' nyə luu she' nji' nu nkia fan mə nə jwi mbi nyə bu' nkə.» ²⁸Niniŋ, Yeso shɔ'tə Nwi, gi laa, «Tita gwaa, mə taa yisə nu nkia tɛ ka' yizii yə ki kwalə.» Yeso metə yigi yɔ, gi jwi fi taa yizɔ laa, «Mə du'tə mə də yikwalə nyaa ntee. Mə ndɔ baa kii də yikwalə nyaa.» ²⁹Vii mbiə fan vəŋ nə lùu yifi, nə zɔ gi yɔ, gi laa, duŋ yighuu. «Vii mɔ' gi laa gisə nshiiŋii Nwi tɛ gwə. ³⁰Yeso bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Gi nyə nɪi kee gi bu' mə me, gi yɔ nɪi gi bu' viŋ. ³¹Yighee ku' fan Nwi taa sɔ' nɔsə vii taa mbi nyə. Yighee ku' fan vi taa jɔŋ tii mbi, Satan, fi taa mbi nyə. ³²Gə fi maa mə, vi ndɔ biŋsə mə, sha'sə yizɔ, buu mə ki nɪi tii vii vəshə maa mə.» ³³Yeso nə gi yigi nyə, tɛ ka' vii kii nə nu kɔŋ yiku njiə fan gwə ndɔ ku nyə, (laa vi ndɔ bey yi fuu fəŋkɔ' fə nkia'sə, biŋsə tə yizɔ.) ³⁴Nwaa vii ghó gi tɛ gwə laa, «Yia zɔ fan vi nə nwa'lə taa nwa'lə Nwi laa, Kristo, wuu məbweysə gwaa-nsin fan Nwi tɔŋ, ndɔ go'sə yighee mu'. Sii yɛ kə buu a gi laa vi ndɔ biŋsə Wuu yinsəŋ Nwi? Nwə sii lùu ndə?» ³⁵Yeso gi tɛ vəŋ laa, «Məley taa lùu ghɔ viŋ she' maa wee-fi-yighee. Bəw viŋ to' gə visi visi maa yighee njiə fan məley ghó lùu ghɔ viŋ nə, bu' mfiŋsə taa kɔlə viŋ jii. Wə fan gwə to' fi taa mfiŋsə, kee yaa ki kii nə fɔɔ gwə gə me. ³⁶Bəw viŋ biŋ məley ghó fan gwə ki bii ghɔ viŋ nə, tɛ ka' viŋ ndɔ lùu vii fan vəŋ kii məley nizi.» Yeso nə gi yigi yɔ, gə kəə shəŋ ndenə shɔ, laa vii kee baa yə gwə me.

Fan vii kwalə vii Jus nə baa metə twəy Yeso

³⁷Fan Yeso nə kɔlə yisə vəshwenə və shuu yɔŋvə visi vii nə, vəŋ kee bee nùn fwi vəŋ maa gwə me. ³⁸Vənu vɔ nə gay, fəynə nu nkia fan nshiiŋii-sɔghɔ Aysaya nə nyɔ'. Nwə nə nwa'lə laa lee,

«Mɔ'mbi, sii biŋ ndə biŋ nu nkia fan yia gisə?

Wə lùu shɔ fan gwə kii nə wutə Mɔ'mbi mu?» ††

³⁹Nji' nu nkia fan nkə nə yɛ laa vii vɔ kee biŋ Yeso me, lùu nu nkia fan Aysaya nə baa nyɔ', naysə laa,

⁴⁰«Nwi shitə si vəŋ baa yɛ vəŋ luu vii vətɔ vəshiiə,

tɛ ka' vəŋ kee yə məley me,

kee kwiinə fwisə vəŋ maa məkii nə nu yinsəŋ me,

kee kwiinə nshinə vəŋ, tɛ ka' Nwi shu' vəŋ me.» ‡

⁴¹Aysaya nə gi vənu vɔ bu' laa gwə nə kii nə yikwalə Yeso. Nwə nəə gisə vənu vɔ kɔŋ Yeso. ⁴²Niniŋ nə, nkee vii kwalə vii Jus vəyan nə biŋ Yeso, luu nə, kee biŋ ntee me, bu' laa vəŋ nəə fee vii Farisii, bu' vi fuusə vəŋ fi taa nji məshəŋtə vəŋ yighee mu'. ⁴³Vəŋ nə kəw maa məmwa yikə' vii, shɔɔ maa məmwa yikə' Nwi.

† 12.15 Zakaraya 9.9.

†† 12.38 Aysaya 53.1. ‡ 12.40 Aysaya 6.9-10.

Yigisə Yeso ndo sɔ' vii maa vəshi vəndwə

⁴⁴ Nə luu maa yighee yɔ, Yeso gi ŋkee nənɔy laa, «Wə ntiə faŋ ɲwə nūŋsə fwi yi maa mə, kee nūŋsə luu she' maa mə me, ɲwə nūŋsə lūu maa Nwi faŋ ɲwə nə tɔŋ mə. ⁴⁵ Wə ntiə faŋ ɲwə yè mə, yè luu Nwi faŋ ɲwə nə tɔŋ mə nə. ⁴⁶ Mə fūu mbi yaa ki', laa wə tɛ me wə faŋ ɲwə nūŋ fwi yi maa mə, kee baa tɔ' fi taa mfiŋsə me. ⁴⁷ Wə ki luu zɔ yigisə nyaa, kee biŋ be'sə mə me, kee ndo sɔ' mə sɔ' nso' yi me, bu' laa mə nə kee jwi mbi laa mə ndo ki sɔ' nso'sə vii shia me. Mə nə jwi maa məbweysə vii. ⁴⁸ Luu nə, wə ntiə faŋ ɲwə twèy mə, kee biŋ nu ŋkiə faŋ mə gisə me, buu wuu məkwaŋ ɲwə taa nso' shɔ. Lūu yigisə nyaa faŋ mə nə gi, faŋ nyə ndo kwaŋ ɲwə taa nso' maa vəshi vəndwə. ⁴⁹ Lūu niniŋ bu' laa mə nə kee gisə she' nə nshi-tɔ ɲwaa me. Tii ɲwaa faŋ ɲwə nə tɔŋ mə, nə tɛ mə nə nu ŋkiə faŋ mə taa ki naysə, baa nə yigi nɔy faŋ mə taa ki gisə. ⁵⁰ Mə kɔ' kii laa, nti yi yɔ kɔ məbwey faŋ ɲwə gɔ'sə yighee mu'. Niniŋ, mə gisə vənu vənsə she' faŋ tita Nwi nə naysə shee.»

Faŋ Yeso nə dè laa ɲkə bəw maa məsu'sə ɲwaa nsi (Matiu 23.11-12; Lukas 22.24-28)

13 Shi zwiə Pasa nə kəə ku', Yeso kii laa yighee yi maa məndɔ fi shi nsi, gè yi Tii wi kù'nə. ɲwə nə kàw vii vi faŋ vəŋ nə lūu taa mbi. ɲwə nə kàw vəŋ mètə, dè ɲkawə yi tɛ vəŋ tɛ nee: ² Vəŋ kii zi fa laynəfu, tɛ tii vəzwitə vəbwəvə yaa du'tə ɲwə kwaŋ nu bwə taa fwi Judas, wee Saymon Iskariot, laa ɲwə fiŋ Yeso. ³ Yeso kii nizi laa, tita Nwi nə nūŋsə vənu vənsə ghɔ ɲwə, baa nə laa ɲwə nə ndɔ fi yi Nwi, baa bəŋ gè yi Nwi, ⁴ Yeso ndo yizɔ fi shəŋ məzi, shɔ' nɔy yi fi maa ɲwə nūŋsə, ndi ɲkɔŋ, ndiŋ ɲi' ɲwə, ⁵ ki nii kwàŋ muu taa kay, tey ki sɔ ghuu vii məzwetə nu ki, tɔŋsə nə ɲkɔŋ ɲkiə faŋ ɲwə nii ndiŋ nə. ⁶ ɲwə yi niniŋ, zi' maa Saymon Pita, Pita gi tɛ ɲwə laa, «Tita, sɔ ghɔ sɔ ghuu ɲaa lee?» ⁷ Yeso bəŋsə tɛ ɲwə laa, «A kee ta kii nə nu ɲkiə faŋ mə yisə ndwə me, a ndo kii yighee yiba.» ⁸ Pita gi tɛ ɲwə laa, «Ki ghɔ sɔ ghuu ɲaa me! Ka' mə kee biŋ me.» Yeso bəŋsə tɛ ɲwə laa, «Mə kee sɔ ghuu ghə me, buu ka' nsoo kee lūu fa kəmu' me.» ⁹ Pita gi tɛ ɲwə laa, «Ki ghɔ sɔ she' ghuu ɲaa me; sɔ ghɔ ɲaa nə tɔ kaŋ nizi.» ¹⁰ Yeso gi tɛ ɲwə laa, «Wə ntiə faŋ ɲwə nə sɔ ɲwaa wi, ka' nu kee baa ghɔ' ɲwə laa ɲwə baa bəŋsə sɔ me, ɲwə baa ki nii sɔ she' ghuu ghi, bu' faŋ ɲwaa wi lèy. Viŋ du'tə viŋ ley, kee lèy vənsə me.» ¹¹ ɲwə nə gi niniŋ, bu' laa ɲwə nə kɔ' kii nə wə ntiə faŋ ɲwə taa fiŋ ɲwə. Lūu ɲi' nu ɲkiə faŋ ɲwə nə gi laa vəŋ kee lèy vənsə me. ¹² Yeso metə maa məsɔ ghuu vəŋ, mɔ' nɔy yi, dù' nsi, gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ kii nə ɲi' nu ɲkiə faŋ mə yɛ maa viŋ mu? ¹³ Maa viŋ tii mə nə «Wuu mədeesə», nə «tita». Viŋ tii yinsəŋ, mə lūu niniŋ. ¹⁴ Faŋ mə lūu wuu mədeesə wiŋ, baa lūu tita wiŋ, sɔ ghuu ghiŋ nə, nu kiŋ lūu laa viŋ ki sɔ ghuu ghiŋ wə nə wə nizi. ¹⁵ Mə nii dè shwenə nu tɛ viŋ, laa viŋ baa ki luu yi faŋ mə yɛsə maa viŋ nə. ¹⁶ Viŋ zɔ! Mə gi tɛ viŋ yinsəŋ laa, bu' kee shɔ tii

wi me, wuu nɔy kee shɔ wə ntiə faŋ ɲwə tɔŋ ɲwə me. ¹⁷ Viŋ kii nə nu kɔ, ki yi niniŋ, buu mənɔy-bwaŋnə lūu tɛ viŋ. ¹⁸ Mə kee gisə niniŋ kɔŋ viŋ vənsə me, mə kɔ' kii nə vii mbiə faŋ mə shɔ' vəŋ laa lūu vii vəŋ. ɲkə lūu niniŋ laa nu ɲkiə faŋ ɲkə lūu taa ɲwə'lə Nwi faynə, laa «Wə ntiə faŋ yia vi vəŋ zi bee kəmu', kiasə gù wuu mbeənə ɲwaa.» ¹⁹ Mə naysə nu kɔ tɛ viŋ ndwə faŋ ɲkə kee ta yigay me, laa ɲkə taa gay, viŋ biŋ mə laa mə lūu wə ntiə faŋ mə lūu, baa nə laa yigi yɔ kɔŋ mə. ²⁰ Viŋ zɔ! Mə naysə tɛ viŋ yinsəŋ laa wə ntiə faŋ ɲwə ndi wuu nɔy ɲwaa taa ɲii ɲwə, ndi luu nshi-tɔ ɲwaa. Wə ntiə faŋ ɲwə ndi mə, ndi luu wə ntiə faŋ ɲwə nə tɔŋ mə taa mbi nyə.»

Faŋ Yeso nə naysə tɛ vii məzwetə nu ki laa Judas taa fiŋ yi

(Matiu 26.20-25; Mark 14.17-21; Lukas 22.21-23)

²¹ Faŋ Yeso nə gi vənu vɔ nə, fwi yi ghaysə ɲwə ɲkee didi'. ɲwə ki nii gi tɛ vəŋ ntee laa, «Viŋ zɔ! Mə naysə tɛ viŋ yinsəŋ laa, wə mu' fi taa ɲwaa viŋ, taa fiŋ mə.» ²² Vii məzwetə nu ki sha'sə yitɔ vəŋ, wə ndeynə liŋ wi, wə ndeynə liŋ wi, vəŋ kee kii nə wə ntiə faŋ ɲwə gisə kɔŋ ɲwə me. ²³ Wə mu' fi taa ɲwaa vii məzwetə nu Yeso nə luu shɔ faŋ ɲwə nə dù' yi Yeso. Lūu ɲgwə faŋ Yeso nə kàw ɲwə shɔ. ²⁴ Saymon Pita katə ɲwə, gi tɛ ɲwə laa ɲwə bitə wə ghɔ tɛ Yeso, faŋ Yeso gisə kɔŋ ɲwə nə. ²⁵ Niniŋ, wuu məzwetə nu Yeso ghɔ, yi'tə maa Yeso, bitə tɛ ɲwə laa, «Tita, wə ghɔ lūu ndə?» ²⁶ Yeso bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Lūu wə ntiə faŋ mə taa bi' bee, shù taa kay, kɔ tɛ ɲwə.» ɲwə gi niniŋ, ndi bee, bi', shù taa mbasə, kɔ tɛ Judas, wee Saymon Iskariot. ²⁷ She' yighee mu' faŋ Saymon fi bee kɔ, zwiə bwə Satan ɲii taa fwi ɲwə. Yeso gi tɛ ɲwə laa, «Nu ɲkiə faŋ a kəə yɛ, yasə kɔ'lə gè yɛsə.» ²⁸ Vii məzwetə nu Yeso vəmɔ' faŋ vəŋ nə luu yifi, kee kii nə ɲi' nu ɲkiə faŋ Yeso gisə tɛ Judas me. ²⁹ Vəŋ bi'tə laa yighee mɔ' Yeso tɔtɔŋ ɲwə, laa ɲwə gə ywàŋ vətɔ maa məzi shi zwiə Pasa; yighee mɔ' laa ɲwə gə kɔ vətɔ tɛ mbəəsə. Vəŋ nə bi'tə niniŋ, bu' laa Judas nə luu wə ntiə faŋ ɲwə nə nūŋsə ka vəŋ. ³⁰ Judas nə fi bee kɔ, zi, ki nii fūu fu, faŋ fu du'tə fu ji.

Faŋ Yeso nə naysə tɛ Pita laa ɲwə taa twey yi

(Matiu 26.31-35; Mark 14.27-31; Lukas 22.31-34)

³¹ Faŋ Judas nə gè niniŋ nə, Yeso gi tɛ vii məzwetə nu ki laa, «Yighee kù'nə faŋ vii taa ye yikwalə Wuu yinsəŋ Nwi. Vi taa ye yikwalə Nwi nizi bu' ɲwə. ³² Faŋ vii taa ye yikwalə Nwi bu' Wuu yinsəŋ Nwi, Nwi baa ki kɔ yikwalə tɛ ɲwə nizi she' ndwə ndwə. ³³ Vəŋ vəŋ, yighee kee baa gɔ' ntaŋ, faŋ mə taa mètə viŋ me. Viŋ taa ki kəə mə, luu nə, shəŋ ɲkiə faŋ mə gə shɔ, ka' viŋ kee gè shɔ me, yuu mə nə du'tə mə naysə tɛ vii Jus nə. Mə baa luu naysə nu kɔ tɛ viŋ ndwə. ³⁴ Niniŋ, mə tɛ viŋ nə nti yifi laa, viŋ ki kawə yinwaa yin. Bəw viŋ ki kawə yinwaa yin she' faŋ mə nə nə kaw viŋ nə. ³⁵ Nu ɲkiə faŋ vii vənsə ndo ki kii fi fuŋ laa viŋ lūu vii məzwetə nu kaŋ, lūu faŋ viŋ taa ki kawə yinwaa yin.» ³⁶ Saymon Pita bitə tɛ ɲwə laa, «Tita, a sii gə fə?» Yeso bəŋsə tɛ ɲwə laa,

† 13.18 Sam 41.10.

«Shəŋ ŋkiə faŋ mə gə shɔ, ka' a kee bè'sə mə ndwə me. Luu nə, a ndɔ ki be'sə mə shɔ fi yiba.»³⁷ Saymon Pita gi laa, «Sii yì kə laa ka' mə kee bè'sə ghɔ ndwə me? Mə biŋ ŋkee maa məku bu' ghɔ.»³⁸ Yeso gi tɛ ŋwə laa, «A kəə ku bu' mə lee? Mə naysə ŋkee nu yinsəŋ tɛ ghɔ laa, ŋki' taa kee taw me, a twey ghee tia laa a kee kɛi nə mə me.»

Faŋ Yeso lùu jii nɔyə faŋ ka' vii shòc fi fun, gè yì Nwi

14 Yeso baa gi tɛ vəŋ laa, «Ki fwi siŋ ki lɔ' me! Viŋ nuŋ fwi siŋ maa Nwi, nə maa mə!² Taa nii Tii ŋwaa nɔisə ndɔ' shɔ səyaŋ. Ŋkə nii to' kee lùu niniŋ me, buu mə naysə tɛ viŋ. Niniŋ, mə gə shɔ, gə lootə shəŋ tɛ viŋ.³ Mə taa gə lootə shəŋ du'nə tɛ viŋ, bəŋ jwi ndi viŋ, viŋ jwi yì mə, laa shəŋ ŋkiə faŋ mə du' shɔ, viŋ luu shɔ nizi.⁴ Shəŋ ŋkiə faŋ mə gə shɔ, viŋ kɔ' kɛi nə jii maa məgə shɔ.»⁵ Tɔmas gi tɛ ŋwə laa, «Yia kee kɛi nə shəŋ ŋkiə faŋ a gə shɔ me. Sii ka' yia kɛi nə jii kikə?»⁶ Yeso gi tɛ ŋwə laa, «Lùu mə lùu jii yɔ. Nu yinsəŋ nə məbwey vəlwaŋ ndɔ fi ghɔ mə nizi. Ka' wə kee gə ye ti-ta Nwi me, maa tɛ li' laa ŋwə shòc fi maa mə me.⁷ Viŋ nii to' kɛi nə mə, buu viŋ kɛi nə Tii ŋwaa nizi. Shù ndee viŋ kɛi nə ŋwə. Viŋ du'tə viŋ ye ŋwə.»⁸ Filip gi tɛ ŋwə laa, «Tita, dè Tii wə tɛ yia; ŋkə taa kù'nə tɛ yia.»⁹ Yeso gi tɛ ŋwə laa, «Filip, nsin du'tə nsin tày didi', a kee ta kɛi nə mə yimu? Wə ntia faŋ ŋwə yè mə, buu ŋwə yè luu Tii ŋwaa. A sii gi laa mə dè Tii ŋwaa tɛ viŋ kikə?»¹⁰ A kee yibiŋ laa yia tita Nwi lùu fa kəmu' yimu? Laa mə lùu taa fwi Tii ŋwaa, Tii ŋwaa luu taa fwi mə yimu? Vənu mbiə faŋ mə gisə, mə kee gisə nə wutə kaŋ me, luu tita Nwi faŋ ŋwə lùu taa fwi mə, faŋ ŋwə fa' vənu mbiə faŋ mə yisə.¹¹ Bəw viŋ biŋ laa yia tita Nwi lùu fa kəmu', laa ŋwə lùu taa fwi mə, mə luu taa fwi ŋwə. Viŋ ki luu kee biŋ yigisə nyaa me, bəw viŋ biŋ bu' vənu mbiə faŋ mə yisə.

¹² Viŋ zɔ! Mə naysə tɛ viŋ yinsəŋ laa, wə ntia faŋ ŋwə nùŋ fwi yì maa mə, taa ki yì vənu mbiə faŋ mə yì nizi. Ŋwə taa ki yisə vənu faŋ mbə shòc mbiə faŋ mə yì, bu' faŋ mə gə yì Tii ŋwaa.¹³ Fa tɛ me fa faŋ viŋ ndwaŋ fi ghɔ Nwi maa yizii nyaa, buu mə taa yisə laa viŋ kii, tɛ ka' vii kɛi nə yikwalə Nwi fi yiba jii ŋwiŋ wi.¹⁴ Viŋ ndwaŋ fa maa yizii nyaa, buu mə taa kɔ tɛ viŋ.»

¹⁵ Yeso baa gi laa, «Ki luu viŋ kaw mə, buu viŋ taa zɔnə ntisə saŋ.¹⁶ Mə ndɔ bu' ghɔ tɛ Tii ŋwaa, ŋwə taa kɔ wuu məgəŋtə tɛ viŋ faŋ lùu Zwiətə Ley. Ŋwə go'sə taa ŋwaa viŋ yighee mu'.¹⁷ Lùu Zwiətə yinsəŋ, faŋ ka' ŋkə kee nii taa fwi mbi me, bu' laa ka' vəŋ kee yè zwiətə kɔ me, kee kɛi nə ŋkə me. Gè fi maa viŋ, viŋ kɔ' kɛi nə zwiətə kɔ, bu' laa ŋkə taa go' tɛ viŋ, baa lùu taa fwisə viŋ.¹⁸ Niniŋ, mə kee mè' viŋ laa viŋ luu vaŋ vəti me; mə ndɔ baa jwi ye viŋ.¹⁹ Go' wee-fiki', mbi nyè kee baa yè mə me; taa ki ye she' viŋ ye mə. Viŋ taa ye laa mə bwey. Niniŋ, viŋ taa bwey nizi.²⁰ Maa yighee yɔ, viŋ taa kɛi laa, mə lùu taa fwi Tii ŋwaa, viŋ lùu taa fwi mə, mə lùu taa fwi viŋ nizi.²¹ Wə ntia faŋ ŋwə kɛi nə ntisə saŋ, nùŋsə taa fwi ŋwə, ki to' maa ntisə sɔ, buu lùu wə faŋ ŋwə kaw mə. Wə ntia faŋ ŋwə kaw mə tɛ nee, buu Tii ŋwaa baa luu kaw ŋwə. Nshi-tɔ ŋwaa kaw ŋwə nizi, yì

laa ŋwə taa ye mə maa yinsəŋ.»²² Judas mɔ' faŋ nə kee lùu Judas Iskariot me, bitə tɛ ŋwə laa, «Sii yì kə a kəə dè ŋwaa wə she' tɛ yia, kee biŋ laa mbi ye ghɔ nizi me?»²³ Yeso gi tɛ ŋwə laa, «Wə ntia faŋ ŋwə kaw mə, ŋwə taa ki nùŋsə yigisə nyaa nizi, Tii ŋwaa taa kaw ŋwə, yia Tii ŋwaa taa ki shi yia vi vəŋ.²⁴ Wə ntia faŋ ŋwə kee kaw mə me, kee nùŋsə yigisə nyaa me. Niniŋ nə, yigisə nyaa faŋ viŋ zɔ nə, kee ndɔ fi ghɔ mə me, nyə ndɔ fi ghɔ tii ŋwaa, faŋ ŋwə nə tɔŋ mə nə.

²⁵ Lùu yigi nyaa faŋ mə naysə tɛ viŋ faŋ nsin ki bii.²⁶ Wuu məgəŋtə faŋ luu Zwiətə Ley faŋ Nwi ndɔ tɔŋ tɛ viŋ bu' mə, ndɔ twelə vənu vənsə tɛ viŋ, baa lùmə vənu vənsə tɛ viŋ faŋ mə nə naysə tɛ viŋ nə.²⁷ Mə gə, mè'tə mədu'-nyɔŋ tɛ viŋ. Mə taa kɔ mədu'-nyɔŋ tɛ viŋ. Mə kee kɔ tɛ viŋ faŋ mbi kɔ nə me. Ki fwi siŋ lɔ' me, nduŋ kee ki si viŋ me.²⁸ Viŋ du'tə viŋ zɔ faŋ mə naysə tɛ viŋ laa, mə taa me'tə viŋ, gè baa bəŋ jwi yè viŋ. Ki luu viŋ kaw mə, viŋ ki ŋaytə faŋ mə gə yì Tii ŋwaa, bu' laa Tii ŋwaa kwələ shòc mə.²⁹ Mə naysə vənu vɔ tɛ viŋ ndwə, faŋ mbə kee ta yigay me, tɛ ka' viŋ ndɔ biŋ yigisə nyaa faŋ mbə taa gəy.³⁰ Mə kee baa gisə vənu vəyaŋ tɛ viŋ me, bu' laa Satan faŋ ŋwə sɔ' mbi nyè, lùu nshəŋə maa məjwi. Luu nə, ka' Satan kee ghò' mə me.³¹ Mə yì she' nu ŋkiə faŋ Tii ŋwaa gi laa mə yì, tɛ ka' mbi nyè kɛi laa mə kaw Tii ŋwaa. - Ŋkə ku'. Viŋ ndɔ, nsin gə!»

Faŋ Yeso lùu yaa ti taŋ jəəŋə

15 Yeso baa gi tɛ vii məzwetə nu ki laa, «Mə lùu yaa ti taŋ jəəŋə. Tii ŋwaa lùu wə ntia faŋ ŋwə lootə vəti vɔ.² Ntaŋ tɛ me ntaŋ faŋ ŋwə kee kwaanə vətəŋ me, buu vi taa fà ntaŋ ghɔ, mè'. Gè fi maa ntaŋ faŋ ŋwə kwaanə jəə, ŋwə baa fii, tɛ ka' vətəŋ ki kwaanə shɔ jəə.³ Gè fi maa viŋ, viŋ lùu yaa təntəŋ tɔ faŋ vi du'tə vi yɔ', tɛ ka' viŋ ki kwaanə jəə. Yigisə nɔyə faŋ mə nə gi tɛ viŋ, yisə làa viŋ ley.⁴ Bəw viŋ go' taa ŋwaa mə, mə baa luu gò' taa ŋwaa viŋ. Ka' ntaŋ kee kwəanə vətəŋ me, tɛ li' laa ntaŋ ghɔ lùu mbi ti me. She' nee, viŋ kee lùu taa ŋwaa mə me, buu ka' viŋ kee ki kwaanə me.⁵ Mə lùu ti taŋ, viŋ luu təntəŋ ti. Wə ntia faŋ ŋwə lùu taa fwi mə, mə lùu taa fwi ŋwə. Wə ghɔ ki nii kwaanə vətəŋ vəyaŋ. Ka' wə kee yì nu me, tɛ li' laa mə lùu fi yiba jii ŋwə me.⁶ Wə tɛ me wə faŋ ŋwə kee lùu taa ŋwaa mə me, buu vi taa shia ŋwə yaa təntəŋ tə ti tɔ. Ntə yɔŋ, vi sha' twəŋ taa wi, ntə kii, mè.⁷ Ki luu viŋ go' taa fwi mə, buu yigisə nyaa go' taa fwi siŋ nizi, buu viŋ taa kɔlə bitə kə, vi taa kɔ tɛ viŋ.⁸ Nu ŋkiə faŋ yizii Tii ŋwaa taa ki kwələ shɔ, lùu faŋ viŋ taa ki kwaanə vətəŋ vəyaŋ, yisə vənu vəjəəvə, də niniŋ laa viŋ lùu vii məzwetə nu kaŋ.»

Nti kòŋ ŋkawnə

⁹ «Mə kàw viŋ she' faŋ Tii ŋwaa kàw mə. Bəw viŋ go'sə taa ŋkawnə nyaa.¹⁰ Ka' viŋ go'sə taa ŋkawnə nyaa faŋ viŋ nùŋsə ntisə saŋ, she' faŋ nshi-tɔ ŋwaa nə nùŋsə ntisə Tii ŋwaa, buu gò'sə taa ŋkawnə yì.¹¹ Mə naysə nu kɔ tɛ viŋ, tɛ ka' məŋaytə lwaŋ taa fwisə viŋ, she' faŋ ŋwə lwəŋ taa fwi mə. Bəw məŋaytə viŋ lwaŋ

taa fwisə viŋ bæ. ¹² Nti nyaa faŋ mə ti viŋ sho nə, lùu laa viŋ ki kawna yirwaa yir, she' faŋ mə nə kàw viŋ nə. ¹³ Nkawna njyə faŋ nyə kwälə shò, lùu faŋ wə biŋ yiku tɔ v̄imba vi. ¹⁴ Viŋ lùu v̄imba vaŋ faŋ viŋ yi nu ŋkiə faŋ mə t̄sə viŋ sho nə. ¹⁵ Mə kee baa tii viŋ nə v̄i fa' vaŋ me, bu' laa wuu fa' kee yaa ki k̄i nə nu ŋkiə faŋ tii wi yi me. Mə tii viŋ nə v̄imba vaŋ, bu' laa mə nə n̄aysə v̄ənu v̄ənsə t̄ viŋ, faŋ mə nə z̄ fi gho Tii ŋwaa. ¹⁶ Nə kee shò' viŋ shò' mə laa mə luu tii wiŋ me, nə shò' mə shò' viŋ laa viŋ luu v̄i məzwetə nu kaŋ, mə baa sho' viŋ laa viŋ ki to' fà' maa yizii nyaa, v̄ənu v̄əjəəvə fuu fi fuŋ, kee mē me. Ninin, ka' viŋ ndwàŋ fa fi gho tita Nwi maa yizii nyaa, ŋwə kò t̄ viŋ. ¹⁷ Lùu nti nyaa nə, faŋ mə t̄sə viŋ sho nə, laa viŋ ki kawna yirwaa yir.»

Faŋ mbi bee v̄i Nwi

¹⁸ «Mbi ki luu ki bee viŋ, viŋ lumə laa, nyə nə f̄ŋ bèe mə, buu ki bee viŋ. ¹⁹ Viŋ nii to' lùu vaŋ taa mbi, buu mbi kàw vaŋ vi. Luu nə, viŋ kee lùu vaŋ mbi nyə me, bu' laa mə nə shò' viŋ fi taa mbi laa viŋ luu vaŋ vaŋ. Mbi ki nii bee viŋ. ²⁰ Viŋ lumə nu ŋkiə faŋ mə nii gi t̄ viŋ laa, wuu fa' kee shò' tii wi me. Vi nə shò' ghuu ŋaa, vi taa ki sho' ghuu ghiŋ nizi. Faŋ vi nə jia nu kaŋ, buu vi taa jia nu kiŋ nizi. ²¹ V̄ənu v̄əbwəvə faŋ vi ndo yisə maa viŋ, vi ȳ bu' yizii nyaa, bu' laa v̄əŋ kee k̄i nə wə ntiə faŋ ŋwə nə t̄ŋ mə taa mbi nyə me. ²² Mə nə to' kee jwi ki gisə t̄ v̄əŋ me, buu nu bwə v̄əŋ kee lùu sho me. Luu nə, mə nə gi t̄ v̄əŋ, ka' v̄əŋ kee baa m̄anə nu bwə v̄əŋ faŋ v̄əŋ yisə me. ²³ Wə ntiə faŋ ŋwə bee mə, bee Tii ŋwaa nizi. ²⁴ Mə nə to' kee ki yisə v̄ənu mbiə faŋ wə di-day nə kee ta yiyisə taa ŋwaa v̄əŋ me, buu nu bwə v̄əŋ kee lùu sho me. Luu nə, v̄əŋ nə yè v̄ənu v̄, baa ki bee mə, bee yia Tii ŋwaa v̄ənsə. ²⁵ Nkə ḡay ninin maa mə-faynə nə nu ŋkiə faŋ vi nə nyò' taa ŋwa'lə Nwi laa, «Mə kee kolə gù nu me, vi bèe mə day.» ¹²⁶ Luu nə, viŋ ki lumə laa wuu məḡəŋtə j̄jwi. Yighee njyə faŋ mə taa ḡə yi Tii ŋwaa, mə taa t̄ŋ ŋwə, ŋwə jwi t̄ viŋ. Lùu Zwiə Ley Nwi faŋ ŋkə ndo fi gho Tii ŋwaa, lùu ŋkə faŋ ŋkə ndo də nu yinsəŋ t̄ v̄i. Nkə ndo yisə v̄i k̄i nə yinsəŋ nyaa. ²⁷ Gə fi maa viŋ, viŋ ki gisə t̄ v̄i k̄ŋ mə nizi, bu' laa nsin yaa luu m̄' shù fi maa v̄ənzi.

16 Mə naysə v̄ənu v̄ t̄ viŋ, laa ki viŋ me'tə nu kaŋ me, faŋ v̄i taa tey ki kò ŋi' t̄ viŋ. ² Yighee j̄jwi faŋ v̄əŋ taa j̄ŋ viŋ fi taa ŋii məshəŋtə Nwi. Yighee j̄jwi faŋ wə t̄ me wə faŋ ŋwə ndo zwi viŋ, ki b̄i'tə laa yi fa' fa' j̄ə t̄ Nwi. ³ V̄əŋ taa yisə v̄ənu v̄, bu' laa v̄əŋ kee k̄i nə Tii ŋwaa me, kee k̄i nə mə me. ⁴ Mə naysə nu ŋi' k̄ t̄ viŋ laa, ŋkə taa gay, viŋ ki lumə laa mə nə n̄aysə t̄ viŋ laa ŋkə ndo gay ninin.»

Faŋ Yeso nə n̄aysə t̄ v̄i məzwetə nu ki laa gho vi v̄əŋ kee baa shi t̄y me

Yeso baa gi t̄ v̄əŋ laa, «Mə nə kee n̄aysə v̄ənu v̄ t̄ viŋ shù fi nə faŋ nsin nə tey ki du' me, faŋ nsin nə shi m̄' nə. ⁵ Mə naysə v̄ənu v̄ t̄ viŋ ndwə, bu' laa mə taa baa bəŋ gə yi Tii ŋwaa faŋ ŋwə nə t̄ŋ mə mbi nyə.»

† 15.25 Sam 69.5.

Ninin, tuu wə fi taa ŋwaa viŋ kee bitə laa mə sii gə fə me. ⁶ Məlun lwan taa fwisə viŋ, faŋ mə naysə v̄ənu v̄ t̄ viŋ nə. ⁷ Mə naysə ŋkee nu yinsəŋ t̄ viŋ laa, lùu nu jəə t̄ viŋ faŋ mə gə ninin nə. Ka' Zwiə Ley Nwi kee ndo jwi maa viŋ me, maa t̄ li' laa mə bi gə, gə t̄ŋ wuu mə-gəŋtə ḡh t̄ viŋ me. ⁸ Yighee njyə faŋ ŋwə ndo jwi, ŋwə ndo ŋa' si mbi maa mək̄i nə v̄ənu v̄əbwəvə, nə v̄ənu faŋ mbə lùu v̄əloomə, baa nə faŋ Nwi ndo shia n̄s'və v̄i. ⁹ Lùu nu bwə bu' laa v̄əŋ nə kee biŋ mə me. ¹⁰ Nu ŋkiə faŋ ŋkə də laa mə lùu wuu loomə, lùu faŋ mə gə yi tita Nwi, viŋ kee baa yè mə me. ¹¹ Nu n̄s' k̄ lùu laa vi kwàŋ Satan, faŋ ŋwə s̄' mbi nyə nə, taa n̄s'. ¹² V̄ənu v̄əyāŋ ki bii gho mə maa mənaysə t̄ viŋ, luu nə, ka' viŋ kee ta jia v̄ənu v̄ ndwə me. ¹³ Ninin, Zwiə yinsəŋ k̄ ndo ki jwi, də j̄i t̄ viŋ, viŋ k̄i nə v̄ənu v̄ənsə faŋ mbə lùu v̄əbi. Zwiə k̄ kee gisə maa n̄sh-t̄ wi me, ki gisə she' nu ŋkiə faŋ ŋkə z̄ fi gho Nwi, baa naysə v̄ənu faŋ mbə ndo gay fi yiba. ¹⁴ Nkə ndo ki kò'sə yizii nyaa, bu' laa ŋkə ndo ki fi luu nu kaŋ, twelə t̄ viŋ. ¹⁵ V̄ənu v̄ənsə faŋ lùu v̄ənu v̄ Tii ŋwaa, lùu v̄ənu vaŋ nizi. Lùu ŋi' nu ŋkiə faŋ mə gi laa ŋkə ndo ki fi nu kaŋ, twelə t̄ viŋ nə.»

¹⁶ Yeso baa gi t̄ v̄əŋ laa, «Go' she' wee-fiki', viŋ kee baa yè mə me, ŋkə baa betə she' titi' nee, viŋ baa ye mə.» ¹⁷ V̄i məzwetə nu ki v̄əmə' gi she' v̄əŋ v̄əŋ laa, «N̄i' nu ŋkiə faŋ ŋwə gi t̄ nsin nee nə, lùu laa kə, faŋ ŋwə gi laa, gò' wee-fiki' nee, vi kee baa ye ŋwə me, ŋkə taa baa ki betə titi', vi baa ye ŋwə, nə ŋi' nu ŋkiə faŋ ŋwə gi laa yi gə yi Tii wi, lùu kəŋ nu t̄ kə?» ¹⁸ V̄əŋ baa gi laa, «N̄i' wee-fiki' nee, faŋ ŋwə nii gi nə, ŋkə sii də laa kə.» Yigi ȳ kee lùu yiley t̄ v̄əŋ me. ¹⁹ Yeso nəə k̄' k̄i laa v̄əŋ kəə bitə ŋi' yigi ȳ t̄ yi, ŋwə gi t̄ v̄əŋ laa, «Viŋ ḡigisə k̄ŋ yigi ȳ mu? Maa mə nii n̄aysə t̄ viŋ laa wee-fiki' nee, viŋ kee baa yè mə me, taa baa betə fiki', viŋ baa ye mə. Viŋ kee k̄i nə ŋi' yigi k̄ yimu? ²⁰ Viŋ z̄! Mə naysə t̄ viŋ yinsəŋ laa, viŋ ndo gwia, ki sh̄ŋsə. Luu nə, mbi ki ŋaytə. Viŋ ki lilun, luu nə, məlun viŋ ndo ki-asə gù məŋaytə. ²¹ Wəzwi yaa ki kəə bi, ŋwə ki lun, bu' faŋ yighee yi k̄'. Luu nə, ŋwə taa bi wee, ŋwə kee baa l̄mə ŋi' ȳ me; ŋwə bee ki ŋiŋaytə bu' laa wuu fi f̄u mbi. ²² She' nee, viŋ lùu ndwə lilun. Luu nə, fwi siŋ ndo ki ŋaytə faŋ mə ndo baa jwi ye viŋ. Ninin, tuu wə kee lùu sho, t̄ ka' ŋwə baa fi məŋaytə viŋ fi gho viŋ me. ²³ Ndo luu maa shi k̄, viŋ kee baa bitə tuu nu shee me. Viŋ z̄! Mə naysə t̄ viŋ yinsəŋ laa, fa t̄ me fa faŋ viŋ taa ndwāŋ fi gho Tii ŋwaa maa yizii nyaa, ŋwə taa k̄ t̄ viŋ. ²⁴ Jwi k̄ t̄ v̄ə-ndee, viŋ kee ta ndwāŋ fa fi gho Tii ŋwaa maa yizii nyaa me. B̄əw viŋ bu' gho, ndwāŋ v̄əŋ fi gho Tii ŋwaa, yuu kii, laa məŋaytə lwan taa fwisə viŋ.»

²⁵ Yeso baa gi t̄ v̄i məzwetə nu ki laa, «Mə nəə gisə v̄ənu v̄ t̄ viŋ maa ghan tii. Yighee ndo ku', faŋ mə kee ndo baa ki gisə t̄ viŋ maa yigisə tii me, twelə v̄ənu k̄ŋ tita Nwi t̄ viŋ ntee, ley ley. ²⁶ Ndo luu maa shi k̄, viŋ ndwāŋ v̄əŋ fi gho Tii ŋwaa maa yizii nyaa. Mə kee gi laa mə ndo bu' gho t̄ Tii ŋwaa t̄ viŋ me, ²⁷ bu' laa n̄sh-t̄ Tii ŋwaa kaw viŋ. N̄wə kaw viŋ, bu' faŋ viŋ kaw mə, baa biŋ laa mə nə ndò fi yi ŋwə. ²⁸ Mə nə ndò fi yi Tii ŋwaa, jwi mbi nyə. Ninin, mə baa mē'tə mbi nyə ndwə, b̄əŋ gə yi Tii ŋwaa.» ²⁹ V̄i məzwetə nu ki gi t̄ ŋwə laa,

«Əhəj, a gisə ndwə ntee, a kee baa gisə maa ghanj tii me. ³⁰ Yia kə' kii ndwə laa a kii nə vənu vənsə, nu kee ghə' ghə me. A kii nə vənu fanj wə kəə bitə tē ghə. Nininj, yia binj laa a nə ndò fi ghə Nwi.» ³¹ Yeso bənsə tē vəj laa, «Vinj binj nkeee yinsəj mu? ³² Vinj kə' kii laa yighee taa ku', nyə du'tə nyə ku', fanj vinj taa nyinjə vənsə, wə ki gə fu njwə, wə ki gə fu njwə. Vinj taa me'tə mə ninəj. Luu nə, mə kee taa luu ninəj me, bu' laa yia Tii njwaa lūu m' ghee nshə. ³³ Mə naysə nu k' tē vinj, tē ka' nsinj lūu fa kəmu', fwi yinj du' nycəj. Vinj taa ye nj' taa mbi nyə, vinj ka fwi sinj, bu' laa mə du'tə mə ghə' mbi nyə.»

Fanj Yeso nə shò'tə Nwi tə vī vi

17 Fanj Yeso nə gi vənu v' mètə, ndèynə yizə, shə'tə Nwi, gi laa lee, «Tita, yighee kù', də yikwalə njwin wə tē mbi, tē ka' vī kii nə yikwalə yə bu' mə. ² A nə k' wutə shee maa məsə' vī vənsə fi shi nsi, laa mə ki kə məbwey fanj njwə gò'sə yighee mu' tē vī vənsə, fanj a nə k' shee nə. ³ Məbwey gh' fanj njwə gò'sə yighee mu' nə, lūu fanj vī kii nə ghə, fanj a lūu Nwi yinsəj ninəj, baa kii nə mə, Yeso Kristo, fanj a nə tən mə nə. ⁴ Mə nə dè yikwalə yə taa mbi nyə, fà' fa' njwə fanj a nə tən mə laa mə fa'. ⁵ Nininj, tita njwaa, baa kə yikwalə nyaa shee, fanj mə jiji yī ghə ndwə nə. Si kii yikwalə m' shəj mu', she' fanj si nə kii yikwalə shəj mu' yighee visi, shù fi maa yighee njyə fanj mbi nə kee ta lūu shə me.

⁶ Mə nə lèsə nj' yizii yə tē vī mbiə fanj a nə ndi vəj fi taa mbi nyə, k' tē mə nə. Vī v' nə luu vī və, a kə vəj shee, vəj jia nu kə. ⁷ Vəj kii ndwə laa vənu vənsə fanj a nə k' shee, mbə ndò fi ghə ghə. ⁸ Lūu nininj bu' laa mə nə naysə yigisə yə, fanj a nə kwənj taa fwi mə, tē vəj, vəj binj, kii yinsəj laa mə nə ndò fi yī ghə, baa binj laa nə tən ghə tən mə.

⁹ Mə bu' ghə tə vəj, kee bu' ghə tə mbi me. Mə bu' ghə she' tə vī mbiə fanj a nə k' shee nə, bu' fanj vəj lūu vī və. ¹⁰ Vətə vəj vənsə lūu mbī vətə, mbīnə lūu maanə. Vī nə yə yikwalə nyaa bu' mbə. ¹¹ Mə kee baa lūu taa mbi me, luu nə, vī vəj v' go' taa mbi, fanj mə jiji yī ghə nə. Tita fanj a bəw shilə, ki ki' vəj, vəj go' maa yizii yə, fanj a nə k' shee nə, laa vəj luu fa kəmu', she' fanj nsoo lūu fa kəmu' nə. ¹² Yighee njyə fanj mə yaa luu yia vī vəj, mə nəə shiinə vəj, vəj go'sə maa yizii yə, fanj a nə k' shee nə. Mə nəə ndeynə vəj, tuu wə fi vəj mu' kee ndi me, tē li' she' wuu ndwanj wi, fanj nə luu wuu ndi fi maa vənzi. Nininj laa nu njkə fanj njkə lūu taa njwə'lə Nwi faynə. ¹³ Mə jiji yī ghə ndwə, ki naysə nu k' taa mbi nyə, laa nu njkə fanj mə njaytə shə, njii taa fwisə vəj, vəj ki njaytə nizi nə fwi vəj yinsə. ¹⁴ Mə nə naysə yigisə yə tē vī vəj v'. Nininj, mbi nə bee vəj, bu' fanj vəj kee lūu vəj fi taa mbi nyə me, she' yaa nsh-tə njwaa kee lūu wee mbi nyə me. ¹⁵ Mə kee bu' ghə tē ghə laa a ba'sə vəj fi taa mbi me. Mə bu' ghə tē ghə laa a ki shiinə vəj fi ghə nu bwə, nə fi ghə tii vəzvitə vəbwəvə. ¹⁶ Vəj kee lūu vəj taa mbi me, she' fanj nsh-tə njwaa kee lūu wuu taa mbi me. ¹⁷ Yisə vəj luu vī və, baa bəw, bu' fanj vəj ye nu njkə fanj njkə lūu yinsəj. Də yigisə yə də nu njkə fanj lūu nu yinsəj. ¹⁸ Mə

tən vəj taa mbi, she' fanj a nə tən mə taa mbi nə. ¹⁹ Mə kə njwaa njwaa tē ghə nshə, laa mə baw shilə bu' vəj, tē ka' vəj baa luu kə yinjwaa yivəj tē ghə, bəw shilə, bu' fanj vəj kii nə nu njkə fanj lūu nu yinsəj.

²⁰ Mə kee bu' ghə she' tə vī mbiə fanj vəj lūu vī vəj ndwə me. Mə bu' ghə nizi tə vī mbiə fanj vəj ndə zə nu kəj fi ghə vəj, nūj fwisə vəj maa mə nizi. ²¹ Nininj laa vəj vənsə luu nə fa kəmu', she' fanj nsoo, tita, lūu fa kəmu'. Mbi'tə yə luu mbi'tə nyaa, mbi'tə nyaa luu mbi'tə yə. Nininj, nsinj vī vəj ndə luu nə fa kəmu' nizi, tē ka' mbi binj, baa kii laa nə tən ghə tən mə. ²² Yikwalə njyə fanj a nə k' shee nə, mə baa luu kə tē vəj, laa vəj luu nə fa kəmu' fanj nsoo lūu nə fa kəmu' nə. ²³ Nu kəj lūu taa fwi vəj, nu kə lūu taa fwi mə, tē ka' vəj lūu nə fa kəmu', njkə baw mètə. Nininj, mbi ye, ndə kii laa, nə tən ghə tən mə, baa nə laa a kaw vəj she' fanj a kaw mə nə. ²⁴ Tita, mə kəə laa vī mbiə fanj a nə k' shee nə, ndə lūu yia vī vəj m' maa shəj njkə fanj mə ndə lūu shə, laa vəj ndə ye yikwalə njyə fanj a nə k' shee, bu' laa a nə kəw mə shù fi maa yighee njyə fanj mbi nyə nə kee ta lūu shə me. ²⁵ Tita, tii vənu və loomə, mbi kee kii nə ghə me, kii she' mə nə ghə. Gə fi maa vī vəj v', vəj k' kii laa nə tən ghə tən mə. ²⁶ Mə nə yisə vəj kii nə yizii yə; mə ndə baa ki twelə nu yizii yə tē vəj. Nininj, njkəwə yə fanj a nə kəw mə nə, lūu taa fwisə vəj; nsh-tə njwaa lūu taa fwisə vəj nizi.»

Fanj vī nə jia Yeso

(Matiu 26.47-56; Mark 14.43-50; Lukas 22.47-53)

18 Yeso nə shò'tə Nwi tē nee mètə, ki nii fūu fu ghə vī vī məzwetə nu ki, tən muu mə Kedron, gə maa shəj kəmu' fanj yindii yim' nə luu shə. Vəj gə njii taa yindii y'. ² Judas, wuu məfinj Yeso, nə kii nə shəj k' nizi, bu' laa Yeso ghə vī vī məzwetə nu ki nə du'tə vəj faynə shə ghee yəj. ³ Nininj, Judas ndi vəsogə' nə vī fa' fi taa njii Nwi yikwalə fanj nə tən vī kwələ məfe' Nwi nə vī Farisii tən vəj. Judas ghə vī vī v' gə maa shəj k' nə tək' nə vətə və yighaw. ⁴ Vəj zi' yifi, Yeso fuu fi taa yindii y', tē njwə nə k' kii nə vənu vənsə fanj mbə kəə gay maa njwə. Njwə fuu, bitə tē vəj laa, «Vinj kəə ndə?» ⁵ Vəj bənsə tē njwə laa vəj kəə Yeso, wuu Nazaret wi. Yeso gi tē vəj laa, «Ye mə nə.» Judas, wuu məfinj Yeso ghə, nə tən ghə vī vəj. ⁶ Fanj Yeso nə gi tē vəj laa, «Ye mə nə,» vəj bəj gə nə yiba yiba, gükə nsi. ⁷ Yeso baa ki bitə tē vəj laa vəj kəə ndə? Vəj baa gi laa vəj kəə Yeso, wuu Nazaret wi. ⁸ Yeso baa kii bənsə tē vəj laa, «Maa mə du'tə mə gi tē vinj laa lūu mə. Vinj ki luu ki kəə mə, vinj me'tə vī vəj və, vəj gə nə njwaa vəj.» ⁹ Njwə nə gi nininj laa nu njkə fanj njwə nə naysə yighee visi faynə, laa ki tuu wə mu' fi taa njwaa vī vī fanj Nwi nə k' tē yī nə, ndi me. ¹⁰ Ba' yighaw nə luu ghə Saymon Pita. Pita sho' ba' ki k', sən maa wuu fa' wuu kwələ məfe' Nwi, shia tuulə ki ma'nə. Yizii wuu fa' ghə nə luu Malkəs. ¹¹ Yeso gi tē Pita laa njwə kwənj ba' ki taa kə. «Nə ka' mə kee nu ndaw njyə fanj tita Nwi k' shee nə yimu?» ¹² Tii vəsogə' ghə vəsogə' vī, nə vī fa' vī Jus v' ki nii jia Yeso, kə njwə, ¹³ ndi njwə, ghə vī vəj bi gə ye Anas, bu' laa Anas ghə nə luu shi Kayafas, tii zu

Kayafas, faŋ nə luu wuu kwalə məfe' Nwi maa ŋu' yó.
¹⁴ Kayafas ghó nə luu wə ntia faŋ ŋwə nə gí tɛ vii Jus laa baw wə mu' ku tɔ vii vənshə.

Faŋ vii kwalə məfe' Nwi nə shia nso' tɔ Yeso, Pita twey Yeso

(Matiu 26.59-75; Mark 14.55-72; Lukas 22.55-71)

¹⁵ Saymon Pita ghɔ wuu məzwetə nu Yeso m' be'sə Yeso. Wuu məzwetə ghó nə luu wə faŋ Anas, wuu kwalə məfe' Nwi, nə kii nə ŋwə. Niniŋ, ŋwə gə nii nto' Anas faŋ vi nəə ki bii tii ŋwə nə wuu kwalə məfe' Nwi nə, yighee njyə faŋ vi nə nii nə Yeso shɔ nə. ¹⁶ Pita nə tɛŋnə she' shuu ŋkɔ'. Wuu məzwetə wi faŋ wuu kwalə məfe' Nwi nə kii nə ŋwə nə, fuu gə gí tɛ wə ntia faŋ ŋwə nə shii shuu ŋkɔ' laa, ŋwə me'tə Pita nii. ŋwə ki nii gə ndi Pita, ghɔ ŋwə nii. ¹⁷ Wuu məshii shuu ŋkɔ' ghó, faŋ nə luu wəzwi, gi tɛ Pita laa, «Maa a lùu fi maa vii məzwetə nu Yeso vi?» Pita twey. ¹⁸ Vətu' shi kó vədi' nə luu ŋkee vəyoona. Niniŋ, vii fa' vii məfe' Nwi dwi wisə yishi wi, ki zwasə. Pita nə tɛŋ shɔ nizi, ki zwasə wisə.

¹⁹ Wuu kwalə məfe' Nwi bitə vənu tɛ Yeso kòŋ vii məzwetə nu ki nə mədeesə wi. ²⁰ Yeso bəŋsə tɛ ŋwə laa, «Mə nəə gisə yigi nyaa ntee tɛ vii vənshə. Mə nəə deesə taa ndɔ' məshəŋtə ghin, nə taa nii Nwi yikwalə, faŋ lùu shəŋ ŋkiə faŋ vii Jus vənshə faynə shɔ. Mə nəə kee gisə fi taa vəndenə me. ²¹ Sii yɛ kə, buu a bitə shee laa mə deesə kə tɛ vii? Ka' a bitə tɛ vii mbiə faŋ vəŋ nə zɔ nu ŋkiə faŋ mə gisə nə. Vii vó kɔ' kii nə nu ŋkiə faŋ mə nə gí tɛ vəŋ.» ²² Faŋ Yeso nə gí yigi nyə, wuu fa' m' faŋ ŋwə nə tɛŋnə yifi, saŋ Yeso, ndò gí tɛ ŋwə laa, «Ŋkə kù'nə tɛ ka' a gisə tɛ wuu kwalə məfe' Nwi maa kəŋ jii nyə nee mu?» ²³ Yeso gi tɛ wuu fa' ghó laa, «Yigisə nyaa ki luu kee lùu yiloomə me, a naysə nu ŋkiə faŋ ŋkə kee lùu kəloomə me shee. Luu nə, mə kee gi gù nu me, sii yɛ kə, buu a saŋ mə?» ²⁴ Anas ki nii tɔŋ Yeso tɛ wuu kwalə məfe' Nwi Kayafas, nə kuusə maa ŋwə.

²⁵ Saymon Pita nəə ki bii tɛŋnə yifi, zwasə wisə, vii m' gi tɛ ŋwə laa, «A kee lùu fi maa vii məzwetə nu Yeso yimu?» Pita baa twèy, gi laa kee lùu yi me. ²⁶ Wuu fa' wuu kwalə məfe' Nwi m', faŋ nə luu weenshu wə ntia faŋ Pita nə shia tuulə ki nə, gí tɛ Pita laa, «Yinsəŋ, mə nii ye ghɔ taa yindii yi, viŋ vi Yeso.» ²⁷ Pita baa kii twey, gi laa kee lùu yi me. She' yighee yó ŋki' taw.

Faŋ goməna Pilate nə shia nso' tɔ Yeso

(Matiu 27.1-2,11-31; Mark 15.1-20; Lukas 23.1-5,13-25)

²⁸ Ki luu ŋkee taa wee-leefu, vi fuusə Yeso fi fu Kayafas, gə nə ŋwə fu goməna. Luu nə, vii Jus vó kee nii taa nii nso'sə me, bu' laa goməna nə kee lùu wuu Jus me. Nuŋsə vəŋ nə luu laa wə ki luu nii taa nii wə faŋ kee luu wuu Jus me, buu ŋwə kee baa lùu wuu ley me. Ka' ŋwə kee baa zi fazi Pasa me. ²⁹ Niniŋ, goməna Pilate fuu fu, ye vəŋ fu, bitə tɛ vəŋ laa, «Viŋ jia wə ŋwə laa ŋwə yɛ kə bwə?» ³⁰ Vəŋ bəŋsə tɛ ŋwə laa, «Wə ŋwə nəə to' kee lùu wuu bwə me, buu yia kee jwi nə ŋwə tɛ ghɔ me.» ³¹ Pilate gi tɛ vəŋ laa vəŋ ndi ŋwə, gə nə ŋwə, gə shia nso' yi ŋgii-vəŋ, faŋ nuŋsə vəŋ də. Vəŋ gi laa, vəŋ kee kii wutə maa məshia nso' wə, laa vi zwi ŋwə

me. ³² Ŋkə nə gəy niniŋ, laa Yeso ku yiku maa jii njyə faŋ ŋwə nə du'tə ŋwə naysə tɛ vii laa yi ndɔ ku nyə. ³³ Pilate bəŋ baa nii taa nii nto', tii Yeso laa ŋwə jwi. Yeso jwi, ŋwə bitə tɛ Yeso laa, «A luu fwəŋ vii Jus mu?» ³⁴ Yeso bəŋsə tɛ ŋwə laa, «Nu kə faŋ a bitə nə, lùu mbi'tə yə mu? Mu a bitə bu' yigisə vii?» ³⁵ Pilate bəŋsə tɛ ŋwə laa, «Mə kee lùu wuu Jus me. Maa jwi vii və ghɔ vi ŋkee vii kwalə məfe' Nwi, jwi nə ghɔ, kò ghɔ tɛ mə. A yɛ kə bwə, buu vəŋ jia ghɔ?» ³⁶ Yeso bəŋsə tɛ ŋwə laa, «Nu yifwəŋ kaŋ kee lùu nu shi nsi kə me. Nii to' lùu laa nu yifwəŋ kaŋ lùu nu shi nsi kə, buu vii vəŋ nywenə maa nu yifwəŋ kaŋ, tɛ ka' vəŋ tɛ'tə vii Jus fi vəŋ kɔŋ mə. Luu nə, nu yifwəŋ kaŋ kee lùu nu fi feenə me.» ³⁷ Pilate gi tɛ ŋwə laa, «Ŋkə bee nə də laa a luu fwəŋ mu?» Yeso bəŋsə tɛ ŋwə laa «A gi yinsəŋ laa mə luu fwəŋ. Nu ŋkiə faŋ mə jwi ŋkə shi nsi luu she' kəmu'. Ŋkə lùu laa mə də nu ŋkiə faŋ lùu yinsəŋ tɛ vii. Lùu ŋi' nu ŋkiə faŋ vi nə bi mə taa mbi. Wə tɛ me wə faŋ ŋwə kaw nu yinsəŋ, zɔnə yigisə nyaa.» ³⁸ Pilate gi tɛ ŋwə laa, «Nu yinsəŋ sii lùu kə?» Ŋwə gi niniŋ, baa fùu fu, gə yè vii Jus, gi tɛ vəŋ laa, «Mə kee ye tuu nu kəmu' faŋ wə ŋwə gù me.» ³⁹ Ŋwə nə gi niniŋ, baa gi laa, «Maa viŋ yaa ki bitə wuu nii mfir mu' fi ghɔ mə, laa mə me'tə ŋwə, ŋwə gə maa shi Pasa. Niniŋ, viŋ kəə laa mə fuusə fwəŋ vii Jus ŋwə, kò tɛ viŋ mu?» ⁴⁰ Vəŋ baa ki yùmə ŋkee nəŋay, gi laa, «Bey, kee lùu wə ntia faŋ a taa fuusə me. Yia kəə laa a fuusə Barabas, kò tɛ yia.» Barabas ghó nə luu ndɔ' bwə.

19 Niniŋ, Pilate gi laa vi jia Yeso, sàŋ ŋwə nə vəkɔtə. ² Vəsooge' ba yisɔ' nə nyawsə laməŋkwi, bèe tɔ Yeso, laa lùu yisɔ' vəfwəŋ, ndò baa ndi njwi yibay, m' maa ŋwə, laa lùu njwi vəfwəŋ. ³ Vəŋ ki nii tey ki jwi, tuŋ nsə' tɛ ŋwə, gisə laa, «Yia shɔ'tə ghɔ mɔɔ, fwəŋ vii Jus.» Vəŋ nə jwi tàw ŋwə niniŋ, ndò sàŋ ŋwə fi maa yikə' yi.

⁴ Pilate baa fùu jwi shəŋ ŋkiə faŋ vii Jus nə luu shɔ nə, gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ zɔ, mə taa fuusə wə ŋwə, laa viŋ kii yinsəŋ laa mə kee yè bikə wi me.» ⁵ Niniŋ, Yeso fuu fu, faŋ ŋwə nəə ki bii nə yisɔ' nyawsə yi tɔ ŋwə nə, nə njwi vəfwəŋ yi maa ŋwə nə. Pilate gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ ye wə ghɔ.» ⁶ Vii kwalə məfe' Nwi ghɔ vi vii fa' vəŋ ye Yeso, yùmə laa, «Vi bey ŋwə fuu fəŋkɔ' fə ŋki'sə! Vi bey ŋwə fuu fəŋkɔ' fə ŋki'sə!» Pilate gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ ndi ŋwə ŋgii-viŋ, gə bèy ŋwə fuu fəŋkɔ' fə ŋki'sə. Gə fi maa mə, mə kee yè nu bwə ki me.» ⁷ Vii Jus vó gi laa, «Nuŋsə yia yim' lùu shɔ laa vi yisə kəŋ wə ŋwə ku, bu' laa ŋwə taw Nwi, gi laa yi lùu Wee Nwi.» ⁸ Pilate zɔ nu kó, laa Yeso gi laa yi luu Wee Nwi, ŋwə baa mètə fèe, ⁹ bəŋ nii taa nii nto' ghɔ Yeso, bitə tɛ Yeso laa ŋwə sii ndò fi fə? Yeso kee bəŋsə nu tɛ ŋwə me. ¹⁰ Niniŋ, Pilate gi tɛ ŋwə laa, «Sii yɛ kə a kee kɔ bəŋsə shee me? A kee kii laa mə kii wutə tɛ ka' mə me'tə ghɔ yimu? Mə baa kii wutə tɛ ka' mə bey ghɔ fuu fəŋkɔ' fə ŋki'sə.» ¹¹ Yeso bəŋsə tɛ ŋwə laa, «Nə to' maa kɔ Nwi kò wutə kó tɛ ghɔ me, buu ka' a kee kii wutə tɔ mə me. Niniŋ, nu bwə wə ntia faŋ ŋwə nii kò mə tɛ ghɔ nə, shɔɔ ŋkiə faŋ yɛ ghɔ.» ¹² Faŋ Pilate nə zɔ nee, ki kəə me'tə Yeso. Luu nə, vii Jus baa mètə yiyumə laa, ki luu ŋwə me'tə Yeso buu ka' ŋwə kee baa lùu wuu jəə tɛ fwəŋ kwalə Kaysa me, bu' faŋ

ɲwə me'tə wə faŋ ɲwə kəə laa yi luu fwàŋ. ¹³ Pilate zo nu kó, fùusə Yeso fu, dù'nə fuu ɲkaw məshia nso' maa shəŋ ɲkiə faŋ vi nəə tii nə taa shiŋii ɲo'sə. Yizii shəŋ kó yimó' luu laa Gabata maa ghaŋ Hibru. ¹⁴ Shi ɲkiə faŋ nu kó nə gày nə, nə luu maa shi ɲkiə faŋ fu taa ndó lee lùu shi zwisə, maa yighee Pasa. Nə luu maa vəshishwi ntɔfə nshia-ndoo-mbisi. Pilate gi tɛ vii Jus vó laa, «Viŋ ye fwàŋ wiŋ ghó.» ¹⁵ Vəŋ yumə laa, vi ba'sə ɲwə, bèy ɲwə fuu fəŋkɔ' fə ɲki'sə laa ɲwə ku. Pilate gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ kəə laa mə bey fwàŋ wiŋ fuu fəŋkɔ' fə ɲki'sə lee?» Vii kwalə məfə' Nwi bəŋsə tɛ ɲwə laa, vəŋ kii fwàŋ she' mu', faŋ lùu Kaysa, (fwàŋ kwalə ghó fi shi Rom.) ¹⁶ Ninin, Pilate sho'tə Yeso tɛ vəŋ, tɛ ka' vi bey ɲwə fuu fəŋkɔ' fə ɲki'sə.

Faŋ vi nə bèy Yeso fuu fəŋkɔ' fə ɲki'sə

(Matiu 27.32-44; Mark 15.21-32; Lukas 23.26-43)

Vəsoge' ki nii ndi Yeso, gə nə ɲwə. ¹⁷ Vəŋ gə ninin, Yeso sha' fəŋkɔ' fə ɲki'sə fi ɲgii-ɲwə, ndó gə ninin maa shəŋ mó' faŋ vi tii nə shəŋ ghutə tɔ wə. Yizii shəŋ kó maa ghaŋ Hibru nə luu Golgota. ¹⁸ Vəŋ nə zì' yifi, bèy Yeso fuu fəŋkɔ' fə ɲki'sə. Maa yighee yó vi baa bèy vii vəmó' vəbɔɔ, wə mó' maa kwiŋ Yeso mu', wuu mó' maa kwiŋ mu', Yeso luu nintəŋ ɲwaa vəŋ. ¹⁹ Pilate nə nyó' tɔ fəŋkɔ' fə ɲki'sə fə Yeso laa, «Yeso, wuu Nazaret, fwàŋ vii Jus.» ²⁰ Vi nə nyó' nu kó maa təghaŋ tətia, maa ghaŋ Hibru, faŋ luu she' ghaŋ vii Jus nə, nə maa ghaŋ Rom, nə maa ghaŋ Griik. Vii Jus vəyaŋ nə tii nu kó, bu' laa shəŋ kó nə kee lùu ntaŋ fi taa shi me. ²¹ Ninin, vii kwalə məfə' Nwi və vii Jus gə yə Pilate, gi tɛ ɲwə laa, ki ɲwə nyó' laa fwàŋ vii Jus me. Bəw ɲwə nyó' laa, wə ɲwə nə gi laa yi luu fwàŋ vii Jus. ²² Pilate bəŋsə tɛ vəŋ laa, «Nu ɲkiə faŋ mə nii nyó', mə nyó' yighee mu'.»

²³ Faŋ vəsoge' bey Yeso fuu fəŋkɔ' fə ɲki'sə mètə, ndi ɲjwi si, gəasə vəshəŋ yishwe, sogə' tɛ me sogə' ndi ɲjii, go' ɲjwi yi yimó', faŋ vi nə kee ta ɲjwi yimó' yó me, vi nə tətun, shù fi tɔ yi, zì' ɲi' yi. ²⁴ Vəŋ gi vəŋ vəŋ laa, «Ki nsin setə nə, nsin tun be' shɔ, yə wə ntia faŋ ɲwə taa zì.» ɲkə nə gày ninin maa məfaynə nə nu ɲkiə faŋ ɲkə lùu taa ɲwa'lə Nwi laa, «Vəŋ nə gətə ɲjwi saŋ vəŋ vəŋ, tùn be' maa ɲjwi nyaa yimó'.» † Luu she' faŋ vəsoge' vó nə yì.

²⁵ Faŋ vi nə bèy Yeso fuu fəŋkɔ' fə ɲki'sə nə, nshu Yeso ghɔ weenshu wi wəzwi, nə Meri zu Klopas, nə Meri Madalin tiŋnə ɲi' fəŋkɔ' fə ɲki'sə fə Yeso. ²⁶ Yeso ye nshu wi ghɔ wuu məzwetə nu ki ɲgwə faŋ Yeso nə kàw ɲwə shɔɔ nə, faŋ vəŋ nə tiŋnə yifi, ɲwə gi tɛ nshu wi laa, «Yaa ɲwaa, ye ɲwiŋ wə nə,» ²⁷ baa ki nii bəŋsə gi tɛ wuu məzwetə nu ki ghó laa, «Ye nshu wə nə.» Shù fi maa shi kó, wuu məzwetə nu Yeso ghó ndi nshu Yeso, gə nə ɲwə shiŋii.

Faŋ Yeso nə kù

(Matiu 27.45-56; Mark 15.33-41; Lukas 23.44-49)

²⁸ Yiŋkii ki mè, tɛ Yeso kii laa yi mètə vənu vi vənsə, ki nii gi laa, «Fwi nyaa yɔŋ.» Ninin, ɲkə fəynə nə nu faŋ

† 19.24 Sam 22.19.

ɲkə lùu taa ɲwa'lə Nwi. ^{†29} Kay nə luu yifi nə məlu' məshəsə taa tey yi. Vəŋ ndi kushaa, shù taa tey yi, fa tɔ yigiy faŋ vi tii nə Isop, nəsə tɛ ɲwə, jia shuu ɲwə. ³⁰ Yeso swin məlu' mbó, ndó gi laa, «ɲkə mè,» mó' me wi way mu', ki nii yiku.

³¹ Shi kó nə luu shi ɲkiə faŋ vi yaa ki lootə yinwaa, ki' shi zwisə Nwi. Gə fi maa nshinə vəŋ, ɲku wə kee yaa ki luu fuu fəŋkɔ' fə ɲki'sə maa shi zwisə vəŋ me. Shi zwisə kó nə luu ɲkee shi kwalə nizi. Ninin, vii Jus gə bù' ghɔ tɛ Pilate laa ɲwə yi vi gə bi'tə fəŋ vii vi fuu məŋkɔ' mə ɲki'sə nə, laa vəŋ yasə kukə, vi sù'sə vəŋ, təə.

³² Ninin, vəsoge' jwi, bi'tə fəŋ mfɔŋ wə, baa bi'tə ɲgə wuu mó' faŋ vi nə bèy vəŋ ghɔ vi Yeso mó' nə. ³³ Faŋ vəŋ nə jwi zì' maa Yeso, ye laa Yeso nii du'tə ɲwə ku. Ninin, vəŋ kee baa bi'tə fəŋ ghi me. ³⁴ Luu nə, sogə' mó' ndi yighaw yi, sɔ way yinji Yeso, mənsi nə maa fuu fi maa Yeso. ³⁵ Wə ntia faŋ ɲwə ɲwà'lə nu kó, nə yə nu kó nə si, nəysə tɛ vii. ɲwə naysə nu yinsəŋ. ɲwə kó' kii laa ɲwə gisə yinsəŋ. ɲwə naysə nu kó tɛ viŋ, tɛ ka' viŋ biŋ Yeso. ³⁶ Nu kó nə gày maa məfaynə maa nu ɲkiə faŋ vi nə nyó' taa ɲwa'lə Nwi ɲkee fishi laa, «Vi ndó kee bi' tuu wutə ɲwaa ki me.» ^{†37} Vi nə baa nyó' maa shəŋ mó' taa ɲwa'lə Nwi laa, «Vii ndɔ ye wə ntia faŋ vəŋ nə ndiəsə ɲwə.» †

Faŋ vi nə təə Yeso

(Matiu 27.57-61; Mark 15.42-47; Lukas 23.50-56)

³⁸ Yiŋkii ki mè, wə mó' jwi yifi, yizii yi luu Josef fi nti' Arimatia. ɲwə nə luu wə faŋ ɲwə nəə be'sə Yeso, kee be'sə ntee me, bu' laa ɲwə nəə fee vii kwalə vii Jus. Josef ghó gə ye Pilate, ndwàŋ ɲwə laa ɲwə kɔ ɲku Yeso, yi gə təə. Pilate biŋ. Josef gə ndi ɲku Yeso. ³⁹ Wə mó' nə gə shɔ nizi. Wə ghó lùu Nikodemɔs faŋ ɲwə nə jwi yi Yeso vətə' yighee visi nə. ɲwə nə jwi nə vəfɔ nə lamenda faŋ vi tii nə mir nə alos. Mbə nə dii, lùu yaa vəmba və fəŋway vəbɔɔ. ⁴⁰ Josef ghɔ Nikodemɔs ndi ɲku Yeso, kà ɲwə taa ɲwisə fusə nə lamenda ghó faŋ lumə ki luu ɲkee kəjəə, faŋ luu ɲgunə vii Jus maa mətəə wə ninin. ⁴¹ Yindii yimó' nə luu maa shəŋ kó faŋ vi nə bèy Yeso shɔ fuu fəŋkɔ' fə ɲki'sə nə. Swi mó' nə luu shɔ taa yindii yó, faŋ vi nə təə taa ɲo'. Vi nə kee ta təə wə shɔ me. ⁴² Ninin, faŋ shi kó nə luu shi faŋ vi lootə yinwaa bu' shi zwisə nə, vəŋ kwan Yeso taa swi yó, bu' laa shəŋ kó nə luu nshənə.

Faŋ Yeso nə ywèy fi shi yiku

(Matiu 28.1-8; Mark 16.1-8; Lukas 24.1-12)

20 Shi zwisə kó ki shɔɔ, fu ki lee maa shi visi maa yi-wiŋ, Meri Madalin fuu ki gə shuu swi Yeso ɲkee taa wee-leefu, faŋ fu kee ta yigaasə me. ɲwə zì' yifi, ye laa vi bà'sə ɲo' nɲyə faŋ vi yaa nùn shuu swi yó. ² ɲwə nyin gə yə Saymon Pita, nə wuu məzwetə nu Yeso mó', ɲgwə faŋ Yeso nə kàw ɲwə shɔɔ nə. Meri naysə tɛ vəŋ laa, «Vi fùusə ɲku tita ɲwaa-nsin fi taa swi. Yia kee kii nə shəŋ ɲkiə faŋ vi gə nùn ɲwə shɔ me.» ³ Pita ghɔ liŋ wi ghó ndɔ fi nsi, nyin gə maa kwiŋ swi ghó. ⁴ Wuu

†† 19.28 Sam 22.16; 69.22. ‡ 19.36 Eksodɔs 12.46; Sam 34.21. ††† 19.37 Zakaraya 12.10.

mæzwetə nu Yeso ghó faŋ gho Pita ndò ki nyiŋ gə m' nə, nyiŋ shòc Pita, fi visi, gə zì' shuu swi yó visi, ⁵ gùŋnə nsi, ndèynə taa swi ghó, yè njwisə fusə nsìə faŋ vi nə ndiŋ Yeso taa tey yi nə, faŋ nsə nòŋ taa swi. Njwə nə kee nii gə taa swi yó me. ⁶ Fiki' Pita, faŋ njwə nə be'sə njwə fi yiba nə, jwi zì' shò nizi, nii taa swi yó yighee mu', yè njwisə s' faŋ nsə nə nòŋ taa swi yó, ⁷ nə njwi njyə faŋ vi nə kà t' Yeso shò nə. Yiniŋii nə dù' niŋkwiŋ, t' vi bu'nə, nùŋ shò. ⁸ Liŋ wi ghó faŋ njwə nii jwi visi nə, baa ki nii luu nii taa swi yó nizi, yè vənu vó, biŋ laa Yeso ywèy fi shì yiku. ⁹ Jwi k' t' shì kó, vəŋ nə kee ta k' nə ni' yigi njyə faŋ vi nə nyò' taa njwa'lə Nwi laa, wuu məbweysə vi Nwi ndò ku, baa ywey fi shì yiku me. ¹⁰ Vi mæzwetə nu Yeso v' baa bəŋ gə shiŋii.

Faŋ Yeso nə fùu yikə' Meri Madalin (Matiu 28.9-10; Mark 16.9-11)

¹¹ Meri baa ki bəŋ jwi shuu swi yó, jwi t'ŋnə fu, ki gwia. Faŋ njwə nə gwia, guŋnə, ndeynə taa swi ghó, ¹² yè nshiisə-njiisə Nwi səbòc, faŋ vəŋ nə m' njwisə fusə. Vəŋ nə dù' maa shəŋ ŋkiə faŋ vi nə nùŋsə ŋku Yeso shò nə, wuu m' du' shəŋ ŋkiə faŋ t' Yeso nə nòŋ shò. Wə m' du' shəŋ ŋkiə faŋ ghuu ghi nə nòŋ shò. ¹³ Nshiisə-njiisə Nwi s' bitə t' Meri laa, «A gwia kə, yaa?» Njwə gi t' vəŋ laa, «Vi bà'sə tita njwə, gə nə njwə. Mə kee k' nə shəŋ ŋkiə faŋ vi gə nùŋ njwə shò me.» ¹⁴ Njwə gi niniŋ, kiasə njwə wi, yè Yeso faŋ njwə nə t'ŋnə yifi, luu nə, si ghi kee ley laa lùu Yeso me. ¹⁵ Yeso gi t' njwə laa, «A gwia kə, yaa? A kə ndə?» Meri nə bi'tə laa lùu wə ntìə faŋ njwə fa' taa yindi yifi. Njwə gi t' Yeso laa, «Tita, ki luu laa ndi gho ndi njwə, a dè shəŋ ŋkiə faŋ a gə nùŋ njwə shò shee, t' ka' mə gə baa ndi njwə fi fuŋ.» ¹⁶ Yeso ki nii tii njwə laa, «Meri!» Njwə kiasə njwə wi, biŋ maa ghaŋ Hibru laa, «Raboni.» Nji' raboni lùu laa, wuu mədeesə kwalə. ¹⁷ Yeso gi t' njwə laa, «Kaa kəŋ me, bu' laa mə kee ta gə yizə yi Tii njwə me. Gə yè vaŋ-nshwi vaŋ-nsò, nàysə t' vəŋ laa mə taa ko' gə yizə yi Tii njwə, faŋ lùu Tii wiŋ nizi. Lùu njwə lùu Nwi njwə, baa lùu Nwi wiŋ nizi.» ¹⁸ Meri ndò gə, gə nàysə t' vi mæzwetə nu Yeso laa yi yè Yeso, baa nàysə yigi njyə faŋ Yeso nii gi t' njwə nə nizi.

Faŋ Yeso nə fùu yikə' vi mæzwetə nu ki (Matiu 28.16-20; Mark 16.14-18; Lukas 24.36-49)

¹⁹ Ki lùu laynəfu maa shì kó, faŋ nə luu shì visi fi taa yiwiŋ, vi mæzwetə nu Yeso baytə taa nii yimó', fəŋ shu-ufó, bu' laa vəŋ nə fee vi Jus. Faŋ vəŋ nə luu yifi, Yeso fuu taa njwə vəŋ, sh' t' vəŋ laa, «Məŋkə-bwaŋnə t' viŋ.» ²⁰ Njwə gi niniŋ, ndò dè gho ghi t' vəŋ, nə way yiniŋ wi. Vi mæzwetə nu ki ŋaytə ŋkee didi' faŋ vəŋ nə ye tita Yeso nə. ²¹ Yeso baa gi t' vəŋ laa, «Məŋkə-bwaŋnə t' viŋ. Tita Nwi nə t'ŋ nə nòŋ. Niniŋ, mə t'ŋ viŋ ndwə nə nòŋ Nwi yó.» ²² Njwə nə gi niniŋ mètə, ndò tàw zwitə maa vəŋ, gi laa, «Viŋ fi Zwitə Ley Nwi. ²³ Ki luu viŋ ndò ndenə yibisə wə m' buu Nwi taa ndenə yibisə wə ghó nizi. Gə fi maa wə ntìə faŋ viŋ kee ndenə yibisə yi me, yibisə yi yó go' t' njwə.

Faŋ Yeso nə fùu yikə' Tòmas

²⁴ Maa yighee yó faŋ Yeso nə bi jwi dè njwə wi t' vi mæzwetə nu ki, Tòmas nə kee lùu shò gho vi vəŋ m' me. Tòmas ghó nə luu fi taa njwə vi mæzwetə nu Yeso njòsə-bòc nə. Lùu njwə faŋ vi tii njwə nə Si'ye nə. ²⁵ Tòmas ghó bəŋ jwi, vəŋ naysə t' njwə laa vəŋ yè tita Yeso. Tòmas bəŋsə t' vəŋ laa, «Mə kee biŋ laa nu kó lùu yin-səŋ me, maa laa mə ye yifi mbey, faŋ vi nə bèy gho njwə nə me, ndò baa k'ŋ wee-gho njwə maa yifi yi, m' gho kaŋ maa way yiniŋ wi me.» ²⁶ Vəshi shòc yifəŋ, vi mæzwetə nu Yeso baa baytə taa nii, Tòmas luu shò gho vi vəŋ m'. Faŋ vəŋ nə k'lə fəŋ shuu nii, Yeso fuu taa njwə vəŋ, shò'tə vəŋ, gi laa, «Məŋkə-bwaŋnə t' viŋ,» ²⁷ ki nii gi t' Tòmas laa, «Kəŋ wee-gho wə taa gho mə ye. Nesə kwiŋ wə, kəŋ gho kə way yiniŋ mə. Ki t' kə baa shii me; biŋ laa lùu mə.» ²⁸ Tòmas gi t' Yeso laa, «Tita njwə, Nwi njwə!» ²⁹ Yeso gi t' njwə laa, «A biŋ mə, bu' laa a ye mə nə visi yə. Məŋkə-bwaŋnə ndò luu t' vi mbiə faŋ vəŋ kee yè vənu vè nə si me, biŋ vənu v'.»

Nji' njwa'lə jon

³⁰ Yeso nə baa yè vənu və shuu yəŋvə vəyaŋ, vi mæzwetə nu ki ye, vi kee nyò' vənu v' taa njwa'lə njwə me. ³¹ Vənu mbiə faŋ vi nyò' feenə, vi nyò' laa viŋ biŋ laa Yeso luu wə ntìə faŋ Nwi nə sho', wuu məbweysə njwə-nsiŋ, Wee Nwi. Viŋ biŋ yizii yi, nùŋ fwi siŋ maa njwə, buu kii məbwey vəlwəŋ.

Faŋ Yeso nə fùu yikə' vi mæzwetə nu ki mbiə maghia

21 Ki luu fi yiba, Yeso baa fùu yikə' vi mæzwetə nu ki, maa yighee njyə faŋ vəŋ nə luu mbiə maghia Tiberiòs. Nu kó nə gəy t' nee: ² Saymon Pita nə Tòmas faŋ vi nə tii njwə nə Si'ye nə, baa nə Nataniel faŋ njwə nə ndò fi ntì' Kana fi shì Galilii, nə vaŋ Zebedii vəbòc, nə vi mæzwetə nu Yeso vəmó' vəbòc, vəŋ nə baytə shəŋ mu'. ³ Saymon Pita gi t' vəŋ laa yi kə gə koo susə. Bətə vi gi t' njwə laa gho vi vəŋ gə m'. Niniŋ, vəŋ vəŋshə fuu gə niŋ taa bay, gə koo susə. Vəŋ nə fa' fu vət' ŋkwəŋ, kee kòo tuu mbuu su me. ⁴ Ki luu ŋkee taa nshia-ndoo-mbisi, faŋ fu nə tey ki lee, Yeso fuu yikə' vəŋ, t'ŋ mbo' bia. Luu nə, vi mæzwetə nu ki kee ta k' laa lùu Yeso me. ⁵ Yeso gi t' vəŋ laa, «Vaŋ vaŋ, viŋ kee ta kòo susə yimu?» Vəŋ gi laa «bey». ⁶ Njwə gi t' vəŋ laa, «Viŋ ndi ghuu ghiŋ, m' maa kwiŋ bay ma'nə, buu viŋ taa koo susə.» Vəŋ m' ghuu maa kwiŋ bay ma'nə, susə nii tey yi ŋkee səyaŋ, vəŋ kee baa k' suŋ, kwàŋ taa bay me, bu' laa susə nə luu səyaŋ taa tey yi. ⁷ Wuu mæzwetə nu Yeso njwə faŋ Yeso nə kàw njwə shòc nə, gi t' Pita laa, «Luu tita njwə-nsiŋ.» Faŋ Pita nə z' yigi yó, laa luu tita Yeso nə, njwə m' njwi yi faŋ njwə nii sho' maa fa', sàwnə shəŋ taa muu, gə shəŋ ŋkiə faŋ Yeso nə luu shò nə. ⁸ Vəliŋ vi v' go' taa bay, d'ŋsə bay kó, jwi nə ŋkə yifi, s'ŋ ghuu susə fi yiba bay kó, faŋ susə nə lwàŋ taa tey yi nə. Vəŋ nə kee lùu ntaŋ fi mbo' bia me; ŋkə nə luu she' yaa kwiŋ muu-ntee maa məzi' mbo' bia. ⁹ Vəŋ zi' mbo' bia, fùu fi taa bay, yè vəkì'lə və

wi shɔ nɛ susɛ fuu yi, nɛ bee. ¹⁰ Yeso gi tɛ vɛŋ laa vɛŋ jwi nɛ susɛ sɛmɔ́' fɪ maa susɛ nsɪə faŋ vɛŋ nii bi kikoo nɛ. ¹¹ Saymon Pita baa bɛŋ gɛ taa bay, jɪa ghuu sùŋ, mɔ́' mbɔ́' bia. Njkee susɛ kwalɛ nɛ luu taa ghuu ghɔ́ waaghi' nɛ njɔsɛ-tia muu-ntee. Faŋ nsɛ nɛ kɔlɛ lùu sɛyaŋ nɛ, ghuu ghɔ́ nɛ kee yisanɛ me. ¹² Yeso gi tɛ vɛŋ laa vɛŋ jwi shù' shuu vɛŋ. Vɛŋ jwi, tuu wɛ nɛ kee lùu shɔ taa ŋwaa vɛŋ, maa mɛbitɛ tɛ ŋwɛ laa, ŋwɛ lùu ndɛ me. Vɛŋ nɛ kɔ' kɪi laa luu tita Yeso. ¹³ Yeso gɛ ndi bee kɔ́ nɛ susɛ sɔ́, gɛasɛ tɛ vɛŋ. ¹⁴ Ninin, Yeso nɛ fùu si vii mɛzwetɛ nu ki lwesɛ ghee tia, shù' fɪ maa yighee njyɛ faŋ ŋwɛ nɛ ywɛy fɪ shi yiku nɛ.

Faŋ Yeso nɛ gi tɛ Pita

¹⁵ Faŋ vɛŋ nɛ zi mɛtɛ, Yeso gi tɛ Saymon Pita laa, «Saymon, wee Jon, a kaw mɛ shɔ́ vii vɛ mu?» Pita bɛŋsɛ tɛ ŋwɛ laa, «ɔŋ, tita, a kɪi laa mɛ kàw ghɔ́.» Yeso gi tɛ ŋwɛ laa, «Ki shiinɛ van-bisɛ-nji van shee.» ¹⁶ ndɔ́ bàa ki bitɛ tɛ ŋwɛ laa, «Saymon, wee Jon, a kàw mɛ mu?» Pita bɛŋsɛ tɛ ŋwɛ laa, «ɔŋ, tita, a kɔ' kɪi laa mɛ kàw ghɔ́.» Yeso baa ki gi tɛ ŋwɛ laa, «Ki shiinɛ bisɛ-nji saŋ.» ¹⁷ ndɔ́ bàa ki bitɛ tɛ ŋwɛ lwesɛ ghee tia laa, «Saymon, wee Jon, a kàw mɛ mu?» Njka za Pita, bu' faŋ Yeso bitɛ tɛ ŋwɛ ghee tia laa ŋwɛ kàw yi mu. Nwɛ gi tɛ Yeso laa, «Tita, a kɔ' kɪi nɛ vɛnu vɛnshɛ. A kɔ' kɪi laa mɛ kàw ghɔ́.» Yeso gi tɛ ŋwɛ laa, «Ki ki' bisɛ-nji saŋ! ¹⁸ Zɔ́ mɔ́! Mɛ naysɛ tɛ ghɔ́ yinsɛŋ laa, yighee njyɛ faŋ a nɛ kɪi bii weembwa, a nɛ shurj kɔtɛ kɛ ŋgɪ-ghɔ́, ndɔ́ gɛ shɛŋ

ŋkiɛ faŋ a kàw. Luu nɛ, yighee njyɛ faŋ a ndɔ́ dwaŋ, a ndɔ́ nesɛ kwiŋ ghɛ, vi ki shurj kɔtɛ kɛ, ndi ghɔ́, gɛ nɛ ghɔ́ shɛŋ ŋkiɛ faŋ a kee kaw gɛ shɔ́ me.» ¹⁹ Yeso nɛ gi ninin maa mɛdɛ jii yiku Pita, faŋ vi ndɔ́ zwi ŋwɛ, ŋwɛ bɛŋsɛ Nwi shɔ́. Yeso nɛ gi ninin, baa gi tɛ Pita laa ŋwɛ be'sɛ yi. ²⁰ Vɛŋ gɛ, Pita kiasɛ ŋwaa wi, yɛ wuu mɛzwetɛ nu Yeso ŋgwɛ faŋ Yeso nɛ kàw ŋwɛ shɔ́ nɛ, faŋ ŋwɛ nɛ be'sɛ vɛŋ. Lùu ŋwɛ faŋ ŋwɛ nɛ yɛ'tɛ shuu fwi Yeso maa yighee njyɛ faŋ vɛŋ nɛ zi fazɪ vɛtu' nɛ, ŋwɛ nɛ bitɛ tɛ Yeso laa, «Tita, ndɔ́ fin ndɛ fin ghɔ́.» ²¹ Faŋ Pita nɛ yɛ wuu mɛzwetɛ ghɔ́, gi tɛ Yeso laa, «Tita, nu wɛ ŋwɛ lùu kika?» ²² Yeso gi tɛ ŋwɛ laa, «Ki ghaŋ laa fwi nyaa bàw laa ŋwɛ ndɔ́ go' mbi zi' maa yighee njyɛ faŋ mɛ ndɔ́ baa bɛŋ jwi, nsɔ́' yɛ shɔ́ lùu laa kɛ? - Gɛ fɪ maa ghɔ́, be'sɛ mɛ.» ²³ Ninin, yigi yimɔ́' saynɛ taa ŋwaa vii Yeso, laa wuu mɛzwetɛ nu Yeso ghɔ́ kee ndɔ́ ku me. Luu nɛ, Yeso nɛ kee gi laa ŋwɛ ndɔ́ kee ku me. Nwɛ nɛ gi laa, taa ki ghaŋ laa fwi yi bàw laa ŋwɛ go' mbi zi' maa yighee njyɛ faŋ yi ndɔ́ baa bɛŋ jwi mbi, nsɔ́' Pita shɔ́ lùu laa kɛ?

Yigi kɔŋ wɛ ntiɛ faŋ ŋwɛ nɛ nyɔ́' ŋwa'lɛ ŋwɛ

²⁴ Nyɔ́' wuu mɛzwetɛ nu Yeso faŋ ŋwɛ nɛ yɛ vɛnu vɔ́ nɛ yisi, nyɔ́' ŋwa'lɛ ŋwɛ. Wɛ ghɔ́ nɛ fɪ'tɛ vɛnu vɔ́ tɛ vii nɪzi. Yia kɔ́' kɪi laa nu ŋkiɛ faŋ ŋwɛ nɛ gi nɛ, lùu yinsɛŋ. ²⁵ Vɛnu vɛmɔ́' ki bii vɛyaŋ faŋ Yeso nɛ yɛsɛ. Mɛ bi'tɛ laa vi to' ki nyɔ́' vɛnu vɔ́ vɛnshɛ tɔ́ tɔ́, buu ka' mbi yinsɛ kee kù'nɛ maa mɛnuŋ vɛŋwa'lɛ vɔ́ faŋ vi nyɔ́' me.

Akts

lùu ñwa'lə məbe'sə ñwa'lə Lukas. Ñwə naysə faŋ vii məbe'sə nu Yeso nə saynə ntɔŋ yijəə kɔŋ Yeso taa mbi, zì fi ntì' Jerusalem, shɔɔ fi shì Judia kənsə nə shì Samaria, gə zi' taa mbi yinshə. Nu Kristo nə tɛy taa ñwaa vii Jus, ki nii gù nu mbi yinshə. Lukas baa dè taa ñwa'lə ñwə laa vii Kristo kee lùu vii məbuulə shì me, baa nə laa məbiŋ vii Kristo fùu fi maa məbiŋ vii Jus.

Ka' vi gaasə ñwa'lə Akts maa vəwaytə vətia:

- 1) Faŋ nu Kristo nə tey ki saynə ntì' Jerusalem .
- 2) Məsaynə nu Kristo taa məshì mə Judia nə Samaria .
- 3) Məsaynə nu Kristo taa məshì məyaŋ, gə zi' shì Rom .

Nu kwalə fi taa ñwa'lə Akts lùu vəfa' və Zwiətə Ley Nwi. Zwiətə Ley Nwi kó fa' vəfa' shì nsi maa yizii Kristo. Ñkə nə fɔŋ gù tɔ vii ntɔŋ Kristo ntì' Jerusalem maa shì Pentekos, ki nii dè jii tɛ vəŋ, baa kò wutə tɛ vəŋ. Vəŋ to' fi'tə nu məywey Yeso fi shì yiku faŋ vəŋ nə yè nə yisi.

Məsənə vəwaytə:

Faŋ Nwi nə lòotə vii Kristo maa vəfa' vəvəŋ
 Vəfa' və vii Kristo fi ntì' Jerusalem
 Məsaynə nu Kristo taa məshì mə Judia nə Samaria
 Mfɔŋ yito' Pɔɔl maa məfi'tə nu Kristo
 Vii ntɔŋ Kristo faynə ntì' Jerusalem maa mətə vənu
 Yito' Pɔɔl lwesə ghee bɔɔ
 Yito' Pɔɔl lwesə ghee tia
 Pɔɔl gù wuu ñii mfɔŋ ntì' Jerusalem nə Sisaria
 Faŋ vi nə ndi Pɔɔl, gè nə ñwə shì Rom

Faŋ Yeso nə ko' gè yizɔ

1 Lùu vəŋwa'lə lwesə vəbɔɔ faŋ mə nyò' tɛ għɔ, Teofilos. Taa mfɔŋ ñwa'lə ñwaa mə nə nyo' kɔŋ vənu vənsə faŋ Yeso nə yisə, baa dèesə, shù fi maa vənzi, ² zi' maa shì ñkiə faŋ Nwi nə ndi ñwə, kò'sə ñwə yizɔ, tɛ ñwə yaa ti vii ntɔŋsə vi faŋ ñwə nə sho' nə, fi taa Zwiətə Ley Nwi. ³ Yighee ñjyə faŋ Yeso nə dè'tə ñwə shɔɔ fi shì yiku, ñwə fuu, fəynə għɔ vii ntɔŋsə vi, dè vəshwenə vəyaŋ tɛ vəŋ, tɛ ka' vəŋ kɔ' kii laa ñwə ywèy, ndɔ bwèy. Maa vəshi muu-yinshwe, ñwə nə dè ñwaa wi tɛ vəŋ ghee yaŋ, gi tɛ vəŋ kɔŋ nu yifwəŋ Nwi.

⁴ Maa yighee yó Yeso għɔ vi vii məzwetə nu ki baytə shəŋ mu', Yeso gi tɛ vəŋ laa, ki vəŋ fuu fi ntì' Jerusalem me, baa nə laa vəŋ du' shɔ, ki ki' she' Zwiətə Ley Nwi, faŋ tita Nwi nə kò'nə tɛ vəŋ, faŋ yi nə nàysə tɛ vəŋ nə.

⁵ Ñwə nə baa gi laa lee, «Vii nəə fi muu mə Nwi fi għɔ jɔn taa muu. Gə fi maa viŋ, viŋ taa ki fi luu Zwiətə Ley Nwi. Ñkə kee baa luu ntaŋ me.» ⁶ Vii məbiə faŋ għɔ vi Yeso nə fəynə shəŋ mu' nə, bitə tɛ ñwə laa, «Tita, a taa yisə laa vi bəŋsə yifwəŋ nyaa-nsiŋ tɛ nsiŋ, vii Isirayl, maa yighee yó mu?» ⁷ Ñwə gi tɛ vəŋ laa, «Kee lùu nu kiŋ maa məkii nə yighee yó, nə yighee vənu vəmó' me, bu' laa nùŋ Tita Nwi nùŋ vənu vənsə maa wutə ki.

⁸ Luu nə, viŋ ndɔ kii wutə Nwi faŋ Zwiətə Ley Nwi jwi maa viŋ, viŋ ki nii lùu vii məfi'tə nu kaŋ ntì' Jerusalem

nə taa ntì'sə Judia sənsə, nə fi shì Samaria nə maa vəshəŋ vənsə, gə zi' tɛ vəndwə və shì nsi.»

⁹ Yeso gi ñiniŋ, Nwi ki nii ndi ñwə, ñwə ko' taa yizɔ, vəŋ nə ye. Mbɔ' ki nii ndi ñwə, vəŋ kee baa ye ñwə me.

¹⁰ Vəŋ taŋ si vəŋ, kii ndeynə faŋ ñwə ko' gə yizɔ, vəndɔŋ vəbɔɔ gwəkə fuu yi vəŋ nə ñjwisə fusə maa vəŋ, gi tɛ vəŋ laa, «Aŋ viŋ, vii Galilii, viŋ sii tɛŋnə feenə, ki ndeynə kə fi yizɔ?» ¹¹ Viŋ zɔ! Yeso ñwə, faŋ Nwi nii ndi ñwə fi għɔ viŋ, ñwə ko' gè yizɔ nə, ñwə ndɔ baa bəŋ si' jwi she' faŋ viŋ nii yè ñwə nə ko' yizɔ nə.» ¹² Vii ntɔŋ Yeso vó ki nii ndò fi fuu baŋ vətì və məŋgwə faŋ vəŋ nə luu shɔ nə, bəŋ gè ntì' Jerusalem. Shəŋ kó nə luu nshənə fi ntì' Jerusalem. Nə luu she' yito' faŋ nyə kù'nə maa mətə' maa shì zwisə Nwi. ¹³ Vəŋ zi' ntì' Jerusalem, ko' gè taa ñjii ñii ñjyə faŋ vəŋ yaa ki baytə shɔ nə. Vii vó nə luu Pita nə jɔn nə Jeyms nə Andru nə Filip nə Tomas nə Bartolomi nə Matiu, nə Jeyms wee Alfəɔs, nə Saymon ñgwə faŋ vi tii ñwə nə wuu məsiŋsə maa nu, baa nə Judas wee Jeyms. ¹⁴ Vəŋ nə luu shɔ, fwi vəŋ luu yimu', vəŋ shɔ'tə Nwi ghee nshə. Vəki vəmó' nə Meri, nshu Yeso, nə vəŋ-nshwi Yeso nə luu taa ñwaa vəŋ nizi.

Faŋ vi nə shò' wə, nùŋ tɔ Judas Iskariot

¹⁵ Maa vəshi vó Pita ndɔ fi nsi fi taa ñwaa vii Yeso, tɛ vii baytə yifi yaa wə waaghi' nə wə muu-mbɔɔ. ¹⁶ Ñwə gi laa, «Vəŋ-nshwi vəŋ, nu ñkiə faŋ ñkə lùu taa ñwa'lə

Nwi kòŋ nu Judas, faŋ ɲwə nə dè jii tɛ vii mbiə faŋ vəŋ nə jia Yeso nə, fàynə, bu' laa Zwiətə Nwi nə du'tə ɲkə kwanɲ nu kó taa yigisə fwəŋ Deyvid yighee visi, ɲwə naysə tɛ vii. ¹⁷ Judas nə luu fi taa ɲwaa yia, vii ntɔŋ Yeso. Vi nə sho' ɲwə maa fa' ɲwə yaa yia. ¹⁸ Judas ghó gə ywəŋ shəŋ nsi kəmó' nə ka ɲgwə faŋ nə luu vəkəynə və nu bwə ki. Luu nə, ɲwə fiŋ nsi, yibuŋ yi bwi, məntɔ mi fuu mənshə. ¹⁹ Vii vənshə fi nti' Jerusalem zɔ nu kó. Vi ki nii tii shəŋ nsi kó nə Akeldama maa ghanɲ shi vəŋ, ɲi' ki luu laa, «yindii fənshi.» ²⁰ ɲkə gay niniŋ she' faŋ vi nə nyò' taa ɲwa'lə Sam laa,

«Nii yi ndɔ go' day,

wə kee ndɔ shi shɔ me.» † Vi baa ɲwà'lə laa,

«Wə diday ndɔ tiŋ maa shuu fa' wi. ††

²¹ Niniŋ, bəw wə diday zi tɔ ki, ɲii taa ɲwaa yia, yia vi vəŋ ki fi'tə nu məywey Yeso fi shi yiku. Bəw vi sho' wə faŋ yia vi vəŋ nəə to' mó' ghee nshə, faŋ tita Yeso nəə to' nsin vi vəŋ, ²² shù fi faŋ Yeso nə fi muu fi ghɔ Jɔŋ, gə kò tɛ yighee ɲjə faŋ ɲwə nə kò' yizɔ nə. Bəw vi sho' wə faŋ ɲwə nə yè vənu vó nə yisi. ²³ Niniŋ, vəŋ bi'tə vii vəbɔɔ, wə mu' luu Josef faŋ vi nəə tii ɲwə nə Barsabas, bi-shuu wi lùu Justɔs. Wuu mó' luu Matias. Vəŋ nùŋ vii vó vəbɔɔ, ²⁴ shɔ'tə Nwi, gi laa, «Tita Nwi, faŋ a kɛi nə fwisə vii, də wə ntiə faŋ a sho' fi taa ɲwaa vii və vəbɔɔ tɛ yia, ²⁵ tɛ ki ka' ɲwə ndi shəŋ fa' ɲkiə yaa wuu ntɔŋ Yeso, faŋ Judas nə mè'tə maa mægə maa ɲkii shəŋ faŋ ɲkə kù'nə tɛ ɲwə.» ²⁶ Niniŋ, vəŋ tuŋ be' maa yizii vii vó vəbɔɔ maa məsho' wə mu'. Yizii ɲjə faŋ vi nə sho' luu Matias. ɲwə ki nii kù'sə nwaa vii ntɔŋsə Yeso ɲjɔ-yimu' nə.

Faŋ Nwi nə tù Zwiətə Ley Nwi tɔ vii ntɔŋsə Yeso

2 Shi zwisə Pentekos ku', vii Yeso vó vənshə baa baytə shəŋ mu'. ² She' fik'i' nee, gi yimó' jwi fi yizɔ yaa ɲkee fiŋ kwalə, ɲii taa ɲii ɲjə faŋ vəŋ nə luu shɔ nə, lwanɲ taa ɲii. ³ Vəɔ vəmó' fuu yaa tək'i' tə wi, gəasə, tɛŋ tɔ wə tɔ wə. ⁴ Vəŋ vənshə lwanɲ nə Zwiətə Ley Nwi, tey ki gisə təghaŋ ɲiŋkwii ɲiŋkwii, faŋ yizə Zwiətə Ley Nwi kó laa vəŋ ki gisə. ⁵ Maa yighee yó vii Jus faŋ vəŋ nəə bəŋsə Nwi, nə shi Jerusalem, faŋ vəŋ nə ndɔ fi maa məshi fi mbi mənshə. ⁶ Faŋ gi yikwalə yó nə fuu nə, nwaa vii vó baytə ɲkee vəyaŋ maa shəŋ kó. Shuu vəŋ yɔŋ, bu' laa wə tɛ me wə zɔ yigisə vii Yeso vó she' maa ghanɲ shi wi. ⁷ Shuu vəŋ yɔŋ, tɔ vəŋ shii, vəŋ gi laa, «Vii və faŋ vəŋ gisə nee nə, kee lùu vii Galilii vənshə yimu? ⁸ Sii yi kə laa nsin vənshə zɔ faŋ vəŋ gisə ɲkee maa təghaŋ taŋ-nsin, faŋ nsin nə ta ki gisə. ⁹ Maa nsin lùu vii Partia nə vii Media, nə vii Elam, nə vii Mesopoteymia, nə vii Jus, nə vii Kapadosia, nə vii fi Pɔntɔs, nə fi Asia, ¹⁰ nə fi Frigia, nə fi Pamfilia, nə fi Ijip, nə fi nsi Libia yi Kirene, nə vii Rom faŋ vəŋ shi shi nyə. ¹¹ Nsin lùu vii Jus mbinə mbinə nə vənjinjwi faŋ vəŋ biŋ nu Nwi kaŋ-nsin, nə vii Kriit, nə vii Areybia. Niniŋ, nsin vənshə zɔ maa təghaŋ taŋ-nsin faŋ vəŋ gisə kòŋ vənu vəkwalə mbiə faŋ Nwi yisə nə.» ¹² Shuu vəŋ vənshə yɔŋ, tɔ vəŋ shii, vəŋ bitə vəŋ vəŋ laa, «Kəŋ nu ɲwə

sii dè kə?» ¹³ Luu nə, vii mó' titaw, gi laa shòɔ məlu' si vəŋ.

Faŋ Pita nə fi'tə nu Nwi tɛ vii shi Pentekos

¹⁴ Pita tiŋnə yizɔ ghɔ vi vii ntɔŋ Yeso ɲjɔ-yimu', gi nə gi yisha'sə laa, «Vii Jus, nə vii vənshə faŋ viŋ shi nti' Jerusalem, viŋ ɲa' tuulə ghii, ki zɔ nu ɲkiə faŋ mə taa naysə tɛ viŋ. ¹⁵ Vii və kee bee nù məlu' me, faŋ viŋ bi'tə ndwə. Maa luu she' vəshishwi buumu'. ¹⁶ Nu ɲkiə faŋ viŋ ye ndwə, fàynə nu ɲkiə faŋ nshiiŋii-sɔghɔ Joel, nə nyò' taa ɲwa'lə Nwi fishi. ɲwə nə ɲwà'lə laa lee,

¹⁷ «Nwi gi laa, yi ndɔ tu Zwiətə Ley Nwi

tɔ vii vənshə maa vəshi vəndwə,

laa vəŋ viŋ, mbə vəndɔŋ nə mbə vək'i,

ndɔ ki naysə yigisə shuu Nwi.

Zawə wiŋ ndɔ ki ye vəshwenə və Nwi.

Gə fi maa vii taa viŋ, ɲjyəsə ndɔ ki shi vəŋ,

laa vəŋ ye ɲi' nu Nwi shɔ.

¹⁸ Mə Nwi ndɔ tu Zwiətə Ley kaŋ tɔ vəbu' vəŋ,

mbə vəndɔŋ nə mbə vək'i, maa vəshi vó,

laa vəŋ naysə yigisə shuu Nwi.

¹⁹ Mə ndɔ də vənu və shuu yɔŋvə yizɔ,

baa nə vəshwenə shi nsi,

vəshwenə yaa mənshi nə wisə nə fəndi'.

²⁰ Shishwi ndɔ kiasə maa mfinsə,

ɲuu kiasə maa mənshi, buu shi tita Nwi kù',

faŋ luu ɲkee shi kwalə nə shi jəə.

²¹ ɲkə ndɔ luu maa yighee yó laa,

wə ntiə faŋ ɲwə ndɔ tii yizii Tita ɲwaa-nsin,

ndɔ bwey.» ‡

²² Niniŋ, vii Isirayl, viŋ zɔ nu ɲkiə faŋ mə gi tɛ viŋ. Viŋ kii laa Nwi nə kò vənu vəkwalə nə vənu vəshuu yɔŋvə nə vəshwenə tɛ Yeso, wuu Nazaret, ɲwə nə yizə taa ɲwaa viŋ, tɛ ka' vi ye laa tòŋ Nwi tòŋ ɲwə yinsəŋ. ²³ Nwi nə du'tə Nwi nunsə taa ɲkii Nwi laa, vi kò Yeso tɛ viŋ, viŋ yi laa vii faŋ vəŋ kee kii nə ntiə Nwi me, bey ɲwə fuu fəŋkɔ' fə ɲk'i'sə, zwi ɲwə shɔ. ²⁴ Luu nə, Nwi yweysə ɲwə fi shi yiku, fùusə ɲwə fi taa ghɔ yiku, bu' laa wutə yiku nə kee kù' maa məjia ɲwə me. ²⁵ Maa fwəŋ Deyvid nə gi kòŋ ɲwə fishi laa,

«Mə ye tita ɲwaa ghee nshə;

ɲwə lùu maa kwiŋ ma'nə ɲwaa,

tɛ ka' mə kee baa lɔ' me.

²⁶ Fwi nyaa ɲaytə, yigisə nyaa lwanɲ nə məŋaytə,

ɲwaa ɲwaa ndɔ ku, nòŋ ki k'i' məbwey,

²⁷ bu' laa a kee ndɔ biŋ laa zwiətə kaŋ go' shi yiku me,

t'i'nə me laa wuu ley wə ndɔ shuu me.

²⁸ A dè fɔ' shee faŋ lùu fɔ' məbwey.

A taa yi laa fwi nyaa lwanɲ nə məŋaytə ghee nshə

faŋ mə lùu yi ghɔ.» ††

²⁹ Vəŋ-nshwi vəŋ, ka' mə gi tɛ viŋ ntee kòŋ tita ɲwaa-nsin kwalə Deyvid ghó. Maa ɲwə nə ku, vi təə ɲwə taa swi, swi wi ki bii kɔ tɔ və-ndee yi nsin. ³⁰ ɲwə nə lùu nshiiŋii-sɔghɔ, ndɔ kii laa, Nwi nə lɛ'tə tɛ ɲwə laa ɲkee wee wee ɲwiŋ wi bi ndɔ du' fuu ɲkaw yifwəŋ ki.

³¹ Niniŋ nə, ɲwə nə gi kòŋ nu məywey Yeso Kristo fi shi yiku, laa vi kee gəy ɲwə shi yiku me, mbasə ɲwaa wi

† 1.20 Sam 69.26. †† 1.20 Sam 109.8.

‡ 2.21 Joel 3.1-5. †† 2.28 Sam 16.8-11.

kee shuu me. ³² Niniñ, Nwi nà ywèysà Yeso fi shi yiku, yia vènsà ye òwà nà si ghia. ³³ Nwi fuusà òwà fi shi yiku, nùñ òwà maa kwiiñ ma'nà Nwi, kò Zwi-tà Ley Nwi tã òwà, fañ Nwi nà kò'nà nà. Òwà tù Zwi-tà Ley kó feenà ndwà, fañ viñ ye baa zò. ³⁴ Njkee nshi-tò fwàñ Deyvid nà kee kò' gè yizò me, luu nà, gi laa,

«Tita Nwi gi tã tita òwaa laa
òwà du' maa kwiiñ ma'nà Nwi,
³⁵ zi' maa yighee njyà fañ
Nwi ndò nuñsà vii mbeenà vi,
yaa vèbu' vè yighaw vi ò' òkaw ki,
laa òwà tã ghuu ghi fuu òwaa vèñ.» †

³⁶ Niniñ nà, bàw vii vènsà fi shi Isirayl kii yinsàñ laa Nwi nùñsà she' Yeso ghó fañ viñ nà bèy fuu fàñkò' fà òkì'sà nà, laa òwà luu tita òwaa-nsiñ, baa luu wuu mabweysà òwaa-nsiñ.»

³⁷ Vii vó zò niniñ, òkà sò fwi vèñ. Vèñ bità tã Pita nà vii ntòñ Yeso vèmó' laa, «Bàw yia yi kà ndwà, vèñ-nshwi via?» ³⁸ Pita gi tã vèñ laa, «Viñ kwiinà fwi siñ, fi muu mè Nwi tò tò, maa yizii Yeso Kristo, laa Nwi ndenà vènu vèbwàvè viñ fañ viñ nà yisà, buu viñ fi Zwi-tà Ley Nwi, fañ Nwi taa key viñ shò nà, ³⁹ fò'nà nu kó, fañ Nwi nà kò'nà maa møyi, lùu tã viñ, ghò vi vèñ viñ, baa lùu nu vii vènsà fi ntañ, fañ Mò'mbi, Nwi òwaa-nsiñ, taa sho' laa vèñ lùu mbii vii.» ⁴⁰ Pita baa gi tãgi tèmó' tàyàñ tã vèñ, bù' ghò didi' laa vèñ biñ laa Nwi bweysà vèñ fi taa ògwi nyè, fañ vènu vèvèñ lùu vèbwà. ⁴¹ Vii mbià fañ vèñ nà biñ yigi yó, fi muu mè Nwi. Niniñ, vii yaa òkàñsà sàtia kù'sà maa nwaa vèñ she' maa shi kó.

⁴² Vèñ ki nii yidu', ki zò nu òkà fañ vii ntòñ Yeso deesà tã vèñ, baa luu biñ, ndò zi fazi Mbòñ, ndò shò'tà Nwi.

⁴³ Vii vènsà fee Nwi, vii ntòñ Yeso yisà vènu vè shuu yòñvè vèyàñ. ⁴⁴ Vii vènsà fañ vèñ nà nùñ fwi vèñ maa Yeso Kristo, shèñtè shèñ mu', fa vèñ luu kèmu'. ⁴⁵ Vèñ fiñ ndiisà vèñ nà vèò vèvèñ, ndi kà ghó, gàasà tã vii vènsà fañ vèñ kee yikii me. ⁴⁶ Shi shi vèñ gè taa òkii Nwi yikwalè nà fwi yimu', ndò bi'tà bee taa ndò' vèñ, zi fazi nà mèyàntè, baa nà fwi yiley, ⁴⁷ bèñsà Nwi. Vii vènsà òyàntè maa vèñ. Nwi baa kù'sà nwaa vèñ shi shi nà vii fañ Nwi bwèysà vèñ nizi.

Fañ Pita nà shu' ndwey, fi'tà nu Nwi tã vii

3 Shi mó' Pita ghò Jòn kò' gè taa òkii Nwi yikwalè maa vèshishwi vètia, fañ nà luu yighee mèshò'tà Nwi. ² Vèñ ki zi' taa òkii Nwi, wè mó' luu shò fañ nà luu ndwey shù fi nà fañ vi nà bi òwà. Vi nà sha' òwà shi shi jwi, nùñ shuu òkii Nwi yikwalè fañ vi tii laa shuu òkò' jèanà, tã ki kà' òwà ki ndwàñ vèò fi ghò vii fañ vèñ jwi òkii shò'tà Nwi. Maa shi kó vi nà nuñ ndwey ghó shò she' maa yighee njyà fañ Pita ghò Jòn nà shò fi yifi. ³ Fañ òwà nà yè Pita ghò Jòn, fañ vèñ nà kè òkii taa òkii Nwi, òwà ndwàñ vèñ laa vèñ kò yi nà kà. ⁴ Pita ghò Jòn ndeynà òwà, tè si vèñ maa òwà, gi laa, «Ndeynà yia!» ⁵ Wè ghó tã si ghi maa vèñ, ki kì' maa mæfi fa fi ghò vèñ. ⁶ Pita gi tã òwà laa, «Mè kee kii kà me. Luu nà, fa òkà fañ mæ kii, mæ taa kò tã ghò. Maa yizii Yeso Kristo, wuu Nazaret, mæ gi laa a ndò fi nsi, kì to'.» ⁷ Pita gi

niniñ, jia wè ghó fi maa kwiiñ ma'nà wi, shà'sà òwà yizò. She' yighee yó fañ ghi nà ghuu ghi we'. ⁸ Òwà bisà sàwnà, shèñ tññ yizò, ndò to' kia, ghò vi vèñ òkii taa òkii Nwi. Òwà to' sàwnà shèñ òyàntè, bèñsà Nwi. ⁹ Vii vènsà ye òwà fañ òwà to' bèñsà Nwi. ¹⁰ Vii kii nà òwà laa lùu wè ntià fañ òwà yaa kò du' shuu òkò' yijè, ndwàñ vèò nà. Shuu vèñ yòñ maa nu òkà fañ òkà gày maa wè ghó.

¹¹ Òwà kii to' ghò vi Pita nà Jòn, to' mò' ghò ghi maa vèñ, vii vènsà baytè ghò vi vèñ taa ndii kèmó' fañ vi nà tii nà taa ndii Solomon, tã shuu vii vènsà yòñ.

¹² Fañ Pita nà ye vii vó, gi tã vèñ laa, «Vii Isirayl, sii yè kè laa shuu viñ yòñ maa nu kè? Yi kè viñ ndeynà yia? Viñ bi'tà laa luu òkà wutè laa yia yi wè òwà to' mu? Viñ bi'tà laa yè yia bu' fañ yia bèñsà Nwi didi' mu? ¹³ Viñ zò! Nwi vèti vi Abraham nà Isak baa nà Jeykob, nà bèñsà wuu fa' wi Yeso. Luu òwà fañ viñ nà kò tã gomèna Pilate, baa twey òwà si Pilate, fañ òwà nà kè mè'tè òwà, òwà gè. ¹⁴ Viñ nà twèy wuu ley ghó fañ nà luu wuu yinsàñ, kii kè laa vi fuusà wuu mæzwi wè fi taa òkii mfiiñ, kò tã viñ, ¹⁵ baa nà laa vi zwi wè ntià fañ òwà lùu tii mabwey. Luu nà, Nwi yweysà òwà fi shi yiku, yia ye òwà nà si. ¹⁶ Viñ zò! Wè òwà fañ viñ yè òwà, kii nà òwà nà, nii nùñ fwi yi maa yizii Yeso, buu yizii Yeso yó kò wutè tã òwà. Nii yè Yeso laa wè ghó nuñsà fwi yi maa Yeso, buu òwaa wi nshà we', viñ vènsà ye. ¹⁷ Vèñ-nshwi vèñ, mæ kò' kii laa viñ nà vèshì' viñ nà yè nu kè mbu'.

¹⁸ Niniñ, Nwi nà yè niniñ, laa nu òkà fañ nshiiisè-òkii sòghò vènsà nà fi'tà, faynà, fò'nà fañ vèñ nà nàysà laa Kristo, wuu mabweysà òwaa-nsiñ, ndò ye òkii'. ¹⁹ Niniñ, viñ kwiinà fwi siñ ndwà, kwiinà nshinà yin, laa Nwi ndenà yibisà yin fañ viñ nà yè. ²⁰ Viñ kwiinà fwi siñ, tã ki kà' tita Nwi yè laa yighee mædu' bwàñnà fuu taa òwaa viñ, baa nà laa Nwi ndò tòñ Yeso, wuu mabweysà viñ, tã viñ. ²¹ Òwà lùu taa yizò ndwà, zi' tã yighee njyà fañ vènu vènsà ndò fuu ntee, fañ Nwi nà kwàñ taa shuu nshiiisè-òkii sòghò shù fishi. ²² Fishi Mose nà gi laa, «Tita Nwi ndò tòñ nshiiñii-sòghò tã viñ, she' fañ òwà nà tòñ mæ nà.

Nshiiñii-sòghò yó ndò luu wè fi maa vii viñ. Viñ taa zò'nà òwà maa vènu vènsà fañ òwà ndò naysà tã viñ.

²³ Wè tã me wè fañ òwà taa kee zò nu òkà fañ nshiiñii-sòghò gi me, buu vi taa ndisà òwà fi taa òwaa vii Nwi.» ††

²⁴ Nshiiisè-òkii sòghò vènsà nà gi nu bu' òu'sà mbi sè nizi, zi fi maa Samuel, kò tã nshiiisè-òkii sòghò vènsà fañ vèñ nà bè'sà òwà nà. ²⁵ Viñ lùu vèñ nshiiisè-òkii sòghò sò, nà vèñ mækee mbià fañ Nwi nà gwia ghò vèti viñ. Nwi nà gi tã Abraham laa, ògwisà vii fi mbi yinsà ndò ki ye mæñkòñ-bwàñnà bu' wee wee òwiiñ wi. ²⁶ Viñ lùu vii vèti fañ Nwi nà ywèysà wuu fa' wi, tòñ òwà tã viñ laa òwà tu mæñkòñ-bwàñnà tò viñ, fañ viñ kiasà fwi siñ, wè nà mu' nà mu', me'tà vènu vèbwàvè viñ.»

† 2.35 Sam 110.1.

†† 3.23 Diteronimi 18.15-19. ‡ 3.25 Genesis 22.18.

Fañ vi nã jia Pita gho Jøn

4 Fañ vøn nã gisã tã vii niniñ, vii mafe' Nwi nã tii mæshii ñii Nwi nã vii Sadusii jwi maa vøn. ² Fwisã vøn nã shè bu' laa Pita gho Jøn nã deesã vii, gi kòn nu møywey fi shi yiku, laa Yeso ywèy fi shi yiku. ³ Vøn jia Pita gho Jøn, føn vøn taa ñii mfiñ, laa vøn taa shi fu lee, bu' laa yighee nã du'tã nyã shõõ. ⁴ Vii vøyanñ fañ vøn nã zõ yigisã Pita yõ, biñ, nùn fwisã vøn maa Kristo. Nwaa vii Kristo zi' yaa ñkanşã tee.

⁵ Fu ki lee vøshi' nã vii taanã nã vii mædeesã ñwa'lã Nwi baytã nti' Jerusalem. ⁶ Anas, wuu kwalã mafe' Nwi, nã Kayafas, baa nã Jøn nã Alesanda, baa nã vii vønshã fi ñi' ñii vii kwalã mafe' Nwi nã luu taa ñwaa vøn. ⁷ Vi ki nii tã Pita gho Jøn nintøn, bitã tã vøn laa, «Viñ sii yã nu kó kikã? Wutã kiñ maa møyi nu kó ndõ fi fã? Viñ yisã maa yizii ndã?» ⁸ Pita fañ Zwiã Ley Nwi nã lwãn taa fwi ñwã, kã bønşã tã vøn, gi laa lee, «Vøshi' nã vii taa, ⁹ viñ bitã tã yia ndee bu' nu jãã fañ yia yã maa ndwey, laa ñwã bwey bu' ndã nã. ¹⁰ Bãw viñ vønshã, nã ñgwisã ñi' ñii Isirayl kønshã kii laa, wã ñwã fañ ñwã tññ visì viñ, tã ñwã bwañnã nã, bwañnã bu' yizii Yeso Kristo, wuu Nazaret, fañ viñ nã bèy ñwã fuu fãñkã' fã ñki'sã. Nwi yweysã ñwã fi shi yiku. ¹¹ Yeso lùu ño' nøyã fañ viñ, vii mæbõñ ndõ', nã mè', nyã kiasã gù ño' mfay ñii, she' fañ vi nã nyõ' taa ñwa'lã Nwi. ¹² Ka' wã kee kii mæbwey fi gho wã diday me. Nwi kã she' Yeso tã nsin laa nsin ndõ kii mæbwey vølwanñ, fañ nsin biñ yizii Yeso yõ.» ¹³ Shuu vøn yõñ maa Pita gho Jøn bu' fañ vøn nã gisã nã wutã, kee fee wã me. Shuu vøn yõñ bu' laa vøn nã kii laa Pita gho Jøn nã kee lùu vii mækii nã ñwa'lã yan me. Vøn nã luu she' vii dayday. Luu nã, vøn kii nizi laa vøn nã to' gho vi Yeso mõ'. ¹⁴ Vøn baa yè wã ntiã fañ Pita nã Jøn nã bwèysã ñwã nã, fañ ñwã tññnã yi vøn, kee baa kii nu gi, yuu shia vøn me. ¹⁵ Vøn gi Pita gho Jøn fuu fi taa ñii nso', go' she' vøn vøn, ki gisã. ¹⁶ Vøn gi laa vøn sii taa yi kã nã vii vó vøbõõ, fañ vøn nã yi ñkee nu shuu yõñ nã. Vii vønshã fi nti' Jerusalem kã' kii nã nu kó, ka' vøn kee twey me. ¹⁷ Luu nã, vøn kee kãw laa nu kó baa ki saynã nti' Jerusalem me, gi laa bãw vi twey tã Pita gho Jøn laa ki vøn baa gi nu tã wã kòn yizii Yeso me. ¹⁸ Niniñ, vøn baa tii vøn, gi tã vøn laa, «Yia shi viñ laa, ki kii ki viñ baa deesã nu, tii yizii Yeso me!» ¹⁹ Pita gho Jøn kã bønşã tã vøn, gi laa, «Bãw viñ sã' nu ñkiã fañ ñkã lùu kãloomã visì Nwi, mæzõnã viñ shõõ mæzõnã Nwi mu? ²⁰ Ki ki ka' yia kee me'tã maa mækã gisã kòn nu ñkiã fañ yia nã ye baa zõ me.» ²¹ Nshãñtã yikwalã yõ baa ki twey tã vøn ñkee nãñay maa mætii yizii Yeso, ki nii shõ'tã fi maa vøn. Vøn nã kee kii nu mõ', tã ka' vi kwanñ nso' maa vøn me, bu' laa vii vønshã nã bønşã Nwi maa nu ñkiã fañ ñkã nã gày nã. ²² Wã ntiã fañ vi nã yisã nu shuu yõñ kó maa ñwã nã, du'tã ñwã ta shõõ ñu' muu-yinshwe.

Mæshõ'tã vii Kristo

²³ She' yighee yõ fañ vi nã mè'tã Pita gho Jøn nã, vøn bøn gã yi vii vøn, nãysã nu ñkiã fañ vii kwalã mafe' Nwi

† 4.11 Sam 118.22.

nã vii taanã gi nã. ²⁴ Vii Kristo vó zõ niniñ, faynã yinwaa maa mæshõ'tã Nwi, ki shõ'tã Nwi nã fwi yimu' laa, «Tita, nã bõñ gho bõñ yizõ nã nsi nã mamuu nã vëtõ vønshã fañ mbã lùu shõ. ²⁵ A nã yisã tii wia Deyvid, wuu fa' wã, gi tã vëtii via fi taa Zwiã Ley Nwi laa,

«Sii yi kã vii tãtõñ fu shã shõõ ki.

Vøn sii sho' ghuu vii Nwi tã kã?

²⁶ Vøfwànñ fi mbi lõtã yinwaa vøn,

faynã gho vi vii mbiã fañ vøn sã' mæshi,

maa mæmõñ maa mæka yighaw

tõ Nwi, tita ñwaa-nsin,

nã tã wã ntiã fañ Nwi shõ'.» ††

²⁷ Yinsøn, fwànñ Herod nã gomãna Põntiõs Pilate faynã nti' nyè gho vi vii tãtõñ fu, nã vii Isirayl maa mæka yighaw tã Yeso, wuu fa' ley wã, fañ a shõ'. ²⁸ Vøn yisã vøn vønshã fañ a nã nũñşã maa wutã kã nã ñkii yã laa ñkã ndõ gay. ²⁹ Niniñ, fañ ñkã lùu ndwã, bãw a ndeynã nu ñkiã fañ vøn kã'nã yia shõ nã mõõ, Tita. Kã wutã tã yia, fañ yia luu vii vã nã, laa yia ki gisã nu kã nã fwi yiwe'. ³⁰ Nesã gho kã nizi, shù' vãza fi maa vii, yi laa vøshwenã nã vøn vã shuu yõñvã fuu maa yizii wuu fa' wã Yeso, fañ ñwã bãw shilã nã.» ³¹ Fañ vøn nã bù' gho tã Nwi niniñ nã, shønñ ñkiã fañ vøn nã faynã shõ nã, nã'nã, Zwiã Ley Nwi ñii taa fwisã vøn vønshã. Vøn fi'tã nu Nwi nã fwi yiwe'.

Nshinã mfõñşã vii Kristo

³² Nwaa vii mbiã fañ vøn nã fiñ tã vøn tã Kristo nã, fwi vøn luu yimu', yigisã vøn luu yimu' nizi. Tuu wã kee tii fa nã ñkii me, vëtõ vønshã vønshã luu fa kãmu'. ³³ Vii ntõñ tita Yeso fi'tã nu Yeso ñkee nã wutã Nwi, gisã ntee laa Yeso nã ywèy fi shi yiku. Vii nã kaw vøn vønshã didi'. ³⁴ Bã nã kee lùu taa ñwaa vøn me, bu' laa vii mbiã fañ vøn nã kii ndõ' nã tãndii, gã fiñ vëtõ vønshã, jwi nã ka ghó, ³⁵ jwi kã tã vii ntõñ Yeso. Vii ntõñ Yeso gaasã ka ghó tã vii, wã kii fañ ñwã kù'nã. ³⁶ Niniñ, wã mõ' nã luu shõ, yizii yi luu Josef. Vii ntõñ Yeso shù yizii yi nã Barnabas, fañ lùu laa wuu mækã wutã. Ñwã nã luu wuu Levi. Vi nã bi ñwã shi Sayprõs. ³⁷ Josef ghó nã kii nsi yi, fiñ, ndi ka ghó, jwi nã ñwã tã vii ntõñ Yeso, nũñşã nsi ghuu vøn.

Fañ Nwi nã shia nso' tã Ananias nã Safira

5 Wã mõ' nã baa lùu shõ, yizii yi luu Ananias, yizii zu wi luu Safira. Ñwã nã fiñ yindii yi nizi, zu wi kii. ² Ñwã ki nii ndi she' way ka ghó fañ ñwã nã fiñ yindii yi yõ nã, jwi nã ñwã visì vii ntõñ Yeso, fañ gho zu wi shønñtã, ndiã way. ³ Ñwã jwi niniñ, Pita gi tã ñwã laa, «Ananias, sii yã kã laa tii vëzwitã vëbwãvã bwe'sã gho laa a fiñ yindii yã, ndiã way ka, jwi ki dësã way laa lùu fañ a fiñ yindii yõ? A sñi ba lùu tã Zwiã Ley Nwi. ⁴ A nã ki fiñ yindii yã, luu ñii yindii. A baa fiñ, ka ki lùu ka wã. Sii yã kã laa a kã'nã fi taa fwi gho, laa a taa mõñ køn nu kã nee? A kee sñi ba tã wã me, a sñi ba lùu tã Nwi.» ⁵ Ananias zõ nu kó, gù nsi ku. Vii vønshã zõ, ndunñ sñi vøn, vøn

†† 4.26 Sam 2.1-2.

fee ηkee didi'. ⁶ Zawə vəndɔŋ ndɔ fi nsi, gə kà ηwə, shà' ηwə, fùu fu, gə təə ηwə.

⁷ Vəshishwi ki shòɔ vətia, zu wi Safira ηii, kee ta kxi nə nu ηkia faŋ ηkə gày me. ⁸ Pita bitə tɛ ηwə laa, «Naysə shee, lùu shwaŋ ηgwə faŋ viŋ ndəə wə fiŋ yindii yó shɔ nə mu? Njwə gi laa, «ɔŋ, lùu niniŋ. Lùu ka ghó nshə.» ⁹ Pita gi tɛ ηwə laa, «Sii yɛ kə buu viŋ ndəə wə biŋ maa məmɔŋ Zwiətə Ley Nwi? - Ye моч, vii mbiə faŋ vəŋ nii təə ndəə wə luu shuu fwə; vəŋ taa sha' ghɔ, fùusə fu nizi.» ¹⁰ She' yighee mu' ηwə gu ghuu Pita ku. Zawə vəndɔŋ vó ηii, ye laa ηwə ku. Vəŋ sha' ηwə, fùu nə ηwə, gə təə ηwə yí ndəə wi. ¹¹ Vii Nwi vənsə nə vii vənsə faŋ vəŋ nə zò nu kó, fee ηkee didi'.

Faŋ vii ntɔŋ Yeso Kristo nə yɛ vənu və shuu yɔŋvə

¹² Vii ntɔŋ Yeso Kristo baa yisə vənu və shuu yɔŋvə vəyaf taa ηwaa vii. Vii məbiŋ Yeso Kristo vənsə baytə taa ndii Solomon fi taa ηii Nwi yikwalə ghee ghee nə fwi vəŋ yimu'. ¹³ Tuu wə mu' fi taa ηwaa vii day kee fəynə shəŋ mu' ghɔ vəŋ me. Vii vənsə nə gisə yigisə yijəə kɔŋ vəŋ. ¹⁴ Vii vəmó' vəyaf nə baa biŋ, kù'sə nwaa vii məbiŋ Kristo ghó, vəndɔŋ nə vəki biŋ Kristo. ¹⁵ Vɛ nəə sha' vii vəza, fuusə, nuŋ vəŋ jii sə fuu vəmó' nə vəfwaŋ, laa yighee njyə faŋ Pita taa kii shɔɔ, ka' she' ndii lə ki shìtə vəmó' fi taa ηwaa vii vəza vó. ¹⁶ Vii faŋ vəŋ nəə shi taa ntì'sə faŋ nsə nə kìa ntì' Jerusalem nə bəytə shɔ nizi, jwi nə vii vəza baa nə vii faŋ vəzwitə vəbwəvə nəə kɔ ηi' tɛ vəŋ. Vii vəza vó vənsə bwaŋnə.

Faŋ vi nə kwàŋ vii ntɔŋ Yeso taa ηii mfij

¹⁷ Wuu kwalə məfə' Nwi nə vii vi vənsə, faŋ nə luu vii fi taa nshəŋtə vii Sadiusii, ndɔ tɪŋ ki səsə vii ntɔŋ Yeso. ¹⁸ Niniŋ, vəŋ jiatə fi maa vii ntɔŋ Yeso vó, kwàŋ taa ηii mfij. ¹⁹ Ki luu vətə' nshiiŋii Nwi jwi, ηà'sə shuu ηii mfij ghó, fùusə vəŋ, gi laa, ²⁰ «Viŋ gə tɪŋnə taa ηii Nwi yikwalə, ki naysə vənu və məbwey vənsə tɛ vii.» ²¹ Vəŋ zɔ niniŋ, ki luu leefu, vəŋ gə taa ηii Nwi yikwalə, ki deesə nu Nwi shɔ. Wuu kwalə məfə' Nwi nə vii vi tii vii taanə nə vəshi' vənsə maa nshəŋtə yikwalə vii Isirayl, tɔŋ ntɔŋ laa vi jwi nə vii ntɔŋ Yeso vó visi vəŋ. ²² Vii fa' vii kwalə vó gə zì' taa ηii mfij, kee yə wə shɔ me, bəŋ jwi nàysə tɛ nshəŋtə yó laa, ²³ «Yia gə zì' taa ηii mfij, yə shuu ηii mfij she' shɔ, tɛ vi fəŋ. Vəsoge' tɪŋ maa vəshəŋ vəvəŋ yí shuufɔ ghó. Yia ηa'sə shuufɔ ghó, kee yə wə taa ηii yó me.» ²⁴ Vii kwalə məfə' Nwi ghɔ tii vii məshii ηii Nwi zɔ nu kó, tɔ vəŋ shii maa nu ηkia faŋ ηkə gày maa vii ntɔŋ Yeso vó. ²⁵ Wə mó' jwi nàysə tɛ vəŋ laa, «Vii mbiə faŋ viŋ si kwàŋ mfij nə, vəŋ taa ηii Nwi yikwalə, tɪŋ ki deesə nu Nwi shɔ.» ²⁶ Tii vii məshii ηii Nwi, ghɔ vi vi gə ndi vəŋ, kee ndi vəŋ nə wutə me, bu' laa vəŋ nəə fee laa vii taa tumə vəŋ nə ηo'sə.

²⁷ Vəŋ jwi nə vəŋ, nùŋsə vəŋ taa ηii məshia nso', wuu kwalə məfə' Nwi gi tɛ vəŋ laa, ²⁸ «Maa yia nə shi laa ki viŋ baa ki deesə nu maa yizii nyə me! Luu nə, mədeesə viŋ maa yizii yó du'tə ηwə saynə taa ntì' Jerusalem nshə. Viŋ kəə yí laa mənsə mə wə wì ndɔ ko' tɔ yia mu?» ²⁹ Pita ghɔ vi vii ntɔŋ Yeso bəŋsə laa, «Bàw yia ki

zɔnə Nwi fi ghɔ ki zɔnə wə. ³⁰ Nwi faŋ lùu Nwi vətii vəŋ-nsiŋ, ywəysə Yeso fi shi yiku, ηkee Yeso ηgwə faŋ viŋ nə bèy ηwə fuu fəŋkɔ', ηwə ku. ³¹ Nwi ywəysə ηwə fi shi yiku maa wutə ki, yɛ laa ηwə luu tɔ, baa luu wuu məbweysə vii, maa məkɔ jii tɛ vii Isirayl, tɛ ki ka' vəŋ biŋ nu bwə vəŋ, kwiinə fwisə vəŋ, Nwi ndenə yibisə vəŋ. ³² Yia nə yə vənu vó nə si, yia vi Zwiətə Ley Nwi, faŋ Nwi kɔ tɛ vii mbiə faŋ vəŋ zɔnə ηwə.» ³³ Vii kwalə vó zɔ niniŋ, nu kó shə fwi vəŋ, vəŋ ki nii kəə jii maa məzwilə vii ntɔŋ Yeso.

³⁴ Luu nə, wə mó' nə luu shɔ, yizii yi luu Gamaliel. Njwə nə luu wuu Farisii nə wuu mədeesə ηwə'lə Nwi kwalə. Vii vənsə fee ηwə. Njwə ndɔ fi nsi taa məshəŋtə ghó, gi laa vi me'tə vii və, vəŋ fuu fu maa kurtə yighee. ³⁵ Njwə ki nii gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ zɔ, viŋ vii Isirayl, viŋ ndii nə maa vii və kɔŋ nu ηkia faŋ viŋ kəə yisə maa vəŋ nə. ³⁶ Nə luu maa yighee yimó', Tiudas nə ndɔ, gi laa yi lùu wuu wutə. Vii yaa yiwa yishwe be'sə ηwə. Vi zwi ηwə, vii vənsə faŋ vəŋ nəə be'sə ηwə nə, saykə, nu ki kó baa me she' niniŋ. ³⁷ Yinkii ki shɔɔ, Judas, wuu Galilii, ndɔ yizɔ maa yighee məsəy vii, ηwə baytə vii vəyaf. Vi baa ki zwi ηwə, vii vi vó vənsə saykə. ³⁸ Niniŋ, viŋ zɔ nu ηkia faŋ mə naysə tɛ viŋ! Ki viŋ kɔŋ nu maa vii və me. Viŋ me'tə vəŋ bu' laa fa' vəŋ ηwə taa ki luu lùu nu vii shi nsi, buu ηkə kee ndɔ tay me. ³⁹ Ki ghaŋ laa ηkə ndɔ fi ghɔ Nwi, ka' viŋ kee ghɔ' vəŋ me. Ki kii ki viŋ taa ye laa nywenə viŋ vi Nwi!» Vəŋ zɔ ntì Gamaliel yó, ⁴⁰ baa tii vii ntɔŋ Yeso taa ηii, saŋ vəŋ nə vəmfa, gi tɛ vəŋ laa ki vəŋ baa ki deesə nu kɔŋ yizii Yeso me, ki nii me'tə vəŋ. ⁴¹ Vii ntɔŋ Yeso vó ndɔ fi visi vəŋ, ki ηyətə didi' laa Nwi ndi vəŋ laa vəŋ kù'nə maa məye ηi' bu' yizii Yeso. ⁴² Vəŋ kee me'tə fi ki deesə ntɔŋ yijəə Nwi shi shi taa ηii Nwi yikwalə nə taa ndɔ' vii me. Vəŋ nəə fi'tə laa Yeso luu Kristo, wuu məbweysə vii.

Faŋ vi nə shò' vii kwatia maa məgaŋtə vii ηi'

6 Nə luu maa yighee yó, faŋ nwaa vii Yeso nə yàŋ, ntay fuu taa ηwaa vii Jus faŋ vəŋ nəə gisə ghaŋ Griik, nə ηkee vii Jus faŋ vəŋ gisə ghaŋ Jus. Vii faŋ vəŋ nəə gisə ghaŋ Griik lulə laa vi shiasə vəki ηkusə vəŋ, kee kɔ vəŋ nə vətɔ mbiə faŋ vi kɔ tɛ vii ηi' vəmó' nə me. ² Vii ntɔŋ Yeso njɔsə-bɔɔ nə, tii vii Yeso vənsə shəŋ mu', gi laa, «Kee bàw laa yia shia nu məfi'tə yigisə Nwi, tɛ ka' yia jia nu məgaa vətɔ me. ³ Niniŋ, vəŋ-nshwi, viŋ sho' vii fi taa ηwaa viŋ kwatia, faŋ vi kii laa Zwiətə Ley Nwi lwàŋ taa fwisə vəŋ, baa nə yitɔfə; yia taa kɔ nu mə-gaasə vətɔ tɛ vəŋ. ⁴ Gə fi maa yia, yia taa ndi yighee yia yinshə maa məshɔ'tə Nwi, baa nə maa məswiŋnə nu Nwi.» ⁵ Nwaa vii vó vənsə nə kàw nu ηkia faŋ vii ntɔŋ Yeso nə gi nə. Vəŋ ki nii shò' Stefan, wə faŋ ηwə nə biŋ Kristo nə fwi yimu', Zwiətə Ley Nwi lwàŋ taa fwi ηwə. Vi baa shò' Filip, nə Prokorɔs nə Nikanor nə Timon nə Parminas nə Nikolaws, wuu Antioch faŋ ηwə nə ηii nu Nwi vii Jus. ⁶ Vi nunsə vii vó visi vii ntɔŋ Yeso. Vii ntɔŋ Yeso shɔ'tə Nwi, mò' ghɔ vəŋ tɔ vii vó kwatia nə. ⁷ Niniŋ, nu Nwi ki nii baa sàynə. Vii vəyaf ku'sə taa

nwaa vii Yeso nti' Jerusalem. Njkee vii mafe' Nwi vøyan nuᅇ fwisø vøᅇ maa nu Yeso.

Fañ vi nà zwi Stefan

⁸ Stefan nà luu wə faᅇ Nwi nà tū mənɔŋ-bwaᅇnə tɔ ᅇwə, wutə Nwi nà luu yiba jᅇᅇ ᅇwə. ᅇwə yi vənu vək-walə nà vənu və shuu yɔŋvə taa ᅇwaa vii. ⁹ Luu nə, vii m' nà luu shɔ faᅇ vəᅇ kee kàw Stefan me. Nə luu vii Jus fi taa ᅇii məshɔ'tə Nwi yim', faᅇ vi nə tii vəᅇ laa vəbu' faᅇ vi shò'tə fi maa vəᅇ. Vii Kirene nə vii Alesandria nə vəm' fi Saylisia, nə fi Asia nə luu taa ᅇwaa vəᅇ. Vəᅇ ndɔ ki suᅇᅇ ᅇhɔ vi Stefan. ¹⁰ Luu nə, Zwi tə Ley Nwi kɔ wutə nə yitɔfə tɔ Stefan, ᅇwə gi, vəᅇ kee kɔ nə nu bəᅇsə tɔ ᅇwə me. ¹¹ Ninij, vəᅇ ka mənay laa vii gi laa, vəᅇ yaa zɔ faᅇ Stefan gi bwə kòᅇ ntisə Nwi faᅇ Mose nə kò tɔ vii nə, baa kòᅇ nshɔ-tɔ Nwi. ¹² Ninij, vəᅇ jwi nə ntwaᅇnə, bùulə tɔ vii vəyan, nə vii taanə nə vii mədeesə ᅇwa'lə Nwi, ᅇhɔ vi vəᅇ shɔ jwi maa Stefan, jia ᅇwə, shòɔ ᅇə nə ᅇwə visi vii məshia nɔ', ¹³ tii vii m' laa vəᅇ ᅇii, sɔ təba tɔ ᅇwə. Vii v' gi laa Stefan yaa ki gisə bwə kòᅇ ᅇii Nwi yikwalə nyə, baa kòᅇ ntisə Mose ᅇhee nshə. ¹⁴ Vəᅇ baa gi laa vəᅇ nə zɔ faᅇ ᅇwə gi laa Yeso, wuu Nazaret taa sɔ' ᅇii Nwi y', ndɔ baa kwiinə nuᅇsə nyaa-nsiᅇ faᅇ Mose nə kò tɔ nsiᅇ nə. ¹⁵ Vii məshia nɔ' vəᅇshə sha'sə si vəᅇ, ndèynə Stefan, ye laa yikə' yi lùu yaa yikə' nshiiᅇii Nwi.

7 Wuu kwalə mafe' Nwi bitə tɔ ᅇwə laa ᅇkə lùu ninij mu? ² Stefan gi laa, «Vəᅇ-nshwi vəᅇ nə vətii vəᅇ, viᅇ zɔ! Nwi faᅇ ᅇwə bəw shilə, nə fùu yikə' tii ᅇwaa-nsiᅇ Abraham yighee njyə faᅇ ᅇwə nəə ki bii nsi Mesopoteymia, kee ta ᅇə shi nti' Haran me. ³ Nwi gi tɔ Abraham laa ᅇwə ndɔ fi shi ᅇwə nə fi maa yikuu yi, ᅇə maa nsi njyə faᅇ Nwi taa də tɔ ᅇwə. ⁴ Ninij, ᅇwə ndɔ fi shi Kaldia, ᅇə fia fu wi nti' Haran. Tii wi ku, Nwi fuusə ᅇwə fi fuᅇ, ᅇwə jwi maa nsi nyə, faᅇ viᅇ shi shɔ ndwə nə. ⁵ Luu nə, Nwi nə kee ta kò shəᅇ nsi m' tɔ ᅇwə laa lùu ᅇkii me, tuu kee ntaᅇ ᅇhɔ maa shəᅇ nsi me. Nwi nə kò'nə maa məkɔ nsi nyə tɔ ᅇwə nə tɔ yikuu yi. Nwi nə kò'nə ninij, faᅇ Abraham nə kee bee ta kii wee me. ⁶ Nwi baa gi tɔ ᅇwə laa, «Yikuu yə ndɔ ᅇə ki shi tɔmə day, vi ndi vəᅇ yaa vəbu', vəᅇ ye ᅇi' maa ᅇu' muu-yinshwe.» ⁷ Luu nə, Nwi baa gi laa yi ndɔ kwaᅇ nɔ' tɔ vii mbii faᅇ vii yikuu Abraham v' fa' tɔ vəᅇ nə, buu vəᅇ ndɔ fuu fi maa shi kó, jwi ki bəᅇsə Nwi maa shəᅇ kə. ⁸ Ninij, Nwi nə gwia məkee ᅇhɔ Abraham. Shwenə mə-kee kó luu məsiitə vəᅇ. ᅇwə bi Isak, vəshi ki zi' yifɔᅇ, ᅇwə siitə ᅇwə. Isak bi Jeykob, siitə ᅇwə. Jeykob bi vətii vəᅇ-nsiᅇ njɔsə-bɔɔ nə, siitə vəᅇ. ⁹ Vətii vəᅇ-nsiᅇ v' bee weenshu vəᅇ Josef, fiᅇ ᅇwə shi Ijip. Luu nə, Nwi nə luu yiba jᅇᅇ ᅇwə, ¹⁰ bwèysə ᅇwə fi taa ᅇi' ᅇwə yinshə, y' laa fwəᅇ Farao, faᅇ nə luu fwəᅇ fi shi Ijip, kaw ᅇwə. Nwi kɔ tɔ ley tɔ ᅇwə visi fwəᅇ Farao. Fwəᅇ Farao nuᅇ ᅇwə laa ᅇwə sɔ' shi nə nto' yi yinshə. ¹¹ Jᅇᅇ ki nii kòo shi Ijip nə shi Kanahan, ᅇi' luu yiyan, vətii vəᅇ-nsiᅇ kee kii fazí me. ¹² Jeykob zɔ laa say shi Ijip, ᅇwə tɔᅇ vəᅇ vi, faᅇ lùu vətii vəᅇ-nsiᅇ nə, maa mfɔᅇ yito' vəᅇ shɔ. ¹³ Vəᅇ baa ki bəᅇ ᅇə shi Ijip be'sə ᅇhee bɔɔ, Josef yisə vəᅇ-nshwi vi kii nə ᅇwə. Fwəᅇ Farao ki nii kii nə ᅇi' ᅇii Josef. ¹⁴ Josef

tɔᅇ ntɔᅇ tɔ tii wi Jeykob, naysə tɔ ᅇwə laa ᅇwə jwi shi Ijip ᅇhɔ vi vii v' vəᅇshə. Vəᅇ vəᅇshə nə luu wə njɔsə-tee muu-ᅇkwatia. ¹⁵ Ninij, Jeykob ᅇə shi Ijip, shəᅇ ᅇkiə faᅇ ᅇhɔ vətii vəᅇ-nsiᅇ nə kùkə shɔ. ¹⁶ Vi nə ndi vəᅇ, ᅇə nə vəᅇ nti' Shekem, təə vəᅇ shɔ taa swi njyə faᅇ Abraham nə ywəᅇ fi ᅇhɔ vii Hamor nə ka.

¹⁷ Faᅇ yighee nə luu nshəᅇ tɔ Nwi maa məyi nu ᅇkiə faᅇ Nwi nə kò'nə tɔ Abraham nə, nwaa vii vəᅇ-nsiᅇ nə du'tə ᅇwə luu ᅇkee vəᅇ shi Ijip. ¹⁸ Ki luu fi yiba fwəᅇ m' tey ki sɔ' shi Ijip faᅇ ᅇwə nə kee kii nə Josef me. ¹⁹ Fwəᅇ ᅇhɔ ka mənay tɔ vətii vəᅇ-nsiᅇ, dɔɔ vəᅇ laa vəᅇ ki me' vəᅇ vəᅇ fu, tɔ ki ka' vəᅇ kùkə, kee bwèy me. ²⁰ Ki luu she' maa yighee y', vi bi Mose. ᅇwə baw visi Nwi, vi ki' ᅇwə taa ᅇii tii wi yᅇᅇu yitia. ²¹ Vi me' ᅇwə, wee Farao wəzwi ndi ᅇwə yaa ᅇwiᅇ wi, k' ᅇwə, ᅇwə ta. ²² Vi deesə ᅇwə nə vənu və yitɔfə və vii Ijip vəᅇshə. ᅇwə ki nii luu ᅇkee wə maa yigisə yi nə vənu vəyivə vi. ²³ Faᅇ Mose ᅇhɔ nə luu ᅇu' muu-yinshwe, kàw laa yi ᅇə yə vəᅇ-nshwi vi vii Isirayl. ²⁴ ᅇwə yə wuu Isirayl m' faᅇ vəᅇ-nsiᅇ nə ᅇwə, Mose ᅇaᅇtə wə Isirayl ᅇhɔ, ndɔ' ntwi, zwi wə Ijip ᅇhɔ. ²⁵ ᅇwə nə y' ninij, b' tə laa vii vi taa kii laa Nwi taa yisə yi fuusə vəᅇ fi taa ᅇi'. Luu nə, vəᅇ kee biᅇ me. ²⁶ Fu ki lee ᅇwə baa tɔ' taa ᅇwaa vii Isirayl, ye vəᅇ faᅇ vəᅇ nywenə. ᅇwə nəə kəə ᅇaasə vəᅇ, gi tɔ vəᅇ laa, «Viᅇ zɔ! Viᅇ kee lùu vəᅇ-nshwi yimu? Ki viᅇ baa ki yinə yᅇᅇwaa yᅇᅇ me!» ²⁷ Wə ntiə faᅇ ᅇwə nii y'ᅇᅇ liᅇ wi nə, dɔᅇsə Mose, bitə tɔ ᅇwə laa, «Sii nùᅇsə ndə nùᅇsə ᅇhɔ laa a luu tii wia, ki sɔ' yia?» ²⁸ A kəə zwi mə faᅇ a si zwi wə Ijip w' ywan nə mu?» ²⁹ Mose zɔ ninij, fùu fi shi Ijip, nyᅇ ᅇə ki shi shi Media. ᅇwə ᅇə shɔ, bi vəᅇ vəbɔɔ.

³⁰ Nu'sə muu-yinshwe baa shòɔ, nshiiᅇii Nwi fuu yikə' Mose taa wi, faᅇ shu'-gay nəə kii taa tɔɔ wa'sə nə, yi baᅇ Sinai. ³¹ Shuu Mose yɔᅇ maa nu ᅇkiə faᅇ ᅇwə nə ye nə. ᅇwə shəᅇtə ᅇə yi yi maa məye jəə, zɔ ᅇi' Nwi she' yighee y'. ³² Nwi gi tɔ ᅇwə laa, «Lùu mə, Nwi vətii və. Lùu mə, Nwi Abraham nə Isak nə Jeykob.» Mose tey ki lɔ', fèe maa mənəyᅇnə. ³³ Nwi gi tɔ ᅇwə laa ᅇwə shò'tə ᅇɔ si fi ᅇhuu ᅇwə, bu' laa shəᅇ ᅇkiə faᅇ a tᅇᅇ shɔ, lùu shəᅇ ley tɔ Nwi. ³⁴ Zɔ mɔɔ! Mə du'tə mə ndeyᅇnə, yə ᅇi' njyə faᅇ vii vəᅇ ye shi Ijip. Mə zɔ faᅇ vəᅇ sɔᅇ. Ninij, mə si' jwi laa mə jwi bwèysə vəᅇ. Mə taa tɔᅇ ᅇhɔ shi Ijip.» ³⁵ Ninij nə, Nwi nə shò' ᅇkee Mose ᅇᅇwə faᅇ vii Isirayl yaa kee kàw ᅇwə nə me, faᅇ vəᅇ nə ᅇi' laa, «Sii nùᅇsə ndə nùᅇsə ᅇhɔ yaa tii wia laa a ki sɔ' yia.» Nwi sho' Mose ᅇhɔ, tɔᅇ ᅇwə ᅇkee yaa wuu məsɔ' vəᅇ, nə yaa wuu məbweysə vəᅇ, faᅇ nshiiᅇii Nwi fùu yikə' ᅇwə taa wee-shu'-gay faᅇ ᅇwə nəə kii nə. ³⁶ Mose ᅇhɔ fùusə vəᅇ fi shi Ijip, faᅇ ᅇwə nə y' vənu və shuu yɔŋvə shi Ijip, nə taa mamuu bay, baa y'ᅇsə vəm' faᅇ vəᅇ nə luu taa tɔɔ wa'sə maa ᅇu' muu-yinshwe. ³⁷ Mose ᅇhɔ baa lùu wə ntiə faᅇ ᅇwə nə ᅇi' tɔ vii Isirayl laa Nwi ndɔ baa sho' nshiiᅇii-sɔᅇᅇ m' fi taa ᅇwaa vəᅇ, she' faᅇ ᅇwə nə shò' Mose nə. ³⁸ Luu she' Mose ᅇhɔ faᅇ ᅇwə nə luu ᅇhɔ vii Isirayl taa tɔɔ wa'sə, shəᅇtə vəᅇ nə, faᅇ ᅇwə nə kò' fuu baᅇ Sinai, nshiiᅇii Nwi gi tɔ ᅇwə, ᅇwə bəᅇ si' ᅇə nàysə tɔ vətii vəᅇ-nsiᅇ. ᅇwə nə fi yigisə Nwi kòᅇ məb-vey, shòɔsə tɔ nsiᅇ. ³⁹ Luu nə, vətii vəᅇ-nsiᅇ twey fi

zɔnə ɲwə, twèy ɲwə, fwisə vəŋ kwiinə, ki kəə she' vənu və shi Ijip. ⁴⁰ Ninin, vəŋ gi tɛ Aarɔn laa ɲwə naysə vən-wi, kò tɛ vəŋ, mbə shɔɔ visɪ vəŋ, bu' faŋ vəŋ kee kɛi nə nu ɲkiə faŋ ɲkə gày maa Mose me. ⁴¹ Maa yighee yó vəŋ tu fənyia yaa wee-nyaa, ki fe' fənyia fɔ, ɲaytə maa fa ɲkiə faŋ ghɔ vəŋ nə fà' nə. ⁴² Faŋ vəŋ nə yi ninin nə, Nwi kiasə si fi maa vəŋ, mè'tə vəŋ laa vəŋ ki bəŋsə luu məjwiŋ fi taa yizɔ, yuu vi nə nyò' taa ɲwa'lə nshiisə-ɲii sɔghɔ. Taa ɲwa'lə ghó vi nə nyò' laa Nwi gi laa,

«Aŋ viŋ, vii Isirayl, viŋ nəə sɪtə nyaasə,
fè' tɛ mə maa ɲu' muu-yinshwe taa tɔɔ wə'sə mu?»

⁴³ Bey, viŋ nə shà' luu vəbee və nwi Molek
nə fənyia fə Refan, nwi məjwiŋ wiŋ.

Viŋ nə fè' luu mənyia faŋ viŋ nə naysə nə ghɔ ghin.

Ninin, mə taa yisə laa vi jia viŋ,

gə nə viŋ yiba shi Babilɔn.» †

⁴⁴ Gə fi maa bée Nwi faŋ vətɛi vəŋ-nsin nə kii taa tɔɔ wə'sə nə, vi nə naysə she' faŋ Nwi nə gi tɛ Mose laa ɲwə naysə. Vi nə naysə she' faŋ Mose nə yə yaa ndiilə fi ghɔ Nwi. ⁴⁵ Ki luu fi yiba, vətɛi vəŋ-nsin fi bée ghó, shà'sə, gə maa shəŋ nsi ɲkiə faŋ vi yaa fi fi ghɔ vətɔŋ. Nwi nə fūusə vii vó maa yighee nɲə faŋ vətɛi vəŋ-nsin vó jwi nə. Jɔshwa nə shɔɔ visɪ fi ghɔ vəŋ. Bée ghó go' taa ɲwaa vəŋ, zi' tɛ yighee fwəŋ Deyvid. ⁴⁶ Yikə' fwəŋ Deyvid nə ley visɪ Nwi. ɲwə bu' ghɔ tɛ Nwi laa Nwi biŋ laa yi fia ɲii tɛ Nwi, faŋ luu Nwi tii ɲwaa-nsin Jeykob.

⁴⁷ Luu nə, nə fia fwəŋ Solomon fia ɲii tɛ Nwi. ⁴⁸ Faŋ ɲkə nə kɔlə lùu ninin nə, Nwi fi taa yizɔ kee yaa ki shi taa ndɔ' faŋ fia vii me, yuu nshiiŋii-sɔghɔ nə naysə. ⁴⁹ ɲwə nə naysə laa, Nwi gi laa,

«Yizɔ lùu kenə kaŋ;

nsi luu ɲkaw mətəsə ghuu ɲaa.

Sii lùu kəŋ ɲii nɲə, tɛ ka' viŋ fianə shee?»

Shəŋ məshəŋ ɲwaa kaŋ sii bə?»

⁵⁰ Maa nə bəŋ nshi-tɔ ɲwaa bəŋ vətɔ və vəshə.»

†

⁵¹ (Stefen nə gi yigi yó tɛ vəŋ, baa gi laa lee,) «Aŋ viŋ, vii tɔ shii faŋ vi nə kee sɪtə fwi yin nə tuulə ghin me. Viŋ twey nu Zwiətə Ley Nwi she' faŋ vətɛi viŋ nə yisə nə.

⁵² Nshiiŋii-sɔghɔ lùu shɔ, faŋ vətɛi viŋ kee shò' ghuu ghi yimu? Vəŋ nə zwilə vii mbiə faŋ vəŋ nə bi fɔŋ gi laa wuu ley Nwi ndɔ jwi fi yiba. Lùu ndwə, viŋ fiŋ wuu ley Nwi ghó, zwi ɲwə. ⁵³ Nə luu nshiisə-ɲiisə Nwi faŋ vəŋ nə kò ntisə Nwi tɛ viŋ. Luu nə, viŋ zɔ, kee bee yi nu kó me.»

⁵⁴ Vii məshia nso' zɔ ninin, fwisə vəŋ shə. Vəŋ kwə gi' vəŋ tɛ Stefen. ⁵⁵ Luu nə, Zwiətə Ley Nwi lwaŋ taa fwi Stefen, ɲwə ndeynə yizɔ, yə yikwalə Nwi nə Yeso, faŋ ɲwə tɛŋ maa kwiiŋ ma'nə Nwi. ⁵⁶ ɲwə gi laa, «Mə ye yizɔ ɲa'nə, yə Wuu yinsəŋ Nwi faŋ ɲwə tɛŋ maa kwiiŋ ma'nə Nwi.» ⁵⁷ Vəŋ yumə ɲkee nəŋay, shitə tuulə vəŋ, shəŋtə gə maa Stefen yighee mu', ⁵⁸ jia ɲwə, gə nə ɲwə yiba, tùmə ɲwə nə ɲo'sə. Vii mbiə faŋ vəŋ nə zɔ nu kó taa ɲii nso', nɲsə nɲwisə vəŋ ghuu wuu zawə mó', yizii yi luu Sɔɔl, ⁵⁹ buu vəŋ tumə Stefen. Stefen yumə laa, «Tita Yeso, fi zwiətə kaŋ.» ⁶⁰ ki nii tɔŋ vətɔ vəyəə vi nsi, yùmə

ɲkee nəŋay laa, «Tita Nwi, ndenə nu bwə vəŋ kə,» ki nii yiku ninin.

8 Sɔɔl ghó nə biŋ laa vi zwi Stefen.

Faŋ vi nə tey ki sho' ghuu vii məbiŋ Kristo

Shù fi maa shi kó, vi tey ki yinə vii məbiŋ Kristo nti' Jerusalem ɲkee didi'. Vəŋ vəshə saykə taa shi Judia nə taa shi Samaria, ki nii gò' she' vii ntɔŋ Kristo nti' Jerusalem. ² Vii mó' faŋ vəŋ nəə bəŋsə Nwi, gə təə Stefen, gwia yiku yi ɲkee didi'. ³ Sɔɔl bisə nwaa vii Kristo didi', to' ɲii taa ndɔ' vii nə wutə, fuusə vəndɔŋ ghɔ vəki, kwəŋ vəŋ taa ɲii mfiŋ.

Faŋ vii Samaria nə biŋ nu Kristo

⁴ Vii mbiə faŋ vəŋ nə sàykə ninin nə, to' fi vəshəŋ vəshəŋ, to' fi'tə ntɔŋ yijəə Nwi tɛ vii. ⁵ Wə mu' fi taa ɲwaa vəŋ nə luu Filip. ɲwə ndɔ fi nsi, si' gə shi Samaria, fi'tə nu Kristo yifi, laa lùu wuu məbweysə mbi. ⁶ Vii vəshə taŋ tuulə vəŋ, zɔ nu ɲkiə faŋ Filip gisə, baa yə vənu və shuu yɔŋvə faŋ ɲwə yisə. Vəŋ kaw yigisə yi yó, ⁷ bu' laa ɲwə nəə fuusə vəzwitə vəbwəvə fi maa vii vəyən, faŋ vəŋ nə kii vəzwitə vəbwəvə taa ɲwaa vəŋ. Vəzwitə vəbwəvə vó yumə ɲkee nəŋay buu fūu. ɲwə baa shù' vii faŋ way ɲwaa vəŋ nə ku mu', nə vəndwey, vəŋ bwaŋnə. ⁸ Vii fi shi Samaria du' nə məŋaytə yaŋ.

⁹ Wə mó' nə luu shɔ taa nti' yó, yizii yi luu Saymon. ɲwə nə luu wuu yifinɛ, nu ki ghɔ' vii vəshə fi shi Samaria. Nshi-tɔ wə ghó nə gi laa yi shɔɔ mbi. ¹⁰ Vii vəshə, wuu taa nə weembwa, nuŋ tɔ she' maa nu wə ghó, gisə laa wə ghó luu ɲkee wutə Nwi ɲkiə faŋ ɲkə shɔɔ mbi. ¹¹ Vəŋ nuŋ tɔ she' maa ɲwə bu' laa ɲwə nəə yisə vənu və yifinɛ nə ɲay yi shù fishi. ¹² Luu nə, yighee nɲə faŋ Filip nə jwi, vəŋ biŋ Filip faŋ ɲwə nə naysə ntɔŋ yijəə kɔŋ nu yifwəŋ Nwi, baa kɔŋ yizii Yeso Kristo tɛ vəŋ. Vəŋ fi muu mə Nwi, vəndɔŋ ghɔ vəki.

¹³ Nshi-tɔ Saymon nə biŋ nu Kristo nizi, baa luu fi muu mə Nwi, ki nii bə'sə Filip, yə vənu və shuu yɔŋvə faŋ Filip fi'sə nə, shuu wi yɔŋ ghee nshə.

¹⁴ Vii ntɔŋ Kristo mbiə faŋ vəŋ nə luu nti' Jerusalem nə, zɔ laa vii Samaria biŋ yigisə Nwi. Vəŋ tɔŋ Pita ghɔ Jɔn tɛ vii Samaria. ¹⁵ Pita ghɔ Jɔn si' gə zi' shɔ, bù' ghɔ tɛ Nwi tɔ vii Samaria, laa Nwi kɔ vəŋ nə Zwiətə Ley Nwi.

¹⁶ Vəŋ nə shò'tə Nwi ninin, bu' laa Zwiətə Ley Nwi nə kee ta ɲii taa fwisə vəŋ me, vəŋ nə fi she' muu mə Nwi maa yizii tita Yeso. ¹⁷ Ninin, Pita ghɔ Jɔn mɔ' ghɔ tɔ vəŋ, Zwiətə Ley Nwi ɲii taa fwisə vəŋ.

¹⁸ Saymon ye laa vii ntɔŋ Yeso nə kò Zwiətə Ley Nwi tɛ vii, faŋ vəŋ nə mò' ghɔ tɔ vii nə. ɲwə jwi kò ka tɛ Pita ghɔ Jɔn, ¹⁹ gi laa, «Viŋ kɔ wutə kə shee nizi, tɛ ka' wə tɛ me wə faŋ mə mò' ghɔ kaŋ tɔ ɲwə, ɲwə fi Zwiətə Ley Nwi.» ²⁰ Pita gi tɛ ɲwə laa, «Viŋ ka wə ndi, bu' faŋ a bi'tə laa ka' a ndi ka, ywəŋ fa ɲkiə faŋ Nwi key vii shɔ nə. ²¹ A kee kii nu, ti'nə me, wee-fa maa fa' wia me, bu' laa fwi yə kee lùu yiloomə maa Nwi me. ²² Bəw a biŋ nu bwə ɲkiə faŋ a bi'tə nə, kwiinə fwi yə, ki shɔ'tə Nwi, ndwan ɲwə maa nu ɲkiə faŋ a nii kwa'tə taa fwi ghɔ, tɛ ka'

† 7.43 Amos 5.25-27. †† 7.50 Aysaya 66.1-2.

yighee m' Nwi ndenā nu bwā kē kó. ²³ Njkee nu bwā ñii taa fwi ghó, a gù wuu fa' tē zwiṭē bwā.» ²⁴ Saymon gi tē Pita ghó ñon laa vāñ shó'tē Nwi tō ñwā, tē ki ka' vānu vó vānshā fañ vāñ gi nā, kee gāy maa ñwā me.

²⁵ Pita ghó ñon metā maa mēf'itē yigisē Nwi maa ntī' yó, ndó ki bāñ gē Jerusalem, to' fi'tē ntōñ yijā Nwi maa vāshāñ vāyāñ fi shi Samaria.

Fañ Filip nā fi'tē nu Nwi tē wuu Itiopia kwalē

²⁶ Yinqii ki shó, nshiiñii Nwi gi tē Filip laa, «Ka ñwā wā, gē fi kwīñ yikwii-tāñ fi maa jii ñyē fañ nyē shó ki fi Jerusalem, gē Gaza nā.» Jii yó nā shó ki fi taa shāñ nōñ-nōñ. ²⁷ Filip ndó fi nsi, gē. Fañ ñwā nā zi' yifi, yē wuu Itiopia m' fañ nā luu ndifwāñ taa mbu' tē Kandaki, fwāñ Itiopia fañ nā luu wāzwi. Ndifwāñ ghó nā nūñsē ka fwāñ nshā. Ñwā nā jwi Jerusalem maa mēshó'tē Nwi, ²⁸ kii bāñ, ñii dù' taa kaalē ki, to' tii ñwā'lē nshiiñii-sōghó Aysaya. ²⁹ Zwiṭē Ley Nwi gi tē Filip laa ñwā shāñtē gē ki to' fi yī kaalē kó. ³⁰ Filip nyīñ ko' gē yī ñwā, zó fañ ñwā nā tii fi taa ñwā'lē Aysaya. Filip bitē tē ñwā laa, «A zó ñi' nu ñkiā fañ a tii mu?» ³¹ Ndifwāñ ghó gi laa, «Sii ka' mē kii kīkē? Wē kee lūu shó, twelē tē mē me.» Ñwā ki nii gi tē Filip laa ñwā ko' jwi, ghó ñwā du'. ³² Shāñ ñwā'lē kó fañ ñwā nā tii nā, luu ñkiā fañ ñkē lūu laa lee,

«Ñwā nā luu yāa bi-ñjii fañ vī ndi, ki gē sii.
Ñwā nā kee ña'sē shuu wi me, kee gi tuu nu me,
she' yāa wee-bi-ñjii fañ nyē kee yāa ki gwia
fañ vī ki wīñ ghi me.

³³ Fañ ñwā nā bwāsē ñwāa wi nsi nā,
Nwi ña'sē nō' tō ñwā.

Ki ka' sày ndē sày ñi' ñii ki,
bu' laa vī bà'sē mēbwey wi fi shi nsi?» †

³⁴ Ndifwāñ ghó gi tē Filip laa ñwā naysē wā ntīā fañ nshiiñii-sōghó gisē kōñ ñwā nā? «Ñwā gisē kōñ nshī-tō wi mu, mu bu' wā diday?» ³⁵ Filip tey ki gisē she' bu' shāñ ñwā'lē kó, nāysē ntōñ yijā Nwi tē ñwā kōñ Yeso. ³⁶ Vāñ nā to' fi jii, zi' yī muu m'ó', ndifwāñ ghó gi laa, «Ye muu mbē, taa lay kē lay mē laa mē kee fi muu me?» [³⁷ Filip gi tē ñwā laa, «A nūñ fwi yē maa Kristo, kee bibi'tē me, buu ka' a fi.» Ñwā gi laa, «Mē biñ laa Yeso Kristo lūu Wee Nwi.»] ³⁸ Ndifwāñ ghó yisē kaalē kó tīñnē, ghó Filip si' gē ñii taa muu. Ndifwāñ ghó fi muu mē Nwi fi ghó Filip. ³⁹ Fañ vāñ kò' fi taa muu, Zwiṭē Ley Nwi ndi Filip, ndifwāñ ghó kee bāa ye ñwā me, shó gē, ki ñaytē. ⁴⁰ Gē fi maa Filip, ñwā ye ñwāa wi ntī' Atsotōs, bāa shó ki fi taa ntī'sē sēm'ó', fi'tē ntōñ yijā Nwi, buu gē zi' ntī' Sisaria.

Fañ Sōl nā kwīinē fwi yī

(Akts 22.6-16; 26.12-18)

9 Maa yighee yó, Sōl ki tito' sho' ghuu vī tita Yeso, k'ō'nā vāñ, ² zwilē vāñ, ndó gē yē wuu kwalē mēfē' Nwi, bu' ghó tē ñwā laa ñwā nyō' vāñwā'lē, kó tē yī, yī gē nā mbē, kó tē vēmāshāñtē vā vī Jus, fañ vāñ nā shi ntī' Damaskōs, laa ñwā ki luu ye vī, vāndōñ nā vāki, fañ

† 8.33 Aysaya 53.7-8.

vāñ to' fi maa jii Kristo shó, yī jiatē vāñ, ka, jwi nā vāñ Jerusalem. ³ Ñwā gē ñiniñ, gē ki kē zi' ntī' Damaskōs, mēley Nwi gwākē si' fi taa yizō, kia ñwā. ⁴ Ñwā gu nsi, zó gi wē fañ nyē gi tē ñwā laa, «Sōl, Sōl, a sii sho' ghuu kañ bu' kē?» ⁵ Ñwā bitē laa, «Tita, a lūu ndē?» Wuu laa, «Mē lūu Yeso fañ a shó' ghuu ghi nā. ⁶ Ndo yizō, ñii taa ntī' nyē, buu vī taa naysē nu ñkiā fañ a taa yisē tē ghó.» ⁷ Vī mbīā fañ ghó vī Sōl nā to' m'ó', tīñnē, kee gi nu me. Vāñ nā zó she' gi yó, kee yē wē me. ⁸ Sōl ndó fi nsi, ñā'sē si ghi, luu nā, si ghi fi, ñwā kee bāa yē fa me. Vī jia ñwā fi maa kwīñ wi, ndi ñwā, gē nā ñwā Damaskōs. ⁹ Vāshi shó vātia ñwā kee yē vādi' me, kee zī fa me, kee nū fa me.

¹⁰ Wuu mēbiñ Yeso m'ó' nā luu shó ntī' Damaskōs, yizii yī luu Ananias. Njyā shi ñwā. Tita Yeso gi tē ñwā taa njyā yó laa, «Ananias!» Ñwā biñ laa, «Ye mē nā, tita.» ¹¹ Tita Yeso gi tē ñwā laa, «Ndo fi nsi, gē fi maa jii njyā fañ vī tii nā jii yīnē'tē nā, gē taa ñii Judas, bitē wā m'ó' shó, fañ yizii yī lūu Sōl, wuu Tarsōs. Sōl ghó lūu taa ñii yó, shó'tē Nwi, ¹² yē nu taa njyā, yē fañ wā m'ó' fañ yizii yī luu Ananias ñii taa ñii ñwā, m'ó' ghó ghi tō ñwā laa ñwā bāa ki yēnē.» ¹³ Ananias bāñsē laa, «Tita, mē nā zó fi ghó vī vāyāñ laa wē ghó nā yisē vānu vābwāvā didi' maa vī ley Nwi fi ntī' Jerusalem. ¹⁴ Mē bāa zó laa vī kwalē mēfē' Nwi kó wutē tē ñwā laa ñwā jia vī vānshē feenē, fañ vāñ tii yizii yē, fēñ vāñ.» ¹⁵ Tita Yeso bāa gi tē ñwā laa, «Gē shó, bu' laa mē shó' wē ghó, laa ñwā luu wuu fa' ñwāa, fi'tē nu yizii kañ tē vī tātōñ fu, nā tē vāfwāñ nā tē vī Isirayl. ¹⁶ Mē taa dē ñi' tē ñwā yiyāñ, fañ ñwā taa ye bu' yizii nyāa.» ¹⁷ Ananias ndó gē taa ñii yó, m'ó' ghó ghi maa Sōl, gi tē ñwā laa, «Weenshu ñwāa Sōl, tita Yeso, fañ vīñ ñwā yāa faynē jii njyā fañ a nā jwi fi fuñ nā, tōñ mē laa a bāa ki yēnē vādi', bāa nā laa Zwiṭē Ley Nwi lwañ taa fwi ghó.» ¹⁸ She' yighee yó fa kām'ó' yā vāñā' fiñ fi si ñwā, ñwā ye vādi', ki nii yindó, fi muu mē Nwi, ¹⁹ bāa ki nii zī fa, ñwāa wi wē'tē.

Fañ Sōl nā fi'tē nu Nwi ntī' Damaskōs, vī Jus nā kē zwi ñwā

Sōl ki nii dù' ghó vī vī mēbiñ nu Yeso maa vāshi vām'ó' ntī' Damaskōs, ²⁰ tey ki fi'tē nu Yeso yighee mu' taa ñii mēshó'tē yikwalē, gi laa Yeso luu ñkee Wee Nwi. ²¹ Shuu vī vānshē yōñ fañ vāñ nā zó yigisē yī. Vāñ gi laa, «Kee lūu wā ntīā fañ ñwā nā kē ndisē vī mbīā fañ vāñ nā tii yizii nyē ntī' Jerusalem nā yimu? Maa ñwā nā jwi feenē maa mējiatē kēñ vī vó, bēñ gē nā vāñ tē vī kwalē mēfē' Nwi.» ²² Sōl bāa ki wiwē' maa mētwele laa Yeso luu ñkee Kristo, wuu mēbweysē vī. Tō vī Jus fañ vāñ nā shi ntī' Damaskōs shii. ²³ Vāshi vām'ó' bāa ki shó, vī Jus nā k'ō'nā maa mēzwi Sōl. ²⁴ Luu nā, ñwā zó ñkō'nā vāñ yó. Vī Jus shiasē ñwā, gē dù' tēshuu tē ñkō', shii vātu' nā shishwi maa mēzwi ñwā. ²⁵ Vī mēbiñ Yeso ndi ñwā, kwāñ taa ñkō, shūñ kuu shó, kò'sē ñwā, sū'sē ñwā fu, ñwā nyīñ.

Fañ Sɔɔl nə gə ye vɨ ntɔŋ Yeso nti' Jerusalem

²⁶ Sɔɔl gə zi' nti' Jerusalem, ki kəə gə faynə ghɔ vi vɨ məbiŋ nu Yeso. Vəŋ fee ŋkee didi', bu' laa vəŋ nə kee yibiŋ laa ŋwə lùu wuu məbiŋ nu Yeso me. ²⁷ Barnabas ndi ŋwə, gè nə ŋwə visi vɨ ntɔŋ Yeso, nəysə tɛ vəŋ faŋ Sɔɔl yaa faynə jii ghɔ Yeso, Yeso gi tɛ ŋwə nə, baa nə faŋ ŋwə nə fi'tə nu Nwi nti' Damaskɔs bu' yizii Yeso ntee. ²⁸ Sɔɔl ki nii gò' Jerusalem, ghɔ vi vɨ məbiŋ nu Yeso nə to' fi'tə nu Yeso, kee fèe nu me. ²⁹ Ŋwə nə gi tɛ vɨ faŋ vəŋ gisə ghaŋ Griik nizi. Vɨ vɔ kəə jii maa məzwi ŋwə. ³⁰ Vɨ məbiŋ nu Yeso zɔ, ndi ŋwə, gè nə ŋwə nti' Sisaria, tɔŋ ŋwə nti' Tarsɔs (fi shi Saylisia).

³¹ Niniŋ ghɔ, vɨ məbiŋ Kristo fi taa məshi mə Judia nə Galilii nə Samaria mənsə nə dù' bwaŋnə, baa to' maa ghuu yito' tita Yeso, fee Mɔ'mbi. Zwi'tə Ley Nwi yisə vɨ vəmó'və baa kù'sə nwaa vəŋ.

Fañ Pita nə shù' wə faŋ way ŋwaa wi nə ku mu'

³² Nə luu maa yighee yɔ, Pita to' vəshəŋ vənsə. Shi mɔ' ŋwə gə zi' nti' Lida maa məye vɨ məbiŋ nu Yeso mbia faŋ vəŋ luu yifi. ³³ Wə mɔ' nə luu shɔ, yizii yi luu Anias, faŋ ŋwə nə du'tə ŋwə nɔŋ fuu fwaŋ ŋu' yifɔŋ, bu' laa ŋwaa wi yaa ku. Pita ye wə ghɔ, gi tɛ ŋwə laa, ³⁴ «Anias, Yeso Kristo shù' ghɔ. Nɔɔ yizɔ, nəysə fwaŋ kə!» She' yighee mu' ŋwə ndɔ. ³⁵ Vɨ vənsə fi nti' Lida nə fi nsi Sherɔn yinshə ye wə ghɔ, ki nii kwiinə gè maa məbiŋ nu tita Yeso.

³⁶ She' maa yighee yɔ wəzwi mɔ' nə luu shɔ nti' Jɔpa, yizii yi luu Tabita, ŋi' yizii yi yɔ lùu laa fəshwi. Ŋwə nə luu wuu məbiŋ nu Yeso, ndi yighee yinshə maa məyi vənu vəjəəvə maa vɨ. ³⁷ Maa vəshi vɔ, wəzwi ghɔ gu za, za ku. Vi sɔ ŋwə, ndi ŋwə, ko' nùŋ taa ŋii yizɔ. ³⁸ Nti' Lida yɔ nə luu nshə nə fi nti' Jɔpa. Niniŋ, vɨ məbiŋ nu Yeso zɔ laa Pita luu nti' Lida, vəŋ tɔŋ vɨ vəbɔɔ maa Pita, laa vəŋ gə bù' ghɔ tɛ ŋwə, laa ŋwə yasə jwi ye vəŋ. ³⁹ Pita ndɔ fi nsi, ghɔ vi vəŋ gə, ki zi' yifi, vəŋ ndi ŋwə, kò' nə ŋwə taa ŋii yizɔ. Vəki ŋkusə vənsə baytə ki gwia, dəsə ŋwisə faŋ wəzwi ghɔ nə naysə, kò tɛ vəŋ, faŋ ghɔ vi vəŋ nə luu. ⁴⁰ Pita fuusə vəŋ vənsə fu, tùŋ vətɔ vəyəə vi nsi, shɔ'tə Nwi, ki nii kiasə ŋwaa wi maa ŋku wə kɔ, gi laa, «Tabita, ndɔ yizɔ!» Wəzwi ghɔ ŋa'sə si ghi, yè Pita, ndɔ dù'nə. ⁴¹ Pita nesə ghɔ ki, shà'sə ŋwə yizɔ, ki nii tii vɨ məbiŋ nu Yeso nə vəki ŋkusə, kɔ ŋwə tɛ vəŋ, bwey. ⁴² Vi zɔnə nu kɔ taa nti' Jɔpa yinshə, vɨ vəyəŋ nuŋ fwisə vəŋ maa nu tita Yeso. ⁴³ Pita shi nti' Jɔpa vəshi vəyəŋ, shi taa ŋii wə mɔ' faŋ yizii yi lùu Saymon. Ŋwə nə luu wuu məbaysə gɔsə.

Fañ Kɔrniliɔs, tii vəsogə', nə biŋ nu Yeso

10 Wə mɔ' nə luu shɔ, nti' Sisaria, yizii yi luu Kɔrniliɔs. Ŋwə nə luu tii vəsogə' taa ŋii nɔŋ faŋ vi nə tii nə ŋii nɔŋ vɨ Itali. ² Ŋwə nəə fee Nwi, nùŋ fwi yi maa nu Nwi ghɔ vi ŋii yi yinshə. Ŋwə nə fa' jəə maa məgan'tə mbəəsə fi shi Judia, ndɔ shɔ'tə Nwi ghee nshə. ³ Shi mɔ' bwafu nshiiŋii Nwi fuu yikə' ŋwə, tii ŋwə laa, «Kɔrniliɔs.» ⁴ Ŋwə ndeynə fee, gi laa, «Tita, lùu nu kə?»

Nshiiŋii Nwi yɔ gi tɛ ŋwə laa, «Nwi zò məshɔ'tə wə, baa nə vəkɔ və faŋ a gan'tə vɨ ŋi' shɔ nə. Nwi kàw vənu vɔ. ⁵ Niniŋ, bàw a tɔŋ vɨ, vəŋ gə Jɔpa, gə bəŋ jwi nə Saymon faŋ vi tii ŋwə nə Pita. ⁶ Ŋwə shi shɔ taa ŋii Saymon mɔ', faŋ luu wuu məbaysə gɔsə, ŋii yi lùu mbii mamuu.» ⁷ Nshiiŋii Nwi yɔ metə yigi yɔ, ndɔ gə. Kɔrniliɔs tii vɨ fa' vi vəbɔɔ nə sogə' mu' faŋ ŋwə nəə fee Nwi, fi taa ŋwaa vɨ mbia faŋ vəŋ nəə ki' ŋwə. ⁸ Ŋwə naysə vənu vənsə tɛ vəŋ, ki nii tɔŋ vəŋ Jɔpa.

⁹ Fu ki lee, faŋ vɨ vɔ nə du'tə vəŋ to', ki kəə zi' Jɔpa, Pita ko' tɔ ŋii maa məshɔ'tə Nwi. Nə luu maa yizɔ bu'tə. ¹⁰ Jiŋ za ŋwə, ŋwə nə kəə fa zi, faŋ vi ki bii naysə, ŋyəə shi ŋwə. ¹¹ Ŋwə ye yizɔ ŋa'nə, fa mɔ' nē nə si' jwi, kə' yaa ŋjwi yifusə yikwalə faŋ vi jia maa ŋgɔŋsə yishwe, ki su'sə nsi. ¹² Nyaasə sənsə luu taa tey yi, nə vətɔ faŋ mbə to' suu fi nsi, nə mənwə fi taa yizɔ. ¹³ Gi yimó' gi tɛ ŋwə laa, «Pita, ndɔ yizɔ, zwilə kwə!» ¹⁴ Pita gi laa, «Bey, tita, mə nə kee ta zɛ fa faŋ lùu fa bwə me, ti'nə me, fa faŋ lùu fa faŋ ŋkə kee lùu kəley visi Nwi me.» ¹⁵ Gi yɔ baa kii bəŋsə jwi maa ŋwə lwesə ghee bɔɔ, gi laa, «Fa ŋkiə faŋ Nwi sò ŋkə ley, kaa baa tii laa lùu fa bwə me!» ¹⁶ Nu kɔ nə gəy niniŋ ghee tia. Vi baa ki nii ndi, gè nə ŋkə yizɔ. ¹⁷ Tɔ Pita shii maa ŋi' ŋyəə yɔ, faŋ ŋwə nə ye nə. She' yighee yɔ vɨ mbia faŋ Kɔrniliɔs nə tɔŋ vəŋ nə, tiŋ shuu ŋkɔ', tɛ vəŋ bitə, kɛ nə ŋii Saymon. ¹⁸ Vəŋ tiŋnə, ki tii, bitə laa, «Saymon faŋ vi tii ŋwə nə Pita, shi feenə mu?» ¹⁹ Pita nəə ki bii kəə maa məkii nə ŋi' ŋyəə yɔ, Zwi'tə Ley Nwi gi tɛ ŋwə laa, «Ye vɨ vətia faŋ vəŋ kəə ghɔ. ²⁰ Nɔɔ fi nsi, si' gə ye vəŋ, viŋ vi vəŋ gə, kee bibi'tə me, bu' laa tɔŋ mə tɔŋ vəŋ.» ²¹ Pita si', gə gi tɛ vɨ vɔ laa, «Mə lùu wə ntia faŋ viŋ kəə. Viŋ jwi kəə kə?» ²² Vəŋ bəŋsə tɛ ŋwə laa, «Tɔŋ Kɔrniliɔs, tii vəsogə', wə faŋ ŋwə fee Nwi, tɔŋ yia. Jiŋ yi lùu yiloomə. Vɨ vənsə fi shi Judia gisə jəə bu' ŋwə. Nshiiŋii Nwi fùu yikə' ŋwə, gi tɛ ŋwə laa ŋwə tii ghɔ, laa a jwi taa ŋii ŋwə, ŋwə taa zɔ nu ŋkiə faŋ a taa gi tɛ ŋwə.» ²³ Pita zɔ niniŋ, ŋiisə vɨ vɔ taa ŋii, ndi vəŋ maa vəndɔ vi. Fu ki lee ŋwə ndɔ, fùu, ghɔ vi vəŋ gə. Vɨ məbiŋ nu Yeso vəmó' fi Jɔpa be'sə ŋwə. ²⁴ Fu ki lee vəŋ zi' nti' Sisaria, tɛ Kɔrniliɔs ki' vəŋ, bàytə vɨ yikuu vi nə vɨimba vi shəŋ mu'.

²⁵ Faŋ Pita nə jwi shɔ nə, Kɔrniliɔs ndɔ, gu ghuu ŋwə, bəŋsə ŋwə. ²⁶ Pita sha'sə ŋwə yizɔ, gi laa, «Tiŋnə, mə lùu wə nizi!» ²⁷ Niniŋ, vəŋ gi, ŋii taa ŋii, Pita ye vɨ ŋkee vəyəŋ faŋ vəŋ nə bàytə yifi. ²⁸ Ŋwə gi tɛ vəŋ laa, «Maa viŋ kii laa vi twèy tɛ vɨ Jus ŋkee nəŋay, laa ki vəŋ ki zinə, ti'nə me, ki shɔɔnə ghɔ vi vɨ faŋ lùu vɨ tɔmə day me. Luu nə, Nwi dè shee laa, ki mə tii wə laa ŋwə lùu wuu bwə, ti'nə me laa ŋwə kee lùu ley visi Nwi me. ²⁹ Niniŋ, mə jwi feenə, kee twey me, faŋ viŋ tii mə nə. Mə bitə tɛ viŋ laa viŋ tii mə laa kə?» ³⁰ Kɔrniliɔs gi tɛ ŋwə laa, «Shɔɔ vəshi yishwe ndwə, she' faŋ ndwə nē, maa vəshishwi vətia, mə du' taa ŋii mə, ki shɔ'tə Nwi. Wə mɔ' gwəkə tɛŋnə visi mə nə ŋjwi si səndwa'lə, ³¹ gi shee laa, «Kɔrniliɔs, Nwi zò məshɔ'tə wə, faŋ a shɔ'tə Nwi shɔ nə. Nwi lumə vətɔ mbia faŋ a kɔ tɛ vɨ ŋi' nə. ³² Niniŋ, tɔŋ ntɔŋ nti' Jɔpa, tii Saymon faŋ vi tii ŋwə nə Pita nə, laa ŋwə jwi. Ŋwə shi taa ŋii Saymon, wuu məbaysə gɔsə fi yi mamuu.» ³³ Niniŋ, mə tɔŋ ntɔŋ tɛ

gho yighee mu'. A yisə jəə faŋ a jwì nə. Yia vənsəə baytə feenə ndwə visi Nwi, ki' maa məzɔ nu ŋkiə faŋ Mə'mbi tɔŋ gho nə ŋkə.»

³⁴ Pita ŋa' shuu wi, gi laa, «Mə kii ŋkee yinsəŋ ndwə laa, Nwi kee yaa ki yisə nu ŋkuŋ me. ³⁵ Kɔlə ki luu tɔmə kə, wə faŋ ŋwə fee Nwi, baa yisə nu ŋkiə faŋ ŋkə lùu kəloomə, Nwi kaw ŋwə. ³⁶ Viŋ kɔ' kii nə yigi nɔyə faŋ Nwi nə tɔŋ tɛ vii Isirayl laa, mənɔŋ-bwəŋnə lùu fi yiba Yeso Kristo. Yeso lùu wuu məsɔ' mbi yinshə. ³⁷ Viŋ kii nə vənu mbiə faŋ mbə nə gəy shi Judia, tɛy fi shi Galilii fi yiba nu məfi muu, faŋ ɔn nə fi'tə nə. ³⁸ Nwi nə yò' Yeso, wuu Nazaret, nə Zwiətə Ley Nwi, baa nə wutə, ŋwə ndɔ ki to' vəshəŋ vənsəə, yisə vənu vəjəəvə, baa shù' vəza fi maa vii mbiə faŋ zwiətə bwə nə luu taa ŋwaa vəŋ, bu' laa Nwi nə luu yiba jiiŋ ŋwə. ³⁹ Yia nə yè vənu vənsəə faŋ ŋwə yaa yisə shi Judia nə si, baa nə mbə faŋ ŋwə nə yɛ nti' Jerusalem. Vi ki nii zwi ŋwə, faŋ vi nə bèy ŋwə fuu fəŋkɔ'. ⁴⁰ Vəshi ki shɔɔ vətia, Nwi yweysə ŋwə fi shi yiku, yisə laa ŋwə fuu ntee si vii. ⁴¹ Luu nə, ŋwə nə kee fùu si vii vənsəə me, fuu she' si yia, bu' laa yia lùu vii mbiə faŋ Nwi nə sho' laa yia ye ŋwə nə si. Nwə nə fùu fi shi yiku, yia vi vəŋ zi, ndɔ nu. ⁴² Nwə nə naysə tɛ yia laa yia ki fi'tə nu Yeso tɛ vii, baa naysə tɛ vii laa, Nwi nùŋsə Yeso laa ŋwə luu wuu məshia nɔɔ' vii bweynə nə vəŋku vənsisə. ⁴³ Nshiisə-ŋii sɔghɔ vənsəə fi ywəŋ-visi, nə gi kɔŋ ŋwə ntee, laa wə tɛ me wə faŋ ŋwə biŋ ŋwə, buu vənu vəbwəvə vi taa mè, she' bu' yizii Yeso.» ⁴⁴ She' faŋ Pita nəə ki bii gisə, Zwiətə Ley si' lwaŋ taa ŋwaa vii vənsəə faŋ vəŋ nə zò yigi yó nə. ⁴⁵ Nu kó gho' vii məbiŋ Kristo fi taa ŋwaa vii Jus, faŋ vəŋ nə jwì gho' vi Pita nə. Shuu vəŋ ɔŋ laa Nwi tù Zwiətə Ley ki maa vii faŋ vəŋ nə kee lùu vii Jus me, faŋ vi nə kee sɛitə vəŋ me. Nwi nə key vəŋ nə Zwiətə Ley ki, ⁴⁶ vəŋ gisə təghəŋ nɔŋkwiiŋ nɔŋkwiiŋ, bəŋsə Nwi. Pita gi laa, ⁴⁷ «Ka' wə twèy tɛ vii vè maa məfi muu mə Nwi mu? Vəŋ du'tə vəŋ fi Zwiətə Ley Nwi she' yaa nsiiŋ.» ⁴⁸ Niniŋ, Pita gi laa vi kɔ muu mə Nwi tɛ vəŋ maa yizii Yeso Kristo. Vəŋ ki nii bù' gho' tɛ ŋwə laa gho' vi vəŋ shi vəshi vəmó'və.

Faŋ Pita nə gi laa bàw vi biŋ vii tətɔŋ fu taa ŋwaa vii Kristo

11 Vii ntɔŋ Yeso gho' vi vii məbiŋ nu Yeso fi shi Judia, zɔ laa vii tɔmə day biŋ nu Nwi nizi. ² Pita bəŋ ko' gə Jerusalem, vii mbiə faŋ vi nə sɛitə vəŋ, yaa vi yaa ki sɛitə vii Jus nə, jia Pita nə ntay, ³ gi tɛ ŋwə laa, «Sii yè kə a yaa nii taa nii tənswia, ki zi viŋ vi vəŋ?» ⁴ Pita naysə vənu mbiə faŋ mbə nə gəy tɛ vəŋ, shù' fi maa vənzi. Nwə nə gi laa lee, ⁵ «Viŋ zɔ! Mə yaa luu ɔpa, shɔ'tə Nwi, nɔyəə shi mə. Mə ye fa mó' si' fi taa yizɔ. Nkə nə luu yaa nɔyə yikwalə, faŋ vi jia fi maa buu ghi shwe, ki su'sə fi yizɔ, nyə jwi tɛŋnə yi mə. ⁶ Mə ndeynə yè taa tey wi, yè nyaasə fi shiiŋii nə nsə taa gay, nə vətɔ mbiə faŋ mbə to' suu fi nsi, nə mənwə fi taa yizɔ. ⁷ Mə zɔ gi yimó' nə gisə shee laa mə ndɔ yizɔ, zwi, kwə. ⁸ Mə twey, gi laa, «Tita, tuu fa bwə nə fa faŋ ŋkə kee lùu kəley me, kee ta nii shuu mə me.» ⁹ Gi yó baa kii gi fi yizɔ

laa ki mə tii fa nə fa bwə, faŋ Nwi yisə laa lùu fa ley me. ¹⁰ Nkə nə gəy nee ghee tia, vi baa ki nii sùŋ kənsə, ŋkə nii taa yizɔ. ¹¹ She' maa yighee yó, vii vətia zi' shuufɔ maa nii nɔyə faŋ yia lùu shɔ nə, faŋ vi nə tɔŋ vəŋ tɛ mə fi nti' Sisaria. ¹² Zwiətə Ley Nwi naysə shee laa yia vi vəŋ gə mó', ki mə betə me. Vəŋ-nshwi vəŋ-nsiiŋ vè ntɔfə, yia vəŋ gə mó', gə nii taa nii wə ghó. ¹³ Wə ghó naysə tɛ yia faŋ ŋwə nə yè nshiiŋii Nwi, faŋ ŋwə nə tɛŋnə taa nii yi, gi tɛ yi laa, yi tɔŋ ntɔŋ ɔpa maa mətii mə Saymon Pita, ¹⁴ laa mə taa naysə ntɔŋ yijəə tɛ yi faŋ yi taa bwey shɔ, nə nii yi yinshə. ¹⁵ Mə gə shɔ, tey ki gisə tɛ vəŋ, Zwiətə Ley Nwi si' tɔ vəŋ she' faŋ ŋkə nə si' tɔ nsiiŋ maa vənzi. ¹⁶ Mə ye niniŋ, lùmə yigi yimó' faŋ tɛ taa ŋwaa-nsiiŋ nə gi tɛ nsiiŋ laa, vii nəə fi muu mə Nwi fi gho' ɔn, gə fi maa nsiiŋ, nsiiŋ taa fi lùu Zwiətə Ley Nwi. ¹⁷ Faŋ Nwi nə kèy vii vó she' niniŋ yaa nsiiŋ, faŋ nsiiŋ nə nùŋ fwi saŋ-nsiiŋ maa Yeso Kristo nə, mə sii lùu ndə, tɛ ka' mə fəŋ Nwi.» ¹⁸ Vii Jus vó zɔ niniŋ, gəy, ki bəŋsə Nwi, gi laa, «Yinsəŋ, Nwi kɔ jii tɛ vii tɔmə day nizi, laa vəŋ kwiinə fwisə vəŋ, zɛ məbwey vəlwaŋ nizi.

Faŋ nu Nwi nə zi' nti' Antiock fi shi Siria

¹⁹ Yighee nɔyə faŋ vi nə zwi Stefan nə, vi tey ki kɔ ŋi' tɛ vii məbiŋ nu Yeso vəmó' nizi, vəŋ saykə. Vii vəmó' fi taa ŋwaa vəŋ gə ŋkee taa məshi mə Fənishia nə Sayprɔs nə Antiock. Vəŋ nəə to' fi'tə nu Kristo vəshəŋ vəshəŋ, fi'tə she' tɛ vii Jus. ²⁰ Luu nə, vii mó' fi taa ŋwaa vəŋ, faŋ vəŋ nə ndɔ fi shi Sayprɔs nə fi Kirene, gə nti' Antiock (fi shi Siria), to' fi'tə ntɔŋ yijəə bu' tita Yeso tɛ vii faŋ vəŋ nə kee lùu vii Jus me. ²¹ Wutə Nwi nə luu taa ŋwaa vəŋ, yisə laa vii vəyəŋ kwiinə fwisə vəŋ, nùŋ fwisə vəŋ maa tita Yeso. ²² Sɔ'kə bu' nu kó zi' maa vii Kristo fi nti' Jerusalem. Vəŋ zɔ nu kó, tɔŋ Barnabas nti' Antiock (fi shi Siria). ²³ Barnabas gə zi' Antiock, yè faŋ Nwi nə tu mənɔŋ-bwəŋnə maa vii vó, ŋəytə, ti vii vó vənsəə laa vəŋ nuŋ fwisə vəŋ she' maa tita Yeso, go'sə gho' vi tita Yeso ghee nshə. ²⁴ Barnabas nə luu ŋkee wuu jəə, Zwiətə Ley Nwi lwaŋ taa fwi ŋwə. Nwə nuŋ fwi yi yinshə maa Kristo. Niniŋ, vii vəyəŋ ku'sə maa nwaa vii məbiŋ Kristo. ²⁵ Barnabas ki nii ndɔ gə nti' Tarsɔs (fi shi Saylisia) maa məkəə Sɔɔl. ²⁶ Nwə kəə Sɔɔl, yè ŋwə, ndi ŋwə, gho' ŋwə bəŋ gə Antiock. Vəŋ vəbɔɔ du' tày gho' vi vii məbiŋ Kristo fi Antiock yaa ŋu' ŋkwəŋ, deesə nu Nwi tɛ vii vəyəŋ. Nə luu nti' Antiock faŋ vi nə fɔŋ tey ki tii vii məbiŋ nu Kristo laa vii Kristo.

²⁷ She' maa yighee yó nshiiŋii-ŋii sɔghɔ vəmó' ndɔ fi nti' Jerusalem, gə Antiock. ²⁸ Wə mó' fi taa ŋwaa vəŋ luu Agabɔs. Nwə ndɔ fi nsi, gi faŋ Zwiətə Ley Nwi naysə tɛ ŋwə laa, ŋkee jiiŋ yiwe' taa koo shi nsi. Jiiŋ yó ki nii kòo shi nsi maa yighee fwəŋ Klɔɔɔɔs. ²⁹ Vii məbiŋ Kristo zɔ yigi Agabɔs yó, gi laa, bàw vəŋ vənsəə kɔ fa tɔ tɔ, wə kɔ ki fa faŋ ŋwə kii, wə kɔ ki fa faŋ ŋwə kii, tɛ ka' vi tɔŋ gəŋtə vəŋ-nshwi shɔ fi shi Judia. ³⁰ Vəŋ yisə niniŋ, kɔ vətɔ vó tɛ Barnabas gho' Sɔɔl, tɔŋ vəŋ, vəŋ gə kɔ tɛ vii taa fi taa nshəŋtə vii Kristo nti' Jerusalem.

† 10.43 Aysaya 53.5-6.

Fañ vi nà zwì Jeyms, kwànj Pita taa ñii mfiñ, Nwi fuusə ñwə fi funj

12 Kì luu she' maa yighee yó fwànj Herod jiatə vii vəmó' fi taa nwa vii mabiñ Kristo, ki kò ñi' tɛ vəj. ² Nwə nà jia Jeyms, weenshu Jɔn, zwi ñwə nà ba' yighaw. ³ Fañ ñwə nà ye laa ñkə baw tɛ vii Jus, ñwə shɔɔ vɛsi, baa jia Pita. Nà luu maa yighee yitianə yimó' fañ vii Jus yaa ki zì bee fañ vi kee kwànj fənsiñ taa tey yi me. ⁴ Fañ vi nà jia Pita niniñ nà, kwànj ñwə mfiñ, kò ñwə tɛ vəsogə' fañ vəj lùu təley yishwe, wə yishwe maa yiley, laa vəj ki shii ñwə. Fwànj Herod nà bi'tə laa, yighee məzi Pasa ndɔ mè, yi taa shia nɔɔ' tɔ Pita, vii vənsə ye. ⁵ Fañ vi nà shii Pita niniñ fi taa ñii mfiñ, məshəntə vii mabiñ Yeso shɔ'tə Nwi tɔ ñwə, kee bwa me.

⁶ She' vətə' shi kó fañ fwànj Herod taa fuusə ñwə, Pita nɔj nɛntənj ñwaa vəsogə' vəbɔɔ, ki bwey, tɛ vi shuñ ñwə nà mfiñsə səbɔɔ, vii məshii vəd'i' luu shuu ñii, shii ñii mfiñ yó. ⁷ Nshiiñii Nwi gwəkə fùu, məley Nwi bee taa ñii mfiñ yó. Nshiiñii Nwi yó bu'tə Pita fi yiniñ ñwə, yèñ ñwə, gí tɛ ñwə laa, «Yasə ndɔ yizɔ!» She' yighee yó mfiñsə sɔ shiakə fi kwiñ ñwə, fiñkə nsi. ⁸ Nshiiñii Nwi yó gi laa, «La ñwaa wə, shùnj gɔsə sə!» Pita yi niniñ. Nshiiñii Nwi yó gi tɛ ñwə laa, «Wasə ñwi yə, bè'sə mə!» ⁹ Nwə ndɔ fi nsi, fùu fu, bè'sə nshiiñii Nwi yó, kee kii laa nu kó fañ nshiiñii Nwi yó nà yisə nà, lùu nu yinsənj me. Nwə nà bi'tə laa lùu ñjyə, fañ nyə shi yi. ¹⁰ Vəj shɔɔ vəshənj vəbɔɔ fañ vii dù' shɔ, ki shii ñkə' mfiñ, ki nii zì' shuu ñkə' ñgwə fañ ñwə lùu jii nà. Shuu ñkə' ghó nà kii bwey kwalə. Vəj zì' shɔ, ñwə ña'nə she' ñgii-ñwə. Vəj shɔɔ, ki nii zì' jii, shɔɔ gè zì' maa jii yimó'. She' yighee yó, nshiiñii Nwi yó me'tə ñwə. ¹¹ Si Pita ley maa nu ñkiə fañ ñkə gày maa ñwə, ñwə gi laa yi kò' kii jəə ndwə laa lùu nu yinsənj, laa tita Yeso nà tɔj nshiiñii Nwi, ñwə fi yi fi ghɔ fwànj Herod, nà fi ghɔ vii Jus maa nu ñkiə fañ vəj bi'tə maa məyisə maa yi. ¹² Fañ ñwə nà kii nà nu kó, ñwə ndɔ gè taa ñii Meri, nshu Jɔn, fañ yizii yi yimó' nà luu Mark, bu' laa vii vəyanə nà shəntə yifi, ki shɔ'tə Nwi. ¹³ Nwə bu'tə shuufɔ, wuu fa' mɔ', fañ yizii yi nà luu Roda, jwi ywiitə. ¹⁴ Fañ ñwə nà zɔ laa lùu gi Pita, bənj gè nà mənjaytə, kee ña'sə me, ñii nàysə laa Pita luu fu shuufɔ. ¹⁵ Vəj kee biñ me, gi tɛ ñwə laa, tɔ ki bi'buulə. Nwə baa ki bənjə gí laa lùu niniñ. Vəj gi laa, luu ndii ki. ¹⁶ Pita baa mətə ki bi'bu'tə shuufɔ, vəj ña'sə, ye ñwə, shuu vəj yɔj. ¹⁷ Nwə shitə vəj nà ghɔ ki, ndɔ nàysə tɛ vəj, fañ Nwi nii fùusə yi fi taa ñii mfiñ, ki nii gi laa vəj naysə tɛ Jeyms nà tɛ vəj-nshwi vəmó', ki nii ndɔ, nyiñ gə shənj day.

¹⁸ Fu ki lee, tɔ vəsogə' shii didi', vəj kee kii nà nu ñkiə fañ ñkə gày maa Pita me. ¹⁹ Fwànj Herod bitə ñwə, kee kii ñwə me, təəmə fi ghɔ vəsogə', gí laa vi jia vəj, kwànj taa ñii mfiñ. Fwànj Herod ki nii ndɔ fi shi Judia, si' gə nti' Sisaria, gò' yifi.

Fañ Nwi nà sɔ' fwànj Herod

²⁰ Nà luu maa yighee yó, fwànj Herod nà shəsə maa vii Tayra nà vii Sidon, vəj ka shuu mu' jwi ye Bəlastɔs,

fañ nà luu nshiiñii fwànj yishi, tɔj ñwə laa ñwə gə bu' ghɔ tɛ fwànj, laa ghɔ vi fwànj metə nu ntay vəj bwanə, bu' laa vii shi vəj yaa ki ywanə fazi vəj fi shi fwànj Herod. ²¹ Vi tə shi. Shi kó ki ku', fwànj Herod mɔ' ñwi yifwànj yi, dù' fuu kenə, kò yigi tɛ vəj. ²² Vi mbiə fañ vəj nà luu yifi, yumə, gí laa, «Lùu gi Nwi, kee lùu gi wə nà me.» ²³ She' yighee tii-ñjii, nshiiñii Nwi sañ ñwə, bu' laa ñwə nà kee gwənə Nwi me, vəmbii vənsaysə kwə ñwə, ñwə ku.

²⁴ Niniñ, yigisə Nwi baa sèe, sàynə maa vəshənj vəyanə. ²⁵ Barnabas ghɔ Sɔɔl bənj fi nti' Jerusalem, tɛ vəj fa' fa' vəj shɔ ñwə kù'nə, kii jwi, jwi ghɔ vi Jɔn fañ yizii yi yimó' nà luu Mark. Vəj bənj gə nti' Antiock (fi shi Siria).

Mfənj ghuu yito' Pɔɔl

Fañ vi nà shò' Barnabas ghɔ Sɔɔl maa fa' Nwi

13 Nshiiñii-ñii sɔghɔ nà vii mədeesə nu Nwi nà luu shɔ taa məshəntə vii Kristo nti' Antiock. Nà luu Barnabas nà Saymon fañ vi nà shù yizii yi nà Wuu-fənj, nà Lusios fi Kirene, nà Manaen fañ ñwə nà tɔ ghɔ fwànj Herod, baa nà Sɔɔl. ² Shi mɔ' fañ vəj nà bənjə Nwi, baa bənj fazi, Zwitə Ley Nwi gi tɛ vəj laa, «Viñ sho' Barnabas nà Sɔɔl, kò tɛ mə, nùnj vəj maa fa' ñgwə fañ mə yaa tii vəj shɔ nà.» ³ Vəj baa ki bənj fazi, shɔ'tə Nwi, mɔ' ghɔ vəj tɔ vəj, twey vəj, vəj gə.

Barnabas ghɔ Pɔɔl fi'tə nu Nwi shi Sayprɔs

⁴ Fañ Zwitə Ley Nwi nà tɔj vəj niniñ nà, vəj si' gə nti' Selusia, ñii taa bay kwalə, tɔj mamuu taa bay, tɔj gè shi Sayprɔs. ⁵ Fañ vəj nà gə zì' nti' Salamis fi shi Sayprɔs, gè fi'tə yigisə Nwi taa ndɔ' Nwi vii Jus. Jɔn Mark nà luu taa ñwaa vəj maa məganə vəj. ⁶ Vəj ki nii baa ndɔ fi yifi, shɔɔ shi kó kənsə, gè zì' nti' yikwalə yimó'. Yizii nti' yó luu Pafɔs. Vəj zì' yifi, yè wuu Jus mɔ', fañ lùu wuu ñay baa lùu wuu məsi təba maa nu Nwi, yizii yi luu Bar-Jiisəs. ⁷ Nwə nà luu wuumba goməna Sergios Pɔɔl, fañ nà luu wuu tɔ ley. Goməna ghó tii Barnabas ghɔ Sɔɔl, ki kəə zɔ nu Nwi fi ghɔ vəj, vəj jwi. ⁸ Bar-Jiisəs, wuu ñay ghó, fañ yizii yi maa ghanə Griik nà luu Elimas, twey yigisə vəj, ki kəə kwiinə fwi goməna laa ñwə kee biñ nu Kristo me. ⁹ Sɔɔl fañ vi nà tii ñwə nà Pɔɔl, fañ Zwitə Ley Nwi lwànj taa fwi ñwə, ndeynə wuu ñay ghó nà wutə, gí tɛ ñwə laa, ¹⁰ «A lùu wee zwitə bwə, fañ təba nà mənay lwànj taa ñwaa ghɔ. A lùu wuu mbeenə nu loomə. Nà ki ka' a kee mətə kee ki biiulə jii tita Nwi fañ nyə lùu yine'tə nà yimu? ¹¹ Wutə Mɔ'mbi taa jia ghɔ ndee, si ghə fi. Maa kuntə yighee, a kee baa yə shishwi me.» She' yighee yó mfiñsə gu si ñwə, ñwə to' kəə vii yuu vi jia kwiñ wi, dè jii tɛ ñwə. ¹² Goməna ghó ye nu ñkiə fañ ñkə nà gày, shuu wi yɔj maa wutə mədeesə vəj bu' tita Yeso. Nwə ki nii biñ nu Nwi.

Fañ Pɔɔl ghɔ Barnabas fi'tə nu Nwi nti' Antiok fi shi Pisidia

¹³ Pɔɔl ghɔ vəlɪŋ vi kɪ nii ndò fi nti' Pafɔs, baa tɔŋ maa muu, shɔɔ gè zì' nti' Perga fi shi Pamfilia. Jɔn Mark me'tə vəŋ yifi, bəŋ gə nti' Jerusalem. ¹⁴ Vəŋ baa kii shɔɔ, ndò fi Perga, ko' gè zì' nti' Antiok fi shi Pisidia. Kɪ luu maa shi zwisə Nwi, vəŋ gə taa nii Nwi, dù'nə nsi. ¹⁵ Vɪ tii vənu fi taa ŋwa'lə ntisə Nwi, nə fi taa ŋwa'lə nshisə-ŋii sɔghɔ, mètə, vɪ kwalə fi taa nii məshɔ'tə Nwi tɔŋ ntɔŋ maa Pɔɔl ghɔ Barnabas, gi tɛ vəŋ laa yigi yimó' lùu shɔ ghɔ vəŋ maa mətisə vɪ, bəw vəŋ gi. ¹⁶ Pɔɔl ndo yizɔ, mɔ' ghɔ ghi, gi laa, «Vɪ Isirayl, nə vɪŋ vɪ faŋ vɪŋ fee Nwi, vɪŋ zɔ! ¹⁷ Nwi vɪ Isirayl nə shò' vətɪ vəŋ-nsiŋ, kò'sə ndaw vəŋ yighee nɔŋ vəŋ nə luu vəndɔ shi Ijip. Nwi nə shà'sə ghɔ kɪ, fùusə vəŋ fi fun, ¹⁸ kɪ' vəŋ taa tɔɔ wa'sə maa ŋu' muu-yinshwe, ¹⁹ kɪ nii ndisə məshi kwatia fi nsi Kanahan, kɔ nsi vəŋ tɛ vətɪ vəŋ-nsiŋ laa luu nsi vəŋ. ²⁰ Yɪŋkii kɪ shɔɔ, ŋwə kɔ vɪ məsɔ' nɔɔ'sə tɛ vəŋ maa ŋu' yiwa yishwe nə muu-ntee, gə kɔ tɛ nshiiŋii-sɔghɔ Samuel. ²¹ Vəŋ kɪ nii kəə laa sɔ' fwàŋ sɔ' vəŋ. Niniŋ, Nwi kɔ Sɔɔl, wee Kish tɛ vəŋ, laa luu fwàŋ vəŋ. Sɔɔl nə luu wə fi ŋi' ŋii Benyamin. Nwə nə sò' vəŋ maa ŋu' muu-yinshwe. ²² Nwi kɪ nii sù'sə ŋwə fi maa fwàŋ, kò'sə Deyvid laa luu fwàŋ vəŋ. Maa yighee yɔ Nwi nə gi kòŋ fwàŋ Deyvid laa, «Mə ye Deyvid, wee Jesse, laa lùu wə faŋ ŋwə kù'nə taa fwi mə, ŋwə taa kɪ yisə vənu vənsə faŋ mə gi.» ²³ Niniŋ, Nwi yisə wə fuu fi ŋi' ŋii fwàŋ Deyvid. Wə ghɔ luu Yeso. Nwi kɔ ŋwə tɛ vɪ Isirayl laa lùu wuu məbweysə vəŋ, faŋ Nwi nə kò'nə tɛ vəŋ fishi. ²⁴ Yighee nɔŋ vəŋ Yeso ghɔ nəə kəə tey fa' wi, jɔŋ shɔɔ vɪsi, kɪ to' gisə tɛ vɪ Isirayl vənsə, laa vəŋ kwi-inə fwisə vəŋ, bɪŋ Nwi, buu ŋwə kɔ muu mə Nwi tɛ vəŋ. ²⁵ Jɔn nəə kəə metə fa' wi, gi laa, «Kɪ mə kee lùu wə ntɪə faŋ vɪŋ bi'tə me. Wə mɔ' taa jwi fi yiba mə, faŋ mə kee bee yiku'nə tɛ ka' mə ke'tə kuu gɔsə wi me.» ²⁶ Vəŋ-nshwi vəŋ, faŋ vɪŋ lùu vəŋ ŋi' ŋii Abraham, tɪ'nə me vɪ vəmó' faŋ vəŋ fee Nwi nizi, vɪŋ kɔ' kɪ laa Nwi tɔŋ nu ŋkiə faŋ ŋkə bweysə vɪ tɛ nsiŋ. ²⁷ Vɪŋ zɔ! Vɪ mbɪə faŋ vəŋ luu Jerusalem ghɔ vɪ vɪ mbɪə faŋ vəŋ sɔ' vəŋ nə, nə kee kɪ nə Yeso me, kee bee zɔ kɪ nə nu ŋkiə faŋ nshisə-ŋii sɔghɔ nə gi kòŋ ŋwə nə me, tɛ vɪ tii yigisə vəŋ maa vəshi və zwisə vənsə. Luu nə, vəŋ yɪ laa yigisə nshisə-ŋii sɔghɔ gu yinsəŋ, faŋ vəŋ nə zwi Yeso. ²⁸ Vəŋ nə dɔɔ laa goməna Pilate shia nɔɔ' yi, laa vɪ zwi ŋwə, faŋ vəŋ nə kee bee yè nu bəw maa ŋwə, tɛ kɪ ka' vəŋ zwi ŋwə shɔ me. ²⁹ Niniŋ, vəŋ yɪ vənu vənsə faŋ vɪ nə ŋwə'lə bu' ŋwə taa ŋwa'lə Nwi. Vɪ kɪ nii sù'sə ŋwə fi mbɪ tɪ ŋki'sə, nùŋ ŋwə taa swi. ³⁰ Luu nə, Nwi yweysə ŋwə fi shi yiku. ³¹ Nwə fuu yikə' vɪ mbɪə faŋ ghɔ vɪ vəŋ yaa ndo fi shi Galilii, ko' gè Jerusalem nə. Nwə nə fùu yikə' vəŋ maa vəshi vəŋ. Vəŋ kɪ nii lùu vɪ faŋ vəŋ nə yè ŋwə nə si, ndo fi'tə nu kɪ tɛ vɪ Isirayl nd-wə.

³² Gə fi maa yia, yia baa luu jwi nə ntɔŋ yijəə yɔ tɛ vɪŋ, naysə tɛ vɪŋ laa Nwi yɪ nu ŋkiə faŋ ŋwə nə kò'nə tɛ vətɪ vəŋ-nsiŋ nə. ³³ Nwi yisə ŋkə fuu ntee vɪsi nsiŋ, vəŋ vəŋ,

† 13.22 1 Samuel 13.14.

faŋ ŋwə nə ywəysə Yeso fi shi yiku, faŋ vɪ nə nyò' taa ŋwa'lə Sam, vəwaytə vəbɔɔ. Vɪ nyc' shɔ laa Nwi gi laa, «A lùu ŋwiŋ ŋwaa, bɪ mə bɪ ghɔ ndee.» ††

³⁴ Nwi nə ywəysə Yeso fi shi yiku laa, kɪ ŋwaa wi ndo shuu me, yuu Nwi nə baa gi laa,

«Mə ndo yisə vənu vəŋəəvə maa vɪŋ, faŋ mə nə kò'nə tɛ fwàŋ Deyvid.» †

³⁵ Niniŋ, ŋkə lùu maa shəŋ ŋwa'lə Nwi kəmó' laa, «Ka' Nwi kee ndo bɪŋ wuu ley wi shuu ndi me.» ††

³⁶ ŋkə nə kee lùu yigi kòŋ fwàŋ Deyvid me. Fwàŋ Deyvid nə fà' tɛ Nwi maa njiinə yighee, baa kɪ nii yiku, vɪ təə ŋwə yɪ vətɪ vɪ, ŋwə shuu ndi. ³⁷ Gə fi maa wə ntɪə faŋ Nwi nə ywəysə ŋwə fi shi yiku nə, ŋwə kee yishuu me. ³⁸ Niniŋ, vəŋ-nshwi vəŋ, bəw vɪŋ kɪ laa Nwi kəə mè' nu bəw kɪŋ bu' wə ghɔ, faŋ lùu Yeso nə. Vɪŋ kɪ luu shɔɔ fi yiba ntisə Mose, ka' nsə kee yisə laa Nwi ndenə vənu vəbɔwə vɪŋ vənsə me. ³⁹ Luu nə, wə nùŋ fwi yɪ maa Yeso, buu Nwi taa ndenə vənu vəbɔwə vɪ vən-shə, nu kɪ baa lɔomə. ⁴⁰ Niniŋ, vɪŋ kɪ tɔfə ŋkee jəə, laa nu faŋ nshiiŋii-sɔghɔ nə nyò', kɪ ŋkə ndo gay maa vɪŋ me. Nu kó lùu laa,

⁴¹ «Vɪ məshiasə nu kaŋ, vɪŋ ye, shuu vɪŋ yɔŋ, vɪŋ ndo ndi.

Mə ndo yisə nu sɪ vɪŋ, ŋkee nu, faŋ ka' wə gi tɛ vɪŋ, vɪŋ kee bɪŋ me.» ††

⁴² Pɔɔl metə yigi yɪ yɔ. Vɪ fuu fi taa ŋii Nwi, bu' ghɔ tɛ Pɔɔl nə Barnabas laa shi zwisə taa baa ku', vəŋ baa jwi naysə kòŋ nu kó tɛ vəŋ. ⁴³ Məshəŋtə ghɔ kɪ wa', vɪ vəŋ faŋ fi taa ŋwaa vɪ Jus nə vɪ vəmó' faŋ vəŋ nəə bəŋsə Nwi nizi, be'sə Pɔɔl ghɔ Barnabas. Pɔɔl ghɔ Barnabas gi tɛ vəŋ, tɪsə vəŋ laa, vəŋ nùŋ fwisə vəŋ she' maa nu gəŋsə Nwi kó. ⁴⁴ Shi zwisə Nwi baa kɪ ku', vɪ fi shi yɔ baytə ŋkee vəŋ maa məzɔ yigisə Nwi. ⁴⁵ Faŋ vɪ Jus nə yè faŋ vɪ vɔ baytə ŋkee vəŋ nēə, kɪ kəə zɔ yigisə Nwi, fəsə ŋii taa fwisə vəŋ, vəŋ twey nu ŋkiə faŋ Pɔɔl nə gi ntee, ndasə ŋwə nə nu Nwi. ⁴⁶ Pɔɔl ghɔ Barnabas ka fwi, gi tɛ vəŋ laa, «ŋkə nə bəw laa vɪ bɪ fi'tə nu Nwi tɛ vɪ Jus. Luu nə, vɪŋ twey, kee kɪ ndi ŋwaa vɪŋ laa vɪŋ kɪ məbwey vəlwaŋ me. Niniŋ, yia taa me'tə vɪŋ nd-wə, gè maa vɪ məshi məday. ⁴⁷ Yia yɪ niniŋ bu' laa tita Nwi nə gi laa,

«Mə nùŋ ghɔ yaa kɪ' tɛ vɪ tətɔŋ fu, laa a taa də jɪ məbwey vəlwaŋ tɛ vəŋ, gə kɔ maa vəndwə və mbi.» †††

⁴⁸ Vɪ mbɪə faŋ vəŋ nə kee lùu vɪ Jus me, zɔ nu kó, ŋəytə, bəŋsə nu Nwi. Vɪ vənsə faŋ Nwi nə sho' laa vəŋ ndo zɪ məbwey vəlwaŋ, kɪ nii kiasə gù vɪ məbɪŋ nu Kristo. ⁴⁹ Nu Kristo kɪ nii sàŋnə maa kwiŋ ghɔ nshə.

⁵⁰ Vɪ Jus du' kɪ gisə tɛ vəkɪ və vəshɪ' faŋ vəŋ nəə jwi taa ŋii Nwi vɪ Jus, ndo gè yè vəshɪ' nizi, gi nu bəw tɔ Pɔɔl ghɔ Barnabas, yɪ laa vɪ tey kɪ kəə ŋi' Pɔɔl ghɔ Barnabas, kɪ nii jɔŋ vəŋ fi maa shi kó. ⁵¹ Pɔɔl ghɔ Barnabas kwətə butə fi ghuu vəŋ, faŋ lùu shwenə ŋgaasə tɛ vɪ vɔ, ndo gə Ikonion fi shi Laykonion. ⁵² Gə fi maa vɪ mbɪə

†† 13.33 Sam 2.7. † 13.34 Aysaya 55.3. †† 13.35 Sam 16.10.

††† 13.41 Habakuk 1.5. ††† 13.47 Aysaya 49.6.

faŋ vəŋ nə biŋ nu Kristo (nti' Antiock), Zwiṭə Ley Nwi nə məŋaytə lwaŋ taa fwiṣə vəŋ.

Faŋ Pɔɔl nə Barnabas nə fī'tə nu Nwi nti' Ikonioŋ

14 Pɔɔl gho Barnabas shɔɔ gə nti' Ikonioŋ, baa kii ŋii taa ŋii məshəŋtə Nwi vii Jus, gi shɔ maa kəŋ jii yimó' nee, vii Jus nə vii Griik vəyaŋ biŋ nu Kristo. ² Luu nə, vii Jus vəmó' faŋ vəŋ nə kee biŋ nu Kristo me, gə yè vii faŋ kee lùu vii Jus me, yì laa fwiṣə vəŋ faŋ maa Pɔɔl gho Barnabas. ³ Luu nə, Pɔɔl gho Barnabas shi yifi tà, fī'tə nu Nwi ntee, bu' laa vəŋ nə nùŋ fwiṣə vəŋ she' maa tita Yeso. Tita Yeso luu yiba jii vəŋ, kɔ wutə tɛ vəŋ laa vəŋ ki yisə vənu və shuu yɔŋvə, tɛ ki ka' vii yè laa yigisə vəŋ kòŋ gəŋsə Nwi lùu yinsəŋ. ⁴ Vii shi vó ki nii gàasə yiway yibɔɔ, vii mó' luu gho vi vii Jus, vii mó' luu gho vi vii ntɔŋsə Kristo. ⁵ Vii Jus nə vii faŋ kee lùu vii Jus me, faynə gho vi vii kwalə vəŋ, ki kəə jii maa məzwilə Pɔɔl gho Barnabas, ndɔ tùmə vəŋ nə ŋo'sə. ⁶ Vəŋ zɔ nu kó, nyiŋ gə taa nti'sə Listra nə Derbi fi shi Laykonioŋ, nə taa nti'sə səmó'sə faŋ nsə kia yifi. ⁷ Vəŋ nəə to' fī'tə nu Nwi.

Faŋ Pɔɔl nə shù' wə, fī'tə nu Nwi nti' Listra, vi tumə ŋwə nə ŋo'sə

⁸ Wə mó' nə luu shɔ nti' Listra, kəsə she' fi nsi, kee ti-to' me, dù' she' shəŋ mu'. ŋwə nə luu ndwey shù' fi faŋ vi nə bi ŋwə. ŋwə nə kee ta ndɔ fi nsi shi mó' tò' me. ⁹ Wə ghó ywiitə faŋ Pɔɔl gisə nu Nwi. Pɔɔl ndeynə ŋwə, ye laa ŋwə nùŋ fwi yi maa Nwi, tɛ ka' vi gəŋtə ŋwə, ŋwə bwaŋnə. ¹⁰ Pɔɔl ye ninin, gi tɛ wə ghó nə gi yisha'sə laa, «Nɔɔ yizɔ, tɛŋnə nə fəŋ ghə!» Wə ghó sawnə, tɛŋnə yizɔ, tò'. ¹¹ Vii vəyaŋ ye nu ŋkiə faŋ Pɔɔl yisə, vəŋ sha'sə gisə vəŋ yizɔ, gi maa ghaŋ Laykonioŋ laa, «Vənwí si' jwi taa ŋwaa nsin yaa vii!» ¹² Vəŋ tii Barnabas nə nwi Zeus, tii Pɔɔl nə nwi Hermis bu' laa Pɔɔl nə luu wuu yigi. ¹³ Ninin, tii məfe' nwi Zeus, faŋ ŋii nwi yi nə luu she' yi shuu jii taa nti' yó, jwi nə vəmbaw, kə vəbaybay maa nsə, gho vi vii jwi ki kəə fè' ndey tɛ Barnabas gho Pɔɔl. ¹⁴ Faŋ vəŋ nə zɔ nu kó, sètə ŋjwisə vəŋ, nyiŋ ŋii taa ŋwaa vii vəyaŋ, yùmə, gi laa, ¹⁵ «Viŋ sii yisə nee bu' kə? Yia luu she' vii yaa viŋ. Luu nə, yia jwi nə ntɔŋ yijəə tɛ viŋ, laa viŋ kiasə yinwaa yin fi maa vənu vədayday və, biŋ Nwi yinsəŋ faŋ ŋwə bəŋ yizɔ nə nsi nə mamuu nə vətɔ vəshə faŋ mbə lùu shɔ nə. ¹⁶ Maa yighee visi, Nwi nə mè'tə vii məshi məshə yi vənu maa ntə-vəŋ jiiṣə. ¹⁷ Luu nə, ŋwə nə kee mè'tə maa mədə vənu vəjəəvə vi tɛ viŋ me, bu' faŋ ŋwə yisə jəə maa viŋ, tɔŋ yighuu fi yizɔ tɛ viŋ, nə yighee məta vətɔ vəzivə. ŋwə kɔ vətɔ vəzivə tɛ viŋ, viŋ zi zwəkə, fwi sin ŋaytə.» ¹⁸ Vəŋ gi ninin, fəŋ vii vó she' nə wutə, laa ki vəŋ fe' ndey tɛ vəŋ me. ¹⁹ Vii Jus vəmó' fi Antiock nə fi Ikonioŋ ki nii jwi, bùulə tɔ vii Listra. Vəŋ tumə Pɔɔl nə ŋo'sə, sùŋ ŋwə, fùusə ŋwə fi taa shi, bi'tə laa ŋwə kù. ²⁰ Vəŋ wa', vii məbiŋ nu Kristo jwi, kia ŋwə shùŋtə, ŋwə ndɔ fi nsi, gə taa shi.

Faŋ Pɔɔl gho Barnabas nə bəŋ we'sə vii Kristo maa vəshəŋ vəshə, ki nii bəŋ gə Antiock

²¹ Fu lee Pɔɔl ndɔ, gho Barnabas gə Derbi, fi'tə nu Nwi taa nti' yó, yisə vii vəyaŋ luu vii məbiŋ nu Kristo. Vəŋ baa ndɔ fi yifi, bəŋ gə Listra nə Ikonioŋ, baa nə Antiock. ²² Maa vəshəŋ vó vəshə, vəŋ yisə fwiṣə vii məbiŋ nu Kristo we' maa nu Kristo. Vəŋ baa tɛsə vii vó laa vəŋ go'sə gho vi Yeso, baa nəysə tɛ vəŋ laa vii məbiŋ nu Kristo taa ye ŋi', buu ŋii maa nu yifwəŋ Nwi. ²³ Maa vəshəŋ vəshə vəŋ sho' vii, nùŋsə vəŋ maa vii taa fi taa məshəŋtə vii Kristo, baŋ fazi, sho'tə Nwi, mɔ' gho vəŋ tɔ vii taa vó, nūŋsə vəŋ visi tita Yeso, laa ŋwə shiine vəŋ, yuu vəŋ nə nùŋ fwiṣə vəŋ maa ŋwə nə.

²⁴ Pɔɔl gho Barnabas ki nii shòɔ fi shi Pisidia, gə zì' shi Pamfilia. ²⁵ Shi Pamfilia vəŋ fi'tə nu Nwi nti' Perga, ki nii baa shòɔ, si' gə nti' Atalaya. ²⁶ Vəŋ baa ndɔ fi yifi, ŋii taa bay kwalə, tɔŋ mamuu, bəŋ gə Antiock, faŋ lùu shəŋ ŋkiə faŋ vəŋ nə bi ndɔ fi fuŋ nə, faŋ vaŋ-nshwi vəŋ maa yizii Kristo nə sho'tə Nwi, tɔŋ vəŋ maa fa' Nwi, ŋg-wə faŋ vəŋ bəŋ fi fuŋ ndwə nə. ²⁷ Faŋ vəŋ nə bəŋ jwi zì' Antiock, bəytə vii məbiŋ nu Kristo, nəysə vənu vəshə faŋ Nwi nə gəŋtə vəŋ, vəŋ yisə, baa nə faŋ Nwi ŋa'sə jii tɛ vii tətɔŋ fu, laa vəŋ biŋ nu Nwi. ²⁸ Vəŋ ki nii baa go' Antiock, gho vi vii məbiŋ nu Kristo shi shɔ tà.

Faŋ ntay nə fùu bu' nu məsiitə vii Kristo mbə faŋ vəŋ nə kee lùu vii Jus me

15 Maa yighee yó, vii mó' si' jwi fi shi Judia, ki tisə vii məbiŋ nu Kristo laa, vi ki luu kee siitə vəŋ faŋ nūŋsə Mose naysə me, buu ka' vəŋ kee ndɔ zi məbwey vəlwaŋ me. ² Ninin, vəŋ buulə nshəŋtə vii məbiŋ nu Kristo. Pɔɔl gho Barnabas tay ŋkee jəə gho vi vəŋ maa nu kó. Ninin, vi gi laa Pɔɔl gho Barnabas nə vii mó' fi nti' Antiock gə Jerusalem, gə yè vii ntɔŋ Kristo nə vii taa fi taa məshəŋtə vii Kristo maa nu ntay kó. ³ Vii Kristo fi nti' Antiock gə twey vəŋ jii, vəŋ shɔɔ fi shi Fəniŋshia nə fi shi Samaria, to' naysə tɛ vii Kristo fi maa vəshəŋ vəshə, faŋ vii tətɔŋ fu kwiinə fwiṣə vəŋ, biŋ nu Kristo. Vii Kristo vəshə ŋaytə maa nu kó. ⁴ Ninin, vəŋ gə zi' Jerusalem. Məshəŋtə vii Kristo fi nti' Jerusalem ndi vəŋ nə məŋaytə. Vii ntɔŋ Kristo nə vii taa fi taa məshəŋtə ghó jia vəŋ jəə. Vəŋ naysə vənu vəshə faŋ Nwi nə gəŋtə vəŋ, vəŋ yisə. ⁵ Vii mó' faŋ vəŋ nə ndɔ fi taa nwaə vii Farisii, biŋ nu Kristo, ndɔ fi nsi, gi laa bəw laa vi siitə vii məbiŋ nu Kristo faŋ vəŋ kee lùu vii Jus me, tisə vəŋ nə ntisə Nwi, tɛ ka' vəŋ jia nùŋsə vii Jus.

⁶ Vii ntɔŋ Kristo nə vii taa fi taa nshəŋtə yó baytə, du'nə ki kwa'tə tɔ vəŋ maa nu kó. ⁷ Faŋ ntay nə yaŋ, Pi-ta ndɔ yizɔ, gi tɛ vəŋ laa, «Vaŋ-nshwi vaŋ, viŋ kɔ' kii laa Nwi nə shò' mə fi taa ŋwaa viŋ fishi, laa vii tətɔŋ fu zɔ ntɔŋ yijəə fi shuu mə, nùŋ fwiṣə vəŋ maa Kristo. ⁸ Nwi, faŋ ŋwə kii nə ŋi' fwi vii, biŋ vəŋ, kò Zwiṭə Ley ki tɛ vəŋ, she' faŋ ŋwə nə kò tɛ nsin nə. ⁹ Nwi nə kee seesə nsin vi vəŋ me, sò fwiṣə vəŋ, nsə ley, faŋ vəŋ nə nùŋ fwiṣə vəŋ maa Kristo nə. ¹⁰ Ninin, sii yi kə buu viŋ kəə ki mɔŋ Nwi, faŋ viŋ kəə kò'sə bi' mbə' vii məbiŋ Kristo, faŋ

ηkee vətii vaŋ-nsiŋ, ti'nə me nsiŋ, nə kee kii wutə maa məbi' me? ¹¹ Maa nsiŋ nùŋ fwi saŋ-nsiŋ maa tita Yeso, laa nsiŋ ndo kii məbwey vəlwaŋ bu' gəŋ si. Maa vii vó yi she' niniŋ.» ¹² Njwə gi niniŋ, vii vənsə shia, ki zə she' fi għo Barnabas għo Pɔɔl, faŋ vəŋ naysə vənu və shuu yɔŋvə, baa nə vənu və yifɔŋtə, faŋ Nwi yisə tɛ vii tətɔŋ fu, bu' faŋ Barnabas għo Pɔɔl nə fi'tə ntɔŋ yijəə Nwi tɛ vəŋ nə. ¹³ Faŋ Barnabas għo Pɔɔl metə yigisə vəŋ yó, Jeyms gi laa, «Vaŋ-nshwi vaŋ, viŋ zə nu ηkiə faŋ mə gisə! ¹⁴ Saymon nii du'tə ηwə naysə faŋ Nwi nə ndeynə vii faŋ nə kee lūu vii Jus me, shò' vii fi taa ηwaa vəŋ, vəŋ lūu vii vi, biŋ yizii yi. ¹⁵ Njka faynə maa nu faŋ nshisə-ηjii sɔgho nə naysə, fənə ηkə lūu taa ηwa'lə Nwi laa,

¹⁶ «Nwi ndo bəŋ jwi fi yiba, baa fianə ηjiinə fwəŋ Deyvid, faŋ nyə nə gù nsi, nywe'tə nə.

Nwi taa baa fianə, bɛŋsə yizə.

¹⁷ Niniŋ laa bətə vii faŋ vəŋ gò', ki kəə Mə'mbi,

baa nə laa vii tətɔŋ fu taa ki kəə Nwi nizi,

faŋ vi naysə yizii yi tɛ vəŋ.

Nshə-tɔ Nwi faŋ ηwə yi nu kó, nə gi niniŋ.

¹⁸ Nu kó nə lūu taa ηkii Nwi

shù fi maa vənzi və mbi.» †

¹⁹ Niniŋ, mə bi'tə ηkaŋ laa, ki vi baa ki kɔ ηi' tɛ vii tətɔŋ fu me. Vəŋ lūu vii faŋ vəŋ nə bi kee kii nə Nwi me, kwiinə fwisə vəŋ ndwə, biŋ nu Nwi. ²⁰ Bəw nsiŋ nyɔ' ηwa'lə tɛ vəŋ, naysə tɛ vəŋ she' laa vəŋ shiinə yijwaa vəŋ, kee ki zi fa faŋ ηkə kee lūu kəley tɛ Nwi me, bu' faŋ ηkə ndò fi yi vənwi vədayday me. Baa nə laa ki vəŋ ki be'sə nu vəki me, kee kwə mbasə nyaa faŋ vi titwiŋ me wi, buu zwi me, kee zi fazi faŋ mənshi lūu taa tey yi me. ²¹ Bəw nsiŋ yi niniŋ, bu' laa vi tii ntisə Mose taa ndo' məshəŋtə Nwi maa vəshəŋ vənsə, shù ηkee fishi maa vəshi və zwisə vənsə.»

²² Njwə nə gi niniŋ, vii ntɔŋ Kristo nə vii taa fi taa məshəŋtə vii Kristo għo vi vii Kristo vənsə biŋ, shia laa vi sho' vii mó', tɔŋ vəŋ Antiok għo Pɔɔl nə Barnabas. Vəŋ sho' Judas faŋ vi nəə tii ηwə nə Barsabas, baa nə Silas. Vii vó vəbɔɔ nə lūu vii faŋ vi nə kò feenə tɛ vəŋ didi' taa ηwaa vii məbiŋ nu Kristo. ²³ Vi ki nii nyò' ηwa'lə, kò tɛ vəŋ, vəŋ gə nə ηwə. Taa ηwa'lə għó, vi nə ηwə'lə laa, «Nyɔ' vii ntɔŋ Yeso għo vi vii taa fi taa məshəŋtə vii Kristo nyò' ηwa'lə ηwə tɛ vii tətɔŋ fu faŋ viŋ biŋ nu Kristo, faŋ viŋ shi taa məshi mə Antiok nə Siria nə Saylisia. Yia nyò' tɛ viŋ yaa vaŋ-nshwi viŋ, shə'tə viŋ jəə jəə. ²⁴ Yia nə zə laa vii mó' fi taa nwaa yia yaa ghaysə viŋ nə yigi, bəulə fwi siŋ, nsə nə lɔ', faŋ kee tɔŋ yia tɔŋ vəŋ me. ²⁵ Niniŋ, yia faynə yigisə yia, shia laa yia sho' vii, tɔŋ tɛ viŋ, għo vi Barnabas nə Pɔɔl faŋ yia kaw vəŋ ηkee didi'. ²⁶ Vəŋ lūu vii faŋ vəŋ biŋ yiku maa yizii tita ηwaa-nsiŋ Yeso Kristo. ²⁷ Niniŋ, yia tɔŋ Silas għo Judas, vəŋ taa naysə ηkee nu ηkiə faŋ yia nyò' taa ηwa'lə ηwə tɛ viŋ, nə shuu vəŋ nizi. ²⁸ Zwi'tə Ley Nwi nə tə, yia baa lūu tə, laa ki vi kwaŋ nu faŋ ka' ηkə għo' viŋ me, tɛ li' she' nu kəmu' faŋ ka' vi kee mè'tə me. ²⁹ Njka lūu laa, ki viŋ zi fazi faŋ vi kò tɛ vənwi vədayday, fə' vənwi vədayday shə me. Ki viŋ zi fazi faŋ mənshi lūu taa tey yi

† 15.18 Amos 9.11-12.

me. Ki viŋ kwə mbasə nyaa faŋ vi titwiŋ me nyaa, nyə ku me. Baa nə laa viŋ ba'sə fwi siŋ fi maa nu vəki. Viŋ kwasə yijwaa yij fi maa vənu vó, buu viŋ taa dù' jəə. Viŋ du' jəə!»

³⁰ Vəŋ kɔ ηwa'lə għó tɛ vii ntɔŋsə vó, kò bwey-jəə tɛ vəŋ. Vəŋ ndo fi nsi, si' gə nti' Antiok (fi shi Siria), bəytə vii məbiŋ nu Kristo, kò ηwa'lə ntɔŋ għó tɛ vəŋ. ³¹ Vəŋ tii ηwa'lə għó, ηəytə bu' laa ηwə nə zwisə fwisə vəŋ. ³² Judas għo Silas faŋ nə lūu nshisə-ηjii sɔgho nizi, baa gi vənu vəyaŋ tɛ nshəŋtə vii Kristo yó, yisə vəŋ we' maa nu Nwi. ³³ Vəŋ nə shi Antiok vəshi vəmó'. Vii məbiŋ nu Kristo ki nii mè'tə vəŋ, tū məntɔŋ-bwaŋnə tɔ vəŋ, biŋ laa vəŋ bəŋ gə yə vii mbiə faŋ vəŋ yaa tɔŋ vəŋ nə. [³⁴ Lūu nə, Silas nə kəw maa məgo' Antiok.] ³⁵ Pɔɔl għo Barnabas go' Antiok nizi, ki deesə, ndo fi'tə nu Nwi għo vi vii mó' vəyaŋ.

Ghuu yito' Pɔɔl be'sə ghee bɔɔ

Faŋ Pɔɔl għo Barnabas nə gəəsə nwaa vəŋ

³⁶ Shi mó' Pɔɔl gi tɛ Barnabas laa, «Bəw nsoo baa ndo, tò' fi taa məshi mbiə faŋ nsoo nə du'tə nsoo gə fi'tə nu Nwi shə nə. Bəw si gə yə vaŋ-nshwi vaŋ-nsoo, ye faŋ vəŋ dù'.» ³⁷ Barnabas biŋ, ki kəə laa għo Jɔn, faŋ vi nəə tii ηwə nə Mark, gə mó'. ³⁸ Lūu nə, Pɔɔl kee kəw me, bu' laa Jɔn Mark nə mè'tə vəŋ shi Pamfilia, bəŋ gə Jerusalem, kee baa tò' għo vəŋ, gəŋtə maa fa' Nwi me. ³⁹ Niniŋ, vəŋ nə kii ntay taa ηwaa vəŋ, tày didi', buu gəəsə. Barnabas ki nii ndi Jɔn Mark, għo ηwə ηjii taa bay kwalə, tɔŋ gə shi Saypros. ⁴⁰ Pɔɔl sho' Silas. Nshəŋtə vii Kristo shə'tə Nwi tɔ Pɔɔl għo Silas laa Nwi gəŋtə vəŋ. Vəŋ ndo, tò' fi nsi, ⁴¹ shòɔ fi taa məshi mə Siria nə Saylisia, tò' wè'sə vii məbiŋ Kristo maa nu Nwi maa vəshəŋ vənsə.

Faŋ Pɔɔl nə baa tò' fi taa nti'sə Derbi nə Listra nə Ikonion, shòɔ gə zi' Troas

16 Niniŋ, Pɔɔl għo Silas gə zi' Derbi nə Listra. Wuu məzwetə nu Kristo mó' nə lūu shə, yizii yi lūu Timoti. Nshu wi nə lūu wuu Jus faŋ ηwə nə nùŋ fwi yi maa Yeso. Tii wi nə lūu wuu Griik. ² Vii məbiŋ nu Kristo fi Listra nə fi Ikonion nə biŋ Timoti għó, laa lūu wuu yinsəŋ. ³ Pɔɔl nə kəə laa għo Timoti ki to' mó'. Niniŋ, ηwə ndi Timoti, sɛitə ηwə, bu' vii Jus faŋ vəŋ nə lūu maa kwij għó, faŋ vəŋ nəə kɔ' kii laa tii Timoti nə lūu wə fi shi Griis. ⁴ Vəŋ baa kii shəɔ fi taa məshi, to' naysə vənu mbiə faŋ vii ntɔŋ Kristo nə vii taa fi taa məshəŋtə vii Kristo fi nti' Jerusalem nə nurəsə nə, laa vəŋ ki zəə, yi vənu vó. ⁵ Niniŋ, vəməshəŋtə və vii Kristo we' maa nu Nwi, nwaa vəŋ baa kù'sə shi shi.

⁶ Vi Pɔɔl ki nii shòɔ fi taa məshi mə Frigia nə Galatia, bu' laa Zwi'tə Ley Nwi nə fəŋ vəŋ maa məfi'tə nu Nwi shi Asia. ⁷ Vəŋ ki zi' kwij Misia, fi'nə maa məshəɔ gə shi Bitinia, Zwi'tə Yeso twey. ⁸ Niniŋ, vəŋ shəɔ fi mbii Misia, si' gə zi' Troas. ⁹ Faŋ vəŋ nə lūu yifi, nyəə shi Pɔɔl vətə'. Njwə ye wuu Makedonia jwi maa ηwə taa

njyæ, tinj ki bu' gho té njwæ, gi laa, «Tɔŋ jwi njii Makedonia, jwi gantæ yial!»¹⁰ Faŋ njyæ yó næ shì Pɔɔl niniŋ næ, vøŋ kææ bay maa mætɔŋ gè njii Makedonia, bu' laa vøŋ næ kii laa tii Nwi tii vøŋ, laa vøŋ tɔŋ gè fi'tæ ntonj yijæ Nwi té vii Makedonia.

Faŋ Pɔɔl næ fi'tæ nu Nwi nti' Filipi

¹¹ Niniŋ, vøŋ nii bay kwalæ mót', ndò fi Troas, tɔŋ maa muu, gæ she' ne'tæ, gè zì' Samotris. Fu lee vøŋ zì' Neapolis, ¹² baa ndò fi fuŋ, to' gè zì' Filipi, faŋ luu ŋkee nti' visi fi shi Makedonia. Shøŋ kó næ baa luu nti' vøndò té vii Rom. Vøŋ ki nii shì yifi maa vaŋ-mbusæ vøshi. ¹³ Ki luu maa shi zwisæ Nwi vii Jus, vøŋ fuu, gè mbi muu faŋ vøŋ nææ bi'tæ laa shøŋ mæshɔ'tæ Nwi lùu shɔ. Vøŋ du'næ nsi, gi té vøki mbiæ faŋ vøŋ næ bæytæ yifi. ¹⁴ Taa njwæ vii vó faŋ vøŋ næ bæytæ yifi, zò nu ŋkiæ faŋ Pɔɔl nææ gisæ næ, wæzwi mót' næ luu shɔ, yizii yi luu Lidia. Njwæ næ ndò fi shi Tiateyra. Njwæ næ luu wuu mæbe'læ njwisæ baysæ, ndò lùu wuu mæbøŋsæ Nwi. Njwæ zɔ yigisæ Pɔɔl, Nwi ŋa'sæ fwi yi laa njwæ zɔ yigisæ Pɔɔl næ fwi yiley. ¹⁵ Yighee njyæ faŋ wæzwi ghó næ vii njii næ vi næ fi muu mæ Nwi, njwæ ki nii tii Pɔɔl ghɔ vi vii vi, laa vøŋ jwi shì taa nii njwæ, faŋ vøŋ biŋ yinsøŋ laa yi lùu wuu mæbiŋ Nwi næ. Wæzwi ghó dɔɔ vøŋ, vøŋ biŋ.

Faŋ vi næ kwàn Pɔɔl ghɔ Silas taa nii mfiŋ

¹⁶ Shi mót' faŋ vøŋ næ gè maa shøŋ mæshɔ'tæ Nwi, vøŋ faynæ jii ghɔ vi wee-wæzwi mót' faŋ næ luu bu'. Njwæ næ kii zwitæ kəmót' faŋ ŋkæ nææ yisæ njwæ fææ mfiŋ té vii, naysæ vønu faŋ mbæ taa buu gày. Niniŋ, njwæ nææ baytæ ka ŋkee vaŋ té vii mbiæ faŋ vøŋ næ kii njwæ. ¹⁷ Wæzwi ghó be'sæ Pɔɔl ghɔ vi vii vi, to' yumæ laa, «Vii vè lùu vii fa' Nwi kwalæ fi yizɔ, vøŋ dæsæ jii, té ka' viŋ shɔɔ fuŋ, ndò bwèy.» ¹⁸ Njwæ næ yisæ niniŋ vøshi vøyaŋ, ŋkæ za Pɔɔl, njwæ kiasæ njwæ wi, gi té zwitæ bwæ kó fi taa njwæ wæzwi ghó laa, «Mæ gi té ghɔ maa yizii Yeso Kristo laa a fuu fi taa njwæ wæzwi njwæ.» She' yighee yó zwitæ bwæ kó fuu. ¹⁹ Yighee njyæ faŋ vii vó faŋ vøŋ næ kii wæzwi ghó, næ ye laa jii ŋkææ vøŋ kee baa lùu shɔ me, vøŋ jia Pɔɔl ghɔ Silas, gè næ vøŋ visi vii kwalæ taa yiwiŋ, ²⁰ kɔ vøŋ té vii mæshia nso'sæ, gi laa, «Vii vè lùu vii Jus, vøŋ buulæ shi kaŋ-nsiŋ, ²¹ deesæ ntiŋ sëmót' faŋ ka' nsiŋ kee biŋ me, ti'næ me yè me, bu' laa nsiŋ lùu vii Rom. ²² Vii taa shi ki nii kwàn yighaw shɔ, vii mæshia nso'sæ setæ njwisæ Pɔɔl ghɔ Silas fi maa vøŋ, gi laa vi saŋ vøŋ. ²³ Faŋ vi næ saŋ vøŋ ŋkee jææ, vii mæshia nso'sæ gi vi kwæŋ vøŋ taa nii mfiŋ, gi té wæ ntiæ faŋ njwæ næ ndeynæ vii nii mfiŋ, laa njwæ kwæŋ vøŋ ŋkee taa shøŋ we' fi taa nii mfiŋ. ²⁴ Wuu mændeynæ vii nii mfiŋ zɔ niniŋ, kwæŋ vøŋ ŋkee taa shøŋ we' fi taa nii mfiŋ, ndò kòŋ fæŋkɔ' faŋ vøŋ.

Faŋ wuu mændeynæ vii nii mfiŋ næ kwiinæ fwi yi

²⁵ Ki luu nindii mbi, Pɔɔl ghɔ Silas shɔ'tæ Nwi taa nii mfiŋ, ndò zwææ nyaysæ. Vii nii mfiŋ næ ywiitæ, zɔ fi ghɔ vøŋ. ²⁶ Faŋ vøŋ næ shɔ'tæ Nwi, zwææ nyaysæ næ, nsi gwækæ næ'næ, shiŋjii nii mfiŋ næ'næ. She' yighee yó

tæshuu tæfwæ tæ nii mfiŋ ŋa'næ, mæŋkɔ' ke'kæ fi fæŋ wæ té mæ wæ. ²⁷ Wuu mændeynæ nii mfiŋ yenæ, ye laa tæshuu tænjii mfiŋ ŋa'næ, njwæ sho' ba' yighaw ki, ki kææ zwi njwæ wi, bu' laa njwæ nææ bi'tæ laa vii nii mfiŋ nyiŋkæ. ²⁸ Pɔɔl yumæ ŋkee nøŋay, gi laa ki njwæ ndiæsæ njwæ wi me, «Yia shɔ vøshæ!» ²⁹ Wuu mændeynæ nii mfiŋ, bitæ ki', nyiŋ nii taa nii mfiŋ, njwæ wi næ la', njwæ shɔɔ gè gù visi Pɔɔl ghɔ Silas, ³⁰ ki nii fùusæ vøŋ fu, bitæ laa, «Væti vaŋ, sii ki ka' mæ yè kæ, buu bwèy?» ³¹ Vøŋ bæŋsæ té njwæ laa, «Nuŋ fwi yæ maa Yeso Kristo, buu a ndò kii mæbwey vølwæŋ, viŋ vi nii yæ.» ³² Niniŋ, vøŋ fi'tæ nu Nwi té njwæ næ té vii vøshæ fi taa nii njwæ. ³³ She' yighee yó vøtu', wuu mændeynæ vii nii mfiŋ ndi vøŋ, gè sò vødi' fi maa vøŋ, ghɔ vi vii vi vøshæ ki nii fi muu mæ Nwi. ³⁴ Njwæ baa ndi Pɔɔl ghɔ Silas, gè næ vøŋ taa nii njwæ, kò fazi té vøŋ, ghɔ vi nii yi yinshæ ŋaytæ, bu' faŋ vøŋ næ nùŋ fwisæ vøŋ maa Yeso Kristo.

³⁵ Fu ki lee vii mæshia nso'sæ tɔŋ vii fa' vøŋ laa vøŋ gæ naysæ té wuu mændeynæ nii mfiŋ, laa njwæ me'tæ Pɔɔl ghɔ Silas, vøŋ gæ næ njwæ vøŋ. ³⁶ Niniŋ, wuu mændeynæ nii mfiŋ naysæ té Pɔɔl laa, «Vii mæshia nso'sæ tɔŋ ntonj laa viŋ gæ. Niniŋ, viŋ fuu fu, gè næ mæntɔŋ-bwæŋnæ.» ³⁷ Pɔɔl zɔ ntonj yó, gi té vøŋ laa, «Vi næ kee kææ nu kia, ye laa yia gø nu me, saŋ yia taa yiwiŋ, faŋ yia lùu vii Rom, baa kwæn yia taa nii mfiŋ. Luu ndwæ, vøŋ kææ nyinyɔ'tæ fùusæ yia bu' kæ? Njæ kee lùu niniŋ me! Bàw vøŋ taa jwi feenæ maa nshi-tɔ vøŋ, jwi fùusæ yia.» ³⁸ Vii fa' vó bæŋ gè naysæ té vii mæshia nso'sæ. Faŋ vii mæshia nso'sæ næ zɔ laa Pɔɔl ghɔ Silas lùu vii Rom, vøŋ fee ŋkee didi'. ³⁹ Niniŋ, vøŋ gæ bù' ghɔ té vøŋ, fùusæ vøŋ fi taa nii mfiŋ, gi té vøŋ laa bàw vøŋ fuu fi taa shi yó. ⁴⁰ Pɔɔl ghɔ Silas fùu fi taa nii mfiŋ yó, gè taa nii Lidia, yè vii mæbiŋ nu Kristo, zwisæ fwisæ vøŋ, ki nii yigæ næ njwæ vøŋ.

Faŋ Pɔɔl ghɔ Silas næ fi'tæ nu Nwi nti' Tesalonika, vii Jus buulæ shi bu' vøŋ

17 Vøŋ gæ niniŋ, shɔɔ fi Amfipolis næ Apolonia, gè zì' Tesalonika, faŋ nii mæshɔ'tæ Nwi vii Jus næ luu yifi. ² Pɔɔl nii taa tey yi faŋ næ luu ŋgunæ yi, ki fi'tæ vønu faŋ mbæ luu taa njwæ'læ Nwi té vii maa vøshi vè zwisæ vøtia, faŋ lùu tæwiŋ tætia næ. ³ Njwæ næ twèlæ ŋi' vønu vó té vøŋ, dè té vøŋ laa ŋkæ lùu taa njwæ'læ Nwi laa nu Kristo, wuu mæbweysæ vii, lùu laa njwæ ye ŋi', ndò ywey fi shi yiku. Pɔɔl baa gi té vii vó laa Yeso, faŋ yi gisæ nu ki næ, lùu wuu mæbweysæ ghó. ⁴ Vii mót' biŋ yigisæ Pɔɔl, bè'sæ nu Pɔɔl ghɔ Silas. Vii vøyaŋ fi taa njwæ vii Griik faŋ vøŋ nææ bæŋsæ Nwi, næ bè'sæ vøŋ nizi. Vøki vøkwalæ vøyaŋ næ luu taa njwæ vii vó. ⁵ Vii Jus ye, fæsæ nii taa fwisæ vøŋ, vøŋ gæ bæytæ vii dayday næ vii bwænæ, bæytæ vii vøyaŋ, vøŋ nii næ mbuulæ taa shi. Niniŋ, vii Jus vó gæ nii fu Jason, ki kææ Pɔɔl ghɔ Silas maa mæjia vøŋ, gè næ vøŋ visi nwææ vii vó, faŋ vøŋ næ bæytæ shɔ næ. ⁶ Faŋ vøŋ næ zì' fu Jason, kee yè vi Pɔɔl me, ki nii jia Jason næ vii mæbiŋ nu Kristo vømtót', gè næ vøŋ visi vøshi', gi nøŋay laa, «Vii mbiæ faŋ vøŋ buulæ mæshi mæshæ, zì' feenæ taa shi nsiŋ ndwæ nizi. ⁷ Jason ndi vøŋ, nùŋ vøŋ fu njwæ. Vøŋ vøshæ kee biŋ nu fwæŋ njwæ-nsiŋ Kaysa me, gisæ laa fwæŋ mót' lùu shɔ, lùu Yeso. ⁸ Vøshi' vó ghɔ vi vii taa

shi zc nu kó, tɔ vəŋ kwə gay. ⁹ Vəshi' vó gí, Jason gho vi vii mó' ndo' nsawnə. Vi ki nii mè'tə vəŋ, vəŋ gə.

Faŋ Pɔɔl gho Silas nə fɛ'tə nu Nwi nti' Berea

¹⁰ She' faŋ fu nə jɛ, vii məbiŋ nu Kristo ndi Pɔɔl gho Silas, tɔŋ vəŋ nti' Berea. Niniŋ, vəŋ gə zì' Berea, shòc gè nii taa nii məsho'tə Nwi vii Jus. ¹¹ Vii fi nti' Berea nə kii fwisə jəəsə shòc vii fi nti' Tesalonika. Vəŋ zc nu Kristo nə fwi yiley, tii fi taa ŋwa'lə Nwi shi shi, maa məye laa vənu mbiə faŋ Pɔɔl nəə gisə nə, lùu yinsəŋ mu? ¹² Niniŋ, vii vəyaŋ nuŋ fwisə vəŋ maa nu Kristo. Vii Griik vəyaŋ, vəndɔŋ nə vəkí, nə luu taa ŋwaa vii məbiŋ nu Kristo nizi. Vəki vəkwalə nə luu taa ŋwaa vəŋ nizi. ¹³ Faŋ vii Jus fi nti' Tesalonika nə zc laa vi Pɔɔl fi'tə nu Nwi nti' Berea nizi, vəŋ jwi shɔ, b̀ulə tɔ vii, b̀ulə nti' yó yinsə. ¹⁴ She' yighee yó vii məbiŋ nu Kristo ndi Pɔɔl, tɔŋ ŋwə mbiə mamuu. Silas gho Timoti go' nti' Berea. ¹⁵ Vii mbiə faŋ vəŋ nə gè nə Pɔɔl, gə nə ŋwə, gè zì' ŋkee nti' Atens (fi shi Akaya). Vəŋ ki nii bəŋ nə ntɔŋ fi gho Pɔɔl laa b̀aw Silas gho Timoti kee baa tày didi', buu j̀mə yi me.

Faŋ Pɔɔl nə fɛ'tə nu Nwi nti' Atens

¹⁶ Nə luu maa yighee njyə faŋ Pɔɔl nə d̀u' nti' Atens, ki kɛ' Silas nə Timoti, fwi yi shə bu' laa mənyia nə luu məyaŋ taa shi yó, faŋ vii nəə fe' mənyia mbó yaa vənwi vəvəŋ. ¹⁷ Niniŋ, ŋwə gə taa nii məsho'tə Nwi vii Jus, gi tɛ vii Jus gho vi vii Griik faŋ vəŋ nə biŋ nu Nwi vii Jus. Nwə baa gè taa yiwiŋ shi shi, gisə tɛ vii mbiə faŋ gho vi vəŋ nəə faynə yifi. ¹⁸ Vii mó' faŋ nə luu vii məkəə ŋi' mbi, faŋ vi tii vəŋ nə vii Epikurian nə vii Stoik, zc yigisə Pɔɔl nizi. Vii mó' gi laa, «Wuu shuu yaŋ ŋwə sii taa bee gi kə?» Vii mó' gi laa ŋwə kə' yaa wə faŋ ŋwə fi'tə nu vənwi və tɔmə day. Vəŋ nə gí niniŋ, bu' laa Pɔɔl nəə fi'tə nu Yeso nə nu məywey fi shi yiku. ¹⁹ Niniŋ, vəŋ ndi ŋwə, gè nə ŋwə nintəŋ biŋ, faŋ vi nəə tii nə Ariopagɔs, gí laa vəŋ kəə kii nə mədeesə fi ŋgwə faŋ ŋwə jwi nə ŋwə nə. ²⁰ «A jwi nə vənu vəfivə tuulə yia, yia kəə kii nə ŋi' vənu vó.» ²¹ Vəŋ nə gí niniŋ, bu' laa vii fi nti' Atens vəshə gho vi vəndɔ faŋ vəŋ nəə shi yifi, yaa ki kaw maa mədu' ki gisə vənu vəfivə, ti'nə me zó vənu vəfivə, b̀isə yighee vəŋ she' niniŋ.

²² Pɔɔl tiŋ nintəŋ biŋ yó, gi laa, «Vii Atens, viŋ zc! Mə yə vənu vəyaŋ shi viŋ, ye laa viŋ lùu vii məbəŋsə Nwi ŋkee jəə. ²³ Mə yaa to' fi taa shi viŋ, yə vəshəŋ mbiə faŋ viŋ bəŋsə vənwi viŋ shɔ nə. Shəŋ məkɔ Nwi mó' lùu shɔ faŋ vi nyó' fuu yi laa, «Tɛ Nwi ŋgwə faŋ vi kee kii nə ŋwə me.» Nwi ŋgwə faŋ viŋ kee kii nə ŋwə nə me, luu ŋwə faŋ mə fi'tə nu ki tɛ viŋ ndwə. ²⁴ Nwi ŋgwə faŋ ŋwə nə b̀ŋ mbi nə vətɔ vəshə fi taa mbi, lùu tii yizɔ nə tii shi nsi. Ka' ŋwə kee shi taa nii faŋ fia vii nə gho vəŋ me. ²⁵ Ka' vii kee fà' fa' tɛ ŋwə nə gho vəŋ, bu' faŋ ŋwə kee bəə fa me. Maa kò nshi-tɔ wi kò məbwey tɛ vii, nə zwitə nə vətɔ vəshə. ²⁶ Nwə nə yisə ŋgwisə vii vəshə fuu fi maa wə mu', ki shi shi nsi kəshə. Nwə baa shia ki ŋu'sə vii faŋ vəŋ taa ki shi mbi, ndo' fɛ' təkí tə shi nsi tɛ vii laa vəŋ shi shɔ. ²⁷ Niniŋ laa vəŋ ki kəə ŋwə, laa ki

yighee mó' vəŋ taa zc nu ki, ki yighee mó' kii nə ŋwə, bu' laa ŋwə kee luu ntaŋ fi yi wə me. ²⁸ Nsiŋ bwey she' bu' ŋwə, to' bu' ŋwə, shi she' gho ŋwə. Lùu faŋ vii ŋwa'lə viŋ vəmó' ŋwa'lə laa, «Nsiŋ lùu fi ŋi' nii Nwi.» ²⁹ Faŋ nsiŋ lùu ŋi' nii Nwi nə, ki nsiŋ bi'tə laa Nwi lùu yaa fənyia faŋ vi b̀ŋ nə goolə me, ti'nə me yaa ŋo' me, ti'nə me yaa fa faŋ vii t̀u nə tiəŋ baa nə yitɔfə vəŋ me. ³⁰ Niniŋ, Nwi ndenə vənu mbiə faŋ viŋ nə yisə nshi yighee visi. Lùu ndwə, ŋwə gi tɛ vii vəshə maa vəshəŋ vəshə, laa vəŋ kwiinə fwisə vəŋ, ³¹ bu' laa Nwi tə shi faŋ ŋwə ndo' sho'mə vənu və vii vəshə fi shi nsi, tə wə faŋ ŋwə ndo' sho'mə nu kó nə tɔ ki. Nwə ndo' sho'mə vənu vəshə she' nə jii yiloomə. Nwi kò wutə kó tɛ wə ghó, faŋ Nwi nə ywəysə ŋwə fi shi yiku.»

³² Vii vó ki zc nu məywey fi shi yiku, vii mó' taw ŋwə, vii mó' gi laa vəŋ ndo' baa jwi zc nu kó fi gho ŋwə shi day. ³³ Niniŋ, Pɔɔl fuu fi nintəŋ ŋwaa vəŋ, gə nə ŋwaa ŋgwina. ³⁴ Luu nə, vii mó' be'sə Pɔɔl, ǹŋ fwisə vəŋ maa Kristo. Wə mu' fi taa ŋwaa vəŋ nə luu Dionisɔs, faŋ nə luu wuu ŋii njɔŋ nto'. Wə mó' nə luu wəzwi faŋ yizii yi lùu Damaris. Vii vəmó' nə luu shɔ nizi.

Faŋ Pɔɔl nə fɛ'tə nu Nwi nti' Kɔrint

18 Pɔɔl ki nii ndò fi nti' Atens, shòc gə Kɔrint. ² Faŋ ŋwə nə zi' yifi, yə wuu Jus mó' faŋ yizii yi luu Ak-wila. Vi nə bi ŋwə shi Pɔntɔs. Nwə nə bi ki jiiwi fi shi Itali gho zu wi Prisila, bu' faŋ fwàŋ Klɔkɔdiɔs nə kò sɔ' laa vii Jus vəshə fuu fi shi Rom, faŋ lùu nsi Itali. Pɔɔl nə gə ye vəŋ, ³ ki nii gò' gho vi vəŋ, bu' laa vəfa' vəvəŋ nə luu maa məba njwisə vəbèe, faŋ nə luu jii ŋkəə Pɔɔl nizi. Niniŋ, Pɔɔl shi taa nii vəŋ, gho vi vəŋ fa' mó'. ⁴ Maa vəshi və zwisə və vii Jus, ŋwə gə taa nii məsho'tə Nwi vii Jus, gi tɛ vii kòŋ nu Nwi, faŋ vii Jus nə vii Griik nə luu shɔ. ⁵ Yighee njyə faŋ Silas gho Timoti nə ndò fi shi Makedonia, b̀sə Pɔɔl, jwi Kɔrint, Pɔɔl fa' maa nu Nwi ŋkee nə wutə, fi'tə tɛ vii Jus laa Yeso lùu Kristo, wuu məbweysə vii, ŋgwə faŋ Nwi nə kò'nə tɛ vii nə. ⁶ Vəŋ nə shiasə yigi yi yó, gí vənu vəbwəvə bu' ŋwə. Nwə kwitə butə fi maa njwisə si, maa shwenə tɛ vəŋ, ndò gi laa, «Viŋ ndo' nindi, buu ki yisə viŋ, kee luu nso' nyaa me, zì ndwə mə taa gə maa vii mbiə faŋ vəŋ kee lùu vii Jus me.» ⁷ Nwə me'tə vəŋ, ndò gè taa nii wə mó' faŋ ŋwə nəə bəŋsə Nwi, kee lùu wuu Jus me. Yizii wə ghó luu Titɔs Justɔs. Nii yi nə luu she' yi nii məsho'tə Nwi vii Jus nee. ⁸ Luu nə, Krispɔs faŋ nə luu tii nii məsho'tə Nwi vii Jus, nuŋ fwi yi maa tita Yeso gho vi ŋii yi yinsə. Vii Kɔrint vəyaŋ faŋ vəŋ nə zó yigisə Pɔɔl, nuŋ fwisə vəŋ maa Kristo nizi, fi muu mə Nwi. ⁹ Vətu' shi mó', tita Yeso jwi maa Pɔɔl taa njyə, gí tɛ ŋwə laa, «Ki gho fee nu me, ki gisə! Ki shitə shuu wə me, ¹⁰ bu' laa mə luu yi gho. Ka' wə kee yə nu maa gho me, bu' laa vii vəŋ lùu vəyaŋ taa nti' nyə.» ¹¹ Niniŋ, ŋwə shi shɔ ŋu' ŋkwəŋ nə yinjuu ntɔfə, deesə nu Nwi tɛ vii.

¹² Yighee njyə faŋ Galio nə bi jwi lùu goməna shi Akaya, vii Jus nə shəŋtə, kə yighaw tɔ Pɔɔl, ndi ŋwə, gə nə ŋwə taa nii nso'sə, ¹³ gə gi laa, «Wə ŋwə to' dɔc vii laa vəŋ bəŋsə Nwi maa kəŋ jii yimó' faŋ nyə kee yiku'nə maa nuŋsə shi me.» ¹⁴ Pɔɔl nəə kəə ŋa' shuu

wi, gomæna Galio gi tē vii Jus vó laa, «Nu kinj nii to' lùu nu laa wə yì nu bwə, buu mə biŋ yigisə yin. ¹⁵ Luu nə, ŋkə luu she' ntay maa yigi yimó' nə yizii yimó' nə nuŋsə yin, bàw laa shia she' viŋ ŋgii-viŋ, mə kee taa luu tii məshia nso' maa kəŋ vənu vó me.» ¹⁶ Niniŋ, ŋwə jŋŋ vəŋ, vəŋ fuu fi taa nii nso'. ¹⁷ Vii vəŋshə ki nii jia Sosteniis, faŋ nə luu tii nii məsho'tə Nwi vii Jus, sàŋ ŋwə shuu nii nso'sə. Luu nə, gomæna Galio kee kwia me.

Faŋ Pɔɔl nə bəŋ gə Antick fi shi Siria

¹⁸ Nu kó ki me, Pɔɔl baa shi yifi tày, baa ki nii kò bwey-jə tē vii məbiŋ nu Kristo, si' gə nti' Kenkria, kòŋ tɔ ki, bu' laa ŋwə nə kò'nə nu tē Nwi, ghɔ vi Prisila nə Akwila, ki nii nii taa bay kwalə, tɔŋ gə njii Siria. ¹⁹ Faŋ vəŋ nə zi' shi Efesɔs, nii taa nii məsho'tə Nwi vii Jus, gi tē vii Jus, ki nii mè'tə Prisila ghɔ Akwila shi Efesɔs. ²⁰ Vəŋ bu' ghɔ tē ŋwə laa ghɔ vi vəŋ shi bètə, ŋwə kee biŋ me, ²¹ gi tē vəŋ laa, «Nwi taa biŋ, mə ndɔ baa jwi.» She' niniŋ, ŋwə baa kii nii taa bay, ndò fi shi Efesɔs, ²² gə njii nti' Sisaria, fùu fi taa bay, to' gə zi' nti' Jerusalem, gə shò'tə məshəŋtə vii məbiŋ nu Kristo, baa ki nii bəŋ gə nti' Antick (fi shi Siria).

Ghuu yito' Pɔɔl be'sə ghee tia

Faŋ Apɔɔls nə dèesə nu Nwi shi Efesɔs nə shi Akaya

²³ Pɔɔl nə shi Antick vəshi vəmó', baa kii ndɔ fi fuŋ, gə tò' fi kwii Galatia nə Frigia, to' gisə tē vii məbiŋ nu Kristo, yisə vəŋ we' maa nu Nwi.

²⁴ Maa yighee yó wuu Jus mó' nə luu shɔ faŋ yizii yi luu Apɔɔls, faŋ vi nə bi ŋwə nti' Alesandria (fi shi Ijip). Wə ghó jwi shi Efesɔs, faŋ ŋwə nə luu wuu yigisə yijəŋə baa lùu yine'tə, baa wè' maa ŋwa'lə Nwi. ²⁵ Vi nə du'tə vi ti ŋwə nə jii tita Yeso. Zwitə Ley Nwi lwaŋ taa fwi ŋwə, ŋwə gisə baa deesə vənu və Yeso ŋkee vəloomə, faŋ ŋwə nə kɔlə kii nə nu məfi muu mə Nwi she' maa jii Jɔn. ²⁶ Ŋwə tey ki gisə taa nii məsho'tə Nwi vii Jus nə fwi yiwe'. Prisila ghɔ Akwila zɔ yigisə yi, tii ŋwə taa nii vəŋ, baa twèlə nu tita Yeso tē ŋwə ŋkee jə.

²⁷ Shi mó' Apɔɔls nə kəə gə shi Akaya. Vii məbiŋ nu Kristo fi shi Efesɔs nyɔ' ŋwa'lə tē vaŋ-nshwi vəŋ fi shi Akaya laa vəŋ jia Apɔɔls ŋkee jə. Niniŋ, ŋwə gə nə ŋwa'lə ghó, gə zi' Akaya. Faŋ ŋwə nə luu yifi, gaŋtə vii məbiŋ nu Kristo ŋkee jə nə wutə ki kó, faŋ Nwi nə key ŋwə shɔ nə. ²⁸ Ŋwə nə ghò' vii Jus ntee, faŋ ŋwə nə twèlə fi taa ŋwa'lə Nwi ŋkee ley, laa Yeso lùu Kristo, wuu məbweysə vii, ŋgwə faŋ Nwi nə kò'nə nə.

Faŋ Pɔɔl nə fi'tə nu Nwi shi Efesɔs

19 Nə luu maa yighee yó faŋ Apɔɔls nə luu nti' Korint fi shi Akaya, Pɔɔl shɔɔ fi taa təkwe' fi nsi Asia, si' jwi shi Efesɔs. Faŋ ŋwə nə zi' shi Efesɔs, yè vii məbiŋ nu Kristo vəmó', ² bitə tē vəŋ laa, vəŋ nə fi Zwitə Ley Nwi yighee njyə faŋ vəŋ nùŋ fwisə vəŋ maa Kristo mu? Vəŋ bəŋsə tē ŋwə laa, «Bey, ki yia nə bee ta zò laa

Zwitə Ley Nwi shɔ me.» ³ Ŋwə bitə tē vəŋ laa, «Viŋ kee ta zò laa Zwitə Ley Nwi lùu shɔ me, buu viŋ nə fi muu mə kə?» Vəŋ gi laa muu mə Jɔn. ⁴ Pɔɔl gi tē vəŋ laa, «Jɔn nə kò muu tē vii laa vəŋ kwiinə fwisə vəŋ, baa tē vii laa bàw vəŋ nuŋsə fwi vəŋ maa wə ntiə faŋ ŋwə jiiwi fi yiba, faŋ lùu Yeso.» ⁵ Vəŋ zɔ niniŋ, fi muu mə Nwi maa yizii tita Yeso. ⁶ Pɔɔl mɔ' ghɔ ghi tɔ vəŋ, Zwitə Ley Nwi nii maa vəŋ, vəŋ gi təghaŋ niŋkwii niŋkwii, gisə vənu faŋ Nwi nə kwàŋ shuu vəŋ. ⁷ Vəndɔŋ vó vəŋshə nə luu yaa wə njɔsə-bɔɔ.

⁸ Ki luu maa vəshi vəzwisə və vii Jus, Pɔɔl nii taa nii məsho'tə Nwi vii Jus, gi tē vəŋ nə fwi yiwe' maa yinuu yitia, ki kəə yisə laa vəŋ biŋ nu yifwàŋ Nwi. ⁹ Luu nə, vii mó' luu vəshii, kee kàw biŋ me, gi vənu vəbwəvə kòŋ jii Kristo taa ŋwaa vii vəyaŋ. Niniŋ, Pɔɔl me'tə vəŋ, ndi vii məbiŋ nu Kristo, ghɔ vi vəŋ gə. Vəŋ ki nii kii məshəŋtə vəŋ taa nii sikulə Tiranɔs. Vəŋ nəə shəŋtə yifi shi shi, Pɔɔl gisə tē vəŋ. ¹⁰ Vəŋ yisə niniŋ maa ŋu'sə bɔɔ. Niniŋ, vii Jus ghɔ vi vii Griik vəŋshə faŋ vəŋ nəə shi maa kwii Asia zɔ nu tita Yeso. ¹¹ Nwi nə kò wutə tē Pɔɔl laa ŋwə yisə vənu və yifiŋtə. ¹² Wutə Nwi nə luu taa ŋwaa Pɔɔl ŋkee didi'. Vii nə ndi she' vəway vəŋjwisə faŋ Pɔɔl nə tòŋsə nyu'sə ki shɔ fi si ŋwə, gə kò tē vii vəza, vəŋ bwaŋnə, baa kò tē vii faŋ vəŋ nə kii vəzwitə vəbwəvə, vəzwitə vəbwəvə vó fuu fi taa ŋwaa vəŋ she' bu' waytə njwi Pɔɔl kó.

¹³ Niniŋ, vii Jus vəmó' faŋ vəŋ nəə to' fi taa mbi, to' fùusə vəzwitə vəbwəvə fi maa vii, fi'sə maa mətii yizii tita Yeso maa vii faŋ zwitə bwə nə luu taa ŋwaa vəŋ, gisə tē vəzwitə vəbwəvə laa, «Maa yizii Yeso ŋgwə faŋ Pɔɔl to' fi'tə nu ki nə, yia gi laa viŋ fuu.» ¹⁴ Taa ŋwaa vii vó faŋ vəŋ nəə to' yisə niniŋ, vii kwatia nə luu shɔ visi. Vəŋ nə luu vaŋ wuu kwalə məfe' Nwi mó' faŋ yizii yi nə luu Skeyva. ¹⁵ Vəŋ nə gi niniŋ tē zwitə bwə mó', zwitə bwə kó bəŋsə tē vəŋ laa, «Mə kɔ' kii nə Yeso, baa kii nə Pɔɔl. Gə fi maa viŋ, viŋ sii lùu ndə?» ¹⁶ Wə ntiə faŋ zwitə bwə kó nə luu taa ŋwaa ŋwə nə, bisə shəŋ maa vəŋ, ghɔ' vəŋ vəŋshə, vəŋ nyiŋkə, fùu fi taa nii yó she' nə ntiŋ, nə vədi' maa vəŋ. ¹⁷ Vii vəŋshə faŋ vəŋ nə luu shi Efesɔs, vii Jus nə vii Griik zɔ nu kó, vəŋ vəŋshə fee, ki bəŋsə yizii tita Yeso. ¹⁸ Vii vəyaŋ faŋ vəŋ nə biŋ nu Kristo, jwi biŋ yibisə vəŋ ntee, faŋ vəŋ yaa yisə. ¹⁹ Vii vəyaŋ faŋ vəŋ nəə to' fia ŋay, baa kii vəŋwa'lə və ŋaysə, bàytə vəŋwa'lə vó, twàŋ si vii vəyaŋ ntee. Vi nə sày shwaŋ vəŋwa'lə vó vəŋshə, ŋwə fuu yaa vəmba və ka njɔsə-tee. ²⁰ Lùu faŋ nu tita Yeso nə sàynə titi, baa nə wutə.

Faŋ Dimitrios nə bùulə shi bu' nu Nwi

²¹ Yinŋii ki shɔɔ, Pɔɔl kwa'tə fi tɔ ŋwə laa yi taa shɔɔ fi shi Makedonia, baa nə fi shi Akaya, buu bəŋ gə Jerusalem. Ŋwə gi laa, «Mə taa zi' yifi, buu ka' mə gə ye shi Rom nizi.» ²² Niniŋ, ŋwə bi tɔŋ vii ŋgaŋtə vi vəbɔɔ shi Makedonia, təzii təvəŋ luu Timoti nə Erastɔs. Nshitɔ Pɔɔl baa shi Asia, bètə vəshi vəmó'.

²³ Maa yighee yó nu kwalə məbuulə shi fuu bu' jii Kristo. ²⁴ Wuu məyəŋ ndaa nə tiəŋ mó' nə luu shɔ, yizii yi luu Dimitrios. Ŋwə nə nàysə mfi' nii nwi Artimis, ŋkə

nə jwi nə sey yaŋ tɛ ɲwə, nə tɛ vii fa' vi. ²⁵ Niniŋ, ɲwə tii vəŋ vəŋshə shəŋ mu', nə vii mɔ' faŋ vəfa' vəvəŋ nə luu yaa yimbii, gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ kɔ' kii laa nsiŋ kii yiyaŋ nyaa-nsiŋ she' fi maa vəfa' vaŋ-nsiŋ və. ²⁶ Niniŋ, viŋ yiye, baa zɔ faŋ Pɔɔl wi buulə vətɔ və vii vəyaŋ, laa vəŋ me' vənwi, bu' laa ɲwə to' gisə laa vənwi faŋ vi naysə nə ghɔ, kee lùu vənwi me. ɲwə kee yisə niniŋ she' shi Efesɔs me, ɲwə yisə fi nsi Asia yinshə. ²⁷ Nu kɔ kee ndɔ su'tə she' fa' ɲwaa-nsiŋ me, ɲkə taa su'tə nu ɲii nwi Artimis, yizii yikwalə yi me nizi. Maa vii fi nsi Asia yinshə nə mbi yinshə bəŋsə nwi ɲwaa-nsiŋ Artimis.» ²⁸ Vi vəyaŋ vɔ zɔ nu kɔ niniŋ, fwisə vəŋ shə, vəŋ yumə gi laa, «Artimis luu ɲkee nwi kwalə fi shi Efesɔs.» ²⁹ Shi kɔ kənshə ki nii luu ɲkee kəbuulə kəbuulə, vii vəŋshə nyiŋ gə maa shəŋ vəghay, fùu jia Gayɔs nə Aristarkɔs, vii Make-donia, faŋ nə luu vii ghuu yito' Pɔɔl. ³⁰ Pɔɔl nə kəə gə ɲii taa ɲwaa vii vɔ, vii məbiŋ nu Yeso kee biŋ me. ³¹ Vii kwalə mɔ' fi taa shi faŋ nə luu viimba Pɔɔl, nə tɔŋ ntɔŋ, bu' ghɔ tɛ ɲwə laa, ki ɲwə jwi də ɲwaa wi taa shəŋ vəghay kɔ me. ³² Məshəŋtə ghɔ taa shəŋ vəghay kɔ nə luu ɲkee buulə, wə yumə ɲkii, wə yumə ɲkii, bu' laa vii vəyaŋ nə kee kii nə ɲi' nu ɲkiə faŋ vi shəŋtə ɲkə me. ³³ Niniŋ, vii mɔ' fi taa ɲwaa vəŋ gi nu kɔ tɛ Alesanda faŋ vii Jus nə shəŋ, ɲwə kɔ visi. Alesanda ghɔ shà'sə ghɔ ghi, ki kəə gi, fi tɔ ki fi ghɔ vii vɔ. ³⁴ Faŋ nwaə vii vɔ nə ye laa lùu wuu Jus, vəŋ vəŋshə baytə yumə maa gi yimu' laa, «Artimis luu ɲkee nwi kwalə fi shi Efesɔs!» ³⁵ Vi vəŋshə yumə she' nu kɔ maa vəawa vəbɔɔ. Wuu məŋwa'lə vənu və shi ki nii bwàsə vii vɔ, gi laa, «Vii Efesɔs, viŋ zɔ! Wə mɔ' shɔ taa mbi faŋ ɲwə kee ta kii laa kii shi Efesɔs kii ɲii Artimis, nwi kwalə ɲwaa-nsiŋ nə, nə fənyia fə Artimis faŋ mfə nə fiŋ fi yizɔ nə yimu? ³⁶ Ka' wə kee twèy nu kɔ me. Niniŋ, bəw laa viŋ du' nə ɲwaa ɲgwinə wiŋ, kee ki yi nu, buu ywiitə jəə me. ³⁷ Viŋ jwi nə vii və feenə, faŋ vəŋ kee shaw fa fi taa ɲii nwi me, kee bee ndà nwi ɲwaa-nsiŋ me. ³⁸ Niniŋ, Dimitrios ghɔ vi vii kii nɔɔ' maa wə mɔ', buu vəshi və nɔɔ'sə luu shɔ, vii məshia nɔɔ'sə shɔ nizi, ka' vəŋ gə nə nɔɔ' vəŋ yɔ tɛ vii məshia nɔɔ'sə. ³⁹ Nu day nii baa lùu shɔ, faŋ viŋ kəə, buu vi taa shia nu kɔ she' yighee nyə faŋ vəshi' taa faynə maa məgi vənu və shi. ⁴⁰ Viŋ kɔ' kii laa betə she' fa nee, buu vi kwàŋ nsiŋ taa nɔɔ' maa nu ɲkiə faŋ ɲkə gày feenə ndee, faŋ vi buulə shi kaŋ-nsiŋ nə, nsiŋ kee kii nə nu, naysə tɛ fwàŋ kwalə ɲwaa-nsiŋ me.» ⁴¹ ɲwə nə gi niniŋ mètə, ki nii wà'sə məshəŋtə ghɔ.

Faŋ Pɔɔl nə baa tò' fi shi Makedonia nə fi shi Griis

20 Faŋ yumə məbuulə vədɪ' nə shia, Pɔɔl baytə vii məbiŋ nu Kristo shəŋ mu', gi tɛ vəŋ, tɛ vəŋ, ki nii kɔ bwey-jəə tɛ vəŋ, ndɔ gə shi Makedonia, ² shɔɔ fi kwiiŋ yɔ, to' tɛ vii nə vənu vəyaŋ, gə zi' shi Griis, ³ shi shɔ yinjuu yitia, ki kəə tɔŋ fi taa bay, gə zi' shi Siria. Faŋ ɲwə nə kəə gə niniŋ nə, zɔ laa vii Jus kà məŋay tɔ ɲwə. ɲwə ki nii tə laa yi taa bəŋ gə, shɔɔ fi shi Makedonia. ⁴ Faŋ ɲwə nə shɔɔ fi shi Makedonia nə, vii mɔ' nə luu shɔ faŋ ghɔ vi Pɔɔl to' mɔ'. Vi vɔ luu Sopata, wee Pirɔs fi Berea, nə Aristarkɔs ghɔ Sekundɔs fi nti' Tesalonika, nə Gayɔs ghɔ Timoti fi Derbi, nə Tikikɔs ghɔ Trofimɔs fi kwiiŋ

Asia. ⁵ Vi vɔ ki nii shɔɔ visi, gə kɔ' Pɔɔl shi Troas. ⁶ Pɔɔl shi Filipi maa vəshi mbiə faŋ vii Jus yaa ki zi bee faŋ fənsiŋ kee lùu taa tey yi me. Vəshi vɔ ki mè, ɲwə ndɔ fi Filipi, ghɔ wə ntɪə faŋ ɲwə nyɔ' ɲwa'lə ɲwə, ɲii taa bay kwalə, tɔŋ gə Troas nizi. Yito' yɔ nə ndi vəshi tee. Faŋ yia nə zi' Troas niniŋ nə, baa kii faynə yia vi vii vɔ, faŋ vəŋ nə shɔɔ gə visi nə, ghɔ vi vəŋ baa ki shi Troas vəshi kwatia.

Faŋ Pɔɔl nə ywèsə weembwa shi Troas, ki nii ndɔ gə zi' Miletɔs

⁷ Ki luu maa shi visi faŋ yiwiŋ zì, yia faynə shəŋ mu', yia vi vii məbiŋ nu Kristo maa məbi'tə bee, Pɔɔl gi ghɔ vi vəŋ, bu' laa ɲwə nəə kəə ndɔ, faŋ fu taa lee. Niniŋ, ɲwə gi yigi zì' nintəŋ vətɔ'. ⁸ Təki' nə luu təyaŋ taa ɲii ɲii nyə faŋ yia nə baytə shɔ nə, faŋ nə luu ɲii ɲii yizɔ. ⁹ Wəndɔŋ zawə mɔ' nə luu shɔ, yizii yi luu Yutikɔs. ɲwə nə du'nə shuu bu' ɲii. Mbweysə koo ɲwə, bu' faŋ Pɔɔl nə gi tày didi' nə. Faŋ mbweysə nə ghɔ' ɲwə niniŋ nə, ɲwə gu ɲkee fi taa ɲii ɲii fi yizɔ nsi, vi sha' ɲwə she' ɲku. ¹⁰ Pɔɔl si' nsi, jwi mɔ' ɲwaa wi fuu ɲku wə kɔ, bəŋnə ɲwə, gi tɛ vii laa ki vəŋ baa gwia me, bu' laa zwitə ki ki bii. ¹¹ Pɔɔl ki nii baa bəŋ ko' gə taa ɲii, bɪ' bee, gəatə tɛ vii, ghɔ vi vəŋ zì, baa bəŋ gi tɛ vəŋ, buu fu lee, ɲwə ki nii yindɔ gə. ¹² Vəŋ ndi wəndɔŋ ghɔ, gə nə ɲwə shiŋii bwey, fwisə vəŋ shəŋtə.

¹³ Gə fi maa yia, vii yito' Pɔɔl, yia nə ɲii taa bay kwalə, fi visi, gə zi' shi Asɔs, ki kəə gə ndi Pɔɔl fi fun, bu' faŋ nshɪ-tɔ Pɔɔl nə naysə niniŋ. ɲwə nə gi laa yi kəə gə fi ghuu. ¹⁴ Faŋ yia vi vəŋ nə baa faynə shi Asɔs nə, yia ndi ɲwə, ɲiisə ɲwə taa bay, tɔŋ gə yiba shi Mitilini. ¹⁵ Fu lee yia baa gə visi, zì' shuu yi Kics. Fu lee yia gə zi' Samɔs. Shi baa shɔɔ kəmu', yia zi' Miletɔs. ¹⁶ Yia nə gə niniŋ, bu' laa Pɔɔl nə gi laa yi taa shishɔɔ fi Efesɔs, laa ki yi bɪsə yighee nsi Asia me. ɲwə nəə kəə to' titi, tɛ ka' yighee mɔ' ɲwə zi' nti' Jerusalem maa shi Pentekos.

Faŋ Pɔɔl nə tii vii taa fi taa məshəŋtə vii Kristo fi shi Efesɔs, tɛ vəŋ

¹⁷ Faŋ yia nə zi' Miletɔs, Pɔɔl tɔŋ ntɔŋ shi Efesɔs, tii vii taa fi taa məshəŋtə vii Kristo fi shi Efesɔs. ¹⁸ Faŋ vəŋ nə jwi yè ɲwə, ɲwə gi tɛ vəŋ laa, «Viŋ kɔ' kii faŋ mə nə shi taa ɲwaa viŋ, shù fi maa shi visi faŋ mə nə bi tə ghuu kaŋ nsi Asia nə. ¹⁹ Mə nə fa' fa' tɛ tita Yeso, bwàsə ɲwaa ɲwaa nsi maa vənu vəŋshə, gwia mənɪ, ndɔ yè məmɔŋ, faŋ vii Jus nə kà məŋay tɔ mə. ²⁰ Viŋ kɔ' kii laa mə nə kee ndɪə tuu nu fi ghɔ viŋ me. Maa yighee nyə faŋ mə nə fi'tə, baa deesə nu Nwi tɛ vii vəŋshə ntee, baa nə maa yighee nyə faŋ mə nəə gisə tɛ wə nə mu' nə mu' taa ndɔ' viŋ, mə naysə vənu vəŋshə tɛ viŋ faŋ ka' mbə taa gaŋtə viŋ. ²¹ Mə nə gi tɛ vii Jus nə tɛ vii Gri-ik, laa vəŋ kwiinə fwisə vəŋ, nùŋ maa Nwi, nə maa tita Yeso Kristo. ²² Niniŋ, viŋ ye mə nə, Zwitə Nwi shəŋ mə laa mə gə Jerusalem, faŋ mə kee kii nə nu ɲkiə faŋ ɲkə taa gay maa mə shɔ me. ²³ Mə kii she' nu ɲkiə faŋ Zwitə Ley Nwi fi'tə shee maa vəshəŋ vəŋshə faŋ mə shɔɔ fi fun, laa ɲii mfiiŋ nə ɲi' ki' mə nti' Jerusalem.

²⁴ Luu nà, mà kee fii njwaa njwaa nà nu me. Mà kàa shee' laa mà yisà, ndò mètə fa' njwə faŋ Yeso nà kò shee, laa mà fa' nà, laa mà fi'tə ntɔŋ yijə Nwi, faŋ Nwi kee gəŋsə vii, kàa kɔ məbwey vəlwanj tɛ vii. ²⁵ Mà du'tə mà to' fi taa njwaa viŋ, to' fi'tə nu yifwəŋ Nwi tɛ viŋ. Niniŋ ndwə, mà kɔ' kii laa wə fi wiŋ kee ndò baa ye mà me. ²⁶ Niniŋ, mà naysə tɛ viŋ fi taa fwi mà maa shi njkə ndee kə, laa wə fi taa njwaa viŋ ki ghaŋ ndi, buu kee baa lùu nsɔ' nyaa me, ²⁷ bu' laa mà nà naysə nu Nwi tɛ viŋ kəŋshə, kee mè'tə tuu nu faŋ njkə lùu taa njkii Nwi me. ²⁸ Niniŋ, viŋ ki shiinə yinjwaa yinj, baa shii nwaa vii mbia faŋ Zwi'tə Ley Nwi nùŋsə taa ghɔ viŋ nà. Viŋ luu nshisə vii Kristo, faŋ njwə nà shò' vəŋ, kù tɔ vəŋ nà. ²⁹ Mà kɔ' kii laa yighee njyə faŋ mà taa me'tə viŋ, vii bwəŋə ndò nii taa nwaa viŋ yaa nyaasə bwəsə, faŋ nsə nii taa njwaa bisə, ki kəə kootə fi maa bisə sɔ. ³⁰ Vii bwəŋə mɔ' ndò fuu she' fi taa njwaa viŋ, fuu ki gisə təgi tə ba maa məsu'tə vii məbiŋ nu Kristo, laa vəŋ be'sə vəŋ. ³¹ Niniŋ, viŋ ki shi nà yiki', lumə faŋ nsinj nà shi mɔ' maa njusə tia, mà nəə tisə viŋ wə nà mu' nà mu', vətə nu shish-wi, kee bwa me, mənsi baa si' fi si mə bu' viŋ. ³² Fi taa niniŋ ndwə, mà mè'tə viŋ taa ghɔ tita Nwi. Viŋ kii nà nu gəŋsə Nwi, faŋ njkə kii wutə maa məyisə viŋ we' maa nu Nwi, ki gə nà visi. Wutə ki baa lùu shɔ maa məganjə viŋ, laa viŋ ndò zi məbwey vəlwanj faŋ Nwi ndò kɔ tɛ vii ley vi. ³³ Mà nà luu taa njwaa viŋ, kee kəə ka wə me, kee fi njwi wə me. ³⁴ Viŋ kɔ' kii laa mà nà fà' nà ghɔ njaa, kii fa njkə faŋ mà nəə kəə fi funj, nà vətɔ və vii mbia faŋ yia vi vəŋ nà luu mɔ'. ³⁵ Niniŋ, mà nà dè tɛ viŋ ghee nshə, laa njkə bàw laa wə fa' nà wutə ki, gəŋtə vii mbia faŋ vəŋ kee kii wutə me. Viŋ lumə yigi njyə faŋ tita Yeso nà gi laa, «Nu məkɔ luu nu məŋaytə shò nu məfi.» ³⁶ Faŋ Pɔɔl nà gi yigi yɔ mètə, tùŋ vətɔ vəyəə vi nsi, shò'tə Nwi ghɔ vi vii vɔ vəŋshə. ³⁷ Vəŋ vəŋshə gwia njkee didi', fay njwə, nyɔŋ fəə ghi. ³⁸ Gəŋsə nà koo vəŋ njkee didi', bu' yigi njyə faŋ njwə nà gi laa vəŋ kee ndò baa ye yi nà me. Vəŋ ki nii ndi njwə, gə twey njwə taa bay.

Faŋ Pɔɔl nà to' gə zì' Jerusalem

21 Faŋ yia nà kò bwey-jəə tɛ vii taa vɔ, ndò nii taa bay, gə she' ne'tə, nii Kɔs, fu lee yia zi' Rodəs, baa ndò fi funj, gə Patara. ² Faŋ yia nà zi' Patara, yə bay kəmɔ' faŋ njkə gə Fənishia. Yia nii shɔ gə, ³ ki gə niniŋ, yə shi Sayprɔs fi maa kwinj njkwii, shò tɔŋ gə fi yiba shi Siria, ki nii fùu Tayra, bu' laa nà luu shəŋ njkə faŋ vi nà fùusə vətɔ fi taa bay kɔ. ⁴ Faŋ yia nà zì' Tayra niniŋ nà, gə yə vii məbiŋ nu Kristo faŋ vəŋ nà luu yifi, yia vi vəŋ shi vəshi kwatia. Vii vɔ twey tɛ Pɔɔl laa, ki njwə gə Jerusalem me, bu' laa Zwi'tə Nwi nà dè nu Pɔɔl tɛ vəŋ. ⁵ Faŋ vəshi via nà kù'nə maa məshi yifi, yia baa ndò fi yifi. Vii vɔ vəŋshə ndi yia nà vəkì vəvəŋ nà vəŋ vəŋ, tɔ' fùu fi taa shi, yia vi vəŋ tunj vətɔ vəyəə via nsi shuu muu, shò'tə Nwi, ⁶ buu kɔ bwey-jəə. Yia ki nii nii taa bay, vəŋ bəŋ gə shinjii.

⁷ Niniŋ, yia nà metə yito' yia, ndò fi Tayra, gə zi' Tɔle-meɔs, yə vii məbiŋ nu Kristo faŋ vəŋ nà luu yifi, shò'tə vəŋ, yia vi vəŋ shi she' shi kəmu'. ⁸ Fu lee yia ndò gə

nti' Sisaria, gə nii taa nii Filip, wuu məfi'tə ntɔŋ yijəə Nwi, faŋ njwə nà luu fi maa vii kwatia vi, faŋ vi nà nùŋsə vəŋ maa fa' Nwi maa yighee visi nà. Yia ki nii shi taa nii njwə. ⁹ Vəŋ-vəkì və Filip nà luu shɔ yishwe, kee ta ndaa me, fi'tə yigisə shuu Nwi. ¹⁰ Faŋ yia nà shi shɔ vəshi vəmɔ', nshiinji-sɔghɔ mɔ', faŋ yizii yi nà luu Agabɔs, si' jwi fi shi Judia, ¹¹ jwi yə yia, ndi kɔtə Pɔɔl, kà ghɔ ghi nà ghuu ghi shɔ, gi laa, «Zwi'tə Ley Nwi gi laa, vii Jus ndò ka njɔɔ kɔtə nyə nti' Jerusalem she' nee, ndi njwə, kò tɛ vii tətɔŋ fu.» ¹² Faŋ yia nà zò nu kɔ, yia vi vii mɔ' fi shi yɔ bu' ghɔ tɛ Pɔɔl, laa ki njwə gə Jerusalem me. ¹³ Luu nà, Pɔɔl kee kaw zɔ me, gi laa, «Viŋ sii yə kə, gwia tɛ kə? Ki viŋ yisə fwi nyaa lɔ' me! Mà du'tə mà biŋ laa vi kwanj mà mfij Jerusalem. Mà biŋ njkee maa məku bu' yizii tita Yeso.» ¹⁴ Faŋ yia nà ye laa njwə kee kaw kwiinə nu njkə faŋ njkə lùu taa fwi njwə me, yia gay, gi laa bàw nu njkə faŋ tita Yeso kàw, ndò gay.

¹⁵ Yia baa shi shɔ maa vəŋ-vəshi nee, kà vətɔ via, ndò gə Jerusalem. ¹⁶ Yia vi vii məbiŋ nu Kristo vəmɔ' fi nti' Sisaria gə mɔ'. Vəŋ gə twèy yia taa nii wə mɔ' faŋ yizii yi lùu Mənasɔn, wuu Sayprɔs, faŋ nà luu wuu məbiŋ nu Kristo shù fishi, laa yia shi fu njwə.

Faŋ Pɔɔl nà nii taa nii Nwi yikwalə vi jia njwə, ki kəə zwi njwə, vəsogə' bweysə njwə

¹⁷ Faŋ yia nà zì' Jerusalem niniŋ nà, vii məbiŋ nu Kristo faŋ vəŋ nà lùu yifi, ndi yia nà məŋaytə. ¹⁸ Fu ki lee, Pɔɔl ndi yia laa yia vi vəŋ gə yə Jeyms. Yia zi' shɔ, tɛ vii taa vəŋshə fi taa məshəŋtə vii Kristo baytə fu Jeyms. ¹⁹ Pɔɔl shɔ'tə vəŋ, naysə vənu vəŋshə tɛ vəŋ, faŋ Nwi nà shò fi yiba fa' wi, yisə maa vii tətɔŋ fu. ²⁰ Faŋ vəŋ nà zò niniŋ, bəŋsə Nwi, ki nii gi tɛ Pɔɔl laa, «Weenshu wia, a kɔ' kii laa vii Jus shɔ njkəŋsə njkəŋsə, faŋ vəŋ biŋ nu Kristo. Vəŋ vəŋshə baa wè' maa ntisə Nwi. ²¹ Vəŋ du'tə vəŋ zɔ nu kòŋ ghɔ, laa a deesə vii Jus vəŋshə faŋ vəŋ shi taa vətɔŋ laa vəŋ me' ntisə Mose, faŋ a gisə tɛ vəŋ laa ki vəŋ baa ki siitə vəŋ vəŋ me, kee baa nùŋsə nùŋsə saŋ-nsinj me. ²² Bàw vi yi kəkə? Vəŋ taa zɔ laa a jwi feenə. ²³ Bàw a yi nu njkə faŋ yia naysə tɛ ghɔ ndwə. Vii mɔ' taa njwaa yia feenə yishwe faŋ vəŋ nà kò'nə nu tɛ Nwi, ki kəə leysə yinjwaa vəŋ visi Nwi. ²⁴ Niniŋ, bàw a ndi vəŋ, nii taa njwaa vəŋ, baa luu lèysə nizi, ndò' tɔ kə nà tɔ vəŋ vəŋshə taa nii Nwi yikwalə, buu vəŋ taa kɔŋ vətɔ vəvəŋ. A yi niniŋ, buu vii vəŋshə taa ye laa vənu mbia faŋ vi gi kòŋ ghɔ, kee lùu yinsəŋ me, faŋ vəŋ ye laa nshì-tɔ wə yisə maa jii ntisə Mose. ²⁵ Gə fi maa vii mbia faŋ vəŋ kee lùu vii Jus me, faŋ vəŋ biŋ nu Kristo nà, yia du'tə yia shia, baa nyò' taa njwə'lə, tɔŋ tɛ vəŋ, laa ki vəŋ baa zi fazi faŋ vi fe' mənyia shɔ me, ti'nə me faŋ mənshi lùu taa tey yi me, baa nà laa ki vəŋ kwə mbasə nyaa faŋ vi titwiŋ me wi nyə ku me, baa nà laa vəŋ me'tə nu mətii vəkì. ²⁶ Niniŋ, Pɔɔl ndi vii vɔ, fu ki lee njwə tey ki lootə njwaa ghɔ vi vəŋ, ndò nii taa nii Nwi yikwalə maa məsɔ' vəndwə və vəshi və njkə'nə vəŋ, bitə laa vi kɔ Nwi tɔ vəŋ tɔ tɔ.

²⁷ Faŋ vəshi vɔ kwatia nəə kəə mè, vii Jus mɔ' faŋ vəŋ nà ndò fi kwinj Asia, ye Pɔɔl taa nii Nwi yikwalə, tey ki buulə fwisə nwaa vii vəŋshə, jia Pɔɔl, ²⁸ yùmə laa, «Vii

Isirayl, viŋ jwi gantə! Ye wə ntia faŋ ɲwə to' deesə vii vənshə nə bwə bu' vii Isirayl, nə bu' nuŋsə nyaa-nsiŋ, nə ɲii Nwi nyə. ɲkə nə kee ta yiku'nə tɛ ɲwə me, ɲwə ndi vii Griik, jwi ɲiisə taa ɲii Nwi nyə, faŋ ɲkə kee yiku'nə laa vii tɔmə day ɲii shɔ me. ɲwə bisə shəŋ ley Nwi kə.» ²⁹ Vəŋ nə gɪ niniŋ, bu' laa vəŋ nə yə Trofimɔs, wuu Efesɔs gho ɲwə taa shi, ki nii bɛ'tə laa ɲwə ndi wə ghó, jwi nə ɲwə taa ɲii Nwi. ³⁰ Niniŋ, vəŋ buulə shi, vii vənshə nyiŋ fəynə maa shəŋ kó, jia Pɔɔl, sùŋ ɲwə, fəusə fi taa ɲii Nwi. She' yighee mu' vi ki nii fəy təshuu tə ɲkɔ' tə ɲii Nwi.

³¹ Vəŋ nə fuusə Pɔɔl fi taa ɲii Nwi, ki kəə zwi ɲwə, ntɔŋ gə tɛ tii vəsoge' kwalə faŋ ɲwə nəə shiinə nti' Jerusalem, laa shi luu ɲkee kəbuulə. ³² She' yighee mu' tii vəsoge' ghó ndi vəsoge' gho vətii və vəsoge' vəmó', si' jwi, gho vi vəŋ gə yə nu kó. Faŋ vii nə yə tii vəsoge' ghó, gho vi vəsoge', me'tə, kee baa ki saŋ Pɔɔl me. ³³ Tii vəsoge' ghó shəŋtə jwi, jia Pɔɔl, gɪ laa vi shuŋ ɲwə nə vəsómə vəbɔ. ɲwə bitə laa Pɔɔl lùu ndə, baa nə laa ɲwə nə yə kə bwə. ³⁴ Way vii fi taa nwaə vii vó yumə gɪ nu, way mó' gɪ nu day. Yigi nə yaŋ didi' tɛ ka' ɲwə kee kii nə nu yinsəŋ me. Niniŋ, ɲwə gɪ laa vi ndi Pɔɔl, gə nə ɲwə nto'. ³⁵ Faŋ vəŋ nə zi' maa shəŋ ɲkiə faŋ vi ko' gə ɲii nto' tii vəsoge', vəsoge' sha' Pɔɔl bu' nwaə vii vó faŋ vəŋ nəə kɔ ɲi'. ³⁶ Nwaə vii vəyaŋ nə bè'sə vəŋ, to' yumə laa vi ndisə ɲwə.

Faŋ Pɔɔl nə gɪ tɛ vii Jus nti' Jerusalem

³⁷ Faŋ vi nəə kəə ndi Pɔɔl, ɲii nə ɲwə nto' yó, ɲwə gɪ tɛ tii vəsoge' maa ghaŋ Griik laa, «Na', mə gɪ nu tɛ gho.» Tii vəsoge' gɪ laa, «A bee nə gisə ghaŋ Griik mu? ³⁸ Faŋ ɲkə lùu niniŋ, buu ka' a kee lùu wuu Ijip wi faŋ ɲwə yaa buulə shi, baytə vii bwənə ɲkaŋsə yishwe, gho vi vəŋ gə taa tɔ wa'sə nə me.» ³⁹ Pɔɔl bəŋsə tɛ ɲwə laa, «Mə lùu wuu Jus. Vi bi mə nti' Tarsɔs fi shi Saylisia, faŋ luu ɲkee shəŋ we' nə. Mə bù' gho tɛ gho, na' mə gɪ tɛ vii və.» ⁴⁰ Tii vəsoge' ghó biŋ. Pɔɔl tɪŋnə maa shəŋ sha'sə, shitə vii nə gho ghi, vəŋ shia. Pɔɔl gɪ tɛ vəŋ maa ghaŋ Hibru, gɪ laa lee,

22 «Vəŋ-nshwi vəŋ nə vətii vəŋ, viŋ zɔ nu ɲkiə faŋ mə taa gɪ, fi tɔ kaŋ shɔ fi gho viŋ ndwə.» ² Faŋ vəŋ nə zò faŋ Pɔɔl gɪ maa ghaŋ Hibru nə, vəŋ shia, kee baa gɪ me, vədɪ' shinə laa twiaa. Pɔɔl ki nii gɪ tɛ vəŋ laa, ³ «Mə lùu wuu Jus, vi bi mə nti' Tarsɔs fi shi Saylisia. Luu nə, mə ta luu shi feenə, zwetə ɲwa'lə ɲkee fi gho tita Gamaliel, faŋ ɲwə dèesə nuŋsə vətii vəŋ-nsiŋ ɲkee jə. Niniŋ, mə gù wuu we' maa nu Nwi, she' faŋ viŋ wè' shɔ ndee nə. ⁴ Mə nəə to' sho' ghuu vii mbiə faŋ vəŋ nəə shɔ fi maa jii Kristo, zwilə vəŋ, ka vəndɔŋ gho vəki, kwan vəŋ taa ɲii mfiŋ. ⁵ Lùu nu faŋ wuu kwalə məfe' Nwi nə vii məshia nɔ'sə vənshə kii nə ɲkə ɲkee jə. Mə nə fi ɲwa'lə ɲkee fi gho vəŋ, faŋ vəŋ nə ɲwə'lə tɛ vəŋ-nshwi vəŋ-nsiŋ fi nti' Damaskɔs (fi shi Siria), laa mə gə jiatə vii məbiŋ nu Yeso fi yifi, ka vəŋ, jwi nə vəŋ Jerusalem, laa vi sɔ' vəŋ.»

Pɔɔl naysə faŋ yi nə kwiinə fwi yi

(Akts 9.1-19; 26.12-18)

⁶ «Faŋ mə nəə to' fi fuu jii, ki kəə zi' Damaskɔs, məley kwalə gwəkə si' fi taa yizɔ, bee kia mə. Nə luu maa yizɔ bu'tə. ⁷ Mə gu nsi, zò gɪ yimó', nyə gɪ shee laa, «Sɔɔl, Sɔɔl, a sii to' kəə ghuu ɲaa bu' kə?» ⁸ Mə bəŋsə, bitə laa, «Tita, a lùu ndə?» ɲwə gɪ laa, yi lùu Yeso, wuu Nazaret, faŋ mə to' sho' ghuu ghi nə. ⁹ Vii mbiə faŋ yia vi vəŋ nə luu mó', nə yə wisə ghó nizi, luu nə, kee zò gɪ yó, faŋ nyə nəə gisə shee nə me. ¹⁰ Mə ki nii bitə laa mə sii taa yi kə ndwə. Tita Yeso gɪ laa mə ndɔ fi nsi, gə nti' Damaskɔs, buu vi taa naysə vənu vənshə faŋ Nwi kəə laa mə yisə. ¹¹ Si ɲaa nə fi bu' məley kwalə ghó. Niniŋ, vii mbiə faŋ yia vi vəŋ nə luu mó' nə, jia kwiŋ ɲwaa, ki jiisə mə, gə nə mə Damaskɔs. ¹² Wə mó' nə luu shɔ nti' Damaskɔs, yizii yi luu Ananias. ɲwə nə luu wuu we' maa ntisə Nwi, vii Jus vənshə fi nti' Damaskɔs biŋ ɲwə yaa wuu jə. ¹³ Wə ghó jwi tɪŋnə yi mə, gɪ shee laa, «Weenshu ɲwaa Sɔɔl, ye vədɪ'!» She' yighee yó si ɲaa ɲa'nə, mə ye ɲwə. ¹⁴ ɲwə gɪ laa, «Nwi vətii vəŋ-nsiŋ shò' gho, laa a kii nə nu ɲkiə faŋ ɲkə lùu taa ɲkiə Nwi, baa nə laa a ye wuu Nwi ɲgwə faŋ nu ki lùu kəloomə, baa zò nu faŋ ɲkə fuu fi shuu ɲwə. ¹⁵ ɲkə lùu niniŋ laa a ndɔ fi'tə nu ki tɛ vii vənshə, ki naysə nu ɲkiə faŋ a nə yə, nə nu ɲkiə faŋ a nə zò tɛ vəŋ.» ¹⁶ ɲwə ki nii baa bitə shee laa mə sii ki' kə? «Bàw a ndɔ yizɔ, fi muu mə Nwi, ki tii yizii Yeso laa ɲwə sɔ nu bwə kə.» ¹⁷ Mə yi niniŋ. Shi mó' mə bəŋ jwi Jerusalem, jwi shò'tə Nwi taa ɲii Nwi yikwalə. She' yighee yó, Yeso baa kii fuu yikə' mə. ¹⁸ Mə ye ɲwə, ɲwə gɪ shee laa mə yasə kɔ'lə ndɔ fi Jerusalem, bu' laa vii fi nti' Jerusalem kee ndɔ biŋ nu ɲkiə faŋ a gisə kòŋ mə me. ¹⁹ Mə bəŋsə tɛ ɲwə laa, «Ti-ta, vəŋ kɔ' kii laa mə nəə jiatə vii məbiŋ nu kə, kwan vəŋ mfiŋ, saŋ vəŋ ɲkee taa ndɔ' Nwi. ²⁰ Yighee ɲyə faŋ vi nə zwi wuu məbiŋ wə Stefan, mə nə luu shɔ, ɲkə nə bàw shee, mə nə ndèynə ɲjwisə vii mbiə faŋ vəŋ nə zwi ɲwə nə.» ²¹ Mə nə gɪ niniŋ. Luu nə, tita Yeso gɪ shee laa mə ndɔ gə, bu' laa yi kəə tɔŋ mə ɲkee ntaŋ taa ɲwaa vii tɔmə day faŋ kee lùu vii Jus me.»

²² Vii vó ki yiywiitə faŋ Pɔɔl nəə gisə yigi yi yó, zì' maa shəŋ ɲkiə faŋ ɲwə gɪ laa Nwi tɔŋ yi tɛ vii tɔmə day, vəŋ baa kii yumə ɲkee nəŋay laa vi ndisə ɲwə, zwi ɲwə, kee lùu wə baa ki shi mbi me. ²³ Vəŋ nə yùmə niniŋ, wa'lə ɲjwisə vəŋ taa yizɔ, kùŋ butə taa yizɔ. ²⁴ Tii vəsoge' gɪ laa vi ndi Pɔɔl, gə nə ɲwə taa ɲkɔ' vəsoge', saŋ ɲwə shɔ, bitə tɛ ɲwə laa, sii yə kə, buu vii ki yumə bu' ɲwə tɛ nee? ²⁵ Faŋ vəsoge' nə ka ɲwə, ki kəə saŋ, Pɔɔl gɪ tɛ tii vəsoge' faŋ ɲwə nə tɪŋnə yifi laa, «Luu nuŋsə tɛ viŋ laa vi saŋ wuu Rom maa zò ɲi' nu ɲkiə faŋ ɲwə yisə mu?» ²⁶ Faŋ tii vəsoge' nə zò niniŋ, ndò gə yə tii vəsoge' kwalə, gɪ tɛ ɲwə laa, «A sii taa yi kikə? Wə ghó lùu wuu Rom. ²⁷ Tii vəsoge' kwalə jwi, gɪ tɛ Pɔɔl laa, «A lùu wuu Rom mu? Naysə shee!» Pɔɔl laa tɔŋ. ²⁸ Tii vəsoge' kwalə ghó gɪ laa yi nə ki lùu wuu Rom, ywàŋ nə ka yaŋ. Pɔɔl bəŋsə tɛ ɲwə laa vi nə bi yi she' yaa wuu Rom. ²⁹ Vəsoge' vó faŋ vəŋ nii kəə bitə vənu tɛ Pɔɔl fi taa dɔɔ, baa ki nii yigay. ɲkee nshi-tɔ tii vəsoge' kwalə ghó fee, bu' faŋ

ηωα ηα ye laa luu ηkee wuu Rom fan yi ηα kà ηωα ηα sum ηα.

Fan Pɔɔl ηα tày ghɔ vashi' vè vii Jus

³⁰ Tii vəsoge' kwalə ghɔ ηα kəə kii ηα nu ηkiə fan vii Jus ηα kəə fi yiba Pɔɔl, fu ki lee ηωα ke'tə mfiη fi fan Pɔɔl, tii vii kwalə mafe' Nwi ηα vashi' vè vii Jus vənshə maa məshəntə, ki nii ndi Pɔɔl, yisə ηωα tihə nintəη ηwaa vəη.

23 Pɔɔl tihə, ndèynə vashi' vɔ, gi laa, «Van-nshwi van, mə nəə to' yito' nyaa yiley visi Nwi ghee nshə, jwi kɔ tɔ və-ndee.» ² Ananias, wuu kwalə mafe' Nwi, gi tɔ vii mbiə fan vəη nə tihə bèsə yi Pɔɔl, laa vəη san Pɔɔl fi shuu ηωα. ³ Pɔɔl gi tɔ wuu kwalə mafe' Nwi ghɔ laa, «Nwi ndɔ san ghɔ, ghɔ fan a lùu mbii ηii fan vi ndiη nə fiη yifusə nə. A dū' feenə laa a sɔ' nso' nyaa bu' nunsə nyaa-nsiη, baa bisə ηkee nunsə yɔ fan a gi laa vi san mə nə.» ⁴ Vii mbiə fan vəη nə tihə yi ηωα, gi tɔ ηωα laa, «A kee fee maa mənda ηkee wuu kwalə mafe' Nwi yimu?» ⁵ Pɔɔl gi laa, «Mə nii kee yikii laa lùu wuu kwalə mafe' Nwi me, van-nshwi van. Mə kɔ' kii laa ηkə lùu taa ηwa'lə Nwi laa, ki wə gi nu bwə tɔ wə ntiə fan ηωα sɔ' shi kan-nsiη me.» ⁶ Pɔɔl nə gi ninij, kii laa way vii mɔ' fi taa ηwaa vashi' vɔ nə luu vii Sadusii, way mɔ' luu vii Farisii, ηωα yumə taa ηii nso' yɔ laa, «Van-nshwi van, mə lùu wuu Farisii, baa lùu wee vii Farisii. Mə lùu taa nso' feenə bu' laa mə tə si, baa kii laa vəηku və nsiə ndɔ ywey.» ⁷ She' fan Pɔɔl nə gi ninij, vii Farisii nə vii Sadusii tey ntay, gəasə vəway vəbɔɔ, ⁸ bu' laa vii Sadusii nə kee biη laa wə ku, ndɔ baa ywey me, kee biη laa nshiisə-ηiisə Nwi nə Zwiətə Ley Nwi lùu shɔ me. Gə fi maa vii Farisii, vəη nə biη vənu vɔ vənshə. ⁹ Ninij, yumə kɔ' shɔ. Vii məkii nə ηwa'lə Nwi vəmɔ' fi taa ηwaa vii Farisii ndɔ yizɔ, ki tay, gi laa vəη kee yè nu bwə taa nu Pɔɔl me, baa nə laa, «Gi Zwiətə Nwi tɔ ηωα, tɔ' nə me gi nshiiηii Nwi tɔ ηωα, buu ka' wə kee yikii me.» ¹⁰ Ntay yɔ we', tii vəsoge' kwalə ghɔ fee laa vi taa sa Pɔɔl, ηωα gi laa vəsoge' si' ndi Pɔɔl fi taa ηwaa vii vɔ, bəη gə nə ηωα taa ηkɔ' vəsoge'. ¹¹ Ki luu vətə' shi kɔ, tita Yeso fuu yikə' Pɔɔl, tihə yi ηωα, gi tɔ ηωα laa, «Ki fwi yə lɔ' me! A nə gi nu kan ntee nti' Jerusalem; a ndɔ ghaa gi nu kan shi Rom she' ninij.»

Fan vii Jus ηα kà yighaw tɔ Pɔɔl, vəsoge' ndi ηωα, gə nə ηωα nti' Sisaria

¹² Fu ki lee, vii Jus ka mənay, lɔ'tə gi laa vəη kee taa zi fa me, kee nū fa me, maa laa vəη zwi Pɔɔl me. ¹³ Vii mbiə fan vəη nə lɔ'tə ninij nə, nə luu wə muu-yinshwe shɔ. ¹⁴ Vəη gə maa vii kwalə mafe' Nwi nə vashi', naysə tɔ vəη laa vəη du'tə vəη shəntə, lɔ'tə laa vəη ki luu kee zwi Pɔɔl me, vəη kee baa zɔ fa me. ¹⁵ «Ninij ghɔ, viη vi vashi' tɔη nɔη laa tii vəsoge' kwalə baa ki tɔη Pɔɔl tɔ viη, tɔ ka' viη siətə zɔ nu ki, ηkə ley. Viη yi ninij, buu yia taa ki ki' maa məzwi ηωə jii, buu ηωə zi' feenə.» ¹⁶ Vəη nə gi ninij, wee weenshu Pɔɔl zɔ ηkɔ'nə

yɔ, ndɔ gə taa ηkɔ' vəsoge', gə naysə tɔ Pɔɔl. ¹⁷ Pɔɔl tii tii vəsoge' mɔ', naysə tɔ ηωə laa ηωə ndi weembwa ghɔ, ghɔ ηωə gə yè tii vəsoge' kwalə, bu' laa ηωə kii nu maa mənaysə tɔ ηωə. ¹⁸ Tii vəsoge' ghɔ ndi ηωə, gə nə ηωə visi tii vəsoge' kwalə, gi laa, «Pɔɔl, wuu ηii mfiη wi, nii tii mə, bə' ghɔ tɔ mə, laa mə ndi wee ηωə, jwi nə ηωə visi ghɔ, bu' laa ηωə kii nu maa mənaysə tɔ ghɔ.» ¹⁹ Tii vəsoge' kwalə ghɔ jia wee ghɔ fi maa kwiη wi, ghɔ ηωə shəntə, ηωə bitə tɔ ηωə laa, «A kəə naysə kə shee?» ²⁰ Wee ghɔ gi tɔ ηωə laa, «Vii Jus fəynə, gi laa vi taa bu' ghɔ tɔ ghɔ laa a baa ndi Pɔɔl, jwi nə ηωə visi vashi', tɔ ka' vəη zɔ ηkee ηi' nu fi ghɔ Pɔɔl. ²¹ Vəη taa jwi, ki ghɔ biη me, bu' laa vii shɔ muu-yinshwe shɔ, fan vəη ndənə, ki ki' Pɔɔl. Vəη nə lɔ'tə laa vəη kee taa zwi Pɔɔl me, vəη kee zɔ fa me, kee nū fa me. Vəη lɔtə ηwaa, kɔ' maa məzɔ nu ηkiə fan a taa gi.» ²² Tii vəsoge' kwalə ghɔ gi tɔ wee ghɔ laa ηωə gə, baa nə laa ki ηωə naysə tɔ wə laa ηωə naysə nu kɔ tɔ yi me.

²³ Nwə ki nii tii vətii vəsoge' vəbɔɔ, gi tɔ vəη laa vəη tii vəsoge' yiwa yibɔɔ nə vii nyaasə kɔ'sə muu-ηkwatia, nə vii yighaw yiwa yibɔɔ, vəη lootə ηwaa maa mətə' gə zi' nti' Sisaria maa yighee nyə fan vii kəə nɔηηə. ²⁴ Nwə baa naysə tɔ vəη laa vəη nunsə nyaasə kɔ'sə səmɔ' tɔ Pɔɔl, ηωə taa kɔ', ghɔ vi vəη gə mɔ', vəη gə kɔ ηωə tɔ goməna Feliks, baa nə laa ki nu kɔη ηωə jii me. ²⁵ Nwə nə nyɔ' ηwa'lə tɔ goməna Feliks, nyɔ' laa lee, ²⁶ «Mə Klɔɔɔɔɔ Lisias, shɔ'tə ghɔ, tita fwanjwe, goməna Feliks. ²⁷ Vii Jus jia wə ηωə, ki kəə zwi ηωə. Mə zɔ laa lùu wuu Rom, mə gə yia vəsoge' van, fi ηωə. ²⁸ Mə nə baa kəə kii nə nu ηkiə fan vəη kəə zwi ηωə shɔ nə, mə ndi ηωə, gə nə ηωə visi vii məshia nso'sə vəη. ²⁹ Ninij, mə ye laa ηωə kee yɔ nu bwə me, tɔ ka' vi zwi ηωə shɔ, kɔ yighee mɔ' kwanj ηωə mfiη me. Vəη nə beə ηωə she' bu' yigi yimɔ' kɔη nunsə vəη. ³⁰ Fan mə nə zɔ laa vii Jus vəmɔ' kà yighaw tɔ ηωə, mə tɔη ηωə tɔ ghɔ yighee mu'. Mə naysə tɔ vii mbiə fan vəη kəə kwanj ηωə taa nso', laa vəη jwi naysə nu bwə ηkiə fan ηωə nə yɔ, visi ghɔ.»

³¹ Ninij vəsoge' vɔ ndi Pɔɔl she' fan tii vəη nə naysə tɔ vəη nə, gə nə ηωə, gə zi' nti' Antipatris she' vətə' ghɔ. ³² Fu ki lee vəsoge' mbiə fan vəη nə to' fi ghuu, bəη gə taa ηkɔ' vəsoge', mè'tə she' vii nyaasə, vəη gə nə ηωə, ³³ gə zi' nti' Sisaria, gə kɔ ηwa'lə ghɔ tɔ goməna, baa dè Pɔɔl tɔ ηωə nizi. ³⁴ Goməna ghɔ tii ηwa'lə ghɔ, bitə tɔ Pɔɔl laa ηωə ndɔ fi maa kwiη ηgwəə, zɔ laa ηωə ndɔ fi shi Saylisia. ³⁵ Nwə ki nii gi tɔ Pɔɔl laa yi taa zɔ yigisə yi fan vii mbeenə vi taa jwi nizi. Nwə ki nii gi laa vi ndi Pɔɔl, nūηsə ηωə nto' Herod, ki shii ηωə.

Fan goməna Feliks nə sho'tə nu Pɔɔl

24 Vashi ki shɔ tee, wuu kwalə mafe' Nwi Ananias, ghɔ vashi' vəmɔ' nə wuu məkii nə yigisə nti' mɔ', fan yizii yi nə luu Tertulɔs, jwi nti' Sisaria maa mətiη visi goməna Feliks bu' nu Pɔɔl. ² Vi tii Pɔɔl taa ηii nso'sə, Tertulɔs tey ki gisə vənu vəyan bu' Pɔɔl, gi tɔ goməna Feliks laa, «Tita fwanjwe, yia kii mədu' bwanjə ghee nshə fi ghɔ ghɔ. Vənu vəjəəvə jwi shi nyə fi ghɔ ghɔ. ³ Maa vəshəη vənshə nə vənu vənshə nə jii sə sənshə

† 23.5 Eksodɔs 22.27.

fan a gan̄tə yia, yia biŋ ghō nə mən̄aytə. ⁴ Mə kəə gi she' yigi yititi' t̄ ghō, kee bisə yighee yə me. Mə bù' ghō t̄ ghō maa n̄j̄inə yə yijəə laa a zɔ nu ŋkiə fan yia gisə t̄ ghō. ⁵ Yia ye laa wə ŋwə̀ lùu wuu n̄sɔ'sə, kəə ntaysə taa ŋwaa vii Jus vənshə maa vəshəŋ vənshə fi taa mbi. Ŋwə baa luu nshɔ̄ vis̄i fi taa nwaa vii Nazari-ni. ⁶ Ŋwə nə baa kəə bisə taa n̄ji Nwi yikwalə, yia ki nii jia ŋwə, [⁷ ki kəə shia n̄sɔ' tɔ ŋwə fi maa nuŋsə yia. Luu nə, t̄i vəsogə' Lisias jwi, ndi ŋwə fi ghō yia nə wutə, gi t̄ vii mbeənə vi laa vəŋ jwi ye ghō.] ⁸ Fan a taa ki bitə vənu t̄ ŋwə, buu a taa ki nii yikii laa nu ŋkiə fan yia kwan̄ ŋwə taa n̄sɔ' nə, luu she' n̄iniŋ.» ⁹ Ŋwə metə yigi yi yɔ̄, vii Jus vɔ̄ gi laa ŋkə̀ lùu n̄iniŋ.

¹⁰ Goməna ki nii gi t̄ Pɔɔl laa ŋwə gi ŋkii. Pɔɔl gi laa, «Mə ŋaytə didi' maa məfi tɔ kan̄ vis̄i ghō, kee fifee me. Mə kɔ' k̄i laa a du'tə a sɔ' shi kə̀ maa ŋu'sə səyan̄. ¹¹ A taa bitə, a k̄i laa mə nə kee ta shi n̄ti' Jerusalem t̄y me. Ŋkə kee ta shɔ̄ vəshi n̄jsə-bɔ̄ me, fan mə nə ko' gə̀ Jerusalem maa məshɔ'tə Nwi. ¹² Vii Jus nə kee bee ye mə tay n̄tay yia wə mɔ' taa n̄ji Nwi yikwalə me, ti'nə me laa mə b̄aytə vii, ki buulə shi me, ti'nə me laa mə buulə taa ndɔ' Nwi mɔ', ti'nə me taa shi me. ¹³ Gə̀ fi maa nu ŋkiə fan vəŋ jwi nə mə shɔ̄ t̄ ghō feenə, ka' vəŋ kee dè ŋi' ki t̄ ghō laa ŋkə̀ lùu nu yinsəŋ me. ¹⁴ Luu nə, mə biŋ nu kəmu' t̄ ghō, laa mə bəŋsə Nwi vət̄i via maa j̄i yɔ̄ fan vəŋ gi laa lùu j̄i təba. Mə biŋ vənu vənshə fan Mose nə nyɔ' taa ŋwa'lə Nwi, nə mbə taa vəŋwa'lə və n̄shiisə-ŋji sɔghɔ. ¹⁵ Mə k̄i məbiŋ maa Nwi she' yaa vəŋ k̄i, laa vii vənshə, vii bwənə nə vii jəənə ndɔ ywey fi shi yiku. ¹⁶ Lùu ŋi' nu ŋkiə fan mə fa' ŋkee nə wutə ghee nshə, laa vənu vəŋ vənshə luu she' vəloomə vəloomə vis̄i Nwi nə vis̄i vii vənshə. ¹⁷ Mə nə ndò fi n̄ti' Jerusalem ŋkə̀ t̄y didi', ŋu'sə səyan̄ shɔ̄, buu mə baa gə̀ shɔ̄ ndwə maa məgan̄tə vii Jus nə ka, baa nə maa məkə vəkə və Nwi. ¹⁸ Nə luu maa yighee n̄jyə fan mə nə gə̀ kə̀ vəkə və Nwi taa n̄ji Nwi yikwalə maa məleysə ŋwaa ŋwaa vis̄i Nwi, fan vi yə mə shɔ̄, kee bee yə mə taa nwaa vii me, ti'nə me laa mə bibu-ulə nwaa vii me. ¹⁹ Nə luu vii Jus mɔ' fi n̄si Asia fan vəŋ nə yə mə shɔ̄ nə. Vii vɔ̄ ki luu k̄i nu kòŋ mə, b̄aw vəŋ jwi feenə, n̄aysə t̄ ghō. ²⁰ Gə̀ fi maa vii və fan vəŋ lùu feenə nə, b̄aw vəŋ naysə nu bwə ŋkiə fan mə nə gù, fan mə yaa t̄iŋ vis̄i vəŋ taa n̄ji n̄sɔ'sə vəŋ. ²¹ Nu kee lùu shɔ̄ me, t̄ i' yighee mɔ' nu ŋkiə fan mə yaa t̄iŋ taa ŋwaa vəŋ, yùmə laa vəŋ kwàŋ mə taa n̄sɔ' luu bu' nu məywey vəŋku və n̄sisə fi shi yiku.»

²² Goməna Feliks nəə kɔ' k̄i nə j̄i məbiŋ Nwi yɔ̄ ŋkee jəə. N̄iniŋ, ŋwə gi laa vəŋ gə̀, laa yi taa shia n̄sɔ' yɔ̄ yighee n̄jyə fan t̄i vəsogə' kwalə Lisias taa jwi. ²³ Ŋwə ki nii n̄aysə t̄ t̄i vəsogə' mɔ', laa vi baa kwàŋ Pɔɔl taa ŋkə̀, kee baa ki jia ŋwə bwə me, kee ki twey viimba Pɔɔl maa məjwi ye ŋwə, gàn̄tə ŋwə me.

²⁴ Mbusə vəshi ki shɔ̄, goməna Feliks jwi, ghō zu wi Drusila, fan nə luu wəzwi Jus, tɔŋ t̄i Pɔɔl, ki zɔ fan Pɔɔl gi bu' nu məbiŋ Yeso Kristo. ²⁵ Pɔɔl gi kòŋ nu məyi nu loomə, nə nu məme'tə vənu vəmɔ', baa kòŋ shi n̄sɔ' Nwi fan ŋkə̀ ndɔ jwi maa yighee yiba. Goməna ghó fee, gi laa b̄aw ŋwə gə̀ ndwə, laa yi ndɔ baa k̄i yighee, buu

baa tii ŋwə. ²⁶ Ŋwə nə gi n̄iniŋ, bi'tə laa yighee mɔ' Pɔɔl taa kɔ̄ ka t̄ yi, laa yi me'tə ŋwə, ŋwə gə̀. N̄iniŋ, ŋwə tii Pɔɔl ghee yan̄, ghō ŋwə gi vənu. ²⁷ Ŋu'sə ki shɔ̄ səbɔ̄, vi kwiinə Feliks, jia Pɔrsiəs Festɔs tɔ ŋwə. Fan Feliks nə ndɔ n̄iniŋ, ŋwə nə kəə ȳ nu ŋkiə fan ŋkə̀ b̄aw t̄ vii Jus, mè'tə Pɔɔl taa n̄ji mfiŋ.

Fan vi nə shò'tə nu Pɔɔl vis̄i goməna Festɔs

25 Goməna Festɔs gə̀ zi' kwiŋ yɔ̄, vəshi ki shɔ̄ və-tia, ŋwə ndɔ fi n̄ti' Sisaria, ko' gə̀ n̄ti' Jerusalem. ² Fan ŋwə nə luu Jerusalem nə, vii kwalə məfe' Nwi ghō vəshi' və vii Jus jwi nə n̄sɔ' Pɔɔl t̄ ŋwə, bu' ghō t̄ ŋwə, ³ laa ŋwə yisə Pɔɔl jwi Jerusalem maa n̄sɔ' yɔ̄, t̄ vəŋ du'tə vəŋ ka yighaw, laa vəŋ taa du' j̄i maa məzwi ŋwə j̄i. ⁴ Goməna Festɔs bəŋsə t̄ vəŋ laa Pɔɔl lùu taa n̄ji mfiŋ Sisaria, n̄shi-tɔ wi taa bəŋ gə̀ shɔ̄. ⁵ N̄iniŋ, b̄aw vii fi taa ŋwaa vəŋ gə̀ shɔ̄, yia vi vəŋ mɔ'. Wə ghó ki luu ȳ nu bwə, buu vi kwan̄ ŋwə taa n̄sɔ'. ⁶ Fan ŋwə nə shi ghō vi vəŋ zi' vəshi yifɔŋ, yighee mɔ' zi' vəshi yighuŋ, ŋwə bəŋ gə̀ Sisaria. Fu ki lee ŋwə n̄ji taa n̄ji n̄sɔ'sə du', gi laa vi jwi nə Pɔɔl. ⁷ Fan vi nə jwi nə Pɔɔl taa n̄ji n̄sɔ'sə, vii Jus mbiə fan vəŋ nə jwi fi Jerusalem nə, kia ŋwə, gi vənu və təba tɔ ŋwə ŋkee vəyan̄. Luu nə, vəŋ nə kee k̄i j̄i maa mədə laa vənu vɔ̄ lùu yinsəŋ me? ⁸ Pɔɔl gi maa məfi tɔ ki laa yi kee ȳ nu bwə maa nuŋsə vii Jus me, ti'nə me kòŋ n̄ji Nwi yikwalə me, ti'nə me maa fwàŋ kwalə fi shi Rom me. ⁹ Goməna Festɔs nəə kəə laa yi k̄i yizii yijəənə fi ghō vii Jus, bitə t̄ Pɔɔl laa ŋwə biŋ laa ghō ŋwə gə̀ Jerusalem, yi sɔ' n̄sɔ' yi maa vənu vɔ̄ n̄ti' Jerusalem mu? ¹⁰ Pɔɔl gi laa, «Mə t̄iŋnə taa n̄ji n̄sɔ' fwàŋ kwalə Kaysa fi shi Rom, fan ghō lùu goməna t̄ ŋwə nə. Lùu shəŋ ŋkiə fan vi taa ghaa sɔ' n̄sɔ' nyaa. Mə kee ȳ nu bwə t̄ vii Jus me. A kɔ' k̄i ŋkee jəə. ¹¹ K̄i ghan̄ laa mə luu yi-kəbwə, fan mə ȳ nu, t̄ ka' vi zwi mə shɔ̄, buu mə kee n̄ȳŋ yiku me. Luu nə, nu yinsəŋ kee luu taa vənu mbiə fan vi kwàŋ mə taa n̄sɔ' me, buu ka' wə kee kò mə t̄ vəŋ me. Mə taa naysə t̄ fwàŋ kwalə ŋwaa-n̄siŋ Kaysa.»

¹² Goməna Festɔs zɔ nu kó, gə̀ gi ghō vi vəshi' vi, bəŋ jwi gi t̄ Pɔɔl laa, «A nii tii yizii fwàŋ kwalə ŋwaa-n̄siŋ Kaysa nə, a ndɔ gə̀ ye fwàŋ kwalə ghó.»

Fan Pɔɔl nə fi tɔ ki vis̄i fwàŋ Agripa

¹³ Vəshi vəmɔ' baa ki shɔ̄, fwàŋ Agripa ghō Bernis, weenshu wi wəzwi, zi' n̄ti' Sisaria maa məshɔ'tə goməna Festɔs. ¹⁴ Fan vəŋ nə shi shɔ̄ vəshi vəyan̄, goməna Festɔs mɔ' n̄sɔ' Pɔɔl n̄si t̄ fwàŋ Agripa, gi laa, «Wə mɔ' lùu feenə fan Feliks nə mè'tə mfiŋ. ¹⁵ Mə yaa gə̀ Jerusalem, vii kwalə məfe' Nwi ghō vi vəshi' və vii Jus jwi n̄aysə nu wə ghó shee, ki kəə laa vi shia n̄sɔ' yi. ¹⁶ Mə bəŋsə t̄ vəŋ laa kee luu nuŋsə vii Rom maa məkə wə laa vi zwi ŋwə, maa laa vi bi dù' n̄si kwiŋ bɔ̄ me, t̄ ka' wə n̄tiə fan vi gi nu tɔ ŋwə, k̄i yighee maa məfi tɔ ki fi maa nu ŋkiə fan vi gi tɔ ŋwə nə me. ¹⁷ N̄iniŋ, vəŋ jwi feenə, mə kee baa b̄isə yighee me, fu ki lee mə k̄i nii kò' fuu ŋkaw məshia n̄sɔ', tii wə ghó ŋwə jwi. ¹⁸ Vii mbiə fan vəŋ nə n̄iŋ nu tɔ wə ghó nə, ndɔ yizɔ, kee

bee nàysə nu bwə faŋ ɲwə yɛ me, yuu mə nəə bi'tə laa vəŋ taa naysə me. ¹⁹ Vəŋ gi she' vənu vəmó' bu' nu Nwi vəŋ, faŋ ntaisə nə fūu shɔ, baa nə nu kòŋ ɲku wə mó' faŋ yizii yi lūu Yeso, faŋ Pɔɔl gisə laa ɲwə mbi. ²⁰ Mə nə kee kii nə jii, tɛ ka' mə sɔ' kəŋ nɔɔ' ghó me. Ninin, mə gi tɛ wə ghó laa ɲwə biŋ maa mægə Jerusalem, vi sɔ' nɔɔ' yi yó yifi mu? ²¹ Pɔɔl ki nii tii yizii fwàŋ kwalə ɲwaa-nsin Kaysa, gi laa vi nùŋ nɔɔ' yi she' ghɔ fwàŋ Kaysa. Mə ki nii shia laa ɲwə du' feenə, zì' tɛ yighee ɲjə faŋ mə ndɔ tɔŋ ɲwə tɛ fwàŋ Kaysa.» ²² Fwàŋ Agripa gi tɛ goməna Festɔs laa yi kəə zɔ nu wə ghó maa nshì-tɔ wi. Goməna Festɔs bəŋsə tɛ ɲwə laa ɲwə taa zɔ wə ghó mbisi.

²³ Fu lee fwàŋ Agripa ghɔ Bernis jwi nə məmwa, ɲii taa ɲii nɔɔ'sə, ghɔ vi vətii vəsogə' vəkwalə nə vəshi' fi taa shì. Goməna Festɔs gi laa vi ɲii jwi nə Pɔɔl. ²⁴ Pɔɔl jwi, goməna Festɔs gi laa, «Fwàŋ Agripa, nə vi vənsə faŋ viŋ jwi feenə, viŋ ye wə ɲwə, faŋ ɲgwisə vi Jus yinshə jwi yè mə bu' ɲwə nti' Jerusalem, nə fi feenə nizi, yùmə nəŋay laa ki vi me'tə maa məzwi ɲwə me. ²⁵ Luu nə, mə kee ye tuu nu faŋ ɲwə nə yisə kəbwə, tɛ ka' vi zwi ɲwə shɔ me. Luu nə, ɲwə nə gi laa yi kəə laa fwàŋ kwalə ɲwaa-nsin ndɔ shia nɔɔ' yi. Ninin, mə ndɔ tɔŋ ɲwə shɔ. ²⁶ Mə bəə ɲkee mu'lə nu faŋ ka' mə taa nyo' tɛ tii ɲwaa-nsin. Ninin, mə jwi nə ɲwə visi viŋ ndwə, ɲkee visi ghɔ fwàŋ Agripa, laa viŋ taa kəə nu nɔɔ' ki jəə, buu mə kii nu nyɔ'. ²⁷ Mə bi'tə laa ɲkə lūu nu tɔ kukə, faŋ vi tɔŋ wə tɛ fwàŋ kwalə, kee nyɔ' ɲi' nu nɔɔ' ki me.»

26 Fwàŋ Agripa gi tɛ Pɔɔl laa vi biŋ ɲwə gi nu maa məfi tɔ ki shɔ. Pɔɔl sha'sə ghɔ ki, gi laa, ² «Fwàŋ Agripa, lūu nu jəə tɛ mə ndee maa məfi tɔ kəŋ fi ghɔ ghɔ, bu' vənu vənsə faŋ vi Jus gi kòŋ mə, ³ bu' faŋ ghɔ kɔ' kii nə nunsə vi Jus vənsə, nə ntaisə vəŋ bu' nunsə yó. Ninin, mə bù' ghɔ laa a jia fwi yə, zɔ nu ɲkiə faŋ mə taa gi. ⁴ Mə nəə to' fi taa ɲwaa vi Jus, ɲkee nti' Jerusalem, shù fi weembwa. Vi Jus vənsə faŋ vəŋ nəə kii nə mə fishi, kɔ' kii nə nshinə nyaa. ⁵ Vəŋ nii to' kee ki kaw kiasə nu kó me, buu vəŋ taa biŋ laa mə nəə shi luu ɲkee nshinə vi Farisii, faŋ vəŋ wè' maa nu Nwi kəŋ-nsin shɔ vi vənsə. ⁶ Mə lūu maa nɔɔ' ndwə, bu' laa mə biŋ laa Nwi ndɔ yi nu ɲkiə faŋ Nwi nə kɔ'nə tɛ vətii vəŋ-nsin. ⁷ ɲi' nu ɲkiə faŋ vi Jus kwàŋ mə taa nɔɔ', mɔɔ fwàŋ, luu she' ɲkɔ'nə ɲjə faŋ məshi maa-nsin ɲjɔsə-bɔɔ kəə kii, faŋ vəŋ bəŋsə Nwi vətɔ' nə shishwi nə, kee bwa me. ⁸ Sii yɛ kə ɲkə lūu kəwə' tɛ viŋ maa məbiŋ laa Nwi yweysə vi fi shi yiku? ⁹ Nshì-tɔ ɲwaa nəə bi'tə laa bəw mə yisə vənu vəyən maa Yeso, wuu Nazaret, maa məndisə yizii yi. ¹⁰ Mə nəə yisə ninin Jerusalem, jiatə vi ley Nwi vəyən, kwəŋ taa ɲii mfiŋ, faŋ nə biŋ vi kwalə məfe' Nwi laa mə yi ninin. Vi zwilə vəmó', gi yia vəŋ. ¹¹ Mə nə sɔ' vəŋ taa ndɔ' Nwi nshə, yisə laa vi ki sən vəŋ laa vəŋ ndɔ ndasə Yeso. Mə beenə fi yiba vəŋ nə wutə, to' sho' ghuu vəŋ ɲkee taa məshi məday.

Pɔɔl naysə faŋ yi nə kwiinə fwi yi
(Akts 9.1-19; 22.6-16)

¹² Maa yighee yó, mə nə gə nti' Damaskɔs (fi shi Siria) she' maa nu kó, faŋ nə biŋ vi kwalə məfe' Nwi shee,

ndɔ kò wutə shee. ¹³ Mə nə to' fi jii faŋ yizɔ luu bu'tə, yə məley fi yizɔ, ɲwə bee shɔ shishwi, bee kia mə yia vi vi mbiə faŋ yia vi vəŋ nə luu mó' nə. ¹⁴ Yia vənsə gukə nsi, mə zɔ gi yimó' gi tɛ mə maa gəŋ Hibru laa, «Sɔɔl, Sɔɔl, a sho' ghuu kəŋ bu' kə? A taa ndiəsə ɲwaa wə maa mbay faŋ tɔ ki lūu kəswiitə, faŋ a ndi ghuu kə, tùn maa tɔ swiitə kó.» ¹⁵ Mə gi laa, «A lūu ndə, Tita?» ɲwə gi laa, «Lūu mə, Yeso, faŋ a shò' ghuu ɲaa nə. ¹⁶ Ndɔ yizɔ ndwə, tɛŋnə. Mə fūu yikə' ghɔ bu' laa mə shò' ghɔ maa wuu fa' ɲwaa. A taa ki naysə nu kəŋ tɛ vi, ki naysə nu ɲkiə faŋ a ye kòŋ mə ndee, baa nə nu ɲkiə faŋ mə ndɔ də tɛ ghɔ. ¹⁷ Mə taa gəŋtə ghɔ fi ghɔ vi Isirayl, nə fi ghɔ vi tɔmə day, faŋ mə taa tɔŋ ghɔ tɛ vəŋ. ¹⁸ Mə taa tɔŋ ghɔ tɛ vi tɔmə day laa a taa ɲa'sə si vəŋ, vəŋ fuu fi taa mfiŋsə, ɲii taa məley Nwi. A fuusə vəŋ fi ghɔ wutə zwitə bwə, kwəŋ vəŋ taa wutə Nwi, laa məbiŋ vəŋ yisə vənu vəbwəvə vəŋ ndi, vəŋ ndɔ fi shəŋ vəŋ taa ɲwaa vəŋ ley Nwi, faŋ vəŋ nùŋ fwisə vəŋ maa mə.» ¹⁹ Ninin, fwàŋ Agripa, mə nə kee kii wutə maa mətwey nu wə ntiə faŋ ɲwə nə jwi fi yizɔ nə me. ²⁰ Mə ki nii gə fi'tə nu Nwi tɛ vi nti' Damaskɔs, laa vəŋ kwiinə fwisə vəŋ, nùŋ maa Nwi, ki yisə vənu faŋ mbə kù'nə maa vi, faŋ vəŋ nə kwiinə fwisə vəŋ. Mə ki nii baa shɔ gə maa vi fi nti' Jerusalem, nə maa vi vənsə faŋ vəŋ lūu shi Judia, baa nə vi fi taa məshi məday. ²¹ Lūu ɲi' nu ɲkiə faŋ vi Jus nə jia mə taa ɲii Nwi yikwalə, ki kəə zwi mə shɔ nə. ²² Jwi kɔ tɔ və-ndee, gəŋtə Nwi gəŋtə mə, laa mə ki titiŋnə, fi'tə nu Nwi tɛ vi kwalə nə tɛ vi titi', fi'tə she' nu ɲkiə faŋ nshisə-ɲii sɔghɔ nə Mose nə fi'tə laa ɲkə ndɔ gay nə. ²³ Vəŋ nə du'tə vəŋ naysə laa Kristo, wuu məbweysə vi, ɲgwə faŋ Nwi kɔ'nə nə, ndɔ ye ɲi', baa luu mfiŋ wə maa məywey fi shi yiku, ki fi'tə nu məley Nwi tɛ ɲgwisə nyaa-nsin nə tɛ vi tɔmə day, laa si vəŋ ley.»

²⁴ Pɔɔl nə gi ninin maa məfi tɔ ki, goməna Festɔs gi tɛ ɲwə ɲkee nəŋay laa, «A ghighenə! Nu məzwetə ɲwə'lə didi', yisə a nə ghenə.» ²⁵ Pɔɔl bəŋsə tɛ ɲwə laa, «Mə kee ghighenə me, tita fwaŋwe. Nu ɲkiə faŋ mə gisə, luu yinsəŋ. Mə ywiitə nu ɲkiə faŋ mə gisə. ²⁶ Mə gisə vənu vó tɛ fwàŋ Agripa faŋ ɲwə kɔ' kii nə vənu vó. Ka' mə gi tɛ ɲwə nə fwi yiwe', bu' laa mə kɔ' kii laa ɲwə nə du'tə ɲwə zɔ kòŋ vənu vó, bu' laa vənu vó nə kee gəy taa shəŋ ndenə me. ²⁷ Fwàŋ Agripa, a biŋ yigisə nshisə-ɲii sɔghɔ mu? Mə kɔ' kii laa a biŋ.» ²⁸ Fwàŋ Agripa bəŋsə tɛ ɲwə laa, «Bəə she' titi' fi ghɔ a kiasə mə nə shuu wə, mə gu wuu Kristo.» ²⁹ Pɔɔl gi laa, «Mə taa shɔ'tə Nwi laa, ki ɲkə taa luu kədə, ti'nə me kətuŋsə, laa ghɔ, vi vi vənsə faŋ viŋ zɔ yigisə nyaa ndee, taa kiasə lūu yaa mə, go' she' vəsumə və.» ³⁰ Fwàŋ ndɔ yizɔ, ghɔ goməna nə Bernis nə vi mbiə faŋ ghɔ vi vəŋ nə dù' mó' nə. ³¹ Faŋ vəŋ nə ki ndɔ, wə nə wə gi tɛ liŋ wi laa, wə ɲwə kee yɛ nu bwə, tɛ ki ka' vi zwi ɲwə me, ti'nə me kwàŋ ɲwə mfiŋ me. ³² Fwàŋ Agripa gi tɛ goməna Festɔs laa, «Wə ɲwə nəə to' kee tii yizii fwàŋ kwalə Kaysa me, buu ka' vi me'tə ɲwə, ɲwə gə.»

Faŋ vi nə ndi Pɔɔl, gə nə ɲwə shi Rom

27 Ki lūu shi mó' vi gi laa Pɔɔl ɲii taa bay, gə Itali. Ninin, vi kɔ Pɔɔl ghɔ vi vi ɲii mfiŋ vəmó' tɛ ti və-

soge' m'ó', faŋ yizii yi nà luu Julius. Nwà nà luu fi taa nwaà vəsoge' vi fwàŋ kwalə Kaysa. ² Pɔɔl ghɔ wə ntia faŋ ŋwə nyɔ' ŋwa'lə ŋwə, nji bay kwalə kəmə', faŋ ŋkə nà ndò fi Adramitiəm, ki kəə gə zi' kwiiŋ shi Asia. Lùu faŋ yia nà ndò fi nti' Sisaria, yia vi Aristarkos, wuu Makedonia m'ó' fi nti' Tesalonika. ³ Fu ki lee yia zi' Sidon. Fwi Julius nà luu yijəə maa Pɔɔl. Nwə biŋ tɛ Pɔɔl laa ŋwə gə yə viimba vi, tɛ ka' vəŋ gaŋtə ŋwə nà vətɔ mbiə faŋ ŋwə nəə bəə maa yito' yó. ⁴ Yia baa ndò fi fuŋ, ki to' fi taa bay kó, shɔɔ she' fi nshənə fi shi Sayprɔs, bu' faŋ fi nà fəŋ yia. ⁵ Yia ki nii shɔɔ fi taa mamuu ŋg-wə faŋ ŋwə lùu yi Saylisia nà Pamfilia nà, gə zi' Mira faŋ luu nti' yim'ó' fi shi Lisia. ⁶ Tii vəsoge' ghó ye bay kwalə kəmə' faŋ ŋkə nà ndò fi shi Alesandria, ki kəə tɔŋ gə Itali. Nwə gi yia fuu, nji taa bay yinŋkii. ⁷ Yia ki nii tɔ' she' bwaŋnə bwaŋnə maa vəshi vəyaŋ, bu' faŋ fi nəə shɔɔ didi'. Ninin, yia gə zi' yi shi Snidɔs ŋkee nà wutə. Yia nà kəə nji shi yó, fi fəŋ yia, yia ki nii kiasə, gə fi kwiiŋ shi Kriit, shɔɔ fi yi kwiiŋ Salmoni, ⁸ ki tito' she' nà wutə, gə zi' maa shəŋ kəmə' faŋ vi tii nə twey yib-waŋnə, faŋ shi Lasea luu yi yi.

⁹ Maa yighee yó yia nà du'tə yia tay jii didi'. Shi məbaŋ fazi vii Jus nà du'tə ŋkə shɔɔ. Nə lùu maa yighee njiə faŋ nu məto' nə bay fuu mamuu ki nii luu ŋkee nu ghɔ'. Ninin, Pɔɔl kɔ nti tɛ vii məsuŋ bay kó, ¹⁰ gi laa, «Vətii vəŋ, mə ye laa tey fi feenə yito' nyaa-nsin taa luu ŋkee yiwe'. Vətɔ ndò bisə. Kee taa bisə luu she' vəbi' nə bay kə me; ka' nshi-tɔ ŋwaa-nsin taa ndi.» ¹¹ Pɔɔl nà gi ninin, tii vəsoge' kee biŋ me, biŋ she' yigisə tii bay, nə wə ntia faŋ ŋwə nəə dɔŋsə bay kó nə. ¹² Shəŋ kó nə kee lùu kəjəə maa mədu' shɔ maa yighee gwə me. Vii vəyaŋ gi laa bəw vi fuu fi yifi, mɔŋ maa məgə zi' nti' Fiinis, dù' yifi maa yighee bwə. Shəŋ kó luu shəŋ mətiŋnə bay shi Kriit maa kwiiŋ mfiŋ-shishwi, faŋ jii sə bay maa məŋii shəŋ kó nə luu shɔ səbɔɔ.

Faŋ vi Pɔɔl nə yə ŋi' fuu mamuu

¹³ Fii zutə ko' fi yitəŋ, vəŋ bi'tə laa bəw vi yi nu ŋkiə faŋ vəŋ nii k'ɔ'nə nə, vəŋ ke'tə bay gə, tò' she' nshənə fi mbɔ' Kriit. ¹⁴ ŋkə kee tày me, fiŋ kwalə kəmə' faŋ vi tii nə fiŋ fi yikwi, gwəkə si' jwi fi kwiiŋ shi Kriit, ¹⁵ fwàŋ bay kó, gə nə ŋkə. Yia nə kee kii wutə maa məyi nu shɔ me, ki nii gəy, mətə laa fiŋ kó gə nə bay kó. ¹⁶ Yia shɔɔ ninin, shɔɔ yi shəŋ nsi kəmə' fi nintəŋ muu, faŋ vi tii nə Klɔɔda. Maa shəŋ kó yia nə jia wee-bay ŋgwə faŋ vi yaa ki suŋ yiba bay kwalə nə, she' nə wutə. ¹⁷ Vi ki nii kò'sə wee-bay ghó fuu bay kwalə, ndò kə bay kwalə kó nə ku-usə we'sə, bu' faŋ vəŋ nəə ki' laa ŋkə taa seenə. Vi nə sù'sə njwisə mədɔŋsə bay nizi, bu' laa vəŋ nəə fee laa vəŋ gə nji taa muu məgho'lə kwiiŋ Serti. Lùu faŋ yia nə tò' ninin taa mamuu. ¹⁸ Faŋ fi nəə kɔ ŋi' tɛ yia didi' nə, fu ki lee vi fuusə waytə vəbi' fi taa bay, mətə taa muu. ¹⁹ Fu m'ó' baa ki lee vəŋ nji ŋkee maa vətɔ və bay, me' taa muu.

²⁰ Maa vəshi vəm'ó', shishwi nə məjwiŋ kee baa bee me, fi ki shishɔɔ nəŋay, yia kee baa bi'tə laa yia taa bwey me. ²¹ Vii vəshə kee baa zɛ fa me, maa vəshi vəyaŋ me, Pɔɔl tiŋnə nintəŋ ŋwaa vəŋ, gi laa, «Vətita

vəŋ, viŋ nəə to' biŋ gi nyaa, kee ndò fi shi Kriit me, buu nsin kee yə ŋi' nyə me, vətɔ vəŋ-nsin kee ndi me.

²² Ninin, mə tisə viŋ ndwə, laa viŋ jia fwi sin, bu' laa tuu kee wə mu' fi taa ŋwaa viŋ kee taa ndi me, taa ndi she' bay. ²³ Nshiiŋii Nwi nii jwi maa mə vətə' ndee. Nə luu nshiiŋii Nwi, faŋ kii Nwi ghó kii mə. Mə baa luu bəŋsə ŋwə. ²⁴ Nwə gi shee laa ki mə fee me, bu' laa mə ndò ghaa tiŋnə visi fwàŋ kwalə Kaysa, baa nə laa Nwi biŋ məshɔ'tə ŋwaa, ndò bwəysə vii vəshə faŋ nsin lùu taa bay m'ó' nə. ²⁵ Ninin, vətita, viŋ jia fwi sin. Mə nūŋ fwi nyaa maa Nwi, laa ŋkə ndò luu ninin, faŋ ŋwə nii nàysə shee nə. ²⁶ Fii taa ndi nsin, gə nə nsin maa shəŋ nsi kəmə' nintəŋ muu.»

²⁷ Faŋ fu nə ji lwesə vəshi njɔsə-yishwe, faŋ yia nə luu taa muu, fi ndi yia fi taa mamuu mə Adria, ki luu nin-təŋ vətə', vii mədɔŋsə bay bi'tə laa vi tey ki zi' maa shəŋ nsi. ²⁸ Vəŋ su'sə fa məfi' muu taa muu, ye laa ŋkə lùu kwiiŋ muu-mbɔɔ. Vəŋ baa shəŋtə gə, baa kii su'sə, ye laa lùu kwiiŋ njɔsə-tee, ²⁹ ki ye ninin, fee laa bay kó taa ko' fuu ŋo' taa muu, vəŋ su'sə vəbwey və mətə bay yishwe yiba, tɛ ka' bay kó tiŋnə, ki ki' laa fu lee. ³⁰ Vii mədɔŋsə bay fi'nə maa məfuu fi taa bay, nyinŋkə. Ninin, vəŋ su'sə bay titi' taa muu, ki bwələ si vii laa vəŋ kəə su'sə vəbwey və mətə bay taa muu fi visi bay kwalə nizi. ³¹ Pɔɔl gi tɛ tii vəsoge' nə vəsoge' laa, «Vii mədɔŋsə bay kee taa go' taa bay me, buu viŋ kee taa bwey me.»

³² Vəsoge' shiatə kuusə nsia faŋ nsə nə jia bay titi' kó nə, mətə ŋkə nə gə. ³³ Faŋ fu nə kee ta lee me, Pɔɔl bu' ghɔ tɛ vii vəshə laa vəŋ zi fa. Nwə gi tɛ vəŋ laa, «Ndee lùu vəshi njɔsə-yishwe faŋ viŋ dù' nə məla', kee zɛ fa me. ³⁴ Mə bù' ghɔ tɛ viŋ laa viŋ zi fa, bu' laa ŋkə taa kɔ wutə tɛ viŋ, viŋ taa bwey vəshə. Viŋ yə ninin, buu tuu ŋkee mbuu nyuŋ yimu' kee taa sho'nə fi tɔ wə fi wiŋ me.» ³⁵ Nwə nə gi ninin, ndi bee, shɔ'tə Nwi visi vəŋ vəshə, ki nii yibi', ki zi. ³⁶ Vəŋ ka fwisə vəŋ, wə tɛ me wə fi vəŋ ki nii yizi. ³⁷ Vii vəshə faŋ vəŋ nə luu taa bay kó, nə luu wə yiwa yibɔɔ nə njɔsə-ntɔfə muu-ŋkwa-tia. ³⁸ Faŋ vii vəshə nə zi zwəkə, yia fuusə say ghinə fi taa bay, m'ó' taa muu, maa məyisə laa bay fii sə.

³⁹ Fu ki lee vəŋ ye shəŋ nsi kó, kee kii nə ŋkə me. Luu nə, vəŋ ye shuu muu m'ó' shɔ, mbɔ' bia gheesə. Vəŋ gi laa, bəw vəŋ mɔŋ maa məshɔɔ gə shɔ. ⁴⁰ Ninin, vəŋ shetə kuusə vəbwey və mətə bay, nsə fiŋkə taa muu, kətə kuusə fi maa vəsoo və mədɔŋsə bay, ŋà'sə njwi mədɔŋsə bay fi visi, kə maa kwiiŋ fi, laa fi dɔŋsə bay kó, gə nə ŋkə shuu muu, vəŋ fuu. ⁴¹ Faŋ vəŋ nə gə ninin, ŋi' bay kó kɔŋ nsi maa shəŋ ghə'lə, shuu bay fi visi twe', kee baa kii tò' me, fi we' nə vəba və muu ki nii tey ki bi'tə bay fi yiba. ⁴² Vəsoge' ka yighaw maa məzwilə vii nji mfiŋ vəshə, tɛ ka' wə fi fuŋ kee sàŋ muu, gə mbɔ' bia me, yuu ko' nyin me. ⁴³ Luu nə, tii vəsoge' nə kəə bweysə Pɔɔl, twey laa ki vi zwilə vəŋ me. Nwə gi laa bəw vii mbiə faŋ vəŋ kii saŋ muu, vəŋ fuu, fi visi, shəŋ taa muu, sàŋ muu, gə mbɔ' bia, ko', ⁴⁴ buu bətə vii taa be'sə, faŋ vəŋ taa jia vəway və məŋkɔ' nə vətɔ vəm'ó' fi taa bay. Lùu faŋ yia nə gə zi' mbɔ'-bia vəshə nə.

Fañ zc nә ndõŋ Pɔɔl, Nwi bweysә ɣwә

28 Fañ yia nә bwèy vәnshә, kì nii zc laa shәŋ nsi ŋkiә fañ yia nә fùu, lùu shɔ nә, vì tii nә Mɔlta. ²Vii shì vɔ nә sàylә maa yia, kèe gәŋ sia, twàŋ mәŋkɔ' tɛ ka' yia zwà wisә, bu' laa yighuu nәә sisi', gwә koo yia. ³Pɔɔl baytә vaŋ-mәŋkɔ', mɔ' taa wi, ŋkaki fuu bu' fañ wi ghɔ yisә nsi ndõŋ. Ŋkә nә fùu, ndõŋ ghɔ Pɔɔl, ghàytә shɔ. ⁴Fañ vii shì vɔ nә yè fañ zc yɔ nә ghàytә maa ghɔ Pɔɔl, vәŋ gi wә nә wә laa, «Wә ɣwә lùu wuu mәzwi wә, fañ ɣwә bwèy fi ghɔ mamuu, Nwi kee biŋ laa ɣwә bwey me.» ⁵Pɔɔl mɔ' zc yɔ, nyә fiŋ taa wi, nu bwә kee gày maa ɣwә me. ⁶Vii vɔ du' kì kì' laa ghɔ kì taa mwa, kì' laa ɣwә taa gwәkә gu nsi ku. Vәŋ kì' kì', nu kee gày maa ɣwә me, vәŋ kì nii kwiinә fwisә vәŋ, gi laa, «Wә ɣwә lùu nwi.»

Fañ Pɔɔl nә shù' vii shì Mɔlta

⁷Gomәna mɔ' nә luu shɔ maa shì kɔ, yizii yi luu Pɔɔlɔs. Ŋwә nә kii fu wi mɔ' yi shәŋ ŋkiә fañ vì Pɔɔl nә ko' mbc'-bia nә. Gomәna ghɔ ndi yia ŋkee jәә, zә yia maa vәshi vәtia. ⁸Tii Pɔɔlɔs nә luu fuu fwaŋ nә nshì', baa nә njyo' yisuunә. Pɔɔl ŋii gә yè ɣwә, shò'tә Nwi tɔ ɣwә, mɔ' ghɔ ghi tɔ ɣwә, ɣwә bwaŋnә. ⁹Fañ nu kɔ nә gày nininә nә, vii vәza fi shì yɔ jwi yè Pɔɔl, ɣwә yisә vәŋ bwaŋnә. ¹⁰Vәŋ kɔ feenә tɛ yia ŋkee didi'. Yighee mәgә yia ku'nә, vәŋ kɔ vәtɔ vә yito' tɛ yia ŋkee jәә.

Fañ Pɔɔl nә gә zì' shì Rom

¹¹Tәŋuu shɔɔ tәtia, yia ŋii bay kәmɔ' fañ ŋkә nә ndõ fi nti' Alesandria (fi shì Ijip). Ŋkә nә dù' shì yɔ maa yighee yibwә nizi. Mәnyia mә mfasә nwi nә luu fuu bay kɔ mәbɔɔ. ¹²Yia ŋii taa bay kɔ, gә zì' shì Sayrәkius, shì shɔ vәshi vәtia, ¹³baa kii ndɔ fi fun, ŋii bay, kialә zì' nti' Region (fi shì Itali). Fu kì lee fi jәә tey kì shɔɔ, jwi fi kwiŋ yitәŋ. Nininә, vәshi kì shɔɔ she' vәbɔɔ, yia zì' nti' Putioli, fañ lùu shәŋ ŋkiә fañ yia fùu fi taa bay shɔ. ¹⁴Fañ yia nә zì' yifi, yè vii mәbiŋ nu Kristo vәmɔ'. Vәŋ bu' ghɔ tɛ yia laa yia vì vәŋ shì vәshi kwatia. Nininә, yia shì shɔ, buu baa ndõ gә shì Rom.

¹⁵Vii mәbiŋ nu Kristo fi shì Rom kì zc laa yia jjiwi, vii mɔ' ndɔ jwi ndi yia ŋkee fi maa shәŋ yiwŋ Apiu, nә vәmɔ' maa shәŋ kәmɔ' fañ vì tii nә Ndc'-mәzi-fazi-tia. Vәshәŋ vɔ nәә kì bii ntaŋ fi shì Rom. Nә luu yito' vәshi vәbɔɔ. Fañ Pɔɔl nә yè vii vɔ, fañ vәŋ jwi ndi ɣwә ŋkee fi ntaŋ nә, ɣwә bwaŋ Nwi, fwi yi shәŋtә. ¹⁶Nininә, yia gә ŋii taa shì Rom. Fañ yia nә zì' Rom, vì nә shò'tә fi maa Pɔɔl, biŋ laa ɣwә fuu fi taa ŋkɔ' vәsoge', shì ŋgii-ɣwә ghɔ soge' mɔ', fañ ɣwә nәә shiinә ɣwә.

Fañ Pɔɔl nә fi'tә nu Nwi tɛ vii Jus shì Rom

¹⁷Vәshi kì shɔɔ vәtia, Pɔɔl tii vәshì' vә vii Jus, fañ vәŋ nәә shì shì Rom, laa vәŋ jwi faynә taa ŋii ɣwә. Vәŋ jwi, ɣwә gi tɛ vәŋ laa, «Vaŋ-nshwi vaŋ, mә nә kee yì tuu nu bwә maa vii shì kaŋ-nsin me, ti'nә me maa nuŋsә vәti vaŋ-nsin me. Luu nә, vii jia mә nti' Jerusalem, kɔ tɛ vii Rom, mә gu wuu ŋii mfiŋ. ¹⁸Vii Rom ndeynә nɔɔ' nyaa, ye laa mә kee gù nu me, kì kәә me'tә mә, bu' laa mә nә kee yì nu bwә, tɛ ka' vì zwì mә shɔ me. ¹⁹Fañ vәŋ nәә kәә me'tә mә nininә nә, vii Jus twey. Mә kì nii gi laa bàw fwàŋ kwalә Kaysa sɔ' nɔɔ' nyaa. Mә kee kii nu kɔŋ shì kaŋ-nsin me. ²⁰Lùu ŋi' nu ŋkiә fañ mә tii viŋ shɔ nә, laa mә naysә nu kɔ tɛ viŋ. Vì kà mә nә vәsumә vә, luu bu' laa mә biŋ ŋkɔ'nә njyә fañ Nwi nә kò'nә tɛ vii Isirayl nә.» ²¹Vәŋ gi tɛ ɣwә laa vәŋ kee yè tuu ɣwa'lә fi shì Judia fañ vì nyò' kɔŋ ɣwә me, baa nә laa tuu wә fi maa vaŋ-nshwi vәŋ nә kee jwi, gi nu bwә kɔŋ ɣwә me. ²²Vәŋ baa gi laa vәŋ kәә zc nu ŋkiә fañ ɣwә bi'tә kɔŋ nu Nwi fi ghɔ ɣwә, bu' laa vәŋ nә du'tә vәŋ zc kɔŋ jii mәbiŋ Nwi yɔ, laa vì gisә bwә kɔŋ jii yɔ maa vәshәŋ vәnshә. ²³Vәŋ kì nii tә shì tɛ ɣwә, jwi maa shәŋ ŋkiә fañ ɣwә nәә shì shɔ ŋkee vәyaŋ. Ŋwә fi'tә nu yifwàŋ Nwi tɛ vәŋ, zì fi nshia-ndoo-mbisi, zì' tɛ vәtu', gisә tɛ vәŋ ntee laa lùu nu yinsәŋ, baa twelә nu Yeso tɛ vәŋ fi taa ɣwa'lә nuŋsә Mose, nә fi taa vәŋwa'lә vә nshisә-ŋii sɔghɔ. ²⁴Vii mɔ' biŋ nu ŋkiә fañ Pɔɔl nә gi, vii mɔ' twey. ²⁵Fañ vәŋ nә kee kii faynә yigisә vәŋ yimu' nә me, kì nii yiwa'kә, tɛ Pɔɔl gi yigi yimɔ' laa, «Zwitә Ley Nwi nә kwàŋ yigi yijәәnә shuu nshiiŋii-sɔghɔ Aysaya, ɣwә nә gi tɛ vәti vaŋ-nsin, fañ Nwi nә gi tɛ ɣwә nә laa, ²⁶«Gә yè ŋgwisә vii vә, gi tɛ vәŋ laa, vәŋ taa kì zc nә tuulә vәŋ, kee kii nә ŋi' kì me, baa nә laa vәŋ taa kì ye nә si, kee ye me, ²⁷bu' laa fwisә vii shì vә fi, tuulә vәŋ shii. Vәŋ shitә si vәŋ, laa kì vәŋ ye vәdi' nә si vәŋ me, kee zc nu nә tuulә vәŋ me, kee kii nә ŋi' nu fi taa fwisә vәŋ me, kee kì kwiinә fwisә vәŋ, tɛ ka' Nwi bwèysә vәŋ me.» † ²⁸Nininә, bàw laa viŋ kii laa Nwi tɔŋ nu mәbweysә vii kɔ, kò tɛ vii fañ kee lùu vii Jus me, vәŋ zc.» [²⁹Fañ ɣwә nә gi nininә nә, vii Jus vɔ wa'kә, kii ntaysә taa ɣwaa vәŋ didi'.] ³⁰Pɔɔl kì nii shì shì Rom maa ŋu'sә bɔɔ she' taa ŋii yɔ, fañ ɣwә nәә shì tey yi nindɔ'. Vii vәnshә fañ vәŋ nә jwi yè ɣwә yifi, ɣwә ndi vәŋ, ³¹fi'tә nu yifwàŋ Nwi tɛ vәŋ, baa deesә vәŋ nә vәnu vә tita Yeso Kristo, gi nә fwi yiw'e', wә kee fәŋ ɣwә me.

† 28.27 Aysaya 6.9-10.

Roma

Pɔɔl nɛ nyɔ̄' ɲwa'lɛ wi tɛ vɿ Rom maa mɛlootɛ jɿ maa mɛgɛ kùusɛ vɿ Kristo fɿ shɿ Rom. ɲwɛ nɛ kɛ fà' taa ɲwaa vɛɲ maa kuɲtɛ yighee, buu vɛɲ taa gaɲtɛ ɲwɛ maa mɛshɔɔ fɿ fuɲ, gɛ zì' shɿ Speyn.

Taa ɲwa'lɛ wi, Pɔɔl naysɛ faɲ yi yɛ ɲi' nu Kristo, laa Nwi ndi wɛ yaa wuu loomɛ bu' faɲ ɲwɛ nùɲ fwi yi maa Nwi nɛ Yeso Kristo. Pɔɔl baa naysɛ ɲi' ntisɛ Nwi, nɛ faɲ vɿ Jus nɛ vɿ tɔmɛ day gù fa kɛmu' visɿ Nwi faɲ vɛɲ nùɲ fwisɛ vɛɲ maa ɲwɛ. ɲi' nu ɲkiɛ faɲ vɿ Jus nɛ twèy Yeso lùu maa mɛɲa'sɛ jɿ tɛ vɿ tɔɲmɛ day. Luu nɛ, vɿ Jus ndɔ kwiinɛ fwisɛ vɛɲ maa yighee yiba nizi.

Mɛsenɛ vɛwaytɛ:

Vɛnzi vɛ ɲwa'lɛ
Vɿ vɛnshɛ gù vɛnu, bɛɛ wuu mɛbweysɛ vɛɲ
Jɿ Nwi maa mɛbweysɛ vɿ
Mɛbwey fi bu' Yeso Kristo
Nu vɿ Israel taa ɲkɿ Nwi
Nshinɛ vɿ Kristo
Vɛndwɛ vɛ ɲwa'lɛ

Vɛnzi vɛ ntɔɲ yijɛ Nwi

1 Lùu mɛ, Pɔɔl, wuu fa' Yeso Kristo, faɲ mɛ nyɔ̄' ɲwa'lɛ ɲwɛ tɛ vɛɲ, vɿ Kristo fɿ shɿ Rom. Tita Yeso nɛ tii mɛ, shò' mɛ maa wuu ntɔɲ wi, shò' mɛ laa mɛ ki to' fɿ'tɛ ntɔɲ yijɛ Nwi. ² Mɛ fɿ'tɛ ntɔɲ nyɛ faɲ Nwi nɛ kɔ'nɛ tɛ vɿ ywan-visi, kwàɲ taa ghɔ nshiisɛ-ɲii sɔghɔ, vɛɲ nyɔ̄' taa vɛɲwa'lɛ vɛ Nwi. ³ Ntɔɲ Nwi yɔ̄ lùu nu bu' ɲwiɲ wi, faɲ ɲwɛ nɛ fùu fi ɲi' ɲii fwàɲ Deyvid. ⁴ ɲwɛ lùu wee Nwi bu' wutɛ Nwi nɛ Zwi'tɛ Ley ɲkiɛ faɲ ɲkɛ lùu taa ɲwaa ɲwɛ. Nwi nùɲsɛ ɲwɛ maa ɲwiɲ wi, bu' faɲ ɲwɛ nɛ ywèysɛ ɲwɛ fɿ shɿ yiku. Wee Nwi ghɔ lùu tɛ-tɛ ɲwaa-nsiɲ Yeso Kristo, ⁵ faɲ ɲwɛ kee gɛɲ saɲ-nsiɲ, nùɲ mɛ maa vɿ ntɔɲ vi, laa mɛ gɛ fa' taa mɛshɿ mɛnshɛ, yisɛ vɿ tɛtɔɲ fu nuɲ fwisɛ vɛɲ maa ɲwɛ, ki zɔnɛ ɲwɛ, bɛɲsɛ yizii yi. ⁶ Nshɿ-tɔ wiɲ, faɲ Yeso Kristo nɛ tii vɛɲ nɛ, vɛɲ lùu taa ɲwaa vɿ vɔ̄ nizi, faɲ vɛɲ nùɲ fwisɛ vɛɲ maa Kristo. ⁷ Niniɲ, mɛ tɔɲ ɲwa'lɛ ɲwɛ tɛ vɛɲ vɛnshɛ, faɲ vɛɲ lùu shɿ Rom, faɲ Nwi kaw vɛɲ, baa tii vɛɲ laa vɛɲ luu vɿ vi. Nwi, Tii ɲwaa-nsiɲ, ghɔ tita Yeso Kristo tu mɛntɔɲ-bwanɲɛ tɔ vɛɲ, kɔ vɛɲ nɛ mɛdu'-nyɔɲ.

Faɲ Pɔɔl nɛ shò'tɛ Nwi tɔ vɿ Rom, baa kɛ jɿ gɛ yi vɛɲ

⁸ Mfɔɲ nu lùu laa mɛ bwanɲ Nwi bu' vɛɲ vɛnshɛ maa yizii Yeso Kristo, bu' laa vɿ gisɛ kɔɲ vɛɲ taa mbi yinshɛ, faɲ vɛɲ nùɲ fwi siɲ maa Yeso Kristo, we' shɔ. ⁹ Mɛ lumɛ vɛɲ ghee nshɛ visɿ Nwi. Nshɿ-tɔ Nwi faɲ mɛ fa' fa' wi nɛ fwi nyaa yinshɛ, sàynɛ ntɔɲ yijɛ kɔɲ ɲwiɲ wi nɛ, kɔ' kɿ laa mɛ lùmɛ vɛɲ. ¹⁰ Yighee tɛ me yighee faɲ mɛ shò'tɛ Nwi, mɛ bu' ghɔ tɛ ɲwɛ laa ɲwɛ gaɲtɛ, mɛ kii jɿ tɛ ka' mɛ jwi yi vɛɲ, faɲ ɲkɛ lùu taa ɲkɿ Nwi laa mɛ jwi yi vɛɲ. ¹¹ Mɛ bu' ghɔ niniɲ, bu' laa jɲɲ yɲ zasɛ mɛ maa mɛyɛ vɛɲ, tɛ ka' mɛ gaɲtɛ vɛɲ fɿ maa Zwi'tɛ Nwi, vɛɲ baa we'.

¹² Baa nɛ laa fwi nyaa ndɔ zutɛ nizi, bu' faɲ nsɲɲ nùɲ fwi saɲ-nsiɲ maa fa kɛmu', faɲ lùu Yeso Kristo.

¹³ Van-nshwi van, bàw vɛɲ kɔ' kɿ laa mɛ kɔ'nɛ ghee ghee maa mɛjwi yɛ vɛɲ. Luu nɛ, vɛnu vɛmó' ki bibuulɛ ghee nshɛ, kɔ tɔ vɛ-ndee. Mɛ kɛ jwi yi vɛɲ laa mɛ ndɔ yisɛ fa' Nwi faɲ mɛ fa' taa ɲwaa vɛɲ, fuu jɛɛ si Nwi, she' faɲ mɛ yisɛ taa ɲwaa vɿ fɿ taa mɛshɿ mɛnshɛ.

¹⁴ Nu kaɲ lùu laa mɛ ki fɿ'tɛ nu Kristo tɛ vɿ faɲ vɛɲ kii nɛ ghanɲ Griik, nɛ tɛ vɿ faɲ vɛɲ kee kii nɛ ghanɲ Griik me, nɛ tɛ vɿ yitɔfɛ, nɛ tɛ vɿ faɲ vɛɲ kee kii nɛ vɛnu me.

¹⁵ Niniɲ, mɛ kàw laa mɛ taa ki fɿ'tɛ nu Nwi tɛ vɛɲ shɿ Rom nizi.

ɲi' ntɔɲ yijɛ faɲ Pɔɔl nɛ twèlɛ tɛ vɿ

¹⁶ Tɔ kaɲ kee didiɿ maa ntɔɲ yijɛ Nwi yɔ̄ me, bu' laa lùu nu wutɛ Nwi, faɲ ɲkɛ kɔ mɛbwey vɛlwanɲ tɛ vɿ mbiɛ faɲ vɛɲ nùɲ fwisɛ vɛɲ maa Kristo, zì fɿ maa vɿ Jus, gɛ kɔ tɛ vɿ tɔmɛ day. ¹⁷ Ntɔɲ Nwi yɔ̄ twèlɛ tɛ vɿ faɲ Nwi kiasɛ vɛnu vɛ vɿ, faɲ vɛɲ nùɲ fwisɛ vɛɲ maa ɲwɛ, mɛ loomɛ, vɛɲ baa ki nii nùɲ fwisɛ vɛɲ maa ɲwɛ, wè' shɔ, gɛ visɿ visɿ. Luu she' faɲ ɲkɛ lùu taa ɲwa'lɛ Nwi laa, «Wɛ ntɛ faɲ nu ki lùu kɛloomɛ, ndɔ zì mɛbwey vɛlwanɲ, bu' laa ɲwɛ kwàɲ fwi yi maa Nwi.» †

Faɲ vɛnu vɛ vɿ vɛnshɛ lùu vɛbwɛ, bu' faɲ vɛɲ kee kɔ bɛɲsɛ tɛ Nwi me

¹⁸ Fwi Nwi shɛ maa vɿ vɛnshɛ faɲ vɛɲ twèy nu ki, yisɛ vɛnu vɛbwɛvɛ. Nsɔ' Nwi yiwe' fuu fɿ taa yizɔ, jia vɿ vɔ̄ faɲ vɛɲ buulɛ nu yinsɛɲ, jia luu vɛnu vɛbwɛvɛ. ¹⁹ Nu maa mɛkii nɛ Nwi kee ndɛnɛ fɿ ghɔ vɛɲ me, bu' laa nshɿ-tɔ Nwi nɛ kò jɿ, tɛ ka' vɛɲ kii nɛ ɲwɛ. ²⁰ Maa ka' wɛ yɛ vɛtɔ mbiɛ faɲ Nwi nɛ bɔɲ, shù fɿ faɲ Nwi nɛ bɔɲ mbi nɛ. Wɛ ki kwatɛ tɔ ki, buu ka' ɲwɛ kɔ' kɿ laa wɛ ntɛ faɲ

† 1.17 Habakuk 2.4.

ɲwə nə bɔŋ vətɔ vɔ lùu shɔ, baa lùu we', baa lùu Nwi yinsəŋ, go'sə niniŋ yighee mu'. Ka' wə kɛi niniŋ, faŋ kɔlə ka' vi kee yè Nwi nə si me. Niniŋ, nu kee lùu shɔ, tɛ ka' vəŋ gi maa məfi yitɔ yivəŋ me. ²¹ Lùu niniŋ bu' laa vəŋ nəə kɔ' kɛi laa Nwi lùu shɔ, kee bee bəŋsə ɲwə yaa Nwi me, kee bwaŋ ɲwə me, bi'tə she' vənu vədayday. Niniŋ, mbi'tə vəŋ luu ɲjə ɲkɔmə fi taa fwisə vəŋ. ²² Vəŋ gisə laa vəŋ lùu vii tɔ ley, luu nə, vəŋ gu vəmfaw. ²³ Vəŋ mè' wutə Nwi faŋ Nwi gò'sə yighee mu', ndi luu fənyia faŋ mfə fɛnə wə faŋ ɲwə kee go'sə me, ti'nə me fɛnə fənwə, ti'nə me nyaa, ti'nə me vətɔ faŋ mbə to' fi nsi.

²⁴ Niniŋ, Nwi mè'tə vəŋ, laa vəŋ ki yisə vənu və vəm-faw vəvəŋ faŋ fwisə vəŋ kàw. Vəŋ yi vənu vəbwəvə vɔ, bisə yijwaa yivəŋ nə vənu vəbwəvə vɔ faŋ vəŋ yisə. ²⁵ Vəŋ mè' nu yinsəŋ Nwi, biŋ təba, bəŋsə fa faŋ Nwi bɔŋ, kee bee bəŋsə nshɛ-tɔ Mbɔŋ vətɔ vɔ me. Bəw nsin ki bəŋsə Nwi, Mbɔŋ yɔ, ghee nshə, kee bwa me. ɲkə go'sə niniŋ.

²⁶ Lùu ɲi' nu ɲkiə faŋ Nwi mè'tə vəŋ taa vənu və tɔ dii vəŋ, faŋ fwisə vəŋ ndɔ maa vənu vɔ nə. Vəki mè'tə maa məfaynə ghɔ vəndəə vəvəŋ, yuu Nwi nə nuŋsə vəŋ nə, ndi vənu mbiə faŋ mbə kee kù'nə maa nuŋsə mbi me. ²⁷ She' niniŋ, vəndɔŋ me' nuŋsə mbi bu' vəki, səsə vəlɪŋ vəvəŋ vəndɔŋ, ghɔ vi vəŋ yisə vənu və tɔ dii. Niniŋ, nu bwə vəŋ gu tɔ vəŋ. ²⁸ Nwi mè'tə vəŋ laa yitɔ yivəŋ kùkə, bu' laa vəŋ nə kee biŋ jia nu ɲkiə faŋ vəŋ nə kɛi kɔŋ Nwi fi taa fwisə vəŋ me. Niniŋ, vəŋ yisə vənu vəvəŋ faŋ mbə kee yiku'nə me. ²⁹ Ngwisə vənu vəbwəvə lwaŋ taa fwisə vəŋ, nə nu yibisə ɲjyo'. Vəŋ tə si maa məkii vətɔ vəyən, kii fwi yifəŋ. Fəsə baa lwəŋ taa fwisə vəŋ, nə nu məzwɪ wə, nə nywəŋsə, nə nu mənay, nə mbi'tə yibwə, nə məgisə maa shuŋ, ³⁰ nə məsih ba tɔ wə, nə məbee Nwi, nə məndasə Nwi, nə məko'sə ɲwaa, nə məkii shuu yaŋnə. Vəŋ bi'tə jiiisə səyən maa məyi nu bwə, kee zɔnə vətɛi vəvəŋ me. ³¹ Yitɔ yivəŋ kee ley me. Vəŋ kee luu vii yinsəŋ me, kee kàw vii me, kee gaŋtə vii me. ³² Vəŋ kɔ' kɛi nə nuŋsə Nwi laa, vii mbiə faŋ vəŋ yisə kəŋ vənu vɔ nee, kù'nə maa məku. Luu nə, vəŋ kee shəŋ shɔ me, ki yiyisə vənu vɔ, baa ɲaytə maa vii mɔ' faŋ vəŋ yisə she' niniŋ.

Faŋ Nwi ndɔ shia nso'sə vii, nsə loomə

2 Aŋ ghɔ, wə mənsaw, a sii taa fi tɔ kə kíkə, faŋ a kàw maa məsɔ' nso'sə tɔ vii nə? A kɔ' kɛi laa a sɔ' nso' wə, baa yi she' vənu mbiə faŋ wə ghɔ yi, buu a bɛsə tɔ kə nizi. ² Nsin kɔ' kɛi laa Nwi kwəŋ vii mbiə faŋ vəŋ yisə kəŋ vənu vɔ taa nso' Nwi faŋ nu yinsəŋ ndɔ fuu kəley. ³ Aŋ wə mənsaw, faŋ a sɔ' nso' wə shia, baa luu yisə she' vənu vɔ nə, a nəə bi'tə laa ka' a nyɛŋ fùu fi taa nso' Nwi mu? ⁴ A manə fwi yijəə Nwi, faŋ ɲwə jia fwi yi, ghəəsə fwi yi. A kee kɛi laa luu Nwi we' maa vənu vɔ yimu? Fwi yijəə yi kəə laa a kwiinə fwi yə. ⁵ Luu nə, a shii didi', kee kaw kwiinə fwi yə me, ki yisə vənu vəbwəvə. Niniŋ, a yi laa nso' yə ndɔ luu yiwe' maa shi ɲkiə faŋ Nwi ndɔ ki sɔ' mbi maa yinsəŋ yi ntee. ⁶ Nwi ndɔ bəŋsə wə tɛ me wə she' maa vənu mbiə faŋ ɲwə nə yisə. ⁷ ɲwə ndɔ kɔ məbwey vəlwaŋ tɛ vii mbiə faŋ vəŋ

twè' maa məyi nu jəə, tə si maa nu ɲkiə faŋ ɲkə kee ndɔ mè me, baa kəə jii laa vəŋ baw mètə, tɛ ka' Nwi bəŋsə vəŋ. ⁸ Gə fi maa vii mbiə faŋ vəŋ bi'tə she' vənu və ɲwaa vəŋ, twey nu yinsəŋ Nwi, be'sə nu faŋ ɲkə kee lùu kəloomə me, fwi Nwi shə maa vəŋ ɲkee didi'. ⁹ ɲkee ɲi' yiyən ndɔ luu shɔ tɛ vii vəvəŋ faŋ vəŋ yi vənu vəbwəvə, faŋ vəŋ lùu vii Jus, ti'nə me vii tɔmə day. Fwisə vəŋ vəvəŋ ndɔ lɔ' maa yighee yɔ. ¹⁰ Gə fi maa vii mbiə faŋ vəŋ yisə nu jəə, Nwi ndɔ kɔ yikwalə nə feenə nə mədu'-nyɔŋ tɛ vəŋ vəvəŋ, faŋ vəŋ lùu vii Jus, ti'nə me vii tɔmə day. ¹¹ Lùu niniŋ bu' laa Nwi kee sɔ' nso'sə vii nə fəntɔ fə yisi me.

¹² Vi tətɔŋ fu faŋ vəŋ kee kɛi nə ntisə Nwi me, ndɔ ndi bu' vənu vəbwəvə vəŋ, faŋ vəŋ nə yisə. Vəŋ nə kɔlə kee kɛi nə ntisə sɔ me, vəŋ taa ndi. Gə fi maa vii Jus, faŋ vəŋ kɛi nə ntisə sɔ nə, gù maa ntisə sɔ, ntisə sɔ shia nso' tɔ vəŋ, vəŋ ndɔ ndi she' niniŋ. ¹³ Wə kee lùu wuu loomə visi Nwi, bu' faŋ ɲwə nə zɔ ntisə Nwi me. ɲwə loomə bu' faŋ ɲwə yisə nu ɲkiə faŋ ntisə sɔ gi nə. ¹⁴ Ki luu vii tətɔŋ fu faŋ vəŋ kee kii ntisə sɔ me, yisə nu ɲkiə faŋ ntisə sɔ gi nə, buu ɲkə dè laa ntisə Nwi lùu taa ɲwaa vəŋ, dè nu ɲkiə faŋ ɲkə bəw maa məyi tɛ vəŋ. ¹⁵ Nshinə vəŋ də laa, nu ɲkiə faŋ ntisə Nwi gi, lùu taa fwisə vəŋ. ɲkitə vəŋ dè laa lùu yinsəŋ niniŋ, bu' laa yighee mɔ' mbi'tə vəŋ kwaŋ vəŋ taa nso', yighee mɔ' fuusə vəŋ fi fuŋ. ¹⁶ Nu kɔ ndɔ fuu ntee maa shi ɲkiə faŋ Nwi ndɔ sho'tə vənu və vii faŋ vəŋ nə ndiə. Mfi' yi ndɔ luu ntɔŋ yijəə Nwi bu' Yeso Kristo, faŋ mə fi'tə tɛ vii nə.

Faŋ Nwi ndɔ shia nso' tɔ vii Jus she' yuu ɲwə shia tɔ vii tɔmə day

¹⁷ Gə fi maa ghɔ faŋ a gi laa a lùu wuu Jus, bi'tə laa a ndɔ bwey bu' ntisə Nwi. A baa luu kɔ'sə ɲwaa laa a kɛi nə Nwi, ¹⁸ baa kɛi nə nu ɲkiə faŋ Nwi kəə laa vii ki yisə. A baa luu zwetə fi taa ntisə Nwi maa məkii nə nu ɲkiə faŋ ɲkə kù'nə. ¹⁹ A bi'tə laa a lùu wuu məjiiisə vii si fisə, baa nə laa a lùu ki' tɛ vii mbiə faŋ vəŋ lùu taa mfɪŋsə. ²⁰ A kəə luu wuu nti tɛ vii mbiə faŋ vəŋ kee kɛi nə nu me, nə wuu mədeesə tɛ vii faŋ vəŋ ki bii vaŋmbwaa taa nu Nwi. A bi'tə laa a kɔ' kɛi nə nu loomə nə nu yinsəŋ ɲkee jəə bu' laa a kii ɲwa'lə ntisə Nwi. ²¹ Luu nə, a kəə deesə vii day, sii yɛ kə a kee deesə nshɛ-tɔ wə me? A fi'tə laa, ki wə shaw me, luu nə, nshɛ-tɔ wə shishaw. ²² A gi laa ki wə tii wəzwɪ faŋ kee lùu zu wi me, luu nə, nshɛ-tɔ wə tii vəki. A bee vənwi vədayday, luu nə, a shaw vətɔ fi taa ndɔ' vənwi vɔ. ²³ A mwa laa a kii ntisə Nwi, luu nə, a bisə yizii Nwi faŋ a bi' ntisə si sɔ. ²⁴ Niniŋ, ɲkə fəynə maa nu ɲkiə faŋ ɲkə lùu taa ɲwa'lə Nwi laa, «Vii tɔmə day faŋ vəŋ kee kɛi nə Nwi me, gisə bwə kɔŋ yizii Nwi bu' viŋ, vii Nwi.» †

²⁵ Nu məsihə wə lùu nu kwalə tɛ wə ntisə faŋ ɲwə nuŋsə ntisə Nwi sənshə. Luu nə, a shiasə ntisə sɔ, buu a luu she' yaa wə tɔmə day faŋ vi kee bee siitə ɲwə me, faŋ vi nə kɔlə siitə ghɔ nə. ²⁶ Gə fi maa vii mbiə faŋ vəŋ kee kɛi nə Nwi me, vi kee siitə vəŋ me, ki luu laa vəŋ yisə nu ɲkiə faŋ ntisə Nwi gi, buu Nwi ndi vəŋ yaa vii faŋ vi siitə vəŋ. ²⁷ Niniŋ, wuu tətɔŋ fu ghɔ faŋ vi kee

† 2.24 Aysaya 52.5.

sittə ηwə nə me, luu nə, yisə nu ηkiə faη ntisə Nwi gi, ndo mə' nso' Nwi tɔ ghɔ, faη a kii nə ntisə Nwi, vi sittə ghɔ, luu nə, a kee nũsə ntisə sɔ me. ²⁸ Nu məsittə wə faη vi yisə maa ηwaa wə nə, faη luu nu faη vi ye nə yisi, kee lūu nu ηkiə faη ηkə yisə wə luu wuu Jus maa yinsəη me. ²⁹ Wuu Jus yinsəη lūu wə faη fwi yi ley, she' yaa vi sittə ηwə fi maa fwi yi, faη lūu nu fa' Zwiətə Nwi. Nji' wuu Jus kee lūu nu faη vi ye nə yisi maa mbasə ηwaa wi me, luu nə, lūu nu fwi yi. Kəη wə ghɔ fi bəηsə wi fi ghɔ Nwi, kee fi fi ghɔ vii me.

Nə ka' nu vii Jus shɔɔ nu vii mə' nə kə?

3 Faη ηkə lūu niniη nə, nu wuu Jus sii baa shɔɔ nu vii mə' nə kə? Nu məsittə vii sii gaηtə wə nə kə? ² Nkə ghaη gaηtə wə ηkee jəə maa vənu vəyaη. Mfɔη nu lūu laa, Nwi nə nuηsə vənu vənsə faη Nwi nə gi, taa ghɔ vii Jus. ³ Vii mə' fi taa ηwaa vəη kɔlə shɔ'sə məli'tə ghɔ vi Nwi, Nwi kee bee sho' njii me. Maa ηkə lūu niniη. ⁴ Ka' Nwi kee sho' məli'tə wi me. Nwi luu ηkee wuu yinsəη. Luu nə, wə mənsaw lūu wuu təba. Luu she' faη ηkə lūu taa ηwa'lə Nwi laa, «O Nwi, vi ki sho' vənu və maa nso', a fuu yaa wuu loomə she' bu' yigisə yə; a taa ghɔ' nu vii vənsə.» †

Faη Nwi luu ηkee wuu yinsəη

⁵ Niniη nə, vənu vəkɔvə mbiə faη nsin yisə nə, sha'sə yizii Nwi yizɔ, bu' laa vənu vi lūu vəloomə. Faη ηkə lūu niniη, nsin gi laa kə? Nwi lūu wuu nso' bwə, bu' faη ηwə kwəη nso' tɔ nsin nə mu? Bey, maa mə gi nee luu yigisə wə mənsaw. ⁶ Nkə nii to' lūu niniη, buu Nwi ndo sɔ' mbi kikə? ⁷ Nsin kee lūu vii yinsəη me. Luu nə, nu kɔ yisə yinsəη Nwi kwələ shɔɔ si vii, bu' laa ηwə luu ηkee wuu yinsəη. Faη ηkə lūu niniη, ηwə sii baa kwəη nsin taa nso' laa nsin luu vəyi-kəbwə bu' kə? ⁸ Nii to' lūu niniη, buu ka' nsin gi she' nu ηkiə faη vii məndasə ndisə vəmɔ' gisə, laa bəw nsin ki yisə nu bwə, tɔ ka' nu jəə fuu fi fuη. Maa nso' yiwe' nyə faη Nwi ndo kwaη maa vii vɔ lūu yiloomə.

Faη ηwa'lə Nwi gi laa vii vənsə gũ nso' Nwi

⁹ Niniη, nu kɔ lūu kikə ndwə? Yia vii Jus shɔɔ vii mə' nə nu mu? Bey, yia kee bee shɔɔ vəη me. Maa nsin nii du'tə nsin ye laa, vənu vəbwəvə lūu maa vii Jus ghɔ vi vii tɔmə day vənsə. ¹⁰ Luu she' faη ηkə lūu taa ηwa'lə Nwi laa,

«Tuu wə kee lūu shɔ faη nu ki lūu kəloomə me.

¹¹ Wuu tɔfə kee lūu shɔ me.

Wə faη ηwə kəə Nwi, kee lūu shɔ me.

¹² Vii vənsə ndi jii Nwi, ηii fɔ' nu bwə.

Tuu wə mu' kee lūu shɔ faη ηwə yisə nu jəə me. ††

¹³ Yitoo yivəη lūu yaa shuu swi faη ηwə lūu ηa'nə.

Vəη bwe'sə vii nə nditə vəη. ‡

Yigisə yibwəvə yaa məbɔmə zɔ lūu ηoo-shuu vəη. ††

† 3.4 Sam 51.6. †† 3.12 Sam 14.1-3. ‡ 3.13 Sam 5.10. †† 3.13 Sam 140.4.

¹⁴ Ndisə bwəsə nə yigi fwi yifəη lwəη taa shuu vəη. ††

¹⁵ Ghuu vəη nyiηkə titi maa məgə zwi wə.

¹⁶ Jii faη vəη shɔɔ fi fuη luu she' jii məndisə vii, baa nə məkwaη ηi' yiyaη maa vii.

¹⁷ Vəη kee kii nə jii mədu'-nyɔη me. †††

¹⁸ Nu məfee Nwi kee lūu shɔ yikə' vəη me.» †††

¹⁹ Nsin kɔ' kii laa vənu vənsə faη ηwa'lə ntisə Nwi gi, lūu tɔ vii mbiə faη Nwi nə nuηsə ntisə sɔ tɔ vəη, laa nuηsə yɔ fəη shuu vəη. Niniη nə, vii vənsə fi taa mbi ndo ηii taa nso' Nwi, ²⁰ bu' laa tuu wə mu' kee ndo fuu loomə yikə' Nwi bu' vəfa' vi faη ηwə kəə ki be'sə nuηsə ntisə sɔ me. Ka' ntisə Nwi sɔ yisə she' laa nsin kii laa vənu mbiə faη nsin yisə, luu vənu vəbwəvə.

Faη Nwi kiasə vənu və vii, mbə loomə, bu' faη vəη nũη fwisə vəη maa Kristo

²¹ Luu nə, Nwi də jii tɔ vii ndwə faη ηwə kiasə vənu və vii, mbə loomə bu' Kristo. Ka' wə kee shɔɔ she' fi maa mənuηsə ntisə Nwi me. Niniη, vi nə nyɔ' kɔη jii yɔ ηkee taa ηwa'lə ntisə Nwi ghɔ, nə taa vəηwa'lə və nshiisə-ηii sɔghɔ. ²² Jii yɔ lūu laa wə nuη fwi yi maa Yeso Kristo, buu Nwi kiasə vənu vi, mbə loomə. Jii yɔ lūu tɔ vii vənsə faη vəη nũη fwisə vəη maa ηwə, faη vəη kɔlə lūu vii fə, ηkwiinə kee lūu shɔ me. ²³ Vii vənsə nə yisə vənu vəbwəvə, kee bəw yaa Nwi me. ²⁴ Niniη, nu vəη kiasə lɔomə she' bu' gəηsə Nwi. Vəη kee bee kɔ fa tɔ Nwi me, buu ηwə kiasə nu vəη, ηkə loomə me. Nwə kiasə nu vəη bu' Yeso Kristo faη ηwə bwəysə vəη fi taa nso' nə. ²⁵ Nwi nə nuηsə ηwə laa ηwə tu mənsə mi, kù tɔ vii, gũ vəkɔ və Nwi niniη, yisə vəη faynə gu fa kəmu', ghɔ vi Nwi, faη vəη taa nuηsə fwisə vəη maa vəkɔ və Nwi vɔ. Maa yighee visɔ, Nwi nə jia fwi yi, kee ta kwəη nso' tɔ vii me. ²⁶ Niniη, ηwə də nu ηkiə faη ηkə lūu kəloomə tɔ vii maa yighee ndwə, shia nso' maa vənu vəbwəvə mbiə faη vii nəə yisə nə. Niniη, ηwə də jii nu loomə tɔ nsin, faη nu ki lūu kəloomə, faη ηwə kɔlə yisə laa nu wə ntisə faη ηwə nũη fwi yi maa Yeso, fūu kəloomə nizi.

²⁷ Faη ηkə lūu niniη nə, sii ka' a baa kò'sə ηwaa kikə? Ka' nu məkò'sə ηwaa kee baa lūu shɔ me. Nu wə loomə bu' kə? Luu bu' mənuηsə ntisə Nwi mu? Bey. Luu bu' mənuη fwi maa Kristo, laa nu wə luu kəloomə visɔ Nwi. ²⁸ Niniη, nsin biη laa, nu wə yaa ki kiasə loomə, bu' faη ηwə nũη fwi yi maa Yeso, kee lɔomə bu' laa jii vənu vi kù'nə maa ntisə Nwi me. ²⁹ Nwi luu she' Nwi vii Jus nĩnɔη mu, kee lūu Nwi vii tɔmə day yimu? Maa ηwə lūu Nwi vii tɔmə day nizi. ³⁰ Lūu niniη bu' laa Nwi luu she' mu', yisə vənu və vii Jus faη vi sittə vəη nə, kiasə lɔomə, faη vəη nũη fwisə vəη maa Kristo. Nwə baa yisə vənu və vii tətɔη fu faη vi kee sittə vəη nə me, kiasə lɔomə nizi, bu' faη vəη nũη fwisə vəη maa ηwə. ³¹ Nkə nə də laa nsin mē' ntisə Nwi bu' nu mənuη fwi maa Kristo mu? - Bey, nsin gisə laa ntisə sɔ lūu yinsəη.

†† 3.14 Sam 10.7. ††† 3.17 Aysaya 59.7-8. ††† 3.18 Sam 36.2.

Fañ shwenə nu Abraham, fañ ηwə nə nùŋ fwi yi maa Nwi

4 Niniŋ, nu Abraham, fañ lùu tii ηi' ηii kaŋ-nsiŋ nə, nə luu kíkə? Nu ki nə luu kəloomə bu' vənu vəjəəvə vi fañ ηwə nə yisə mu? ² Nəə to' lùu laa vənu vi ləomə bu' nshinə yi, buu nə ka' ηwə kii nu məbu' diŋ shə. Luu nə, ka' ηwə kee bə' diŋ visi Nwi me. ³ Nwa'lə Nwi gi shə laa kə? Nwə gi laa, «Abraham nə nùŋ fwi yi maa Nwi, buu Nwi ndi nu kó maa nu fañ ηkə yisə nu Abraham luu kəloomə.» ⁴ Wə ki luu ki kəə ka wi maa fa' fañ ηwə fa', vi kee kəy ηwə nə ka fa' wi maa məgəntə ηwə shə me; vi ndə' ηwə she' maa ki ka fa' wi fañ vi nə tə. ⁵ Ki luu wə kee ki fa' vəfa' maa məbəŋsə vənu vi me, luu nə, nùŋ fwi yi maa Nwi, buu Nwi ndi vənu vi yaa vənu vəbivə. Lùu niniŋ bu' fañ ηwə nùŋ fwi yi maa Nwi fañ ηwə kiasə vənu və wə fañ ηwə yaa manə Nwi, yisə mbə loomə. ⁶ Luu she' fañ fwəŋ Deyvid nə gi laa Nwi tu mənəŋ-bwaŋnə tə wə ntia fañ Nwi gi laa vənu vi loomə, fañ wə ghó nə kee bee fa' vəfa' vəjəəvə maa məbəŋsə vənu vi me. ⁷ Nkə lùu taa ηwa'lə Nwi laa ηwə nə gi laa,

«Mənəŋ-bwaŋnə tē vī mbiə fañ Nwi mè' vənu vəbwəvə vəŋ fañ vəŋ nə yisə, shitə nu gu vəŋ.

⁸ Mənəŋ-bwaŋnə tə wə ntia fañ Nwi ndənə nu bwə ηkiə fañ ηwə nə yisə.» ††

⁹ Yigi mənəŋ-bwaŋnə yó luu she' tē vī Jus fañ vi sītə vəŋ nə mu, mu lùu tē tənswia nizi? Maa nsiŋ gi laa Nwi nə tii Abraham nə wə fañ vənu vi lùu vəloomə, bu' fañ ηwə nə nùŋ fwi yi maa Nwi. ¹⁰ Niniŋ, Nwi nə tii ηwə niniŋ lùu yighee kə? Nə luu maa yighee njiyə fañ vi nə du'tə vi sītə ηwə mu, mu nə luu maa yighee fañ vi nə kee ta sītə ηwə nə me? Nkə nə kee lùu maa yighee njiyə fañ vi nə du'tə vi sītə ηwə nə me. Nə lùu maa yighee njiyə fañ vi nə kee bee ta sītə ηwə me. ¹¹ Nwə nə bi nùŋ fwi yi maa Nwi, Nwi ndi ηwə yaa wuu loomə, fañ vi nə kee ta naysə ηwə me, buu Nwi ki nii kò nu məsiitə wə tē ηwə yaa shwenə wuu loomə. Niniŋ, Abraham gu tii vī vənshə fañ vəŋ nùŋ fwisə vəŋ maa Kristo, fañ vi kee sītə vəŋ me, Nwi ndi vəŋ yaa vī loomə. ¹² Abraham baa lùu tii vī mbiə fañ vi sītə vəŋ, kee sītə vəŋ dayday me. Vi sītə vəŋ, vəŋ baa luu to' ghuu yito' tii vəŋ Abraham, nùŋ fwisə vəŋ maa Nwi, she' fañ tii ηwaa-nsiŋ Abraham nə du'tə ηwə yi maa yighee njiyə fañ vi nə kee ta sītə ηwə me.

¹³ Nwi nə lītə tē Abraham nə ηgwisə yi laa ηwə ndə zì mbi yinshə. Luu nə, ηwə nə kee lītə nu kó bu' vənu fañ ηwə nə yə fañ mbə kù'nə maa ntisə Nwi me. Nwə nə kò'nə nu kó tē ηwə bu' fañ ηwə nə nùŋ fwi yi maa Nwi, Nwi kiasə vənu vi, yisə mbə loomə. ¹⁴ Vī shə fañ vəŋ kəə lùu vəloomə visi Nwi bu' vəfa' vəjəəvə vəŋ. Nəə to' lùu laa vī vó ndə zì məbwey, buu nu mənuŋ fwi maa Nwi gù nu dayday, ηkə'nə Nwi yó ndi nizi. ¹⁵ Lùu niniŋ bu' laa ntisə Nwi yisə she' laa nso' Nwi ndə ηii maa vī, bu' fañ vəŋ kee kii maa mənuŋsə ntisə só me. Wə ntia fañ ntisə só kee lùu shə tē ηwə me, buu ka' ηwə kee gù nu maa ntisə só me. ¹⁶ Niniŋ, Nwi nə kò'nə nu jəə kó

† 4.3 Genesis 15.6. †† 4.8 Sam 32.1-2.

lùu tē vī fañ vəŋ nùŋ fwisə vəŋ maa Nwi. Niniŋ laa ηkə'nə yó lùu nu fañ Nwi kə she' bu' gəŋsə si, baa nə laa nu ηkiə fañ ηwə kò'nə nə, lùu nu vī vənshə maa yinsəŋ. Nkə kee luu she' tē ηi' ηii Abraham, fañ vəŋ kii nə ntisə Nwi nə me. Nkə lùu tē vī mbiə fañ vəŋ nùŋ fwisə vəŋ maa Nwi yaa Abraham nə yə. Niniŋ, Abraham lùu tii ηwaa-nsiŋ vənshə visi Nwi.

¹⁷ Nkə fəynə maa nu ηkiə fañ ηkə lùu taa ηwa'lə Nwi, fañ Nwi gi tē Abraham laa, «Mə nùŋsə ghə laa a ndə luu tii məshi məyaŋ.» † Niniŋ, ηwə gù tii ηwaa-nsiŋ vənshə visi Nwi, fañ ηwə nə nùŋ fwi yi maa Nwi laa Nwi yweysə vəŋku və nsisə, yisə laa vətə fañ mbə nə kee lùu shə me, luu shə. ¹⁸ Abraham nə biŋ yigisə Nwi, kii nu fañ ηkə nə ghə' maa məki', laa ηwə ndə luu tii ηgwisə vī vəyaŋ, fañ Nwi nə gi tē ηwə laa, «Ye mək, ηgwisə yə ndə luu yiyaŋ tē nee nə.» ††¹⁹ Yighee njiyə fañ ηwə nə gə yaa ηu' waaghi', ye laa ηwaa wi du'tə ηwə shə yighee məbi vəŋ, zu wi Sara baa shə yighee məbi vəŋ nizi, ηwə ki niniŋ fwi yi maa Nwi, kee bwa me, ²⁰ nùŋ fwi yi maa Nwi laa Nwi ndə kə fa ηkiə fañ ηwə nə kò'nə tē ηwə nə. Nwə nə kee kii fwisə səbək maa nu kó me, kee mətə maa mənuŋ fwi yi maa Nwi me. Niniŋ, məbiŋ wi ghó kə wutə tē ηwə, ηwə twe' shə, ki bəŋsə Nwi. ²¹ Nwə nəə kə' kii laa Nwi kii wutə maa məyi nu ηkiə fañ ηwə nə kò'nə nə. ²² Lùu ηi' nu ηkiə fañ Nwi ndi ηwə laa ηwə lùu wuu loomə, bu' fañ ηwə nə nùŋ fwi yi maa Nwi nee nə.

²³ Yigi yó laa Nwi nə ndi ηwə yaa wuu loomə nə, nə kee luu she' tē ηwə niniŋ me. ²⁴ Vi nə nyó' yigi yó tē nsiŋ nizi, bu' laa Nwi taa ndi nsiŋ yaa vī loomə nizi, fañ nsiŋ nùŋ fwi saŋ-nsiŋ maa Nwi fañ ηwə nə ywəysə tita ηwaa-nsiŋ Yeso fi shi yiku. ²⁵ Nwi nə kó Yeso laa vi zwi ηwə bu' yibisə nyaa-nsiŋ, baa ywəysə ηwə fi shi yiku laa ηwə kiasə nu kaŋ-nsiŋ, ηkə loomə.

Wə ki luu nùŋ fwi yi maa Nwi, nu ki kiasə gù kəloomə

5 Fañ ηkə lùu niniŋ nə, vənu vəŋ-nsiŋ lùu vəloomə visi Nwi, bu' fañ nsiŋ nùŋ fwi saŋ-nsiŋ maa Yeso Kristo nə, buu nsiŋ vi Nwi kii mədu'-nyəŋ fi yiba jii tita ηwaa-nsiŋ Yeso Kristo. ² Tita Yeso Kristo nə kó jii tē nsiŋ maa məshək fi fuŋ, ηii mənəŋ-bwaŋnə Nwi, fañ nsiŋ nùŋ fwi saŋ-nsiŋ maa ηwə nə. Niniŋ, nsiŋ ηii mənəŋ-bwaŋnə Nwi ghó, ki ηaytə, baa mwa, bu' fañ nsiŋ ki' nu yikwalə Nwi, fañ ηkə bəw shilə nə. ³ Fañ nsiŋ bo' ηwaa niniŋ, ka' nsiŋ ki bo' ηwaa ηkee taa ηi', bu' laa nsiŋ kə' kii laa ηi' yó yisə nsiŋ zwetə maa məjia fwi saŋ-nsiŋ. ⁴ Fañ nsiŋ jia fwi saŋ-nsiŋ niniŋ nə, buu nsiŋ taa we' maa nu Nwi. Fañ nsiŋ wə' maa nu Nwi niniŋ nə, buu nsiŋ ki' nu kwalə fi ghə Nwi. ⁵ Fañ nsiŋ ki' nu kwalə fi ghə Nwi, buu nsiŋ kee ndə ndi tə dii shə me, bu' laa Nwi nə kwəŋ Zwitə Ley ki taa fwisə nsiŋ, ηkə lwaŋ, yi laa nsiŋ zə fañ Nwi kəw nsiŋ. ⁶ Nwə nə də ηkawə yi tē nsiŋ, bu' fañ Kristo nə kú tə nsiŋ maa yighee njiyə fañ Nwi nə tə nə, fañ nsiŋ nəə ki bii vəbwa, baa lùu vī məmanə Nwi nə. ⁷ Maa wə kee yaa ki yasə biŋ yiku tə wə mó' fañ nu ki lùu kəloomə me. Ka' yighee mó' wə kə fwi, biŋ yiku tə wuu jəə, fañ ηwə yisə ηkee vənu

‡ 4.17 Genesis 17.5. †† 4.18 Genesis 15.5.

vəjəəvə. ⁸ Gə fi maa Nwi, ɣwə nə də ɣkawnə yi faŋ ɣwə kàw nsij didi' nə, faŋ Kristo nə kù tɔ nsij maa yighee nɣjə faŋ nsij nəə ki bii vəyi-kəbwə. ⁹ Niniŋ, faŋ ɣwə nə kiasə nu kaŋ-nsij nə mənshi mi, ɣkə loomə nə, nsij kɔ' kii ɣkee maa yinsəŋ laa Nwi ndɔ bweysə nsij fi taa nso' Nwi bu' ɣwə. ¹⁰ Yighee nɣjə faŋ nsij nə luu vii mbeenə Nwi, ɣwə yisə nsij gu fa kəmu', nsij vi Nwi bu' yiku ɣwiŋ wi, faŋ ɣwə nə kù tɔ nsij nə. Niniŋ, faŋ nsij gu fa kəmu' nsij vi Nwi bu' yiku yi nə, buu ka' nsij baa luu kii ɣkee maa yinsəŋ laa Nwi ndɔ bweysə nsij bu' məbwey ɣwiŋ wi. ¹¹ Niniŋ, nsij ko'sə yinwaa nyaa-nsij bu' nsh-tɔ Nwi, fi yiba jin tita ɣwaa-nsij Yeso Kristo, faŋ ɣwə yi laa nsij gu fa kəmu' nsij vi Nwi maa yighee ndwə.

Faŋ nu bwə nə yiku nə ɣii taa mbi bu' wə mu', mənɔŋ-bwaŋnə Nwi baa luu jwi bu' wə mu'

¹² ɣkee fishi wə mu' nə yisə nu bwə ɣii taa mbi, yiku ɣii bu' nu bwə kɔ. Yiku ki nii ɣii maa vii vənshə, bu' laa vəŋ vənshə yɛ vənu vəbwəvə. ¹³ Nu bwə nə du'tə ɣkə luu taa mbi maa yighee nɣjə faŋ Nwi nə kee ta kɔ ntisə si me. Luu nə, ntisə Nwi nə to' kee lùu shɔ me, buu ka' vi kee kii nə nu bwə me. ¹⁴ Yiku nəə sɔ' mbi shù fi maa yighee Adam, gə zi' maa yighee Mose, faŋ Nwi nə kɔ ntisə si tɛ vii nə. Yiku sɔ' vii mbiə faŋ vəŋ nə kee shò'sə nu faŋ Nwi nə lɛ'tə tɛ vəŋ nə me, yaa Nwi nə lɛ'tə tɛ Adam, ɣwə sho'sə nə me. Niniŋ, nu Adam ɣaŋtə maa məkii nə ɣi' nu wə ntie faŋ ɣwə nə jwi fi yiba nə.

¹⁵ Luu nə, nu ɣəŋsə Nwi faŋ Nwi kee ɣəŋsə vii nə, kee lùu yaa nu Adam me, faŋ ɣwə nə gù nu nə me. Wə mu', faŋ lùu Adam, nə gù nu, buu vii vənshə kukə shɔ. Gə fi maa ɣəŋsə Nwi, nyə kwələ shɔɔ nu kɔ tɛ vii vəyaŋ, faŋ vəŋ ndɔ zi məbwey vəlwaŋ bu' wə mu' nizi, faŋ lùu Yeso Kristo. ¹⁶ Nu ɣkiə faŋ Nwi key vii shɔ nə, kee lùu yaa nu Adam me, faŋ wə mu' nə yi nu bwə nə me. Nu bwə wə mu' nə yisə nso' Nwi jia vii. Gə fi maa nu mənɔŋ-bwaŋnə Nwi, Nwi kiasə vənu vəbwəvə və vii faŋ mbə lùu vəyaŋ nə, kɔ məbwey vəlwaŋ tɛ vəŋ. ¹⁷ Faŋ ɣkə lùu niniŋ, faŋ wə mu' nə yɛ nu bwə nə, yiku ki nii sɔ' vii vənshə bu' wə ɣhɔ mu' nə, buu ka' nsij kii ɣkee maa yinsəŋ laa vii mbiə faŋ Nwi kèe ɣəŋsə vəŋ didi', kɔ məbwey vəlwaŋ tɛ vəŋ, kiasə vənu vəvəŋ, mbə loomə nə, vii vɔ' ndɔ zi məbwey vəlwaŋ, ki sɔ' mbi ɣkee maa yinsəŋ bu' wə mu' faŋ lùu Yeso Kristo nə.

¹⁸ Niniŋ, faŋ nu bwə wə mu' nə yisə nso' Nwi gu tɔ vii vənshə nə, buu nu jəə kəmu' fuusə vii vənshə fi taa nso' Nwi yɔ, bwəysə vəŋ. ¹⁹ Vi vənshə nə gù vəyi-kəbwə bu' nu wə mu', faŋ ɣwə nə kee zɔnə Nwi me. She' niniŋ, vii vənshə ndɔ luu vəloomə tɛ Nwi bu' nu wə mu' faŋ ɣwə zɔnə Nwi. ²⁰ Gə fi maa ntisə Nwi, nsə kee kii nu shɔ me; nsə nə jwi she' laa nu bwə yəŋ. Luu nə, shəŋ ɣkiə faŋ nu bwə lùu shɔ kəyaŋ, ɣəŋsə Nwi yaŋ shɔ shɔɔ ki. ²¹ Niniŋ, she' faŋ nu bwə nəə sɔ' mbi nə wutə yiku nə, nu mənɔŋ-bwaŋnə Nwi ndɔ sɔ' mbi she' niniŋ nizi, kiasə vənu və vii, mbə loomə, vəŋ zi məbwey vəlwaŋ bu' tita ɣwaa-nsij Yeso Kristo.

Faŋ vii Kristo kii maa məki yisə nu faŋ ɣkə bəŋsə

6 Faŋ ɣkə lùu niniŋ nə, bəw nsij taa gi laa kə? Bəw laa nsij go'sə taa nu bwə, tɛ ka' ɣəŋsə Nwi ndɔ yaŋ tɔ nsij mu? ² Bey, kee lùu niniŋ me, ka' nsij kee biŋ niniŋ me. Faŋ nsij kùkə tɛ nu bwə, sii ka' nsij baa bwèy dù' ki yi nu bwə kikə? ³ Viŋ kee kii laa, nsij vənshə faŋ nsij nə fi muu mə Nwi, vi bey nsij taa muu mə Yeso Kristo, bèy nsij luu bu' yiku yi. ⁴ Niniŋ, faŋ vi nə bèy nsij taa muu nə, ɣkə luu yaa nsij nə kùkə, vi təə nsij vi Kristo taa swi mɔ'. Niniŋ laa nsij zɛ məbwey, to' ɣhuu yito' finə, bu' laa tita Nwi nə baa ywəysə Kristo fi shi yiku nə wutə ki kəkwalə nə. ⁵ Faŋ nsij fəynə nsij vi vəŋ, maa məku faŋ ɣwə nə kù, buu nsij ndɔ baa lùu fa kəmu' maa məywey faŋ ɣwə nə ywèy fi shi yiku nə. ⁶ Maa nsij kii laa, yighee nɣjə faŋ vi nə bèy Yeso Kristo fuu fəŋkɔ' fə ɣki'sə nə, vi nə bèy vənu vəbwəvə vəŋ-nsij, nsij vi vəŋ mɔ', laa yinwaa yimwa nyaa-nsij yɔ faŋ vənu vəbwəvə lùu taa tey yi nə, ndi, nsij kee baa lùu vəbu' tɛ nu bwə me. ⁷ Lùu niniŋ bu' laa wə faŋ ɣwə nə kù niniŋ nə, buu ka' nu bwə kee baa sɔ' ɣwə me.

⁸ Ki luu nsij ku, nsij vi Kristo mɔ', buu nsij kɔ' kii laa, nsij ndɔ bwey nsij vi vəŋ mɔ' nizi. ⁹ Nsij kii niniŋ bu' laa, shù fi nə faŋ Yeso nə ywèy fi shi yiku, ka' ɣwə kee baa ku me, yiku kee baa kii wutə maa ɣwə me. ¹⁰ Nu ɣkiə faŋ ɣwə nə ku ɣkə, lùu laa ɣwə nə ku maa mənɔŋsə nu bwə. Niniŋ, ɣkə kù'nə yighee mu'. Nu ɣkiə faŋ ɣwə dù' bwey lùu laa ɣwə bwèy tɛ Nwi. ¹¹ She' niniŋ, bəw viŋ kii yinsəŋ laa viŋ lùu vəŋku və nsisə maa kwiŋ nu bwə. Viŋ dù' vəbwey lùu tɛ Nwi, fi yiba jin tita ɣwaa-nsij Yeso Kristo.

Faŋ wə faŋ ɣwə nùŋ fwi yi maa Nwi, mè'tə nu bwə

¹² Niniŋ, ki viŋ biŋ laa nu bwə sɔ' yinwaa yin, faŋ nyə ndɔ ku nə me. Ki viŋ baa ki biŋ fwi yin ndɔ maa nu bwə, viŋ yisə nu kɔ me. ¹³ Ki viŋ baa ki kɔ fa yinwaa yin tɛ nu bwə, maa məyisə nu faŋ ɣkə kee lùu kəloomə me. Viŋ bee kii fiŋ tɔ kiŋ tɛ Nwi, bu' faŋ viŋ lùu vii faŋ vəŋ nə fùu fi shi yiku, zɛ məbwey. Niniŋ, viŋ kɔ yinwaa yin tɛ Nwi, ki yisə vənu faŋ mbə lùu vəjəə, baa lùu vəloomə. ¹⁴ Ka' nu bwə kee baa ki sɔ' viŋ me, bu' laa viŋ kee baa lùu vii faŋ vəŋ nùŋ fwisə vəŋ maa ntisə Nwi, ki kəə bweysə yinwaa vəŋ fi maa mənɔŋsə ntisə sɔ me. Lùu niniŋ, bu' laa ntisə sɔ kee baa sɔ' viŋ me, mənɔŋ-bwaŋnə Nwi sɔ' viŋ. ¹⁵ Faŋ ɣkə lùu niniŋ, faŋ ntisə sɔ kee baa sɔ' nsij me, bu' faŋ mənɔŋ-bwaŋnə Nwi sɔ' nsij nə, ka' nsij ki yi vənu vəbwəvə mu? - Bey, ɣkə kee lùu niniŋ me. ¹⁶ Maa viŋ kii laa, viŋ ki luu fiŋ tɔ kiŋ tɛ wə mɔ', gù vəbu' vi, ki zɔnə ɣwə, buu viŋ luu ɣkee vəbu' və wə ɣhɔ faŋ viŋ zɔnə ɣwə nə. Niniŋ, viŋ luu vəbu' və Nwi, ki zɔnə Nwi, tɛ ka' nu kiŋ bəŋsə. Kee lùu niniŋ me, buu viŋ lùu vəbu' tɛ nu bwə, ndɔ ku.

¹⁷ Mə bwaŋ Nwi bu' laa viŋ kee baa lùu vəbu' tɛ nu bwə me. Viŋ nə luu vəbu' tɛ nu bwə, luu nə, ndwə viŋ nuŋ fwi siŋ maa nu ɣkiə faŋ vi nə dèesə viŋ shɔ nə, zɔnə nu kɔ nə fwi yimu'. ¹⁸ Niniŋ, Nwi bwəysə viŋ fi ɣhɔ nu bwə, faŋ ɣkə nəə sɔ' viŋ nə, viŋ fa' lùu tɛ nu loomə

ndwə. ¹⁹ Mə gisə niniŋ, fi' she' maa ndiilə wə mənsaw, bu' laa ŋwaa wiŋ nə bwa maa nu Kristo. Nə luu maa yighee visi, viŋ nə fiŋ vəshəŋ fi maa viŋ maa nu bwə, nə maa nu faŋ ŋkə kee kù'nə maa ntisə Nwi me, viŋ gu vəbu' və vənu vó, sù'sə ntisə Nwi. Niniŋ, bàw viŋ baa luu fiŋ yiwaa yiŋ yinshə té nu ŋkiə faŋ ŋkə lùu kəloomə ndwə, gù vəbu' té nu faŋ ŋkə lùu kəloomə, laa viŋ baw visi Nwi, gə visi visi. ²⁰ Yighee njyə faŋ viŋ nə luu vəbu' té nu bwə, nu loomə nə kee mđ' viŋ me. ²¹ Ŋgwisə vətəŋ yiŋ faŋ viŋ nə mđ' maa yighee yó, nə luu mbiə? Maa nə luu nu ŋkiə faŋ tɔ kiŋ dxi shɔ ndwə, bu' laa vəndwə və vənu vó lùu yiku. ²² Gə fi maa ndwə, faŋ Nwi yisə viŋ fi tɔ kiŋ fi ghɔ nu bwə, gù vəbu' té Nwi, viŋ kwaanə vətəŋ viŋ, gù vii faŋ vəŋ bàw té Nwi, gə visi visi. Vəndwə və nu kó, lùu məbwey vəlwan faŋ ŋwə gò'sə yighee mu'. ²³ Lùu niniŋ bu' laa nu bwə yaa ki ndɔ' vii fa' vi nə yiku. Luu nə, Nwi key vii mbiə faŋ ghɔ vi tita ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo lùu nə fa kəmu' nə, nə məbwey vəlwan faŋ ŋwə gò'sə yighee mu'.

Faŋ ntisə Nwi kee baa ki sɔ' nsiŋ me, bu' faŋ nsiŋ kii nshinə yifi faŋ Zwiətə Ley Nwi kò té nsiŋ nə

7 Vaŋ-nshwi vaŋ, mə gi té viŋ yaa vii faŋ viŋ kii nə ntisə Nwi ŋkee jəə. Maa viŋ kii laa ntisə Nwi sɔ' wə she' maa yighee njyə faŋ ŋwə ki bii bwey. ² Ndi nu wəzwi məndaa, maa nti jia ŋwə laa ŋwə gò'sə ghɔ ndəə wi faŋ ndəə wi ki bii. Ki luu ndəə wi ghɔ ku, ŋwə kee baa lùu taa nuŋsə yó faŋ vi nə kà məndaa shɔ nə me. ³ Ki luu wəzwi məndaa gə fəynə ghɔ wəndɔŋ day, faŋ ndəə wi ki bii, buu ŋwə gù nti məndaa, vi tii ŋwə nə wuu məsho'sə məkee mə məndaa. Luu nə, ndəə wi ku, buu nuŋsə yó mē fi maa ŋwə. Ŋwə ki luu ndaa wəndɔŋ day, buu ŋwə kee baa lùu wuu məsho'sə mə-kee me. ⁴ Niniŋ, vaŋ-nshwi vaŋ, gə fi maa jii yiŋ, vi nə zwi ŋwaa Kristo, zwi luu viŋ fi kwiŋ ntisə Nwi. Ntisə Nwi kee baa kii viŋ me, viŋ lùu way ŋwaa wə diday. Kii wə ntiə faŋ ŋwə nə ywèy fi shi yiku nə, kii viŋ ndwə, laa nsiŋ ki kwaanə vətəŋ té Nwi, yisə vənu vəjəəvə. ⁵ Yighee njyə faŋ nsiŋ nəə shi yaa vii mbiə faŋ vəŋ yi she' nu ŋkiə faŋ ŋwaa vəŋ kàw, fwi saŋ-nsiŋ nəə ndɔ maa vənu vəbwəvə. Nə yi ntisə Nwi laa fwi saŋ-nsiŋ ndɔ maa vənu vəbwəvə vó, kwaanə vətəŋ faŋ mbə jwi nə yiku té nsiŋ. ⁶ Gə fi maa ndwə, ntisə sɔ' kee baa sɔ' nsiŋ me. Nsiŋ gəasə nsiŋ vi nuŋsə yó faŋ mbə nə kà nsiŋ nə. Nsiŋ kukə té nuŋsə yó, kii nshinə yifi, faŋ Zwiətə Ley Nwi kò té nsiŋ nə. Niniŋ, nsiŋ fa' nu jəə té Nwi, kee baa fà' maa jii yimwa njyə faŋ vi nyò' taa ŋwa'lə ntisə nə me.

Faŋ ntisə Nwi yisə vi kii nə nu bwə

⁷ Niniŋ, bàw nsiŋ gi laa kə? Ntisə Nwi lùu nu bwə mu? Bey, ŋkə kee lùu niniŋ me. Nwi nəə to' kee kɔ ntisə sɔ' me, buu mə yaa kee kxi nə nu ŋkiə faŋ lùu nu bwə té Nwi me. Ntisə Nwi nii to' kee gi laa, «Ki ghɔ ki səsə vətɔ me,» † buu mə kee kxi nə nu maa məsə fa me. ⁸ Niniŋ, nu bwə kii jii maa mənji taa ŋwaa mə, yisə fwi nyaa

† 7.7 Eksodjs 20.17.

ndɔ maa vənu, bu' laa nti yinjii twey nu kó té mə. Ntisə sɔ' nii to' kee lùu shɔ me, buu nu bwə du' ki shəŋ ŋwaa. ⁹ Nə luu maa yighee visi, mə kee kxi nə ntisə Nwi me. Ntisə sɔ' ki jwi, nu bwə ndɔ yizɔ. ¹⁰ Faŋ nu bwə nə jwi niniŋ, yisə mə ndɔ ku. Niniŋ, ntisə Nwi faŋ nsə nə jwi maa məkɔ məbwey té vii nə, yisə mə ku. ¹¹ Nu bwə nə yè jii yi bwè'sə mə, yisə mə gu ntisə sɔ'. Niniŋ, nu bwə kó zwi mə. ¹² Niniŋ, ntisə Nwi bàw shilə. Nuŋsə yi baa luu bàw shilə, baa lùu yiloomə, ndɔ lùu nu jəə. ¹³ Ŋkə nə də laa nu ŋkiə faŋ lùu nu jəə nə, jwi nə yiku shee mu? Bey, kee lùu niniŋ me. Lùu nu bwə kaŋ faŋ ŋkə yisə mə ku. Nu bwə nə fuu ntee yaa nu bwə bu' nu jəə kó, buu jwi nə yiku shee. Niniŋ, ntisə sɔ' yisə nu bwə fuu ntee yaa ŋkee nu bwə faŋ ŋkə shɔɔ ki.

Faŋ nu bwə nywenə ghɔ nu jəə taa fwisə nsiŋ

¹⁴ Nsiŋ kɔ' kii laa ntisə Nwi lùu nu Zwiətə Ley Nwi. Gə fi maa mə, mə luu wə mənsaw nə mbasə ŋwaa. Vi nə fiŋ mə yaa bu' té nu bwə. ¹⁵ Lùu niniŋ bu' laa mə kee kxi nə nu ŋkiə faŋ mə yisə me. Mə kee yaa ki yisə nu ŋkiə faŋ mə kəə yisə me, yisə she' nu ŋkiə faŋ mə bee ŋkə. ¹⁶ Faŋ ŋkə lùu niniŋ, laa mə yi nu faŋ mə kee kaw yɛ me, buu mə biŋ laa ntisə Nwi lùu səjəə. ¹⁷ Niniŋ, kee yisə she' mə yisə nu kó me, yisə nu bwə ŋkiə faŋ ŋkə lùu taa fwi mə, yisə laa mə ki yi nu kó. ¹⁸ Niniŋ, mə kii laa nu jəə kee lùu taa fwi mə, nə taa mbasə ŋwaa ŋwaa me, bu' laa ŋkitə nyaa maa məyi nu jəə lùu shɔ, luu nə, mə kee bee yi nu kó me. ¹⁹ Nu jəə ŋkiə faŋ mə kəə ki yisə, mə kee yiyisə me, yisə she' nu bwə ŋkiə faŋ mə kee kàw maa məyisə me. ²⁰ Faŋ ŋkə lùu niniŋ, laa mə yisə nu ŋkiə faŋ mə kee kàw yisə me, buu kee yisə mə yɛ nu kó me, yi nu bwə ŋkiə faŋ ŋkə lùu taa fwi mə nə, yi nu kó. ²¹ Niniŋ, mə ye nuŋsə yimó' maa mə, laa mə yaa ki kəə yɛ nu jəə, nu bwə fùu. ²² Mə biŋ ntisə Nwi nə mənəyətə fi taa fwi mə. ²³ Luu nə, mə ye nuŋsə yimó' ŋkee taa ŋwaa mə, nyə nywenə ghɔ nuŋsə njyə faŋ nyə lùu taa fwi mə. Nuŋsə yó fi taa ŋwaa mə jia mə, kà mə, nu bwə kó kii mə. ²⁴ Ebee, wee-ŋkuwə, mə dù' taa ŋwaa mə ŋkee maa kwiŋ yiku. Taa bweysə ndəə bweysə mə fi ghɔ kwiŋ yiku nyə? ²⁵ Mə bwaŋ Nwi laa ŋwə bweysə mə fi fuŋ bu' tita ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo. Niniŋ, faŋ mə dù' tɔ mə, fwi nyaa fa' luu té nuŋsə Nwi, mbasə ŋwaa ŋwaa fa' luu té nu bwə.

Məbwey ndɔ fi ghɔ Zwiətə Ley Nwi

8 Niniŋ, vii mbiə faŋ vəŋ fəynə ghɔ vi Yeso Kristo, ka' vəŋ kee ndɔ baa gu nso' ndi me. ² Lùu niniŋ bu' laa nuŋsə Zwiətə Nwi, faŋ nyə kò məbwey té nsiŋ bu' Yeso Kristo, gaŋtə nsiŋ fi ghɔ nuŋsə nu bwə, baa nə fi ghɔ yiku. ³ Nshi-tɔ Nwi yɛ nu ŋkiə faŋ nə ka' ntisə sɔ' kee yɛ me, bu' laa mbasə ŋwaa vii bəə ŋay. Nwi nə yɛ nu kó faŋ ŋwə nə tɔŋ ŋkee ŋwiŋ wi, ŋwə jwi gù ŋkee yaa wə, finə mbasə ŋwaa ŋwaa-nsiŋ vəyi-kəbwə. Ŋwə nə yɛ niniŋ bu' nu bwə, shia nso' tɔ nu bwə ŋkiə faŋ ŋkə lùu taa mbasə ŋwaa wə. ⁴ Niniŋ, Nwi shia nso' tɔ nu bwə, yuu ŋkə kù'nə maa ntisə Nwi. Nu kaŋ-nsiŋ ki nii lùu kəloomə, faŋ nsiŋ to' ghuu yito' kaŋ-nsiŋ fi taa

Zwitə Ley Nwi, kee to' maa nuṅsə mbasə ḡwaa ḡwaa-nsiṅ me. ⁵Viḡ mbiə faṅ vəṅ to' ḡhuu yito' vəṅ maa nuṅsə mbasə ḡwaa vəṅ, yaa ki kəə she' vətə və mbasə ḡwaa vəṅ. Luu nə, viḡ mbiə faṅ vəṅ to' maa Zwiṭə Ley Nwi, kəə she' vənu və Zwiṭə Ley Nwi. ⁶Nu mətə si maa vətə və mbasə ḡwaa wə yaa ki jwi nə yiku. Nu mətə si maa nu Zwiṭə Ley Nwi, ndə jwi nə məbwey vəlwan, nə mədu'-nyəṅ. ⁷Wə ntiə faṅ ḡwə tē si maa vətə və mbasə ḡwaa, ḡu wuu mbeenə Nwi, bu' laa ḡwə kee zəṅə ntiə Nwi me. Yinsəṅ, ka' ḡwə kee zəṅə me. ⁸Viḡ mbiə faṅ vəṅ to' maa nuṅsə mbasə ḡwaa vəṅ nə, ka' vəṅ kee bəwsə too Nwi me. ⁹Gə fi maa viṅ, viṅ kee to' luu fi maa nuṅsə mbasə ḡwaa me. Viṅ to' luu fi maa Zwiṭə Ley Nwi, bu' laa Zwiṭə Ley Nwi shi taa ḡwaa viṅ. Wə ki luu kee kii Zwiṭə Kristo taa fwi ḡwə me, buu ka' ḡwə kee lūu wuu Kristo me. ¹⁰Ki luu laa Kristo lūu taa fwiṣə viṅ, buu yinḡwaa yin lūu fa faṅ ḡkə ndə ndi, bu' vənu vəbəwəvə mbiə faṅ mbə lūu taa tey yi nə. Luu nə, zwiṭə kin lūu fa faṅ ḡkə lūu kəbwey ghee nshə, bu' laa Nwi kiasə nu kin, ḡkə lūu kəloomə. ¹¹Ki luu laa Zwiṭə Ley Nwi ḡkiə faṅ ḡkə nə ywəysə Yeso fi shi yiku nə, lūu taa fwiṣə viṅ, buu Nwi faṅ ḡwə nə ywəysə Yeso fi shi yiku nə, ndə yisə yinḡwaa yin faṅ nyə ndə ku, baa ywəy nizi bu' Zwiṭə ki faṅ ḡkə lūu taa fwiṣə viṅ nə.

Faṅ Zwiṭə Ley Nwi ki luu sɔ' nsiṅ, buu nsiṅ lūu vəṅ Nwi

¹²Niniṅ, vəṅ-nshwi vəṅ, nu kaṅ-nsiṅ kee lūu laa nsiṅ baa ki shi nshinə nḡyə faṅ mbasə ḡwaa ḡwaa-nsiṅ kəw me. ¹³Ki luu viṅ to' ḡhuu yito' kin faṅ mbasə ḡwaa wiṅ kəw, buu viṅ ndə kukə. Luu nə, Zwiṭə Ley Nwi ki luu ki yisə viṅ me' nu ḡkiə faṅ mbasə ḡwaa wiṅ kəə ki yisə, buu viṅ ndə zi məbwey vəlwan. ¹⁴Lūu niniṅ bu' laa viḡ vəṅshə faṅ Zwiṭə Ley Nwi sɔ' vəṅ, buu Nwi ndi vəṅ yaa vəṅ Nwi. ¹⁵Zwiṭə ḡkiə faṅ viṅ yaa fi nə, kee yisə laa viṅ ḡu vəbu', baa ki fee me. Zwiṭə kɔ' yisə laa viṅ luu vəṅ Nwi binə. Niniṅ, nsiṅ tii ḡwə laa, «Aṅ Tii wia.» ¹⁶Zwiṭə Ley Nwi kɔ' faynə ḡwaa ḡhə zwiṭə kaṅ-nsiṅ tē ka' nsiṅ kɔ' kii laa nsiṅ lūu vəṅ Nwi. ¹⁷Faṅ nsiṅ lūu vəṅ Nwi nə, buu nsiṅ ndə zi vətə fi ḡhə ḡwə nizi. Nsiṅ ndə zi vətə vɔ', nsiṅ vi Kristo mɔ'. Nsiṅ ki luu ḡii taa ḡi' nsiṅ vi Kristo mɔ', buu nsiṅ ndə kii feenə Nwi nsiṅ vi Kristo mɔ' nizi.

Faṅ nu ḡkiə faṅ Nwi ndə kɔ' tē nsiṅ, kwələ shɔ' ḡi' nḡyə faṅ nsiṅ ye ndwə nə

¹⁸Mə bi'tə ḡkee yinsəṅ laa, ḡi' nḡyə faṅ nsiṅ ye ndwə nə, kee lūu nu, faṅ nsiṅ lumə yikwalə nḡyə faṅ Nwi ndə ki kɔ' tē nsiṅ ntee nə me. ¹⁹Vətə fi taa mbi vəṅshə faṅ Nwi nə nəysə, mbə ki' yighee nḡyə faṅ vəṅ Nwi ndə fuu ntee nə yikwalə Nwi nə. ²⁰Mbə ki' yighee yɔ' ḡkee didi', bu' laa vətə vəṅshə faṅ Nwi nə bəṅ, ḡu vətə vədayday faṅ mbə ndə ndi. Mbə nə kee ḡii taa ḡhə yiku maa tɔ vəṅ me. Nə kɔ' Nwi kɔ' vəṅ tē yiku, luu nə, yisə laa vəṅ ki ki' nu jəə. ²¹Nu jəə kɔ' lūu laa Nwi ndə fuusə vəṅ fi taa ḡhə yiku, faṅ vəṅ lūu vəbu' tē vəṅshuu vətə, yisə vəṅ du' tɔ vəṅ, zi yikwalə nḡyə faṅ Nwi ndə kɔ' tē vəṅ vi nə. ²²Nsiṅ kɔ' kii laa, vətə vəṅshə faṅ Nwi nə bəṅ nə, sisəṅ, zɔ' məza yaa məza məbi wee.

²³Kee səṅ she' vətə vɔ' niniṅ me, səṅ nshi-tə ḡwaa-nsiṅ nizi, faṅ nsiṅ kɔ' lə fi Zwiṭə Ley Nwi, faṅ lūu mfəṅsə vətə və Nwi. Niniṅ, nsiṅ ki ki' yighee nḡyə faṅ Nwi ndə yisə nsiṅ luu vəṅ vi ntee, faṅ ḡwə ndə kɔ' yinḡwaa yifinə tē nsiṅ. ²⁴ḡwə du'tə ḡwə bweysə nsiṅ, laa nsiṅ ki ki' vətə fi yizə. Nəə to' lūu laa nsiṅ du'tə nsiṅ ye vətə vɔ' fi yizə nə, buu nsiṅ kee baa ki ki' me. Wə faṅ ḡwə yə fa, baa ki ki' fa kɔ' kəkə? ²⁵Luu nə, nsiṅ ki luu ki ki' fa faṅ nsiṅ kee ta yiye me, bəw nsiṅ jia fwi, ki ki'.

Faṅ Zwiṭə Ley Nwi ḡaṅtə nsiṅ maa məshə'tə Nwi yuu ḡkə kù'nə

²⁶Niniṅ, faṅ nsiṅ du'tə nsiṅ fi Zwiṭə Ley Nwi nə, Zwiṭə kɔ' taa ki ḡaṅtə nsiṅ maa məshə'tə Nwi, bu' faṅ nsiṅ bibwa, kee kii nə nu ḡkiə faṅ ka' nsiṅ shɔ'tə Nwi shə, ḡkə kù'nə me. Niniṅ, Zwiṭə Ley Nwi bə' ḡhə tē Nwi tɔ nsiṅ, sisəṅ maa ḡhaṅ mɔ' faṅ ka' wə kee ḡi nə shuu wi me. ²⁷Niniṅ, Nwi faṅ ḡwə kii nə vənu fi taa fwiṣə viḡ, kii nə nu ḡkiə faṅ Zwiṭə Ley Nwi kɔ' bi'tə, bu' laa Zwiṭə kɔ' bu' ḡhə tē Nwi tɔ viḡ ley Nwi, yuu ḡkə kù'nə maa ḡkii Nwi.

Faṅ vənu vəṅshə ndə fuu vəjəə tē viḡ mbiə faṅ vəṅ kaw Nwi

²⁸Nsiṅ kɔ' kii laa vənu vəṅshə ndə ki fuu vəjəə tē viḡ mbiə faṅ vəṅ kaw Nwi, faṅ Nwi tii maa ḡjii ḡkitə. ²⁹Lūu niniṅ bu' laa viḡ mbiə faṅ Nwi nə kii nə vəṅ shə fi yighee visi nə, ḡwə nə nūṅsə vəṅ laa vəṅ ndə finə ḡwiṅ wi. Niniṅ laa ḡwiṅ wi ḡhə kii vəṅ-nshwi vi vəyaṅ, baa lūu nshə visi vəṅ. ³⁰Viḡ mbiə faṅ ḡwə nə nūṅsə vəṅ niniṅ fishi nə, ḡwə ki nii tii vəṅ nizi, laa vəṅ ḡu viḡ vi. Viḡ mbiə faṅ ḡwə tii vəṅ niniṅ nə, ḡwə kiasə nu vəṅ, ḡkə loomə. Viḡ mbiə faṅ ḡwə kiasə nu vəṅ, ḡkə loomə nə, ḡwə yisə vəṅ baw shilə.

Faṅ ka' tuu nu kəmu' kee ḡaasə vəṅ Nwi fi ḡhə ḡkawṅə Nwi me

³¹Faṅ ḡkə lūu niniṅ nə, ka' nsiṅ zwətə kə fi fuṅ? - Viṅ zɔ! Faṅ Nwi lūu maa kwiṅ ḡwaa-nsiṅ nə, sii ka' baa kəṅ ndə kəṅ nsiṅ? ³²Faṅ Nwi nə kee bee sḡṅtə maa ḡwiṅ wi binə me, kɔ' ḡwə tē yiku tɔ nsiṅ vəṅshə nə, buu ḡkə lūu kəley laa ḡwə ndə ki key nsiṅ nə vənu vəṅshə fi yiba jin ḡwə nizi. ³³Sii ka' kwanṅ ndə kwanṅ viḡ mbiə faṅ Nwi nə shə' laa lūu mbii viḡ nə, taa nshə? Maa nshi-tə Nwi kiasə vənu vəṅ, mbə loomə. ³⁴Sii ka' shia ndə shia nshə' tɔ vəṅ? Yeso Kristo nə kù tɔ nsiṅ, baa yisə nu faṅ ḡkə shəṅ yinḡkii. Nu kɔ' lūu laa ḡwə nə ywəy fi shi yiku. ḡwə baa dū' maa kwiṅ Nwi ma'nə, bəṅsə vənu vəṅ-nsiṅ ḡhə Nwi. ³⁵Sii ka' ḡaasə ndə ḡaasə nsiṅ fi taa ḡkawṅə Kristo? Fa kee lūu shə me, faṅ nsiṅ kɔ' lə ḡii taa ḡi', ti'nə me vi sho' ḡhuu ḡaa-nsiṅ, ti'nə me jin zasə nsiṅ, ti'nə me nḡwisə bəə fi maa nsiṅ, ti'nə me faṅ nsiṅ lūu shuu yiku, ti'nə me vi kəə zwilə nsiṅ. ³⁶ḡkə luu she' yuu ḡkə lūu taa ḡwa'lə Nwi laa, «Vi zwilə yia maa shi ḡkwəṅ bu' ḡhə, ndəyənə yia yaa bisə-njii faṅ vi zwilə.» ^{†37}Nsiṅ ḡhə' vənu vɔ' vəṅshə ḡkee didi' bu' wə ḡhə, faṅ ḡwə nə kəw

† 8.36 Sam 44.23.

nsin̄ n̄. ³⁸ M̄ k̄ k̄ n̄ fwi nyaa yimu', laa tuu fa k̄-
mu' kee l̄u sh̄o faŋ ka' ŋk̄a gaas̄a nsin̄ vi ŋkaw̄n̄ Nwi
me. Ka' yiku kee ȳis̄a me, ka' m̄abw̄ey kee ȳis̄a me,
t̄i'n̄a me nsh̄iis̄a-ŋiis̄a Nwi me, t̄i'n̄a me vii m̄as̄o' mbi,
t̄i'n̄a me nu faŋ ŋk̄a l̄u taa mbi ndw̄a, t̄i'n̄a me nu faŋ
ŋk̄a j̄ijwi, t̄i'n̄a me v̄awut̄a v̄am̄ó', ³⁹ t̄i'n̄a me fa faŋ ŋk̄a
l̄u yiz̄o, t̄i'n̄a me fa faŋ ŋk̄a l̄u ŋi' nsi, t̄i'n̄a me fa day
faŋ Nwi n̄ nays̄a, k̄ii wut̄a maa m̄agaas̄a nsin̄ vi
ŋkaw̄n̄ Nwi ȳo me. Nwi n̄ d̄a ŋkaw̄n̄ yi ȳo t̄i nsin̄ fi yi-
ba tita ŋwaa-nsin̄ Yeso Kristo.

Faŋ P̄o' n̄ l̄u bu' vii Isirayl faŋ v̄aŋ kee biŋ nu Kristo me

9 M̄ gi ŋkee nu yins̄aŋ maa yiz̄ii Kristo, kee sī ba
me. Fwi nyaa nizi, faŋ Zwi't̄a Ley Nwi l̄u taa tey yi,
biŋ laa m̄ gi nu yins̄aŋ. ² M̄ luŋ ŋkee didi', ŋi' ghays̄e
m̄ fi taa fwi m̄ k̄ŋ vii vaŋ, vii Isirayl. ³ M̄ n̄ kaw
ŋkee laa Kristo kwar̄aŋ ndwar̄aŋ t̄o m̄, m̄' m̄, faŋ nu k̄
n̄ gaŋt̄a laa vaŋ-nshwi vaŋ, vii Isirayl, faŋ v̄aŋ l̄u vii
yikuu vaŋ n̄, ndo bwey. ⁴ V̄aŋ l̄u vii Isirayl, faŋ Nwi n̄
ndi v̄aŋ maa vaŋ vi, dù' taa ŋwaa v̄aŋ n̄ wut̄a ki, gwia
m̄akee gh̄o v̄aŋ, n̄ŋs̄a ntis̄a si t̄i v̄aŋ, baa d̄a t̄i v̄aŋ faŋ
ŋk̄a b̄aw v̄aŋ ki fa' fa' wi, ndo k̄'n̄a maa m̄and̄o yi nu
j̄a maa v̄aŋ. ⁵ V̄at̄i vaŋ-nsin̄ l̄u ŋi' ŋii v̄aŋ, nsh̄i-t̄o Kris-
to n̄ f̄u fi ŋi' ŋii v̄aŋ yaa w̄a. Nsin̄ ki b̄aŋs̄a Kristo faŋ
luu Nwi faŋ ŋw̄a kw̄al̄a sh̄o mbi yins̄h̄a, kee m̄e me.
Ŋk̄a l̄u n̄in̄iŋ.

Ŋk̄a' n̄ Nwi t̄i vaŋ Abraham l̄u t̄i vii mbīa faŋ v̄aŋ l̄u vaŋ Abraham fi maa Zwi't̄a Ley Nwi

⁶ Ki m̄ kee gi laa, ŋk̄a' n̄ Nwi t̄i vii Isirayl ndi me. Luu
n̄, vii Isirayl yins̄aŋ kee l̄u vii v̄ansh̄a faŋ v̄aŋ f̄u fi ŋi'
ŋii Isirayl me. ⁷ Kee l̄u vii v̄ansh̄a faŋ v̄aŋ l̄u ŋi' ŋii
Abraham, faŋ l̄u vaŋ vi yins̄aŋ me, f̄on̄ Nwi n̄ gi t̄i
Abraham laa, «L̄u vaŋ Isak faŋ ndo l̄u vii mbīa faŋ vi
taa ki tii v̄aŋ n̄ ŋi' ŋii k̄a.» ⁸ Ŋi' yigi ȳo l̄u laa, kee l̄u
vaŋ Abraham mbīa faŋ ŋw̄a n̄ bi fi taa m̄anshi ŋw̄a
n̄, ndo l̄u vaŋ Nwi me. Vaŋ Abraham yins̄aŋ l̄u mbīa
faŋ Nwi n̄ k̄'n̄a k̄ŋ v̄aŋ t̄i Abraham. ⁹ Nu ŋk̄īa faŋ
Nwi n̄ k̄'n̄a t̄i Abraham n̄ luu laa, «M̄ ndo ki jwi yizu
ndw̄a, t̄i zu w̄a Sara bi wee-w̄and̄oŋ.» ¹⁰ Ŋk̄a n̄ kee
ḡay n̄in̄iŋ she' t̄i Sara n̄in̄oŋ me; nu Rebeka n̄ luu she'
n̄in̄iŋ. Ŋw̄a n̄ luu ŋkee zu wee Sara gh̄o, faŋ n̄ luu tii
ŋwaa-nsin̄ Isak n̄. Yighee n̄jȳa faŋ Rebeka n̄ ḡo vaŋ-
v̄anwi, ¹¹ faŋ vaŋ v̄o n̄a ki bii taa n̄jyo' ŋw̄a, kee bee ta
ȳ nu j̄a me, t̄i'n̄a me nu bw̄a me, Nwi n̄ sh̄o' w̄a mu'
fi taa ŋwaa v̄aŋ. N̄in̄iŋ laa vi ki ye laa Nwi yaa ki sho' w̄a
ntīa faŋ ŋw̄a k̄aw. ¹² N̄in̄iŋ, Nwi kee sho' w̄a bu' v̄afa' vi
faŋ ŋw̄a fa' t̄i Nwi me. Ŋw̄a sho' w̄a she' maa ŋk̄ii yi.
L̄u ŋi' nu ŋk̄īa faŋ ŋw̄a n̄ gi t̄i Rebeka maa yighee
n̄jȳa faŋ ŋw̄a n̄ kee ta yibi me laa, «Ŋwiŋ w̄a ŋgw̄a visi
ndo luu wuu fa' t̄i ŋgw̄a yiba.» ¹³ Luu she' faŋ ŋk̄a l̄u
taa ŋwa'l̄a Nwi maa sh̄aŋ k̄am̄ó' laa, «M̄ k̄aw Jeykob,
b̄e Esaw.» [†]

† 9.7 *Jenesis* 21.12. †† 9.9 *Jenesis* 18.10. † 9.12 *Jenesis* 25.23.
†† 9.13 *Malaki* 1.2-3.

Faŋ luu she' bu' ḡaŋs̄a Nwi faŋ Nwi bweys̄a vii

¹⁴ Faŋ ŋk̄a l̄u n̄in̄iŋ n̄, b̄aw nsin̄ gi laa k̄a? Nwi ȳ nu
faŋ ŋk̄a kee l̄u k̄aloom̄a yimu? Bey, ka' nsin̄ kee gi
n̄in̄iŋ me! ¹⁵ Maa Nwi n̄ gi t̄i Mose laa, «M̄ taa ki
gaŋt̄a w̄a n̄tīa faŋ m̄ kaw ki gaŋt̄a ŋw̄a, kee ḡaŋs̄a w̄a
n̄tīa faŋ m̄ kee ḡaŋ si n̄a.» ¹⁶ N̄in̄iŋ, kee l̄u nu w̄a faŋ
ŋw̄a k̄a nu k̄ me, kee l̄u nu w̄a faŋ ŋw̄a j̄om̄a nu k̄
n̄ wut̄a me. Luu she' nu ḡaŋs̄a Nwi, faŋ ŋw̄a kee
ḡaŋs̄a w̄a n̄. ¹⁷ Maa ŋwa'l̄a Nwi gis̄a k̄ŋ fw̄aŋ Farao
laa, (Nwi gi laa,) «Ŋi' nu ŋk̄īa faŋ m̄ n̄ n̄ŋ gh̄o sh̄o,
l̄u laa m̄ d̄a wut̄a kaŋ t̄i vii bu' gh̄o, baa n̄ laa vi z̄on̄a
yiz̄ii nyaa taa mbi yins̄aŋ.» ¹⁸ N̄in̄iŋ n̄, ŋw̄a gaŋt̄a w̄a
n̄tīa faŋ ŋw̄a k̄aw, ȳis̄a fwi w̄a shii faŋ ŋw̄a k̄aw. ¹⁹ Ka'
yighee m̄ó' a taa gi shee laa, «Nwi sii baa sh̄a t̄i w̄a bu'
k̄a? Sii ka' f̄aŋ nd̄a f̄aŋ nu ŋk̄īa faŋ ŋw̄a k̄a ȳis̄a?» ²⁰ Aŋ
gh̄o, w̄a m̄ansaw, a sii l̄u nd̄a, buu ki k̄a sh̄o n̄
yigis̄a viŋ Nwi. Ka' fa gi t̄i m̄boo yi laa, a b̄ŋ m̄ t̄i nee
bu' k̄a mu? ²¹ Maa ka' m̄b̄oŋ v̄ant̄īa nd̄i sh̄o', b̄ŋ n̄tīa sh̄o
faŋ vii taa ki ȳis̄a v̄anu v̄akwal̄a sh̄o, baa ki ndi she'
mf̄iŋ sh̄o' ȳo, b̄ŋ n̄tīa sh̄o faŋ vi taa ki kwar̄aŋ v̄at̄o v̄ab-
w̄av̄a taa tey yi.

²² Luu n̄, Nwi n̄ j̄ia fwi, ki ki' ŋkee vii mbīa faŋ ŋw̄a
n̄ b̄ŋ yaa v̄ant̄īa v̄a v̄at̄o v̄abw̄av̄a, faŋ mb̄a ndo ndi.
Nwi n̄ ȳ n̄in̄iŋ faŋ ŋw̄a n̄ k̄al̄a k̄a d̄a fwi yiz̄as̄a yi, n̄
wut̄a ki n̄tee. ²³ Ŋw̄a n̄ baa k̄a d̄a feen̄a wi faŋ ŋw̄a
kw̄al̄a sh̄o n̄, t̄i vii mbīa faŋ ŋw̄a kee ḡaŋs̄a v̄aŋ n̄,
n̄ŋ v̄aŋ laa v̄aŋ ndo baa kii feen̄a n̄izi. ²⁴ Nwi tii nsin̄
laa l̄u vii vi, kee tii nsin̄ she' fi taa ŋwaa vii Jus me, tii
v̄am̄ó' fi taa ŋwaa vii t̄om̄a day faŋ kee l̄u vii Jus me.

²⁵ L̄u nu ŋk̄īa faŋ Nwi n̄ gi taa ŋwa'l̄a Hosia laa,
«M̄ ndo tii vii mbīa faŋ n̄ kee l̄u vii vaŋ me,
n̄ vii vaŋ,
tii vii faŋ m̄ n̄ kee k̄aw v̄aŋ me,
n̄ vii faŋ m̄ k̄aw.» ^{‡‡}

²⁶ baa n̄ laa,
«N̄do luu maa sh̄aŋ k̄am̄ó' faŋ m̄ n̄ gi t̄i vii yifi
laa v̄aŋ kee l̄u vii vaŋ me,
laa vi ndo tii v̄aŋ n̄ vaŋ Nwi yins̄aŋ.» [§]

²⁷ Ḡa fi maa nsh̄iŋii-s̄oŋgh̄o Aysaya, ŋw̄a n̄ ȳum̄a k̄ŋ
vii Isirayl laa,

«Nwaa vii Isirayl n̄a to' l̄u yaŋ
yaa wa's̄a fi taa mamuu,
buu ndo bwey she' m̄bus̄a vii fi fuŋ.

²⁸ Tita Nwi ndo ȳ nu ŋk̄īa faŋ ŋw̄a n̄ gi n̄,
m̄et̄a titi.» ^{§†}

²⁹ Aysaya n̄ baa gi laa,
«Tita Nsh̄o-mpi n̄a to' kee m̄et̄a v̄aŋ v̄am̄ó'
t̄i nsin̄ me, buu nsin̄ l̄u yaa vii Sodom,
t̄i'n̄a me yaa vii Gomora,
faŋ Nwi n̄ sh̄ia n̄so' t̄o v̄aŋ, v̄aŋ ndi laylay.» ^{§††}

‡‡ 9.15 *Eksod̄s* 33.19. ‡†† 9.17 *Eksod̄s* 9.16. ‡‡‡ 9.25 *Hosia*
2.25. § 9.26 *Hosia* 2.1. §† 9.28 *Aysaya* 10.22-23. §†† 9.29 *Aysaya*
1.9.

Fañ vii Isirayl nê gù, bu' fañ vênj kee nùnj fwi vênj maa Kristo me

³⁰ Njka lùu kika ndwê? - Vinj zc! Vii tətɔŋ fu fañ vênj nê kee kəə j̄isə maa məgu vii loomə visi Nwi me, gù vii loomə. Nu vênj lùu kəloomə bu' fañ vênj nùnj fwisə vênj maa Kristo. ³¹ Gə fi maa vii Isirayl fañ vênj nê twe' fi yi-ba j̄inj ntisə Nwi, ki kəə luu vəloomə visi Nwi bu' ntisə s̄s, vênj kee bee kù'nə maa ntisə s̄s me. ³² Vênj nê kee kù'nə me bu' kə? Luu bu' laa vênj nəə kee kəə laa nu vênj kiasə loomə fañ vênj nùnj fwisə vênj maa Kristo me, vênj nəə kəə laa vənu vəvênj loomə bu' nj̄inə vênj. Niniŋ, vênj nê t̄unj ghoo vênj maa ɲo' njyə fañ vii tumə ghoo vênj shɔ nə, (fañ lùu Kristo nə.) ³³ Maa njkə lùu taa ɲwa'lə Nwi laa,

«Vinj zc! Mə taa nuŋsə ɲo' shi Zayon,
fañ vii taa ki tumə ghoo vênj shɔ,
njkee nsi yighɔsə fañ vênj taa ki gukə shɔ.
Luu nə, wə ntisə fañ ɲwə nùnj fwi yi maa ɲwə,
ka' tɔ ki kee ndɔ d̄i me.» †

10 Van-nshwi van, nu njkə fañ fwi nyaa kəə, mə baa luu bu' ghɔ t̄ Nwi shɔ tɔ vii Isirayl, lùu laa Nwi ndɔ bweysə vênj. ² Mə kɔ' k̄i laa vênj we' maa nu Nwi didi', luu nə, kee k̄i nə j̄i yi me. ³ Vênj kee k̄i nə j̄i njyə fañ Nwi kiasə nu wə njkə loomə me. Vênj kəə ki yisə nu loomə luu maa nshi-tɔ vênj. Niniŋ, vênj kee fiŋ tɔ vênj t̄ Nwi, laa ɲwə kwiinə nu vênj, njkə loomə me.

Shu fishi Nwi nê dè j̄i t̄ vii Isirayl maa mənunj fwi vênj maa ɲwə

⁴ Vəndwə və ntisə Nwi lùu Yeso Kristo fañ ɲwə yisə laa nu wə kiasə l̄omə, bu' fañ ɲwə nùnj fwi yi maa ɲwə. ⁵ Mose nə nyɔ' njkii laa, «Wə ntisə fañ ɲwə yisə nu loomə, njkə ku'nə maa ntisə Nwi, ndɔ zi məbwey bu' yinj̄kii.» ⁶ Gə fi maa nu wə ntisə fañ Nwi kiasə, njkə loomə, bu' fañ ɲwə nùnj fwi yi maa Kristo nə, təgi təmɔ' baa lùu shɔ taa ɲwa'lə Nwi k̄nj njkə. Shəŋ kəmɔ' lùu laa, «Kaa gi fi taa fwi ghɔ laa, sii taa kɔ' ndə yizɔ maa məkɔ' gə ndi wuu məbweysə fi fuŋ me!» ⁷ T̄i'nə me laa, «Taa si' ndə taa wee-nsi-yibay» - maa məsi' gə f̄uusə wuu məbweysə fi taa ɲwaa vənku vənsisə me. ⁸ Luu nə, ɲwa'lə Nwi baa gi laa lee, «Yigisə Nwi lùu nshənə t̄ ghɔ. Nyə lùu shuu ghɔ, baa lùu taa fwi ghɔ nizi.» † Yigisə Nwi yɔ lùu nu Kristo njkə fañ yia fi'tə t̄ vii nə, laa vênj nuŋ fwisə vênj maa ɲwə. ⁹ A ki luu biŋ fi shuu ghɔ ntee laa Yeso lùu Tii wə, Mɔ'mbi, baa biŋ fi taa fwi ghɔ laa Nwi nə ywəysə ɲwə fi shi yiku, buu a ndɔ bwey. ¹⁰ Lùu niniŋ bu' laa wə ki luu biŋ Kristo nə fwi yi, buu nu ki kiasə l̄omə visi Nwi. Njwə baa lùu biŋ ɲwə nə shuu wi ntee, buu ɲwə ndɔ bwey. ¹¹ Njwa'lə Nwi gi laa, «Wə ntisə fañ ɲwə nùnj fwi yi maa ɲwə, buu tɔ ki kee ndɔ d̄i me.» ¹² Nu wuu Jus nə nu wuu Griik kee lùu n̄jkwij n̄jkwij me, bu' laa wə ntisə fañ ɲwə kii vênj, luu she' mu', luu Nwi. Njwə k̄ vətɔ vəjəvə t̄ vii vənshə fañ vênj tii yizii yi. ¹³ «Wə t̄ me wə fañ ɲwə tii

† 9.33 Aysaya 8.14; 28.16. †† 10.5 Levitikos 18.5. † 10.6 Diteronimi 30.12. †† 10.8 Diteronimi 30.14. †† 10.11 Aysaya 28.16.

yizii Mɔ'mbi, ndɔ zi məbwey vəlwanj.» ¹⁴ Luu nə, sii ka' wə tii yizii Mɔ'mbi kikə, fañ ɲwə kee nùnj fwi yi maa ɲwə me? Sii ka' vii nùnj fwisə vênj maa ɲwə kikə, fañ vênj kee bee ta z̄ k̄nj ɲwə me? Sii ka' vênj z̄ k̄nj ɲwə kikə, fañ wuu məfi'tə nu kɔ kee lùu shɔ me? ¹⁵ Baa nə laa, sii ka' vi ki fi'tə nu Kristo kɔ kikə, fañ vii ntɔŋsə kee f̄uu fu me? Luu nə, Nwi ȳ nu njkə fañ njkə lùu taa ɲwa'lə Nwi laa, «Luu njkee nu jəə maa məzɔ nshij̄sə ghoo vii ntɔŋsə fañ vênj jwi nə ntɔŋ yijəə.» ¹⁶ Luu nə, nə kee z̄nə vii Isirayl vənshə z̄nə ntɔŋ yijəə yɔ me. Maa nshiiŋii-sɔghɔ Aysaya nə gi laa, «Mɔ'mbi, sii nə biŋ ndə biŋ nu njkə fañ yia gisə?» ¹⁷ Niniŋ, ka' vii nùnj fwisə vênj maa Nwi, bu' fañ vênj z̄ nu ki. Vii fi'tə nu ki, bu' laa lùu yigi fañ nə gi nshi-tɔ Kristo. ¹⁸ Luu nə, mə bitə laa vênj nə kee yizɔ yimu? - ɔŋ, vênj nə z̄! Maa njkə lùu taa ɲwa'lə Nwi laa, «Gi vênj nə f̄uu, fi nsi yin-shə, yigisə vênj zi' maa vəndwəsə və shi nsi.» ¹⁹ Niniŋ, mə gi laa vii Isirayl nə kee z̄ nj' ki yimu? Maa Mose nə du'tə ɲwə gi laa, «Nwi taa yisə vinj ki səsə vii fañ vênj kee lùu vii yikuu vii me, yisə fwisə siŋ shə maa yikuu vii fañ tɔ vênj kee lùu kəley maa nu Nwi me.» ²⁰ Aysaya nə kà fwi yi, gi yigisə Nwi ntee laa, «Vii mbiə fañ vênj nəə kee kəə Nwi me, ye Nwi. Vii fañ vênj nə kee bitə Nwi me, k̄i nə Nwi.» ²¹ Gə fi maa vii Isirayl, ɲwə nə gi k̄nj vênj laa, «Nwi nə nèsə ghɔ ghi shi njkwəŋ t̄ njgwisə vii mbiə fañ vênj kee zizɔnə me, baa sɔnə nə yigi.» ²²

Fañ Nwi shò' vii tətɔŋ fu, bu' fañ vii Isirayl nə twèy nu Kristo

11 Njka dè laa Nwi mè' vii Isirayl, fañ lùu njgwisə vii vi nə mu? Bey, kee lùu niniŋ me. Maa mə lùu wuu Isirayl nizi, fi taa nj' njii Abraham fi njii nə Benyamin. ² Nwi kee bee mè' njgwisə vii vi fañ ɲwə nə k̄i nə vênj shù fi yighee visi nə me. Maa vinj k̄i nə nu njkə fañ njkə lùu taa ɲwa'lə Nwi k̄nj Elias, fañ ɲwə nəə kəə kwanj vii Isirayl taa nsc' t̄ Nwi. ³ Njwə nə gi t̄ Nwi laa, «Tita Nwi, vi zwilə nshiiisə-njii sɔghɔ sə, s̄v' vəshəŋ və məkɔ və, m̄' nsi. Gò' mə n̄nɔŋ ndwə. Vênj baa luu kəə zwi mə nizi.» ⁴ Nwi nə bəŋsə t̄ ɲwə laa kə? - Nwi nə bəŋsə laa, «Mə nùnj sə vəndɔŋ njkəŋsə kwatia, fañ vênj kee bəŋsə nwi Baal fañ lùu nwi dayday me.» ⁵ She' niniŋ, bətə vii baa lùu shɔ ndwə, fañ Nwi nə sho' vênj, kèe gəŋsə vênj. ⁶ Fañ ɲwə nə shò' vênj niniŋ, bu' fañ ɲwə nə kèe gəŋsə vênj nə, ɲwə nə kee shò' vênj bu' vənu vəvênj fañ vênj nə yisə nə me. Njwə nəə to' shò' vênj bu' vənu vəvênj, buu nu njkə fañ ɲwə nə gəŋtə vênj nə, kee baa lùu nu gəŋsə si me. ⁷ Niniŋ, njkə lùu kika ndwə? Njka lùu laa nu njkə fañ vii Isirayl nəə kəə nə, vênj kee yenə me. Nə ye she' vii mbiə fañ Nwi shò' vênj nə. Bətə vii shishii. ⁸ Luu she' fañ njkə lùu taa ɲwa'lə Nwi laa, «Nwi nə kɔ vênj nə zwitə fañ njkə yisə fwisə vênj fi, si vênj kee yiyə me, tuulə vênj kee zɔnə me, jwi kɔ tɔ və-ndee.» ⁹ Njku fwəŋ Deyvid nə gi njkii laa,

††† 10.13 Joel 3.5. ††† 10.15 Aysaya 52.7. § 10.16 Aysaya 53.1. §† 10.18 Sam 19.5. §†† 10.19 Diteronimi 32.21. §† 10.20 Aysaya 65.1. §†† 10.21 Aysaya 65.2. §† 11.3 1 Vəfwəŋ 19.10. §† 11.4 1 Vəfwəŋ 19.18. §†† 11.8 Aysaya 29.10; Diteronimi 29.3.

«Bàw vətɔ faŋ vəŋ tə fazi fuu yi tetə vənu, kiasə gù mbiŋ tɛ vəŋ, nə ghuu məjیاتə vəŋ, nə vəshəŋ və məgu, nə vəshəŋ faŋ Nwi bəŋsə nu bwə vəŋ tɛ vəŋ.¹⁰ Mfɪŋsə gu si vəŋ, vəŋ kee ki yenə me.

Bàw Nwi giŋ jɪŋ vəŋ nsi ghee nshə.» †

¹¹ Njə lùu laa vəŋ dawkə maa məgu, gaasə ghɔ vi Nwi mu? Bey, kee lùu niniŋ me. Məgu ŋgwə faŋ vəŋ gu nə, yisə vii tətɔŋ fu bwey. Niniŋ laa vii Isirayl sə vəŋ shɔ. ¹² Nu gu vəŋ yisə vii fi mbi zi ŋkee nu jəə. Nu məgə nə yiba vəŋ yisə vii məshi məyanŋ ndɔ zi məbwey vəl-waŋ. Niniŋ, yighee njyə faŋ vəŋ vənshə ndɔ kwiinə fwisə vəŋ, nu jəə ndɔ fuu fi fun faŋ njəə bàw shɔ ki.

Faŋ Nwi kee gəŋsə vii vənshə

¹³ Mə gi tɛ viŋ, vii tətɔŋ fu, ndwə. Viŋ zɔ! Kristo nə tɔŋ mə laa mə gə fi'tə nu ki taa tətɔŋ fu. Niniŋ, vi ki bəŋsə fa' ŋwaa, ¹⁴ tɛ ki ka' yighee mɔ' mə baa dɔŋsə ŋgwisə nyaa, bwəysə vii mɔ' fi taa ŋwaa vəŋ nizi. ¹⁵ Faŋ Nwi nə mɛ' vii Isirayl nə, Nwi yi ghɔ vi Nwi baa faynə. Niniŋ, njəə lùu kəley laa yighee njyə faŋ Nwi ndɔ baa ndi vii Isirayl yaa mbii vii, buu ŋkee vəŋku və vii ndɔ baa ywey. ¹⁶ Mfɔŋ be ki luu, lùu njəə Nwi, buu vəbee vənshə lùu mbə Nwi nizi. Ghay ti ki luu, lùu ŋgə Nwi, buu tən-taŋ tə ti tɔ luu ntə Nwi nizi. ¹⁷ Niniŋ, Nwi shètə təntaŋ tə ti tɔ, ndi təntaŋ tədaytə, dèələ shɔ. Viŋ lùu yaa tən-taŋ tədaytə tɔ, bu' faŋ viŋ lùu vii tətɔŋ fu faŋ vəŋ nə kee kii nə Nwi me. Viŋ zinə viŋ vi vii Jus ndwə, nu fi maa muu məjəəmə mbiə faŋ mbə kò' fi taa təghay tə ti kɔ nə. ¹⁸ Niniŋ, ki viŋ kò'sə ŋwaa maa təntaŋ tə ti nti-wə me. A kəə ki kò'sə ŋwaa, a ki lumə laa, kee twe' ntaŋ ti twe' ti kɔ me, lùu ghay ghi faŋ njəə tɛ ghɔ. ¹⁹ A taa ki gi laa, «Maa vi bi'tə təntaŋ, tɛ ka' mə taa kii jii maa mətɔŋ mbii ti kɔ yaa ntaŋ finə.» ²⁰ Lùu niniŋ. Luu nə, vi nə bi'tə vəŋ bu' faŋ vəŋ kee nùŋ fwi vəŋ maa Kristo me. Vi yəənə ghɔ shɔ, bu' faŋ a nə nùŋ fwi yə maa njəə. Niniŋ, ki bu' dɪŋ me, ki fifee. ²¹ Faŋ Nwi nə kee me'tə ŋkee təntaŋ me, kee taa me'tə ghɔ me. ²² Bàw a kii nə gəŋsə Nwi, baa nə fwi yishəsə yi nizi. Nwi shə maa vii faŋ vəŋ gù, saylə tɛ ghɔ, faŋ a gò'sə taa nu məsaylə kɔ. Luu nə, a kee gò'sə shɔ me, buu njəə shia ghɔ, mɛ' nizi. ²³ Gə fi maa vii mbii-wə, vəŋ kee ndɔ go'sə taa nu faŋ vəŋ twèy tita Yeso nə me, buu Nwi ndɔ baa ndi vəŋ, yəənə vəŋ fuu ti kɔ. Maa Nwi kii wutə maa məbaa yəənə vəŋ. ²⁴ Faŋ njəə nə shia ghɔ fi maa ti kə, faŋ nə luu ti məŋgwə bwə shù fishi, ndi ghɔ, bia maa ti məŋgwə jəə njəə faŋ nə kee lùu njəə me, buu njəə lùu kəyaysə tɛ njəə maa məndi vii mbii-wə, bia mbii ti məŋgwə kəjəəkə kɔ faŋ nə luu njəə-vəŋ shù fishi nə.

Faŋ Nwi ndɔ bweysə vii Isirayl

²⁵ Vəŋ-nshwi vəŋ, mə kəə yisə viŋ kii nə nu mɔ' nizi, faŋ njəə nə ndənə fi ghɔ vii. Mə kəə naysə tɛ viŋ laa ki viŋ taa ki bi'tə njəə nu fi maa yitɔfə yin me. Viŋ zɔ! Nwi nə yɛ fwisə way vii Isirayl luu səfisə, gə kɔ tɛ yighee njyə

faŋ vii tətɔŋ fu ndɔ jwi ki kii nə Nwi, nwaə vəŋ lwaŋ, ²⁶ buu Nwi ndɔ bweysə vii Isirayl vənshə nizi. Luu she' faŋ njəə lùu taa njəə'lə Nwi laa, «Wuu məbweysə ndɔ fuu fi shi Zayon, jwi bà'sə nu mətwey Nwi fi njə' njii Jeykob. ²⁷ Mə ndɔ gwia məkee yia vi vəŋ.

Nji' məkee mbɔ lùu laa mə ndɔ ndisə nu bwə vəŋ faŋ vəŋ nəə yisə nə.» ††

²⁸ Faŋ vəŋ nə twèy ntaŋ yijəə Nwi nə, vəŋ lùu vii mbeənə Nwi, bu' viŋ. Luu nə, vəŋ baa lùu vii faŋ Nwi kàw vəŋ, bu' laa njəə nə shò' vəŋ bu' vətii vəvəŋ. ²⁹ Lùu niniŋ bu' laa ka' Nwi kee baa twèy nu njəə faŋ njəə nə kèe gəŋsə vii, tii vəŋ nə mbii vii nə me. ³⁰ Gə fi maa viŋ faŋ viŋ nə fɔŋ kee ki zɔnə Nwi me, Nwi kee gəŋ siŋ nd-wə bu' vii Isirayl, faŋ vəŋ nə shiasə Nwi nə. ³¹ She' niniŋ, vii Isirayl twèy nu njəə faŋ Nwi kèe gəŋ saŋ-nsiŋ shɔ ndwə. Luu nə, njəə ndɔ baa kee gəŋsə vəŋ nizi. ³² Niniŋ, Nwi nə nùŋsə vii vənshə laa vəŋ gu vəshii, tɛ ka' njəə kèe gəŋsə vəŋ vənshə.

³³ Wii, vənu və Nwi kwələ shɔ ki; yitɔfə yi shɔ ki. Maa məkii nə njə' vənu vi shɔ wutə vii vənshə. Ka' wə kee ki təə njə' nɔɔ' faŋ njəə shia me, kee kii nə njə' jiiisə si me. ³⁴ «Sii kii ndə nə nu njəə faŋ tita Nwi bi'tə? Sii ka' tɛ ndə ti njəə?» ³⁵ «Nə kò ndə kò fa tɛ Nwi, laa Nwi bəŋsə tɛ njəə?» ³⁶ Vətɔ vənshə ndɔ fi ghɔ Nwi, shi mbi bu' njəə, ndɔ baa ki bəŋ gə she' ghɔ njəə. Nsiŋ ki bəŋsə njəə maa vəshi və mbi vənshə. Njəə lùu niniŋ.

Faŋ njəə bàw laa viŋ ki fa' tɛ Nwi nə vəkɔ mbiə faŋ njəə nə kèy viŋ shɔ nə

12 Niniŋ, vəŋ-nshwi vəŋ, faŋ mə nəə tisə viŋ bu' gəŋsə Nwi, faŋ Nwi kee gəŋ saŋ-nsiŋ nə, bàw laa viŋ fiŋ ŋwaa tɛ Nwi, lùu vəkɔ vi vəbweyvə faŋ mbə bàw shilə, baa ndiŋ tɛ Nwi nizi. Lùu faŋ njəə bàw maa məfa' tɛ Nwi. ² Ki viŋ ki to' ghuu yito' kiŋ maa jii mbi nyə me. Viŋ bee kii kwiinə fwi siŋ nə mbi'tə yin, ki kwa'tə nu njəə faŋ Nwi kəə laa viŋ ki yi. Niniŋ laa viŋ ki yisə nu faŋ njəə lùu kəjəə, baa ndiŋ tɛ Nwi, nə njəə faŋ njəə bàw shilə.

³ Niniŋ, mə bu' ghɔ tɛ viŋ tɔ tɔ laa, ki wə ki bi'tə laa mfi' nu yi bàw shɔ faŋ mfi' fwi yi lùu me. Mə gi tɛ viŋ niniŋ bu' mənɔŋ-bwaŋnə Nwi faŋ Nwi nə kèy mə shɔ nə. Bàw wə ki fi' nu ki nə yitɔfə fi maa mfi' məbiŋ wi faŋ Nwi kò tɛ njəə, njəə nùŋ fwi yi maa Kristo nə. ⁴ Nsiŋ lùu yaa vələŋ faŋ mbə lùu vəyan mbi njəə wə mu' nə. Vənu mbiə faŋ vələŋ və njəə vɔ yisə, kee lùu niniŋ me. ⁵ She' niniŋ, nsiŋ lùu vii vəyan, faŋ nsiŋ vi Kristo lùu nə fa kəmu' nə. Nsiŋ lùu yaa njəə wə mu', vələŋ və njəə luu niŋkwiŋ niŋkwiŋ. ⁶ Vəfa' vəŋ-nsiŋ baa lùu niŋkwiŋ niŋkwiŋ, faŋ Nwi nə kèy nsiŋ nə yitɔfə baa nə mənɔŋ-bwaŋnə niŋkwiŋ niŋkwiŋ. Njəə bàw laa wə ntiə faŋ Nwi nùŋ nu ki taa fwi njəə, ki gisə nu kɔ, njəə kù'nə maa nu njəə faŋ nsiŋ nùŋ fwi saŋ-nsiŋ shɔ nə. ⁷ Wə ntiə faŋ Nwi kò wutə tɛ njəə maa məganɔtə vii njə', ki fa' she' fa' wi ghɔ. Wə ntiə faŋ Nwi kò wutə tɛ njəə maa

† 11.10 Sam 69.23.

†† 11.27 Aysaya 59.20-21; 27.9. ‡ 11.34 Aysaya 40.13. †† 11.35 Job 41.2.

mætweleŋi' nu fi taa ŋwa'lə Nwi, ki yisə she' niniŋ.
 8 Wə ntiə faŋ Nwi kò wutə té ŋwə maa mətisə vii, bàw
 ŋwə ki tisə vii. Wə ntiə faŋ ŋwə gaŋtə vii ŋi', ki yisə
 niniŋ nə fwi yimu'. Wə ntiə faŋ ŋwə ndeynə nshəŋtə vii
 Kristo, ki fa' fa' ghó nə wutə. Wə ntiə faŋ ŋwə gaŋtə vii,
 ki yi niniŋ nə məsaylə.

Faŋ ŋkə bàw laa viŋ ki to' ghuu yito' kiŋ yuu ŋkə ku'nə té vii Kristo

9 Viŋ ki kaw vii, kee kaw nə nŋyo' səbɔɔ me. Viŋ bee
 nu bwə, jia luu nu faŋ lùu nu jəə. 10 Faŋ viŋ lùu vaŋ-
 nshwi nə, viŋ ki kaw nə yinwaa yin nə fwi yijəə, kɔ feenə
 té vaŋ-nshwi viŋ shɔɔ faŋ vəŋ kò té viŋ. 11 Viŋ ki fa' nə
 wutə, kee bəə ŋay me, fa' luu fi maa Zwi tə Ley Nwi, fa'
 té Nwi nə fwi yimu'. 12 Ŋaytə bu' məbwey vəlwaŋ faŋ
 viŋ ki' ŋwə nə, jia fwi maa ŋi', we' maa məshɔ'tə Nwi.
 13 Viŋ ki gaŋtə vii ley Nwi mbiə faŋ vəŋ bəə fa, ndi
 vəndɔ taa ndɔ' viŋ nə fwi yijəə. 14 Viŋ tu mənɔŋ-bwaŋŋə
 tɔ vii mbiə faŋ vəŋ sho' ghuu ghiŋ. Viŋ tu mənɔŋ-
 bwaŋŋə tɔ vəŋ, kee ki ndasə vəŋ me. 15 Viŋ ki ŋaytə viŋ
 vi vii mbiə faŋ vəŋ ŋaytə, gwia viŋ vi vii faŋ vəŋ gwia.
 16 Mbi'tə yin luu yimu'. Ki viŋ ki bi'tə nu məkò'sə ŋwaa
 me, bee kii su'sə yinwaa yin nsi, kee tii yinwaa yin nə
 vii yitɔfə me. 17 Ki viŋ ki bəŋsə nu bwə té wə nə bwə me,
 lumə she' maa məyi nu jəə si vii vənsə. 18 Viŋ kəə jii
 maa mədu' nŋɔŋ viŋ vi vii vənsə. Ki ŋgaasə ndɔ fi
 kwiiŋ viŋ me. 19 Vaŋ-nshwi vaŋ faŋ mə kàw, ki viŋ ndɔ'
 ntwi té wə me! Bàw viŋ me'tə, na', nɔɔ' Nwi ŋii wə ghó,
 she' faŋ ŋkə lùu taa ŋwa'lə Nwi laa, Nwi gi laa,
 «Məndɔ' ntwi lùu nu kaŋ, mə taa ki ndɔ' ntwi maa
 vənu faŋ vii yisə té viŋ.» 20 Baa nə laa, «Ki luu jiiŋ za
 wuu mbeenə wə, a kò fazi té ŋwə, ŋwə zi. Ki luu fwi yi
 yɔŋ, a kɔ muu té ŋwə, ŋwə nu. A yi niniŋ, buu tɔ ki taa
 dii.» 21 Ki biŋ laa nu bwə ghɔ' ghɔ me, bee kii yisə nu
 jəə, ghɔ' nu bwə nə nu jəə kɔ.

Faŋ bàw nsin ki zɔnə vətii və shi

13 Bàw vii vənsə ki zɔnə vii mbiə faŋ vəŋ sɔ' shi,
 bu' laa vii məsɔ' shi kee sɔ' nə wutə vəŋ, maa laa
 gi Nwi me. Nùŋsə Nwi nùŋsə vii məsɔ' shi faŋ vəŋ lùu
 taa mbi. 2 Wə ntiə faŋ ŋwə twèy vii məsɔ' shi, buu ŋwə
 twèy nu faŋ Nwi nə nùŋsə. Vii mbiə faŋ vəŋ twey niniŋ,
 ŋii nɔɔ' bu' nu vəŋ. 3 Vii məsɔ' shi kee dù' laa vii məyi
 vənu vəjəəvə ki fee vəŋ me, vəŋ du' laa vii faŋ vəŋ yi
 vənu vəbwəvə fee vəŋ. Niniŋ, a kee kàw laa a du', fèe
 vii məsɔ' shi me, buu a yisə nu ŋkiə faŋ ŋkə bàw, buu
 vəŋ biŋ ghɔ. 4 Lùu niniŋ bu' laa vəŋ lùu vii fa' Nwi,
 gaŋtə ghɔ maa məyi nu jəə. Niniŋ, a yi nu bwə, a ki
 fee, bu' laa vəŋ kee yaa ki wasə ba' yighaw dayday me.
 Vəŋ lùu vii fa' Nwi maa məmɔ' nɔɔ' Nwi maa vii mbiə
 faŋ vəŋ yi kəbwə. 5 Lùu ŋi' nu ŋkiə faŋ ŋkə baw maa
 məzɔnə vii mbiə faŋ vəŋ sɔ' shi, kee luu she' bu' nɔɔ' yɔ
 faŋ vəŋ kwəŋ tɔ vii nə me; baa lùu nu faŋ fwi yə sɔ' ghɔ
 shɔ nizi. 6 Maa lùu ŋi' nu ŋkiə faŋ viŋ ndɔ' tasə shɔ, bu'
 laa vii məsɔ' shi fa' té Nwi, fa' vəfa' vəvəŋ vɔ' ghee nshə.

Faŋ bàw viŋ ki kaw yinwaa yin viŋ viŋ

7 Niniŋ, ndɔ' wə tì me wə nə fa ŋkiə faŋ a kii maa
 məndɔ' té ŋwə. Ndɔ' tasə té wuu məfi tasə, ndɔ' ka
 məshɔɔ fi jii sɔ' té vii məfi ka ghɔ, fee wə ntiə faŋ luu wə
 maa məfee, bəŋsə wə ntiə faŋ məbəŋsə lùu té ŋwə.

8 Ki viŋ jia yikɔɔ wə me. Yikɔɔ nŋyə faŋ ka' viŋ kii, lùu
 laa viŋ kaw wə nə wə. Wə ntiə faŋ ŋwə kàw weenshu
 wi, zɔnə ntisə Nwi. 9 Lùu niniŋ bu' laa ntisə Nwi sənsə
 faynə she' maa nti yimu', yuu ki tii wəzwi me, ki zwi wə
 me, ki shaw me, ki sə fa me, nə ntisə Nwi səmə' sən-
 shə. Nyə yimu' lùu laa, «Kaw weenshu wə yaa nsh-tɔ
 wə!» 10 Wə ntiə faŋ ŋwə kaw weenshu wi, ka' ŋwə kee
 yi nu bwə maa ŋwə me. Niniŋ, wə faŋ ŋwə kaw vii,
 zɔnə ntisə Nwi sənsə.

Faŋ bàw viŋ ki to' yuu ŋkə kù'nə maa yighee shə

11 Bàw viŋ ki yisə niniŋ, baa kii laa ndwə lùu yighee
 maa məyenə fi mbweysə. Yighee nŋyə faŋ nsin ndɔ zi
 məbwey vəlwaŋ lùu nshənə, kee baa lùu ntaŋ me, yuu
 nŋyə nə lùu faŋ nsin nə fɔŋ nùŋ fwi saŋ-nsin maa Kristo
 me. 12 Fu vətɔ' bəə, fu kəə lee. Niniŋ, nsin me'tə vənu
 mbiə faŋ vii yisə taa mfinsə, shùŋ luu vətɔ və yighaw
 və məley maa nsin. 13 Nsin ki to' ghuu yito' kaŋ-nsin
 kəley, yuu ŋkə ku' maa mətə' nə shishwi, kee ki to' zi
 vətɔ me, ti'nə me nu məlu' ghenə me, ti'nə me be'sə
 nu vəkɔ me, vəkɔ kee be'sə vəndɔŋ me, kee ki zi shi me,
 kee tay ntaysə me, kee ki səsə vətɔ və vii me. 14 Bàw
 viŋ mɔ' tita Yeso Kristo maa viŋ yaa nŋwi, kee me'tə
 yinwaa yin bwe'sə viŋ, fwi sin ndɔ maa vətɔ me.

Faŋ bàw vii mbiə faŋ vəŋ we' maa nu Kristo, gaŋtə vii mbiə faŋ vəŋ kee yiwe' me

14 Viŋ ki me'tə wə ntiə faŋ ŋwə kee we' maa nu
 Nwi me taa ŋwaa viŋ, ki viŋ vi vəŋ siinə yigi maa
 vənu vi me. 2 Wə mɔ' yaa ki bi'tə laa ŋkə kù'nə maa
 məzi taŋ fazi nshə. Wuu mɔ' faŋ ŋwə kee lùu we' maa
 nu Nwi me, kwə luu she' mbasə biisə. 3 Ki wə ntiə faŋ
 ŋwə zi taŋ fazi nshə, kee ki shiasə wə ntiə faŋ ŋwə kee
 zizi nə me. Gə fi maa wə ntiə faŋ ŋwə kee zizi me, ki
 ŋwə shia nɔɔ' tɔ wə ntiə faŋ ŋwə kwə mbasə nyaa me,
 bu' laa Nwi biŋ ŋwə. 4 A sii lùu ndə, té ka' a ki sɔ' wuu
 fa' wə diday? Luu she' tii fa' wi faŋ ka' ŋwə gi laa ŋwə
 fa' jəə, ti'nə me bwə. Luu nə, mə kii laa nu ki taa ku'nə,
 ŋwə kee gù me, bu' laa tita wi kii wutə maa məbiŋsə
 ŋwə. 5 Wə mɔ' yuu ki bi'tə laa shi kəmə' kwələ shɔɔ
 vəshi vəmɔ'. Wə diday bi'tə ŋkii laa vəshi vənsə luu
 niniŋ. Kee luu nɔɔ' me. Bàw wə tì me wə kii ŋkitə yi
 maa nu, tiiŋnə shɔ. 6 Wə ntiə faŋ ŋwə bi'tə shi mɔ' laa
 ŋkə luu kəkwalə té ŋwə, buu ŋwə bi'tə niniŋ, bəŋsə tita
 ŋwaa-nsin niniŋ. Gə fi maa wə ntiə faŋ ŋwə kwə
 mbasə, ŋwə kwə lùu maa yizii tita ŋwaa-nsin, bu' faŋ
 ŋwə bwaŋ Nwi maa fazi kɔ. Wə ntiə faŋ ŋwə twèy maa
 məkwə mbasə, yi niniŋ bu' tita ŋwaa-nsin nizi, bwaŋ
 Nwi she' niniŋ. 7 Tuu wə fi taa ŋwaa nsin kee shi maa
 wutə ki me. Tuu wə fi taa ŋwaa nsin kee ku bu' wutə ki

† 12.19 Diteronimi 32.35. †† 12.20 Tagi tə Tii 25.21-22.

‡ 13.9 Levitikos 19.18.

me. ⁸ Ki luu nsin du' vabwey, buu lùu títá tita njwaa-nsin fan nsin du' vabwey. Ki luu nsin kukə, nsin kukə maa yizii tita njwaa-nsin nizi. Ninin, nsin du' vabwey, tì'nə me kùkə, buu luu she' fa kəmu'. Kii she' tita Kristo kii nsin. ⁹ Lùu nì' nu njkiə fan tita Kristo nə ku, baa ywèy fi shi yiku, laa njwə ndo sɔ' vənku və nsisə, baa nə vɨ bweynə. ¹⁰ Jwi fi maa ghɔ, fan a kee kwə mbasə me, sii yi kə, buu a ki shia nso' tɔ weenshu wə? Nə ghɔ fan a kwə vətɔ vənsə, sii yi kə buu a ki shiasə weenshu wə? Maa nsin vənsə ndo tɨnə visɨ Nwi, njwə sɔ' nsin.

¹¹ Luu she' fan njkə lùu taa njwə'lə Nwi laa, «Mɔ'mbi gi laa,

njkee maa yinsən, she' fan mə dù' bwey nə, vɨ vənsə ndo ki tun vətɔ vəyəə vəvən nsi visɨ mə. Wə tɨ me wə ndo ki bənsə Nwi.» †

¹² Ninin, nsin vənsə ndo ki kɔ bənsə tɨ Nwi bu' vənu van-nsin tɔ tɔ.

Kaa yi nu fan njkə bisə fwi weenshu wə me

¹³ Ninin, ki nsin baa ki sɔ' van-nshwi van-nsin me. Vin bee kii tə si laa ki vin ki yisə nu fan ka' weenshu wə tun ghuu ki shɔ gu, gaasə ghɔ Nwi me. ¹⁴ Mə kɔ' kii, baa nùn fwi nyaa shɔ maa yizii tita Yeso, laa tuu fa kee lùu fa bwə maa nshɨ-tɔ wi me. Fa lùu fa bwə she' tɨ wə ntɨə fan njwə bi'tə laa luu fa bwə. ¹⁵ Luu nə, a zi fa fan weenshu wə taa lun bu' fan njwə bi'tə laa lùu fa bwə, buu a kee yɨ jəə me, to' ghuu yito' kə, kee kəw vɨ me. Kaa bisə fwi wə ntɨə fan Kristo nə kù tɔ njwə nə, bu' fazi kɔ me. ¹⁶ Ninin laa ki vin yisə vɨ ki ndasə vin maa nu jəə fan Nwi kɔ tɨ vin nə me. ¹⁷ Nj' nu yifwənj Nwi kee lùu nu məzi fa, baa nə nu mənu fa me. Nu yifwənj Nwi lùu nu fan Zwi'tə Ley Nwi njii taa fwi wə, kiasə nu ki, njkə loomə, fwi yi zutə, lwənj nə mənaytə. ¹⁸ Wə ntɨə fan njwə fa' fa' Kristo maa jii nyə, bəw tɨ Nwi, baa kù'nə tɨ vɨ nizi. ¹⁹ Ninin, nsin ki be'sə fi yiba nu fan njkə yisə nsin du' nə mənənj-bwanə, gan'tə yinjwaa nyaa-nsin maa məgə visɨ maa nu Kristo. ²⁰ Kaa bisə fa' Nwi bu' nu fazi me. Ka' vɨ zi vətɔ vəzivə vənsə, luu nə, njkə lùu kəbwə maa məzi fa mɔ' fan wə bi'tə fi taa fwi njwə laa lùu nu bwə. ²¹ Njkə bəw maa məme'tə maa məkwə mbasə, baa nə maa mənu məlu', tì'nə me yɨ nu mɔ' fan njkə taa bi tɨ weenshu wə, njwə gu shɔ. ²² Nu njkiə fan a bin taa fwi ghɔ, a nūnsə maa nshɨ-tɔ wə visɨ Nwi. Mənənj-bwanə tɨ wə ntɨə fan njwə bin nu, tɨ ka' fwi yi kee baa sɔ' njwə bu' nu kɔ fan njwə bin nə me. ²³ Ki luu wə zi fa, fan njwə kɔlə bi'tə fi taa fwi njwə laa njkə kee kù'nə maa məyisə ninin me, buu njwə gù nso', bu' fan njwə yɨ nu fan njwə kee bin laa lùu nu jəə me. Vənu vənsə fan wə yisə, fan njwə kee bin laa lùu nu jəə me, buu lùu nu bwə.

15 Ninin, nu kan-nsin fan nsin we' maa nu Kristo nə, lùu laa, nsin ki gan'tə vɨ mbiə fan vən bwa maa nu Kristo, kee yisə vənu fan mbə bəw she' tɨ nsin nə me. ² Bəw wə tɨ me wə fi taa njwaa nsin yi nu njkiə fan njkə bəw tɨ van-nshwi van-nsin, nə njkiə fan njkə gan'tə vən maa məgə visɨ visɨ nə nu Kristo. ³ Nshɨ-tɔ Kristo nə kee bəwsə she' too wi me. Njwə nə tɔ' yuu

njkə lùu taa njwə'lə Nwi kɔnj njwə laa, «Ndisə fan vɨ ndasə ghɔ shɔ nə, gù maa mə.» ††⁴ Ninin, vənu vənsə fan vɨ ywan-visɨ nə nyɔ' nə, vən nə njwə'lə laa nsin ki zwetə fi fan. Baa nə laa nsin ki jatə yinjwaa nyaa-nsin, baa zwisə fwi san-nsin nizi, ki' məbwey vəlwan fi ghɔ Nwi. ⁵ Nshɨ-tɔ Nwi fan njwə yisə vɨ jia fwisə vən taa nj', baa zwisə fwisə vən nizi, yisə vin bi'tə vənu vin shən mu', fan mbə kù'nə maa nu Yeso Kristo. ⁶ Ninin laa vin ki bənsə Nwi, tii tita njwaa-nsin Yeso Kristo nə fwi yinj yimu', baa nə yigisə yinj yimu' nizi.

Bəw vin ki gan'tə yinjwaa yinj maa nu Kristo, vin vin

⁷ Ninin, vin ki bin yinjwaa yinj, vin vin, she' fan Kristo nə bin nsin nə. Nsin ki bənsə Nwi ninin. ⁸ Mə gi laa Kristo nə gù wuu məgan'tə vɨ tɨ vɨ Isirayl, fan vɨ sɨtə vən nə, maa mədə laa Nwi lùu wuu yinsən, baa nə laa njkə'nə Nwi fan Nwi nə kɔ'nə tɨ vətɨ vəvən nə, gù nu yinsən. ⁹ Gə fi maa vɨ tətɔj fu, vən bənsə Nwi, bu' laa njwə nə kèe gənsə vən nizi, she' fan njkə lùu taa njwə'lə Nwi laa,

«Lùu nu njkiə fan mə taa ki bwan ghɔ

taa njwaa vɨ tətɔj fu, zwa nyaysə maa yizii yə.» ‡

¹⁰ Vɨ nə baa njwə'lə laa, «Vin njaytə mɔɔ, vɨ tətɔj fu, ghɔ njwisə vɨ vi.» ††

¹¹ Baa nə laa,

«Vin ki bənsə tita Nwi mɔɔ, vin vɨ tətɔj fu vənsə, njwisə vɨ vənsə bənsə njwə.» ††

¹² Aysaya nə gi njkii laa,

«Wuu nj' njii Jesse ndo jwi, ndɔ yizɔ, sɔ' məshi, vɨ tətɔj fu ndo nu njkɨtə vən maa njwə.» †††

¹³ Nwi fan njwə yisə vɨ ki' məbwey vəlwan, kwənj mənaytə nə mədu'-nyɔj taa fwisə vin, njwə lwan, bu' fan vin nùn fwi sin maa njwə nə. Zwi'tə Ley Nwi baa luu kɔ wutə tɨ vin, tɨ ka' vin ki ki' məbwey ghɔ nə fwi yinj yinsə.

Nj' nu njkiə fan Pɔɔl nə nyɔ' njwə'lə njwə tɨ vɨ Rom

¹⁴ Van-nshwi van, mə kɔ' kii fi taa fwi mə laa, nu jəə lwənj taa fwisə vin nizi. Vin kɔ' kii nə vənu və Kristo vənshə njkee vəley, kii maa mətisə yinjwaa yinj. ¹⁵ Fan mə kɔlə kii ninin nə, mə nyɔ' tɨ vin, gi maa vəshən vəmɔ' nə fwi yiwe', lùmə vənu tɨ vin ninin, bu' laa Nwi nə kɔ mə nə tɔ ley fi taa mənənj-bwanə wi, ¹⁶ laa mə gu wuu fa' Yeso Kristo taa njwaa vɨ tətɔj fu. Mə fa' tɨ Nwi yaa wuu məfe' Nwi, fi'tə ntɔj yijəə Nwi tɨ vɨ. Ninin laa vɨ tətɔj fu jwi, ki kɔ Nwi nə yinjwaa vən. Zwi'tə Ley Nwi yisə vən baw tɨ Nwi. ¹⁷ Ninin, ka' mə ki njaytə, bənsə Nwi bu' nu Yeso Kristo fan mə fa' fa' Nwi nə. ¹⁸ Ka' mə kee ka fwi, gi laa mə yisə nu Kristo saynə taa mbi, gə visɨ, maa laa mə gi laa nə yisə nshɨ-tɔ Kristo fan njwə fa' taa njwaa mə nə me. Nə yisə njwə buu vɨ tətɔj fu ki zɔnə njwə bu' yigisə nyaa nə vəfa' van, ¹⁹ fan Nwi nə tɨnj yiba jin mə, də vəshwenə nə vənu və shuu yɔjvə tɨ vən

† 14.11 Aysaya 45.23.

†† 15.3 Sam 69.10. ‡ 15.9 Sam 18.50. †† 15.10 Diteronimi 32.43. ††† 15.11 Sam 117.1. ††† 15.12 Aysaya 11.10.

bu' wutə Nwi nə wutə Zwiətə Ley Nwi. Lùu faŋ mə nə fi'tə ntcŋ yijəə Nwi yinshə bu' Yeso Kristo, zì fi nti' Jerusalem, kia gè zì' ŋkee maa shì Ilirikɔn, ²⁰ to' niniŋ, kəə ŋkaŋ laa ki mə fi'tə ntcŋ yijəə yó maa shəŋ faŋ vi du'tə vi kii nə yizii Kristo yifi me. Niniŋ laa ki mə fianə nii nyaa fuu shiŋii wə diday me. ²¹ Mə nəə yisə she' faŋ ŋkə lùu taa ŋwa'lə Nwi laa,
«Vii mbiə faŋ vi nə kee ta fi'tə nu Nwi tɛ vəŋ me,
ndɔ ki ye ŋwə.
Vii mbiə faŋ vəŋ nə kee ta zɔ nu kòŋ ŋwə me,
ndɔ kii nə ŋwə.» †

Faŋ Pɔɔl nə nàysə tɛ vii Rom laa yi kəə jwi ye vəŋ

²² Lùu ŋi' nu ŋkiə faŋ ŋkə nə fəŋ mə ghee yaŋ, laa ki mə jwi yi viŋ me. ²³ Luu nə, shəŋ kee baa lùu shɔ shee ndwə maa kwiniŋ mbi ŋwə me. Jiŋ yiŋ nə baa zà mə maa ŋu'sə yaŋ maa məjwi yi viŋ. ²⁴ Niniŋ, mə ndɔ jwi yi viŋ maa yighee njiyə faŋ mə ndɔ ki gə shi Speyn, bu' laa mbi'tə nyaa lùu laa mə ndɔ ki shɔɔ, jwi ye viŋ ŋkəə, zò zwitə kiŋ titi', buu viŋ gə twèy mə shɔ. ²⁵ Luu nə, mə bi gə Jerusalem ndwə maa məgaŋtə vii ley Nwi fi yifi. ²⁶ Fwisə vii Makedonia nə vii Akaya nə bàw, vəŋ baytə vətɔ maa mətɔŋ tɛ mbəəsə fi taa ŋwaa vii ley Nwi fi nti' Jerusalem. ²⁷ Vəŋ nə kàw maa məyi niniŋ. Luu nə, nə baa lùu ŋkee nu vəŋ maa məyi niniŋ, bu' laa ŋkə kù'nə tɛ vii tətɔŋ fu faŋ vəŋ nə zɛ nu Zwiətə Nwi, faŋ ŋkə nə ndò fi ghɔ vii Isirayl nə, laa vəŋ baa luu kò vətɔ vəzivə tɛ vəŋ, vəŋ zəsə yinwaa yivəŋ shɔ. ²⁸ Yighee njiyə faŋ mə ndɔ metə fa' ghó, baa kò vətɔ vó faŋ vi nə bàytə maa məkɔ tɛ vii fi Jerusalem nə, ki nii ndò jwi yi viŋ, shòɔ gə Speyn. ²⁹ Faŋ mə ndɔ ki jwi yi viŋ nə, mə kɔ' kii laa mə ndɔ jwi nə mənɔŋ-bwaŋnə fi ghɔ Kristo ŋkee yaŋ.

Faŋ Pɔɔl nə bù' ghɔ tɛ vii Rom laa vəŋ ki shɔ'tə Nwi tɔ yi

³⁰ Vəŋ-nshwi vəŋ, mə tise viŋ maa yizii tita ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo, bu' ŋkawə nyaa-nsiŋ faŋ Zwiətə Ley Nwi yisə nsiŋ nə kaw nə yinwaa nyaa-nsiŋ, laa viŋ ki bu' ghɔ tɛ Nwi tɔ mə, nsiŋ ki tun yighaw mót' niniŋ, ³¹ laa Nwi bweysə mə fi ghɔ vii mətwey nu Nwi fi shi Judia, baa nə laa vii Kristo fi nti' Jerusalem biŋ fa' ŋwaa ghó nə fwi yimu', faŋ mə gə gaŋtə vii Jerusalem nə. ³² Niniŋ laa mə ndɔ ki shɔɔ, jwi yi viŋ nə mənɔytə, faŋ Nwi taa biŋ, fwi saŋ-nsiŋ zutə. ³³ Nwi faŋ ŋwə kɔ mədu'-nyɔŋ tɛ vii nə, luu viŋ vi vəŋ vəshə. ŋkə lùu niniŋ.

Faŋ Pɔɔl nə bù' ghɔ tɛ vii Rom maa məgaŋtə wəzwi mót'

16 Mə bu' ghɔ tɛ viŋ tɔ weenshu ŋwaa-nsiŋ Fibeə, faŋ lùu wuu məgaŋtə fa' Nwi taa nshəŋtə vii Kristo fi shi Keŋkria. ² Viŋ jia ŋwə jəə maa yizii Kristo, yuu ŋkə kù'nə tɛ vii ley Nwi. Viŋ ki gaŋtə ŋwə maa vənu vəshə faŋ mbə taa ki ghɔ' ŋwə, bu' laa nshì-tɔ wi nəə gaŋtə vii vəyaŋ, baa gaŋtə nshì-tɔ ŋwaa nizi.

Shɔ'tə Pɔɔl tɛ vii Kristo fi shi Rom

³ Viŋ shɔ'tə Prisila nə Akwila, faŋ yia vi vəŋ nəə fa' fa' Kristo mót' nə. ⁴ Vəŋ nəə kəə biŋ ŋkee maa məkɔ tɔ mə,

† 15.21 Aysaya 52.15.

maa məbweysə mə faŋ vii nəə sho' ghuu ŋaa nə. Kee bwaŋ mə bwaŋ vəŋ niniŋ me, vəməshəŋtə və vii Kristo vəshə fi taa tətɔŋ fu bwaŋ vəŋ nizi. ⁵ Viŋ shɔ'tə vəŋ, baa shò'tə nshəŋtə vii Kristo fi taa nii vəŋ, baa shò'tə Epaynetɔs, faŋ mə kàw ŋwə nə. ŋwə nə luu mfɔŋ wə faŋ ŋwə nə fiŋ tɔ ki tɛ Kristo fi shi Asia. ⁶ Viŋ shɔ'tə Meri nizi, faŋ ŋwə nə sàŋ ŋwaa didi' bu' viŋ nə. ⁷ Viŋ shɔ'tə Andronikɔs nə Junias, faŋ lùu vii shi vəŋ nə, yia vi vəŋ nə luu taa nii mfɔŋ mót'. Vəŋ lùu vii kwalə fi taa ŋwaa vii ntcŋ Kristo, baa lùu vəshɔɔ visi vəŋ maa nu Kristo. ⁸ Viŋ shɔ'tə Ampliatɔs faŋ mə kàw ŋwə maa yizii tita Kristo. ⁹ Shɔ'tə Urbanɔs, faŋ nsiŋ vi vəŋ nəə fa' fa' Kristo mót' nə, nə Stakis faŋ mə kàw ŋwə. ¹⁰ Shɔ'tə Apeles, faŋ ŋwə wè' maa nu Kristo nə. Shɔ'tə vii fi fu Aristɔbulɔs, ¹¹ nə Herodion, faŋ lùu wuu shi ŋwaa nə. Shɔ'tə vii fi fu Narsisəs nizi, faŋ vəŋ lùu vii tita Kristo. ¹² Shɔ'tə Trifayna nə Trifosa faŋ vəŋ sàŋ ŋwaa vəŋ maa məfa' fa' tita Kristo. Shɔ'tə Persis nizi, faŋ mə kàw ŋwə; ŋwə nə fà' fa' Mò'mbi didi'. ¹³ Shɔ'tə Rufɔs faŋ tita Kristo nə shò' ŋwə nə, ghɔ nshu wi, faŋ lùu nshu ŋwaa nizi. ¹⁴ Viŋ shɔ'tə Asinkritɔs, nə Flegon, nə Hermis, nə Patrobas, nə Hermas, nə vəŋ-nshwi vəŋ-nsiŋ mbiə faŋ ghɔ vi vəŋ lùu mót' nə. ¹⁵ Shɔ'tə Filolɔgɔs nə Julia, nə Nereɔs ghɔ weenshu wi wəzwi, nə Olimpas, nə vii ley Nwi vəshə faŋ ghɔ vi vəŋ lùu mót' nə.
¹⁶ Viŋ ki shɔ'tə yinwaa yin, baynə maa yizii Nwi. Vəməshəŋtə və vii Kristo vəshə shɔ'tə viŋ nizi.

Baw vii Kristo tɔfə bu' vii məbuulə nu Nwi

¹⁷ Vəŋ-nshwi vəŋ, mə tise viŋ laa, viŋ ki tɔfə maa vii mbiə faŋ vəŋ jwi nə ŋgaasə, yisə vii gu maa nu Kristo, faŋ viŋ nə zwètə nə. Viŋ nyin fi yi vəŋ, ¹⁸ bu' laa kəŋ vii vó kee fa' luu tɛ tita ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo me, vəŋ fa' luu tɛ njiyo' vəŋ, bwe'sə vii faŋ məbiŋ vəŋ lùu ŋoo-shuu vəŋ nə yigisə yibwaŋnə nə yigisə yisi'sə. ¹⁹ Gə fi maa viŋ, vii vəshə du'tə vəŋ zò kòŋ məzɔnə wiŋ, faŋ viŋ zòŋə Nwi nə. Mə kii mənɔytə shɔ bu' viŋ. Mə kəə laa viŋ ki tɔfə maa nu faŋ lùu nu jəə, manə nu faŋ lùu nu bwə. ²⁰ Nwi faŋ ŋwə kɔ mədu'-nyɔŋ tɛ vii nə, taa fiitə tii vəzwitə vəbwəvə Satan ŋi' ghuu viŋ, ŋkə kee baa luu ntaŋ me. Tita ŋwaa-nsiŋ Yeso tu mənɔŋ-bwaŋnə tɔ viŋ!

Məshɔ'tə mót' tɛ vii Rom

²¹ Timoti, faŋ yia ŋwə fa' mót' nə, nə Lusikɔs, nə Jason, nə Sosipata, faŋ lùu vii shi vəŋ nə, shɔ'tə viŋ. ²² Mə Tertios, faŋ mə nyò' ŋwa'lə ŋwə tɛ viŋ (maa yizii Pɔɔl), shɔ'tə viŋ nizi maa yizii Yeso Kristo. ²³ Gayɔs faŋ mə shi taa nii ŋwə, shɔ'tə viŋ nizi. Nshəŋtə vii Kristo yinshə luu taa nii ŋwə. Erastɔs, wuu məndeynə ka, ghɔ weenshu ŋwaa-nsiŋ Kwartɔs, shɔ'tə viŋ nizi. [²⁴ Tita ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo tu mənɔŋ-bwaŋnə tɔ viŋ! ŋkə lùu niniŋ.]

Pɔɔl bəŋsə Nwi

²⁵ Nsiŋ ki bəŋsə Nwi faŋ ka' ŋwə kwəŋ wutə maa viŋ, viŋ we' maa nu Yeso Kristo faŋ lùu ŋi' ntcŋ yijəə Nwi faŋ mə fi'tə tɛ vii nə. Nyə nə ndənə shù fishi, ²⁶ baa fùu

yikə' vii ndwə. Nwi faŋ ɲwə nə luu shɔ shù fi yighee
visi, ndɔ go'sə yighee mu' nə, gi laa, vi gə fɛ'tə nu Kris-
to kɔ tɛ vii taa məshi mənshə, laa vəŋ kiɪ nə ɲi' nu ɲkiə
faŋ ɲkə lùu taa ɲwa'lə nshiisə-ɲii sɔghɔ nə, nùŋ fwisə

vəŋ maa Kristo, ki zɔnə ɲwə. ²⁷ Niniŋ, nsin ki bəŋsə Nwi
faŋ yitɔfə yinshə ndɔ fi ghɔ ɲwə, bu' nu Yeso Kristo
maa vəshi və mbi vənshə, kee ndɔ shià ki me. ɲkə lùu
niniŋ.

1 Kōrintian

Pɔɔl nā nyò' mɔɔŋ ŋwa'lə wi tɛ vɛi Kristo fi shi Kōrint bu' laa vānu vābwəvə vəmó' nā ŋii taa nshəŋtə vəŋ. Kōrint nā luu shi kwalə nsi Akaya faŋ vɛi Rom nāə sɔ' vəŋ nizi. Nā luu shəŋ məbe'lə yiwiŋ yikwalə faŋ vānu vābwəvə nā yāŋ taa shi kó. Ŋgaasə nā vānu vābwəvə vəmó' nā tey ki ŋii taa ŋwaa vɛi Kristo nizi. Pɔɔl ti vəŋ bu' vānu vó, baa deesə kòŋ vəkə və Zwiṭə Ley Nwi nā nu ŋkawə wə nā wə.

Māsənə vəwaytə:

Vənzi və ŋwa'lə
Yigi kòŋ ŋgaasə taa ŋwaa vɛi Kristo
Nshinə yiley vɛi Kristo
Vɛi Kristo nā vɛi faŋ vəŋ kee kɛi nā Nwi me
Yigi kòŋ nshəŋtə vɛi Kristo
Məywey Yeso nā məywey vɛi Kristo
Vəkə maa məŋaŋtə vɛi Kristo fi shi Judia
Vəndwə və ŋwa'lə

Faŋ Pɔɔl nā shò'tə vɛi Nwi fi shi Kōrint

1 Lùu mə, Pɔɔl, wuu ntɔŋ Yeso Kristo, faŋ mə nyò' ŋwa'lə ŋwə tɛ vɛi, ghɔ Sɔstēniis, weenshu ŋwaa-nsiŋ. Nā kàw Nwi maa məsho' mə laa mə gu wuu ntɔŋ Yeso Kristo. ² Yia Sɔstēniis nyc' ŋwa'lə ŋwə tɛ nwaa vɛi Nwi fi shi Kōrint. Viŋ lùu vɛi ley Nwi bu' faŋ viŋ fāynə viŋ vɛi Yeso Kristo. Nā shò' Nwi shò' viŋ laa viŋ luu vɛi vi, ghɔ vɛi vɛi vəshə, faŋ vəŋ bəŋsə Tii ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo maa vəshəŋ vəshə. Yeso Kristo lùu Tii vəŋ, baa lùu Tii ŋwaa-nsiŋ nizi. ³ Nwi, Tii ŋwaa-nsiŋ, ghɔ tita Yeso Kristo, tu mənɔŋ-bwaŋnə tɔ viŋ, kò viŋ nā mədu'-nyɔŋ.

Faŋ Pɔɔl nā bwàŋ Nwi bu' mənɔŋ-bwaŋnə faŋ Nwi nā tù tɔ vɛi

⁴ Mə ki bwaŋ Nwi ghee nshə bu' viŋ, bu' laa Nwi tù mənɔŋ-bwaŋnə tɔ viŋ, viŋ vɛi Yeso Kristo faynə gù fa kəmu'. ⁵ Nwi nā tu mənɔŋ-bwaŋnə tɔ viŋ maa jɛsə səyaŋ, yɛsə viŋ we' maa nu Kristo. Viŋ kii gi yigi yijəəə, baa kii nā nu Nwi ŋkee jəə. ⁶ Lùu niniŋ bu' laa Nwi nā kwàŋ nu Kristo taa fwisə viŋ, yɛsə viŋ we' shɔ. ⁷ Niniŋ, viŋ kee bəə tuu nu fi maa vānu vəshə faŋ Zwiṭə Ley Nwi yaa ki kɔ tɛ vɛi nā me. Viŋ baa luu ki' Tita ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo faŋ ŋwə ndɔ baa fuu, də ŋwaa wi tɛ nsiŋ nā. ⁸ Nshɔ-tɔ Yeso Kristo ndɔ yɛ viŋ we' maa nu ki, gə zì' tɛ yighee vəndwə, tɛ ka' tuu wee-ndo' kee ndɔ luu maa viŋ maa shi ŋkiə faŋ tita Yeso Kristo ndɔ bəŋ jwi taa mbi me. ⁹ Nwi lùu wuu yinsəŋ. Nā shò' nshɔ-tɔ Nwi shò' viŋ laa viŋ jwi fāynə gù fa kəmu', viŋ vɛi ŋwiŋ wi Yeso Kristo, faŋ lùu Tita ŋwaa-nsiŋ nā.

Ki viŋ gaasə yijwaa me

¹⁰ Vəŋ-nshwi vəŋ, mə tɛsə viŋ maa yizii Tita ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo, laa nu kiŋ luu kəmu', yigisə yij luu yimu'.

Ki viŋ ki gaasə yijwaa vəway vəway me. Bəw mbi'tə yij luu yimu'. Viŋ nuŋ fwi siŋ maa nu kəmu'. ¹¹ Vəŋ-nshwi vəŋ, mə gi niniŋ, bu' laa vɛi ŋjiə Kloe nāysə shee laa vɛi mó' fi taa ŋwaa viŋ tay ntaysə. ¹² Viŋ gāasə yijwaa yij, vɛi mó' gi laa vəŋ be'sə Pɔɔl, vɛi mó' laa vəŋ lùu vɛi Apɔɔs, vəmó' laa vəŋ be'sə Pita, vəmó' laa vəŋ be'sə she' Kristo. ¹³ Kristo nā luu vəway vəway mu? Ki nā kee lùu mə Pɔɔl, faŋ vɛi nā bəy fuu fəŋkɔ' fə ŋki'sə bu' viŋ me. Viŋ nā kee fi muu mə Nwi maa yizii Pɔɔl me. ¹⁴ Mə bwaŋ Nwi laa, fi taa ŋwaa viŋ, wə mu' kee fi muu fi ghɔ mə me, tɛ li' she' Krispɔs nā Gayɔs me. ¹⁵ Niniŋ, wə kee lùu shɔ, faŋ ka' ŋwə gi laa yɛ nā fi muu maa yizii Pɔɔl me. ¹⁶ Mə baa lumə laa Stefanas ghɔ vɛi vɛi ŋii vɛi baa fi muu mə Nwi fi ghɔ mə. Mə kee baa lùmə vɛi day, tɛ li' mbiə me. ¹⁷ Kristo nā kee tɔŋ mə laa mə ki to' kɔ muu mə Nwi tɛ vɛi me. Ŋwə nā tɔŋ mə laa mə ki to' fi'tə ntɔŋ yijəə Nwi tɛ vɛi. Mə nā kee to' gisə yigi yisi'sə nā yigisə tɔ ley maa məyi laa vɛi biŋ ntɔŋ yó me. Mə nā kəə laa vɛi kɔ' kii nā ŋi' yiku Yeso faŋ ŋwə nā kù tɔ nsiŋ fuu fəŋkɔ' fə ŋki'sə nā. Ki ŋkə gu nu day-day tɛ vəŋ me.

Nu Kristo kwalə shòk yitɔfə vɛi vəshə

¹⁸ Vɛi mbiə faŋ vəŋ to' fi maa jii yiku, ndi yigi yó kòŋ yiku Yeso fuu fəŋkɔ' fə ŋki'sə yaa yigisə vəmfwaw. Gə fi maa nsiŋ, faŋ Nwi bwəysə nsiŋ nā, nsiŋ kɔ' kii laa wutə Nwi lùu shɔ. ¹⁹ Luu she' faŋ vɛi nyò' taa ŋwa'lə Nwi laa Nwi gi laa,

«Mə taa bisə yitɔfə vɛi mbiə faŋ vəŋ kii yitɔfə, baa twèy yitɔfə vɛi mbiə faŋ vəŋ kii nā ŋwa'lə.» †

²⁰ Faŋ ŋkə lùu niniŋ nā, vɛi tɔ-ley vó sii kii nā kə? Vɛi mədeesə ntisə sii kii nā kə? Vɛi məsɔnə yigi kòŋ nu Nwi, faŋ vəŋ ndò fi taa mbi nyə, sii kii nā kə? Nwi du'tə Nwi də tɛ nsiŋ laa yitɔfə yó fi taa mbi nyə lùu nu vəmfwaw.

† 1.19 Aysaya 29.14.

²¹ Maa yighee njyæ faŋ Nwi nã dè yitɔfæ yi tɛ vii fi taa mbi nyè, vøŋ nã kee bee kii nã Nwi fi taa t-ley vøŋ me. Niniŋ, fwi Nwi nã bàw maa mæbweysæ vii mbiæ faŋ vøŋ nùŋ fwisæ vøŋ maa Yeso Kristo bu' faŋ vøŋ zò nu Nwi kó, faŋ nkæ lùu yaa yigisæ vømfaw nã. ²² Lùu niniŋ bu' laa vii Jus kæa she' laa vi dæ vøshwenæ vø vønu vø shuu yɔŋvæ fi ghɔ Nwi tɛ vøŋ. Gè fi maa vii Griik, vøŋ kæa zɔ she' yigisæ t-ley. ²³ Luu nã, yia fi'tæ she' nu Kristo laa vi nã bèy ŋwæ fuu fæŋkɔ' fæ ŋki'sæ bu' nsin. Nu kó yisæ fwisæ vii Jus bi. Vii tɔmæ day gi laa lùu nu vømfaw. ²⁴ Luu nã, vii mbiæ faŋ Nwi shò' laa lùu mbii vii, faŋ lùu vii Jus, ti'næ me vii tɔmæ day, vøŋ kɔ' kii laa nu Kristo kó dæ ŋkee wutæ Nwi nã yitɔfæ Nwi tɛ nsin. ²⁵ Vii zɔ nu kó, gi laa lùu nu vømfaw faŋ Nwi yisæ. Luu nã, nu vømfaw Nwi kó shòc yitɔfæ vii fi mbi. Fa' Nwi faŋ vii ndi yaa nu dayday, wè' shòc wutæ vii vøshæ.

²⁶ Vaŋ-nshwi vaŋ, viŋ lumæ faŋ Nwi nã shò' viŋ laa viŋ lùu mbii vii nã, ŋwæ nã shò' kəŋ vii mbiæ? Maa vii mbiæ faŋ vøŋ kii yitɔfæ fi taa mbi nyè, kee lùu vøyaŋ taa ŋwæ viŋ me. Vii kwalæ nã vøsh' kee lùu vøyaŋ taa ŋwæ viŋ me. ²⁷ Nwi nã shò' luu vii faŋ vi tii vøŋ nã vømfaw taa mbi nyè, tɛ ka' tɔ dii ndɔ luu tɛ vii mbiæ faŋ vøŋ gi laa vøŋ lùu vii t-ley. Nwi baa shò' vii mbiæ faŋ vøŋ kee kii wutæ me, tɛ ka' tɔ dii lùu tɛ vii mbiæ faŋ vøŋ gi laa vøŋ kii wutæ. ²⁸ Ŋwæ shò' vii mbiæ faŋ vøŋ kee lùu nu taa mbi nyè me, nã mbiæ faŋ vii yaa ki shiasæ vøŋ. Nwi ndi ŋkee vətɔ vadayday, yè laa mbæ shɔc vətɔ mbiæ faŋ vii taa mbi nùŋ fwi shɔ, ki gisæ laa lùu ŋkee vətɔ nã. ²⁹ Nwi yè niniŋ, tɛ ka' tuu wæ kee lùu shɔ, bu' diŋ wi visi Nwi me. ³⁰ Luu bu' Nwi, faŋ viŋ gù fa kəmu' viŋ vi Yeso Kristo. Nã yisæ Nwi laa nu Kristo gu nu t-ley tɛ nsin. Luu she' bu' Yeso faŋ Nwi ndi nsin yaa vii faŋ vønu vøvøŋ lùu vøloomæ. Yisæ ŋwæ buu nsin lùu vii ley Nwi. Ŋwæ bweysæ nsin fi ghɔ vønu vøbwævæ. ³¹ Lùu nu ŋkiæ faŋ vi nyò' taa ŋwa'læ Nwi laa, «Wæ ki luu ki kæa bu' diŋ wi, ŋwæ bù' diŋ wi bu' nu tita Nwi.» †

Yiku Yeso fuu fæŋkɔ' fæ ŋki'sæ luu ŋkee ŋi' nu Nwi

2 Vaŋ-nshwi vaŋ, viŋ lumæ faŋ mæ nã fɔŋ jwi yi viŋ, mæ nã kee ndi yitɔfæ fi taa mbi nyè me, ti'næ me jwi nã shuu si'sæ maa mæfi'tæ nu Nwi tɛ viŋ me. ² Mæ nã tæ laa bàw viŋ kii she' ŋi' nu Yeso Kristo laa vi nã bèy ŋwæ fuu fæŋkɔ' fæ ŋki'sæ, ŋwæ ku tɔ nsin. ³ Mæ nã kee jwi taa ŋwæ viŋ yaa wuu kwalæ me. Mæ nã jwi yaa mbæaŋ ŋay, tɛŋ taa ŋwæ viŋ nã mæfee, baa nã mæla'. ⁴ Faŋ mæ nã fi'tæ nu Nwi tɛ viŋ nã, mæ nã kee ndi yitɔfæ wæ mænsaw maa mæsuŋ viŋ me. Nã gaŋtæ she' Zwi'tæ Nwi nã wutæ ki gaŋtæ mæ maa mædæ tɛ viŋ laa lùu nu yinsæŋ faŋ mæ fi'tæ nã. ⁵ Niniŋ laa ki viŋ nuŋ fwi siŋ maa nu Nwi bu' yitɔfæ wæ mænsaw me. Luu she' bu' wutæ Nwi laa viŋ biŋ ŋwæ.

Yitɔfæ Nwi kee lùu yaa yitɔfæ wæ mænsaw me

⁶ Luu nã, yitɔfæ yimó' lùu shɔ faŋ yia fi'tæ nu Nwi tɛ vii mbiæ faŋ nu Nwi lwàŋ taa fwisæ vøŋ. Kəŋ t-ley kó kee ndò fi taa mbi nyè me, ti'næ me fi ghɔ vøwutæ faŋ mbæ

† 1.31 Jeremaya 9.23.

sɔ' mbi nyè me. ⁷ Nu t-ley ŋkiæ faŋ yia gisæ nã, luu ŋkee nu t-ley Nwi, faŋ wæ mænsaw nã kee ta yiye me. Ŋkee fishi, faŋ Nwi nã kee ta zi ki bɔŋ mbi me, Nwi nã du'tæ Nwi tæ nu t-ley kó, tɛ ka' nsin vi vøŋ ndɔ luu mó' taa yikwalæ yi. ⁸ Vøwutæ vøshæ faŋ mbæ sɔ' mbi nyè, kee kii nã kəŋ t-ley kó me. Mbæ nã to' kii, buu vøŋ nã kee bèy tita Yeso Kristo, faŋ lùu Tii vøwutæ, fuu fæŋkɔ' fæ ŋki'sæ me. ⁹ Lùu nu yinsæŋ faŋ vi nã nyò' taa ŋwa'læ Nwi laa,

«Nwi lootæ ŋkee nu kwalæ

tɛ vii mbiæ faŋ vøŋ kaw ŋwæ.

Lùu nu faŋ tuu wæ nã kee ta yiye me,

baa lùu nu faŋ tuu wæ nã kee ta yizɔ me,

baa lùu nu faŋ tuu wæ nã kee ta yibi'tæ me.» ††

¹⁰ Nwi dè nu kó tɛ nsin fi taa Zwi'tæ Nwi. Zwi'tæ Nwi ye vønu vøshæ vøley, ŋkee vønu vəkwalæ faŋ mbæ lùu shɔ taa ŋki Nwi. ¹¹ Wæ kee lùu shɔ maa mækii nã mbi'tæ wæ mó' me. Kii she' zwi'tæ wæ kii nã mbi'tæ wæ ghó. She' niniŋ, ka' wæ kee kii nã mbi'tæ Nwi me. Kii she' Zwi'tæ Nwi kii nã mbi'tæ Nwi. ¹² Zwi'tæ ŋkiæ faŋ Nwi kwanŋ taa fwisæ nsin, lùu nkæ Nwi, nkæ kee ndò fi taa mbi nyè me. Lùu Zwi'tæ Nwi kó faŋ nkæ yisæ laa nsin kii nã vəkɔ mbiæ faŋ Nwi kò tɛ nsin. ¹³ Faŋ yia naysæ tɛ vii kɔŋ vəkɔ vó, yia kee ndi yigi faŋ nyæ ndò fi maa t-ley wæ mænsaw me; dæ Zwi'tæ Nwi dè vønu vó tɛ yia. Yia twelæ vønu mbiæ faŋ mbæ ndò fi ghɔ Zwi'tæ Nwi tɛ vii faŋ vøŋ kii Zwi'tæ Nwi taa fwisæ vøŋ. ¹⁴ Wæ ntia faŋ ŋwæ kee kii Zwi'tæ Nwi taa fwi ŋwæ me, ka' ŋwæ kee biŋ vønu mbiæ faŋ mbæ ndɔ fi ghɔ Zwi'tæ Nwi me. Kəŋ wæ ghó ka' ŋwæ kee kii nã vønu vó me. Ŋkæ lùu tɛ ŋwæ yaa vønu vø vømfaw, bu' laa luu she' Zwi'tæ Nwi faŋ nkæ yaa ki yisæ wæ kii nã kəŋ vønu ghó. ¹⁵ Wæ ntia faŋ ŋwæ kii Zwi'tæ Nwi taa fwi ŋwæ, kɔ' kii nã ŋi' vønu vøshæ. Vii mó' fi taa mbi kee kii nã ŋi' nu ŋkiæ faŋ wæ ghó yè me. ¹⁶ Ŋkæ lùu she' faŋ vi nã nyò' taa ŋwa'læ Nwi laa,

«Sii ka' kii ndæ nã mbi'tæ tita Nwi?

Wæ kee lùu shɔ faŋ ka' ŋwæ tɛ Nwi me.» ‡ Luu nã, gæ fi maa nsin, faŋ nsin kii Zwi'tæ Nwi nã, nsin kii mbi'tæ Kristo.

Ki fæsæ nã ntaysæ lùu taa ŋwæ viŋ me. Vii fa' Nwi luu she' nindiŋ

3 Vaŋ-nshwi vaŋ, faŋ mæ nã fɔŋ jwi yi viŋ nã, nã ka' mæ kee gi tɛ viŋ yaa mæ gisæ tɛ vii faŋ vøŋ kii Zwi'tæ Nwi taa fwisæ vøŋ me. Mæ nã bee kii gisæ tɛ viŋ yaa vii taa mbi nyè, bu' laa viŋ nã ki bii yuu vaŋmbwaa taa nu Kristo. ² Ŋkæ nã fɔŋ lùu yaa mæ ndi lùu mæmæŋ, zæ viŋ shɔ, kee ki ndi ŋkee fazi me, bu' laa viŋ nã kee taa yiku'næ maa ŋkee fazi me. Yinsæŋ, jwi kɔ tɔ vø-ndee, viŋ kee ta yiku'næ me, ³ bu' laa viŋ ki bii shi nshinæ yinŋ yaa vii fi taa mbi. Viŋ ki bii nã fæsæ baa nã ntaysæ taa ŋwæ viŋ. Ŋkæ dè laa mbi'tæ yinŋ ki bii yaa njyæ vii fi taa mbi, viŋ to' yaa vii fi taa mbi. ⁴ Lùu niniŋ bu' faŋ vii mó' gisæ laa vøŋ be'sæ Pɔɔl, vii mó' laa vøŋ be'sæ Apɔɔs. Maa ŋkæ dè laa viŋ yisæ vønu she' yuu vii fi taa mbi. ⁵ Apɔɔs sii lùu ndæ? Pɔɔl lùu ndæ? Maa yia luu she' vii fa' Nwi, faŋ Nwi nã tɔŋ laa yia gaŋtæ viŋ, viŋ nuŋ fwi siŋ maa

†† 2.9 Aysaya 64.4; 65.17. ‡ 2.16 Aysaya 40.13.

Yeso Kristo. Yia fa' she' fa' ngwə faŋ Nwi kò tɛ yia tɔ tɔ. ⁶ Yia lùu yaa vɛi fa' taa biisə. Mə bia vətɔ, Apɔlɔs tutə muu shɔ. Luu nə, luu she' Nwi faŋ ɲwə yisə laa vətɔ vɔ fuu kɪ ta. ⁷ Ƴkə lùu laa, wuu məbia vətɔ kee lùu nu me, wuu mətutə muu kee lùu nu me. Nu kwalə luu she' Nwi faŋ ɲwə yisə vətɔ vɔ ta. ⁸ Wə ntɛə faŋ ɲwə bibia, nə wə ntɛə faŋ ɲwə tutə muu shɔ nə, luu she' nindir. Wə kee shɔɔ liŋ wi me. Nwi taa kɔ vəkəynə tɛ wə tɛ me wə faŋ wə ghɔ nə fa' nə. ⁹ Yia vəbɔɔ fəynə ghɔ ghia maa məfa' fa' Nwi. Gə fi maa viŋ, viŋ lùu faŋ yindɛi Nwi yɔ, baa lùu yaa ɲii faŋ Nwi fia nə.

Bàw vɛi fa' Nwi kɪ fa' she' jəə jəə

¹⁰ Yighee visi, faŋ mə nə fɔŋ jwi yi viŋ nə, Nwi nə kò tɔ ley shee, tɛ ka' mə bɔŋ shi ɲii Nwi kó yaa wuu məfianə ndɔ' jəə. Wə diday kɪ nii tey kɪ bɔŋ vəlɛtə və ɲii vɔ. Bàw wə tɛ me wə faŋ ɲwə bɔŋ ɲii yɔ, ndi yighee, kɪ bɔŋ maa jɛi yijəə. ¹¹ Shi ɲii kó luu she' Yeso Kristo. Nwi nə nùŋsə ɲwə laa ɲwə luu yuu shi ɲii tɛ nsir, tɛ ka' nsir tɛŋnə shɔ. Shəŋ day kee baa lùu shɔ, tɛ ka' nsir tɛŋnə shɔ me. Shi ɲii kəmə' kee baa lùu shɔ me. ¹² Vɛi mɔ' ndi goolə jəə, vɛi mɔ' ndi tiəŋ, vɛi mɔ' ndi ɲo'sə faŋ nsə luu ɲkee səjəə, bɔŋ ɲii shɔ fuu shi ɲii kó. Luu nə, vɛi mɔ' ndi mənti nə wiŋsə nə nintɔŋ, bɔŋ ɲii shɔ fuu shi ɲii kó. ¹³ Shi mɔ' vi ndɔ ye fa' wə tɛ me wə ntee, laa ɲwə lùu kɪkə. Ndɔ lùu maa shi kó, Nwi ndɔ ndi luu wisə maa məmɔŋ vəfa' və vɛi shɔ, tɛ ka' wə yè fa' ghɔ ley ley, faŋ wə tɛ me wə fà' nə, laa ɲwə lùu jəə mu, mu ɲwə kee lùu jəə me. ¹⁴ Kɪ luu ɲii ɲjəə faŋ wə nə fianə fuu shi ɲii kó nə, wə fuu shi ɲii kó, tɛ ka' wi kee bisə nyə me, wə ghɔ faŋ ɲwə fianə ɲii yɔ nə, taa kii vəkəynə vi. ¹⁵ Kɪ luu fa' wə mɔ' kii taa wi ghɔ bi, buu wə ghɔ kee kii vəkəynə me. Nshi-tɔ wə ghɔ ndɔ ye məbwey fi ghɔ Nwi, luu nə, she' nə ghɔ dayday yaa wə faŋ ɲwə nyɛŋ fi ghɔ wisə. ¹⁶ Viŋ kee yikɛi laa viŋ lùu ɲii Nwi faŋ Zwi-tə Nwi shi taa tey yi yimu? ¹⁷ Kɪ luu wə bisə ɲii Nwi yɔ, buu ɲkee nshi-tɔ Nwi taa bisə wə ghɔ. Viŋ kɔ' kii laa ɲii Nwi yɔ luu ɲkee fa ley faŋ kii Nwi. Viŋ lùu ɲii Nwi yɔ faŋ lùu fa ley.

Kɪ wə ko'sə ɲwaa wi me

¹⁸ Kɪ wə kɪ bwe'sə ɲwaa wi me. Wə kɪ luu lùu taa ɲwaa viŋ, faŋ ɲwə bi'tə laa yi kii yitɔfə taa mbi nyə, bàw ɲwə kiasə gù wə faŋ ɲwə kee kii nə nu me, buu ka' ɲwə ndɔ kii yitɔfə ɲjəə faŋ lùu yitɔfə yinsəŋ. ¹⁹ Mə gi niniŋ bu' laa vənu faŋ mbi ndi yaa vənu və tɔ-ley, lùu vənu və vəmɔfaw visi Nwi. Lùu nu yinsəŋ faŋ vi nyɔ' taa ɲwa'lə Nwi laa, «Nwi kɔ'sə vɛi tɔ-ley maa nu tɔ-ley vəŋ.» ^{†20} Yigisə Nwi yimɔ' lùu laa, «Nwi kɔ' kii laa mbi'tə vɛi tɔ-ley luu she' nu dayday.» ^{††21} Lùu ɲi' nu ɲkɛə faŋ mə naysə tɛ viŋ laa kɪ wə kɪ ko'sə ɲwaa wi bu' nu wə mənsaw me, yuu kɪ gisə laa yi be'sə kikee, ti'nə me kikee. Viŋ kɔ' kii laa vənu vəshə lùu tɛ viŋ. ²² Kɪ lùu Pɔɔl, kɔ lùu Apɔlɔs, kɔ lùu Pita, vəŋ lùu vɛi viŋ. Mbi yinshə nə məbwey nə yiku lùu tɛ viŋ. Vənu və ndwə, nə vənu faŋ mbə luu visi, mbə vəshə lùu tɛ viŋ. ²³ Gə fi maa viŋ, viŋ lùu vɛi Kristo. Kii Nwi kii Kristo.

† 3.19 Job 5.13. †† 3.20 Sam 94.11.

Nwi ndeynə vənu və vɛi fa' vi

⁴ Nu ɲkɛə faŋ ɲkə bàw laa vɛi kɪ bitə kɔŋ yia, lùu laa yia lùu vɛi fa' Kristo, baa lùu vɛi məndeynə nu Nwi, ɲkɛə faŋ ɲkə nə ndènə fi yikə' vɛi nə. ² Niniŋ, nu ɲkɛə faŋ Nwi kəə laa vɛi məndeynə vətɔ vi kɪ yisə, lùu laa vəŋ kɪ yisə nə fwi yijəə. ³ Kɪ luu viŋ tii nsɔ' tɔ mə, ti'nə me vɛi fi taa mbi nùŋ nu tɔ mə, ɲkə kee lùu nu shee me. Ƴkee nshi-tɔ ɲwaa kee kii sho'mə vənu vəŋ yuu shia nsɔ' shɔ me. ⁴ Yinsəŋ, mə kee kii nə nu faŋ mə gù me. Luu nə, kee ndɔ shia mə shia nsɔ' tɔ nyaa yuu lee nsɔ' me. Sɔ' she' Nwi sɔ' mə faŋ mə kii nsɔ'. ⁵ Niniŋ, ɲkə kee kù'nə laa viŋ kɪ shia nsɔ'sə tɔ vɛi me, faŋ yighee məshia nsɔ'sə kee ta yiku'nə me. Maa shi ɲkɛə faŋ tita Yeso ndɔ jwi, ɲwə ndɔ də vənu ntee faŋ mbə nə lùu taa mfɛŋsə, nə mbi'tə wə faŋ wə kii taa fwi ɲwə. Lùu shi kó faŋ Nwi ndɔ bəŋsə wə faŋ məbəŋsə wə ghɔ kù'nə.

Kɪ viŋ kɪ ko'sə yinwaa me

⁶ Vəŋ-nshwi vəŋ, nu ɲkɛə faŋ mə nii gisə nə, mə gisə kɔŋ nshi-tɔ ɲwaa nə Apɔlɔs maa məgəŋtə viŋ, tɛ ka' viŋ kii nə ɲi' yigi ɲjəə faŋ nyə gi laa, «Bàw wə kɪ to' she' maa nu ɲkɛə faŋ ɲkə lùu taa ɲwa'lə Nwi. Kɪ wə kɪ dee kɪ me.» Ƴkə kee kù'nə laa viŋ kɪ ko'sə yinwaa bu' wə me, ndɔ baa su'sə wə mɔ' nsi. ⁷ Sii nəysə ndə laa a shɔɔ vɛi mɔ'? A kii fa ghɔ ghɔ faŋ ɲkə kee ndɔ fi ghɔ Nwi yimu? Faŋ kò Nwi kò vətɔ vəshə tɛ ghɔ nə, sii yɛ kə a ko'sə ɲwaa maa vətɔ vɔ, yaa wə faŋ ɲwə nə fà' nu nə ɲkiinə wutə. ⁸ Viŋ du'tə viŋ zi zwə mu? Viŋ du'tə viŋ luu vɛi faŋ vəŋ kii vətɔ vəŋ mu? Viŋ du'tə viŋ gu vɛi məsɔ' mbi taa yifwəŋ Nwi, tɛ nshi-tɔ wia kee ta zi' shɔ yimu? Ƴkə nə bàw laa viŋ luu vɛi məsɔ' mbi, yuu nsir lùu mɔ'. ⁹ Luu nə, mə bi'tə laa Nwi nùŋsə yia, vɛi nɔŋ vi, ɲkee nsi. Yia lùu yaa vɛi faŋ vi sɔ' nsɔ' vəŋ, shia laa vi zwilə vəŋ. Yia luu she' yaa vɛi taa vəghəy faŋ mbi yinshə ɲk-wəŋ nə nshiisə-ɲiisə Nwi nə wə mənsaw ye yia nə. ¹⁰ Yia lùu yaa vəmɔfaw bu' faŋ yia fi'tə nu Kristo. Gə fi maa viŋ, viŋ lùu yaa vɛi tɔ-ley bu' Kristo. Yia kee kii wutə me. Luu nə, viŋ kii wutə. Viŋ lùu vɛi faŋ vi fee viŋ. Luu nə, yia lùu vɛi faŋ vi gisə mbi yibwə tɔ yia. ¹¹ Jwi kɔ tɔ və-ndee, jɛŋ zasə yia, twey muu ywey yia, yia shuŋ vəkɔ və ɲjwisə. Vɛi kɔ ɲi' tɛ yia. Yia kee kii shəŋ shi me. ¹² Yia fa' ɲkee nəŋay nə ghɔ ghia, tɛ ka' yia kii fa maa məzi. Vɛi ndasə yia. Luu nə, yia kɪ tu mənɔŋ-bwəŋ tɔ vəŋ. Vɛi kɔ ɲi' tɛ yia, yia jia fwi sia. ¹³ Vɛi gisə vənu vəb-wəvə tɔ yia, yia kɔ bəŋsə tɛ vəŋ she' nə yigisə yijəənə. Yia gù vətɔ faŋ mbi mè'. Jwi kɔ tɔ və-ndee, vɛi ndi yia yaa vətɔ və yikuu vəbu.

Faŋ Pɔɔl nə tɔŋ Timoti laa ɲwə gə tɛ vɛi Nwi fi shi Kōrint

¹⁴ Mə kee nyɔ' vənu və tɛ viŋ laa tɔ kiŋ dii me. Mə kəə tɛ viŋ, bu' laa viŋ lùu vəŋ vəŋ faŋ mə kàw. ¹⁵ Vɛi kɔlə luu ɲkee vəŋ faŋ vəŋ shiinə viŋ kɔŋ nu Kristo, vətɛi viŋ kee lùu vəŋ me. Wə lùu shɔ she' mu' faŋ ɲwə nə bi viŋ, viŋ gu vɛi Kristo nə. Lùu mə faŋ mə nə fɔŋ jwi nəysə nu Yeso Kristo tɛ viŋ, tɛ ka' viŋ vi Yeso Kristo fəynə gù fa kəmu' nə. ¹⁶ Niniŋ, mə bu' ghɔ tɛ viŋ laa viŋ

be'sə ghuu yito' kaŋ. ¹⁷ Lùu ŋi' nu ŋkiə faŋ mə tōŋ Timoti yi viŋ, ŋwə taa baa lumə tɛ viŋ, faŋ nshinə nyaa dù' taa jii Yeso Kristo, nə vənu mbiə faŋ mə deesə tɛ vii Nwi maa vəshəŋ vənsə. Timoti lùu ŋwiŋ ŋwaa taa nu Nwi, faŋ mə kàw ŋwə. Yia ŋwə lùu fa kəmu' yia vi Yeso Kristo. Ŋwə fa' fa' Yeso Kristo nə fwi yimu'. ¹⁸ Vii mɔ' fi taa ŋwaa viŋ ko'sə yinŋwaa vəŋ, bi'tə laa mə ndɔ kee baa bəŋ jwi yi viŋ me. ¹⁹ Ki ghaŋ Nwi biŋ, buu fiki' nee, mə jwi yi viŋ, tɛ ka' mə ndɔ kii nə wutə ŋkiə faŋ vii məko'sə ŋwaa vɔ kii, kee baa kii she' yigisə vəŋ me. ²⁰ Viŋ kɔ' kii laa nu yifwàŋ Nwi yaa ki jwi nə wutə Nwi, ŋkə kee yaa ki jwi she' nə yigi me. ²¹ Viŋ sii kəə kə? Yighee nŋyə faŋ mə ndɔ jwi, mə taa jwi nə mfa maa məsaŋ viŋ mu, mu viŋ taa kwiinə nshinə yin, yuu mə taa ki jwi, mə jwi fi taa bwaŋnə, də ŋkawə nyaa, faŋ mə kaw viŋ shɔ nə mu?

Ki viŋ biŋ nu bwə taa ŋwaa vii Nwi me

5 Mə zɔ laa vii mɔ' taa ŋwaa viŋ yisə ŋkee vənu vəb-wəvə. Jii nŋyə faŋ vəŋ yisə vənu vəb-wəvə shɔ nə, nŋyə bi shɔ ki. Ŋkee vii faŋ vəŋ kee kii nə Nwi me, kee yi kəŋ nu ghɔ me. Mə zɔ laa wə mɔ' fi taa ŋwaa viŋ ndi zu tii wi. ² Sii ka' viŋ ko'sə yinŋwaa kikə, faŋ vii fi taa ŋwaa viŋ yisə kəŋ vənu vɔ? Bəw viŋ gwia bu' vənu vəb-wəvə viŋ. Bəw viŋ jɔŋ kəŋ wə ghɔ, faŋ ŋwə yisə kəŋ nu ghɔ, fi taa ŋwaa viŋ. ³ Faŋ nsin kee kɔlə lùu mɔ' shəŋ mu' nə me, fwi nyaa lùu yi viŋ. Maa yizii tita Yeso Kristo mə du'tə mə shia, tə kɔŋ nu faŋ wə ghɔ yisə nə, lùu yaa mə lùu yi viŋ. ⁴ Nu ŋkiə tɛ ka' viŋ yɛ, lùu laa viŋ shəŋtə shəŋ mu' maa yizii Yeso Kristo. Zwi'tə kaŋ taa lùu taa ŋwaa viŋ nizi. Viŋ ndi wutə fi ghɔ tita Yeso, ⁵ mɛ'tə wə ghɔ tɛ tii vəzwitə vəb-wəvə laa ŋwə ndisə ŋwaa wə ghɔ. Niniŋ, ka' zwi'tə ki ndɔ bwey maa shi ŋkiə faŋ tita Yeso ndɔ bəŋ jwi, ki sɔ' mbi nə.

⁶ Ŋkə kee bəw laa viŋ ki ko'sə yinŋwaa yin, faŋ viŋ ko'sə nə me. Maa viŋ kii laa vi yaa ki naysə bee, vi kwan she' wee-di' fənsin taa tey yi nee, fənsin fɔ yisə bee kɔ kənsə mwa she' fiki' nee. ⁷ Niniŋ ghɔ, viŋ fuusə nu bwə fi taa ŋwaa viŋ. Viŋ kee fuusə me, buu ŋkə taa saynə taa ŋwaa viŋ, she' yuu fənsin saynə taa bee nə. Viŋ fuusə nu bwə kɔ, yuu dù' vəley. Maa yinsəŋ, viŋ du'tə viŋ luu vəley, bu' laa Yeso nə kù tɔ nsin, sɔ yibisə nyaa-nsin. Ŋwə lùu tɛ nsin yaa bi-njii nŋyə faŋ vi yaa ki kɔ Nwi shɔ maa ndey shi Pasa. ⁸ Niniŋ, nsin ki du' nə mənəytə, kee ki kii nu maa məyi nə nu bwə me. Ki nu bwə saynə taa ŋwaa nsin me. Bəw nsin bee ki kii yi jəə, be'sə jəə Nwi nə fwi yimu'. Nsin ki to' yito' nyaa-nsin maa jii Nwi yinsəŋ.

⁹ Mə nə du'tə mə nyɔ', nəysə tɛ viŋ taa ŋwa'lə laa ki viŋ ki du' viŋ vi vii faŋ vəŋ yi vənu vəb-wəvə me. ¹⁰ Mə nəə kee gisə kɔŋ vii faŋ kee lùu vii Nwi me. Vii mbiə faŋ vəŋ kee lùu vii Nwi me, faŋ vəŋ yisə vənu vəb-wəvə nə, lùu taa mbi, nsin vi vəŋ. Vəŋ tii vəki, səsə vətɔ, shaw vətɔ, baa fè' vənwi vədayday. Niniŋ, faŋ vəŋ lùu taa mbi nyə nə, jii kee lùu shɔ viŋ gaasə yinŋwaa fi ghɔ vəŋ me, maa tɛ li' laa viŋ fūusə yinŋwaa yin fi taa ŋwaa wə mənsaw me. ¹¹ Nu ŋkiə faŋ mə kəə gi, lùu laa ki viŋ ki du' shəŋ mu' viŋ vi wə faŋ ŋwə gi laa yi lùu wuu Nwi,

luu nə, yisə vənu vəb-wəvə me. Weenshu ŋwaa-nsin mɔ' lùu shɔ faŋ ŋwə tii vəki, ti'nə me səsə vətɔ, ti'nə me fe' vənwi vədayday, ti'nə me ndasə vii, ti'nə me nu məlu' ghenə, ti'nə me shishaw, ki viŋ ki shi viŋ vi kəŋ vii vɔ shəŋ mu' me. Ki viŋ ki zinə viŋ vi kəŋ vii vɔ faŋ vəŋ yisə kəŋ vənu vɔ me. ¹² Mə kee shia nɔ' tɔ vii mbiə faŋ vəŋ kee lùu vii Nwi me. Luu nə, bəw viŋ ki sɔ' vii mbiə faŋ lùu vii Nwi, faŋ vəŋ yɛ kəŋ vənu vɔ nə. ¹³ Ka' sɔ' she' Nwi sɔ' vii mbiə faŋ vəŋ kee lùu vii Nwi me. Luu nə, gə fi maa nu bwə kɔ taa ŋwaa viŋ nə, viŋ ki yisə she' faŋ vi nyɔ' taa ŋwa'lə Nwi laa, «Viŋ jɔŋ wuu bwə ghɔ fi taa ŋwaa viŋ!» †

Faŋ ŋkə kee bəw laa vii Nwi ndi vəŋ-nshwi vəŋ, gə nə vəŋ taa ŋii nɔ'sə me

6 Nu mɔ' baa lùu shɔ taa ŋwaa viŋ. Sii yi kə, wə fi taa ŋwaa viŋ, faŋ ŋwə kii ntay ghɔ liŋ wi, ŋwə ndi nɔ' yɔ, gə nə nyə taa ŋii nɔ'sə, laa vii məmanə Nwi shia nɔ' yɔ? Sii yɛ kə ŋwə kee jwi nə nyə visi vii ley Nwi me? ² Viŋ kee yikii laa ndɔ sɔ' vii Nwi sɔ' nɔ'sə vii fi taa mbi maa yighee yifwàŋ Nwi yimu? Faŋ ŋkə lùu niniŋ, faŋ shi mɔ' ndɔ ki jwi, viŋ sɔ' nɔ'sə vii fi taa mbi nə, sii yɛ kə laa ka' viŋ kee sɔ' vəŋ-nɔ'sə fi taa ŋwaa viŋ ndwə me? ³ Viŋ kee kii laa nsin ndɔ sɔ' ŋkee nɔ'sə nshisə-ŋiisə Nwi yimu? Faŋ ŋkə lùu laa nsin ndɔ sɔ' nɔ'sə nshisə-ŋiisə Nwi nə, sii yɛ kə laa ka' viŋ kee sɔ' vəŋ-nɔ'sə fi taa mbi nyə, shia me? ⁴ Niniŋ, yighee nŋyə faŋ nu gəy taa ŋwaa viŋ, ki viŋ ndi, gə nə ŋkə taa ŋii nɔ'sə me, tɛ ka' vii faŋ kee lùu vii Nwi me, sɔ' nɔ'sə sɔ, shia me. ⁵ Maa tɔ kiŋ didii? Ŋkə lùu laa tuu wə kee lùu shɔ taa ŋwaa viŋ, faŋ ŋwə kii tɔ ley, tɛ ka' ŋwə sɔ' nɔ' shia taa ŋwaa vii faŋ lùu vii Nwi yimu? ⁶ Ŋkə kee kù'nə laa wuu Nwi ndi weenshu wi wuu Nwi, ghɔ ŋwə gə nə nɔ' vəŋ taa ŋii nɔ'sə, faŋ sɔ' vii faŋ kee lùu vii Nwi me, nə vii faŋ vəŋ kee biŋ nu Nwi me.

Ki viŋ biŋ ntaysə fuu taa ŋwaa viŋ me

⁷ Yinsəŋ, viŋ du'tə viŋ gu, bu' faŋ ntaysə fuu taa ŋwaa viŋ. Wə kɔlə yɛ nu bwə maa ghɔ, ti'nə me shəw fa fi ghɔ ghɔ, bəw a me'tə ŋwə, gəy. Ŋkə nə bəw a ye ŋi' fi ghɔ weenshu wə, fi ghɔ a ndi ŋwə, gə nə ŋwə taa ŋii nɔ'sə. ⁸ Luu nə, viŋ kee kàw me'tə me. Viŋ bee kii yisə vənu vəb-wəvə tɛ vəŋ-nshwi viŋ, shəw fa ŋkee fi ghɔ vəŋ-nshwi vii Nwi. ⁹ Viŋ kɔ' kii laa vəyi-kəbwə kee ndɔ ŋii taa nu yifwàŋ Nwi me. Ki viŋ ki bwe'sə yinŋwaa yin me! Vii faŋ vəŋ yisə vənu vəb-wəvə, ti'nə me shi nə vəki, nə vii faŋ vəŋ fe' vənwi, nə vii faŋ vəŋ me'tə vəki vəvəŋ, tii vəki vəmɔ', nə vəndɔŋ faŋ vəŋ shi nə vəliŋ vəvəŋ vəndɔŋ, ¹⁰ nə vii faŋ vəŋ shishaw, nə vii vəŋwiŋ, nə vii faŋ vəŋ nu məlu', mbiə shɔ si vəŋ, nə vii faŋ vəŋ to' ndasə vii, nə vii faŋ vəŋ si vətɔ və vii, kəŋ vii vɔ vənshə, faŋ vəŋ yisə vənu vəb-wəvə vɔ nə, kee ndɔ ŋii taa nu yifwàŋ Nwi me. ¹¹ Nə luu yighee visi, vii mɔ' fi taa ŋwaa viŋ nə yisə kəŋ vənu vɔ. Luu nə, Yeso Kristo sɔ viŋ fi maa vənu vəb-wəvə viŋ vɔ, ŋwə fuusə viŋ, tə laa viŋ luu mbii vii. Nwi ndi viŋ yaa vii faŋ vənu vəvəŋ lùu

† 5.13 Diteronimi 13.6.

vəloomə, bu' laa viŋ jwì yì ɲwə maa yizii tita Yeso Kristo. Yì Zwiṭə Ley Nwi laa viŋ luu vī ley Nwi ndwə.

Nu mətii vəki kee kù'nə tɛ vī Nwi me

¹² Gə fī maa yigi njyə faŋ vī gì laa, «Ka' mə ki yisə vənu vənshə.» Lùu niniŋ, luu nə, kee gaŋtə vənu vənshə gaŋtə mə laa mə ki gə vīsì vīsì me. Ka' wə ki yisə vənu vənshə, luu nə, kee bəw laa nu yisə ɲwə gu bu' tɛ nu kó me. ¹³ Wə mós' taa gi laa, «Nwi nə nəysə fazi tɛ ka' ɲkə ɲii taa njyo', baa nəysə njyo' wə laa fazi ki ɲii shɔ.» ɲkə lùu niniŋ. Luu nə, shi mós' Nwi ndɔ ndisə njyo' wə ghɔ fazi. Gə fī maa nu məshi nə vəki, Nwi nə kee bɔŋ ɲwaa wə laa ɲwə ndi ɲwaa wi ghɔ, ki yisə vənu vəb-wəvə shɔ me. Nwi nə bɔŋ ɲwaa wə laa ɲwə ndi ɲwaa wi ghɔ, ki to' nə ɲwə, fa' vənu və Nwi nə ɲwaa wi ghɔ. Kò Nwi kò fa ɲkiə faŋ ɲwaa wi ghɔ kəə. ¹⁴ She' faŋ Nwi nə ywəysə Yeso Kristo fī shi yiku nə, ɲwə ndɔ baa ndi wutə ki kó, yisə nsin ywey fī shi yiku nizi. ¹⁵ Maa viŋ yikii laa yiŋwaa yiŋ lùu fī maa way ɲwaa Yeso Kristo. Ka' wə kee ndɛ way ɲwaa Kristo ghɔ, gə fəynə ghɔ wəzwi sakə, ɲwaa wi ki nii gù way ɲwaa wəzwi sakə me. Ka' wə kee yɛ kəŋ nu ghɔ me. ¹⁶ Ki luu wə faynə ghɔ wəzwi sakə, buu ɲkə dè laa, ghɔ sakə ghɔ lùu fa kəmu', ɲkə luu she' faŋ vī nyò' taa ɲwa'lə Nwi laa, «Wəndɔŋ nə wəzwi kiasə gù fa kəmu'.» ¹⁷ Luu nə, wə faŋ ɲwə faynə yiŋwaa ghɔ tita Yeso Kristo, wə ghɔ kii zwiṭə kəmu' ghɔ Yeso. ¹⁸ Niniŋ, viŋ me'tə vənu vəb-wəvə vó. Ki viŋ faynə nə vəki sakə me. Wə ki luu yì nu bwə mós', ɲkə kee kɔŋ ɲwaa wi me. Luu nə, wə shi ghɔ vəki, buu lùu nu bwə faŋ ɲkə kɔŋ ɲkee ɲwaa wi. ¹⁹ Maa viŋ kii laa Zwiṭə Nwi shi taa ɲwaa viŋ, faŋ lùu ɲii Nwi. Kwàŋ Nwi kwàŋ Zwiṭə kó taa fwisə viŋ. Niniŋ, kee kii viŋ kii yiŋwaa yiŋ me, kii Nwi kii yiŋwaa yiŋ. ²⁰ Viŋ kó' kii laa Yeso Kristo nə ywàŋ viŋ ɲkee nə mənshi mi, faŋ ɲwə nə kù tɔ nsin nə. Niniŋ, viŋ ki ndi yiŋwaa yiŋ maa məbəŋsə Nwi!

Ntisə kɔŋ nu məndaa

7 Mə kəə kɔ bəŋsə vənu mbiə faŋ viŋ nə nyò', bitə tɛ mə. Wə ki luu dù', kee kɔŋ wəzwi me, ɲkə bəw tɛ ɲwə mu? ² Bəw laa wə kii zu wi, wəzwi kii ndəə wi maa məme'tə vənu vəb-wəvə. ɲkə kee lùu niniŋ me, wəndɔŋ kee kii zu wi me, buu ka' ɲkə lùu ɲkee kəwe' tɛ ɲwə, ɲwə dù' ki ɲii məmɔŋ nu bwə, tii vəki. She' niniŋ, bəw wəzwi ndaa ndəə wi, tɛ ka' vəŋ kee baa yɛ nu bwə me. ³ Wəndɔŋ yɛ nu ɲkiə faŋ ɲkə kù'nə tɛ ka' ɲwə yisə maa zu wi; wəzwi yisə nu ɲkiə faŋ ɲkə kù'nə tɛ ka' wəzwi ki yì maa ndəə wi. ⁴ Wəzwi kee sɔ' ɲwaa wi me; sɔ' wəndɔŋ sɔ' ɲwaa wəzwi. Wəndɔŋ kee sɔ' ɲwaa wi me; sɔ' wəzwi sɔ' ɲwaa wəndɔŋ. ⁵ Niniŋ ghɔ, ki wəndɔŋ ghɔ wəzwi twey nu liŋ wi me, maa tɛ li' laa vəŋ vənshə biŋ laa vəŋ taa gaasə yiŋwaa maa wee-fī-yighee maa məshɔ'tə Nwi me. Yighee yó taa shɔɔ, bəw vəŋ baa faynə, tɛ ka' zwiṭə bwə Satan kee kii wutə, ɲii taa ɲwaa vəŋ nə məmɔŋ, ki yì laa vəŋ gu, bu' laa vəŋ kee kii sɔ' yiŋwaa yivəŋ me. ⁶ Nti nyè kɔŋ məndaa faŋ mə kò tɛ viŋ feenə nə, ki mə kee ki dɔɔ laa viŋ ndaa me. Mə gisə

she' laa wə ki luu ndaa, ɲkə kee lùu nu bwə me. ⁷ ɲkə lùu shee yaa ɲkə taa baw laa wə tɛ me wə twey məndaa faŋ mə twey nə. Luu nə, Nwi kò vəkeynə tɛ vī ɲiŋk-wiŋ ɲiŋkwiŋ. Nwi kò wutə tɛ vī mós' laa vəŋ ki fa' maa jii yimós', kò tɛ vī mós' laa vəŋ ki fa' maa jii yimós'.

⁸ Nu ɲkiə faŋ mə taa gi tɛ vī mbiə faŋ vəŋ kee yindaa me, nə tɛ vəki ɲkusə, lùu laa, bəw laa vəŋ du' niniŋ, faŋ mə dù' nə. ⁹ Ki luu wə kee kii jiatə ɲwaa wi me, bəw ɲwə ndaa. Bəw laa wə ndaa, fī ghɔ ɲwə du' niniŋ, ki kii fī taa fwi ɲwə yaa wisə, bu' faŋ ɲwə kee kii jiatə ɲwaa wi me.

¹⁰ Gə fī maa vī faŋ vəŋ ndaa, mə naysə tɛ viŋ laa ki wəzwi me'tə ndəə wi me. Lùu nu faŋ kee gisə she' mə gisə niniŋ tɛ viŋ me, ɲkə ndò fī ghɔ tita Yeso Kristo.

¹¹ Gə fī maa wəzwi faŋ ɲwə du'tə ɲwə gaasə fī ghɔ ndəə wi, bəw ɲwə du' niniŋ. ɲkə kee lùu tiniŋ me, buu ɲwə biŋ laa yì taa baa bəŋ gə maa mfɔŋ ndəə wi. Ki ɲwə ndaa wəndɔŋ day me. Mə baa naysə tɛ viŋ laa ki wəndɔŋ tɛ' zu wi me, tɛ'nə me fūusə ɲwə fī taa ɲii məndaa me.

¹² Gə fī maa wəndɔŋ faŋ ɲwə be'sə Kristo, kii wəzwi faŋ kee lùu wuu Nwi me, ki luu wəzwi ghɔ biŋ laa ghɔ ɲwə taa ki du' mós', ki wəndɔŋ ghɔ tɛ' ɲwə me. Lùu nti faŋ kò mə tɛ viŋ. Kee lùu nti faŋ nə kò tita Yeso tɛ nsin me. ¹³ She' niniŋ, wəzwi faŋ lùu wuu Nwi, kii ndəə wi faŋ kee lùu wuu Nwi me, ki luu wəndɔŋ ghɔ gì laa ghɔ wəzwi ghɔ taa ki du', ki wəzwi ghɔ twey me. ¹⁴ Mə gì niniŋ bu' laa Nwi biŋ wəndɔŋ ghɔ, faŋ kee lùu wuu Nwi me, kèe gəŋ si bu' zu wi faŋ ɲwə biŋ nu Nwi nə. Nwi baa biŋ wəzwi ghɔ faŋ kee lùu wuu Nwi me, kèe gəŋ si bu' ndəə wi faŋ ɲwə biŋ nu Nwi nə. Nəə to' kee lùu niniŋ me, buu vəŋ vəŋ kee ndɔ luu vī ley tɛ Nwi me. Luu nə, mə gi tɛ viŋ yinsəŋ laa Nwi kèe gəŋsə vəŋ vəŋ nizi. ¹⁵ Ki luu wə ntiə faŋ kee lùu wuu Nwi taa ɲwaa vəŋ me, gi laa yì taa gaasə məndaa wi, ka' vəŋ gəəsə. Faŋ ɲkə lùu niniŋ, ki vī dɔɔ laa wə ntiə faŋ lùu wuu Nwi, du' ghɔ ndəə wi, tɛ'nə me ghɔ zu wi me, bu' vəŋ taa du' she' nə ntaysə. Maa Nwi shò' nsin yaa vī vi laa nsin ki du' bwaŋnə. ¹⁶ Viŋ, vəki faŋ viŋ lùu vī Nwi, viŋ sii kii kikə laa ka' viŋ yisə vəndəə viŋ ndɔ kwiinə, biŋ nu Nwi, kii məbwey vəlwaŋ bu' viŋ? Viŋ, vəndɔŋ faŋ viŋ lùu vī Nwi, sii ka' viŋ kii kikə laa vəki viŋ ndɔ kwiinə, biŋ nu Nwi, kii məbwey vəlwaŋ bu' viŋ?

Bəw wə go'sə maa mədu' ɲgwə faŋ ɲwə nə luu shɔ maa yighee njyə faŋ Nwi nə tii ɲwə

¹⁷ Nu mós' lùu laa, bəw wə tɛ me wə to' she' maa jii njyə faŋ Nwi kò tɛ ɲwə laa ɲwə to' fuŋ nə. Bəw ɲwə go'sə maa mədu' ɲgwə faŋ ɲwə nə luu shɔ maa yighee njyə faŋ Nwi nə tii ɲwə laa ɲwə jwi lùu wuu wi nə. Lùu nu ɲkiə faŋ mə deesə vī Nwi maa vəshəŋ vənshə. ¹⁸ Wə lùu shɔ faŋ vī yaa du'tə vī siitə ɲwə maa yighee njyə faŋ Nwi nə tii ɲwə, ɲkə kee bəw ɲwə ndiə yifii shəŋ məsiitə yó me. Ki luu wə luu shɔ faŋ vī nə kee ta siitə ɲwə maa yighee njyə faŋ Nwi nə tii ɲwə me, ki ɲwə yisə laa vī siitə ɲwə me. ¹⁹ Faŋ vī siitə wə, tɛ'nə me kee siitə me, nsɔ' kee lùu shɔ me. Nu ɲkiə faŋ luu ɲkee nu, lùu laa wə ki nuŋsə ntisə Nwi. ²⁰ Bəw wə tɛ me wə

† 6.16 *Jenesis 2.24.*

tij̄nə maa shəŋ ŋkiə faŋ ŋwə nə luu shɔ̄ maa yighee njyə faŋ Nwi nə tii ŋwə laa ŋwə jwi be'sə Kristo nə. ²¹ Wə ntiə faŋ ŋwə nə luu bu' maa yighee njyə faŋ Nwi nə tii ŋwə, ki ŋwə shəŋ maa nu yinj̄kii me. Ki luu ŋwə kii j̄i maa məfuu fi taa fa' vəbu' ghó, bəw ŋwə fuu. ²² Mə gi niniŋ laa, ki ŋkə za viŋ faŋ viŋ kɔlə lūu vəbu' nə me. Viŋ kɔ' kii laa bu', faŋ Nwi shò' laa ŋwə be'sə Yeso, kee baa lūu bu' visi Nwi me, bu' laa ŋwə fəynə lūu fa kə-mu' ghɔ̄ Yeso Kristo. Gə fi maa wə faŋ ŋwə nə kee lūu bu' me, Nwi shò' ŋwə maa məbe'sə Yeso, buu wə ghó lūu bu' Kristo. ²³ Viŋ lumə laa Kristo nə ywəŋ viŋ nə mənshi mi, viŋ gu vii vi. Faŋ viŋ lūu vəbu' və Kristo nə, ki viŋ gu vəbu' və vii me. ²⁴ Lūu nu ŋkiə faŋ mə gi t̄i viŋ, vaŋ-nshwi vaŋ, laa wə t̄i me wə ki to' fi maa j̄i Nwi, go'sə maa mədu' ŋgwə faŋ Nwi nə tii ŋwə, ŋwə luu shɔ̄ nə.

Ntisə kòŋ nu məndaa

²⁵ Gə fi maa nu vii mbiə faŋ vəŋ kee ta yindaa me, Nwi kee ta kò yigi shee kòŋ nu kó me. Luu nə, mə kəə naysə mbi'tə nyaa t̄i viŋ. Bəw viŋ zɔ̄ yigisə nyaa, bu' laa t̄ita Yeso Kristo nə kəe gəŋ saŋ t̄i ka' mə lūu wuu yin-səŋ. ²⁶ Mə bi'tə laa, ŋkə bəw laa wə gò'sə nincŋ, faŋ ŋwə lūu nincŋ. Mə gi niniŋ bu' laa ŋi' lūu yiyaŋ maa yighee ndwə. ²⁷ Wə faŋ ŋwə kii zu wi, ki ŋwə ti' zu wi ghó me. Wə faŋ ŋwə kee kii wəzwi me, ki ŋwə kəə laa yi taa ndaa wəzwi me. ²⁸ Luu nə, ki luu laa wə gi laa yi taa ndaa wəzwi, buu ŋwə kee ȳi nu bwə me. Ki luu wee-wəzwi ndaa wəndɔŋ, buu ŋwə kee ȳi nu bwə me. Luu nə, viŋ ki lumə laa vii mbiə faŋ vəŋ ndaa nə, taa ye ŋi' taa ŋwaa vəŋ. Lūu nu ŋkiə faŋ mə gi laa bəw wə du', kee ndaa me, t̄i ka' kəŋ ŋi' ghó kee ŋii ŋwə me. ²⁹ Vaŋ-nshwi vaŋ, viŋ zɔ̄ nu ŋkiə faŋ mə naysə t̄i viŋ! Yighee njyə faŋ Nwi kò t̄i nsij̄ lūu yitun̄sə. Lūu vəshi vəshə ndwə. Niniŋ, bəw vii mbiə faŋ vəŋ ndaa vəki, kee sho' fwi vəŋ, n̄ŋ maa vəki vó me, ki shi yaa vii faŋ vəŋ kee ndaa vəki me. ³⁰ Bəw vii mbiə faŋ vəŋ ḡigwia, ki du' yaa vii faŋ vəŋ kee ḡigwia me. Vii mbiə faŋ vəŋ ŋaytə, ki du' yaa vii faŋ vəŋ kee ŋiŋaytə me. Bəw vii mbiə faŋ vəŋ ywəŋ vətɔ̄, ki to' yaa vii faŋ vəŋ kee kii vətɔ̄ me. ³¹ Bəw vii mbiə faŋ vəŋ kii nu maa məyi nə vətɔ̄ və taa mbi və, ki yisə yuu vii faŋ vəŋ kee kii nu shɔ̄ me, bu' laa mbi nyə kee baa tay buu mē me. ³² Mə kəə laa, ki vənu baa ki ghaysə viŋ me. Vii faŋ vəŋ kee yin-daa me, lumə she' vənu və Nwi, kəə j̄iisə maa məyisə too Kristo baw. ³³ Luu nə, wəndɔŋ faŋ ŋwə ndaa wəzwi, ŋwə lumə she' vətɔ̄ və shi nsi, kəə she' maa məbawsə too zu wi. ³⁴ Niniŋ, fwi yi gaasə vəway vəbɔ̄. She' niniŋ, vəki ŋkusə nə vaŋ-vəki, faŋ vəŋ kee kii vəndɔŋ me, bi'tə she' vənu və Nwi, t̄i ka' vəŋ kò fwisə vəŋ nə yinj̄waa vəŋ t̄i Nwi. Luu nə, vəki faŋ vəŋ ndaa vəndɔŋ, vəŋ bi'tə she' vənu və taa mbi, kəə she' j̄iisə maa məyisə laa vəndəə vəvəŋ du' nə fwisə j̄əəsə. ³⁵ Mə naysə vənu və maa məgəŋtə viŋ. Mə kee kəə fəŋ j̄i yij̄ me. Mə kəə she' laa viŋ ki yisə vənu vəj̄əəvə faŋ mbə kù'nə, baa nə laa viŋ kii j̄i t̄i ka' viŋ ki nuŋ fwi siŋ she' maa Yeso Kristo, wè' shɔ̄.

³⁶ Gə fi maa wə faŋ ŋwə kii wee-wəzwi, ti'nə me wə faŋ ŋwə kəə ndaa wee-wəzwi, ki luu ŋwə bi'tə laa, ŋkə kee yiku'nə laa yi me'tə wee-wəzwi ghó, yighee məbi wee yi shɔ̄ me, buu ŋkə bəw laa ŋwə yi niniŋ, she' faŋ ŋwə kəw. Ka' vəŋ ndaa. ŋkə kee lūu nu bwə me. ³⁷ Luu nə, wə ki luu kò'nə fi taa ŋk̄i ŋwə laa kee bəw laa wee-wəzwi ghó ndaa me, ki luu laa ŋwə k̄i fi taa fwi ŋwə laa lūu nu jəə niniŋ, buu ŋkə bəw faŋ ŋwə gəy wee-wəzwi ghó. Luu nu jəə niniŋ, faŋ wə ghó lūu t̄i tɔ̄ wi, wə mót' kee kii nu shɔ̄ me. ³⁸ Niniŋ, wə ntiə faŋ ŋwə biŋ mən-daa wee-wəzwi ghó, yi nu jəə. Wə ntiə faŋ ŋwə kee yibiŋ me, yi jəə shò̄ yinj̄kii. ³⁹ Wəzwi faŋ ŋwə ndaa wəndɔŋ, fəynə ghɔ̄ wəndɔŋ ghó faŋ vəŋ lūu vəbwey. Ki ghaŋ wəndɔŋ ghó ku, wəzwi ghó kii j̄i t̄i ka' ŋwə ndaa wəndɔŋ day, faŋ ŋkə bəw too ŋwə. Luu nə, ki ŋwə ndaa wəndɔŋ faŋ kee lūu wuu Nwi me. ⁴⁰ Faŋ ŋkə kɔlə lūu laa lee, ŋwə kii j̄i maa məndaa wəndɔŋ day, faŋ ndəə wi ku nə, ŋkə bəw laa ŋwə dù' nincŋ, buu ŋwə taa kii məŋaytə vaŋ. Faŋ mə gi niniŋ nə, mə baa bi'tə laa yia Zwi'tə Nwi lūu mót'.

Faŋ ŋkawə wə kwələ shò̄ yitɔ̄fə yi, baa nə yigi kòŋ fazi faŋ vi kò t̄i vənwi vədayday

8 Mə kəə baa gi kòŋ fazi faŋ vi kò t̄i vənwi vədayday. Viŋ gi laa nsij̄ vənsə kii tɔ̄ ley. Lūu yinsəŋ laa nsij̄ kii tɔ̄ ley. Luu nə, kəŋ tɔ̄ ley kó yisə wə ko'sə ŋwaa wi. Nu ŋkiə faŋ ŋkə gəŋtə vii didi', lūu laa wə ki kaw ween-shu wi. ² Ki luu wə ndi ŋwaa wi yaa wə faŋ ŋwə k̄i nə nu, buu ŋkə dè laa ŋwə kee ta kii tɔ̄ ley maa mək̄i nə nu me. ³ ŋkee nu kwalə lūu laa wə kaw Nwi. Wə faŋ ŋwə kəw Nwi, lūu ŋwə faŋ Nwi k̄i nə ŋwə yaa ŋwiŋ wi. ⁴ Gə fi maa fazi ŋkiə faŋ vi kɔ̄ t̄i vənwi vədayday nə, viŋ kii laa vənwi vədayday kee lūu fa faŋ ŋkə lūu kəb-wey me. Viŋ baa gisə laa Nwi luu she' mu'. ⁵ Vətɔ̄ lūu vəyaŋ yizɔ̄ nə nsi faŋ vii ndi laa lūu vənwi t̄i vəŋ, nə vətɔ̄ faŋ vii biŋ laa mbə sò' vəŋ. Vətɔ̄ vó kɔlə lūu vəyaŋ nə, ⁶ nsij̄ kɔ' k̄i laa Nwi luu she' mu'. Lūu ŋwə lūu Tii ŋwaa-nsij̄. Bòŋ ŋwə bòŋ vətɔ̄ vənsə. ŋwə baa bòŋ nsij̄, laa nsij̄ ki kɔ̄ feenə t̄i ŋwə. Wə ntiə faŋ ŋwə kii nsij̄, luu she' mu', lūu Yeso Kristo. Nwi nə shò̄ fi yiba j̄iŋ ŋwə, buu bɔŋ vətɔ̄ vənsə. Məbwey ŋwaa-nsij̄ ndò̄ fi ghɔ̄ ŋwə. ⁷ Faŋ nsij̄ kɔlə k̄i laa vətɔ̄ vó vənsə lūu nu dayday, vii Nwi vəmót' kee yik̄i me. Vii mót' lūu shɔ̄ faŋ vəŋ nə fɔŋ biŋ vənwi vədayday vó. Niniŋ, yighee njyə faŋ vəŋ zi fa, ti'nə me kwə kəŋ mbasə ghó, ŋkə lūu t̄i vəŋ yaa mbasə faŋ vi fe' t̄i vənwi vó. ŋkə ki nii lūu t̄i vəŋ yuu vəŋ yi nu bwə. ⁸ Nsij̄ kɔ' k̄i laa, faŋ nsij̄ zi kəŋ fazi ghó, ti'nə me kee zi me, ka' fazi kó kee gəŋtə nsij̄ me, kee yisə laa nsij̄ luu vii jəəŋə visi Nwi me. Nsij̄ kee kɔlə zi me, kee lūu nso' me. Nsij̄ zi, ŋkə kee beə gəŋtə nsij̄ me. ⁹ Nu kwalə lūu laa, ki viŋ yi nu faŋ ŋkə yisə laa wə mót' gu nu me. A kɔlə k̄i fi taa yitɔ̄fə yə laa ka' a zi kəŋ fazi kó, kaa yisə laa vii faŋ fwisə vəŋ kee ta lūu səwe' me, gu maa nu kó me. ¹⁰ Ki luu wə faŋ ŋwə kee kii kəŋ yitɔ̄fə yó me, ye ghɔ̄, faŋ a kii yitɔ̄fə yó nə, faŋ a dù' maa shəŋ məfe' vənwi vədayday, ki zi fazi faŋ vi fe' t̄i vənwi vó nə, ka' ŋkə yisə laa ŋwə baa luu jwi, z̄i fi maa fazi kó. ¹¹ Wə ghó ki zi fazi kó, faŋ ŋkə gh̄i t̄i ŋwə

yaa lùu nu bwə, buu ŋwə gù bu' ghɔ. Yitɔfə yə yɔ yisə laa ŋwə ndi jii. Sii yɛ kə buu a yisə nu faŋ ŋkə yɛ laa weenshu wə ndi jii, faŋ Yeso Kristo nə kù tɔ ŋwə nizi nə. ¹² Kɪ ghaŋ viŋ yɛ ninin, buu viŋ yɛ nu bwə tɛ vaŋ-nshwi viŋ, faŋ viŋ yisə laa vəŋ yɛ nu faŋ ŋkə kee lùu kəloomə si vəŋ me. Viŋ yɛ ninin, buu viŋ yɛ nu bwə tɛ Yeso Kristo nizi. ¹³ Ninin, mə naysə tɛ viŋ laa, mə ki luu ki ye laa fazi ŋkiə faŋ mə zi ŋkə, laa ŋkə lùu nu bwə tɛ weenshu ŋwaa, buu mə taa me'tə fazi kɔ yighee mu', kee baa ki zi me, tɛ ka' mə kee yɛ laa weenshu ŋwaa gu nu me.

Faŋ ŋkə kɔlə kù'nə laa vi ki kɔ fa tɛ vii məfi'tə nu Nwi, nshi-tɔ Pɔɔl kee bibitə fa me

9 Faŋ mə kɔlə gi ninin nə, mə kee lùu bu' tɛ nu me. Mə luu ŋkee wuu ntɔŋ Yeso Kristo. Maa mə nə yə Yeso Kristo faŋ lùu Tii ŋwaa-nsin nə yisi. Nshi-tɔ wiŋ luu shwenə fa' ghɔ faŋ mə fa' tɛ tita Yeso Kristo nə. ² Kɪ ghaŋ laa mə kee lùu wuu ntɔŋ Kristo tɛ vii mɔ' me, mə nə luu wuu ntɔŋ Kristo tɛ viŋ ŋkee maa yinsəŋ. Nshi-tɔ wiŋ faŋ viŋ lùu vii Kristo bu' mə nə, lùu shwenə laa mə lùu wuu ntɔŋ wi maa yinsəŋ. ³ Lùu nu ŋkiə faŋ mə bəŋsə tɛ vii mbiə faŋ vəŋ kəə shia nso' tɔ mə. ⁴ Maa ŋkə kù'nə tɛ ka' vi kɔ fazi nə məlu' maa fa' wia faŋ yia fa' nə. ⁵ ŋkə nə kee yiku'nə laa yia ndaa vəkɪ, ki to' yia vi vəŋ mɔ' yimu? Maa ŋkə nə kù'nə tɛ yia she' yuu ŋkə kù'nə tɛ Pita ghɔ vii ntɔŋ Yeso vəmɔ', baa nə vaŋ-nshwi Yeso, faŋ vəŋ yisə ninin. ⁶ Luu she' yia Barnabas faŋ ka' yia kee fi fazi fi ghɔ vii yimu? Luu she' yia maa məfa' nə ghɔ ghia buu taa kii fazi zi mu? ⁷ Maa vəsogə' faŋ vəŋ tɔŋ yighaw, vəŋ kee yaa ki ndi luu ka vəŋ, ywaŋ fazi shɔ me. Vii mbiə faŋ vəŋ ndii məndii, kee zi fi taa biisə vəŋ yimu? Maa vii mbiə faŋ vəŋ shii nyaasə, yaa ki nu məməŋ faŋ mbə ndɔ fi maa nyaasə sɔ. ⁸ Faŋ mə naysə vənu və, mə kee naysə she' nu faŋ ŋkə ndɔ fi taa yigisə vii me. Nə nyɔ' Mose taa ŋwa'lə Nwi she' ninin. ⁹ ŋwə nə ŋwə'lə laa, «Kɪ wə ka shuu nyaa yighee njyə faŋ nyaa yɔ fa' tɛ ŋwə me.» † Nwi nə gi yigi yɔ she' bu' nyaasə mu? ¹⁰ Bey, Nwi nə gi yigi yɔ bu' nsin. Maa vi baa nyɔ' bu' nsin laa, «Wə faŋ ŋwə jia soo, fə' taa biisə, baa nə wuu məshwi, yaa ki fa', tə si laa vi taa kɔ vəŋ fi maa vətɔ mbiə faŋ mbə fuu fi taa biisə yɔ.» ¹¹ Yia nə fi'tə nu Nwi tɛ viŋ, she' yuu wə faŋ ŋwə mɔ' ŋi'sə taa biisə ŋwə. ŋkə kee yiku'nə laa viŋ, faŋ viŋ kii sey fi maa fa' wia nə, laa viŋ kɔ fi maa vətɔ mbiə faŋ viŋ kii tɛ yia yimu? ¹² Viŋ biŋ laa vii mɔ' faŋ vəŋ deesə nu Nwi tɛ viŋ, fi vətɔ fi ghɔ viŋ. Faŋ ŋkə lùu ninin nə, buu yia luu ŋkee vii mbiə faŋ ka' viŋ kɔ vətɔ vɔ nə. Luu nə, faŋ ŋkə kɔlə lùu ninin, yia kee ndwəŋ viŋ laa viŋ gaŋtə yia me. Yia du'tə yia biŋ ŋi' tɛ me ŋi', laa ki yia fəŋ jii fi ghɔ ntɔŋ yijəə Nwi kɔŋ Yeso Kristo me.

¹³ Maa viŋ kii laa vii mbiə faŋ vəŋ fa' taa ŋii Nwi yikwalə, yaa ki kii fazi fi maa vətɔ mbiə faŋ mbə fuu fi taa ŋii Nwi yɔ, faŋ kɔ vii nə. Vii mbiə faŋ vəŋ fa' shəŋ faŋ vi fe' Nwi shɔ, vəŋ yaa ki kii fi maa mbasə ghɔ nizi, faŋ vi ndi, fə' ndey Nwi shɔ nə. ¹⁴ ŋkə luu she' nindin nə vii mbiə faŋ vəŋ fi'tə nu Nwi. Tita Yeso nə shia laa vi ki kɔ

vətɔ mbiə faŋ mbə kù'nə tɛ vəŋ, tɛ ka' vəŋ ki zi, kii məbwey bu' fa' vəŋ. ¹⁵ Faŋ mə kɔlə kii wutə maa məbitə vətɔ nə, mə nə kee ta bitə tɛ wə me. Faŋ mə nyɔ' nu kɔ tɛ viŋ nə, ki mə kee kəə laa viŋ ki kɔ vətɔ shee me. ŋkə nə bəw shee maa məku fi ghɔ mə ki ndwəŋ vətɔ. Viŋ ki me'tə mə shɔ, tɛ ka' mə kii məbəŋsə ŋwaa ghɔ. ¹⁶ Faŋ mə kɔlə fi'tə yigisə Nwi tɛ vii nə, mə kee kii nu tɛ ka' mə ki bu' diŋ ŋwaa shɔ me. Nə kɔ Nwi kɔ fa' ghɔ shee. Ka' mə kee me'tə me. Ki luu laa mə nə kee fi'tə nu Nwi tɛ vii me, buu ŋkə taa luu ŋkee kəbwə shee. ¹⁷ Nii to' lùu ŋkii nyaa maa məfi'tə nu Nwi tɛ vii, buu ka' ŋkə kù' laa mə bitə fa yaa vəkəynə fi ghɔ vii. Luu nə, kee lùu ŋkitə nyaa me, ŋkə ndɔ fi ghɔ Nwi, Nwi nə kɔ fa' ŋwə taa ghɔ mə, laa mə ki fa' tɛ ŋwə. ¹⁸ Mə sii yə sey fə ndwə? Sey ŋwaa lùu laa mə ki fi'tə nu Nwi tɛ vii dayday, laa mə kee ki bitə fa ŋkiə faŋ ŋkə kù'nə shee fi ghɔ vii me.

¹⁹ Mə lùu wə faŋ mə to' fi tɔ mə, wə kee sɔ' mə me. Luu nə, faŋ ŋkə kɔlə lùu ninin, mə gù bu' tɛ vii vənsə, tɛ ka' mə yisə laa vii vəŋ jwi be'sə Yeso Kristo.

²⁰ Yighee njyə faŋ mə lùu yia vii Jus, mə be'sə nshinə vii Jus, tɛ ka' mə ndi vəŋ, vəŋ be'sə Yeso Kristo. Faŋ ntisə nsia faŋ Nwi nə kɔ tɛ Mose kee kɔlə kə mə me, yighee njyə faŋ mə lùu yia vi vii faŋ ntisə sɔ kə vəŋ, mə dù' taa ŋwaa vəŋ she' yaa wə faŋ ntisə sɔ kə mə nizi, tɛ ka' mə ndi vəŋ, vəŋ be'sə Kristo. ²¹ Yighee njyə faŋ mə lùu yia vi vii faŋ kee lùu vii Jus me, faŋ ntisə sɔ kee kə vəŋ me, mə be'sə nshinə vəŋ, tɛ ka' mə ndi vəŋ, vəŋ be'sə Yeso Kristo. ŋkə kee də laa mə kee zɔnə Nwi me, lùu ntisə Yeso Kristo faŋ mə zɔnə. ²² Yighee njyə faŋ mə lùu yia vi vii faŋ fwisə vəŋ kee ta wə' maa nu Nwi me, mə lùu yaa vəŋ, tɛ ka' mə yisə vəŋ be'sə Kristo. Wə kɔlə lùu kikə, mə lùu yaa ŋwə, tɛ ka' mə tɔ' fi maa jiiisə sənsə maa məjwi nə vii, tɛ ka' vəŋ kii məbwey vəlwaŋ fi ghɔ Nwi. ²³ Mə yisə vənu vənsə bu' nu Nwi, tɛ ka' mə ndɔ kii fi maa jəə ŋgwə faŋ ŋwə jwi fiiba nu Nwi.

Viŋ ki to' maa jii Nwi yaa vii faŋ vəŋ siinə ghuu

²⁴ Yighee njyə faŋ vii yaa ki siinə ghuu, vii vəŋ nyin, luu nə, taa kii she' wə mu' kii vəkəynə. Nu məto' yaa wuu Nwi luu she' yuu məsiinə ghuu ghɔ. Ninin, viŋ nyin nəŋay, baa nyin jəə, laa viŋ ndɔ kii vəkəynə vɔ.

²⁵ Wə tɛ me wə faŋ ŋwə gi laa yi taa siinə ghuu, lootə ŋwaa wi ŋkee jəə, me'tə vənu vəŋ, tɛ ka' ŋwaa wi we'. ŋwə yisə ninin laa ŋwə kii vəkəynə. Vəkəynə mbiə faŋ ŋwə kəə mbə nə, lùu fa faŋ ka' ŋkə bi. Luu nə, vəkəynə mbiə faŋ nsin tə si shɔ laa nsin taa kii nə, lùu məbwey vəlwaŋ faŋ ka' ŋwə kee ndɔ bi me. ²⁶ Gə fi maa mə, mə nyin gə ne'tə laa mə ndɔ nyin, gə zi' maa vəndwə. Mə kee lùu yuu wə faŋ ŋwə nywenə ghɔ fi me. ²⁷ Mə saŋ ŋwaa ŋwaa, tɛ ka' mə sɔ' ŋwaa ŋwaa maa vənu vənsə, laa mə faŋ mə fi'tə nu Nwi tɛ vii nə, kee gu jii me.

Vənu mbiə faŋ mbə nə gəy taa ŋwaa vii Isirayl, lùu vəshwenə tɛ nsin

10 Vaŋ-nshwi vaŋ, mə kəə laa ŋkə lùu kəley tɛ viŋ laa vənu mbiə faŋ mbə nə gəy maa vətii via, vii

† 9.9 Diteronimi 25.4.

Isirayl, faŋ vəŋ nəə to' bè'sə Mose taa tɔɔ wa'sə. Mbɔ' yimɔ' nə šiinə vəŋ vəŋshə, dəsə jii tɛ vəŋ. Nə luu nshɛ-tɔ Nwi taa mbɔ' yɔ. Vəŋ vəŋshə nə tɔŋ mamuu fi nsi, ² faŋ vəŋ nəə shɔɔ fi nji' mbɔ' yɔ. Faŋ vəŋ nə shɔɔ fi taa mamuu nə, ŋkə lùu laa vəŋ vəŋshə nə fi muu niniŋ, fəynə gù fa kəmu' ghɔ vi Mose. ³ Vəŋ vəŋshə nə zɛ fazi ŋkiə faŋ ŋkə nə ndɔ fi ghɔ Nwi. ⁴ Vəŋ vəŋshə nə nù muu mbiə faŋ Nwi nə kò tɛ vəŋ. Muu mbiə faŋ vəŋ nə nu nə, nə fùu fi taa kwe' nɔyə faŋ ghɔ vi kwe' ghɔ nəə to' mɔ' nə. Kwe' ghɔ nə luu Yeso Kristo.

⁵ Faŋ Nwi nə kɔlə tù mənɔŋ-bwaŋnə tɔ vəŋ yaŋ nə, vəŋ vəyaŋ nə yisə vənu faŋ mbə nə kee bəw tɛ Nwi me. Niniŋ, too Nwi nə kee bəw maa vi vəyaŋ fi taa ŋwaa vəŋ me. Ŋwə yisə vəŋ kukə taa tɔɔ wa'sə. ⁶ Vənu və ywaŋ-visi vɔ, lùu vəshwənə tɛ nsin laa, ki nsin ki kwan fwi maa vənu vəbwəvə me, faŋ vətɛ via nəə yisə ywaŋ-visi nə. ⁷ Ŋkee fishi vəŋ nəə bəŋsə vənwi vədayday, faŋ vi nyɔ' taa ŋwə'lə Nwi laa,

«Vi vɔ nə dɔ' nsi, zɛ fazi, nù muu fi ghɔ Nwi, ki nii baa ndɔ ghəy vəghay, bəŋ vəbəŋ.» † Ki viŋ ki yisə niniŋ me. Ki viŋ bəŋsə vənwi vədayday faŋ vəŋ nəə bəŋsə nə me. ⁸ Nə luu maa yighee yɔ, vəŋ nəə yisə vənu vəbwəvə, shi ghɔ vəkɪ. Nwi ki nii yisə vi kukə wə ŋkaŋsə nɔsə-tia muu-mbɔɔ maa shi kəmu'. Niniŋ, ki nsin baa ki yisə vənu vəbwəvə me, faŋ vəŋ nəə yisə nə me. ⁹ Nə luu maa yighee yɔ, vi vəmɔ' nəə mɔŋ Nwi maa məye nu ŋkiə faŋ Nwi taa yisə. Bu' niniŋ, Nwi yisə zəsə ndɔmə vəŋ, vəŋ kukə. Gə fi maa nsin, ki nsin mɔŋ Nwi me. ¹⁰ Yighee visi vəŋ nəə lulə tɛ Nwi, buu Nwi tɔŋ wuu məzwilə vi laa ŋwə jwi zwilə vəŋ. Niniŋ, ki nsin ki lulə faŋ vəŋ nəə lulə nə me. ¹¹ Vənu mbiə faŋ mbə nə gəy maa vi vɔ yighee visi nə, lùu shwənə tɛ vi laa vəŋ ki tɔfə. Vi nə nyɔ' taa ŋwə'lə maa məyi laa nsin kɛ fi ntaŋ, faŋ nsin shi maa yighee nyə faŋ vəndwə və mbi lùu nshənə. ¹² Niniŋ, wə faŋ ŋwə bi'tə laa yi tɛŋ jəə, bəw ŋwə ki kii, baa tɔfə laa, ki məmɔŋ taa ki jwi, ŋwə gu me. ¹³ Viŋ kee ta kii nə wutə məmɔŋ me. Tuu məmɔŋ kee ta jwi maa viŋ, faŋ ŋwə nə kee lùu nu wə mənsaw me. Luu nə, Nwi lùu wuu yinsəŋ. Ka' Nwi kee biŋ laa məmɔŋ nii maa viŋ me, faŋ ka' viŋ kee taa ghɔ' nu kɔ me. Faŋ məmɔŋ nii viŋ, buu ŋwə taa kɔ wutə tɛ viŋ laa viŋ tɛŋnə we', tɛ ki ka' viŋ ghɔ' məmɔŋ ghɔ.

Ki viŋ kii nu maa məyisə nə vənwi vədayday me

¹⁴ Viimba vəŋ faŋ mə kəw, lùu nu ŋkiə faŋ mə naysə tɛ viŋ, laa ki viŋ kii nu maa məyi nə vənwi vədayday me. ¹⁵ Viŋ lùu vi yitɔfə, bəw viŋ ywiitə maa nshɛ-tɔ viŋ laa nu ŋkiə faŋ mə gisə feenə, lùu yinsəŋ mu. ¹⁶ Maa yighee nɔyə faŋ nsin yaa ki zi fazi Mbɔŋ, nsin yaa ki bwaŋ Nwi maa ndaw məlu'. Faŋ nsin nu məlu' mbɔ, nsin vi Yeso Kristo faynə gù fa kəmu' taa mənshi ŋwə. Faŋ nsin bi' bee zi, nsin faynə nsin vi ŋwaa Kristo. ¹⁷ Faŋ nsin zɛ bee kɔ nə, bee kɔ faŋ nsin zi, luu she' ghisə bee mu'. Ŋkə də laa nsin, faŋ nsin kɔlə lùu vəyaŋ nə, nsin lùu she' fa kəmu', bu' faŋ nsin vəŋshə zi she' fi maa ghisə bee mu'. ¹⁸ Viŋ bi'tə nu kɔŋ nshinə vi Jus. Taa ŋwaa vəŋ, vi mbiə faŋ vəŋ kɔ Nwi, yaa ki kwə fi

maa mbasə ndey faŋ vi fè' Nwi shɔ nə. Faŋ vəŋ kwə mbasə ghɔ nə, vəŋ fəynə ghɔ vi Nwi, faŋ lùu wə ntəə faŋ vi fe' nə. ¹⁹ Ŋkə də laa kə? Ŋkə lùu laa vənwi vədayday lùu fa mu? Mbasə ŋgwə faŋ vi fè' vənwi vɔ shɔ nə, lùu fa faŋ ŋkə kii wutə mu? ²⁰ Bey, ŋkə kee lùu niniŋ me. Nu ŋkiə faŋ mə kəə gi, lùu laa, vi mbiə faŋ vəŋ kee kii nə Nwi me, fe' ndey, buu vəŋ kɔ məfe' ghɔ lùu tɛ vəzwitə vəbwəvə, vəŋ kee fe' lùu Nwi me. Niniŋ, mə kee kəw laa viŋ ki faynə viŋ vəzwitə vəbwəvə me. ²¹ Jii kee lùu shɔ, tɛ ka' viŋ nu məlu' taa ndaw Yeso Kristo, baa kiasə nu məlu' fi taa ndaw zwitə bwə me. She' niniŋ, jii kee lùu shɔ, tɛ ka' viŋ zɛ fazi taa nii Nwi, baa kiasə zɛ fazi taa nii zwitə bwə me. ²² Nsin ki ndi yighee bu' nsin yɛ nu faŋ nɔyɔ' tita Yeso taa lia maa nsin. Viŋ nə bi'tə laa nsin kii wutə shɔ ŋwə mu?

Ntisə kɔŋ məzi fazi

²³ Viŋ gisə laa, nu kee lùu shɔ faŋ ŋkə fəŋ viŋ me. Lùu yinsəŋ niniŋ. Luu nə, lùu yinsəŋ nizi laa vənu vəmɔ' shɔ faŋ mbə kee ndɔ gaŋtə vi me. Lùu yinsəŋ laa nu kee fəŋ viŋ me, luu nə, vənu vəmɔ' shɔ faŋ mbə ndɔ yisə laa ki viŋ we' maa vənu və Nwi me. ²⁴ Bəw wə ki fa' maa jii nɔyə faŋ nyə taa gaŋtə vi mɔ'. Ki ŋwə ki yisə vənu faŋ mbə taa gaŋtə she' ŋwə me. ²⁵ Viŋ ki ywaŋ mbasə fi taa yiwiŋ, kee bitə laa ŋwə sii ndɔ fi fə me? Ki kəŋ vətɔ ghɔ ki kɔ ghaysə taa fwisə viŋ me. ²⁶ Mə gi niniŋ bu' laa vi nyɔ' taa ŋwə'lə Nwi laa, «Kii Nwi kii mbi yinsə ŋkwəŋ, nə vətɔ vəŋshə faŋ mbə lùu taa mbi yɔ kii Nwi vəŋshə.» ††²⁷ Ki ghaŋ wə faŋ kee lùu wuu Nwi me, tii viŋ laa viŋ yi zi, viŋ biŋ, zɛ fazi ŋkiə faŋ ŋwə kò tɛ viŋ. Ki fwi ghaysə viŋ me, laa lùu nu jəə mu, tɛ'nə me nu bwə mu. ²⁸ Ki luu viŋ luu yifi, wə mɔ' jwi, gi tɛ viŋ laa, fazi ŋkiə faŋ vi kò tɛ viŋ laa viŋ zi, vi kò tɛ vənwi maa ndey, ki viŋ baa zi fazi kɔ me. Niniŋ laa ki viŋ yisə nu faŋ wə mɔ' taa bi'tə laa lùu nu bwə me, bu' ŋkə taa kɔ ghaysə taa fwi wə ghɔ. ²⁹ Luu bu' mbi'tə wə ghɔ faŋ viŋ mətə fazi kɔ, kee luu bu' mbi'tə viŋ me. Faŋ ŋkə lùu niniŋ nə, ka' wə mɔ' gi laa, «Sii yɛ kə laa mbi'tə wə di-day sɔ' mə?» ³⁰ baa nə laa, «Mə ki luu bwaŋ Nwi maa fazi ŋkiə faŋ mə zɛ, sii ka' wə mɔ' ki sɔ' mə shɔ kikə?» ³¹ Mə bəŋsə tɛ kəŋ wə ghɔ laa, bəw viŋ ki bəŋsə she' Nwi maa vənu vəŋshə faŋ viŋ yisə. Yighee nɔyə faŋ viŋ zi fazi, tɛ'nə me nu fa, tɛ'nə me yi nu mɔ', viŋ ki yisə maa jii nɔyə faŋ nyə taa kɔ feenə tɛ Nwi. ³² Ki kii bu' viŋ yi nu faŋ ŋkə taa yi laa fwi wə shə. Ki luu wə ghɔ lùu wuu Jus, tɛ'nə me wuu tɔmə day, tɛ'nə me wuu Nwi, ki viŋ yisə fwi yi shə me. ³³ Nshɛ-tɔ ŋwaa kəə laa mə ki bawsə fwisə vi vəŋshə maa vənu vəŋshə faŋ mə yisə. Mə kee bi'tə she' nu faŋ ŋkə taa gaŋtə mə niniŋ me; mə bi'tə nu faŋ ŋkə taa gaŋtə vi vəyaŋ, tɛ ka' mə ndi vəŋ, jwi nə vəŋ tɛ Nwi, tɛ vi kɔ Nwi bwəysə vəŋ.

11 Bəw viŋ ki fa' she' faŋ mə fa', bu' faŋ mə baa luu fə' she' yaa Kristo.

† 10.7 Eksodɔs 32.6.

†† 10.26 Sam 24.1.

Nshinë njyә faᅇ nyә kù'nә taa nshәᅇtә vһ Nwi

² Mә bәᅇsә viᅇ didi', bu' laa viᅇ lumә yigisә nyaa yinshә, baa bә'sә vәnu mbiә faᅇ mә nә dәesә viᅇ shә nә. ³ Luu nә, nu m' lùu shә faᅇ mә kәә ti viᅇ, laa Kristo lùu tә tә vәndәᅇ vәnshә, wәndәᅇ luu tә tә wәzwi; Nwi lùu tә tә Kristo. ⁴ Wәndәᅇ faᅇ ᅇwә shә'tә Nwi, baa nә faᅇ ᅇwә gi yigi faᅇ nyә ndә fi ᅇhә Nwi, ki ᅇwә shitә tә ki me, bu' ᅇwә kee ki kә feenә tә Kristo faᅇ lùu tә ki nә me. ⁵ Gә fi maa wәzwi, ᅇkә bәw laa wәzwi ka tә ki faᅇ ᅇwә fi'tә nu Nwi, ti'nә me shә'tә Nwi. Nkә kee lùu ninij me, buu ᅇkә lùu laa ᅇwә kee zәnә ndәә wi faᅇ lùu tә ki nә me. Wәzwi faᅇ ᅇwә kee kaw ka tә ki me, luu she' yaa wәzwi faᅇ ᅇwә kәᅇ tә ki, tә' yaa wәndәᅇ. ⁶ Ki luu wәzwi gi laa yi kee taa ka tә ki me, bәw ᅇwә swey tә ki. Nsiᅇ kә' kһ laa lùu nu tә dii tә wәzwi maa mәswey tә ki, ti'nә me maa mәshetә ᅇkә turᅇsә. Ninij, bәw ᅇwә ka tә ki nә njwi mәka tә, shitә. ⁷ Nu ᅇkiә faᅇ ᅇkә kee bәw tә wәndәᅇ maa mәshitә tә ki me, lùu laa, Nwi nә bәᅇ wәndәᅇ maa ᅇki'nә Nwi. Ninij, ᅇwә finә Nwi, kii wutә fi ᅇhә Nwi. Gә fi maa wәzwi, ᅇwә kii yifasә ndәә wi. ⁸ Viᅇ kә' kһ laa, lùu ᅇwaa wәndәᅇ faᅇ Nwi nә ndә, bәᅇ wәzwi shә. Nwi nә kee ndә fi maa ᅇwaa wәzwi, buu bәᅇ wәndәᅇ shә me. ⁹ Nwi nә bәᅇ wәzwi bu' wәndәᅇ; Nwi nә kee bәᅇ wәndәᅇ bu' wәzwi me. ¹⁰ Ninij, ᅇkә bәw laa wәzwi ki shitә tә ki maa mәdә tә nshiisә-njiisә Nwi laa ᅇwә lùu ᅇi' wәndәᅇ. ¹¹ Luu nә, taa ᅇwaa vһ Nwi, faᅇ nsiᅇ fәyᅇ ᅇhә vi Yeso Kristo, wәndәᅇ kee lùu shә ninәᅇ wi me, wәzwi kee lùu shә ninәᅇ wi me. Vәᅇ lùu she' yaa fa kәmu'. ¹² Nkәe fiishi Nwi nә ndә ᅇhutә wәndәᅇ, bәᅇ wәzwi shә. Luu nә, bi wәzwi bi wәndәᅇ. Nkә lùu laa wәzwi ndә fi ᅇhә wәndәᅇ, wәndәᅇ ndә fi ᅇhә wәzwi. Luu nә, nsiᅇ ki lumә laa vәtә vәnshә ndә fi ᅇhә Nwi. ¹³ Bәw viᅇ shia nu kә maa nshә-tә wiᅇ. Nkә bәw laa wәzwi ndә shә'tә Nwi, faᅇ ᅇwә kee fәᅇ shitә tә ki yimu? ¹⁴ Maa vһ biᅇ laa Nwi nә bәᅇ vәtә, wәndәᅇ ki luu kii nyuᅇsә sәdә, buu lùu nu tә dii. ¹⁵ Luu nә, gә fi maa kwiiᅇ vәki, nyuᅇsә dәsә lùu nu vәkә' baa lùu nu kwalә tә wәzwi, bu' laa Nwi kә nyuᅇsә dәsә tә ᅇwә, nsә luu tә ᅇwә yaa njwi mәka tә. ¹⁶ Wә lùu shә faᅇ ᅇwә kee biᅇ vәnu vә me, bәw ᅇwә kһ laa, nshinë yia nә nshinë vһ Nwi fi vәshәᅇ vәshәᅇ lùu laa wәzwi ki shitә tә ki.

Ntisә kәᅇ fazi Mbәᅇ

(Matiu 26.26-29; Mark 14.22-25; Lukas 22.15-20)

¹⁷ Nu m' baa lùu shә faᅇ mә taa ti viᅇ nә ᅇkә. Lùu nu faᅇ ka' mә kee bәᅇsә viᅇ shә me. Yigheә njyә faᅇ viᅇ yaa ki fayᅇ shәᅇ mu' maa mәshә'tә Nwi, ᅇkә yaa ki jwi nә nu bәw, shәkә nu jәә. ¹⁸ Mfәᅇ ᅇi' lùu laa, mә zә laa taa mәshәᅇtә wiᅇ faᅇ viᅇ fayᅇ maa nu Nwi, viᅇ kee lùu nә fa kәmu' me. Viᅇ gaasә vәway vәway. Way wi lùu shee yaa lùu yigisә yinsәᅇ faᅇ mә zә kәᅇ viᅇ nә. ¹⁹ Nkә bәw faᅇ ᅇgaasә fuu taa ᅇwaa viᅇ, tә ka' vi taa ye vһ mbiә faᅇ vәᅇ nùᅇ fwi maa Yeso Kristo maa yinsәᅇ. ²⁰ Mә baa zә laa yigheә njyә faᅇ viᅇ yaa ki baytә shәᅇ mu' maa mәzi fazi, kee lùu fazi Nwi faᅇ viᅇ zi me. ²¹ Mә gi ninij bu' laa, faᅇ viᅇ zi nә, wә m' gә visi, zә ᅇkii fazi.

Bu' ninij jiiᅇ ki zasә wә mu', tә wә m' nu, mbә shәkә si ᅇwә. ²² Kәᅇ nshinë yә kee yiku'nә me. Ndә' ᅇhiᅇ shә faᅇ ka' viᅇ zi baa nu. Sii yә kә buu viᅇ ki shiasә ᅇii Nwi, baa m' tә dii tә vһ mbiә faᅇ vәᅇ kee kii fa me? Sii ka' mә gi kә tә viᅇ? Nә ka' mә bәᅇsә viᅇ mu, faᅇ viᅇ kii kәᅇ nshinë yә nee nә mu? Bey, ka' mә kee bәᅇsә viᅇ me tuu titi'.

²³ Gә fi maa nu fazi Mbәᅇ, mә nә kһ nә ᅇkә fi ᅇhә tita Yeso Kristo. Mә baa luu ndә, ki dәsә tә viᅇ. Nkә lùu laa, Nә luu vәtu' maa shi ᅇkiә faᅇ vi nә fiᅇ tita Yeso nә, ᅇwә nә ndә bee, ²⁴ bwәᅇ Nwi, bi', gi laa, «Lùu ᅇwaa ᅇwaa nә, faᅇ mә kә tә viᅇ. Viᅇ ki yisә nee maa mәlumә mә!» ²⁵ Faᅇ vәᅇ nә zi, tita Yeso baa ndә ndaw mәlu', gi laa, «Ndaw nyә lùu shwenә mәkeә mәfimә faᅇ Nwi ᅇwia tә vһ bu' mәnshi maa. Viᅇ taa ki yisә ninij ᅇheә nshә faᅇ viᅇ nu mәlu' mbә nә. Ninij maa mәlumә mә.» ²⁶ Yigheә tә me yigheә faᅇ viᅇ zi bee kә, baa nu mәlu' mbә, buu viᅇ fi'tә tә vһ laa tita Yeso nә kù tә nsiᅇ. Viᅇ yi ninij, kә tә yigheә njyә faᅇ tita Yeso ndә bәᅇ jwi.

²⁷ Bu' ninij, wә ki luu zi fazi Mbәᅇ, ndә baa nu mәlu' faᅇ lùu mәlu' mә tita Kristo, yisә maa jii faᅇ nyә kee yiku'nә me, ᅇkә dә laa ᅇwә shiasә ᅇwaa tita Kristo nә mәnshi mi. ²⁸ Ninij, wә tә me wә faᅇ ᅇwә gi laa yi taa zi fazi Mbәᅇ, ndә nu mәlu' mә tita Kristo, bәw ᅇwә bi fәᅇ ndәyᅇnә ᅇwaa wi, buu zi fazi kә. ²⁹ Viᅇ kә' kһ laa wә ntә faᅇ ᅇwә zә fazi Mbәᅇ, nu fi taa ndaw Kristo nә fwi yibwә, buu ᅇwә tii nsә' Nwi tә ᅇwә, bu' laa ᅇwә kee kһ nә ᅇi' yiku tita Kristo me. ³⁰ Lùu ᅇi' nu ᅇkiә faᅇ ᅇkә yә laa vһ lùu vәyәᅇ taa ᅇwaa viᅇ faᅇ vәᅇ zizasә, ti'nә me kee kii wutә me, ti'nә me kukә. ³¹ Nsiᅇ ki luu ndeyᅇnә yijwaa nyaa-nsiᅇ faᅇ nsiᅇ dù', buu zi fazi kә, buu nsiᅇ kee baa ᅇu nsә' Nwi me. ³² Nu ᅇkiә faᅇ Nwi yuu ki kwәᅇ nsiᅇ taa nsә', lùu laa Nwi kәә dә tә nsiᅇ laa nsiᅇ ᅇu vәnu, tә ka' nsiᅇ kwiiᅇnә fwi saᅇ-nsiᅇ, kee ndә baa ᅇii taa nsә' Nwi maa shi ᅇkiә faᅇ Nwi ndә ki sә' mbi yinshә, ndisә vһ bwәnә vәnshә me.

³³ Ninij, vәᅇ-nshwi vәᅇ, mә naysә tә viᅇ laa, yigheә njyә faᅇ viᅇ taa fayᅇ shәᅇ mu' maa mәzi fazi, viᅇ du', kһ vәliᅇ viᅇ, buu tey ki zi. ³⁴ Jiiᅇ ki luu ki zasә wә m', bәw ᅇwә bi zi fazi taa ᅇii ᅇwә ᅇkәә, buu jwi, tә ka' mәshәᅇtә wiᅇ kee lùu maa jii njyә faᅇ ka' Nwi kwәᅇ viᅇ taa nsә' me. Gә fi maa vәnu vәm', mә taa ti viᅇ shә faᅇ mә taa jwi yi viᅇ.

Vәfa' vә Zwitә Nwi taa ᅇwaa vһ Nwi

12 Nu m' lùu shә faᅇ mә kee kәw laa viᅇ du' nshә bu' ᅇkә maa kһ me. Mә kәә twelә vәnu tә viᅇ kәᅇ vәwutә mbiә faᅇ Zwitә Nwi yaa ki kә tә vһ nә. ² Viᅇ lumә laa yigheә visi, faᅇ viᅇ nә kee ta lùu vһ Kristo me, vәzwitә vәbwәvә nәә sәᅇtә viᅇ laa viᅇ ki be'sә vәnwi vәdayday faᅇ ka' mbә kee bee gi me. ³ Ninij, bәw ᅇkә ley tә viᅇ laa, ki luu sә' Zwitә Nwi sә' wә, buu ka' wә ᅇhә kee ndә Yeso me. Gә fi maa wә faᅇ ᅇwә gi laa Yeso lùu tita wi, ka' ᅇwә kee gi ninij me, tә li' laa Zwitә Ley Nwi yiba jiiᅇ ᅇwә me.

⁴ Vәnu mbiә faᅇ Zwitә Nwi kә wutә tә vһ laa vәᅇ ki yisә, lùu ninjkwiiᅇ ninjkwiiᅇ. Luu nә, Zwitә Nwi kә luu she' kәmu'. ⁵ Vәfa' faᅇ vһ fa' tә Yeso lùu ninjkwiiᅇ ninjkwiiᅇ

wiŋ nizi. Luu nā, tii fa' vəŋ luu she' mu', lūu tita Yeso. ⁶Jiisə faŋ vii fà' vəfa' maa wutə Nwi lūu niŋkwiŋ niŋkwiŋ. Luu nā, Nwi faŋ ŋwə kò wutə kó tɛ vii vənshə laa vəŋ ki fa' vəfa' vó vənshə nā, luu she' Nwi ghó mu'. ⁷Zwitə Nwi yaa ki dəsə nu tɛ wə tɛ me wə, she' laa wə ghó taa ki gəŋtə vii Nwi vənshə nā nu kó. ⁸Wə mót' kii yigisə t-ley faŋ kò Zwitə Nwi tɛ ŋwə. Wə mót' kii gi kòŋ nu Nwi ŋkee jəə, faŋ də she' Zwitə Nwi kó də nu kó tɛ ŋwə nizi. ⁹Wə mót' baa lūu shə faŋ Zwitə Nwi kò wutə tɛ ŋwə, tɛ ka' ŋwə nūŋ fwi yi maa Yeso Kristo, wè' shə. Wə mót' kii ŋkee wutə fi ghə Zwitə Nwi kó maa məshu' vəza fi maa vii. ¹⁰Wə mót' baa lūu shə faŋ Nwi kò wutə tɛ ŋwə maa məyisə vənu və shuu yəŋvə. Wə mót' kii wutə maa məfi'tə yigisə Nwi faŋ Nwi də tɛ ŋwə. Wə mót' kii wutə maa məkii nā vəzwitə və vii, laa mbə ndò fi ghə Nwi mu. Wə mót' baa lūu shə faŋ ŋwə kii wutə maa məgi təghaŋ faŋ nsh-tə wə ghó kee bee ta zò ghaŋ ghó me. Wə mót' shə faŋ Nwi kò wutə tɛ ŋwə, tɛ ka' ŋwə ki twelə ŋi' təgi təghaŋ tó tɛ vii. ¹¹Vənu vó vənshə ndə she' fi ghə Zwitə Nwi kó kəmu', faŋ ŋkə kə wutə tɛ vii maa məyisə vənu vó. Ŋwə kə wutə tɛ wə tɛ me wə niŋkwiŋ niŋkwiŋ, faŋ ŋkə bəw too Zwitə Nwi kó.

¹²Nsiŋ kó' kii laa ŋwaa wə kii vələŋ vələŋ. Luu nā, ŋwaa ghó luu she' mu'. Vələŋ vó vənshə faŋ mbə lūu niŋkwiŋ niŋkwiŋ nā, fəyŋə shəŋ mu', lūu ŋwaa mu'. Luu she' niniŋ taa ŋwaa vii Kristo. Nwi nā kò Zwitə ki kəmu' tɛ nsiŋ vənshə, faŋ nsiŋ nā fi muu mə Nwi. Niniŋ, nsiŋ gù fa kəmu', lūu yaa ŋwaa wə mu'. ¹³Faŋ nsiŋ kələ lūu niŋkwiŋ niŋkwiŋ nā, faŋ vii mót' lūu vii Jus, vəmót' lūu vii Griik, vii mót' baa lūu vəbu', vii mót' kee lūu vəbu' me, nsiŋ vənshə nā fi Zwitə Nwi kó kəmu'. ¹⁴Taa ŋwaa wə, vələŋ shə vəyaŋ niŋkwiŋ niŋkwiŋ, kee luu she' fa kəmu' faŋ ŋkə lūu maa ŋwaa ghó me. ¹⁵Ki ghaŋ laa ghuu wə gi laa, «Mə kee lūu kwiŋ me; bu' niniŋ mə kee lūu laŋ fi maa ŋwaa wə me,» ka' ŋkə kee yisə laa ŋkə kee baa lūu laŋnə ŋwaa wə me. ¹⁶Ki luu tuulə wə gi laa yi kee lūu laŋnə ŋwaa me, bu' laa yi kee lūu yisi me, ka' ŋkə kee yisə laa ŋkə kee baa lūu laŋnə ŋwaa wə me. ¹⁷Ŋkə nii to' luu laa, luu she' yisi faŋ nyə yisə buu ŋwaa wə lūu shə, buu ka' wə ghó ki zə vənu kikə? Ki luu laa she' tuulə faŋ ŋkə yisə buu ŋwaa wə luu shə, buu ka' wə ghó luŋsə fa kikə? ¹⁸Yinsəŋ, Nwi nā kee bəŋ yinŋwaa nyaa-nsiŋ she' ŋkwəŋ me. Nwi nā ndi vələŋ faŋ mbə lūu niŋkwiŋ niŋkwiŋ, bəŋ ŋwaa wə shə, nūŋsə laŋ tɛ me laŋ maa shəŋ ki, she' faŋ Nwi nā kàw. ¹⁹Laŋnə ŋwaa wə nəə to' luu she' kəmu', buu ŋwaa wə kee lūu shə me. ²⁰Luu nā, vələŋ və ŋwaa vəŋ-nsiŋ lūu niŋkwiŋ niŋkwiŋ; ŋwaa ghó luu she' mu'. ²¹Bu' niniŋ, ka' yisi wə kee gi tɛ ghə ki laa, «Mə kee kii nu maa məyi nā ghə me.» Ka' tə wə kee gi tɛ ghə ki laa yi kee kəə ŋkə me. ²²Ka' way ŋwaa kəmót' kee gi tɛ kəmót' niniŋ me, bu' laa ŋkee vələŋ və ŋwaa mbə faŋ mbə kee kii wutə me, lūu mbə faŋ ŋwaa wə kəə mbə ghee nshə, buu wə ki shi, kii məbwey. ²³Vələŋ və ŋwaa mbə faŋ vi bi'tə laa mbə kee kii nu me, bee kii lūu mbə faŋ vi kò feenə tɛ mbə. Vələŋ mbə faŋ nsiŋ ye mbə laa mbə kee lūu vəjəə me, lūu mbə faŋ nsiŋ la ŋkee jəə. ²⁴Vələŋ və ŋwaa mbə faŋ mbə lūu vəjəə, tɛ ka' vii ki ye, du' she' niniŋ, vi kee

là mbə me. Nsh-tə Nwi faŋ ŋwə bəŋ ŋwaa wə, nūŋsə vələŋ və ŋwaa mbə faŋ mbə kee lūu nu me, maa shəŋ kəmót' faŋ vi kò feenə tɛ mbə. ²⁵Nwi nā yə niniŋ laa ŋgaasə kee lūu maa ŋwaa me, vələŋ və ŋwaa bee ki kii gəŋtə yinŋwaa vəŋ, vəŋ vəŋ. ²⁶Ki luu laŋnə ŋwaa wə kəmu' ye ŋi', buu vələŋ və ŋwaa vənshə taa ye ŋi' nizi. Ki luu laŋ kəmu' kii feenə, buu vələŋ vənshə taa ki ŋaytə nā laŋnə ŋwaa yinŋkii.

²⁷Gə fi maa viŋ, viŋ fayŋə shəŋ mu' maa mənaysə ŋwaa Kristo faŋ ŋwə lūu mu'. Wə tɛ me wə fi taa ŋwaa viŋ lūu fi maa laŋnə ŋwaa Kristo kó. ²⁸Fi taa ŋwaa vii Nwi, Nwi shò' vii mót' visi laa vəŋ lūu vii ntəŋsə Yeso Kristo, sho' vii mót' laa vəŋ ki naysə yigi faŋ Nwi kò tɛ vəŋ, baa shò' vii mót' laa vəŋ ki deesə nu ki. Ŋwə baa sho' vii mót' laa vəŋ ki yisə vənu və shuu yəŋvə, baa nā vii mót' laa vəŋ ki shu' vəza fi maa vii vəza, nā vii mót' faŋ vəŋ gəŋtə vii, nā gwisə, nā vii faŋ gisə təghaŋ niŋkwiŋ niŋkwiŋ. ²⁹Ka' vii vənshə kee lūu vii ntəŋ Kristo me. Ka' vii vənshə kee lūu nshisə-ŋii səghə me. Ka' vii vənshə kee lūu vii mədeesə me. Nwi kee kə wutə tɛ vii vənshə maa məyi vənu və shuu yəŋvə me. ³⁰Kee kii vii vənshə kii wutə maa məshu' vəza fi maa vii vəza me. Kee lūu vii vənshə faŋ vəŋ gisə təghaŋ faŋ vəŋ kee ta yizwetə me. Kee lūu vii vənshə faŋ vəŋ kii twelə ŋi' təgi təghaŋ tó me.

³¹Gə fi maa viŋ, viŋ tə si laa Zwitə Nwi kə wutə tɛ viŋ laa viŋ ki yisə vənu vəkwalə fi maa vənu vó nā. Luu nā, mə kəə naysə nu mót' tɛ viŋ faŋ ŋkə shò vənu vó vənshə.

Ŋkawŋə kwələ shò vənu vənshə

13 Mə nii kələ kii wutə faŋ ŋkə yisə laa mə ki gisə təghaŋ faŋ vii gisə, nā ntə faŋ nshisə-ŋiisə Nwi gisə, luu nā, kee kii ŋkawŋə maa vii me, buu yigisə nyaa lūu yaa fəŋgəŋ faŋ vi bu', mfə gisə, wə kee zizə me, baa lūu yuu mbinlə faŋ nyə gisə tinsə tinsə. ²Mə kələ kii wutə faŋ ka' mə ki twelə yigisə shuu Nwi, ti'nə me kii nā vənu vənshə faŋ mbə ndənə fi ghə vii, ti'nə me kii nā nu Nwi laylay, ti'nə me nūŋ fwi nyaa maa Nwi ŋkee didi', tɛ ka' mə yisə laa ŋkee banşə kwalə mu'nə, mə nəə to' kii nā vənu vó vənshə, luu nā, kee kii ŋkawŋə maa vii me, buu lūu nu dayday. ³Faŋ mə kələ ndi vətə vəŋ vənshə, kò tɛ mbəəsə, baa biŋ laa vi tvaŋ ŋwaa ŋwaa taa wi, luu nā, kee kii ŋkawŋə maa vii me, buu ka' vənu vó vənshə kee gəŋtə mə nā nu me.

⁴Ŋkawŋə yaa ki yisə wə ki jia fwi yi, baa kii njo' yijəə; ŋwə kee ghi' vii me, kee gisə yigi shuu yaŋnə me, kee ko'sə ŋwaa me. ⁵Wə faŋ ŋwə kaw vii, kee yaa ki yi nu maa jii faŋ nyə kee yiku'nə me, kee ndeyŋə she' ŋwaa wi me; fwi yi kee yaa ki shə me; ŋwə kee yaa ki lumə nu bwə faŋ wə yi maa ŋwə me. ⁶Wə faŋ ŋwə kaw vii, kee yuu ki ŋaytə yighee njo' faŋ vii yisə nu bwə me; ŋwə yaa ki ŋaytə faŋ vii yisə nu yinsəŋ. ⁷Wə faŋ ŋwə kaw vii, kee yuu ki gisə kəŋ bwə faŋ vii yisə me; ŋwə bee kii nūŋsə vənu vənshə she' ghə Nwi, bi'tə laa Nwi taa yisə vənu vənshə fuu vəjəə. Fwi yi kee bwə maa nu tɛ me nu me.

⁸ Nkawnə kee yaa ki me me. Yighee jijwi faŋ vii kee taa baa twelə yigisə shuu Nwi me. Yighee jijwi faŋ vii taa kee baa ki gisə təghaŋ niŋkwiŋ niŋkwiŋ me. Yitəfə vii taa mē nizi. ⁹ Vənu vó ndo mē, bu' laa yitəfə nyaa-nsiŋ kee yiku' maa yitəfə Nwi me. Yigisə shuu Nwi faŋ nsiŋ gisə nə, kee lùu yibəŋsə me. ¹⁰ Yighee njyə faŋ Nwi ndo yisə vənu vənsə fuu ntee si vii, buu vənu vó faŋ mbə kee yiku'nə nə me, ndo mē. ¹¹ Faŋ mə nəə ki bii wee, mə nəə gisə ghaŋ vaŋmbwaa, mbi'tə nyaa nə luu mbi'tə vaŋmbwaa; mə nəə ye vənu yaa wee yaa ki ye. Luu nə, faŋ mə nə gù wə, mə me' vənu və vaŋmbwaa vó vənsə. ¹² Vənu faŋ nsiŋ ye ndwə, nsiŋ kee ye vəley me. Nsiŋ ye she' yaa vi ye taa ŋwa'lə məye si, faŋ ŋwə kee lùu ley me. Ndo luu shi m'ó, nsiŋ ye Nwi nə si nə si. Ndwə yitəfə nyaa-nsiŋ kee ta yiku'nə me. Ndo luu shi kó, vənu vənsə luu vəley t'í nsiŋ, she' faŋ Nwi k'í nə nsiŋ maa vənu vənsə. ¹³ Vənu lùu shə vətia faŋ ka' mbə kee ndo mē me. Nu kəmu' lùu laa nsiŋ ki nuŋ fwi saŋ-nsiŋ maa Nwi. Nu m'ó' lùu məbwey vəlwaŋ faŋ nsiŋ ki' fi ghə Nwi nə. Nu lwesə vətia luu ŋkawnə. Fi maa vənu və vətia nə, nu ŋkawnə kwələ shə vənu vó vənsə.

Yigi kòŋ vəkò mbiə faŋ Zwi'tə Nwi kò t'í vii nə

14 Niniŋ, bàw viŋ ki kəə j'isə laa ŋkawnə luu taa ŋwaa viŋ. Luu nə, viŋ bu' ghə t'í Nwi nizi, laa ŋwə kò vəkò və Zwi'tə Nwi t'í viŋ. Nu ŋkiə faŋ ŋkə lùu kək-walə taa ŋwaa vəkò vó, lùu laa Zwi'tə Nwi kò wutə t'í viŋ maa məfi'tə yigisə shuu Nwi. ² Wə faŋ Zwi'tə Ley Nwi kò wutə t'í ŋwə maa məgi təghaŋ niŋkwiŋ niŋkwiŋ, ŋwə gisə lùu t'í Nwi, kee lùu t'í vii me, bu' laa ka' vii kee zò ghaŋ wi me. Nwə gisə vənu faŋ mbə ndənə fi ghə vii. ³ Luu nə, wə faŋ ŋwə fi'tə yigisə shuu Nwi, ŋwə gisə yigi yó t'í vii, yigi yi yó ndo gaŋtə vii, kwàŋ wutə taa ŋwaa vii, yisə vəŋ we' maa nu Nwi. ⁴ Niniŋ, wə faŋ ŋwə gisə təghaŋ niŋkwiŋ niŋkwiŋ, gaŋtə luu nshə-tə wi. Luu nə, wə faŋ ŋwə fi'tə yigisə shuu Nwi, gaŋtə luu nshəŋtə vii Nwi. ⁵ Mə kəə laa viŋ vənsə ki gisə təghaŋ niŋkwiŋ niŋkwiŋ. Luu nə, mə baa kəə ŋkee didi' laa viŋ ki fi'tə yigisə shuu Nwi, bu' laa nu məfi'tə yigisə shuu Nwi kwələ shə nu məgisə təghaŋ niŋkwiŋ niŋkwiŋ. Ka' nu məgisə təghaŋ niŋkwiŋ niŋkwiŋ ki gaŋtə nshəŋtə vii Nwi she' faŋ vi baa kiasə yigi yi yó maa ghaŋ shi nizi. ⁶ Vaŋ-nshwi vaŋ, maa yighee njyə faŋ mə taa jwi yi viŋ, ki ghaŋ laa mə gisə she' maa təghaŋ niŋkwiŋ niŋkwiŋ, buu mə taa gaŋtə viŋ k'ikə? Ka' mə gaŋtə viŋ she' faŋ mə deesə nu Nwi t'í viŋ ŋkee kəley, naysə nu ŋkiə faŋ Nwi dè shee t'í viŋ, baa fi'tə nu t-ley t'í viŋ faŋ Nwi kò shee.

⁷ Maa shwenə, viŋ ye vətə faŋ vi yaa ki bu' maa nyaysə, yaa ndaw nə ndə-nti, ki luu nyay yó kee fùu yijəə me, buu ka' wə k'í nə ni' nyay yó k'ikə? ⁸ Jwi maa yisaw nizi, faŋ vi yaa ki taw maa məbaytə vii maa yighaw, yisaw yó ki luu kee gi jəə me, ka' vii kee zò me, tuu wə kee taa lootə ŋwaa maa yighaw me. ⁹ Luu she' niniŋ taa ŋwaa viŋ faŋ viŋ gisə vənu maa ghaŋ faŋ ŋwə kee lùu ley me, buu ka' wə kee zò nu ŋkiə faŋ viŋ gisə me, ŋkə lùu yaa viŋ gisə t'í fi. ¹⁰ Təghaŋ taa mbi

təyaŋ, niŋkwiŋ niŋkwiŋ. Luu nə, təghaŋ tó tənsə kii ni' ki. ¹¹ Faŋ ŋkə kələ lùu niniŋ, ki luu laa mə kee zò ghaŋ m'ó' me, buu wə ghó taa ndi mə yaa wə təŋ, ŋwə taa baa lùu yaa wə təŋ shee nizi. ¹² Niniŋ, faŋ viŋ tə si maa vəkò mbiə faŋ Zwi'tə Nwi kò t'í vii nə, bàw viŋ ki tə si maa məkii vəkò vó vəyaŋ. Luu nə, viŋ ki kəə vəkò mbiə faŋ mbə taa gaŋtə nshəŋtə vii Nwi, nyə t'irəə we'. ¹³ Niniŋ, bàw wə faŋ ŋwə gisə təghaŋ niŋkwiŋ niŋkwiŋ, ki bu' ghə t'í Nwi laa Zwi'tə Nwi kò wutə t'í ŋwə, t'í ka' ŋwə twələ ghaŋ ghó jəə nizi. ¹⁴ Mə gi nee bu' laa wə ki luu shə'tə Nwi maa təghaŋ niŋkwiŋ niŋkwiŋ, faŋ Zwi'tə Nwi kò t'í ŋwə, buu fwi yi shə'tə Nwi, luu nə, mbi'tə wə ghó kee lùu shə me; ŋwə kee k'í nə nu ŋkiə faŋ ŋwə gisə me.

¹⁵ Nkə dè laa kə? Nkə lùu laa, mə kəə ndi təghaŋ tó faŋ Zwi'tə Nwi kò shee nə, shə'tə Nwi shə. Luu nə, mə taa ki shə'tə Nwi nə ghaŋ ley faŋ ŋwə ndó fi taa mbi'tə nyaa nizi. Mə kəə zwə nyay maa wutə Zwi'tə Ley Nwi. Luu nə, mə taa ndi ŋkitə nyaa, zwə nyay shə nizi. ¹⁶ Ki luu laa a bwaŋ Nwi fi taa Zwi'tə Nwi maa təghaŋ niŋkwiŋ niŋkwiŋ, buu ka' wə ntiə faŋ ŋwə kee k'í nə nu kó me, biŋ laa «Amen», faŋ lùu laa «ŋkə lùu niniŋ», k'ikə? Ka' ŋwə kee biŋ, faŋ ŋwə kee zò nu ŋkiə faŋ a gisə nə me. ¹⁷ Shə'tə ghó kələ bàw k'ikə, ŋwə kee gaŋtə wə ghó nə nu me. ¹⁸ Mə bwaŋ Nwi laa Zwi'tə ki kò wutə shee laa mə ki gisə təghaŋ niŋkwiŋ niŋkwiŋ shə viŋ vənsə. ¹⁹ Faŋ ŋkə kələ lùu niniŋ, taa nshəŋtə vii Nwi, ŋkə bàw laa mə gi vənu she' tee maa ghaŋ faŋ vii taa zə, shə fi mə gi vənu ŋkaŋsə yighuŋ maa ghaŋ faŋ vii kee taa zə me. Mə kəə gi vənu she' maa ghaŋ ley, t'í ka' mə ki tisə vii shə.

²⁰ Vaŋ-nshwi vaŋ, ki viŋ ki bi'tə vənu yuu vaŋmbwaa me. Nu ŋkiə faŋ ka' viŋ lùu yaa vaŋmbwaa, faŋ vəŋ kee ta we' maa nu me, lùu maa məyisə vənu vəbwəvə. Bàw viŋ kee we' maa kəŋ nu ghó me. Luu nə, bàw viŋ lùu yaa vii taa maa məbi'tə vənu. ²¹ Taa ŋwa'lə Nwi, vi nyò' laa,

«Nwi gi laa yi taa təŋ vii
faŋ vəŋ taa ki gisə təghaŋ niŋkwiŋ niŋkwiŋ,
vəŋ jwi ki fi'tə nu Nwi t'í vii vè.
Luu nə, faŋ Nwi kələ y'í niniŋ nə,
vii vó kee bee zò nu ŋkiə
faŋ Nwi nə naysə t'í vəŋ me.» †

²² Nkə dè t'í nsiŋ laa nu məgisə təghaŋ niŋkwiŋ niŋkwiŋ maa wutə Zwi'tə Nwi, lùu shwenə faŋ Nwi kò t'í vii mbiə faŋ vəŋ kee biŋ nu Nwi me. Shwenə kó kee lùu t'í vii faŋ vəŋ du'tə vəŋ biŋ nu Nwi me. Gə fi maa wutə maa məfi'tə yigisə shuu Nwi, lùu shwenə t'í vii məbiŋ nu Nwi, kee lùu shwenə t'í vii mbiə faŋ vəŋ kee biŋ nu Nwi me. ²³ Faŋ viŋ, vii Nwi, shəŋtə shəŋ mu', wə t'í me wə tey ki gisə təghaŋ niŋkwiŋ niŋkwiŋ faŋ kò Zwi'tə Nwi t'í ŋwə, wə m'ó' ki nii jwi, faŋ ŋwə kee ta k'í nə nu Nwi me, ti'nə me biŋ nu Kristo me, wə ghó ki jwi, ni shəŋ ŋkiə faŋ viŋ bàytə shə, ki gisə təghaŋ niŋkwiŋ niŋkwiŋ nə, buu wə ghó taa ki bi'tə laa viŋ ghighenə. ²⁴ Luu nə, viŋ vənsə ki luu ki fi'tə yigisə shuu Nwi, wə m'ó' ki nii jwi faŋ ŋwə kee ta k'í nə nu Nwi me, ti'nə me biŋ nu

† 14.21 Aysaya 28.11-12.

Kristo me, wə ghó kɪ jwì, ɲii shɔ, zò yigisə yinj yó, buu ɲkə taa də tɛ wə ghó laa nshinə yi kee yiku'nə visi Nwi me. Ƴwə ye laa yi luu yi-kəbwə. ²⁵ Təgi tó taa yisə vənu mbɪə faŋ ɲwə bi'tə fi taa fwi ɲwə, fuu ntee. Ƴwə kɪ nii tɪŋ vətɔ vəyəə vi nsi visi Nwi, kò feenə tɛ Nwi, baa tɛytə laa, «Yinsəŋ, viŋ vi Nwi lùu mót'.»

Kɪ vi kɪ buulə taa nshəŋtə vii Nwi me

²⁶ Vaŋ-nshwi vaŋ, faŋ ɲkə lùu nininj nə, viŋ zɔ nu ɲkiə faŋ mə tɪsə viŋ shɔ. Yighee ɲjə faŋ viŋ fəynə shəŋ mu' maa məbəŋsə Nwi, bəw wə tɛ me wə jwì nə wee-nu maa məgəŋtə nshəŋtə yinj yó. Wə mu' taa kɔ ɲyay, wə mót' deesə nu tɛ vii, wə mót' naysə nu faŋ Nwi dè tɛ ɲwə, wə mót' gi nu maa təghaŋ ɲiŋkwij ɲiŋkwij faŋ kò Zwiətə Nwi tɛ ɲwə, wə mót' baa luu kiasə ghaŋ ghó tɛ ka' vii vənsə zò nu kó. Bəw vii yisə vənu vó vənsə maa jii faŋ nyə taa gəŋtə vii maa məgə nə visi taa nu Nwi. ²⁷ Kɪ luu vii luu shɔ faŋ vəŋ gisə maa təghaŋ ɲiŋkwij ɲiŋkwij faŋ kò Zwiətə Nwi tɛ vəŋ nə, kɪ luu vəŋ luu vəyaŋ, kɪ vəŋ shɔ vəbɔ me, ti'nə me vətia me. Bəw vəŋ kɪ gisə she' wə nə mu' nə mu'. Wə mót' baa kiasə yigi yó, tɛ ka' wə tɛ me wə zò nu ɲkiə faŋ vi gisə nə. ²⁸ Kɪ luu laa wə kee lùu shɔ faŋ ka' ɲwə kiasə təghaŋ tó me, bəw laa vii mbɪə faŋ vəŋ kii wutə maa məgi təghaŋ tó nə, du' ɲk-wəŋ taa ɲii nshəŋtə yó, kɪ gisə she' fi taa fwisə vəŋ ghɔ vi Nwi. ²⁹ Gə fi maa vii mbɪə faŋ vəŋ fi'tə yigisə shuu Nwi, bəw vii vəbɔ gi yigi yó, ti'nə me vii vətia. Bəw vii vənsə kɪ nii ywiitə vənu mbɪə faŋ vii vó gisə nə, laa lùu yigisə Nwi yinsəŋ mu. ³⁰ Kɪ luu Nwi də nu fi tɛ wə mót' faŋ ɲwə dū' taa nshəŋtə yó, faŋ wə mót' tiŋ kɪ gisə, bəw wə ghó faŋ ɲwə tiŋ kɪ gisə nə, shia, kò jii tɛ wə ntɪə faŋ Nwi dè nu tɛ ɲwə nə. ³¹ Bəw wə tɛ me wə fi'tə yigisə Nwi wə nə mu' nə mu', tɛ ka' vii vənsə zwətə nu Nwi, kii fwi yiwe', kɪ gə visi. ³² Vii mbɪə faŋ vəŋ kii wutə maa məfi'tə yigisə shuu Nwi, kii wutə maa məgi laa Zwiətə Nwi kó kɪ'. ³³ Lùu nininj bu' laa nu məbuulə vənu kee bəw tɛ Nwi me. Ƴkə bəw tɛ Nwi faŋ nsinj to' nə mədu'-nyɔŋ fi taa nshəŋtə vii Nwi yinsə. ³⁴ Bəw vəkɪ du' ɲk-wəŋ taa ɲii məshəŋtə vii Nwi. Ƴkə kee bəw laa vəŋ kɪ gisə me. Bəw vəŋ su'sə yinjwaa vəŋ nsi, faŋ vi nyò' taa ɲwa'lə Nwi. ³⁵ Kɪ luu nu luu shɔ faŋ vəŋ kəə kii, bəw vəŋ kɪ', taa gə shinjii, buu bitə tɛ vəndəə vəvəŋ. Luu nu tɔ dii tɛ wəzwi maa məgi taa nshəŋtə vii Nwi. ³⁶ Viŋ nə bi'tə laa nu Nwi nə zì fi ghɔ viŋ mu, ti'nə me laa lùu viŋ ninɔŋ, faŋ viŋ nə zò yigi yó mu?

³⁷ Kɪ luu wə luu shɔ faŋ ɲwə bi'tə laa yi lùu nshinjii-sɔghɔ, ti'nə me laa yi kii Zwiətə Nwi taa fwi ɲwə, buu ɲwə kɔ' kii laa nu ɲkiə faŋ mə nyò' tɛ viŋ feenə, luu ɲkee sɔ' faŋ ɲwə ndò fi ghɔ tita Nwi. ³⁸ Kɪ luu wə lùu shɔ faŋ ɲwə kee yibiŋ me, buu vi kee biŋ wə ghó me. ³⁹ Nininj, vaŋ-nshwi vaŋ, viŋ tə sɪ, tɛ ka' viŋ kii wutə maa məgi yigi faŋ nyə ndò fi ghɔ Nwi. Viŋ yi nininj, kee kɪ tway laa vii kɪ gisə təghaŋ ɲiŋkwij ɲiŋkwij faŋ kò Zwiətə Nwi tɛ vəŋ me. ⁴⁰ Viŋ kɪ yisə vənu vənsə maa jii yiloomə, baa lùu vəjəə.

Yigi kòŋ ɲi' nu Kristo

¹⁵ Vaŋ-nshwi vaŋ, bəw mə baa lùmə ɲi' nu Kristo tɛ viŋ, faŋ mə nə fɔŋ fi'tə tɛ viŋ. Viŋ nə biŋ yigisə Nwi yó, wè' shɔ. ² Luu she' bu' yigi yó faŋ Nwi bwèysə viŋ, faŋ viŋ nɪŋsə yigi yó she' faŋ mə nə nàysə tɛ viŋ nə. To' kee lùu nininj me, buu viŋ nɪŋ fwi siŋ maa Kristo she' dayday. ³ Nu ɲkiə faŋ mə nə fɔŋ fi'tə tɛ viŋ, luu she' nu ɲkiə faŋ mə nə zò nininj nizi. Ntɔŋ yó lùu laa Yeso nə ku bu' yibisə nyaa-nsinj, she' faŋ vi nə nyò' taa ɲwa'lə Nwi laa ɲkə ndɔ gay nininj. ⁴ Ƴwə nə ku, vi təə ɲwə. Kɪ luu vəshi vətia, Nwi yweysə ɲwə fi shi yiku, she' faŋ vi nə nyò' taa ɲwa'lə Nwi laa ɲkə ndɔ luu nininj. ⁵ Faŋ ɲwə nə ywèy fi shi yiku nə, ɲwə nə bi fùu yikə' Pi-ta, kɪ nii baa fùu yikə' vii məzwetə nu Yeso ɲjɔsə-bɔɔ, vəŋ ye ɲwə nə sɪ. ⁶ Yinjii kɪ shɔɔ, ɲwə fuu yikə' vaŋ-nshwi vaŋ-nsinj vəmót' faŋ vəŋ nə bəytə shəŋ mu' vəyaŋ, shɔɔ yiwa tee. Vəŋ vənsə nə yè ɲwə nə sɪ. Vii vəyaŋ kɪ bii fi taa ɲwaa vii vó faŋ vəŋ nə yè ɲwə nə. Nə kəkə she' vaŋ-mbusə vii fi taa ɲwaa vəŋ. ⁷ Baa lùu maa yighee mót', Yeso fuu yikə' Jeyms, baa kɪ nii fùu yikə' vii ntɔŋ vi vənsə. ⁸ Kɪ luu fi yiba, ɲwə fuu yikə' mə nizi, faŋ mə lùu yaa wee faŋ vi bi faŋ yighee yi kee yiku'nə me. ⁹ Fi taa ɲwaa vii ntɔŋ Yeso, mə luu ɲkee nshətə yiba. Mə kee kù'nə tɛ ka' vi tii mə laa mə lùu wuu ntɔŋ Yeso me, bu' laa mə nəə to' zwilə vii Kristo yighee visi. ¹⁰ Luu nə, ɲwə kee gəŋ saŋ, tù məntɔŋ-bwaŋnə tɔ mə, yi laa mə gu wə ntɪə faŋ mə lùu ndwə. Məntɔŋ-bwaŋnə wi nə gəŋ sɪ, faŋ Nwi nə kò shee nə, kee ndi dayday me. Ƴkə yisə laa mə ndi wutə kaŋ kənsə, fà' tɛ Nwi shɔ vəŋ vənsə. Nə kee lùu wutə kaŋ faŋ mə ndɪ, kɪ fa' ɲgii-mə me. Nə luu she' gəŋsə Nwi nə wutə kɪ faŋ ɲkə lùu ghɔ mə. ¹¹ Faŋ mə fi'tə yigisə Nwi tɛ viŋ, ti'nə me wə diday fi'tə tɛ viŋ, ɲkwiinə kee lùu shɔ me. Yia vənsə fi'tə she' nu Kristo tɛ viŋ maa jii yimu'. Viŋ nə nɪŋ fwi siŋ she' maa nu Kristo kó.

Yigi kòŋ məywey fi shi yiku

¹² Yigisə Nwi yó faŋ yia fi'tə tɛ vii nə, lùu laa, Nwi nə ywèysə Kristo fi shi yiku. Faŋ ɲkə lùu nininj, faŋ Nwi nə ywèysə Kristo fi shi yiku nə, sii ka' vii mót' fi taa ɲwaa viŋ gi laa məywey fi shi yiku kee lùu shɔ me kəkə? ¹³ Ƴkə nə to' lùu laa ka' vii kee ywèy fi shi yiku me, buu ɲkə dè laa Kristo nizi nə kee ywèy fi shi yiku me. ¹⁴ Ƴkə nə maa luu laa Yeso nə ywèy fi shi yiku me, buu ɲkə dè laa yigisə Nwi faŋ yia fi'tə tɛ viŋ, lùu nu dayday. Məbiŋ viŋ nizi, faŋ viŋ nɪŋ fwi siŋ maa Kristo nə, lùu nu dayday nizi. ¹⁵ Nwi nəə to' maa yweysə Kristo me, buu ɲkə nə dè nizi laa yia lùu vii məsi təba kòŋ nu Nwi, bu' faŋ yia naysə tɛ vii laa Nwi nə ywèysə Yeso fi shi yiku nə, faŋ məywey fi shi yiku kee lùu shɔ nə me. ¹⁶ Nii to' lùu yinsəŋ laa Nwi kee ndɔ yi laa vii ywey me, buu ɲkee nshi-tɔ Kristo kee ywey fi shi yiku me. ¹⁷ Ƴkə nə maa to' lùu laa Nwi nə yi laa Kristo ywey fi shi yiku me, buu ɲkə dè laa məbiŋ viŋ lùu nu dayday, vənu vəbwəvə viŋ baa gò'sə maa viŋ. ¹⁸ Ƴkə kɪ nii baa dè laa vii mbɪə faŋ vəŋ nə nɪŋ fwisə vəŋ maa Kristo, faŋ vəŋ nə kəkə nə, vəŋ

kùkə nə nu bwə maa vəŋ, ndì. ¹⁹ Nii to' lùu laa vi tə si maa Yeso Kristo she' bu' məbwey taa mbi nyè ndwə, buu ŋkə taa bi tɛ nsiŋ shɔɔ vɪi vənsə.

²⁰ Luu nə, ŋkə luu ŋkee nu yinsəŋ laa Nwi nə ywəysə Kristo fi shi yiku. Nwə nə luu mfɔŋ wə maa məywey fi shi yiku. ²¹ Nkəe maa vənzi və mbi, yiku nə ŋii shi nsi bu' wə mu'. She' ninin, məywey fi shi yiku luu shɔ bu' wə mu'. ²² Vii kukə bu' laa vəŋ lùu mənshi mə Adam, faŋ nə luu mfɔŋ wə nə. She' ninin, Nwi ndɔ kɔ məbwey fi tɛ vɪi, faŋ vəŋ lùu fa kəmu' ghɔ vi Yeso Kristo. ²³ Vənu vənsə ki gay maa yighee yi. Nə bi fɔŋ ywəy Kristo fi shi yiku. Nɔɔ lùu maa yighee njyə faŋ ŋwə ndɔ baa bəŋ jwi shi nsi, vɪi vi vənsə ndɔ ywey nizi, bè'sə ŋwə. ²⁴ Faŋ yinŋkii mè, vəndwə və mbi ki nii yiku'nə. Maa yighee yɔ Yeso Kristo ndɔ ghɔ' vənu vənsə faŋ mbə sɔ' mbi nyè, nə vətɔ vənsə faŋ mbə kii wutə taa mbi. Nwə ndɔ ndisə wutə vəŋ, ndɔ fi yifwəŋ yinsə, kɔ tɛ Nwi. ²⁵ Maa yighee yɔ, ndɔ sɔ' Kristo sɔ' mbi yaa fwəŋ, gə zi' tɛ yighee njyə faŋ Nwi ndɔ ghɔ' vɪi mbeenə Kristo vənsə, kɔ vəŋ ghɔ ŋwə, yuu vi nyɔ' taa ŋwa'lə Nwi. ²⁶ Maa məndwə, ŋwə ndɔ ki ghɔ' yiku nizi, faŋ luu ŋkee wuu mbeenə Kristo. Nwə ndɔ ndisə yiku nizi. ²⁷ Nkə ndɔ luu she' faŋ vi nə nyɔ' taa ŋwa'lə Nwi laa, «Nwi nùŋsə vənu vənsə taa ghɔ ŋwə.» †† Faŋ vi nə nyɔ' laa, vənu vənsə ndɔ luu taa ghɔ ŋwə nə, maa ŋkə lùu kəley laa nshɔ-tɔ Nwi faŋ ŋwə nùŋsə vənu vənsə taa ghɔ Kristo, kee bee lùu taa ghɔ ŋwə me. ²⁸ Faŋ Nwi taa yisə laa vənu vənsə ndɔ luu taa ghɔ Kristo nə, buu nshɔ-tɔ Kristo, faŋ lùu wee Nwi nə, taa ki bwəsə ŋwaa wi visɔ Nwi. Ninin laa Nwi sɔ' vətɔ vənsə, vətɔ vənsə baa fəynə ghɔ Nwi.

²⁹ Vii mɔ' shɔ faŋ vəŋ fi muu mə Nwi bu' vɪi mɔ' faŋ vəŋ du'tə vəŋ kukə. Ki ghaŋ laa vɪi faŋ vəŋ kukə, ndɔ kee ywey me, sii yɔ kə buu vɪi ki fi muu maa yizii vɪi faŋ vəŋ kukə? ³⁰ Gə fi maa yia, yia sii to' fi taa ghɔ yiku ghee nshə tɛ kə, faŋ vɪi kee ndɔ ywey fi shi yiku me. ³¹ Vaŋ-nshwi vaŋ, mə naysə tɛ vɪi laa mə luu shuu yiku vəshi vənsə. Luu ŋkee nu yinsəŋ, she' faŋ ŋkə baa lùu yinsəŋ laa mə kɔ'sə ŋwaa bu' vɪi, bu' laa vɪi lùu vɪi Yeso Kristo, faŋ lùu tita ŋwaa-nsin faŋ ŋwə sɔ' nsin nə. ³² Yighee njyə faŋ mə nə luu shi Efesɔs, mə nə luu taa ŋi', ŋkə nə luu yuu mə nywenə yia nyaasə shəsə fi taa gay. Nkə nə to' maa lùu laa vi yweysə vɪi fi shi yiku me, buu sey ŋgwə faŋ mə kii, faŋ mə yɔsə kəŋ vənu ghɔ nə, sii lùu kə? Nkə to' kee lùu laa vɪi ndɔ ywey fi shi yiku me, buu ŋkə bəw laa mə gi tɛ vɪi laa «Nsin ki zɪ, ndɔ nu məlu', zə yinŋwaa nya-nsin, bu' laa mbisi nsin taa kukə.» ††† Luu nə, ki vɪi ki bwe'sə yinŋwaa yin me! Wə ki luu ki to' fi taa ŋwaa vɪi bwənə, buu ŋwə taa ki yisə vənu vəbwəvə yaa vəŋ nizi. ³⁴ Ki vɪi baa ki yisə vənu vəmfaw me. Vɪi bee kii me'tə məyi vənu vəbwəvə, yuu ŋkə ku'nə tɛ nsin. Mə ye laa vɪi mɔ' fi taa ŋwaa vɪi kee kɪi nə Nwi tuu titi' me. Mə gi tɛ nee, lùu nu tɔ dɪi tɛ vɪi.

Nkɪ'nə ŋwaa maa yighee məywey fi shi yiku

³⁵ Wə mɔ' taa ki bitə laa, vɪi faŋ vəŋ nə kukə, ndɔ ywey fi shi yiku kikə? Yinŋwaa vəŋ ndɔ luu kikə? ³⁶ Wə ntɪə faŋ ŋwə bitə kəŋ nu ghɔ nə, luu mfaw. Maa vɪi kɪi laa yisay faŋ wə ndɔ, gə sɔ' taa biisə, nyə bi fɔŋ ku buu tɔŋ. ³⁷ Yisay yɔ faŋ wə sɔ' nsi nə, luu she' mbuu yisay, kee lùu yisay nə tiilə shɔ, faŋ vi sɔ' nə me. Maa luu she' yisi mbuu yisay, ti'nə me yisi fa day, faŋ vi bia nə. ³⁸ Nwi taa kɔ ŋwaa tɛ fa tɛ me fa faŋ vi bia nə, maa ŋkɪ'nə yi, she' faŋ Nwi kàw.

³⁹ Vətɔ faŋ mbə kii məbwey shi nsi lùu ninŋkwiŋ ninŋkwiŋ. Nwaa wə luu mu', ŋwaa nyaasə lùu maa jɪi yimɔ', ŋwaa mənwə baa ki luu ninŋkwiŋ nizi, ŋwaa susə baa ki luu ninŋkwiŋ. ⁴⁰ Vətɔ faŋ mbə lùu yizɔ, kii yinŋwaa vəŋ. Vətɔ faŋ mbə lùu feenə shi nsi, kii yinŋwaa vəŋ ninŋkwiŋ. Məbaw vətɔ faŋ mbə lùu yizɔ kii jɪi vəŋ yimu'. Məbaw vətɔ faŋ mbə lùu shi nsi luu nə jɪi yimɔ'. ⁴¹ Məbaw shishwi lùu nə jɪi yi, məbaw ŋuu luu nə jɪi yi, məbaw məjwiŋ baa lùu maa jɪi yiday. Fəjwiŋ tɛ me fəjwiŋ ki kii məbaw wi ninŋkwiŋ. ⁴² Luu she' ninin nə ŋwaa wə faŋ ŋwə ndɔ ki ywey fi ghɔ yiku nə. Vi yaa təə wə, ŋwə shuu. Luu nə, yighee njyə faŋ Nwi yweysə wə ghɔ fi shi yiku, ŋwə fi ŋwaa wi mɔ' faŋ ŋwə kee baa shishuu me. ⁴³ Nwaa wə fi shi nsi kee yiku'nə me, kee kii wutə me. Luu nə, ŋwə ndɔ ku, Nwi yweysə ŋwə, kɔ ŋwaa day tɛ ŋwə, faŋ ŋwə lùu ŋkee jəə, baa kii wutə. ⁴⁴ Yighee njyə faŋ vi təə wə, lùu fa shi nsi kə faŋ vi təə nə. Luu nə, yighee njyə faŋ wə ghɔ ndɔ ywey, ŋwə ywey nə ŋwaa day, faŋ lùu ŋwaa Zwi'tə Nwi. Ki luu ŋwaa wə luu shɔ, faŋ ŋwə lùu shi nsi nyè, buu ŋwaa wi mɔ' baa lùu shɔ nizi, faŋ lùu ŋwaa Zwi'tə Nwi. ⁴⁵ Lùu faŋ vi nə nyɔ' taa ŋwa'lə Nwi laa, Nwi nə bɔŋ Adam, faŋ nə lùu mfɔŋ wə faŋ ŋwə kii məbwey. †† Adam mɔ' baa lùu shɔ faŋ ŋwə nə jwi fi yiba. Luu Kristo faŋ ŋwə lùu wuu Zwi'tə Nwi, faŋ ŋwə kɔ məbwey tɛ vɪi. ⁴⁶ Kee lùu wuu Zwi'tə Nwi ghɔ faŋ ŋwə nə jwi visɔ nə me. Lùu wuu ŋwaa taa mbi nyè faŋ ŋwə nə jwi visɔ, buu wuu Zwi'tə Nwi ghɔ jwi. ⁴⁷ Mfɔŋ wə nə ndɔ fi shi nsi, Nwi nə bɔŋ ŋwə nə shɔ'. Wə ŋgwii-wə faŋ ŋwə nə bè'sə nə, nə ndɔ luu fi yizɔ. ⁴⁸ Vii mbiə faŋ vəŋ shi taa mbi nyè, lùu yaa wə ntɪə faŋ Nwi nə bɔŋ ŋwə nə shɔ' nə. Luu nə, vɪi mbiə faŋ vəŋ shi yizɔ, lùu yaa wə ntɪə faŋ ŋwə nə ndɔ fi yizɔ nə. ⁴⁹ Ndwə nsin lùu yaa wə ntɪə faŋ Nwi nə bɔŋ nə shɔ' nə. Shi mɔ' nsin ndɔ luu yaa wə ŋgwii-wə faŋ ŋwə nə jwi fi yizɔ nə. ⁵⁰ Vaŋ-nshwi vaŋ, mə naysə tɛ vɪi laa, ka' ŋwaa wə fi shi nsi kee ndɔ zɪ yifwəŋ Nwi me. Fa faŋ ka' ŋkə shuu, kee ndɔ go' maa shuu me. ⁵¹ Vɪi zɔ! Mə taa naysə nu faŋ ŋkə nə ndənə fi ghɔ vɪi. Nsin kee ndɔ kukə vənsə me. Luu nə, nsin vənsə ndɔ kwiinə. ⁵² Nu kɔ ndɔ gay she' yighee mu', faŋ vi ndɔ taw yisaw maa yighee vəndwə və mbi. Maa yighee yɔ, faŋ yisaw yɔ ndɔ gi nə, vɪi mbiə faŋ vəŋ nə kukə nə, ywey. Vəŋ jwi kii yinŋwaa faŋ ka' nyə kee baa bi me. Gə fi maa nsin, nsin ndɔ kwiinə yinŋwaa maa yighee yɔ nizi. ⁵³ Ka' nsin kee ndɔ baa kii yinŋwaa nya-nsin njyə faŋ nyə ndɔ shuu bi nə me. Nwə taa kwiinə, gu fa faŋ ŋkə kee ndɔ baa bi me.

† 15.25 Sam 110.1. †† 15.27 Sam 8.7. ‡ 15.32 Aysaya 22.13.

†† 15.45 Genesis 2.7.

Nwaa ghó faŋ ɲwə ku nə, ndɔ̄ kwiinə, gù fa faŋ ɲkə kee ndɔ̄ baa ku me. ⁵⁴ Maa yighee yó faŋ yinwaa nyaa-nsin kwiinə, gù fa faŋ ka' ɲkə kee baa bi me, buu ɲkə ndɔ̄ faynə nə nu ɲkiə faŋ vi nə nyò' taa ɲwa'lə Nwi fishi laa, «Vi bi' wutə yiku.

Nwi ghɔ' yiku, nyə mè. †

⁵⁵ Aŋ yiku, wutə kə bə?

Aŋ yiku, wutə mətə wə kə baa bə?» ††

⁵⁶ Nə luu bu' vənu vəbwəvə faŋ yiku kii wutə maa məndisə vii. Vii kii nə wutə nu bwə bu' ntisə Nwi faŋ Nwi nə kò tɛ vii nə. ⁵⁷ Bəw laa nsin bwan Nwi, bu' laa Nwi kò wutə tɛ nsin, tɛ ka' nsin ghò' nu bwə, baa ghɔ' yiku, fiiba jin tita Yeso Kristo. ⁵⁸ Ninin, vaŋ-nshwi vaŋ faŋ mə kàw, viŋ ki tɪŋnə we'. Viŋ go' fa kəmu' viŋ vi Kristo. Viŋ ki fa' fa' Nwi nə fwi yinshə, bu' laa viŋ kò' kii laa fa' ɲgwə faŋ viŋ fa' tɛ tita Yeso, kee ndɔ̄ ndi day me.

Nti kòŋ ka faŋ vii Nwi fi shi Kōrint bəytə maa məganɲə vii Nwi shɔ fi shi Jerusalem

16 Gə fi maa ka ɲgwə faŋ vi baytə maa məganɲə vii Nwi shɔ fi shi Jerusalem, bəw viŋ ki yi she' maa jii njyə faŋ mə nə tɛ vəməshəŋtə və vii Nwi fi shi Galatia shɔ nə. ² Bəw laa yiwiŋ tɛ me yiwiŋ, maa mfɔŋ shi fi taa yiwiŋ, bəw wə tɛ me wə nuŋsə fa ɲkiə faŋ ɲkə lùu kəjə tɛ ɲwə. Kee bəw laa viŋ ndɔ̄ tey ki baytə ka she' maa yighee njyə faŋ mə ndɔ̄ luu yi viŋ nə me. ³ Yighee njyə faŋ mə ndɔ̄ jwi yi viŋ, viŋ taa sho' vii, vəŋ ndi vətɔ mbɪə faŋ viŋ baytə nə, gə nə mbə Jerusalem. Faŋ vəŋ taa kii gə, mə nyɔ' vəŋwa'lə, kò tɛ vəŋ, vəŋ gə nə vəŋwa'lə vó, baa nə vətɔ mbɪə faŋ viŋ baytə nə. ⁴ Ki luu viŋ bi'tə laa yia vi vəŋ gə Jerusalem mó', buu kee luu nso' me.

Faŋ Pɔɔl nə kò'nə maa məgə yè vii Nwi fi shi Kōrint

⁵ Mə bi'tə laa mə taa to' fi kwiŋ Makedonia, kee bisə yighee shɔ me, ndò fi fun, jwi yi viŋ, ndèynə viŋ. ⁶ Ninin, mə ndɔ̄ kii yighee, tɛ ka' nsin shi mó' tày. Yighee mó' mə ndɔ̄ tay yi viŋ maa yighee gwə yinshə, tɛ ka' viŋ taa ganɲə mə yighee njyə faŋ mə ndɔ̄ me'tə viŋ, gə vəshəŋ vədayvə. ⁷ Mə kee kə laa mə ndɔ̄ yasə me'tə viŋ me. Mbi'tə nyaa lùu laa nsin taa shi yaa təwiŋ təmó' faŋ tita Yeso biŋ. ⁸ Mə taa go' feenə shi Efesos, zì' maa shi Pentekos, ⁹ bu' laa Nwi ɲà'sə jii shee feenə, tɛ ka' mə fà' fa' Nwi ɲkee jə. Nwə baa fùu jə, faŋ vii kɔlə lùu shɔ, faŋ vəŋ kə bisə fa' ɲwaa ghó nə.

† 15.54 Aysaya 25.8. †† 15.55 Hosia 13.14.

Sɔ'kə kòŋ Timoti nə Apɔɔs

¹⁰ Timoti taa ki jwi yi viŋ, ki viŋ shiasə ɲwə me. Viŋ jia ɲwə jə, tɛ ka' fwi yi bəw, ɲwə kee fee maa məfa' fa' Nwi me, bu' laa ɲwə nizi fa' tɛ tita Yeso Kristo she' faŋ mə fa' nə. ¹¹ Ki tuu wə mu' shiasə ɲwə me. Yighee njyə faŋ ɲwə ndɔ̄ baa ki gə, viŋ ganɲə ɲwə, twey ɲwə jii jə jə, tɛ ka' ɲwə jwi yi mə. Yia vi vii Nwi fi feenə ki' ɲwə. ¹² Gə fi maa weenshu ɲwaa-nsin Apɔɔs, mə nə bu' ghɔ tɛ ɲwə ghee vaŋ, laa ɲwə be'sə vaŋ-nshwi vəmó', jwi yi viŋ, ndèynə viŋ. Luu nə, ɲkə nə kee lùu taa ɲkii Nwi laa ɲwə jwi maa yighee nyè me. Nwə taa kii yighee, buu jwi yi viŋ.

Vaŋ-ntisə tɛ vii Nwi fi shi Kōrint

¹³ Viŋ ki kii bu' viŋ gu nu me! Viŋ nuŋ fwi sin maa Yeso Kristo, wè' shɔ. Viŋ kii fwisə we'sə, tɪŋnə we'.

¹⁴ Maa vənu vəshə faŋ viŋ yisə, viŋ kii ɲkawə taa ɲwaa viŋ.

¹⁵ Vaŋ-nshwi vaŋ, gə fi maa Stefanos, viŋ kò' kii laa ɲwə nə luu mfɔŋ wə fi nsi Akaya faŋ ɲwə nə biŋ nu Nwi. Nwə baa luu twe' ghɔ vi vii vi laa vəŋ taa fa' maa məganɲə vii Nwi. ¹⁶ Mə bù' ghɔ tɛ viŋ laa viŋ ki kò feenə tɛ vii yaa vəŋ. Viŋ baa kò feenə tɛ vii vəshə faŋ ghɔ vi vəŋ fa' fa' Nwi mó'. ¹⁷ Mə ɲàytə ɲkee didi' bu' laa Stefanos nə Fɔrtunatos nə Akaykɔs jwi yi mə feenə. Faŋ mə nə ye vəŋ nə, ɲkə ghii yaa mə yè viŋ nizi. ¹⁸ Vəŋ yi fwi nyaa zutə, baa yisə fwi sin zutə nizi. Bəw vi ki kò feenə tɛ kəŋ vii vó.

Shɔ'tə fi ghɔ Pɔɔl tɛ vii Nwi fi shi Kōrint

¹⁹ Vəməshəŋtə və vii Nwi vəshə fi kwiŋ Asia shɔ'tə viŋ. Akwila nə Prisila nə nshəŋtə vii Nwi faŋ vəŋ fəynə taa ɲii vəŋ, shɔ'tə viŋ ɲkee jə, fɔnə viŋ vi vəŋ lùu fa kəmu' taa ɲwaa tita Yeso. ²⁰ Vii Nwi fi feenə vəshə shɔ'tə viŋ nizi. Viŋ ki shɔ'tə yinwaa yin, ndɔ̄ baynə yinwaa yin maa yizii Nwi.

²¹ Shɔ'tə ɲwə fi feenə nyò' mə Pɔɔl nə ghɔ kaŋ. ²² Ki luu wə kee kaw tita Yeso me, ndwan tɔ ɲwə. «Maranata! Tita Yeso jwi!» ²³ Tita Yeso Kristo tu mənɔŋ-bwanə tɔ viŋ. ²⁴ Mə nùŋsə viŋ vəshə taa fwi mə, bu' laa nsin vəshə lùu fa kəmu', nsin vi Yeso Kristo.

2 Kōrintian

Pɔɔl nā nyò' ŋwa'lə ŋwə maa yighee yiwe'nə faŋ vii Kristo vəmó' fí shí Kōrint nā tey kí ndasə ŋwə. Ŋwə kəə laa gho vi vəŋ du' nyɔŋ, kí ŋaytə bu' laa ŋwə zò laa ntaysə sɔ me.

Məsənə vəwaytə:

Vənzi və ŋwa'lə

Pɔɔl gho nshəŋtə vii Kristo fí shí Kōrint

Vəko maa məgaŋtə vii Kristo fí shí Judia

Pɔɔl lùu wuu ntɔŋ Kristo yinsəŋ

Vəndwə və ŋwa'lə

Faŋ Pɔɔl nā shɔ'tə vii Nwi fí shí Kōrint

1 Lùu mə, Pɔɔl, faŋ Nwi nā shò' mə laa mə luu wuu fa' Yeso Kristo, baa nā weenshu ŋwaa-nsiŋ Timoti, faŋ yia nyò' ŋwa'lə ŋwə tɛ viŋ. Yia nyò' tɛ viŋ, vii ley Nwi vənsə fí shí Kōrint nā fí nsi Akaya yinsə. ² Nwi, Tii ŋwaa-nsiŋ, nā tita Yeso Kristo tu mənɔŋ-bwaŋnə nā mədu'-nyɔŋ tɔ viŋ.

Faŋ Pɔɔl nā bəŋsə Nwi bu' laa Nwi nā bwèysə ŋwə fí shuu yiku

³ Nsiŋ kí bəŋsə Nwi, tii tita ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo, faŋ ŋwə yaa kí kee gəŋsə vii didi', baa luu Nwi məboolə vii maa vənu vənsə. ⁴ Nwi boolə yia maa ŋi' yia yinsə, tɛ ka' yia baa luu boolə vii mbiə faŋ vəŋ lùu taa ŋi' nizi. Yia boolə vəŋ she' nā məboolə ŋgwə faŋ nshí-tɔ Nwi bòolə yia shɔ nā. ⁵ Ŋi' nɔŋ faŋ nyə nā ŋii Kristo nā, baa luu ŋii maa nsiŋ yiyaŋ. Luu nā, Nwi boolə nsiŋ didi' bu' Kristo. ⁶ Yighee nɔŋ faŋ Nwi kwàŋ ŋi' tɔ yia nā, ŋwə yɛ niniŋ laa ŋwə boolə viŋ, bwèysə viŋ shɔ. Yighee nɔŋ faŋ Nwi boolə yia, buu ŋwə bòolə viŋ nizi, kɔ viŋ nā wutə, tɛ ka' viŋ jia fwi siŋ yighee nɔŋ faŋ kəŋ ŋi' ghó, faŋ nyə ŋii maa yia nā, ŋii maa viŋ nizi. ⁷ Niniŋ, yia kɔ' kii, baa nùŋ fwi sia maa Nwi didi', laa Nwi boolə viŋ nizi maa yighee nɔŋ faŋ viŋ ye ŋi'.

⁸ Bàw viŋ kii laa ŋi' nā ŋii yia shí Asia didi'. Ŋkee nu we' nā ŋii yia, ghò' yia, ghò' wutə kia; yia fee laa yia kee taa bwey, fùu fí fuŋ me. ⁹ Yia nā gí fí taa fwisə yia laa yia taa kukə. Nu kó nā gày niniŋ laa kí yia baa jia fwi sia nā yiwaa yia me, laa yia kí nunsə vənu vənsə taa gho Nwi. Ka' Nwi yweysə wə ŋkee fí shí yiku. ¹⁰ Ŋwə kí nii fùusə yia fí shuu yiku yó. Yia tə sí maa ŋwə laa ŋwə kí fuusə yia fí shuu yiku. ¹¹ Viŋ taa kí gaŋtə yia nizi, faŋ viŋ shɔ'tə Nwi tɔ yia. Niniŋ laa vii vəyaŋ kí bwaŋ Nwi tɛ yia, bu' laa ŋwə bwèysə yia faŋ vii vəyaŋ bù' gho tɛ ŋwə nā.

Faŋ Pɔɔl lùu wuu yinsəŋ, kee kəə bwe'sə vii Kōrint me, faŋ ŋwə nā kɔlə kwiinə yito' yi

¹² Nu ŋkiə faŋ ka' yia kò'sə ŋwaa shɔ, lùu laa tɔ kia biŋ laa ghuu yito' kia fí taa mbi nā bàw, baa ley visi Nwi. Yia nəə kee tɔ' nā yitɔfə vii fí taa mbi me, tɔ' she' faŋ Nwi nā dè tɛ yia, faŋ ŋwə nā kèe gəŋ sia nā. Yia nəə tɔ' niniŋ fí taa mbi nyə, tɔ' niniŋ ŋkee jəə taa ŋwaa viŋ. ¹³ Yia kee nyò' luu nu day tɛ viŋ me. Yia nyò' she' nu ŋkiə faŋ viŋ tii, kii nā ŋi' kí nā. Mə nùŋ fwi nyaa maa viŋ laa viŋ ndɔ kii nā ŋi' nu kó mètə, ¹⁴ she' faŋ viŋ du'tə viŋ jia way nu kia nā, laa viŋ ndɔ kí ŋaytə, bəŋsə Nwi bu' yia, yia kí ŋaytə, bəŋsə Nwi bu' viŋ, maa shí ŋkiə faŋ tita Yeso ndɔ bəŋ jwi.

¹⁵ Faŋ mə nùŋsə fwi nyaa maa viŋ niniŋ nā, mə nəə kəə jwi ye viŋ, laa viŋ baa kí fí nu jəə kəmó'. ¹⁶ Mə nəə kəə ye viŋ, buu shɔk fí yí viŋ, gə zì' shí Makedonia, baa ndɔ fí Makedonia, bəŋ jwi yè viŋ, buu viŋ gaŋtə mə, gə twèy mə shí Judia. ¹⁷ Faŋ mə nəə kəə niniŋ nā, mə nəə bəŋ bəŋ mu? Mə nā kò'nə vənu vəŋ yaa vii taa mbi faŋ vəŋ biŋ ɔŋ nā bey maa yighee mu' mu? ¹⁸ Bey, ŋkee maa yinsəŋ Nwi, yigisə yia tɛ viŋ kee lùu ɔŋ nā bey me. ¹⁹ Nshí-tɔ Yeso Kristo, wee Nwi, faŋ mə nā fí'tə kòŋ ŋwə taa ŋwaa viŋ, yia Silas nā Timoti, ŋwə nizi kee lùu ɔŋ nā bey me. Ŋkee yinsəŋ, Nwi nā gí laa ɔŋ tɛ nsiŋ ŋkee maa nu kwalə bu' ŋwə. ²⁰ Nu kwalə kó lùu laa Nwi yisə vənu vəjəəvə vənsə faŋ Nwi nā kò'nə maa məfaynə taa ŋwaa Yeso. Luu she' bu' Yeso nizi, laa vii kí biŋ Nwi, bəŋsə Nwi maa vənu vəjəəvə vó. Ka' vii kí bəŋsə Nwi shɔ, bu' laa yia nā fí'tə vənu vó tɛ vəŋ. ²¹ Luu nā, lùu nshí-tɔ Nwi faŋ ŋwə yí laa nsiŋ faynə, gù fa kəmu', nsiŋ vi Kristo, we' shɔ. Ŋwə baa yò' nsiŋ maa fa' Nwi, ²² kwàŋ shwenə maa nsiŋ laa kii yí kii nsiŋ, kò nsiŋ nā Zwitə kí taa fwisə nsiŋ, maa məyi laa nsiŋ kɔ' kii laa nsiŋ ndɔ zì məbwey vəlwaŋ fí gho ŋwə nizi.

Ŋi' nu ŋkiə faŋ ŋkə yí buu Pɔɔl kwiinə yito' yi

²³ Ŋi' nu ŋkiə faŋ ŋkə nā yí laa mə nā kee baa bəŋ jwi Kōrint me, nā luu she' laa mə gaŋtə viŋ, laa kí mə kee jwi yí viŋ nā wutə maa məshia nso' tɔ viŋ me. Nwi kɔ'

kii laa nu ŋkiə faŋ mə gi, lùu nu yinsəŋ. ²⁴ Kí ŋkə kee lùu laa yia kí sɔ' nso' tɔ viŋ bu' məbiŋ wiŋ, faŋ viŋ nùŋsə fwi siŋ maa Kristo me. Yia bee kii lùu vɛi mə-gaŋtə viŋ laa viŋ kii mənəyətə, bu' laa viŋ du'tə viŋ nuŋsə fwi siŋ maa Kristo, gò'sə shɔ.

² Mə nə gi fi taa fwi mə laa kí mə taa baa jwi yi viŋ, məluŋ fuu fuŋ me. ² Mə kí luu yisə viŋ nə luŋ, buu taa yi ndə mə kí ŋayətə? Lùu viŋ maa məyisə. Niniŋ, sii ka' viŋ yi kíkə, faŋ mə yɛ laa viŋ kí luŋ? ³ Lùu nu ŋkiə faŋ mə nə nyɔ' taa ŋwa'lə ŋwaa, ŋgwə yiba, tɛ ka' viŋ lòotə vənu, buu mə jwi. Niniŋ laa yighee njyə faŋ mə jwi, ka' fwi nyaa kee kii məluŋ fi ghɔ vɛi mbiə faŋ ka' vəŋ kɔ mənəyətə shee me. Mə nùŋ fwi nyaa maa viŋ laa mə kí luu kii mənəyətə, buu viŋ baa luu kii mənəyətə vənsə. ⁴ Mə nə nyɔ' ŋwa'lə ghɔ tɛ viŋ nə məla'. Fwi nyaa nəə ghaysə mə. Mə nyɔ' ŋkee nə mənəsi si mə. Mə nəə kee kəə yisə laa fwi siŋ za me, luu nə, laa viŋ kii faŋ ŋkawə nyaa maa viŋ, lwəŋ taa fwi mə.

Faŋ Pɔɔl nə tɛ vɛi Kōrint laa vəŋ ndenə yibisə wə mɔ'

⁵ Wə mɔ' nə yi viŋ kii məluŋ. ŋwə kee bee yɛ maa mə me, ŋwə yɛ maa viŋ vənsə, tɛ'nə me way. Ka' mə kee gi didi' me. ⁶ Nso' njyə faŋ viŋ vəyən nə kwəŋ maa wə ghɔ nə, kù'nə tɛ ŋwə ndwə. ⁷ Niniŋ, ŋkə bàw laa viŋ me'tə ŋwə ndwə, ndenə yibisə yi, kí boolə ŋwə, laa kí ŋi' shɔkə wə ghɔ, zɛ ŋwə me. ⁸ Niniŋ, mə ti viŋ laa viŋ kí yi vənu vəjəəvə maa ŋwə, tɛ ka' ŋwə kii laa viŋ kaw ŋwə. ⁹ Nji' nu ŋkiə faŋ mə nə nyɔ' ŋwa'lə ghɔ tɛ viŋ, nə baa lùu laa mə nəə kəə kii laa viŋ lùu vɛi yinsəŋ, tɛ ka' viŋ kí zɔnə maa vənu vənsə mu? ¹⁰ Viŋ kí luu kí ndenə yibisə wə, buu mə taa ndenə yibisə yi nizi. Kí luu laa nu mɔ' lùu shɔ, faŋ ŋkə nə bàw laa mə ndenə ŋkə, buu mə ndenə bu' viŋ si Kristo. ¹¹ Nsiŋ yi niniŋ laa kí Satan, tɛ vəzwitə vəbwəvə, kee kí bwe'sə nsiŋ me. Maa nsiŋ kɔ' kii nə ŋkii yi.

Faŋ Pɔɔl nə bəŋsə Nwi bu' laa Nwi yisə vɛi zɔnə nu Kristo fi ghɔ ŋwə

¹² Yighee njyə faŋ mə nə zi' Troas maa məfi'tə ntɔŋ yijəə Nwi kɔŋ Yeso Kristo shɔ, Nwi nə ŋà'sə jii shee maa məfi'tə ntɔŋ yijəə yɔ tɛ vɛi. ¹³ Luu nə, fwi nyaa nə kee yizutə me, bu' faŋ mə nə kee yə weenshu ŋwaa Titɔs yifi me. Niniŋ, mə ndɔ fi yi vɛi vɔ, shɔkə gə zì' shi Makedonia.

¹⁴ Yia bwaŋ Nwi, bu' laa ŋwə yisə laa yia kí to' fi yiba jii Kristo, bwilə vɛi tɛ Nwi, nu Kristo fi vəshəŋ vənsə. Vɛi zɔ nu Nwi bu' yia, kii nə ŋwə fi fuŋ. ¹⁵ Niniŋ, yia luu fa jəə tɛ Nwi fi yiba jii Yeso Kristo taa ŋwaa vɛi mbiə faŋ Nwi bwèysə vəŋ, nə taa ŋwaa vɛi mbiə faŋ vəŋ ndɔ ndi. ŋkə lùu yaa vəkɔ faŋ vi twəŋ tɛ Nwi, mbə luŋsə vəjəə. ¹⁶ Tɛ vɛi mɔ' lumə kia kɔ luu lumə yiku, faŋ ŋkə yisə vəŋ kukə. Tɛ vɛi mɔ', lùu lumə məbwey, faŋ ŋkə kɔ məbwey vəlwaŋ tɛ vəŋ. Sii kù'nə ndə maa fa' Nwi ghɔ? ¹⁷ Yia kee lùu yaa vɛi vəyən faŋ vəŋ fi'tə nu Nwi maa ka me. Yia fi'tə nu Nwi nə fwi yiley, gisə nu ŋkiə faŋ ŋkə ndɔ fi ghɔ Nwi, tɛ vɛi si Nwi, fɔnə yia faynə yia vi Kristo.

Nu Kristo nə fa' vɛi ntɔŋ Kristo bàw shɔ

³ Yia gi niniŋ buu yia bəŋsə jəə wia mu? Viŋ bi'tə laa yia bəə ŋwa'lə faŋ ŋwə dəsə jəə wia tɛ viŋ mu, tɛ'nə me laa yia kəə fi kəŋ ŋwa'lə ghɔ fi ghɔ viŋ, faŋ ŋwə dəsə jəə wia tɛ vɛi vəmɔ' mu? Bey, yia kee kəə kəŋ nu ghɔ me, faŋ vɛi mɔ' kɔlə to' nə kəŋ vəŋwa'lə vɔ nə. ² Nshi-tɔ wiŋ lùu ŋwa'lə mədəsə jəə wia, faŋ vi nə ŋwà'lə taa fwisə yia, vɛi vənsə kii, kí tii. ³ ŋkə lùu kəley laa viŋ luu ŋwa'lə Kristo faŋ nyɔ' yia, bu' faŋ yia nə fa' fa' Nwi nə. Vi nə kee nyɔ' ŋwa'lə ghɔ nə muu mə ŋwa'lə me; vi nyɔ' nə Zwitə Nwi faŋ ŋkə kɔ məbwey. Vi nə kee nyɔ' fuu waytə biləŋ me, vi nyɔ' fuu fənyway fə fwisə vɛi. ⁴ Lùu nu ŋkiə faŋ yia kii fwi yizutə shɔ visi Nwi bu' Yeso Kristo.

⁵ ŋkə kee lùu laa yia kù'nə, tɛ ka' yia gi laa nu mɔ' ndɔ fi ghɔ yia me. Məku'nə wia ndɔ fi ghɔ Nwi, ⁶ faŋ ŋwə yisə laa yia ku'nə yaa vɛi fa' maa məkee məfimə. Mə-kee məfimə mbɔ vi nə kee nyɔ' nə ghɔ taa ŋwa'lə me. Nə gwia Zwitə Nwi gwia məkee mbɔ. Nu ŋkiə faŋ vi nyɔ' nə ghɔ taa ŋwa'lə, lùu ntisə Nwi faŋ nsə yuu kí jwi nə yiku. Luu nə, Zwitə Nwi kɔ kɔ məbwey tɛ vɛi. ⁷ Viŋ lumə nu kɔŋ fa' ntisə Nwi. Yighee njyə faŋ Nwi nə kɔ ŋwa'lə ntisə, faŋ vi nə nyɔ' fuu ŋo' nə, tɛ Mose, yikə' Mose nə ndwa'lə, tɛ ka' vɛi Isirayl kee ndeynə yikə' yi me, faŋ məndwa'lə wi ghɔ nə kɔlə kee lùu nu faŋ ŋkə taa tay me. Niniŋ, ntisə Nwi sɔ nə luu nu məley, faŋ nsə nə kɔlə jwi nə yiku tɛ vɛi nə. ⁸ Faŋ ŋkə lùu niniŋ, buu fa' Zwitə Nwi taa luu kíkə? Maa ŋkə bàw shɔkə yinŋkii. ⁹ Faŋ fa' ŋgwə faŋ ŋwə nə yɛ vɛi gu nso' Nwi nə, nə jwi nə məley nə, buu fa' ŋgwə faŋ ŋwə yi vɛi kiasə baa tɛŋnə jəə nə, bàw shɔkə yinŋwii ŋkee ghee yaŋ. ¹⁰ Kí luu a fi'nə niniŋ, buu nu məkee məmwamə faŋ ŋkə nə bàw didi' nə, kee baa yibaw me, bu' nu ntɔŋ yijəə Nwi faŋ ŋkə bàw shɔkə nə. ¹¹ Faŋ nu ŋkiə faŋ ŋkə ndɔ ndi nə, bàw didi' nə, buu nu ŋkiə faŋ ŋkə go', bàw shɔkə yinŋkii ŋkee ghee yaŋ.

Nu vɛi Kristo bàw shɔkə nu ntisə Mose

¹² Faŋ yia nùŋ fwi sia maa ntɔŋ yijəə yɔ nee nə, yia jia fwi ŋkee didi' maa mətiŋnə, fi'tə nu Nwi. ¹³ Yia kee yisə yaa Mose faŋ ŋwə nə shìtə yikə' yi nə njwi, laa kí vɛi Isirayl kee ye məme faŋ məndwa'lə wi ghɔ taa kí mè fi taa yikə' ŋwə me. ¹⁴ Niniŋ, fwisə vəŋ luu səshii. Njwi yɔ kí bii si vəŋ, kɔ tɔ və-ndee maa yighee njyə faŋ vi tii ŋwa'lə Nwi kɔŋ məkee məmwamə mbɔ. Vi kee bà'sə njwi yɔ me, bu' laa Nwi bà'sə she' tɛ wə ntia faŋ ŋwə nùŋ fwi yi maa Kristo. ¹⁵ Yighee tɛ me yighee faŋ vi tii ŋwa'lə Mose, njwi yɔ shìtə fwisə vəŋ, kɔ tɔ və-ndee. ¹⁶ Luu nə, yighee njyə faŋ vɛi Isirayl ndɔ kwiinə fwisə vəŋ, nùŋ maa tita Kristo, buu njwi yɔ taa ndɔ, vi ba'sə. ¹⁷ Tita Kristo lùu Zwitə Nwi. Wə ntia faŋ Zwitə tita Kristo nii taa fwi ŋwə, buu ŋwə dù' tɔ ŋwə. ¹⁸ Niniŋ, nsiŋ vənsə kee baa kii njwi yɔ yikə' nsiŋ me. Mɔ'mbi, faŋ ŋwə bàw shìlə nə, bee yikə' nsiŋ, nsiŋ kiasə gu yuu ŋki'nə yi, bàw, gə visi visi, bu' laa yisə Zwitə Mɔ'mbi

niniŋ. Niniŋ, nsiŋ lùu yaa ŋwa'lə məye si faŋ vii ye məbaw Nwi fi fuŋ.

Faŋ Pɔɔl nə fi'tə nu Nwi she' nə fwi yijəə

4 Niniŋ, yia kee yibwa maa məfa' fa' Nwi me. Fa' Nwi ghó nə kɔ́ Nwi tí yia bu' gəŋsə si, faŋ ŋwə nə kèe gəŋ sia nə. ²Yia kee to' nə mənay faŋ lùu nu tɔ́ dii me, ti'nə me bwe'sə vii me, ti'nə me wasə nu Nwi me. Yia fi'tə luu nu yinsəŋ Nwi ntee, tí ka' ŋkə ki jia fwisə vii vəŋshə, vii vəŋshə biŋ yia visi Nwi. ³Ki luu laa ntɔŋ yijəə Nwi, faŋ yia fi'tə tí vii nə, kee yiley tí vii mɔ́' me, buu lùu tí vii mbiə faŋ vəŋ ndɔ́. ⁴Tii vəzwitə vəbwəvə faŋ ŋwə sɔ́' mbi nyè, kiasə fwisə vii vó, laa mbi'tə vəŋ kee ley me, vəŋ kee nùŋ fwisə vəŋ maa Kristo me. Njwə yə niniŋ laa ki vəŋ ye məley nu Nwi me, kee ki zɔ́ ntɔŋ yijəə Nwi kɔ́ŋ Kristo faŋ ŋwə bəw shɔ́, baa finə Nwi me. ⁵Nu ŋkiə faŋ yia fi'tə, kee bee lùu nu kia me, lùu ŋkə tita Yeso Kristo. Yia lùu vii fa' viŋ bu' Yeso. ⁶Nwi, faŋ ŋwə nə gi laa, «Bəw məley ki bee, fùu fi taa mfiŋsə,» ŋwə baa yisə məley bee taa fwisə yia, maa məkɔ́ tɔ́ ley tí yia, tí ka' yia kxi nə yikwalə Nwi, faŋ nyə fùu ntee taa ŋwaa Kristo.

Faŋ Pɔɔl nə nùŋ fwi yi maa Nwi faŋ ŋwə nəə kɔ́lə ye ŋi' bu' nu Nwi nə

⁷Nu Nwi kwalə kó lùu yaa ŋkee fa jəə faŋ vi nùŋ taa vəntii və shɔ́'. Yia lùu yaa vəntii vó. Lùu niniŋ laa ŋkə luu kəley laa wutə kwalə ŋkiə faŋ ŋkə fa' taa ŋwaa yia, lùu ŋkə Nwi; ŋkə kee ndɔ́ fi ghɔ́ yia me. ⁸Vii gɔ́ yia, yindiasə yia kee mè me. Tɔ́ kia shii, luu nə, vənu kee tə yia ləə vəkiiŋ me. ⁹Vi sho' ghuu ghia, Nwi kee me' yia me. Vi mɔ́' yia nsi, kee ndisə yia me. ¹⁰Yia lùu shuu yiku ghee nshə, tí ka' vii ki ye məbwey Yeso mbiŋ ŋwaa yia nizi. ¹¹Faŋ yia kɔ́lə bwèy nə, yia luu shuu yiku bu' Yeso ghee nshə. Niniŋ laa vi ki ye məbwey Yeso maa mbasə ŋwaa wia, faŋ ŋwə kɔ́lə lùu fa yiku nə. ¹²Niniŋ, yiku fa' fa' wi taa ŋwaa yia, məbwey fa' fa' wi taa ŋwaa viŋ.

¹³Zwitə Nwi yisə yia nuŋ fwi sia maa nu Nwi, she' faŋ ŋkə lùu taa ŋwa'lə Nwi laa, «Mə nùŋ fwi nyaa maa Nwi, buu ki fi'tə nu ki.» † She' niniŋ, yia nùŋ fwi sia maa Kristo, buu ki fi'tə nu ki. ¹⁴Yia kɔ́' kxi laa wə ntə faŋ ŋwə nə ywèysə tita Yeso fi shi yiku nə, ndɔ́ baa yweysə nsiŋ bu' ŋwə, jwi nə nsiŋ, nùŋsə visi ŋwə. ¹⁵Vənu vó vəŋshə luu bu' viŋ, tí ka' gəŋsə Nwi, faŋ Nwi kee gəŋsə vii nə, gə nə visi, ki yisə nwaə vii mbiə faŋ vəŋ bwaŋ Nwi yaŋ, yizii Nwi kwalə shɔ́.

¹⁶Niniŋ, ka' yia kee bwa me. Yiŋwaa yia kɔ́lə ye ŋi', Nwi we'sə fwi sia, nsə gù fa fi shi shi. ¹⁷Faŋ nsiŋ ye ŋi' ndwə nə, nsiŋ ndɔ́ zi ŋkee nu kwalə faŋ ŋkə shɔ́ ki, gò'sə yighee mu'. Niniŋ, nu ŋi' yó luu she' nu titi' faŋ nyə taa tay she' maa wee-fi-yighee nee. ¹⁸Ŋkə lùu niniŋ bu' faŋ nsiŋ kee tə si maa vətɔ́ mbiə faŋ ka' wə yè me; nsiŋ tə si luu maa vətɔ́ mbiə faŋ ka' wə kee ye me. Lùu niniŋ bu' laa vətɔ́ mbiə faŋ vi ye, kee yaa ki shi tay me. Luu nə, vətɔ́ mbiə faŋ vi kee yiye me, gò'sə yighee mu'.

† 4.13 Sam 116.10.

Faŋ Nwi lòotə shəŋ tí vii vi taa yizɔ́

5 Nsiŋ kɔ́' kxi laa yiŋwaa nyaa-nsiŋ lùu yuu vəbee faŋ vi ndɔ́ sɔ́'. Yighee nyə faŋ vi ndɔ́ sɔ́' vəbee vó, nsiŋ ki nii fi yiŋwaa yimɔ́' fi ghɔ́ Nwi, faŋ nyə lùu yaa ŋii faŋ vi fianə taa yizɔ́ tí nsiŋ, kee fianə nə ghɔ́ me. Nyə taa go'sə yighee mu'. ²Maa nsiŋ sɔŋ taa vəbee vaŋ-nsiŋ vó ndwə, bu' laa nsiŋ kxi maa məkii ndɔ́' ŋaa-nsiŋ ghɔ́ fi yizɔ́, ³faŋ nsiŋ lùu vii faŋ vəŋ ndɔ́ fi yiŋwaa yifinə yó nə, kee bee luu nə ntiŋ, yaa vii faŋ nsiŋ Nwi lùu tɔ́ vəŋ nə me. ⁴Yighee nyə faŋ nsiŋ ki bii taa yiŋwaa nyaa-nsiŋ shi nsi nyè, nsiŋ sɔŋ, baa saŋ ŋwaa, bu' laa nsiŋ kee kàw laa vi bi sɔ́' vəbee vaŋ-nsiŋ vó, buu nsiŋ fi məbwey me. Nu ŋkiə faŋ ŋkə bəw tí nsiŋ lùu laa vi fianə ndɔ́' finə ghó she' tɔ́ vəbee vaŋ-nsiŋ vó. Niniŋ laa məbwey vəlwaŋ ndɔ́ melə təŋwaa taŋ-nsiŋ faŋ ntə lùu fa yiku nə. ⁵Nə lòotə nsh-tɔ́ Nwi lòotə nsiŋ maa nu kó. Njwə du'tə ŋwə kɔ́ Zwitə Ley ki tí nsiŋ yaa shwenə ŋkɔ́'nə yi. ⁶Niniŋ, nsiŋ jia fwi ghee nshə, ki kxi laa yighee nyə faŋ nsiŋ ki bii shi taa yiŋwaa nyaa-nsiŋ yó shi nsi nyè, nsiŋ lùu ntaŋ fi yi Mɔ́'mbi, ⁷bu' laa nsiŋ to' ghuu yito' kaŋ-nsiŋ, biŋ Kristo, luu nə, kee ta yè ŋwə nə yisi me. ⁸Niniŋ, nsiŋ jia fwi saŋ-nsiŋ, ki kəə laa nsiŋ ki me' yiŋwaa nyaa-nsiŋ yó, gə shi ghɔ́ Tita ŋwaa-nsiŋ. ⁹Niniŋ, nsiŋ ki nuŋsə ŋkxi nyaa-nsiŋ maa məbawsə too tita ŋwaa-nsiŋ, Yeso Kristo, faŋ nsiŋ kɔ́lə ki bii fu, ti'nə me lùu shiniŋ yi ŋwə. ¹⁰Viŋ kɔ́' kxi laa nsiŋ vəŋshə ndɔ́ kɔ́' fuu vəŋkaw və nsiŋ və Kristo, tí ka' wə nə wə fi fi ghɔ́ ŋwə maa nu ŋkiə faŋ ŋwə nə yisə shi nsi nyè, faŋ ŋkə nə luu kəjəə, ti'nə me kəbwə.

Faŋ Pɔɔl nə fà' nə wutə maa məyisə laa vii biŋ nu Nwi

¹¹Niniŋ, yia fa' nə wutə maa məyisə laa vii biŋ nu Nwi, bu' laa yia fee Nwi. Nwi kxi nə fwi sia laa yia fa' niniŋ nə fwi yiley. Mə baa bi'tə laa viŋ kxi niniŋ nizi. ¹²Ki ŋkə kee lùu laa yia baa bəŋsə ŋwaa wia tí viŋ me. Yia kəə kɔ́ she' jii tí viŋ, tí ka' viŋ ŋàytə bu' yia, kxi maa məkɔ́ bəŋsə tí vii mbiə faŋ vəŋ kɔ́'sə ŋwaa bu' məkwalə wə, kee kxi kɔ́'sə ŋwaa bu' fwi yijəə me. ¹³Ki luu laa yia kə' yuu vii ŋgienə, buu ŋkə lùu maa məfa' tí Nwi. Yia ki luu ki gisə tɔ́ ley, buu ŋkə lùu tí viŋ.

Faŋ Nwi nə mètə nsiŋ nyaa-nsiŋ, nsiŋ vi Nwi

¹⁴Lùu niniŋ bu' laa ŋkawə Kristo sɔ́' yia. Yia bi'tə laa, faŋ nə kù wə mu' tɔ́ vii vəŋshə nə, ŋkə lùu laa vii vəŋshə kukə. ¹⁵Kristo nə kù tɔ́ vii vəŋshə laa vii mbiə faŋ vəŋ lùu vəbwey, kee ki du' fɔ́ vəŋ me, dù' ki kɔ́ yiŋwaa vəŋ tí wə ntə faŋ ŋwə nə kù tɔ́ vəŋ, baa ywey fi shi yiku nə. ¹⁶Shù fi ndwə yia kee baa kxi nə wə fi maa mbi'tə wə mənaw me. Yia nə baa kxi nə Kristo fi maa mbi'tə wə mənaw maa yighee visi. Luu nə, yia kee baa kxi nə ŋwə maa jii yó ndwə me. ¹⁷Niniŋ, wə ki luu kii nu kəmu' ghɔ́ Kristo, Nwi nəysə ŋwə, ŋwə gu fa fi, vənu vəmwaə vi ndi, gù vəfi. ¹⁸Nu kó kəŋshə nə ndɔ́ fi ghɔ́ Nwi, faŋ ŋwə mètə nsiŋ nyaa-nsiŋ ghɔ́ vi Nwi yiley, bu' Yeso Kristo. Njwə baa nùŋsə yia maa fa' wi, laa yia ki fi'tə tí vii faŋ Nwi mètə nsiŋ sɔ́' vii nə. ¹⁹Nwi nə luu taa

ηwaa Kristo, mètə nso' vii fi mbi ghɔ vi vəŋ, kee bəŋsə nu bwə vəŋ tɛ vəŋ me. Nwi nuŋsə yia laa yia ki gisə nu məmetə nso' tɛ vii. ²⁰ Niniŋ, yia lùu vii ntɔŋ Kristo. Nwi tɛsə vii, shɔɔ fi ghɔ yia. Yia bu' ghɔ tɛ vii maa yizii Kristo, gisə laa, «Viŋ biŋ, Nwi metə nso' viŋ vi vəŋ!» ²¹ Nwi nə yɛsə laa wə ntɛə faŋ ηwə nə kee kɛi nə nu bwə me, bi' yibisə nyaa-nsiŋ, tɛ ka' nsiŋ lùu vii loomə visi Nwi.

Faŋ Pɔɔl nə dè laa ηwə lùu wuu fa' Nwi yinsəŋ fi maa nshinə yi

6 Faŋ yia gaŋtə maa fa' Nwi nə, yia tɛsə viŋ laa viŋ ndiŋnə laa gəŋsə Nwi, faŋ Nwi kèe gəŋ saŋ-nsiŋ nə, kee gù nu dayday tɛ viŋ me. ² Taa ηwa'lə Nwi, vi nyɔ' laa,

«Mə Nwi yɛ nu ηkiə faŋ a nə bù' ghɔ tɛ mə nə, maa yighee njyə faŋ nyə kù'nə.

Mə gaŋtə ghɔ maa shi ηkiə

faŋ mə kɔ məbwey tɛ vii.» [†] Viŋ zɔ! Yigisə Nwi yɔ fəyənə ndwə. Lùu yighee njyə faŋ nyə kù'nə tɛ Nwi ndwə. Shi ηkiə faŋ Nwi kɔ məbwey tɛ vii nə, lùu ndee.

³ Yia kee yi tuu nu, faŋ ka' ηkə yɛsə wə gù me, laa ki tɔ dii fùu maa fa' wia me. ⁴ Maa vənu vəŋshə faŋ yia yisə, ka' vi ye laa yia lùu vii fa' Nwi, jia fwi sia didi' maa yighee njyə faŋ yia ye ηi' tɛ me ηi'. ⁵ Yia jia fwi sia faŋ vi saŋ yia, ti'nə me kwəŋ yia taa ηii mfiŋ, ti'nə me bùulə shi bu' yia, ti'nə me faŋ yia ye ηi', ti'nə me shi vətə', kee bwey me, ti'nə me shi nə jiiŋ. ⁶ Yia to' nə nshinə yi-jə, kwa'tə nu Nwi, jia fwi sia, to' fi taa bwaŋnə taa ηwaa vii. Zwiətə Ley Nwi shiŋnə yia. Yia kaw vii nə fwi yiley, ⁷ gisə yigi yibinə, we' nə wutə Nwi, nywenə maa nu ηkiə faŋ ηkə lùu kəloomə ηkee nə wutə, yuu wuu yighaw faŋ ηwə jia vətə və yighaw maa kwiiŋ ma'nə nə kwiiŋ ηkwii nizi. ⁸ Yia to' niniŋ faŋ vii kɔ feenə tɛ yia, ti'nə me kwəŋ tɔ dii maa yia, faŋ vii gisə vənu vəbwəvə tɔ yia, ti'nə me vənu vəjəəvə. Faŋ vii kɔlə gi laa yia fiŋə vii məbwe'sə vii, yia lùu vii yinsəŋ. ⁹ Faŋ vi kɔlə kee kɛi nə yia nə me, vii kɔ' kii nə yia. Faŋ yia kɔlə kɔkukə, yia lùu vəbwey. Faŋ vi kɔlə kwəŋ nso' tɔ yia, vi kee zwilə yia me. ¹⁰ Faŋ yia kɔlə kii məluŋ, yia ki ηiŋaytə. Faŋ yia kɔlə lùu məbəsə, yisə vii vəyaŋ gu mfu'sə maa vənu vəŋshə. Faŋ yia kɔlə kee kii fa me, yia kii vətə vəŋshə.

Faŋ Pɔɔl nə bù' ghɔ tɛ vii Kōrint laa vəŋ ηa'sə fwisə vəŋ tɛ ηwə

¹¹ Yia ηa' shuu wia ki gisə tɛ viŋ, vii Kōrint, laa ηkawnə yia maa viŋ yəŋ taa fwisə yia. ¹² Shəŋ kiŋ kee bəə fi taa fwisə yia me; shəŋ bəə she' fi taa fwisə viŋ. ¹³ Viŋ zɔ! Mə gisə tɛ viŋ yaa vəŋ vəŋ laa, viŋ ηa'sə fwi siŋ, she' faŋ yia ηa'sə fwi sia nə.

Bàw nsiŋ kiasə yinwaa fi maa nu bwə tɛ me nu bwə

¹⁴ Ki viŋ ka ηoo, viŋ vi vii məmanə Nwi me. Sii ka' nu mbuulə dù' shəŋ mu' ghɔ nu loomə kɔkə? Sii ka' shəŋ ley faynə ghɔ shəŋ mfiŋsə kɔkə? ¹⁵ Sii ka' Kristo kii ηoo ghɔ Satan kɔkə? Ka' wuu məbiŋ Yeso kii nu kəmu' ghɔ

wuu mətwey Kristo kɔkə? ¹⁶ Sii ka' nwi dayday dù' taa ηii Nwi kɔkə? Maa nsiŋ lùu ηii Nwi, faŋ Nwi nə gi laa, «Mə taa ki shi taa ηwaa vəŋ, to' yia vəŋ.

Mə taa luu Nwi vəŋ, vəŋ luu vii ηiŋnə vəŋ.» ^{††}

¹⁷ Niniŋ, Mɔ'mbi baa gi laa,

«Viŋ fuu fi taa ηwaa vii məmanə Nwi vɔ, gaasə viŋ vi vəŋ, kee kɔŋ fa faŋ ηkə kee lùu kəley me, buu mə ndi viŋ. [‡]

¹⁸ Mə ki nii lùu tii wiŋ, viŋ luu vəŋ vəŋ.» ^{††} Lùu yigisə Mɔ'mbi faŋ ηwə sɔ' mbi yinshə.

7 Viiŋmba vəŋ, faŋ nsiŋ kii ηkɔ'nə nyə nee nə, bàw nsiŋ kiasə yinwaa fi maa nu bwə tɛ me nu bwə, faŋ ηkə lùu taa ηwaa wə, ti'nə me taa zwiətə ki. Nsiŋ ki yɛ laa nshinə nyaa-nsiŋ taa mètə lèy visi Nwi. Nsiŋ yɛ niniŋ, fee Nwi.

Faŋ Pɔɔl nə kee bwè'sə tuu wə me

² Viŋ kɔ shəŋ tɛ yia taa fwisə viŋ! Yia nə kee ta yisə nu bwə maa ηkee tuu wə me, kee bɛsə fwi wə me, kee bwè'sə tuu wə me. ³ Mə kee gi nu kɔ laa mə bɛsə viŋ me. Maa mə du'tə mə gi laa viŋ lùu taa fwisə yia, tɛ ka' nsiŋ kùkə mɔ', baa ywèy mɔ'. ⁴ Mə gisə vənu tɛ viŋ ntee, ηkee nə fwi yijəə. Mə bəŋsə viŋ didi'. Fwi nyaa zùtə didi' bu' viŋ. Mə kii məŋaytə yaŋ, faŋ ηi' nyaa kɔlə yaŋ nə.

Faŋ Pɔɔl nə ηəytə maa məzɔ laa vii Kōrint kwiŋnə fwisə vəŋ

⁵ Faŋ yia nə jwi Makedonia, yia nə kee kii məshəŋ ηwaa me; yia kii ηi' maa vəshəŋ vəŋshə. Vii kɔ ηi' tɛ yia. Fwi sia ghaysə yia nizi. ⁶ Luu nə, Nwi faŋ ηwə yaa ki kɔ fwi yizutə tɛ vii mbiə faŋ vi fiitə vəŋ nsi, baa kɔ fwi yizutə tɛ yia nizi, faŋ Titɔs nə jwi yɛ yia. ⁷ Nə kee lùu she' bu' məjwi wi me, laa fwi sia zutə; yia baa luu ηəytə bu' faŋ yia zɔ fi ghɔ ηwə laa fwi yi nə zùtə bu' viŋ. Nwə nə nəysə tɛ yia kɔŋ jiiŋ njyə faŋ nyə zasə viŋ kɔŋ mə laa mə jwi, baa nə kəŋ gəŋsə nsiə faŋ viŋ kii kɔŋ nu ηkiə faŋ ηkə nə gəy nə, baa nə laa viŋ kii tɛ bu' mə. Niniŋ, mə ηəytə maa vənu vɔ didi'.

⁸ Faŋ ηwa'lə ηwaa wi faŋ mə nə nyɔ' tɛ viŋ nə, nə kɔlə yɛ laa viŋ kii məluŋ, ka' fwi nyaa kee sɔ' mə shɔ me. Yinsəŋ, fwi nyaa nə tey ki sɔ' mə, luu nə, mə kii məŋaytə ndwə bu' laa mə ye laa ηwa'lə ghɔ yɛsə viŋ luŋ maa kwitə yighee nee, buu viŋ ki nii kwiŋnə fwi siŋ. ⁹ Faŋ mə ηəytə ndwə nə, mə kee ηəytə bu' məluŋ wiŋ faŋ viŋ nə lùŋ nə me; mə ηəytə bu' laa məluŋ ghɔ nə yɛsə viŋ kwiŋnə fwi siŋ. Viŋ nəə luŋ maa jii Nwi. Niniŋ, yia nə kee bɛsə fwi siŋ maa nu mɔ' me. ¹⁰ Wə ki luu ki luŋ maa jii Nwi, buu məluŋ wi ghɔ taa bweysə ηwə, fwi yi kee sɔ' ηwə faŋ ηwə kwiŋnə fwi yi nə me. Ki luu wə nə luŋ maa jii vənu və taa mbi, buu lùu yiku yi. ¹¹ Maa viŋ yè faŋ ηkee məluŋ ghɔ, faŋ viŋ nə lùŋ maa jii Nwi nə, nə yɛsə viŋ ηii lə maa nu jəə. Viŋ biŋ nu bwə kiŋ. Nu

† 6.2 Aysaya 49.8.

†† 6.16 Levitikɔs 26.11-12. ‡ 6.17 Aysaya 52.11. †† 6.18 2 Samuel 7.14.

bwə bi tē viŋ, viŋ fee Nwi. Jiŋ yia za viŋ, viŋ kii tē bu' yia, kwàŋ nso' maa wuu məyi nu bwə wì. Maa vənu vənsə viŋ yē jəə, tē ka' mə kii laa viŋ lèy fi maa nso' y' yighee mu'.¹² Faŋ mə nə nyò' ŋwa'lə ghó tē viŋ nə, mə nə kee nyò' bu' wə ghó faŋ ŋwə nə gù nu maa wə m' me, kee nyò' bu' wə yingwii faŋ vi nə yē nu bwə maa ŋwə nə me. Mə nə ŋwa'lə she' laa ŋkə fuu ntee taa ŋwaa viŋ visi Nwi, laa viŋ we' maa nu kia. Niniŋ, fwi sia zutə.¹³ Lùu nu ŋkiə faŋ ŋkə nə zwi sə fwi yia. Luu nə, məŋaytə wia yaŋ didi', bu' faŋ yia nə yè məŋaytə Titos, faŋ ŋwə nə ŋəytə bu' laa fwi yi nə zutə bu' viŋ vənsə.¹⁴ Niniŋ, nu ŋkiə faŋ mə nə bəŋsə viŋ shə tē ŋwə, kee gù nu tə dī shee me. Ŋkə fuu yinsəŋ, she' faŋ vənu vənsə faŋ mə nə gù tē viŋ lùu vənu və yinsəŋ nə.¹⁵ Niniŋ, ŋkawna yi maa viŋ lùu yiwe'. Ŋwə lumə viŋ faŋ viŋ nə ləotə ŋwaa maa məzəŋə ŋwə, faŋ viŋ nə kò bwaŋnə tē ŋwə nə feenə.¹⁶ Mə ŋaytə bu' laa ka' mə nùŋ fwi nyaa maa viŋ maa vənu vənsə.

Yigi kòŋ nu məbaytə vətə maa məgaŋtə vii Nwi faŋ vəŋ lùu taa ŋi'

8 Vaŋ-nshwi vaŋ, yia kəə yē viŋ kii nə nu jəə ŋkiə faŋ Nwi kèy nshəŋtə vii Nwi fi shi Makedonia shə.² Faŋ Nwi nə kolə mòŋ vəŋ maa ŋi' yiyaŋ, vəŋ ŋaytə shò ki, bəytə vətə vəyaŋ maa məkə, kə nə fwi yimu', faŋ vəŋ kolə kee kii vətə me.³ Yinsəŋ, mə nə yè nə yisi laa vəŋ nə kò vətə faŋ mbə lùu ghə vəŋ, kə shò ki nə fwi yijəə. Vi nə kee dò vəŋ me,⁴ vəŋ bee kii bù' ghə tē yia laa yia biŋ laa vəŋ gaŋtə, kwàŋ vətə vəvəŋ nizi taa vətə mbie faŋ yia kəə gaŋtə vii ley Nwi fi shi Jerusalem shə nə.⁵ Ŋkə nə shò faŋ yia nə bi'tə, vəŋ nə kə ŋkee yingwaa yivəŋ tē Nwi, baa luu kò yingwaa vəŋ tē yia nizi, faŋ ŋkə lùu taa ŋkii Nwi.⁶ Niniŋ, yia bu' ghə tē Titos, faŋ ŋwə nə zi fa' ghó taa ŋwaa viŋ nə, laa ŋwə ki fa' gə nə visi maa məgaŋtə viŋ, tē ka' viŋ metə fa' ŋkawna ghó.⁷ Vəkeynə və Zwi tə Nwi yàŋ taa ŋwaa viŋ. Viŋ nùŋ fwi siŋ maa Kristo, wè' shə, baa luu we' maa məfi'tə nu Nwi. Yitəfə baa lùu yiyaŋ taa ŋwaa viŋ, viŋ fa' nə wutə maa vənu vənsə, kii ŋkawna maa yia. Niniŋ, bàw fa' ŋkawna ŋwə fuu jəə taa ŋwaa viŋ nizi.⁸ Mə kee gi nee maa məkə s' tē viŋ me. Mə dè fwi nyə faŋ vii m' kii maa məgaŋtə, tē ka' mə ndò kii faŋ ŋkawna yin dū'.⁹ Viŋ k' kii faŋ tita ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo nə kèe gəŋ siŋ nə. Faŋ ŋwə nə kolə kii vətə vənsə, ŋwə kiasə gù mbəə bu' viŋ, laa bəə ki kó yisə viŋ kii vətə vənsə.¹⁰ Niniŋ, mbie'tə nyaa maa nu kó lùu laa, bàw viŋ metə nu ŋkiə faŋ viŋ nə tey yizu ndwə nə, faŋ viŋ nə luu mfəŋsə vii maa mətey nu kó, baa lùu mfəŋsə vii ŋkee maa mənuŋ fwi shə.¹¹ Niniŋ, viŋ ki gə nə ŋkə visi, baa mètə, yisə laa fa' ŋg-wə faŋ viŋ fa', ku'nə maa fa ŋkiə faŋ viŋ kii, bu' laa viŋ du'tə viŋ nuŋ fwi siŋ shə nə.¹² Fwi wə ki luu bàw laa ŋwə yi nu, buu Nwi taa ŋaytə maa vətə mbie faŋ mbə lùu ghə ŋwə maa məkə, kee bitə vətə mbie faŋ mbə bəə fi ghə ŋwə me.¹³ Ki mə kee gi nee laa vii m' du' nə məŋəŋ-bwaŋnə, viŋ du' nə ŋi' me; mə gi niniŋ laa viŋ vi vəŋ du' niniŋ.¹⁴ Bàw laa viŋ gaŋtə vii mbie faŋ lùu mbəəsə nə vətə mbie faŋ mbə yàŋ ghə viŋ maa

yighee ndwə. Niniŋ laa vəŋ gaŋtə viŋ nizi maa bəə kiŋ, tē ka' viŋ luu niniŋ viŋ vi vəŋ.¹⁵ Lùu faŋ ŋkə lùu taa ŋwa'lə Nwi laa,

«Wə ntiə faŋ ŋwə nə kii kəyaŋ, kee kii yuu bə me.

Wə ntiə faŋ ŋwə nə kii she' titi', kee bəə me.»[†]

¹⁶ Mə bwaŋ Nwi, bu' laa Nwi yisə ŋkawna yin lwaŋ taa fwi Titos. Ŋwə kəə ki gaŋtə viŋ she' yaa mə.¹⁷ Mə nə ti ŋwə laa ŋwə jwi yi viŋ, ŋwə biŋ yighee mu', bu' laa ŋwə tē si maa məgaŋtə viŋ didi'. Nsh-tə wi nə kàw maa məjwi yi viŋ.¹⁸ Yia tōŋ Titos, baa ki tōŋ weenshu ŋwaa-nsiŋ m' ghə ŋwə, faŋ yizii yi gə didi' taa ndò' Nwi maa məfi'tə nton yijəə Nwi.¹⁹ Yia kee tōŋ ŋwə she' bu' yin kii nu me; vəməshəŋtə və vii Nwi nə shò' ŋwə laa ŋwə ki to' yia vi vəŋ ghuu kəmu' maa nu vətə mbie faŋ nsiŋ shwa'tə maa məgaŋtə vaŋ-nshwi vaŋ-nsiŋ fi shi Jerusalem nə. Yia nə tey nu məshwa'tə kó, tē ka' nsiŋ ki bəŋsə M' mbi shə, baa nə maa mədə njo' yijəə yia shə.²⁰ Yia tōŋ ŋwə niniŋ, tē ka' yia fəŋ yishuu vii shə, laa ki wə gi nu day tə yia me, bu' vətə vəyaŋ mbie faŋ yia baytə nə me.²¹ Yia kəə yisə nu faŋ ŋkə bàw, kee bàw she' yikə' M' mbi me, yia kəə laa ŋkə bàw si vii nizi.²² Yia baa tōŋ weenshu ŋwaa-nsiŋ m' ghə vəŋ, faŋ yia du'tə yia mōŋ ŋwə maa vənu vəyaŋ, kii laa ŋwə wè' maa fa' Nwi. Ŋwə we' shò yighee visi ndwə, bu' laa ŋwə nùŋ fwi yi maa viŋ.²³ Gə fi maa Titos, ŋwə lùu wuu yito' ŋwaa, baa gaŋtə mə nə fa' faŋ mə fà' bu' viŋ nə. Gə fi maa vaŋ-nshwi vaŋ-nsiŋ vó, tōŋ vəməshəŋtə və vii Nwi tōŋ vəŋ, vii bəŋsə yizii Kristo bu' vəŋ.²⁴ Niniŋ, viŋ ndi vəŋ jəə, dè ŋkawna yin faŋ viŋ kaw vii nə, yisə laa vəməshəŋtə və vii Nwi ye laa yia nə gi yinsəŋ faŋ yia nə bəŋsə viŋ tē vəŋ.

9 Nu kee baa lùu shə mə baa nyò' tē viŋ kòŋ fa' ŋg-wə faŋ nsiŋ baytə vətə maa məgaŋtə vii ley Nwi fi shi Jerusalem nə me.² Mə kii nə fwi yijəə yin, baa bəŋsə viŋ shə tē vii Makedonia. Mə nəysə tē vəŋ laa vii Akaya nə du'tə vəŋ tey ki baytə vətə vəvəŋ shù fi maa ŋu' njii. Wutə kiŋ kó suŋtə vəŋ vəyaŋ.³ Mə tōŋ vaŋ-nshwi vaŋ-nsiŋ vó laa nu ŋkiə faŋ yia bəŋsə viŋ shə nə, kee kiasə gù nu dayday maa nu kó me. Bàw viŋ baytə vətə viŋ nùŋsə, faŋ mə nə nəysə tē viŋ nə.⁴ Kee bàw laa yighee nyə faŋ yia vii Makedonia vəm' jwi, vəŋ ye laa viŋ kee ta bəytə mbiŋ vətə me, buu tə kia taa dī, bu' laa yia nə nùŋ fwi sia maa viŋ. Ka' ŋkee tə kiŋ taa dī shə nizi.⁵ Lùu ŋi' nu ŋkiə faŋ mə nə bi'tə laa ŋkə bàw laa mə ti vaŋ-nshwi vaŋ-nsiŋ vó, laa vəŋ fi visi, jwi yè viŋ, viŋ baytə vətə vó faŋ viŋ nə kò'nə yighee visi maa məndə gaŋtə vii ley Nwi fi shi Jerusalem shə nə. Mə taa ki jwi, tē mbə luu shə yaa fa jəə tē Nwi. Ki ŋkə kee lùu laa viŋ ndò luu yaa vii faŋ vəŋ kee kaw kə me.

⁶ Viŋ lumə laa wə ntiə faŋ ŋwə s' say titi', ndò shwi titi'; wə ntiə faŋ ŋwə s' yaŋ, ndò shwi yaŋ.⁷ Bàw wə tē me wə kə faŋ fwi yi kàw, kee kə baa bi'tə nshu' yi me, bu' laa Nwi yaa ki kaw wə ntiə faŋ ŋwə kə nə məŋaytə.⁸ Viŋ k' kii laa Nwi kii wutə maa məkey viŋ nə vətə vəjəəvə vənsə, mbə yaŋ sàynə, laa vətə vəjəəvə lwaŋ ghə viŋ, kù'nə ghee nshə, maa vənu vənsə, tē ka' viŋ

† 8.15 Eksodjs 16.18.

baa ki yisə vənu vəjəəvə vənsə, mbə yarj sàynə. ⁹ Lùu faŋ ŋkə lùu taa ŋwa'lə Nwi laa,

«Wə ntiə faŋ ŋwə saynə vətə vi, kò tɛ mbəəsə, nu ki lùu kəloomə, gò'sə yighee mu'.» †

¹⁰ Niniŋ, Nwi faŋ ŋwə yaa ki gaa ŋgwisə vətə tɛ vii məbia, baa nə bee maa məzi, taa kə ŋgwisə vətə tɛ viŋ nizi, yisə mbə ta, tɛ ka' viŋ ki kə, nu kiŋ lùu kəloomə.

¹¹ Nwi yisə vətə vənsə lwaŋ ghə viŋ, tɛ ka' viŋ kə vətə ghee nshə nə fwi yimu', yia fi, gə kə tɛ vii, ŋkə yisə vəŋ ki bwaŋ Nwi. ¹² Viŋ kə' kii laa ŋi' fa' ŋgwə faŋ nsij fa' maa məgaŋtə vii nə, kee luu she' nu məkə vətə mbiə faŋ mbə bəə fi ghə vii ley Nwi nə me. Ŋwə ndə yisə nu faŋ ŋkə shə yinŋkii, nu kə lùu laa vii vəyaŋ ndə ki bwaŋ Nwi shə. ¹³ Fa' ghə ndə twelə nu kiŋ tɛ vəŋ laa viŋ kù'nə maa nu Nwi. Vəŋ ki bəŋsə Nwi, bu' laa viŋ biŋ ntəŋ yijəə Nwi kəŋ Yeso Kristo ntee, zəŋə ŋwə, gaŋtə vəŋ nə vətə viŋ nə fwi yimu'. Vəŋ ndə biŋ viŋ niniŋ, ghə vi vii Nwi vənsə, ¹⁴ ndwaŋ Nwi tə viŋ. Jiŋ yij ki zasə vəŋ nizi, bu' gəŋsə Nwi, faŋ Nwi nə gaŋtə viŋ shə ki nə. ¹⁵ Nsiŋ ki bwaŋ Nwi bu' laa ŋwə nə key nsij shə ki.

Faŋ Pɔɔl nə fà' fa' wi

10 Mə Pɔɔl kəə kee vənu tɛ viŋ kəŋ nu Kristo faŋ ŋwə zutə ndə sàylə. Mə faŋ viŋ gisə laa mə bwəsə ŋwaa ŋwaa nsi, visi viŋ yighee nŋyə faŋ nsij lùu m'ó', baa nə laa, yighee nŋyə faŋ mə ndə fi yi viŋ, buu fwi nyaa we' maa viŋ. ² Niniŋ, mə bu' ghə tɛ viŋ laa viŋ yisə laa, yighee nŋyə faŋ mə ndə jwi yi viŋ, fwi nyaa kee baa shə maa viŋ me. Mə kə' kii laa ka' fwi nyaa wə' maa vii mbiə faŋ vəŋ gisə laa yia yisə vənu maa ŋkitə mbi. ³ Lùu yinsəŋ laa yia shi taa mbi, luu nə, yia kee nywenə yaa vii taa mbi me. ⁴ Vətə və yighaw mbiə faŋ nsij tuŋ yighaw shə, kee lùu vətə və taa mbi me, lùu vətə və yighaw və Nwi, faŋ mbə lùu ŋkee vəwə', faŋ ka' vi bisə vətə vəwə'və shə. Yia bisə yigisə məŋay shə, ⁵ su'sə mbiəŋ nŋi sənsə faŋ nsə fəŋ nu məkii nə Nwi. Yia ndə jia mbi'tə vii yinshə, yisə nyə zəŋə Kristo. ⁶ Yia taa kwarj nu tɛ me nu faŋ ŋkə kee zizəŋə me, taa nso', faŋ viŋ ndə baa luu vii məzəŋə nə.

Faŋ Kristo lùu yiba jiŋ Pɔɔl

⁷ Viŋ ndeynə nu faŋ ka' ŋkə luu kəley si viŋ. Wə m'ó' lùu shə faŋ ŋwə lumə ŋwaa wi laa yi lùu wuu Kristo, bəwə ŋwə baa ywiitə fi taa fwi ŋwə laa yia lùu vii Kristo she' yaa ŋwə. ⁸ Mə nəə to' kəə ki bu' dŋ ŋwaa bu' wutə ŋkiə faŋ tita Kristo nə kə shee maa məyisə viŋ ta taa nu Nwi, buu ka' tə kaŋ kee dŋi shə me. Ŋwə nə kee kə wutə kə laa yia ki ndisə viŋ me. ⁹ Mə kee kəə ŋkə fuu laa mə kəə fesə viŋ nə vəŋwa'lə vaŋ me, ¹⁰ faŋ vii m'ó' gi laa vəŋwa'lə və Pɔɔl lùu vəshəsə baa lùu vəwə', luu nə, faŋ nsij vi vəŋ lùu shəŋ kəmu', ŋwə bəbwa, yigisə yi luu yibwaŋnə. ¹¹ Bəwə vii v'ó' kə' kii laa ŋkwiinə kee taa luu shə, faŋ nsij baa lùu m'ó' nə me. Nu ŋkiə faŋ yia nŋy' taa vəŋwa'lə faŋ yia lùu shəŋ day nə, nə nu ŋkiə faŋ yia taa yisə faŋ nsij luu m'ó' nə, luu she' nindŋ.

Faŋ Pɔɔl kee kəə kò'sə ŋwaa wi bu' fa' wə diday me

¹² Fwi sia kee biŋ laa vi ki məŋ yia laa yia kù'nə maa vii m'ó' faŋ vəŋ sunŋtə jəə vəŋ nə me, ti'nə me maa məfi'nə nu kia, yia vi vəŋ me. Ka' vii v'ó' fi'nə nu vəŋ ŋgii-vəŋ, baa wəsə nu vəŋ maa ŋkə-vəŋ nu, bu' laa vəŋ kee kii nə nu yinsəŋ me. ¹³ Gə fi maa yia, yia kee bəŋsə ŋwaa wia shə ki me, yia bəŋsə she' maa mfi' shuu fa', faŋ Nwi nə fi', kə tɛ yia. Ŋkə ki nii lùu ki wia laa yia zi' yi viŋ nizi. ¹⁴ Niniŋ, yia kee lùu vii faŋ yia sunŋtə yinŋwaa yia, kee zi' yi viŋ me; yia nə zi' yi viŋ nə ntəŋ yijəə Nwi kəŋ Yeso Kristo. ¹⁵ Yia kee bəŋsə ŋwaa wia maa fa' faŋ vii day nə sàŋ yinŋwaa vəŋ shə, shə ki wia me. Yia nŋŋsə fwi sia laa viŋ ki luu ki gə visi visi nə nu Kristo, buu yia ndə yi nu kwalə m'ó' tɛ viŋ, shə yighee visi maa shəŋ fa' kia, ¹⁶ fi'tə ntəŋ yijəə Nwi maa məshi məm'ó' faŋ mbə lùu yiba viŋ, kee ki bəŋsə ŋwaa wia bu' fa' wə diday me, faŋ ŋwə nə fà' maa shəŋ fa' ki me. ¹⁷ Wə ntiə faŋ ŋwə kəə ki bəŋsə fa, ŋwə bəŋsə luu Nwi. ¹⁸ Wə kee ku'nə, bu' laa sunŋtə nshi-tə wi sunŋtə ŋwaa wi me. Wə yaa ki ku'nə she' faŋ sūŋ Mə'mbi sūŋtə ŋwə.

Faŋ ka' vii ntəŋ Kristo vəkwalə kee shə Pɔɔl me

11 Ŋkə bəwə laa viŋ taa me'tə mə, faŋ mə kələ gi nu vəmfwə, viŋ me'tə mə. ² Mə we' maa nu kiŋ, bu' laa yisə Nwi laa mə we' maa nu kiŋ. Viŋ lùu yaa weewəzwi faŋ ŋwə kee ta kii nə wəndəŋ me, faŋ mə ŋii məndaa wi maa məkə tɛ wə m'ó', wə ghə lùu Kristo. ³ Niniŋ, mə fifee laa vi taa buulə fwi yij nizi, viŋ kee baa kəwə Kristo nə fwi yimu' yiley me, she' faŋ zə yi nə bwə'sə Eva nə məŋay wi. ⁴ Wə m'ó' jwi, dèesə nu kəŋ Yeso day, kee dèesə nu Yeso ŋgwə faŋ yia nəə deesə nu ki nə me, buu viŋ biŋ ŋwə nə məŋaytə. Vi kə zwitə kəday tɛ viŋ, faŋ kee luu zwitə ŋkiə faŋ viŋ nə fi yighee visi nə me, ti'nə me, fi'tə ntəŋ yijəə yiday, faŋ viŋ nə kee yizə yighee visi me, buu viŋ biŋ nə məŋaytə. Ŋkə kee baw me. ⁵ Mə bi'tə laa vii mbiə faŋ viŋ tii vəŋ nə vii ntəŋ Yeso vəkwalə nə, kee shə mə nə nu kəmu' me. ⁶ Mə kələ lùu bwə maa məgi, kee bəə tə ley maa məkii nə nu Nwi me, faŋ yia du'tə yia yisə ŋkə ley tɛ viŋ maa vənu vənsə maa jiiisə sənsə.

Faŋ Pɔɔl nə fi'tə nu Nwi tɛ vii Kōrint, kee biŋ laa vəŋ ndə' ŋwə shə me

⁷ Mə nə kee bitə fa fi ghə viŋ me, faŋ mə nəə fi'tə ntəŋ yijəə Nwi tɛ viŋ me. Mə nə bwəsə ŋwaa ŋwaa nsi maa məyisə laa viŋ luu ŋkee vii. Nə luu nu gù mu? ⁸ Faŋ mə nəə fa' tɛ viŋ nə, ndə' nshəŋtə vii Nwi vəday ndə' mə. Mə nəə fi fi ghə vəŋ maa məfa' tɛ viŋ. ⁹ Yighee nŋyə faŋ nsij nə luu m'ó' nə, mə nəə kee kə ŋi' tɛ viŋ, faŋ mə nə bəə ka me. Nə gaŋtə vaŋ-nshwi vaŋ faŋ vəŋ nə jwi fi Makedonia gəŋtə mə nə vətə vənsə faŋ mə nə bəə mbə. Mə nə tò' niniŋ maa vənu vənsə, laa ki mə kə ŋi' tɛ wə fi viŋ me. Mə ndə baa ki to' she' niniŋ taa ŋwaa viŋ. ¹⁰ Mə gi ntee bu' yinsəŋ Kristo fi taa fwi mə laa, ka' wə kee fəŋ mə fi maa nu kə fi nsi Akaya me, fəŋə faŋ mə fa' tɛ viŋ, kee ndeynə vəndə'nə me, faŋ lùu

† 9.9 Sam 112.9.

nu mənəyətə shee. ¹¹ Mə sii yi niniŋ bu' kə? Nkə lūu laa mə kee kàw viŋ yimu? Bey, Nwi kə' kii laa mə kàw viŋ. ¹² Nu ŋkiə faŋ mə yisə, mə ndo ki yisə, tɛ ka' mə shiə jii fi ghɔ vii mbiə faŋ vəŋ kəə jii, shɔɔ fun, laa vəŋ ki bəŋsə yinwaa vəŋ, laa vəŋ luu she' yuu yia. ¹³ Vii vó sii ba laa vəŋ lūu vii ntɔŋ Kristo. Vəŋ lūu vii fa' bwənə, kwiinə yinwaa vəŋ maa məkə' yaa ŋkee vii ntɔŋ Kristo. ¹⁴ Nu kó kee lūu nu shuu yɔŋ me, bu' laa nshi-tɔ Satan kwiinə ŋwaa wi laa ŋwə kə' yuu nshiiŋii Nwi. ¹⁵ Faŋ ŋkə lūu niniŋ, vii fa' Satan kwiinə ŋwaa vəŋ maa məfiinə vii fa' nu yinsəŋ, buu kee lūu nu kwalə me, vəndwə vəvəŋ ndo luu she' yaa ŋjiinə vəŋ.

Nu məbu' diŋ lūu nu vəmfwaw

¹⁶ Mə baa gi laa ki viŋ bi'tə laa mə luu ŋkɔmə me. Viŋ kɔlə bi'tə niniŋ, viŋ biŋ mə, faŋ mə luu ŋkɔmə wə nə, tɛ ka' mə bəŋsə ŋwaa ŋwaa titi'. ¹⁷ Nu ŋkiə faŋ mə kəə gi ndwə, mə kee gi maa jii tita Yeso me, mə gi she' yaa ŋkɔmə wə, bu' vii mbiə faŋ vəŋ nūŋ fwisə vəŋ maa nu məbəŋsə yinwaa nə. ¹⁸ Niniŋ, faŋ vii vəyən lūu shɔ faŋ vəŋ kə'sə yinwaa bu' nu wə mənəw nə, mə taa yi she' niniŋ, ¹⁹ bu' laa viŋ yaa ki ŋəyətə maa vəmfwaw, faŋ viŋ kii' yaa vii tɔ ley. ²⁰ Maa viŋ biŋ faŋ wə mɔ' ndi viŋ yaa vəbu' vi, ti'nə me kùŋ viŋ, ti'nə me jia viŋ, ti'nə me kò'sə viŋ, ti'nə me sàŋ viŋ. ²¹ Nu kó lūu nu tɔ dii tɛ yia. Yinsəŋ, yia kee bee kù'nə maa məyi kəŋ nu ghɔ me.

Faŋ Pɔɔl nə yè ŋi' yiyaŋ bu' nu Nwi

Luu nə, nu ŋkiə faŋ wə mɔ' bu' diŋ wi shɔ, ka' mə bù' diŋ ŋwaa shɔ nizi. Maa lūu yigisə vəmfwaw faŋ mə gi niniŋ nə. ²² Vəŋ lūu vii Hibru lee? Mə lūu wuu Hibru nizi. Vəŋ lūu vii Isirayl mu? Mə lūu wuu Isirayl nizi. Vəŋ lūu vii ŋjiinə Abraham mu? Mə lūu wuu ŋjiinə Abraham nizi. ²³ Vəŋ lūu vii fa' Kristo mu? Mə lūu wuu fa' Kristo nizi. Mə gisə yuu wuu ŋgienə, mə lūu wuu fa' Kristo shɔɔ vəŋ. Mə nə sàŋ ŋwaa ŋwaa maa fa' shɔɔ vəŋ. Mə nə ŋii mfiiŋ shɔɔ vəŋ. Vi nə sàŋ mə nə vəmfa shɔɔ ki. Mə nə shɔɔ fi shuu yiku ghee yaŋ. ²⁴ Vii Jus nə sàŋ mə vəshiiŋ tee, nə gò' yighee mfa yimu' yimu' buu lūu ghee vəmfa muu-yinshwe, muu-yinshwe. ²⁵ Vi nə sàŋ mə nə mbay bwey maa vəshəŋ vətia, tumə mə nə ŋo'sə yighee mu'. Vəbay faŋ mə nə ŋii shɔ, tɔ' fi fuu mamuu, senə vətia, mə shi taa mamuu shi ŋkwəŋ. ²⁶ Ghee yaŋ faŋ mə to' yito' nyaa, mə nə kii ŋi' fi ghɔ muu, faŋ mbə fūu, baa nə fi ghɔ vəndɔ', baa lūu taa ŋi' fi ghɔ vii Jus nə fi ghɔ vii tɔŋmə day. Mə nə yè ŋi' taa məshii, nə taa vəshəŋ və kɔŋ-kɔŋ, nə taa mamuu, nə taa ŋwaa vii mənay. ²⁷ Mə nə nù' ŋwaa ŋwaa maa fa' we', shi nə yiki' ghee yaŋ. Jiŋ za mə, too ŋwaa yɔŋ. Mə zwisə nə jiŋ ghee yaŋ. Gwə koo mə, mə kee kii fa kusə me.

²⁸ Vənu vəmɔ' ki bii maa məbaa gi. Vii jwi ghàysə mə vəshi vəshə. Mə bi'tə vənu və nshəŋtə vii Nwi taa fwi mə. ²⁹ Sii bwà ndə, mə kee bwa me? Kò ndə kò nu məbuulə, fwi nyaa kee za me? ³⁰ Ki ghaŋ mə nə kə'sə ŋwaa, buu mə kə'sə maa vənu və liloo. ³¹ Nshi-tɔ Nwi, tii Yeso Kristo, kii laa mə kee sii ba me. Mə ki bəŋsə

ŋwə ghee nshə. ³² Yighee njyə faŋ mə nə luu shi Damaskɔs, goməna fwəŋ Aretas nə gutə shi Damaskɔs maa məjia mə. ³³ Luu nə, vi kwanə mə taa nyəə, shà'sə shɔɔsə mə fi maa ŋkɔ' faŋ vi nə bibɔŋ kia shi Damaskɔs, mə nyiŋ fi ghɔ ŋwə.

Faŋ Nwi nə yisə Pɔɔl ye vənu fi taa yizɔ

12 Mə taa ki kə'sə ŋwaa, faŋ ŋkə kɔlə kee lūu nu tɛ ka' wə sèy fi fun me, mə kəə gi kòŋ vənu faŋ Mɔ'mbi nə yisə mbə fuu si mə. ² Mə kii nə wə mɔ' faŋ ŋwə lūu fa kəmu' ghɔ Yeso, shɔɔ ŋu'sə ndwə njɔsə-yishwe, faŋ Nwi nə ndi ŋwə, shà'sə kə' ŋkee taa yizɔ. Ki ŋkə nə gày kikə, mə kee yiki me. Ki ŋkə nə luu nshi-tɔ wə ghɔ, ti'nə me she' zwitə ki, buu mə kee yiki me, kii she' Nwi. ³ Mə baa kii bəŋsə, mə kə' kii laa vi nə sha'sə wə ghɔ, gə nə ŋwə yizɔ, baa nə laa mə kee yiki laa ŋkə nə gày she' tɛ zwitə ki me, ti'nə me maa ŋwaa wi nshə me. Kii she' Nwi. ⁴ Nwi nə sha'sə wə ghɔ, gə nə ŋwə ŋkee shi Nwi, ŋwə nə zò vənu fi fun faŋ ka' vi kee kiasə maa yigi me, vənu tɛ ka' ŋoo shuu wə kee ŋa'sə gi me. ⁵ Niniŋ, mə taa ki kə'sə ŋwaa bu' kəŋ wə ghɔ, faŋ ŋwə nə yè vənu vó nə. Luu nə, mə kee taa kə'sə ŋwaa bu' ŋwaa ŋwaa me, tɛ li' vənu mbiə faŋ mbə də məbwa ŋwaa me. ⁶ Mə to' ki kəə ki kə'sə ŋwaa, buu mə kee taa luu mfaw me, bu' laa mə taa ki gisə yinsəŋ. Luu nə, mə mè'tə, laa ki wə kii mbi'tə yiwe' yimɔ' bu' mə me, shɔɔ faŋ ŋwə yè faŋ mə yisə, zò faŋ mə gisə. ⁷ Luu nə, Nwi yisə laa ki mə kə'sə ŋwaa me, bu' vənu və shuu yɔŋvə faŋ mə nə ye nə. Vi sò nyaw maa mbasə ŋwaa ŋwaa, faŋ luu ŋkee nshiiŋii Satan, faŋ vi nə kɔ laa ŋwə saŋ mə, laa mə kee baa ki kə'sə ŋwaa me. ⁸ Mə nə bù' ghɔ tɛ Nwi ghee tia laa ŋwə ba'sə vənu vó fi maa mə. ⁹ Luu nə, Nwi bəŋsə shee laa, bàw mə ŋəyətə she' bu' gəŋ si, faŋ yi gəŋtə mə shɔ nə, bu' laa wutə ki wè' taa ŋwaa wə ntia faŋ ŋwə bibwa. Niniŋ, mə kə'sə ŋwaa she' maa bəə ŋəy kəŋ, tɛ ka' wutə Kristo ŋii taa ŋwaa mə, shiinə mə. ¹⁰ Lūu nu ŋkiə faŋ mə ŋəyətə shɔ, faŋ mə bəə ŋəy, ti'nə me faŋ vi sàŋ mə, nə faŋ vi yinə mə, ti'nə me sho' ghuu ŋaa, nə faŋ mə ye ŋi' bu' nu Kristo, fɔnə mə bəə ŋəy, buu mə we'.

Faŋ Pɔɔl nə lùmə tɛ vii Kōrint laa vəŋ nə yè vəshwənə fi ghɔ Nwi

¹¹ Mə gisə yaa mfaw, luu nə, yə viŋ laa mə ki yi niniŋ. Nə luu nu kiŋ maa məbəŋsə mə, bu' laa vii mbiə faŋ viŋ tii nə vii ntɔŋ Kristo vəkwalə nə, kee bee shɔɔ mə me, faŋ mə kɔlə lūu wuu dayday. ¹² Maa mə nə yisə vənu mbiə faŋ mbə dè laa mə lūu wuu ntɔŋ Kristo taa ŋwaa viŋ nə fwi yizutə. Nwi nə tɔŋ yiba jiŋ mə, dè vəshwənə nə vənu və shuu yɔŋvə. ¹³ Nu mɔ' lūu shɔ faŋ vi nə gəŋtə nshəŋtə vii Nwi mɔ', faŋ mə kee baa gəŋtə viŋ shɔ yimu? Ka' luu she' nu kəmu' laa, mə nə kee fi fa fi ghɔ viŋ me. Bàw viŋ ndenə nu yinŋkii.

Faŋ Pɔɔl kəə vii Kōrint, kee kəə ka vəŋ me

¹⁴ Viŋ zɔ! Mə du'tə mə lootə ŋwaa maa məjwi yè viŋ lwesə ghee tia. Mə taa ki jwi, mə taa kee bitə fa fi ghɔ

viñ me. Mə kəə luu viñ, kee kəə ka wiñ me. Luu she' fañ tii vañmbwaa yaa ki baytə ka maa məzəsə vañ vi. Kee yaa ki baytə vañmbwaa baytə ka maa məzəsə tii vəñ me. ¹⁵ Niniñ, mə taa ñaytə maa məbisə fa ñkiə fañ mə kii kəñshə, nə nshì-tə ñwaa nizi, maa məgañtə viñ, tɛ ka' viñ kii məbwey vəlwañ. Nə yɛ laa mə kàw viñ ñkee didi', buu viñ kee kàw mə yimu? ¹⁶ Niniñ, viñ biñ laa mə nəə kee kə ñi' tɛ viñ me, luu nə, wə mɔ' taa gi laa mə nəə kə'sə viñ nə nu mənay. ¹⁷ Mə nə ta kùñ viñ maa ntəñsə nsia fañ mə nəə təñ tɛ viñ nə mu? ¹⁸ Fañ mə nə bù' għə tɛ Titos, ñwə jwi yì viñ, għə weenshu ñwaa wuu Kristo mɔ', Titos nə kùñ viñ mu? Maa yia ñwə fa' she' maa gi yimu', baa yisə vənu she' maa jii yimu'.

Fañ Pɔɔl nəə fee laa vənu vəbwəvə ki bii taa ñwaa vñ Kōrint

¹⁹ Shù fi ntañ ka' viñ ki bi'tə laa mbii vənu fañ yia gisə nə, yia kəə fi tə kia fi għə viñ. Bey, yia gisə she' fañ Kristo kəə laa yia gi visi Nwi. Vañ-nshwi vañ fañ mə kàw, viñ kə' kii laa vənu vəñshə fañ yia gisə, yia gisə she' maa məgañtə viñ, laa viñ ki ta maa nu Nwi. ²⁰ Mə fee laa yighee njyə fañ mə taa zi' yì viñ, yè viñ fañ viñ kee yisə vənu maa jii njyə fañ mə kəə laa viñ ki yisə nə me. Niniñ, viñ nizi taa ki ye mə fañ mə yisə vənu fañ viñ kee kàw me. Lùu niniñ bu' laa mə fifee laa mə taa jwi, ye viñ taa ntaysə nə məsəsə vñ, ti'nə me nə fwi yishəsə nə vəñwiñ, ti'nə me laa viñ sii təba tə viñ, viñ viñ, ndə bu' mələ', ti'nə me kə'sə ñwaa, nə nshəñtə yin yibuulə. ²¹ Ki mə ndə ki jwi, Nwi yisə tə kañ dii taa ñwaa viñ, mə ki luñ bu' vñ vəyañ fi taa ñwaa viñ, fañ vəñ nəə yisə vənu vəbwəvə yighee visi, kee ta kwiinə fwisə vəñ bu' nu bwə vəñ, fañ vəñ nəə tii vəki, ti'nə me to' għə vəki vəsakə, ti'nə me zi shi, fañ vəñ nəə yisə nə me.

Fañ Pɔɔl nəə kəə gə ye vñ Kōrint, mètə nsə'sə vəñ sənshə

13 Mə taa jwi ye viñ ndwə, lwesə ghee tia, nsin sho'mə vənu vəñshə fañ vñ nə gù shə nə. Vi taa tii vñ məye nə si vəbɔɔ, ti'nə me vətia, buu shia nsə'sə

səñshə, nsə me. ² Maa yighee njyə fañ nsin nə luu mɔ' maa għuu yito' kañ lwesə ghee bɔɔ, mə yaa du'tə mə gi tɛ vñ mbia fañ vəñ nəə yisə vənu vəbwəvə yighee visi nə, nə tɛ vñ vəñshə, laa mə ndə baa bəñ jwi, kee baa ki gay bu' nu bwə wə mɔ' me. Mə baa bəñsə gè ndwə, fañ mə ki bii ntañ nə, laa ñkə ndə luu niniñ. ³ Viñ kəə laa mə də tɛ viñ laa gisə Kristo gisə fi shuu mə tɛ viñ. Niniñ, Kristo kee bee yisə nu fañ ñkə bwa tɛ viñ me, ñwə yì nu fañ ñkə we' taa ñwaa viñ. ⁴ Vi nə ki bey ñwə fuu fəñkə' fə ñki'sə, tɛ ñwə bwa. Luu nə, ñwə baa bwey bu' wutə Nwi. Luu she' fañ yia to' niniñ nizi: yia bəə ñay fi yiba ñwə, luu nə, yia ndə bwey taa ñwaa viñ, yia ñwə, wè' tɛ viñ bu' wutə Nwi kɔ. ⁵ Niniñ, bàw viñ kwa'tə nu kiñ laa fwi yin lùu għə Kristo mu? Viñ fi'nə nu kiñ maa nshì-tə viñ. Maa viñ kii nə yinwaa laa Yeso lùu taa fwisə viñ? Ñwə nii to' kee lùu shə me, buu nu kiñ kee yiku'nə me. ⁶ Mə bi'tə laa viñ taa kii laa yia kee bee gù nu me. ⁷ Yia bu' għə tɛ Nwi laa ki viñ yì tuu nu bwə me. Ki mə kee gi niniñ, tɛ ka' yia ndə fuu yaa vñ fa' jəə tɛ Nwi me. Mə kəə she' laa viñ yì nu ñkiə fañ ñkə lùu kəloomə, fañ ñkə kɔlə għii yaa yia gù nu. ⁸ Ki ka' yia kee yì nu fañ ñkə fəñ nu yinsəñ me. Ka' yia yisə she' nu yinsəñ. ⁹ Yia ñaytə fañ yia bəə ñay, viñ we' nə. Lùu nu ñkiə fañ yia shə'tə Nwi shə, laa Nwi bəñsə viñ. ¹⁰ Mə nyɔ' nee fañ mə kee lùu yì viñ me, tɛ ka' mə taa ki jwi yì viñ, kee baa kii nu maa mədə wutə kañ tɛ viñ me. Wutə ñkiə fañ Mə'mbi kɔ shee nə, lùu wutə maa məfianə, kee lùu wutə maa məsɔ' me.

Shə'tə fi għə Pɔɔl tɛ vñ Nwi fi shi Kōrint

¹¹ Maa məndwə, vañ-nshwi vañ, viñ bwey jəə. Viñ biñ laa vi bəñsə viñ, bwəsə fwi yin. Viñ bi'tə nu kiñ kəmu', dù' nə məñkəñ-bwañnə viñ viñ. Nwi fañ lùu Nwi məkaw vñ, baa lùu Nwi məñkəñ-bwañnə nizi, dù' viñ vi vəñ. ¹² Viñ ki shə'tə viñ, viñ viñ, nə ñkawna, fañ ñkə bàw tɛ Nwi. Vñ ley Nwi vəñshə shə'tə viñ. ¹³ Məñkəñ-bwañnə fi għə tita Yeso Kristo, nə ñkawna Nwi, nə Zwi'tə Ley Nwi ki shi taa ñwaa viñ vəñshə.

Galatia

Yighee njyæ faŋ ntɔŋ yijæə bu' Yeso Kristo nə tey ki saynə taa ŋwaa vii faŋ kee lùu vii Jus me, vi tey ki bitə laa bàw vii vó ki zɔnə nunjəə vii Jus nizi. Pɔɔl gi laa nu kwalə luu she' mənunɟ fwi maa Kristo. Vii Kristo mɔ' fi shi Galatia twey ŋwə, gi laa ka' wə ku'nə visi Nwi she' faŋ ŋwə nùŋsə ntisə sɔ. Luu nə, Pɔɔl gi laa, ka' wə nunjəə ntisə sɔ she' faŋ Zwiətə Nwi lùu yiba jɪŋ ŋwə.

Taa ŋwa'lə ŋwə Pɔɔl mɔŋ maa məŋaŋtə vii Kristo fi shi Galatia laa vəŋ baa we' maa nu Kristo. Wə ku'nə visi Nwi she' bu' faŋ ŋwə nùŋ fwi yi maa Nwi nə Kristo.

Məsənə vəwaytə:

Vənzi və ŋwa'lə
Pɔɔl lùu wuu ntɔŋ Kristo yinsəŋ
Ntɔŋ yijæə bu' gəŋsə Nwi
Yito' wuu Kristo
Vəndwə və ŋwa'lə

Faŋ Pɔɔl shɔ'tə vii Kristo fi shi Galatia

1 Tɔŋ mə, Pɔɔl, tɔŋ ŋwa'lə ŋwə tɛ nshəŋtə vii məbiŋ Kristo fi shi Galatia. Mə lùu wuu ntɔŋ Yeso Kristo. Kee tɔŋ vii tɔŋ mə maa məfa' fa' ŋwaa ŋwə me. Kee shò' vii shò' mə me. Nə sho' ŋkee nshi-tɔ Yeso shò' mə, tɔŋ mə, ghɔ Nwi faŋ lùu Tii ŋwaa-nsiŋ, faŋ ŋwə nə ywəysə Yeso fi shi yiku nə. ² Mə nyò' ŋwa'lə ŋwə, yia vii məbiŋ Kristo vənsə faŋ yia vi vəŋ lùu feenə. Yia vənshə shɔ'tə vii, vii Nwi fi shi Galatia. ³ Nwi, Tii ŋwaa-nsiŋ, ghɔ tita Yeso Kristo tu mənɔŋ-bwaŋnə tɔ vii nə mədu'-nyɔŋ. ⁴ Yeso Kristo nə kɔ tɔ ki bu' vənu vəbwəvə vəŋ-nsiŋ maa məyi laa nsiŋ fuu fi ghɔ vənu vəbwəvə fi taa mbi nyə, faŋ lùu mbi yibwə nə. Nkə nə gəy she' faŋ Nwi, Tii ŋwaa-nsiŋ, nəə kəə niniŋ. ⁵ Nsiŋ ki bəŋsə tita Nwi ghee nshə, kee kii ki me. Nkə lùu niniŋ.

Faŋ jii Nwi yinsəŋ luu she' jii yimu'

⁶ Shuu ŋwaa yɔŋ, nu ghɔ' mə, laa vii du'tə vii baa ki-asə ŋwaa fi maa nu Kristo, kee baa ki nun fwi siŋ maa ŋwə me, faŋ ŋwə nə kəə gəŋ siŋ, tii vii nə. Viŋ kiasə ŋwaa, ki gə fi maa jii yiday lee? ⁷ Jii Nwi yiday kee lùu shɔ me. Nu Nwi kəday kəmə' kee lùu shɔ me. Luu she' vii mɔ' shɔ, faŋ vəŋ buulə tɔ kiŋ, bu' faŋ vəŋ kəə kwiina nu Kristo, faŋ lùu jii məbwey vəlwaŋ. ⁸ Viŋ zɔ ŋkee jəə! Wə ki luu fi'tə nu Nwi tɛ vii, faŋ ŋkə lùu niŋkwiiŋ fi ghɔ ŋkiə faŋ yia nə fɔŋ fi'tə tɛ vii, buu Nwi taa kwaŋ nso' tɔ wə ghɔ, kaw kɔlə luu ŋkee wə fi wia, kəw luu ŋkee nshiiŋii Nwi, ŋwə nii nso' Nwi yiwe'. ⁹ Mə baa gisə tɛ vii, faŋ yia nə du'tə yia te'sə gi laa, «Ki luu wə fi'tə nu Nwi tɛ vii, faŋ ŋkə lùu niŋkwiiŋ fi ghɔ ŋkiə faŋ vii nə fɔŋ zɔ fi ghɔ mə, bàw wə ghɔ nii nso' Nwi yiwe'.» ¹⁰ Viŋ bi'tə laa mə fi'tə nu Nwi laa vii kaw mə mu, mu laa ŋkə bàw tɛ Nwi? Mə nii to' ki kəə jəə fi ghɔ vii, buu mə kee baa lùu wuu fa' Kristo me.

Faŋ nə shò' nshi-tɔ Nwi shò' Pɔɔl maa fa' wi

¹¹ Vəŋ-nshwi vəŋ, vii kɔ' kii laa ntɔŋ njyæ faŋ mə nə fɔŋ fi'tə tɛ vii nə, nə kee ndò fi ghɔ wə mənəw me. ¹² Mə nə kee zɔ ntɔŋ yɔ fi shuu vii me, wə nə kee dəsə vənu vó shee me. Nə də nshi-tɔ Yeso Kristo də vənu vó shee. ¹³ Maa vii kii faŋ nshinə nyaa nə dù' yighee njyæ faŋ mə nəə shi nshinə vii Jus. Mə nəə to' kɔ ŋi' tɛ vii Nwi faŋ vəŋ biŋ nu Kristo didi'. Mə nəə kəə she' maa mənɔsə vəŋ. ¹⁴ Mə nə gə visi fi taa ŋwaa vii vəŋ, shɔ zɔ kaŋ vənshə maa nu vii Jus, wə' maa nu ŋkiə faŋ vətii via nə nəysə nə.

¹⁵ Luu nə, Nwi nə shò' mə, buu vi ndò ki dù' bi mə. Nwi tii mə fi taa gəŋsə Nwi, laa mə be'sə ŋwə.

¹⁶ Yighee nə ku', faŋ too Nwi nə bàw, laa Nwi yi laa ŋwiŋ wi fuu yikə' mə ntee, tɛ ka' mə gə fi'tə ntɔŋ yijæ yi tɛ vii taa məshi mətɔŋ. Niniŋ, mə nə kee gə bitə kɔŋ nu kɔ tɛ wə fi mbi me, ¹⁷ kee bee gə Jerusalem maa məye vii mbiə faŋ vəŋ nə luu mɔŋsə vii ntɔŋ Kristo nə me. Mə nə ndò yighee mu', gə shi Areybia, buu baa bəŋ gə nti' Damaskos.

¹⁸ Faŋ ŋu'sə nə shɔ sətia, mə ki nii ndò gə Jerusalem maa məye Pita, kii nə ŋwə. Mə nə gə shɔ, yia ŋwə shi she' vəshi ŋjɔsə-tee. ¹⁹ Mə nə kee yə wuu ntɔŋ Kristo mɔ' me, tɛ li' she' Jeyms, weenshu tita Yeso. ²⁰ Maa yinsəŋ, vənu və faŋ mə nyɔ' tɛ vii ndwə, Nwi kɔ' kii laa mə kee si ba me.

²¹ Maa yighee yɔ, faŋ mə nə ndò fi Jerusalem, gə kwiiŋ Siria, baa nə Saylisia. ²² Niniŋ, maa yighee yɔ, vii Nwi faŋ vəŋ nəə biŋ nu Yeso Kristo fi shi Judia, nə kee ta kii nə ŋki'nə nyaa me. ²³ Vəŋ nə zɔ she' təgi faŋ vii gisə kɔŋ mə laa, «Wə ntiə faŋ ŋwə nəə to' sho' ghuu ghia yighee visi nə, to' fi'tə nu Kristo ndwə, ŋkee ŋkə faŋ ŋwə nəə kəə ndisə nə.» ²⁴ Niniŋ, vəŋ nə bəŋsə Nwi bu' mə.

Fañ vii ntɔŋ Kristo nɛ biŋ laa Pɔɔl fa' tɛ Nwi yinsən

2 Kɪ luu fi yiba, fañ ɲu'sə nɛ baa shɔ̀ɔ njɔsə-yishwe yighuŋ, mɛ baa bəŋ ko' gè Jerusalem, yia Barnabas. Mɛ nɛ baa ndi Titɔs, yia vəŋ gə mɔ'. 2 Mɛ nɛ gè shɔ bu' fañ nɛ nàysə nshɪ-tɔ Nwi shee, laa mɛ gə shɔ. Fañ mɛ nɛ gə zi' shɔ, yè vii Kristo fi nti' Jerusalem, twelə ɲi' ntɔŋ Nwi njyɔ fañ mɛ fi'tə tɛ vii taa məshi mətɔŋ, gè yè vii kwalə vii Kristo fi nti' Jerusalem she' vəŋ vəŋ, twelə tɛ vəŋ ɲkee jəə, laa fa' ɲgwə fañ mɛ yaa fa' taa məshi mətɔŋ nɛ, nɛ ɲgwə fañ mɛ fa' nɛ, kee ndi day me. 3 Ninin, fañ Titɔs nɛ kɔlə luu wuu Griik nɛ, vəŋ nɛ kee dɔɔ laa vi sɪtə ɲwə me, tɛ ka' ɲwə lùu yaa wuu Jus me.

4 Ntay yɔ nɛ ko' she' bu' vii mbiə fañ vəŋ fɪŋsə yɪŋwaa, laa vəŋ lùu vii Kristo, fañ vəŋ nyɔ'tə ɲii taa nshəŋtə vii Kristo. Vəŋ nɛ nyɔ'tə ɲii maa məye nshinə nyaa-nsin, maa mədə tɛ vii laa nsin gù nu, bu' fañ nsin vi Yeso Kristo fəynə, dù' vəley, nuŋsə vii Jus kee baa kii wutə tɔ nsin me. Vəŋ nɛə kəə laa nsin ɲii taa nuŋsə vii Jus, gù vəbu' tɛ nuŋsə vii Jus. 5 Ninin, yia nɛ kee kɔ vəŋ tuu nɛ wee-ji me, kee bee biŋ vəŋ tuu yighee mu' me, bu' laa yia kəə she' nu kəmu', laa nu Nwi yinsən go' taa ɲwaa viŋ.

6 Gə fi maa vii mbiə fañ vi nɛ ndi vəŋ maa vii fañ vəŋ lùu tɔ, vəŋ nɛ kee gi laa nu mɔ' lùu shɔ, mɛ baa yi me. Luu nɛ, vii vɔ nɛ kɔlə lùu vii kwalə nɛ, mɛ kee shəŋ shɔ me, bu' laa vii vəŋshə luu nindin visɪ Nwi. 7 Vii kwalə vɔ nɛə kee kəə laa mɛ yi nu mɔ' me. Vəŋ nɛ bee kii yè laa Nwi kɔ yigisə yi shee yinsən, tɔŋ mɛ laa mɛ gə fi'tə nu Kristo tɛ vii mbiə fañ kee lùu vii Jus me, she' fañ Nwi nɛ kɔ yigi yɔ tɛ Pita, laa ɲwə ki fi'tə tɛ vii Jus. 8 Vəŋ nɛ ye laa Nwi, fañ ɲwə nɛ kɔ wutə tɛ Pita, laa Pita luu wuu ntɔŋ wi tɛ vii Jus, kɔ wutə shee maa fa' ɲwaa nizi, laa mɛ luu wuu ntɔŋ wi tɛ vii məshi mɛ mbi məmɔ' fañ vi kee sɪtə vəŋ nɛ me.

9 Ninin, Jeyms nɛ Pita [Sifas] nɛ Jɔn, fañ vii Nwi nɛ ndi vəŋ yaa vətwe', baa lùu ɲkee vii kwalə fi taa ɲii Nwi, nɛ ye laa Nwi kɔ fa' ghɔ shee yinsən, yia vi vəŋ nɛ Barnabas səŋnə ghɔ, fañ nɛ luu shwenə laa yia lùu fa kəmu', yia vi vəŋ. Vəŋ biŋ laa, yia Barnabas gə fà' taa ɲwaa vii fañ kee lùu vii Jus me, vəŋ gə fà' taa ɲwaa vii Jus. 10 Vəŋ nɛ tɛ yia she' nɛ nu kəmu', fañ lùu laa yia ki gəŋtə mbəəsə vii Kristo fi nti' Jerusalem, fañ lùu nu ɲkiə fañ mɛ nɛə kəə ki yisə ɲkə ghee nshə.

Fañ Pita nɛ gɛ'lə maa nu mɔ', Pɔɔl bɔŋsə nu kɔ

11 Shi mɔ' Pita nɛ jwi shi Antiok, yia ɲwə tay, bu' fañ ɲwə nɛ gù nu. 12 Nɛ luu maa yighee yɔ, Pita nɛə zi ghɔ vi vii Kristo mbiə fañ vəŋ kee lùu vii Jus me. Ninin, vii mɔ' fañ Jeyms nɛ tɔŋ vəŋ, jwi yifi, Pita ki nii sù'tə fi yi vii vɔ, kee baa ki zi ghɔ vi vəŋ me, bu' laa ɲwə nɛə fee vii Jus vɔ, fañ vəŋ nɛ ndɔ fi yi Jeyms nɛ. 13 Vii məbiŋ Kristo vəmɔ' fañ vəŋ nɛ luu vii Jus, be'sə Pita taa nshinə yi yɔ, fañ nɛ luu nshinə mənay. ɲkee Barnabas nɛ bə'sə vəŋ taa kəŋ nshinə vəŋ yɔ, fañ lùu nshinə yibwə.

14 Ninin, fañ mɛ nɛ ye laa vəŋ kee be'sə ji yinsən nu Nwi me, mɛ ndɔ tɛŋnə visɪ vəŋ vəŋshə nɛ Pita, gi tɛ Pita ntee laa, «Aŋ ghɔ, fañ a lùu wuu Jus, a yisə vənu yaa vii mbiə fañ vəŋ kee lùu vii Jus me; a kee shi nshinə yə yaa wuu Jus me. Fañ ɲkə lùu ninin, sii yi kə a kəə laa vii mbiə fañ vəŋ kee lùu vii Jus me, yisə vənu yaa vii Jus, to' maa nuŋsə vii Jus, buu ka' a biŋ vəŋ yinsən?» 15 Maa yinsən, nsoo luu ɲkee vii Jus binə. Si kee lùu vii fi shi tɔŋ day me. 16 Luu nɛ, fañ nsin kɔlə luu vii Jus binə nɛ, nsin kɔ' kii laa, nu wə kee yaa ki kwiinə, lùu kəloomə si Nwi bu' vənu mbiə fañ ɲwə yisə, fañ gi nuŋsə me. Vənu və wə yaa ki kwiinə she' fañ ɲwə nuŋsə fwi yi maa Yeso Kristo. Ninin, nsin nùŋ fwi saŋ-nsin maa Yeso Kristo she' yaa vii vɔ fañ vəŋ kee lùu vii Jus me. Vənu vəŋ-nsin lùu vəloomə visɪ Nwi she' bu' fañ nsin nùŋ fwi saŋ-nsin maa Yeso Kristo, kee luu bu' yito' nyaa-nsin fañ nsin jia nuŋsə vii Jus nɛ wutə me. ɲkə luu ɲkee fañ vi nɛ nyɔ' taa ɲwə'lə Nwi fishi laa, «Wə kee lùu shɔ fañ vənu vi ndɔ ley visɪ Nwi, bu' laa ɲwə nuŋsə ntisə nɛ wutə me.» 17 Ninin, ki luu nsin biŋ laa nsin ley visɪ Nwi, bu' fañ nsin nùŋ fwi saŋ-nsin maa Kristo, gù vəyi-kəbwə fañ vəŋ manə məbiŋ ghɔ, buu ɲkə lùu laa Kristo gəŋtə vənu vəbwəvə. Ka' ɲkə kee lùu ninin me. 18 Wə ntia fañ ɲwə nɛ twey nuŋsə vii Jus, ki nii baa kwiinə biŋ nuŋsə yɔ, lùu yi-kəbwə.»

19 Gə fi maa mɛ, mɛ kɔ' kii laa ntisə sɔ jwi nɛ yiku tɔ mɛ, bu' laa ka' mɛ kee ki nuŋsə ntisə sɔ səŋshə me. Bu' ninin, mɛ kee baa nuŋsə fwi nyaa maa ntisə sɔ me, tɛ ka' mɛ kii məbwey fi ghɔ Nwi me. Fañ vi nɛ bəy Yeso Kristo fuu fəŋkɔ' fə ɲki'sə, vi nɛ zwɪ nshinə yibwə nyaa nizi. 20 Ninin, ka' mɛ gi laa vi nɛ bəy yia ɲwə mɔ'. Mɛ ki luu bwèy, məbwey ɲwaa kee baa lùu ɲwaa nɛ me; məbwey ɲwaa lùu ɲgwə Yeso Kristo fañ ɲwə lùu taa ɲwaa mɛ. Məbwey ɲgwə fañ mɛ kii ɲwə taa mbi nyè ndwə nɛ, mɛ shi bu' laa mɛ nuŋsə fwi nyaa maa Kristo, Wee Nwi, fañ ɲwə kaw mɛ, ndisə məbwey wi bu' mɛ nɛ. 21 Ninin, ka' mɛ kee mɛ' gəŋsə Nwi yaa fa day-day me. Nəə to' luu bu' mənuŋsə ntisə, laa wə luu wuu ley visɪ Nwi, buu yiku Yeso Kristo lùu nu dayday.

Fañ ka' vənu və wə lùu vəloomə she' bu' fañ ɲwə nùŋ fwi yi maa Yeso Kristo

3 Aŋ viŋ, vii Galatia, viŋ jɪŋtə didi'. Lò' ndə lò' viŋ? Viŋ lumə fañ mɛ nɛ fi'tə tɛ viŋ ɲkee ley ley, fañ vi nɛ bəy Yeso Kristo fuu fəŋkɔ' fə ɲki'sə. 2 Mə kəə bitə nu tɛ viŋ kəmu'. ɲkə lùu laa, «Zwitə Ley Nwi, fañ ɲkə nɛ ɲii maa viŋ nɛ, ɲkə nɛ ɲii maa viŋ, bu' fañ viŋ nɛə zɔnə nuŋsə vii Jus mu, mu nɛ luu bu' laa viŋ nɛ zɔ ntɔŋ Nwi yijəə, nùŋ fwi siŋ maa ɲwə?»

3 Viŋ sii jɪŋtə kə nee? Yighee visɪ viŋ nɛ kwəŋ fwi siŋ maa wutə Zwitə Nwi. Sii yi kə viŋ me'tə Zwitə Ley kɔ, kiasə baa bəŋ ki biŋ luu ɲkiŋnə wutə, be'sə nuŋsə vii Jus? 4 Viŋ du'tə viŋ ye fañ Nwi fa' vənu vəyaŋ taa ɲwaa viŋ. Viŋ ndi vənu vɔ yaa vənu vədayday mu? Mə kee bi'tə laa mbə lùu dayday me. 5 Viŋ yè fañ Nwi kɔ Zwitə ki tɛ viŋ. ɲwə yisə vənu vəkwalə taa ɲwaa viŋ. Ninin, luu bu' laa viŋ zɔnə ntisə Nwi nɛ wutə mu, mu luu bu'

laa viŋ zɔ ntɔŋ Nwi yijəə, kwəŋ fwi siŋ maa ŋwə? (Maa lùu bu' faŋ viŋ nùŋ fwi siŋ maa Kristo nə.)

⁶ Luu she' faŋ nu Abraham nə lùu, yuu vi nə nyò' taa ŋwa'lə Nwi laa, «Abraham nə nùŋ fwi yi maa Nwi, buu Nwi ndi ŋwə yaa wuu loomə.» ^{†7} Niniŋ, bàw viŋ kii laa, lùu vi mbiə faŋ vəŋ nùŋ fwisə vəŋ maa Kristo, faŋ lùu vaŋ Abraham. ⁸ Vi nə nyò' taa ŋwa'lə Nwi fishi laa, Nwi ndɔ kiasə nu vi tətɔŋ fu ŋkə loomə, faŋ vəŋ taa ki nuŋ fwisə vəŋ maa Kristo. Lùu ŋi' nu ŋkiə faŋ vi nə nyò' taa ŋwa'lə Nwi, laa Nwi nə fɛ'tə ntɔŋ yijəə tɛ Abraham, gi tɛ ŋwə laa, «Mə ndɔ tu mənɔŋ-bwaŋnə tɔ vi vəŋshə fi mbi bu' ghɔ.» ^{††9} Niniŋ, she' faŋ Nwi nə tù mənɔŋ-bwaŋnə tɔ Abraham, faŋ ŋwə nə biŋ yigisə Nwi, Nwi baa tu mənɔŋ-bwaŋnə tɔ vi vəŋshə, faŋ vəŋ nuŋsə fwisə vəŋ maa Nwi, biŋ Nwi.

¹⁰ Gə fi maa vi mbiə faŋ vəŋ tə si laa vəŋ nuŋsə ntisə Nwi, nsia faŋ Nwi nə kò tɛ vi Jus nə, laa vəŋ taa luu vi leyne kwiŋ Nwi, buu nɔɔ' Nwi tɔ vəŋ. Nkə lùu niniŋ bu' laa ŋkə lùu faŋ vi nyò' taa ŋwa'lə Nwi laa, «Wə tɛ me wə faŋ ŋwə kee zɔnə vənu vəŋshə faŋ vi nyò' taa ŋwa'lə ntisə me, kee yisə vənu vɔ vəŋshə me, buu nɔɔ' Nwi tɔ vəŋ.» ^{†††11} Yia kò' kii laa, wə kee lùu shɔ faŋ ka' ŋwə nùŋsə ntisə sənshə ghee nshə, tɛ ka' Nwi ki nii ndi ŋwə yaa wuu ley me. Luu she' faŋ vi nyò' taa ŋwa'lə Nwi laa, «Lùu vi mbiə faŋ vəŋ nùŋ fwi vəŋ maa Nwi, lùu vi ley tɛ Nwi, faŋ vəŋ ndɔ zi məbwey vəlwaŋ fi ghɔ Nwi.» ^{†††12} Gə fi maa ntisə, lùu nu day, nsə kee kii nu maa məyi nə məbiŋ nu Kristo me. Vi nyò' taa ŋwa'lə Nwi kòŋ ntisə sɔ laa, «Wə ki luu nùŋsə ntisə sənshə, buu ka' ŋwə zi məbwey vəlwaŋ bu' ntisə sɔ.» ^{††}

¹³ Niniŋ, nsij lùu taa nɔɔ' Nwi vəŋshə, bu' laa ka' nsij kee nùŋsə ntisə sənshə ghee nshə me. Luu nə, Yeso Kristo fùusə nsij fi taa nɔɔ' yɔ, bu' faŋ ŋwə nə ye ŋi', fi nɔɔ' yɔ tɔ ŋwə bu' nsij. Nkə lùu niniŋ bu' laa vi nə nyò' taa ŋwa'lə Nwi laa, «Wə tɛ me wə, faŋ vi bey ŋwə fuu tɛ, buu lùu nɔɔ' Nwi tɔ ŋwə.» ^{†††14} Lùu ŋi' nu ŋkiə faŋ ŋkə yɛ, buu ka' vi vəŋshə fi mbi ndɔ ye mənɔŋ-bwaŋnə fi ghɔ Nwi, faŋ Nwi nə kò'nə tɛ Abraham nə. Nkə luu she' bu' Yeso Kristo faŋ ŋwə nə kù tɔ nsij nə. Lùu faŋ nsij fi Zwiə Nwi, faŋ Nwi nə kò'nə maa məkɔ tɛ nsij nə. Nsij fi Zwiə Nwi kó, faŋ nsij nuŋ fwi saŋ-nsij maa Kristo.

Ntisə Nwi ghɔ ŋkə'nə Nwi

¹⁵ Vaŋ-nshwi vaŋ, mə taa ndi nu fi taa mbi maa mfi' maa mədə nu tɛ viŋ. Viŋ lumə yigi viŋ wə vəbɔɔ, maa ŋgunə nyaa-nsij, ki ghaŋ wə gwia məkee ghɔ wə vəbɔɔ, wə kee lùu shɔ baa bi' məkee mbɔ me, wə kee lùu shɔ baa kù'sə nu shɔ me, niniŋ bu' laa lùu nu faŋ vi gi bey. ¹⁶ Nkə luu she' nindij nə ŋkə'nə njyə faŋ Nwi nə kò'nə tɛ Abraham, nə tɛ ŋgwi yi ŋkee fishi nə. Maa vi nyò' she' bu' wuu ŋiə wi mu', kee nyò' bu' vi vəyaŋ me. Wuu ŋiə wi ghɔ mu' nə, lùu Yeso Kristo. ¹⁷ Bàw vənu və faŋ mə gisə nə, luu vəley tɛ viŋ, Nwi nə kò'nə nu kó tɛ Abraham ŋkee fishi, gwia məkee ghɔ ŋwə.

Nju'sə ki nii shɔɔ yiwa yishwe nə ŋu' muu-ntia, buu Nwi kò ntisə tɛ vi Jus. Niniŋ, ntisə sɔ kee kii wutə maa məbisə məkee mbɔ, faŋ Nwi nə gwia ghɔ Abraham nə me. Ki ka' ntisə sɔ kee bɛsə ŋkə'nə yɔ, faŋ Nwi nə kò'nə nə me. ¹⁸ Nwi nə to' kò məbwey vəlwaŋ tɛ vi bu' faŋ vəŋ nùŋsə ntisə, buu ŋkə də laa ŋkə nə kee ndɔ fi maa ŋkə'nə yi me. Luu nə, ŋkə nə luu bu' ŋkə'nə njyə faŋ Nwi nə kò'nə tɛ Abraham, laa ŋwə nə kiiə kò nu jəə kó tɛ Abraham.

Ni' ntisə Nwi

¹⁹ Faŋ ŋkə lùu niniŋ, sii nə yɛ kə laa Nwi kò ntisə tɛ vi Jus? Nwi kò ntisə sɔ tɛ nsij laa nsij kii nə vənu mbiə faŋ mbə kee yibaw tɛ Nwi me. Ntisə sɔ nə jia vi she' maa wee-fi-yighee, gə zi' maa yighee njyə faŋ wuu ŋiə Abraham ghɔ ndɔ jwi, faŋ Nwi nə kò'nə maa məkɔ nu jəə kó tɛ ŋwə, laa ŋwə jwi kò mənɔŋ-bwaŋnə tɛ vi nə. Nə jwi nshisə-ŋiisə Nwi nə ntisə sɔ, kò tɛ Mose laa Mose kò tɛ vi. Niniŋ laa Mose luu nintəŋ ŋwaa vi fi taa mbi, baa nə Nwi fi yizɔ. ²⁰ Ki luu wə luu shɔ faŋ ŋwə tɛŋnə nintəŋ, buu ŋkə də laa ŋwə tɛŋ maa yizii vi vəbɔɔ. Luu nə, gə fi maa ŋkə'nə njyə faŋ Nwi kò'nə tɛ Abraham nə, luu she' Nwi nincɔŋ, faŋ ŋkə'nə yɔ ndɔ fi ghɔ ŋwə nə.

²¹ Nkə nə də laa ntisə kee biŋ ŋkə'nə njyə faŋ Nwi kò'nə yimu? Bey, ŋkə kee lùu niniŋ me. Nti yimɔ' yaa to' lùu shɔ faŋ nyə kò məbwey tɛ vi, buu ka' nsə yisə vəŋ lùu vəloomə visi Nwi. Luu nə, kəŋ nti yɔ kee lùu shɔ me. ²² Vi bee kii nyò' taa ŋwa'lə Nwi laa wutə nu bwə sɔ' mbi yinshə. Niniŋ laa Nwi kò mənɔŋ-bwaŋnə wə faŋ ŋwə nə kò'nə nə, she' tɛ vi mbiə faŋ vəŋ nùŋ fwi vəŋ maa Yeso Kristo.

²³ Nə luu yighee visi, faŋ jii nə kee ta lùu shɔ yuu vi ki biŋ Yeso Kristo me, ŋkə nə luu yaa ntisə sɔ nə fəŋ nsij yaa vi jii mfiŋ, jwi zi' maa yighee njyə faŋ Yeso Kristo nə fùu ntee, vi ŋa'sə jii maa mənɔŋ fwi maa ŋwə.

²⁴ Ntisə sɔ nə luu yaa ndi ŋwaa-nsij, faŋ ŋwə dəsə jii yine'tə tɛ nsij, zi' maa yighee njyə faŋ Yeso Kristo jwi. Niniŋ, ka' nsij gù vi ley visi Nwi, bu' faŋ nsij nùŋ fwi saŋ-nsij maa ŋwə. ²⁵ Ndwə, faŋ jii lùu yinŋa'sə maa məbiŋ Kristo, ndəwee kee baa kii nu maa nsij me. ²⁶ Viŋ lumə laa, viŋ faŋ viŋ kii nu kəmu', viŋ vi Yeso Kristo, viŋ lùu vaŋ Nwi, bu' laa viŋ nùŋ fwi siŋ maa ŋwə. ²⁷ Viŋ vəŋshə faŋ viŋ du'tə viŋ fi muu mə Nwi, lùu fa kəmu' viŋ vi Kristo. Bu' muu mbiə faŋ viŋ fi nə, viŋ bi' nshinə Kristo maa viŋ. ²⁸ Niniŋ nə, wə ki luu lùu wuu Jus, wə mɔ' luu wuu Griik, ŋkwiinə kee lùu shɔ me. Vəŋ luu she' fa kəmu' maa yizii Yeso Kristo. Faŋ a lùu bu', ti'nə me wuu shi, ŋkwiinə kee lùu shɔ me. Faŋ a lùu wəndɔŋ, ti'nə me wəzwi, ŋkwiinə kee lùu shɔ me, bu' laa viŋ vəŋshə lùu fa kəmu' viŋ vi Kristo. Niniŋ, viŋ ki nii lùu wə mu'. ²⁹ Viŋ ki yi lùu vi Kristo, buu ŋkə də laa viŋ lùu vaŋ Abraham nizi, buu viŋ ndɔ fi vətə vəŋshə faŋ Nwi nə kò'nə, laa Nwi ndɔ kò tɛ Abraham ghɔ ŋg-wisə yi.

† 3.6 Genesis 15.6. †† 3.8 Genesis 12.3. † 3.10 Diteronimi 27.26.
†† 3.11 Habakuk 2.4. ††† 3.12 Levitikos 18.5. ††† 3.13 Diteronimi 21.23.

Fañ nsinj lùu vañ Nwi, kee baa lùu vèbu' me

4 Mə baa kəə twelə vənu vó tɛ viñ, viñ zɔ! Nkə lùu yaa nu weembwa fañ ɲwə ndɔ zi tɔ tii wi, kii vətɔ və tii wi. Yighee ɲjə fañ ɲwə ki bii weembwa, ɲwə kee luu ɲɲkwɪŋ fi ghɔ bu' me, fañ bee kɔlə kii ɲwə kii vətɔ və tii wi vənsəhə nə. ² Yighee ɲjə fañ ɲwə ki bii weembwa, vii shɔ fañ vəŋ fà' vənu maa yizii yi, gə zi' maa yighee ɲjə fañ tii wi nə tə. ³ Luu she' nɪndɪŋ tɛ nsɪŋ nɪzi, yighee visɪ wutə shɪ nsi nəə sɔ' nsɪŋ, fañ ɲkɔ'nə Nwi yɔ' nə kee ta fùu ntee me. Nsɪŋ nə luu vəbu' tɛ vəwutə vɔ. ⁴ Luu nə, Nwi ki nii tɔŋ ɲwiŋ wi taa mbi maa yighee ɲjə fañ Nwi nə tə. Wəzwi mɔ' gɔ ɲwə, bi ɲwə. ɲwə nəə be'sə ntisə nsɪə fañ Nwi nə kɔ tɛ vii Jus nə nɪzi. ⁵ Nɪniŋ laa ɲwə ndɔ bweysə vii mbiə fañ ntisə sɔ' sɔ' vəŋ nə. ɲwə yɛ laa nsɪŋ luu vañ Nwi ndwə. ⁶ Fañ viñ lùu vañ Nwi, Nwi tɔŋ Zwiə ɲwiŋ wi, ɲkə jwi ɲii taa fwisə nsɪŋ. Zwiə ki kɔ yisə laa nsɪŋ tii Nwi laa, «Tii wia, tita.» ⁷ Nɪniŋ, ɲkə dè laa a kee baa lùu bu' me, a luu ɲkee wee Nwi bi. Nwi ndi ghɔ yaa ɲwiŋ wi. Nɪniŋ, a ndɔ kii fi maa vətɔ mbiə fañ Nwi nùŋsə tɛ vañ vi nə.

Fañ ɲkə bəw laa ki viñ bəŋ yiba, ki to' yaa vii məmanə Nwi me

⁸ Yighee visɪ fañ viñ nə kee ta kɛi nə Nwi me, viñ nəə fe' vənwi fañ kee lùu Nwi yinsəŋ me. Viñ nə luu yaa vəbu' tɛ vətɔ mbiə fañ kee lùu mbə Nwi me. ⁹ Luu nə, viñ du'tə viñ kɛi nə Nwi ndwə. Bəw mə bee kii gi laa, Nwi kɛi nə viñ. Fañ ɲkə lùu nɪniŋ, sii yɛ kə viñ kəə bəŋ nə yiba, baa be'sə vəwutə və shɪ nsi? Sii yɛ kə viñ kəə kɛi bəŋ yiba, laa viñ baa gu vəbu' tɛ vəwutə vɔ? ¹⁰ Sii yɛ kə viñ kəə ki bawsə too Nwi nə nu mənɲsə vəshi vəmɔ' laa lùu vəshi vəkwalə, ti'nə me təŋuu təmɔ', nə təghee təmɔ' nə ɲu'sə? ¹¹ Vənu mbiə fañ viñ yɛsə nə, ghaysə mə ɲkee didi'. Ki ɲkə lùu laa fa' ɲgwə fañ mə nə fa' taa ɲwaa viñ nə, fùu maa nu dayday me.

¹² Vañ-nshwi vañ, mə nə jwi yi viñ, gù yaa viñ, kee ki to' yaa wuu Jus me. Nɪniŋ, mə bu' ghɔ tɛ viñ laa viñ be'sə ghuu yito' kaŋ, kee ki nuŋ fwi siŋ maa nuŋsə vii Jus me. Maa viñ nə kee ta yɛ nu bwə maa mə me. ¹³ Viñ ki lumə laa, maa mfɔŋ yighee, fañ mə nə bi jwi maa məfi'tə nu Nwi tɛ viñ, mə nə kee lùu taa me. ¹⁴ Fañ viñ nə kɔlə yè ɲi' tɔ mə maa za kaŋ nə, viñ nə kee twèy mə me, kee shiasə mə me, yaa vii yaa ki yisə maa vii vəza. Viñ nə bee kii jia mə jəə, she' yaa viñ jia nshiiŋii Nwi. Viñ nə jia mə yaa nshɪ-tɔ Yeso Kristo. ¹⁵ Yighee yɔ' viñ nə ɲəytə didi' bu' mə. Sii yɛ kə ɲkə kee baa lùu nɪniŋ me? Mə kɔ' kii ɲkee yinsəŋ laa, maa yighee yɔ', nə ka' viñ shò'tə ɲkee si ghɪŋ, kò shee, fañ viñ nə yè jii gəŋtə mə nɪniŋ. ¹⁶ Viñ nə kiasə ndwə, ndi mə yaa wuu mbeenə wiŋ, bu' fañ mə fi'tə ntɔŋ Nwi yinsəŋ tɛ viñ mu? ¹⁷ Vii vɔ' fañ vəŋ kəə bwe'sə viñ nə, nu vəŋ kee lùu kəjəə me. Vəŋ kəə laa viñ gaasə yɪŋwaa yɪŋ fi maa mə, tɛ ka' viñ ki zɔnə vəŋ. Vəŋ kəə ndi fwi siŋ maa vəŋ. ¹⁸ Lùu nu jəə fañ vii be'sə nshinə vii mɔ', fañ nshinə yɔ' lùu yijəə. Lùu nu yinsəŋ nɪniŋ. Bəw viñ be'sə nshinə yi-jəə ghee nshə, fañ nsɪŋ lùu mɔ', ti'nə me fañ nsɪŋ kee

lùu mɔ' me. ¹⁹ Vañ vañ fañ mə kàw, mə lùu yaa wəzwi fañ ɲwə ki bii bi, mə baa ye ɲi' bu' viñ, gə zi' tɛ yighee ɲjə fañ nshinə Kristo ndɔ ɲii taa ɲwaa viñ. ²⁰ Mə kàw laa nsɪŋ lùu mɔ' she' ndwə ndwə, tɛ ka' mə kɛi maa mə-naysə vənu vè tɛ viñ maa jii yijəə, bu' laa mə kee kɛi nə tɔ kaŋ maa vənu viñ me.

Fañ Pɔɔl nə fi' nu məbiŋ Kristo nə vañ Abraham vəbɔɔ

²¹ Viñ kəə laa ntisə sɔ' viñ mu? Bəw viñ zɔ nu ɲkiə fañ ɲkə lùu taa ɲwa'lə ntisə sɔ. ²² Vi nə ɲyɔ' taa ɲwa'lə ntisə Nwi sɔ' laa Abraham nə kii vañ vi vəbɔɔ, bi ɲgwə mu' ghɔ bu', bi wuu mɔ' ghɔ zu wi, wəzwi shɪ. ²³ Wee ɲgwə fañ ɲwə nə bi ghɔ wəzwi ɲgwə fañ lùu bu' nə, luu she' wee fənsɪ fə ɲwaa fi. Wee ɲgwə fañ nə bi zu wi, wəzwi shɪ, fañ ɲwə nə luu dɔŋ nə, lùu maa ɲkɔ'nə Nwi, fañ Nwi nə kɔ'nə tɛ Abraham nə. ²⁴ Lùu yigisə tii nə, vəkɪ vɔ' vəbɔɔ, fañ nə luu Hagar ghɔ Sara, lùu mə-kee məmbɔɔ fañ Nwi nə gwia. Hagar, wəzwi bu' wɪ, lùu shwenə məkee mbiə fañ Nwi nə gwia tɛ Mose fuu baŋ Sinai. Kɪ lumə laa vañ wəzwi bu' ghɔ, vi bi vəŋ yaa vəbu'. She' nee, vii lùu vəbu' tɛ ntisə nsɪə fañ Mose nə kɔ tɛ vii Jus fuu baŋ Sinai. ²⁵ She' fañ Hagar lùu maa məkee mbiə fañ vii nə gwia fuu baŋ Sinai shɪ Areybia, ɲwə baa ki luu maa yizii Jerusalem ndee, bu' laa vii Jerusalem nɪzi lùu vəbu' tɛ ntisə nsɪə fañ Nwi nə kɔ tɛ vii Jus nə.

²⁶ Luu nə, shɪ Jerusalem mɔ' lùu shɔ. Lùu ɲkiə fañ ɲkə lùu yizɔ, shɪ Nwi. Shɪ yɪŋkii lùu yaa Sara, wəzwi shɪ. Vii shɪ yɪŋkii kee lùu vəbu' me. Nsɪŋ lùu vañ shɪ yɪŋkii kɔ.

²⁷ ɲkə lùu fañ vi nə ɲyɔ' taa ɲwa'lə Nwi laa, «Ghɔ, wəzwi fañ a kee bi wee me, fwi yə ki ɲaytə! Ghɔ, wəzwi fañ a kee ta zɔ məza wəzwi fañ ɲwə kəə bi me, ki shɪ' nə məŋaytə, bu' laa wəzwi ɲgwə fañ ɲwə lùu nɪnɔŋ, ndɔ kii vañ vəyaŋ, shɔɔ wəzwi ɲgwə fañ ɲwə lùu ghɔ wəndɔŋ.» †

²⁸ Vañ-nshwi vañ, gə fi maa viñ, viñ lùu vañ yinsəŋ Nwi, bu' ɲkɔ'nə ɲjə fañ Nwi nə kɔ'nə fishi nə. Viñ lùu yaa Isak, wee Sara, fañ luu wee wə shɪ nə, fañ Nwi nə kɔ'nə ghɔ Abraham. ²⁹ ɲkee fishi maa yighee yɔ', wee ɲgwə fañ Hagar nə bi she' fañ vii bi vañ nə, ɲwə nəə kɔ ɲi' tɛ wee ɲgwə fañ vi nə bi ɲwə maa wutə Zwiə Nwi. ɲkə luu she' nɪniŋ ndee. Vii Jus fañ vəŋ lùu vəbu' tɛ nuŋsə vəŋ yɔ', vəŋ kɔ ɲi' tɛ viñ, fañ vi nə bi viñ maa wutə Zwiə Nwi nə. ³⁰ Luu nə, vi nə baa ɲyɔ' taa ɲwa'lə Nwi laa, «Vi ɲɔŋ wəzwi bu' wɪ, ghɔ ɲwiŋ wi. ɲkə kee yiku'nə laa wee bu' ndɔ zi vətɔ və tii wi me. Lùu wee wəzwi shɪ fañ ɲwə ndɔ zi vətɔ və tii wi.» ††³¹ Nɪniŋ, van-nshwi vañ, ɲkə deesə tɛ nsɪŋ laa, nsɪŋ kee lùu vañ wəzwi bu' me, nsɪŋ lùu vañ wəzwi shɪ.

Fañ ɲkə bəw laa ki viñ ki gu vəbu' tɛ nuŋsə vii me

5 Kristo nə shù' nsɪŋ fi ghɔ ntisə vii Jus, laa ki nsɪŋ baa lùu vəbu' me. Nɪniŋ, viñ tɪŋnə we' yaa vii fañ vəŋ du'tə vəŋ nyiŋ nu. Kɪ viñ baa biŋ vii yisə viñ baa gu vəbu' me. ² Viñ zɔ! Mə Pɔɔl, mə naysə tɛ viñ laa, viñ taa

† 4.27 Aysaya 54.1. †† 4.30 Jenesis 21.10.

ki luu biŋ laa vi ki siitə viŋ, buu ŋkə dè laa, nu Kristo gù nu dayday tɛ viŋ. ³ Bàu ŋkə luu ŋkee kəley tɛ viŋ laa, wə fi taa ŋwaa viŋ faŋ ŋwə me'tə ŋwaa wi, laa vi siitə ŋwə, buu ŋkə dè laa ntisə vii Jus taa ki sɔ' wə ghó. Nwə taa ghaa nuŋsə ntisə sɔ' sənsə laylay. ⁴ Viŋ ki luu ki bi'tə laa, Nwi taa ndi viŋ yaa vii loomə visi ŋwə, bu' faŋ viŋ nuŋ ntisə sɔ', buu viŋ gàasə ŋwaa wiŋ fi maa Kristo. Gəŋsə Nwi, faŋ Nwi kèe gəŋsə vii bu' Kristo nə, kee baa lùu shɔ tɛ viŋ me. Ka' ŋkə kee baa gəŋtə viŋ me.

⁵ Gə fi maa yia, yia nùŋ fwi sia maa wutə Zwi'tə Nwi, ki' laa Nwi ndi yia yaa vii loomə visi ŋwə, bu' laa yia nùŋ fwi sia maa Kristo. ⁶ Ki ghaŋ nsij faynə nsij vi Kristo, buu nu məsiitə wə kee baa lùu nu me. Faŋ vi siitə wə, nə faŋ vi kee yisiitə me, luu she' fa kəmu', ŋk-wiinə kee lùu shɔ me. Nu ŋkiə faŋ ŋkə lùu kəwə', lùu laa nsij biŋ Yeso Kristo, nùŋ fwi saŋ-nsij maa ŋwə, baa kii ŋkawə.

⁷ Nə luu yighee visi, viŋ nəə yi jəə. Sii bwè'sə ndə bwè'sə viŋ, laa viŋ kee baa ki zɔnə nu Nwi me? ⁸ Nu kó nə kee ndò fi ghɔ Nwi faŋ ŋwə nə shò' viŋ, laa viŋ luu mbii vii nə me. ⁹ Maa vii gisə laa wee-fədi' fənsij nee, yaa ki mwasə bee, ŋkə kwalə. ¹⁰ Maa yizii Nwi mə kii nə viŋ, kii laa viŋ kee ndɔ kwiinə me, laa viŋ vi Kristo gò' fa kəmu'. Luu nə, Nwi ndɔ kwanə wə ntia faŋ ŋwə bwè'sə viŋ nə, taa nɔɔ'. Nwə kɔlə luu ndə, Nwi ndɔ kwanə ŋwə taa nɔɔ'.

¹¹ Gə fi maa mə, vaŋ-nshwi vaŋ, ŋkə lùu kəley laa mə kee baa fi'tə nu Nwi, gisə laa vi siitə wə ntia faŋ ŋwə biŋ Kristo me. Nkə nii to' lùu niniŋ, buu vii kee ki kəə mə nə nɔɔ' me, faŋ vəŋ yisə ndwə nə. Nu ŋkiə faŋ ŋkə yaa ki bi tɛ vii, lùu faŋ mə fi'tə kòŋ yiku Yeso fuu fəŋkɔ' fə ŋki'sə, faŋ ŋwə nə kù tɔ nsij nə, kee naysə laa vi siitə vii me. Mə nəə to' ki naysə laa vi siitə vii, buu vi kee baa ki kɔ ŋi' shee bu' fəŋkɔ' fə ŋki'sə fɔ me. ¹² Gə fi maa vii mbia faŋ vəŋ bwe'sə viŋ, gisə laa vi siitə viŋ nə, bàu vəŋ gə yò' yinwaa vəŋ.

Faŋ ŋkə bàu laa ki ŋkitə yin sɔ' viŋ me. Bàu viŋ biŋ laa Zwi'tə Ley Nwi shiinə viŋ

¹³ Vaŋ-nshwi vaŋ, gə fi maa viŋ, Nwi nə shò' viŋ laa ki viŋ baa luu yaa vəbu' tɛ ntisə vii Jus me. Luu nə, faŋ viŋ kee lùu vəbu' tɛ ntisə sɔ' nə me, ki viŋ bi'tə laa ka' viŋ taa ki yisə vənu vənsə faŋ mbasə ŋwaa wiŋ kàw me. Viŋ kii ŋkawə tɛ wə nə wə, baa gəŋtə wə nə wə.

¹⁴ Niniŋ bu' laa vi fəynə ntisə sənsə maa vaŋ təgi tə laa, «Kaw weenshu wə yaa nsh-tə wə.» ¹⁵ Sii yɛ kə viŋ yisə vənu yaa nyaasə taa gay faŋ nsə ndɔŋmə vəliŋ vəvəŋ, baa kò vəndiə maa vəliŋ vəvəŋ? Viŋ ki luu ki yisə niniŋ, buu viŋ taa bisə yinwaa yin yinshə.

¹⁶ Viŋ zɔ! Mə gi tɛ viŋ laa, bàu Zwi'tə Ley Nwi ki shiinə viŋ maa vənu vənsə faŋ viŋ yisə, laa ki ŋkitə yin ki sɔ' viŋ me. ¹⁷ Nkitə vii kee lùu yaa nɔɔ' faŋ nɔɔ' kii Zwi'tə Nwi me; ŋkitə Zwi'tə Nwi kee lùu yaa nɔɔ' vii me. Nkitə wə nywenə ghɔ Zwi'tə Ley Nwi. Lùu ŋi' nu ŋkiə faŋ ŋkə yisə laa viŋ kee yuu ki yisə nu ŋkiə faŋ viŋ kəə ki yisə me. ¹⁸ Faŋ shiinə Zwi'tə Nwi shiinə viŋ, buu ka' ntɛ yimɔ' kee baa kà viŋ me.

† 5.14 Levitikos 19.18.

¹⁹ Nsiŋ kɔ' kii nə vənu mbia faŋ mbə ndò fi taa ŋkitə vii, faŋ lùu vənu vəbwəvə vənsə, yaa nu vəki vəsakə, nə nu mətii vəki, nə nshinə yibwə, ²⁰ nə məfe' vənwi vədayday, nə mfisə, nə mbeenə, nə ntaysə, nə ŋkəŋsə, nə fwi yishəsə, nə vəŋwiŋ, nə məgaasə yinwaa vəway vəway, ²¹ nə məsəsə vətɔ və vii, nə məzwi wə, nə mənu məlu' məyaŋmə, nə maa mətia yinwaa, nə kəŋ vənu vɔ vəyaŋ. Mə gi tɛ viŋ faŋ mə nə du'tə mə gi tɛ viŋ laa, vii faŋ vəŋ yisə kəŋ vənu vɔ, kee ndɔ ŋii məbwey vəlwanə taa yifwəŋ Nwi me.

²² Gə fi maa vənu mbia faŋ mbə ndò fi taa Zwi'tə Nwi, mə kəə naysə vənu vɔ tɛ viŋ nizi. Vənu vɔ luu ŋkawə, nə məŋaytə, nə mədu' bwaŋnə, nə məjia fwi, nə məsaylə jəə, nə məgaŋtə vii, nə məzɔnə, ²³ nə məb-wasə ŋwaa, nə məshiinə ŋwaa. Nti kee lùu shɔ faŋ nyə twey kəŋ vənu vɔ me. ²⁴ Vii mbia faŋ lùu vii Yeso Kristo, mə' vənu vəbwəvə vəvəŋ vənsə, nə mbia'tə yibwə yinshə laylay. Nkə lùu yaa vəŋ ndi vənu vɔ, bèy fuu fəŋkɔ' fə ŋki'sə fə Yeso Kristo. ²⁵ Zwi'tə Nwi ki luu ŋii taa ŋwaa nsij, bàu nsij shi nə nshinə nɔɔ' faŋ Zwi'tə Nwi kó dè tɛ nsij. ²⁶ Ki nsij ki kɔ'sə yinwaa nya-nsiŋ me. Ki nsij yisə nɔɔ' wə lia me, ti'nə me sə wə me!

Faŋ bàu viŋ gəŋtə yinwaa yin, viŋ viŋ

6 Vaŋ-nshwi vaŋ, viŋ ki luu fəynə viŋ vi wə faŋ ŋwə yɛ nu bwə, bàu viŋ gəŋtə wə ghó laa ŋwə kiasə gù wuu jəə. Ka' viŋ yisə niniŋ faŋ viŋ kii Zwi'tə Ley Nwi taa fwisə viŋ. Bàu viŋ yɛ niniŋ, ki yisə fi taa bwaŋnə, baa ndeynə yinwaa yin bu' məmɔŋ mɔ' taa ŋii viŋ nizi. ² Viŋ gəŋtə wə nə wə, shà' ŋi' wə nə wə. Viŋ yɛ niniŋ, buu ŋkə dè laa nshinə Kristo lùu maa viŋ. ³ Wə ki luu ki bi'tə laa yi lùu nu, faŋ ŋwə lùu wuu dayday, buu ŋwə bwe'sə ŋwaa wi. ⁴ Bàu wə nə wə ki mɔŋ she' ŋgwina fa' faŋ ŋwə fa', laa ŋwə lùu jəə mu? Nwə taa luu jəə, buu ŋwə taa ŋaytə maa fa' ŋgwə faŋ ŋwə fa'. Luu nə, bàu ŋwə yɛ niniŋ she' ŋgii-ŋwə, kee ki fi' maa nu wə di-day me, ⁵ bu' laa wə tɛ me wə kii ŋgwina fa', faŋ Nwi kò tɛ ŋwə maa məfa' ŋgii-ŋwə.

⁶ Bàu laa wə tɛ me wə faŋ ŋwə zwetə nu Nwi fi ghɔ wə, ki gaasə vətɔ vi, kɔ tɛ wə ntia faŋ ŋwə deesə ŋwə nə. ⁷ Ki viŋ bwe'sə yinwaa yin me, Nwi kee biŋ laa wə taw yi me. Fa ŋkiə faŋ wə sɔ, luu ŋkə faŋ ŋwə ndɔ shwi. ⁸ Wə ntia faŋ ŋwə yisə vənu she' maa nsh-tə wi, ŋwə ndɔ ndi. Gə fi maa wə ntia faŋ ŋwə yisə vənu bu' Zwi'tə Nwi, ŋwə ndɔ zi məbwey vəlwanə faŋ ŋwə ndò fi maa Zwi'tə Nwi. ⁹ Niniŋ, bàu nsij ki yɛ vənu vəjəəvə ghee nshə, kee bwa me. Nsiŋ ki luu kee bəŋ nə yiba me, buu nsij ndɔ ye ŋkee nu jəə ŋkiə faŋ ŋkə fuu fi maa fa' ŋwaa-nsij ghó maa yighee nɔɔ' faŋ Nwi tə. ¹⁰ Yighee ki bii maa məyi nu jəə ndwə. Bàu nsij gəŋtə vii ghee nshə, gəŋtə vaŋ-nshwi vaŋ-nsij vii Nwi fi taa nwaa vii Yeso Kristo.

Faŋ Pɔɔl nə mətə ŋwa'lə wi maa nsh-tə wi, fəynə vənu vəwə'və fi taa ŋwa'lə ŋwə

¹¹ Mə kəə mətə ŋwa'lə ŋwə ŋgii-mə, ŋkee nə ghɔ kaŋ. Maa viŋ ye si ŋwa'lə kwalə faŋ mə nyò' nə. ¹² Viŋ kɔ' kii

laa vii mbiə faŋ vəŋ dɔɔ laa vi siitə viŋ nə, lùu vii faŋ vəŋ kəə laa vii kaw vəŋ, biŋ vəŋ. Vəŋ kəə laa vi siitə viŋ she' maa məyi jəə si vii Jus, laa ki vi kɔ ŋi' tɛ vəŋ bu' ntɔŋ yijəə Nwi kòŋ fəŋkɔ' fə ŋki'sə fə Kristo me. ¹³ Vii vó faŋ vəŋ siitə vii nə, nshi-tɔ vəŋ kee bee zɔnə ntisə vii Jus sənshə me. Vəŋ kəə she' laa viŋ biŋ vi siitə viŋ, tɛ ka' vəŋ ki kò'sə yiqwaa, laa viŋ su'sə yiqwaa yiq nsí. ¹⁴ Gə fi maa mə, luu she' fa kəmu' faŋ ka' ŋkə yisə mə kò'sə ŋwaa; fa kó lùu fəŋkɔ' fə ŋki'sə fə tii ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo, faŋ ŋkə yisə laa vənu və mbi nyə kukə si

mə. Mə kee shi mbi bu' vənu vó me. ¹⁵ Faŋ vi siitə wə, faŋ vi kee siitə wə me, ŋkwiinə kee lùu shɔ me. Nu kwalə luu she' laa Nwi yisə nsiŋ luu vii finə. ¹⁶ Məntɔŋ-bwaŋnə Nwi nə gəŋsə Nwi tɔ vii mbiə faŋ vəŋ be'sə nshinə yifi yó, nə taa ŋwaa vii yinsəŋ Nwi! ¹⁷ Maa məndwə, ki vii baa ki kɔ ŋi' shee me, bu' laa təfi tə vədi' ntia faŋ ntə lùu maa mə, də laa mə be'sə Yeso. ¹⁸ Vəŋ-nshwi vəŋ, tita ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo tu məntɔŋ-bwaŋnə tɔ viŋ vənshə! Nkə gò'sə ninij.

Efesɔs

Taa ɣwa'lə ɣwə Pɔɔl twelə faŋ Nwi kəə faynə vɨ vənsə laa vəŋ gu fa kəmu', Kristo luu tɔ vəŋ. Nwi nə shò' vɨ vi, ndənə yibisə vəŋ bu' ɣwiŋ wi Yeso Kristo. Pɔɔl baa kəə laa vɨ Kristo to' ghuu yito' yuu ɣkə ku'nə tɛ vəŋ, baa ɣi laa, ɣəŋsə Nwi kwələ shɔɔ wutə zwitə bwə.

Nshəŋtə vɨ Kristo lùu yaa ɣwaa wə faŋ Kristo lùu tɔ ki, nə yuu ɣii faŋ Kristo lùu mfay yi, tɛ'nə me yaa wəzwi məndaa faŋ Kristo lùu ndəə wi.

Məsənə vəwaytə:

Vənzi və ɣwa'lə

Kristo ɣhɔ nshəŋtə vɨ Kristo

Nshinə yifi vɨ Kristo

Vəndwə və ɣwa'lə

Faŋ Pɔɔl nə shò'tə vɨ Nwi fi shi Efesɔs

1 Lùu mə, Pɔɔl, faŋ mə tɔŋ ɣwa'lə ɣwə tɛ vɨ Kristo fi shi Efesɔs, faŋ vəŋ nùŋ fwisə vəŋ maa Yeso Kristo. Nə shò' Nwi shò' mə, yɨ laa mə kiasə ɣù wuu ntɔŋ Kristo. ² Nwi, Tii ɣwaa-nsiŋ, nə tita Yeso Kristo, tu məntɔŋ-bwaŋnə tɔ viŋ, kɔ viŋ nə mədu'-nyɔŋ!

Faŋ bàw laa nsiŋ ki bəŋsə Nwi bu' ɣəŋsə si, faŋ ɣwə nə bwèysə nsiŋ maa yizii Kristo

³ Nsiŋ ki bəŋsə Nwi, tii tita ɣwaa-nsiŋ Yeso Kristo, faŋ ɣwə nə kò ɣɣwisə məntɔŋ-bwaŋnə yinshə tɛ nsiŋ, kɔ vənu və Zwitə Ley Nwi faŋ mbə lùu taa yizɔ tɛ nsiŋ fi jɨŋ Kristo. ⁴ Nwə nə shò' nsiŋ bu' Yeso Kristo ɣkee maa yighee nɣyə faŋ ɣwə nə kee ta tey ki bɔŋ mbi me, laa nsiŋ ndɔ baw fɨnə ɣwə, laa tuu ɣkee wee-ndo' kee lùu maa nsiŋ yikə' ɣwə me. Nwə nə kàw nsiŋ didi', ⁵ shò' nsiŋ shù fɨshi, laa nsiŋ ndɔ luu ɣkee vəŋ vi fi yiba jɨŋ Yeso Kristo. Nkə nə bàw tɛ ɣwə maa məyisə niniŋ, ⁶ laa nsiŋ ki bəŋsə nu ɣkiə faŋ Nwi ɣəŋtə nsiŋ shɔ nə, faŋ ɣkə bàw shilə nə. Nwə nə kèe ɣəŋ saŋ-nsiŋ bu' ɣwiŋ wi faŋ ɣwə kaw ɣwə didi'. ⁷ Nwiŋ wi ɣhɔ nə kù tɔ nsiŋ, yɨ laa nsiŋ fuu fi taa nɔɔ' Nwi bu' mənshi mi. Nwi ndənə yibisə nyaa-nsiŋ, bu' faŋ ɣwə kèe ɣəŋ saŋ-nsiŋ didi'. ⁸ Nwə nə ɣəŋtə nsiŋ shɔɔ ki, kò ɣɣwisə yitɔfə tɛ nsiŋ, ɣà'sə si ɣaa-nsiŋ, ⁹ tɛ ka' nsiŋ kɔ' kii nə nu ɣkiə faŋ ɣkə lùu taa ɣkii Nwi, faŋ ɣkə nə ndənə fi yikə' vɨ nə. Nu kó nə bàw tɛ ɣwə maa məyi niniŋ, ¹⁰ faŋ yighee ndɔ ki ku' nə. Maa yighee yó ɣwə nə tɔŋ Kristo laa ɣwə baytə vətɔ vənsə faŋ mbə lùu yizɔ, nə mbiə faŋ mbə lùu nsi, laa Kristo ndɔ ɔ' mbə vənsə. ¹¹ Nwi, faŋ ɣwə yisə vənu vənsə faŋ ɣwə nə ɣi fi taa fwi ɣwə, baa shò' nsiŋ maa mbii vɨ fi yiba jɨŋ Kristo, bu' ɣkitə Nwi maa nu ɣkiə faŋ ɣwə nə nùŋ, shù fi maa vənzi. ¹² Niniŋ laa vɨ ki bəŋsə yikwalə Nwi bu' nsiŋ. Lùu niniŋ tɛ yia faŋ yia nə du'tə yia nuŋ fwi sia maa Kristo maa yighee visi. ¹³ ɣə fi maa viŋ, faŋ viŋ nə zò nu yinsəŋ Nwi she' fi yiba, viŋ zò ntɔŋ yijəə Nwi nizi, faŋ nyə bwèysə viŋ nizi.

Viŋ ki nii nùŋ fwi siŋ maa Kristo nizi. Nwi kɔ viŋ nə Zwitə Ley ki, faŋ ɣwə nə kò'nə maa məkɔ tɛ vɨ nə. Zwitə Ley Nwi kó lùu shwenə ki mbii ɣwaa viŋ, ¹⁴ baa luu mfɔŋsə vətɔ faŋ nsiŋ ndɔ zɔ. Zwitə Ley kó baa luu shwenə faŋ ɣkə dè laa Nwi ndɔ ywèysə nwaa vɨ vi, tɛ la vi ki bəŋsə yikwalə Nwi.

Faŋ Kristo lùu tii vənu vənsə

¹⁵ Niniŋ, shù fi nə faŋ mə nə zɔ laa viŋ nùŋ fwi siŋ maa tita Yeso, baa nə laa viŋ ki kaw vəŋ-nshwi viŋ vɨ Nwi, ¹⁶ mə ki bwaŋ Nwi tɔ viŋ. Mə lumə viŋ tɔ tɔ taa məshɔ'tə, faŋ mə shɔ'tə Nwi. ¹⁷ Mə shɔ'tə Nwi, tii tita ɣwaa-nsiŋ Yeso Kristo, ɣkee tita Nwi faŋ vənu vi bàw shilə nə, laa ɣwə kɔ Zwitə ki tɛ viŋ. Nkə ki kɔ viŋ nə yitɔfə, baa twelə ɣi' nu ki tɛ viŋ, viŋ kii nə ɣwə. ¹⁸ Mə baa bu' ɣhɔ tɛ Nwi, laa ɣwə yisə si ɣhiŋ ɣa'sə, tɛ ka' viŋ kii nə ɣi' nu ɣkiə faŋ ɣwə tii viŋ shɔ nə, ndɔ kii laa məbwey vəlwaŋ faŋ ɣwə kò'nə tɛ vɨ vi nə, luu ɣkee nu jəə. ¹⁹ Bàw viŋ kii nizi faŋ ɣwə wè' shɔɔ ki. Nwə fa' taa ɣwaa nsiŋ, vɨ məbiŋ vi, ɣkee nə wutə ki kəkwalə. ²⁰ Nwə nə dè wutə ki kó mbii ɣwaa Kristo, faŋ ɣwə nə ywèysə ɣwə fi shi yiku, nùŋ ɣwə maa kwiiŋ ma'nə wi taa yizɔ. ²¹ Nwə shɔɔ vɨ məɔɔ' mbi vənsə, nə vəwutə vənsə, nə vətɨ və vəwutə vənsə. Yizii yi kwalə shɔɔ tətii tənshə fi mbi nyə, nə fi mbi yifi faŋ nyə ndɔ jwi. ²² Nwi nùŋsə mbi yinshə ɣhɔ Kristo, laa ɣwə ɔ' mbi yinshə, baa yisə ɣwə luu tɔ vɨ məbiŋ Nwi. Kii ɣwə kii vɨ Nwi vənsə, she' faŋ tɔ wə sò' ɣwaa wi nshə. ²³ Nwaa vɨ məbiŋ Kristo luu she' yaa ɣwaa Kristo. Nwə lwəŋ taa fwisə vəŋ vənsə, yɨ laa vənu vənsə faynə maa ɣkii Nwi.

Faŋ Nwi kɔ məbwey vəlwaŋ tɛ nsiŋ bu' Yeso Kristo

2 Viŋ yaa luu vəŋku və vɨ, bu' vənu vəbwəvə viŋ nə ghuu yito' kiŋ kəbwəkə. ² Yighee visi yó, viŋ nəə shɔɔ fi maa jiiisə bwəsə taa mbi, zɔnə tii vəzwitə vəbwəvə fi taa mbi faŋ ɣwə ɔ' vɨ mbiə faŋ vəŋ twey nu Nwi ndwə nə. ³ Nə luu yighee visi, nsiŋ vənsə nəə tɔ'

ghuu yito' kaŋ-nsiŋ taa ŋwaa vii mətwey nu Nwi, yişə vənu mbiə faŋ mbasə ŋwaa ŋwaa-nsiŋ nəə kaw, nə vənu mbiə faŋ nsiŋ nəə bi'tə fi taa fwi saŋ-nsiŋ. Niŋiŋ, nsiŋ yaa luu vii faŋ nso' Nwi lùu tɔ vəŋ, bu' fwi yibwə nyaa-nsiŋ, she' yuu vəŋ. ⁴ Luu nə, Nwi faŋ ŋwə kee gəŋsə vii didi' nə, ŋwə nə kaw nsiŋ shɔɔ, ⁵ kɔ məbwey tɛ nsiŋ fi yiba Kristo maa yighee njiyə faŋ nsiŋ nəə ki bi vəŋku və vii taa nu bwə kaŋ-nsiŋ nə. Luu she' bu' gəŋsə Nwi, laa Nwi bweysə viŋ ndwə. ⁶ Ŋwə nə ywəysə nsiŋ fi yiba jiiŋ Kristo, nùŋsə nsiŋ yizɔ, nsiŋ vi vəŋ. ⁷ Lùu faŋ ŋwə də ŋkawɔnə yi tɛ vii fi taa mbi yifi faŋ nyə ndɔ jwi nə. Vi ndɔ kii nə gəŋsə Nwi fi maa nu ŋkiə faŋ ŋwə nə kee gəŋ saŋ-nsiŋ didi', gəŋtə nsiŋ didi' bu' Yeso Kristo nə. ⁸ Nwi nə bweysə viŋ bu' gəŋsə Nwi, faŋ viŋ nùŋ fwi siŋ maa Kristo. Kee bee gəŋtə viŋ gəŋtə yijwaa yij me; nə key she' Nwi kèy viŋ shɔ. ⁹ Viŋ kee bwèy bu' vənu vəjəəvə viŋ faŋ viŋ yişə me. Niŋiŋ laa ki wə ki bəŋsə ŋwaa wi me. ¹⁰ Nsiŋ lùu fa faŋ nə bɔŋ Nwi. Ŋwə bɔŋ nsiŋ bu' Yeso Kristo, laa nsiŋ ki yişə vənu vəjəəvə mbiə faŋ ŋwə nə nùŋsə shù fi maa yighee visi, laa nsiŋ ndɔ ki to' ghuu yito' kaŋ-nsiŋ maa jii yɔ nə.

Faŋ ka' viŋ kee baa lùu vəndɔ me; viŋ lùu vii ŋi' nji Nwi

¹¹ Niŋiŋ, viŋ lumə laa viŋ yaa luu vii məmanə Nwi shù fi taa njiyosə vəŋshwi viŋ. Vii mbiə faŋ vi tii vəŋ nə vii faŋ vi nə nàysə, bu' faŋ vi nàysə ŋwaa vəŋ nə ghɔ nə, vəŋ nə tii viŋ nə təŋswia. ¹² Nə luu maa yighee yɔ, viŋ vi Kristo kee lùu nə nu me. Viŋ nə luu vətɔŋ taa nu vii Isirayl, kee nji taa məkee mbiə faŋ Nwi nə gwia ghɔ vi vii Isirayl me, faŋ Nwi nə kɔ'nə vənu tɛ vəŋ nə me. Viŋ nə dū' she' fu, kee ki' nu jəə faŋ ŋkə taa jwi nə me, kee bee lùu viŋ vi Nwi me. ¹³ Luu nə, ndwə faŋ viŋ gù fa kəmu', viŋ vi Kristo nə, viŋ faŋ viŋ nə luu ntaŋ fi yi Nwi yighee visi, viŋ shəŋtə jwi yi Nwi bu' nu mənshi mə Yeso Kristo, faŋ ŋwə nə kù tɔ nsiŋ nə. ¹⁴ Nsh-tɔ Kristo yişə nsiŋ du' nyɔŋ nsiŋ nsiŋ. Ŋwə fəynə vii Isirayl nə vii tɔmə day, laa nsiŋ luu fa kəmu' ndwə. Ŋwə bə'sə ŋkɔ' njiyə faŋ nyə nə gaasə vii nə. Niŋiŋ laa ŋwə nə metə mbeenə vəŋ, faŋ ŋwə nə kɔ ŋwaa wi tɛ yiku nə. ¹⁵ Ŋwə nə ndisə nuŋsə njiyə faŋ Nwi nə kɔ tɛ vii Isirayl, ndi kəŋ vii vɔ vəbɔɔ nə, kiasə vəŋ, vəŋ lùu fa kəmu' ndwə fi yiba jiiŋ Kristo faŋ ŋwə nə fəynə yigisə vəŋ. ¹⁶ Niŋiŋ, ŋwə mètə nso' vəŋ vəbɔɔ, yɛ vəŋ lùu fa kəmu' ghɔ vi Nwi. Lùu niŋiŋ bu' yiku Kristo, faŋ ŋwə nə kù tɔ vəŋ fuu fəŋkɔ' fə ŋki'sə nə. ¹⁷ Ŋwə nə jwi niŋiŋ, fi'tə ntaŋ yijəə tɛ viŋ, viŋ vii faŋ viŋ yaa luu ntaŋ nə, nə tɛ vii mbiə faŋ vəŋ nə luu nshəna. Ntaŋ yijəə yɔ dè jii mədu' nyɔŋ tɛ nsiŋ. ¹⁸ Luu she' bu' ŋwə laa nsiŋ kii jii, nji yi tita Nwi taa Zwi'tə ki kəmu' ndwə. ¹⁹ Niŋiŋ, viŋ kee baa lùu vəndɔ me, viŋ ki nii lùu mbinə-mbinə taa ŋwaa vii ley Nwi, baa lùu vii ŋi' nji Nwi. ²⁰ Viŋ lùu nji Nwi, faŋ vi bɔŋ viŋ fuu vii ntaŋ Kristo nə nshisə-nji sɔghɔ. Vii ntaŋ Kristo vɔ lùu shiŋii kɔ. Yeso Kristo luu ŋo' mfay nji yɔ. ²¹ Nji yɔ yinshə tɛŋ fuu yi, ki ta, gù nji yiley tɛ tita Nwi. ²² Niŋiŋ, vi fianə viŋ shɔ nizi, maa nji Nwi yɔ faŋ Zwi'tə Ley Nwi shi taa tey yi.

Ŋi' fa' Nwi faŋ Pɔɔl nə fà'

3 Lùu ŋi' nu ŋkiə faŋ mə, Pɔɔl, lùu wuu nji mfij bu' Yeso Kristo ndwə, bu' laa mə nə fi'tə ntaŋ yijəə Nwi tɛ vii tətɔŋ fu. ² Maa viŋ nə zɔ kɔŋ ŋi' fa' kaŋ maa məndeynə nu Nwi, faŋ Nwi nə nùŋsə mə shɔ nə, laa mə ki gisə nu ki, faŋ ŋwə gəŋtə vii shɔ nə, tɛ viŋ. ³ Ŋwə nə fùu yikə' mə, twèlə ŋi' nu ki shee, faŋ ŋkə nə ndènə fi ghɔ mə. Mə du'tə mə nyɔ' kɔŋ nu Nwi kɔ she' kətiti'. ⁴ Viŋ taa ki tii vəshəŋ və ŋwə'lə vɔ, buu viŋ taa ye faŋ mə kɔ' kii nə ŋi' nu Kristo kɔ, faŋ ŋkə nə ndènə maa yighee visi nə, ⁵ faŋ Nwi nə kee ta yişə laa vii kii nə nu kɔ me. She' ndwə ŋwə yişə Zwi'tə Ley ki twèlə tɛ vii ntaŋ Kristo nə tɛ nshisə-nji sɔghɔ, faŋ luu vii ley vi. ⁶ Ŋi' nu kɔ lùu laa, vii mbiə faŋ vi nə kee bi vəŋ yaa vii Jus me, lùu vii məzi vətɔ və Nwi nizi, baa lùu way ŋwaa vii Nwi, ndɔ zi məbwey vəlwaŋ nizi, faŋ Nwi nə kɔ'nə maa məkɔ tɛ vii nə. Lùu niŋiŋ bu' Yeso Kristo, faŋ vəŋ biŋ ntaŋ yijəə yi nə. ⁷ Mə nə kiasə gù wuu fa' ntaŋ yijəə yɔ, faŋ Nwi nə kèe gəŋ saŋ, kèy mə nə fa' ghɔ nə, sùŋtə mə ŋkee nə wutə ki kəkwalə. ⁸ Nwi nə kɔ fa' Nwi ghɔ ŋkee tɛ mə, faŋ mə luu ŋkee wuu titi' fi taa ŋwaa vii ley Nwi, laa mə ki saynə ntaŋ yijəə Kristo yɔ faŋ luu ŋkee nu kwalə nə, taa ŋwaa vii tətɔŋ fu, ⁹ tɛ ka' mə ki ŋa'sə si vəŋ, vəŋ kii nə jii njiyə faŋ Nwi, wuu məbɔŋ vətɔ vəŋshə, yişə vənu. Jii yɔ nə ndènə taa njiyə ŋwə shù fishi. ¹⁰ Ŋwə yişə niŋiŋ laa vii məsɔ' mbi nə vətii və wutə fi taa yizɔ zɔ she' ndwə fi shuu nwaa vii Nwi, faŋ yitɔfə Nwi lùu taŋ taŋ maa vənu vəŋshə. ¹¹ Niŋiŋ, nu ŋkiə faŋ ŋkə nə luu maa ŋkii Nwi, shù ŋkee fishi nə, ŋkə fuu ntee ndwə, faŋ ŋwə nə tɔŋ Yeso Kristo, tita ŋwaa-nsiŋ. ¹² Nsiŋ kii fwi yizutə visi Nwi bu' Kristo ndwə. Ki ka' nsiŋ jia fwi saŋ-nsiŋ, gə ye Nwi nə məŋaytə, bu' faŋ nsiŋ nùŋ fwi saŋ-nsiŋ maa Yeso Kristo. ¹³ Niŋiŋ, mə bu' ghɔ laa ki viŋ bwa maa ŋi' njiyə faŋ nyə nji maa mə bu' viŋ me, bu' laa lùu nu faŋ ŋkə dè laa Nwi kaw viŋ.

Faŋ bàw laa nsiŋ ki bəŋsə Nwi bu' ŋkawɔnə yi

¹⁴ Lùu ŋi' nu ŋkiə faŋ mə tùŋ vətɔ-vəyəə vəŋ nsi visi tita Nwi, ¹⁵ faŋ ŋwə nə bɔŋ ŋgwisə vii vəŋshə fi taa yizɔ nə fi shi nsi, shù tazi tətəŋ. ¹⁶ Faŋ yikwalə Nwi lùu yiyəŋ didi' nə, mə bu' ghɔ tɛ ŋwə laa ŋwə yişə Zwi'tə ki ku'sə wutə maa viŋ, tɛ ka' fwi siŋ we' maa nu ki. ¹⁷ Kristo baa nɔŋ taa fwisə viŋ, faŋ viŋ nùŋ fwi siŋ maa ŋwə, laa viŋ ki kaw ŋwə ŋkee didi'. Mə bu' ghɔ tɛ Nwi laa viŋ nuŋ fwi siŋ maa ŋwə she' faŋ vi yaa ki bia ti taa nsi, ŋkə ŋjisə ghay ghi taa shɔ', tiiŋ ŋkee kəwe'. ¹⁸ Viŋ tɛŋ niŋiŋ taa ŋkawɔnə Nwi, buu ka' viŋ kii nə nu Nwi, viŋ vi vii Nwi vəŋshə, baa kii faŋ ŋkə luu ŋkee nu kwalə maa jiişə səŋshə. ¹⁹ Niŋiŋ, viŋ taa kii nə ŋkawɔnə Kristo nizi, faŋ nyə kwàlə shɔɔ. Ka' yitɔfə wə kee ku'nə maa məkii nə ŋkawɔnə yi, faŋ ŋwə kàw vii shɔɔ ki nə me. Faŋ viŋ kii nə ŋkawɔnə yi yɔ, buu vənu və Nwi vəŋshə nji taa fwisə viŋ, lwàŋ nee, fù'.

²⁰ Nwi kɔ' kii maa məyi nu faŋ ŋkə shɔɔ vənu vəŋshə, shɔɔ vənu mbiə faŋ nsiŋ bu' ghɔ shɔ tɛ ŋwə, baa shɔɔ vənu mbiə faŋ nsiŋ bi'tə. Wutə ki kwàlə shɔɔ ki, fa' taa

fwisə nsinj. ²¹ Niniŋ, faŋ nsinj lùu fa kəmu', nsinj vi Yeso Kristo nə, nsinj ki bəŋsə Nwi yəəsə yəəsə, gə zi' maa vəndwə və mbi. Njka gò' nee.

Bàw nwaa vii Nwi lùu nə nu kəmu', fa' vəfa' vəvəŋ tɔ tɔ

4 Niniŋ, mə Pɔɔl, faŋ mə ɲii mfiŋ bu' yizii tita Yeso nə, mə tisə viŋ laa viŋ ki to' ghuu yito' kiŋ faŋ njka kù'nə maa vənu mbiə faŋ Nwi nə tii viŋ shɔ nə. ² Viŋ bwəsə yinwaa yin nsi, ki yisə vənu fi taa bwaŋnə. Viŋ jia fwi siŋ, ki kawna yinwaa yin ghee nshə. ³ Kitiə maa məkii fwi yimu' fi taa Zwiətə Nwi. Niniŋ, viŋ taa du' nɔŋ viŋ viŋ. ⁴ Nwaa Kristo luu mu', Zwiətə Nwi luu kəmu', she' faŋ nu njka faŋ viŋ tə si shɔ nə, lùu kəmu' nizi. Nwi nə tii viŋ maa nu kó kəmu' nə. ⁵ Tii fa' wiŋ luu mu'. Viŋ biŋ Nwi maa jii yimu'. Muu mə Nwi faŋ viŋ nə fi nə, lùu fəmu'. ⁶ Nwi, tita vii vənsə luu mu'. Sɔ' njwə sɔ' nsinj vənsə, fa' taa njwaa nsinj vənsə, shi taa fwisə nsinj vənsə. ⁷ Njwə nə tu mənɔŋ-bwaŋnə tɔ nsinj vənsə, key nsinj vənsə nə vəkəy nə vi, she' faŋ Kristo fi' vəkəy nə vó tɛ nsinj tɔ tɔ. ⁸ Niniŋ, njwə'lə Nwi gi laa, «Njwə nə kò' yizɔ nə vəbu' və yighaw faŋ njwə jiatə, kèy vii nə vətɔ.» ⁹ Faŋ vi nyò' laa njwə nə kò' yizɔ nə, maa njka dè laa njwə nə bi si' fi yizɔ, ɲii shi nsi. ¹⁰ Wə ntiə faŋ njwə nə si' fi taa yizɔ nə, lùu wə ntiə faŋ njwə nə baa kò' gè taa yizɔ ntaŋ, laa njwə lwesə mbi yinshə. ¹¹ Vəkɔ vi faŋ njwə nə kò' tɛ vii nə, lùu laa vii mɔ' lùu vii nɔŋ vi, vii mɔ' luu nshisə-ɲii sɔŋhɔ, vii mɔ' luu vii məfi'tə nu Nwi, vii mɔ' luu vii mətisə vii, vii mɔ' luu vii mədeesə. ¹² Njwə nùŋ vii vó niniŋ, laa vəŋ ki lootə vii Nwi, vəŋ ku'nə maa məfa' fa' vəŋ tɛ Nwi, laa njwaa Kristo ki gə visi visi. ¹³ Niniŋ, nsinj vənsə ndɔ luu fa kəmu' maa nu njka faŋ nsinj nùŋ fwi saŋ-nsinj maa Kristo, Wee Nwi nə, kii nə njwə, baa nə nu ki njkee jəə. Niniŋ nə, nsinj ta, gù vii taanə maa nu Nwi, nə vii faŋ nu Kristo lwàŋ taa fwisə vəŋ. ¹⁴ Ki nsinj baa luu yaa vaŋmbwaa me, yuu ki to' kwiŋ nshə, zò ntiə sənsə bu' mənay vii, maa jii sə nsia faŋ vəŋ bwe'sə vii shɔ nə. ¹⁵ Bàw nsinj ki to' she' maa jii yin-səŋ, kàw Yeso Kristo faŋ njwə lùu tɔ taa njwaa nsinj nə. Nsinj ki we' maa nu ki, gè visi visi. ¹⁶ Faŋ nsinj lùu njwaa Kristo, Kristo lùu tɔ taa njwaa nsinj nə, njwə yì vədì' vənsə fi maa njwə ghaytə fəynə, bu' laa vəyəə vi vənsə faynə, faŋ mfi' wutə vəŋ kù'nə tɔ tɔ maa məfa' fa' nə, njwaa ghó nshə ta, gə visi, faŋ vəlaŋ vi kawna vəŋ vəŋ nə.

Nshinə vii Kristo

¹⁷ Niniŋ, mə gi tɛ viŋ, tisə viŋ maa yizii tita Yeso laa, ki viŋ ki to' ghuu yito' kiŋ yaa vii məmanə Nwi me, faŋ vəŋ to' nə nu vəmfaw vəŋ faŋ vəŋ be'sə nə. ¹⁸ Mbi'tə vəŋ kee ley me. Məbwey Nwi bəə fi taa fwisə vəŋ, bu' faŋ vəŋ kee kii nə nu me, fwisə vəŋ fi. ¹⁹ Faŋ fwisə vəŋ lùu yaa njku fa nə, vəŋ kɔ njwaa vəŋ maa məzi shi, yisə vənu vəbwəvə vənsə. Fwisə vəŋ ndɔ maa vətɔ. ²⁰ Gə fi maa viŋ, viŋ nə zwètə nu Kristo, faŋ njka luu njkee niŋk-wiŋ. ²¹ Viŋ nə kee zò nu Kristo yimu? Maa vi nə dèesə viŋ nə nu kó? Maa viŋ kii nə nu yinsəŋ Yeso, ²² faŋ lùu

laa, viŋ ba'sə vənu vəmwavə fi maa viŋ, faŋ viŋ nəə yisə yighee visi nə, faŋ fwi siŋ nəə ndɔ maa vətɔ və məbwe'sə njwaa, faŋ mbə bisə yinwaa yin nə. ²³ Niniŋ, nu kiŋ nə luu laa viŋ kwiinə fwi siŋ, nsə bəŋsə maa Zwiətə Nwi. ²⁴ Viŋ mɔ' nshinə yifi maa viŋ faŋ vi nàysə maa njka'nə Nwi. Viŋ ki to' maa jii yiloomə, baa nə yaa vii ley Nwi maa yinsəŋ.

²⁵ Niniŋ, viŋ me'tə təba, ki gisə nu njka faŋ njka lùu nu yinsəŋ viŋ viŋ, bu' laa nsinj lùu laŋnə njwaa kəmu'. ²⁶ Ki luu fwi siŋ za, ki viŋ yì nu bwə me, kee biŋ laa shishwi fiŋ, maa laa viŋ mètə ntaŋ yin me. ²⁷ Ki viŋ kɔ jii tɛ tii vəzwitə vəbwəvə laa njwə ɲii taa njwaa viŋ me. ²⁸ Ki ndɔ' baa ki shaw fa me! Bàw njwə fa' nə ghɔ, baa nə wutə, tɛ ka' njwə yì nu jəə, baa gəŋtə vii ɲi'. ²⁹ Ki tuu njkee nu bwə fuu fi shuu viŋ me; ki fuu she' yigisə yijəənə, tɛ ka' nyə jwi nə mənɔŋ-bwaŋnə tɛ vii mbiə faŋ vəŋ zɔ yigi yó, gəŋtə vəŋ maa nu njka faŋ njka ghɔ' vəŋ. ³⁰ Ki viŋ yì laa Zwiətə Ley Nwi luŋ me, bu' laa Nwi kɔ Zwiətə ki kó tɛ viŋ, shwèe shwenə ki maa viŋ, yì laa viŋ ndɔ fuu fi taa nɔɔ' Nwi maa shi njka faŋ vi ndɔ bweysə vii fi fuŋ. ³¹ Bàw viŋ me' fwi yibiŋ, nə too bwənə, nə məshəsə, nə ndisə, fi taa njwaa viŋ. Viŋ me' vənu vəbwəvə vənsə! ³² Viŋ ki kawna wə nə wə, kii fwi gəŋsə, ndenə yibisə wə nə wə, she' faŋ Nwi nə ndənə yibisə yin bu' Kristo nə.

Faŋ bàw laa viŋ ki to' fi taa məley Nwi

5 Niniŋ, viŋ ndi ghuu yito' Nwi bu' laa viŋ lùu vaŋ vi, faŋ njwə kaw viŋ. ² Viŋ ki to' yito' yin nə njkawnə, she' faŋ Kristo nə kàw viŋ nə, kù tɔ nsinj nə, vi fe' njwə shɔ tɛ Nwi. Njka nə bàw tɛ Nwi niniŋ. ³ Ki nu məto' sakə, nə nshinə yibwə, nə nu məzi shi luu taa njwaa viŋ me. Ki vi kee bee gisə kòŋ kəŋ vənu vó me, tɛ ka' viŋ kù'nə yaa vii ley Nwi. ⁴ Ki yigisə njkəmə, nə yigisə vəmfaw, nə yigisə yibwənə faŋ nyə kee yiku'nə me, kee ki fuu fi shuu viŋ me! Viŋ bee ki kii kɔ məbwaŋ tɛ Nwi. ⁵ Viŋ kɔ' kii njkee jəə laa ki tuu wuu mətii vəkì nə məto' sakə, ti'nə me, yì-kəbwə, ti'nə me wuu məzi shi, ndɔ ki shi taa njwaa vii nu yifwàŋ Kristo nə Nwi me. Kəŋ vii vó lùu yaa vii məfe' vənwi vədayday. ⁶ Ki wə bwe'sə viŋ nə yigisə dayday bu' vənu vó me! Luu bu' kəŋ vənu vó faŋ nɔɔ' Nwi ndɔ luu tɔ vii mbiə faŋ vəŋ kee zɔnə Nwi me. ⁷ Niniŋ, ki viŋ vi vəŋ faynə maa vənu vó me! ⁸ Nə luu maa yighee visi, viŋ luu vii taa mfiŋsə. Luu ndwə, viŋ lùu vii taa məley bu' tita Yeso. Niniŋ, viŋ ki to' yaa vaŋ taa məley. ⁹ Faŋ viŋ lùu taa məley ghó, buu viŋ taa ki yisə vənu vəjəəvə, nə vənu vəloomə, nə vənu və yin-səŋ. ¹⁰ Viŋ ki kwa'tə tɔ kiŋ maa nu njka faŋ njka bàw tɛ tita njwaa-nsinj. ¹¹ Ki viŋ kwaŋ ghɔ taa vənu vədayday fi taa mfiŋsə me. Viŋ bee kii də vənu vó ntee laa lùu vənu vəbwəvə. ¹² Kəŋ vənu vó faŋ vi yisə taa vəndenə, lùu vənu vəbwəvə. Njkee maa məgi kòŋ vənu vó, lùu nu bwə. ¹³ Luu nə, məley Nwi ɲii taa mbi, vənu fuu ntee, vi ye. Vənu vənsə faŋ mbə lùu taa məley, lùu vəley. ¹⁴ Luu she' faŋ vi gi laa, «Yenə mɔɔ, wuu mbweysə, ndɔ fi shi yiku, buu Kristo taa kɔ məley tɛ ghɔ.»

† 4.8 Sam 68.19.

¹⁵ Niniñ, viñ ki shiinə yiqwaa yiq fañ viñ to' ghuu yito' kin, kee to' yaa vii fañ vəñ kee lùu vətəfə me, to' yaa vii yitəfə. ¹⁶ Viñ to' yaa vii Nwi fañ yighee ki bii, bu' laa vəshi lùu vəbwə. ¹⁷ Niniñ, ki viñ lùu yaa vəmfwaw me, luu nə, kii fañ nkità tita ŋwaa-nsiñ lùu. ¹⁸ Ki viñ ki nu məlu' mbə ki shəw si viñ me, bu' laa nshinə yibwə fuu fi fuñ. Viñ ki yì laa lwan she' Zwiətə Nwi taa fwisə viñ. ¹⁹ Viñ shə'tə wə nə wə nə yigi fi taa ŋwa'lə Sam, nə nyaysə məbəñsə Nwi, nə nsə Zwiətə Nwi, ki zwa nyaysə jəəsə tì tita ŋwaa-nsiñ fi taa fwisə viñ, ²⁰ bwan tita Nwi ghee nshə maa vənu vənsə fi yiba jiq tita Yeso Kristo. ²¹ Ki zənə viñ viñ, bu' laa viñ zənə Kristo.

Nshinə vəki ghə vəndəə vəvəñ
(Kəlsii 3.18-19)

²² Bəw vəki du' ŋi' vəndəə vəvəñ, she' fañ vəñ dū' ŋi' tita Yeso nə. ²³ Wəndəñ lùu tə tì wəzwi, she' fañ Kristo lùu tə tì nwaa vii Nwi. Nwaa vii Nwi lùu yaa ŋwaa Kristo. Ŋwə baa lùu wuu məbweysə vəñ. ²⁴ Fañ nwaa vii Nwi zə fi ghə Kristo nə, bəw vəki ki zə fi ghə vəndəə vəvəñ maa vənu vənsə.

²⁵ Gə fi maa viñ, vəndəñ, viñ ki kawənə vəki viñ, she' fañ Kristo nə kəw nwaa vii vi, kù tə vəñ nə. ²⁶ Niniñ laa ŋwə yisə vəñ ley tì Nwi. Ŋwə nə sə yibisə vəñ fi maa vəñ, fañ ŋwə nə kə yigisə Nwi nə muu mə Nwi tì vəñ. ²⁷ Niniñ, ŋwə nūñsə nwaa vii Nwi laa vəñ baw tì ŋwə, laa tuu nu bwə, ti'nə me tuu wee-ndo' kee lùu maa vəñ me, laa vəñ luu ŋkee vii ley visi Nwi. ²⁸ Lùu fañ nu vəndəñ luu she' niniñ, laa wəndəñ ki kaw zu wi yaa nshə-tə wi. Wə ntə fañ ŋwə kaw zu wi, buu lùu ŋwaa wi fañ ŋwə kaw niniñ. ²⁹ Wə nə kee ta bəe mbasə ŋwaa wi me, ŋwə zəsə ŋwaa wi, kəw. Luu she' fañ Kristo kəw nwaa vii Nwi nizi. ³⁰ Maa nsiñ lùu vəlan və ŋwaa Kristo, fañ ŋwə kaw vəñ, zəsə vəñ nə. ³¹ Luu she' fañ vi nə nyə' taa ŋwa'lə Nwi laa, «Wəndəñ ndə me'tə tii wi nə nshu wi, gə faynə ghə zu wi, vəñ vəbək gu fa kəmu'». ³² Luu ŋkee nu kwalə fañ ŋkə ndənə fi si vii. Luu nə, mə gi laa mu'lə wi luu Kristo, fañ ghə nwaa vii vi faynə, gə fa kəmu' nə. ³³ Niniñ nə, viñ nizi, wə ki kaw zu wi, wə ki kaw zu wi yaa yiqwaa yiq! Wəzwi ki fee ndəə wi!

Nshinə vañmbwaa ghə vətii vəvəñ
(Kəlsii 3.20-21)

6 Gə fi maa viñ, vañmbwaa, viñ ki zənə vətii viñ fi jiq Kristo! Luu ŋkee nu loomə niniñ. ² Nti yiwe' fi taa ntisə Nwi lùu laa, «Ki zənə tii wə ghə nshu wə!» ^{††} Lùu nti njiə visi fañ nyə kii ŋkə'nə fi ghə Nwi. ³ Ŋkə'nə yó lùu laa, «A yì niniñ, buu a taa ki du' jəə, shi mbi tày.» ⁴ Gə fi maa viñ, vətii vañnə, ki viñ baa ki taw vañ viñ me, laa fwisə vəñ ki bi me! Viñ yisə vəñ ki ta nə feenə, baa ta taa ntisə tita Nwi.

Nshinə vəbu' ghə vətii vəfa' vəvəñ
(Kəlsii 3.22-4.1)

⁵ Gə fi maa viñ, vəbu', viñ ki zənə vətii viñ fi shi nsi nə feenə nə məw', baa nə fwi yijəə, yì niniñ she' fañ viñ

† 5.31 *Jenesis 2.24.* †† 6.2 *Eksodəs 20.12.*

yisə tì tita Kristo. ⁶ Ki viñ ki zənə vəñ nə bo' me, fañ viñ kəə bəw tì vii me. Ki zənə vəñ yaa vəbu' və Kristo, fañ vəñ yì nu ŋkiə fañ Nwi kəw nə fwi yiley nə. ⁷ Viñ ki fa' vəfa' və vəbu' nə fwi yijəə, yuu viñ fa' tì tita Nwi, kee luu she' tì vii me. ⁸ Viñ kə' kii laa, wə ki luu yì nu jəə, buu ndə bəñsə tita Nwi tì ŋwə, fañ wə ghə kəw lùu bu', ti'nə me luu ŋkee mbinə mbinə.

⁹ Gə fi maa viñ, vətii və vəbu', viñ ki yisə maa vəbu' viñ she' niniñ, kee baa ki kə'nə maa məyi nu bwə maa vəñ me. Ki lumə laa Tita viñ, viñ vi vəñ, lùu yizə. Nseesə kee bee lùu shə ghə Nwi me. Vii vənsə luu she' nindiñ tì ŋwə.

Fañ bəw laa viñ shuñ vətə və yighaw və Nwi, ki ghə vənu vəbwəvə

¹⁰ Nu məndwə lùu laa, viñ we' maa nu Nwi nə maa wutə məkwələ ki. ¹¹ Viñ shuñ vətə və yighaw və Nwi, laa viñ kii maa məghə' Satan, tii vəzwiətə vəbwəvə, maa jisə nsiə fañ lùu jisə mənay sənsə, fañ ŋwə tuñ viñ shə nə. ¹² Yighaw njiə fañ nsiñ tuñ maa yizii Nwi nə, kee lùu yighaw fañ nsiñ tuñ nsiñ vi vii fi shi nsi me. Nsiñ tuñ yighaw nsiñ vi vəwutə fi taa yizə, nsiñ vi vəzwiətə vəbwəvə fañ mbə sə' mbi yibwə nyə, nsiñ vi vəzwiətə vəbwəvə fañ mbə lùu yizə nə.

¹³ Niniñ, viñ shuñ vətə və yighaw və Nwi, laa viñ kii nə təsə ghuu viñ maa shi nu bwə, maa məyisə vənu vənsə vəjəə, mətə, tìñnə we'. ¹⁴ Niniñ, viñ tìñnə, shuñ nu yinsəñ ŋi' viñ yaa kətə. Ŋwi yighaw yiq luu laa viñ du' she' taa nu loomə. ¹⁵ Gəsə siñ fañ viñ kwan ghuu viñ luu laa viñ lootə ŋwaa yiq maa məsaynə ntəñ yijəə Nwi fañ nyə kə mədu'-nyəñ tì vii nə. ¹⁶ Viñ nuñ fwi siñ maa Kristo nə vənu vənsə. Luu ŋkəsə yighaw yiq, fañ ka' viñ ndisə wisə Satan fañ ŋwə kəə tuñ maa viñ nə. ¹⁷ Yisə' yighaw yiq fañ ka' viñ bee tə viñ, lùu məbwey vəlwan. Viñ ndi yigisə Nwi yaa ba' yighaw fañ Zwiətə Nwi kə tì viñ. ¹⁸ Viñ shə'tə Nwi ghee nshə taa Zwiətə Nwi, ki shi nə yiki'. Viñ ki shə'tə Nwi, kee bwa me, bu' ghə tì Nwi tə vii Nwi vənsə. ¹⁹ Viñ ki shə'tə Nwi tə mə nizi, laa Nwi kwan nu ki taa fwi mə, ŋə'sə shuu ŋwaa, mə ki jia fwi nyaa, yisə vii ki kii nə ŋi' ntəñ yijəə Nwi yó, fañ nyə nə ndənə fi yikə' vii nə. ²⁰ Mə lùu wuu ntəñ nu Nwi kó, fañ mə kəw lùu taa ŋii mfiñ, vəsumə və bwey luu maa mə nə. Bəw mə ki gisə nə məka fwi, fañ ŋkə kù'nə laa mə gi nə.

Shə'tə Pəw tì vii Nwi

²¹ Mə kəə laa viñ kii nə nu kan fañ mə lùu nə, nə ŋkiə fañ mə yisə. Niniñ, mə tən Tikikəs, weenshu ŋwaa-nsiñ fañ mə kəw ŋwə nə, tì viñ. Ŋwə lùu wuu fa' Nwi bi. Ŋwə ndə jwi yì viñ, yisə viñ kii nə vənu vó vənsə. ²² Mə tən ŋwə tì viñ bu' nu kó, laa viñ kii nə nu kia, ŋwə baa ki bwəsə fwi siñ nizi.

²³ Nwi, tii ŋwaa-nsiñ, ghə tita Yeso Kristo kə mədu'-nyəñ nə ŋkawənə yì tì viñ, vañ-nshwi vañ-nsiñ, yì laa viñ nuñ fwi siñ maa ŋwə. ²⁴ Məntəñ-bwanə tə vii vənsə fañ vəñ kaw tita ŋwaa-nsiñ, Yeso Kristo, kaw ŋwə nə ŋkawənə yiwe' fañ ka' nyə kee ndə mè me!

Filipi

Nshəŋtə vii Kristo fi nti' Filipi nə luu mfɔŋ nshəŋtə vii Kristo fi shi Masedonia fi nsi Yurɔp. Pɔɔl nə nyò' ŋwa'lə ŋwə yighee nɟə faŋ ŋwə nə luu taa ŋii mfɔŋ bu' nu Nwi. Pɔɔl nəə kaw vii Filipi didi', luu nə, fwi yi nəə ghaysə ŋwə bu' laa vii mɔ' nə jwi Filipi, kee ki deesə nu Kristo jəə tɛ vəŋ me. Ŋwə kəə we'sə vəŋ maa nu Kristo. Bəw vəŋ lùu yaa Kristo. Nu Kristo lùu nu məŋaytə. Pɔɔl baa bwəŋ vəŋ maa vəkɔ faŋ vəŋ nə tɔŋ tɛ ŋwə.

Məsənə vəwaytə:

Vənzi vəŋwa'lə
Pɔɔl fi'tə vənu vi
Nshinə vii Kristo
Pɔɔl kəə tɔŋ Timoti nə Epafroditɔs
Bəw məto' fi maa jii yijəə
Viiimba Pɔɔl fi shi Filipi
Vəndwə və ŋwa'lə

Faŋ Pɔɔl nə shò'tə vii Nwi fi nti' Filipi

1 Lùu mə, Pɔɔl, nə Timoti, faŋ yia lùu vii fa' Yeso Kristo nə, faŋ yia tɔŋ ŋwa'lə ŋwə tɛ vii ley Nwi fi nti' Filipi. Yia shò'tə vii taa fi taa ŋwaa viŋ, nə vii mbiə faŋ vəŋ lùu vətɔ viŋ, baa shò'tə viŋ vəŋshə, faŋ viŋ lùu vii ley Nwi bu' Yeso Kristo. ² Nwi, tii ŋwaa-nsiŋ, ghɔ tita Yeso Kristo tu mənɔŋ-bwəŋnə tɔ viŋ, kɔ viŋ nə mədu'-nyɔŋ.

Faŋ Pɔɔl nə shò'tə Nwi tɔ vii Filipi

³ Yighee tɛ me yighee faŋ mə lùmə viŋ, mə bwəŋ Nwi ŋwaa bu' viŋ. ⁴ Ghee nshə faŋ mə shò'tə Nwi tɔ viŋ, mə shò'tə ŋwə tɔ viŋ vəŋshə nə məŋaytə, ⁵ bu' laa viŋ nəə be'sə mə maa fa' yigisə Nwi, shù fɛ maa yighee nɟə faŋ viŋ nə fɔŋ zɔ ntɔŋ yijəə Nwi, jwi kɔ tɔ və-ndee. ⁶ Mə kɔ' kii ŋkee maa yinsəŋ laa Nwi, faŋ ŋwə du'tə ŋwə tey ki fa' fa' wi taa fwiə viŋ, ndɔ ki fa' taa fwiə viŋ, gə kɔ tɛ shi ŋkiə faŋ Yeso Kristo ndɔ bəŋ jwi. ⁷ Ŋkə lùu kəloomə laa mə kii kəŋ məlumə ŋwə kɔŋ viŋ vəŋshə, bu' laa mə kaw viŋ fi taa fwi mə. Mənɔŋ-bwəŋnə ŋgwə faŋ Nwi nə kɔ shee nə, ŋwə kɔ tɛ viŋ nizi, faŋ mə kɔlə lùu taa ŋii mfɔŋ, ti'nə me, tɛŋnə taa ŋii nɔɔ', fi'tə nu kɔŋ yigisə Nwi, baa də laa yigisə Nwi lùu yigisə yinsəŋ. ⁸ Nwi kɔ' kii yinsəŋ laa ŋkawə nɟə faŋ mə kii nyə maa viŋ vəŋshə, ndò fi ghɔ Yeso Kristo. ⁹ Niniŋ, mə shò'tə Nwi tɔ viŋ laa viŋ ki kaw yinwaa yin, viŋ viŋ, gə visi visi, kii nə Nwi nə nu jəə. ¹⁰ Mə shò'tə Nwi tɔ viŋ niniŋ, tɛ ka' viŋ shò' nu ŋkiə faŋ luu nu jəə fi maa vənu vəŋshə. Niniŋ, viŋ ndɔ luu ŋkee vii ley faŋ vənu vəvəŋ lùu vəloomə maa shi ŋkiə faŋ Kristo ndɔ baa bəŋ jwi taa mbi nə. ¹¹ Vənu vəjəəvə ndɔ lwan taa ŋwaa viŋ, viŋ kii nshinə yijəə faŋ nyə ndò fi ghɔ Yeso Kristo. Niniŋ, vii ye yikwalə Nwi fi fuŋ, bəŋsə ŋwə.

Faŋ Pɔɔl nə fi'tə vənu vi faŋ ŋwə ŋii taa ŋii mfɔŋ bu' nu Kristo, luu nə, kii məŋaytə

¹² Vəŋ-nshwi vəŋ, bəw viŋ kii nə vənu mbiə faŋ mbə nə gəy maa mə feenə. Vi kwəŋ mə taa ŋii mfɔŋ, luu nə, nu kɔ yisə she' laa nu Nwi saynə taa ŋwaa vii. ¹³ Vəso-ge' və fwəŋ Rom baa nə vii mɔ' kɔ' kii ndwə laa luu bu' nu Kristo, faŋ mə ŋii mfɔŋ nə. ¹⁴ Nu mɔ' baa lùu laa, vəŋ-nshwi vəŋ-nsiŋ vəvəŋ, faŋ vəŋ ye laa mə lùu taa ŋii mfɔŋ bu' Kristo nə, vəŋ tey ki yi'tə maa Yeso ŋkee didi', baa kii fwi yiwe' maa məbaa fi'tə nu Nwi tɛ vii, gə visi visi, kee baa fifee me. ¹⁵ Vii mɔ' taa ŋwaa vəŋ fi'tə nu Kristo nə fwi yifəŋ, kəə nɔɔ'sə. Luu nə, vii mɔ' yisə nə fwi yijəə, ¹⁶ fi'tə nu Nwi bu' laa vəŋ kaw mə, kii laa vi kwəŋ mə taa nɔɔ' bu' nu Kristo, laa mə twelə taa ŋii nɔɔ'sə laa ntɔŋ yijəə Nwi lùu nu yinsəŋ. ¹⁷ Luu nə, vii mbii-wə kəə she' laa vəŋ kwələ shòɔ mə, faŋ vəŋ fi'tə nu Kristo nə. Vəŋ kee yi nə fwi yijəə me. Vəŋ kəə baa metə kwəŋ ŋi' maa mə, faŋ mə lùu feenə taa ŋii mfɔŋ nə. ¹⁸ Luu nə, mə kee shəŋ shɔ me. Vəŋ kɔlə yisə nə mbi'tə yikə, ki vəŋ fi'tə nu Kristo nə fwi yijəə, ti'nə me nə fwi yifəŋ, fwi nyaa lùu nə məŋaytə bu' faŋ vi fi'tə nu Kristo tɛ vii. Yinsəŋ məŋaytə ŋwaa taa ki gə nə visi, ¹⁹ bu' laa mə kɔ' kii laa məshò'tə viŋ, faŋ viŋ shò'tə Nwi tɔ mə nə, baa nə ŋgəŋtə nɟə faŋ Zwi'tə Yeso Kristo kɔ shee, taa yi laa nɔɔ' nyaa fuu she' yijəə tɛ mə. ²⁰ Mə tə si, ki ki' laa tɔ kəŋ kee ndɔ dii me, baa nə laa Nwi ndɔ yisə laa vii bəŋsə Kristo bu' mə, she' faŋ ŋwə yuu ki yisə ghee nshə. Vi ndɔ bəŋsə Kristo bu' mə, faŋ mə kɔlə kiku, ti'nə me bibwey. ²¹ Gə fi maa mə, ki luu mə kee mè me, buu mə bwèy lùu tɛ Kristo; ki luu mə ku, buu mə taa sey fi fuŋ. ²² Mə ki luu du' yinyay taa ŋwaa mə taa mbi, buu ka' mə ki fa' fa' tɛ Nwi. Nwi yisə nu jəə fuu fi fuŋ. Ki luu vi gi laa mə sho' nu jəə fi maa vənu vɔ vəbɔɔ nə, buu mə kee taa kii nə ŋkiə mə sho' me. ²³ Vənu vɔ gəəsə mə vəway vəbɔɔ. Nu ŋkiə faŋ ka' ŋkə

bàw shee, lùu laa mə ku, gè yì Kristo, bu' laa lùu nu faŋ ŋkə bàw shòc vənu vənshə. ²⁴ Gə fi maa kwɪŋ mɔ', ŋkə bàw laa mə go' taa mbi bu' viŋ. ²⁵ Niniŋ, mə kɔ' kii yinsəŋ laa ŋkə lùu niniŋ, laa mə taa go' feenə, nsin taa go', tɛ ka' mə gaŋtə viŋ vənshə, viŋ nùŋ fwi siŋ maa Kristo, tɛŋnə we', gè nə visi, baa kii məŋaytə yaŋ bu' nu Kristo. ²⁶ Niniŋ laa, faŋ nsin ndɔ baa luu mɔ', buu viŋ taa kii ŋkee nu kwalə mɔ' maa məbəŋsə Yeso Kristo shɔ, maa nu ŋkiə faŋ ŋwə yì maa mə nə.

Viŋ to' nə nshinə faŋ nyə kù'nə tɛ vii Kristo

²⁷ Nu ŋkiə faŋ ŋkə lùu kəkwalə, lùu laa məshəŋtə wiŋ ki to' nə nshinə njyə faŋ nyə kù'nə tɛ vii məbiŋ nu Kristo. Niniŋ laa mə ndɔ jwi ye viŋ, tɛ'nə me, mə kee kolə jwi me, buu mə taa zɔ laa viŋ tɛŋnə we', kii zwiətə kəmu', baa kii mbi'tə yin yimu', faŋ viŋ ŋiilə maa məyi laa ntɔŋ yijəə Nwi gə nə visi. ²⁸ Mə taa baa kaw maa məye, tɛ'nə me maa məzɔ laa viŋ kee fèe vii mbeenə viŋ me, maa vənu vənshə me. Yin kii taa də tɛ vəŋ laa vi ndɔ ndisə vəŋ. Gə fi maa viŋ, viŋ ndɔ kii fi fuŋ laa Nwi ndɔ bweysə viŋ. ²⁹ Lùu niniŋ bu' laa Nwi key viŋ nə jii maa mənuŋ fwi siŋ maa Kristo, key viŋ nə nu məye ŋi' bu' nu Kristo nizi. ³⁰ Niniŋ, nsin nywenə she' nywaŋ yimu'. Viŋ nə du'tə viŋ ye nywaŋ njyə faŋ mə nə nywenə nə, baa zɔ ndwə laa mə ki bii nywenə nywaŋ yɔ.

Faŋ bàw viŋ luu nə nu kəmu'

2 Kristo nə kɔ' viŋ nə yigi, tɛ ka' viŋ tɛsə yinwaa yin, viŋ viŋ, baa gaŋtə yinwaa yin, viŋ viŋ, fi taa ŋkawna. Viŋ faynə lùu fa kəmu', viŋ vi Zwiətə Ley Nwi, baa kee gaŋ siŋ, viŋ viŋ. ² Niniŋ, viŋ ye laa mbi'tə yin lùu yimu'. Viŋ ki kawna yinwaa yin, faynə nùŋ fwi siŋ maa nu kəmu'. Viŋ yì niniŋ, buu mə kii məŋaytə yaŋ. ³ Ki viŋ ki ŋwiŋ me, tɛ'nə me, kɔ'sə yinwaa me! Viŋ bee ki kii sù'sə yinwaa yin nsi, ndeynə wə tɛ me wə laa ŋwə shòc viŋ. ⁴ Ki viŋ ki ywiitə she' vənu mbiə faŋ mbə bàw tɛ nshɔ-tɔ wiŋ me. Bàw viŋ ki ywiitə vənu mbiə faŋ mbə bàw tɛ vii day.

Faŋ bàw viŋ kii mbi'tə yin yaa njyə Kristo

⁵ Bàw mbi'tə yin fi taa fwisə viŋ lùu yaa njyə Yeso Kristo:

⁶ Faŋ ŋwə nə kolə kii ŋki'nə yì ghɔ Nwi mɔ' nə, ŋwə nə kee jia nu kɔ' nə wutə me, laa ghɔ Nwi gò' nindin me.

⁷ ŋwə nə bee kii mè'tə vənu vənshə, kii gù luu bu', vi bi ŋwə faŋ vi yaa ki bi wə, ŋwə ta, to' she' yaa wə.

⁸ Yighee njyə faŋ ŋwə nə luu wə nə, ŋwə baa sù'sə ŋwaa wi nsi, biŋ yiku, ŋkee yiku vii bwəna, faŋ vi nə bèy ŋwə fuu fəŋkɔ' fə ŋki'sə.

⁹ ŋwə nə yì niniŋ, buu Nwi kɔ' yikwalə tɛ ŋwə faŋ nyə shòc ki, baa shù yizii maa ŋwə faŋ nyə kwələ shòc təzii tənshə.

¹⁰ Niniŋ laa vii vənshə guŋnə nsi visi ŋwə, bəŋsə ŋwə. Vəzwiətə fi taa yizɔ, nə vii fi shi nsi,

nə vəŋku və nsisə fi ŋi' nsi ndɔ guŋnə nsi, bəŋsə yizii yì.

¹¹ Vəŋ vənshə ndɔ biŋ ntee laa Yeso Kristo lùu wuu məsɔ' mbi. Niniŋ, vəŋ kɔ' feenə tɛ tita Nwi.

Faŋ bàw viŋ ki to' maa nu Nwi nə wutə

¹² Vəŋ-nshwi vəŋ faŋ mə kàw, viŋ yaa zɔnə yigisə Nwi ghee nshə, faŋ nsin nə luu mɔ' nə. Bàw viŋ baa zɔnə shishɔc, faŋ nsin kee baa lùu mɔ' nə me. Viŋ ki to' maa nu Nwi nə wutə, fee Nwi, ki lɔ', tɛ ka' Nwi ndɔ bweysə viŋ. ¹³ Viŋ to' niniŋ, buu lùu nshɔ-tɔ Nwi faŋ ŋwə fa' taa ŋwaa viŋ, yisə laa viŋ kaw maa məto' niniŋ. ŋwə baa luu kɔ' wutə tɛ viŋ maa məto' niniŋ. Too Nwi bàw maa məfa' niniŋ taa ŋwaa vii. ¹⁴ Fa' tɛ me fa' faŋ viŋ fa', viŋ fa' jəə, kee ki lulə me, kee ki tay me. ¹⁵ Niniŋ laa viŋ ndɔ baw shilə, tuu wee-ndɔ' kee lùu maa viŋ me, viŋ luu vəŋ Nwi yinsəŋ, faŋ vəŋ kee kii nu bwə taa fwisə vəŋ me. Viŋ lùu vəŋ ley Nwi taa ŋwaa vii, faŋ fwisə vəŋ lùu sətwiŋkə, vəŋ baa lùu vii vənu vəbwəvə. Viŋ luu taa ŋwaa vəŋ yaa məjwiŋ faŋ mbə bee fi taa yizɔ nə. ¹⁶ Viŋ nuŋsə yigisə Nwi taa fwisə viŋ, yigi njyə faŋ nyə də jii məbwey vəlwaŋ tɛ vii. Viŋ ki luu ki yì niniŋ, buu vi ndɔ biŋ mə maa shi ŋkiə faŋ Kristo ndɔ bəŋ jwi, laa yito' nyaa faŋ mə nə to' bu' nu Nwi, nə fa' ŋgwə faŋ mə nə fa' shɔ nə, kee fùu dayday me. ¹⁷ Məbiŋ wiŋ faŋ viŋ biŋ Kristo nə, lùu yaa ndey faŋ viŋ fè' tɛ Nwi. Ki yighee mɔ' məbwey ŋwaa ndɔ ndi, buu lùu yaa fa faŋ vi ndi, kù'sə maa ndey yɔ. ŋkə taa luu niniŋ, buu mə taa kii məŋaytə taa fwi mə; nsin baa faynə yinwaa, ki ŋaytə. ¹⁸ ŋkə bàw laa viŋ nizi ki ŋaytə, tɛ ka' nsin faynə yinwaa, ki ŋaytə.

Faŋ Pɔɔl nə kəə tɔŋ Timoti tɛ vii Kristo fi nti' Filipi

¹⁹ Tita Yeso taa biŋ, buu fiki' nee, mə tɔŋ Timoti, ŋwə jwi yì viŋ, baa bəŋ jwi naysə faŋ viŋ dù' tɛ mə, tɛ ka' fwi nyaa zutə. ²⁰ Mə kee baa kii wə mɔ', tɛ li' Timoti, faŋ ŋwə bi'tə vənu yaa mə me, ŋwə kisə gaŋtə viŋ nə fwi yijəə. ²¹ Bətə vii bi'tə she' vənu vəvəŋ; vəŋ kee bi'tə vənu və Yeso Kristo me. ²² Gə fi maa Timoti, viŋ kɔ' kii nə nshinə yì, laa nyə lùu yijəə, baa nə laa ŋwə nəə be'sə mə maa fa' Nwi, she' faŋ wee yaa ki bè'sə tii wi. Yia ŋwə fà' fa' Nwi mɔ', fi'tə ntɔŋ yijəə Nwi tɛ vii. ²³ Lùu ŋwə, faŋ mə kəə tɔŋ tɛ viŋ. Yighee njyə faŋ mə taa kii faŋ vənu vəŋ dù', mə ki nii tɔŋ ŋwə yighee mu'. ²⁴ Gə fi maa mə, mə nùŋ fwi nyaa maa tita Yeso laa fiki' nee, mə jwi yì viŋ nizi.

Faŋ Pɔɔl nə tɔŋ Epafroditɔs, ŋwə bəŋ gə Filipi

²⁵ Gə fi maa Epafroditɔs, weenshu ŋwaa-nsin, faŋ yia ŋwə nəə fa' mɔ' nə, ŋiilə bu' nu Nwi mɔ' nə. ŋwə baa lùu wuu ntɔŋ wiŋ, faŋ ŋwə nə jwi ndèynə mə, gəŋtə mə. Luu nə, ŋkə bàw laa mə baa tɔŋ ŋwə, ŋwə bəŋ jwi yì viŋ. ²⁶ ŋwə dù' ki kəə she' laa yì baa ye viŋ, fwi yì nə za bu' faŋ ŋwə nə zɔ laa, viŋ zɔ laa ŋwə zizasə. ²⁷ Lùu yinsəŋ laa ŋwə nəə zizasə, go' she' titi' ŋwə ku. Luu nə, Nwi nə kèe gəŋsə, yisə ŋwə bwaŋnə. ŋkə dè laa ŋwə

kèe gəŋsə maa mə nizi, laa ki nu mól' baa jia mə me, maa yighee nɔyə faŋ vənu və ɲi' bəytə kia mə nə.

²⁸ Niniŋ, ɲkə luu she' laa, mə taa tɔŋ ɲwə, ɲwə jwi yi viŋ yighee mu', tɛ ka' viŋ baa ki ɲaytə faŋ viŋ taa baa ye ɲwə. Niniŋ, məluŋ ɲwaa baa fasə. ²⁹ Faŋ ɲwə taa jwi, viŋ kɔ bwaŋnə tɛ ɲwə maa yizii tita Nwi. Viŋ ɲaytə maa ɲwə. Bəw viŋ ki kɔ bəŋsə tɛ kəŋ vii vó. ³⁰ Viŋ kɔ' kii laa nu ɲkiə faŋ ɲkə yɛ faŋ ɲwə yaa zasə, ki kəə ku nə, luu bu' fa' ɲgwə faŋ ɲwə fa' tɛ Kristo nə. Viŋ nə tɔŋ ɲwə shee, laa ɲwə metə fa' wiŋ shee. ɲwə nə biŋ jwi faŋ nə kɔlə luu ntɔŋ tɛ ka' ɲwə gə shɔ ku nə.

Faŋ Pɔɔl nə kwiinə fwi yi

3 Vaŋ-nshwi vaŋ, vəndwə və yigi vaŋ lùu laa, viŋ ki ɲaytə maa tita Kristo. Faŋ mə kɔlə nyò' vənu faŋ mə nə tèsə nyò' nə, mə kee bee yibwa maa mənɔy' vənu vó me. Yigi yó taa ki yisə viŋ we' maa nu Nwi. ² Viŋ ki shiinə yinwaa yin fi ghɔ busə sì. Viŋ ki shiinə fi ghɔ vii mbiə faŋ vəŋ jwi ki deesə nu bwə taa ɲwaa viŋ, faŋ vəŋ nùŋ tɔ vəŋ she' maa nu məsiitə vii nə. ³ Lùu nsin lùu vii faŋ Nwi nə kɔ shwenə ki tɛ nsin. Shwenə Nwi yinsəŋ kee lùu nu məsiitə wə me. Shwenə ki faŋ ɲwə kɔ tɛ nsin, lùu Zwiətə Ley Nwi, faŋ ɲkə yisə laa nsin bəŋsə Nwi, kɔ feenə tɛ Yeso Kristo. Nsin kee nùŋsə fwi saŋ-nsin maa vənu faŋ lùu vənu və shi nsi me. ⁴ ɲkə yaa to' lùu laa vənu və shi nsi luu ɲkee vənu, buu ka' nshi-tɔ ɲwaa nùŋ fwi nyaa maa vənu vó. Wə ki yi lùu shɔ faŋ ɲwə bi'tə laa ka' ɲwə nùŋ fwi yi maa vənu vó, viŋ kɔ' kii laa ka' mə shòɔ ɲwə ɲkee maa vənu vó. ⁵ Gə fi maa məbe'sə nshinə vii Jus, vi nə siitə mə ɲkee faŋ mə nə luu vəshi yifɔŋ. Mə luu ɲkee bi-gɔ fi shi Isirayl. Mə lùu fi maa ɲi' ɲiinə Benyamin. Mə luu ɲkee wuu Hibru, faŋ bi vii Hibru. Gə fi maa nɔŋsə vii Jus, mə luu wuu Farisii. ⁶ Mə nə luu wuu we' maa nu vii Jus, kɔ ɲi' tɛ vii mbiə faŋ vəŋ nəə be'sə Yeso. Mə nə kee bi' tuu nti vii Jus yimu' me. Niniŋ, mə nə luu ɲkee wuu ley maa vənu vó. ⁷ Luu nə, faŋ mə nə kɔlə ndi vənu vó yaa sey, mə ndi yaa kəndi ndwə bu' Kristo. ⁸ Maa yinsəŋ, vənu vó vənshə luu kəndi shee, bu' laa nu məkii nə Yeso Kristo, tita ɲwaa, kwələ shòɔ vənu vənshə. Luu bu' ɲwə faŋ mə me' vənu vó vənshə, she' laa mə bee kii kii Kristo. Vənu vó gù yaa vəbi shee. ⁹ Mə kəə she' laa mə go'sə yia ɲwə. Mə kee baa lùu wuu ley bu' vənu mbiə faŋ nəə yisə mə me, faŋ mə nəə be'sə ntisə vii Jus nə me. Mə lùu wuu ley bu' laa mə nùŋ fwi nyaa maa Kristo. Nwi ndi wə yaa wuu ley bu' faŋ ɲwə nùŋ fwi yi maa Kristo. ¹⁰ Niniŋ, nu ɲkiə faŋ mə kəə ɲkə, luu she' laa mə kii nə Kristo, nə wutə ɲkiə faŋ ɲkə jwi fi maa məywey wi fi shi yiku. Mə baa kəə laa ka' mə baa luu yè fi maa ɲi' yi, faŋ ɲwə nə yè nə. Mə biŋ ɲkee maa məku, she' faŋ ɲwə nə biŋ yiku nə. ¹¹ Niniŋ laa ka' mə zi' maa məywey fi shi yiku yuu ɲwə nizi.

Faŋ ɲkə bəw laa nsin ki to' maa nu Nwi, gə nə visi

¹² Ki mə kee gi laa mə du'tə mə kii vətɔ mbiə faŋ mə tə si shɔ nə me. Mə kee gi laa mə du'tə mə luu ɲkee wuu bɔŋsə me. Luu nə, mə gə nə visi, ɲiilə shɔ nəŋay,

tɛ ka' mə ndɔ kii vənu vó maa mə. Mə kəə kii vənu vó, bu' laa Yeso Kristo, kii mə taa ghɔ ɲwə. ¹³ Vaŋ-nshwi vaŋ, mə bi'tə laa mə kee ta yizi' yuu kii vənu vó me. Nu kəmu' faŋ mə yɛ, lùu laa mə ndənə vənu vənshə faŋ mbə du'tə mbə shɔɔ, mə to' nə wutə, gə visi visi, ndeynə vənu mbiə faŋ mbə lùu visi. ¹⁴ Mə taa kɔ' ki giga visi, luu ye ndwəsə shəŋ ɲkiə faŋ mə tə si shɔ nə, tɛ ka' mə ndɔ kii vəkəynə mbiə faŋ Nwi nə tii mə, laa mə ndɔ kii mbə taa nu yifwəŋ ki bu' Yeso Kristo. ¹⁵ Gə fi maa nsin vənshə faŋ nsin lùu vii taa taa nu Nwi nə, bəw nsin ki kwa'tə nu kó fi taa fwisə nsin. Mbi'tə yin ki yi lùu niŋkwiniŋ maa nu mól', buu Nwi taa də tɛ viŋ yiley. ¹⁶ Luu nə, ki nsin bəŋ yiba me; nsin ki be'sə vənu mbiə faŋ nsin nə te'sə be'sə nə.

¹⁷ Vaŋ-nshwi vaŋ, viŋ vənshə ki to' nə nshinə nɔyə faŋ viŋ yè maa mə nə. Viŋ ki ndeynə vii mbiə faŋ vəŋ yi jəə maa jii yinjii. Yia lùu vəshwenə, tɛ ka' viŋ ki be'sə. ¹⁸ Vii vəyaŋ lùu shɔ faŋ vəŋ kee tó' niniŋ me. Mə du'tə mə gi tɛ viŋ kɔŋ vii vó ghee yaŋ. Mə baa naysə tɛ viŋ nə mənsi si mə ndwə laa, jii nɔyə faŋ vii vó to' fi funə nə, lùu jii vii mbeənə nu fəŋkɔ' fə ɲki'sə fə Kristo. ¹⁹ Vəŋ ndɔ ɲii taa nɔɔ' Nwi, ndi. Vəŋ kəw she' maa məzi shi. Nu kó lùu tɛ vəŋ yaa Nwi vəŋ. Vəŋ ko'sə ɲwaa bu' vənu faŋ bee kii lùu vənu və tɔ dii. Vəŋ bi'tə she' vənu və shi nsi. ²⁰ Gə fi maa nsin, nsin lùu vii faŋ fu ɲwaa-nsin lùu yizɔ. Nsin tə si, ki ki' tita Yeso Kristo, faŋ lùu mbweysə nyaa-nsin, faŋ ɲwə ndɔ fuu fi yizɔ, jwi yi nsin. ²¹ Yighee nɔyə faŋ ɲwə ndɔ jwi, ɲwə ndɔ yisə laa yinŋku yinwaa nyaa-nsin nyè gù yaa ɲwaa wi faŋ ɲwə bəw shilə nə. ɲwə ndɔ yi nu kó nə wutə ki kəkwələ, ɲkiə faŋ ɲkə ndɔ yi vətɔ vənshə fi mbi zɔnə ɲwə.

Faŋ ɲkə bəw laa viŋ ki to' nə nshinə yiley nə məŋaytə

4 Vaŋ-nshwi vaŋ, faŋ mə kəw viŋ, baa kaw maa məye viŋ, yaa ki yi viŋ laa fwi nyaa ki kii məŋaytə. Viŋ lùu vəkəynə vaŋ fi ghɔ Nwi. Viimba vaŋ, viŋ ki tɔŋnə we' maa nu Nwi, she' faŋ mə du'tə mə naysə tɛ viŋ nə.

² Mə kii nu maa mənaysə tɛ Yiodia nə Sintayki. ɲkə lùu laa, mə gi tɛ viŋ ɲkee nəŋay laa, viŋ luu nə fa kəmu' maa yizii tita Yeso. ³ Mə bu' ghɔ tɛ Sisigɔs, faŋ yia ɲwə nə fà' mól' nə, laa ɲwə gaŋtə vəkɔ vó, tɛ ka' vəŋ baa ki du' bwaŋnə, bu' laa yia vi vəŋ nə kii tə mól' yighee visi bu' nu Nwi nə, she' yuu Klement nə vii mól' faŋ vəŋ be'sə yia nə. Nwi nyò' tazi təvəŋ taa ɲwa'lə məbwey vəlwaŋ.

⁴ Viŋ zɔ, mə gi tɛ vii Kristo vənshə; viŋ ki ɲaytə ghee nshə, bu' faŋ viŋ lùu vii Kristo nə. Mə baa ki gi laa viŋ ki ɲaytə. ⁵ Viŋ ki yisə vənu maa jii yijəə, tɛ ka' vii vənshə taa ye laa viŋ lùu vii bwaŋnə. Viŋ ki lumə laa tita Yeso luu nshənə. ⁶ Ki viŋ baa ki ghaysə ɲwaa kɔŋ vətɔ faŋ ka' mbə taa bəə fi ghɔ viŋ me. Viŋ ki kii bee shɔ'tə Nwi ghee nshə, ki naysə vətɔ mbiə faŋ viŋ kəə tɛ Nwi. Faŋ viŋ ndwaŋ Nwi, bəw viŋ baa bwaŋ ɲwə nizi. ⁷ Viŋ yi niniŋ, buu Nwi taa kɔ mədu'-nyɔŋ tɛ viŋ, faŋ luu nu kwələ shòɔ vənu vənshə faŋ ka' wə bi'tə fi tɔ ɲwə. Nu kó kɔ fwi yizutə tɛ viŋ, yi laa nu kee baa luu shɔ bülə mbi'tə yin me, faŋ viŋ nùŋ fwi sin maa Yeso Kristo nə.

⁸Varj-nshwi varj, vændwə və yigi varj lùu laa, viŋ nuŋsə mbi'tə yiŋ she' maa nu ŋkiə faŋ ŋkə lùu yinsəŋ, nə ŋkiə faŋ ŋkə kù'nə tɛ vii Nwi, nə ŋkiə faŋ ŋkə lùu kəloomə, baa lùu kəley, baa nə maa vənu mbiə faŋ mbə kə mənəytə tɛ vii, baa suntə vii. Vənu vəjəəvə vənshə, nə mbiə faŋ mbə jwi nə məbəŋsə tɛ Nwi, lùu vənu mbiə faŋ viŋ taa ki bi'tə mbə. ⁹Viŋ ki yisə vənu mbiə faŋ mə nə dēesə viŋ shə, baa mē'tə taa ghə viŋ nə. Vənu mbiə faŋ viŋ nə zɔ fi ghə mə, baa yə faŋ mə yisə, lùu mbiə faŋ viŋ taa yi nizi. Ninin nə, Nwi, faŋ ŋwə kə mədu'-ŋyɔŋ tɛ vii nə, taa go'sə viŋ vi vəŋ.

Faŋ Pɔɔl nə kə bwaŋ-wee tɛ vii Nwi fi nti' Filipi maa vətə faŋ vəŋ nə tən tɛ ŋwə

¹⁰Mə ŋəytə ŋkee didi', baa bwaŋ tita Nwi, bu' laa viŋ baa tey ki ki' mə nə. Ŋkə gə ŋkee ntaŋ, faŋ viŋ nə kɛ' mə nə. Ninin, mə kii mənəytə yaŋ ndwə. Mə kə' kii laa viŋ yaa lumə mə ghee nshə, luu nə, viŋ nə kee kii jii ki gaŋtə mə me. ¹¹Ki kee lùu laa mə bəə fa buu gi nee me. Mə du'tə mə zwetə maa mədu' nə mənəytə maa vənu vənshə faŋ mbə gay maa mə. ¹²Mə kə' kii maa mədu' taa ŋi' faŋ mə bəə vətə. Mə baa kii maa mədu' faŋ vətə lùu vəyaŋ. Mə du'tə mə ye kəŋ vənu vɔ vənshə, zwetə maa məjia fwi maa vənu vənshə. Mə kii nə yighee faŋ mə zi zwə, baa nə yighee faŋ jii zə mə. Mə kii nə yighee faŋ vətə yaŋ bə, nə yighee faŋ fa kee luu shə me. ¹³Yaa ki we'sə Kristo we'sə mə. Ŋwə kə wutə shee, tɛ ka' mə yisə vənu vənshə. ¹⁴Luu nə, viŋ yɛ jəə faŋ viŋ gaŋtə mə maa yighee njyə faŋ mə lùu taa ŋi'

nə. ¹⁵Vii Nwi fi nti' Filipi, viŋ kə' kii laa, shù fi faŋ mə nə bi tey ki fi'tə nu Nwi tɛ vii fi shi Makedonia, nə gaŋtə she' viŋ gəŋtə mə. Məshəŋtə vii Nwi mɔ' kee baa lùu shə, faŋ ŋwə nə fəynə ghə, yia vi vəŋ maa məshə nə vətə me. ¹⁶Yighee njyə faŋ mə nə luu Tesalonika, viŋ nə tən vətə shee faŋ mə nəə bəə mbə nə. Viŋ nə kee yisə ninin she' yighee mu' me. ¹⁷Ki mə kee tə si maa vətə mbiə faŋ viŋ tən shee nə mə. Nu ŋkiə faŋ ŋkə lùu kəkwalə, lùu laa mə yə fi fuŋ laa viŋ nən fwi siŋ maa nu Nwi, gə nə visi. Lùu ŋi' nu ŋkiə faŋ mə kii mənəytə, bu' faŋ viŋ ku'sə vənu vəjəəvə viŋ, tɛ ka' Nwi ndə key viŋ shə nə. ¹⁸Mə ye vətə vənshə faŋ viŋ tən shee nə, mbə yaŋ shə faŋ mə kəə. Fa kee baa lùu shə faŋ mə bəə me, bu' vətə mbiə faŋ viŋ tən shee, Epafroditos jwi nə mbə nə. Mbə lùu yaa vətə faŋ mbə kii lumə jəə, baa lùu yaa ndey faŋ wə fə' tɛ Nwi, Nwi ŋəytə shə. ¹⁹Viŋ kə' kii laa Nwi ŋwaa taa kə vətə vənshə tɛ viŋ, faŋ viŋ bəə mbə. Nwi kii vətə faŋ mbə shə ki. Ŋwə ndə kə tɛ viŋ ŋkee jəə bu' Yeso Kristo. ²⁰Ninin, nsin ki bəŋsə Nwi, tii ŋwaa-nsin, ghee nshə. Ŋkə go'sə ninin.

Faŋ Pɔɔl nə shə'tə vii Nwi fi nti' Filipi

²¹Shə'tə vii Nwi vənshə faŋ Yeso Kristo shə' vəŋ laa lùu mbii vii shee. Varj-nshwi varj-nsin maa yizii Kristo, faŋ yia vi vəŋ lùu feenə, shə'tə viŋ nizi. ²²Vii ley Nwi vənshə fi feenə shə'tə viŋ. Ŋkee vii mbiə faŋ vəŋ shi nto' fwəŋ Kaysa, faŋ lùu vii Kristo, shə'tə viŋ nizi. ²³Tita Yeso Kristo tu mənəŋ-bwaŋnə tə viŋ.

Kòlòsìi

Kòlòsìi lùu shì kámó' fì nsi Asia maa kwiñ ntòñ-shishwi fì shì Efesòs. Vii mædeesè nu Nwi nà ñii shì Kòlòsìi fañ vèñ nà kee deesè nu Kristo jàè me. Epafras fañ ñwà nà fòñ fì'tà nu Kristo yifi, gè ye Pòl bu' nu kó. Pòl kì nii nyò' ñwa'là ñwà tì vii Kristo fì shì Kòlòsìi maa mabòñsè vèñ, baa kàè naysè tì vèñ laa Kristo lùu yaa Nwi shì nsi, baa nà laa, Kristo nà ndisè vènu vèbwàvè vè vii fañ vi nà bey ñwà fuu fàñkò' fà ñkì'sè nà. Niniñ, ñwà ghò' vii mbeena vi.

Màsenà vèwaytè:

Vènzì vèñwa'là
Kristo nà vèfa' vi luu ñkee vèkwalà
Nshinà yifi vii Kristo
Vèndwà vè ñwa'là

Fañ Pòl nà shò'tà vii Nwi fì shì Kòlòsìi

1 Lùu mà, Pòl, wuu ntòñ Yeso Kristo, fañ Nwi shò', nà weenshu ñwaa-nsin Timoti, ² fañ yia nyò' ñwa'là ñwà tì viñ, vii ley Nwi fì shì Kòlòsìi. Viñ lùu vèñshwi via fiiba jìñ Kristo, bu' fañ viñ nùñ fwi sin maa ñwà. Nwi, Tii ñwaa-nsin, tu mabòñ-bwañgè tò viñ, kò viñ nà zutè.

Fañ Pòl nà shò'tà Nwi tò vii Kristo fì shì Kòlòsìi

³ Yia bwañ Nwi, tii tita ñwaa-nsin Yeso Kristo, ghee nshè, fañ yia shò'tà Nwi tò viñ. ⁴ Yia bwañ Nwi bu' laa yia nà zò laa viñ nùñ fwi sin maa Yeso Kristo, baa kàw vii ley Nwi vèñshè, ⁵ bu' laa viñ kì' vènu mbiè fañ Nwi nùñsè tì viñ yizò. Nà yisè yigisè Nwi kòñ Yeso Kristo, fañ luu ñkee nu yinsèñ, buu viñ zò kòñ vènu vó fañ Nwi nùñsè tì viñ yizò nà. ⁶ Ntòñ yijè Nwi yó zì' maa vèshèñ vèñshè fì shì nsi, nyè yisè vii kwiinè nshinè vèñ, kii nshinè yijè. Viñ nizi zò fì fuñ, nyè yì viñ yisè vènu vèjèèvè, zì fì maa yighee nyè fañ viñ nà fòñ zò yigi yó, fañ ñkè nà lèy tì viñ, viñ kii jàè fañ Nwi tu mabòñ-bwañgè wi tò viñ. ⁷ Viñ nà zwètè nu Nwi fì ghò Epafras. Ñwà lùu wuu fa' Kristo she' yaa yia, yia kàw ñwà didi'. Ñwà tìñ tò yia taa ñwaa viñ, fa' fa' Kristo she' jàè jàè. ⁸ Ñwà baa luu naysè tì yia kòñ ñkawè nyè fañ viñ kii fì taa Zwitè Ley Nwi maa màkaw vii.

⁹ Shù fì maa shì ñkìè fañ yia nà zò vènu vó kòñ viñ nà, yia shò'tà Nwi tò viñ ghee nshè. Yia bu' ghò tì Nwi laa Nwi kò viñ nà tò ley, tì ka' viñ kii nà nu ñkìè fañ Nwi kèè laa viñ kì yisè. Viñ kii nà nu kó fì ghò Zwitè Ley Nwi, fañ ñkè kò yitòfè, yisè vènu vèñshè lùu vèley tì viñ. ¹⁰ Nu tò ley kó taa yisè laa viñ kì tó' nà nshinè yin, fañ nyè bàw tì tita Kristo, kù'nà tì vii fañ vèñ be'sè ñwà nà. Viñ kì yisè vènu vèjèèvè jiiisè sèyan, baa kii nà Nwi ñkee jàè. ¹¹ Yia baa shò'tà Nwi laa Nwi ndi wutè kì fañ ñkè shò' vèwutè vèñshè, yisè laa viñ kii wutè, tìñ we' maa nu Nwi, kòlè gày kè, viñ jia fwi sin we', kee me'tè nu Nwi me. ¹² Viñ kì bwañ Tii ñwaa-nsin fì yizò nà mèñaytè!

Yisè ñwà buu viñ kù'nà laa viñ ndò zì vènu mbiè fañ ñwà nà nùñsè tì vii vi maa shèñ ñkìè fañ mèley Nwi bee shò nà. ¹³ Nwi nà bwèysè nsin, fùusè nsin fì ghò vèwutè vèbwàvè fañ mbè lùu taa mfinsè. Ñwà nà ndi nsin fì fuñ, nùñsè nsin taa yifwàñ ñwiñ wi, fañ ñwà kàw ñwà nà. ¹⁴ Lùu ñwiñ wi ghò, fañ ñwà nà fùusè nsin fì taa nso' Nwi, yisè laa Nwi ndenè vènu vèbwàvè vèñ-nsin.

Fañ nu Kristo luu ñkee nu kwalè

¹⁵ Ñkì'nà Yeso Kristo luu she' yaa nyè Nwi, fañ ka' wè kee ye nshè-tò Nwi nà sè me. Ñwà nà luu shò buu Nwi tey kì naysè vè' vèñshè fì taa mbi. Niniñ, ñwà lùu tò tì vè' vèñshè fañ Nwi nà bòñ. ¹⁶ Nwi nà shò' fì maa ñwà, bòñ vè' vèñshè fañ mbè lùu yizò, nà mbiè fì shì nsi, vè' mbiè fañ ka' vii yè nà sè, nà mbiè fañ ka' vii kee yè nà sè me. Vii mèsò' mbi vèñshè, mbiè taa yizò, nà mbiè shì nsi, baa nà vèzwitè nà vèwutè vèñshè, fa tì me fa fañ Nwi nà bòñ, Nwi nà shò' fì ghò ñwiñ wi, bòñ mbè. Niniñ, vè' vèñshè ndò fì ghò Kristo, baa lùu shò she' tì ñwà. ¹⁷ Kristo nà luu shò, buu vè' vè' fuu fì yiba ñwà. Vè' vèñshè baa lùu shò she' bu' ñwà. ¹⁸ Ñwà baa lùu tò fì taa vè'mèshèñtè vè vii Nwi, sò' vii Nwi vèñshè, she' fañ tò wè sò' ñwaa wè nshè nà. Ñwà baa lùu vènzì vè ñii Nwi, baa luu mfòñ wè maa mèywey fì shì yiku. Niniñ laa ñwà luu vè' maa vènu vèñshè. ¹⁹ Nà luu niniñ taa ñkii Nwi, laa vènu vèñshè luu she' taa ñwaa Yeso. ²⁰ Nwi nà baa tè laa vii vèñshè bèñ jwì, gù fa kèmu', ghò vi Nwi, fì yiba Kristo. Nwi nà yì laa Kristo kù fuu fàñkò' fà ñkì'sè, tì ka' vè' vèñshè fì yizò nà fì nsi kiasè, kee baa lùu vii mbeena vi me, luu nà, gù viimba vi bu' mènshi mè Kristo fañ ñwà nà tütè nà.

²¹ Viñ nizi nà fòñ dù' ñgaasè viñ Nwi, bu' fañ viñ nà luu vii mbeena vi fì taa mbi'tè yin, yisè vènu vèbwàvè. ²² Luu ndwè, Yeso Kristo yisè laa viñ faynè tò kìn, viñ vi Nwi, bu' fañ ñwà nà jwì mbi gù wè, kù tò viñ. Ñwà yì niniñ laa ñwà ndi viñ, jwì nà viñ vè' Nwi, tì viñ kii fwisè leysè bu' yiku yì yó, tuu wee-ndo' kee baa lùu maa viñ

me. Ka' viñ kee baa ñii taa nso' Nwi me, ²³ bu' fañ viñ ki títwe' biñ Nwi, nùñ fwi siñ she' maa nu Nwi, tìñnə we', tə si she' maa vənu mbiə fañ viñ zò fi taa nu Nwi. Luu she' nu Nwi kó fañ vi fi'tə tɛ vii vənsə, ñkə saynə shi nsi kənsə. Mə Pɔɔl nə gù wuu fa' nu Nwi kó, laa mə ki fi'tə nu Nwi kó tɛ vii.

Fañ Pɔɔl nə ñàytə fañ ñwə nə kələ lùu taa ñi' bu' nu Nwi

²⁴ Fwi nyaa lùu nə mənəytə fañ mə kələ ye ñi' ndwə nə. Ñi' nnyə fañ mə ye nə, mə ye bu' viñ. Nyə ku'sə maa ñi' nnyə fañ Kristo nə ye maa yighee visi nə. Fañ mə ye ñi' taa ñwaa mə nə, mə ye bu' ñwaa Yeso Kristo, fañ luu nshəntə vii Kristo nə, laa mə ki metə fa' Kristo shɔ. ²⁵ Nə shò' Nwi shò' mə, kwarə fa' wi taa ghɔ mə, laa mə luu wuu fa' Nwi, fi'tə nu ki tɛ viñ laylay. ²⁶ Nu ñkiə fañ mə fi'tə tɛ vii nə, ñkə nə lùu shɔ ñkee fishi fañ mbi, ti'nə me, vii nə kee ta lùu shɔ me. Luu nə, ñkə nə kee ta fuu ntee me, luu vii kee kii nə ñkə me. Nwi yisə ndwə laa ñkə fuu ntee si vii ley Nwi. ²⁷ Ñkə nə bàw tɛ Nwi laa Nwi yisə laa vii vi kii fañ yigi yó dù', baa kwələ shɔ. Nyə kii sey kwələ tɛ vii məshi məshi. Nu kwələ kó lùu laa Kristo shi taa fwisə viñ. Niniñ, viñ ki nii tə si maa vəkəynə və Nwi fañ mbə kwələ shɔ. ²⁸ Luu she' nu Kristo kó fañ yia fi'tə tɛ vii nə. Yia tisə vii vənsə, baa naysə nu Nwi tɛ vii vənsə nə yitɔfə yinshə, tɛ ka' wə tɛ me wə fañ ñwə kwəñ fwi yi maa Kristo, ki to' maa jii nnyə fañ Nwi kàw, maa vənu vənsə. ²⁹ Lùu ñi' nu ñkiə fañ mə kii'tə, fa' nənəy, baa nə wutə ñkiə fañ Kristo kò shee nə. Wutə ki kó fa' taa ñwaa mə ñkee didi'.

Fañ ñkə bàw viñ ki ndiinə laa ki wə bwe'sə viñ me

2 Mə kəə laa viñ kó' kii fañ mə kii'tə, nywenə bu' viñ nə vii Laodosia, baa nə vii vənsə fañ vəñ kee ta yè mə nə yisi me. ² Mə kii'tə, tɛ ka' fwi siñ we', baa nə laa viñ ki kawə yinwaa yin, gù fa kəmu', baa nə laa viñ ndɔ kii ñkee tɔ ley maa nu Nwi, kii nə ñi' nu Nwi ñkee jəə, fañ ñkə nə ndənə fi ghɔ vii nə. Ñi' nu Nwi kó luu she' nu Kristo, wuu məbweysə ñwaa-nsin. ³ Luu she' Kristo fañ ñwə luu ñkwa fañ ñwə ña'sə jii tɛ vii, laa vəñ kii tɔ ley yinsəñ, baa kii nə vənu ñkee jəə. Kəñ tɔ ley kó kii sey tɛ vii. ⁴ Mə naysə vənu və tɛ viñ, tɛ ka' wə kee baa bwe'sə viñ nə kəñ yigi tɔ ley mó' me.

⁵ Niniñ, fañ mə kələ lùu ntañ fi yi viñ nə, fwi nyaa lùu ghɔ viñ taa ñwaa viñ. Mə kii mənəytə ñkee didi', bu' laa mə kó' kii laa viñ dù' jəə, baa nùñ fwi siñ maa Kristo, tìñnə we' maa nu Kristo. ⁶ Niniñ, fañ viñ nùñ fwi siñ maa tita Yeso Kristo, viñ ki to' maa nu Kristo nizi, yisə vənu mbiə fañ ñwə kàw. ⁷ Viñ go' viñ ñwə ghee nshə, gə nə visi visi, kó' bibin ñwə, wè' shɔ, she' fañ vi nə dèesə viñ nə. Viñ ki bwan ñwə ghee nshə nə mənəytə.

⁸ Viñ ndiinə laa ki wə jwi bwe'sə viñ, jia viñ nə yitɔfə fi taa mbi nyə me, ti'nə me, nə yigisə dayday fañ nyə ndò fi ghɔ nuñsə vii me, ti'nə me, fi maa vəwutə və mbi me. Təgi tɔ kee ndò fi ghɔ Kristo me. ⁹ Viñ kó' kii laa nshi-tɔ Nwi nə wutə ki kənsə lùu taa ñwaa Kristo. ¹⁰ Fañ viñ lùu fa kəmu' viñ ñwə, buu viñ mètə tìñnə yaa vii Nwi fi

yiba jin ñwə. Luu ñwə lùu tɔ tɛ vii mbiə fañ vəñ sɔ' mbi nə. Ñwə baa lùu tɔ tɛ vəwutə vənsə. ¹¹ Gə fi maa nu məsiitə vii, fañ vii mó' gi laa lùu shwenə vii Nwi nə, viñ kó' kii laa Kristo du'tə ñwə siitə viñ, luu nə, ñwə yè maa jii yiday, fañ vi kee yisə maa mbasə ñwaa me. Kristo kò shwenə day tɛ viñ fañ ñkə dè laa viñ lùu vii vi. Shwenə yinñkii fañ Kristo kò tɛ viñ nə, lùu laa ñwə mè' nshinə yibwə yin. ¹² Fañ viñ nə fi muu mə Nwi nə, ñkə nə lùu yaa vi zwi viñ Kristo mó', təə, nshinə yibwə yin ku. She' niniñ, Nwi yweysə viñ vi Kristo fi shi yiku mó', bu' fañ viñ nùñ fwi siñ maa wutə Nwi, fañ ñwə yweysə Yeso Kristo fi shi yiku nə. ¹³ Yighee visi viñ yaa luu yaa vəñku və vii, viñ nə kee kii məbwey yinsəñ me, bu' fañ viñ nəə yisə vənu vəbwəvə, kee bee lùu vii Nwi me. Luu nə, Nwi bweysə nsin, ndənə yibisə nyaa-nsin, bu' fañ ñwə nə yweysə Kristo fi shi yiku. ¹⁴ Nə luu yighee visi, nsin nə gù vənu vəyan, bu' laa nsin nəə kee yisə vənu mbiə fañ Nwi nəə kəə laa nsin yisə me. Nwi sɔ' yibisə yó fañ nyə nə luu maa nsin nə. Ñkə lùu she' yaa Nwi ndi ñwə'lə nso' nyaa-nsin, fañ yi nə nyò' tɔ nsin, bəy fuu fəñkó' fə ñki'sə mfiə fañ Yeso nə kù fuu yi nə. Niniñ nə, nso' nyaa-nsin yó mè laylay. ¹⁵ Maa yighee yó fañ Kristo nə kù fuu fəñkó' fə ñki'sə nə, ñwə ghɔ' vəwutə nə vəzwitə vəbwəvə vənsə, dè tɛ vii ntee, laa yi kii wutə shɔ mbə.

¹⁶ Fañ ñkə lùu niniñ, ki viñ biñ wə kɔ nuñsə yimó' tɛ viñ bu' vətɔ mbiə fañ viñ zi nə me, ti'nə me vətɔ mbiə fañ viñ nu me, ti'nə me kɔñ nu məzi vəshi vəkwalə taa ñu', nə taa ñuu finə, ti'nə me kɔñ vəshi və zwisə me.

¹⁷ Kwiiñ vətɔ vó luu she' yaa ndinlə, fañ ñkə fɔñ dè nu fañ ñkə taa jwi tɛ vii. Ñkee fa ñkiə fañ ndinlə kó tii bu' ñkə nə, lùu Kristo. ¹⁸ Niniñ, ki viñ biñ laa wə ki yi'tə viñ bu' kəñ vənu vó me. Vii mbiə fañ vəñ kəə yi'tə viñ nə, gisə laa vəñ sù'sə yinwaa vəñ nsi, tɛ vəñ kò'sə yinwaa vəñ maa yinsəñ. Vəñ bəñsə nshisə-ñhisə Nwi, kó'sə yinwaa, gi laa vəñ yè vənu fi ghɔ Nwi taa nnyəəsə. Luu nə, məkó'sə ñwaa vəñ lùu nu dayday; mbi'tə vəñ ndò she' fi shi nsi. ¹⁹ Vəñ gaasə fi ghɔ Kristo, fañ lùu tɔ tɛ ñwaa vii Nwi nə. Vii vənsə fañ vəñ fəynə ghɔ vi Kristo, Kristo kɔ fa tɛ me fa fañ vəñ kəə tɛ vəñ. Ñwə baa yisə laa vəñ lùu fa kəmu', tɛ ka' vəñ ki ta we' nə vənu və Kristo fañ Nwi kəə. Ñkə lùu niniñ, she' fañ ñwaa wə fəynə shəñ mu' vəlan vəlan. ²⁰ Fañ viñ nə ñii taa nu yiku Kristo nə, ñkə dè laa ki vəzwitə vəbwəvə fi taa mbi nyə kee baa sɔ' viñ me. Niniñ, sii yi kə viñ shi yaa vii fi taa mbi nyə, biñ laa vii kò nuñsə yimó' tɛ viñ laa, ²¹ ki viñ mó' ghɔ maa fa kəmu' me, baa nə laa ki viñ zi fazi kəmu' me, ti'nə me laa ki viñ baa kɔñ fa kəmu'kə me. ²² Maa vətɔ vó vənsə luu she' shɔ laa mbə shɔ fi taa ñwaa wə, ki nii yindi. Kəñ ntisə sɔ' ndò she' fi taa mbi'tə vii. Nsə lùu she' nuñsə fañ dèesə vii nə. ²³ Mə kó' kii laa vii gi laa nuñsə yó lùu nu tɔ ley, bu' laa nsə yisə vii kii feenə, bwasə yinwaa nsi, sɔ' ñwaa vəñ nə wutə. Luu nə, ñkee yinsəñ nsə lùu nu dayday, nsə yisə she' laa wə yè nu ñkiə fañ ñwaa wi kàw.

Fañ bàw viñ tã sí għiñ maa vətò mbiã fañ mbã lùu yizò

3 Mã du'tã mã gĩ tĩ viñ laa Nwi ywèysã viñ fi ghò yiku, viñ vi Kristo mót'. Niniñ, viñ tã sí għiñ maa vətò mbiã fañ mbã lùu yizò, shəñ ħkiã fañ Kristo lùu shò nã. Njwã dù' shò maa kwiñ ma'nã Nwi. ² Niniñ, viñ tã sí maa vətò mbiã fañ mbã lùu yizò, kee ki tã sí maa vətò fi shi nsi me. ³ Viñ kò' kii laa viñ du'tã viñ ku tĩ vətò vó fi shi nsi. Məbwey fi fañ viñ kii ndwã nã, lùu ghò Kristo. Nwi du'tã Nwi kò məbwey fi ghó tĩ viñ, fañ kələ ka' wã kee ta yiye me. ⁴ Kristo lùu məbwey fi ħwaa-nsiñ ghó. Yighee njyã fañ ħwã ndò baa fuu ntee, ħwã ndò fuu nsiñ vi vəñ mót'. Nsiñ ndò kii fi maa yikwalə yi.

Nshinë vii Kristo

⁵ Niniñ, viñ me' nshinë yimwanã yin, fañ nyã ndò fi taa mbi yibwã. Viñ ndi nshinë yó yaa nu fañ ħkã du'tã ħkã ku. Ki viñ baa ki tii vėki me, tĩ'nã me yi kəñ nu bwã mót' me. Ki fwi yin ndò maa nu me. Ki viñ tã sí maa nu bwã me, tĩ'nã me baytã vətò vəyan me, bu' laa wã ki luu ki baytã vətò vəyan, buu vətò vó ki nii luu tĩ ħwã yaa vənwi fañ ħwã fe'. Vənu vəbwəvã vó vəshã ndò fi maa nshinë yimwanã yó. ⁶ Mbã yisã laa nso' Nwi yiwe' gũ tɔ vii mbiã fañ vəñ kee zɔnã Nwi me. ⁷ Yighee visi viñ nã yisã kəñ vənu vó. Mbã nã so' viñ. ⁸ Luu nã, ndwã fañ viñ kii nshinë yifi nã, viñ ba'sã ghò fi maa vənu vəbwəvã vəshã. Ki viñ ki kii fwi yishəsã me, tĩ'nã me fwi yibwã me, tĩ'nã me mbi'tã yibwã me! Ki viñ ki ndasã wã me! Ki viñ gi yigi fañ nyã kee yiku'nã me! ⁹ Ki viñ sii ba tĩ wã fi wiñ me, bu' laa viñ du'tã viñ me' nshinë yimwa yin, fañ nã luu nshinë maa məyisã kəñ vənu vəbwəvã vó. ¹⁰ Viñ bee kii ndi nshinë yifi, mót' maa viñ yaa njwi. Nwi kò nshinë yifi yó tĩ viñ, yisã laa viñ gã nã visi, ki kii nã Nwi. Njki'nã yin ki nii lùu yaa njyã fañ Nwi nã bɔñ viñ shò nã. ¹¹ Viñ ki kii nshinë yifi yó, buu ħkwiinã kee baa lùu shò taa ħwaa viñ me. Vii Griik kee baa lùu niñkwiñ fi ghò vii Jus me. Vii fañ vi sɔitã vəñ, kee baa lùu niñkwiñ fi ghò vii fañ vi kee sɔitã vəñ me. Vəndɔ nã vii fi taa gay kee baa lùu niñkwiñ fi ghò vii binã binã me. Bu' kee baa lùu niñkwiñ fi ghò wã fañ ħwã tɔ ħwã me. Vii vəshã luu she' niñdiñ. Nu kwalã luu she' Kristo fañ ħwã lùu taa vənu vəshã. ¹² Viñ kii nshinë yifi yó ndwã, bu' laa Nwi nã shò' viñ laa viñ luu mbii vii. Viñ lùu vii ley tĩ ħwã. Njwã baa luu kaw viñ. Niniñ, viñ ki shi yaa vii vi; viñ ki kee gəñsã vii, baa kii njyo' yijã maa viñ, viñ viñ! Viñ ki su'sã yinwaa yin nsi, du' bwanə, baa kii fwi yizutã! ¹³ Ki fwi siñ ki shã maa vəliñ viñ me! Wã ki luu yisã nu bwã maa viñ, viñ ndenã yibisã yi, fɔnã Nwi ndenã yibisã yin. Niniñ, ħkã kù'nã laa viñ ndenã yibisã yin, viñ viñ. ¹⁴ Nu ħkiã fañ ħkã shò vənu vəjəvã vó vəshã, lùu laa viñ kaw wã nã wã. Viñ kò' kii laa ħkaw nã yisã vii faynã gu fa kəmu'. Nshinë vəñ ki nii bàw shilã. ¹⁵ Viñ ki yisã laa mənɔñ-bwanə fañ ħwã ndò fi ghò Kristo, shiinã viñ maa vənu vəshã fañ viñ yisã, bu' laa Nwi nã tii viñ laa viñ jwi dù' nyɔñ, lùu yaa ħwaa wi mu', ki bwanə Nwi shò ghee nshã. ¹⁶ Viñ du' ki bi'tã she' yigisã Kristo fi taa fwisã viñ ghee nshã. Viñ ki ndi

yitɔfã maa mədeesã wã nã wã nã nu Nwi, tĩsã wã nã wã. Viñ ki bəñsã Nwi nã nyaysã tañ tañ, viñ ki zwa nyaysã fañ Zwitã Ley Nwi kò tĩ viñ. Bàw viñ yi niñiñ, baa bwəñ Nwi nã fwi yimu'. ¹⁷ Taa vənu vəshã fañ viñ yisã, nã tãgi təshã fañ viñ gisã, viñ ki yisã vənu vəshã she' maa yizii Yeso Kristo, baa bwanə Nwi, fañ lùu Tii ħwaa-nsiñ, fi yiba jin Kristo.

Ntisã tĩ vii məndaa, nã tĩ vənmbwaa nã vətii vã vənmbwaa, nã tĩ vəbu' nã vətii vã vəbu'
(Efesɔs 5.21–6.9)

¹⁸ Mã kã gi nu tĩ vėki vã məndaa ndwã. Viñ zɔ! Viñ ki su'sã yinwaa yin nsi tĩ vəndã viñ, fañ ħkã kù'nã tĩ vii fañ vəñ be'sã Kristo nã.

¹⁹ Gã fi maa viñ, vəndã vã vėki, viñ zɔ! Viñ ki kaw vėki viñ! Ki viñ ki shã tĩ vəñ me!

²⁰ Gã fi maa viñ, vənə, viñ ki zɔnã vəshwi viñ ghò vətii viñ maa vənu vəshã, bu' laa ħkã bàw sí Kristo laa vii mbiã fañ vəñ be'sã ħwã, ki yi niñiñ.

²¹ Gã fi maa viñ fañ viñ lùu vətii vənə, ki viñ baa ki taw vəñ viñ me, bu' fwisã vəñ bwa.

²² Gã fi maa viñ vəbu', viñ ki zɔnã vii mbiã fañ vəñ kii viñ taa mbi nyã maa vənu vəshã. Ki viñ ki zɔnã vəñ she' maa yighee njyã fañ vəñ lùu yi viñ me, yaa vii fañ vəñ yaa ki tã sí maa məbəñsã vii. Viñ ki fa' nã fwi yimu' maa jii yijã, yaa vii fañ vəñ fee Nwi. ²³ Maa vənu vəshã fañ vi kò tĩ viñ, laa viñ fa' nã, viñ ki fa' nã fwi yijã, bi'tã laa viñ fa' tĩ Nwi, laa viñ kee fa' she' tĩ wã mənaw me. ²⁴ Viñ kò' kii laa tita Yeso Kristo ndò ndò' viñ, fañ viñ ndò zi məbwey vəlwan fi ghò ħwã, bu' laa viñ lùu vii fa' Kristo nã. ²⁵ Luu nã, vii mbiã fañ vəñ yisã vənu vəbwəvã, tita Yeso Kristo ndò ki ndò' vəñ she' maa bwã vəñ fañ vəñ nã yisã nã. Viñ kò' kii laa ħwã ndò ki so' vii, kee ki seesã mbi me.

4 Gã fi maa viñ, vətii ħii, viñ ki yi jã tĩ vəbu' viñ, yisã nu ħkiã fañ ħkã kù'nã tĩ vəñ. Viñ ki lumã laa viñ baa luu kii tii ħii wiñ taa yizò fañ ħwã so' viñ.

Ntisã tĩ vii Nwi vəshã

² Viñ ki shò'tã Nwi ghee nshã, kee bwa me! Viñ ki shi nã yiki', bwanə Nwi maa vənu vəshã! ³ Viñ ki shò'tã Nwi tɔ yia nizi, laa Nwi ganɔ yia, ħã'sã jii tĩ yia, tĩ ka' yia ki fi'tã nu Nwi tĩ vii, baa naysã nu Kristo fañ ħkã nã ndenã fi ghò vii nã. Luu she' bu' nu Kristo kó, fañ mã lùu feenã taa ħii mfiiñ nã. ⁴ Viñ ki ndwanə Nwi laa ħwã kwanə ħkee yigisã yi shuu mã, tĩ ka' mã ki gisã, vənu lùu vəley tĩ vii.

⁵ Gã fi maa nshinë yin, viñ kii yitɔfã maa vii mbiã fañ kee lùu vii Nwi me! Ki viñ ki bisã yighee njyã fañ Nwi kò tĩ viñ, laa viñ ki fa' tĩ ħwã nã me! ⁶ Viñ yisã laa yigisã yin luu yizutã, nyã baa lùu yindiñ tĩ vii, tĩ ka' viñ kii maa məbəñsã yigi tĩ me yigi tĩ vii ħkee yijã.

Shò'tã Pɔɔl tĩ vii Kristo fi shi Kòlòsii

⁷ Mã tɔñ Tikikɔs tĩ viñ, ħwã taa naysã vənu vəñ tĩ viñ vəshã. Tikikɔs lùu weenshu ħwaa-nsiñ fi taa ħii Nwi, fañ mã kãw. Njwã fa' tĩ Nwi nã fwi yi yimu', baa lùu

wuu fa' Yeso Kristo she' yaa mə. ⁸ Mə tɔŋ ɲwə tɛ viŋ, tɛ ka' ɲwə nàysə vənu via tɛ viŋ vənsə, baa nə laa ɲwə baa we'sə viŋ nizi maa nu Nwi. ⁹ ɲwə jwi ghɔ Onesimɔs mɔ', faŋ lùu wuu wiŋ nə. ɲwə baa lùu weenshu ɲwaa-nsiŋ faŋ mə kàw ɲwə. ɲwə be'sə Kristo nə fwi yimu'. Vii vè vəbɔɔ taa naysə vənu vənsə tɛ viŋ, faŋ mbə gay feenə maa yia.

¹⁰ Aristarkɔs faŋ ɲwə lùu feenə taa ɲii mfiŋ yia ɲwə mɔ', shɔ'tə viŋ. Mark, wee weenshu Barnabas, shɔ'tə viŋ nizi. Mə du'tə mə nyc' vənu kòŋ ɲwə tɛ viŋ. laa ɲwə taa jwi yì viŋ, viŋ jia ɲwə jəə. ¹¹ Yeso ɲgwə faŋ vi tii ɲwə nə Justɔs nə, shɔ'tə viŋ nizi. Luu she' vii vɔ vətia nə, yì mə, faŋ vəŋ lùu vii Jus, faŋ yia vi vəŋ fa' nu Kristo mɔ', fi'tə nu yifwàŋ Nwi tɛ vii. Fwi nyaa zutə bu' vəŋ maa yinsəŋ. ¹² Epafra, faŋ lùu wuu shi wiŋ, baa lùu wuu fa' Yeso Kristo nə, shɔ'tə viŋ nizi. ɲwə shɔ'tə Nwi tɔ viŋ

ghee nshə, ndwaŋ Nwi ɲkee nəŋay laa viŋ ta taa nu Nwi, wè' shɔ, ki kii nə Nwi, tɛ ka' viŋ bàw shilə, yì nu ɲkiə faŋ Nwi kàw. ¹³ Mə naysə tɛ viŋ ɲkee maa yinsəŋ laa ɲwə ɲii lə didi' bu' viŋ nə vii Laodosia, baa nə vii Hierapolis. ¹⁴ Lukas, faŋ lùu tii vəfɔ nə, faŋ mə kàw, baa nə Dimas, shɔ'tə viŋ nizi.

¹⁵ Viŋ shɔ'tə vəŋ-nshwi vəŋ-nsiŋ fi Laodosia shee, baa shɔ'tə Nimfa nə nshəŋtə vii Kristo fi taa ɲii ɲwə.

¹⁶ Yighee nɲyə faŋ viŋ tii ɲwə'lə ɲwə mètə, viŋ tɔŋ tɛ vii Kristo fi Laodosia, laa vəŋ tii nizi. Bàw viŋ baa tii ɲwə'lə ɲgwə faŋ mə tɔŋ tɛ vii Nwi fi Laodosia. ¹⁷ Viŋ naysə tɛ Arkipɔs laa ɲwə ki fa' fa' ɲgwə faŋ Nwi nə kò tɛ ɲwə nə, she' jəə jəə, yuu ɲkə kù'nə.

¹⁸ Maa məndwə, ye məshɔ'tə ɲwaa faŋ nyɔ' mə Pɔɔl ɲkee nə ghɔ kaŋ. Viŋ ki lumə laa mə lùu taa ɲii mfiŋ feenə. Nwi tu mənɔŋ-bwaŋnə tɔ viŋ!

1 Tesalonika

Tesalonika nà luu nti' visi fi shi Makedonia. Faŋ Pɔɔl nà fɔŋ gè fi'tà nu Kristo yifi, vɛi Tesalonika vɛyaŋ biŋ ŋwə, luu nà, vɛi Jus kee kàw me, ki sho' ghuu ghi. Ŋwə shɔɔ gə Berea nà Kɔrint. Vəliŋ vi betə Tesalonika vəshi vəmó' buu gə faynə ghɔ vi Pɔɔl shi Kɔrint. Pɔɔl ki nii nyò' ŋwa'lə ŋwə tɛ vɛi Kristo fi nti' Tesalonika. Ŋwə bwaŋ Nwi maa məbiŋ vəŋ, kò bəŋsə bu' vənu vəmó' faŋ vəŋ nà bitə kòŋ məywey fi shi yiku, baa nà faŋ Kristo ndɔ bəŋ jwi mbi. Məsənə vəwaytə:

Vənzi vəŋwa'lə
Məbwaŋ nà məbəŋsə
Nshinə vɛi Kristo
Faŋ Kristo ndɔ bəŋ jwi
Yigi yimó' kòŋ nshinə vɛi Kristo
Vəndwə və ŋwa'lə

Faŋ Pɔɔl nà shò'tə Nwi tɔ vɛi Tesalonika

1 Lùu mə, Pɔɔl, nà Silvanɔs, baa nà Timoti, faŋ yia nyò' ŋwa'lə ŋwə tɛ nshəŋtə vɛi Nwi fi nti' Tesalonika maa yizii tita Nwi, baa nà tita Yeso Kristo. Nwi kɔ viŋ nà məŋkɔŋ-bwaŋnə, baa nà mədu'-nyɔŋ! ² Yia bwaŋ Nwi ghee nshə tɔ viŋ vəŋshə, baa lumə viŋ taa məshɔ'tə wia. ³ Yia ki lumə vəfa' vəjəəvə viŋ faŋ viŋ fa' bu' məbiŋ wiŋ maa Nwi, baa nà vənu vəjəəvə viŋ faŋ viŋ yisə fi taa ŋkawŋə, baa lumə faŋ viŋ jia fwi, kè' tita ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo maa yizii Nwi, faŋ lùu Tii ŋwaa-nsiŋ nà. ⁴ Vaŋ-nshwi via faŋ Nwi kàw, yia kɔ' kii laa Nwi shò' viŋ, ⁵ fɔnə nɔŋ yijəə Nwi faŋ yia nà fi'tə tɛ viŋ nà, kee jwi taa ŋwaa viŋ she' fi maa yigisə shuu me. Ŋkə nà jwi ŋkee nà wutə Nwi, baa nà Zwi'tə Ley Nwi. Yia nà dè tɛ viŋ faŋ nɔŋ yijəə y' luu ŋkee nu yinsəŋ. Viŋ kɔ' kii faŋ yia nà tò' taa ŋwaa viŋ maa mədè jii tɛ viŋ. ⁶ Viŋ nà zwètə nshinə yia baa nà nshinə tita Yeso, bu' faŋ viŋ nà zò nu Nwi, biŋ nà məŋaytə, faŋ vi nà kɔlə kɔ ŋi' tɛ viŋ ŋkee yiyaŋ. Nə yisə Zwi'tə Ley Nwi laa viŋ nà biŋ nà məŋaytə nà.

⁷ Ninin, viŋ gu vɛi tɛ ka' vɛi məbiŋ Nwi fi shi Makedonia baa nà fi shi Akaya vəŋshə bè'sə ghuu yito' kiŋ, ⁸ fɔnə nu Nwi nà fùu fi ghɔ viŋ, saynə taa məshi mə Makedonia nà Akaya, baa kii shòɔ fi fuŋ, vi kii nà məbiŋ wiŋ, faŋ viŋ nùŋ fwi maa Nwi nà, maa vəshəŋ vəŋshə. Ninin, yia kee baa kii nu gi me, ⁹ bu' laa nshì-tɔ vɛi vó gisə nu kia, faŋ yia nà jwi y' viŋ nà, tɛ vɛi, baa gi faŋ viŋ nà kwiinə fwi siŋ, nùŋ maa Nwi, mè' vənwi vədayday, fa' tɛ Nwi faŋ lùu Nwi yinsəŋ, faŋ kii she' ŋwə kii məbwey, ¹⁰ baa nà laa viŋ ki' Yeso, wee Nwi, faŋ Nwi nà ywèysə ŋwə fi shi yiku nà, faŋ ŋwə ndɔ si' fi yizɔ, jwi bwèysə nsiŋ fi taa nso' Nwi faŋ nyə ndɔ ŋii maa vɛi nà.

Faŋ Pɔɔl nà lùmə tɛ vɛi Tesalonika faŋ ŋwə nà bi tey ki fi'tə nu Nwi tɛ vəŋ

2 Vaŋ-nshwi via, viŋ kɔ' kii laa nu ŋkiə faŋ yia nà jwi y' viŋ nà, kee ndi day me. ² Viŋ baa luu kii faŋ yia nà bi yè ŋi' nti' Filipi, vɛi kɔ ŋi' tɛ yia didi'. Luu nà, yia jia fwi bu' Nwi wia, jwi fi'tə nɔŋ yijəə Nwi tɛ viŋ, faŋ vi nà kɔlə nywènə yia nà. ³ Yia nà kee tisə viŋ nà nu faŋ ŋkə kee yiku'nə me, kee gi tɛ viŋ nà fwi yibwə me, kee mɔŋ maa məbwe'sə viŋ me. ⁴ Yia bee kii gisə nu ŋkiə faŋ Nwi kəə, bu' laa ŋwə nà mɔŋ yia laa yia kù'nə mu, buu kò nu k' taa ghɔ yia, faŋ lùu nɔŋ yijəə Nwi. Yia fi'tə nɔŋ y' ninin, kee kəə ki bawsə too vɛi me, luu she' maa məbawsə too Nwi faŋ ŋwə kɔ' kii nà fwi sia. ⁵ Viŋ kɔ' kii laa yia nà kee ta gi yigisə bəŋ tɛ viŋ tuu yighee mu' me, ti'nə me gi yigi yimó' maa məshitə viŋ shɔ, maa məkəə ka fi yiba me. Nwi kɔ' kii ninin nizi. ⁶ Yia nà kee kəə laa viŋ, ti'nə me vɛi m'ó', ki bəŋsə yia me, ⁷ faŋ yia nà kɔlə kii wutə bu' laa yia lùu vɛi nɔŋ Kristo. Yia nəə bwasə yinwaa yia nsi, ki' viŋ faŋ nsiŋ nà luu m'ó' nà, she' yaa nshu weembwa yaa ki ki' ŋwiŋ wi nà. ⁸ Bu' ŋkawŋə yia maa viŋ, yia nà kee kaw she' laa yia fi'tə nɔŋ yijəə Nwi tɛ viŋ me. Yia nà bee kii kò yinwaa yia tɛ viŋ, bu' faŋ yia kaw viŋ didi'. ⁹ Vaŋ-nshwi via, maa viŋ lùmə faŋ yia nà fà' nà wutə, fà' vətə' nà shishwi, laa ki tuu wə fi wiŋ kee ki ye ŋi' maa məzəsə yia me, faŋ yia nà fi'tə nɔŋ yijəə Nwi tɛ viŋ nà. ¹⁰ Nshì-tɔ wiŋ, nà Nwi, nà ye nà yisə faŋ nshinə yia nà luu yiley, baa lùu yiloomə taa ŋwaa viŋ, yia kee gu tuu nu maa viŋ, faŋ viŋ nùŋ fwi siŋ maa Nwi nà me. ¹¹ Viŋ kɔ' kii laa yia nà y' nu maa wə nà mu' nà mu' fi wiŋ she' faŋ ti' wee yaa ki yisə maa ŋwiŋ wi. ¹² Yia nəə bwasə fwi siŋ, kwàŋ wutə maa viŋ, ki tisə viŋ maa məshi nshinə nɔŋ faŋ nyə kù'nə tɛ Nwi, faŋ ŋwə tii viŋ taa nu yifwàŋ ki, faŋ ŋkə bàw yaa ŋwə.

Fañ Pɔɔl nə bwàŋ Nwi tɔ vîi Tesalonika

¹³ Nîniŋ, yia bwaŋ Nwi bu' viŋ ghee nshə. Yighee nɔyə faŋ yia nə jwî nə yigisə Nwi tɛ viŋ nə, viŋ zɔ, nùŋ fwi siŋ shɔ, kee ndi yigisə yɔ yaa yigisə wə mən̄saw me, ndi lùu yaa yigisə Nwi, faŋ nyə lùu nîniŋ yinsəŋ. Nə luu nîniŋ bu' laa Nwi nə fa' taa ŋwaa viŋ, faŋ viŋ nə nùŋ fwi siŋ maa ŋwə nə. ¹⁴ Vaŋ-nshwi via, viŋ ndi ghuu yito' vîi Nwi fi shi Judia, faŋ vəŋ lùu vîi Nwi fiiba Yeso Kristo, bu' faŋ viŋ ye ŋi' fi gho vîi shi viŋ, she' faŋ vîi Jus vɔ ye ŋi' fi gho vîi shi vəŋ nə. ¹⁵ Vîi Jus nə kee kɔ ŋi' she' tɛ vîi Nwi fiiba Yeso me, vəŋ nə bee kii zwi nshi-tɔ tita Yeso, baa zwilə nshiisə-ŋii sɔghɔ nizi, baa luu sho' ghuu ghia. Vəŋ kee baw tɛ Nwi me; vəŋ lùu vîi mbeenə vîi vəŋshə. ¹⁶ Vəŋ baa faŋ yia laa ki yia ki gisə tɛ vîi tətɔŋ fu, tɛ ka' Nwi bweysə vəŋ me. Nîniŋ, vəŋ lwèsə mfi' nu bwə vəŋ yighee mu'. Luu nə, nɔɔ' Nwi du'tə nyə jia vəŋ maa məndisə vəŋ.

Fañ jîŋ vîi Tesalonika za və Pɔɔl

¹⁷ Vaŋ-nshwi via, faŋ nsîŋ nə gàasə maa wee-fi-kunɔtə yighee nee nə, jîŋ yîŋ za yia didi', faŋ vi kɔlə gàasə she' məyənə yîŋwaa nyaa-nsîŋ, kee gàasə fwi saŋ-nsîŋ me. Nîniŋ, yia kəə ŋkee didi' maa məyè yikə' yîŋ ghee nshə, ¹⁸ kəə jwi ye viŋ ghee ghee. Nshi-tɔ ŋwaa, Pɔɔl, yaa kəə jwi yi viŋ yighee mu', ti'nə me ghee bɔɔ, luu nə, tii vəzwitə vəbwəvə fəŋ yia. ¹⁹ Nu ŋkiə tɛ ka' yia ŋaytə shɔ visi tita ŋwaa-nsîŋ Yeso maa yighee nɔyə faŋ ŋwə ndɔ bəŋ jwi nə, taa luu kə? Nu ŋkiə tɛ ka' vi ndɔ bəŋsə yia shɔ, yia nùŋ fwi sia shɔ, lùu kə? Maa luu she' viŋ. ²⁰ Yia ndɔ ŋaytə maa yighee yɔ luu bu' viŋ. Nwi yisə yia kwalə bu' viŋ.

Fañ vîi Nwi fi nti' Tesalonika go' gho vi Kristo, ki kaw yîŋwaa yivəŋ, vəŋ vəŋ

3 Nîniŋ, faŋ nə ki ka' yia kee baa dù' maa məbaa zɔ ŋkɔŋ yîŋ nə me, yia nə biŋ nə fwi yijəə maa mətɔŋ Timoti tɛ viŋ, baa luu dù' shi Atens nîniŋ. ² Nîniŋ, yia nə tɔŋ Timoti, faŋ lùu weenshu ŋwaa-nsîŋ, baa lùu wuu fa' Nwi faŋ yia vi vəŋ fi'tə nɔɔŋ yijəə Nwi kòŋ Yeso Kristo nə. Yia nə tɔŋ ŋwə nîniŋ laa ŋwə jwi wè'sə fwi siŋ, gəŋtə viŋ maa mən̄uŋ fwi siŋ maa Yeso Kristo, twè' shɔ, ³ laa ki tuu wə fi viŋ bəŋ yiba bu' ŋi' nɔyə faŋ nyə ŋii maa viŋ ndwə nə me, faŋ vi jiatə viŋ, yi nə viŋ nə. Viŋ baa luu kii laa lùu nu kaŋ-nsîŋ maa məyè ŋi' nîniŋ. ⁴ Maa viŋ lumə laa yia nə nàysə tɛ viŋ fi ntaŋ, faŋ nsîŋ nə luu mɔ' nə, laa lùu nu kaŋ-nsîŋ maa məyè ŋi' fi gho vîi. Maa ŋkə gay she' nîniŋ, viŋ baa luu kii nîniŋ. ⁵ Lùu nu ŋkiə faŋ ŋkə nə yisə laa ki ka' mə kee baa jia fwi nyaa me, tɔŋ Timoti maa məkii nə məbiŋ viŋ, faŋ viŋ nùŋ fwi maa Kristo nə, bu' tii vəzwitə vəbwəvə mɔŋ viŋ, bwè'sə viŋ, viŋ ndi jii, buu vəfa' via taa ŋwaa viŋ ki nii yindi. ⁶ Lùu ndwə, Timoti bəŋ jwi fi yi viŋ, jwi yi yia, nàysə nɔɔŋ yijəə tɛ yia, laa viŋ gò'sə viŋ vi Kristo, kawna viŋ viŋ, ndɔ lumə yia jəə ghee nshə, baa nə laa jîŋ məyè yia zasə viŋ nizi, she' faŋ jîŋ yîŋ zasə yia nizi. ⁷ Nîniŋ, fwi sia zutə bu' viŋ, vaŋ-nshwi via, faŋ yia kɔlə

ye ŋi' yiaŋ, vîi yinə yia nə. Fwi sia zutə bu' faŋ viŋ gò'sə maa nu Kristo nə. ⁸ Yia baa luu bwey ndwə, bu' laa viŋ tîŋ we' maa nu tita Kristo. ⁹ Sii ka' yia kɔ kə tɛ Nwi, bwàŋ ŋwə bu' laa viŋ nùŋ fwi siŋ maa Kristo nə, fɔnə yia kii məŋaytə yaŋ visi Nwi bu' viŋ. ¹⁰ Yia shɔ'tə Nwi ŋkee didi' vətə' nə shishwi, laa ŋwə biŋ yia jwi yè viŋ nə si, gəŋtə viŋ maa nu ŋkiə faŋ viŋ bəə fi taa məbiŋ viŋ, tɛ ka' viŋ tîŋnə we' maa nu Nwi.

¹¹ Baw nshi-tɔ Nwi, tii ŋwaa-nsîŋ, gho tita ŋwaa-nsîŋ Yeso Kristo ŋa'sə jii tɛ yia maa məjwi yi viŋ. ¹² Baw tita Kristo yisə ŋkawna yîŋ yaŋ, viŋ ki kawna yîŋwaa yîŋ, baa luu kaw vîi vəŋshə, gə visi visi, ŋkə lwaŋ taa fwisə viŋ bə, she' faŋ yia kàw viŋ nə. ¹³ Tita ŋwaa-nsîŋ Yeso ki yisə nîniŋ, kwàŋ wutə taa fwisə viŋ, laa yighee nɔyə faŋ ŋwə ndɔ bəŋ jwi gho vi vîi vi vəŋshə, faŋ vəŋ lùu vîi ley visi Nwi nə, viŋ baw shilə yikə' Nwi, tita ŋwaa-nsîŋ.

Fañ baw viŋ ki to' ghuu yito' kiŋ faŋ ŋkə kù'nə tɛ Nwi

4 Vaŋ-nshwi vaŋ, yia fəynə vənu vɔ laa viŋ ki to' ghuu yito' kiŋ, ŋkə ku'nə tɛ Nwi. Maa viŋ nə du'tə viŋ zɔ fi gho yia, faŋ ŋkə kù'nə maa məto' visi Nwi; viŋ baa luu tɔ' nîniŋ. Nîniŋ, yia bu' gho tɛ viŋ, tisə viŋ maa yizii tita Yeso, laa viŋ ki to' nîniŋ, gə visi visi. ² Viŋ kɔ' kii nə ntisə sɔ, faŋ yia nə kɔ tɛ viŋ maa yizii tita Yeso nə. ³ Nu ŋkiə faŋ Nwi kəə lùu laa viŋ baw, ndɔ fîŋə ŋwə, nyîŋ fi maa nu vəkɔ sakə. ⁴ Baw wə tɛ me wə ki shiina ŋwaa wi, shi she' gho zu wi, tɛ ka' viŋ lùu vîi ley visi Nwi, gə nə visi, vi ki bəŋsə viŋ shɔ visi Nwi. ⁵ Ki viŋ ki tii vəkɔ she' faŋ mbasə ŋwaa viŋ kàw me, yaa vîi mə-manə Nwi yaa ki yisə nə. ⁶ Baa nə laa ki wə yi nu bwə maa weenshu wi me, kee ki fuŋsə ŋwə maa nu me, bu' laa tita Nwi bəŋsə vənu vəbwəvə vɔ vəŋshə tɛ vîi, kwan nɔɔ' tɔ vəŋ, she' faŋ yia nə du'tə yia naysə tɛ viŋ, baa tisə viŋ shɔ nə. ⁷ Nwi nə kee tii nsîŋ laa nsîŋ ki yisə vənu vəbwəvə me. Nwə nə tii nsîŋ laa nsîŋ baw shilə, gə nə visi. ⁸ Nîniŋ, wə ntiə faŋ ŋwə shia nu kɔ, kee shia luu wə me, ŋwə shia luu Nwi, ŋkee ŋwə faŋ ŋwə kwan Zwitə ki, faŋ ŋkə baw shilə nə, taa fwisə viŋ. ⁹ Gə fi maa nu məkaw yîŋwaa yîŋ, ŋkə kee lùu nu faŋ mə taa baa nɔɔ' tɛ viŋ me, bu' laa nshi-tɔ Nwi deesə viŋ maa məkaw yîŋwaa yîŋ, viŋ viŋ. ¹⁰ Viŋ baa luu yî nîniŋ maa vaŋ-nshwi vaŋ-nsîŋ vəŋshə fi shi Makedonia. Vaŋ-nshwi via, yia tisə viŋ she' laa viŋ kɔ' ki gîgə nə visi taa ŋkawna yîŋ yɔ. ¹¹ Viŋ ki tə si maa mədu' bwaŋnə, baa nə laa wə tɛ me wə ki ndeynə nu ki, fa' fa' nə gho ghi maa məkii fazi, she' faŋ yia nə du'tə yia tisə viŋ shɔ nə. ¹² Viŋ yi nîniŋ laa ghuu yito' kiŋ baw tɛ vîi mbîə faŋ vəŋ kee lùu vîi Nwi me, baa nə laa viŋ kee ki bəə fa laa vəŋ ki gəŋtə viŋ shɔ me.

Fañ Pɔɔl nə zwisə fwisə vîi Kristo bu' vaŋ-nshwi vəŋ faŋ vəŋ nə kukə

¹³ Vaŋ-nshwi via, yia kee kaw laa viŋ du' nshi bu' nu vaŋ-nshwi vaŋ-nsîŋ mbîə faŋ vəŋ kukə me. Yia kəə twelə tɛ viŋ laa ki viŋ luŋ yaa vîi mɔ' faŋ vəŋ kee kî' məbwey vəlwan me. ¹⁴ Ki luu nsîŋ biŋ laa Yeso nə ku, baa ywèy fi shi yiku, buu nsîŋ kɔ' kii laa Nwi ndɔ yisə

laa vii mbiə faŋ vəŋ nə kukə nə, ndɔ gə zi' shəŋ ŋkiə faŋ Yeso lùu shɔ nizi. ¹⁵ Nu ŋkiə faŋ yia naysə tɛ viŋ nd-wə, nə twèlə nshi-tɔ tita Yeso tɛ yia. Viŋ zɔ! Nu kaŋ-nsiŋ, faŋ nsiŋ dù' yinyay ndwə, baa du' yinyay gə kɔ tɛ shi ŋkiə faŋ tita Yeso ndɔ bəŋ jwi, kee shɔɔ nu vii mbiə faŋ vəŋ nə kukə nə me. ¹⁶ Nshi-tɔ tita Yeso ndɔ gi nəŋjay, nshiiŋii taa mbu' Nwi lu', yisaw Nwi gi maa yighee nɔyə faŋ tita Yeso ndɔ si' fi taa yizɔ. Vii mbiə faŋ vəŋ nə kukə maa yizii Kristo nə, ki nii ywèy fi shi yiku ŋkəə, ¹⁷ buu Nwi ndi nsiŋ, faŋ nsiŋ lùu vii faŋ nsiŋ ndɔ du' yinyay maa shi kɔ, ndi nsiŋ nə mbɔ', nsiŋ vi vəŋ ko' yizɔ mɔ', fəynə nsiŋ vi tita Yeso, dù' niniŋ nsiŋ vi tita Yeso ghee nshə. ¹⁸ Niniŋ, viŋ zwisə fwi siŋ nə təgi tɔ, viŋ viŋ.

Faŋ ka' wə kee kxi nə shi ŋkiə faŋ Yeso Kristo ndɔ baa jwi shɔ me

5 Vaŋ-nshwi via, gə fi maa yighee nɔyə faŋ vənu vɔ ndɔ gay nə, kee bàw mə nɔy' tɛ viŋ me. ² Nshi-tɔ wiŋ kɔ' kxi ŋkee jəə laa, shi məjwi tita Kristo ndɔ luu yaa ndɔ', faŋ ŋwə yaa ki jwi nintəŋ vət'u', faŋ wə kee yiki me. ³ Vii ndɔ ki gisə laa, mbi dù' nə mənɔŋ-bwaŋnə, nu kee baa lùu shɔ tɛ ka' ŋkə ghɔ' vii me. She' yighee yɔ faŋ vəŋ gisə niniŋ nə, nɔɔ' Nwi gwəkə ŋii maa vəŋ, she' yaa nu wəzwi gɔsə faŋ yighee yi gwəkə kù' maa məbi. She' niniŋ, jii maa mənyin kee baa lùu shɔ maa yighee yɔ me. ⁴ Gə fi maa viŋ, vaŋ-nshwi via, viŋ kee lùu taa mfinsə me; shi kɔ kee ndɔ gwəkə jiiwi tɛ viŋ yaa ndɔ' me. ⁵ Viŋ vənsə lùu vii taa məley, baa lùu vii shi kɔ. Nsiŋ kee lùu vii fu vət'u' me, kee lùu vii mfinsə me. ⁶ Niniŋ, ki nsiŋ ki bwey yaa vii vɔ me; nsiŋ ki shi nə yiki', bwasə ŋwaa. ⁷ Vii mbiə faŋ vəŋ bibwey, bwey luu vət'u'. Vii mbiə faŋ vəŋ nu məlu', mbə shɔɔ si vəŋ, mbə shɔɔ she' vət'u'. ⁸ Gə fi maa nsiŋ, faŋ nsiŋ lùu vaŋ shi kɔ nə, bàw nsiŋ jia fwi saŋ-nsiŋ, mɔ' məbiŋ nə ŋkawə yaa ŋjwi yighaw faŋ nyə shiinə nsiŋ fi ghɔ nu bwə. Nsiŋ ki ki' məbwey vəlwan. Məki' məbwey ghɔ lùu yaa yizɔ' vəsoge' tɛ nsiŋ, shitə nsiŋ fi ghɔ zwitə bwə. ⁹ Viŋ yi niniŋ bu' laa Nwi nə kee nùŋ nsiŋ laa nɔɔ' yi ndɔ jia nsiŋ me. Nwə nə tii nsiŋ laa nsiŋ ndɔ zi məbwey vəlwan fi yiba tita ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo, ¹⁰ faŋ ŋwə nə kù tɔ nsiŋ nə. Niniŋ, nsiŋ du' nə yiki', tɛ'nə me

bibwey, nsiŋ du' yinyay nsiŋ vi vəŋ. ¹¹ Niniŋ, viŋ we'sə wə nə wə, gaŋtə wə nə wə maa mənun fwi maa Nwi, ki yisə niniŋ, she' faŋ viŋ yisə nə.

Nu ŋkiə faŋ ŋkə bàw tɛ vii Kristo maa məyisə

¹² Vaŋ-nshwi via, yia bu' ghɔ tɛ viŋ laa viŋ kxi nə nu vii mbiə faŋ vəŋ sàŋ yinwaa yivəŋ maa vəfa' bu' viŋ. Vəŋ du' tɔ viŋ maa yizii tita Yeso, tisə viŋ. ¹³ Bàw viŋ biŋ vəŋ, kɔ feenə tɛ vəŋ didi', kàw vəŋ bu' nu fa' vəŋ kɔ. Viŋ du' nɔyŋ viŋ viŋ. ¹⁴ Vaŋ-nshwi via, yia tisə viŋ laa viŋ ki bɔŋsə vii faŋ vəŋ to' fi maa jii yigŋkə, baa bàwsə fwisə vii mbiə faŋ fwisə vəŋ lɔ'. Viŋ ki gaŋtə vii mbiə faŋ vəŋ kee lùu vəwe' maa nu Nwi me. Viŋ kee gəŋsə vii vənshə. ¹⁵ Viŋ ki ye laa ki wə bəŋsə bwə nə bwə me. Viŋ bee kii ki yisə jəə maa viŋ, viŋ viŋ, baa luu yisə jəə maa vii vənshə.

¹⁶ Viŋ ki ŋaytə ghee nshə, ¹⁷ shɔ'tə Nwi ghee nshə, ¹⁸ bwaŋ ŋwə maa vənu vənshə, bu' laa nu ŋkiə faŋ Nwi kəə, lùu laa viŋ ki yisə niniŋ maa yizii Yeso Kristo. ¹⁹ Ki viŋ fəŋ Zwiətə Ley Nwi me, ²⁰ kee mənə nu ŋkiə faŋ Nwi kwàŋ shuu vii, vəŋ gisə me. ²¹ Viŋ ki kwa'tə vənu vənshə, jia ŋkiə faŋ ŋkə kù'nə. ²² Viŋ ki shiinə yinwaa yin fi ghɔ nɔ nu bwə tɛ me nɔ nu bwə.

Faŋ bàw nshi-tɔ Nwi gaŋtə viŋ maa mədu' ley visi Nwi

²³ Nshi-tɔ Nwi faŋ ŋwə lùu Nwi mənɔŋ-bwaŋnə nə, yisə viŋ baw shilə maa vənu viŋ vənshə! Bàw ŋwə jia zwitə kiŋ nə fwi siŋ nə ŋwaa wiŋ, laa viŋ baw mètə, tuu wee-ndo' kee lùu maa viŋ me, maa shi ŋkiə faŋ tita ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo ndɔ bəŋ jwi. ²⁴ Nwi, faŋ ŋwə tii viŋ nə, lùu wuu yinsəŋ. Nwə ndɔ baa yi nu kɔ.

Vəndwə və ŋwa'lə

²⁵ Vaŋ-nshwi via, viŋ ki shɔ'tə Nwi tɔ yia. ²⁶ Viŋ shɔ'tə vaŋ-nshwi vaŋ-nsiŋ vənshə, nɔyŋ fəə vəŋ maa yizii Nwi.

²⁷ Mə lɛ'tə Mɔ'mbi tɔ viŋ laa viŋ tii ŋwa'lə ŋwə tɛ vaŋ-nshwi vaŋ-nsiŋ vənshə. ²⁸ Tita ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo tu mənɔŋ-bwaŋnə tɔ viŋ, kèe gəŋ siŋ!

2 Tesalonika

Tɔ vɛi Kristo fi nti' Tesalonika nɛɛ buulɛ bu' mɛbɛŋ jwi Kristo. Pɔɔl naysɛ tɛ vɛŋ laa wuu mɛbwe'sɛ vɛi ndɔ jwi ŋkɛɛ, vɛnu vɛbwɛvɛ fuu vɛyɛŋ mbi, buu Yeso ndɔ bɛŋ jwi. Bɛw vɛi Kristo nuŋ fwi vɛŋ maa Nwi, we' shɔ, kee ki bɛɛ ŋay me.

Mɛsɛnɛ vɛwaytɛ:

Vɛnzi vɛ ŋwa'lɛ
Mɛbɛŋsɛ nɛ nɔɔ' Nwi
Faŋ Yeso Kristo ndɔ bɛŋ jwi
Nshinɛ vɛi Kristo
Vɛndwɛ vɛ ŋwa'lɛ

Shɔ'tɛ Pɔɔl tɛ mɛshɛŋtɛ vɛi Kristo fi nti' Tesalonika

1 Lɛuu mɛ, Pɔɔl, nɛ Silvanɔs, baa nɛ Timoti, faŋ yia tɔŋ ŋwa'lɛ ŋwɛ tɛ mɛshɛŋtɛ vɛi Kristo fi nti' Tesalonika, faŋ viŋ shɛŋtɛ maa yizii Nwi, tii ŋwaa-nsiŋ, nɛ tita ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo. ² Tita Nwi gho tita Yeso Kristo tu mɛnɔŋ-bwaŋnɛ tɔ viŋ, baa nɛ mɛdu'-nyɔŋ.

Faŋ Pɔɔl nɛ bwɛŋ Nwi bu' vɛi Tesalonika faŋ vɛŋ nɛ nuŋ fwi vɛŋ maa Kristo, twɛ' shɔ

³ Vaŋ-nshwi via, bɛw yia ki bwaŋ Nwi bu' viŋ ghee nshɛ. Ŋkɛ kù'nɛ maa mɛyi niniŋ, bu' laa viŋ wɛ' maa nu ŋkiɛ faŋ viŋ nuŋ fwi siŋ shɔ nɛ. Ŋkawɛ yiy faŋ viŋ vɛnshɛ kaw nɛ yiywaa yiy, viŋ viŋ, baa lɛuu yiyɛŋ, gɛ visi visi nizi. ⁴ Nshi-tɔ wia ŋaytɛ, baa bɛŋsɛ viŋ fi taa vɛmɛshɛŋtɛ vɛ vɛi Nwi, bu' laa viŋ jia fwi siŋ, nuŋ she' maa Kristo ghee nshɛ, faŋ vɛi sho' ghuu ghiŋ, kwaŋ ŋi' maa viŋ nɛ. ⁵ Nu kɔ lɛuu shwenɛ tɛ viŋ laa Nwi ndɔ sho'tɛ vɛnu vɛ vɛi, shia maa jii yiloomɛ. Ŋwɛ ndi viŋ laa viŋ kù'nɛ maa mɛzi nu yifwɛŋ Nwi, bu' laa viŋ biŋ ŋi' yɔ nɛ.

Faŋ Nwi ndɔ shia nɔɔ' tɔ vɛi, nyɛ loomɛ

⁶ Lɛuu niniŋ bu' laa ŋkɛ kù'nɛ tɛ Nwi maa mɛndɔ bɛŋsɛ kɔ ŋi' tɛ vɛi mbiɛ faŋ vɛŋ nɛ kwɛŋ ŋi' maa viŋ nɛ. ⁷ Ŋwɛ ndɔ baa kɔ zutɛ tɛ viŋ faŋ viŋ yɛ ŋi' fi gho vɛi nd-wɛ nɛ. Ŋwɛ ndɔ kɔ zutɛ tɛ nsiŋ vɛnshɛ maa yighee nyɛ faŋ tita Yeso ndɔ fuu fi taa yizɔ ntee, ki jwi gho nshiiisɛ-ŋiisɛ Nwi faŋ wutɛ ki lɛuu maa vɛŋ nɛ. ⁸ Ŋwɛ ndɔ jwi nɛ wisɛ faŋ ŋwɛ kii laa wuŋ-wuŋ, bɛŋsɛ bwɛ tɛ vɛi mbiɛ faŋ vɛŋ kee kii nɛ Nwi me, baa nɛ tɛ vɛi mbiɛ faŋ vɛŋ kee biŋ nɔŋ Nwi bu' tita ŋwaa-nsiŋ Yeso me, kee zɔnɛ ŋwɛ me. ⁹ Nɔɔ' ndɔ ŋii maa vɛi vɔ ŋkee yiwe', vɛŋ ndɔ ye ŋi' yiyɛŋ didi' faŋ nyɛ gò'sɛ yighee mu'. Ŋkɛ taa ndɔ fi gho tita Kristo, fi maa wutɛ ki kɛkwɛlɛ nɛ, faŋ ŋkɛ bɛw shɔɔ ki. ¹⁰ Nɔɔ' yɔ ndɔ jia vɛŋ maa yighee nyɛ faŋ tita Yeso ndɔ baa bɛŋ jwi maa mɛdɛ yikwalɛ yi tɛ vɛi ley vi. Vɛi vɛnshɛ faŋ vɛŋ nɛ nuŋ fwi vɛŋ maa ŋwɛ, ndɔ

bɛŋsɛ ŋwɛ maa shi kɔ. Maa viŋ nɛ biŋ nu ŋkiɛ faŋ yia nɛ gi tɛ viŋ ntee nɛ.

Faŋ Pɔɔl nɛ shɔ'tɛ Nwi tɔ vɛi Kristo fi nti' Tesalonika

¹¹ Niniŋ, yia bu' gho tɛ Nwi tɔ viŋ ghee nshɛ, laa ŋwɛ yisɛ viŋ ku'nɛ maa mɛndɔ zi mɛbwey vɛlwaŋ faŋ ŋwɛ nɛ tii viŋ shɔ nɛ, baa nɛ laa ŋwɛ ndɔ gaŋtɛ viŋ maa mɛmetɛ vɛnu vɛjɛɛvɛ vɛnshɛ faŋ viŋ kɛw maa mɛyisɛ, nɛ vɛfa' vɛnshɛ faŋ viŋ fa' nɛ wutɛ ki, bu' faŋ viŋ nuŋ fwi siŋ maa Kristo nɛ. ¹² Bɛw ŋwɛ ki yisɛ niniŋ, laa viŋ ndɔ ki bɛŋsɛ yizii tita ŋwaa-nsiŋ Yeso. Vi baa luu bɛŋsɛ viŋ bu' ŋwɛ, bu' laa Nwi gho tita Yeso Kristo kee gaŋsɛ siŋ.

Nu mɛjwi Kristo faŋ ŋwɛ ndɔ baa bɛŋ jwi, baa nɛ nu vɛi mɛbwe'sɛ vɛi kɔŋ Kristo

2 Vaŋ-nshwi via, gɛ fi maa mɛjwi tita ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo, faŋ ŋwɛ ndɔ baa jwi, shɛŋtɛ nsiŋ yi ŋwɛ nɛ, yia bù' gho tɛ viŋ laa, ² viŋ ki du', wɛ kee bùulɛ fwi siŋ me. Ki fwi siŋ ghaysɛ viŋ me! Shi kɔ faŋ tita Yeso ndɔ baa bɛŋ jwi nɛ, kee ta yiku'nɛ me. Wɛ kɔlɛ jwi gi tɛ viŋ laa Zwitɛ Nwi twɛlɛ nu kɔ tɛ yi, tɛ'nɛ me laa gi yia tɛ yi, tɛ'nɛ me laa nyɔ' yia niniŋ, laa shi kɔ kù'nɛ, ki fwi siŋ ghaysɛ viŋ shɔ me! ³ Ki viŋ biŋ laa wɛ bwe'sɛ viŋ nɛ tuu nu kɛmu' me! Ka' shi kɔ kee ta kù'nɛ me. Viŋ kɔ' kii laa vɛnu vɛmɔ'vɛ ndɔ ghaa gay ŋkɛɛ, buu ka' shi kɔ taa ku'. Vɛnu vɔ lɛuu laa vɛi ndɔ me' nu Nwi. Wuu mɛtwey ntisɛ Nwi, wee ndwaŋ, fuu taa mbi ntee. ⁴ Wuu mbeenɛ ghɔ ndɔ tuŋ yighaw gho Nwi, kò'sɛ ŋwaa wi yizɔ, kɛɛ maa mɛshɔɔ vɛtɔ vɛnshɛ, faŋ vɛi tii nɛ Nwi, baa nɛ vɛtɔ faŋ vi bɛŋsɛ laa lɛuu vɛtɔ vɛ Nwi. Ŋwɛ ndɔ gɛ du' ŋkee taa ŋii Nwi yikwalɛ, ki tii yizii yi laa yi lɛuu Nwi. ⁵ Maa viŋ baa lumɛ faŋ mɛ yaa naysɛ vɛnu vɔ vɛnshɛ tɛ viŋ faŋ nsiŋ nɛ luu mɔ' nɛ. ⁶ Ndwɛ, viŋ kɔ' kii nɛ nu ŋkiɛ faŋ ŋkɛ fɛŋ wuu ndwaŋ ghɔ, laa ki ŋwɛ ta fuu ntee maa yighee yi me. ⁷ Luu nɛ, nu mɛtwey ntisɛ Nwi du'tɛ ŋkɛ luu maa fa', luu nɛ, kee ta fuu ntee me. Nu kɔ faŋ ŋkɛ ndɔ gay nɛ, ka' ŋkɛ ndɔ gay she' maa yighee nyɛ faŋ Nwi ndɔ ba'sɛ wɛ ntɛ

faŋ ɲwə fəŋ nu kó ndwə nə. ⁸ Ndo luu maa yighee yó, wuu mətwey Nwi ghó fuu ntee. Luu nə, tita Yeso ndo zwi ɲwə she' nə zwiətə shuu ki, ndisə ɲwə maa shi ɲkiə faŋ ɲwə ndo baa fuu ntee, jwì yè vii vi. ⁹ Ndo yisə Satan, tii vəzwiətə vəbwəvə, laa wuu ndwaŋ ghó fuu taa mbi, ki yisə vənu və shuu yɔŋvə vəshə, nə vəshwenə nə vənu və yifin̄tə, faŋ lùu she' vənu və təba. ¹⁰ ɲwə ndo bwe'sə vii nə taŋ vənu vədayday vəshə faŋ mbə kee lùu vəloomə me, bwe'sə vii mbiə faŋ vəŋ nə kee kàw nu yinsəŋ me, tɛ ka' Nwi bwəysə vəŋ me. Vəŋ ndo ndi vənshə. ¹¹ Lùu ɲi' nu ɲkiə faŋ Nwi tɔŋ zwiətə təba, ɲkə fa' taa ɲwaa vəŋ nə wutə laa vəŋ biŋ təba tó. ¹² Niniŋ, Nwi kwàŋ nso' tɔ vii vəshə faŋ vəŋ nə kee biŋ nu yinsəŋ me, kaw she' nu ɲkiə faŋ ɲkə kee lùu kəloomə me. Vəŋ ndo gu nso'.

Faŋ Pɔɔl nə bwàŋ Nwi faŋ ɲwə shò' vii Tesalonika

¹³ Vaŋ-nshwi via, fwi sia dɔŋsə yia laa yia ki bwaŋ Nwi ghee nshə bu' viŋ, faŋ Mɔ'mbi kàw viŋ nə, bu' laa Nwi nə shò' viŋ shù fishi, laa viŋ ndo baw shilə, gè nə visi. Yisə Zwiətə Nwi laa viŋ baw, gè nə visi nə, baa nùŋ fwi maa nu yinsəŋ. ¹⁴ ɲwə nə tii viŋ faŋ yia nə fi'tə nɔŋ yijə Nwi tɛ viŋ nə, laa viŋ ndo kii feenə yaa tita ɲwaa-nsiŋ Yeso Kristo kii feenə nə. ¹⁵ Niniŋ mɔɔ, vaŋ-nshwi via, viŋ ki twe', jia vənu mbiə faŋ yia nə nàysə tɛ viŋ nə shuu wia, nə mbiə faŋ yia nə nyò' tɛ viŋ taa ɲwa'lə wia nə. ¹⁶ Nshi-tɔ tita ɲwaa-nsiŋ Yeso Kristo nə tita Nwi faŋ ɲwə nə kàw nsiŋ, kèe gəŋ saŋ-nsiŋ, bàwsə fwi saŋ-nsiŋ, nsə ku'nə yighee mu' nə, yisə nsiŋ ki ki' ɲkee nu jə. ¹⁷ Bàw ɲwə ki boolə fwi siŋ, kwàŋ wutə maa viŋ, tɛ ka' viŋ ki yisə vənu vəjəəvə vəshə, gisə she' vənu vəjəəvə nizi.

Bàw vii Nwi bu' ghɔ tɛ Nwi laa ɲwə yisə nu ki saynə taa mbi

3 Vaŋ-nshwi via, maa məndwə vənu vó, yia naysə tɛ viŋ laa viŋ ki bu' ghɔ tɛ Nwi tɔ yia, laa nu tita Kristo to' sàynə, vii ki bəŋsə nu kó, yuu ɲkə yaa gay taa ɲwaa viŋ nə. ² Viŋ bu' ghɔ tɛ Nwi laa ɲwə bweysə yia fi ghɔ vii bwənə faŋ vəŋ yisə vənu faŋ mbə kee yiku'nə me. Vəŋ

yì niniŋ bu' laa nu mənuŋsə fwi maa Kristo kee lùu nu vii vəshə me. ³ Luu nə, tita Kristo lùu wuu yinsəŋ, kwaŋ wutə maa viŋ, shiina viŋ fi ghɔ tii vəzwiətə vəbwəvə. ⁴ Yia nùŋ fwi sia maa viŋ bu' tita Kristo laa viŋ ki yisə nu ɲkiə faŋ yia nàysə tɛ viŋ nə, viŋ ki yiyisə, taa baa kó' yiyisə niniŋ. ⁵ Tita Kristo kiasə fwi siŋ, viŋ ki kaw vii faŋ Nwi kaw viŋ nə! Viŋ jia fwi siŋ fi taa ɲi', she' faŋ Kristo nə jia fwi yi nə!

⁶ Vaŋ-nshwi via, yia naysə tɛ viŋ maa yizii tita Yeso Kristo laa, viŋ bu'sə fi ghɔ wə tɛ me wə taa ɲwaa viŋ faŋ ɲwə kee kàw fa' me, kee ki to' fi taa nti ɲyə faŋ yia nə kò tɛ viŋ nə me. ⁷ Viŋ kó' kii faŋ ɲkə bàw laa viŋ ki be'sə ghuu yito' kia, bu' laa yia nə kee tò' twey fa' taa ɲwaa viŋ me, ⁸ kee fi bee wə, zɛ dayday me. Maa yia nə sàŋ yin̄waa, fà' nə wutə, fà' vətə' nə shishwi, laa ki tuu wə fi taa ɲwaa viŋ kee ki ye ɲi' maa məzəsə yia me. ⁹ Yia nəə kee yi niniŋ bu' faŋ ɲkə nə kee kù'nə tɛ yia me. Yia nəə yi niniŋ laa yia də shwenə nu tɛ viŋ, tɛ ka' viŋ ndi ghuu yito' kia fi fuŋ. ¹⁰ Maa yia nə du'tə yia naysə nu kó tɛ viŋ, faŋ nsiŋ nəə ki bii mó' nə, laa wə ki luu kee ki kaw fa' me, ki ɲwə zi me. ¹¹ Yia nyò' vənu vó tɛ viŋ niniŋ, bu' laa yia zɔ laa vii mó' taa ɲwaa viŋ kee to' maa jii yijə me, kee kàw fa' me, to' she' maa nu dayday. ¹² Yia gi tɛ kəŋ vii vó, baa tisə vəŋ maa yizii tita Yeso Kristo, laa vəŋ shia, ki fa' fa', zi fazi vəŋ fi maa fa' vəŋ. ¹³ Gə fi maa viŋ, vaŋ-nshwi via, ki viŋ bwa maa məyi nu jə me! ¹⁴ Ki luu wə mó' kee zò nti yia faŋ nyə lùu taa ɲwa'lə ɲwə nə me, viŋ shwenə ɲwə, kee ki zinə viŋ vi vəŋ me, yuu tɔ ki dii, ɲwə kwiina fwi yi. ¹⁵ Luu nə, ki viŋ ndi ɲwə yaa wuu mbeenə wiŋ me, kó' ki titisə ɲwə, bu' faŋ ɲwə lùu weenshu ɲwaa-nsiŋ nə.

¹⁶ ɲkee nshi-tɔ Tii məncɔŋ-bwaŋnə kɔ viŋ nə məncɔŋ-bwaŋnə ghee nshə maa jiiisə sənshə! Tita Kristo go'sə viŋ vi vəŋ vəshə!

¹⁷ Məshɔ'tə ɲwə faŋ mə nyò' feenə, nyò' mə Pɔɔl ɲgii-mə, ɲkee nə ghɔ kaŋ. Lùu shwenə kaŋ maa vəŋwə'lə vaŋ vəshə faŋ mə nyò' nə. Maa viŋ ye si ɲwa'lə ɲə faŋ mə nyò' ɲgii-mə nə.

¹⁸ Məncɔŋ-bwaŋnə tɛ viŋ fi ghɔ tita ɲwaa-nsiŋ Yeso Kristo.

1 Timoti

Timoti nà luu wuu Kristo fi shi Litra nsi Asia. Nshu wi nà luu wuu Jus, tii wi luu wuu Griik. Njwə gu wuu yito' Pɔɔl, gəntə Pɔɔl maa fa' wi. Pɔɔl me'tə Timoti shi Efesɔs maa məndeynə nshəntə vii Kristo fi yifi. Pɔɔl nyc' ŋwa'lə ŋwə tɛ Timoti laa ŋwə ndiɛnə fi ghɔ vii faŋ vəŋ kee deesə nu Nwi kəjəə me. Vii vi nəə gisə laa ka' wə kii məbwey vəlwan she' faŋ ŋwə kii nə kəŋ vənu vəmó'və, baŋ fazi kəmó', kee ndaa wəzwi me. Pɔɔl baa lesə tɛ Timoti kòŋ jii mətə vənu taa nshəntə vii Kristo, baa lumə tɛ ŋwə maa məfa' jəə tɛ Yeso Kristo. Məsənə vəwaytə:
 Vənzi və ŋwa'lə
 Ntisə bu' nshəntə vii Kristo nə bu' vii faŋ vəŋ dù' tɔ vəŋ
 Ntisə bu' vəfa' və Timoti

Shɔ'tə Pɔɔl tɛ Timoti

1 Lùu mə, Pɔɔl, wuu ntɔŋ Yeso Kristo, faŋ mə tòn ŋwa'lə ŋwə tɛ ghɔ, Timoti. Nsh-tɔ Nwi, wuu məbweysə ŋwaa-nsiŋ, nə Yeso Kristo, faŋ nsiŋ ki' ŋwə nə, nə tii mə maa fa' ŋwaa ghó. ² Mə tòn ŋwa'lə ŋwə tɛ ghɔ, Timoti, faŋ a luu ŋkee ŋwiŋ ŋwaa yinsəŋ fi yiba jii Kristo, bu' faŋ nsoo nùŋ fwi maa ŋwə nə. Tita Nwi ghɔ tita ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo tu məntɔŋ-bwanə tɔ ghɔ, kèe gəŋ sə, kò ghɔ nə mədu'-nyɔŋ!

Bàw a ki ndiɛnə fi ghɔ vii məbuulə nu Nwi

³ Nu ŋkiə faŋ mə nə tɛ ghɔ shɔ yighee njyə faŋ mə nə ndɔ gè shi Makedonia nə, mə baa luu naysə tɛ ghɔ nd-wə, laa a go' shi Efesɔs, twèy tɛ vii mó' faŋ vəŋ kəe deesə nu Nwi kədaykə nə. ⁴ Naysə tɛ vəŋ laa vəŋ me'tə təgi kòŋ vənu vədayday, nə təgi kòŋ təzii təyan, faŋ vəŋ gisə laa lùu təzii tə vii mwanə. Kəŋ vənu vó yaa ki yisə vii gaasə yiqwaa nə yigi yiyan. Ka' mbə kee gəntə wə maa mənuŋ fwi maa Nwi me, ti'nə me maa məfa' fa' Nwi me. ⁵ Nkee ŋi' nu Nwi lùu laa, nsiŋ ki kaw nə yiqwaa nyaa-nsiŋ nə fwi yiley. Nsiŋ kii ŋkawne yó faŋ nu kaŋ-nsiŋ lùu kəley, bu' faŋ nsiŋ nùŋ fwi saŋ-nsiŋ maa Kristo ŋkee maa yinsəŋ. ⁶ Vii mó' mè' jii yó, jia nu day, gisə vənu vədayday. ⁷ Vəŋ kəe lùu vii mədeesə ŋwa'lə Nwi, kee kii nə nu ŋkiə faŋ vəŋ gisə me, ti'nə me nu ŋkiə faŋ vəŋ nuŋsə me.

Yigi kòŋ ntisə Nwi

⁸ Nsiŋ kɔ' kii laa ntisə Nwi bàw, faŋ wə taa ki yisə maa jii njyə faŋ Nwi nə nùŋsə nə. ⁹ Nsiŋ baa kii laa ntisə sɔ kee lùu nu tɛ wə ntia faŋ nu ki lùu kəloomə me, luu she' tɛ vii məsu'tə ntisə nə vii məbuulə, nə tɛ vii faŋ vəŋ kee tii Nwi nə nu me, baa yisə vənu vəbwəvə, nə tɛ vii faŋ vəŋ kee kàw nu jəə me, shishiasə Nwi, nə tɛ vii faŋ vəŋ zwilə vətii vəvəŋ ghɔ vəshwi vəvəŋ, nə tɛ vii məzwilə vii, ¹⁰ nə tɛ vii mətii vəki, nə vii faŋ vəŋ shi ghɔ vəlŋ vəvəŋ vəndɔŋ, nə vii məfiŋ vii, nə vii təba, nə vii faŋ vəŋ kee yizii Nwi maa nshulə shaŋ, nə vii faŋ vəŋ

yisə kəŋ nu tɛ me kəŋ nu faŋ ŋkə kee kù'nə ghɔ nu Nwi yinsəŋ me. ¹¹ Nu Nwi yinsəŋ luu she' ntɔŋ yijəə Nwi kòŋ yikwalə Nwi faŋ Nwi dù' nə məntɔŋ-bwanə, bàw shilə nə. Luu ŋkee ntɔŋ yijəə njyə faŋ Nwi nə kò ghɔ mə laa mə ki fi'tə tɛ vii.

Pɔɔl bwanə Nwi bu' laa Nwi nə bwèysə ŋwə

¹² Mə bwanə tita ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo faŋ ŋwə nə kwàŋ wutə maa mə. Mə bwanə ŋwə bu' laa ŋwə nə biŋ mə laa mə lùu wuu yinsəŋ, tɛ ka' ŋwə nùŋ mə maa fa' wi. ¹³ Njwə nə ndi mə maa fa' wi faŋ mə nəə kɔlə ndàsə yizii yi maa yighee visi, to' sho' ghuu vii vi, yinə vəŋ. Luu nə, ŋwə kee gəŋ saŋ, bu' laa mə nəə yi vənu vó nə nshi, kee ta kii nə ŋwə, nùŋ fwi nyaa maa ŋwə me. ¹⁴ Ninŋ, gəŋsə tita ŋwaa-nsiŋ, Yeso Kristo, faŋ ŋwə kèe gəŋ saŋ nə, shɔk ki, yisə mə nuŋ fwi nyaa maa ŋwə, kàw ŋwə. ¹⁵ Yigisə Nwi lùu nu jəə. Bàw vii vəshə biŋ laa Yeso Kristo nə fùu taa mbi maa məbweysə vii bwəvə, faŋ mə luu nshɔk visi vəŋ. ¹⁶ Nii' nu ŋkiə faŋ Yeso Kristo nə kèe gəŋ saŋ nə, lùu laa ŋwə dè fi maa mə, faŋ ŋwə jia fwi yi tɛ vii vəshə maa vənu vəvəŋ, laa mə luu mfi' nu tɛ vii faŋ vəŋ ndɔ nuŋ fwi maa ŋwə, maa məndɔ zi məbwey vəlwan faŋ ŋwə gò'sə yighee mu'. ¹⁷ Nsiŋ ki bəŋsə Nwi, faŋ lùu fwàŋ məsɔ' mbi ghee nshə. Njwə kee ndɔ ndi me. Wə kee lùu shɔ faŋ ŋwə ye Nwi me. Njwə lùu Nwi ninɔŋ wi. Nsiŋ ki bəŋsə ŋwə, kɔ feenə tɛ ŋwə maa vəshi və mbi vəshə, ki kee lùu shɔ me. Nkə lùu ninŋ.

Faŋ bàw Timoti twe' maa ntɔŋ yijəə

¹⁸ Nwiŋ ŋwaa Timoti, mə kɔ nti tɛ ghɔ ndwə laa a ku'sə maa vənu mbiə faŋ nshisə-ŋii sɔghɔ nə gi tɛ ghɔ maa yighee visi, laa a tòn yighaw yijəə bu' vənu vó faŋ vi nə gi nə. ¹⁹ Nuŋ fwi yə maa Kristo, twe' shɔ, ki yi vənu tɛ ka' fwi yə kee ghaysə ghɔ me. Vii mó' nə mè' nu jəə, fwisə vəŋ kee dù' səjəə me. Nu Kristo ki nii ndi fi ghɔ vəŋ laylay. Vəŋ finə vii faŋ vəŋ dù' taa bay, ŋkə seenə gù taa muu. ²⁰ Hayminios nə Alesanda lùu taa

Ki fa' fa' Nwi jəə

⁶ A taa ki luu ki twelə vənu vó tɛ vaŋ-nshwi vaŋ-nsoo, buu a luu wuu fa' Yeso Kristo jəə, biasə ŋwaa wə maa nu Kristo faŋ nsin nuŋ fwi saŋ-nsin maa ŋwə nə, baa nə maa vənu vəjəəvə, faŋ nsin deesə tɛ vɛi nə, faŋ nshitə wə nə zɔ biŋ. ⁷ Wə ki luu jwi nə yigi dayday nə mətiitii mədayday mə wə mənsaw, laa lūu yigisə Nwi, a twey. Bəw a mwəsə ŋwaa wə maa nu məbəŋsə Nwi. ⁸ Nu məsaŋ ŋwaa nə məbaŋ vətɔ kee gaŋtə wə didi' me. Luu nə, nu məbəŋsə Nwi gaŋtə maa vənu vənsə, bu' laa ŋkə kii ŋkə'nə maa yighee ndwə, baa nə maa məbwey vəlwaŋ faŋ ŋwə ndɔ jwi nə. ⁹ Nti Nwi lūu nu yinsəŋ; bəw vɛi vənsə biŋ. ¹⁰ Lūu nu ŋkiə faŋ nsin saŋ yinŋwaa nyaa-nsin shɔ, baa tuŋ yighaw bu' nu kó, bu' laa nsin nuŋ fwi saŋ-nsin maa Nwi, faŋ lūu Nwi faŋ ŋwə go'sə yighee mu', baa lūu mbweysə vɛi vənsə, bweysə vɛi mbia faŋ vəŋ nuŋ fwisə vəŋ maa Kristo nə. ¹¹ Tisə vɛi nə nu kó, vəŋ mwəsə shɔ.

¹² Ki wə shia ghɔ bu' faŋ a ki bii wuu zawə nə me. Ki yisə laa a luu mfi' nu tɛ vɛi məbiŋ nu Kristo fi maa yigisə yə, nə ghuu yito' kə, nə nu məkaw vɛi, nə maa mənuŋ fwi maa Kristo, baa nə maa məyisə vənu vəleyvə. ¹³ Ki tii ŋwa'lə Nwi tɛ vɛi, tisə vɛi, twelə ŋi' nu Nwi tɛ vəŋ, gə zi' tɛ yighee nɟə faŋ mə ndɔ jwi. ¹⁴ Ki shiasə nu ŋkiə faŋ Nwi nə kəy ghɔ shɔ nə me, faŋ nshisə-ŋii sɔghɔ nə fi'tə nu bu' ghɔ, faŋ vɛi taa fi taa məshəŋtə vɛi Nwi nə mɔ' ghɔ vəŋ tɔ ghɔ nə me. ¹⁵ Ki lumə vənu vó, nuŋsə fwi yə shɔ, laa vɛi vənsə ye faŋ a gə visi. ¹⁶ Ki shiŋnə ŋwaa wə, baa shiŋnə nu Nwi faŋ a deesə nə, gò'sə shɔ. A ki luu ki yi ninin, buu a taa bweysə ŋwaa wə, nə vɛi mbia faŋ vəŋ zɔ nu ŋkiə faŋ a gisə.

Ɔɔɔ ti Timoti faŋ ŋkə bəw maa mətisə vɛi taanə nə za-wə

5 Kaa gi yigi yishəsə tɛ wuu taa me, ki tisə ŋwə she' yaa tii wə, tisə zawə yaa vaŋ-nshwi və, ² tisə vəki vətəavə yaa vənsə və, tisə zawə mbə vəki yaa vaŋ-nshwi və nizi, jiatə ŋwaa tɛ vəŋ maa vənu vənsə.

Yigi kɔŋ nu məgaŋtə vəki ŋkusə

³ Kɔ feenə tɛ vəki ŋkusə, faŋ vəŋ dū' tɔ vəŋ. ⁴ Ki luu zu ŋku kii vaŋ vi, ti'nə me vaŋ vaŋ vi, bəw laa vaŋ vó bi zwetə maa məfee Nwi fu vəŋ, bəŋsə vənu vəjəəvə tɛ vənsə vəvəŋ, bu' laa luu ŋkee nu ŋkiə faŋ ŋkə kù'nə tɛ Nwi. ⁵ Gə fi maa zu ŋku faŋ ŋwə dū' tɔ ŋwə, tuu wə mu' kee lūu ghɔ ŋwə me, ŋwə ki' vənu vənsə fi ghɔ Nwi, wə' maa məbu' ghɔ tɛ Nwi, shɔ'tə Nwi vətə' baa nə shishwi. ⁶ Luu nə, zu ŋku mɔ' ki luu to' zi shi, buu ŋwə to' lūu ŋku wə. ⁷ Ki tisə vəŋ bu' kəŋ vənu vó laa, ki nu bwə mɔ' fuu taa ŋwaa vəŋ me.

⁸ Wə ki luu kee ki gaŋtə vɛi yikuu vi, ŋkee mbə fi ŋi' ŋii ŋwə me, buu ŋwə mə' nu Kristo, bə shɔ wə faŋ ŋwə kee kii nə nu Nwi me.

⁹ Ninin nə, bəw vi kwan yizii zu ŋku taa ŋwa'lə vəki ŋkusə faŋ vi yaa ki gaŋtə vəŋ nə, she' faŋ ŋwə zi' ŋu' muu-ntɔfə, ndəə wi nə luu she' mu'. ¹⁰ Bəw vi kwan

yizii yi faŋ vɛi biŋ ŋwə laa ŋwə nəə yisə vənu vəjəəvə, ki' vaŋmbwaa, baa fisə vəndɔ taa ŋii ŋwə, sɔ ghuu vɛi ley Nwi, gaŋtə vɛi ŋi', yisə vənu vəjəəvə vənsə. ¹¹ Twey vəki ŋkusə faŋ vəŋ kee ta zi' ŋu' muu-ntɔfə me, bu' yighee mɔ' vəŋ ndɔ su'tə ghuu vəŋ fi yiba nu Kristo, jɔmə vəndɔŋ maa məndaa. ¹² Ninin, nso' jia vəŋ, bu' faŋ vəŋ bisə nu faŋ vəŋ nə kò'nə yighee visi maa məyi. ¹³ Vi ki luu ki gaŋtə vəŋ, buu vəŋ zwetə maa məto' dayday, ŋii ŋii, fuu ŋii, bu' faŋ fa' vəŋ kee lūu shɔ nə me. Vəŋ ki nii tey ki to' bu' məlɔ', ghaysə vədi', gisə vənu faŋ mbə kee yiku'nə me. ¹⁴ Ninin, mə kəə laa vəki ŋkusə faŋ vəŋ ki bii vaŋmbwaa, ndaa, bi vaŋ vəŋ, ki sɔ' ŋiinə vəŋ, tɛ ka' vəŋ kee kɔ jii tɛ tii vəzwitə vəbwəvə maa məjia vəŋ, vi gisə bwə tɔ vəŋ me. ¹⁵ Maa vəki vəmɔ' du'tə vəŋ ndi jii, gə bə'sə Satan, tii vəzwitə vəbwəvə. ¹⁶ Ki luu wə mɔ' faŋ ŋwə lūu wuu məbiŋ nu Kristo, kii vəki ŋkusə yaa vɛi ŋii nə vi, bəw ŋwə ki gaŋtə vəŋ, tɛ ka' nshəŋtə vɛi Nwi taa gaŋtə vəki ŋkusə mbia faŋ vəŋ kee kii wə me.

Nu məndeynə vɛi faŋ vəŋ fa' fa' Nwi

¹⁷ Bəw vi ki fee vɛi taa mbia faŋ vəŋ lūu tɔ taa məshəŋtə vɛi Nwi, faŋ vəŋ fa' fa' vəŋ jəə. Kisə kɔ feenə tɛ vɛi taa vó faŋ vəŋ sən ŋwaa vəŋ maa məfi'tə nu Nwi, baa twelə ŋi' ki. ¹⁸ Maa ŋwa'lə Nwi gi laa, «Kaa ka shuu mbaw faŋ nyə fa' tɛ ghɔ me,» † baa nə laa, «Ŋkə kù'nə laa vi ki ndɔ' ka tɛ wuu fa'.» ††¹⁹ Wə ki luu ki jwi, gi nu bwə tɔ wuu taa, kaa biŋ me, maa laa ŋwə yə nə si ghɔ vɛi vəbɔ me, ti'nə me vətia me. ²⁰ Vɛi lūu shɔ taa ŋwaa vəŋ faŋ vəŋ yisə nu bwə, bəw a sɔ' vəŋ taa ŋwaa vɛi vənsə, laa vɛi mɔ' fee nizi. ²¹ Mə naysə tɛ ghɔ ŋkee nə wutə visi Nwi nə Yeso Kristo nə nshisə-ŋiisə Nwi, faŋ Nwi nə sho' vəŋ nə, laa a ki yisə nu kó ninin. Kaa ki bibi'tə me, kee ki yi nu maa fəntɔ fə yisi me. ²² Ki mɔ' ghɔ ghə tɔ wə titi me, ki shiinə ŋwaa wə laa a kee jɔmə vɛi taa vənu vəbwəvə vəŋ me. Bəw a ki shiŋnə ŋwaa wə laa vənu və ley.

²³ Kee bəw laa a ki nu she' muu me. Baw a ki nu weedi' məlu' mə greyp titi', bu' taa nɟyo' wə, baa nə vəza, faŋ a zasə ghee ghee nə.

²⁴ Yighee mɔ' vənu vəbwəvə faŋ vɛi yisə fuu ntee, vi ye nso' vəŋ. Luu nə, mbə vɛi mɔ' kee fuu ntee me, nso' Nwi taa jia vəŋ she' fi yiba. ²⁵ Vənu vəjəəvə faŋ vɛi yisə, luu she' ninin, yighee mɔ' mbə fuu ntee nizi, yighee mɔ' mbə kee fuu ntee me. Luu nə, ka' mbə kee taa go' taa vəndənə me.

Nu faŋ ŋkə bəw vəbu' ki yisə maa vətii vəvəŋ

6 Bəw laa vəbu' faŋ vəŋ fa' vəfa' tɛ vətii vəvəŋ ghee nsə, ki zɔnə vətii və fa' vəvəŋ maa jiiisə sənshə. Ninin laa ki vəŋ ki bisə yizii Nwi nə nu ki faŋ nsin fi'tə nə me. ² Gə fi maa vɛi fa' mbia faŋ vətii vəvəŋ biŋ nu Kristo, ki vəŋ shiasə vətii vəvəŋ vó me, bu' faŋ vəŋ lūu vaŋ-nshwi vəŋ maa yizii Kristo. Bəw vəŋ bee kii fa' tɛ vəŋ jəə, bu' laa vətii vəvəŋ lūu vɛi yinsəŋ, baa lūu vɛi faŋ

Nwi kaw vəŋ, vəŋ saŋ yiqwaa maa məyisə vənu vəjəəvə. Bəw a taa ki fi'tə, baa deesə vii niniŋ.

Ki ndiina fi gho vii faŋ vəŋ jwi nə nu Nwi kədaykə

³ Wə ki luu ki deesə nu Nwi kədaykə, kee biŋ yigisə ti-ta ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo, faŋ lūu nu yinsəŋ nə me, buu wə ghó ko'sə ŋwaa wi. Wə ki luu ki deesə nu faŋ ŋkə kee kù'nə maa məbəŋsə Nwi shə me, ⁴ buu wə ghó ko'sə ŋwaa, kee ki tuu nə nu me, to' mɔ'lə yigi, bitə vəŋku vənu, faŋ mbə jwi nə mbeenə, baa nə ntaysə, nə mendasə Nwi, nə mbi'tə yibwə. ⁵ Vii ki nii gəasə yiqwaa, tay ntaysə ghee nshə, bu' faŋ tə ley vəŋ bəulə, nu bi ndi fi gho vəŋ, vəŋ bi'tə laa nu məbəŋsə Nwi lūu nu tɛ ka' vi ki fu' ka fi fuŋ. ⁶ Yinsəŋ, nu məbəŋsə Nwi jwi nə nu jəə tɛ wə, faŋ ŋwə su'sə ŋwaa wi nsi. ⁷ Maa nsiŋ nə kee fūu mbi nə fa me, kee ndo gə nə fa nizi me. ⁸ Niniŋ, fazi kaŋ-nsiŋ nə ŋjwi saŋ-nsiŋ lūu gho nsiŋ, buu ŋkə kù'nə tɛ nsiŋ niniŋ. Nsiŋ kee baa ki kəə fa mɔ' me. ⁹ Vii mbiə faŋ vəŋ kəə fù' ka, yaa ki gu maa nu faŋ zwitə bwə bwè'sə vəŋ shə, baa kò'sə vəŋ shə, fwisə vəŋ ndo maa vətə vəyaŋ faŋ lūu vətə və mfaw, bisə fwisə vii, yisə vəŋ ŋji yiku faŋ nyə shò ki, niniŋ ndo ndi. ¹⁰ Nu məkaw ka lūu nu faŋ vənu vəbwəvə fuu vəyaŋ fi fuŋ. Vii vəyaŋ faŋ vəŋ nə kəw ka, ndi jii, mè' məbiŋ vəŋ, ndiə yiqwaa yivəŋ ŋkee didi'.

Faŋ Pɔɔl nə tɛ Timoti maa məbe'sə nu loomə

¹¹ Gə fi maa gho, wuu Nwi, nyiŋ vənu vɔ, bə'sə fi jii nu ŋkiə faŋ lūu nu loomə, baa nə nu məbəŋsə Nwi, nə maa mənunŋ fwi maa Kristo, nə məkaw vii, nə maa məjia fwi taa ŋi', nə nu mədu' bwaŋnə. ¹² Kɛ saŋ ŋwaa maa nu ŋkiə faŋ a nūŋ fwi yə maa Kristo nə, fi məbwey vəlwanŋ faŋ Nwi tii gho shə nə, faŋ a nə biŋ jəə yikə' vii

vənsə, vəŋ zɔ. ¹³ Mə tisə gho visi Nwi faŋ ŋwə yisə vətə vənsə bwey, baa nə visi Yeso Kristo, faŋ ŋwə nə biŋ nu ki jəə ntee visi goməna Pɔntiɔs Pilate. ¹⁴ Niniŋ laa a jia nu Nwi jəə, tuu ŋkee wee-nu bwə, ti'nə me weendo' kee lūu maa gho me, gə zi' maa shi ŋkiə faŋ tita ŋwaa-nsiŋ Yeso Kristo ndo fuu mbi. ¹⁵ ŋwə ndo fuu maa yighee nyə faŋ Nwi mənəŋ-bwaŋnə tə, Nwi lūu she' niniŋ, baa luu fwəŋ faŋ ŋwə sɔ' vəfwəŋ vənsə, baa lūu Tii məsɔ' faŋ ŋwə sɔ' vətii və vii vənsə. ¹⁶ Luu she' ŋwə niniŋ wi, faŋ ka' ŋwə kee ku me, shi maa shəŋ ley faŋ ŋkə ley shò ki. Tuu wə nə kee ta yə ŋwə me. Ka' tuu wə kee ndo ye ŋwə me. ŋwə kii wutə kənshə. Nsiŋ ki bəŋsə ŋwə. ŋkə gò'sə niniŋ.

Nti tɛ vətii və ka

¹⁷ Kɛ tisə vii faŋ lūu vii təkə maa yighee mbi nyə laa, ki vəŋ ki ko'sə ŋwaa me, kee ki nuŋ fwi vəŋ maa ka faŋ lūu fa dayday me. Bəw vəŋ nuŋ fwi vəŋ she' maa Nwi, faŋ kɔ ŋwə kɔ vətə vənsə tɛ nsiŋ, mbə yaŋ, nsiŋ zi nə. ¹⁸ Bəw a gi vəŋ ki yisə vənu vəjəəvə, vənu vəjəəvə vɔ gu ka vəŋ, yaŋ. Bəw vəŋ baa ki kaw maa məkə vətə tɛ vii ŋi', gaŋtə vəŋ nə mbə. ¹⁹ Vəŋ ki luu ki yi niniŋ, buu vəŋ baytə nu jəə, faŋ vəŋ ndo zi yighee yiba, ndo zi məbwey vəlwanŋ faŋ luu ŋkee məbwey yinsəŋ.

Faŋ bəw Timoti ki twe' maa nu ŋkiə faŋ Nwi nūŋsə tɛ ŋwə

²⁰ Zɔ mɔɔ, Timoti, bəw a twe' maa nu ŋkiə faŋ Nwi nūŋsə tɛ gho. Ki nyiŋ yigisə dayday, faŋ nyə kee yiku'nə maa nu Nwi me, baa nyiŋ yigi nyə faŋ vi tii nə yigi tə-ley nə, faŋ nyə kee bee lūu nu tə ley me. ²¹ Vii mɔ' du'tə vəŋ biŋ nu kɔ, ndi jii Kristo, kee baa ki nuŋ fwi maa ŋwə me. Nwi tu mənəŋ-bwaŋnə tə gho!

2 Timoti

Taa ηwa'la ηwə Pɔɔl tisa Timoti bu' vəfa' vi, laa bəw ηwə fi'tə nɔŋ yijəə tɛ vii ηkee yiley, kee bwa me, faŋ vi kɔlə kɔ ηi' tɛ ηwə. Ka' ηwə zwətə fi ghɔ nshinə Pɔɔl.

Məsənə vəwaytə:

Vənzi və ηwa'la
Məbəŋsə nə nti
Bəw Timoti ki fa' fa' wi jəə
Nu Pɔɔl
Vəndwə və ηwa'la

Shɔ'tə Pɔɔl tɛ Timoti

1 Lùu mə, Pɔɔl, wuu nɔŋ Yeso Kristo, faŋ nshi-tɔ Nwi nə nùŋsə mə maa fa' ghɔ, laa mə ki fi'tə nu məbwey vəlwan faŋ Nwi ndɔ kɔ tɛ vii bu' Yeso Kristo nə. ² Mə tɔŋ ηwa'la ηwə tɛ ghɔ, ηwiŋ ηwaa Timoti, faŋ mə kàw ghɔ. Tita Nwi ghɔ tii ηwaa-nsiŋ Yeso Kristo tu mənɔŋ-bwanə tɔ ghɔ, kəe gəŋ sə, kɔ mədu'-nyɔŋ tɛ ghɔ!

Faŋ Pɔɔl nə bwəŋ Nwi tɔ Timoti, faŋ ηwə nùŋ fwi yi maa Kristo, wè' shɔ

³ Mə bwanə Nwi, faŋ mə fa' tɛ ηwə shù fi ghɔ vətii vanə nə fwi yiley, baa lumə ghɔ ghee nshə faŋ mə shɔ'tə Nwi vət'u' nə shishwi. ⁴ Jiŋ maa məye ghɔ zasə mə, bu' laa mə lumə faŋ a nə gwia, mənsi shəŋkə fi si ghɔ (faŋ si nə gaasə). Niniŋ, mə kəə baa ye ghɔ, tɛ ka' mə baa ηàytə nə fwi nyaa yinshə. ⁵ Mə lumə faŋ a nùŋ fwi ye maa Kristo ηkee maa yinsəŋ. Nshi nshu wə Lois nə nshu wə Yunis nə du'tə vanə nuŋ fwisə vanə maa Kristo, wè' shɔ. Mə kɔ' kii laa məbiŋ wə lùu we' nizi.

Bəw a ki twe' maa nu Kristo, ki tɔ kə dii me!

⁶ Niniŋ, mə kəə lumə tɛ ghɔ laa, a ki ndeynə laa vəkɔ mbiə faŋ Nwi nə kɔ tɛ ghɔ maa yighee nyə faŋ mə nə mɔ' ghɔ ηaa tɔ ghɔ nə, ki fa' taa ηwaa ghɔ, ⁷ gə nə visi. Zwiətə ηkiə faŋ Nwi nə kɔ tɛ nsiŋ nə, kee lùu zwiətə maa məfee me. Zwiətə kɔ bee kii yisə wutə lwanə taa ηwaa-nsiŋ, nə ηkawnə, nə məjiatə ηwaa. ⁸ Ki tɔ kə dii maa məbiŋ nu tita ηwaa-nsiŋ ntee me, ti'nə me bu' mə faŋ mə lùu wuu ηii mfiŋ bu' nu Kristo kɔ nə me. Bəw a bee kii biŋ ηi' bu' nu nɔŋ yijəə yɔ nizi, faŋ Nwi kɔ wutə tɛ nsiŋ nə. ⁹ Nwə nə bwəysə nsiŋ, sho' nsiŋ maa vii ley vi, kee ki tii nsiŋ bu' vənə vəjəəvanə vanə-nsiŋ me. Nwə nə tii nsiŋ luu bu' faŋ nshi-tɔ wi nə kɔ'nə taa fwi ηwə shù fi maa vənzi və mbi, laa ηwə ndɔ kee gəŋ saŋ-nsiŋ, faŋ ηwə ndɔ tɔŋ Yeso Kristo tɛ nsiŋ nə. ¹⁰ Lùu ndwə, ηkə fùu ntee, faŋ wuu məbweysə ηwaa-nsiŋ, Yeso Kristo nə fùu mbi, ndisə yiku, nùŋsə məbwey vəlwanə faŋ ηwə gò'sə yighee mu' tɛ vii mbiə faŋ vanə zɔ nɔŋ yijəə yɔ.

¹¹ Nwi nùŋsə mə laa mə ki fi'tə nɔŋ yijəə yɔ, baa lùu wuu nɔŋ Kristo, deesə nu ki tɛ vii. ¹² Lùu ηi' nu ηkiə faŋ mə ye ηi' shɔ ndwə nə. Luu nə, tɔ kaŋ kee didii me, bu' laa mə kɔ' kii nə wə ntiə faŋ mə nùŋ fwi nyaa maa ηwə nə, baa kii yinsəŋ laa wutə ki kù'nə maa məshiinə nu ηkiə faŋ Nwi nə nùŋsə shee, gə zi' maa shi ηkiə faŋ ηwə ndɔ kɔ tɛ mə.

¹³ Jia yigisə yinsəŋ nyə faŋ mə nə dèesə ghɔ shɔ nə, ki deesə she' niniŋ, nùŋ fwi ye maa Yeso Kristo, dù' taa ηkawnə nyə faŋ ηwə kaw nsiŋ shɔ nə. ¹⁴ Nuŋsə vənə vəjəəvanə vɔ faŋ Nwi kɔ tɛ ghɔ nə. Zwiətə Ley Nwi faŋ ηkə lùu taa fwisə nsiŋ, taa gəŋtə ghɔ.

Faŋ vii mɔ' nə mè' Pɔɔl, Onesifɔɔs gəŋtə ηwə

¹⁵ A kii laa vii vənshə fi nsi Asia mè' mə. Vii mɔ' fi taa ηwaa vanə luu Figelɔs nə Hermojenis. ¹⁶ Bəw tita Nwi gəŋtə ηi' ηii Onesifɔɔs, bu' laa ηwə nəə zwisə fwi nyaa ghee ghee, tɔ ki kee dxi bu' mə, faŋ mə lùu mfiŋ nə me. ¹⁷ Nwə yaa zi' shi Rom, kəə mə nə wutə, yə mə. ¹⁸ Bəw tita Yeso yisə tita Nwi kee gəŋ si maa shi vəndwə və mbi. Nshi-tɔ wə kɔ' kii nə vəfa' vəkwalə mbiə faŋ ηwə nə gəŋtə nsiŋ shi Efesɔs.

Ki twe' maa nu Kristo

2 Faŋ ηkə lùu niniŋ, gə fi maa ghɔ, ηwiŋ ηwaa, ki we' maa nu ηkiə faŋ Nwi gəŋtə ghɔ shɔ nə, fi yiba Yeso Kristo. ² Fi yigi nyə faŋ a nə zò fi ghɔ mə, faŋ mə nəə fi'tə nu Kristo visi vii vəyanə nə, ndi nùŋsə tɛ vii yinsəŋ, faŋ vanə kù'nə tɛ ka' vanə ndɔ baa ki deesə tɛ vii mɔ'. ³ Biŋ ηi' yaa sogə' Yeso Kristo jəə. ⁴ Sogə' faŋ ηwə lùu shuu yighaw, kee yaa ki kii mba yiwiŋ me. Nwə nəə to' gə ki kəə fazi, buu ka' ηwə kee bəw tɛ wə ntiə faŋ ηwə sɔ' vəsogə' me. ⁵ Wuu mənyŋ ghuu ka' ηwə kee nyiŋ zi me, maa laa ηwə nyiŋ she' faŋ nuŋsə mənyŋ ghɔ dù' me, niniŋ buu ka' ηwə kee kii vəkəynə me. ⁶ Wuu məndii faŋ ηwə fa' taa yindii ηwə nə wutə, yaa ki fu' mfiŋsə fazi fi taa biisə ηwə. ⁷ Ywiitə nu ηkiə faŋ mə gisə. Nwi taa kɔ tɔ ley tɛ ghɔ maa məkii nə vənə vənshə.

⁸ Kì lumə Yeso Kristo faŋ Nwi nə ywəysə ɲwə fɪ shi yiku, ɲwə faŋ ɲwə nə fùu fɪ ɲi' ɲii fwàŋ Deyvid nə. Lùu faŋ mə yuu kɪ fɪ'tə nɔŋ yijəə tɛ vɪi nə. ⁹ Mə ye ɲi', ɲii ɲkee mfiŋ yaa ɲkee yi-kəbwə, luu bu' nɔŋ yijəə yɔ. Luu nə, faŋ vɪ kɔlə kwàŋ mə mfiŋ nə, ka' vɪ kee fəŋ nu Nwi me. ¹⁰ Niniŋ, mə jia fwi nyaa maa ɲi' yinshə bu' vɪi mbiə faŋ Nwi nə sho' vəŋ, laa lùu vɪi vɪ, tɛ ka' vəŋ nizi ndɔ zi məbwey vəlwan fɪ yiba Yeso Kristo. Məbwey ghó ndɔ baw shɔɔ, gò'sə yighee mu'. ¹¹ Luu ɲkee nu yinsəŋ, faŋ vɪ gisə laa,

«Nsiŋ vɪ Kristo kù mɔ',
buu nsiŋ vɪ vəŋ ndɔ bwey mɔ'.

¹² Nsiŋ kɪ luu jia fwi taa ɲi',
buu nsiŋ vɪ vəŋ ndɔ kɪ sɔ' mbi mɔ'.

Kɪ luu nsiŋ twey ɲwə,
buu ɲwə ndɔ twey nsiŋ nizi.

¹³ Nsiŋ kɔlə kɪ luu kee biisə ghuu maa nu kɪ me,
buu ɲwə kɪ bii wuu yinsəŋ; ka' ɲwə kee twèy nu kɪ me.»

Faŋ bàw Timoti twey nu vɪi məbuulə nu Nwi

¹⁴ Kì lumə tɛ vɪi, baa tisə vəŋ nə wutə yikə' Nwi, laa kɪ vəŋ kɪ mɔ'lə yigi me, bu' laa ka' nyə kee gəŋtə wə nə nu me, bee kii ndisə nu Nwi fɪ taa fwisə vɪi faŋ vəŋ zɔ. ¹⁵ Kì tɔfə maa mədu' yikə' Nwi yaa wə faŋ ɲwə kù'nə maa fa' wi. Fa' fa' Nwi tɛ ka' tɔ kə kee ndɔ dii shɔ me. Kì fɪ'tə nu yinsəŋ Nwi tɛ vɪi ɲkee ley ley. ¹⁶ Kì bu'sə fɪ ghɔ vɪi mbiə faŋ vəŋ gisə yigisə dayday faŋ nyə kee gəŋtə wə maa nu Nwi me, bu' laa vəŋ manə nu Nwi, twey nu Nwi, gə visi visi nə nu maa mətwey nu Nwi. ¹⁷ Yigisə vəŋ kwə vɪi yaa di' yaa kɪ kwə fəŋ wə nə. Vɪi mɔ' fɪ taa ɲwaa vɪi mədeesə vəbwəvə vɔ luu Hayminios nə Filetɔs. ¹⁸ Vəŋ ndi jii yinsəŋ Nwi, kɪ gisə laa vəŋku vən-sisə du'tə vəŋ ywey. Vəŋ kiasə nu Nwi niniŋ, ndisə məbiŋ vɪi mɔ' faŋ vəŋ nə nùŋ fwi vəŋ maa Kristo nə.

¹⁹ Luu nə, shi ɲii we'nə ɲkiə faŋ Nwi nə bɔŋ, gò'sə yighee mu'. Shwenə kɪ lùu laa, «Nwi kɔ' kɪi nə vɪi mbiə faŋ ɲwə nə shò',» † baa nə laa, «Wə ntia faŋ ɲwə tii yizii Mɔ'mbi, bàw ɲwə fuu fɪ taa vənu vəbwəvə.» †²⁰ Lumə nu ɲii yikwalə: vəkay faŋ mbə lùu taa tey yi, kee luu she' mbə shwan ndɔŋnə, yaa mbə goolə nə mbə Siliva me. Mbə ɲkɔ' nə mbə shɔ' shɔ nizi. Vəmɔ' lùu maa məkwan vətɔ vəleyvə, vəmɔ' lùu maa məkwan vətɔ faŋ mbə kee lùu vəley me. ²¹ Kì luu wə yisə vənu vɪ nə ɲwaa wi ley fɪ maa vənu vəbwəvə, buu ɲwaa wi ghó taa luu maa məyi nu Nwi ley, kù'nə maa məfa' vəfa' tɛ tii wi.

Faŋ bàw Timoti kɪ to' ghuu yito' kɪ, ɲkə ku'nə yaa wuu fa' Kristo

²² Kì nyiŋ vənu vəbwəvə mbiə faŋ zawə yaa kɪ kəə, be'sə luu fɪ yiba jɪŋ nu faŋ lùu nu loomə, baa nə maa mənuŋ fwi yə maa Kristo, baa nə maa məkaw vɪi, baa nə maa mədu' bwanə vɪŋ vɪ vɪi vənsə faŋ vəŋ tii yizii tita Kristo nə fwi yiley. ²³ Bu'sə fɪ ghɔ vɪi faŋ vəŋ sɔnə yi-gi maa nu vəmfwə, bu' laa a kɪi laa kəŋ vənu vɔ bi luu

† 2.19 Numba 16.5. †† 2.19 Aysaya 52.11.

ntaysə. ²⁴ Bàw laa wuu fa' tita Kristo bwanə tɛ vɪi vən-shə, kee kɪ nywenə nywanə me. Bàw ɲwə kɪi maa mədeesə nu Nwi jəə, jia fwi faŋ vɪ kɔ ɲi' tɛ ɲwə. ²⁵ Bàw ɲwə kɔ bəŋsə tɛ vɪi mətwey nu Kristo taa gi yibwanə, laa ka' yighee mɔ' Nwi gəŋtə vəŋ, vəŋ kwiinə fwisə vəŋ, kɪi nə nu yinsəŋ, ²⁶ tɔ vəŋ baa ley, vəŋ nyiŋ fɪ taa vənu və zwitə bwə faŋ ɲkə nə jia vəŋ maa məyi nu maa ɲkitə yi nə.

Faŋ vənu və vɪi ndɔ bi yighee yiba

3 A kɔ' kɪi laa, ndɔ luu maa yighee shə, ɲkə ndɔ luu ɲkee yighee yiwe'nə. ² Vɪi ndɔ kɪ kaw she' yɪŋwaa yivəŋ, nə ka, baa nə nu məbo' ɲwaa, nə məkɔ'sə ɲwaa, baa nə məndasə Nwi, nə məshii tɛ vətɪi vəvəŋ, kee bwanə wə me, kee tii Nwi nə nu me, ³ kee kaw vɪi me, kee mètə nɔɔ'sə ghɔ vɪi me, bisə yizii vɪi, kee jia fwi me, jia vənu taa ɲjyo', bee nu jəə, ⁴ siə təba tɔ vɪi, kee fee nu me, məmwə, kaw maa məzi vətɔ, kee kaw Nwi me. ⁵ Vəŋ bo' si vɪi, fɪnə vɪi məbəŋsə Nwi, luu nə, kee biŋ laa wutə Nwi ɲii maa vəŋ me. Bàw a kɪ bu'sə fɪ yi kəŋ vɪi vɔ. ⁶ Vɪi mɔ' fɪ taa ɲwaa vəŋ nyɔ'tə ɲii taa ndɔ' vɪi, sùŋ vəmfwə və vəkɪ, kwàŋ taa ɲwaa vəŋ. Lùu vəkɪ mbiə faŋ vənu vəbwəvə shùŋnə maa vəŋ, fwisə vəŋ ndɔ maa vənu vəvəŋ, ɲkə dɔŋsə vəŋ kwɪŋ kwɪŋ. ⁷ Vəŋ kəə zwetə vənu ghee nshə, luu nə, kee bee kɪi nə nu yinsəŋ tuu yighee mu' me. ⁸ Vɪi vɔ faŋ vəŋ bwe'sə vəkɪ nə, lùu yaa Janis nə Jambris, faŋ vəŋ nə twèy nu Mose fishi nə. Vəŋ twey nu yinsəŋ Nwi she' niniŋ, bu' faŋ vəŋ lùu vɪi faŋ yitɔ vəŋ ndi. Vəŋ kee kù'nə maa mənuŋ fwi vəŋ maa Kristo me. ⁹ Luu nə, ka' vəŋ kee ndɔ gə nə visi visi nə nu vəŋ didi' me, bu' laa nu vəŋkɔmə vəŋ ndɔ fuu yikə' vɪi vənsə, yaa ɲkə vɪi vɪ fɪ ywan-visi nə fùu ntee nizi nə.

Faŋ Timoti nə ndi ghuu yito' Pɔɔl

¹⁰ Gə fɪ maa ghɔ, a nə ndi ghuu yito' kəŋ maa nu ɲkiə faŋ mə nə deesə nə, baa luu bè'sə mə fɪ maa nshinə nyaa, baa nə faŋ mə kəə jiiisə maa məgə visi visi, nùŋ fwi nyaa maa Kristo, jia fwi, dù' bwanə, kàw vɪi, jia fwi nyaa faŋ vɪ kɔ ɲi' tɛ mə. ¹¹ Vɪi sho' ghuu ɲaa, kwàŋ mə taa ɲi' faŋ ɲkə nə gəy maa məshɪ mə Antioɔk, baa nə Ikonioŋ, baa nə Listra. Vɪi nə shò' ghuu ɲaa niniŋ, mə jia fwi nyaa. Niniŋ, tita Nwi fuusə mə fɪ taa vənu vɔ vənsə. ¹² She' niniŋ, vɪi taa kɪ sho' ghuu vɪi vənsə faŋ vəŋ kəə kɪ to' ghuu yito' vəŋ fɪ yiba Yeso Kristo, yuu ɲkə bàw tɛ Nwi. ¹³ Luu nə, vɪi bwənə nə vɪi məbuulə yitɔ yɪ vɪi gə visi visi nə nu bwə vəŋ, to' bwe'sə vɪi, vɪi bwe'sə vəŋ nizi.

¹⁴ Gə fɪ maa ghɔ, bàw a go' nə nu ɲkiə faŋ a nə zwetə, kɪi laa lùu yinsəŋ, bu' laa a kɪi nə vɪi mbiə faŋ a nə zwètə fɪ ghɔ vəŋ nə. ¹⁵ Shù fɪ faŋ a nə luu weembwa, a kɪi nə ɲwa'lə Nwi faŋ ɲkə kù'nə maa məkɔ yitɔfə tɛ ghɔ, laa a nuŋ fwi yə maa Yeso Kristo, ndò zì məbwey vəlwan. ¹⁶ Vəŋwa'lə vənsə faŋ Nwi nə yisə vɪi nyɔ' fɪ maa Zwitə kɪ bàw, baa gəŋtə vɪi, deesə nu Nwi tɛ vəŋ, ɲa'sə si vəŋ maa ɲi' nu vəŋ, tɛ ka' vəŋ kwiinə fwisə vəŋ, mètə nu bwə vəŋ. Mbə baa bɔŋsə vəŋ maa yitɔfə vəŋ

maa mækii nē nu ŋkiə faŋ ŋkə lùu kəloomə. ¹⁷ Niniŋ laa wuu Nwi baw shilə, kù'nə maa məyisə vənu vəjəəvə vənsə.

Faŋ bàw Timoti kɪ fa' fa' wi, ŋwə ku'nə tɛ Nwi

4 Mə tisə ghɔ ŋkee nə wutə yikə' Nwi nə Yeso Kristo, faŋ ŋwə ndɔ sho'tə vənu və vii bweynə nə vəŋku və nsisə, maa yighee nɔyə faŋ ŋwə ndɔ fuu taa mbi, lootə nu yifwàŋ ki, ² baa nə laa a ki fi'tə nu Nwi, jiatə vii sho, faŋ ŋkə taa baw tɛ vəŋ, ti'nə me kee baw me, ki ŋa'sə si vəŋ maa ŋi' nu vəŋ, naysə tɛ vəŋ faŋ Nwi ndɔ kwan vəŋ taa nso'. Bàw a tisə vəŋ, ki jia fwi yə, kee bwà maa mətisə vəŋ me. Twelə ŋi' nu Nwi tɛ vəŋ kənsə. ³ A k' kii laa yighee ndɔ kɪ jwi, faŋ nu yinsəŋ Nwi ndɔ bi tɛ vii, vəŋ twey maa məzɔ, gə kɪ kəə vii mədeesə vəŋ, faŋ vəŋ gisə she' vənu faŋ mbə si'sə tɛ vəŋ. ⁴ Vəŋ taa kiasə yinqwaa vəŋ fi maa məzɔ nu ŋkiə faŋ lùu nu yinsəŋ, ndi fwisə vəŋ, nùŋ maa nu mətiiti təba. ⁵ Gə fi maa ghɔ, bàw a jia fwi yə, nyə ley maa vənu vənsə, kɪ biŋ ŋi' bu' nu Kristo, fa' fa' wuu məfi'tə ntɔŋ yijəə Nwi, fa' fa' wə nshə yaa wuu fa' Nwi.

Faŋ Pɔɔl nə kii laa yiku yi lùu nshənə

⁶ Gə fi maa mə, yighee kù' faŋ vi taa kɔ ŋwaa ŋwaa tɛ Mboo nyaa. Yighee məgə nyaa kù'nə. ⁷ Mə tùŋ yighaw yijəəŋə, ghuu yito' kaŋ ndwə. Mə kee bee mə'tə nu Kristo faŋ mə nùŋ fwi nyaa maa ŋwə nə me. ⁸ Nu ŋkiə faŋ ŋkə gò', lùu laa, mə ndɔ fi shwan nu jəə ŋkiə faŋ Nwi ndɔ kɔ tɛ vii mbia faŋ vənu vəvəŋ lùu vəloomə. Tita Nwi faŋ ŋwə ndɔ sɔ' nso'sə vii, sɔ' shia nyə yiloomə. ŋwə ndɔ kɔ nu jəə kɔ shee maa shi vəndwə, kee kɪ kɔ luu she' tɛ mə me, ŋwə kɔ luu tɛ vii vənsə faŋ vəŋ kɪ' ŋwə nə ŋkawə, tə si maa məjwi wi faŋ ŋwə ndɔ baa jwi mbi nə.

Faŋ Pɔɔl nə bù' ghɔ tɛ Timoti laa ŋwə jwi yi yi

⁹ Nwiŋ ŋwaa, kɔ'lə maa məyasə jwi yə mə titi, ¹⁰ bu' laa Dimas nyiŋ fi yi mə, kaw maa məshi taa mbi nyə, ndɔ gə shi Tesalonika. Kresens gə shi Galatia, Titɔs gə shi Dalmatia. ¹¹ Go' she' Lukas yi mə. Bàw a ndi Mark, viŋ ŋwə jwi, bu' laa ka' ŋwə gaŋtə mə maa fa'. ¹² Mə nə tɔŋ Tikikɔs shi Efesɔs. ¹³ A taa kii jwi, a ndi kutə ŋwaa faŋ mə nə mə'tə shi Troas tɛ Karpɔs. Ndi vəŋwa'lə nizi, ŋkee mbia faŋ vi naysə fi maa gɔ nyaa nə. ¹⁴ Alesanda, wuu ndaa wi, nə yisə vənu vəbwəvə vəyaŋ maa mə. Tita Nwi ndɔ bəŋsə nu faŋ ŋkə kù' maa nu bwə ki tɛ ŋwə. ¹⁵ Bàw laa nshə-tɔ wə kɪ tɔfə nə ŋwə, bu' laa ŋwə nə bɔsə yigisə nyaa-nsiŋ ŋkee didi'. ¹⁶ Faŋ vi nə fɔŋ sɔ' nso' nyaa, tuu wə mu' nə kee gi nu maa məgaŋtə mə me. Vii vənsə me'tə mə. Mə bu' ghɔ tɛ Nwi laa ŋwə ndenə nu kɔ tɛ vəŋ. ¹⁷ Luu nə, tita Kristo nə tɔŋnə jiiŋ mə, kwàŋ wutə maa mə, laa mə naysə nu Nwi kənsə, vii tətɔŋ fu vənsə zɔ. Niniŋ, Nwi fuusə mə fi shuu bikəə. ¹⁸ Tita Yeso Kristo ndɔ baa kɪ fuusə mə fi taa vənu vəbwəvə vənsə faŋ vi kəə yisə maa mə, bwəysə mə, nùŋ mə maa nu yifwàŋ ki yizɔ. Bàw nsiŋ kɪ bəŋsə ŋwə ghee nshə, kee shia kɪ me. ŋkə go'sə niniŋ.

Məshɔ'tə Pɔɔl

¹⁹ Shɔ'tə Prisila ghɔ Akwila, nə ŋiina Onesifɔɔs shee. ²⁰ Erastɔs nə gò' shi Kɔrint. Gə fi maa Trofimɔs, mə yaa mə'tə ŋwə shi Miletɔs nə za. ²¹ Yasə jwi buu yighee gwə ku'. Eybulɔs nə Pudens nə Linɔs nə Klɔdia nə vəŋ-nshwi vəŋ-nsoo vənsə shɔ'tə ghɔ. ²² Tita Yeso Kristo go'sə taa fwi ghɔ! Məntɔŋ-bwanə Nwi luu taa ŋwaa viŋ!

Taytəs

Taytəs nə luu wuu Kristo fi shi Griis faŋ ɣwə nə gù wuu yito' Pɔɔl nə wuu məfi'tə nu Nwi. Pɔɔl me'tə ɣwə shi Kriit maa məndəynə nshəŋtə vii Kristo fi yifi.

Taa ɣwa'lə ɣwə Pɔɔl naysə ɣi' nu Kristo maa jii yijəə, baa nəysə tɛ Taytəs faŋ ɣkə bəw maa mətisə vii, baa nə nu kòŋ nshine vii mbiə faŋ vəŋ lùu vətə taa nshəŋtə vii Kristo.

Məsənə vəwaytə:

Vənzi və ɣwa'lə

Yigi kòŋ vii mbiə faŋ vəŋ luu vətə taa nshəŋtə vii Kristo

Nshine vii Kristo

Ntisə səmó'

Vəndwə və ɣwa'lə

Shə'tə Pɔɔl tɛ Taytəs

1 Lùu mə, Pɔɔl, wuu fa' Nwi, faŋ mə nyò' ɣwa'lə ɣwə tɛ ɣhɔ, Taytəs. Mə lùu wuu ntɔŋ Yeso Kristo, faŋ mə fi'tə nu Nwi tɛ vii mbiə faŋ Nwi nə shò' maa mbii vii nə, laa vəŋ nuŋ fwisə vəŋ maa Kristo, baa kxi nə nu yinsəŋ Nwi, faŋ ɣkə yisə vii bəŋsə Nwi. ² Mə fa' fa' ɣhɔ bu' laa mə ki' məbwey vəlwaŋ faŋ ɣwə gò'sə yighee mu'. Nshi-tɔ Nwi faŋ ɣwə kee yaa ki sii ba me, nə kò'nə shù fishi maa məndɔ kɔ məbwey vəlwaŋ ɣhɔ tɛ vii. ³ Nwə nə yì laa yigisə yi yó fuu ntee yikə' vii maa njii yighee. Yigi yó lùu ntɔŋ yijəə Nwi faŋ Nwi, wuu məbweysə ɣwaa-nsiŋ, nə kò ɣhɔ mə, laa mə ki fi'tə tɛ vii. ⁴ Mə tòŋ ɣwa'lə ɣwə tɛ ɣhɔ, Taytəs, faŋ a luu ɣkee ɣwiŋ ɣwaa maa yizii Kristo faŋ nsiŋ nùŋ fwi saŋ-nsiŋ maa ɣwə nə. Tita Nwi ɣhɔ Yeso Kristo, wuu məbweysə ɣwaa-nsiŋ, tu məntɔŋ-bwaŋnə tɔ ɣhɔ, nə mədu'-nyɔŋ.

Faŋ bəw Taytəs sho' vii faŋ vəŋ kù'nə, nùŋ vəŋ maa vii taa taa nshəŋtə vii Nwi

⁵ Nji' nu ɣkiə faŋ mə nə mè'tə ɣhɔ shi Kriit, lùu laa a bəŋsə vənu mbiə faŋ mbə nə gò' nə, nùŋsə vii taa taa nshəŋtə vii Nwi nti'sə nti'sə, faŋ mə nə ɣi tɛ ɣhɔ nə. ⁶ Bəw laa wuu taa fi taa nshəŋtə vii Nwi luu wə faŋ tuu kee wee-nsɔ' kee lùu maa ɣwə me, zu wi baa luu she' mu', vaŋ vi biŋ nu Kristo nizi, kee ki bibuulə me, kee shishii me. ⁷ Kee bəw laa wə faŋ lùu tɔ taa nshəŋtə vii Nwi kii nsɔ' maa ɣwə me, fɔnə ɣwə lùu wuu məndəynə vətə və Nwi. Ki ɣwə yisə vənu nə wutə ki me, kee kii fwi yishəsə me, kee nu məlu' mbə shɔɔ si ɣwə me, kee ny-wenə nywaŋsə me, kee kəə ka ɣkuŋ me. ⁸ Bəw ɣwə bee kii kəw maa məfisə vəndɔ taa ɣii ɣwə, kəw vənu vəjəəvə, yisə vənu vənsəhə nə yitɔfə, yi vənu vəloomə, baa lùu wuu ley visi Nwi, kii maa məshiinə ɣwaa wi, ⁹ jia she' nu yinsəŋ Nwi faŋ vi nə dəesə tɛ ɣwə nə, tɛ ka' ɣwə baa kù'nə maa mətisə vii nə nu yinsəŋ Nwi, kxi maa məki ɣa'sə si vii faŋ ɣhɔ vi vəŋ shɔɔnə nə yigi.

Faŋ bəw Taytəs faŋ yigisə vii məbuulə nu Nwi

¹⁰ Vii vəyaŋ shɔ faŋ vəŋ ndi wutə, ɣisə yigisə dayday, buulə yitɔ yi vii. Vii mbiə faŋ vəŋ bi shɔɔ taa ɣwaa vəŋ, lùu mbiə faŋ vəŋ fùu fi taa ɣwaa vii mbiə faŋ vi nə sxi'tə vəŋ nə. ¹¹ Bəw vi ki fəŋ vəŋ, bu' laa vəŋ kiasə ɣkee yishuu yindɔ' yi vii, nyə gu, bu' faŋ vəŋ fi'tə vənu faŋ mbə kee yiku'nə me. Vəŋ yì ninij she' maa məkəə ka, faŋ lùu nu tɔ dii. ¹² Maa wuu shi vəŋ mɔ', faŋ nə luu nshiiŋii-sɔŋhɔ, nə ɣi ɣkee nu yinsəŋ laa, «Vii Kriit sii tə-ba ghee nshə. Vəŋ lùu yaa nyaasə bəwəsə, lùu vii məbəə ɣay, baa lùu vəwaŋ-mfii-ndaa.» ¹³ Yigi yó luu ɣkee yinsəŋ. Ninij, bəw a ki ɣi tɛ vəŋ ɣkee nə wutə, laa vəŋ ki du' nə nu ɣkiə faŋ vəŋ nùŋ fwisə vəŋ shɔ maa Kristo, ¹⁴ kee nùŋ tɔ vəŋ maa mətiitii mə vii Jus me, ti'nə me maa nuŋsə vəŋ me, faŋ luu she' nuŋsə vii faŋ vəŋ mè' nu yinsəŋ. ¹⁵ Vənu vənsəhə ley tɛ vii mbiə faŋ fwisə vəŋ lèy. Luu nə, tuu ɣkee nu kəmu' kee lèy tɛ vii mbiə faŋ fwisə vəŋ kee lùu səley me, baa nə tɛ vii mbiə faŋ vəŋ kee nùŋ fwisə vəŋ maa Kristo me. Vənu mbiə faŋ kəŋ vii vó bi'tə nə, bi. Fwisə vəŋ bi nizi. ¹⁶ Vəŋ ɣisə laa vəŋ kxi nə Nwi. Luu nə, vəŋ tvey ɣwə fi taa nshine vəŋ. Vəŋ luu ɣkee vii bəwənə, kee zizɔnə Nwi me, kee bee kù'nə maa məyi tuu nu jəə kəmu' me.

Ntisə tɛ vəndɔŋ nə vəki

2 Gə fi maa ɣhɔ, bəw a naysə nu ɣkiə faŋ ɣkə kù'nə maa nu yinsəŋ Nwi, faŋ nsiŋ deesə nə. ² Tisə vəndɔŋ vətəavə laa vəŋ jiatə yirwaa vəŋ, to' yuu ɣkə ku'nə tɛ wuu taa, ki yisə vənu vənsəhə nə yitɔfə, nùŋ fwi vəŋ maa Kristo ɣkee maa yinsəŋ, kaw vii, jia fwisə vəŋ taa ɣi'.

³ Gə fi maa vəki vətəavə, ti vəŋ she' ninij, laa vəŋ ki du' nə nshine vəŋ yiley visi Nwi, kee ki bisə təzii tə vii me, kee lùu vəbu' tɛ məlu' məyaŋmə me, deesə vənu vəjəəvə, faŋ mbə ɣaŋtə vii maa məkii fwi yijəə. ⁴ Ninij laa vaŋ-vəki zwètə maa mədu' bwaŋnə, kəw vəndəə vəvəŋ nə vaŋ vəŋ, ⁵ yisə vənu vənsəhə nə yitɔfə, kee to'

vəsvarj me, fa' vəfa' taa ndɔ' vəj nə fwi yijəə, yisə vənu vəjəəvə, zɔnə vəndəə vəvəj. Niniŋ laa ki vii ki ndasə nu Nwi bu' vəj me.

⁶ Gə fi maa vəndɔŋ və zavə, ti vəj laa vəj ki shiina yinjwaa yivəj. ⁷ Nuŋsə ŋwaa wə laa a luu mfi' nu tɛ vəj maa vənu vənshə, mbə ki baw. Deesə she' nu yinsəj tɛ vii, faŋ a deesə nu Nwi tɛ vəj. Deesə nu Nwi nə fwi yimu', ⁸ gisə nu faŋ ŋkə lūu kəwe', baa lūu nu yinsəj, tɛ ka' wə kee lūlə me, tɔ wuu mbeenə ŋwaa-nsiŋ dii, bu' faŋ ŋwə kee yə nu bwə maa məgi tɔ nsiŋ nə me.

⁹ Gə fi maa vəbu', naysə tɛ vəj laa vəj ki zɔnə vətii vəvəj maa vənu vənshə, yisə vənu faŋ mbə baw too vətii vəvəj, kee lulə vəj me, ¹⁰ kee shaw fa fi ghɔ vəj me, yisə vənu vəvəj vənshə vəbi. Niniŋ, vəj gəŋtə nu Nwi, wuu məbweysə ŋwaa-nsiŋ, maa vənu vənshə, laa ŋkə baw tɛ vii.

Faŋ Nwi kee gəŋ saŋ-nsiŋ

¹¹ Nu məkee gəŋsə faŋ Nwi kee gəŋsə vii nə, fūu taa mbi, ki kəə bwəysə vii vənshə. ¹² Ŋkə də jii tɛ nsiŋ maa məme' nu mətwey Nwi, me' nu məkaw vətɔ və taa mbi, baa nə laa nsiŋ to' ghūu yito' kaŋ-nsiŋ taa mbi nyə nə yitɔfə, yisə vənu vəloomə, fee Nwi. ¹³ Nsiŋ ki ki' nu mənɔŋ-bwaŋnə Nwi, faŋ ŋwə ndɔ kɔ məbwey vəl-waŋ tɛ nsiŋ, baa ki' yighee nɔjə faŋ feenə Nwi, faŋ luu ŋkee Nwi kwalə nə, ndɔ fuu ghɔ Yeso Kristo, wuu məbweysə ŋwaa-nsiŋ, ¹⁴ faŋ ŋwə nə kɔ ŋwaa wi, kù tɔ nsiŋ, fūusə nsiŋ fi taa vənu vəbwəvə vəŋ-nsiŋ vənshə, laa nsiŋ ki nii lūu vii ley, baa lūu ŋkee mbii vii, kəə she' maa məyi vənu vəjəəvə. ¹⁵ Ki gisə vənu vɔ tɛ vii, tɛsə vəj shɔ, ŋa'sə si vəj bu' vənu vəbwəvə vəj, yisə niniŋ nə wutə kə kənshə. Ki wə shia ghɔ me.

Faŋ bəw vii Kristo ki zɔnə vii mbiə faŋ vəj sɔ' vəj

3 Lumə tɛ vii laa ŋkə bəw vəj fee vii mbiə faŋ vəj sɔ' vəj, zɔnə vəj, baa yisə vənu vəjəəvə vənshə. ² Ki vəj ki ndasə vii me, kee kəə nɔɔ' me, yisə vənu vənshə maa jii yijəə, du' bwaŋnə ghɔ vi vii vənshə.

Faŋ Nwi nə bwəysə nsiŋ

³ Maa yighee visi, nsiŋ nizi nə bəə tɔ ley, kee zɔnə Nwi me, to' maa jii yibwə, baa lūu vəbu' tɛ vənu vəbwəvə vəvəj faŋ fwi saŋ-nsiŋ nə kəw, to' yito' nyaa-nsiŋ nə nɔjə' yibwə, baa ghi' vii, vii bee nsiŋ, nsiŋ baa beenə

yinjwaa nyaa-nsiŋ nizi. ⁴ Luu nə, nə luu maa yighee nɔjə faŋ Nwi, wuu məbweysə ŋwaa-nsiŋ, nə də nɔjə' yijəə yi nə ŋkawə yi tɛ nsiŋ, ŋwə bwəysə nsiŋ fi ghɔ jii yibwə yɔ. ⁵ Faŋ ŋwə nə bwəysə nsiŋ niniŋ nə, kee bwəysə nsiŋ bu' vəfa' vəjəəvə faŋ nsiŋ nə yisə me. Ŋwə bwəysə nsiŋ luu she' bu' gəŋ si, faŋ ŋwə nə sɔ nu bwə fi maa nsiŋ, bi nsiŋ fi. Zwiətə Ley Nwi ŋii taa fwisə nsiŋ, kɔ nsiŋ nə nshinə yifi. ⁶ Ŋwə nə fə Zwiətə Ley ki taa fwisə nsiŋ kəyaŋ bu' Yeso Kristo, wuu məbweysə ŋwaa-nsiŋ. ⁷ Ŋwə nə yisə niniŋ tɛ ka' vənu vəŋ-nsiŋ lūu vəloomə si Nwi, bu' faŋ Kristo kee gəŋ saŋ-nsiŋ, gəŋtə nsiŋ nə. Ŋwə baa bwəysə nsiŋ laa nsiŋ ki ki' məbwey vəl-waŋ faŋ nsiŋ ndɔ zi, bu' faŋ nsiŋ lūu vəj vi nə.

Faŋ bəw Taytəs ki tɛsə vii məbuulə nu Nwi nə wutə

⁸ Yigi yɔ lūu nu yinsəj. Mə kəə laa a gi vənu vɔ ŋkee nə wutə, laa vii mbiə faŋ vəj nūŋ fwisə vəj maa Nwi, tə si maa məyisə vənu vəjəəvə. Ki luu vəj yə niniŋ, buu luu ŋkee nu jəə. Ŋkə baa gəŋtə vii nizi. ⁹ Nyiŋ fi maa yigisə vəmfaŋ nə nu yikuu yidənə, nə ntaysə nə ny-waŋsə kɔŋ nuŋsə; vənu vɔ kee gəŋtə wə nə nu me, lūu vənu vədayday. ¹⁰ Wə mɔ' lūu shɔ faŋ ŋwə yaa ki jwi nə ŋgaasə taa ŋwaa vii Nwi, a ti ŋwə yighee mu', ti'nə me ghee bɔɔ. Ŋwə kee zɔ me, a fəŋ ŋwə. ¹¹ A kɔ' kii laa kəŋ wə ghɔ ndi jii, mbi'tə yi kee baa yiley me. Vənu vəbwəvə vi dəsə laa ŋwə lūu wuu bwə, faŋ kwəŋ ŋwə kwəŋ tɔ ki taa nɔɔ' Nwi.

Faŋ Pɔɔl nə tɛ Taytəs nə vəŋ-vənu vəmɔ', baa kɔ shɔ'tə tɛ ŋwə

¹² Yighee nɔjə faŋ mə ndɔ tɔŋ Artimas, ŋwə zi' yi ghɔ, ti'nə me Tikikɔs, a yasə ndɔ fi nsi, jwi yə mə shi Nikopolis. Mbi'tə nyaa lūu laa mə taa du' yifi maa yighee gwə. ¹³ Yi jəə maa məkɔ vətɔ və yito' tɛ Zenas, wuu məkii nə ntisə wi, nə Apɔɔs, laa tuu wee-fa kee bəə fi ghɔ vəj me. ¹⁴ Bəw laa vəŋ-nshwi vəŋ-nsiŋ zwetə maa məyi vənu vəjəəvə maa vii faŋ nu mɔ' ghɔ' vəj, laa ki məbiŋ vəj, faŋ vəj nūŋ fwi vəj maa Kristo nə, kee gù nu yɔŋ me.

¹⁵ Vii vənshə faŋ yia vi vəj lūu mɔ', shɔ'tə ghɔ. Shɔ'tə vii mbiə faŋ vəj kaw yia, bu' nu Kristo, faŋ nsiŋ nūŋ fwi saŋ-nsiŋ maa ŋwə nə, tɛ yia. Nwi tu mənɔŋ-bwaŋnə tɔ viŋ vənshə!

Filemon

Filemon nā luu shi' fi shi Kōbsii faŋ nā luu wuu Kristo. Bu' wi Onesimōs nā nyɛŋ fi yi ŋwə. Faŋ Onesimōs nā zì' yi Pɔɔl, kwiinā fwi yi, gù wuu Kristo. Pɔɔl tɔŋ ŋwə laa ŋwə bəŋ gə yi Filemon. Pɔɔl nyo' ŋwa'lə tɛ Filemon laa ŋwə ndi Onesimōs jəə.

Məsənə vəwaytə:

Vənzi və ŋwa'lə
Yigi məbəŋsə tɛ Filemon
Pɔɔl bu' ghɔ tɔ Onesimōs
Vəndwə və ŋwa'lə

Shɔ'tə Pɔɔl tɛ Filemon

1 Lùu mə, Pɔɔl, wuu ŋii mfiŋ bu' yizii Yeso Kristo, nā weenshu ŋwaa-nsiŋ Timoti, faŋ yia tɔŋ ŋwa'lə ŋwə tɛ ghɔ, Filemon, wə faŋ yia kàw. A baa lùu wuu fa' Yeso Kristo she' yaa yia nizi. ² Yia tɔŋ ŋwa'lə ŋwə tɛ ghɔ, nā tɛ Afia, weenshu ŋwaa-nsiŋ, nā tɛ Arkipōs faŋ ŋwə twè' maa nu Kristo yuu nsiŋ, nā tɛ vii Kristo mbiə faŋ vəŋ baytə taa ŋii ghɔ. ³ Nwi, tii ŋwaa-nsiŋ, ghɔ tita Yeso Kristo tu mənɔŋ-bwaŋnə tɔ viŋ, kò viŋ nā mədu'-nyɔŋ!

Pɔɔl shɔ'tə Nwi tɔ Filemon

⁴ Mə bwaŋ Nwi ŋwaa ghee nshə faŋ mə lumə ghɔ visi Nwi taa məshɔ'tə ŋwaa. ⁵ Mə bwaŋ Nwi bu' laa mə zɔ laa a nùŋ fwi yə maa tita Yeso, baa kaw ŋwə, ndɔ kaw vii ley Nwi vənshə. ⁶ Mə bu' ghɔ tɛ Nwi laa məbiŋ wə, faŋ nsiŋ faynə nùŋ fwi saŋ-nsiŋ maa Yeso Kristo nā, yisə a kii maa məyi vənu vəjəəvə vənshə faŋ mbə lùu taa ŋwaa nsiŋ bu' Yeso Kristo. ⁷ Weenshu ŋwaa, mə ŋàytə didi', baa zwisə fwi nyaa didi', bu' laa a kàw vaŋ-nshwi vaŋ-nsiŋ. A yisə fwisə vii ley Nwi zutə.

Pɔɔl bu' ghɔ tɛ Filemon tɔ Onesimōs

⁸ Niniŋ, mə kəə bitə nu tɛ ghɔ. Faŋ wutə kɔlə lùu ghɔ mə bu' yizii Yeso Kristo maa mənaysə nu ŋkiə faŋ ŋkə kù'nə tɛ ghɔ, mə kee didɔɔ me. ⁹ Mə bee kii bu' ghɔ tɛ ghɔ, bu' laa mə kàw ghɔ. Mə bu' ghɔ tɛ ghɔ yaa wuu taa, yuu mə luu wuu taa nā. Mə baa luu wə taa ŋii mfiŋ bu' nu Yeso Kristo maa yighee ndwə. ¹⁰ Niniŋ, mə bu' ghɔ tɛ ghɔ tɔ ŋwiŋ ŋwaa, faŋ mə bi ŋwə yaa wuu Kristo she' maa yighee ndwə, faŋ mə lùu taa ŋii mfiŋ nā. Nyiŋ ŋwaa ghɔ luu Onesimōs. ¹¹ Yighee visi ŋwə nā kee lùu wuu fa' jəə tɛ ghɔ me. Lùu ndwə, ŋwə kù'nə maa fa' wə nā ŋwaaŋ ŋkee jəə. ¹² Mə bəŋsə tɔŋ ŋwə tɛ ghɔ ndwə, faŋ luu ŋkee fwi nyaa faŋ mə tɔŋ tɛ ghɔ nā. ¹³ Mə nəə kəə jia ŋwə, yia ŋwə du' mɔ', ŋwə ki fa' shee

tɔ ghɔ, yuu mə luu mfiŋ bu' nu ntɔŋ yijəə Nwi nā.

¹⁴ Luu nā, mə nəə kee kəə yɛ nu, maa laa a bi yibiŋ me, laa nu jəə ŋkiə faŋ a yisə, kee kiasə gù nu faŋ vi didɔɔ me. Bəw laa luu nu faŋ kàw fwi yə. ¹⁵ Nu mɔ' lùu laa yighee mɔ' Nwi nā biŋ laa viŋ ŋwə gaasə maa kurtə yighee, tɛ ka' a ndɔ baa ye ŋwə, gò'sə viŋ ŋwə yighee mu'. ¹⁶ Niniŋ, ŋwə kee baa luu she' bu' wə me; ŋwə gù fa faŋ ŋkə shɔɔ bu', gù lùu weenshu wə, faŋ a kàw ŋwə. Maa ŋwə luu ŋkee weenshu ŋwaa faŋ mə kàw ŋwə. Niniŋ, ŋwə ndɔ baa luu weenshu wə shɔɔ niniŋ, fɔnə a kii ŋwə fi taa mənshi yaa bu' wə, baa kii ŋwə yaa weenshu wə fi yiba Kristo nā. ¹⁷ Niniŋ, a ki luu biŋ laa nsɔo lùu fa kəmu', buu a ndi ŋwə yaa a ndi nshi-tɔ ŋwaa. ¹⁸ Ki luu laa ŋwə nā yɛ nu bwə maa ghɔ, tɛ'nə me laa yikɔɔ yə lùu ghɔ ŋwə, buu mə taa ndɔ' yikɔɔ yó. ¹⁹ Mə Pɔɔl nyò' ŋkee nā ghɔ kaŋ, laa mə taa ndɔ'. Mə gi niniŋ faŋ nshi-tɔ wə kɔlə kɔ' kii laa ka' mə gi laa yikɔɔ nyaa lùu ghɔ ghɔ maa kəŋ jii yimɔ' nizi. Maa ka' mə gi laa a kɔ ŋkee ŋwaa wə shee. ²⁰ Yinsəŋ, weenshu ŋwaa, mə kàw maa məkii ŋgaŋtə fi ghɔ ghɔ fi yiba tita Kristo. Bəw a yi nu ŋkiə faŋ fwi nyaa kàw bu' Yeso Kristo. ²¹ Mə nyò' nu kó tɛ ghɔ bu' laa mə nùŋ fwi nyaa maa ghɔ laa a ki zɔnə mə. Mə bee kii kii laa a taa yisə nu faŋ ŋkə shɔɔ yinŋkii.

Pɔɔl kəə gə yi Filemon

²² Bəw a naysə shəŋ shi shee! Mbi'tə nyaa lùu laa Nwi ndɔ bəŋsə mə tɛ viŋ, mə jwi yi viŋ, bu' faŋ viŋ bù' ghɔ tɛ Nwi nā.

Məshɔ'tə

²³ Epafraŋ faŋ yia ŋwə lùu taa ŋii mfiŋ bu' nu Yeso Kristo mɔ' nā, shɔ'tə ghɔ. ²⁴ Mark nā Aristarkōs nā Di-mas, nā Lukas, faŋ yia vi vəŋ fa' mɔ' nā, shɔ'tə viŋ nizi. ²⁵ Tita Yeso Kristo tu mənɔŋ-bwaŋnə tɔ viŋ, gò'sə taa fwisə viŋ!

Hibru

Vì nà nyò' ñwa'là Hibru tí vîi Kristo m'ó' fañ vəñ nà luu vîi Jus, fañ vəñ nà tày ki su'tə fî maa nu Kristo, laa ki vəñ me' məbiñ vəñ ghó me. Wuu mənyc' ñwa'lə ñwə kəə kwarə wutə maa vîi v'ó, laa vəñ nuñ fwisə vəñ she' maa Nwi. Ñwə twelə tí vəñ fañ Yeso lùu Wee Nwi fañ ñwə gò'sə ghee nshə, baa kwàlə shòc nshisə-ñji sɔghɔ nà Mose nà nshisə-ñjisə Nwi. Yeso baa luu wuu məkɔ Nwi kwalə shòc vîi məkɔ Nwi vənsə. Vəkɔ fañ vîi nà kò tí Nwi nà, luu she' ndiilə vəkɔ və Yeso fañ ñwə nà kò nsh-tɔ wi yaa vəkɔ və Nwi nà. Ninin, ñwə bwèysə vîi fî ghɔ vənu vəbwəvə vəñ.

Wuu mənyc' ñwa'lə ñwə baa dəsə fañ vîi mwanə yaa Abraham nà nùñsə fwisə vəñ maa Nwi, buu Nwi ndi vəñ yaa vîi loomə. Bàw vîi Kristo baa nùñ fwisə vəñ maa Kristo, we' shɔ, kee bwa me, fañ vəñ kɔlə ñji taa ñi' bu' nu Kristo nà.

Məsənə vəwaytə:

Vənzi və ñwa'lə
 Kristo kwàlə shòc nshisə-ñjisə Nwi
 Kristo kwàlə shòc Mose nà Jɔshwa
 Kristo luu ñkee wuu kwalə məfe' Nwi
 Məkee mə Kristo kwàlə shòc
 Ndey Kristo kwàlə shòc
 Mənuñ fwi maa Kristo luu ñkee nu kwalə
 Vəndwə və ñwa'lə

Fañ Yeso Kristo, Wee Nwi, kwàlə shòc nshisə-ñjisə Nwi

1 Ñkee fishi Nwi nà gí yigi tí vîi ywan-viṣi ghee yañ maa jîisə ñiñkwîñ ñiñkwîñ. Maa yighee y'ó, Nwi nà gisə vənu, mbə shɔc fî ghɔ nshisə-ñji sɔghɔ. ² Maa yighee ndwə, fañ lùu yighee yiba, ñwə gi yigi tí nsiñ, nyə shɔc fî ghɔ ñwiñ wi. Nà luu ghɔ ñwiñ wi ghó fañ Nwi nà bɔñ mbi. Nwi nà baa shò' ñwə laa kii ñwə kii vətɔ vənsə. ³ Wee Nwi ghó lùu məley Nwi; wutə Nwi taa ñwaa ñwə. Ñki'nə yi lùu yaa ñyə Nwi. Kii ñwə kii wutə maa mbi yinshə she' fî maa yigisə yi. Ñwə lɔdətə jîi, sò yibisə vîi laa vəñ ley. Ñwə baa luu kò' gè yizɔ, dù' maa kwîñ ma'nə Nwi, fañ ñwə sò' vətɔ vənsə. ⁴ Nñin, Nwi nà y'ì laa ñwiñ wi ghó kwàlə shòc nshisə-ñjisə Nwi. Yizii yi fañ Nwi nà shù maa ñwə, shòc təzii tənsə.

⁵ Nwi nà gí tí ñwə laa,

«A lùu ñwiñ ñwaa.

Nsh-tɔ ñwaa nà bî ghɔ ndee.» † Nwi nà baa luu gí tí ñwə laa,

«A lùu ñwiñ ñwaa, mə luu tii wə.» †† Nshinji Nwi kee lùu shɔ, fañ Nwi nà gí kəñ nu ghó tí ñwə me. Nwi nà gí ninin she' tí ñwiñ wi Yeso Kristo. ⁶ Ñwə nà baa gí kòñ yighee ñyə fañ Nwi ndɔ baa yisə ñwiñ wi ñji mbi laa, «Nshisə-ñjisə Nwi sənsə gwənə ñwə.» ‡

⁷ Gè fî maa nshisə-ñjisə Nwi, Nwi nà gí laa,

«Nwi nàysə nshisə-ñji si,
 laa vəñ lùu yaa vəfii,

baa bɔñ vîi fa' vi laa vəñ lùu yaa wisə biinə.» ††

⁸ Gè fî maa ñwiñ wi, Nwi nà gí tí ñwə laa,
 «Ghɔ Nwi, yifwàñ yə ndɔ go'sə yighee mu',
 a sɔ' yifwàñ yə nà yinsəñ.

⁹ Lùu vənu və yinsəñ fañ mbə yisə a ñaytə,
 a bee vənu mbə fañ mbə bisə ntisə Nwi.
 Lùu ñi' nu ñkiə fañ Nwi, fañ lùu Nwi wə, sho' ghɔ
 laa a kii məkwalə nà məñaytə shòc vəñ-nshwi və.»
 ‡

¹⁰ Ñwə nà baa gí laa,

«Tita, nà luu ghɔ
 fañ ghɔ nà bɔñ mbi ñkee fishi maa vənzi.
 A nà baa bɔñ vətɔ fî yizɔ nà ghɔ ghə.

¹¹ Vətɔ v'ó vənsə fañ a nà bɔñ nə, ndɔ ndi,
 nsh-tɔ wə go'sə yighee mu'.

Vətɔ v'ó ndɔ ta dwàñ, yaa ñjwisə yaa ki dwanə nə.

¹² A bu' nà vətɔ v'ó yaa ñjwi yim'ó' fañ nyə dwàñ,
 mbə ndɔ kwiinə yaa ñjwi yaa ki kwiinə nə.

Luu nə, gè fî maa ghɔ, a go'sə yighee mu',
 ñu'sə sə kee kii vəndwə me.» †††

¹³ Nwi nà gí tí ñwiñ wi laa,

«Du' maa kwîñ ma'nə ñwaa,
 zì' maa yighee ñyə fañ mə taa ghɔ' vîi mbeenə və,
 ndi vəñ, nùñsə ghoo ghɔ

yaa fa fañ ka' a tə ghoo ghə shɔ.» ††† Nshinji Nwi kee lùu shɔ fañ Nwi nà gí kəñ nu ghó tí ñwə me. ¹⁴ Nshisə-ñjisə Nwi sənsə luu she' vəzwitə fañ vəñ fa' tí Nwi, fañ ñwə tɔñ vəñ laa vəñ gə gəntə vîi mbə fañ Nwi taa bwèysə vəñ nə.

† 1.5 Sam 2.7. †† 1.5 2 Samuel 7.14. ‡ 1.6 Sam 97.7. †† 1.7 Sam 104.4.

†† 1.9 Sam 45.7-8. ††† 1.12 Sam 102.26-28. ††† 1.13 Sam 110.1.

Ki nsij manə ntəy yikwalə Nwi me

2 Faŋ ŋkə lùu niniŋ nə, bàw nsij ywiitə yigi njyə faŋ nsij nə zò nə, tɛ ka' nsij kee ndi jii me, bu' faŋ nsij kee nùŋ tɔ shɔ nə me. ² Nsiŋ kɔ' kii laa ntəy njyə faŋ nshiiisə-ŋjiisə Nwi nə jwi fi'tə tɛ nsij nə, lùu yinsəŋ. Wə tɛ me wə faŋ ŋwə twèy ntəy yɔ, kee ki zɔnə ntəy yɔ me, buu Nwi kɔ ŋi' tɛ ŋwə faŋ nyə kù'nə. ³ Faŋ ŋkə lùu niniŋ nə, gè fi maa nsij, faŋ nsij zɔ ntəy yimɔ' faŋ nyə kwàlə shɔ, kò jii məbwey vəlwan tɛ vii, sii ka' nsij fùu fi taa nɔɔ' kikə, faŋ nsij kee zɔnə ntəy yinjii me? Ntəy yɔ nə fɔŋ fùu taa mbi faŋ tita Yeso nə fi'tə tɛ vii nə. Vii mbiə faŋ vəŋ nə zò ntəy yɔ, lèsə tɛ nsij laa lùu nu yinsəŋ. ⁴ Nwi baa luu dè laa lùu nu yinsəŋ, faŋ ŋwə nə ndi wutə ki, dè vəshwenə, baa yisə vənu və shuu yɔŋvə. Nwə baa luu kò vəkə faŋ ŋwə kàw tɛ vii, faŋ mbə ndò fi yiba Zwiitə Ley.

Yeso lùu wuu məbweysə ŋwaa-nsij faŋ ŋwə nə jwi mbi yaa wə

⁵ Kee lùu nshiiisə-ŋjiisə Nwi faŋ Nwi nùŋsə laa vəŋ ki sɔ' mbi njyə faŋ nyə ndɔ jwi, njyə faŋ yia gisə kòŋ nyə ndwə nə me. ⁶ Vi bee kii nyò' maa shəŋ mɔ' taa ŋwə'lə Nwi laa,

«Wə mənsaw sii lùu kə laa
a ki bi'tə kòŋ ŋwə mɔɔ Nwi?
Wee wə kɔlə kee lùu nu me, a ndeynə ŋwə.

⁷ A sù'sə ŋwə maa wee-fi-kwitə yighee,
nùŋ ŋi' nshiiisə-ŋjiisə Nwi,
buu a baa luu ndi ŋwə, kò yifwàŋ tɛ ŋwə nə feenə.

⁸ A nə baa nùŋsə vətɔ vəshə ŋi' ghuu ŋwə.» † Faŋ vi nə nyò' laa vətɔ vəshə lùu ŋi' ghuu ŋwə, ŋkə lùu laa tuu fa kee baa lùu shɔ faŋ ŋkə kee lùu ŋi' ghuu ŋwə me. Luu nə, maa yighee ndwə ka' nsij kee ta ye laa vətɔ vəshə lùu ŋi' ŋwə me. ⁹ Nsiŋ kɔ' kii nə Yeso faŋ Nwi nə yisə nshiiisə-ŋjiisə Nwi luu visi fi gho ŋwə maa kuŋtə yighee, faŋ ŋwə nə yè ŋi' ku, buu Nwi kɔ yifwàŋ nə feenə tɛ ŋwə nə. Niniŋ nə, ŋwə nə kù tɔ vii vəshə, bu' faŋ Nwi nə kèe gəŋsə vii nə.

¹⁰ Nə bòŋ Nwi bòŋ vətɔ vəshə. Vətɔ vəshə baa lùu shɔ she' bu' ŋwə. Nkə nə bàw tɛ Nwi laa Yeso ye ŋi', buu mètə bàw shilə. Niniŋ laa ŋwə lùu wə ntiə faŋ ŋwə jwi nə nu məbweysə vii, yisə vii vəyaf luu vaf vi, ŋii taa məley wi. ¹¹ Yeso yisə vii du' vəley visi Nwi. Vii mbiə faŋ Yeso yisə vəŋ du' vəley nə, gho nshɔ-tɔ Yeso kii Tii vəŋ mu'. Lùu ŋi' nu ŋkiə faŋ Yeso tii vəŋ nə vaf-nshwi vi. Tɔ ki kee dxi shɔ me. ¹² Niniŋ, ŋwə nə gè laa,

«Mə taa ki fi'tə yizii Nwi tɛ vaf-nshwi vaf,
ndò tiiŋ nintəŋ nwaa vii Nwi, bəŋsə Nwi.» ††

¹³ Nwə nə baa gè laa,
«Mə taa nuŋ fwi nyaa she' maa Nwi,» ‡ baa gè laa,
«Ye mə nə, yia vaf vaf faŋ Nwi nə kò shee nə.» ††

¹⁴ Vaf vi vó lùu vii faŋ gho vi Yeso fəynə. She' niniŋ, Yeso nə jwi yuu wə, gù yaa vəŋ nizi, tɛ ka' ŋwə kù, zwi

† 2.8 Sam 8.5-7. †† 2.12 Sam 22.3. ‡ 2.13 Aysaya 8.17. †† 2.13 Aysaya 8.18.

wutə Satan, tii vəzwitə vəbwəvə, faŋ ŋwə kii wutə yiku nə. ¹⁵ Niniŋ, ŋwə yisə laa vii vəshə faŋ nə luu vəbu' tɛ Satan, bu' faŋ vəŋ nəə fifee yiku ghee nshə nə, nyiŋkə fi gho Satan vəshə. ¹⁶ Nkə luu ŋkee kəley laa kee lùu nshiiisə-ŋjiisə Nwi, faŋ ŋwə nə jwi gəŋtə me. Nwə nə bee kii jwi maa məgəŋtə ŋi' ŋii Abraham. ¹⁷ Nwə nə gù yaa vaf-nshwi vi maa jiiisə səshə, tɛ ka' ŋwə kèe gəŋsə vəŋ, gù yaa wuu kwalə məfe' Nwi, faŋ ŋwə fa' tɛ Nwi nə fwi yimu', laa ŋwə sɔ yibisə vii faŋ vəŋ nə yisə nə. ¹⁸ Ka' ŋwə gəŋtə vii mbiə faŋ vəŋ kii məmɔŋ, luu bu' laa nshɔ-tɔ wi nə yè ŋi' nə məmɔŋ nizi.

Faf Yeso kwàlə shɔ Mose

3 Niniŋ, vaf-nshwi vaf faŋ viŋ lèy tɛ Nwi nə, faŋ Nwi nə tii viŋ laa viŋ jwi gù vii vi nə, viŋ tə si maa Yeso faŋ lùu wuu ntəy Nwi, baa lùu wuu kwalə məfe' Nwi, faŋ nsij biŋ nu ki nə. ² Nwə nə luu wuu yinsəŋ tɛ Nwi maa vəfa' vi, faŋ Nwi nə nùŋsə ŋwə maa məfa' vəfa' vi vó, she' faŋ Mose nə luu wuu yinsəŋ maa vəfa' vi taa nwaa vii Nwi vəshə. ³ Nkə kù'nə laa vi ki kɔ feenə tɛ Yeso shɔ Mose, she' faŋ vi kɔ feenə tɛ wə ntiə faŋ ŋwə fia ŋii, shɔ ŋkee ŋii yɔ. ⁴ Nii tɛ me ŋii fianə wə. Luu nə, wə ntiə faŋ ŋwə bòŋ vətɔ vəshə lùu Nwi. ⁵ Gè fi maa Mose, faŋ vi nyò' laa ŋwə nə luu wuu yinsəŋ maa vəfa' vəshə faŋ ŋwə nə fà' taa ŋii Nwi nə, ŋwə nə yisə yuu wuu fa' Nwi, fi'tə vənu mbiə faŋ Nwi nə kəə laa ŋwə ki gisə. ⁶ Jwi maa Kristo, ŋwə lùu ŋkee Wee Nwi faŋ ŋwə shiina ŋjiina ŋii. Nii yi yɔ lùu nsij. Nsiŋ lùu vii ŋjiina vi, faŋ nsij tə si maa məbwey vəlwan, faŋ nsij ki' ŋwə nə fwi yimu' nə, twe' shɔ, zi' maa vəndwə nə məŋaytə.

Ki nsij ki shii faŋ nsij zò yigisə Nwi me, bu' nsij lee məbwey vəlwan

⁷ Niniŋ, nsij zɔ faŋ Zwiitə Nwi nə gè laa,
«Faŋ viŋ zɔ gè Nwi ndee,

⁸ ki viŋ faŋ fwi siŋ me,
faŋ vətii viŋ nəə fəŋ fishi nə me,
maa yighee njyə faŋ vəŋ nə luu tɔ wə'sə nə,
ki kəə ghuu Nwi, baa mɔŋ ŋwə.

⁹ Vətii viŋ nə mòŋ Nwi, faŋ vəŋ nə kɔlə yè vənu mbiə faŋ Nwi nə yisə nə maa ŋu'sə muu-yinshwe.

¹⁰ Lùu nu ŋkiə faŋ fwi Nwi nə zà maa vii vó,
ŋwə gi laa, vəŋ ndi jii,
vənu vaf kee lùu vəley tɛ vəŋ me.

¹¹ Niniŋ, fwi Nwi nə zà maa vəŋ, ŋwə li'tə gè laa,
bàw laa ki vəŋ ndɔ ŋii shəŋ jəə kaŋ
faŋ ka' vəŋ kii məshəŋ ŋwaa shɔ me.» ‡

¹² Vaf-nshwi vaf, viŋ ki ndiina laa, ki wə luu taa ŋwaa viŋ faŋ ŋwə kii fwi yibwə faŋ nyə kee biŋ Nwi me, faŋ ŋwə ndɔ me'tə Nwi me. Nwi lùu wuu bwey. ¹³ Viŋ ki tisə yinwaa yin, laa nu bwə kee bwè'sə viŋ, ŋii taa ŋwaa viŋ me, laa ŋkə kee yisə viŋ kii tɔ we' me. Viŋ ki yisə niniŋ vəshi vəshə, faŋ kɔ tɔ və-ndee, viŋ ki bii zò yigi yɔ nə.

¹⁴ Viŋ ki lumə laa nsij lùu nə fa kəmu', nsij vi Kristo, faŋ nsij taa ki nùŋsə vənu mbiə faŋ nsij nə biŋ yighee

‡ 3.11 Sam 95.7-11.

visi nà, gə kɔ maa vəndwə. ¹⁵ Vi nà nyð' taa ɲwa'lə Nwi laa,

«Fañ viŋ zò gi Nwi ndee, ki viŋ fəŋ fwi siŋ me, faŋ vətii viŋ nəə fəŋ fiŋhi nà me.» †

¹⁶ Sii nà lùu ndə faŋ ɲwə nà zò yigisə Nwi baa twey? Maa nà luu vii vənshə faŋ Mose nà fùusə vəŋ fi shi Ijip nà. ¹⁷ Sii nà lùu vəndə faŋ fwi Nwi nà zà maa vəŋ ɲu'sə muu-yinshwe nà? Maa nà luu vii mbiə faŋ vəŋ nà yè nu bwə, kùkə taa tɔɔ wə'sə nà. ¹⁸ Vii mbiə faŋ Nwi nà kò'nə tɛ vəŋ laa ki vəŋ ndo ɲii maa shəŋ jəə ki maa məshəŋ ɲwaa shɔ me, nà luu vəndə? Maa nà luu vii mbiə faŋ vəŋ nəə kee zɔnə Nwi nà me. ¹⁹ Niniŋ, nsin ye laa nu ɲkiə faŋ ɲkə nà yisə laa ki vəŋ ɲii maa shəŋ kó nà me, luu bu' laa vəŋ nà kee biŋ Nwi me.

4 Nwi nà kò'nə tɛ vii laa vəŋ ndo ɲii maa shəŋ jəə ki faŋ ka' vəŋ shəŋ ɲwaa shɔ. Maa ɲkò'nə yó kee ta yifaynə me; nyə lùu tɛ nsin. Niniŋ, bàw nsin ki fa' nà məfee, laa ki wə fi wiŋ kee ndo ndi me. ² Vi naysə ntɔŋ yijəə Nwi tɛ nsin she' faŋ vi nà naysə tɛ vii vó maa yighee visi nà. Luu nà, ntɔŋ yijəə yó faŋ vii vó nà zɔ nà, kee gəŋtə vəŋ me, bu' laa vəŋ nà zɔ, kee nùŋ fwi vəŋ shɔ me. ³ Gə fi maa nsin, faŋ nsin nùŋ fwi maa ntɔŋ yijəə Nwi yó, nsin ndo ɲii shəŋ ɲkiə faŋ Nwi nùŋsə tɛ nsin maa məshəŋ ɲwaa shɔ, she' faŋ Nwi nà gi nà. Nwi nà gi kòŋ vii mbiə faŋ vəŋ nà kee biŋ yigisə yi me laa, «Fwi nyaa shə, mə li'tə tɛ vəŋ laa vəŋ ndo kee ɲii shəŋ jəə kaŋ, ki shəŋ ɲwaa shɔ me.» †† Nwə nà gi niniŋ faŋ fa' Nwi nà kɔlə mè maa yighee ɲjəə faŋ ɲwə nà bəŋ mbi nà. ⁴ Lùu faŋ vi nyð' maa shəŋ mó' taa ɲwa'lə Nwi kòŋ vəshi lwesə kwatia. Shəŋ kó lùu laa, «Nwi nà shəŋ ɲwaa fi maa vəfa' vi vənshə maa vəshi lwesə kwatia.» ‡

⁵ Taa shəŋ yinŋii vi nyð' laa, vəŋ kee ndo ɲii shəŋ Nwi kó maa məshəŋ ɲwaa shɔ me. ⁶ Niniŋ, ɲkò'nə Nwi yó ki bii shɔ tɛ vii mó', laa vəŋ ndo ɲii maa shəŋ məshəŋ ɲwaa kó nà. Vii visi faŋ vəŋ nà fəŋ zɔ ɲkò'nə Nwi yó, kee ɲii shɔ me, bu' laa vəŋ nà kee nùŋ fwi vəŋ maa Nwi me. ⁷ Niniŋ, Nwi baa tə shi kəmə' maa məbaa nuŋsə ɲkò'nə yó visi vii. Faŋ ɲu'sə nà shòɔ səyaŋ shù fi maa yighee yó, Nwi fi'tə yigi yi tɛ fwəŋ Deyvid. Lùu yigi ɲjəə faŋ nsin du'tə nsin lumə nà laa, «Fañ viŋ zɔ gi Nwi ndee, ki viŋ fəŋ fwi siŋ me!» ⁸ Nkə nəə to' lùu laa, ɔsh-wa nà yisə vətii vəŋ-nsin ɲii maa shəŋ Nwi kó, tɛ ka' vəŋ shəŋ ɲwaa shɔ nà, buu Nwi nà kee baa ki gisə kòŋ shi kəmə' faŋ ɲkə ndo jwi nà me. ⁹ Yigisə yi yó dè tɛ nsin laa, yighee ɲjəə faŋ vii Nwi ndo gə shəŋ ɲwaa she' faŋ Nwi nà shəŋ ɲwaa maa vəshi lwesə kwatia nà, kee ta yiku'nə me. ¹⁰ Wə ntia faŋ ɲwə ɲii maa shəŋ məshəŋ ɲwaa ɲkiə faŋ Nwi kò'nə nà, ndo kii məshəŋ ɲwaa, vəfa' vi me, she' faŋ Nwi nà metə vəfa' vi, ki nii shəŋ ɲwaa nà.

¹¹ Faŋ ɲkə lùu niniŋ nà, nsin twe' nà wutə, laa nsin ndo gə shəŋ Nwi kó, shəŋ ɲwaa shɔ. Ki wə luu taa ɲwaa nsin faŋ ɲwə kee zizɔnə me, yuu ndo ndi me, yaa vətii vəŋ-nsin faŋ vəŋ nà kee zɔnə me, kee ɲii taa shəŋ Nwi me. ¹² Nsin kó' kii laa yigisə Nwi lùu nu məbwey, kii

wutə, baa shə shòɔ ba' yighaw faŋ ɲkə lùu kəshəsə nà, shə kwiŋ nshə, tɛ ka' nyə ɲii ɲkee taa fwi wə, ɲii ɲkee taa vəyəə və ɲwaa və wə. Nyə baa luu də mbi'tə wə faŋ wə bi'tə fi taa fwi ɲwə. ¹³ Fa kee lùu shɔ taa ɲwaa vətɔ faŋ Nwi nà bəŋ, faŋ ka' Nwi kee ye me. Vənu vənshə faŋ wə yisə, lùu ntee yikə' Nwi, Nwi ye. Nsin ndo tiŋnə visi ɲwə shi mó', fi tɔ kaŋ-nsin bu' vənu vənshə faŋ nsin nà yisə nà.

Yeso kwələ shòɔ Aarɔn, faŋ nà luu wuu kwələ məfe' Nwi

¹⁴ Nsin tiŋ she' maa nu ɲkiə faŋ nsin biŋ yikə' vii nà, bu' laa wuu kwələ məfe' Nwi lùu shɔ, faŋ ɲwə tɔŋ tɔ nsin. Wuu kwələ məfe' Nwi ghó lùu Yeso, wee Nwi, faŋ ɲwə nà kó' gə yi Nwi yizɔ. ¹⁵ Wuu kwələ məfe' Nwi ghó lùu wə faŋ ɲwə kó' kii maa məkee gəŋsə maa nsin maa məbwa ɲwaa-nsin, bu' laa ɲwə nà gù wə yaa nsin, kii məmɔŋ she' yaa nsin. Luu nà, ɲwə nà kee yè tuu nu bwə me. ¹⁶ Niniŋ, bàw nsin kii fwi yiwe', ki jwi nà məŋaytə maa shəŋ kenə Nwi ɲkiə faŋ ɲwə kee gəŋsə vii shɔ nà. Bàw nsin gə maa shəŋ kó tɛ ka' nsin kii məmɔŋ-bwaŋnə fi fuŋ, Nwi taa ki kee gəŋ saŋ-nsin, baa gəŋtə nsin maa yighee ɲjəə faŋ nyə kù'nə.

5 Nwi yaa ki sho' vii kwələ məfe' Nwi fi taa ɲwaa vii vi. Vi sho' vii vó tɛ ka' vəŋ ki fa' tɛ Nwi maa yizii vii vənshə. Vəŋ fe' Nwi nà vətɔ baa nà nyaasə, tɛ ka' Nwi ndenə yibisə vii. ² Wuu kwələ məfe' Nwi lùu wuu zutə faŋ ɲwə kii gəŋtə vii mbiə faŋ vəŋ kee kii nà jii me, ti'nə me ndi jii. Ka' ɲwə gəŋtə vii bu' laa nshɔ-tɔ wi kii nà vənu və məmɔŋ, faŋ ka' wə gù shɔ nà. ³ Nwə yaa ki gu nu nizi, gə fe' Nwi bu' ɲkii nu bwə, she' faŋ ɲwə yaa ki fe' Nwi maa vənu vəbwəvə və vii nà. ⁴ Ka' wə kee shò' ɲwaa wi laa ɲwə luu wuu kwələ məfe' Nwi, vi kò feenə tɛ ɲwə me. Sho' she' Nwi sho' wə laa ɲwə lùu wuu kwələ məfe' Nwi, she' faŋ Nwi nà tii Aarɔn yighee visi, laa ɲwə luu wuu kwələ məfe' Nwi nà. ⁵ Nkə nà luu she' niniŋ maa Kristo; ɲwə nà kee kò'sə ɲwaa wi laa ɲwə gu wuu kwələ məfe' Nwi me. Nə gi Nwi tɛ ɲwə laa, «A lùu ɲwiŋ ɲwaa. Bi mə bi ghɔ ndee.» †† Nwə nà baa gi maa shəŋ mó' laa, «A lùu wuu kwələ məfe' Nwi ɲkee yaa Melkizedek. A ndo go'sə yighee mu'.» ††† Faŋ Yeso nà luu shi nsi, ɲwə nà shò'tə Nwi shò'tə, yùmə ɲkee nəŋay, mənsi fiŋkə fi si ɲwə, ɲwə bu' ghɔ tɛ Nwi faŋ ɲwə kii wutə maa məgəŋtə ɲwə fi ghɔ yiku. Nwi nà zò məshɔ'tə wi, bu' laa ɲwə nà luu wuu məfee Nwi. ⁸ Faŋ ɲwə nà kɔlə lùu Wee Nwi nà, ɲwə nà zwètə maa məzɔnə Tii wi, faŋ ɲwə nà fi ɲi' yi nà. ⁹ Faŋ ɲwə nà mètə fa' wi nshə, ɲwə gù wuu məgəŋtə vii vənshə faŋ vəŋ zɔnə ɲwə, laa vəŋ ndo zi məbwey vəlwan faŋ ɲwə gò'sə yighee mu'. ¹⁰ Lùu nu ɲkiə faŋ Nwi tii ɲwə nà wuu kwələ məfe' Nwi yaa Melkizedek.

Fañ bàw viŋ ta taa nu Nwi

¹¹ Yigi ki bii yiaŋ faŋ yia kəə naysə tɛ viŋ kòŋ nu Kristo yaa wuu məfe' Nwi kwələ, luu nà, ɲkə lùu kəwə' maa mətwelə tɛ viŋ, bu' laa vənu kee yasə lèy tɛ viŋ me.

† 3.15 Sam 95.7-8. †† 4.3 Sam 95.11. ‡ 4.4 Jenesis 2.2.

†† 5.5 Sam 2.7. ††† 5.6 Sam 110.4.

¹² Yighee kù' t́ ka' viŋ deesə vii m'ó', bu' laa viŋ yaa zwetə fishi. Luu nə, viŋ kee bee ta kii nə nu me! Viŋ bæə wə faŋ ɣwə jwi deesə viŋ nə mfoŋsə vənu kòŋ ntoŋ Nwi. Viŋ kee ta lùu vii t́ ka' viŋ zì fazi vii taanə me. Vi bee kii kò məməŋ t́ viŋ faŋ lùu fazi vaŋmbwaa nə.
¹³ Wə ntiə faŋ ɣwə nyoŋ she' yiməŋ lùu weembwa wu-ubwa, faŋ ɣwə kee ta kii nə yigi kòŋ jii yiloomə me.
¹⁴ Wə ntiə faŋ ɣwə du'tə ɣwə ta, ɣwə zi ɣkee fazi. Nwə du'tə ɣwə zwetə maa məbi'tə nu, t́ ka' ɣwə kii nə nu bəw, baa nə nu jəə.

Nkə bàw laa ki viŋ ki bæŋ nə yiba me

6 Faŋ ɣkə lùu niniŋ nə, bàw nsiŋ ki gə visi nə nu ɣkiə faŋ lùu nu wə faŋ ɣwə ta kù'nə. Nsiŋ kee baa ki gisə kòŋ mfoŋsə vənu və Kristo me, faŋ lùu laa vii kwiinə fwisə vəŋ, kee baa ki yisə vənu vəbwəvə faŋ mbə jwi nə yiku nə me, baa nə laa vii nuŋ fwi vəŋ maa Nwi. Viŋ du'tə viŋ kii nə vənu v'ó. Ka' vi kee bòŋ shi nji ghee bəw me. ² Ki yia baa tey ki twelə t́ viŋ kòŋ nu məfi muu mə Nwi nə məm'ó' gho t'ó vii, baa nə nu ɣkiə faŋ Nwi ndo yweysə vii fi shi yiku, ndo baa ki shia nso' t'ó vii maa yighee shə me. ³ Nsiŋ yisə niniŋ, gə maa nu wə faŋ ɣwə ta kù'nə, faŋ Nwi taa biŋ. ⁴ Viŋ k' kii laa, wə ki luu kii nə nu Nwi, kii nə Yeso, wuu məbweysə ɣwaa-nsiŋ, baa fi Zwi'tə Ley Nwi, ⁵ zò yigisə Nwi yisi'sə, kii nə wutə ɣkiə faŋ ɣkə ndo luu shə taa mbi yifi nə, ⁶ ki ghaŋ laa kəŋ wə ghó faŋ ɣwə kii nə vənu v'ó nə, baa kiasə fwi yi, twèy vənu v'ó, buu jii kee baa lùu shə t́ ɣwə, laa ɣwə baa kwiinə fwi yi, nùŋ maa Nwi me. Lùu niniŋ bu' laa, kəŋ wə ghó gù wə faŋ ɣwə baa bèy Wee Nwi fuu fəŋk'ó' fə ɣki'sə, baa shiasə ɣwə ntee. ⁷ Viŋ ndi yindii maa shwenə, faŋ nsi yaa ki nyoŋ yighuu, faŋ nyə si' fuu nsi ghee ghee nə, vət'ó ta fuu nsi y'ó, faŋ vii biə nə. Vət'ó v'ó gəŋtə vii v'ó. Maa ɣkə dè laa Nwi t'ó mənəŋ-bwaŋnə maa nsi y'ó. ⁸ Ki luu nə ta she' təndi' nə nyawsə fi taa nsi y'ó, buu nsi y'ó kee kii ɣgəŋtə me. Yighee luu nshəna vi ndo twaŋ yindii y'ó. (Lùu faŋ Nwi taa yisə nə vii mətwey nu ki.)

Viŋ ki to' maa jii Nwi nə wutə

⁹ Vaŋ-nshwi vaŋ, faŋ yia k'ólə gi nee, yia k'ó' kii yinsəŋ laa viŋ taa be'sə jii yiloomə t́ ka' viŋ kii məbwey vəl-waŋ. ¹⁰ Nwi kee lùu wuu məseesə mbi me. Ka' ɣwə kee ndenə vənu vəjəəvə viŋ faŋ viŋ nəə yisə nə me, faŋ viŋ nə də ɣkawnə yin t́ vii ley Nwi, gəŋtə vəŋ maa yizii Nwi, nə faŋ viŋ ki gigaŋtə vəŋ nə. ¹¹ Yia kəə she' laa wə t́ me wə fi taa ɣwaa viŋ ki fa' nə wutə, gə zi' maa vəndwə, kee bwa me, t́ ka' viŋ ndo kii məbwey vəl-waŋ faŋ viŋ t'ó si shə nə. ¹² Yia kee kəə laa viŋ ki bæə ɣay me, yia kəə laa viŋ ki be'sə vii mbiə faŋ vəŋ nùŋ fwisə vəŋ maa Nwi, twè' shə, t́ ka' vəŋ ndo zi məbwey vəl-waŋ faŋ Nwi k'ó'nə maa mək'ó' t́ vii vi nə.

Faŋ ɣk'ó'nə Nwi lùu nu yinsəŋ

¹³ Nwi nə k'ó'nə t́ Abraham ɣkee ywaŋ-visit, ndi ɣkee yizii yi, li'tə laa yi taa yisə nu ɣkiə faŋ yi k'ó'nə nə. Nwi nə k'ó'nə maa yizii yi bu' laa wə kee lùu shə faŋ ɣwə

kwàlə shòk Nwi me. ¹⁴ Maa yighee y'ó Nwi nə k'ó'nə t́ Abraham, gi laa,

«Yinsəŋ mə taa yisə ɣkee jəə maa ghə,
 mə taa baa yisə ɣgwisə yə luu ɣkee yiyaŋ.»

[†]
¹⁵ Bu' ɣk'ó'nə Nwi y'ó, Abraham jia fwi yi, ki ki', kee bwa me, buu kii fa ɣkiə faŋ Nwi k'ó'nə maa mək'ó' t́ ɣwə nə. ¹⁶ Faŋ vii yaa ki li'tə nu, vəŋ li'tə maa yizii wə faŋ ɣwə kwàlə shòk vəŋ. Niniŋ, məli'tə vəŋ ghó we', kee baa ki kii ntaysə me. ¹⁷ She' niniŋ, Nwi nəə kəə dè t́ vii mbiə faŋ Nwi nə k'ó'nə vəŋ nə, laa yi taa k'ó' fa ɣkiə faŋ yi k'ó'nə t́ vəŋ nə, kee kwiinə fwi yi me. Niniŋ, ɣwə li'tə nu ɣkiə faŋ ɣwə k'ó'nə nə. ¹⁸ Niniŋ nə, Nwi dè maa jii'sə səbək'ó' laa ɣk'ó'nə yi lùu yinsəŋ. Ka' Nwi kee s'hi ba shə me. Nk'ó'nə Nwi y'ó nə məli'tə ghó k'ó' wutə t́ nsiŋ, t́ ka' nsiŋ jia fwi nizi, ki t'ó si maa nu ɣkiə faŋ Nwi k'ó'nə t́ nsiŋ nə. ¹⁹ Nu ɣkiə faŋ nsiŋ t'ó si shə, nə nu ɣkiə faŋ ɣkə yi laa nsiŋ kii fwi yiwe', tiŋnə we', lùu faŋ nsiŋ ndo nji shəŋ ɣkiə faŋ Nwi lùu shə nə. ²⁰ Lùu shəŋ ɣkiə faŋ Yeso nə nji shə ɣkəə, buu nsh'ə-t'ó ɣwaa-nsiŋ ndo nji shə nizi. Yeso nə nji shə t'ó yia yaa wuu kwalə məfe' Nwi yaa Melkizedek. Nwə lùu wuu kwalə məfe' Nwi ɣwaa-nsiŋ yighee mu'.

Faŋ Yeso luu ɣkee wuu kwalə məfe' Nwi faŋ ɣwə gò'sə yighee mu'

7 Wə wi faŋ vi tii ɣwə nə Melkizedek nə, nə luu fwàŋ fi shəŋ m'ó' faŋ vi tii nə Salem. Nwə nə baa lùu wuu məfe' Nwi Nshək'ó'-mbi. Nkee fishi, maa yighee njiyə faŋ Abraham nə bəŋ fi shəŋ yighaw faŋ ɣwə ghə vi vii vi nə tuŋ yighaw, jiatə vəfwàŋ vəyaŋ, Melkizedek ghó nə gə fəynə ghə vi vəŋ jii, t'ó mənəŋ-bwaŋnə t'ó ɣwə. ^{†2} Maa yighee y'ó Abraham nə ndi vət'ó mbiə faŋ ɣwə nə fi fi yighaw, gəəsə vəshəŋ yighuŋ, k'ó' shəŋ kə-mu' t́ Melkizedek. Gə fi maa yizii Melkizedek, ɣi' yizii yi lùu laa, «Fwàŋ faŋ vənu vi lùu vəloomə.» Nwə nə luu fwàŋ Salem, faŋ lùu laa fwàŋ mədu'-nyoŋ. ³ Vi kee nyò' yizii tii Melkizedek taa ɣwà'lə Nwi me, ti'nə me yizii nshu wi me. Vi kee gi nu kòŋ ɣi' nji ki me. Vi kee kii nə yighee njiyə faŋ vi nə bi ɣwə me, kee kii nə yighee njiyə faŋ ɣwə nə kù shə me. Niniŋ, ɣkə ki nii lùu laa ɣwə lùu wuu məfe' Nwi faŋ ɣwə gò'sə yighee mu'. Nkə baa lùu laa ɣwə lùu yaa Wee Nwi, faŋ ɣwə gò'sə yighee mu' nizi. ⁴ Maa viŋ ye laa Melkizedek kwàlə shòk, faŋ Abraham, tii vii Isirayl, nə ndi vət'ó mbiə faŋ ɣwə nə fi fi shuu yighaw, gəəsə vəshəŋ yighuŋ, k'ó' shəŋ kəmu' t́ Melkizedek. ⁵ Gə fi maa vii məfe' Nwi mbiə faŋ nə luu vii njiinə Levi, nti'sə Mose nə gi laa vəŋ taa kii way kəmu' fi taa vəway yighuŋ fi taa vət'ó və vii Isirayl vənsə. [‡] Faŋ vəŋ nə y'ó niniŋ nə, vəŋ nə fi vət'ó lùu fi ghə vaŋ-nshwi vəŋ, faŋ vəŋ vənsə nə k'ólə lùu vii ɣi' nji Abraham nə. ⁶ Gə fi maa Melkizedek, faŋ nə k'ólə kee lùu wuu ɣi' nji Levi me, ɣwə nə kii way kəmu' fi maa vəway yighuŋ fi ghə Abraham. Nwə nə baa t'ó mənəŋ-bwaŋnə t'ó Abraham, faŋ nə luu wə ntiə faŋ Nwi nə k'ó'nə vənu t́ ɣwə nə. ⁷ Maa wə ntiə faŋ ɣwə k'ó' mənəŋ-bwaŋnə,

[†] 6.14 *Jenesis* 22.16-17. ^{††} 7.1 *Jenesis* 14.17-20. [‡] 7.5 *Numba* 18.20-30.

shòc wə ntiə faŋ ɲwə fi. ⁸ Gə fi maa vii məfe' Nwi mbiə faŋ vəŋ lùu vii ɲi' ɲii Levi nə, faŋ vəŋ kii way kəmu' fi maa vəway vətɔ yighuŋ nə, vəŋ vəŋshə lùu vii faŋ vəŋ kukə. Luu nə, gə fi maa Melkizedek, ɲwə lùu wə faŋ vi nyò' laa ɲwə kee yiku me. ⁹ Nu mós' lùu laa, yighee ɲjə faŋ Abraham nə kò way vətɔ vi tɛ Melkizedek nə, vi nə kee ta bi Levi me. Ninin, ka' nsin gi laa Levi nə kò nizi, faŋ ɲwə kɔlə lùu tii vii mbiə faŋ vəŋ fi vətɔ ndwə nə. ¹⁰ Ka' nsin gi nee, bu' laa Levi nə ndɔ fuu fi maa ɲi' ɲii Abraham maa yighee ɲjə faŋ Melkizedek nə gə ye Abraham nə.

¹¹ Nəə to' lùu laa vəfa' və vii məfe' Nwi fi taa ɲiina Levi, kù'nə maa məyisə vii baw tɛ Nwi, buu Nwi nə kee nùŋsə wuu məfe' Nwi day, faŋ ɲwə bè'sə ghuu Melkizedek, kee ki be'sə ghuu Aaron me. Nu ntisə Nwi sənshə fəynə nə nu məfe' Nwi. ¹² Ninin, faŋ Nwi nə bə'sə vii məfe' Nwi vəmwavə, nùŋsə wuu fi nə, buu ɲkwiina baa lùu shɔ maa ntisə Nwi. ¹³ Gə fi maa tita ɲwaa-nsin Yeso faŋ lùu wə ntiə faŋ nsin gisə kòŋ ɲwə feenə nə, ɲwə nə kee ndò fi maa ɲi' ɲii Levi me. ɲwə nə ndò fi maa ɲi' ɲii yiday faŋ tuu wə fi ɲi' ɲii vəŋ nə kee ta fa' fa' wuu məfe' Nwi me. ¹⁴ Maa ɲkə lùu kəley laa tita ɲwaa-nsin Yeso nə luu wuu ɲi' ɲii Juda. Mose nə kee gi nu kòŋ vii məfe' Nwi faŋ vəŋ ndò fi maa ɲi' ɲii kó me. ¹⁵ Nu ɲkiə faŋ ɲkə yisə laa nu kó ley tɛ nsin, lùu laa wuu məfe' Nwi ɲgwə faŋ Nwi nùŋsə ndwə, lùu yuu Melkizedek, kee lùu yuu vii məfe' Nwi mbii-wə me. ¹⁶ ɲwə nə kee gù wuu məfe' Nwi bu' ɲi' ɲii laa ɲwə zi tɔ wə me. ɲwə lùu wuu məfe' Nwi bu' wutə Nwi faŋ ɲkə kó məbwey faŋ ɲwə gò'sə yighee mu'. ¹⁷ Lùu faŋ vi nyo' kòŋ ɲwə taa ɲwa'lə Nwi laa,

«A ndɔ luu wuu məfe' Nwi

faŋ ɲwə gò'sə yighee mu', yuu Melkizedek.» †

¹⁸ Ninin nə, Nwi bə'sə mfoŋsə ntisə, bu' laa nsə nə kee kii wutə maa məgarɲə vii me. ¹⁹ Ntisə sɔ nə ki ka' nsə kee yisə wə lùu wuu jəə tɛ Nwi me. Nwi bee kii jwi nə nu faŋ ɲkə bəw, faŋ nsin nùŋ fwi saŋ-nsin shɔ, tɛ ka' nsin shəŋtə yi Nwi. ²⁰ Nu mós' baa lùu laa, Nwi li'tə laa Yeso lùu wuu məfe' Nwi faŋ ɲwə gò'sə yighee mu'. Gə fi maa vii məfe' Nwi fi taa ɲi' ɲii Levi, vi nə kee li'tə vəŋ me, faŋ vi nùŋsə vəŋ yaa vii məfe' Nwi. ²¹ Gə fi maa Yeso, nə li'tə nshi-tɔ Nwi tɛ ɲwə, faŋ ɲkə lùu taa ɲwa'lə Nwi laa,

«Nwi li'tə tɛ ghɔ laa

a lùu wuu məfe' Nwi faŋ ɲwə gò'sə yighee mu'.

Nwi gi ninin, yigisə yi kee ndɔ kwiina me.» ††

²² ɲkə dè laa Yeso lùu shwenə faŋ ɲkə dè tɛ nsin laa məkee mbiə faŋ Nwi gwia nsin vi Nwi nə, lùu yinsəŋ, ɲkə bəw shòc məkee məmwamə faŋ Nwi nə gwia tɛ vii Isirayl maa yighee visi nə. ²³ Nu mós' baa lùu laa, vii məfe' Nwi mbiə faŋ vəŋ lùu vii ɲi' ɲii Levi nə, lùu vəyən, bu' laa vəŋ kukə mè'tə fa' məfe' Nwi vəŋ. ²⁴ Gə fi maa Yeso, ɲkə lùu niŋkwij, ɲwə kii məbwey faŋ ɲwə gò'sə yighee mu', fa' məfe' Nwi wi kee ndɔ shɔc gə ghɔ wə diday me. ²⁵ Lùu nu ɲkiə faŋ ɲwə kii wutə maa məbweysə vii yighee mu', faŋ vəŋ shòc fi ghɔ ɲwə, buu gə yi Nwi, bu' laa ɲwə kii məbwey faŋ ɲwə gò'sə

yighee mu', tɛ ka' ɲwə ndwəŋ Nwi tɔ vəŋ ghee nshə.

²⁶ ɲwə luu ɲkee wuu ley, kee kii nu bwə me, tɛ'nə me kii wee-ndo' maa ɲwə me. ɲwə kee kii nu ghɔ vii bwənə me. Nwi nùŋsə ɲwə ɲkee taa yizɔ, laa ɲwə du' yi Nwi. Ninin, ɲwə kù'nə tɛ ka' ɲwə lùu wuu kwalə məfe' Nwi tɛ nsin. ²⁷ Vii məfe' Nwi mbii-wə faŋ vəŋ yaa ki kɔ Nwi vəshi vəshi nə, vəŋ bi fe' Nwi bu' vənu vəb-wəvə vəŋ, baa ki nii fè' Nwi bu' vənu vəbwəvə və vii. Gə fi maa Yeso, ɲwə kee bee fe' maa kəŋ jii ghó me. ɲwə nə fè' Nwi yighee mu', ɲkə ku'nə, gò'sə ninin, faŋ nə luu ɲwaa wi faŋ ɲwə nə ndi, fè' shɔc nə. ²⁸ Vii kwalə məfe' Nwi mbiə faŋ vi nùŋsə maa jii ntisə Mose, lùu vii faŋ vəŋ yaa ki gu nu. Gə fi Wee Nwi faŋ Nwi nùŋsə ɲwə fi maa məkee mbiə faŋ mbə nə ndi shəŋ ntisə sɔ, ɲwə fəynə ɲkii Nwi yinshə, gò'sə yighee mu'.

Faŋ Yeso lùu wuu kwalə məfe' Nwi ɲwaa-nsin

8 Nu ɲkiə faŋ ɲkə shòc vənu vəŋshə taa yigisə yia, lùu laa nsin kii kəŋ wuu kwalə məfe' Nwi faŋ ɲwə dū' maa kwij ma'nə Nwi, faŋ ɲwə kii wutə kəŋshə yizɔ. Wuu kwalə məfe' Nwi ghó lùu Yeso. ² ɲwə lùu wuu fa' maa shəŋ ley faŋ Nwi lùu shɔ. Shəŋ ley Nwi kó lùu shəŋ ley Nwi yinsəŋ, faŋ nə nàysə tita Nwi. ɲkə kee lùu yaa shəŋ ley ɲkiə faŋ ɲkə lùu taa ɲii Nwi faŋ vii məkɔ Nwi yaa ki ɲii shɔ, kò Nwi, faŋ nàysə vii me. ³ Vəfa' mbiə faŋ vii kwalə məfe' Nwi vəŋshə fa', lùu laa vəŋ ki fi vətɔ, kɔ Nwi shɔ. Vəŋ baa fe' Nwi nizi. She' ninin, Yeso faŋ ɲwə lùu wuu kwalə məfe' Nwi ɲwaa-nsin nə, nə kò Nwi nizi. ⁴ Yeso nii to' lùu shi nsi ndwə, buu ɲwə kee lùu wuu məfe' Nwi me, bu' laa vii məfe' Nwi vəmós' lùu shɔ taa mbi nyə, faŋ vəŋ be'sə ntisə Mose, buu ki kɔ Nwi shɔ nə. ⁵ Fa' ɲgwə faŋ vii məfe' Nwi vó fa' nə, luu she' maa jii faŋ nyə fɛnə vənu mbiə faŋ mbə lùu yizɔ. Vətɔ mbiə faŋ vəŋ fa' nə mbə nə, luu she' yaa ndiilə vətɔ fi yizɔ. Mbə kee luu ɲkee vətɔ me; mbə luu she' ndiilə vətɔ fi yizɔ. Vii nə nàysə vətɔ vó she' faŋ Nwi nə dè tɛ Mose. Maa yighee ɲjə faŋ Mose nə kəə fianə vəbee və Nwi nə, Nwi nə gi tɛ ɲwə laa,

«Ki tɔfə laa a naysə vətɔ vəŋshə,

mbə ku'nə maa vətɔ mbiə faŋ mə nə dè tɛ ghɔ

fuu baŋ nə.» ‡

⁶ Ninin, nsin ye laa Nwi kò fa' tɛ Yeso, faŋ ɲwə kwàlə shòc ɲgwə vii məfe' Nwi vəŋshə. Yeso baa luu jwi nə məkee məfimə faŋ Nwi nə gwia tɛ vii. Məkee məfimə mbó bəw shòc məkee məmwamə bu' vənu vəjəəvə faŋ Nwi kò'nə tɛ nsin nə. ⁷ Nəə to' lùu laa məkee məmwamə ku'nə maa məyisə laa wə luu loomə visi Nwi, buu ɲwə nə kee baa ki kəə naysə məfimə me. ⁸ Vii Isirayl nə gù maa ntisə məkee mbó. Ninin, vi nyò' taa ɲwa'lə Nwi laa,

«Viŋ zɔ! Yighee ndɔ jwi

faŋ mə taa naysə məkee məfimə,

yia vi vii Isirayl nə vii Juda.

⁹ Məkee mbó kee ndɔ luu yuu mbiə faŋ mə nə gwia

yia vətɛ viŋ maa yighee ɲjə faŋ mə nə ndi vəŋ,

fùusə vəŋ fi shi Ijip me.

Vəŋ nə kee nùŋsə məkee

† 7.17 Sam 110.4. †† 7.21 Sam 110.4.

‡ 8.5 Eksodɔs 25.40.

mbiə faŋ yia vi vəŋ nə gwia nə me.
 Niniŋ, mə shiasə vəŋ nizi.» Lùu faŋ Nwi nə gi tɛ vii Isir-
 ayl nə. ¹⁰ Nwə baa luu gi tɛ vəŋ laa,
 «Məkee mbó faŋ yia vii Isirayl ndo gwia maa vəshi vó,
 lùu laa mə ndo yisə vəŋ kii nə ntisə saŋ,
 nùŋ fwi vəŋ shó, ki zónə ntisə só nə fwi yimu'.
 Mə taa luu Nwi vəŋ, vəŋ luu vii vəŋ.
¹¹ Wə kee ndo baa lùu shó, ti wuu shi wi,
 ti'nə me wuu ŋiinə wi me,
 laa ŋwə ki zwetə nu Nwi me.
 Lùu niniŋ bu' laa vii vənsə ndo kii nə mə.
 Vaŋmbwaa gho vii taanə vənsə ndo kii nə mə.
¹² Mə ndo kee gəŋsə maa vənu vəbwəvə vəŋ,
 kee baa ki lumə yibisə vəŋ me.» †
¹³ Faŋ Nwi nə gi kòŋ məkee məfimə nə, ŋkə dè laa
 ŋwə yisə nnyə mfɔŋ gù yimwa. Nsiŋ kó' kii laa fa tɛ me
 fa faŋ ŋkə dwəŋ, fiki' ŋkə taa ndi.

Faŋ vəfa' və vii məfe' Nwi və vii Jus kee yiku'nə me

9 Yia kó' kii laa ntisə nə luu shó taa məkee
 məmwamə nizi, faŋ nsə dəsə jii tɛ vii, tɛ ka' vi ki
 bəŋsə Nwi. Shəŋ mó' nə luu shó nizi nsi, faŋ vi yaa ki
 fe' Nwi shó. ² Shəŋ kó' nə luu vəbee və Nwi faŋ vi nəə
 fe' Nwi shó nə. Vəbee və Nwi vó nə luu ŋkee vəkwalə,
 kii ŋjīsə səbək. Njii nnyə fu, vi nə tii nə shəŋ ley Nwi.
 Lùu shəŋ ŋkiə faŋ vi tə ki' shó, nə teybələ faŋ vi yaa ki
 nuŋsə bee məkó Nwi shó nə. ³ Njii njii-wə faŋ vi shitə
 shuu wi nə ŋjwi nə, vi tii nə shəŋ ŋkiə faŋ ŋkə ley tɛ Nwi
 shó vəshəŋ vənsə. ⁴ Maa shəŋ kó, vi kii shəŋ mó' faŋ
 vi twaŋ vəndiŋ shó, mbə luŋsə vəjəə tɛ Nwi. Vi nə bòŋ
 shəŋ kó nə goolə. Nwə' məkee Nwi lùu maa shəŋ kó
 nizi. Vi nə lii nshətə ŋwə' ghó nə mbii yi yinshə nə
 goolə. Taa ŋwə' ghó vi nə nùŋ ntii shó faŋ vi bòŋ nə
 goolə, nə fazi ŋkiə faŋ ŋkə nə ndò fi gho Nwi, faŋ vi tii
 nə mana taa tey yi. Mbay Aarɔn faŋ nyə nə sɔ' nə, lùu
 taa tey yi nizi, baa nə ŋo'sə si səbək, faŋ Nwi nə nyó' ntii
 si fuu yi nə. ⁵ Fuu ŋwə' ghó mənyia nshisə-ŋjisə Nwi
 lùu shó, faŋ vi tii nə Kerubim. Mbə lùu shó maa
 mədəsə tɛ vii laa Nwi lùu shó. Mbə ŋa'sə ghalə, shitə
 ŋwə' ghó nshə. Luu nə, yia kee kəə gi kòŋ vətó vó, twələ
 mbə vənsə ndwə me. ⁶ Maa shəŋ kó faŋ vi lootə nee
 nə, vii məfe' Nwi yaa ki gə shó ghee nshə maa shəŋ kó
 njii fu, faŋ vəŋ gə fa' fa' Nwi shó nə. ⁷ Gə fi maa njii
 tiəŋ, ka' njii she' wuu kwalə məfe' Nwi shó. Nwə njii shó
 she' yighee mu' taa ŋu'. Yighee yó ŋwə bi ndi mənshi
 mə nyaa, fe' Nwi shó bu' yibisə yi, baa fè' Nwi bu' vənu
 vəbwəvə faŋ vii nə yisə, buu ka' ŋwə njii taa njii yó.
⁸ Faŋ nsiŋ ywiitə vənu vó nə, Zwiətə Ley Nwi dè tɛ nsiŋ
 laa, yighee nnyə faŋ mfɔŋ shəŋ məkó Nwi, faŋ nə bòŋ
 vii nə, ki bii tiŋnə, jii kee lùu shó, laa vii shók njii maa
 shəŋ ŋkiə faŋ Nwi lùu shó maa yinsəŋ me. ⁹ Niniŋ,
 shəŋ məkó Nwi kəmwə kó lùu yaa shwenə tɛ nsiŋ maa
 məkii nə ŋi' vənu və Kristo ndee. Vəkó nə ndeysə faŋ
 wə fè' tɛ Nwi nə, kee kii wutə maa məyisə laa fwi wə
 ntia faŋ ŋwə fa' tɛ Nwi nə, ley shilə tɛ Nwi faŋ Nwi kəə
 laa ŋwə du' me. ¹⁰ Ndeysə nə vəkó luu she' vətó və shi
 nsi. Mbə luu she' yaa nuŋsə yimó' kòŋ vətó vəzivə, nə

† 8.12 Jeremaya 31.31-34.

vətó və mənu, nə ŋgunə məsɔ vətó. Nuŋsə yinshə lùu
 vənu və shi nsi faŋ mbə dù' she' maa kuŋtə yighee, zì'
 maa yighee nnyə faŋ Nwi taa də jii yiday faŋ nyə bàw
 shók nuŋsə yó.

Faŋ vəfa' və Kristo bàw shók vəfa' və vii məfe' Nwi

¹¹ Luu nə, gə fi maa Kristo, ŋwə nə jwi yaa wuu kwalə
 məfe' Nwi faŋ ŋwə fa' fa' wi maa shəŋ ŋkiə faŋ ŋkə
 kwalə shók shəŋ məkó Nwi fi shi nsi nyə, faŋ ŋkə baa
 lùu kəjəə shók ŋkə shi nsi. Nə kee bòŋ vii bòŋ shəŋ kó
 me; shəŋ kó kee bee lùu shi nsi nyə me. Kristo jwi yaa
 wuu məkó Nwi kwalə tɛ ka' vii ndo zi məbwey vəlwaŋ.
¹² (Yighee visi vii kwalə məfe' Nwi yaa ki njii shəŋ ley
 Nwi taa njii tiəŋ nə mənshi mə yó' nə mənshi mə wee-
 nyaandaw.) Gə fi maa Kristo, ŋwə nə kee ndi mənshi
 mə bi, ti'nə me mbə nyaa me. Nwə nə gè nə mbii mən-
 shi, gè njii shəŋ ŋkiə faŋ Nwi lùu shó, njii shó she'
 yighee mu'. Niniŋ, ŋwə fùusə nsiŋ fi gho zwiətə bwə
 yighee mu', kò məbwey vəlwaŋ tɛ nsiŋ. ¹³ Yighee visi vii
 nəə ndi mənshi mə bi nə nyaa, nə vəbu və nyaa-ndaw
 faŋ vi twaŋ, kwitə maa vii faŋ vəŋ nə kee lùu vəley visi
 Nwi me, buu vəŋ ki nii lùu vəley. ¹⁴ Niniŋ, faŋ mənshi
 mə nyaa mbó kii wutə maa məyisə laa vii ley, buu mən-
 shi mə Kristo we' shók yimbii, sò yibisə nyaa-nsiŋ, yisə
 laa fwi saŋ-nsiŋ ley. Zwiətə Nwi nə kò wutə tɛ Kristo laa
 ŋwə ndi ŋkee ŋwəə wi, faŋ nu bwə nə kee bee lùu maa
 ŋwə nə me, fè' ndey shó bu' nsiŋ, laa ŋwə yisə fwi saŋ-
 nsiŋ ley, tɛ ka' nsiŋ kee baa yisə vənu vəbwəvə, faŋ
 mbə jwi nə yiku nə me. Niniŋ laa nsiŋ fa' tɛ Nwi faŋ lùu
 Nwi məbwey.

Faŋ Kristo nə jwi nə məkee məfimə fi gho Nwi

¹⁵ Nkə dè laa Yeso lùu wə ntia faŋ ŋwə tiŋ nintəŋ
 ŋwəə nsiŋ vi Nwi. Nwə nə jwi nə məkee məfimə, laa vii
 mbiə faŋ Nwi tii vəŋ laa vəŋ lùu mbii vii nə, jwi fi məb-
 wey vəlwaŋ, faŋ Nwi nə kò'nə maa məkó tɛ vəŋ nə.
 Kristo nə lóotə məkee məfimə mbó faŋ ŋwə nə kù tɔ
 nsiŋ nə. Yiku yi fuusə vii fi taa vənu vəbwəvə vəŋ faŋ
 vəŋ nə yisə maa yighee nnyə faŋ məkee məmwamə
 nəə ki bii sò' vəŋ nə. ¹⁶ Yighee nnyə faŋ wə yaa ki tisə
 yiku yi, faŋ ŋwə kəə ku, wə ghó taa ku ŋkəə, buu vi yisə
 vənu mbiə faŋ ŋwə gi buu ku nə. ¹⁷ Maa yighee nnyə
 faŋ wə ki bii bwey, ka' wə kee zi tɔ ki me. Nkə taa jwi zi'
 maa yighee nnyə faŋ ŋwə kù, buu nu ŋkiə faŋ ŋwə nə
 tə, kii wutə. Nu məkee luu she' niniŋ. ¹⁸ Yighee nnyə faŋ
 Nwi nə gwia mfɔŋ məkee gho vi vii nə, vi nə shók fi taa
 mənshi nizi, buu məkee mbó tiŋnə. ¹⁹ Mose nə fɔŋ
 nàysə ntisə sənshə tɛ vii, faŋ Nwi nə nàysə laa vi yi nə,
 ki nii ndi njwi yibay nə gay mó' faŋ vi tii nə Isop, shù
 taa mənshi mə vaŋ-nyaasə nə bisə, baa nə taa muu,
 ndi, fɔ' maa ŋwə'lə ŋgwə faŋ vi nyó' ntisə taa tey yi nə,
 baa nə maa vii vənsə. ²⁰ Faŋ ŋwə nə fɔ' mənshi mbó
 maa vii nə, ŋwə gi nə gɔ yisha'sə laa, «Lùu mənshi
 mbiə faŋ Nwi gwia məkee shó tɛ viŋ.» ††²¹ She' maa jii
 yó, Mose nə fɔ' mənshi mbó maa shəŋ məkó Nwi, baa
 nə maa vətó mbiə faŋ vi yaa ki fa' fa' Nwi nə mbə nə.

†† 9.20 Eksodɔs 24.8.

²² Yinsəŋ, maa jii ntisə sɔ́, vətɔ kee gò' vəyaŋ faŋ vi kee ndi mənshi, sɔ́ shɔ́, tɛ́ ka' mbə lèy tɛ́ Nwi me. Jii yiday kee lùu shɔ́, tɛ́ ka' Nwi ndenə nu bwə me, tɛ́ li' laa mənshi shəŋ nsi me.

²³ Niniŋ, Nwi nə tə laa vi ndi mənshi, fɛ́' maa vətɔ mbɪə faŋ vi fa' fa' Nwi shɔ́ nə, faŋ mbə lùu vəshwenə vətɔ fi yizɔ́ nə, laa mbə luu vəley visi Nwi. Gə fi maa ŋkee vətɔ mbɪə faŋ mbə lùu yizɔ́, ka' mənshi mə nyaasə kee bee kù'nə shɔ́ me. Fa ŋkiə faŋ vi fe' shɔ́, kwələ shɔ́ vəkɔ́ fi shi nsi. ²⁴ Kristo nə nji maa shəŋ ŋkiə faŋ Nwi lùu shɔ́ yizɔ́. Nwə tɪŋ visi Nwi maa yizii nyaansin ndwə. Nwə nə kee bee njii taa vəbee və Nwi faŋ fianə wə mənsaw me, faŋ luu she' shwenə shəŋ faŋ Nwi lùu shɔ́ nə. ²⁵ Wuu kwalə məfe' Nwi fi shi Isirayl yaa ki njii ŋu' tɛ́ me ŋu' taa njii tɪŋ taa vəbee və Nwi. Yighee njyə faŋ ŋwə nji shɔ́ nə, ŋwə ndi mənshi mə nyaa, faŋ kee bee lùu mbii mənshi me, buu njii shɔ́. (Gə fi maa Kristo, ŋwə nji maa shəŋ ŋkiə faŋ Nwi lùu shɔ́ she' yighee mu', kɔ́ tɔ́ ki tɛ́ Nwi she' yighee mu'.) ²⁶ Nkə nə to' kee lùu niniŋ me, buu ŋwə nə yè njii' ghee yaŋ, zi fi maa yighee njyə faŋ mbi nə tɛy. Yinsəŋ ŋwə nə fùu taa mbi she' yighee mu', faŋ lùu ndwə, faŋ mbi kəə me nə. Nwə nə ndi ŋkee ŋwaa wi, fè' ndey shɔ́ tɛ́ Nwi maa məndisə nu bwə wə mənsaw yighee mu'. ²⁷ Nu ŋkiə faŋ ŋkə lùu kəley, lùu laa wə tɛ́ me wə ndɔ́ ku shi mɔ́', buu Nwi ki nii shia nɔɔ' tɔ́ ŋwə maa vənu mbɪə faŋ ŋwə nə yisə. ²⁸ She' niniŋ, Kristo nə fɔŋ jwi kù yighee mu', laa ŋwə yisə vi vəyaŋ nyiŋ fi taa nu bwə vəŋ, baa nə laa ŋwə ndɔ́ baa bəŋ jwi mbi nyè, lwesə ghee bɔɔ. Maa yighee yɔ́ ŋwə ndɔ́ kee baa jwi maa məɔɔ nu bwə vi me; ŋwə ndɔ́ bee kii jwi maa məkɔ́ məbwey vəlwanj tɛ́ vi faŋ vəŋ ki' ŋwə nə.

Faŋ ndeysə vi Jus kee yiku'nə me. Kii she' ndey Kristo faŋ ŋwə nə kù tɔ́ nsin nə, kii wutə

10 Ntisə vi Jus fɪnə vənu vəjəəvə mbɪə faŋ mbə ndɔ́ jwi nə. Luu nə, nsə kee bee luu ŋkee vənu vɔ́ me. Maa vi məfe' Nwi gə kɔ́ Nwi ŋu' nə ŋu'. Sii ka' wə yisə vi faŋ vəŋ kəə shəŋtə yi Nwi, lùu vəley bu' ndeysə kikə? Jii kee lùu shɔ́ me. ² Nkə nə to' lùu niniŋ, buu vi kee baa ki fe' ndeysə me. Ndeysə sɔ́ nə to' yisə vəŋ ley yighee mu', buu fwisə vəŋ ley, vəŋ kee baa kii nu maa məbaa ki fe' ndey yimɔ́' me. ³ Luu nə, ndeysə sɔ́ faŋ vi fe' ŋu' nə ŋu' nə, yisə vi lumə nu bwə vəŋ faŋ vəŋ yisə nə ghee ghee. ⁴ Maa ki ka' mənshi mə nyaa, tɛ́'nə me, mənshi mə bi kee kii wutə maa məɔɔ yibisə vi me.

⁵ Lùu faŋ vi nyò' taa ŋwa'lə Nwi laa, yighee njyə faŋ Kristo nə kəə jwi shi nsi, ŋwə nə gi tɛ́ Nwi laa, «A kee kàw ndey faŋ vi fè' nə mənshi mə nyaa nə me. Luu nə, a bɔŋ ŋwaa ŋwaa shee.

⁶ A nə kee kàw faŋ vi nə ndi vətɔ yaa nyaasə, twàŋ, kɔ́ tɛ́ ghɔ́ me, tɛ́'nə me faŋ vəŋ fe' ndeysə laa vəŋ sɔ́ yibisə vəŋ shɔ́ nə me.

⁷ Niniŋ, mə gi laa, ye mə nə, mɔɔ Nwi, mə jwi laa mə jwi yisə nu ŋkiə faŋ a kəə laa mə ki yi,

faŋ vi nyò' kòŋ mə taa ŋwa'lə Nwi.» †

⁸ Faŋ ŋwə nə gi niniŋ, mfɔŋ nu yi faŋ ŋwə nə gi, lùu laa Nwi kee kəə laa vi ndi nyaasə nə vətɔ vəmɔ́', fè' ndeysə shɔ́ tɛ́ Nwi me, tɛ́'nə me twàŋ nyaasə tɛ́ Nwi me, tɛ́'nə me fè' ndey laa vəŋ sɔ́ yibisə vəŋ me. Kəŋ vənu vɔ́ kee yisə fwi Nwi baw me. Nwə nə gi niniŋ, faŋ vi nə kɔ́lə fe' ndeysə sɔ́ bu' ntisə Nwi nə. ⁹ Nwə baa gi laa, yi jwi maa məyi nu ŋkiə faŋ Nwi kəə laa yi yisə. Niniŋ, ŋwə ba'sə vənu vəmwavə, nùŋsə vəfivə. ¹⁰ Lùu nu ŋkiə faŋ ŋkə yisə laa nsin ley visi Nwi. Nsin lùu vəley bu' laa Yeso Kristo nə yisə nu ŋkiə faŋ Nwi kəə laa ŋwə yi. Nwə nə kɔ́ ŋwaa wi yaa ndey tɛ́ Nwi, kù tɔ́ nsin yighee mu'.

¹¹ Gə fi maa kwiŋ vi məfe' Nwi vi Jus, vəŋ vənsə tɪŋnə maa shəŋ məkɔ́ Nwi shi shi, fa' fa' vəŋ tɛ́ Nwi shɔ́. Vəŋ ndi nyaasə, fe' she' kəŋ ndey yimu' shɔ́ ghee nshə, faŋ kəŋ ndeysə sɔ́ kee bee kii wutə maa məba'sə nu bwə faŋ vi yisə nə me. ¹² Gə fi maa Yeso Kristo, ŋwə nə fè' ndey she' yimu' faŋ nyə kii wutə maa məba'sə yibisə vi yighee mu'. Nwə ki nii gè dù' fuu ŋkaw kwi maa kwiŋ Nwi ma'nə. ¹³ Lùu shəŋ ŋkiə faŋ ŋwə lùu shɔ́, ki' vi mbeenə vi laa Nwi kɔ́ vəŋ, ŋwə tə ghuu ghi tɔ́ vəŋ. ¹⁴ Niniŋ, Kristo nə fè' ndey yimu', yisə laa vi mbɪə faŋ vəŋ lùu vəley bu' ŋwə nə, ndɔ́ zi məbwey vəlwanj nizi, faŋ ŋwə gò'sə yighee mu'. ¹⁵ Zwitə Ley Nwi dəsə tɛ́ nsin laa vənu vɔ́ lùu yinsəŋ, bu' laa ŋkə luu she' faŋ vi nyò' taa ŋwa'lə Nwi laa, ¹⁶ Nwi nə gi laa, «Lùu məkee nə, faŋ yia vi vəŋ ndɔ́ gwia faŋ yighee ndɔ́ ku'» Nwə baa ki nii gi laa, «Mə ndɔ́ yisə vəŋ kii nə ntɛ́ saŋ, nùŋ fwisə vəŋ shɔ́.

¹⁷ Mə kee ndɔ́ baa lumə vənu vəbwəvə, faŋ vəŋ nə yisə nə me, baa nə jii njyə faŋ vəŋ bɪsə nti saŋ me.» ††

¹⁸ Faŋ Nwi du'tə Nwi ndenə nu bwə vi nə, kee baa bəw laa vi baa ki fe' ndeysə laa nsə sɔ́ yibisə vəŋ me.

Faŋ bəw laa nsin tɪŋnə we' taa nu Nwi

¹⁹ Vəŋ-nshwi vəŋ, bu' mənshi mbɪə faŋ Yeso nə tütə, faŋ ŋwə nə kù nə, vi nà'sə jii laa nsin shɔ́ gə maa shəŋ ŋkiə faŋ Nwi lùu shɔ́ nə. Nsin kɔ́ kii laa fa kee fəŋ nsin shɔ́ me. ²⁰ Yeso nə nà'sə jii yifi yɔ́ nə mənshi mi. Nshɔ́-tɔ́ Yeso lùu jii tɛ́ nsin, faŋ ka' nsin shɔ́ fi funj, gə shəŋ ŋkiə faŋ Nwi lùu shɔ́. Nwə lùu yaa njwi shuufɔ́ faŋ nyə yaa ki shitə shəŋ ley Nwi taa vəbee və Nwi nə; ka' wə kee gə yi Nwi, tɛ́ li' ŋwə shɔ́ fi yifi me. ²¹ Ka' nsin gə yi Nwi, bu' laa nsin kii wuu kwalə məfe' Nwi, faŋ lùu Yeso, faŋ ŋwə ndeynə vi Nwi. ²² Niniŋ, bəw nsin nuŋ fwi saŋ-nsin maa Yeso, jwi yi Nwi nə fwi yiley, bu' laa mənshi mə Yeso yisə fwi saŋ-nsin ley. Nsin lùu vi faŋ vəŋ sɔ́ yinwaa yivəŋ ŋkee taa muu məleymə, faŋ nsin nə fi muu mə Nwi nə. ²³ Bəw nsin tɪŋnə we', ki ki' məbwey vəlwanj, faŋ nsin tə si shɔ́ nə. Bəw nsin baa biŋ vənu vɔ́ ntee, bu' laa Nwi, faŋ ŋwə nə kò'nə nu kɔ́ tɛ́ nsin nə, luu wuu yinsəŋ. ²⁴ Bəw nsin ki sɪnə nə vənu vəŋ-nsin, nsin nsin, tɛ́ ka' nsin ki gəŋtə yinwaa nyaa-nsin, nsin nsin, maa məkaw vi, baa nə maa məyi vənu vəjəəvə.

† 10.7 Sam 40.7-9. †† 10.17 Jeremaya 31.33-34.

²⁵ Kì nsin go' fi maa nshəntə nyaa-nsin me, faŋ vii mós' yaa kí go' nə. Nsin bee kí kii kwan wutə maa yinwaa nyaa-nsin, nsin nsin, ŋkee maa yighee njyə faŋ nsin kó' kíi laa shi ŋkiə faŋ Tita ŋwaa-nsin ndo bəŋ jwi sho nə, lùu nshənə.

Faŋ nso' Nwi yiwe' ndo luu to wə ntia faŋ ŋwə mè'tə jii yinsəŋ Nwi

²⁶ Vin kó' kíi laa, nsin kí luu kíi nə jii yinsəŋ Nwi, baa mè'tə jii yó, kí to' fi taa nu bwə, faŋ nsin kíi laa lùu nu bwə nə, buu ndey kee baa lùu sho, tɛ ka' nsin fè' me, faŋ nyə taa yisə laa vənu vəbwəvə vən-nsin me me. ²⁷ Kəŋ wə ghó faŋ ŋwə yɛ niniŋ, ŋwə du' nə məfee, kí kí', nso' Nwi yiwe' ndo luu to ŋwə, wisə faŋ ŋwə kíi, ndo twan ŋwə ghó vi vii mbeenə Nwi vənsə. ²⁸ Vin lumə nu ntisə Mose. Wə kí luu kí bisə ntisə só, buu vi taa yi wə ghó ku, faŋ vii vəbək, tɛ'nə me vətia, ye laa wə ghó yi nu bwə. ²⁹ Faŋ ŋkə lùu niniŋ nə, vin kó' kíi laa nso' wə ntia faŋ ŋwə ndasə ŋkee wee Nwi, we' shók. Kəŋ wə ghó ndi yiku Yeso, faŋ Nwi nə gwia məkee sho tɛ nsin nə, yaa nu dayday, baa shiasə Zwiə Nwi faŋ ŋkə jwi nə məncəŋ-bwanə nə. Nso' kəŋ wə ghó we' shók. ³⁰ Nsin kó' kíi laa Nwi nə gí laa,

«Nu mändó' ntwi lùu nu kəŋ,

Lùu mə faŋ mə ndo shia nso' to wə.»

† Shəŋ kəmə' taa ŋwa'lə Nwi gí laa,

«Tita Nwi ndo so' nso'sə vii vi.» ††

³¹ Lùu nu ŋwaa nycotə tɛ wə ntia faŋ ŋwə jii nso' Nwi, faŋ lùu Nwi bwey.

³² Vin lumə yighee njyə faŋ vin nə fəŋ bin nu Kristo nə. Maa yighee yó vin nə ye ŋi' bu' nu Kristo didi'. Luu nə, vin nə kə fwi yin, tɛŋnə we'. ³³ Vii mós' fi taa ŋwaa vin nə yə ŋi' didi', bu' faŋ vi nə ndasə vəŋ jii sə jii sə, yisə vənu vəbwəvə maa vəŋ ntee. Vii mós' sho faŋ vəŋ nə kee jii ŋkee taa ŋi' yó me, luu nə, gəntə vii mbiə faŋ vəŋ nə yə ŋi' nə. ³⁴ Vin nə ye ŋi', vin vi vii jii mfin, faŋ vi nə kwəŋ vəŋ mfin bu' nu Nwi nə. Vin nə jia fwi nə məŋaytə faŋ vii sa vətə vin, bu' laa vin lùu vii Nwi nə. Vin nə yɛ niniŋ, bu' faŋ vin nə kó' kíi laa vin kii vətə faŋ mbə shók yimbii, faŋ mbə ndo go'sə yighee mu'.

³⁵ Niniŋ, kí fwi yin bwa me, bu' laa vii mbiə faŋ vəŋ nən fwi vəŋ maa Nwi, gə zi' maa vəndwə, ndo kii vəkəynə vəkwalə. ³⁶ Nu ŋkiə faŋ ŋkə bəw tɛ vin, lùu laa vin go'sə vin vi Kristo, kee bwa me, tɛ ka' vin kí yisə nu ŋkiə faŋ too Nwi kəw, buu vin taa fi məbwey vəlwan faŋ Nwi nə kó'nə tɛ vin nə. ³⁷ Vi nyò' taa ŋwa'lə Nwi laa,

«Fiki' nee, wə ntia faŋ ŋwə taa jwi nə,

ŋwə taa jwi zi', ŋwə kee taa betə me,»

³⁸ baa nə laa,

«Wuu loomə ŋwaa ndo zi məbwey vəlwan,

bu' laa ŋwə nən fwi yi maa mə,» baa nə laa,

«Wə kí luu kí bəŋ yiba,

buu fwi Nwi kee taa ley maa ŋwə me.» †

³⁹ Gə fi maa nsin, nsin kee lùu kəŋ vii vó faŋ vəŋ taa bəŋ su'tə ghuu vəŋ nə, kí nii yindi me. Nsin bee kí kii bin nu Kristo, buu ndo zi məbwey vəlwan.

Faŋ ŋkə bəw laa nsin zwetə fi ghó vii ywan-visi, faŋ vəŋ nə nən fwisə vəŋ maa Nwi

11 Nu məbin Nwi sii lùu kíkə? ŋkə lùu laa wə nuŋ fwi yi maa nu ŋkiə faŋ ŋwə kí' laa ŋkə ndo jwi, baa nə laa ŋwə kó' kíi fi taa fwi ŋwə laa nu faŋ ŋwə kee ta yiye me, lùu sho maa yinsəŋ. ² Bəw nsin zwetə fi ghó vii ywan-visi, faŋ vəŋ nə nən fwisə vəŋ maa Nwi, buu Nwi bin vəŋ. ³ Lùu nu məbin faŋ nsin kíi laa Nwi nə bən mbi she' nə yigisə yi. ŋwə nə gí nu, vətə kí nii lùu sho. Niniŋ, vətə faŋ wə ye nə yisi taa mbi nyə, mbə nə fùu she' fi taa yigi, faŋ ka' wə kee bee ye yigi yó me.

⁴ Abel, wee Adam, nə nən fwi yi maa Nwi, buu vəkó bu' baw tɛ Nwi, shók mbə Kayin, weenshu wi. Nwi nə ndi ŋwə yaa wuu loomə, bu' laa ŋwə nə nən fwi yi maa Nwi. Nwi nə yisə laa ŋkə lùu kəley tɛ nsin, bu' faŋ Nwi nə fi vətə mbiə faŋ Abel nə kó nə. Luu she' bu' məbin Abel, laa nsin kí bii zò yigisə yi, faŋ ŋwə kələ ku nə. ⁵ Gə fi maa Enok, ŋwə nə nən fwi yi maa Nwi, buu Nwi sha'sə ŋwə, kò' nə ŋwə yizə, tɛ ka' ŋwə kee ku me. Maa yighee yó wə kee baa yə ŋwə me, bu' laa Nwi nə ndi ŋwə, kò' nə ŋwə yizə. Vi nyò' taa ŋwa'lə Nwi bu' ŋwə laa,

«Too Nwi nə bəw maa ŋwə

maa yighee njyə faŋ ŋwə nə luu taa mbi,

buu vi kó' nə ŋwə yizə.» ††

⁶ Ka' wə kee bəwsə too Nwi, tɛ li' laa ŋwə nən fwi yi maa Nwi me. Lùu niniŋ bu' laa wə kí luu kəw jwi yi Nwi, ŋwə fəŋ bin laa Nwi lùu sho, baa nən fwi yi maa Nwi laa Nwi taa kí yi jəw maa vii mbiə faŋ vəŋ kəw Nwi. ⁷ Gə fi maa Noa, yighee njyə faŋ ŋwə nə zò nu ŋkiə faŋ Nwi nəw kəw yisə, ŋwə nuŋ fwi yi maa Nwi, faŋ ŋwə nə kee bee kələ yə nu kó nə yisi nə me. ŋwə nə bin, zənə Nwi, kəŋ ŋkee bay kwalə, tɛ ka' ŋwə ndo jii tey yi ghó vi vii vi, bwèy fi ghó muu. Faŋ ŋwə nə yɛ niniŋ nə, ŋwə də tɛ vii laa nso' Nwi ndo luu to vəŋ. ŋwə baa luu gù wə faŋ Nwi nə ndi ŋwə yaa wuu loomə, bu' laa ŋwə nə nən fwi yi maa Nwi.

⁸ Gə fi maa Abraham, ŋwə nə nən fwi yi maa Nwi, maa yighee njyə faŋ Nwi nə tii ŋwə, gí tɛ ŋwə laa ŋwə ndo fi nsi, gə maa shəŋ ŋkiə faŋ Nwi taa də tɛ ŋwə, buu ŋwə ndo kii shəŋ kó nə. ŋwə nə bin, zənə Nwi, ndo fi nsi, mè'tə shəŋ kí, ndo, faŋ ŋwə nə kee kələ kíi nə shəŋ ŋkiə faŋ ŋwə gə sho nə me. ⁹ ŋwə baa luu nən fwi yi maa Nwi, faŋ ŋwə nə gə shi maa shəŋ ŋkiə faŋ Nwi nə də tɛ ŋwə nə, shi sho yaa ndo faŋ ŋkə ndo fi shəŋ day, shi sho she' taa vəbee ghó ŋwiŋ wi Isak, nə Jeykob, wee Isak, faŋ Nwi nə kó'nə maa mətaa kó shəŋ kó tɛ vəŋ nə. ¹⁰ Abraham nəw kí' laa Nwi ndo kó shi we' tɛ ŋwə faŋ fianə nsh-tə Nwi tɛ ŋwə, faŋ ŋkə tɛŋnə we', tɛ ka' ŋkə kee gù me. ¹¹ She' niniŋ, zu wi Sara nə nən fwi yi maa Nwi, buu Nwi kó wutə tɛ ŋwə laa ŋwə gə wee, bi wee, faŋ ŋwə nə shók maa məbi wee. ŋkə nə gəy bu' laa ŋwə nə nən fwi yi maa Nwi laa Nwi tɛŋnə, wə' maa nu faŋ Nwi kó'nə. ¹² Niniŋ, Abraham nə bi wee maa yighee njyə faŋ ŋwə nə du'tə ŋwə dwəŋ, kí kí' yiku. Faŋ ŋwə niniŋ nə kələ ta səmə nə, kí gu tii vii vəyan, faŋ vəŋ lùu

† 10.30 Diteronimi 32.35-36. †† 10.30 Sam 135.14. ‡ 10.38 Habakuk 2.3-4.

†† 11.5 Jenesis 5.24.

yaa məjwiŋ fi taa yizɔ, baa lùu yaa wa'sə fi taa muu, faŋ ka' vi kee say me. ¹³ Vii ywaŋ-visit vó vənsəhə nə nùŋ fwisə vəŋ maa Nwi, gə zi' maa shi yiku vəŋ. Vənu mbəə faŋ Nwi nə kò'nə maa məkɔ tɛ vəŋ, nə kee zi' ghɔ vəŋ me. Vəŋ nə yè vənu vó she' fi ntaŋ, nàytə shɔ, biŋ ntee laa vəŋ luu she' vəndɔ shi nsi nyə. ¹⁴ Maa vii faŋ vəŋ gi laa vəŋ lùu vəndɔ shi nsi, dè tɛ vii ntee laa vəŋ kəə shəŋ mɔ' faŋ lùu shi vəŋ. ¹⁵ Faŋ vəŋ nə gi ninin, vəŋ nə kee baa bɛ'tə nu kòŋ shəŋ ŋkiə faŋ vəŋ nə ndɔ fi fuŋ nə me. Ŋkə nəə to' lùu laa vəŋ nə bi'tə ninin, buu vəŋ yè jii maa məbəŋ gə shɔ. ¹⁶ Luu nə, vəŋ nəə kəə shəŋ kəmɔ' faŋ ŋkə lùu kəjəə shɔɔ shi vəŋ. Luu shəŋ ŋkiə faŋ ŋkə lùu yi Nwi yizɔ. Ninin, tɔ Nwi kee didi me, faŋ vəŋ tii Nwi nə tii vəŋ, bu' laa Nwi du'tə Nwi naysə shəŋ tɛ vəŋ. ¹⁷ Abraham nə baa luu nùŋ fwi yi maa Nwi maa yighee njyə faŋ Nwi nə mɔŋ ŋwə, gi laa ŋwə taa ndi Isak, faŋ nə luu she' yigi' ŋwiŋ wi nə, kò Nwi shɔ. Abraham biŋ, ki kəə kɔ, faŋ Nwi nə kɔlə kò'nə ŋwə fishi laa, ¹⁸ ndɔ luu bu' Isak faŋ Abraham ndɔ kii ŋgwisə yi yiyaŋ nə. ¹⁹ Abraham nə biŋ, nùŋ fwi yi maa Nwi, laa ka' Nwi ywəysə Isak fi shi yiku. Yinsəŋ, Isak nə luu yaa wə faŋ ŋwə ywəy fi ghɔ yiku, yè Abraham fi.

²⁰ Isak nə nùŋ fwi yi maa Nwi nizi, faŋ ŋwə nə tū məncəŋ-bwaŋnə tɔ Jeykob ghɔ Esaw. Ŋwə nə gi nu kòŋ məncəŋ-bwaŋnə faŋ ŋwə ndɔ jwi ye vəŋ. ²¹ Nə luu she' nindin nə Jeykob. Ŋwə nə nùŋ fwi yi maa Nwi, buu tū məncəŋ-bwaŋnə tɔ vəŋ Josef, maa yighee njyə faŋ ŋwə nəə kəə ku. Ŋwə nə shɔ'tə Nwi, yɛ'tə maa mbay yi. ²² Gə fi maa Josef, ŋwə nə nùŋ fwi yi maa Nwi nizi. Yighee njyə faŋ ŋwə nəə kəə ku, ŋwə nə gi nu kòŋ mə-fuu faŋ vii Isirayl ndɔ fuu fi shi Ijip, baa nàysə nu ŋkiə faŋ vi taa ndi ŋku ŋwaa ki, yɛ shɔ.

²³ Gə fi maa Mose, vətii vi nə nùŋ fwi vəŋ maa Nwi, buu ba'sə ŋwə, ndɛə taa nii maa yinuu yitia, faŋ vi nə bə ŋwə. Vəŋ nə yɛ ninin, kee fèe sɔ' fwàŋ me, bu' faŋ vəŋ nə ye laa Mose nə luu wee jəə. ²⁴ Mose ta, baa luu nùŋ fwi yi maa Nwi, kee biŋ laa yi lùu wee wee fwàŋ Farao me, faŋ nə luu fwàŋ fi shi Ijip nə. ²⁵ Ŋwə nə gi laa bàw laa yi ye ŋi' ghɔ vi vii Isirayl, shɔɔ fi ghɔ yi kii fwi yijəə nto' fwàŋ Farao, bu' laa mənaytə faŋ ŋwə fùu fi taa nu bwə, kee titay me. ²⁶ Ŋwə nə ndi yaa yinsəŋ laa, ki luu yi ye ŋi' bu' vii Nwi, buu ŋkə taa baw tɛ ŋwə, shɔɔ faŋ ŋwə kii yifwàŋ yinshə fi shi Ijip, she' faŋ Kristo nə mè'tə məbaw wi yi Nwi, jwi yè ŋi' shi nsi, kù fuu fəŋkɔ' nə. Mose nə yɛ ninin, bu' laa ŋwə nə tə si ghi she' maa vəkəyənə mbəə faŋ mbəə ndɔ jwi fi ghɔ Nwi. ²⁷ Ŋwə nə baa luu nùŋ fwi yi maa Nwi, faŋ ŋwə nə fùu fi shi Ijip, kee fèe məshəsə fwàŋ Farao me. Ŋwə nə kə fwi yi yaa wə faŋ ŋwə ye Nwi, faŋ ka' wə mənaw kee yiye me. ²⁸ Nə baa luu bu' məbiŋ wi maa Nwi, laa ŋwə nə nàysə tɛ vii Isirayl laa vəŋ fɔ' mənshi maa təkwaə tə shuu ndɔ' vəŋ, tɛ ka' nshiiŋii Nwi ŋgwə faŋ ŋwə nə jwi nə yiku nə, taa ki jwi shɔɔ, kee zwilə mfɔŋsə vəŋ-vəndɔŋ vəŋ me. Lùu faŋ ŋwə nə zì nu yitianaə njyə faŋ vi tii nə Pasa nə.

²⁹ Vii Isirayl nizi, nə nùŋ fwisə vəŋ maa Nwi, buu tɔŋ fi taa mamuu ŋgwə faŋ vi tii nə mamuu bay nə. Muu mbɔ shianaə, vəŋ to' luu fi nsi yiyɔŋ. Vii Ijip ki nii jwi, ki kəə jɔmə vəŋ, muu mbɔ bəŋ jwi, shitə vəŋ, vəŋ nu muu

kùkə vənsəhə. ³⁰ Nə baa luu bu' məbiŋ vii Isirayl, faŋ vəŋ nə nùŋ fwi vəŋ maa Nwi, laa ŋkɔ' nti' Jeriko bi'kə gù nsi. Nə luu ŋkɔ' yiwe' faŋ vi nə bòŋ nə ŋo'sə, faŋ nyə nə kia nti' Jeriko kənsəhə. Yighee njyə faŋ vii Isirayl nə to' kia ŋkɔ' yɔ' maa vəshi kwatia, Nwi yisə ŋkɔ' yɔ' gu. ³¹ Gə fi maa Rahab, wəzwi sakə wì, faŋ ŋwə nə shi Jeriko nə, ŋwə nə nùŋ fwi yi maa Nwi, buu nyin fi ghɔ yiku, maa yighee njyə faŋ vi nə ndisə vii vənsəhə faŋ vəŋ nə kee biŋ Nwi me. Ŋwə nə kee yiku me, bu' laa ŋwə nə ndi ŋkisə vii Isirayl, nùŋ taa nii ŋwə nə fwi yijəə.

³² Ninin nə, ka' mə ki gə nə visit. Vənu ki bii vəyaŋ. Luu nə, yighee kee lùu shɔ, tɛ ka' mə gi nu kòŋ Gidion me, ti'nə me kòŋ Barak nə Samsən nə Jefta nə Deyvid nə Samuel, baa nə vii vənsəhə faŋ vəŋ nəə fi'tə yigisə shuu Nwi nə me. ³³ Vəŋ vənsəhə nə nùŋ fwisə vəŋ maa Nwi, faŋ vəŋ nə tūŋ yighaw ghɔ vi məshi məmɔ', ghɔ' vəŋ. Vəŋ nə sɔ' maa jii yijəə. Vətsə faŋ Nwi nə kò'nə maa məkɔ tɛ vəŋ, nə zi' ghɔ vəŋ. Nwi nə yɛ laa ki vəbikəə kwə vəŋ me. ³⁴ Vəŋ nə nii taa wisə biinə, nu kee kòŋ vəŋ me. Vəŋ nə baa nyinŋkə fi ghɔ yighaw. Nwi nə kò wutə tɛ vəŋ faŋ vəŋ nəə bibwa. Vəŋ nə gù vii yighaw we'nə, jòŋ məshi mə tɔŋ məmɔ', vəŋ nyinŋkə. ³⁵ Nwi nə baa luu yisə vəkì vəmɔ' nə yè vii vəŋ, faŋ vəŋ nə kukə, faŋ vəŋ ywəy fi shi yiku. Vii mɔ' nə yè ŋi' fi ghɔ vii mbeenə Nwi, kùkə. Vəŋ nə kee twey Nwi, tɛ la vi me'tə vəŋ me, bu' laa vəŋ nə nùŋ fwi vəŋ maa Nwi, laa vəŋ ndɔ ywey fi shi yiku, kii məbwey jəə fi yizɔ. ³⁶ Vii mɔ' nə ye ŋi' faŋ vii nə shi' vəŋ bu' nu Nwi, saŋ vəŋ nə vəmfa. Vi nə ka vəŋ nə vəsəmə, mɔ' taa nii mfɔŋ. ³⁷ Vii mɔ' nə luu shɔ faŋ vi nəə tumə vəŋ nə ŋo'sə, vəŋ kukə. Vii mɔ' nə luu shɔ faŋ vi nə shètə vəŋ vəkwi vəbɔɔ. Vii mɔ' shɔ faŋ vi nə zwilə vəŋ nə vəba'. Vii mɔ' nə tò' yaa mbəəsə, shuŋ she' gɔsə bisə, vi kɔ ŋi' tɛ vəŋ didi' vəshəŋ vəshəŋ, jii baa zasə vəŋ. ³⁸ Vii vó vənsəhə nə baw shɔɔ. Vii fi taa mbi nyè nə kee kù'nə maa məkii vəŋ me. Vəŋ nəə to' fuŋ fi taa tətɔɔ nə taa təgay, shi taa təŋŋ taa baŋsə. ³⁹ Vii vó vənsəhə nə yisə fwi Nwi baw, bu' laa vəŋ nə nùŋ fwisə vəŋ maa Nwi. Luu nə, vəŋ nə kee ta yè nu ŋkiə faŋ Nwi nə kò'nə maa məkɔ tɛ vii nə me. ⁴⁰ Lùu ninin bu' laa Nwi nə bia nu faŋ luu ŋkee nu jəə tɛ nsin. Nwi nə bia laa ŋwə ndɔ ndi nsin vi vəŋ, yisə nsin vənsəhə ndɔ zi məbwey vəlwan shi Nwi.

Faŋ bàw nsin nuŋ fwi saŋ-nsin maa Nwi yaa vii vó

12 Gə fi maa nsin, faŋ nsin yè nwaa vii vó faŋ vəŋ nə nùŋ fwisə vəŋ maa Nwi, dè jii tɛ nsin nə, bàw nsin me' vənu mbəə faŋ ka' mbəə fəŋ jii nyaa-nsin, nə vənu vəbawəə faŋ mbəə jia nsin nə wutə nə. Nsin ka fwi, ki gə visit, nyin ghuu ŋgiə faŋ ŋgə lùu visit nsin nə. ² Bàw nsin tə si she' maa Yeso faŋ ŋwə nə ŋa'sə jii tɛ nsin, tɛ ka' nsin nùŋ fwi saŋ-nsin maa ŋwə. Ŋwə baa luu gaŋtə nsin, tɛ ka' nsin ki gə nə visit, ki bibin nu ki, zì maa vəndwə. Ŋwə nə biŋ maa məku ŋkee yiku tɔ dii fuu fəŋkɔ' fə ŋki'sə, kee shəŋ maa nu tɔ dii kó me. Ŋwə nə tə si laa yi ndɔ kii mənaytə ŋgwə faŋ Nwi nùŋsə tɛ ŋwə nə. Ninin, ŋwə dù' fuu ŋkaw yifwàŋ maa kwin ma'nə Nwi ndwə. ³ Bàw vin lumə nu Yeso kó, faŋ ŋwə

nə biŋ maa mæye ɲi', yè ɲi' fi ghɔ vii bwənə faŋ vəŋ nə bee ɲwə nə. Viŋ lumə ɲwə, tɛ ka' viŋ kee bwa me, fwi siŋ kee bwa nizi me.

Faŋ bəw viŋ twe' maa nu Nwi faŋ vi kələ kwan ɲi' maa viŋ

⁴ Yighaw ɲjə faŋ viŋ vi nu bwə tun, nyə kee ta zi' maa nu fənshi me. ⁵ Ki viŋ ndenə yigisə Nwi ɲjə faŋ nyə kwan wutə maa viŋ me. Nwi nə tii viŋ nə vaŋ vi, gi tɛ viŋ laa,

«Nwiŋ ɲwaa, yighee ɲjə faŋ Nwi kwan ɲi' maa ghɔ, ghisə ɲwaa wə.

Yighee ɲjə faŋ Nwi saŋ ghɔ, kaa yisə fwi yə bwa me.

⁶ Ki lumə laa, wə ntia faŋ Nwi kaw, lùu wə ntia faŋ Nwi yaa ki kwan ɲwə taa ɲi'. Lùu wə ntia faŋ Nwi ndi ɲwə yaa ɲwiŋ wi, faŋ ɲwə yaa ki saŋ ɲwə.» †

⁷ Ninin, viŋ ka fwi siŋ taa ɲi', bu' laa lùu ɲi' faŋ tii wee yaa ki kɔ tɛ wee maa məlesə ɲwə. ɲi' yɔ də laa Nwi ndi viŋ yaa mbii vaŋ. Maa wee kee lùu shɔ faŋ tii wi kee ta sàŋ ɲwə me. ⁸ Nwi nəə to' kee ki yisə laa viŋ ye ɲi' me, faŋ vaŋ vi vənshə ye ɲi' nə, buu ɲkə lùu laa viŋ kee lùu ɲkee vaŋ vi me, buu viŋ luu she' vəndɔ. ⁹ Nu mɔ' lùu laa, vətii vaŋ-nsiŋ fi shi nsi feenə yaa ki kwan ɲi' maa nsiŋ, nsiŋ biŋ ɲi' yɔ, fee vəŋ. Ninin, ɲkə bəw laa nsiŋ ki zɔnə Tii ɲwaa-nsiŋ faŋ ɲwə lùu yizɔ, shɔɔ ki, laa nsiŋ ndɔ fi məbwey vəlwan fi ghɔ ɲwə. ¹⁰ Vətii vaŋ-nsiŋ vɔ fi shi nsi nyə nə, vəŋ nə kii nsiŋ she' maa wee-fi-yighee, kwəŋ nsiŋ taa ɲi' faŋ vəŋ nəə bi'tə laa ɲkə taa gaŋtə nsiŋ. Gə fi maa Nwi, ɲwə kwan nsiŋ taa ɲi' faŋ ka' ɲi' yɔ bweysə nsiŋ, laa nsiŋ ndɔ luu vii leynə yaa ɲwə.

¹¹ Luu nə, maa yighee ɲjə faŋ nsiŋ ye ɲi', nsiŋ bi'tə laa lùu nu məluŋ, kee lùu nu məŋaytə me. Lùu ninin maa ɲi' tɛ me ɲi'. Luu nə, ɲi' yɔ taa mē, nsiŋ ye laa vii mbia faŋ vəŋ nə kə fwi maa yighee ɲi' yɔ, zwətə maa mədu' nə mədu'-nyɔŋ, yisə vənu vəjəəvə.

Faŋ ɲkə bəw laa viŋ ndiinə laa ki wə fi viŋ ndi jii Nwi me

¹² Ninin, viŋ yisə kwiiŋ ghiiŋ baa we'. Vətɔ vəyəə viŋ faŋ mbə bibwa, baa we' nizi, tɛ ka' viŋ ki to' maa jii Nwi. ¹³ Viŋ ki gə nə visi, yisə fɔ' wiŋ luu ley, tɛ ka' vii mbia faŋ vəŋ nəə kikwe', ti'nə me didəə, kee gù vəndwey me, yuu ndi jii Nwi me; vəŋ bee kii bibwanə. ¹⁴ Viŋ kəə jiiisə maa mədu' nyɔŋ viŋ vi vii vənshə. Viŋ ki fa' nə wutə, tɛ ka' viŋ ki shi nshinə faŋ lùu nshinə yiley visi Nwi. Viŋ kɔ' kii laa ka' wə kee ndɔ gə yè Nwi, maa ki shi nshinə yɔ me. ¹⁵ Viŋ ki ndiinə laa ki wə fi viŋ ndi jii Nwi, mənə gəŋsə Nwi me. Ki wə gu yaa mbiŋ faŋ ɲkə bibiŋ me, faŋ ɲkə jwi nə məbiŋ wi, yisə vətɔ vəmɔ' biŋ me. Kəŋ vii vɔ yaa ki jwi nə vənu vəbwəvə, bisə nshinə vii vəyən. ¹⁶ Viŋ ki ndiinə laa ki wə yi nu bwə me, ti'nə me, ndi nu Nwi nsi me, yaa Esaw nə yi yighee visi bu' di' fazi nə. ɲwə nə fiŋ yita yi tɛ tunə yiba jii ki. ¹⁷ Viŋ kɔ' kii laa, nə luu maa yighee yiba, Esaw nəə kəə laa tii wi

tu mənɔŋ-bwanə tɔ yi, luu nə, vi twey tɛ ɲwə. Jii nə kee baa lùu shɔ, tɛ ka' ɲwə kwiinə nu ɲkia faŋ ɲwə nə yisə nə me, faŋ ɲwə nə kələ gwia, mənsi fuu nə.

Faŋ nsiŋ ndɔ ɲii shi Nwi yizɔ

¹⁸ Viŋ lumə shəŋ ɲkia faŋ viŋ tii shɔ nə. Viŋ kee lùu yaa vii Isirayl mbə ywan-visi me. Vəŋ nə tiiŋ yi baŋ Sinai, faŋ lùu fa faŋ ka' vi kənə nə ghɔ taa mbi nyə. Wisə nə bii fi fuu baŋ yɔ. Fu faŋ laa shiiŋ. Fii shɔɔ fi fuŋ kəwe'. ¹⁹ Vii vɔ nə zɔ faŋ vi taw yisaw, gi Nwi gi tɛ vəŋ yaa yibay. Vəŋ fee ɲkee didi', bu' ghɔ laa ki gi yɔ baa fuu me. ²⁰ Sɔ' ɲgwə faŋ gi yɔ nə kɔ nə, shɔɔ wutə vəŋ. Nti yimɔ' nə fùu laa, «Ki fa fənshi kəŋ baŋ yɔ me. Ki luu laa fa kəŋ baŋ yɔ, faŋ ɲkə kələ luu she' nyaa, vi tumə nyə nə ɲo'sə, nyə ku.» †† Vətɔ mbia faŋ vəŋ nə yè maa shəŋ kɔ, nə luu ɲkee vənɔɔtə. Nshi-tɔ Mose nə gi laa, fwi yi lɔ', yi fee. ²² Gə fi maa viŋ, shəŋ ɲkia faŋ viŋ jwi tii shɔ, luu ɲkee niŋkwiiŋ. Viŋ tii luu yi baŋ ɲjə faŋ vi tii nə baŋ Zayon. Viŋ jwi luu shi Nwi, faŋ lùu Nwi bwey. Lùu shəŋ ɲkia faŋ Nwi lùu shɔ yizɔ. Vi tii shəŋ kɔ nə Jerusalem fi yizɔ. Nshisə-ɲiisə Nwi faŋ ka' wə kee say me, bəytə yifi, ki ɲaytə. ²³ Viŋ lùu fi maa mfəŋsə vaŋ Nwi taa mfaynə yɔ, faŋ Nwi nə nyɔ' tazi təvəŋ taa ɲwa'lə yizɔ. Viŋ ndɔ tiiŋ visi Nwi faŋ ɲwə sɔ' vii vənshə. Viŋ ndɔ faynə viŋ vi vii vɔ fi ywan-visi, faŋ Nwi nə ndi vəŋ yaa vii loomə nə. ²⁴ Viŋ baa luu jwi yi Yeso faŋ Nwi nə gwia məkee məfimə bu' ɲwə nə. Viŋ ndɔ ɲii maa shəŋ kɔ bu' mənshi mə Yeso, faŋ ɲwə nə kù tɔ nsiŋ nə. Nu mənshi mə Yeso bəw shɔɔ nu ɲkia faŋ mənshi mə Abel nə dè nə.

Faŋ ɲkə bəw laa ki viŋ manə yigisə Nwi me

²⁵ Ninin, viŋ ki ndiinə laa ki viŋ twey Nwi faŋ ɲwə gi tɛ viŋ nə me. Viŋ lumə vii Isirayl fi ywan-visi, vəŋ nə twèy Nwi faŋ vəŋ nə zɔ yigisə Nwi fi shuu wə taa mbi nyə. Luu nə, nɔɔ' Nwi jia vəŋ, vəŋ kee kii jii mənyiiŋ me. Gə fi maa nsiŋ, nsiŋ zɔ yigisə Nwi fi shuu wə faŋ ɲwə nə ndɔ fi yizɔ. Nsiŋ ki luu ki twey yigisə yi, buu ka' nsiŋ taa nyiiŋ kikə, faŋ vii vɔ nə kee bee yinyiiŋ nə me. ²⁶ Maa yighee yɔ ywan-visi nə, gi Nwi nə yisə mbi nə'nə. Gə fi maa ndwə, ɲwə li'tə gi laa,

«Shi mɔ' mə ndɔ baa nə'sə mbi, nə ɲkee yizɔ nizi.» ‡

²⁷ Yigi yɔ faŋ ɲwə nə gi nə, nyə də laa shi mɔ' Nwi taa kwiinə vətɔ mbia faŋ mbə nə'nə nə, faŋ lùu vətɔ mbia faŋ Nwi nə naysə nə. ɲwə ndɔ kwiinə mbə, nùŋ vətɔ faŋ ka' mbə kee baa nə'nə me. ²⁸ Ninin, bəw nsiŋ ki bwan Nwi, bu' laa ɲwə bəŋ yifwəŋ tɛ nsiŋ faŋ ka' nyə kee nə'nə me. Nsiŋ ki bwan ɲwə maa yifwəŋ yi yɔ, buu nsiŋ bəŋsə Nwi maa jii ɲjə faŋ nyə bəw too ɲwə. Nsiŋ baa luu kɔ feenə tɛ ɲwə, fa' tɛ ɲwə nə məfee, ²⁹ bu' laa Nwi ɲwaa-nsiŋ lùu yaa wisə, faŋ ɲwə twan vətɔ vənshə.

† 12.6 Təgi tə Tii 3.11-12.

†† 12.20 Eksodɔs 19.12-13. ‡ 12.26 Hagay 2.6.

Fañ bàw viñ ki kaw nà yinqwaa yiq, shi nà nshinà yijjè

13 Viñ ki kaw nà yinqwaa yiq, kee bwa me. ² Ki viñ ndenà maa mæki tii vèndɔ fañ vèj jwi yi viñ me, tɛ ka' viñ vi vèj shi mɔ'. Viñ kɔ' kii laa vii mɔ' fañ vèj nà yisà ninij, vèj nà jia luu nshiisà-njiisà Nwi, fañ vèj nà kolà kee yikii me. ³ Viñ lumà vii mbià fañ vèj lùu taa nii mfiñ bu' nu Nwi. Bàw nkà luu tɛ viñ yaa viñ lùu taa nii mfiñ nizi, viñ vi vèj. Viñ baa lumà vii mbià fañ vèj ye ni', yaa vii fañ vèj ki bii vii viñ. ⁴ Bàw vii vènsà kii nà nuñsà mænda. Bàw wèndɔj nà wèzwi ki kii fwi yinsàj maa wà fi vèj. Viñ kɔ' kii laa Nwi ndɔ kwanj nsɔ' tɔ vii mbià fañ vèj yi nu bwà taa mænda, (fañ wèndɔj jɔj zu wi, tɛ'nà me tii vèki, tɛ'nà me fañ wèzwi shi ghɔ wèndɔj fañ kee lùu ngwinà me.) ⁵ Viñ ba'sà fwi yiq fi maa mækaw ka, bee kii su'sà gwaa nsi, laa vətɔ mbià fañ viñ kii, ku'nà tɛ viñ. Viñ lumà laa nshi-tɔ Nwi nà gi laa,

«Ka' mæ kee ndènà ghɔ me,
tɛ'nà me mè'tà ghɔ me.» †

⁶ Ninij, ka' nsiñ kii fwi yizutə, gi laa,
«Nwi lùu wuu ngantə gwaa,
mæ kee ndɔ fee me.

Wə mænsaw sii taa kii wutə
tɛ ka' gwə yɛ nu maa mæ kəkə?» ††

Fañ nkà bàw laa ki viñ biñ wə bwe'sà viñ nà mædeesə fi me

⁷ Viñ lumà vii mbià fañ vèj nà fɔj kii viñ, dè jii tɛ viñ, baa fi'tə yigisà Nwi tɛ viñ. Viñ ywiitə fañ nshinà vèj nà dù' zi' maa shi yiku vèj. Viñ nuñ fwi siñ maa Nwi she' fañ vèj nà yisà nà. ⁸ Fañ Yeso Kristo si lùu ywanj, gwə lùu nindij ndee, go'sà yighee mu' nizi. ⁹ Ki viñ biñ laa yigisà yifinà fañ vii deesə viñ shɔ niñkwij niñkwij, yisà viñ ndi jii Nwi me. Yaa ki yisà nu jəə fañ nkà ndɔ fi ghɔ Nwi, yisà fwi wə we'. Ntisà nsiə fañ nsə gi kɔj nu fazi, nsə kee kii ngantə me; nsə kee gantə vii mbià fañ vèj be'sà nsə me. ¹⁰ Shəj shɔ fañ Kristo fe' ndey shɔ tɛ Nwi. Lùu shəj nkà fañ gwə nà kù tɔ nsiñ nà. Luu nà, ka' vii mbià fañ vèj fa' tɛ Nwi maa jii nuñsà vii Isirayl, kee kii jii zi vətɔ və ndey vɔ me. ¹¹ Yighee njyə fañ wuu kwalə mæfe' Nwi vii Isirayl yaa ki fe' ndey tɛ Nwi maa mæɔ yibisə vii nà, gwə ndi she' mænshi mæ nyaasə, gè nà mbə, nii maa shəj ley Nwi taa nii Nwi. Gə fi maa nshi-tɔ nyaasə sɔ, vi gè nà nsə fu fi taa shi, twəj shɔ, mè'.

† 13.5 Jpshwa 1.5. †† 13.6 Sam 118.6.

¹² Luu she' ninij fañ Yeso nà yè ni' shɔ, fu fi taa shi, kù, tɛ ka' mænshi mi fañ gwə tütə nà, sɔ yibisə vii fi maa vəj. ¹³ Ninij, bàw nsiñ ndɔ me'tə shinjii, be'sà gwə fu, baa luu bi' fi maa tɔ dii ki. ¹⁴ Viñ kɔ' kii laa nsiñ kee kii shinjii taa mbi nyə fañ gwə gò'sə yighee mu' me, nsiñ kəə fɔ ngwə fañ gwə ndɔ buu jwi. ¹⁵ Ninij, nsiñ shɔɔ fi jii Yeso, ki bəjəsə Nwi ghee nshə, buu məbəjəsə Nwi gwaa-nsiñ taa luu yaa ndey, fañ nsiñ fe' tɛ Nwi. Nsiñ ndi gi sañ-nsiñ, bəjəsə yizii yi shɔ ntee.

Fañ bàw viñ ki zɔnə vii mbià fañ vèj lùu visi fi taa gwaa viñ

¹⁶ Ki viñ ndenà maa mæyi jəə tɛ vii mɔ' me. Viñ gantə yinqwaa yiq, viñ viñ, bu' laa lùu kəj ndey mɔ' fañ nyə bàw tɛ Nwi. ¹⁷ Viñ ki zɔnə vii mbià fañ vèj luu visi taa gwaa viñ. Viñ yi nu nkà fañ vèj kəə, bu' laa vèj lùu vii mæshinà viñ fañ vèj ndɔ tii visi Nwi, fi tɔ vèj shɔ kɔj mæshii vèj ghɔ. Viñ zɔnə vèj tɛ ka' vèj fà' fa' vèj nà məjəytə. Fwisə vèj ki luu kii mæluj shɔ, buu nkà kee ndɔ gantə viñ me.

¹⁸ Viñ kɔ' ki shɔ'tə Nwi tɔ yia. Nu nkà fañ nkà lùu kəley tɛ yia, lùu laa fwi sia kee bwe'sə yia me. Taa vənu vənsə yia kəə ki yisə she' vənu mbià fañ mbə lùu vəloomə. ¹⁹ Mə baa kisə bu' ghɔ tɛ viñ laa, viñ ki shɔ'tə Nwi tɔ mə, tɛ ka' mə baa kii jii, bəj jwi yi viñ.

Shɔ'tə

²⁰ Nwi fañ gwə kɔ mædu'-nyɔj ywèysə tita gwaa-nsiñ Yeso Kristo fi shi yiku. Yeso luu nshii nyaasə-nsiñ fañ gwə shii vii vənsə. Nə luu mænshi mæ Yeso fañ Nwi nà ndi, yisə laa mæke mbià fañ Nwi nà kɔ'nə tɛ nsiñ nà, we' gò'sə yighee mu'. ²¹ Nwi kɔ viñ nà vətɔ vəjəəvə vənsə fañ mbə gantə viñ maa mæyisə vənu mbià fañ gwə kəə laa viñ ki yisə. Yeso Kristo fa' taa fwisə nsiñ, laa nsiñ ki shi nà nshinà njyə fañ nyə bàw too Nwi. Nsiñ ki bəjəsə Yeso ghee nshə. Feenə wi ndɔ go'sə yighee mu'. Nkə lùu ninij.

²² Vəj-nshwi vəj, mə bu' ghɔ tɛ viñ laa, viñ jia fwi siñ, zɔ yigisə nyaasə. Nwə'lə gwə fañ mə nyɔ' tɛ viñ nà, kee lùu də me. ²³ Mə kəə laa viñ kii laa vi fuusə weenshu gwaa-nsiñ Timoti fi mfiñ. Nwə taa jwi, kee betə me, yia gwə ndɔ jwi yi viñ mɔ'. ²⁴ Viñ shɔ'tə vii taa fi taa gwaa viñ vənsə, ghɔ vi vii Nwi vənsə. Vii Nwi mbià fañ vèj nà ndɔ fi shi Itali, shɔ'tə viñ. ²⁵ Nwi tu mənɔj-bwanjə nà tɔ viñ vənsə. [Nkə lùu ninij.]

Jeyms

Ŋwa'la Jeyms bàytə ntisə səyan kòŋ nshinə vii Kristo. Jeyms nyò' ŋwa'la ŋwè tɛ vii Kristo vənsə faŋ vəŋ saynə taa mbi. Ŋwə kɔ nti kòŋ vənu vəyan yaa nu mfu' nə nu mbəə, nə məmɔŋ, nə ntaysə, nə məjia nditə, nə məsu'sə ŋwaa nsi, nə məjia fwi, nə məshɔ'tə Nwi. Ŋkə bàw maa mənuŋ fwi maa Nwi, luu nə, wə faŋ ŋwə nùŋ fwi yi maa Nwi, yaa ki jwi nə məyi vənu vəjəəvə. Nu məyi nu jəə nə nu məjia fwi maa yighee ŋi' lùu nu mənəytə.

Məsənə vəwaytə:

Vənzi və ŋwa'la
Mənuŋ fwi maa Kristo nə nu tɔ ley
Nu mbəə nə nu mfu'
Vənu və məmɔŋ
Nu məzɔ nu nə məyi nu
Nu məseesə mbi
Məbiŋ nə vəfa'
Bàw wə jia nditə ki
Ntisə kòŋ nshinə vii Kristo

1 Lùu mə Jeyms, wuu fa' Nwi nə Yeso Kristo, faŋ mə shɔ'tə viŋ, vii Nwi fi taa məshɔ' mə Isirayl ŋjɔsə-bɔɔ, faŋ viŋ sàykə taa mbi.

Ŋi' nu məmɔŋ

² Vəŋ-nshwi vəŋ, viŋ taa ki luu ki kii məmɔŋ, vənu nə ghɔ' viŋ, viŋ jia fwi siŋ nə mənəytə, ndi vənu vənsə nə mənəytə, ³ fɔnə viŋ kɔ' kii laa viŋ ki luu nùŋ fwi siŋ maa Nwi maa yighee məmɔŋ, buu fwi siŋ taa metə wè', tɛŋ jəə. ⁴ Niniŋ, viŋ jia fwi siŋ, zi' maa yighee shə, laa tuu nu bwə kee lùu taa ŋwaa viŋ me. Ki viŋ bəə tuu kee nu jəə fi taa ŋwaa viŋ me.

Faŋ Nwi kɔ tɔ ley tɛ vii mbɔə faŋ vəŋ nùŋ fwisə vəŋ maa Nwi

⁵ Tɔ ley ki luu bəə fi ghɔ wə mɔ' fi taa ŋwaa viŋ maa yighee məmɔŋ, ŋwə ndwəŋ fi ghɔ Nwi faŋ ŋwə kɔ tɛ vii vənsə ghee nshə nə fwi yi yimu', kee sɛŋtə me. Nwi taa kɔ tɔ ley tɛ wə ghɔ faŋ ŋwə ndwəŋ nə. ⁶ Ki luu wə ndwəŋ fa fi ghɔ Nwi, bàw ŋwə nuŋ fwi yi maa Nwi yin-səŋ, kee ki bibi'tə me, bu' laa wə faŋ ŋwə bibi'tə, lùu yaa batə muu faŋ fi yaa ki dɔŋsə, ŋkə kɔ kwiŋ ma' nə kwiŋ ŋkwii. ⁷ Ka' kəŋ wə ghɔ kee ki ki' fa maa məkii fi ghɔ Nwi me, ⁸ bu' laa ŋwə lùu wə faŋ ŋwə kii fwisə bɔɔ maa Nwi, kee ghɛsə maa nu kəmu' me.

Nti kòŋ mbəə nə mfu'

⁹ Ki luu weenshwi wuu Nwi mɔ' luu mbəə, bàw laa ŋwə ki ŋaytə, bu' laa Nwi shà'sə ŋwə yizɔ. ¹⁰ Wə faŋ luu mfu', bàw laa ŋwə ki ŋaytə bu' faŋ Nwi sù'sə ŋwə nsi, ki kii laa ŋwə ndɔ yɔŋ yaa baybay, ndi. ¹¹ Shishwi yaa tɔŋ, vədɪ' ndòŋ, gay yòŋ, baybay wi kwiinə; ŋki'nə yi yi-jəə ku. Lùu faŋ mfu' yaa ki shɔɔ jii yi, yɔŋ yaa baybay, ku.

Vənu və məmɔŋ

¹² Mənəytə lùu tɛ wə ntɛə faŋ ŋwə jia fwi yi wè' maa yighee njyə faŋ məmɔŋ jwi maa ŋwə. Bàw ŋwə ŋaytə bu' laa vəkəynə vi ndɔ lùu məbwey vəlwan faŋ Nwi kò'nə maa məkɔ tɛ vii mbɔə faŋ vəŋ kaw Nwi. ¹³ Ki luu laa məmɔŋ jwi maa wə, ki ŋwə gi laa məmɔŋ ghɔ ndɔ fi ghɔ Nwi me, bu' laa ka' tuu nu kəmu' kee mɔŋ Nwi me; nshɔ-tɔ Nwi kee bee mɔŋ wə laa wə ghɔ yɛ nu bwə me.

¹⁴ Luu she' mbɔ'tə yibwə njyə faŋ nyə lùu taa fwi wə, faŋ nyə yaa ki bwe'sə wə ghɔ, laa ŋwə yi nu bwə. ¹⁵ Nu ŋkiə faŋ ŋkə fuu fi taa mbɔ'tə yibwə, bi nu bwə, wə ki nii mètə yɛ nu bwə kɔ. Ŋkə ki nii jwi nə yiku. Wə ghɔ kee zi məbwey vəlwan me. ¹⁶ Vəŋ-nshwi vəŋ, ki viŋ ki bwe'sə yinwaa yin me. ¹⁷ Vətɔ vəjəəvə vənsə faŋ vi kɔ tɛ viŋ, nə vəkəynə viŋ vənsə faŋ mbə bàw, ndɔ fi yizɔ fi ghɔ Nwi faŋ ŋwə lùu tɛ təkɪ' fi yizɔ. Nshɔ-tɔ Nwi kee yaa ki kiasə me, kee kwiinə me, yaa shishwi yaa kiasə, ndiŋ gu, vədɪ' fəŋ me. ¹⁸ Nwi nə kàw maa məkɔ məbwey vəlwan tɛ nsin fi taa yigisə Nwi yinsəŋ. Niniŋ laa nsin lùu mfɔŋsə vətɔ vi faŋ ŋwə naysə fi.

Faŋ bàw vii zɔ yigisə Nwi, ki yiyisə nizi

¹⁹ Vəŋ-nshwi vəŋ faŋ mə kàw, bàw viŋ kii nə nu ŋkiə faŋ mə kəə gi ndwə. Bàw wə ki zɔ titi, jia fwi maa məgi, baa jia fwi bu' fwi yishəsə. ²⁰ Mə gi niniŋ bu' laa wə ntɛə faŋ fwi yi shə, kee yaa ki yisə nu loomə visi Nwi me.

²¹ Niniŋ, viŋ me' vənu vəbwəvə vənsə nə vənu mbɔə faŋ mbə fuu fi taa njyò' yibwə, biŋ yigi njyə faŋ Nwi biə taa fwi siŋ, biŋ nə fwi yizutə, tɛ ka' nyə bweysə fwi siŋ nizi. ²² Viŋ ki zɔ yigisə Nwi yɔ, yisə nizi, bu' viŋ bwe'sə yinwaa yin. ²³ Wə ki luu ki zɔ yigi yɔ, zizɔ, kee ki yisə me, buu ŋwə fɛnə wə faŋ ŋwə yè yikə' yi taa ŋwa'la məye si. ²⁴ Ŋwə ye yikə' yi, ki gè, ki nii ndenə yighee mu' faŋ

ηki'nə yi dù'. ²⁵ Wə ki luu ndeynə ntisə Nwi, go'sə shɔ, kee lùu yaa wə faŋ ηwə zɔ ndənə me, luu nə, lùu yaa wə faŋ ηwə zɔ ki yisə, buu mənɔŋ-bwaŋnə Nwi lùu tɔ wə ghó faŋ ηwə yi nu kó nə. Ntisə Nwi bàw shɛlə, yisə nsiŋ fuu fi ghɔ nu bwə, du' jəə. ²⁶ Wə ki luu bɛ'tə laa yi lùu wuu Nwi, kee jia nditə ki me, buu ηwə bwe'sə fwi yi, məbiŋ wi laa yi lùu wuu Nwi, lùu dayday. ²⁷ Wə ki luu ki kəə lùu wuu Nwi leyley, faŋ nu bwə ki kee lùu yikə' tita Nwi me, bàw ηwə ki ki' vaŋ vətɪ ghɔ vəkɪ ηkusə maa ηj' vəŋ, baa shiinə ηwaa wi laa ki vətɔ və shɪ nsi bisə fwi yi me.

Faŋ ηkə bàw laa ki viŋ baa ki seesə mbi me

2 Vaŋ-nshwi vaŋ faŋ viŋ nùŋ fwi siŋ maa tita Yeso Kristo, faŋ luu tita Nshɔɔ-mbi nə, ki viŋ baa ki seesə mbi me, kee kaw wuu kwalə shɔɔ mbəə me. ² Ki luu laa wə mɔ' jwi taa ηii nshəŋtə yin, shuŋ fəŋkwɪŋkwɪ fə shwaŋ ndɔŋnə ghɔ ηwə, ndò mɔ' nɔwisə ka maa ηwə, mbəə jwi nizi, mɔ' nɔwisə faŋ nsə lùu səbwə, ki viŋ seesə mbi me! ³ Viŋ ki luu ndeynə she' wə ntɪə faŋ ηwə mɔ' nɔwisə ka, gi tɛ ηwə laa, «Du' feenə jəə jəə», ndò gi tɛ mbəə laa, «Tɪŋnə fiŋnə», bwaŋ mɔ' laa, «Du'nə nsi vəshɔ'», ⁴ buu fwi siŋ gəasə vəway vəɔɔ, viŋ shia nɔɔ' tɔ ηwə, yi nu bwə. ⁵ Viŋ zɔ, vaŋ-nshwi vaŋ faŋ mə kàw viŋ, Nwi shò' luu mbəəsə fi mbi, ndi vəŋ laa vəŋ nuŋsə fwisə vəŋ maa Kristo, ndò zɛ nu yifwàŋ Nwi, faŋ Nwi nə kɔ'nə maa məkɔ tɛ vɪ mbiə faŋ vəŋ kàw ηwə. Niniŋ, luu vəŋ luu mfusə yinsəŋ. ⁶ Luu nə, viŋ shiasə mbəəsə. Maa luu mfusə faŋ vəŋ yinə viŋ. Maa kwaŋ mfusə kwaŋ viŋ taa ndɔ' nɔɔ'sə. ⁷ Maa luu mfusə faŋ vəŋ shiasə, ndɔ ndasə yizii yijəənə Yeso Kristo, faŋ Nwi nə shò' viŋ bu' ηwə nə.

⁸ Bàw viŋ nuŋsə ntɪ nɔyə faŋ luu ntɪ yikwalə fi taa ηwa'lə Nwi! Nyə lùu laa, «Ki kaw wəŋjɪ wə yaa nshɪ-tɔ wə!» ⁹ Viŋ ki luu ki seesə mbi, bəŋsə she' wuu kwalə, buu viŋ yi nu bwə, bi' ntisə Nwi. ¹⁰ Lùu niniŋ bu' laa, wə ki luu nuŋsə ntisə Nwi sənshə, gu ntɪ nɔyə yimu', buu ηwə gù ntisə sənshə. ¹¹ Nwi faŋ ηwə nə gi laa, «Ki ghɔ tii wəzwi faŋ kee lùu ηgwunə me!» nə baa gi laa, «Ki ghɔ zwi wə me!» Niniŋ, a ki luu kee tii wəzwi me, zwi wə, buu ηkə lùu laa a bɛsə nu ηkiə faŋ Nwi nùŋsə. ¹² Niniŋ, mə naysə tɛ viŋ laa, viŋ lumə maa vənu vənsə faŋ viŋ gisə, nə maa vənu vənsə faŋ viŋ yisə, laa Nwi ndɔ sɔ' viŋ, fi'nə maa ntɪ nɔyə faŋ ηwə nə nùŋsə, faŋ nyə kii wutə maa məyisə vɪ fuu fi taa nɔɔ', dù' ley. ¹³ Nwi ndɔ kee kee gəŋsə wə ntɪə faŋ ηwə kee yaa ki kee gəŋsə vɪ me. Luu nə, wuu məkee gəŋsə ndɔ ye laa gəŋsə Nwi kwalə shɔɔ nɔɔ' Nwi.

Bàw laa wə faŋ ηwə biŋ nu Nwi, baa ki yisə nu kó

¹⁴ Vaŋ-nshwi vaŋ, wə ki luu gi laa yi biŋ Nwi, kee ki yisə nu ηkiə faŋ Nwi kəə me, buu ka' ηkə taa gəŋtə ηwə nə kə? Ka' məbiŋ wi ghó bweysə ηwə kɪkə? ¹⁵ Ki luu laa weenshu ηwaa-nsiŋ mɔ' bəə nɔwisə nə fazi, ¹⁶ wə fi taa ηwaa viŋ gi tɛ ηwə laa, «Gə nə mənɔŋ-

bwaŋnə; Nwi taa kɔ fa ηkiə faŋ a taa shuŋ, nə fa ηkiə faŋ a taa zi.» gi niniŋ, kee bee kɔ vətɔ mbiə faŋ ηwə bəə mbə me, buu lùu nu yɔŋ. ¹⁷ Luu she' nindɪŋ maa məbiŋ Nwi. Wə ki luu biŋ nu Nwi, kee ki yisə nu ηkiə faŋ Nwi kəə me, buu məbiŋ wi ghó lùu nu yɔŋ. ¹⁸ Ka' wə mɔ' gi shee laa, «A fà' tɛ Nwi, gə fi maa mə, mə nùŋ fwi nyaa maa Nwi.» Niniŋ, sii ka' a də kɪkə faŋ a nùŋ fwi yə maa Nwi, faŋ a kee yi vənu vəjəəvə me. Gə fi maa mə, ka' mə də tɛ ghɔ laa mə nùŋ fwi nyaa maa Nwi fi maa vənu vəjəəvə vaŋ faŋ mə yisə. ¹⁹ A biŋ laa Nwi lùu shɔ, baa nə laa Nwi luu she' mu'. Nkə lùu kəjəə. Luu nə, ηkee vəzwitə vəbwəvə biŋ maa nu kó nizi, ki fee, lɔ'. ²⁰ A luu mfaw, bàw a kɪi laa, wə ki luu biŋ Nwi, kee ki yisə nu ηkiə faŋ Nwi gi me, buu lùu nu day-day.

²¹ Lumə nu tii ηwaa-nsiŋ Abraham. Nə yisə kə laa Nwi ndi ηwə maa wuu ley. Nkə nə luu bu' nu ηkiə faŋ ηwə nə yisə faŋ ηwə nə ndi ηwiŋ wi Isak, gə kɔ maa məfe' ndey tɛ Nwi. ²² Maa viŋ yə fi taa nshinə Abraham, laa məbiŋ wi nə məyisə nu, nə luu fa kəmu'. Nu ηkiə faŋ ηwə nə yisə nə, lwèsə məbiŋ wi. ²³ Lùu ηj' nu ηkiə faŋ vɪ nə nyɔ' taa ηwa'lə Nwi laa, «Abraham nə biŋ Nwi, buu Nwi ki nii ndi ηwə yaa wuu ley.» †† baa nə laa, «Nwi ndi Abraham maa wuumba wi.» ‡‡ Bàw viŋ ye laa, luu bu' vənu vəjəəvə faŋ wə yisə, laa Nwi ndi ηwə yaa wuu ley. Kee luu she' bu' məbiŋ wi me.

²⁵ Nu Rahab, wəzwi sakə wi, nə luu she' nindɪŋ. Vi nə ndi ηwə yaa wuu ley bu' vənu mbiə faŋ ηwə nə yisə, bu' faŋ ηwə nə ndi vɪ nɔŋsə vɪ Isirayl, kwàŋ taa ηii ηwə, gəŋtə vəŋ, baa ndò də jɪ tɛ vəŋ laa vəŋ shɔɔ fi fuŋ, nyɪŋkə. ²⁶ Maa ηwaa wə faŋ zwiɔ ki kee lùu shɔ me lùu ηku wə. She' nee, wə faŋ ηwə biŋ nu Nwi, kee ki yisə nu ηkiə faŋ Nwi kəə me, buu nu məbiŋ ki lùu ηku nu nizi.

Faŋ bàw wə jia nditə ki

3 Vaŋ-nshwi vaŋ, kee bàw laa vɪ vəyaŋ fi taa ηwaa viŋ gu vɪ mədeesə nu Nwi me. Maa viŋ kɪi laa nɔɔ' vɪ mədeesə nu Nwi ndɔ lùu yikwalə shɔɔ nɔyə vɪ mɔ'. ² Nsiŋ vənsə ndi vənu vəyaŋ. Wə ki luu kee ndi nu nə shuu wi me, buu wə ghó bàw shɛlə; ka' ηwə jiatə ηwaa wi nshə. ³ Ye bwey shuu nyaa, faŋ wə yaa ki kwaŋ shuu nyaa-yiko', laa nyə zɔnə ηwə. Maa ηwə kiasə nyaa yó, nyə gə maa shəŋ ηkiə faŋ ηwə kàw. ⁴ Bàw viŋ baa ywi-itə nu kɔŋ bay kwalə. Maa wee-soo bay, faŋ ηkə lùu ηkee kətiti', ηkə kiasə bay faŋ ηkə luu ηkee kəkwalə, fi dɔŋsə bay kó nizi. Wee-soo bay ghó yisə bay kó gə maa kwiŋ ηgwə faŋ wuu mədɔŋsə bay kó kəə laa ηkə gə shɔ. ⁵ She' nee, nditə wə faŋ lùu wee-fa titi' fi taa ηwaa wə, ηkə kii wutə shɔɔ; ηkə yaa ki gisə vənu vəwe'və. Nditə wə lùu yaa bey wi nizi. Maa bey wi faŋ ηkə luu kətiti', ka' wisə fuu fi fuŋ, twàŋ ηkee ηka yikwalə. ⁶ Nditə wə faŋ ηkə lùu yaa bey wi nə, lùu shəŋ ηkiə faŋ vənu vəbwəvə vənsə faynə shɔ. Nu bwə yaa ki saynə fi fuŋ, ηii taa ηwaa wə, bisə wə ghó nshə. Nditə yaa ki shu' wi faŋ ka' ηwə twàŋ nshinə wə ghó, zɪ fi maa shi məbi ki, zɪ' maa shi yiku. Wisə ghó ndɔ fi ghɔ tɪ vəzwitə

† 2.8 Levitikɔs 19.18.

†† 2.23 Jenesis 15.6. ‡ 2.23 Aysaya 41.8.

vəbwəwə Satan. ⁷ Vii yaa ki sɔ' nyaasə sənsə, nə mən-wə, nə vətɔ vənsə faŋ mbə to' suu fi nsi, nə vətɔ faŋ mbə to' fi taa muu. Vətɔ və vənsə, vii sɔ' mbə. ⁸ Gə maa nditə wə, ka' tuu ŋkee wə mu' kee jia nditə ki me. Lùu fa bwə faŋ ŋkə kee kaw dù'nə shishi me. Ndi' mæzwi wə lwàŋ taa tey yi. ⁹ Nsiŋ yaa ki bəŋsə Mɔ'mbi faŋ lùu Tii ŋwaa-nsiŋ nə nditə kaŋ-nsiŋ, ndɔ ki ndi she' nditə kɔ, ndasə vaŋ-nshwi vaŋ-nsiŋ shɔ, ŋkee vaŋ-nshwi vaŋ-nsiŋ faŋ Nwi nə bɔŋ vəŋ maa ŋki'nə yi. ¹⁰ Məbəŋsə nə məndasə ndisə fuu she' fi maa shuu ghɔ mu'. Vaŋ-nshwi vaŋ, ŋkə kee bəw maa məyisə niniŋ me. ¹¹ Muu mbia faŋ mbə sisi'sə, nə muu mbia faŋ mbə bibiŋ, kee yaa ki fuu fi shəŋ mu' me. ¹² Vaŋ-nshwi vaŋ, ka' bia kee kɔnə fuu ti ŋgwabaŋ me; ŋgwabaŋ kee kɔnə fuu ti yɔŋ me. She' nee, ka' muu faŋ mbə sisi'sə kee fùu fi taa law faŋ ŋwə bibiŋ me.

Yitɔfə nɔyə faŋ nyə ndɔ fi ghɔ Nwi luu kɔkə?

¹³ Wuu tɔ ley fi taa ŋwaa viŋ, faŋ ŋwə to' nə yitɔfə nizi, lùu ndə? Bəw ŋwə ki to' yito' yijəənə, yi vənu vəjəəvə, sù'sə ŋwaa wi nsi, maa mədə tɔ ley ki. ¹⁴ Viŋ ki luu kii fwi yibiŋ, fwi siŋ lwaŋ nə fəsə nizi, viŋ luu vii vəŋwiŋ nizi, ki viŋ baa ki kɔ'sə yinwaa me, bu' viŋ sii bə kɔŋ nu Nwi yinsəŋ. ¹⁵ Kəŋ tɔ ley kɔ kee ndɔ fi ghɔ Nwi me, nyə ndɔ fi shi nsi. Lùu nu vii mbi yibwə, baa lùu nu zwiwə bwə, ¹⁶ bu' laa shəŋ faŋ fəsə nə vəŋwiŋ lùu shɔ, lùu shəŋ yighaw, faŋ vənu vəbwəwə vənsə lùu yifi. ¹⁷ Yitɔfə nɔyə faŋ nyə ndɔ fi ghɔ Nwi, lùu niŋkwiŋ. Wə ntiə faŋ ŋwə kii kəŋ tɔ ley kɔ, lùu wuu ley. Nwə jwi nə mənɔŋ-bwaŋnə tɔ vii, yi jəə, kee kii məshii me, kee gəŋsə vii ŋkee didi', yisə vənu vəjəəvə ghee nshə, kee shia nɔɔ' tɔ wə me, kee bwe'sə wə me. ¹⁸ Vii vɔ faŋ vəŋ jwi nə mənɔŋ-bwaŋnə nə, yisə laa vii du' nə mənɔŋ-bwaŋnə, ndɔ ye laa jəə fuu fi taa vəfa' vəvəŋ, she' yaa vətɔ yaa ki ta fi maa ŋgwisə vətɔ vɔ faŋ vi nə biə taa nsi.

Viŋ me'tə vənu vəbwəwə, bə'sə nu Nwi!

4 Yighaw nə nywaŋsə sii ndɔ fi fə taa ŋwaa viŋ? Maa nsə ndɔ fi taa fwi siŋ faŋ nsə kəw vətɔ və shi nsi. Maa nsə tūŋ yighaw taa ŋwaa viŋ. ² Fwi siŋ kaw vətɔ, vətɔ vɔ ki bibəə fi ghɔ viŋ; viŋ kəə ki zwilə vii, baa səsə vətɔ faŋ ka' viŋ kee kii me. Niniŋ, viŋ tay, ndɔ ny-wənə viŋ viŋ. Nu ŋkiə faŋ ŋkə yisə laa viŋ kee kii vətɔ mbia faŋ viŋ kəə mbə me, lùu laa viŋ kee ndwaŋ fi ghɔ Nwi me. ³ Viŋ yaa ki ndwaŋ fa fi ghɔ Nwi, kee kii me, bu' laa viŋ kee ndwəŋ nə fwi yijəə me, ki kəə zi she' vətɔ faŋ fwi siŋ kəw. ⁴ Aŋ viŋ, vii faŋ viŋ kee nūŋ fwi siŋ maa Nwi me. Maa viŋ kii laa, wə ki luu ki kaw vətɔ vi shi nsi, buu ŋwə lùu wuu mbeenə Nwi. Wə tɔ me wə faŋ ŋwə kwaŋ fwi yi maa vətɔ və shi nsi, buu ŋwə lùu wuu mbeenə Nwi. ⁵ Viŋ bi'tə laa ŋwa'lə Nwi gi dayday laa,
«Zwiwə ŋkiə faŋ Nwi nə kwəŋ taa fwisə nsiŋ,
kəə laa fwi saŋ-nsiŋ lwaŋ nə ŋkə,
laa nsiŋ luu vii vi.»

⁶ Niniŋ, gəŋsə Nwi, faŋ Nwi kee gəŋsə nə, kwələ shɔ. Nwa'lə Nwi baa gi laa,
«Nwi fəŋ jii fi ghɔ vii
mbia faŋ vəŋ kɔ'sə ŋwaa vəŋ,
gaŋtə vii mbia faŋ vəŋ sù'sə ŋwaa nsi.» †

⁷ Niniŋ nə, viŋ zɔnə Nwi, twey nu zwiwə bwə Satan, buu ŋwə taa ki nyiŋ fi yi viŋ. ⁸ Viŋ shəŋtə gə yi Nwi, buu Nwi taa ki shəŋtə jwi yi viŋ nizi. Viŋ sɔ ghɔ ghiŋ mɔɔ, viŋ vəyi-kəbwə! Viŋ yisə fwi siŋ ley mɔɔ, viŋ vii fwisə bɔɔ! ⁹ Viŋ lumə nu bwə kiŋ, ki luŋ, ndɔ gwial! Yishi' yin ndɔ kiasə gù məluŋ. Məŋaytə wiŋ kiasə gù məluŋ. ¹⁰ Viŋ su'sə ŋwaa wiŋ nsi visi Mɔ'mbi, buu Nwi sha'sə viŋ yizɔ.

Ki viŋ baa ki gisə vənu vəbwəwə tɔ vaŋ-nshwi viŋ me

¹¹ Vaŋ-nshwi vaŋ, ki viŋ baa ki gisə vənu vəbwəwə tɔ yinwaa yin me. Wə ki luu gi nu bwə tɔ weenshu wi, yighee mɔ' ki kəə shia nɔɔ' tɔ ŋwə, buu ŋkə lùu laa, ŋwə gisə bwə kɔŋ ntiə Nwi, ndi nsh-tɔ wi yaa wuu məshia nɔɔ' kɔŋ ntiə Nwi. Wə ki luu ndi ŋwaa wi laa yi lùu wuu məshia nɔɔ' kɔŋ ntiə Nwi, buu ŋwə kee baa lùu wə faŋ ŋwə nūŋsə ntiə sɔ me. ¹² Luu she' Nwi niŋkə, faŋ ŋwə nə nūŋsə ntiə sɔ, baa kii wutə maa məsɔ' vii. Nwə kii wutə maa məbweysə vii fi fuŋ, baa kii wutə maa məndisə vii nizi. Niniŋ, a sii lùu ndə, tɔ ka' a shia nɔɔ' tɔ weenshu wə.

Ki viŋ baa ki kɔ'sə yinwaa yin me

¹³ Viŋ zɔ, viŋ vii faŋ viŋ gisə laa, «Ndee, ki yighee mɔ' mbisi, yia taa gə maa tɔŋ kəməɔ', ki kəə shi shɔ ŋu' yimu', be'lə yiwiiŋ, sey fuŋ.» ¹⁴ Viŋ gi niniŋ, kee kii nə nu ŋkiə faŋ ŋkə taa gəy mbisi me, kee kii faŋ məbwey viŋ taa luu me? Maa viŋ lùu yaa mwi' faŋ ŋwə yaa ki gu fuu gay she' maa wee-fi-yighee nee, ki nii yiyɔŋ. ¹⁵ Bəw viŋ gi laa, «Mɔ'mbi taa ki luu kaw, yia ndɔ bwey, buu yi nee, yi nee.» ¹⁶ Luu nə, viŋ ki bii kɔ'sə yinwaa yin baa mwə. Məko'sə ŋwaa ghɔ nə məmwə ghɔ lùu nu bwə. ¹⁷ Niniŋ, wə ki luu kii maa məyisə nu jəə, kee ki yisə me, buu ŋwə yi nu bwə.

Faŋ vətii ka ndɔ ye ŋi'

5 Viŋ vətii ka, viŋ zɔ yigisə nyaa! Viŋ ki gwia, ndɔ yumə bu' ŋi' nɔyə faŋ nyə ndɔ ŋii viŋ. ² Ka wiŋ ndɔ shuu; fəndamfiŋ nda njwisə jəəsə siŋ. ³ Manggili kwə ka wiŋ. Manggili ghɔ lùu shwenə: She' faŋ ŋwə kwə ka wiŋ, ŋwə ndɔ kwə mbasə ŋwaa wiŋ nizi yaa wisə. Viŋ lùu vii faŋ vəŋ bɔ'tə təkə ŋkee maa vəshi və, faŋ lùu vəshi vəshə və mbi. ⁴ Viŋ bwe'sə vii mbia faŋ vəŋ fa' taa ndiisə siŋ. Viŋ kee kaw kɔ vəŋ nə ka ŋgwə faŋ vəŋ fə' shɔ tɔ viŋ nə me. Niniŋ, vii vɔ gwia tɔ Nwi. Məgwia vii vɔ faŋ vəŋ fa' taa ndiisə siŋ nə, zi' tuulə Nwi, faŋ ŋwə sɔ' mbi yinshə. ⁵ Viŋ tia yinwaa yin shi nsi feenə, yi vənu vənsə faŋ viŋ kəw, zi kwələ yaa nyaasə faŋ nsə ki' shi ŋkiə faŋ vi taa sii. ⁶ Viŋ sɔ' vii mbia faŋ vəŋ kee yi nu bwə me, baa zwilə vəŋ. Vəŋ kee kii shuu, bəŋsə nu tɔ viŋ me.

† 4.6 Təgi tə Tii 3.34.

Fañ ñkə bàw laa viñ kɪ jia fwi siñ

⁷ Vañ-nshwi vañ, viñ jia fwi siñ, kò tɛ shi ñkiə fañ tita Yeso ndɔ bəñ jwi. Bàw viñ zwetə nu fi għɔ vii mändii. Viñ ye fañ vəñ yaa kɪ ndii taa biisə, jia fwisə vəñ, kɪ' vətɔ vəjəəvə fi fun, shù fi nshəñ yighuu fañ vi sò vətɔ, gə kɔ tɛ yighee məshwi say. ⁸ Niniñ, bàw viñ jia fwi siñ nizi, lòotə ñwaa wiñ, tɛñnə jəə, bu' laa yighee njyə fañ tita Yeso taa jwi, lùu nshəə. ⁹ Vañ-nshwi vañ, kɪ viñ baa kɪ lulə viñ viñ fi yiba me, laa kɪ viñ ndɔ kee gu nso' Nwi me, fɔnə wuu məshia nso' lùu shuufɔ. ¹⁰ Bàw viñ lumə nu nshiiisə-ñii sɔghɔ, fañ vəñ nə fi'tə maa yizii Mɔ'mbi, jia fwisə vəñ fañ vəñ nə yə ñi'. Bàw viñ jia fwi siñ yaa vəñ. ¹¹ Maa nsin yaa kɪ gisə laa Nwi nə tu mənɔñ-bwañnə tɔ vii vɔ, fañ vəñ nə jia fwisə vəñ taa ñi' nə. Maa viñ zò fañ Job nə jia fwi yi. Viñ kɛi nizi fañ Mɔ'mbi nə gañtə ñwə fi yiba. Ka' viñ yə fi fun laa Mɔ'mbi yaa kɪ kee gəñsə vii didi'.

Nti kòñ məli'tə nu nə məshɔ'tə Nwi

¹² Vañ-nshwi vañ, nu mɔ' fañ ñkə shɔ vənu vənsə, lùu laa, yighee njyə fañ viñ kəə gi nu, kɪ viñ baa li'tə me. Kɪ viñ li'tə məkee maa yizii Nwi me, ti'nə me maa yizii shi nsi me, ti'nə me li'tə tuu kəñ məkee məmɔ'

me. Bàw viñ gi laa ɔñ, buu lùu ɔñ. Viñ gi laa bey, buu lùu bey. Niniñ laa kɪ viñ ndɔ ñii nso' Nwi me.

¹³ Wə fi taa ñwaa viñ kɪ luu dù' taa ñi', bàw ñwə shɔ'tə Nwi. Wə fi taa ñwaa viñ kɪ luu dù' nə mənəytə, bàw ñwə zwa nyay bəñsə Nwi. ¹⁴ Wə fi taa ñwaa viñ kɪ luu kɪ zasə, bàw ñwə tii vii taa fi taa nshəñtə vii Nwi, laa vəñ jwi shɔ'tə Nwi tɔ ñwə, yo' ñwə nə mənəgwə maa yizii Mɔ'mbi. ¹⁵ Vəñ kɪ luu bù' għɔ tɛ Nwi niniñ, nùñ fwisə vəñ maa Nwi, buu Nwi taa bweysə wuu za għɔ, ndɔ ywəysə ñwə. Kɪ luu laa ñwə nə yɛ vənu vəbwəvə, buu Nwi taa ndenə yibisə yi yɔ. ¹⁶ Bàw viñ biñ nu bwə kiñ, viñ viñ, kɪ bu' għɔ tɛ Nwi, viñ viñ, tɔ viñ, laa viñ bwey fi maa vəza viñ. Wə ntə fañ vənu vi lùu vəloomə, kɪ luu bù' għɔ tɛ Nwi, buu ka' ñkee nu kwalə fùu fi fun. ¹⁷ Maa Elias nə luu wə mənsaw she' yaa nsin; ñwə nə bù' għɔ tɛ Nwi nə fwi yimu', laa kɪ yighuu baa si' me. Yighuu kee baa si' maa ñu'sə sətia nə yinuu ntɔfə me. ¹⁸ Ñwə baa kɪ bu' għɔ tɛ Nwi, Nwi yisə yighuu si', nsi bwanə, vətɔ baa tey kɪ ta.

¹⁹ Vañ-nshwi vañ, wə fi taa ñwaa viñ kɪ luu ndi jii yin-səñ Nwi, wə mɔ' gañtə ñwə laa ñwə baa bñsə maa jii Nwi, ²⁰ buu viñ kɔ' kii laa, wə ntə fañ ñwə gañtə wuu bwə laa ñwə me'tə jii yibwə yi, buu ñwə bweysə fwi wə għɔ fi għɔ yiku, buu Nwi shitə vənu vəbwəvə vi vəyañ fañ wə għɔ nə yisə.

1 Pita

Mfɔŋ ɣwa'lə Pita lùu tɛ vɛi Kristo faŋ vəŋ nə sàykə taa məshi mə Asia. Pita nə kəə we'sə vɛi Kristo faŋ vəŋ nəə ye ɣi' bu' məbiŋ vəŋ. Njwə lumə ntɔŋ yijəə tɛ vəŋ kɔŋ Yeso Kristo. Nji' lùu shɔ maa məmɔŋ məbiŋ vəŋ. Bəw vəŋ nuŋ fwi vəŋ maa Kristo, kee bwa me, tə si laa Kristo ndɔ bəŋ jwi, bweysə vəŋ.

Məsənə vəwaytə:

Vənzi və ɣwa'lə
Nwi kɔ nsij nə məbwey vəlwan
Nshinə yijəə vɛi Kristo
Nshinə yijəə maa yighee ɣi'
Vəfa' və vɛi Kristo
Vəndwə və ɣwa'lə

Shɔ'tə Pita tɛ vɛi Nwi

1 Lùu mə Pita, wuu ntɔŋ Yeso Kristo, faŋ mə tɔŋ ɣwa'lə ɣwə tɛ viŋ, vɛi Nwi faŋ viŋ sàykə taa məshi mə Pɔntɔs nə Galatia nə Kapadosia nə Asia nə Bitinia.

² Tita Nwi nə kɛi nə viŋ fishi, shò' viŋ laa Zwi'tə ki yisə viŋ luu vɛi vi, ki zɔnə ɣwə, baa nə laa Yeso Kristo tütə mənsi mi tɔ viŋ, tɛ ka' viŋ ley visi Nwi. Nwi ku'sə məntɔŋ-bwaŋnə tɔ viŋ, baa nə mədu'-nyɔŋ!

Faŋ Nwi kɔ nsij nə məbwey vəlwan

³ Nsij ki bəŋsə Nwi, tɛi Yeso Kristo, faŋ luu mbweysə nyaa-nsij. Nwi nə kəə gəŋ saŋ-nsij didi', faŋ ɣwə nə kɔ məbwey fi tɛ nsij, bu' faŋ ɣwə nə ywəysə Yeso fi shi yiku. Niniŋ, ka' nsij kɛi məbwey vəlwan nə məŋaytə.

⁴ Njwə bi nsij nə nshinə yifi, laa nsij ki' vətɔ mbə kee ndɔ shuu me, kee bi me, kee mè me. Nwi nùŋsə vətɔ vɔ yizɔ tɛ viŋ, ⁵ faŋ Nwi shiinə viŋ nə wutə ki laa viŋ ndɔ zɛ məbwey vəlwan ɣhɔ, faŋ viŋ nùŋ fwi siŋ maa ɣwə. Nwi nùŋ məbwey vəlwan ɣhɔ laa ɣwə ndɔ fuu ntee maa yighee shə. ⁶ Niniŋ, viŋ ki ɣaytə bu' vənu vɔ, ɣkee ndwə faŋ yighee mɔ' viŋ lɛlɔŋ, bu' məmɔŋ faŋ viŋ yè jɛsə jɛsə. Məntɔŋ ɣhɔ luu she' maa kɔŋtə yighee. ⁷ Nji' nu ɣkiə faŋ ɣkə yisə laa viŋ ki ye ɣi' nə məmɔŋ lùu laa, vi yè məbiŋ wiŋ laa viŋ kə fwi, biŋ Nwi yinsəŋ. Nkə luu she' yaa nu bwey bay faŋ vi tii nə goolə, faŋ vi yaa ki mɔŋ ɣkə nə wisə maa məye laa ɣkə yibaw mu. Məbiŋ wiŋ shɔ bwey bay kɔ faŋ ɣkə kee ndɔ go'sə me. Viŋ kii məmɔŋ ndwə, tɛ ka' vi ki bəŋsə Nwi didi' bu' məbiŋ wiŋ yighee njyə faŋ Yeso Kristo ndɔ jwi fuu ntee. ⁸ Viŋ nə kee ta yè Yeso me, luu nə, ki kaw ɣwə, kee yè ɣwə me, ki nuŋ fwi siŋ maa ɣwə. Viŋ bəŋsə ɣwə, ki' ɣwə nə məŋaytə, ɣaytə shɔ ki, faŋ ka' wə kee fi'tə nə shuu wi me. ⁹ Ka' viŋ ki' ɣwə nə məŋaytə, bu' laa Nwi bwəysə viŋ, kɔ məbwey vəlwan tɛ viŋ. Lùu nu ɣkiə faŋ ɣkə fùu fi maa məbiŋ wiŋ.

¹⁰ Viŋ kɔ' kɛi laa nshiisə-ɣii sɔghɔ fi ywan visi nəə bibi'tə kɔŋ məbwey vəlwan ɣhɔ, ki kəə jii yi, faŋ vəŋ nəə fi'tə ɣi' ki tɛ vɛi. Vəŋ nə fi'tə kɔŋ məbwey ɣhɔ faŋ Nwi kɔ tɛ viŋ ndwə.

¹¹ Zwi'tə ley Kristo faŋ ɣkə nə luu taa fwisə vəŋ, nə tey ki fi'tə nu ɣi', faŋ Kristo ndɔ ye, nə feenə wi faŋ Nwi ndɔ kɔ yighee yiba. Vəŋ nəə kəə laa nu kɔ ndɔ gay yighee kə, baa nə laa ɣkə ndɔ jwi kikə? ¹² Vəŋ nəə kəə niniŋ, Nwi twelə tɛ vəŋ laa nu kɔ nə kee lùu tɛ vəŋ me, fa' vəŋ nə luu bu' viŋ, faŋ vəŋ nə fi'tə vənu vɔ nə. Vənu vɔ nə luu she' vənu mbə faŋ viŋ zɔ fi ɣhɔ vɛi məfi'tə ntɔŋ yijəə Nwi ndwə. Nwi nə tɔŋ Zwi'tə Ley fi yizɔ, ɣkə ɣii taa fwisə vəŋ, buu vəŋ jwi ki fi'tə ntɔŋ yijəə yɔ tɛ viŋ ndwə. Luu ɣkee ntɔŋ yijəə faŋ ɣkee nshiisə-ɣiisə Nwi kəə taa ɣhaa ye vənu vɔ nizi.

Nshinə faŋ nyə ku'nə tɛ vɛi Nwi

¹³ Niniŋ, viŋ lootə yinwaa yin, tɔ kiŋ ley nizi, viŋ nuŋsə fwi siŋ she' maa məbwey ɣhɔ faŋ Nwi ndɔ kɔ tɛ viŋ bu' gəŋsə si, yighee njyə faŋ ɣwə ndɔ baa tɔŋ Yeso Kristo ntee. ¹⁴ Faŋ viŋ lùu vəŋ Nwi, zɔnə ɣwə nə, ki viŋ baa ki yisə vənu vəbwəvə mbə faŋ viŋ nəə yisə yighee visi, faŋ viŋ nə kee ta kɛi nə nu Nwi me. ¹⁵ Viŋ luu vəley maa ɣhuu yito' kiŋ kənsə yaa Nwi faŋ ɣwə nə tii viŋ nə, faŋ ɣwə ley bəw gə fùu. ¹⁶ Viŋ yi niniŋ, bu' laa vi nə nyɔ' taa ɣwa'lə Nwi laa, Nwi ɣi laa, «Viŋ baw ley gə fùu, bu' laa nshi-tɔ ɣwaa bəw gə fùu nizi.» ¹⁷ Viŋ tii Nwi nə Tii wiŋ, faŋ ɣwə sho'tə vənu və vɛi faŋ vəŋ yisə tɔ tɔ, kee nə fəntɔ-fə-yisi me. Niniŋ, bəw laa viŋ ki to' ɣhuu yito' kiŋ maa yighee faŋ viŋ lùu vəndɔ mbi nə feenə.

¹⁸ Viŋ kɔ' kɛi laa Yeso nə shù' viŋ fi maa ɣhuu yito' ɣkəmə ɣkiə faŋ vətɛi viŋ nəə to' nə, mwəsə viŋ shɔ, kee shù' nə vətɔ vədayday yaa ka me. ¹⁹ Njwə nə shù' fwi siŋ she' nə mənsi mi, faŋ lùu fa bwey. Kristo nə lùu yaa bi-ɣjii, faŋ vi yaa ki si, kɔ Nwi shɔ, tɛ ka' Nwi ndənə yibisə vɛi. Niniŋ, ɣwə nə kù tɔ nsij faŋ tuu wee-ndo', tɛ'nə me wee-shəŋ faŋ, nə kee lùu maa ɣwə me. ²⁰ Nwi

† 1.16 Levitikos 11.44.

nə nùŋsə ɲwə maa nu kó, shù faŋ ɲwə nə kee ta zì maa məbɔŋ mbi me. Luu nə, ɲwə fuu ntee visi vii she' maa yighee vəshə. Nu kó bàw tɛ viŋ, ²¹ bu' laa viŋ kwàŋ fwi siŋ maa Nwi bu' ɲwə, faŋ Nwi nə ywèysə ɲwə fi shi yiku, kò'sə ɲwə fuu ɲkaw yifwàŋ. Niniŋ, ka' viŋ nùŋ fwi siŋ maa Nwi, ki ki' məbwey vəlwaŋ fi ghɔ ɲwə. ²² Niniŋ, viŋ kaw nə yinwaa yin, viŋ viŋ, kee bwa me! Viŋ kaw nə yinwaa yin nə fwi yimu', bu' laa viŋ biŋ maa məyi vənu vəjəəvə, tɛ ka' fwi siŋ lèy. Viŋ ki kaw vaŋ-nshwi viŋ, kee seesə me! ²³ Niniŋ, viŋ kii ɲkaw nə nyè ndwə, bu' laa Nwi yìsə laa viŋ kii nshinə yifi. Nwi nə kò nshinə yifi yó tɛ viŋ taa yigisə yi, faŋ nyə kii məbwey vəlwaŋ. Yigi yi yó kee kii vəndwə me. Niniŋ, viŋ lùu vaŋ tita Nwi, faŋ ɲwə kee ndɔ ku me. Viŋ kee baa lùu vaŋ vii me. ²⁴ ɲkə lùu yuu vi nə nyò' taa ɲwa'lə Nwi laa,

«Fa fənsɬi tɛ me fa fənsɬi lùu yaa gay.
Vəɔ vəjəəvə və vii lùu yaa baybay gay nə məbaw wi,
faŋ ɲwə kee yaa ki shi tay me, ki nii yiku.

²⁵ Luu nə, yigisə Nwi gò'sə yighee mu'.» † Yigisə Nwi yó lùu nɔŋ yijəə yó faŋ vi nə fi'tə tɛ viŋ nə.

2 Niniŋ, viŋ me'tə nu fwi yibwə, nə nu məbwe'sə vii, nə nu məbo' ɲwaa, nə nu fəsə, nə ghaŋ bwə. ² Viŋ lùu yaa vaŋ faŋ vi bi ki bibi vəŋ, faŋ vəshwi vəŋ yaa bi bibi vəŋ, vəŋ ki kəə yiməŋ ghee nshə. Bàw jin nu Nwi ki zasə viŋ she' yuu yiməŋ zasə vaŋ nə, buu viŋ taa ki ta taa nu Nwi, tɛ ki ka' Nwi ndɔ bweysə viŋ. ³ Maa viŋ ta kii fi taa fwisə viŋ faŋ tita Nwi saylə gaŋtə viŋ.

Faŋ viŋ lùu ɲi' ɲii vii Nwi

⁴ Niniŋ, viŋ gò'sə viŋ vi Yeso, fɔnə ɲwə lùu ɲo' yibwey. Vii nə mè' ɲo' yó, luu nə, Nwi ndi ɲo' yó laa lùu ɲo' yijəə, shòk ɲo'sə sənshə. ⁵ Niniŋ, bàw viŋ gu ɲo'sə bweysə nizi, tɛ ka' Nwi ndi viŋ, bɔŋ viŋ yaa ɲo'sə, viŋ gù ɲii Zwi'tə Nwi, baa gù vii məfe' Nwi nizi, faŋ vəŋ ley visi Nwi. Niniŋ, ka' viŋ kɔ Nwi maa Zwi'tə Ley Nwi, faŋ Nwi kaw nə, bu' Yeso Kristo. ⁶ Maa vi nə nyò' taa ɲwa'lə Nwi laa, Nwi gi laa,

«Viŋ zɔ! Mə nùŋsə ɲo' yimó' shi Zayon,
faŋ mə nə sho' laa lùu nyaa, ɲkee ɲo' mfay ɲii yijəə.
Wə ntiə faŋ ɲwə nùŋ fwi yi maa ɲo' yó,
ka' tɔ ki kee ndɔ di me.» ††

⁷ Nyə gù fa bwey tɛ viŋ vii məbiŋ, faŋ viŋ nùŋ fwi siŋ shɔ nə. Luu nə, vii mó' twèy nu Nwi. Maa ɲkə lùu taa ɲwa'lə Nwi laa,

«ɲkee ɲo' nɲə faŋ vii məbɔŋ ɲii twey
laa kee lùu ɲo' məbɔŋ ɲii me,
kiasə gù ɲo' mfay ɲii.» ‡

⁸ Niniŋ, nyə baa gù ɲo' faŋ vii mətwey nu Nwi tumə ghuu shɔ, yighɔsə faŋ nyə taa yisə laa vii ki gukə shɔ. Vəŋ tumə ghuu vəŋ shɔ, bu' laa vəŋ twèy nu Nwi. Lùu nu ɲkiə faŋ Nwi nə nùŋ tɛ vəŋ. ⁹ Gə fi maa viŋ, viŋ lùu way vii faŋ Nwi nə shò', lùu vii vəkɔ vi, ɲgwisə yiley. Viŋ lùu vii Nwi faŋ Nwi nə shò' laa lùu vii yifwàŋ vi, baa nə laa viŋ sàynə vənu və shuu yɔŋvə Nwi. ɲwə nə tii viŋ fi taa mfinsə, laa viŋ ɲii taa ɲgwii məley. ¹⁰ Nə luu yighee visi, viŋ kee lùu ɲi' ɲii kəmu' me. Luu nə, ndwə viŋ lùu

ɲi' ɲii vii Nwi. Yighee visi, Nwi nəə kee ta kee gəŋ siŋ me, lùu ndwə Nwi kee gəŋ siŋ didi'.

Faŋ bàw vii Nwi ki zɔnə vii kwalə

¹¹ Vaŋ-nshwi vaŋ, viŋ lùu yaa vəndɔ taa mbi nyè. Niniŋ, mə tìsə viŋ laa viŋ ki baŋnə vəɔ və shi nsi mbiə faŋ fwi siŋ kaw, bu' laa vəɔ vó to' maa məndisə məbwey wiŋ nshə. ¹² Viŋ to' ghuu yito' kiŋ jəə taa ɲwaa vii mbiə faŋ vəŋ kee kxi nə Nwi me, ki gi laa viŋ lùu vii bwə, tɛ ka' vəŋ ye, ndɔ kii nə jəə wiŋ, faŋ vəŋ ye vənu vəjəəvə mbiə faŋ viŋ yisə. Niniŋ laa vəŋ ndɔ bəŋsə Nwi shɔ maa shi yiba, faŋ Nwi ndɔ jwi ye vəŋ.

¹³ Bàw viŋ zɔnə vii mbiə faŋ vəŋ sɔ' mbi bu' tita Yeso, baa ki zɔnə fwàŋ Kaysa faŋ ɲwə shòk vəfwàŋ vəshə, ¹⁴ baa nə vəgoməna faŋ ɲwə shò' maa məsɔ' məshi, bu' laa vi nə tɔŋ vəŋ laa vəŋ kwan vəyi-kəbwə taa nɔ', ki bəŋsə vii faŋ vəŋ yi jəə. ¹⁵ Nwi kəə laa viŋ ki yi she' vənu vəjəəvə, laa mbə shə shuu vəmfaw faŋ vəŋ kee kxi nə nu me. ¹⁶ Viŋ luu vii faŋ viŋ dù' tɔ viŋ taa mbi. Niniŋ, ki viŋ gi laa mədu' faŋ viŋ dù' tɔ viŋ nə, kò jii, tɛ ka' viŋ yisə nu bwə me. Viŋ bee kii ki yisə vənu faŋ mbə kù'nə tɛ vii Nwi. ¹⁷ Viŋ bəŋsə vii vəshə yuu ɲkə kù'nə, kaw vaŋ-nshwi viŋ, baa fèe Nwi, baa bəŋsə fwàŋ.

Faŋ bàw vii fa' ki zɔnə vətii vəvəŋ

¹⁸ Gə fi maa viŋ, vii fa' taa ɲii, bàw viŋ su'sə yinwaa yin nsi, jia ghuu vətii və fa' viŋ, ki zɔnə vəŋ ghee nshə. Viŋ zɔnə vəŋ faŋ vəŋ kii too jəə, baa zɔnə vii mbiə faŋ vəŋ shishəsə nizi. ¹⁹ Viŋ kɔ' kii laa Nwi tu mənɔŋ-bwaŋnə tɔ wə ntiə faŋ ɲwə jia fwi yi, lumə Nwi, maa ɲi' faŋ vii kwan maa ɲwə, faŋ ɲwə kee yə nu bwə me. ²⁰ Ki luu laa viŋ jia fwi yin maa ɲi' faŋ vi sàŋ viŋ bu' nu bwə faŋ viŋ nə yisə, buu nu kó kee lùu nu jəə me. Luu nə, vi ki luu kwan viŋ taa ɲi' faŋ viŋ yisə she' vənu vəjəəvə, viŋ ki jia fwi siŋ maa yighee yó, biŋ nə fwi yijəə, buu Nwi kaw viŋ. ²¹ Nwi tii viŋ laa viŋ biŋ ɲi' niniŋ, bu' laa nsh-tɔ Kristo nə biŋ ɲi' bu' viŋ, me'tə shwenə tɛ viŋ, laa viŋ be'sə ghuu ghi. ²² ɲwə nə kee yi tuu nu bwə nə ɲwaa ɲgwinə me, wə kee ta zò yigisə təba fi shuu ɲwə me. ²³ Vii nə ndəsə ɲwə, ɲwə kee bəŋsə ndisə sɔ' maa vəŋ me. Vi kwan ɲwə taa ɲi', ɲwə ye ɲi', kee fèsə wə me, nùŋ ɲkitə yi she' taa ghɔ Nwi, faŋ ɲwə sɔ' nɔ'sə vii səloomə. ²⁴ Kristo nə shà' vənu vəbwəvə vaŋ-nsiŋ maa ɲwə, kù fuu fəŋkɔ' fə ɲki'sə. Niniŋ laa nsiŋ gaasə nsiŋ vi vənu vəbwəvə, ki yisə luu vənu vəjəəvə yuu vi nə nyò' taa ɲwa'lə Nwi laa, «Bu' vədi' vi, vənu vəbwəvə vaŋ-nsiŋ mè.» ‡²⁵ Viŋ yaa luu yaa bisə-ɲii faŋ nɔ' ndi jii. Lùu ndwə, viŋ bəŋ jwi ki be'sə wə ntiə faŋ ɲwə shii viŋ, gaŋtə viŋ.

Nshinə vəki ghɔ vəndəə vəvəŋ

3 Gə fi maa viŋ vəki, bàw viŋ zɔnə vəndəə viŋ, bwəsə yinwaa yin, tɛ ka' vəndɔŋ vəmó' faŋ vəŋ kee biŋ nu Nwi me, kwiinə fwisə vəŋ, faŋ vəŋ yè nshinə yijəə yin, faŋ viŋ kee bee ti vəŋ nə shuu me. ² Ka' vəŋ

† 1.25 Aysaya 40.6-8. †† 2.6 Aysaya 28.16. ‡ 2.7 Sam 118.22.

‡† 2.24 Aysaya 53.5.

kwiinā fwisə vəŋ bu' faŋ vəŋ yè nshinə yin faŋ nyə lùu yiley, baa ye laa vin fee Nwi. ³ Kì vin baa kì du' ywiitə she' nu mēlasə yinwaa, nā mēlō'nə, nā mēshuŋ vətō vəshwəŋ ndōŋnə, nā mēba tō, nā mēshuŋ njwisə kwalə me. ⁴ Vin bee kì lō'nə fì taa fwisə vin. Vin jia fwi siŋ, bwəsə yinwaa yin, bu' laa kəŋ vəlō' yimbii kee yaa kì bisə me, mbə kii vəkəynə fì ghō Nwi, yaa fa faŋ ŋkə bāw shōō kì. ⁵ Vin kō' kii laa vəkì və ywəŋ-viŋ nəə yì niniŋ nizi, faŋ vəŋ nā tē sī vəŋ she' maa Nwi. Vəlō' vəvəŋ nā luu laa vəŋ zōnə vəndəə vəvəŋ. ⁶ Vin lumə Sara, zu Abraham, faŋ ŋwə nā yì she' niniŋ. Ŋwə nā zōnə Abraham, tii ŋwə nā «tìi ŋii wi». Niniŋ, vin kì luu dù' kì yisə vənu vəjəəvə, kee fee nu faŋ vī fəsə vin shō me, buu vin lùu yaa vəŋ Sara.

⁷ Gə fì maa vin, vəndōŋ, vin du' jəə vin vī vəkì vin. Vin kì tōfə bu' laa vin kō' kii laa wutə vəkì kee kù' ghō ŋkiŋ me. Vin kì zōnə vəŋ nizi, bu' laa Nwi kō məbwey vəlwan tē vin vī vəŋ vəshə dayday. Vin kì yì niniŋ, tē ka' nu kə-mu' kee ghō' vin faŋ vin shō'tə Nwi me.

Faŋ bāw nsin kì kawna yinwaa nyaa-nsin

⁸ Maa məndwə nu kō, mē gī tē vin vəshə, vin kii mbī'tə yin yimu', nā ŋkitə yimu', kii fwi yijəə. Vin kì kaw nā yinwaa yin yaa vəŋ-nshwi, kee gəŋsə vīi, baa lùu vəzūtə. ⁹ Kì luu wə yisə nu bwə maa vin, kì vin bəŋsə nā nu bwə me! Kì vin bəŋsə ndi maa ndi me! Vin kì tu she' mənōŋ-bwəŋnə tō vīi, bu' laa Nwi tii vin, laa vin kì yisə niniŋ, ndō zì məbwey vəlwan nizi. ¹⁰ Maa vī nā nyō' taa ŋwa'lə Nwi laa,

«Wə ntiə faŋ ŋwə kəə zì mənōŋ-bwəŋnə nā mənəytə shi nsi, bāw ŋwə kee baa kì gisə yigi yibwənə me, kee gī yigi təba me.

¹¹ Bāw ŋwə me'tə nu bwə, bee kì kii yisə vənu vəjəəvə, kəə mənōŋ-bwəŋnə taa ŋwaa vīi, ¹² fōnə sī tita Nwi ndeynə she' vīi mbīə faŋ vənu vəvəŋ lùu vəlōomə vəshə. Nwi tən tuulə ghi, kì zō shō'tə vəŋ. Niniŋ, Nwi kəŋ yikə' yì tē vīi mbīə faŋ vəŋ yisə vənu vəb-wəvə.» †

Faŋ ŋkə bāw laa nsin kì fee vīi faŋ vəŋ kee kīi nā Nwi me

¹³ Sii ka' yī ndə yī nu bwə maa vin, faŋ vin yisə vənu vəjəəvə? ¹⁴ Niniŋ, vin kì luu kì ye ŋi', bu' faŋ vin yisə vənu vəjəəvə, buu mənōŋ-bwəŋnə lùu tē vin. Niniŋ, kì vin baa fee nu faŋ vīi fèsə vin nā ŋkə me; kì vin baa kì gwəkə me! ¹⁵ Vin kì bəŋsə she' tita Kristo fì taa fwisə vin, nūŋ ŋwə laa lùu tīi ŋii vin. Vin jia fwi siŋ ghee nshə maa məbəŋsə nu faŋ vīi bitə tē vin kōŋ nu məkì' məbwey vəlwan, faŋ vin nūŋ fwi siŋ shō nā. ¹⁶ Niniŋ, vin kì bəŋsə fì taa bwəŋnə nā feenə, jia fwi siŋ bu' nsə kì sō' vin maa nu. Vin yì niniŋ laa tō vīi vō dīi, faŋ vəŋ gisə bwə kōŋ vin, faŋ vin bē'sə Kristo, yisə vənu vəjəəvə nā. ¹⁷ Wə kì luu ye ŋi' faŋ ŋwə yì jəə, faŋ luu ŋkitə Nwi, ŋkə

† 3.12 Sam 34.13-17.

bāw fì ghō ŋwə kì ye ŋi' bu' nu bwə mō' faŋ ŋwə nā yīsə.

Mfi' nu muu mē Kristo

¹⁸ Kristo nā kù yighee mu' bu' vənu vəb-wəvə faŋ vīi yīsə. Ŋkee wə ntiə faŋ vənu vī lùu vəlōomə, kù tō vīi faŋ vənu vəvəŋ kee lùu vəlōomə me, laa ŋwə kiasə nsin, kō tē Nwi. Vī nā zwī mbasə ŋwaa wi, luu nā, zwitə kì bwey. ¹⁹ Niniŋ, ŋwə gə fī'tə nu Nwi tē vəzwitə vəŋku və vīi shi yiku faŋ shi kō lùu yaa ŋii mfinə nā. ²⁰ Vəzwitə yimbii lùu mbīə faŋ mbə nā twèy nu Nwi yighee vīi ghō Noa. Nwi nā jia fwi yì yighee yō, faŋ Noa nā fianə bay kwalə kì, faŋ mbusə vīi, sī vīi yifōŋ, nā ŋii taa bay kō, bwèy fì ghō muu nā. ²¹ Nu muu kō luu mfi' nu muu mē Kristo, faŋ mbə bweysə vin ndwə. Mbə kee lùu maa məso yifin fì maa vin me, lùu nu maa məbu' ghō tē Nwi, laa ŋwə yisə fwi siŋ ley. Ka' ŋkə bwèysə vin bu' laa Yeso Kristo nā ywèy fì shi yiku, ²² kō' gə yizō, dù' maa kwiŋ Nwi ma'nə, kii wutə kənsə, kì sō' ŋkee nshīsə-ŋi-sə Nwi, nā vəzwitə məso' mbi, nā vəzwitə vəshə faŋ mbə kii wutə.

Faŋ bāw nsin kì to' ghoo yito' ŋkiə faŋ Nwi kàw

⁴ Faŋ Kristo nā bīŋ ŋi' nā ŋwaa wi nā, bāw vin ndi njo' yijəə yì yō, tē ka' vin bīŋ ŋi' nizi, bu' laa wə ntiə faŋ ŋwə bīŋ ŋi' mbīi ŋwaa ŋwə, mē' vənu vəb-wəvə, ² kee baa kì jōŋ fì yiba jīŋ vətō mbīə faŋ vīi kaw maa yighee nyə me. Kì sō' ŋkitə Nwi sō' wə ghō. ³ Maa vin yaa kì yisə vənu vəb-wəvə tay, she' yaa vīi tətōŋ fu faŋ vəŋ kee kii nā Nwi me, yisə nā. Vin nā kàw maa mətō' zì shi, to' səsə vətō, nu məlu', mbə shōō sī vin. Vin nā to' tia yinwaa yin, to' fì maa vəshəŋ faŋ vī nu məlu' məyən, bīŋ vənwi vədayday, faŋ Nwi nā lī'tə nu vəŋ nā. Ŋkə ku' niniŋ. ⁴ Jwī fì maa ndwə, vin kee baa lùu taa nwaa vīi vō me, vin kee baa yisə kəŋ vənu vəb-wəvə vō me. Niniŋ, nu kō ghō' vəŋ, vəŋ kì nii ndasə vin. ⁵ Luu nā, vəŋ ndō ghaa kō bəŋsə yigi tē Kristo faŋ ŋwə lōotə ŋwaa maa məjwi sō' vənu və vīi bweynə, nā vənu və vəŋku vənsisə. ⁶ Vī nā fī'tə nōŋ yijəə Nwi yō tē vəŋku vənsisə nizi, laa vəŋgōlə vəvəŋ ndō ŋii nso', luu nā, ka' vəzwitə vəvəŋ ndō bwey she' faŋ Nwi bwèy nā.

Ŋkə bāw laa a kàw weenshu wə nā fwi yə yinshə

⁷ Ndwəsə vənu vəshə lùu nshənə. Niniŋ, vin kì yisə vənu vəshə nā yitōfə, tō kīŋ ley nizi, tē kì ka' vin kì shō'tə Nwi. ⁸ Nu ŋkiə faŋ ŋkə shōō vənu vəshə lùu laa, vin kì kawna yinwaa yin, kee bwa me, bu' laa ŋkawna yaa kì bōŋ vənu vəb-wəvə vəyən. ⁹ Vin kì ŋiisə vəŋ-nshwi vin taa ndō' vin, zəsə vəŋ, kee lùlə me. ¹⁰ Vin kì gəŋtə yinwaa yin, vin vin, nā tō ley ŋkiə faŋ Nwi kèy vin shō tō tō. Wə tē me wə faŋ Nwi kèy ŋwə nā kəŋ yitōfə mō', ka' ŋwə baa luu gəŋtə vīi mō'. ¹¹ Wə kì luu kì gisə yigi, bāw ŋwə kì gisə she' yigisə Nwi. Kì luu, wə nā fa' fa' Nwi, gəŋtə vīi, bāw ŋwə kì fa' nā wutə ŋkiə faŋ Nwi kō tē ŋwə. Vin kì yì niniŋ laa, vin kì bəŋsə Nwi maa vənu vəshə fì yiba Yeso Kristo, faŋ ŋwə kwələ, ndō wə', gō'sə yighee mu'. Ŋkə lùu niniŋ.

Fañ bàw nsiñ biñ ñi' bu' Kristo nà mənəyətə

¹² Vañ-nshwi vañ, ki shuu wiñ yəñ maa məmənəñ ɲgwə fañ ɲwə lùu yaa wisə kwalə fañ ɲwə twañ wiñ shə nà me. Ki wiñ baa bi'tə laa lùu nu fi me. ¹³ Viñ ki ɲaytə laa ɲi' nɲyə fañ nyə nà ɲii Kristo nà, baa luu ɲii wiñ, tɛ ka' wiñ ndə ɲaytə, ki zwa nyaysə, bəñsə ɲwə maa yighee nɲyə fañ ɲwə ndə fuu ntee nà wutə Nwi. ¹⁴ Ki luu laa vi ndasə wiñ bu' fañ wiñ lùu vii Kristo, buu məmənəñ-bwañɲə luu ɲgwiñ, bu' laa Zwiətə Nwi fañ ɲkə bàw shilə, lùu taa ɲwaa wiñ. ¹⁵ ɲkə kee bàw laa wə fi wiñ ye ɲi' bu' laa ɲwə zwì wə me, ti'nə me shàw fa me, ti'nə me yisə nu bwə m'ó', ti'nə me kwàñ kwiñ wi taa nu wə. ¹⁶ Luu nà, wə ki luu ye ɲi' bu' laa ɲwə lùu wuu Kristo, ki tə ki dii me. Bàw ɲwə bəñsə Nwi, bu' fañ vi ndi ɲwə laa lùu wuu Kristo. ¹⁷ Yighee kù' laa Nwi s' mbi, zì fi maa vii Nwi. Nyə tèt fi maa nsiñ nee nà, buu nyə ndə ndwə kikə nà vii mbiə fañ vəñ kee zənə nɔñ Nwi yijəə me? ¹⁸ «Wə ntiə fañ ɲwə twèy nu Nwi, ki yisə vənu vəbwəvə nà, ndə kisə dù' fə, fañ wə ntiə fañ nu ki lùu kəloomə, ndə fuu fi taa nso' she' nà wutə nə?» ¹⁹ Niniñ, bàw laa vii mbiə fañ vəñ ye ɲi', fañ Nwi gi nà, nuñ fwisə vəñ maa Mboo vəñ yijəə, ki yisə she' vənu vəjəəvə.

Nti tɛ vii taa nà za bwa fi taa nshəñtə vii Nwi

5 Gə fi maa vii taa fi taa nshəñtə vii Nwi, mə baa kə yigisə nti tɛ wiñ, yuu nsh-tə ɲwaa luu wuu taa nizi. Mə nà yè ɲi' nɲyə fañ nyə nà ɲii Kristo nà, nà yisi. Mə ndə baa luu taa ɲwaa vii mbiə fañ vəñ ndə zì nu yifwàñ Nwi, ɲkiə fañ ɲkə ndə fuu ntee fik'i' nà. ² Viñ luu nshii nwaə bisə Nwi nsiə fañ nsə lùu ghə wiñ nà. Ki wiñ ki yisə niniñ yaa vi dɔɔ wiñ didɔɔ me! Viñ yisə nà nɲyo' yijəə yin, fañ nyə kù'nə tɛ Nwi. Ki wiñ ki yisə laa vi ndə' wiñ nà ka me. Viñ yisə she' nà fwi yijəə. Wə fañ ɲwə yisə maa ka, tə ki dii. ³ Ki wiñ ki s' vii mbiə fañ vi nùñ taa ghə wiñ nà məshəsə me. Bàw wiñ luu shwenə tɛ nwaə bisə ghə.

† 4.18 Təgi tə Tii 11.31.

⁴ Niniñ laa Yeso, tii nshiiisə bisə s' ndə kə wiñ nà vəkəynə fañ mbə gò'sə yighee mu', maa yighee nɲyə fañ ɲwə ndə fuu ntee si vii. ⁵ Gə fi maa za bwa, bàw wiñ ki zənə za taa fi taa nshəñtə vii Nwi.

Ntisə tɛ vii Nwi

Gə fi maa vii vənsə, bàw wiñ shuñ kətə kəmu', bwəsə fwi siñ nsi, wiñ wiñ, fañ vi nà nyò' taa ɲwə'lə Nwi laa, «Nwi kee kàw vii mbiə fañ vəñ ko'sə ɲwaa me, kèe gəñsə vii mbiə fañ vəñ sù'sə yinwaa vəñ nsi.» ^{††6} Niniñ, wiñ bwəsə yinwaa yin nsi, fañ ghə Nwi kəwe'kə fiitə wiñ nsi, tɛ ki ka' ɲwə ndə baa sha'sə wiñ yizə maa yighee nɲyə fañ ɲwə kàw. ⁷ Viñ me'tə vənu vənsə fañ mbə ghaysə wiñ taa ghə Nwi, bu' laa shiinə ɲwə shiinə wiñ. ⁸ Viñ du' nà tə ley, ki shi nà yiki' nizi, bu' laa tii vəzwitə vəbwəvə to' fi taa mbi, to' bwə yaa bikəə, kəə wə kwə. ⁹ Viñ tiñ we' maa mənywenə ɲwə. Məbiñ wiñ we'! Viñ k' kii laa vañ-nshwi wiñ fañ vəñ biñ Nwi fi taa mbi yinshə, ki ye ɲi' she' niniñ. ¹⁰ Nsh-tə Nwi ndə naysə wiñ fi maa ɲi' fañ wiñ yè maa wee-fi-kunə yighee, bəñsə wiñ, kwàñ wutə maa wiñ, wiñ du', kee baa nà'nə me. ɲwə lùu wuu məgəñtə wiñ nà vənu vənsə, fañ ɲwə shò' wiñ bu' Kristo, wiñ ndə baw shilə yaa ɲwə, gò'sə yighee mu'. ¹¹ Wutə Nwi go'sə yighee mu', kee ndə kwiinə me. ɲkə lùu niniñ.

Fañ Pita nà tū məmənəñ-bwañɲə, baa kò shə'tə wi

¹² Mə nɲo' vañ-vənu vè tɛ wiñ, yia Silvanos, fañ mə kii nà ɲwə yaa wuu yinsəñ, baa lùu wuu məbiñ Nwi. Mə tisə wiñ shə, baa gisə tɛ wiñ ntee laa luu ɲkee nu Nwi yinsəñ nà, fañ Nwi gəñtə wiñ shə, wiñ we' shə. ¹³ Nshəñtə vii Nwi fi shi Babilon fañ Nwi nà shò' wiñ vi vəñ nà, baa nà Mark, weembwa fa' ɲwaa, shə'tə wiñ nizi. ¹⁴ Viñ ki shə'tə yinwaa yin taa ɲkawə wiñ wiñ! Məñəñ-bwañɲə tɛ wiñ vənsə, fañ wiñ vi Kristo lùu nà fa kəmu' nà!

†† 5.5 Təgi tə Tii 3.34.

2 Pita

Taa ɣwa'lə Pita be'sə vəbɔɔ ɣwə kɔ nti kɔŋ vii mədeesə faŋ vəŋ kee deesə nu Nwi jəə me. Nwə baa gi nu kɔŋ nshinə yibwə faŋ nyə fuu fi maa mədeesə bwə. Vii mbiə faŋ vəŋ nə yə Yeso nə yisi nə fi'tə nɔɔŋ yijəə Nwi yinsəŋ. Bəw mənuŋ fwi maa nɔɔŋ yijəə yó. Vii mbiə faŋ vəŋ twey laa Kristo kee ndɔ bəŋ jwi me, sii ba. Faŋ Kristo tay buu jwi nə, ɣwə kɔ jii tɛ vii vəyaf maa məkwiiə fwisə vəŋ.

Məsənə vəwaytə:

Vənzi və ɣwa'lə

Nshinə vii Kristo

Vii mədeesə faŋ kee lùu vii mədeesə jəə me

Faŋ Kristo ndɔ bəŋ jwi

Shɔ'tə Pita tɛ vii Nwi

1 Lùu mə, Saymon Pita, faŋ mə luu wuu fa' Yeso Kristo, baa lùu wuu nɔɔŋ wi nizi, faŋ mə tɔŋ ɣwa'lə ɣwə tɛ vii mbiə faŋ vəŋ nùŋ fwisə vəŋ maa Nwi. Nshi-tɔ wia nùŋ fwi sia maa Nwi she' niniŋ, baa nə maa Yeso Kristo, wuu məbweysə ɣwaa-nsiŋ, faŋ ɣwə nə kiasə nu kaŋ-nsiŋ, ɣkə loomə. ² Nwi ku'sə viŋ, kɔ mənɔŋ-bwaŋnə tɛ viŋ, viŋ ki gə visi visi, faŋ viŋ zɔ nu Nwi nə nu Yeso Kristo, faŋ lùu tita ɣwaa-nsiŋ nə.

Nshinə njyə faŋ nyə kù'nə tɛ vii Nwi

³ Nwi faŋ ɣwə kii wutə kənsə, kèy nsiŋ nə vənu vənshə, faŋ mbə kù'nə maa məzi məbwey vəwəŋ, nə maa məshi nə nshinə yijəə. Nwi nə kɔ vənu vó tɛ nsiŋ bu' faŋ nsiŋ kii nə Yeso Kristo, faŋ ɣwə nə shò' nsiŋ nə wutə ki, baa nə taa nshinə yijəə yi nə. ⁴ Niniŋ, ɣwə nə kèy nsiŋ nə vənu vəkwalə mbiə faŋ ɣwə nə kù'nə maa məkɔ tɛ nsiŋ, faŋ lùu ɣkee sey kwalə tɛ nsiŋ. Bu' vənu vó, ka' viŋ nyiŋ fi ghɔ vənu vəbwəvə faŋ mbə lùu taa mbi, faŋ lùu mbi'tə vii məyi vənu vəbwəvə. Ka' viŋ bee kii jwi kii nshinə yaa njyə Nwi.

⁵ Niniŋ, mə gi tɛ viŋ, faŋ viŋ biŋ Yeso Kristo nə, laa viŋ kəwə', shi nshinə yiŋ faŋ nyə bəw shilə. Faŋ viŋ shi nə nshinə yijəə yó nə, viŋ ki to' nə yitɔfə nizi. ⁶ Faŋ viŋ to' nə yitɔfə nə, viŋ ki jia yiwaa yiŋ, baa we' maa vənu vó. Faŋ viŋ nuŋsə, jia vənu vó, wè' shɔ nə, viŋ baa ki zɔnə Nwi nizi. ⁷ Faŋ viŋ zɔnə Nwi niniŋ nə, viŋ ki kaw vaŋ-nshwi viŋ maa yizii Yeso Kristo. Faŋ viŋ kaw vaŋ-nshwi viŋ niniŋ nə, viŋ ki kaw vii vənshə. ⁸ Viŋ kɔ' kii laa, viŋ ki luu ki yisə vənu vó, gə visi visi, buu məkii faŋ viŋ kii nə tita Yeso Kristo nə, kee ndɔ luu nu dayday me. Vənu vəjəəvə ndɔ fuu fi maa vənu vənshə faŋ viŋ yisə. ⁹ Gə fi maa vii faŋ vəŋ kee yi vənu vó me, vəŋ yi yaa vii faŋ vəŋ lùu vii si fisə, faŋ vəŋ kee ye vədi' me. Vəŋ ndenə laa Nwi nə sɔ vənu vəbwəvə vəŋ faŋ vəŋ nə yi yighee visi.

¹⁰ Niniŋ, vaŋ-nshwi vaŋ, viŋ ki tiŋnə we' maa vənu vó, laa viŋ ndɔ zi vənu mbiə faŋ Nwi nə tii viŋ shɔ nə. Viŋ ki

luu ki be'sə vənu vó, ka' viŋ kee ndɔ baa gu me.

¹¹ Niniŋ, viŋ taa kii jii yinsəŋ maa məŋii taa yifwəŋ Yeso Kristo, faŋ luu məbweysə nyaa-nsiŋ; nsiŋ vi vəŋ taa gò'sə shɔ yighee mu'.

Nji' nti Pita kɔŋ nshinə yijəə yó

¹² Lùu nu ɣkiə faŋ mə naysə tɛ viŋ ghee nshə, mə taa kɔ' ki lilumə vənu vó tɛ viŋ, faŋ viŋ kɔlə kii nə mbə, baa wè' shɔ maa vənu və yinsəŋ vó faŋ viŋ kii nə mbə nə.

¹³ Mə ye laa ɣkə bəw laa mə taa kɔ' ki lilumə vənu vó tɛ viŋ, gə kɔ tɛ yighee njyə faŋ mə ndɔ bəə fi mbi. ¹⁴ Mə kɔ' kii laa, go' she' fiki' nee, mə gwəkə bəə fi mbi, she' faŋ tita Yeso Kristo nə nəysə shee. ¹⁵ Mə kəə yi nu ɣkiə faŋ ka' mə yi maa məkɔ jii tɛ viŋ, tɛ ki ka' viŋ ki lumə vənu vó ghee nshə faŋ mə taa kɔlə bəə fi mbi.

¹⁶ Viŋ kɔ' kii laa vənu mbiə faŋ yia nə fi'tə tɛ viŋ kɔŋ wutə Yeso Kristo, baa nə laa ɣwə ndɔ bəŋ jwi fùu ntee, kee luu she' mətiitii faŋ nə bɛ'tə wə mənsaw nə yitɔfə yi me. Nshi-tɔ wia nə yə feenə wi nə yisi. ¹⁷ Yia nə luu shɔ maa yighee njyə faŋ Nwi nə də məkwalə Yeso Kristo nə feenə wi. Yia nə zɔ faŋ Nwi, faŋ ɣwə kii wutə kənsə nə, nə gi laa, «Lùu ɣwiŋ ɣwaa nə faŋ mə kàw ɣwə. Nwə baw too mə didi'.» ¹⁸ Nshi-tɔ wia nə luu shɔ fuu baŋ Nwi, yia vi tita Yeso, zɔ gi Nwi nə tuulə ghia faŋ nyə nə si' jwi fi yizɔ. ¹⁹ Yigisə nshiisə-ŋii sɔghɔ kɔŋ Yeso luu ɣkee yiley tɛ yia ndwə bu' nu kó. Bəw viŋ kwan fwi siŋ maa yigisə yó nizi, bu' laa nyə lùu yaa ki' faŋ ɣwə bee taa mfiŋsə gə zi' maa yighee njyə faŋ fu lee. Yighee njyə faŋ fəjwiŋ fi taa nshia-ndoo-mbisi, faŋ lùu Kristo nə, ndɔ jwi yi viŋ, viŋ ye vənu vənshə vəley. ²⁰ Viŋ kɔ' kii laa tuu yigi faŋ nshiisə-ŋii sɔghɔ nə gi, faŋ vi nə baa nyò' taa ɣwa'lə Nwi, ka' vi kee twələ ɣi' ki she' fi maa yitɔfə wə mənsaw me, ²¹ bu' laa tuu yigi, faŋ nshiisə-ŋii sɔghɔ nə gi nə, kee lùu mbi'tə wə mənsaw me. Nə luu Zwitə Ley Nwi, faŋ ɣkə nə ɣii taa fwisə vii, yisə vəŋ gisə yigi faŋ nyə ndɔ fi ghɔ Nwi.

Yigi kòŋ vii mædeesə faŋ vəŋ sii təba

(Jud 1.4-13)

2 Luu nə, vii faŋ vəŋ nəə to', ssi təba, gisə yigi laa lùu yigisə shuu Nwi, nə lùu taa ŋwaa vii Nwi nizi. Nkə ndò lùu taa ŋwaa viŋ she' nindin, vii ndò jwi faŋ vəŋ to' deesə təba tɛ vii. Vəŋ taa ki to' taa ŋwaa viŋ fi yiba, deesə mædeesə bwə, faŋ ŋwə taa bisə mbi'tə vii. Vəŋ ndò twey tita Yeso, faŋ ŋwə nə bwəysə vəŋ fi maa vənu vəbwəvə vəŋ. Luu nə, she' fiki' nee, Nwi taa kwan vəŋ ŋkee taa ŋi'. 2 Vii vəyaŋ ndò be'sə vəŋ maa vənu vəbwəvə vəŋ faŋ vəŋ yisə, ninin laa vii ki gisə bwə kòŋ nu Nwi yinsəŋ. 3 Vii mædeesə bwə vó ndò ki kaw maa məzi shi. Vəŋ sii təba, bwə'sə viŋ, tɛ ka' vəŋ sey fi funj. Luu nə, shù fishi, Nwi faŋ ŋwə yaa ki sɔ' nso'sə vii nə, kwan vəŋ taa nso'. Yighee njyə faŋ Nwi ndò ndisə vəŋ, lùu nshənə.

4 Viŋ kɔ' kii laa, yighee njyə faŋ ŋkee nshisə-ŋjisə Nwi nə yɛ nu bwə, Nwi nə kee mè'tə vəŋ me. Nwi nə kwan vəŋ taa shəŋ wi faŋ ŋwə kee yaa ki ndiinə me. Vi ka vəŋ nə vəsumə, vəŋ du' taa shəŋ mfiŋsə, vəŋ taa go' yifi gə zi' tɛ shi nso' Nwi. 5 Gə fi maa vii visi faŋ vəŋ nəə yi vənu vəbwəvə, Nwi nə kee mè'tə vəŋ me. Nwi nə yisə laa muu fuu ndisə vəŋ, faŋ vəŋ nəə kee zənə Nwi me. Nə luu she' Noa gho vii vi kwatia nə, faŋ Nwi nə bwəysə vəŋ fi gho muu mbó, bu' laa Noa nəə naysə tɛ vii laa vəŋ ki yi vənu vəjəəvə. 6 Gə fi maa məshi mə Sodom nə Gomora, Nwi nə kwàn vii mbiə faŋ vəŋ nə luu taa məshi mbó nə taa nso'. Nwi nə yisə wisə twàn məshi mbó məmbɔɔ, mbə gu vəbu. Ninin, Nwi nə kò shwenə tɛ vii vənsə faŋ vəŋ kee zənə ŋwə me, laa vəŋ kɔ' kii laa Nwi ndò ndisə vəŋ she' nindin. 7 Nə luu maa yighee yó, Nwi nə bwəysə Lɔt, faŋ nə luu wuu jəə. Fwi yi nəə ghaysə ŋwə didi' bu' vənu vəbwəvə faŋ vii vó nəə yisə. 8 Lɔt faŋ nə luu wuu ley nə, nəə shi taa ŋwaa vii faŋ vəŋ nə yisə vənu vəbwəvə. Nwə nə ye baa zò vənu vəbwəvə vəyaŋ faŋ vii vó nəə yisə nə, shi shi. Vənu vəbwəvə vó za ŋwə fi taa fwi ŋwə ŋkee didi', bu' laa nshi-tɔ wi nə luu wuu loomə.

9 Vənu vəmwəvə vó dè tɛ nsin laa, Nwi kɔ' kii nə jii faŋ ka' ŋwə bwəysə vii vi fi gho məmɔŋ nə vənu vəbwəvə, baa kii nə jii faŋ ŋwə ndò kwan vii məyi vənu vəbwəvə taa ŋi', maa shi nso' Nwi. 10 Vii mbiə faŋ Nwi ndò kwan taa nso' shò ki, lùu vii mbiə faŋ vəŋ yi she' vənu vəbwəvə faŋ mbi'tə vəŋ də tɛ vəŋ, baa nə faŋ vəŋ twey maa məzənə Nwi. Vii vó faŋ vəŋ to' deesə nu faŋ kee lùu nu yinsəŋ nə me, vəŋ ko'sə ŋwaa vəŋ didi', kee fee maa məgi nu bwə kòŋ vəzwitə mbiə faŋ mbə kii wutə yizɔ nə me. Vəŋ to' ndasə vəzwitə vó. 11 Nkee nshisə-ŋjisə Nwi, faŋ vəŋ shɔɔ vii vó nə wutə, kee bee gi nu bwə kòŋ vəŋ visi Nwi me.

12 Vii vó gisə bwə kòŋ vənu faŋ vəŋ kee kii nə mbə me, vəŋ yi vənu yaa nyaasə faŋ nsə kee kii tɔ ley maa məbi'tə nu me. Nyaasə kee kii nə nu me, ka' wə jia zwi. Yinsəŋ vii vó ndò ndi yaa nyaasə sɔ. 13 Nwi ndò ndò' tɛ vəŋ nə ŋi' she' faŋ vəŋ nəə kɔ' ŋi' tɛ vii nə. Vəŋ kəə she' maa məzi yinwaa vəŋ, yi nu kó ŋkee nə shishwi. Nshinə vəŋ luu ŋkee nu tɔ di tɛ vii Nwi. Viŋ vi vəŋ dù' mɔ' zi

nu, vəŋ ki gə yiba, vəŋ yi vənu vəbwəvə faŋ vəŋ kàw. 14 Vəŋ bi'tə she' vənu və vəki maa mətii vəŋ ghee nshə. Ka' vəŋ kee bwə fi maa məyi vənu vəbwəvə me. Vəŋ bwe'sə vii mbiə faŋ vəŋ kee luu vəwə' maa nu Nwi me, laa vəŋ yi vənu vəbwəvə nizi. Vəŋ kəə she' sey ka nə vətɔ. Kəŋ vii vó lùu taa nso' Nwi. 15 Vəŋ mè'tə jii yiloomə, ki be'sə jii nshinji-sɔghɔ Balaam, wee Bio, faŋ ŋwə nə kàw maa məsey ka fi maa nu bwə. 16 Luu nə, Nwi nə shə tɛ ŋwə maa yighee yó, yi laa jakasə gi tɛ ŋwə, faŋ jakasə kee yaa ki gisə yaa wə nə me. Jakasə ghó nə gi tɛ ŋwə, buu ŋwə kee baa ki yi nu vəmfaw kó me. 17 Vii vó lùu yaa ko'-fi-nsi faŋ ŋwə kee kii muu me. Vəŋ baa lùu yaa mbɔ' fi taa yizɔ faŋ fii yaa ki shɔɔ saynə, tɛ ka' mbɔ' yó kee baa jwi nə yighuu me. Nwi nŋŋsə shəŋ tɛ vii vó, faŋ luu ŋkee shəŋ taa mfiŋsə.

18 Vəŋ yaa ki to' ko'sə ŋwaa, gisə yigi faŋ nyə kee kii tɔ ley me. Fwisə vəŋ ndò maa vətɔ faŋ yinwaa yivəŋ kàw. Vəŋ kaw maa məzi shi, suntə vii mbiə faŋ vəŋ du'tə vəŋ nyinjkə fi gho vii bwəvə, laa vəŋ bəŋ ki to' ghuu yi-to' vəŋ maa jii yibwə, faŋ vəŋ nə nyinjkə fi maa jii yibwə yó she' maa kunjtə yighee nə. 19 Vəŋ kɔ'nə vii vó laa vəŋ ndò du' tɔ vəŋ, luu nə, nshi-tɔ vəŋ faŋ vəŋ gisə yigi yó nə, lùu vəbu' tɛ nu bwə, nu bwə ki bii ka vəŋ. Viŋ kɔ' kii laa fa tɛ me fa faŋ ŋkə sɔ' wə, wə ghó lùu bu' tɛ fa kó.

20 Gə fi maa vii mbiə faŋ vəŋ nə nyinjkə vənu vəbwəvə faŋ mbə lùu mbi nə, bu' faŋ vəŋ nə kii nə tita Yeso Kristo faŋ lùu wuu məbweysə vii nə, ki luu laa vəŋ baa bəŋ gè bè'sə vənu vəbwəvə vó, ŋii taa vənu vəbwəvə vó, mbə fi vəŋ, buu ŋkə bi maa vəŋ shò yighee visi faŋ vəŋ nə kee ta kii nə Yeso Kristo me. 21 Nkə nə bàw tɛ vəŋ laa ki vəŋ fɔŋ bi kii nə jii faŋ lùu jii yiloomə me, fi gho vəŋ kii nə jii yó, baa bəŋ kiasə ŋwaa vəŋ, mè'tə ntisə Nwi, kee baa ki be'sə ntisə sɔ faŋ vi nə fi'tə tɛ vəŋ nə me.

22 Nu vii vó dè tɛ nsin laa, yigisə tii yimɔ' luu nu yinsəŋ. Nyə lùu laa, «Bu yaa ki tu baa bəŋ zɛ she' fa kó,» † baa nə laa, «A kɔlə sò ŋwaa ŋkwinyaa ŋwə ley, buu ŋwə taa ye shiatə, baa ki bɛŋlə taa tey yi.»

Faŋ Yeso ndò baa bəŋ jwi yinsəŋ

3 Viiimba vəŋ faŋ mə kàw, lùu vəŋwa'lə lwesə vəbɔɔ, faŋ mə nyò' tɛ viŋ. Taa vəŋwa'lə vó vəbɔɔ nə, mə ki lumə vənu tɛ viŋ faŋ viŋ du'tə viŋ kii nə mbə, tɛ ka' viŋ yenə fi mbweysə, ki kii tɔ ley maa nu Nwi. 2 Mə nyò' vənu vó laa, viŋ ki lumə təgi tó, faŋ nshisə-ŋji sɔghɔ nə nəysə fishi, baa nə laa viŋ ki lumə nti njyə faŋ tita Yeso faŋ lùu wuu məbweysə ŋwaa-nsin, nə nəysə tɛ viŋ, laa viŋ ki yi. Nwə nə nəysə vənu vó tɛ viŋ, mbə shɔɔ fi gho vii nɔŋ vi, vəŋ naysə tɛ viŋ. 3 Viŋ kɔ' kii jəə jəə laa vii məshi' vii Nwi ndò fuu, ki shi' viŋ shishi' maa yighee shə. Vii vó ndò ki yisə she' vənu faŋ too vəŋ kàw, ki shi' viŋ shishi', 4 gi laa, «Yeso Kristo nə bee kò'nə laa yi ndò baa bəŋ jwi lee? Nwə sii bə?» baa nə laa, «Vənu vənsə luu she' faŋ mbə nə dù' shù fi faŋ mbi nə tɛy, shù fi faŋ vətɛ vəŋ-nsin yaa kùkə nə. Tuu nu kee yikwiinə me.» 5 Vii vó faŋ vəŋ gisə ninin nə, vəŋ manə nu kəmu', laa yizɔ nə nsi yimɔ' nə luu shɔ ŋkee

† 2.22 Təgi tə Tii 26.11.

fishi. Maa yighee yó Nwi nà gí laa nsi yó fuu fí maa muu. Nsi yó kí nii fùu fí maa muu. ⁶ Nà baa luu ñkee muu fañ Nwi nà ndi maa mabisa mbi yimwa yó shò, yighee ñjyà fañ muu nà fùu, lwàñ shi nsi, zwilè vii vèshà. ⁷ Nwi nà baa gí laa yizò ghò nsi fañ vi ye ndee, ndò twàñ wisè twàñ nyè yinshà. Yizò nà nsi ndò go' kò té yighee ñjyà fañ Nwi ndò kí sò' nso'sè vii, ndisè vii bwèna fañ vèñ kee zòna ñwà me.

⁸ Viimba vañ fañ mē kàw, kí viñ manè nu kwalè m' me, laa visi Nwi, shi kèmu' kee lùu ñiñkwíñ fí ghò ñu' ñkañ me, ñu' ñkañ kee lùu ñiñkwíñ fí ghò shi kèmu' me. Nwi ndi she' yaa fa kèmu'. ⁹ Vii m' bi'tè laa Nwi tà y didi', baa nà laa ñwà kee ndò yí nu ñkià fañ ñwà nà k'ò'nà laa yí ndò yí me. Ñkà kee lùu ñiniñ me. Ñi' nu kó lùu laa, Nwi jia fwi yí té viñ, kò jii té vii laa vèñ kwiinè fwisè vèñ. Nwi kee kàw laa vii m' lee mabwèy vèlwañ me. Nwi kèa laa vii vèshà kwiinè fwisè vèñ.

¹⁰ Viñ kò' kii laa, yighee ndò kí ku', fañ tita Yeso ndò bəñ jwi, ñwà ndò gwəkə jwi yaa ndò', fañ ndò' yaa kí jwi fañ vii kee yikii me. Maa yighee yó, vi ndò zò gí yikwalè yim' laa «kwañ», yizò kee baa lùu shò me. Vətò fí yizò nà fí nsi yey taa wi vèshà, mè laylay. Nsi nizi, ghò vətò vèshà fañ mbə lùu shò, me vèshà. ¹¹ Ñiniñ, bàw viñ shi kí kí', fañ viñ du'tə viñ kii laa vətò vèshà ndò ndi. Viñ shi nà nshinè ñjyà fañ nyè kù'nà té vii Nwi, kí zòna ñwà maa vènu vèshà. ¹² Viñ tə sɪ ghíñ maa shi ñkià fañ Nwi ndò jwi sò' mbi, kí yí laa ka' shi kó yasə jwi. Lùu shi ñkià fañ yizò ndò kii shò ndi. Vətò vèshà fí yizò nà fí nsi ndò yey taa wi. Tuu kee fa kee ndò go' me. ¹³ Luu

nə, Nwi k'ò'nə nsíñ laa Nwi ndò naysə yizò yifinə nà nsi yífi, fañ vènu vèshà ndò luu vèloomə. Lùu nu ñkià fañ nsíñ kí' laa ñkə ndò gay.

Fañ bàw viñ lootə yíñwaa, kí kí' shi ñkià fañ Yeso ndò bəñ jwi

¹⁴ Ñiniñ, viimba vañ fañ mē kàw, viñ kí luu kí kí' vènu v'ò, viñ kəə jii kí yí vènu vəjəvə ghee nshə, laa tuu wee-ndo' kee lùu maa viñ visi Nwi me, té ka' viñ Nwi du' nyòñ. ¹⁵ Viñ lumə laa, nu ñkià fañ Yeso tà y shò nà, lùu laa viñ kii jii, té ka' viñ ndò bwèy. Weenshu ñwaa-nsíñ Pəəl, fañ nsíñ kàw ñwà nà, nà nyò' té viñ she' ñiniñ fí maa tə ley kí, fañ ñkə ndò fí ghò Nwi. ¹⁶ Taa vəñwa'lə vi vèshà fañ ñwà nà nyò' kòñ vènu v'ò té viñ, ñwà nà nyò' she' ñiniñ. Luu nà, vènu vəm' taa vəñwa'lə v'ò lùu vəwè'. Vii mbiə fañ vèñ kee kii tə ley me, fañ vèñ kee tìñ vəwè' maa nu ñkià fañ vèñ biñ me, vèñ ndi yigi yó kwiinè, she' fañ vèñ ndi yigi fí taa ñwa'lə Nwi, kwiinè nizi. Fañ vèñ yí ñiniñ, vèñ suñ nso' Nwi, nùñ tə vèñ.

¹⁷ Gə fí maa viñ, vañ-nshwi vañ fañ mē kàw, viñ du'tə viñ kii nà vènu v'ò ndwə. Ñiniñ, mē naysə té viñ laa, viñ ndi yighee, laa vii mbiə fañ vèñ kee zòna Nwi me, kee yí laa viñ fíñ taa ghuu yito' vèñ me. Kí viñ kò jii té vèñ laa vèñ yí viñ me'tə shəñ jəə ñkià fañ viñ tìñnə shò nà me. ¹⁸ Viñ tìñnə she' taa shəñ jəə kó, we' shò, té kí ka' tì-ta ñwaa-nsíñ Yeso Kristo, fañ lùu wuu mabwèysə ñwaa-nsíñ, tu mənəñ-bwañnə tə viñ. Viñ baa kii nà ñwà jəə. Nsiñ kí bəñsə ñwà, fañ ñwà kii feenə wi ghee nshə.

1 Jɔn

Taa mƀɔŋ ɲwa'lə Jɔn, ɲwə lumə tɛ vɪ Kristo maa mətə' fɪ yiba jɪŋ Yeso, baa kɔ wutə tɛ vɪ Kristo faŋ vəŋ bibi'tə nu Nwi. ɲwə naysə faŋ Nwi nə Kristo du', nə faŋ Kristo nə jwɪ mbi gù wə, kù tɔ nsɪŋ. ɲwə baa nàysə wə faŋ lùu wuu Kristo, tɪ'nə me faŋ kee lùu wuu Kristo me.

Məsənə vəwaytə:

Vənzi və ɲwa'lə
 Jɪ məley nə jɪ mfiŋsə
 Vaŋ Nwi nə vaŋ zwitə bwə
 Nu yinsəŋ nə nu ba
 Nu ɲkawɲə wə nə wə
 Wuu mənɪŋ fwi maa Kristo ghɔ' mbi

Nu məbwey vəlwan

1 ɲwa'lə ɲwə lùu bu' wə ntɪə faŋ ɲwə yaa lùu shɔ visɪ. Yia nə zɔ faŋ ɲwə gisə, yə ɲwə nə si ghia, baa kɔŋ ɲwə nə ghɔ ghia. Vɪ tii ɲwə laa, «Yigi Nwi faŋ nyə kɔ məbwey vəlwan tɛ vɪ.» ² Məbwey ghɔ fuu ntee, yia ye. Yia fi'tə nu məbwey kɔ, baa nàysə tɛ vɪŋ kɔŋ məbwey ghɔ faŋ ɲwə gò'sə yighee mu'. Məbwey ghɔ nə lùu ghɔ tita Nwi. Nwi yisə yia ye. ³ Nu ɲkiə faŋ yia yə baa zɔ, yia baa lùu fi'tə tɛ vɪŋ, tɛ ki ka' nsɪŋ faynə lùu fa kəmu', nsɪŋ vɪ tita Nwi baa nə ɲwiŋ wi Yeso Kristo. ⁴ Yia ɲwa'lə nu kə, tɛ ki ka' fwi saŋ-nsɪŋ lwan nə mənɪyətə.

Faŋ ɲkə bəw laa ki vɪŋ baa ki yɪ vənu vəbwəvə me

⁵ Lùu ntɔŋ ɲjyə faŋ yia nə zɔ fi ghɔ Yeso Kristo, faŋ yia baa lùu naysə tɛ vɪŋ, laa Nwi lèy yaa shishwi; tuu kee wee-shəŋ fəŋ kee lùu taa fwi ɲwə me. ⁶ Nsɪŋ ki lùu gi laa nsɪŋ lùu fa kəmu', nsɪŋ vɪ Nwi, lùu nə, ki to' fi taa mfiŋsə, buu nsɪŋ sɪ ba, kee yɪ nu ɲkiə faŋ ɲkə lùu kəloomə me. ⁷ Ki lùu laa nsɪŋ to' yito' nyaa-nsɪŋ fi taa shishwi ley, faŋ nshi-tɔ Nwi lùu taa shishwi ley nə, buu nsɪŋ lùu fa kəmu', nsɪŋ nsɪŋ. Mənshi mə ɲwiŋ wi Yeso Kristo sɔ yibisə nyaa-nsɪŋ fi maa nsɪŋ yinshə, faŋ ɲwə nə kù tɔ nsɪŋ nə. ⁸ Nsɪŋ ki lùu ki gisə laa, nu bwə kee lùu taa fwisə nsɪŋ me, buu nsɪŋ bwè'sə yɪŋwaa nyaa-nsɪŋ, buu nu yinsəŋ kee lùu taa ɲwaa nsɪŋ me. ⁹ Nsɪŋ ki lùu bɪŋ nu bwə kaŋ-nsɪŋ, buu Nwi taa ki ndenə nu bwə kaŋ-nsɪŋ, baa sɔ vənu vəbwəvə fi maa nsɪŋ, bu' laa Nwi lùu wuu yinsəŋ, yisə she' vənu vəloomə. ¹⁰ Nsɪŋ ki lùu ki gisə laa nsɪŋ kee yɪ nu bwə me, buu nsɪŋ tii Nwi nə wuu ba, nu ki kee lùu taa fwisə nsɪŋ me.

2 Vaŋ vaŋ, mə ɲyɔ' vənu və tɛ vɪŋ laa ki vɪŋ baa ki yɪ vənu vəbwəvə me. Ki lùu laa wə gu, yɪ nu bwə, buu Yeso Kristo, wuu ley shɔ, faŋ ɲwə tɪŋ visɪ Nwi, ndwan ɲwi tɛ nsɪŋ. ² Luu she' bu' Yeso, faŋ ɲwə nə kù tɔ nsɪŋ nə, laa Nwi ki nii mè' nu bwə kaŋ-nsɪŋ. ɲwə kee mè' she' nu bwə kaŋ-nsɪŋ me, ɲwə mè' nu bwə vɪ vənshə.

Faŋ nsɪŋ kaw Nwi, nùŋsə ntisə si, kàwnə yɪŋwaa nyaa-nsɪŋ

³ Nu ɲkiə tɛ ki ka' nsɪŋ kɪ laa nsɪŋ kɪ nə Nwi yinsəŋ, lùu laa, nsɪŋ ki lùu nùŋsə ntisə Nwi, buu nsɪŋ kɪ nə Nwi yinsəŋ. ⁴ Wə ntɪə faŋ ɲwə gi laa, yɪ kɪ nə Nwi, kee ki nùŋsə ntɪ si me, buu lùu wuu ba, nu yinsəŋ kee lùu taa ɲwaa ɲwə me. ⁵ Wə ntɪə faŋ ɲwə bɪŋ nu Nwi, buu ɲwə kaw Nwi nə fwi yɪ yinshə; ɲkawɲə yɪ maa Nwi lùu yiloomə. Nu ɲkiə faŋ ka' nsɪŋ kɪ laa nsɪŋ shi ghɔ Nwi, lùu laa, ⁶ Wə ntɪə faŋ ɲwə to' ghuu yito' ki she' faŋ Yeso Kristo nə to', buu ka' wə ghɔ gi laa yɪ shi ghɔ Nwi.

⁷ Vɪimba vaŋ, mə kee ɲyɔ' lùu ntɪ yifi tɛ vɪŋ me, mə ɲyɔ' lùu she' ntɪ yimwa faŋ vɪ yaa tɛ vɪŋ shɔ yighee visɪ, faŋ vɪŋ nə bɪ zɔ ntɪ Nwi. Ntɪ yimwa yɔ lùu nu ɲkiə faŋ vɪŋ nə zɔ. ⁸ Luu nə, mə ɲyɔ' ntɪ yɔ tɛ vɪŋ yuu ntɪ yifi, faŋ lùu yinsəŋ bu' laa, lùu ɲjyə faŋ Yeso nə kii maa nshinə yɪ, nə vɪŋ maa nshinə yɪŋ nizi. Niniŋ, mfiŋsə shishwɔ, shishwi ley tey ki bee. ⁹ Wə ntɪə faŋ ɲwə gi laa yɪ lùu taa shishwi ley, baa bee weenshu wi, buu ɲwə ki bii taa mfiŋsə. ¹⁰ Wə ntɪə faŋ ɲwə kaw weenshu wi, gò'sə taa shishwi ley, jɪ kee lùu shɔ, tɛ ki ka' ɲwə tùŋ ghuu ki maa ɲo', gù nsi me. ¹¹ Gə fi maa wə ntɪə faŋ ɲwə bee weenshu wi, ɲwə lùu taa mfiŋsə, to' yito' yɪ she' taa mfiŋsə, kee kɪ nə shəŋ ɲkiə faŋ ɲwə gə shɔ me, bu' laa mfiŋsə mɔ' si fisə maa si ghi.

¹² Mə ɲwa'lə tɛ vɪŋ, vaŋ vaŋ, laa Nwi mè' yibisə yɪŋ bu' Yeso Kristo. ¹³ Gə fi maa vətita, mə ɲwa'lə tɛ vɪŋ vətita bu' laa vɪŋ kɪ nə Nwi, faŋ ɲwə nə lùu shɔ, shù fi maa vənzi və mbi. Gə fi maa zawə, mə ɲwa'lə tɛ vɪŋ nizi, bu' laa vɪŋ ghɔ' tɪ vəzwitə vəbwəvə.

¹⁴ Vaŋ vaŋ, mə ɲwa'lə vənu və tɛ vɪŋ, bu' laa vɪŋ kɪ nə tita Nwi. Gə fi maa vətita, mə ɲwa'lə tɛ vɪŋ, vətita, bu' laa vɪŋ kɪ nə Nwi, faŋ ɲwə nə lùu shɔ, shù fi maa vənzi və mbi. Gə fi maa zawə, mə ɲwa'lə tɛ vɪŋ, bu' laa vɪŋ lùu vəwə' maa nu Nwi, ki nùŋsə ɲkə taa fwisə vɪŋ, ghɔ' tɪ vəzwitə vəbwəvə.

¹⁵ Kí viñ baa kí kaw mbi nã vætɔ vã taa mbi me! Wã kí luu kí kaw mbi, buu kí ka' ñwã kee kãw Nwi fi taa fwi ñwã me, ¹⁶ bu' laa vætɔ vɔ vãnshã, fañ lùu vãnu fañ ñwaa wã kãw, nã vãnu vã ka, nã nu fañ si kãw, nã mãghaysã ñwaa, kee ndɔ fi ghɔ Nwi me; mbã ndɔ she' fi shi nsi. ¹⁷ Mbi nã vætɔ mbia fañ mbã lùu taa mbi, fañ vii kaw, shishɔɔ. Luu nã, wã ntiã fañ ñwã yì nu ñkia fañ Nwi kã, ndɔ go'sã yighee mu'.

Nu vii mbeenã Kristo

¹⁸ Vañ vañ, yighee shã kù'. Maa viñ nã zɔ laa wuu mbeenã Kristo ndɔ jwi. Niniñ, vii mbeenã Kristo du'tã vãñ fuu vãyañ ndwã. Niniñ, nsiñ kɔ' kii laa lùu yighee shã. ¹⁹ Vii mbeenã Kristo vɔ nã fùu fi taa ñwaa nsiñ. Luu nã, vãñ nã kee bee lùu vii vañ-nsiñ me. Vãñ nã to' luu vii vañ-nsiñ, buu vãñ nã gò' nsiñ vi vãñ. Luu nã, vãñ fuu niniñ laa nsiñ kii ntee laa vãñ vãnshã kee lùu vii vañ-nsiñ me. ²⁰ Gã fi maa viñ, Yeso Kristo fañ ñwã bàw shilã nã, tù Zwiã Ley Nwi maa viñ. Niniñ, viñ vãnshã kɔ' kii nã vãnu vã yinsãñ. ²¹ Mã kee nyc' nu kɔ' tã viñ bu' fañ viñ kee kii nã nu ñkia fañ ñkã kù'nã me. Mã nyc' bu' laa viñ kii nã nu kɔ', baa nã laa viñ kɔ' kii laa, tuu kee nu ba kãmu' kee fùu fi taa nu ñkia fañ lùu nu yinsãñ me. ²² Wuu ba sii lùu ndã? Maa lùu wã ntiã fañ ñwã twey laa Yeso kee lùu wuu mabweysã vii, fañ ñwã ndɔ fi ghɔ Nwi me. Kãñ wã ghɔ fañ ñwã gi niniñ nã, luu ñkee wuu mbeenã Kristo fañ ñwã twey tita Nwi ghɔ ñwiñ wi. ²³ Wã tã me wã fañ ñwã kee biñ Wee Nwi me, buu ghɔ Nwi kee lùu fɔ nu me. Wã ntiã fañ ñwã biñ Wee Nwi ntee, buu ghɔ tita Nwi lùu fa kãmu'. ²⁴ Bàw laa nu ñkia fañ viñ yaa zɔ yighee visi, ñkã go'sã taa fwisã viñ, buu viñ gò'sã nã nu kãmu' viñ vi Wee Nwi nã nshi-tɔ Nwi nizi. ²⁵ Nu ñkia fañ nshi-tɔ Yeso nã kò'nã maa mãndɔ kɔ' tã viñ, lùu mabwey vãlwañ.

²⁶ Mã ñwa'lã nu kɔ' tã viñ bu' vii mbia fañ vãñ kã bwe'sã viñ nã. ²⁷ Gã fi maa viñ, viñ kɔ' kii laa Zwiã Ley Nwi fañ Yeso nã tù maa viñ, gò'sã taa fwisã viñ, nu kee baa ghɔ' viñ, tã kí ka' wã baa kí deesã viñ nã nu Nwi me, bu' laa Zwiã Ley Nwi kɔ' dëesã vãnu vãnshã tã viñ. Nu ñkia fañ Zwiã Ley Nwi kɔ' dëesã tã viñ nã, luu ñkee nu yinsãñ, kee lùu ba me. Niniñ, bàw viñ vi Yeso go' nã fa kãmu'.

²⁸ Vañ vañ, bàw viñ kii fa kãmu' viñ vi Yeso! Niniñ laa shi ñkia fañ ñwã ndɔ bãñ jwi fùu ntee, nsiñ kí' vãnu nã mãñaytã. Kí tɔ kãñ-nsiñ dii fañ ñwã ndɔ jwi fùu ntee me! ²⁹ Viñ kí luu kí kii laa vãnu vã Nwi lùu vãloomã, buu viñ kɔ' kii nizi laa wã ntiã fañ ñwã yì vãnu vãloomã, lùu wã fañ nã bi Nwi bi wã ghɔ.

Vãnu vã vii Nwi nã vãnu vã vii Satan

3 Viñ zɔ! Nwi kãw nsiñ didi'. Ka' nsiñ kɔ' kii laa tita Nwi kãw nsiñ, bu' laa ñwã tii nsiñ nã vañ Nwi. Yin-sãñ nsiñ lùu vañ vi. Niniñ, vii fi mbi kee kii nã nsiñ me, bu' laa vãñ kee kii nã Nwi me. ² Viimba vañ, nsiñ luu vañ Nwi ndwã. Luu nã, fa ñkia fañ nsiñ ndɔ luu nã, ñkã kee ta fùu ntee yikã' vii me. Nsiñ kii she' laa, yighee

ñjyã fañ ñkã ndɔ fuu ntee si vii, nsiñ kí nii lùu yuu ñwã, bu' fañ nsiñ ndɔ ye ñwã fañ ñwã lùu.

³ Wã ntiã fañ ñwã jia fwi yi, kí kí' nu kɔ' fi ghɔ Nwi, yisã laa fwi yi ley she' fañ njii lèy. ⁴ Wã ntiã fañ ñwã yì nu bwã, twey ntiã Nwi, bu' laa nu bwã kee kaw ntiã Nwi me. Nu bwã lùu nu mätwey ntiã Nwi. ⁵ Viñ kɔ' kii laa, Yeso Kristo yaa fùu ntee laa ñwã sɔ vãnu vãbwãvã fi maa vii, fañ tuu nu bwã nã kee lùu maa ñwã me. ⁶ Wã ntiã fañ ñwã lùu fa kãmu' ghɔ Yeso Kristo, kee yaa kí yì nu bwã me. Wã ntiã fañ ñwã yisã nu bwã, kee biñ ñwã me, kee bee kii nã ñwã me.

⁷ Vañ vañ, kí viñ biñ laa wã bwe'sã viñ me. Wã ntiã fañ ñwã yì nu loomã, buu vãnu vi lãomã yaa mbã Yeso. ⁸ Wã ntiã fañ ñwã yisã vãnu vãbwãvã, ndɔ fi ghɔ Satan, tii vãzwitã vãbwãvã, bu' laa Satan yisã vãnu vãbwãvã shù fi maa vãnzì. Nji' nu ñkia fañ Wee Nwi nã fùu, lùu laa yì fuu ndisã vãnu vãbwãvã mbia fañ mbã ndɔ fi ghɔ Satan. ⁹ Wã ntiã fañ nã bi Nwi bi ñwã, kee yisã vãnu vãbwãvã me, bu' laa ñki'nã Nwi lùu maa ñwã. Njwã kee kii maa mãyì nu bwã me, bu' laa bi Nwi bi ñwã. ¹⁰ Nu ñkia fañ vi yaa kí kii nã vañ Nwi nã vañ Satan fun, lùu laa, wã tã me wã fañ ñwã kee yì nu loomã me, nã wã ntiã fañ ñwã kee kãw weenshu wi me, kee ndɔ fi ghɔ Nwi me.

Fañ ñkã bàw laa nsiñ kaw nã yinwaa nyaa-nsiñ

¹¹ Ntɔñ ñjyã fañ viñ nã zɔ shu fi maa vãnzì lùu laa, nsiñ kí kaw nã yinwaa nyaa-nsiñ. ¹² Kí nsiñ luu yaa Kayin fañ ñwã nã ndɔ fi ghɔ tii vãzwitã vãbwãvã, zwi weenshu wi me. Njwã nã zwi weenshu wi bu' kã? Maa ñwã nã zwi weenshu wi, bu' laa vãnu vi nã luu vãbwã, vãnu vã weenshu wi luu vãloomã.

¹³ Niniñ, vañ-nshwi vañ, kí yishuu yin yɔñ bu' fañ mbi bee viñ me. ¹⁴ Nsiñ kɔ' kii laa, nsiñ fuu fi shuu yiku, ñii taa mabwey vãlwañ. Nsiñ kii bu' fañ nsiñ kaw vañ-nshwi vañ-nsiñ. Wã ntiã fañ ñwã kee kaw weenshu wi me, gò' shuu yiku. ¹⁵ Wã ntiã fañ ñwã bee weenshu wi, lùu wuu mãzwi wã. Viñ kɔ' kii laa mabwey vãlwañ kee yaa kí go'sã taa fwi wuu mãzwi wã me. ¹⁶ Nu ñkia fañ ka' nsiñ kii nã nu mækaw wã fi fun, lùu fañ Yeso nã biñ yiku, kù tɔ nsiñ nã. Nkãñ-nsiñ nu kí nii lùu laa, nsiñ baa luu biñ yiku tɔ vañ-nshwi vañ-nsiñ.

¹⁷ Wã ntiã fañ ñwã kii vætɔ, yè weenshu wi fañ ñwã kee yikii me, kee kí kee gãñ si me, buu kí ka' ñwã jia nu ñkaw nã Nwi kíkã? ¹⁸ Niniñ, vañ vañ, kí nsiñ baa kí kaw vañ-nshwi vañ-nsiñ she' fi shuu nã yigi me! Bàw nsiñ kí kaw vãñ maa vãnu mbia fañ nsiñ yisã, nã fwi yiley.

Fañ kí ka' fwi sañ-nsiñ kee kí lɔ' visi Nwi me

¹⁹ Ka' nsiñ kɔ' kii laa, nsiñ lùu vii mabiñ nu yinsãñ. Ka' fwi sañ-nsiñ kee kí lɔ' visi Nwi me. ²⁰ Nkã lùu niniñ bu' laa Nwi kwãlã shɔɔ fwi sañ-nsiñ, kii nã vãnu vãnshã, kèe gãñ sañ-nsiñ, yighee ñjyã fañ fwi sañ-nsiñ sɔ' nsiñ maa nu mɔ'.

²¹ Viimba vañ, fwi sañ-nsiñ kí luu kee kí sɔ' nsiñ me, buu kí ka' nsiñ jia fwi sañ-nsiñ visi Nwi, ²² fi vætɔ mbia fañ nsiñ ndwañ fi ghɔ Nwi, bu' fañ nsiñ ñunjsã ntiã si,

yisæ nu ñkiæ fañ Nwi kàw. ²³ Nti njyæ fañ Nwi nà kò tẽ nsinj, lùu laa nsinj nuñsæ fwi sañ-nsinj maa ñwiñ wi Yeso Kristo, kàwnæ yinjwaa nyaa-nsinj, she' fañ ñwæ nà tẽ nsinj nà. ²⁴ Wæ ntiæ fañ ñwæ jia ntiæ Nwi nuñsæ, buu ghó Nwi gò' fa kæmu'. Nwi nizi baa luu gò' taa fwi ñwæ. Nu ñkiæ fañ ka' nsinj kxi fi funj laa Nwi gò' taa fwisæ nsinj, luu bu' Zwiæt Ley Nwi fañ Nwi nà kò tẽ nsinj nà.

Nu ñkiæ fañ ka' nsinj kxi nà vii mbiæ fañ vøj fi'tæ nu Nwi yinsøj

4 Viimba vañ, ki viñ baa ki biñ vønu vøns hæ fañ vii fi'tæ tẽ viñ laa fi'tæ Zwiæt Ley Nwi tẽ vøj me. Viñ mçñ vøj, ywiitæ laa zwiæt ñkiæ fañ ñkæ lùu ghó vøj, nà ndò fi ghó Nwi mu? Viñ mçñ vøj bu' laa vii mæsii tæba maa nu Nwi fùu taa mbi vøyañ. ² Nu ñkiæ fañ ka' viñ kxi nà Zwiæt Ley Nwi fi funj, lùu laa, wæ ntiæ fañ ñwæ biñ ntee laa Yeso lùu Kristo, wuu mæbweysæ ñwaa-nsinj, fañ ñwæ nà jwi mbi yaa wæ, buu Zwiæt Ley wæ ghó ndò fi ghó Nwi. ³ Wæ ntiæ fañ ñwæ kee biñ Yeso niniñ me, buu zwiæt ki kee ndò fi ghó Nwi me, buu zwiæt yinjki ndò fi ghó wuu mbeenæ Kristo, fañ viñ nà zc laa ñkæ ndò jwi nà. Ñkæ du'tæ ñkæ jwi, baa lùu taa mbi ndwæ.

⁴ Gæ fi maa viñ, vañ vañ, viñ luu vii Nwi. Niniñ, viñ ghò' vii tæba vó, bu' fañ Nwi lùu taa fwisæ viñ. Ñwæ kwàlæ shòc tii vèzwitæ vøbwøvæ fañ ñwæ lùu taa fwisæ vii tæba vó fi mbi nà. ⁵ Vii tæba vó ndò luu she' fi taa mbi. Nu ñkiæ fañ vøj fi'tæ nà, ndò she' fi taa mbi. Mbi ki nii zc yigisæ vøj. ⁶ Gæ fi maa nsinj, nsinj lùu fi ghó Nwi. Wæ ntiæ fañ ñwæ kxi nà Nwi, zc yigisæ nyaa-nsinj. Wæ ntiæ fañ ñwæ kee ndò fi ghó Nwi me, kee zc yigisæ nyaa-nsinj me. Lùu nu ñkiæ fañ ki ka' nsinj kxi nà nu Zwiæt Ley yinsøj, nà nu zwiæt mæbwe'sæ vii.

Nsinj ki kaw nà yinjwaa nyaa-nsinj fañ Nwi kaw vii nà

⁷ Viimba vañ, nsinj ki kaw nà yinjwaa nyaa-nsinj, nsinj nsinj, bu' laa ñkaw nà ndò fi ghó Nwi. Wæ tẽ me wæ fañ ñwæ kaw Nwi nà vii, buu bi Nwi bi wæ ghó. Ñwæ baa kxi nà Nwi nizi. ⁸ Wæ ntiæ fañ ñwæ kee kàw weenshu wi me, kee kxi nà Nwi me, bu' laa Nwi lùu wuu ñkaw nà. ⁹ Ñwæ nà tøj yigi' ñwiñ wi mbi laa nsinj kii mæbwey vøw-vañ bu' ñwæ. Lùu nu ñkiæ fañ ñkaw nà Nwi, fañ Nwi kàw vii nà, nà fùu yikæ' vii. ¹⁰ Niniñ ghó, ñi' nu ñkiæ fañ nsinj vi Nwi kaw nà, kee lùu laa zc nsinj ki kaw Nwi me, lùu laa, nà tøj Nwi ki kaw nsinj, tøj ñwiñ wi laa ñwæ jwi, sò yibisæ nyaa-nsinj.

¹¹ Viimba vañ, fañ Nwi nà kàw nsinj tẽ nee nà, ñkañ-nsinj ki nii lùu laa nsinj ki kaw nà yinjwaa nyaa-nsinj nizi. ¹² Viñ kç' kxi laa, tuu wæ nà kee ta yè Nwi nà yisi me. Luu nà, nsinj ki luu ki kaw nà yinjwaa nyaa-nsinj, buu Nwi taa gò' taa fwisæ nsinj, ñkaw nà yi lwañ taa fwisæ nsinj. Nsinj ki nii kàw ñwæ nà vii nà fwi nyaa-nsinj yinshæ. ¹³ Nu ñkiæ fañ ka' nsinj kxi fi funj laa nsinj lùu fa kæmu' nsinj vi Nwi, baa nà laa nsh-tc Nwi gò'sæ taa fwisæ nsinj nizi, lùu fañ ñwæ kò Zwiæt Ley ki tẽ nsinj.

¹⁴ Viñ kç' kxi laa yia nà yè nà si, baa fi'tæ tẽ vii, fañ tita Nwi nà tøj ñwiñ wi laa ñwæ lùu wuu mæbweysæ ñwaa-nsinj. ¹⁵ Wæ ntiæ fañ ñwæ biñ ntee laa, Yeso lùu Wee

Nwi, buu Nwi taa fwi ñwæ. Ñwæ baa luu gò' fa kæmu' ghó Nwi. ¹⁶ Fañ yia nà yè niniñ nà, yia ki nii yiki fañ Nwi kaw nsinj nà. Yia baa biñ, nùñ fwi sia shó. Nwi lùu wuu mækaw vii. Wæ ntiæ fañ ñwæ kaw Nwi nà vii nizi, buu ñwæ gò'sæ ghó Nwi. Nwi baa lùu gò'sæ taa fwi ñwæ nizi. ¹⁷ Ki luu nu kañ-nsinj fi shi nsi luu she' fañ ñkæ Yeso nà lùu, buu ki ka' nsinj kàw Nwi nà fwi nyaa-nsinj yinshæ, buu ki ka' nsinj ndò jia fwi sañ-nsinj maa shi mæshia nsc'. ¹⁸ Ki luu ñkaw nà Nwi lwañ taa fwi wæ, buu ki ka' ñwæ kee fèe nu me, bu' laa ñkaw nà Nwi jçñ mæfee fi taa fwi ñwæ. Maa wuu mæfee yaa ki fèe luu nsc'. Wæ ki luu fee nu, buu ñkaw nà Nwi kee lwañ taa fwi ñwæ me.

¹⁹ Gæ fi maa nsinj, maa Nwi nà kàw nsinj ñkæ, buu nsinj kaw ñwæ nizi. ²⁰ Wæ ki luu ki bee weenshu wi, gisæ laa yi kaw Nwi, buu ñwæ lùu wuu ba. Wæ ki luu kee ki kaw weenshu wi fañ ñwæ ye ñwæ nà me, buu ka' ñwæ kàw Nwi kixæ fañ ñwæ kee yè Nwi nà me. ²¹ Maa nti njyæ fañ Yeso nà tẽ nsinj shó nà, lùu laa, wæ ntiæ fañ ñwæ kaw Nwi, ki kaw weenshu wi nizi.

Fañ wæ fañ ñwæ biñ Yeso Kristo yaa ki ghó' mbi

5 Wæ ntiæ fañ ñwæ biñ laa Yeso lùu wuu mæbweysæ vii, fañ ñwæ ndò fi ghó Nwi, buu bi Nwi bi wæ ghó. Maa wæ ntiæ fañ ñwæ kaw tii vañ, kaw vañ vi nizi.

² Niniñ, nu ñkiæ fañ ka' nsinj kxi laa nsinj kaw vañ Nwi, lùu fañ nsinj kaw nsh-tc Nwi, nuñsæ nti si fañ ñwæ nà kò tẽ nsinj nà. ³ Nu ñkiæ fañ nsinj kaw Nwi shó, lùu fañ nsinj nuñsæ ntiæ si. Ntiæ Nwi kee lùu sæwe' tẽ nsinj me, ⁴ bu' laa wæ ntiæ fañ bi Nwi bi ñwæ, yaa ki ghó' vønu vøbwøvæ fi taa mbi. Nsinj ghò' vønu vøbwøvæ fi taa mbi, bu' fañ nsinj nùñ fwi sañ-nsinj maa Yeso Kristo. ⁵ Niniñ, wæ ntiæ fañ ñwæ ghò' vønu vøbwøvæ fi taa mbi lùu ndæ? Næ kee lùu wæ ntiæ fañ ñwæ biñ laa Yeso lùu Wee Nwi yimu?

Fañ Nwi twèlæ nu Yeso Kristo

⁶ Yeso Kristo lùu wæ ntiæ fañ ñwæ nà jwi, shòc fi shuu muu, fi muu mæ Nwi, shòc fi shuu yiku, tù mænshi mi. Ñwæ nà kee shòc fi shuu muu day me; ñwæ nà shòc fi shuu muu, fi muu mæ Nwi, shòc fi shuu yiku nizi, tù mænshi mi. Lùu Zwiæt Ley Nwi fañ ñwæ yaa ki twelæ ñi' nu kó tẽ nsinj, bu' laa Zwiæt Ley Nwi lùu nu fañ lùu nu yinsøj. ⁷ Niniñ nà, vønu mbiæ fañ mbæ twelæ tẽ nsinj laa Yeso luu Wee Nwi, luu vønu vætia: ⁸ Lùu Zwiæt Ley Nwi, nà nu muu, nà nu mænshi. Mbæ vætia lùu fa kæmu', fçnæ mbæ naysæ nu kæmu'. ⁹ Maa nsinj yaa ki biñ nu fañ gi vii laa vøj kxi. Niniñ, nu ñkiæ fañ gi Nwi, ñkæ lùu kæwe' shòc nu vii. Næ twèlæ nsh-tc Nwi twèlæ nu mæbiñ kó bu' ñwiñ wi.

¹⁰ Niniñ, wæ ntiæ fañ ñwæ nùñ fwi yi maa Wee Nwi, buu nu mæbiñ kó, fañ Nwi twèlæ tẽ ñwæ nà, gò'sæ taa fwi ñwæ. Wæ ntiæ fañ ñwæ kee biñ yigisæ Nwi me, buu wæ ghó tii Nwi nà wuu ba, bu' fañ ñwæ kee biñ nu ñkiæ fañ Nwi twelæ bu' ñwiñ wi me. ¹¹ Nu ñkiæ fañ Nwi twelæ tẽ nsinj lùu laa ñwæ kò mæbwey fañ ñwæ gò'sæ yighee mu' tẽ nsinj. Mæbwey ghó lùu ghó ñwiñ wi Yeso. ¹² Wæ ntiæ fañ ghó Wee Nwi lùu fa kæmu', buu mæbwey ghó

lùu taa fwi ɲwə nizi. Wə ntiə faɲ ghɔ Wee Nwi kee lùu fa kəmu' me, buu məbwey ghɔ kee lùu taa fwi ɲwə me. ¹³ Mə ɲɔ' nu kɔ tɛ viɲ, faɲ viɲ nùɲ fwi siɲ maa Wee Nwi, laa viɲ kɔ' kii laa məbwey vəlwanɲ ghɔ viɲ.

Məshɔ'tə Nwi

¹⁴ Nu ɲkiə faɲ ka' nsiɲ jia fwi shɔ visi Nwi, lùu laa, Nwi yaa ki zɔ nu ɲkiə faɲ nsiɲ bu' ghɔ, ndwanɲ fi ghɔ ɲwə, faɲ lùu nu faɲ fwi Nwi kàw. ¹⁵ Niniɲ, nsiɲ ki luu ki kii laa Nwi zɔ nu ɲkiə faɲ nsiɲ ndwanɲ fi ghɔ ɲwə, buu ka' nsiɲ kii nizi laa Nwi yi nu ɲkiə faɲ nsiɲ ndwanɲ fi ghɔ ɲwə.

¹⁶ Niniɲ, wə ki luu yè weenshu wi wuu Nwi, faɲ ɲwə yi nu bwə faɲ ki ka' nu kɔ kee zwì fwi yi me, ɲwə ndwanɲ Nwi tɔ ɲwə, laa Nwi ndɔ kɔ məbwey vəlwanɲ tɛ ɲwə. ɲkə yaa ki luu niniɲ tɛ vii mbiə faɲ vəɲ yi nu bwə faɲ ka' ɲkə kee zwì fwi vəɲ me. Viɲ kɔ' kii laa nu bwə mɔ' lùu shɔ faɲ ɲkə yaa ki zwì fwi wə; ki mə kee gi laa

wə ndwanɲ Nwi maa kəɲ nu bwə yinɲkii me. ¹⁷ Vənu vəb-wəvə vənsə faɲ wə yi, lùu nu bwə visi Nwi. Luu nə, nu bwə shɔ faɲ ɲkə kee yaa ki zwì fwi wə me.

Nu məkii nə Nwi yinsəɲ

¹⁸ Mə baa lesə tɛ viɲ laa, nsiɲ kɔ' kii laa, wə ntiə faɲ bi Nwi bi ɲwə, kee yaa ki yi nu bwə me, bu' faɲ Wee Nwi shiinə ɲwə. Niniɲ, ka' tii vəzwitə vəbwəvə kee kɔɲ wə ghɔ me. ¹⁹ Nsiɲ kɔ' kii laa nsiɲ lùu vii Nwi. Gə fi maa vii mbi, mbi yinsə lùu ghɔ tii vəzwitə vəbwəvə. ²⁰ Nsiɲ kɔ' kii laa Wee Nwi nə jwi ɲa'sə si ɲaa-nsiɲ, tɛ ki ka' nsiɲ kii nə Nwi faɲ lùu Nwi yinsəɲ. Nsiɲ lùu fa kəmu' nsiɲ vi Nwi yinsəɲ, bu' faɲ nsiɲ lùu fa kəmu' nsiɲ vi ɲwiɲ wi Yeso Kristo. Yeso lùu Nwi yinsəɲ, məbwey vəlwanɲ ghɔ ɲwə. ²¹ Niniɲ, van vəɲ, viɲ ki shiinə yinwaa yin fi ghɔ vənwi vədayday!

2 Jɔn

Taa ɣwa'lə ɣwə, Jɔn ɣaytə bu' ɣkawɔə vɨ Nwi nə bu' məbiŋ vəŋ faŋ vəŋ biŋ nu yinsəŋ Nwi. Nwə naysə faŋ ɣkə bəw maa məgə nə visi taa ɣkawɔə nə nu yinsəŋ.

Məsənə vəwaytə:

Vənzi və ɣwa'lə
Nɣkawɔə lùu nu kwalə
Yigi kòŋ mədeesə bwə
Vəndwə və ɣwa'lə

Faŋ Jɔn nə shɔ'tə nshəŋtə vɨ Nwi

1 Luu mə, wuu taa fi taa nshəŋtə vɨ Kristo, faŋ mə tɔŋ ɣwa'lə ɣwə tɛ ɣhɔ, yaa, viŋ vəŋ və faŋ Nwi nə shɔ' viŋ (nshəŋtə vɨ Kristo). Mə kàw viŋ yinsəŋ. Kee kaw she' mə kaw viŋ niŋɔŋ me; vɨ vənsə faŋ vəŋ kɨ nə nu Nwi yinsəŋ, kaw viŋ nizi. ² Lùu niŋiŋ bu' nu yinsəŋ faŋ ɣkə lùu taa fwisə nsin, baa gò'sə taa fwisə nsin yighee mu'. ³ Tita Nwi ɣhɔ ɣwiŋ wi Yeso Kristo, kee ɣəŋ saŋ-nsin, kɔ nsin nə məŋɔŋ-bwaŋnə nə mədu'-nyɔŋ. Mbə luu mbaŋ-nsin fi taa yinsəŋ baa nə ɣkawɔə.

Faŋ bəw nsin ki kaw nə yinwaa nyaa-nsin, shiinə fi ɣhɔ vɨ məbwe'sə vɨ

⁴ Mə ɣaytə didi' bu' faŋ mə ye laa vɨ vəmó' fi taa nshəŋtə yin biŋ nu Nwi yinsəŋ, to' yito' vəŋ maa jɨ njyə faŋ nyə lùu yiloomə, she' faŋ tita Nwi nə tɛ nsin shɔ nə. ⁵ Mə bu' ɣhɔ tɛ viŋ, vɨ fi taa nshəŋtə vɨ Nwi, laa nsin ki kaw nə yinwaa nyaa-nsin. Mə kee nyò' luu ntɨ yifi tɛ viŋ me; vɨ nə tɛ nsin shɔ shù fi maa yighee visi. ⁶ Nyaanə-nsin ɣkawɔə yó lùu laa nsin nùŋsə ntisə Nwi she' faŋ ɣwə nə tɛ nsin shɔ nə. Luu ɣkee ntɨ njyə faŋ viŋ nə zò shù fi yighee visi, laa viŋ ki to' fi taa ɣkawɔə.

⁷ Viŋ kɔ' kɨ laa vɨ məbwe'sə vɨ fùu taa mbi vəyaŋ, faŋ vəŋ kee biŋ laa Yeso Kristo lùu wuu məbweysə ɣwaa-nsin me, faŋ ɣwə ndò fi ɣhɔ Nwi me, baa nə laa ɣwə kee jwi mbi gù fa fənsi yaa wə me. Kəŋ wə ɣhó lùu wuu məbwe'sə vɨ, baa lùu wuu mbeenə Kristo. ⁸ Viŋ ki shiinə yinwaa yin, laa fa' ɣgwə faŋ viŋ du'tə viŋ fa' nə, kee ndɔ ndi day me, baa nə laa, viŋ ndɔ fi vəndɔ'nə viŋ she' maa shwaŋ fa' wiŋ. ⁹ Wə tɛ me wə faŋ ɣwə dèe ki, kee tɨŋ she' maa nu ɣkiə faŋ Kristo nə dèesə me, buu ɣhɔ Nwi kee baa lùu fɔ nu me. Gə fi maa wə ntɨə faŋ ɣwə tɨŋ she' maa nu ɣkiə faŋ Kristo nə dèesə tɛ ɣwə nə, tita Nwi ɣhɔ ɣwiŋ wi lùu yɨ kəŋ wə ɣhó. ¹⁰ Ki luu wə jwi yɨ viŋ, kee jwi nə nu kó me, ki viŋ biŋ ɣwə ɣii taa ɣii viŋ me, kee shɔ'tə ɣwə me, ¹¹ bu' laa wə ntɨə faŋ ɣwə shɔ'tə kəŋ wə ɣhó, ɣii fɔ' nu bwə wə ɣhó maa məyi nu bwə.

Faŋ Jɔn nə kò'nə maa məgə ye vəŋ

¹² Vənu ɣhɔ mə vəyaŋ maa mənaysə tɛ viŋ. Luu nə, mə kee kaw nyò' she' taa ɣwa'lə me. Mbi'tə nyaa lùu laa mə taa jwi yɨ viŋ, tɛ ki ka' nsin yenə, baa ɣi vənu nə shuu, yuu məŋaytə ɣwaa-nsin luu yaŋ. ¹³ Vəŋ weenshu wə (nshəŋtə vɨ Kristo fi feenə), faŋ Nwi shò' vəŋ nizi, shɔ'tə viŋ.

3 Jón

Jón nà nyò' òwa'lə wi lwesə wətia tɛ Gayɔs, wuu taa fi taa nshəntə vii Kristo. Nwə bənsə Gayɔs bu' laa òwə gəntə vii məfi'tə nu Kristo ghee ghee, kɔ nti tɛ òwə kəŋ nu vii wəmó' wəbɔɔ.

Məsənə wəwaytə:

Vənzi və òwa'lə

Nu Gayɔs lùu nu jəə

Nu Diotrefes kee luu kəjəə me

Nu Dimitrios luu kəjəə

Vəndwə və òwa'lə

Faŋ Jón nə shò'tə Gayɔs, baa òyətə maa wənu wəjəəwə vi

1 Lùu mə, wuu taa fi taa məshəntə vii Kristo, faŋ mə nyò' òwa'lə òwə tɛ ghɔ, Gayɔs, faŋ mə kàw ghɔ yinsəŋ. ² Wuumba òwaa, mə bu' ghɔ tɛ Nwi laa, a du' nə mənɔŋ-bwaŋnə fi taa wənu wənsə, nə mədu' taa, yuu mə kii laa fwi yə dù' jəə taa Zwiətə Ley Nwi. ³ Mə yaa òyətə òkee didi' faŋ wəŋ-nshwi wəŋ-nsiŋ wəmó' nə jwi, gi laa a luu òkee wuu jəə, to' yito' yə fi maa nu òkiə faŋ lùu nu yinsəŋ. ⁴ Nu məŋyətə kee lùu shɔ faŋ òkə shɔɔ yinŋkii me, laa mə zɔ laa wəŋ wəŋ to' yito' yivəŋ fi yiba nu òkiə faŋ òkə lùu nu yinsəŋ.

⁵ Wuumba òwaa, wənu mbiə faŋ a yisə maa wəŋ-nshwi wəŋ-nsiŋ, baa nə òkee wəŋ-nshwi wəŋ-nsiŋ wəndɔ, lùu nu jəə yinsəŋ. ⁶ Vəŋ nàysə tɛ nshəntə yia ntee laa a lùu wuu məkaw vii. A taa ki gəntə wəŋ maa nu yito' wəŋ, yuu òkə ku'nə tɛ Nwi, buu a yɛ luu nu jəə, ⁷ bu' laa vii vó nə fùu maa nu Yeso Kristo, kee kaw fi fa fi ghɔ wə faŋ kee lùu wuu Kristo me. ⁸ Niniŋ, òkaŋ-nsiŋ lùu laa nsiŋ ki nuŋ kəŋ vii vó taa ndɔ' nsiŋ, laa nsiŋ luu wəŋ-nshwi wəŋ fi taa fa' ògwə faŋ lùu nu Nwi yinsəŋ.

Faŋ Jón fi' nu Diotrefes baa nə nu Dimitrios tɛ Gayɔs

⁹ Mə yaa nyɔ' òwa'lə mó', təŋ tɛ nshəntə yinŋ. Luu nə, Diotrefes, faŋ òwə kəə tɪŋ tɔ fi taa nshəntə vii Kristo,

kee biŋ maa məzɔnə yia me. ¹⁰ Yighee njiə faŋ mə ndɔ jwi yi viŋ, mə taa naysə wənu mbiə faŋ òwə yisə ntee, laa òwə sɛi təba tɔ yia. Nshi-tɔ wi kee biŋ vii Kristo faŋ lùu wəndɔ òji taa òji òwə me. Nu kó kee ta yiku'nə tɛ òwə me, òwə baa twey tɛ wəŋ-nshwi fi taa nshəntə vii Kristo laa, ki wəŋ ki biŋ vii Kristo vó òji taa ndɔ' wəŋ me, bee ki nii jɔŋ wəŋ-nshwi vó fi taa nshəntə vii Kristo.

¹¹ Wuumba òwaa, ki ghɔ ki fi'sə wənu wəbwəwə me, ki fi'sə luu nu jəə. Wə ntiə faŋ òwə yɛ nu jəə, ndò fi ghɔ Nwi. Wə ntiə faŋ òwə yɛ nu bwə, kee bee yə Nwi me.

¹² Gə fi maa Dimitrios, vii wənsə biŋ òwə ntee laa òwə lùu wuu jəə. Wənu wəjəəwə vi baa də laa òwə lùu wuu jəə maa wənu mbiə faŋ òwə yisə. Nshi-tɔ wia biŋ òwə nizi. A kɔ' kii laa yigisə yia lùu yinsəŋ.

Faŋ Jón nə kò'nə maa məgə ye Gayɔs

¹³ Wənu ghɔ mə wəyən maa mənaysə tɛ ghɔ. Luu nə, mə kee kaw nyò' she' taa òwa'lə me. ¹⁴ Mbi'tə nyaa lùu laa, fikí' mə taa jwi ye ghɔ, si gi wənu vó nə shuu.

¹⁵ Mənɔŋ-bwaŋnə tɔ ghɔ! Viimba wəŋ-nsoo shɔ'tə ghɔ. Shɔ'tə viimba wəŋ tɔ tɔ.

Jud

Ŋwa'lə Jud fɪnə ŋwa'lə Pita be'sə vəbɔɔ. Ŋwə kɔ nti maa məndɪnə fɪ ghɔ vɪ mədeesə faŋ vəŋ kee deesə nu Nwi yinsəŋ me. Ŋwə fɪ' fɪ maa vəshəŋ vəmɔ' fɪ taa ŋwa'lə Nwi, də faŋ mədeesə vəŋ ghɔ kee yiku'nə me, baa nəysə faŋ vɪ vɔ ndɔ ŋii nso' Nwi.

Məsənə vəwaytə:

Vənzi və ŋwa'lə

Vɪ mədeesə faŋ vəŋ bwe'sə vɪ

Mətɪŋ we' taa nu Kristo

Məbəŋsə Nwi

Shɔ'tə fɪ ghɔ Jud tɛ vɪ Nwi

1 Lùu mə, Jud, wuu fa' Yeso Kristo, weenshu Jeyms, faŋ mə nyɔ' ŋwa'lə ŋwə tɛ vɪŋ, vɪ mbɪə faŋ Nwi, Tii ŋwaa-nsiŋ kàw vɪŋ, baa shò' vɪŋ laa vɪŋ luu mbii vɪ nə. Vɪŋ baa lùu vɪ faŋ Yeso Kristo shiina vɪŋ, bu' nu mɔ' kɔŋ vɪŋ. ² Nwi kee gəŋ siŋ, tu mənɔŋ-bwaŋnə tɔ vɪŋ, də ŋkawə yi tɛ vɪŋ ghee nshə!

Vɪŋ kɪ shiina yɪŋwaa yɪŋ fɪ ghɔ vɪ məbwe'sə vɪ Nwi

(2 Pita 2.1-17)

³ Vɪmba vəŋ faŋ mə kàw, mə nə kisə kəə laa mə nyɔ' ŋwa'lə ŋwə tɛ vɪŋ maa mədə faŋ Nwi bwəysə nsiŋ vənshə. Nwi də shee laa ŋkə bəw laa mə nyɔ' ŋwa'lə tɛ vɪŋ, bu' ghɔ tɛ vɪŋ laa vɪŋ fa' nə wutə, tɛ ka' vɪŋ tɪŋ we' maa nu Nwi, faŋ vɪŋ nùŋ fwi maa Nwi nə. Maa lùu nu faŋ Nwi nə nəysə tɛ vɪ vi. Ka' yigi yɔ kee ndɔ kwiina me.

⁴ Mə gi niniŋ bu' laa vɪ mɔ' shɔ faŋ vəŋ kee kɪ nə Nwi me. Vəŋ ŋii taa ŋwaa vɪŋ fɪ yiba, kəə jɪisə maa məkwina jɪ nɪyə faŋ Nwi kee gəŋ saŋ-nsiŋ nə. Vəŋ kwiina jɪ yɔ maa məyisə vənu vəbwəvə faŋ fwisə vəŋ kàw. Vəŋ twey ŋkee Yeso Kristo nizi, faŋ ŋwə luu ŋkee Tii ŋwaa-nsiŋ faŋ ŋwə sɔ' nsiŋ. Vɪ nə nyɔ' taa ŋwa'lə Nwi fishi laa, Nwi ndɔ kwaŋ kəŋ vɪ vɔ taa nso'.

⁵ Bəw mə lumə vənu vəmɔ' tɛ vɪŋ faŋ vɪŋ du'tə vɪŋ kɪ nə mbə. Ŋkee fishi, maa yighee nɪyə faŋ Nwi nə gəŋtə vɪ Isirayl laa vəŋ fuu fɪ shɪ Ijip, ŋwə kɪ nii zwilə vɪ mbɪə faŋ vəŋ nə kee biŋ Nwi me. ⁶ Nu mɔ' lùu nu nshisə-ŋjisə Nwi, faŋ vəŋ nə kee dɔ' maa shəŋ ŋkiə faŋ Nwi nə nùŋ vəŋ shɔ me. Vəŋ nyiŋkə fɪ maa shəŋ kɔ, Nwi kɪ nii mè' vəŋ, kwaŋ vəŋ ŋkee taa mfɪnsə, ka vəŋ nə vəsəmə və bwey, mbə go'sə yighee mu', ndɔ gə zi' maa shi kwalə ŋkiə faŋ Nwi ndɔ sɔ' mbi. ⁷ Bəw vɪŋ baa lùmə nu məshi mə Sodom nə Gomora baa nə vəŋ-məshi mbɪə faŋ mbə nə luu yi məshi mbɔ. Vɪ fɪ taa məshi mbɔ nə yi vənu vəbwəvə vəŋ, yisə ŋkee ntɔ vənu vəbwəvə mbɪə faŋ mbə kee yiku'nə laa wə yisə me. Nwi kɪ nii yi laa vəŋ ye ŋi' yiyaŋ taa wi faŋ ŋwə go'sə yighee mu'.

⁸ Vɪ vɔ faŋ vəŋ jwi taa ŋwaa vɪŋ nə, yi she' kəŋ vənu vəbwəvə vɔ, yi vənu vəbwəvə vɔ bu' nɪyəsə faŋ nɔ

shɪ vəŋ. Vəŋ kee biŋ laa Nwi lùu tɪ tɔ vəŋ me. Vəŋ ndasə vəzwitə mbɪə faŋ mbə kii wutə yizɔ. ⁹ Ŋkee Maykel faŋ luu nshiiŋii taa mbu' Nwi nə, nə kee ndə Satan, tɪ vəzwitə vəbwəvə me. Yighee nɪyə faŋ Maykel nə tày ghɔ Satan bu' nu ŋku ŋwaa ŋku Mose, Maykel nə kee kò'sə ŋwaa wi maa məgi yigi yibwəvə maa məsɔ' Satan me. Ŋwə nə gi she' laa bəw Nwi bɔŋsə Satan. ¹⁰ Gə fɪ maa vɪ vɔ, vəŋ ndasə vənu faŋ vəŋ kee kɪ nə mbə me. Vəŋ lùu yaa nyaasə taa gay faŋ nɔ kee yaa kɪ bi'tə nu me. Vəŋ yisə vənu she' yaa nyaasə, faŋ nɔ yaa kɪ yisə vənu, kee bee bi'tə nu shɔ me. Vəŋ yi niniŋ, buu ndisə she' vənu vɔ ndisə vəŋ. ¹¹ Ŋkə ndɔ luu ŋkee kəbwə tɛ vəŋ. Vəŋ to' ghuu yito' Kayin, yi vənu vəbwəvə maa məkii ka yaa Balaam nə yisə yighee vɪsɪ. Vəŋ ndɔ kukə bu' məshii vəŋ, yuu vəŋ nywenə nu Nwi, yaa Kora nə yi buu ku.

¹² Vəŋ bisə yizii nshəŋtə yɪŋ bu' faŋ vɪŋ vɪ vəŋ yaa kɪ du' shəŋ mu', zi. Vəŋ du' taa ŋwaa vɪŋ, zi, lumə she' nu yɪŋwaa vəŋ, kee bee kii tɔ dɪ me. Niniŋ, vəŋ lùu yaa mbɔ' yifusə faŋ yighuu kee lùu taa tey yi me. Fɪ yaa kɪ shɔɔ, saynə nyə. Vəŋ baa lùu yaa vətɪ faŋ mbə kee kikoona me, faŋ yighee məkoona kɔlə kù', ŋkee yaa vətɪ faŋ vɪ sho' fɪ nsi ghɔ vɪ ghay, mbə yɔŋ, kùkə laylay. ¹³ Vəŋ baa lùu yaa muu faŋ mbə lùu mətatə, vənu vəbwəvə vəŋ luu yaa təfwɪ tə muu ntɪə faŋ muu fùu me'tə. Vəŋ baa lùu yaa məjwiŋ faŋ mbə mè'tə vəshəŋ vəvəŋ. Niniŋ, Nwi lɔotə shəŋ tɛ vəŋ maa shəŋ ŋkiə faŋ ŋkə lùu ŋkee kəfəŋ, laa vəŋ go' shɔ yighee mu'. ¹⁴ Ŋkee fishi, Enok, faŋ lùu vəshɪŋ və vɪ lwesə kwatia fɪ ghɔ Adam, nə gi nu ŋkiə faŋ Nwi nə kwàŋ taa fwi ŋwə kɔŋ vɪ. Ŋwə nə gi laa, «Vɪŋ zɔ! Tita Nwi ndɔ jwi nə vɪ ley vi, vəmalia vəmalia, ¹⁵ jwi sɔ' nso'sə vɪ vəshə. Ŋwə ndɔ sɔ' vɪ bəwə vəshə bu' vənu vəbwəvə vəŋ faŋ vəŋ yisə, baa nə bu' yigisə yibwəvə faŋ vəŋ gisə kɔŋ ŋwə.» ¹⁶ Vɪ vɔ lɪlulə ghee nshə, gisə laa vənu vəshə bɪ tɛ vəŋ. Vəŋ lulə niniŋ, yisə she' vənu mbɪə faŋ yɪŋwaa vəŋ kàw. Vəŋ kò'sə yɪŋwaa, baa gisə yigi yisi'sə maa məbwe'sə vɪ laa vəŋ kɪ yisə nu ŋkiə faŋ vəŋ kàw.

¹⁷ Gə fɪ maa vɪŋ, vɪmba vəŋ faŋ mə kàw, vɪŋ lumə vənu mbɪə faŋ vɪ ntɔŋ Yeso nə fɪ'tə laa mbə ndɔ gay.

† 1.9 Zakaraya 3.2.

¹⁸ Vəŋ nəə gisə laa, vii ndo fuu maa yighee shə, ki shi' nu Nwi. Lùu vii faŋ vəŋ kee kii nə Nwi me, yi she' vənu faŋ yinjwaa vəŋ kàw. ¹⁹ Vii vó jwi nə ŋgaasə taa ŋwaa vii Nwi. So' zwitə mbi yibwə so' vəŋ. Zwitə Ley Nwi kee bee lùu taa ŋwaa vəŋ me.

Vin ki gaŋtə yinjwaa yin, tɛ ka' vin tin we'

²⁰ Gə fi maa vin, viimba vaŋ faŋ mə kàw, vin gaŋtə yinjwaa yin, vin vin, tɛ ki ka' məbiŋ vin we', gə visi visi. Nu Nwi ŋkiə faŋ vin biŋ nə, luu ŋkee nu ley faŋ ŋkə ndo fi ghə Nwi. Vin shə'tə Nwi ghee nshə, ki shə'tə Nwi nə nu ŋkiə faŋ Zwitə Ley Nwi də tɛ vin. ²¹ Vin nuŋ fwi siŋ maa ŋkawə Nwi faŋ Nwi kàw vin nə. Vin ki' gəŋsə fi ghə Yeso Kristo laa ŋwə ndo gaŋtə vin, kò vin nə məb-
wey vəlwaŋ. ²² Vii mó' lùu shə faŋ tə vəŋ kee ta lèy maa Nwi me. Vin kee gəŋsə vii vó, gaŋtə vəŋ, ²³ bwèysə vəŋ

fi ghə wisə. Luu nə, vii vəmó' lùu shə nizi, faŋ ŋkə bàw vin kee gəŋsə vəŋ, baa fèe vəŋ nizi, laa ki vəŋ yi vin ndi jii Nwi me. Njkee njwisə vəŋ kee lùu səley me, bu' vənu vəbwəvə vəŋ. Ki vin kəŋ ghə shə me.

Bàw nsin ki bəŋsə Nwi

²⁴ Nsin ki bəŋsə Nwi faŋ ŋwə kii wutə maa məyisə vin we' maa nu Nwi, kee gù nu shə me. Kii Nwi kii wutə maa məso yibisə yin yinshə, tɛ ka' vin ndo jwi nə məŋaytə, jwi tɛŋnə visi Nwi, faŋ ŋwə kii feenə nshə. ²⁵ Nsin ki bəŋsə Nwi, faŋ luu she' ŋwə lùu Nwi niniŋ. Gaŋtə ŋwə gaŋtə nsin fi yiba tita ŋwaa-nsin Yeso Kristo. Kii she' Nwi kii feenə, nə yikwalə nə wutə məso' mbi. Nə luu niniŋ fi maa vənzi, baa lùu ndwə, ndo go'sə niniŋ vəshi və mbi və vənshə. Njke lùu niniŋ.

Reveleyshən

Taa ɣwa'lə Reveleyshən ɟɔn twelə vənu faŋ mbə ndɔ gay maa yighee yiba, faŋ Kristo nə bi tɛ ɣwə. Nwə nyc' ɣwa'lə ɣhɔ maa yighee faŋ vi nəə kɔ ɣi' tɛ vii Kristo bu' məbiŋ vəŋ. Nwə kəə we'sə vəŋ laa ki vəŋ bwa maa mənuy fwi maa Kristo me.

Vənu vəyaŋ fi taa ɣwa'lə Reveleyshən lūu maa ɣhaŋ tii faŋ ka' vii Kristo fi maa yighee ɟɔn zɔ kii. Luu nə, vii faŋ nə kee lūu vii Kristo me, kee zizɔ me. Tɛ vii mbə ndee, vənu vəmɔ' we' maa məki# nə ɣi' ki. Luu nə, nu ɣkiə faŋ ɣkə lūu nu kwalə fi taa ɣwa'lə ɣwə, fuu ɣkee ki ley laa, Nwi ndɔ ɣhɔ' vii mbeenə vi vənsə nə tii vəzwitə vəb-wəvə, kɔ məbwey vəlwaŋ tɛ vii vi maa yighee yiba, nəysə yizɔ yifinə nə nsi yifi.

Məsənə vəwaytə:

Vənzi və ɣwa'lə

Vəɣwa'lə tɛ vəməshəŋtə və vii Kristo kwatia

Nwə'lə faŋ ɣwə kii vələy kwatia

Təsaw kwatia

Zɔ-ɣgu-yibay nə nyaasə bwəsə səbɔɔ

Vəndiilə vəmɔ'

Vəkay və nsc' və Nwi kwatia

Faŋ vi sɔ' Babilɔn, nə nyaa yibwə, nə wuu məsi# təba, baa nə tii vəzwitə vəb-wəvə

Nsc' vəshi vəshə

Yizɔ yifinə ɣhɔ nsi yifi

Vəndwə və ɣwa'lə

Vəndwə və vənu

1 Nwə'lə ɣwə lūu ɣwa'lə kɔŋ vənu faŋ mbə nə ndənə fi ɣhɔ vii, Nwi ndi kɔ ɣhɔ Yeso Kristo laa ɣwə də nu ɣkiə faŋ ɣkə taa ɣhaa yasə gay tɛ vii fa' vi. Yeso nə tɔŋ wuu ntɔŋ wi maa nu kɔ, ɣwə ɣə də shwenə ki tɛ wuu fa' wi ɟɔn. ² Wuu fa' wi ɣhɔ fi'tə yigisə Nwi yɔ' tɛ vii, baa nə nu ɣkiə faŋ Yeso Kristo nə də tɛ ɣwə, faŋ ɣwə nə ye ɣwə nə yisi nə. ³ Məntɔŋ-bwaŋnə tɔ wə ntia faŋ ɣwə tii nu ɣkiə faŋ Nwi nə ɣi laa ɣkə taa gay nə, baa nə tɔ vii mbiə faŋ vəŋ zɔ, ɟia nu ɣkiə faŋ mə ɣwa'lə taa ɣwa'lə ɣwə, bu' laa yighee vənu vɔ lūu nshənə.

Shɔ'tə ɟɔn tɛ vəməshəŋtə və vii Nwi kwatia fi nsi Asia

⁴ Lūu mə, ɟɔn, faŋ mə tɔŋ ɣwa'lə ɣwə tɛ vəməshəŋtə və vii Nwi kwatia fi nsi Asia. Məntɔŋ-bwaŋnə tɔ viŋ nə mədu'-nyɔŋ fi ɣhɔ Nwi faŋ ɣwə nə luu shɔ fishi, baa lūu shɔ ndwə, ndɔ baa jwi maa yighee yiba nə. Məntɔŋ-bwaŋnə baa lūu tɔ viŋ fi ɣhɔ vəzwitə vələy və kwatia mbiə faŋ mbə lūu visi yɔ ɣkaw Nwi, ⁵ baa nə fi ɣhɔ Yeso Kristo faŋ ɣwə nə də yinsəŋ Nwi ɣkee yiley, fi visi maa məywey fi shi yiku, sɔ' vəfwəŋ fi shi nsi nizi. Nwə baa luu kàw nsin, kù tɔ nsin maa məbweysə nsin fi taa vənu vəb-wəvə vəŋ-nsin, ⁶ nəysə yifwəŋ tɛ nsin, yisə nsin luu vii məfe' Nwi tɛ Nwi tii wi. Nsin kɔ feenə tɛ ɣwə. Nwə kwələ shɔɔ, ɣò'sə yighee mu'. Nkə lūu niniŋ.

Faŋ Kristo ndɔ baa bəŋ jwi mbi

⁷ Viŋ zɔ! Kristo ndɔ bəŋ jwi fi taa mbɔ', vii vənsə ye ɣwə nə si vəŋ. Nkee vii mbiə faŋ vəŋ nə zwi ɣwə nə, ndɔ ye ɣwə nizi. Nji' nji tɛ me ɣi' nji fi taa mbi ndɔ gwia bu' ɣwə. ɔŋ, lūu faŋ ɣkə ndɔ luu. Nkə ɣò'sə nee. ⁸ Tita Nwi Nshɔɔ-mbi, faŋ ɣwə nə luu shɔ yighee visi, baa lūu shɔ ndwə, ndɔ jwi yighee yiba nizi, ɣwə nə ɣi laa lee, «Lūu mə lūu vənzi, baa lūu vəndwə və vənu.»

Faŋ Yeso nə fūu yikə' ɟɔn shi Patmɔs

⁹ Lūu mə, ɟɔn, weenshu wiŋ, faŋ nsin ye ɣi', ndɔ zi nu yifwəŋ Nwi mɔ', baa ɟia fwi saŋ-nsin maa ɣi' fi yiba Yeso, faŋ mə nyc' ɣwa'lə ɣwə tɛ viŋ. Vi nə nùŋsə mə maa wee-shəŋ nsi mɔ' nintəŋ mamuu, yizii shəŋ kɔ lūu Patmɔs. Vi nùŋsə mə bu' laa mə nəə fi'tə nu Nwi, baa biŋ nu Yeso ntee. ¹⁰ Ki luu maa shi zwisə Nwi mɔ', Zwitə Ley Nwi nji maa mə, mə zɔ ɣi wə ɣi fi yiba ɟiŋ mə nəŋyay yaa ɣi yisaw. ¹¹ ɣi yɔ' ɣi laa mə nyc' nu ɣkiə faŋ mə ye taa ɣwa'lə, tɔŋ tɛ vəməshəŋtə və vii Nwi kwatia. Vəməshəŋtə kwatia vɔ luu mbə fi shi Efesos, nə fi shi Smirna, nə fi Pergamum, nə fi Tiateyra, nə fi Sardis, nə fi Filadelfia, nə fi Laodosia. ¹² Faŋ mə nə zɔ ɣi yɔ' niniŋ nə, mə kiasə ɣwaa maa məndeynə wə ɣhɔ faŋ ɣwə ɣisə shee nə. Mə kiasə ɣwaa ɣwaa, ye tək'i' kwatia faŋ lūu ntə goolə, ¹³ yə wə mɔ' faŋ ɣwə finə Wuu yinsəŋ Nwi. Nwə nə dù' nintəŋ ɣwaa tək'i' tɔ, mɔ' dalə maa ɣwə, kà təŋji ti nə kɔtə goolə. ¹⁴ Tɔ ki ɣhɔ vi nyunə tɔ si nə fifusə yaa fwəsə wun, fu laa buu, si ghi lūu yaa

wisə biinə. ¹⁵ Ghuu ghi lùu yaa bwey bay faŋ vi fuusə fi taa bi' ndaa-din. Gi yi lùu yaa gi muu məyanəm. ¹⁶ Njwə nə jia məjwiŋ kwatia maa kwiŋ ma'nə wi. Ba' yighaw shəsə fuu fi shuu njwə. Yikə' yi ndwa'lə yaa shishwi faŋ njwə bee yizə bu'tə nkeee nə wutə. ¹⁷ Mə ki ye njwə, gù ghuu njwə yaa njku wə. Njwə mɔ' ghɔ ki ma'nə maa mə, gi laa, «Ki ghɔ fee me, lùu mə, faŋ mə nə luu visi, baa lùu yiba, ¹⁸ baa luu nkeee wuu bwey. Mə nə ku, lùu nd-wə, mə bwèy gò'sə yighee mu'. Nkwa yiku, nə njkwa shi vənku vənsisə lùu ghɔ mə, tɛ ki ka' mə ŋa'sə baa fəŋ shuu wi. ¹⁹ Zɔ mɔɔ! Njɔ' nu njkiə faŋ a ye, nə njkiə faŋ njkə lùu ndwə, baa nə njkiə faŋ njkə ndɔ jwi. ²⁰ Zɔ ŋi' məjwiŋ kwatia faŋ a yè ghɔ mə, nə ŋi' tək'i' kwatia, faŋ lùu ntə goolə nə. Nj' məjwiŋ mbɔ lùu nshiisə-ŋiisə Nwi kwatia faŋ nsə ndeynə vəməshəŋtə və vii Nwi vi kwatia nə. Tək'i' tɔ kwatia lùu vəməshəŋtə vɔ kwatia.»

Njwa'lə tɛ nshəŋtə vii Kristo fi shi Efesɔs

2 Njɔ' njwa'lə, tɔŋ tɛ nshiinji Nwi faŋ njwə lùu shi Efesɔs, njɔ' laa lee, «Wə ntia faŋ njwə jia məjwiŋ mbɔ kwatia ghɔ njwə, maa kwiŋ ma'nə wi, baa to' fi taa njwaa tək'i' tɔ kwatia, faŋ lùu ntə goolə nə, gi laa, ² «Mə kii nə vənu və, nə vəfa' faŋ a fa' tɛ Nwi nə wutə nə, baa kii faŋ a jia fwi yə taa ŋi', baa bèe vənu vəbwəvə, mɔŋ vii mbiə faŋ vəŋ gi laa vəŋ lùu vii ntɔŋ Kristo, luu nə, kee lùu me. A mɔŋ vəŋ, ye laa vəŋ lùu vii təba mu. ³ Mə kɔ' kii laa a jia fwi yə taa ŋi', bi' vətɔ vədiiivə maa nu yizii kaŋ, kee bwa me. ⁴ Luu nə, nu njkiə faŋ mə kee kaw me, lùu laa a mè' njkawə yə faŋ a nə kii yighee visi. ⁵ Bəw a lumə nu njkiə faŋ a gù njkə, kwiinə fwi yə, baa ki yisə nu njkiə faŋ a nəə yisə yighee visi nə. A kee yi ninin me, kee kwiinə fwi yə me, buu mə taa jwi ye ghɔ, sù'tə ki' wə fi maa shəŋ njkiə faŋ njwə lùu shɔ nə. ⁶ Luu nə, a yisə nu mɔ' faŋ njkə kù'nə. Lùu faŋ a bèe vəfa' və vii Nikolaytən, she' faŋ mə bee nizi.»

⁷ Wə ntia faŋ njwə kii tuulə zɔ, njwə zɔ nu njkiə faŋ Zwitə Ley Nwi gisə tɛ vəməshəŋtə və vii Nwi. Mə taa kɔ məbwey vəlwan tɛ wə ntia faŋ njwə ghɔ' nu bwə, zəsə njwə fi maa tɛ məbwey njkiə faŋ njkə lùu taa njkɔ' Paradays faŋ luu njkɔ' Nwi.»

Njwa'lə tɛ nshəŋtə vii Kristo fi shi Smirna

⁸ Njɔ' njwa'lə, tɔŋ tɛ nshiinji Nwi faŋ njwə lùu shi Smirna, njɔ' laa lee, «Wə ntia faŋ njwə nə luu visi, baa lùu yiba nə, njwə faŋ njwə nə kù, baa ywèy fi shi yiku, gi laa, ⁹ «Mə kɔ' kii nə ŋi' yə, nə bəə kə. Luu nə, a kii yiyan maa jii yiday. Mə kii nə ndisə vii nizi, faŋ vəŋ ndasə ghɔ shɔ nə. Lùu vii faŋ vəŋ gi laa vəŋ lùu vii Jus. Luu nə, vəŋ kee lùu vii Jus yinsəŋ me. Nji məshəŋtə vəŋ lùu njii məshəŋtə Satan, tii vəzwitə vəbwəvə. ¹⁰ Ki fee ŋi' njyə faŋ a taa ye nə me. Tii vəzwitə vəbwəvə Satan taa kwan fi maa viŋ taa njii mfiŋ, laa vi mɔŋ viŋ. Viŋ taa ki ye ŋi' maa vəshi yighuŋ. Viŋ kii fwi yiwe', twè' maa nu Kristo, zì' tɛ yiku, buu njwə ndɔ key viŋ nə məbwey vəlwan.»

¹¹ Wə ntia faŋ tuulə ghi lùu shɔ, njwə zɔ nu njkiə faŋ Zwitə Ley Nwi gisə tɛ vəməshəŋtə və vii Nwi! Wə ntia

faŋ njwə jia fwi yi taa ŋi', kee ki twey Kristo me, buu njwə ndɔ ku, baa ywey, ka' yiku lwesə ghee bɔɔ kee ndɔ kɔŋ njwə me.»

Njwa'lə tɛ nshəŋtə vii Kristo fi shi Pergamum

¹² Njɔ' njwa'lə, tɔŋ tɛ nshiinji Nwi faŋ njwə lùu shi Pergamum, njɔ' laa lee, «Wə ntia faŋ njwə kii ba' yighaw shəsə nə, gi laa lee, ¹³ «Mə kɔ' kii nə shəŋ njkiə faŋ a shi shɔ nə. Lùu shəŋ njkiə faŋ njkaw Satan, tii vəzwitə vəbwəvə, lùu shɔ. Luu nə, a kee biŋ njwə me; a jia luu yizii nyaa. A nə kee ta twey maa məbiŋ nu kaŋ me. A nə jia nu kaŋ nkeee maa yighee njyə faŋ vi nə zwi Antipas, faŋ njwə nə biŋ nu kaŋ ntee nə fwi yiyə nə, shi viŋ, faŋ Satan shi shɔ nə. ¹⁴ Luu she' wee-nu faŋ njkə kee baw too mə me. Nu kɔ lùu laa, vii mɔ' fi taa njwaa viŋ jia nu Balaam, faŋ njwə nə dəsə tɛ Balak faŋ njkə bəw maa məkɔ'sə vii Isirayl, yisə vəŋ yi nu bwə, zi fazi faŋ lùu fazi vənku vənwi, baa tii vək'i. ¹⁵ Vii baa lùu shɔ taa njwaa viŋ faŋ vəŋ jia nu Nikolaytən. ¹⁶ Kwiinə fwi yə! A kee kwiinə me, buu mə taa yasə jwi yi ghɔ, tɔŋ yighaw yia vi vəŋ nə ba' yighaw njkiə faŋ njkə fuu fi shuu mə nə.»

¹⁷ Wə ntia faŋ tuulə ghi lùu shɔ, njwə zɔ nu njkiə faŋ Zwitə Ley Nwi gisə tɛ vəməshəŋtə və vii Nwi! Mə taa kɔ fazi Nwi mana, njkiə faŋ njkə nə ndənə fi ghɔ vii nə, tɛ wə ntia faŋ njwə ghɔ' nu bwə. Mə baa luu kɔ ŋo' yifusə tɛ njwə faŋ vi njɔ' yizii yifinə maa ŋo' yɔ, faŋ wə kee kii nə yizii yɔ me, kii she' wuu məfi.»

Njwa'lə tɛ nshəŋtə vii Kristo fi shi Tiateyra

¹⁸ Njɔ' njwa'lə, tɔŋ tɛ nshiinji Nwi faŋ njwə lùu shi Tiateyra, njɔ' laa lee, «Wee Nwi faŋ si ghi bii yaa wisə, ghuu ghi luu yaa bwey bay faŋ vi fuusə fi taa bi' ndaa-din laa, ¹⁹ «Mə kɔ' kii nə vənu və, baa nə njkawə yə, faŋ a kaw vii shɔ nə. Mə kii faŋ a nùŋ fwi yə maa mə, gəŋtə vii ŋi', jia fwi yə taa ŋi'. Mə baa kii laa a fa' vəfa' vəyan maa yighee ndwə, shɔɔ faŋ a nəə fa' maa yighee visi. ²⁰ Luu nə, nu mɔ' shɔ faŋ njkə kee bəw shee me. Nu kɔ lùu laa a biŋ Jezebel, wəzwi wi faŋ njwə gi laa yi lùu nshiinji-sɔghɔ, faŋ njwə deesə nu ki tɛ vii, bwe'sə vii vəŋ, vəŋ to' tii vək'i, zi vətɔ faŋ vi fe' vənwi vədayday shɔ nə. ²¹ Mə nə kɔ yighee tɛ njwə maa məkwiinə fwi yi. Luu nə, njwə kee biŋ maa məkwiinə me, yuu me'tə nu sakə faŋ njwə yisə nə me. ²² Ninin, mə taa mɔ' njwə fuu fwan nə za, ghɔ vi vii mbiə faŋ ghɔ vi vəŋ shi nə, vəŋ ye ŋi' faŋ nyə shɔɔ wutə. Mə taa yisə ninin, faŋ vəŋ kee kwiinə fwisə vəŋ, mè'tə vənu vəbwəvə faŋ ghɔ vi vəŋ yi nə me. ²³ Mə taa zwilə vəŋ vi. Ninin laa vəməshəŋtə və vii Nwi vənsə taa kii laa mə lùu wə ntia faŋ mə kii nə mbi'tə vii, baa nə nu njkiə faŋ vəŋ kəə. Mə taa ndɔ' wə tɛ me wə she' maa nu njkiə faŋ njwə nə yisə. ²⁴ Gə fi maa viŋ, bətə vii fi shi Tiateyra, faŋ viŋ kee biŋ nu kɔ me, mə kee taa kɔ nti yiday tɛ viŋ me, bu' laa viŋ kee kii nə ŋi' nu njyɔ' Satan kɔ me, faŋ vii mbii-wə gisə laa vəŋ kii nə ŋi' nu nə. ²⁵ Mə gi tɛ viŋ she' laa viŋ ki jia nu njkiə faŋ njkə lùu ghɔ viŋ nə, gə kɔ tɛ shi njkiə faŋ mə ndɔ jwi.

²⁶ Wə ntiə faŋ ɲwə jia nu kaŋ, kee mètə me, gə kə maa vəndwə, buu mə ndo kə wutə məso' vɪ tətɔŋ fu tɛ ɲwə. ²⁷ ɲwə so' vəŋ nə mbay bwey, nye'tə vəŋ yaa shɔ' vənti. ²⁸ (Mə ndo wutə kɔ tɛ ɲwə,) she' faŋ Tii ɲwaa nə kɔ shee nə. Mə baa kə fəjwiŋ fi taa nshia-ndoo-mbisi tɛ ɲwə nizi.»

²⁹ Wə faŋ ɲwə kii tuulə ghi zɔ, ɲwə zɔ nu ɲkiə faŋ Zwitə Ley Nwi gi tɛ vəməshəŋtə və vɪ Nwi!»

ɲwə'lə tɛ nshəŋtə vɪ Kristo fi shi Sardis

3 ɲyɔ' ɲwə'lə, tɔŋ tɛ nshiiŋii Nwi faŋ ɲwə lùu shi Sardis, ɲyɔ' laa lee, «Wə ntiə faŋ vəzwitə və Nwi kwatia nə məjwiŋ kwatia lùu ghɔ ɲwə nə, gi laa lee, «Mə kii nə vənu və. Vɪ gisə laa a bwey, tɛ ghɔ lùu ɲku fa. ² Yə nə fi mbweysə, kwàŋ wutə maa vɪ mbiə faŋ vəŋ kə ki kukə nə. Mə kee ta ye nu faŋ a yisə ɲkə baw yikə' Nwi kù'nə me. ³ Lumə faŋ nu Kristo nə jwi zì' ghɔ ghɔ, faŋ a nə zò nu kɔ nə. Niniŋ, kwiinə fwi yə, baa jia nu kɔ. A kee kaw ki shi nə yiki' me, buu mə taa ɲyɔ'tə jwi yaa ndo' maa yighee faŋ a kee yiki' laa mə taa jwi yì ghɔ me. ⁴ Luu nə, mə kii nə vəŋ-mbusə vɪ fi taa ɲwaa viŋ, shi Sardis, faŋ vəŋ kee bisə fwisə vəŋ nə nu bwə me. Yia vɪ vɪ vɔ ndo ki to' mɔ', mɔ' ɲjwisə fusə, bu' laa vəŋ kù'nə tɛ Nwi. ⁵ Wə ntiə faŋ ɲwə tɛŋŋə, wè' maa nu kaŋ, ki ghɔ' nu bwə, buu vɪ ndo mɔ' ɲjwisə fusə maa ɲwə. Mə ɲyɔ' yizii yi taa ɲwə'lə məbwey vəlwan, kee ndo baa ndiisə me. Mə biŋ yizii yi visi Tii ɲwaa, baa nə visi nshiiisə-ɲiisə Nwi.»

⁶ Wə ntiə faŋ tuulə ghi lùu shɔ, zɔ nu ɲkiə faŋ Zwitə Ley Nwi gisə tɛ vəməshəŋtə və vɪ Nwi!»

ɲwə'lə tɛ nshəŋtə vɪ Kristo fi shi Filadelfia

⁷ ɲyɔ' ɲwə'lə, tɔŋ tɛ nshiiŋii Nwi faŋ ɲwə lùu shi Filadelfia laa, «Wə ntiə faŋ ɲwə bàw shilə, baa luu ɲkee wuu yinsəŋ, faŋ ɲkwa fwàŋ Deyvid lùu ghɔ ɲwə nə, faŋ ɲwə ɲa'sə, ka' wə kee fəŋ me; ɲwə fəŋ, ka' wə kee ɲa'sə me. ɲwə gi laa lee, ⁸ «Mə kii nə vənu və. Ye mɔɔ, mə ɲa'sə shuufwə, me'tə zizi tɛ ghɔ, ka' wə kee baa fəŋ me. Mə ɲa'sə tɛ ghɔ niniŋ nə, bu' laa wutə kə lùu kətiti'. Luu nə, a jia yigisə nyaa, kee twèy mə me. ⁹ Zɔ nu ɲkiə faŋ mə taa ki yisə maa vɪ vɪ fi taa ɲii nshəŋtə Satan, faŋ vəŋ gisə laa vəŋ lùu vɪ Jus nə, kee bee lùu me, sii luu ba. Mə taa yisə vəŋ jwi ye ghɔ, tɔŋ vətɔ vəyəə vəŋ nsi visi ghɔ, taa ki kii laa mə kaw ghɔ. ¹⁰ Mə yisə niniŋ bu' laa a jia nu kaŋ faŋ ɲkə kə wutə tɛ ghɔ maa məjia fwi yə taa ɲi'. Niniŋ, mə ndo gəŋtə ghɔ nizi maa yighee ɲjyə faŋ nu məbwe'sə vɪ ndo fuu taa mbi yinsə maa məmɔŋ vɪ vənsə. ¹¹ Mə taa yasə jwi. Jia nu ɲkiə faŋ ɲkə lùu ghɔ ghɔ, laa ki wə fi vəkeynə və me.

¹² Wə ntiə faŋ ɲwə jia fwi yi, kee mètə nu Nwi me, buu mə ndo tə ɲwə maa ntɔŋ ɲii Nwi, ɲwə kee baa fùu fi maa shəŋ kɔ taa ɲii Nwi me. Mə ndo ɲyɔ' yizii Nwi ɲwaa maa ɲwə, baa nə yizii shi Nwi ɲwaa, faŋ lùu shi Jerusalem kəfikə, faŋ ɲkə ndo si' fi taa yizɔ, fi ghɔ Nwi ɲwaa, si' jwi nsi, baa ɲyɔ' yizii yifinə nyaa maa ɲwə nizi.»

¹³ Wə ntiə faŋ tuulə ghi lùu shɔ, ɲwə zɔ nu ɲkiə faŋ Zwitə Ley Nwi gisə tɛ vəməshəŋtə və vɪ Nwi!»

ɲwə'lə tɛ nshəŋtə vɪ Kristo fi shi Laodosia

¹⁴ ɲyɔ' ɲwə'lə, tɔŋ tɛ nshiiŋii Nwi faŋ ɲwə lùu shi Laodosia, ɲyɔ' laa lee, «Wə ntiə faŋ ɲwə go'sə yighee mu' nə, ɲgwə faŋ ɲwə nə ku bu' nu yinsəŋ ki, nə ɲwə faŋ ɲwə nə shɔɔ visi, buu Nwi taa bɔŋ mbi, gi laa lee, ¹⁵ «Mə kii nə ɲjiinə yə; a kee yiyoona me, kee nindɔŋ me. ɲkə nə bàw laa a yoonə, ti'nə me ndɔŋ. ¹⁶ Niniŋ, faŋ a luu nintəŋ nə, kee nindɔŋ me, kee yiyoona me, mə taa tu ghɔ fi shuu mə. ¹⁷ A gisə laa a lùu tii ka, baa gù mfu', kee bəə fa me. A kee bee kii laa a lùu mbəə faŋ ɲwə bəə gəŋsə nə məntɔŋ-bwaŋŋə Nwi me. A luu wuu si fisə, baa lùu nə ntɔŋ. ¹⁸ Mə tɛsə ghɔ laa a ywan goolə fi ghɔ mə, faŋ vɪ twàŋ taa wi, ɲwə ley. Niniŋ laa a gu mfu'. Bàw a ywan ɲjwisə fusə fi ghɔ mə, ki mɔ' laa a kee ki du' nə ntɔŋ si vɪ, tɔ kə di me. Ywan fɔ si fisə fi ghɔ mə, wiŋsə si ghə shɔ, yuu ki yə nə vədi'. ¹⁹ Mə so' vɪ mbiə faŋ mə kaw vəŋ, saŋ vəŋ, laa vəŋ kwiinə fwisə vəŋ. Niniŋ, yasə kɔ'lə kwiinə fwi yə! ²⁰ Viŋ zɔ! Mə luu shuufɔ viŋ, bu'tə. Wə faŋ ɲwə zɔ gi nyaa, ɲà'sə shuufɔ wi shee, buu mə taa ɲii shɔ, yə ɲwə, yia ɲwə zi, mə zi yia ɲwə.

²¹ Wə ntiə faŋ ɲwə jia fwi yi, kee mètə nu Nwi me, she' faŋ mə nə jia fwi nyaa nizi, zi' tɛ shi yiku nə, buu mə ndo biŋ laa yia ɲwə du' fuu ɲkaw mə, ki so' mbi mɔ', she' faŋ yia Tii ɲwaa du' fuu ɲkaw ɲwə, ki so' nə.»

²² Wə ntiə faŋ ɲwə kii tuulə ghi zɔ, ɲwə zɔ nu ɲkiə faŋ Zwitə Nwi gi tɛ vəməshəŋtə və vɪ Nwi!»

Faŋ ɲɔŋ nə yè Nwi fuu ɲkaw Nwi yizɔ

4 Yɪŋkii ki shɔɔ, mə ye shuufɔ mɔ' ɲa'nə maa məŋii taa yizɔ, baa zò gi wə ghɔ faŋ mə nə fɔŋ zò yighee visi nə, nyə baa gi shee ɲkee yaa yisaw, laa lee, «Ko' jwi feenə, mə də nu ɲkiə faŋ ɲkə taa gay maa yighee yiba tɛ ghɔ.» ² Zwitə Nwi gwəkə gù maa mə, mə ye ɲkaw yizɔ faŋ nə luu ɲkaw məso' mbi. Wə du' fuu ɲkaw kɔ. ³ Gə fi maa wə ntiə faŋ ɲwə nə du' fuu ɲkaw kə nə, a ndeynə ɲwə, ɲwə finə yiwey yifəŋŋə nə yifusə nə yibaynə, tɛ kulɔŋ kia ɲkaw kɔ, a yiye ɲkə finə ɲo' yind-wa'lə. ⁴ Vəŋkaw və wutə vəmɔ' ɲjcsə-yishwe muu-mbɔɔ kia ɲkaw kɔ, vɪ taa ɲjcsə-yishwe muu-mbɔɔ du' fuu vəŋkaw vɔ, mɔ' ɲjwisə fusə maa vəŋ, bəe təso' tə goolə tɔ vəŋ. ⁵ Yibay bwələ fi maa ɲkaw kɔ, gisə baa luu fùu fi fuŋ nizi, nə gi yimɔ' faŋ nyə duŋ yaa yibay. Təki' təmɔ' kwatia nə luu visi ɲkaw kɔ, bee fi fuŋ. Lùu vəzwitə və Nwi kwatia. ⁶ Visi ɲkaw kɔ, fa mɔ' nə luu shɔ yaa mamuu, bee yaa ɲwə'lə məye si. Vətɔ vəbweyvə vəmɔ' yishwe nə du' mbi ɲkaw kɔ, kia ɲkaw kɔ, nə si yan maa vətɔ vəbweyvə vɔ fi visi nə fi yiba. ⁷ Vətɔ vəbweyvə vɔ nə finə nyaasə səmɔ'. ɲjyə visi nə finə bikəə. ɲjyə faŋ nyə be'sə finə mbaw. ɲjyə faŋ nyə baa be'sə lwesə sətia, yikə' yi finə yikə' wə. ɲjyə faŋ nyə be'sə lwesə yishwe kə' yaa mbu'. ⁸ Nyaa tɛ me nyaa fi taa nyaasə sɔ yishwe nə, nə kii ghalə ntɔfə, nə si vəŋ lwan fi fu nə fi taa tey yi. Nsə gisə vətɔ' nə shishwi, kee shishia me,

gisə laa, «Məley, məley, məley lùu tita Nwi Nshəw-mbi. Nwə nə luu shə yighee visi, baa lùu shə ndee, ndo jwi maa yighee yiba nizi.»

⁹ Vəto vəbweyvə vó nə bəhsə Nwi niniŋ, kò feenə nə məbwaŋ tɛ Nwi faŋ ɣwə nə dù' fuu ɣkaw kó nə, faŋ ɣwə lùu wuu bwey, gò'sə yighee mu'. Yighee tɛ me yighee faŋ vətə vəbweyvə vó nəə bəhsə Nwi niniŋ nə, ¹⁰ vii taa vó njəwə-yishwe muu-mbəkə nə, nəŋ nsi visi wə ntia faŋ ɣwə nə dù' fuu ɣkaw kó nə, bəhsə ɣwə faŋ ɣwə lùu bwey maa vəshi və mbi və vəshə, ndo go'sə yighee mu' nə. Vəŋ sho'tə təsə' fi tə vəŋ, mɔ' visi ɣkaw kó, gi laa, ¹¹ «Tita, Nwi wia, a kù'nə tɛ ka' vətə vəshə ki bəhsə ɣhə, kò feenə tɛ ɣhə. A kii wutə kəshə, fənə nə bəŋ ɣhə bəŋ vətə vəshə. Mbə nə fùu taa mbi, ki nii lùu shə, bu' faŋ nə gi ɣhə niniŋ.»

Nu ɣwa'lə faŋ kəŋ vəlay vəmó' lùu fuu yi kwatia

5 Mə ki ye, yə ɣwa'lə mó' ɣhə wə ntia faŋ ɣwə nə dù' fuu ɣkaw kó nə, ɣwə jia maa kwiŋ ma'nə wi, tɛ vi nyc' tey wi nə yiba yi, tə kəŋ vəlay vəmó' fuu yi kwatia. ² Mə ye niniŋ, ki nii yə nshiiŋii Nwi we' mó'. Nwə gi ɣkee nə gi yisha'sə laa, «Ku'nə ndə maa məŋa'sə ɣwa'lə ɣhə, sho' vəlay vi?» ³ Nwə gi niniŋ, tuu wə nə kee lùu shə faŋ ɣwə kù'nə maa məŋa'sə ɣwa'lə ɣhə ndeynə me. Wə nə kee lùu shə yizə me, kee lùu shə shi nsi me, kee lùu shə ɣi' nsi me, faŋ ka' ɣwə ɣa'sə ɣwa'lə ɣhə ndeynə me. ⁴ Mə gwia didi' faŋ vi kee yə tuu wə mu' faŋ ka' ɣwə ɣa'sə ɣwa'lə ɣhə ndeynə me. ⁵ Wə mu' fi taa ɣwaa vii taa vó faŋ vəŋ nə dù' yifi nə, gi tɛ mə laa, ki mə baa gwia me. «Ye məw, bikəə wì faŋ ɣwə fùu fi ɣi' ɣii Juda, wee wee fwəŋ Deyvid, ɣhə' vənu vəshə. Ka' ɣwə ɣa'sə ɣwa'lə ɣhə, shò' vəlay vi kwatia nə.»

⁶ Mə ki nii yə wə faŋ ɣwə lùu yaa wee-bi-njii faŋ ɣwə tɛŋ nintəŋ ɣwaa vəŋkaw vó, tɛ vətə vəbweyvə vó yishwe nə vii taa vó kia ɣwə, bi yó kə' yaa vi nii zizwi, ndaw si nə luu shə kwatia, nə si ghi kwatia. Luu ɣkee vəzwitə və Nwi kwatia faŋ ɣwə tɛŋ, mbə gə maa vəshəŋ vəshə fi taa mbi. ⁷ Bi yó jwi, fi ɣwa'lə ɣhə fi ɣhə wə ntia faŋ ɣwə dù' fuu ɣkaw kó nə, fi maa kwiŋ ma'nə wi. ⁸ Nwə jwi fi niniŋ, vətə vəbweyvə vó yishwe nə vii taa vó njəwə-yishwe muu-mbəkə gu nsi visi ɣwə, tɛ wə ki kii ndəə-nti, wə ki kii ndəə-nti, baa nə vəkay faŋ vi naysə nə goolə, nə vətə lwəŋ taa tey yi, luŋsə baw baw. Vətə və luŋsə vó lùu məshə'tə Nwi, faŋ vii ley Nwi nə shò'tə Nwi shə nə. ⁹ Vəŋ nə zwə nyay yifi laa, «A kù'nə maa məfi ɣwa'lə ɣhə, sho' vəlay vi, bu' laa a nə biŋ vi zwi ɣhə, a ku, ywəŋ vii nə mənshi mə, yisə vii fi maa təkkuu tə vii təshə, nə təghəŋ təshə, nə fi maa ɣgwisə vii vəshə, nə fi maa məshi mənshə, lùu vii Nwi. ¹⁰ A baytə vəŋ maa yifwəŋ Nwi, vəŋ gu vii məfe' Nwi nizi, ndo ki sɔ' shi nsi.»

¹¹ Mə baa ki ye, yə nshiişə-njişə Nwi səyaŋ, faŋ nsə kia ɣkaw kó, nə vətə vəbweyvə vó nə vii taa vó, nwaa vəŋ nə luu ɣkəŋsə ɣkəŋsə, nə vəmalia vəmalia. Mə ki nii zò gi vəŋ. ¹² Vəŋ gi ɣkee nə gi yisha'sə laa, «Bi njyə faŋ vi nə zwì tə vii nə, kù'nə maa məzi yifwəŋ yi, nə yik-walə Nwi, baa nə yitəfə, nə wutə. Bəw vi ki kə feenə tɛ ɣwə, bəhsə ɣwə, shə'tə ɣwə!»

¹³ Mə baa ki nii zò vətə vəshə faŋ Nwi nə bəŋ, mbiə faŋ mbə lùu yizə, nə mbiə faŋ mbə lùu shi nsi, nə mbiə faŋ mbə lùu taa mamuu, ɣkee vətə vəshə faŋ mbə lùu shə nə, mbə gi laa, «Nsiŋ ki shə'tə Nwi faŋ ɣwə dù' fuu ɣkaw, nə bi-njii yó, kə feenə tɛ vəŋ, bəhsə vəŋ. Vəŋ ki sɔ' nsiŋ maa vəshi və mbi vəshə, kee kii ki me.»

¹⁴ Vətə vəbweyvə vó yishwe nə, gi laa, «Nkə lùu niniŋ.» Vii taa vó nəŋ nsi, ki bəhsə Nwi.

Faŋ Yeso Kristo nə shò' vəlay ntəfə

6 Mə baa ki nii yə faŋ bi-njii yó sho' mfəŋ lay fi maa vəlay vi kwatia nə, baa zò faŋ wə mu' fi taa ɣwaa vətə vəbweyvə vó yishwe nə, tii laa, «Jwi!» Gi yi nə duŋ yaa yibay. ² Mə ndeynə, yə nyaa-yiko' yimó' yifusə fuu, wuu məko' wi jia yiqwiŋ, bəe yisə' tə ɣwə yaa shwenə wuu məghə' yighaw, fùu niniŋ yaa wuu məghə' yighaw, gə kɛ ɣhə' yighaw.

³ Yiqkii ki me, ɣwə baa ki sho' lay mó', lwesə vəlay vəbəkə. Wuu mó' fi taa ɣwaa vətə vəbweyvə vó gi laa, «Jwi!» ⁴ Nyaa-yiko' yimó' ki nii fùu, faŋ nyə bəy laa bəə, fùu, tɛ vi nùŋ wuu ko' wi laa ɣwə ki ndisə mədu'-nyəŋ fi shi nsi. Vi nə kò ba' yighaw kwalə tɛ ɣwə. Nwə fuu yisə vii nə zwilə yiqwaa yivəŋ, vəŋ vəŋ.

⁵ Bi-njii yó ki sho' vəlay lwesə vətia, mə zə wuu mó' fi taa ɣwaa vətə vəbweyvə vó, ɣgwə lwesə vətia, gi ɣkii laa, «Jwi!» Mə ndeynə, yə nyaa-yiko' yifəŋ, wuu məko' wi jia kilo ɣhə ɣwə. ⁶ Mə ki nii zò gi wə fuu fi taa ɣwaa vətə vəbweyvə vó yishwe nə. Nwə gi laa, «Vi fiŋ kay bee maa ɣkaŋ, nə say tia maa ɣkaŋ. Gə fi maa məlu' nə məŋgwə, ki kəŋ mbə me.»

⁷ Nwə sho' vəlay lwesə yishwe, mə zə gi wuu mó' fi taa ɣwaa vətə vəbweyvə vó, ɣgwə lwesə yishwe. Nyə gi ɣkii laa, «Jwi!» ⁸ Mə ndeynə, yə nyaa yiko' yimó' faŋ nyə nindəkə. Wuu məko' wi lùu yiku, shi yiku be'sə ɣwə. Vi gaasə vii fi taa mbi vəshəŋ yishwe, kò shəŋ kəmu' tɛ ɣwə, kò wutə tɛ ɣwə maa məndisə vəŋ nə ba' yighaw, baa nə jŋ, nə vəza, nə nyaasə bwəsə fi shi nsi.

⁹ Nwə sho' vəlay lwesə tee, mə ye vəzwitə və vii mbiə faŋ vi nə zwilə vəŋ bu' nu Nwi, nə bu' məbiŋ vəŋ faŋ vəŋ nə biŋ yizii Kristo ntee nə. Vəŋ du' ɣi' shəŋ məkə Nwi, ¹⁰ yümə nəŋay laa, «Tii mbi faŋ a bəw shilə, baa lùu wuu yinsəŋ, a ndə baa tay kəkə, buu sɔ' vii fi shi nsi, yuu kwanə vəŋ taa nsə' bu' laa vəŋ nə zwilə yia nə?» ¹¹ Vi ki nii kò njwi yimó' yifusə tɛ wə tɛ me wə fi taa ɣwaa vəŋ, nəysə tɛ vəŋ laa vəŋ shəŋ ɣwaa titi', gə kò tɛ yighee njyə faŋ nwaa vəŋ taa lwanə, faŋ vi ndə baa zwilə vəŋ-nshwi vəŋ, vii fa' Nwi, mbiə faŋ vi ndə baa zwilə vəŋ yuu vi nə zwilə viŋ nə.

¹² Mə ki ye, yə faŋ ɣwə sho' vəlay lwesə ntəfə, nsi ki nii nə'nə ɣkee nəŋay, shishwi faŋ yaa njwi faŋ vi bə nə nyuŋsə fəŋsə, ɣuu kiasə ki bibay yaa mənshi. ¹³ Məjwiŋ fi taa yizə fiŋkə nsi, yaa vətəŋ və tɛ faŋ mbə kee ta yibay me, yaa ki fiŋkə fi fuu tɛ faŋ fii shəw nəŋay, nə'sə tɛ kó. ¹⁴ Yizə shishəw yaa vi yaa ki kelə yighəŋ nə, bəhsə sənshə nə vəshəŋ və nsi ndə fi maa vəshəŋ vəvəŋ, shəŋtə gə. ¹⁵ Niniŋ, vəfwəŋ fi shi nsi, nə vii məsə' shi nsi, nə vətii və vəsoge', nə mfusə nə vəshi', nə vii vənshə, vəbu' nə vii faŋ vəŋ dù' tə vəŋ, gə ndənə taa təŋŋə

nə taa ŋo'sə fuu baŋsə, ¹⁶ gisə tɛ baŋsə nə yighɔsə laa, «Viŋ gukə maa yia, ndiə yia fi għo wə ntiə faŋ ŋwə du' fuu ŋkaw yizɔ nə, nə fi għo bi-njii yɔ, faŋ fwi yi shəsə nə, ¹⁷ bu' laa shi məshəsə kwalə vəŋ kù'nə maa məsɔ' mbi yinshə. Sii ka' tiŋ ndə yizɔ?»

Faŋ vi nə shwènə vii ŋkaŋsə waaghi' nə ŋkaŋsə njɔsə-yishwe muu-yinshwe fi taa ŋwaa vii Isirayl

7 Yinqii ki shɔɔ, mə ye nshiiisə-ŋjiisə Nwi yishwe, vəŋ du' mfaysə mbi yishwe, jia fi faŋ ŋkə jwi fi maa mfaysə mbi yishwe, laa ki fi baa shɔɔ fi fuu nsi me, ti'nə me fi fuu mamuu me, ti'nə me fi fuu tuu ti kəmu' me. ² Mə baa ki nii yè nshiiŋii Nwi mɔ', ŋwə fuu fi kwij ntɔŋ-shishwi nə lay Nwi, ŋwə lu' tɛ nshiiisə-ŋjiisə Nwi sɔ' yishwe nə, faŋ Nwi nə kɔ wutə tɛ vəŋ laa vəŋ bisə mbi nə mamuu. ³ Nshiiŋii Nwi yɔ gi laa, «Viŋ na', ki viŋ ta bisə mbi, nə mamuu, nə vətɛ me! Na', yia taa shwenə vii fa' Nwi via fi mbootɔ vəŋ.» ⁴ Vi naysə ki vii shee faŋ vi shwenə vəŋ nə lay Nwi kɔ mbootɔ vəŋ nə. Vəŋ nə luu vii ŋkaŋsə waaghi' nə ŋkaŋsə njɔsə-yishwe muu-yinshwe. Nə luu vii fi taa məshi mə Isirayl mənshə. ⁵ Vi nə shwènə vii ŋkaŋsə njɔsə-bɔɔ fi taa ŋwaa vii Juda, nə fi taa ŋwaa vii Ruubən ŋkaŋsə njɔsə-bɔɔ, nə fi taa ŋwaa vii Gad ŋkaŋsə njɔsə-bɔɔ, ⁶ nə fi taa ŋwaa vii Asha ŋkaŋsə njɔsə-bɔɔ, nə fi taa ŋwaa vii Naftali ŋkaŋsə njɔsə-bɔɔ, nə fi taa ŋwaa vii Manase ŋkaŋsə njɔsə-bɔɔ, ⁷ nə fi taa ŋwaa vii Simiɔn ŋkaŋsə njɔsə-bɔɔ, nə fi taa ŋwaa vii Levi ŋkaŋsə njɔsə-bɔɔ, nə fi taa ŋwaa vii Isakar ŋkaŋsə njɔsə-bɔɔ, ⁸ nə fi taa ŋwaa vii Zebulɔn ŋkaŋsə njɔsə-bɔɔ, nə fi taa ŋwaa vii Josef ŋkaŋsə njɔsə-bɔɔ, nə fi taa ŋwaa vii Benyamin ŋkaŋsə njɔsə-bɔɔ. Vi nə shwènə vii vɔ vənsə.

Faŋ vii Kristo fi taa mbi yinshə tiŋnə visi Nwi għo Yeso Kristo

⁹ Yinqii ki shɔɔ, mə ki ye, yè ŋkee nwaa vii vəyaŋ, tɛ ka' wə kee say me. Vəŋ nə ndɔ fi taa məshi mənshə, nə təkūu tənsə, nə ŋgwisə vii yinshə, nə təghaŋ tənsə, jwi tiŋnə visi ŋkaw kɔ nə visi bi-njii yɔ, nə njwisə fusə səmə'sə maa vəŋ, nə vəshay və yitee għo vəŋ, ¹⁰ lu' nəŋay laa, «Nu məbweysə vii lūu nu Nwi wia, faŋ ŋwə dū' fuu ŋkaw məsɔ' mbi, għo bi-njii yɔ nə.» ¹¹ Nshiiisə-ŋjiisə Nwi sənshə tiŋnə, kia kenə kɔ, kia vii taa, nə vətɔ vəbweyvə vɔ yishwe nə, ki nii nɔŋ nsi visi kenə kɔ, tūŋ yitɔ yivəŋ nsi, bəŋsə Nwi, ¹² gi laa, «Lūu niniŋ. Nsiŋ ki bəŋsə Nwi, kɔ feenə tɛ ŋwə. Yitɔfə yinshə luu she' għo ŋwə. Məbwaŋ luu she' tɛ ŋwə. Ŋwə kwələ shɔɔ, kii wutə kənsə, ndɔ gɔ'sə yighee mu'. Ŋkə lūu she' niniŋ.» ¹³ Wuu taa mɔ' fi taa ŋwaa vii taa vɔ kiasə, gi shee laa, «Vii vè faŋ vəŋ mɔ' njwisə fusə nə, lūu vəndə? Vəŋ ndɔ fi fə?» ¹⁴ Mə gi tɛ ŋwə laa, «Tita ŋwaa, kii għo.» Ŋwə gi shee laa, «Lūu vii mbə faŋ vəŋ fūu fi taa ŋi' yiyaŋ, sɔ njwisə vəŋ nə mənshi mə bi-njii yɔ, yisə nsə ley, bu' faŋ vəŋ nə nūŋ fwisə vəŋ maa wə ntiə faŋ ŋwə nə kù tɔ vəŋ nə. ¹⁵ Lūu ŋi' nu ŋkiə faŋ ŋkə yè laa ka' vəŋ tiŋnə visi ŋkaw Nwi, ki fa' tɛ ŋwə taa ŋii Nwi vətɔ' nə shishwi. Wə ntiə faŋ ŋwə dū' fuu ŋkaw məsɔ' mbi nə,

jè vəbee vi, shītə vəŋ shɔ. ¹⁶ Jiŋ kee baa za vəŋ me, fwisə vəŋ kee yɔŋ me. Shishwi kee baa bee ndɔŋ didi' tɔ vəŋ, yisə vəŋ bwa me. ¹⁷ Lūu niniŋ bu' laa bi-njii yɔ, faŋ ŋwə lūu nintəŋ kenə kɔ nə, taa ki shiinə vəŋ, ndi vəŋ, gè nə vəŋ yi kɔ'-fi-nsi faŋ muu mə məbwey fūu fi fuŋ. Nwi baa tɔŋsə mənsi fi si vəŋ laylay.»

Faŋ Yeso Kristo sho' vəlay lwesə kwatia

8 Bi-njii yɔ ki nii shɔ' vəlay lwesə kwatia, vədi' gwəkə shinə fi yizɔ, tày maa kuŋtə yighee.

Faŋ nshiiŋii Nwi jwi nə məshɔ'tə vii Nwi visi Nwi

² Mə ki ye, yè nshiiisə-ŋjiisə Nwi sɔ' kwatia, faŋ vəŋ tiŋnə visi Nwi, vi kɔ təsaw tɛ vəŋ kwatia. ³ Nshiiŋii Nwi yimɔ' jwi, tiŋ yi shəŋ mətwaŋ vətɔ tɛ Nwi, nə kay goolə maa mətwaŋ vətɔ tɛ Nwi għo ŋwə. Vi kɔ vətɔ vəyaŋ tɛ ŋwə maa mətwaŋ, mbə luŋsə bəw tɛ Nwi, laa ŋwə ku'sə maa vəməshɔ'tə Nwi mbə faŋ vii ley Nwi nə shɔ'tə Nwi shɔ nə. Ŋwə jwi nūŋ kay kɔ fuu shəŋ mətwaŋ vətɔ tɛ Nwi, faŋ vi nə bɔŋ nə goolə nə. Ŋkə nə luu visi kenə kɔ. ⁴ Nshiiŋii Nwi yɔ twəŋ vətɔ vəlunɔsə vɔ, fəndi' fuu, kɔ' zi' visi Nwi, għo məshɔ'tə fi għo vii ley Nwi faŋ vəŋ shɔ'tə Nwi shɔ nə. ⁵ Nshiiŋii Nwi yɔ ki nii jia kay kɔ, kwəŋ wisə taa tey yi, ŋwə lwaŋ. Ŋwə ndi, tūŋ shi nsi, yibay bwələ shi nsi, dūŋ, yumə fuu, nsi nə'nə. ⁶ Nshiiisə-ŋjiisə Nwi sɔ' kwatia, faŋ təsaw kwatia nə luu għo vəŋ nə, ki nii lɔtə ŋwaa maa mətaw.

Faŋ nshiiisə-ŋjiisə Nwi ntɔfə taw təsaw

⁷ Mfɔŋ nshiiŋii Nwi ki nii taw yisaw, wey nə wisə fuu, wəsə nə mənshi, fiŋkə nsi, kuŋtə shi nsi kəmu' kii, mè, go' vəkunɔtə vəbɔɔ, kuŋtə shəŋ vətɛ kii kəmu', go' vəbɔɔ, təgay kii tənsə.

⁸ Nshiiŋii Nwi be'sə səbɔɔ, taw yisaw yi. Vi tuŋ ŋkee fa mɔ' kəkwalə, yaa ŋkee nshə-baŋ, wisə nə kii fi fuŋ, ŋkə fiŋ taa mamuu, waytə mamuu kiasə gù mənshi.

⁹ Waytə kəmu' fi taa vəwaytə vətɔ vəbweyvə vətia fi taa mamuu kukə, way kəmu' fi maa ki vəbay fi taa muu bi.

¹⁰ Nshiiŋii Nwi lwesə sətia taw yisaw yi, ŋkee fəjwiŋ fəkwalə faŋ mfə kii yaa wisə, fiŋ fi taa yizɔ fuu waytə muu kəmu' fi taa vəwaytə və muu vətia, baa fiŋ fuu vəkɔ'-fi-nsi nizi. ¹¹ Yizii fəjwiŋ fɔ lūu Məlun. Waytə kəmu' fi taa vəwaytə və muu vətia kiasə ki bibiŋ. Vii vəyaŋ faŋ vəŋ nə nū muu mbɔ kukə, bu' laa mbə kiasə ki bibiŋ.

¹² Nshiiŋii Nwi lwesə yishwe taw yisaw yi, way kəmu' fi taa vəway və shishwi vətia, nə way ŋuu kəmu', nə way məjwiŋ kəmu' fəŋ. Niniŋ laa waytə kəmu' fi taa vəwaytə məbee vəŋ vətia ndi, way kəmu' fi taa vəway vətia fi maa shi kee kii məley me. Way fu vətɔ' kəmu' gu she' niniŋ, kee baa kii məley me.

¹³ Mə ki nii ye, baa zɔ mbu' mɔ' nə viilə fi taa yizɔ, lu' nə gi yi nəŋay laa, «Wee, wee, wee, ŋkə ndɔ bi tɛ vii fi taa mbi faŋ bətə nshiiisə-ŋjiisə Nwi sətia ndɔ jwi taw yisaw vəŋ.»

9 Nshiiŋii Nwi lwesə tee ki nii taw yisaw yi, mə ye fəjwiŋ faŋ mfə fiŋ fi taa yizɔ nsi, vi kɔ ŋkwa wee-

nsi yibay tē ħwə. ² Ħwə ħa'sə wee-nsi yibay ħhó, fəndi' fuu fi fuŋ yaa ħkee fəndi' fi taa bi' ndaa kwalə. Fəndi' fš fəŋsə shishwi, baa fəŋsə fi. ³ Ħweysə fuu fi taa fəndi' fš, ħù fuu nsi, vi kə wutə tē nsə yaa wutə vəŋaa vək-walə. ⁴ Vi naysə tē nsə laa ki nsə bisə təgay fi shi nsi me, ti'nə me fa faŋ ħkə tita yaa vətə me, laa nsə ki ħə she' maa vii mbia faŋ vəŋ kee kii shwenə Nwi mbootə vəŋ me. ⁵ Vi nə baa naysə laa nsə yinə vii maa yinuu tee, luu nə, kee zwilə vəŋ me. Ħji' nŋyə faŋ nsə kə tē vii nə, lùu yaa nŋyə vəŋaa vəbwəvə faŋ mbə yaa ki tələ vii nə. ⁶ Ndc luu maa vəshi vó, wə ki kəə ku, kee ye yiku me. Vii ki kəə laa vəŋ kukə, yiku nŋiŋ fi yi vəŋ. ⁷ Ħə fi maa ħki'nə ħweysə sš, nsə nə lùu yaa nyaasə-ko'sə, faŋ nsə lōotə ħwaa maa məgə yighaw. Fa mš' nə luu shə maa yitə yivəŋ yaa yisə' vəfwəŋ, faŋ vi naysə nə goolə. Təkə' təvəŋ luu yaa ntə vii. ⁸ Nyuŋsə tə vəŋ ħhi' yaa nyuŋsə tə vəkə, ħi' vəŋ luu yaa ħi' bikəə. ⁹ Vəŋ mš' nŋwi yighaw faŋ vi ta shuu nŋyo' wi nə bwey. Ħhalə ħhi ħisə yaa vəkəalə vəyanəvə faŋ vi shùŋ ħi' nyaasə-ko'sə, nsə nə sunŋ, ħə yighaw. ¹⁰ Nsə nə kii nsaysə yaa vəŋaa vəmš', baa nə mətələ vəŋ. Wutə məndiəsə wə maa yinuu tee luu she' taa nsaysə vəŋ. ¹¹ Fwəŋ ħweysə sš nə luu tii wee-nsi bay. Yizii yi maa ħhaŋ Ħibru lùu laa Abadən; yizii yi maa ħhaŋ Griis lùu laa Apłiħn, faŋ lùu laa wuu məbisə. ¹² Nininŋ, mfəŋ ħi' nə shə, ħhee ħi' baa ħə' bə.

¹³ Nshiiŋii Nwi lwesə ntəfə, taw yisaw yi, mə zə ħi yimš' fuu fi maa təsaw yishwe faŋ ntə nə luu mbii shəŋ məkə Nwi faŋ vi nə bəŋ nə goolə nə, visi Nwi. ¹⁴ Ħi yó ħi tē nshiiŋii Nwi lwesə ntəfə faŋ ħwə kii yisaw yó laa, «Ke'tə kuu fi maa nshiišə-ŋiisə Nwi si yishwe faŋ vi nə shùŋnə vəŋ shuu muu məkwalə mə Yufreytis.»

¹⁵ Nininŋ, vi ke'tə nshiišə-ŋiisə Nwi sš yishwe, faŋ vəŋ nəə ki' yighee vəŋ, nə shi vəŋ, nə ħuu vəŋ, nə ħu' vəŋ maa məfuu, zwilə way kəmu' fi taa vəway və vii fi taa mbi vətia. ¹⁶ Nwaa vii məko' nyaasə fi shuu yighaw vəŋ nə luu ħkaŋsə yighuŋ, vəshəŋ ħkaŋsə yighuŋ ħhee bə. Lùu faŋ mə nə zə ki vəŋ nə. ¹⁷ Ħki'nə nyaasə ko'sə sš nə vii məko' vó faŋ mə nə ye nə, nə lùu tē nee: nŋwisə yighaw nə luu maa vəŋ faŋ vi naysə nə bwey, səmə' luu səbay yaa wisə, səmə' luu səndəklə yaa yizə, səmə' luu yaa ħkwilii bay. Yitə yi nyaasə ko'sə sš luu yaa yitə yi bikəə. Wisə nə fəndi' baa nə lumə bwə faŋ ħkə zwilə vii nə fùu fi shuu nsə. ¹⁸ Vətə və ħi' vó vətia, faŋ mbə nə fùu fi shuu nyaasə sš nə, faŋ nə luu wisə nə fəndi' nə solfa nə, zwilə nwaa mu' fi taa yinwaa yi vii yitia, mə'tə yinwaa yibə. ¹⁹ Wutə nyaasə sš luu shuu nsə, baa nə nsaysə vəŋ. Nsaysə vəŋ luu yaa zəšə, nə vətə vəvəŋ shə, tē ka' vəŋ ndiə wə shə.

²⁰ Betə vii faŋ kəŋ ħi' ħhó kee zwilə vəŋ nə me, kee bee kwiinə fwisə vəŋ me, kee mə'tə vənu vəbwəvə vəŋ faŋ vəŋ nəə yisə nə ħhə vəŋ nə me, ki bəbəŋsə vəzwitə vəbwəvə nə vənwi vədayday faŋ vəŋ nə fia fi maa goolə, ti'nə me fi maa tiəŋ, ti'nə me fi maa bwey bay, nə mbia faŋ vi nə shwə fi maa ħo'sə, nə mbia faŋ vi nə shwə fi maa fəŋkə'. Vəŋ bəŋsə vətə vó faŋ mbə klə kee yiyenə me, kee zizə me, kee tito' me. ²¹ Vəŋ kee

bee kiasə fi maa nu bwə vəŋ me, ti'nə me fi maa nu ħay me, ki zizwilə vii, tii vəkə, shaw vətə.

Faŋ nshiiŋii Nwi nə kə ħwa'lə tē ħn laa ħwə kwə

10 Mə baa ki ye, yə nshiiŋii Nwi yikwalə yimš' si' ħwi fi yizə, mš' mbə' maa ħwə yaa nŋwi, nə kulunŋ tə ħwə. Yikə' yi nə bee yaa shishwi, fəŋ ħhi luu yaa vətwe' və wi. ² Ħwə ħia wee-ħwa'lə ħhə ħwə, faŋ vi ħa'sə. Ħwə tə ħhuu ki kəma'nə fuu mamuu, tə ħkə kwir ħkwii fuu nsi, ³ yumə ħkee nəŋay yaa bikəə yaa ki yumə. Faŋ ħwə nə yumə nininŋ nə, yibay bwələ ħhee kwatia, bəŋsə tē ħwə. ⁴ Yibay bwələ ħhee kwatia nininŋ nə, mə'tə, mə kəə nŋyo' nu ħkiə faŋ nŋyə ħi, zə ħi wə ħi fi taa yizə laa, «Ndiə nu ħkiə faŋ yibay nii bwələ ħhee kwatia, ħi nə. Ki nŋyo' me!» ⁵ Nshiiŋii Nwi yó faŋ mə nə ye ħwə faŋ ħwə nə tii fuu mamuu baa nə nsi nə, sha'sə kwir ma'nə wi yizə, ⁶ lē'tə yizii wə ntia faŋ ħwə ħə'sə yighee mu' nə, faŋ ħwə nə bəŋ yizə nə vətə mbia faŋ mbə lùu tey yi, nə nsi baa nə vətə mbia faŋ mbə lùu fuu yi, baa nə mamuu ħhə vətə mbia faŋ mbə lùu tey yi nə, ħwə li'tə laa, ki məbetə baa lùu shə me. ⁷ Ndc luu maa vəshi mbia faŋ nshiiŋii Nwi, nŋyə lwesə kwatia, ndə taw yisaw yi, buu Nwi metə vənu vəshə faŋ ħwə nə ndiə fi ħhə vii nə. Mbə taa ħay, fəynə maa ntəŋ yiyə Nwi faŋ Nwi nə fi'tə tē vii fa' vi, faŋ lùu nshiišə-ŋii səħhə nə.

⁸ Ħi wə nŋyə faŋ mə nii zə fi yizə nə, baa ki ħi tē mə laa, «Ħə fi ħwa'lə ħhó, faŋ vi ħa'sə nə, faŋ ħwə lùu ħhə nshiiŋii Nwi yó nə, faŋ ħwə tii fuu mamuu, baa nə fuu nsi nə.» ⁹ Mə ħə yi nshiiŋii Nwi yó, ħi tē ħwə laa ħwə kə ħwa'lə ħhó shee. Ħwə ħi tē mə laa, «Kə, kwə! Ħwa'lə ħhó taa biŋ fi taa nŋyo' ħhə, luu nə, sisi'sə fi shuu ħhə yaa zəšə.» ¹⁰ Mə fi wee-ħwa'lə ħhó fi ħhə nshiiŋii Nwi yó, kwə. Ħwə si'sə yaa zəšə fi shuu mə. Luu nə, faŋ mə nə kwə mətə, ħwə nə bəbiŋ fi taa nŋyo' mə.

¹¹ Vi baa ki nii naysə shee laa mə ndə ħha ki fi'tə nu ħkiə faŋ Nwi kwəŋ taa shuu mə nə, tē nŋwisə vii vəyanŋ, nə məshi məyanŋ, nə təħhaŋ təyanŋ, nə vəfwəŋ vəyanŋ.

Faŋ vii məfi'tə nu Nwi vəbə nə fùu

11 Vi ki nii kə mfi' shee yaa yiginŋ, ħi shee laa mə ndə yizə, fi' nŋii Nwi yikwalə, nə shəŋ məkə Nwi, nə vii mbia faŋ vəŋ shə'tə Nwi yifi. ² Luu nə, mə'tə nin-təŋ fu faŋ ħwə ħia nŋii Nwi nə, kee fi' me, bu' laa Nwi kə tē vii tətəŋ fu. Vəŋ taa ki je'tə shi Jerusalem, faŋ nə luu shi ley tē Nwi nə, maa təŋuu nŋəšə-bə muu-yinshwe.

³ Mə taa yisə vii məfi'tə nu kəŋ vəbə ki ħisə nu ħkiə faŋ mə taa ki kwanŋ shuu vəŋ maa vəshi ħkaŋ nə yiwa yibə nə muu-ntəfə. Vəŋ ndə ki mš' nŋwisə məluŋ. ⁴ Vii məfi'tə nu kəŋ vó vəbə nə, lùu yaa vətə və məŋġwə vəbə, nə təkə' təbə faŋ ntə tii visi Ti-mbi. ⁵ Ki luu wə nə kəə ndiə vəŋ, buu wisə taa fuu fi taa shuu vəŋ, bisə vii mbeenə vəŋ. Nininŋ, wə faŋ ħwə taa kəə ħii maa məndiəsə vəŋ, vi taa zwi ħwə. ⁶ Nwi kə wutə tē vəŋ maa məfəŋ yizə laa ki yighuu si' maa vəshi mbia faŋ vəŋ fi'tə yigisə Nwi me, baa kə wutə tē vəŋ maa məkiasə muu fi shi nsi, mbə ħù mənshi, baa nə maa məkə ħi' shi nsi yighee tē me yighee faŋ vəŋ kəw. ⁷ Vəŋ ndə ki

metə maa məfi'tə yigisə Nwi niniŋ nə, buu nyaa njyə faŋ nyə ndo fuu fi taa wee-nsi-yibay, ndo tunj yighaw ghə vəŋ, ghə' vəŋ, zwilə vəŋ. ⁸ Vəŋku və ŋwaa vəvəŋ nɔŋ jiiisə shi Jerusalem, ŋkee taa shi kwalə ŋkiə faŋ vi nə bey tita vəŋ shə fuu fəŋkə' fə ŋki'sə nə. Niniŋ, vi ki tii shi kó nə Sodom, ti'nə me Ijip, (bu' faŋ ŋkə bi she' yaa məshi mbó.) ⁹ Vii mó' faŋ vəŋ ndo fi taa ŋgwisə vii vəŋshə, nə ŋjiinə vii vəŋshə, nə təghaŋ təŋshə, nə məshi mənshə, ye vəŋku vəvəŋ maa vəshi vətia nə bi', kee biŋ laa wə ndi ŋku vəŋ, gə təə me. ¹⁰ Vii fi taa mbi taa ki ŋaytə ŋkee didi' bu' yiku vii vó vəbɔɔ nə. Vəŋ ndo kə vətɔ tɛ vəliŋ vəvəŋ bu' laa vii vó vəbɔɔ faŋ nə luu nshiisə-ŋii sɔghə nə, yaa ki jwi nə ŋi' yiyaŋ tɛ vii fi taa mbi. ¹¹ Vəshi vó vətia ki shɔɔ, nə bi', zwitə məbwey ndo fi ghə Nwi, ŋii taa ŋwaa vəŋ, vəŋ ndo, tɛŋnə yizə, vii mbiə faŋ vəŋ ye vəŋ, fee ŋkee didi'. ¹² Vii vó vəbɔɔ zɔ gi wə gi tɛ vəŋ fi taa yizə ŋkee nəŋay laa, «Viŋ ko' jwi feenə.» Vəŋ ŋii taa mbɔ', kò' yizə, vii mbeenə vəŋ ki ndeynə vəŋ. ¹³ She' maa yighee yó, nsi nə'nə ŋkee didi', waytə shi kó mu'nə, gú nsi, go' vəwaytə buumu'. Faŋ nsi nə nə'nə nə, vii kukə ŋkaŋsə kwatia, bətə vii faŋ vəŋ nə gò', fee, ndo bəŋsə Nwi fi yizə.

¹⁴ Niniŋ, ŋi' yinjii shɔɔ, lwəsə ghee ŋi' bɔɔ. Viŋ zɔ! ŋi' yimó' taa yasə baa jwi, lwəsə ghee tia.

Faŋ nshiinjii Nwi lwesə kwatia nə tàw yisaw yi

¹⁵ Nshiinjii Nwi lwesə kwatia ki nii tàw yisaw yi, gisə vii gi fi yizə ŋkee nəŋay laa, «Yighee jwi kù' faŋ tita ŋwaa-nsiŋ, ghə wə ntia faŋ ŋwə nə shò' ŋwə nə, ndo ki sɔ' mbi yinshə. Yifwàŋ yivəŋ ndo go'sə yighee mu'.» ¹⁶ Vii taanə vi njɔsə-yishwe muu-mbɔɔ faŋ vəŋ nə dù' fuu vəŋkaw vəvəŋ visi Nwi nə, gukə nsi, tùŋ təkə' təvəŋ nsi, bəŋsə Nwi, ¹⁷ gi laa, «Yia bwaŋ ghə, tita Nwi, Nshɔɔ-mbi, faŋ a nə luu shə maa yighee visi, baa lùu shə ndwə, bu' laa a ndi wutə kə, faŋ ŋkə shò' ki, ki sɔ' mbi yaa yifwàŋ yə. ¹⁸ Fwisə vii məshi məshi nə shə. Fwi yə baa lùu shə, jia vəŋ. Yighee kù' maa məsɔ' vəŋku vəŋsisə, baa nə maa məkey vii fa' və, nshiisə-ŋii sɔghə sə, nə vii mbiə faŋ vəŋ ley visi ghə, nə vii mbiə faŋ vəŋ nəə fee yizii yə, vii kwalə nə vii faŋ vəŋ kee lùu nu me. Yighee kù' maa məndisə vii mbiə faŋ vəŋ nəə bisə shi nsi nə.»

¹⁹ Shuu ŋii Nwi fi yizə ŋa'nə, vi ye ŋwa' məkee Nwi taa ŋii yó. Yibay bwələ, yumə fuu, yighuu duŋ, nsi nə'nə, wey kwalə fiŋkə fi yizə.

Nu wəzwi faŋ ŋwə mò' shishwi yaa njwi nə zɔ-ŋgu-yibay

12 Shwenə nu kwalə kəmó' ki nii fùu taa yizə. Luu wəzwi faŋ ŋwə nə mò' shishwi yaa njwi, ŋuu luu ŋi' ghuu ŋwə, məjwiŋ njɔsə-bɔɔ laytə tɔ ŋwə yaa məsiŋ. ² ŋwə nə luu gɔsə, yumə məza məbi, ye ŋi' maa məbi, nindɔmə. ³ Shwenə nu kəmó' baa fùu taa yizə, luu zɔ-ŋgu-yibay yikwalə faŋ nyə bày laa bəə. Yitə yi nə luu kwatia, ndawsə si yighuŋ, nə təɔɔ' tə vəfwàŋ kwatia tɔ yitə yó. ⁴ Nsay yi saŋ waytə məjwiŋ fi taa vəwaytə vətia, mò' nsi. Zɔ-ŋgu-yibay yó tɛŋnə visi wəzwi ghə, faŋ

ŋwə ki' məbi nə, laa ŋwə taa ki bi wee ghə, ŋwə kwə. ⁵ Wəzwi ghə bi wee-wəndɔŋ faŋ ŋwə ndo ki sɔ' mbi yinshə nə mbay bwey. Vi ndi ŋwiŋ wi ghə, gə nə ŋwə tɛ Nwi, yi ŋkaw Nwi taa yizə. ⁶ Wəzwi ghə nyiŋ gə taa tɔɔ wa'sə maa shəŋ faŋ Nwi nə nàysə, nùŋ tɛ ŋwə, laa vi ki zəsə ŋwə yifi maa vəshi ŋkaŋ nə yiwa yibɔɔ nə muu-ntɔfə.

Yighaw Maykel, nshiinjii taa mbu' Nwi, ghə Satan

⁷ Yighaw ki nii fùu yizə, Maykel (faŋ lùu nshiinjii taa mbu') ghə vi vii vi nə nywenə ghə vi zɔ-ŋgu-yibay nə vii vi. ⁸ Nshiisə-ŋiisə Nwi ghə' zɔ-ŋgu-yibay nə vii vi, vəŋ kee baa kii tuu wee-fi-shəŋ yizə me. ⁹ Vi ndi nshi zɔ-ŋgu-yibay ghə, mò' shi nsi. Luu ŋkee zɔ yimwa yó faŋ vi tii nə tii vəzwitə vəbwəvə, baa nə Satan, wuu məbwe'sə mbi yinshə. ŋwə fiŋ fi taa yizə, fiŋ shi nsi, ghə vi nshiisə-ŋii si. ¹⁰ Mə ki nii zɔ gi wə gi fi yizə ŋkee nəŋay laa, «Nu məbweysə vii faŋ Nwi bweysə vii nə, baa nə wutə ki, baa nə yifwàŋ yi fuu ntee ndwə, baa nə wutə Kristo maa məsɔ' mbi yinshə. Vi ghə' wə ntia faŋ ŋwə yaa ki kwaŋ vaŋ-nshwi vaŋ-nsiŋ taa nɔɔ', wuu məbwe'sə vii faŋ ŋwə kòŋtə vəŋ tɛ Nwi ŋwaa-nsiŋ vətə' nə shishwi. ¹¹ Vaŋ-nshwi vaŋ-nsiŋ vó baa luu ghə' ŋwə nizi bu' mənshi mə wee-bi-ŋii ghə, bu' faŋ vəŋ nə biŋ nu Kristo ntee, kàw ŋwə shɔɔ məbwey vəŋ, biŋ ŋwə, zì' tɛ yiku. ¹² Niniŋ, yizə ŋaytə ghə vi vii vəŋshə faŋ vəŋ lùu yizə nə. Luu nə, ŋi' shi nsi nə fuu mamuu, bu' laa tii vəzwitə vəbwəvə si' gə shə, yə viŋ, tɛ fwi yi shə didi', bu' faŋ ŋwə kii laa yighee yi tunsə.»

¹³ Zɔ-ŋgu-yibay yó ki ye laa vi mò' nyə shi nsi, nyə ŋii maa məsho' ghuu wəzwi ghə faŋ ŋwə nə bi wee-wəndɔŋ nə. ¹⁴ Luu nə, vi kə ghalə tɛ wəzwi ghə bɔɔ, faŋ lùu ghalə mbu' kwalə, tɛ ka' ŋwə viilə, nyiŋ fi ghə zɔ yó, gə taa tɔɔ wa'sə maa shəŋ ŋkiə faŋ vi taa ki zəsə ŋwə shə maa wee-fi-kunŋtə yighee nə bi'. ¹⁵ Zɔ yó tu muu yaa muu məshɔɔmə fi shuu nyə fi yiba jŋ wəzwi ghə, tɛ ka' mbə kwasə ŋwə. ¹⁶ Luu nə, shi nsi gaŋtə wəzwi ghə, ŋa'sə shuu wi, mè muu mbó faŋ zɔ yó tì fi shuu nyə nə. ¹⁷ Niniŋ, njyo' zɔ yó lia maa wəzwi ghə, ŋwə bəŋ gə kò'sə yighaw maa bətə vaŋ wəzwi ghə, faŋ lùu vii mbiə faŋ vəŋ nùŋsə ntisə Nwi, baa biŋ nu Yeso ntee. Nyə ki nii gə tɛŋnə fuu wa'sə taa mamuu.

Nu nyaa yibwə faŋ nyə bwe'sə vii

13 Mə ki ye, yə nyaa nə ko' fi taa mamuu nə ndaw si yighuŋ nə vətɔ vi kwatia, nə təɔɔ' tə vəfwàŋ yighuŋ maa ndaw si, nə tazi məndasə Nwi maa vətɔ vi. ² Nyaa yó faŋ mə nə ye nə, nə fiŋə bɔɔ, ghuu ghi fiŋə ghuu nyaa yibwə yimó', shuu wi fiŋə shuu bikəə. Zɔ-ŋgu-yibay yó kə wutə kwalə ki nə kenə ki tɛ nyaa yó, ³ kə tɔ kəmó' tɛ ŋwə nə di' kwalə maa tɔ kó yuu vi nə zwi ŋwə shə, luu nə, vi shu' di' yi kó, ŋkə bwaŋnə. Nyaa yó fuu, mbi yinshə jɔmə nyə, shuu vəŋ yɔŋ maa ŋwə, vəŋ gwenə ŋwə. ⁴ Vəŋ baa bəŋsə zɔ-ŋgu-yibay yó, bu' laa nyə kó wutə ki tɛ nyaa yó. Vəŋ baa luu bəŋsə nyaa yó, gi laa, «Sii lùu ndə yaa nyaa yó, sii ka' nywenə ndə nywenə nyaa yó?» ⁵ Vi kə shuu tɛ nyaa yó, nyə nə gisə

vənu vəkwalə nə ndisə. Vî nə nùŋ nyə laa nyə kî sɔ' mbi maa yinjuu njɔsə-bɔɔ muu-yinshwe. ⁶ Nyə ŋa'sə shuu wi maa mənda Nwi, ndasə yizii Nwi, nə vəbee vi nə vî mbiə faŋ vəŋ lùu yizɔ nə. ⁷ Vî biŋ tɛ ŋwə laa ŋwə kî ŋii yighaw maa vî ley Nwi, ghɔ' vəŋ. Vî kɔ wutə tɛ ŋwə maa məsɔ' ŋgwisə vî vənsə nə təkoo tə vî tənsə, nə təghaŋ tənsə, nə məshi mənshə. ⁸ Vî vənsə fi taa mbi faŋ vi kee nyɔ' tɛzii təvəŋ taa ŋwa'lə məbwey vəl-waŋ me, bəŋsə nyaa yɔ. Ŋwa'lə məbwey vəlwaŋ ghɔ lùu ŋgwə wee-bi-njii yɔ, faŋ vi nə zwi ŋwə nə. Vî nə nyɔ' tɛzii tə vî vi taa ŋwa'lə ghɔ shù fi faŋ Nwi nə bɔŋ mbi.

⁹ Wə ntia faŋ ŋwə kii tuulə zɔ, ŋwə zɔ! ¹⁰ Kî luu Nwi nuŋsə wə maa mənjii taa ŋii mfiŋ, buu ŋwə ndɔ ŋii mfiŋ. Kî luu Nwi nuŋsə wə laa vi zwi ŋwə nə ba' yighaw, buu vi ndɔ zwi ŋwə nə ba' yighaw. Bəw laa vî ley Nwi kî jiatə fwisə vəŋ, nùŋsə fwisə vəŋ she' maa Nwi bu' nu kɔ.

Nu nyaa yimɔ' faŋ nyə fùu fi shi nsi

¹¹ Mə baa yə nyaa yimɔ' fùu fi shi nsi. Ndaw si səbɔɔ fɪnə nsə wee-bi-njii, nyə gi yaa zɔ-ŋgu-yibay. ¹² Nyaa yɔ fuu, kî sɔ' mbi maa yizii nyaa nyə vîsi yi, baa nə wutə kî kənsə, yisə nsi ghɔ vi vî mbiə faŋ vəŋ shi shɔ nə, kɔ feenə tɛ nyaa nyə vîsi yi, faŋ di' bəw kî nə bwəŋnə fi maa nyə nə. ¹³ Nyə yisə vəshwenə vəkwalə, baa yisə wisə fuu fi yizɔ, fiŋkə nsi si vî. ¹⁴ Nyə bwe'sə vî fi taa mbi, bu' vəshwenə vɔ faŋ vi nə kɔ tɛ ŋwə nə, laa ŋwə kî yisə vîsi nyaa yinjii yɔ, baa gisə tɛ vî faŋ vəŋ lùu taa mbi, laa vəŋ naysə fənyia, fi' maa nyaa yɔ, faŋ vi nə gwia ŋwə nə ba', ŋwə bwey nə. ¹⁵ Vî baa kɔ wutə tɛ ŋwə maa məkɔ zwi tɛ fənyia fi nyaa fɔ, fənyia fi nyaa fɔ nə gisə. Ŋwə baa yisə laa vi zwilə vî vənsə faŋ vəŋ kee bəŋsə fənyia fi nyaa fɔ me, ¹⁶ baa yisə laa vî vənsə, faŋ luu vî kwalə, ti'nə me vî titi', nə vî təkə, ti'nə me mbəəsə, nə vəŋ shi, ti'nə me vəbu', shwee yisi ŋgwia maa ghɔ vəŋ ma'nə, ti'nə me mbootɔ vəŋ. ¹⁷ Niniŋ laa ka' wə kee baa kî ywaŋ fa, ti'nə me fiŋ fa me, maa laa ŋwə kii shwenə kɔ me. Shwenə kɔ lùu yizii nyaa yɔ, ti'nə me kii si ŋwa'lə yizii yi. ¹⁸ Lùu nu yitɔfə; wə ntia faŋ si ghi ley, bəw ŋwə kii nə ŋi' nyaa yɔ. Vî say ŋwa'lə ghɔ, ŋwə fuu yaa yizii wə. Kî si ŋwa'lə ghɔ lùu yiwa ntɔfə nə njɔsə-ntɔfə muu-ntɔfə.

Kristo ghɔ vi vî vi ŋkaŋsə waaghi' nə ŋkaŋsə njɔsə-yishwe muu-yinshwe

14 Mə baa ndəynə, yə wee-bi-njii ghɔ faŋ ŋwə dù' fuu baŋ Zayon, ghɔ vî ŋkaŋsə waaghi' nə ŋkaŋsə njɔsə-yishwe muu-yinshwe, faŋ vi nə nyɔ' yizii wee-bi-njii ghɔ nə yizii Tii wi mbootɔ vəŋ. ² Mə baa luu zɔ gi yimɔ' fi taa yizɔ yaa gi muu məyaŋmə, baa nə yaa yibay yikwalə. Gɪ yɔ faŋ mə nə zɔ nə, nə luu yaa gi vî məbu' vəndəə-və-nti faŋ vəŋ bù' vəndəə-və-nti nə. ³ Vəŋ zwa nyay yifi vîsi kenə Nwi, baa nə vîsi vətɔ vəbweyvə vɔ yishwe nə, baa nə vîsi vî taa vɔ. Nə kika' wə kee zwətə nyay yɔ me, tɛ li' she' vî vɔ ŋkaŋ waaghi' nə ŋkaŋsə njɔsə-yishwe muu-yinshwe faŋ Nwi nə shɔ' vəŋ fi taa mbi, ywəŋ nə mənshi mə ŋwiŋ wi nə me. ⁴ Lùu vî

mbiə faŋ vəŋ kee bisə ghɔ vəŋ bu' nu vəkî me, nə vî faŋ vəŋ nə kee bè'sə nwi day me. Vəŋ be'sə luu bi-njii yɔ maa shəŋ tɛ me shəŋ faŋ nyə gə shɔ. Luu mfɔŋsə vî faŋ vi nə ywəŋ, jwi nə vəŋ tɛ Nwi ghɔ bi-njii yɔ. ⁵ Vî nə kee zɔ tuu nu ba fi shuu vəŋ me. Tuu wee-ndo' kee lùu maa vəŋ me.

Faŋ nshiiisə-ŋjiisə Nwi jwi nə ntɔŋ yijəə, baa nə nsɔ' Nwi

⁶ Mə baa kî ye, yə nshiiŋii Nwi yimɔ' faŋ ŋwə vîlə fi nintəŋ yizɔ, jwi nə ntɔŋ yijəə faŋ nyə gò'sə yighee mu', fi'tə tɛ vî vənsə fi taa mbi, tɛ məshi mənshə, nə təkoo tə vî tənsə, nə təghaŋ tənsə, nə ŋgwisə vî vənsə. ⁷ Ŋwə nə gî nə gi yisha'sə laa, «Vîŋ kî fee Nwi, bəŋsə ŋwə, bu' laa yighee nyə faŋ ŋwə taa sho'tə vənu və vî kù'nə. Vîŋ kî bəŋsə wə ntia faŋ ŋwə nə bɔŋ yizɔ ghɔ nsi, nə mamuu, nə vəkò'-fi-nsi faŋ muu fuu fi fuŋ nə.»

⁸ Nshiiŋii Nwi yimɔ' lwesə səbɔɔ fuu jwi, gî ŋkii laa, «Vî sɔ' shi Babilɔn, mɔ' nsi, bu' laa ŋwə nəə be'sə vəsəkə nə, baa kɔ fi maa məlu' mə nu bwə kɔ tɛ ŋgwisə vî vənsə, vəŋ nu nizi.»

⁹ Nshiiŋii Nwi lwesə sətia jwi gî ŋkii nə gi yisha'sə laa, «Wə kî luu kî bəŋsə nyaa yɔ nə fənyia fi, baa biŋ laa vi shwee shwenə kɔ mbootɔ ŋwə, ti'nə me ghɔ ŋwə, ¹⁰ buu ŋwə taa kî nu fwi yishəsə Nwi yaa məlu', faŋ Nwi kwəŋ taa ndaw məlu', kee wasə me. Kəŋ wə ghɔ ndɔ kî ye ŋi' taa wi nə wisə baynə faŋ luŋ kî zwilə vî yikə' nshiiisə-ŋjiisə Nwi, baa nə yikə' wee-bi-njii ghɔ. ¹¹ Fəndi' kî fuu fi maa shəŋ ŋkii faŋ vi tvaŋ vəŋ shɔ maa vəshi və mbi vənsə, kee ndɔ mè me. Vətu' nə shishwi yighee məshəŋ ŋwaa kee lùu shɔ tɛ vəŋ me. Vəŋ ye ŋi', bu' laa vəŋ nə bəŋsə nyaa yɔ nə fənyia fi, baa fi shwenə yizii kî maa vəŋ.»

¹² Niniŋ, ŋkə bəw laa vî ley Nwi faŋ vəŋ jia ntisə Nwi, baa nùŋ fwisə vəŋ maa Yeso nə, kî jia fwisə vəŋ, kee biŋ nyaa yɔ me. ¹³ Mə baa kî nii zɔ gi wə gi fi yizɔ laa, «Nyɔ' taa ŋwa'lə laa, shù ndee mənɔŋ-bwaŋnə lùu tɛ vî mbiə faŋ vəŋ taa kî ku taa ghɔ tita Kristo. Zwi tə Nwi gi laa lùu niniŋ. Vəŋ taa kî shəŋ ŋwaa, bu' fa' ŋgwə faŋ vəŋ nə fa' nə wutə nə. Lumə vəfa' vəvəŋ be'sə vəŋ.»

Faŋ nsɔ' Nwi ndɔ ŋii shi nsi

¹⁴ Mə baa ndəynə, yə mbɔ' yifusə, ye wə du' fuu mbɔ' yɔ yaa Wuu yinsəŋ Nwi, nə yisɔ' vəfwəŋ tɔ ŋwə, faŋ vi naysə nə goolə, nə nywi say ghinə ghɔ ŋwə ŋkee yishəsə. ¹⁵ Nshiiŋii Nwi yimɔ' baa fùu fi taa ŋii Nwi yikwalə, yùmə ŋkee nə gi yisha'sə tɛ wə ghɔ faŋ ŋwə nə dù' fuu mbɔ' yɔ laa, «Ndi nywi yə, gwia vətɔ shɔ fi taa biisə, bu' laa yighee kù' maa məshwi vətɔ fi taa mbi.» ¹⁶ Wə ghɔ faŋ ŋwə nə dù' fuu mbɔ' nə, jiisə nywi taa mbi, shwi vətɔ fi taa mbi.

¹⁷ Nshiiŋii Nwi yimɔ' kî nii fùu fi taa ŋii Nwi yizɔ, baa kii nywi yishəsə ghɔ ŋwə. ¹⁸ Nshiiŋii Nwi yimɔ' faŋ ŋwə kii wutə məsɔ' wisə, fùu fi taa shəŋ məkɔ Nwi, gî ŋkee nə gi yisha'sə tɛ nshiiŋii Nwi ŋii-wə faŋ ŋwə nə kii nywi ghɔ ŋwə nə, laa lee, «Ndi nywi yə, shetə vətəŋ vətə shɔ faŋ mbə lùu maa ti taŋ kî fi shi nsi, bu' laa vətəŋ vɔ tə.» ¹⁹ Nshiiŋii Nwi yɔ jiisə nywi yi shi nsi, shetə vətəŋ vətə fi

fuu ti tanj kó, mǝ' taa shəŋ məkaŋ məlu' mə Nwi nə njiyo' yishəsə. ²⁰Vi kaŋ vətəŋ vətə vó fu fi taa shi, mənshi fuu fi maa shəŋ məkaŋ məlu' kó, ki shəw yaa muu, nyiŋ yaa vəkilomita yiwa yitia, məgə wi luu yaa kwiiŋ ŋkwəŋ.

Faŋ nshiisə-ŋiisə Nwi kwatia jwi nə ŋi' tǝ vii

15 Mə baa ki ye, yə shwenə kwalə mǝ', ŋkee shwenə nu shuu yəŋ yizə. Nshiisə-ŋiisə Nwi kwatia nə vəndwəsə və ŋi' għə vəŋ kwatia faŋ fwi Nwi yishəsə ndə ndwə shə. ²Mə baa yə fa mǝ' nizi. Ŋkə nə luu yaa mamuu, ki' yaa ŋwa'lə məye si, wəsə nə wisə. Nshiisə-ŋiisə Nwi nsia faŋ nsə nə ghǝ' nyaa yǝ nə fənyia fi, nə wə ntia faŋ vi nə sày yizii yi nə si ŋwa'lə nə. Nshiisə-ŋiisə Nwi sǝ nə dù' yi mamuu yǝ, jia vəndəə və Nwi għə vəŋ, ³zwà nyay Mose, wuu fa' Nwi, nə nyay wee-bi-ŋjii ghǝ, laa, «Nu ŋkia faŋ a yisə, lùu nu kwalə, luu ŋkee nu shuu yəŋ məw, tita Nwi Nshəw-mbi, jiiisə sə bəŋsə, baa lùu yinsəŋ məw, fwəŋ ŋgwisə vii vənsə. ⁴Wə ntia faŋ ŋwə kee fee yizii yə, bəŋsə għə me, sii lùu ndə, Mə'mbi? A bəw shilə, she' għə niniŋ wə. Vii vənshə fi taa mbi ndə jwi ki bəŋsə għə, bu' vənu mbiə faŋ a yisə vəloomə, mbə fuu yikə' vii.»

⁵Yiŋkii ki shəw, mə ye vi ŋa'sə shuu ŋii Nwi, faŋ luu ŋkee vəbee və mətwelə ŋi' nu Nwi yizə. ⁶Nshiisə-ŋiisə Nwi sǝ faŋ nsə nə jia vənu və ŋi' vó kwatia nə, fuu fi taa ŋii yǝ, mǝ' njwisə fusə faŋ nsə ley kəndwa'lə, kə təŋjii təvəŋ nə kətə goolə. ⁷Wə mu' fi taa ŋwaa vətə vəbweyvə vó yishwe nə, kə vəkay və goolə kwatia tǝ vəŋ, tǝ mbə lwanjə nə ŋi' fi għə Nwi faŋ ŋwə bwey, go'sə yighee mu' nə. ⁸Fəndi' ki nii lwəŋ taa ŋii Nwi yǝ, bu' faŋ yikwalə Nwi nə wutə ki nə ŋii shə. Nə ki ka' wə kee ŋii taa ŋii Nwi yǝ maa yighee yǝ me, gə zi' maa yighee njyə faŋ vənu və ŋi' vó kwatia nə, faŋ mbə nə luu għə nshiisə-ŋiisə Nwi sǝ kwatia nə, ndə mè.

Nshiisə-ŋiisə Nwi kwatia tutə vəkay və ŋi' kwatia, mbə kə ŋi' shi nsi

16 Mə ki nii zə gi wə gi ŋkee nəŋay fi taa ŋii Nwi yǝ, gi tǝ nshiisə-ŋiisə Nwi sǝ kwatia laa, «Viŋ gə tu vəkay və ŋi' və Nwi vi kwatia nə shi nsi!» ²Niniŋ, mfəŋ nshiinji Nwi fi visi, gə tū kay ki shi nsi, ŋgwisə vədi' koo vii mbiə faŋ vəŋ nə kii shwenə nyaa yǝ maa vəŋ, baa bəŋsə fənyia fi nə. ³Nshiinji Nwi be'sə səbəw, tu kay ki taa mamuu, mbə kiasə gū yaa mənshi mə ŋku wə. Vətə vəbweyvə vənsə faŋ mbə lùu taa mamuu kukə. ⁴Nshiinji Nwi be'sə sətia tu kay ki taa muu mə shəwə, nə taa vəko'-fi-nsi, mbə kiasə gū mənshi.

⁵Mə ki nii zə nshiinji Nwi njyə faŋ ŋwə sǝ' muu nə, gi laa, «A luu ŋkee wuu loomə, məw Nwi, faŋ a nə luu shə yighee visi, baa lùu shə ndwə. A bəw shilə, bu' faŋ a shia nu kó nee. ⁶Vii nə zwilə vii ley və, nə nshiisə-ŋii səghə sə, tütə mənshi məvəŋ niniŋ. A baa luu kə mənshi tǝ vəŋ laa vəŋ nu. Ŋkə kù'nə tǝ vəŋ niniŋ.» ⁷Mə baa zə shəŋ məw Nwi gi laa, «Ŋŋ məw, tita Nwi Nshəw-mbi, a shia nu kəbinə, kəloomə.»

⁸Nshiinji Nwi lwesə yishwe tu kay ki shuu shishwi ŋwə twəŋ vii yaa wisə. ⁹Faŋ məndəŋ nə kələ twəŋ vii

niniŋ nə, vəŋ ki nindasə yizii Nwi faŋ ŋwə kii wutə maa ŋi' yǝ. Vəŋ kee bee kwiiŋə fwisə vəŋ me, kee ki bəŋsə Nwi me.

¹⁰Nshiinji Nwi lwesə tee tu ŋkii kay fuu kenə nyaa yǝ, mfiiŋsə gu maa yifwəŋ yi. Vii kwə gi', ndəŋmə vənditə vəvəŋ, bu' məza yəŋ faŋ vəŋ nə zə. ¹¹Niniŋ, vəŋ nda Nwi fi yizə, bu' məza vəŋ għə nə vədi' vəvəŋ, kee kiasə fi maa jiiisə bwəsə vəŋ me.

¹²Nshiinji Nwi lwesə ntəfə tu kay ki taa muu məshəwə məkwəwə Yufreytis, mbə yəŋ. Niniŋ laa jii luu yinə'sə tǝ vəfwəŋ faŋ vəŋ jwi nə yighaw fi ntəŋ-shishwi. ¹³Mə ki nii yə vəzwitə vəbwəvə vətia faŋ mbə nə luu yaa vənyinshəŋ, mbə fuu fi taa shuu zə-ŋgu-yibay, nə fi shuu nyaa yǝ, nə fi shuu nshiinji-səghə, wuu təbə għə. ¹⁴Luu vəzwitə vəbwəvə və Satan, faŋ mbə yisə vənu və shuu yəŋvə. Mbə fuu gə maa vəfwəŋ fi shi nsi, maa məshəŋtə vəŋ maa mətəŋ yighaw maa shi kwalə Nwi Nshəw-mbi.

¹⁵Viŋ ki lumə yigi Kristo faŋ ŋwə nə gi laa lee, «Viŋ zə! Mə ndə jwi maa yighee faŋ wə kee yiki' me, she' yaa ndə'. Məntəŋ-bwaŋnə tǝ wə ntia faŋ ŋwə shi nə yiki', shiŋnə njwi si laa ki ŋwə ndə to' nə ntəŋ, tə ki dī taa ŋwaa vii me.» ¹⁶Niniŋ, vəzwitə vəbwəvə shəŋtə vəfwəŋ vó shəŋ mǝ' faŋ vi tii shəŋ kó nə Armagedəw maa għəŋ Hibru.

¹⁷Nshiinji Nwi lwesə kwatia tu kay ki taa fi, gi yikwalə fuu fi fuu kenə fi taa ŋii Nwi laa, «Ŋkə mè.» ¹⁸Yighuu dūŋ, gisə fuu, yibay bwələ, nsi nə'nə ŋkee nəŋay. Shū fi faŋ Nwi nə bəŋ wə, nsi nə kee ta nə'nə niniŋ me. Nə luu ŋkee nsi yinə'nə yibwəvə. ¹⁹Vi seenə shi kwalə kó vəway vətia, məshi mə mbi ndi. Nwi lumə shi kwalə Babiləw, kə ndaw məlu' məshəsə tǝ ŋwə laa ŋwə nu. Məlu' məshəsə mbó luu fwi Nwi yishəsə, nə nšə' Nwi yiwe'. ²⁰Vəshəŋ və nsi faŋ mbə lùu nintəŋ muu vənshə, nyiŋkə. Bəŋsə kee baa lùu shə me. ²¹Yiwey faŋ nyə dī yaa ŋkee vənshi-və-ŋo'sə kwalə, fiŋkə fi taa yizə, gükə tə vii. Luu nə, vii ndasə Nwi, bu' wey għə faŋ ŋə kə ŋi' tǝ vəŋ nə, bu' laa ŋi' yǝ shəw ki.

Nu wəzwi sakə

17 Nshiinji Nwi yimǝ' fi taa ŋwaa nshiisə-ŋiisə Nwi kwatia faŋ vəkay və ŋi' nə lùu għə vəŋ nə, jwi gi shee laa mə jwi, yi də nšə' njyə faŋ nyə ndə ŋii maa wəzwi sakə wə, faŋ lùu shi ŋkia faŋ vi nə fia mbi' muu məyənəmə nə. ²Vəfwəŋ fi taa mbi nəə shi nə wəzwi sakə għə. Vii fi taa mbi ghiiŋenə bu' məlu' mə vəswəŋ faŋ mbə ndə fi għə wəzwi għə. ³Nshiinji Nwi yǝ gi niniŋ, ndi mə fi taa zwitə, gə nə mə taa təwə'wə. Mə zi' shə, yə wəzwi faŋ ŋwə kò' fuu nyaa yibay, faŋ vi nə nyǝ' təzii məndasə Nwi mbi' ŋwaa yi. Yitə yi luu kwatia, ndaw si yighəŋ. ⁴Wəzwi għə mǝ' njwisə shwəŋ ndəŋnə nə vətə və goolə nə vətə və shwəŋ ndəŋnə vəmǝ' maa ŋwə, ndə jia ndaw goolə għə ŋwə. Ndaw yǝ lwanjə nə vətə vəbwəvə nə vətə və sakə, bu' faŋ ŋwə nəə to' vəsakə nə vənwi vədayday nə. ⁵Vi nə nyǝ' yizii yi mbootə ŋwə yaa yigisə tii. Nyə lùu laa, «Babiləw kwalə, nshu vii məti vəki, baa nə vətə və vənwi vədayday fi mbi yinshə.»

⁶ Mə ki ye, yè wəzwi ghó, té ħwə nu mənshi mə vii ley Nwi nə mənshi mə vii mbiə faŋ vəŋ nəə biŋ Yeso ntee, vi zwilə vəŋ nə. Mə ye niniŋ, shuu ħwaa yəŋ. ⁷ Nshiiŋii Nwi yó gi shee laa, «Shuu wə yəŋ bu' kə? Na', mə fi'tə ħi' nu wəzwi ghó té ħwə nə ħi' nyaa yó faŋ ħwə kò' fuu yi nə, nə vətə vi kwatia, nə ndaw si yighuŋ nə. ⁸ Nyaa yó faŋ a ye nə, nə fəŋ lùu fa faŋ ħkə lùu kəbwey. Luu nə, nyə kee baa lùu mbi ndwə me. Niniŋ, nyə ndə baa ko' fi taa wee-nsi-yibay, baa lùu shə, ki nii yindi. Shuu vii fi taa mbi yəŋ faŋ vəŋ yè nyaa yó faŋ nyə nə luu shə, kee baa lùu shə nə me, ndə baa lùu shə. Luu nə, taa yəŋ she' shuu vii mbiə faŋ vi kee nyò' tazi təvəŋ taa ħwa'lə məbwey vəlwaŋ me, yuu vi nə nyò' tazi tə vii Nwi taa ħwa'lə ghó shə fi faŋ Nwi nə kiasə ki bəŋ mbi nə. ⁹ Lùu nu wuu tə ley faŋ yitəfə yi lùu shə. Yitə yó kwatia nə, lùu baŋsə kwatia, faŋ wəzwi ghó dū' fuu yi nə, baa lùu vəfwəŋ kwatia ni. ¹⁰ Mbə tee gükə, ħgwə mui ki bii sə' shi. Wuu mól' kee ta yijwi me. ħwə ndə jwi, tay she' maa kuŋtə yighee. ¹¹ Gə ħi' maa nyaa yó faŋ nyə nə luu shə, kee baa lùu shə nə me, lùu vəfwəŋ lwesə yifəŋ. Luu nə, ħwə nə luu she' fi maa nsə kwatia sə nə. ħwə ndə gə zi' shəŋ yiku. ¹² Ndawsə sə yighuŋ faŋ a ye nə, lùu vəfwəŋ yighuŋ, faŋ vəŋ kee ta zə vəŋkaw me. Vəŋ ndə du'nə, sə' shi maa kuŋtə yighee yimu' ħwə vi nyaa yó. ¹³ Mbə yighuŋ vó kii she' nu kəmu', kə wutə vəŋ té nyaa yó. ¹⁴ Vəŋ ndə ħii yighaw maa bi-njii yó, bi-njii yó faŋ lùu Kristo nə, ħwə' vəŋ, bu' laa ħwə lùu ti vii məsə' mbi, baa luu fwəŋ vəfwəŋ. ħwə ndə ħwə' vəfwəŋ vó ħwə vi vii vi faŋ Nwi nə tii vəŋ, sho' vəŋ nə, bu' faŋ vəŋ nə ħii nu ki, nūŋ fwisə vəŋ maa ħwə.»

¹⁵ Nshiiŋii Nwi yó baa ki gi shee laa, «Yishuu yimuu yiyəŋə yó faŋ a yè maa shəŋ ħkiə faŋ wəzwi sakə ghó dū' nə, lùu ħgwisə vii, nə tənwaə tə vii vəyaŋ, nə məshi, nə təghaŋ. ¹⁶ Gə fi maa ndawsə sə yighuŋ nə nyaa yó faŋ a ye nə, nsə ndə bee wəzwi ghó, fi vətə vənshə faŋ ħwə kii, mətə ħwə nə ntəŋ, ndə kwə mbasə ħwaa wi, twəŋ ħwə nə wisə. ¹⁷ Vəŋ yi niniŋ bu' laa Nwi kwəŋ nu taa fwisə vəŋ laa vəŋ yi she' maa ħkitə yi, baa fəynə maa fa kəmu', faŋ lùu laa vəŋ kə nu yifwəŋ vəŋ té nyaa yó, gə zi' maa yighee ħjyə faŋ nu ħkiə faŋ Nwi nə gi, faynə. ¹⁸ Gə fi maa wəzwi ghó faŋ a ye nə, lùu shi kwalə kó faŋ ħkə sə' vəfwəŋ fi taa mbi nə.»

Faŋ shi Babilon ndə ndi

18 Yinħii ki shə, mə ye nshiiŋii Nwi yimól' faŋ ħwə ndə fi yizə, si' nsi, té Nwi kə wutə kwalə té ħwə. ħwə nə ndwə'lə, mbi ley. ² ħwə lu' ħkee nəŋay laa, «Babilon, shi kwalə ki ndi. ħkə ndi, gū shəŋ shi té vəzwitə vəbwəvə, gū ħii mfing té vəzwitə vəbwəvə vənshə, nə té mənwə məbwəmə faŋ vi bee mbə nə. ³ Shi kó ndi niniŋ, bu' laa vəŋ nə kə məlu' mə vəswaŋ té vii fi taa məshi mənshə, vəŋ nu. Vəfwəŋ fi taa mbi yinshə nə shi ħwə vi wəzwi ghó. Vi mabe'lə təwiŋ fu' ka bu' vətə və shwaŋ ndəŋə vi shə kə.»

⁴ Mə baa ki zə gi wə baa gi fi yizə laa, «Viŋ fuu fi shi yó, ħgwisə vii vəŋ, laa ki viŋ mól' ħwaa wiŋ taa nu bwə faŋ shi kó yisə nə me, yuu ħii taa ħi' ħjyə faŋ Nwi ndə kə té shi kó nə. ⁵ Nu bwə ħkiə faŋ shi kó yisə, ħkə shə

ki, ko' zì' yizə. Nwi lumə vənu vəmbuulə faŋ vəŋ yisə nə. ⁶ Viŋ yi maa ħwə, she' faŋ ħwə nə yə maa viŋ nə, ndə' ħwə ghee bə kə shə faŋ ħwə nə ləotə té viŋ nə. ⁷ Viŋ kə ħi' té ħwə yiyəŋ shə faŋ məzi ħwaa nə vətə vəjəəvə faŋ ħwə nə zə ħwaa wi shə nə, bu' laa ħwə bi'tə fi taa fwi ħwə laa yi du' feenə yaa fwəŋ, kee lùu zu ħku me, kee ndə kii nu məluŋ me. ⁸ Niniŋ, ħi' yi ndə jwi shi kəmu', nə yiku, nə məluŋ, nə ħiŋ, vi baa twəŋ vəŋ nə wisə, bu' laa tita Nwi faŋ ħwə kwəŋ shi kó taa nsə' nə, we'.

⁹ Vəfwəŋ fi taa mbi faŋ ħwə vi shi kó nə zinə vəswaŋ, zə vətə vəjəəvə ħwə vi vəŋ, ndə gwia shiŋsə, bu' faŋ vəŋ ye fəndi', faŋ shi kó kii nə. ¹⁰ Vəŋ taa tiŋ ntaŋ ki fee ħi' yó, faŋ Nwi kə té shi kó nə, gisə laa, «Wii, shi kwalə Babilon, shi kwalə we'nə, nsə' ħii ħwə maa kuŋtə yighee nee nə!» ¹¹ Vi mabe'lə yiyəŋ fi taa mbi gwia bu' ħwə, bu' laa wə kee baa ywaŋ vətə vəvəŋ me. ¹² Vətə və yiyəŋ vó lùu vətə faŋ vi fianə fi maa goolə nə siliva, nə mbiə faŋ vi nəysə nə ħo'sə ndwə'lə, nə vətəŋ və me, nə ħjwisə silik, nə ħjwisə baysə, nə ħjwisə səjəəsə səmól'sə, nə vətə və shwaŋ ndəŋə vənshə, nə vətə vənshə faŋ vi kəŋ fi maa yisaw nsee, baa nə fi maa vətə və shwaŋ ndəŋə, nə vətə vənshə faŋ vi yəŋ fi maa bwey bay nə vəbwey, nə mbiə faŋ vi shwətə fi maa ħo'sə jəəsə, ¹³ nə fələŋ fə ti, nə ħkee fələŋ, nə lamenda, nə ndiŋ, nə məlu', nə məŋgwə, nə bee-nə-mbwii, nə say ħhinə, nə nyaasə-məndi, nə bisə-ħjwisə, nə nyaasə-ko'sə, nə vəkəalə, nə vəbu', nə ħkee vii. ¹⁴ Niniŋ, vətə vəjəəvə vənshə faŋ shi kó nə kəwə nə, ndi fi ħwə vəŋ. Yiyəŋ yi nə vətə və məko'sə ħwaa vəŋ ndi, vi kee ndə baa ye mbə me. ¹⁵ Vi mabe'lə yiyəŋ faŋ vəŋ nə yəŋ fi ħwə shi kó bu' mabe'lə yiyəŋ vəŋ, tiŋ ntaŋ, bu' laa vəŋ fee ħi' ħjyə faŋ nyə ħii shi kó nə, gwia ki shiŋsə, ¹⁶ gisə laa, «Wii, wii, shi kwalə kə faŋ ħkə nəə mól' ħjwisə ka, nə ħjwisə baysə, baa shuŋ vətə və goolə, nə wey, nə vətə vəjəəvə vəmól', ¹⁷ yiyəŋ yə ndi maa wee-fi-mbuu-yighee nee.» Vi mədŋsə vəbay vənshə, nə vi vənshə faŋ vəŋ təŋ gə ħjii yi fi taa bay, nə vii fa' taa mamuu vənshə tiŋ ntaŋ, ¹⁸ ki yumə, bu' faŋ vəŋ yè fəndi' faŋ mfə ko' fi shi yó, gi laa, «Shi kəmol' sii lùu fə faŋ ħkə fiŋə ħkə?» ¹⁹ Vəŋ kuŋ vəbu, yumə, luŋ, gisə laa, «Wii, wii! Ye shi kwalə kə! Vi vənshə faŋ vəŋ kii vəbay nə ka, kii she' bu' shi kə. Wii, ħkə ndi kənsə she' maa kuŋtə yighee nee.» ²⁰ Luu nə, viŋ ki ħaytə bu' shi kó, məkə yizə, viŋ vi vii Nwi, nə vii ntəŋ Kristo, nə nshiiŋii-ħii səghə, bu' laa Nwi shiə nsə' tə shi kó faŋ vəŋ nə yinə viŋ nə.»

²¹ Nshiiŋii Nwi yimól' ki nii shə' nshii-ħo' nee yaa yiti bee, mól' taa mamuu, gi laa, «Vi ndə mól' shi Babilon she' nee nə wutə, ħkə ndi, wə kee baa ye ħkə me. ²² Vi kee ndə baa zə gi mbu'sə ndə taa shi yó me, ti'nə me vii məzwa nyaysə, ti'nə me vii mətaw ndaw, ti'nə me vii mətaw təsaw. Vi kee baa yè vii məshwətə vətə me, ti'nə me zə gi yiti bee yə me. ²³ Ki' kee ndə baa bee shə me, gi wəndəŋ məndaa nə wəzwi məndaa kee ndə baa luu shə me. Nsə' Nwi ħii shi kó bu' laa vii mabe'lə yiyəŋ fi shi yó nə luu vəshə' fi taa mbi. Shi kó nə bwe'sə mbi yinshə nə mfi yi. ²⁴ Mənshi mə nshiiŋii-ħii səghə, nə

mənshi mə vii Nwi, nə mənshi mə vii vənshə, faŋ vi nə zwilə vəŋ taa mbi, vi nə tu she' taa shi yó.»

Faŋ mənjaytə lùu yizə, bu' faŋ Nwi shià nso' tə shi Ba-biln

19 Yinjii ki shə, mə zə gi yimó' yaa gi vii vəyaŋ fi yizə, gi ŋkee nəŋay. Vəŋ gi laa, «Nsiŋ ki bəŋsə Nwi ŋwaa-nsiŋ faŋ ŋwə yaa ki bweysə vii, baa bàw shilə, ndə we' nizi. ² Nwə shia nso' maa jii yinsəŋ, nyə loomə nizi. Nwə kwàŋ nso' maa wəzwi ŋgwə faŋ ŋwə nəə to' vəsakə didi' nə, bisə mbi nə nu vəsakə ki. Nwi baa kwàŋ ŋwə taa nso' bu' laa ŋwə nəə zwilə vii fa' Nwi.»

³ Vəŋ baa ki gi laa, «Məbəŋsə lùu tɛ Nwi bu' fəndi' faŋ mfə fuu fi maa wisə ŋgwə faŋ ŋwə twaŋ shi kwalə kó nə. Mfə ko' yizə yighee mu', ki kee lùu shə me.»

⁴ Vii taa vó ŋjsoə-yishwe muu-mbəkə nə, nə vətə vəbweyvə vó yishwe nə, nɔŋ nsi, bəŋsə Nwi faŋ ŋwə dù' fuu kenə ki, gi laa, «Lùu niniŋ, nsiŋ ki bəŋsə Nwi!» ⁵ Gi wə gi fi fuu kenə kó laa, «Viŋ bəŋsə Nwi ŋwaa-nsiŋ, viŋ vəbu' və Nwi vənshə, faŋ viŋ fee ŋwə nə, viŋ vii titi' nə vii kwalə.»

⁶ Mə baa zə gi yimó' yaa nwaa vii vəyaŋ, luu yaa muu məyaŋmə, baa nə yaa məbwələ yibay, vəŋ gi laa, «Nsiŋ ki bəŋsə Nwi, bu' laa tita Nwi Nshəkə-mbi, faŋ lùu Nwi ŋwaa-nsiŋ nə, tey ki so' mbi. ⁷ Nsiŋ ki ŋaytə, shi', bəŋsə yizii yi, bu' laa yighee məndaa wee-bi-nji kù', zu wi du'tə ŋwə lootə ŋwaa wi. ⁸ Vi kə ŋjwi yifusə faŋ nyə ley, ki ndwa'lə tɛ ŋwə, ŋwə mə'.» Njwi yifusə yó lùu nu ŋkiə faŋ vii Nwi nə yisə, ŋkə loomə. ⁹ Nshiiŋjii Nwi yó gi tɛ mə laa mə nyc' laa, «Məncəŋ-bwaŋnə lùu tɛ vii mbiə faŋ Nwi tii vəŋ maa yitianə wee-bi-nji yó,» baa ki gi laa, «Luu ŋkee yigisə Nwi yinsəŋ nə.» ¹⁰ Mə gu ghuu ŋwə maa məbəŋsə ŋwə. Nwə gi shee laa, ki mə yi niniŋ me, laa yi lùu wuu fa' Nwi yuu mə, baa nə yaa vaŋ-nshwi vaŋ, faŋ vəŋ fi'tə nu Yeso nə, baa nə laa mə ki bəŋsə luu nshə-tə Nwi. Nu məfi'tə nu Yeso lùu nu Zwitə Ley Nwi faŋ ŋkə kwaŋ yigisə shuu Nwi taa fwisə vii.

Faŋ Kristo ndə jwi ndisə vii nɔŋ tii vəzwitə vəbwəvə

¹¹ Mə ki nii yə yizə ŋa'nə, baa yə nyaa-yiko' yifusə shə, nə wə mə' fuu yi. Yizii wə ghó faŋ ŋwə nə kò' fuu nyaa yó nə, lùu «Yinsəŋ». Nwə so' nso'sə vii səloomə, ndə tūŋ yighaw yiloomə. ¹² Si ghi luu yaa wisə biinə. Nwə bee təso' tə vəfwàŋ tə ŋwə təyaŋ, vi nyc' yizii yi shə faŋ ka' tuu wə kee kii me, kii she' ŋwə. ¹³ Nwə mə' njwi faŋ vi shù taa mənshi. Vi tii yizii yi laa «Yigisə-Nwi». ¹⁴ Shuu yighaw nshisə-ŋiisə Nwi be'sə ŋwə, ko' fuu nyaasə-ko'sə səfusə, mə' njwisə faŋ nsə fù laa buu, baa ley. ¹⁵ Ba' yighaw shəsə fuu fi shuu ŋwə, tɛ ka' ŋwə ghò' mbi shə. Nwə taa ki so' mbi nə mbay bwey, kaŋ vətəŋ və məlu' taa yibii məkaŋ məlu' njyə faŋ Nwi Nshəkə-mbi jia vii bwənə shə nə fwi yishəsə yi. ¹⁶ Vi nyc' maa njwi yi maa yinji yi laa, «Fwàŋ vəfwàŋ, nə Tii vii məso' mbi.»

¹⁷ Mə baa yə nshiiŋjii Nwi yimó', ŋwə tiŋ taa shishwi, yùmə ŋkee nəŋay tɛ mənwə faŋ mbə viilə fi nintəŋ yizə laa, «Viŋ baytə jwi feenə maa shəŋ ŋkiə faŋ Nwi taa tia

viŋ nə vətə vəyaŋvə nə. ¹⁸ Viŋ taa kwə mbasə ŋwaa vəfwàŋ, nə mbasə ŋwaa vətii vəsoŋe', nə mbasə ŋwaa vii we'nə, nə mbasə nyaasə-ko'sə nə vii məko' nsə, nə mbasə ŋwaa vaŋ shi vənshə nə mbasə ŋwaa vəbu', nə ŋgwə vii titi' nə ŋgwə vii kwalə.» ¹⁹ Mə baa ye nyaa yó ghə vəfwàŋ fi mbi nə shuu yighaw vəŋ, tɛ vəŋ shəŋtə maa məŋə yighaw maa wuu nyaa-yiko' wi ghə shuu yighaw wi. ²⁰ Vi jia nyaa yó, baa jia wuu məsii təba wi faŋ ŋwə nəə naysə vəshwenə və shuu yəŋvə visi ŋwə, bwe'sə vii shə nə, mbiə faŋ vəŋ nə kii shwenə nyaa yó, nə vii mbiə faŋ vəŋ nəə bəŋsə fənyia fə nyaa yó nə. Vi ndi nyaa yó, ghə wuu nɔŋ wi, vəbwey, mə' taa shəŋ vi kwalə faŋ ŋwə kii, lumə ki zwilə vii. ²¹ Vi zwilə bətə vii nə ba' yighaw ŋkiə faŋ ŋkə fuu fi shuu wuu məko' nyaa-yiko' ghó nə. Mənwə mənshə zwə fi maa mbasə vəŋ.

Faŋ vi ka tii vəzwitə vəbwəvə taa wee-nsi-yibay, vii Kristo so' mbi maa ŋu' ŋkaŋ

20 Mə ki nii yə nshiiŋjii Nwi yimó' si' jwi fi yizə nə ŋkə wa wee-nsi-yibay nə sumə dii ghə ŋwə. ² Nwə jwi jia zə-ŋgu-yibay faŋ lùu zə yimwa yi, baa lùu Satan, tii vəzwitə vəbwəvə, ka ŋwə maa ŋu' ŋkaŋ, ³ mə' ŋwə taa wee-nsi-yibay, fəŋ shuu wi, tə lay fuu yi, laa ki ŋwə ndə baa ki bwe'sə vii me, gə zi' tɛ yighee njyə faŋ ŋu' ŋkaŋ yó ndə mè. Nju'sə so' ndə mè, vi baa kè'tə ŋwə, ŋwə fuu dù'nə maa wee-fi-kunṭə yighee titi'.

⁴ Mə baa yə yiley vəŋkaw və məso' mbi. Vii fuu dù' fuu vəŋkaw vó, Nwi nuŋ vəŋ maa vii məshia nso'sə. Mə ki nii yə vəŋku və vii mbiə faŋ vi nə shètə yitə yivəŋ, bu' faŋ vəŋ nə biŋ nu Kristo ntee, baa fi'tə nu Nwi tɛ vii nə. Nə luu vəŋku və vii mbiə faŋ vəŋ nə kee bəŋsə nyaa yi nə fənyia fi me, kee biŋ laa vi shwey ŋgwia vəŋ mbootə vəŋ me, ti'nə me ghə vəŋ me. Vəŋ ywey, ki so' mbi ghə vi Kristo ŋu' ŋkaŋ. ⁵ Bətə vəŋku və vii kee ta ywey me, gə kə tɛ yighee njyə faŋ ŋu' ŋkaŋ yó shòk. Luu mfəŋ məyweysə vii fi shi yiku. ⁶ Məncəŋ-bwaŋnə tɛ wə ntiə faŋ ŋwə ndə ywey maa yighee yó, ghə vi vii visi nə, ŋwə luu ŋkee wuu Nwi. Yiku lwesə ghee bəkə kee ndə jia vii vó me, vəŋ ndə ki fe' Nwi nə Kristo, ghə vi Kristo ki so' mbi maa ŋu' yó ŋkaŋ nə.

Faŋ Satan ndə baa fuu, vi mə' ŋwə taa wi

⁷ Nu' ŋkaŋ yó ndə me, vi ke'tə Satan, ŋwə fuu fi taa jii mfiiŋ ŋwə, ⁸ fùu gə, ki bwe'sə vii fi maa vəli və mbi yishwe, bwe'sə ŋkee Gəŋ ghə Magəŋ, shəŋtə vəŋ maa yighaw. Nwaa vəŋ luu ŋkee yaŋ yaa wa'sə fi taa mamuu. ⁹ Vəŋ ko' shi nsi, kia nwaa vii Nwi, nə shi ŋkiə faŋ Nwi kaw. Wisə ki nii fùu fi yizə, ndisə vəŋ. ¹⁰ Vi mə' tii vəzwitə vəbwəvə, faŋ ŋwə nə bwè'sə vii vó nə, taa shəŋ wisə kwalə, faŋ ŋwə kii, lumə ki zwilə vii nə, maa shəŋ ŋkiə faŋ nyaa yi ghə wuu məsii təba wi lùu shə nizi nə. Vəŋ ye ŋi' shə vətə' nə shishwi maa vəshi və mbi vənshə, ki kee ndə luu shə me.

Nu nso' maa yighee vəshə

¹¹ Mə baa ki nii yè kenə kwalə kəfusə nə wə faŋ ŋwə dù' fuu yi, nsi nə yizə nyiŋ fi yikə' ŋwə. Shəŋ nə kee baa lùu shə, tɛ ka' nsi għə yizə dù' shə me. ¹² Mə ki nii yè vəŋku vənsisə vəkwalə nə vətiiə, vəŋ tɪŋ visi kenə kó. Vi ŋa'sə vəŋwa'lə, baa ŋa'sə ŋwa'lə mó' faŋ lùu ŋwa'lə məbwey vəlwan. Vi so' vəŋku vənsisə maa nu ŋkə faŋ vəŋ nə yisə, faŋ vi nə nyò' taa vəŋwa'lə vó. ¹³ Niniŋ, mamuu bəŋsə vəŋku və vɪ faŋ mbə lùu tey yi nə. Yiku baa nə shi yiku bəŋsə vɪ mbə faŋ mbə lùu taa għə vəŋ. Vi so' vənu və vɪ faŋ vəŋ nəə yisə tə tə, ¹⁴ ki nii mò' yiku għə shi yiku taa shəŋ wi kwalə. Lùu məku faŋ wə ndə ku lwesə ghee bəc taa shəŋ wi ghó. ¹⁵ Wə tɛ me wə faŋ vi nə kee nyò' yizii yi taa ŋwa'lə məbwey vəlwan me, vi mɔ' ŋwə taa wi yó.

Nu yizə yifinə għə nsi yifi

21 Mə ki nii yè yizə yifinə nə nsi yifi fuu, tɛ yizə nyə visi nə nsi nyə visi yaa shòc nə, mamuu nizi kee baa lùu shə me. ² Mə baa yè shi ley Nwi, faŋ lùu shi Jerusalem kəfikə. Ŋkə si' jwi fi yizə fi għə Nwi, tɛ vi la ŋkə yaa vi yaa ki la wəzwi məndaa, buu kò tɛ ndəə wi. ³ Mə zə gi wə gi fi fuu kenə kó nəŋay laa, «Viŋ ye vəbee və Nwi taa ŋwaa vɪ. Nwi ndə ki shi taa ŋwaa vəŋ, vəŋ luu ŋgwisə vɪ vi. Ŋkee nshi-tə Nwi lùu għə vi vəŋ, ⁴ tɔŋsə mənəsi fi si vəŋ. Yiku kee baa lùu shə me. Məluŋ nə yigwia nə ŋi' kee baa lùu shə me, bu' laa mbi yimwa shòc.» ⁵ Wə ntə faŋ ŋwə nə dù' fuu kenə məso' mbi nə, gi laa, «Mə yisə vənu vənsə gu vəfi,» baa gi shee laa mə nyó' vənu vó taa ŋwa'lə bu' laa mbə lùu vəbi, baa luu ŋkee nu yinsəŋ. ⁶ Ŋwə nə baa gi shee laa, «Ŋkə gay niniŋ. Gi mə niniŋ, faŋ mə lùu visi, nə yiba. Mə lùu vənzi, baa lùu vəndwə. Mə taa ki kə muu mə məbwey faŋ mbə fuu fi taa ko'-fi-nsi, tɛ wə faŋ fwi yi yòŋ. Mə kə muu mbó she' dayday. ⁷ Wə ntə faŋ ŋwə jia fwi yi, twè' maa nu Kristo, buu ŋwə ndə ndi fi maa muu mbó. Mə ki nii luu Nwi wi, ŋwə luu ŋwiŋ ŋwaa. ⁸ Gə fi maa vɪ mbə faŋ vəŋ nyiŋkə, baa tvey nu Kristo, nə vɪ məyi vənu vəbwəvə, nə vɪ məzwilə vɪ, nə vɪ mətii vəki, nə vɪ vəfə vəbwəvə, nə vɪ məbiŋ vənwi vədayday, nə vɪ təba vənsə, shəŋ vəŋ luu shəŋ ŋkə faŋ wisə bii fi fuŋ, lumə ki zwilə vɪ, faŋ lùu shəŋ yiku lwesə ghee bəc.»

Nu shi Jerusalem fi

⁹ Nshiiŋii Nwi yimu' fi taa ŋwaa nshisə-ŋiisə Nwi kwatia, faŋ nsə nə kii vəkay və ŋi' kwatia nə, jwi yi mə, gi laa, «jwi feenə, mə də wəzwi məndaa wee-bi-njii għə tɛ għə.» ¹⁰ Ŋwə ndi fwi nyaa, gə nə nyə fuu bəŋ yimó' nee yidə, də shi Jerusalem faŋ lùu shi Nwi kəkwalə nə shee. Ŋkə si' jwi fi għə Nwi yizə, ¹¹ nindwa'lə yaa Nwi ndwa'lə ŋkee yaa wey faŋ shwan wi luu ŋkee ndəŋ, bee ndə ley twenə. ¹² Ŋkee ŋkə' yikwalə faŋ vi nə bəŋ nə təley tə ŋo'sə, kə shi kó. Yishuu təley tə ŋo'sə só luu ŋjəsə-bəc. Nshisə-ŋiisə Nwi ŋjəsə-bəc tɪŋ fuu yishuu yifwə yó ŋjəsə-bəc nə. Vi nyò' təzii tə vɪ yikuu Isirayl ŋjəsə-bəc maa təshuu təŋkə' tó. ¹³ Maa li kəmu' təshuu

luu shə tətia, tətia fi ntəŋ-shishwi, tətia yikwii-təŋ, tətia yikwii-kwi, tətia mfiŋ-shishwi. ¹⁴ Vi bəŋ mfaysə ŋkə' yó nə ŋo'sə ŋjəsə-bəc, faŋ vi nyò' təzii tə vɪ ntəŋ bi-njii yó mbii yi.

¹⁵ Nshiiŋii Nwi nyə faŋ nyə nə gi shee nə, kii fənti fə mfi' fi goolə għə ŋwə, maa məfi' shi kó, nə yishuu yi nə mbii si. ¹⁶ Shi kó luu ŋgəŋsə yishwe maa yibuŋ yi, kwii mu' kee shòc kwiiŋ mó' me. Nshiiŋii Nwi yó fi' shi kó nə fənti fə mfi' fi fó, shi kó də vəkilomita ŋkəŋsə bəc nə yi-wa yishwe. Mədə wi nə məgha wi nə ti wi luu she' nindəŋ. ¹⁷ Nshiiŋii Nwi yó baa fi' yiley ŋo'sə yó faŋ nyə nə kə shi kó nə. Nyə luu kwiiŋ ŋjəsə-yishwe muu-yinshwe maa mədə wi, faŋ vi fi' nə məfi' vɪ. Mfi' nshisə-ŋiisə Nwi luu she' nindəŋ. ¹⁸ Vi bəŋ ŋkə' yi yó nə ŋo'sə jəəsə faŋ vi tii nə jasper, bəŋ shi kó nə goolə, faŋ ŋwə lèy yaa ŋwa'lə məye si. ¹⁹ Vi nə bəŋ ŋkə' yó fuu ŋkee ŋo'sə faŋ nsə nindwa'lə, baa luu təŋ təŋ. Yizii mfəŋ ŋo' luu jasper, yimó' faŋ nyə be'sə luu safia, lwesə vətia luu kalsedon, lwesə yishwe luu imeral, ²⁰ lwesə tee luu onis, lwesə ntəfə luu kanelian, lwesə kwatia luu krisolit, lwesə yifəŋ luu beril, lwesə buumu' luu topas, lwesə yihuŋ luu krisopras, lwesə ŋjə-yimu' luu jasint, lwesə ŋjəsə-bəc luu ametis. ²¹ Yishuu yó ŋjəsə-bəc nə, luu wey ŋjəsə-bəc. Shuu tɛ me shuu vi taw fi maa yiwey yimu'. Ji fi taa shi yó luu goolə, lèy yaa ŋwa'lə məye si. ²² Mə kee yè ŋii Nwi taa shi yó me, bu' laa nshi-tə Nwi, tita Nshəc-mbi lùu taa ŋwaa vəŋ, għə bi-njii yó. ²³ Shi kó kee baa kə shishwi, ti'nə me ŋuu, maa məbee me, bu' laa feenə Nwi bee shə. Bi-njii yó luu ki' wi. ²⁴ Vɪ tətəŋ fu to' ye vədi' bu' məley wi. Vəfwəŋ fi shi nsi jwi nə yifwəŋ vəŋ she' tɛ shi kó. ²⁵ Yishuu yinŋkə' fi shi yó tɪŋ zizi nə shishwi, vi kee fifay me, bu' laa fu vətə' kee baa lùu shə me. ²⁶ Vɪ tətəŋ fu jwi nə yikwalə vəŋ, baa nə feenə vəŋ tɛ shi kó. ²⁷ Tuu fa faŋ ŋkə kee lùu kəley me, kee ŋii taa shi yó me, ti'nə me wə faŋ ŋwə yisə vənu vəbwəvə, ti'nə me sɪ təba me. Nde ŋii she' vɪ mbə faŋ təzii təvəŋ lùu taa ŋwa'lə məbwey vəlwan faŋ ŋwə lùu għə bi-njii yó nə, ŋii taa shi yó.

Muu mə məbwey vəlwan faŋ mbə ndə fi għə Nwi

22 Nshiiŋii Nwi yó baa də muu mə məbwey shee, mbə nə fūu fi maa kenə Nwi għə bi-njii yó, ndwa'lə yaa ŋwa'lə məye si, ² si' shəc fi nintəŋ ji yikwalə shi yó. Maa kwiiŋ tɛ me kwiiŋ fi mbii muu yó, vətə və məbwey luu shə, faŋ vətəŋ koonə fuu yi ghee ŋjəsə-bəc taa ŋu', yighee mu' taa ŋuu, vəvi və ti vó luu maa məshu' vəza fi maa vɪ tətəŋ fu. ³ Ka' a kee yè tuu ŋkee fa faŋ Nwi kee yikaw me taa shi yó me. Kenə Nwi għə bi-njii yó lùu taa shi yó, vɪ fa' vi bəŋsə ŋwə. ⁴ Vəŋ ye yikə' yi. Vi nyò' yizii yi mbootə vəŋ. ⁵ Fu vətə' kee lùu shə me. Vi kee kə təki' me, ti'nə me shishwi, bu' laa ti-ta Nwi bee yaa ki' tɛ vəŋ. Vəŋ so' mbi yaa vəfwəŋ ghee nshə, kee kii ki me.

Faŋ nə tòn nshì-tə Yeso tòn nshiiŋii Nwi maa Jɔn maa mənaysə vənu vó t́ ɲwə

⁶ Nshiiŋii Nwi yó baa kɪ gi shee laa, «Yigi nyè luu ɲkee yinsəŋ. Tita Nwi faŋ ɲwə kò Zwiṭə ki t́ nshiiṣə-ɲii sɔghɔ, tòn nshiiṣə-ɲiiṣə si maa mədə nu ɲkiə faŋ ɲkə ndɔ yasə gay. ⁷ Viŋ zɔ! Yeso gi laa yi taa yasə jwi. Məncɔŋ-bwaŋnə lùu t́ vii mbiə faŋ vəŋ nùŋsə yigisə shuu Nwi yó fi taa ɲwa'lə ɲwə.»

⁸ Luu mə, Jɔn, faŋ mə yè, baa zò vənu vè vənsə. Yighee ɲjyə faŋ mə nə zò vənu vó, baa yè mètə, mə kɪ nii gù ghuu nshiiŋii Nwi yó faŋ ɲwə nə dè vənu vó shee nə, bəŋsə ɲwə. ⁹ Luu nə, ɲwə gi shee laa, kɪ mə yi me, baa nə laa yi lùu wuu fa' Nwi yaa mə, nə yaa vaŋ-nshwi vaŋ, faŋ vəŋ luu nshiiṣə-ɲii sɔghɔ, nə vii vənsə faŋ vəŋ nùŋsə yigi nyè fi taa ɲwa'lə ɲwə, baa nə laa, bəw mə kɪ bəŋsə luu Nwi.

¹⁰ ɲwə nə baa gi laa, kɪ mə ndiə yigi yó fi taa ɲwa'lə ɲwə me, bu' laa yighee lùu nshənə faŋ vənu vó taa gay. ¹¹ Ka' wə faŋ ɲwə yisə vənu vəbwəvə, kɔ' kɪ yiyisə vənu vəbwəvə. Wə ntiə faŋ ɲwə bɪ didi', to' she' maa jii yi. Luu nə, wə faŋ ɲwə yisə vənu vəjəəvə, kɔ' kɪ yiyisə she' vənu vəjəəvə. Wə ntiə faŋ ɲwə lùu wuu loomə, taa go' loomə. Wə ntiə faŋ ɲwə lùu wuu jəə t́ Nwi, bəw mètə. ¹² Yeso gi laa, «Viŋ zɔ! Mə taa yasə jwi, kɪ jwi, jwi nə vəkəyənə ghɔ mə, maa məkɔ t́ vii vənsə maa vəfa' vəvəŋ. ¹³ Mə lùu vənzi baa lùu vəndwə, lùu wuu visi nə

wuu yiba, baa lùu mətey nə məmetə. ¹⁴ Məncɔŋ-bwaŋnə t́ vii mbiə faŋ vəŋ sò ɲjwisə vəŋ, nsə ley, t́ ka' vəŋ kii wutə maa məkwə fi maa vətəŋ ti və məbwey, baa nə maa məshɔɔ fi shuu ɲkɔ', ɲii taa shi yó. ¹⁵ Vii mbiə faŋ vəŋ lùu fu fi taa ɲkɔ', lùu vii bwənə, nə vii ɲay, nə vii mətii vəki, nə vii məzwilə vii, nə vii faŋ vəŋ bəŋsə vənwi vədayday, nə vii təba, faŋ vəŋ kàw təba, baa yisə nu təba.»

¹⁶ «Lùu mə, Yeso, faŋ mə tòn wuu ntɔŋ ɲwaa maa mənaysə vənu vó t́ vii fi taa vəməshəŋtə və vii Nwi. Mə lùu wuu ɲi' ɲiiṇə fwəŋ Deyvid, baa lùu fəjwiŋ fi taa nshia-ndoo-mbisi.» ¹⁷ Zwiṭə Ley Nwi nə wəzwi mənɔa (faŋ ɲwə kɪ' Kristo nə), gi laa, «Jwi!» Wə ntiə faŋ ɲwə zɔ, taa baa luu gi laa, «Jwi!» Wə ntiə faŋ too muu ywèy ɲwə, ɲwə jwi. Wə ntiə faŋ ɲwə kəə muu mə məbwey, jwi fi, vi kɔ t́ ɲwə dayday.

¹⁸ Mə Jɔn, faŋ mə nyò' ɲwa'lə ɲwə, tɪsə vii vənsə faŋ vəŋ zɔ yigisə shuu Nwi nyè fi taa ɲwa'lə ɲwə, laa wə kɪ luu kù'sə nu shɔ, buu Nwi ndɔ ku'sə ɲi' t́ wə ghɔ, she' yuu ɲjyə faŋ vi nyò' nàysə taa ɲwa'lə ɲwə nə. ¹⁹ Kɪ luu wə fuusə nu fi taa yigisə Nwi faŋ vi nyò' nə, buu Nwi ndɔ fuusə ɲwə fi maa vətəŋ vi fi fuu ti məbwey, fùusə ɲwə fi taa shi yó, faŋ lùu shi ley t́ Nwi nə, shia ɲwə ɲiniŋ fi maa nu jəə ɲkiə faŋ vi nyò' taa ɲwa'lə ɲwə nə. ²⁰ Wə ntiə faŋ ɲwə fi'tə nu kó ntee, gi laa, «Yinsəŋ, mə taa yasə jwi.» Luu she' ɲiniŋ. «Tita Yeso, jwi!»

²¹ Tita Yeso tu məncɔŋ-bwaŋnə tɔ viŋ vənsə!